Col. Romani Soc. Jesu   Cat. inscr.

IOANNIS ANTONII A SANCTO GEORGIO IVRECONSVLTI, PRAEpositi Mediolanensis, ac Cardinalis Alexandrini, Commentarij eruditissimi in titulum de Appellationibus. libro Decretalium secundo, forensis negotij sectatoribus percommodi: integritatiq; suæ recens ex fide restituti.

B. S.

*

His accesserunt adnotationes, rerumq; capita, vel (si malis) obseruata, ac Index locupletissimus, & fidelissimus.

LVGDVNI,
Apud hæredes Iacobi Iuntæ.
1551.

Prelectiones do. Joan.

anto.a sancto Georgio, patritij Mediolan. disci pline vtriusq; professoris z doctoris eminentissimi, in titu. de Ap pellationibus, summa fide studiosq; ca stigate.

Summaria.

1 Attentata post relationem vel recusationem, veniunt re tractanda: sicut attentata post appellat. reuocanda.
2 Gesta per iudicem referentem, qualiter veniant retractanda vide z nume.6.
3 Attentata per iudicem recusatum, annullat z irritat tunc de mū recusati absq; vlla citatione, quando iudex eligit arbitros.
4 Gesta pendente relatione, quando non valeant.
5 Potestas quanta iudicis a quo, pendente appellatione.
Recusatio suspendit iurisdictionem iudicis, perinde ac appel
7 latio.
8 Appellatio, trifariaz accipitur: latissime, late, z proprie. quod limit. nume.11.et.26.
9 Sententia iniqua vt retractetur, peti potest. z que sit vis eius petitionis.
10 Appellari potest a sententia eius iudicis qui potest adiri, et eius officium implorari.
12 Statutum loquens de appellatione, non habet locum in appel latione extraiudiciali.
13 Appellatio iudicialis. est quadruplex, ex mente Bald.
14 Appellare non licet ab interlocutoria indistincte.
15 Appellatio ad quid inuenta z introducta: z nu.68.
16 Appellatio ab actu extraiudiciali, an sit prohibita: in quibus: numero.17.z.66.
18 Appellare an liceat a vicario ad episcopum.
19 Appellatio debet interponi ad superiorem. z nu.29.z.30.
20 Episcopatus, est apex dignitatum.
21 Papa, est ordinarius iudex vbiq;, cum q; ordinario quouis concurrit.
22 Appellatio, varie diffinitur. Et quid tandem, ex sententia Barto.
23 Verborum z nominuz ambitiosa disceptatio, legistis indigna, obstinatis z pertinacibus est relinquenda.
24 Fallētia vna nō immutat diffinitionem vel substantiam diffi niti.
25 Appellatio sententiam ne extinguat, aut potius suspendat: di stinguit.
27 Appellatiōe interposita, nō requiritur alius libellus. sed ipsa scriptura presentata iudici, ad quem. succed. t loco libelli.
28 Sententia in dubio intelligitur de diffinitiua, z id quidez pro prie.
31 Appellatio alternatiue interposita ap superiorem. an valeat:
32 Iudex superior, quis dicatur: Et an a sententia Pape valeat appellatio: Et quatenus possit illi vel peccanti denunciari: numero.33.
34 Appellari ne possit a sententia episcopi ad conciliū prouin ciale:
35 Appellatio an sit licita a concilio vniuersali, ad Papam. nu mero.37.
36 Papa solus ius habet conciliū conuocandi.
38 Appellare an liceat a sententijs legatorum, ad Papam: Et quid de cardinalibus: z imperatore; vide nu.39.z.41.
40 Cardinales non iurant fidelitatem Pape. Et quid ita:
42 Appellatio non admittitur a quouis principe non recognos cente superiorem. Et quid de Regibus recognoscentibus supe riorem. habentibus regna in feudum: nu.43.
44 Appellatio non habet locum, vbi quid arbitrio alterius com missum est.
45 Quod iuramentum expectatur ab eo, cuius arbitrio quid com missum est.
46 Sententia lata casu fortuito z alea corrigi a quoquam non potest.
47 Appellatio a delegato, dirigitur ad delegantem, tanquam su periorem.
Et quid de subdelegato delegatorum: vide. nu.48.
49 Appellatio ad quem superiorez interponetur a sententijs or dinariorum alicuius principis. vel ciuitatis: disting.
50 Appellatio non immutat naturam cause principalis.
51 Causa appellationis, potest delegari.
52 Superior quis fiet in sententijs latis ab ipso Rectore collegij z inter ipsos collegiatos.
Quid de clericis iudicantibus in temporalibus, z inter laicos dis sting. nu.53.56.
54 Pluralitas et diuersitas dignitatū, pariatne diuersos superio res: z nu.55.
57 Superioritas in appellando nō attēditur ratione dignitatis
58 Appellare an z quando possit a sententia arbitris tam de iure ciuili, quam Canonico: z nu.59.
60 Appellari an possit a sententia arbitratoris:
61 Appellans an possit a sentētia, que fertur per iudicem aditum super reductione: Et quid in ea appellatione debeat exprimi: nu.62.
63 Lesionem factam, quis probabit in causa appellationis:
64 Iudex quis erit in recursu contra sententiam arbitri siue arbi tratoris:
65 Regul. non deductum deducam, non probatum probabo, ha bet locum in causa reductionis, sicut in appellatione.
67 Appellatio extraiudicialis. quid sit:
69 Appellationis effectus, quis quotuplex sit effectus: vide z per discursum. nu.70.71.72.74.75.76.78.79.80.81.z.82.
72 Appellatio bis tantum iterari pōt.
77 Reconuentio non habet locum coram iudice appellationis.
83 Sententie forma iudicis ad quem, in causa appellationis z nu.84.
85 Iudex appellationis poterit ne pronunciare super obmissis si hoc ipsum specifice ab eo non petatur.

Ista rubrica cō tinuari potest sm gof. ad precedē tes hoc ordine. Vidimus. s. telā iudiciorū z singula queq; vsq; ad sententiam. Verūz quia grauati per sententiam releuari querunt z ipsa appellatio nō aliud est q̄ re creatio. als leuamē a grauamine. suggestum z.c. cum speciali. §. porro. i. eo. Ideo con grue ati ordine subiecta est hec rubrica de appel. Vel. aliter sm Jo. an. hic. z est continuatio magis ad proxima iuxta ea que habentur in. l. ij. ff. de sta. ho. Visum est supra de sententia z re iudicata. verūz quia tunc demum sentē tia z re iudicata. verūz quia tunc demum sententia transit in rē iudicatam qū non est apellatum: z si est appellatum non trāsit c. quo ad consultationem. z per totum. s. titu. j. l. ab eo. C. quo. z qū iud. Ideo post tractatum de snia et re iudicata congruenti ordine annectitur ista rubrica de appel. Verum q: appel. sus pendit iurisdi. iudicis a quo. c. non solum. z. c. si a iudice. cū simi le. e. tit. lib. vi. Et sicut appellatio suspendit iurisdi. iudi. ita etiā recusatio z relatio eiusdē iurisdi. suspendit. Ideo papa necesse haberet tres tractatus facere: sed vnum per singula queque, ista cū commodioris breuitatis illa tria coniungit in eadem ru brica. Ita hic Joan. Continuationem enim ad proxima nō ad remota fieri debere respondit elegāter iureconsultus in. l. secūda. ff. de statu homi. Et ex ista cōtinuatione Jo. an. colligit Bal. i. l. i. l. fi. C. de rela. colligit etiaz Lap. sua allega. i. in. i. col.
1 † qd habemus notare, q: sicut attenta post appel. veniunt re uocanda: ita attētata post relationē vel etiā post recu. veniūt retractanda. z ita etiam colligit hic Panor. z hanc opi. tenuit etiam Jo. an. in. c. legitima. eo. tit. li. vi. z etiā ibi Genn. Et pri mo incipiendo a relatione. Et qd relatio suspendat habetis tex. in. c. licet. ij. de off. lega. Et etiā ho. text. in. c. ex insinuatione in. rōne sui. j. eo. Et habent legiste tex. in. l. ex illo. C. eo. ti. bar.
2 tñ in. l. i. C. de rela. per illum tex. † dixit q: licet relatio suspen dat iurisdictionē iudicis referentis q: tñ gesta per eū non ve niunt retractanda p̄ tam atten tati sed necesse sit appelare. Et si pars nō appellet q: valeant. z ponderat illum tex. ibi. z videt hāc opi. sequi. in. l. ex illo. C. eo. Sed in veritate commu nis omnium scribentium est contra eum in lo cis supra allegatis. contra. Bar. z ita Jo. de ana nia in. l. ad principem. ff. eo. addu cens sex rationes contra Bar. quibus tamen respondet ibi Angel de are. Nam non dicitur innouare iudex qui rela tione pendente procedit: sed videt tacite remissionem quam fecit re uocare. ideo relationem nollet ex pectare. iuxta no. in. l. quod iussit. ff. de re mili. z que dicam in. c. cum cessante. j. eo. Et inter cetera cōtra Bar. inducunt tex. in. d. l. ex illo hoc modo inducē do. Nam ibi imperator equiparat quo ad suspenden. iurisditio nem iud. appel. z rela. Et ita ibi sum mat etiam Bart. si ergo equiparata sunt certe parificatorum debet eadem esse censura ca. translato. s. de constitu. l. fi. C. ad. l. falci. facit glo. in. c. consu

Attentata post appellationē. Al de quando attē ta torum reuocatio fieri possit appel la. pendente z quā donō. Alex. in cō sil. xcix. incip. visis p cessibus. p toti consi. fol. 70. in. v. vol. Aliqd p pau u de cast. in con si. ccxvj. incip. per ea cōprehendo. in se cūda parte consi liorum. Item adde nūquid statim p po sita recusatio ne sit suspensa iu risdictio iudicis vt a modo non pos sit in causa pcedere vide Jnn. in c. cū speciali. §. eodem vbi dicit q: nō me minit se le gisse qd iudex pcedere nō possit: z sic ppositio suspi tionis z recusationis nō li gat manus iudicis recusati. Et idez tē tit Spe. in tit. de re cusa. §. qualiter. an te fi. vbi dicit q: processus habit post recusatio nē tenet. Idem tenet Angel. de peru. ff. de appel. sup ru bri. Sed Hostiē. tenuit cōtrariuz z dicit se adiuisse a dicto Jn. vt refert Jo. an. in. d. c. cuz speciali. z idē di cit z sequi videtur in. c. de appell. li. vi. vbi dicit q: ista tria scilicet appella tio: recusatio: z re latio ponuntur z iudicant ad paria. Et q: sicut gesta p iudicez a quo post legitimā appella. fuit nulla. ff. nil no ua. appel. l. i. z in hoc et nigro. ita gesta post recusationem hoc idē tz barto. in l. q: poterat. ff. ad trebellianum.

tution. ⁊ in c. non solum. de regu. lib. vi. Si ergo equiparatur ap
pelato suspendit iurisd. iudi. quod gesta per eum reuocantur in
viam attentati. c. non solu. eodem titu. lib. vi. c. ex parte. ⁊ de res
scrip. l. chirographis. §. i. vbi bonus text. ff. de admi. tut. l. vul
ca. ff. nil noua. appel. penden. ergo ⁊ relatio cum suspendat. ita
sicut appellatio operabitur effectum vt attentata per iudicem
debeant retractari in viam attentati etiam si non sit appellatum.
ita Angel. de are. c. ia rubri. ff. e. in. ii. columna. Non obstat mo
do. l. i. C. de rela. quia ille tex. loquitur ante factam relationem. li
cet postquam dixerat de ea facienda nondum tamen eam fecerat.
Nam illo casu quando iudex dicit faciendam relationem ⁊ litem
esse dubiam non est in totum abdicata iurisdictio ab eo. ⁊ pro
pterea gesta per eum valent. Sed quia quod dixisset relationem
faciendam nõ habita declaratione de dubio non debuisset ad vl
teriora procedere. d. l. i. ⁊ in hoc grauauit partem. Ideo pars
potest appellare. Et ita sensit Bal. in. d. l. fina. C. de rela. ⁊ pro
hac solu. facit de brocha quod voluit Bald. in simili in. l. i. Si
quacunque predi. pote. vbi Bald. dicit † quod tunc demum recusa
tio annullat attentata per iudicem recusatum absque alia appel
latione, quando iudex iam elegit arbitros. et sic abdicauit pro
illo medio tempore a se cognitionem sed si nondum elegisset si
nondum elegisset arbitros cum in eo remaneat etiam iurisdi
ctio licet aliqualiter elisa per recusationem propositam valent
gesta per iudicem. sed pars potest appellare. Et pro hac opini
one facit optime textus in. c. iudex ab apostolica. libro sexto:
de officio delegato, vbi est textus. Et predicta notate quia
quotidie versantur in iudiciis cum vt plurimum per statuta
Italie disponatur quod parte petente super articulo dubio
eligi consilium sapientis quod iudex teneatur eligere illo casu
talis electio huius sapientis ⁊ commissio articuli sibi facta ha
bet vim relationis. Et sic post hanc commissionem ille iudex
qui commisit nil poterit attentare in preiudicium partis. Et si
attentauerit poterunt reuocari in viam attentati ea que gessit.
Et materiam relationis plenius attingam in. c. ultimasti infra
4 eodem ¶ † Facite ergo regulam, quod si ex necessitate legis vel
statuti vel propter formã rescripti remissa consulenda, nõ valẽt
gesta pendente relatione Bar. in. l. i. ff. nil noua. appel. pẽden.
Fallit de cõsensu partiũ. nã tunc posset iudex pcedere ⁊ valerẽt
gesta. Ang. de peru. ⁊ Ang. de aret. in. l. i. §. constitu. ff. eo. Fallit
secundo quo ad instructionẽ cause puta recipere productionem
iurium tamen consultori transmittendam. c. constitutus in fini
5 li margu. ex eo quod dicitur de legato. l. eo. † facit simile quia ⁊ iu
dex a quo. pendente appellatione nihilominus potest omnia,
que tendant ad faciliorem expeditionez cause appel. vt videbi
mus in. c. cum teneamur infra eod. ⁊ ita firmat Paul. de castro
licet Bar. ibi tenet contra in. d. l. ex illo. Si autem remissio est
facta ad consulendũ voluntarie quia iudici sic placuit. Et tunc
etiam secundum communem opinio. supra relatam fit regula,
6 quod gesta † per eum pendente relatione non valent ⁊ dicuntur
attentata dicta. l. ex illo. Fallit primo si de consensu partiũ pro
cederet per proxime dicta. Fallit secundo quo ad instruendam
causam recipere potest iurium productionem. Paul. in. d. l. ex
illo. Fallit tertio quando iudex expresse reuocaret suam interlocuto
riam per quam remiserat causam consulendam. quod potest
iuxta glo. in. l. i. §. fi. ff. de preto. stipu. nam tunc potest procede
re non expectata relatione que reuocata remissione non dici
tur pendere proprie amplius. Ita Angelus de aretio in. l. i. §.
questum. ff. eo. intelligens quod expresse reuocet: nec sufficeret
tacita reuocatio procedendo. arg. l. siue pars. C. de dila. Ita in
tellige que dixi ex mente eiusdem supra in principio huius ar
ticuli. Ubi tamen remissio esset facta ad principem ⁊ expecta
retur eius responsio gesta medio tempore essent nulla. c. licet. de
offic. leg. l. ad principem. ff. eo ita Ange. de Are. in. d. l. i. §. que
7 situm. ff. eo. propter reuerentiam principis. ¶ † Circa aliud
quod dictum est d. recusatione per Joãnem andreã hic. quod
recusatio suspendit ita iurisdictionem iudicis sicut appel. Uos
dicite quod de hoc est glo. ii. q. vi. c. quotiens. est glo. iii. q. v. c. quia
suspecti. est glo. in. c. iud. ab apostolica. in verbo proponatur. de
offic. deleg. lib. vi. facit glo. auten. ciuilis in. l. fi. C. de iuditi. ⁊ in
terlo. om. iudicum. Uoluit Barto. in. l. quia poterat. ff. ad tre
bel. voluit Sali. in. l. apertissimi. C. de iudi. licet Inno. in. c. cum
speciali. l. eo. teneat contrarium. Et ibi disputabo hunc articu
lum. Et pro concordia harum opini. videte Bald. quem supra
8 retuli. in. d. l. vnica. C. si quacunque predi. potest. ¶ † Expedita
9 continuatione, debetis scire quod illud verbum [a] appellatio tri
bus modis sumitur latissime late, ⁊ proprie. Latissime sumitur
pro quacunque inuocatione ⁊ sine petitione. vt est tex. in. l. Item
apud labeonem. §. appellare. ff. de iniur. per quem text. hic vo
luit Barto. in. l. prima. ff. eo. in prin. vbi dixit quod hoc modo
appellatio sumitur latissima. Sumitur secundo etiam appellatio
late: ⁊ illo casu sumitur pro prouocatione ad iudicium ⁊ omni
imploratione retractationi. siue petitur per offic. iudi. principalit
ter: siue incidenter: siue per exceptionem. ita domini. De pri
mo est text. in. c. cum sit romana. ⁊ in. c. bone. l. eo. ⁊ ibi dicã. Naz
appellatio extraiudicialis est ad iudiciuz prouocatio. Et tamen
vocatur appellatio, vt ibi. De secũdo est glosa secunda questio
sexta. c. quod si a iudicibus. iunctis his que habentur maxime
6 per Inno in. c. dile. ti. ii. de arb. † Et quod habentur per Bal. in. l.
i. C. de arbi. in quibus locis probatur quod sententia iniqua arbi
tri põt peti retractari sm distinctionẽ tamẽ de qua ibi ⁊ illa pe
titio sapit vim appellationis ⁊ tamẽ est simplex imploratio off.
iudicis. faciũt que habentur in simili in. l. si societatẽ. §. arbitros
rum. maxime per Bartol. ff. pro socio. Per canonistas abun
de in. c. quintauallis supra de iureiur. ⁊ voluit ibi Bartol. in fi.
quod vsque adeo hic procedit quod in pacto inter partes de appel
lando a sententia arbitri capitur appellatio pro reclamatione.
Bald. in addi. ad Spe. in tit. de arbi. in quinta col. ⁊ in. ii. quin
imo dixit notabiliter Bal. in addi. ad Spec. in. vii. col. versi. sed
pone quod si quis petens reductionem diceret simpliciter ap
pello vel similia verba appella. importantia resoluetur sua peti
tio in simplicem implorationem reductionis. faciunt predicta.
10 ¶ † Et ideo dixit Barto. in. l. fina. ⁊ ibi Angel. de are. ff. de ap
pellatio. recip. quod quotiescunque iudex potest adiri ⁊ eius offi
cium implorari, ne ei fiat in persona vel in bonis preiudicium,
tunc etiam poterit appellari a tali actu extraiudiciali: hoc est, se
submittere protectioni iudicis. arg. l. de pupillo. §. si quis ipsi.
cum simi. ff. de ope. no. nuncia. Et ad hoc idem facit glos. que
solet allegari pro singulari in cle. i. in verbo oneramus. de iure
patronatus. dũ ibi vult quod sentẽtia lata per eum cui erat cõmis
sa causa quod secundum conscientiam suam iudicaret, potest peti re
tractari si enormiter ledat. Et illud sapit vim appellationis. vt
etiam ibi not. de quo etiam in. c. statutum. §. assessorem. vbi per
glo. ⁊ docto. de rescrip. libro. vi. De tertio est text. in. l. non di
stinguemus. §. cum quidam. ff. de arbi. vbi exceptio doli posita
contra sententiam arbitri dicitur sapere appella. Et faciunt
que habentur in. l. secunda. C. de arbi. per canonistas. maxime
11 Inno. in. c. dilecti. supra de arbitri. ¶ † Et hoc modo capiendo
appellationem procedit quod dixit Bartolus in lege prima
in principio. ff. eodem. vbi dixit quod triplex est appellatio
iudicialis: interposita a diffinitiua: iudicialis interposita ab
interlocutoria: ⁊ tertia species extraiudicialis. Et his mo
dis duobus capiendo appellationem statutum loquens de
appellatione non interpretaretur nec late: nec latissime per
ea que habentur in. l. prima. §. si is qui nauem. ff. de exerci. cum
simi. et hoc voluit in his terminis. domi. Anto. ⁊ Panormita.
in. c. a. bone. ⁊ in. d. capi. cum sit romana. infra eo. vbi videbimus.
12 † Ubi dicunt quod statutum loquens de appellatione non habet
locum in appellatione extraiudiciali. ⁊ statutum particulariter
loquens de appellatione a diffinitiua nõ habet locum in appel
latione ab interlocutoria nisi publica vtilitas vel alia vrgens
ratio aliud suadeat. Ita Paul. de cast. consi. xxiii. incipiente in
christi ⁊c. viso puncto. Et ideo cum prestito consilii sit actus
ex toto priuati nec iudicio nec in iudicio gestus: neque extra
prestatione consilii non appellatur: sed sufficit contradici. Bal.
in additio. ad Spe. eo. colũ. xiii. Tertio modo sumitur appella
13 tio proprie. s. pro iudiciali. ¶ † Et illa sm Bal. hic an rubri. po
test esse quadrupliciter anteiudicialis ⁊ tamen fiet circa iudiciuz:
b puta facta ante litem contestatam. Nam [b] litis contestatio est
fundamentum iudicii nec ante eam proprie est iudicium. §.
omnem. in authentica de litig. l. amplius non peti. ⁊ ibi habe
tur. ff. rem ratam habe. cum simi. Nam ante litem contestatam
bene potest appellari: ⁊ est iudicialis illa appellatio que circa iu
dicium. Sed stricte considerando dicitur anteiudicialis. ⁊ de
hac est tex. in. c. significante. in. c. rodulphus. ⁊ in. c. dilectis filiis.
lo. ii. cũ simi. ⁊ de rescrip. Secunda species huius appellatio
nis est que fit inter litem contest. ⁊ sententiam: ⁊ potest appella
ri intraiudicialis. ⁊ de hac est tex. in ca. primo. ⁊ de dila. ⁊ proce
14 dit hoc de iure canonico indistincte. ¶ † Sed de iure ciuili ab
c interlocutoria [c] non indistincte appellatur, vt voluit Bar. ⁊ cõ
muniter legiste in. l. ii. ff. de appella. reci. ⁊ in. l. ante sententie. C.
quo. appel. nõ recipi. ⁊ similiter nec prima spẽs hz indistincte lo
cũ de iure ciuili. Tertia spẽs est que proprie est iudicialis. s. interpo
sita ab ipa snia diffinitiua. ⁊ hec siue de iure ciuili: siue de iure ca
nonico regulariter locũ hz. imo voluit gl. singularis quod in omni
bus casibus sit pmissa appellatio a diffinitiua nisi reperiatur pro
hibita. est gl. in. l. q restituere. in vbo restituas. ff. de rei ven. quã
ad hoc põderat Bal. in. l. i. vnica. C. si de momen. possess. fue. ap
pel. in. eo. ⁊ hãc etiã allegat hic bonũ tex. in. l. si quis prouocatio
ne. C. eo. Sed ego do tex. ad literaz ⁊ ibi gl. in. l. a in maioribus.
C. eo. Quarta est species appellationis que appellantur post
iudicialis.

a ¶ Appellatio sumitur tribus modis.

b ¶ Litis contestatio est fundamentum iudicii.

c ¶ Ab interlocutoria. Adde an appellari possit viua voce ab interlocutoria. Paulus de cast. in cõsil. cxxv. incip. sup primo dubio, versi. super scdo dubio. in. i. vol. Et an appella. ab interlo. a statuto prohibita restringatur ad meram interlocu. ita quod possit appellari ab interlo. que nõ põt reparari vt iudex admittat probationes non admittendas consuluit Philip. corn. cõsi. cxxv. inci. circa primũ per totũ consi. fo. 35. Et quã dicat mera interlocutoria. in dicto cõsi. cxxv. versi. quã sit mera interlocutoria capitu. Et nũquid possit appellari a sententia interlo. tradit do. Jason in. l. arbi. in princ. ff. qui satisda. cog. A sententia tamẽ interlo. quã trahit secum executionez quod possit appellari etiam de iure ciuili tenet idez do. Jason in. l. nemo. potest. in. ii. lectu. col. xiii. ff. de lega. primo.

iudicialis: scz q interponit post sententiã ab executione ipsius
sententie. Nã si executor excedat modũ in exequẽdo põt appella
ri. l. ab executore. ff. eo. l. ab executione. C. quorũ appel. nõ reci. c.
quo ad cõsultationẽ. ⁊ ibi habet. ĩ. de re iud. c. sup qõnibus. §. 4.
supra de offic. deleg. c. nouit. ⁊ ibi aliquid videbimus. ĩ. eo. ⁊ il
la habet locum tam de iure ciuili quã de iure canonico. Ad rem
ergo nostram nos in hoc titulo quantum attinet ad primam
partem rubrice de appellationibus de omni specie appellatio
nis tangemus. ⁊ habetur de materia. ij. q. vi. per totum. reperi
tur in vi. ⁊ in cle. De secunda parte rubri. de relationibus tan
getur aliquid in. c. ad nostram. infra eo. habetur. ij. q. vi. c. biduum.
in fi. De tertia parte. scilicet de recusationibus habetur secun
da quest. vi. c. quoties. iij. q. v. c. quia suspecti. habetur ⁊ videbi
mus late ea. c. cum specialis. ⁊ in. c. secundo requiris. ĩ. eod. Et de
betis scire quod iurisconsultus in. l. i. in princip. ff. eod. dicit ap
pellandi vsum summe vtilem ⁊ necessarium ⁊ propterea inuen
tum propter iudicantium iniquitates ⁊ imperitiã corrigendas.
⁊ propterea ex quo vtilis est ⁊ necessarius. ideo diligenter ad
15 uertendum. l. legatum. ff. de libe. leg. l. nam ad ea. ff. de legi. † Ex
quo dicit inuentam appellationem propter iniquitatem corri
gẽdã. Intelligatis vos siue iniquitas proueniat ex proposito:
siue re ipsa. Nam alias sequeretur si appellatio esset inuenta
propter iniquitatem ex proposito incidentem corrigendam qđ
ex nouiter deductis vel propter nouas probatiões quas vellet
pars inducere non posset appellare quod est falsum: quia pro
pter nouas probationes etiam bene potest appellari absq3 alio
dolo. tex. est in. l. per hanc. C. de tempo. appel. habetur in. c. cum
Joannes eremita. supra de fide instru. in. c. fraternitatis: supra
de testi. in cle. ij. de testi. Et ideo debet intelligi propter iniqui
tatem: siue ex proposito: siue re ipsa incidentem. Nam ex quo
nouas habet probatiões quas omisit re ipsa apparet lesio. Et
ita volunt Barto. in. l. i. in princip. ff. eodem titulo, ⁊ per hoc re
sultat illud not. quia licet non grauatur per sententiam diffini
tiuam: tamen appellatur ab ea. vt est tex. ⁊ ibi Bar. in. l. ait pre
tor. §. permittitur. ff. de mino. Ex quo dicit textus iniquitatem
corrigendam. etiam aliud elicitur qđ cum appellatio sit inuen
ta propter corrigendam iniquitatem sententie. Quod si iudex
inique iudicaret ⁊ pars omisit appellare quod tamen contra iu
dicem in sindicatu potest agi ad ipsum ponendum tanquam fe
cerit litem suam. Ita volunt Bartol. in. d. l. i. in principio. Ita
volunt Innocen. ⁊ ibi communiter canoniste maxime Inno. in
ix. column. in. c. sepe infra eodem, ⁊ ibi aliquid dicam. Imo quod
plus est etiã si appellasset. ⁊ ex negligentia permisisset labi tem
pus ad prosequendam appellationem vel aliter renunciasset
appellationi. Posset tamen agi contra iudicem in sindicatu: ⁊
ista est glo. not. quam ibi sequitur Inno. ⁊ communiter scriben
tes in. c. pastoralis. §. quia vero supra de officio delegati. Imo
quod plus est dato quod quis appellasset a sententia ⁊ succu
buisset: ⁊ in prima appellatione ⁊ in secunda: quo casu non licet
ei tertio prouocare. c. sua infra eodem. l. vnica. C. ne liceat tertio
prouoca. ⁊ sic sententia transiuit in rem iudicatam ⁊ habet pa
ratissimam executionem. clem. vt calumnijs de re iudicata ta
men iste poterit agere in sindicatu contra iudicem istud fuit
dictum Angelum in lege si filius. ff. de iudi. ⁊ Inno. in dicto ca
pi. pastoralis. §. quia vero. Et hec dicta eliciuntur ex tex. in. d.
l. i. in princi. hoc modo inducẽdo. Nam vbi variatur causa: res
vel persona: diuersum est iudicium. Nec iudicatum in vno no
cet in alio. Ille est text. in. l. cum queritur. cum. l. seq. ⁊ seq. ff. de
excep. rei iudic. Sed in appella. principaliter petitur vt iniqui
tas sententie retractetur: quia propter hoc est inuenta appel
latio. d. l. i. in princip. Sed quando agitur contra iudicem qui
fecit litem suam d. ducitur diuersa: ⁊ alia causa: ⁊ principaliter
aliud petitur. quia petitur si agitur ciuiliter condemnari iudi
cem ad interesse. Si agitur criminaliter petitur condemnari pe
na arbitraria. d. l. si filius. ⁊ l. fina. ff. de var. ⁊ extraordina. co
gni. instit. de obliga. que ex quasi malefi. in princip. ¶ Ecce
ergo qualiter libell⁹ appellatõis siue ipsa appellatio ad aliud
tendit ⁊ aliud in ea petitur quã quando agitur contra iudicem
eo quia fecerit litem suam. si ad aliud tendit ⁊ aliud petitur. er
go res iudicatã in vno, non nocet in alio. ergo appellatio omis
sa in vno non nocet in alio ergo licet non possit appellare in
vno quia bis appellauit poterit appellare in alio. Et ex predi
cta causa propter quam dixi inuentam esse appellationem. d. l.
prima in principio dum in ea dicitur quod inuenta est appella
16 tio vt iniquitas iudicantis corrigatur. ¶ † Habes sm Bal. hic
inferre qđ regulariter appellatio ab actu extraiudiciali videtur
esse prohibita. Nam si appellatio est inuenta vt corrigat ini
quitatem iudicis non possumus dicere iniquitatem esse in iudi
ce in actu extraiudiciali: quia tunc non gerit vt iudex. Faciunt
que habentur in. c. conquerente. in simili supra de restitu. spoli.
in. l. meminerint. cum similibus. C. vnde vi. l. a procedente
17 C. de dilatio. ¶ †. Et ideo dicit Bal. qđ ab actu extraiudicia
li non appellatur. nisi in casibus a iure expressis. De hoc ta
men ⁊ veritate eius dicam in. c. bone. ĩ. eod. habetur in. c. dile
cti. ĩ. de maio. ⁊ obe. per Bartolũ in. l. fina. ff. de appella. reci.
per Bal. late in. l. hi qui ad ciuilia. C. eo. ⁊ aliquid in. l. i. C. de
arbi. Alius effectus propter istam causam resultat: quia cum
appellatio sit inuenta propter corrigendam iniquitatem etiam
⁊ par in parem non habet imperium. capi. innotuit. cũ vulga
8 ribus. ĩ. de electio. Ideo appellatio de pari ad parem^a inter
18 poni non potest. l. i. §. si quis a iudice. ff. e. † Et ideo sm cano
nista qui voluerunt considerare superioritatem, quã hz epi
scopus supra suum vicarium. vt possit eũ reuocare, ⁊ alios su
perioritates. c. romana. ⁊ toto titu. ĩ. de offi. vica. habetur in cle
men. fina. de procu. Sed considerauerunt qđ tribunal vicarij
⁊ episcopi est vnum ⁊ idem tribunal. ideo voluerunt qđ de vi
cario ad episcopum non possit appellari. c. ij. de consue. li. vi.
tamen legiste volunt qđ a sententia vicarij appelletur ad con
stituentem seu ad suum episcopum. l. a proconsulibus. l. preci
pimus. C. eo. Et ibi Bal. ⁊ Ludo. de roma. dixerunt hos ca
sus esse singulares in singularibus suis. ⁊ potuit esse ratio le
gistarum: quia ipsi voluerunt considerare superioritatem pre
dictam. Bal. in addi. ad Specu. in tito. de appel. in. xxvij. co
lum. in versi. appellatur a vicario. tenet non appellari regula
riter a vicario ordinarij ad ipsum ordinarium. ad. l. a procon
sulibus. dicit qđ potuit speciale in vicarijs illorum prefectorum
pretorio. ⁊ illius. l. intellectum. ac omnem istam materiam po
nam in. c. dilecti filij prior. ĩ. eo. vbi diffuse dicam. in vicario ta
men foraneo: vel in temporali iurisdictione tantum quam ha
beret episcopus de vicario appellatur ad episcopum. Eade
rum rubrica eo. consilio. secundo. communiter omnes in dicto
19 capi. ij. ⁊ in cle. ⁊ si principalis. de rescrip. ¶ † Resultat etiam
a fortiori alius effectus: quia de maiori ad minorem appella
ri non potest, cum minor in superiorem non habet potestatẽ
c. inferior. xxi. dist. in. c. cum volgaribus. Et sic necessario infert
qđ appellatio debet interponi ad superiorem. c. venientes. cũ
similibus. ĩ. de iureiu. d. l. i. §. si quis a iudice. Sed operepre
cium est scire cuiusmodi iurisdictionem debeat habere iste su
perior iudex ad quem appellat. Et dicite qđ debet habere sal
tem mixtum imperium ⁊ potestatem mixti imperij. Ita Bar.
in. l. i. §. solet. ff. quando appel. sit. Ita Bal. in. l. eos. in prin. C.
eo. faciunt nota. in. l. ij. §. i. ff. qui ⁊ a quib. Sed qualiter cogno
scetur ista superioritas an respectu dignitatis: an respectu ad
ministrationis. Et dicite quod superioritas ista attenditur
ratione administrationis ⁊ non ratione dignitatis. Quia si
quis esset maior dignitate sed minor administratione de eo
appellaretur ad maiorem administrationem non ad maiorem
dignitatem. Ita Barto. in. d. l. i. § si quis. vbi ⁊ Angel. ⁊ alij
qui dant pro exemplo in cardinalibus qui respectu admini
strationis et officij sunt maiores episcopi. Respectu ordinis
⁊ dignitatis vero minores. vt habetur in. c. quãquam. ĩ. que,
20 vg. † Quia episcopatus, est apex dignitatum. c. ij. ⁊ ibi habe
tur de preben. lib. vi. habetur in in subscriptione. vi. Cum ergo
debeat appellari ad superiorem ⁊ vniuersitas ecclesiastica ex
vario grado dignitatum decoretur ad instar ecclesie triũphan
tis. in qua credimus esse gradatim choros angelorũ. c. ad hec.
vbi tex. ad literam. lxxxix. dist. ⁊ nisi sua cuiq3 iurisdictio ser
uetur. quid aliud restat, nisi vt ecclesiasticus ordo ⁊ neruus ec
clesiastice discipline confundatur. vt dicit text. in. c. peruenit.
xi. q. i. habetur. in. c. ad hec. ĩ. de rescrip. Ideo cum appellan
dum sit ad superiores ⁊ inter superioritates sit dare gradum
Q oia vnus est superior ⁊ postea alius, puta archiepiscopus
supra episcopum. Patriarcha supra archiepiscopum. Et so
pra patriarcham legati adsunt: post legatos papa. Ideo ne iste
ordo ecclesiasticus confundatur. l. voluit vt gradatim appel
21 letur † tamen in priuilegium sedis apostolice ⁊ legatorum
eius factum est, cum papa sit ordinarius vbiq3, ⁊ concurrat in
iurisdictione cum omni ordinario. c. cuncta per mundum. c. per
principalem. ix. q. iij. Et legati sedis apostolice in sua prouin
cia ⁊ ipsi sunt ordinarij ⁊ concurrunt cum alijs ordinarijs in
ipsa iurisdictione ordinaria. c. ij. de offi. leg. lib. vi. ideo appel
latur ad papam. c. ad romanam. ij. que. vi. c. dilecti filij. prior. vbi
notatur. ⁊ ibi videbimus. ĩ. eo. Ideo etiam ad legatos ipsius
pape appellatur omissis medijs in sua prouincia: vt habetur
in. c. i. vbi bonus tex. in argumentum. Et ibi ponitur. ĩ. de of.
fi. leg. a. glo. est in. c. ij. de consuetu. lib. vi. glo. in. c. antiqua. su
pe fuam. de priuileg. glo. in. c. romana. §. primo. in ver. cur. ij.
de appella. lib. vi. Sed diceret quispiam que est ratio differen
tie qđ papa potest adire omissis medijs in via appellationis
⁊ cognoscit vt supra conclusum est: ⁊ tamen imperator secus:

8 ¶ De pari ad parem. Adde nõ valere cõsuetudinem vt appelletur de pari ad parem vel minorem. ita Panor. hic. limi tat tamen Feli. hic post Jo. de ligna. in. c. ij. de consue. li. vi. Jo. an. in. c. romana. de appel. li. vi. nisi faciat il lum parem maiorem. vide per eum circa prin.

Imo si adeatur omissis medijs remittit causam ad superiorem
mediatum.l.imperatores.vbi tex.ff.eo.Barto. in.l.i.§. si quis
ff.eodem dicit hoc prouenisse quia papa voluit impinguare cu
riam. Et facit quod in simili dicit Lap.alleg.lxxxvij. vbi
etiam ipse reprehendit canonistas ꝙ querunt impinguare cu
riam. Et imperator de hoc non curauit. Sed contra Bart. est
tex.in.c.ecce.xcix.distinctione.vbi Papa dicit se non querere
alijs preferri. Et contra eum facit quod dixi delegato. quia
tunc appellatur extra curiam ⁊ tamen appellatur ad eum omis
sis medijs. Unde dicatis vos quod ista est ratio. Nam impe
rator habuit ipse a populo vel a subditis potestatē.§.sed quod
princip.insti. de iure naturali genti.⁊ ciui. Non mirum cum
benefacienti benefacere debeamus per obligationem ad antu
dora.l.sed ⁊ si lege.§.consuluit.ff.de peti.heredi. Ideo impera
tor aduersus eos: scilicet inferiores ordines qui fuerunt sibi
munifici ipse non debuit esse inhumanus nec illiberalis.⁊ ideo
munus eorum potestati debuit derogare quam potuit. Sed pa
pa habuit potestatē a Christo per illa verba. Tu es Petrus
⁊ super hanc petram edificabo ⁊c.⁊ per illa. Et fiat vnum ouile
et vnus pastor. Siue per illa. Quodcunqꝫ ligaueris super ter
ram ⁊c.c in nouo testa.xxi.distin.c.quodcun.⁊.xxiiij.q.i.⁊ ab eo
vt fonte deriuamur omnes dignitates ecclesie.c.i.xxij.distinct.
Et ideo cum maiori honestate potuit sibi reseruare plura in
preeminētiam ⁊ nolle cedere subditis quam potuerit impera
tor. Facit glo.in.c.i.ꝫ.de transla.prelato. Et ad hoc faciunt que
notantur in simili de statuto in.c.cum. M. ferrariensis. circa
principium repetitionis.per do.Anto.supra de cōstitu. Nam in
feriores vniuersitates ecclesiastice non possunt statuere contra
ius commune de iure canonico.c.quod super his.⁊ ibi ponitur
de maiori ⁊ obedien.clemen.ne romani.cum sim.de elect. Et ta
men de iure ciuili inferiores vniuersitates que habent potesta
tem faciendi statuta possunt statuere contra ius commune.l.
omnes populi.ff de iustitia ⁊ iure. Uisa causa appellationis
quare inducta fuerit appellatio. Restat videre eius essentiam
22 et eius diffinitionem.† Unde dicite qd appellatio. multe sunt
diffinitiones: de quibus per glo.ij.q.vi.in summa.per Goffr.
hic qui ponit aliam in summa per Azo.in summa.C.eo. qui po
nit aliam. Sed breuitatis causa dic secundum Bart.ꝙ appella
tio est ius quoddam quo interim prima sententia extinguitur
⁊ cause cognitio ad superiorem iudicem deuoluitur. Ita Bart.
in.l.i.in princip.ff.eo.dicens hoc intelligi de appellatione tan
tum a diffinitiua. Ang.in dicta.l.prima,in princ.reprobat. Et
primo in eo quod dicitur in diffinitione Bar. quod appellatio
est ius Imo hoc est contra veritatem: quia non est ius appel
latio: sed iuris remedium. Et pro eo est textus in lege vnica.C.
de sententijs prefe. Potest secundo adduci. Nam vult Bart.
quod appellatio extingat sententiam. Imo hoc generaliter
non est verum: quia in sentētijs censure appellatio nec suspen
dit nec extinguit ipsas censuras.capi.pastoralis.in principio. et
ibi dicam cum alijs similibus infra eodem. Et in diffinitione
Bartoli ista appellatio a sententijs censure non comprehen
ditur.ergo diffinitio non bona cum non sit generalis.l.prima
§.i.vbi textus.ff.de dolo glosa est iuris canonici, supra in ru
brica de summa trinitate ⁊ fide catholica. Hoc argumentum
sibi ascribit Panormita.hic. Imo.in dicta.l.prima reprobat.⁊
ipse Bart.quia in diffinitione vult quod appellatio extinguat
pronunciatum: quia dicit ipse Imol.non extinguit sed suspen
dit.l.si causa cognita.C.de transac.l.precipimus.§.penul.⁊ se
quen.⁊.l.quoniam.C.eodē titulo. Notat gl.in.l.tale pactū.§.
qui prouocauit.ff.de pact textus est in cap.pastoralis.§.preter
ea supra de offic.delega. ergo contra Barto.et eius diffinitio
nem. Adducit etiam.l.iij.C. si pēdente appellatione mors in
teruenerit. Unde hi omnes. Angel. Imo.⁊ Panormi.in locis
supra allegatis reprobant diffinitionem Bar.⁊ dat ipse Ang.
ibidem aliam dicens quod appellatio est remedium quoddam
iuris inductum ad corrigendum iudicantium iniqua grauami
na illata vel comminata.⁊ hoc modo dicit diffiniri comprehen
dendo appellationem tam a diffinitiua quam ab interlocuto
ria. Panormi.hic dat ipse aliam dicens quod appellatio est a
minore iudice ad maiorem prouocatio: que si est legitime pro
nunciata ⁊ iurisdictionem iudicis quo ad illam causam suspen
dit: ⁊ cognitionem ad superiorem transfert. Et per hoc diffini
tur appellatio tam ab interlocutoria quam diffinitiua. ¶ Con
tra istos doct.possumus vti in persona Barto.hoc carmine.
Aspice an nostrum mage sit penetrabile ferrum. Nam cōtra
Ang.facit.omnis diffinitio debet continere substantiam rei: vt
volunt glo.in.l.omnis diffinitio.ff. de regu.iuris.d.l.i.§.i. vbi
bonus tex. ff.de dolo.d.gl. in rubrica.ꝫ. de summa trinitate et
fide catholica. Sed diffinitio Ang.deficit in substantia rei sci
licet appellationis. ergo non bona. quod deficiat in substan
tia rei probatur.nam vult Angelus ꝙ tantum tendat ad corri
gendum iudicantium iniquitatem. Et sic secundum eum seque
retur ꝙ ex nouiter probandis non posset appellari cum ibi nō
adsit iniquitas iudicis. Quod tamen est expresse falsum.l. per
hanc.C.de tempo.appel.⁊ dixi supra circa causam appellationi.
Si ergo propter nouas probationes vel nouiter producendas
absqꝫ alia iniquitate iudicis potest appellari.ergo diffinitio
Angeli est multū defectuosa. Tamen posset intelligi definitio
Angeli de iniquitate non solum ex proposito sed de iniqui
tate recepta: vt supra dixi in lectione hesterna.⁊ sic non obst. ar
gu. Contra Panor.adduci potest. Nam vult ipse ꝙ appella
tio suspendat ⁊ non extinguat pronūciatum.quod est cōtra tex.
in.l.i.in fine.ff.ad turpil.l.ij.ff.de penult.in.l.si quis filio exhe
redato.§.hi qui.ff.de iniusto rupto testa. No.in.l.furti.in prin
cipio.et ibi glosa tenet.ff. de his qui notan. infa. ⁊ etiam com
muniter tenetur in dicto.c.pastoralis.§.preterea. supra de offi.
delegati.⁊ in locis supra allegatis tenetur magis communiter
in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff. de pact.⁊ in.c. venientes.
de iureiurando.licet ibi Joan.andre.teneat ꝙ suspendatur. Si
ergo appellatio extinguit non autem suspendit pronunciatū.
ergo diffinitio Panormita.non bona. Non obstat modo ar
gumentum primum Angel.quia licet appellatio sit iuris reme
dium:tamen cum sit quid incorporale potest determinari sub
hoc nomine ius prout ⁊ alia incorporalia determinantur. insti.
23 de reb.corpo.⁊ incorpo.circa principium. ¶ † Preterea de va
na subtilitate nominum non curant legiste,⁊ relinquunt illam
obstinatis.l.ij.⁊ ibi tex.circa fi.⁊ glos. not.C. de constitu.pecu.
Et ideo dummodo habeamus substantiam appellatiō. non
curā.est an dicatur ius vel remedium iuris. ⁊ pro Barto.est
textus in.l.i.§.quesitum.ff.eo. ¶ Non obstat argumentum de
c.pastoralis.⁊ argumentum.de.l.iij.C.si penden.appel.q: vna
24 hirundo non † facit ver.nec vna fallentia immutat diffinitio
nem vel immutat substantiā diffiniti.vt est tex.in.l.omnis dif
finitio.ff.de regu.iur.⁊ ideo dicite quod fallit in illis duobus ca
sibus. Non obstat argumentum Imo.dum dicit ꝙ appellatio
non extinguit pronunciatum: sed suspendit ⁊c. Quia huic argu
mento respondet Barto.in.d.l.furti.in princip. et etiam fuit
pro maiori parte Bal.⁊ Ange.in.d.l.tale pactum.§.qui prouo
25 cauit.q: tria tempora sunt in consideratione. ¶ † Primum est
tempus post sententiam: ante tamen appellationem interposi
tam: ⁊ sic intra tempus ad appellandum.⁊ illo tempore senten
tia quo ad effectus iuris non stat in suspenso: nec est extincta
Imo operatur suum effectum: puta circa irrogationem infa
mie quando lex irrogat ipsam ipso iure post sententiam. puta
in excommunicatione.secundum vnum intellectum. de cuius ve
ritate videbimus in.c.pastoralis.in principio.ꝫ.eo. Ita Barto.
in dicta.l.furti. Ita etiam Bartolus in.l.qui vltimo.ff.de pe.aut
vero.l.non irrogat penam ipso iure: sed sententia ipsa indiget
executione ⁊ facto hominis: ⁊ illo casu suspenditur sententia nō
autem extinguitur: nec potest ipsa sententia executioni manda
ri glos.est not.in rubri.ff.nil nouari appel.penden. ⁊ est textus
in.c.non solum eo.titu.de appella.lib.vi. Et ex predictis habe
tis magnam limitationem ad.c.non solum.⁊ ad glo. dum ibi di
citur ꝙ ita suspenditur executio pronunciati per appellationē
interpositam sicut: per tempus appellandi ⁊ econtra quia il
lud non habet locum in executione sententie que fit ipso iure
a lege nam illa sortitur effectum suum ⁊ efficax intra decem
dies ad appellandum. ¶ Secundum est tempus post appella
tionem interpositam ipsa appellatione precedente: quia nondū
sit pronunciatum super ea ⁊ illo medio tempore extinguitur
pronunciatio per appellationem non autem suspenditur: ⁊ re
gulariter omnis eius effectus.exceptis his que dicam infra in
effectibus appellationis. Et de hoc modo intelliguntur iura
pro illa parte allegata .videlicet quod extingatur.et ⁊ ita lo
quitur Bartolus in his terminis in sua diffinitione dum di
cit interim prima sententia extinguitur: et ideo non obstat cō
trarium. Et in hoc concordant omnes de illo medio tempore,
licet alique glos. generaliter loquendo teneant contrarium.
¶ Tertium est tempus . scꝫ post pronunciationem factam su
per appellatione.⁊ illo tempore attento quia si iudex cōfirmat
primam sententiā conualescit ex nunc prima sententia.d.l. fur
ti.in principio.vbi casus. Ideo hoc tempore considerato ⁊ sic
considerato futuro euentu qui euenire poterat iura aliqua dixe
runt appellationem suspendere pronunciatum: ⁊ ita loquun
tur iura allegata per Imo. quasi hoc sit dicere quia ex futuro
euentu sententia conualescere potest.ideo suspenditur. ¶ Circa
diffinitionem Barto.dum dixit est ius quoddam.illud verbū
26 ius propterea censetur appositum ad differentiam actus.† Nā
debetis scire quod duplici modo sumitur appellatio. Sumitur
primo prout est factū: scilicet ipse actus appellandi ⁊ illo modo
non

non diffinitur hic. Sumitur postea prout est iuris et filo mo-
do bene diffinitur hic. Et propterea dixit est ius ad differen
tiam appellationis in quantum est factum. item ex alio dixit ius
vt denotet appellationem esse quid incorporale. ¶ Sed ope-
re precium est scire quale ius est an sit officium iudicis: an actio
an exceptio. Actio non est quia nihil petitur per appellatio-
nem a parte. Exceptio non est: quia nihil repellitur vel excipi
tur contra partem. Officium iudicis non est quia nihil peti-
tur per appellationem a iudice a quo: et sic appellatio satis di
citur interposita ex quo interponitur coram iudice a quo: et ta
men ab eo nihil petitur quod sit substantiale appellationis:
quia etiam si non deferret tamen valebit appellatio. ergo non
est officium iudicis. Nam officium iudicis presupponit quod
quid petatur a iudice. glo. est nota. in. l. si soror. C. de coll. Fa-
ciunt nota per legistas. in. l. i. ff. de iurisdi. omnium iudicum.
l. vnica. ff. de condic. ex lege. ponunt canoniste. in. c. q. ii. de of-
fi. iudi. Ita Bartol. in. d. l. i. in princi. ff. eo. Et ideo concludit
quod est mediu quoddam. s. neque officium, nec exceptio, nec actio,
sed quoddam ius mixtum. Ange. tamen dicta. l. i. in princip.
mordet Barto. dum dicit quod per appellationem nihil petitur
a iudice a quo. Ideo concludit nullum esse officium iudicis.
Mouetur primo. nam per appellationem petitur retractari
primam sententiam. l. eos. in principio. C. eodem. c. cum causa
de. ti. primo. et dicam. i. ergo dictum Bar. non bonum quod nihil
petatur a iudice. Preterea appellatio supplet vim libelli. ita vt
interposita appellatione non requiritur libellus. Innoc. in. c.
cum contingat. de officio delega. Et per iudicem appellatio-
nis potest ferri sententia condemnatoria vel absolutoria. l.
cum apud. vbi text. et ibi Barto. ff. iudi. sol. c. cum causa. de. tit.
primo. si ergo potest iudex appellationis condemnare vel ab-
soluere et sententia non debet ferri nisi quatenus est petitum
c. licet hely. cum vulgaribus. de simo. l. si. C. de fideicom. liber-
ta. Ergo de necessitate presupponendum est quod per appellatio-
nem aliquid petitur a iudice. ¶ Uos dicite quod ista argumenta
nihil obstant contra Barto. quia ex eis concluditur quod ali-
quid petitur a iudice ad quem. Et Bart. loquitur de iudice
27 a quo coram quo inter posita est appellatio. † Tamen ex di-
cto Ang. habetis notare quod interposita appellatione, (intel-
ligite in scriptis) non requiritur alius libellus in causa appel
lationis. sed sufficit ipsam scripturam appellationis presenta
re iudici ad quem. Et illud succedit pro libello. secus tamen si
interponeretur appellatio viua voce coram iudice a quo prout
potest. c. i. per locum a speciali. eo. tit. lib. vi. l. i. §. si. ff. eodem. et
hanc conclusionem voluit hic Bal. in. ii. col. voluit Spe. eo. ti-
tu. §. nunc dicendum. versic. sed quid diceret. voluit Inn. in. c.
cum contingat. s. allegato. voluit Bald. in rubrica. de offic.
iudicis. vi. colum. Uoluerunt domini de rota decisione sua.
viii. quest. que incipit. Item fuit dubitatum circa principium.
Uolunt Bar. et ibi communiter scribentes in. l. i. §. libelli. ff. eo.
voluit Bal. in. l. si quis libellos. C. eo. et in. l. per hanc. C. de tem-
po. appel. ¶ Inquantum dicitur in diffinitione. sententia ex-
tinguitur. Habetis colligere hic diffiniri solum in appella-
28 tione interposita a diffinitiua. ¶ † Nam verbum sententia,
intelligitur, de diffinitiuas proprie loquendo. gl. est no. quam
ibi exclamat Imol. in. c. cum olim. de testi. in. l. ii. §. biduum.
ff. quando appel. sit. et in. c. biduum. ii. quest. vi. vsque adeo, vt
statutum loquens de sententia in dubio intelligitur de diffi-
nitiua non de interlocutoria. Ita Bal. in. l. vnica. ne lic. in vna
eademque causa tertio prouoca. Ita Bal. in. l. iusiur. et ad pecunias
§. si. qui incipit. cum res. ff. de iureiuran. Ita do. Cardi. in cle.
i. in. viii. col. de sententia et re iudi. Sensit Bart. in. l. dicere.
ff. de arbi. in. l. generali. C. de tab. lib. x. tamen istud procedit in
materia stricta. Sed in materia indifferenti appellatione sen-
tentie ita comprehenditur interlocutoria sicut diffinitiua gl.
est in clemen. i. in ver. sententijs. quam ibi ad hoc ponderat
Imol. de sententia et re iudi. Et quid sit proprie interlocutoria
sententia. habens glo. notab. in cle. vnica in glo. in ver. diffini
tiua. de sequest. pos. et fruc. habetur in. l. quod iussit. ff. de re iu-
dica. in. c. cum cessante. et ibi dicam. i. eod. Et ideo cum hic si-
mus in materia indifferenti et appellatio sit commune remedium
tam in interlocutoria quam in diffinitiua. c. vt debitus. i. eod. Et
capietur in diffinitione verbum sententia tam pro interlocuto
ria quam diffinitiua. tamen quia infra ponetur alia diuersa diffi-
nitio appellationis ab interlocutoria. stricte capitur hic ver-
bum. sententia pro diffinitiua tantum. ¶ Inquantum dicitur
in diffinitione extinguitur. Istud denotat differentiam inter
appellationem: et nullitatem. nam appellatio extinguit pro-
nunciatum vt heri dixi. nullitas autem non extinguit. sed per
se extinctum presupponit. c. dilecto: et ibi videbimus. i. eod. l.
si expressim: et. l. si cum nulla. et ibi per Bar. ff. eo. tit. Et quod
nullum est amplius annullari non potest. c. ad dissoluendum
cum vulgaribus. i. de despon. Ideo per hoc habetis quod dif-
fert appellatio inter posita a sententia iure dicenda nulli et sic
a nullitate. Item per istud verbum extinguitur. datur effectus vnus
appellationi. qui est extinguere sententiam. l. i. in fin. ff. ad tur
pil. cum his que heri dixi. ¶ In quantum dicitur in diffinitio
ne interim. notatur differentia inter pronunciatum iudicis in
causa appellationis et ipsam appellationem. Nam appellatio
extinguit interim idest donec pendet. et sic reuocabiliter. que si
sequitur sententia confirmatoria prime primum pronunciatum
ex nunc reconualescit, scilicet a die pronunciationis in causa appellatio
nis. Sed sententia lata in causa appellationis irritans primam. ipsa
in totum extinguitur. nec ex aliquo euentu pendet. l. furti. in princi-
29 pio. ff. de his qui no. infa. Ita Bar. in. d. l. i. in prin. ¶ † In-
quantum dicitur in diffinitione ad superiorem iudicem. dicite quod
per hoc colligitur quod de substantia appellationis est vt appella
tur ad superiorem. ii. q. vi. c. anteriorum. et dixi circa causam
appellationis: et ideo consuetudo siue statutum vt appelletur ad
minorem non valeret neque teneret: quia statutum vel consuetu-
do non potest alterare substantiam actus. text. est no. in. l.
ii. ff. de vsufruc. ea. re. que vsu consumunt. Sed de substantia. ap-
pellationum est vt appelletur ad superiorem vt dixi: ergo non vale
bit statutum nec consuetudo in contrarium disponens: et faciunt nota
ta in. c. cum ad monasterium cum similibus. de sta. monac. hic voluit
gl. not. in. c. ii. de consue. lib. vi. Tamen ex quo per circuitum. l. po
test circa substantiam actus disponere. d. l. ii. bene valeret consue
tudo quod appelletur de vno qui sit regulariter maior ad alium qui
communiter iste esset minor: addendo quod hoc actu habeatur pro
maiore. Ita voluit ioan. an. in. c. romana. §. i. eo. ti. lib. vi. vale
bit tamen consuetudo vel statutum vt gradatim non appelletur
sed appelletur omissis medijs. iste text. ibi not. io. an. et
alij in dicto. c. romana. § i. et voluit Bart. recte ponderant in
dicta. l. i. §. si quis voluit. Bal. in auten. quas actiones. circa
finem. C. de sacrosan. eccle. Et ibi voluit Bal. vnum notabile
quod licet non valeat consuetudo vt non possit appellari vllo modo
ad principem cum veniat in derogationem supreme potestatis
l. comperit in argumentum. C. de prescrip. xxx. del. xl. anno. tamen
valebit consuetudo: vt non appelletur ad alios inferiores ad quos
30 erat appellandum si gradatim fuisset appellatum: † et sic valebit
consuetudo quod de episcopo appelletur ad patriarcham omisso ar
chiepiscopo. Et rationem differentie quare consuetudo non potest
disponere vt ad minorem appelletur. et tamen potest disponere vt
gradatim non appelletur. Dicite esse quia quod appelletur ad supe-
riorem est de substantia actus qui non potest tolli consuetudine vel sta
tuto. Sed quod gradatim appelletur est de forma accidentali: vt di
xi circa causam appellationis: sed accidentalis forma facilius tolli
tur quam substantialis. l. pacta conuenta. ff. de contrahen. emp. et ven.
Facit que habetur in. l. paciscei. ff. de pac. que notantur in. c. au
ditis. et in quia propter. de elec. Igitur etiam Imol. et fortius de
iure canonico si appellatum fuerit omissis medijs casu quo non
potest appellari puta de episcopo ad patriarcham certe parte non
opponente valebit appellatio glo. est no. in. c. dilecti filio prior.
i. eodem: et ibi dicam latius. Et vsque adeo causa appellationis ha
bet suos iudices: quod dicit Bal. in pace constantie. in ver-
ba. iu causis. quod in ea non habet locum prorogatio. intelligi-
te de vno iudice ad alium: sed de tempore ad tempus non proce-
dit ita indistincte per ea que habentur in cle. si appellationem
per omnes eo. titu. in. c. ex parte etiam. de rescriptis. dicam
in. c. ex ratione. i. eo. Et per ista vera ad superiorem etiam di-
xit Bar. in. d. l. i. §. si quis. quod valet appellatio hoc modo in-
terposita ad iudicem competentem: quia resoluitur. idest gradatim
ad proximum superiorem. Uel hoc modo appello ad superiorem:
quia resoluetur ad superiorem. s. primum gradatim et hoc voluit
glo. not. et ibi. Bald. in. l. cum proponas. C. de bo. auto. iudi. pos.
Ita Bal. i. l. apertissimi. C. de iudi. Archi. io. an. d. etiam Gemi.
in. c. legitima. eo. ti. li. vi. tenent contrarium. dicentes quod non valet ap
pellatio nisi certus iudex ad quem appellatur exprimatur. Ta-
men domini de rota decisione sua. ccvii. que incipit. Item quod
appellatio alternatiua respondere videntur huic motiuo licet
non loquantur in illa materia: quia dicunt quod satis dicitur esse
certus iudex ad quem ex quo per prosecutionem specialem ap-
pellationis coram vno ceptam pars declarauit se de illo sen-
sisse. Bal. tamen in. c. ii. i. eo. voluit quod imo perdat appella
tionem ad competentem iudicem inter posita vel ad superiorem.
Sed Panor. ibi tenet. cum canonistis quod imo non perdat:
et in sequenti articulo de alternatiua appellatione Bald. ibi
tenet opi. Angel. in. dicto. §. Si quis. licet Panor. ibi alter
dicat: et tene menti quia vult Spec. eo. tit. in. §. Nunc tractemus,
versiculo quid si appellans. idem in quid legisti subijcemo quod
illa appellatio. appello ad superiorem. poterit incontinenti

verificari de papa omissis aliis: quia pars poterit prosequi
appellationem corā papa. ꝛ ita dicit fuisse pronūciatum. licet
in puncto iuris forte aliter esset. ꝛ ita volunt Ange. in dicta. l.
i. §. si quis. Angel. late consil. cclv. incipiente. Senis et po-
nam latius in. c. dilecti filii prior. j. e. Et per predicta infertur
31 ad aliam questionem. ℂ † Utrum valeat appellatio alter na-
a tiue interposita [a] ad superiorem. Puta Appello ad talem,
vel talem iudicē: ꝛ certe. glo. in. c. si is cui de offi. deleg. lib. vi.
tenet ꝙ non valet: et etiam idem tenet ibi Jo. and. in nouella
ꝛ Jo. an. immerc. in regula in alternatiuis. de regu. iuris. lib.
vi. Et ita etiam tenet Joan. andre. in addi. ad Specul. eo. tit.
§. nunc tractemus. super versicu. quid si dicat. ꝛ hanc opinio.
visus est sequi Bal. in. d. l. cum proponas. Lodo. in consilio
cclx. incipien. omnipotentis ꝛc. circa propositum tenet opinio.
Joan. andr. nisi iusta causa subsit incertitudinis pro quo facit
c. cōstitutus de in integr. restit. ꝛ maxime hoc firmatur in ap-
pellatione extraiudiciali. Dicit tamen Joannes and. in locis
preallegatis quod legiste tenent contrarium: ꝛ quod eorum
opi. procedit de iure ciuili, nō de iure canonico: scilicet, quod
in foro ciuili appellatio alternatiua valeat. Mouetur, quia
de iure ciuili si appellatur per errorem dummodo non appel-
letur ad minorem subintrat. l. dispositio que facit ut videatur
appellatum ad iudicem competentem ꝛ remittit causam ap-
pellationis ad ipsum competentem. l. i. §. si quis. 3. allegata si
hoc facit errante parte: ergo multo magis dubitante. Sed de
iure canonico iste error non tolleraretur. cum sit appellādum
ad certum iudicem: ergo nec in simili tolerabitur dubitatio.
Angel. in. d. l. prima. §. si quis. ꝛ Specul. in dicto versiculo.
quid si dicat. tenent quod valeat appellatio tamen cum gra-
nu salis, scilicet dummodo pars intra. x. dies. ꝛ sic intra tem-
pora ad appellandum declaret de quo iudice senserit. Domi-
ni de rota in decis. ccviii. que incipit. Item qꝺ appellatio al-
ternatiua. reprobant omnia dicta Joā. an. que supra allegaui.
ꝛ tenent quod valet appellatio alternatiua. dūmodo postea
pars incipiat prosequi coram vno iudice certo. ꝛ de illo videa-
tur dictum in appellatione. ꝛ in hanc tandē opi. inclinat Ge-
minia. in. d. c. si is cui. cum limitatione tā. s. ꝙ si in appellatione
esset assignatus de consensu partiū, vel etiā per iudicē a quo
terminus ad procedendum iuxta ea que habentur in. c. sepe. j.
eodem quod pars appellata non erit contumax. nisi fuerit
prius certificata de quo iudice intendat: ꝛ ita saluat opinionē
Joan. andre. in istis terminis. ꝛ de his in. c. dilecti filii prior. j.
eodem: ꝛ latissime per Angelum consilio. cclv. vbi fecit ser-
m mbra. ꝛ incip. Senis supra allegato. Cum ergo predictum
sit supra proxime de iure ciuili appellatio interposita ad im-
peratorem omissis medio reducitur vt videatur ad debitum
medium appellatum. l. imperatores. ff. eod. Dicam. in. c. dile-
cti filii prior. j. eo. vbi ponā regulam cum fallentiis. ideo si ap-
pellatur a sententia hic Papie lata ad ducē reducitur appel-
latio vt videatur appellatum ad iudicem appellationum hic
deputatum. Paul. consi. xxii. in fi. colum. incipien. in xpi ꝛc.
viso puncto. Unum aduertendum in ista materia qꝺ Joā. de
imola in. d. l. imperatores. in principio. ff. eo. voluit ꝙ si appel-
latur ad inferiorem a principe omissis medio: tunc a iure ap-
pellatio est reducenda vt videatur appellatum ad competen-
tem. d. §. si quis. Si tamen appellatur ad principem omissis
medio propter reuerentiam principis lex non reducit causam
sed remittit ad iudicem competentem ipse princeps. d. l. impe-
ratores. sed Ange. dicit ibi ꝙ indistincte ius reducit appella-
tionem etiam si ad principē sit appellatum: ꝛ hoc probat ibi
32 tex. dum dicit remitti debet. ℂ † Sed opere precium est scire
quis dicatur superior: ꝛ dicitur ꝙ in papa nullus est superior
ꝛ ideo ab eius sententiis non appellatur. viii. qōne. iii. c. cun-
cta per mundum. ꝛ ix. q. iii. c. nemo. ꝛ c. aliorum. c. apostolice.
xxxv. qōne. ix. xxiiii. qōne. i. c. hec est fides. ꝛ supplicari possit
contra sententiam eius. c. auditis. ꝛ c. sententiam. c. veniam.
xxxv. qōne. ix. ꝛ c. cum ex literis. vbi tex. j. de in integ. restitu-
tio. tamen ex quo superiorem non habet non potest appellari
ab eius sententiis iuribus supra allegatis. imo supplicatio ad
eum dirigitur. d. c. auditis. ꝛ c. cum ex literis. Ideo supplicari
potest contra eius sententiam licet nō appellari. Facit in simi
li. l. prefecti. ff. de mino. ℂ Ista tamen supplicatio potest per
papam reiici nec tenetur eam admittere. Ita Baldus not. in
l. fina. C. de leg. tamen ex dubito bonitatis facere non de-
bet iuxta ea que not. Bal. in. l. princeps. ff. de leg. Quinimo
dixit Collectarius in. c. que multotiens. de regu. iur. ꝙ nō te-
neret appellatio a papa interposita ad futurum concilium: ꝛ
illam interponens non esset alienus ab heresi. Ludo. lite con
silio suo. xxxi. incipien. circa propositam consultationem: et
hodie est extrauagans edita per Pium papā in dicta mate-

ria. Facit bene. c. omnes sibi. qui autē romane ecclesie. xxii.
distinctione. c. aliorum. ix. questione. iii. ꝛ c. electionem. lxxix.
distinctio. Joan. and. post Hostien. in. c. proposuit. de concess.
33 preben. † vbi cōcludunt ꝙ licet pape possit fieri denunciatio
euangelica super peccato, vt se emendet iuxta formam. c. nouit.
de iudiciis. tamen illud. qꝺ si non audiuerit, dic ecclesie in pa-
pa non intelligitur nisi de ecclesia triumphante: id est deo: qꝛ
nullum alium habet superiorem: ꝛ non se corrigens post mo-
nitionem possit potius dici infidelis. c. sciendum. viii. q. i. c. si
quis. lxxxi. dis. Et ad predicta facit. c. nulli presbyteris. xix. dis. c. viola-
tores. xxv. q. i. c. quisquis. vetus. xxiii. q. i. Archid. in. c. in fidei. de
hereticis. lib. vi. gl. in. c. achacius. xxiiii. questione. i. in. c. si pa-
pa. lx. distin. ꝛ facit tex. elegans in. c. nemo. ꝛ c. aliorum. ix. qꝺ.
iii. Qꝺ papa non habet superiorem. c. facta. c. isti. c. hec est fi-
des. xxiiii. questione. i. c. nunc autem. xxi. c. cōsilia. xvii. distin.
facit. c. nemini. ꝛ in glo. xvii. questione. iiii. c. sic. oēs. xix. distin.
34 ℂ † Sed quid de sola episcopi an possit appellari ad conci-
lium prouinciale: dic ꝙ sic. c. cōstitutum. xvi. qōne. vi. ꝛ vbi bo-
nus tex. habetur. xvi. di. c. annuis. c. nunc autem. xxi. distin. c.
saluo. ix. questiōe. iii. sicut. ii. qōne. vii. c. salonitane. lxiii. distin.
ab ipsis autem conciliis prouincialibus non est dubium ꝙ ap-
pellatur ad papā. c. sicut excellentia. xxiii. q. iiii. sicut etiam ta-
lia concilia possunt recusari. c. qꝛ suspectus. iii. q. v. dixi. ꝛ ibi ha-
35 betur in. c. i. j. de iudiciis. ℂ † Sed qꝺ de concilio vniuersali,
an possit appellari a sententia concilii vniuersalis ad papam:
Dubium facit qꝛ ex aliquibus iuribus videtur innui ꝙ papa ha-
bet potestatem a concilio. §. hinc etiam. xvi. distin. c. dudum.
iii. q. vi. qꝺ tamē intellige secūdario: qꝛ principaliter papa ha-
bet potestatē a Christo. c. oēs. xxii. distin. c. quantus. xxi. distin. c.
loquitur. xxiiii. q. i. In contrarium est veritas, ꝙ imo a sentē-
tia cōcilii appellatur ad papā: nam papa est superior cōcilio
vniuersali: ergo a concilio ad eū appellabitur. Quod sic supe-
36 rius patet. † Nā papa conuocat solus cōcilium vniuersale nec
alius illud potest conuocare. glo. in. §. porro. iii. dis. probatur
xvii. distin. per totum de conse. distin. i. c. ecclesia. c. questione
v. c. manifestis. ꝛ ibi habetur. xxi. q. v. xcvi. di. c. bene quidē. c.
Adrianus. lxiii. di. c. regula. xvii. distin. habetur in. c. significa-
sti. de elec. cōgregari etiā pōt per cōmissarios eius habet
in. c. conuenientibus. i. q. vii. q. i. c. hoc nequaquam. glos. in. c. ii.
xvii. distin. in. c. in ea synodo. cētesima di. Similiter ꝛ congre-
gatum dissoluit. c. vbi periculū. ibi gl. in verbo consilio. de
elec. lib. vi. ꝛ c. licet. in fi. de elec. c. bene qdem. xcvi. distin. Cō-
cilio quoque papa preest. c. i. de simonia. c. si qs. xxv. questione
ii. q. vii. c. cum pastoris. xxxv. quest. ix. c. ꝙ quis. xxiii. di. c. in no-
mine dñi. c. nullus. xxiiii. distin. gesta quoque concilii a papa cō-
firmantur. c. confidimus. xxv. questione. i. ab eo concilia auto-
ritatem accipiunt. §. his ita. xxv. questione. i. illa interpreta-
tur ꝛ tollit. c. significasti. de elec. in. c. post translationē de ele-
ctio. c. de liguribus. xxiii. q. v. c. nec licuit. xvii. di sicut cōfirma-
uit concilium arelaten. c. de obseruatione iuncta supra scriptio-
ne de cōsecra. distinctione. iii. Uidemus ꝙ papa restituit de-
positos a concilio. c. conuenientibus. i. questione. vii. Et ad pre-
dicta facit qꝺ not. in cle. ne romani. de electio. predicta intelli-
ge nisi in concilio personaliter esset papa. Nam tunc actus si-
bi attribuitur. c. ad apostolice. de re iudi. lib. vi. c. licet. de elec.
37 Ideo tunc non appellatur ab eius et concilii sententia. glo. ta-
men in. l. fi. C. de summa trinita. tenet ꝙ sicut a sententia sena-
tus non potest appellari. ita a sententia concilii. quam glo. ad
hoc ponderat ꝛ sequitur Paul. de castro in. l. si quis. C. de
38 precibus impera. offe. ꝛ loquitur de concilio generali. ℂ Quid
modo de legatis. dicite cum eorum superior sit papa appella-
tur ad papam. d. c. cuncta per mundū. ꝛ ibi gl. c. licet. j. de offi.
39 lega. ℂ † Sed quid de Cardinalibus. glos. in. l. i. §. fina. ff. de
offi prefec. preto. videtur tenere quod non possit appellari ab
eorum sententiis: eo quia equiparantur regibus ꝛ prefectis
pretorio. et pro hac opi. imo. facit: nam etiam a papa excommu-
nicari nec deponi possunt Cardinales. c. ex gestis. vbi bo-
nus text. ꝛ ibi Imol. ꝛ alii infra de cleri. non resi. Facit nota.
dictum hostien. in. c. antiqua. j. de priuil. Ubi voluit quod licet
omnes episcopi iurent fidelitatem ipsi pape. c. ego. N. j. de iu-
40 reiuran. † tamen cardinales non iurant fidelitatem: qꝛ sunt
quasi alterum corpus pape ꝛ membra eius. Sed habetis ca-
sum quod imo appellatur in. c. Raynutius: ꝛ in. c. Rainaldus.
ꝛ ibi habetis text. quod Papa est superior ad quem appella-
tur infra de testa. Et facit. nam ꝛ senatores sunt pars corpo-
ris principis: ꝛ tamen a sententia singulorum de senatu ꝛ sin-
gulorum senatorum potest appellari. l. i. §. primo ff. a quibus
appel. non licet. ꝛ ibi habetur. ergo ita a sententiis Cardina-
lium per singulos poterit appellari: ꝛ facit. nam ipsi nō sunt
aliud quā capitulum pape. l. cum multa: ꝛ ibi Bald. C. de bo.
que lib.

a ℂ Alternatiue interposita. Uide de ꝙ si appellatio facta fuerit alternatiue ad duos: ad quorum quem libet pōt appellari nō valet appellatio. nisi in tēpus quo durabat facultas appellationis declarauit coram quo iudice velit prosequi: ita Alexan. in cōsi. cccii. incip. viso processu. versi. ad confirmationē. fol. cxxx. vii. in. ii. volu. per gl. in. c. si is cui. de offi. delega. in. vi. Et an appellatio alternatiua: ꝛ alternatiue interposita valeat tam de iure ciuili quā de iure canonico vide Paul. de cast. in cōsi. lxxi. versic. ad decimum: ꝛ vltimum in primo volumine.
Item qꝺ si ad plures copulatiue facta fuerit ꝛ si tempus ad appellandum datū per appellantem nimine coram quo prosequi velit declaratum sit an appellatio valeat ꝛ quis ius canoni. vel ciuile in tali materia seruādū sit vide Alex. in cōsi. cccx. incip. viso processu p totū cōsi. folio. cxxxix. in. ii. vol. Et qꝺ si appellatio sit alternatiua ad papam vel ad alium vide do. Ias. in. l. q. rome §. scia. versic. sed dubiū magnū in. iii. colum. circa prin. ꝛ ff. lect. no. Fely. in. c. inter. de appella.

41 que lib. glo. est Jo. mo. in c. super eo. de here. lib. vi. ¶ † Et
quid de imperatore: et dicite quod ab eius sententia, cum in
foro seculari nullum superiorem habeat non appellatur. d. l.
i. C. a quibus appel. non licet. imo singularius dic. quod nec
illo casu papa sit superior nec possit esse iudex ad quem. glo.
42 est x. q. c. quoniam. ¶ † Jtem idem dicite de aliis principibus
non recognoscentibus superiorem sive de iure: ut in rege fran
corum: licet aliqui dicant quod de facto: velut in Duce Veneti
rum. qui de facto non recognoscit superiorem. Cyn. in l. fina
li. C. de dona. inter virum et uxorem: et sic de singulis sive prin
cipibus sive universitatibus: nam cum fungantur iure supre
mi principis. tenet hic Panormitanus in hoc: in aliis voluit
Panor. in c. cum omnes. in vii. co lum. et ibi etiam Jmol. ē.
de constit. item in c. exposita. ē. de arbi. in c. novit: et ibi com
muniter docto. ē. de iudic. in c. cum. te. et ibi per omnes. ē. ri.
primo. Dominus Antonius in c. per venerabilem. Jequi fil.
sint legi. Cy. in l. fi. C. de pet. here. Bal. et Angel. in prima.
§. de qua. ff. postu. Bar. in l. prime. ff. de his que in testa.
delent. in l. fi. ff. ne quid in loco sacro. in l. infamem. ibi Jmo.
ff. de publi. iudi. Bar. in l. hostes. ff. de cap. et postlimi. rever.
Bartolus in l. finali. C. de sententiis pas. Bald. in l. exemplo.
C. de probat. in l. prima. C. de senten. que sine certa quantita
te. in c. Jmperialem circa finem. de prohibi. alien. feu. per Fe
deric. Et licet cum hac opi. transeant legiste. tamen canoniste
volunt quod de Jmperatore et aliis non recognoscentibus superio
rem recurratur ad papam: et papa possit esse superior iudex
ad quem eo quia tendit ad corrigendum iniustitiam et ita est glo.
Et ibi Inno. et alii in c. transmissa. est bonus tex. secundum unum in
tellectum et ibi per do. Anto. et Panor. in c. licet ex suscepto de
foro compe. Notatur in c. novit. et ibi Panor. in c. e. de iudic. vo
lunt glo. in c. grandi. in ver. Regis. de supple. negli. prel. libr.
sexto. Faciunt que ponit Bal. in rubrica digestorum. in ii.
col. ita pertransit hic do. Philip. Sed Panor. remittit se
ad notata in c. novit. Sed dictum canonistarum posset intel
ligi de tali iniustitia imperatoris cui etiam derogare Jmpera
tor non posset. puta contra ius naturale vel divinum. nam cum
iniustitiam faciat. peccat: ideo potest recurri ad papam. dicto c.
novit. Sed dictum legistarum procedit quando iudicat con
tra iustitiam iuris positivi vel iuris gentium subsistente causa,
et sic his in quibus potest derogare: nam tunc ita iudicando
videtur voluisse iuri positivo derogare. per not. per Barto. et
Jmo. in l. quidam consulebat. ff. de re iudi. Bartol. in l. idem
Ulpianus. ff. de excusa. Jdeo non possumus dicere quod
peccet in hoc. et sic papa non potest adiri. Et pro opi. ca
nonist. est bonus tex. in c. exposita. ē. de arbitris. supra alle
gat. Hostien. et dom. Anto. in c. cum Joannes. ē. de fide
instrument. et tali iudici si repertus fuerit male iudicasse papa
poterit penam imponere glo. ibi Panor. in c. et si necesse. i.
43 de dona. inter virum et uxorem. ¶ † Sed quid de Regibus reco
gnoscentibus superiorem vel habentibus regna in feudum
dic quod ab eis non appellatur tex. et ibi Bald. in l. i. ff. de offi.
prefec. preto. Bal. in rubrica digestorum in ii. co. tamen sup
plicari poterit contra talium regum vel principum sententias
et dirigenda erit supplicatio ad illum superiorem a quo habet
regnum. si habet ab alio Rege vel Jmperatore ad illum. si a
papa habet feudum ad papam. Jta Bal. in d. l. i. in fine. ff. de
offi. prefec. preto. Et idem dicerem de aliis principibus habenti
bus supremam pot. sic item. Facit quod no. in c. Romana. §.
debet. de appella. lib. vi. in c. solite. ē. de maioritate et obedien
Archi. in c. duo ista. xcvi. dist. nitio. et que infra dicam. Sed
operepretium est scire nunquid a sententia lata per iudicem cui
est facta commissio secundum conscientiam suam possit appellari: et dubium
facit. nam appellatio interponitur ad superiorem conscientie
solus deus est superior. l. ii. C. de rebus credi. et iur. Voluit ar
chi. ubi ponit de hac questione: et ibi diffinit quid sit conscien
tia in c. statutum. §. assessorem. de rescrip. lib. vi. Domini de
rota in decisione sua. ubi multa de conscientia. cccxxxvi. que
incipit. fuit dubitatum utrum executor. et ita per hoc videtur
concludit quod non possit appellari cum in mundo non sit ali
quis superior conscientie alterius. ita glo. in dicto. §. assesso
rem. super verbo dimitatur. et ita Bal. in l. certum. C. unde co
gna. tamen vos dicite ex mente Bal. in l. i. C. de reb. credit.
et iureiu. Aldo in l. ii. C. de ser. ex peric. re. Jmol. in l. si sic. in prin
cipio. ff. de leg. i. Angel. in l. inter stipulantem. §. i. ff. de ver
borum obli. quod licet istud regulariter procedit quod non appel
latur. tamen si gravis et enormis est lesio isto casu potest im
petrari a superiore ut iniquitatem corrigat. et hic sapit quandam
naturam appellationis: et late sumpto nomine appellationis potest
dici appellatio: ita intelligitur glo. in cle. i. in ver. oneramus.
de iure patron. ¶ Et hanc distinctionem voluit Gemi. in
c. i. vii. col. de sen. et re iud. Jmol. in l. i. ff. de lega. ii. Bal. in c. i.
de milite vassallo qui contumax est. Bellamera decisione xxvii.
incipiente. Oneratio conscientie. ubi tenet quod hoc casu ap
pellatio effectum devolutivum operetur licet non suspensivum: et
quod iste recursus sapit appellationem tenet glo. quam ibi pre
derat Angelus de perusio in l. ab executione. in fin. ff. e. et ibi
hoc tenet Angel. de aretio. et idem in §. sed iste. insti. de excep.
Et ita glo. hanc sequitur ultimo Pet. de ancha. consi. cclxxi.
Jncipiente in christi re. primo et ante omnia. ¶ Et ibi quod
ad hanc declarationem requiritur citatio et etiam in c. e. de iu
ra. cal. lib. vi. Panor. in c. super his de accusa. et in c. i. et ibi
44 Jmol. ē. de consti. ¶ † Et ad predicta facit: quia ubi aliquid
committitur arbitrio alterius non habet locum appellatio vel
videre alicuius. Ludo. in rubrica de arbitris. in ii. columna
Jnnocent. in c. finali de ser. no. Jo. an. post glo. in c. i. de consti
tu. Bal. in l. ii. C. quomodo et quando iudex. quod declara ut
Jmol. in l. ii. ff. de publicis iudi. et Lapus et post eum alii. in c. ii.
de iura. calum. li. vi. et de his verbis videre tuo stabo. gl. in c.
ii. de corpo. vitiatis. Panor. in c. i. de sequestra. po. et fruc. et
Bartol. et Jmol. in l. si sic. in princi. ff. de leg. i. in extravagan
ti ad reprimendam. in verbo videbitur. Jmol. in c. significa
runt. de testibus. Math. silanus in notabilibus suis notabi
li. xvi. Panor. post do. Anto. in c. i. de consti. in fin. col. licet
his contrarium faciant que notat Barto. in l. a sententia. §. i.
ff. de appel. in l. i. C. de arbi. in l. nemo potest. ff. de leg. i. bar.
in l. si. ff. de appel. recipi. licet aliter. et sic facit pro Ludovico
Bal. in l. hi qui ad civilia. C. de appel. et Panorm. in c. cum
dilectus. de arbitris in his que committuntur arbitrio iudi
cis ex iuris dispositione clarum est quod potest appellari. tex.
in c. i. de dila. gloss. in c. super his. in fine de accusa. in l. si qua
pena. et ibi Bartolus. ff. de verborum obligatio. Joan. an. in
additio. ad Specul. in titu. de citatione. §. sequitur. versiculo,
sed nunquid creditur. Jnno. in c. i. de dilatio. ¶ Et ideo in
ista materia placet media sententia: ut dicamus aut commit
titur libere arbitrio alicuius: et tunc procedat prima opinio
ut non possit appellari: aut simpliciter committitur arbitrio ali
cuius: non tamen libere: et quod possit appellari sicut quando a
iure committitur: quia non est ratio differentie. Jta colligo ex
mente doct. preallegatorum: et do. Alexan. de imol. in l. i. in fi.
col. ff. de lega. ii. ¶ Facit quod notat Jmol. in l. si uxor. ff.
de dona. Bal. in l. milites. C. de testa. mili. Ludo. de roma no
tabiliter consilio. cclxi. quod incipit super eo quod queritur. in fi.
45 col. ¶ † Tamen teneatis menti, quod ille cui est commissum ut
a secundum conscientiam iudicet [a] potius debet iudicare quod recte et iuste
agere. ista sunt verba Angel. in repetitio. l. si vacantia circa prin
cipium. C. de bo. vac. li. x. refert et sequitur Jmol. et novissimi in
l. de pupillo. §. qui opus. ff. de ope. no. nun. et est glo. in argu
mentum multum in l. theopompus: et ibi Bartol. ff. de do. pre
leg. Faciunt notata in l. hac edictali. §. his illud. C. de secund.
46 nup. ¶ † Et per predicta infertur, quod sententia lata iudi
b cio sortis [b] seu brevium sive fortune, cum non habeat superiorem
qui possit ipsam fortunam corrigere iuxta illud: Sed nos te
facimus fortuna deam, celoque locamus. voluit Bal. in l. fina
li in primo. C. communia de leg. quod talis sententia non po
terit retractari per appellationem: tamen si lesio esset moderata
ta posset peti retractari: et ita lato modo posset dici a tali sen
tentia appellari. Jta debet intelligi quod voluit Bald. in l.
. maioribus. C. communia utriusque iudi. tamen iudicium sortis
ubi tractatur de gravi preiudicio non admittitur nisi utraque
parte consentiente. Jta voluit Angellus. in l. sed cum ambo. ff.
de iudic. quandoque etiam puta in spiritualibus iudicium sortis
47 reprobatur. c. ii. i. de sortil. † Sed quid dicemus de sententia
delegatorum. quis erit superior in appellatione. Et dicite quod
regulariter superior est delegans: et ad eum appellatur, capi
tulo super questionum. §. porro. ē. de officio delegati. c. cum
bertoldus. et ibi habetur. ē. de sen. et re iud. c. si delegatio cum
similibus. de offi. deleg. lib. vi. ¶ Sed quid si delegatur cau
sa ordinario, pone de qua non poterat alias cognoscere. appel
latur a sententia eius expresso nomine officii ordinarii, nihil
expresso de nomine officii delegate potestatis. Calder. con
suluit in rubrica. C. consil. viii. per illud vulgare. quod potui
nolui: quod volui adimplere nequivi. l. multum. C. si quis al
teri vel sibi. concludendo quod non valet talis appellatio.
Et c. cum super. de offi. deleg. quod tamen videtur contra ea
que habentur. in l. iii. ff. de testamento militis in c. cum ex offi
48 cio. de prescriptionibus. ¶ † Sed quid de subdelegato de
legatorum: dicite quod delegans est superior iuribus supra
allegatis. Quod procedit ubi aliquid sibi reservaret delegans:
vel esset delegatus ad universitatem causarum: secus si in to
tum subdelegasset vices suas. glo. in c. si is cui. de offi. deleg.

a ¶ Secundum con
scientiam. Adde
ad hanc materiam
quod quando ali
quid committitur
conscientie alicu
ius non potest ab
eius sententia ap
pellari. ita domi.
Jasonis. in l. quod
quis. C. de procu.
per glo. quam pro
singulari ad hoc
no. Paulus. de ca
stro. in l. de pupil
lo. §. qui opus. ff.
de ope. novi nun.
Ang. de aretio. in
§. sed iste. institu.
de actio. allegat
Bald. in c. si sa
cerdos. de offi. ordi.
ponit. d. Jas. in l.
a iudice. C. de iudi
et in l. si sic legatum
de legatis primo

a ¶ Judicio sortis
Nunquid a sorte
tis: et sic sortis pos
sit appellari: vide
domi. Jas. in l. hu
iusmodi. §. si incerti
circa si ff. de leg. i.
et in l. si duobus. C.
comm. de leg.

lib.vi.in.l.in principio secundum vnam opinio.ibi positam.ff.
quis.⁊ a qui.⁊ ibi.Ang.de are.in.v.colū.⁊ Imol.ibi.⁊ Ludo.
Barto.in.l.i.ff.de dam.infec.licet aliter loquatur.idem.Bar
tol.in.d.l.i.in principio.⁊ Cin.⁊ Sali.in.l.j.C.qui pro sua iu-
risdictione.qui dicunt de iure ciuili indistincte appellandum
ad delegatum subdelegantes.¶ Sed difficultas est scire an
a sententia talis subdelegati posset appellari ad papam omis-
so delegante.⁊ sic medio.Et dicite:si est subdelegatus delega
tus delegati pape:tunc ad papam non possit appellari omis-
so subdelegante ⁊ sic medio.Sed debet appellari ad subdele
gantem.d.§.porro.subaudiendo ibi maxime.vt vult ibi Jo.
and.⁊.d.c.si delegatus in fine.⁊ ita concludunt communiter
scribentes in dictis locis.tamen parte non opponente vale-
ret appellatio interposita ad papam:vt ibi concluditur:⁊ ita
etiam communiter concluditur in.d.c.cum Bertoldus.licet
Joan.and.ibi voluerit contrarium:quia tenuit indistincte q̄
possit appellari ad papam.In aliis autem subdelegatis.scili-
cet delegatorum ab inferioribus a papa.potest appellari ad
papam omissis mediis:vt notatur in locis preallegatis ⁊ di-
49 cam in.c.dilecti filii prior.infra eodem.¶ †Sed quid dicemus
de sententiis ordinariorū alicuius inferioris principis vel ci
uitatis:quis erit superior in appellatione interponenda ab
istorū sentētiis:Et dicite q̄ si est iudex specialis deputatus
ad cās appellationū.tūc ille erit superior.⁊ talis iudex nō tū
erit cōpetens iudex in cā reductionis:q2 nō est appellatio:vt
infra dicam.Angel.cōsil.ccxx.incipit in ciuitate.Si autē iste
non adsit.vel q2 nullus sit in ciuitate nec solitus creari:vel q2
impeditus sit impedimento longo vel perpetuo iuxta ea que
habentur in.c.si is cui.de offi.deleg.lib.vi.in.c.i.ne sede vac.
eo.li.tunc appellandū est ad illos qui talē iudicē habēt depu
tare siue eligere:si deputent per principē ad principē.Si per
ciuitatē ad decuriones ciuitatis qui representant ipsam ciui
tatem:vt voluit glo.in rubrica.C.que sit lon.consue.Ita bal.
hic in.i.col.⁊ Panor.Ita bar.in dicta.l.i.§.si quis.Bartol.
in.l.i.§.solen.ff.quando appel.sit.Barto.in.l.vbi absunt per
illum text.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his.Ita Barto.in.l.quo-
tiens.ff.ad municip.Ang.in prima repetitione.l.si vacantia.
C.de bo.vac.lib.x.ita Baldus in.l.ii.C.quādo fis.vel priua.
in prima columna que allegat tex.ad hoc singularem in.§.ad
hoc peruenit.in auten.vt nulli iudicum.Itu Baldus in.c.
j.si inter dominum vel vassal.lis ori.in vsi.feu.qui allegat
tex.in.§.penulti.in auten.vt nullo modo.Ita Ludo.de Ro.
in rubrica de arb.in.xvi.col.vbi dixit hoc procedere in ciuita-
tibus que habent merum vel mixtum imperium.⁊ aliis simi-
libus locis.secus si non haberent merum ⁊ mixtum imperiū:
⁊ faciunt que dixi supra in articulo cuiusmodi iurisdictionem
debeat habere iste superior.¶ Ita Ludou.in singularibus
suis.c.cum nullus.§.episcopus.de tempori.ordi.lib.vi.Ludo.
de Roma.in consi.xci.incipit omnipotens.tunc vt declaratio-
nem in si.col.tenet hoc.sed reprehēdit Bar quatenus in dicta
l.vbi absunt vult appellari ad ancianos siue priores.tamen
pro Bartol.facit dicta.l.vbi absunt.iuncta glo.in.l.sed si do-
lo.ff.de dolo.que dixit decuriones ancianos esse.¶ Inquā
tum innuunt predicti docto.quod si sit certus iudex appella
tionum deputatus quod ad alium ordinarium superiorem
illius ciuitatis non possit appellari hoc videtur contra nota
ta.per Joan.an.⁊ Panor.in.c.pastoralis in principio.⁊ in.c.
Irrefragabilium principio:⁊.§.excessus.ā.de offi.ordi.vbi
volunt quod licet particularis iudex habeat iurisdictionem
in aliquo particulari officio:tamen per hoc non videatur de
rogatum ordinario qui habeat vniuersalem iurisdictionem.
licet accumulatiue habeat.Et est tex.no.Et ibi Bartol.in.l.
j.C.de offi.prefec.vrb.tamen Bald.in.c.j.§.ad hec in.iii.co-
lumna.de pac.iur.fir.in vsi.feu.tenuit in contrarium scilicet
quod per deputationem particularis officialis videatur in-
hibitum ordinario ne se impediat de illo officio.⁊ pro eo fa-
cit tex.in.l.cōsulta diualia.C.de testa.in.l.repetita.C.de epi-
scopis ⁊ clericis cum similibus.not.Angel.in.l.cum pretor.
ff.de iudic.Bal.in.c.studuisti.ā.de offi.delega.federe distin-
ctionis videtur velle ista resoluere dicens aut vnus iudex est
maior:alter minor.Et tunc per deputationē vnius alius nō
extinguitur neq̄ excluditur.l.contra pupillum.§.qui ad ma-
ius.de re iudi.Aut sunt pares ⁊ vnus habet generalē ⁊ alius
specialem:⁊ tunc species derogat generi:⁊ videtur specialis
ista potestas exempta ⁊ extracta a generali.l.solemus.§.la-
truncalator.ff.de iudiciis.Aut vna venit in suffragium alte-
rius ⁊ tunc stat vtraq̄.c.primo.ā.de offi.ordi.c.per hoc.⁊.c.
vt commissum.de here.libro sexto.de hoc etiam per angel.in
l.vacantia.C.de bon.vacan.libro decimo Ludo.consil.ccxlii.
incipien.verum est quod substantialiter vbi vltra preallega-
ta allegat pro prima parte.l.finali cum glo.C.de iurisdi.om
nium iudicum.l.finali cum glo.C.vbi cause fiscales.Bald.in
l.i.de officio consulis.In.l.siquis cum procuratorio.§.finali.
ff.de procura.in.l.quod in rerum.§.siquis post.ff.de lega.i.
Angel.in dicta.l.consulta.Ludo.latius hanc partem prose-
quitur ⁊ firmat consili.ccxciii.Incipit presens consultatio.
Adducit vltra predicta.l.vires.C.de diuersis offi ibi Bar.⁊
not.in.c.quanto.⁊.c.cum ab ecclesiarum.de offi.ordi.⁊.c.cete-
rum.de iudiciis.l.quotiēs.§.si.ff.de admi.tutorum.⁊ hāc etiā
partem tenet Petrus de aneba.consil.clvii.Incipit de viri
bus ⁊ efficacia ⁊ sic magis cōiter tenetur q̄ deputatio vnius
specialis officialis non tollat ordinariam generalem alterius
etiam in illa specie.Facit Imol.in.l.titie textores.ff.de lega.
primo.¶ Sed nunquid iste ordinarius superior poterit cau-
sam appellationis alteri delegare.Bart.in.l.i.§.solent.ff.quā
appel.sit.⁊ Bald.in.l.eos.in principio.C.e.tenent quod licet
sit mixti imperii tamen potest de se delegari nisi natura prin
cipalis negotii repugnet.⁊ gloss.in.l.j in fine.C.de pedaneis
iudicibus in.c.penultimo.de resti.in integrum ita possunt cō
cordari.ita Angel.de aretio.in dicto.§.solent in finali colum.
inquantum tamen dictum est quod causa appellatio.est mix-
ti imperii.Joan.de anan.d.§.solent.tenet contra.⁊ Raph.
cumanus per text.in.l.precipimus versi.huic saluberrime.C.
de appel.secundum intellectum quē dant ad illam.l.Barto.
in.l.i.§.i.ff.quis ⁊ a qui.facit quod not.Innocen.in.c.cum
50 speciali.j.eo.dum vult.q̄ †appellatio non immutat naturam
cause principalis.Facit tex.in.l.prima.§.i.ff.an per alium cau.
ap.si principalis causa est mixti imperii erit etiam appellatio.
51 alias non.Facit ad primum dictum.† q̄ cā appellationis
possit delegari.c.romana.eo.libro sexto.c.interposita.j.eo.si de
iure canonico hoc licet:quare non etiam iure ciuili cum mu-
tatum non reperiatur:sed pone ordinarius recusatur suspectus
puta episcopus delegat cām alteri.delegatus pronunciat:ad
quem erit appellandum:an ad episcopum an ad archiepiscopum:
Mihi placet distinctio domi.Anto.in.c.siquis contra.ā.de
fo.cōpe.Aut.epūs est recusatus.sz non fuit pbata recusatio ⁊
ad eum est appellandum.nam licet aliqualiter sit iurisdictio
sua elisa tamē facit gradū.l.si qui tutor.in pncī.ff.de ritu nup.
ita Jo.an.in dicto.c.siquis cōtra.aut est recusatus:⁊ proba-
ta suspitio ⁊ super ea iudicatum.vel tantum fuit probata:⁊
tunc appellandum erit ad archiepiscopum.non ad eum.facit.
52 c.iudex.de offi.deleg.libro sexto.† ¶ Sed quid de sententiis
latis ab aliquo rectore collegii inter ipsos de collegio, quis
erit superior:⁊ concludit Bar.in.d.§.si quis.quod superior:
⁊ si ille ad quē appelletur erit ordinarius ciuitatis qui habet
potestatem super omnia collegia inferiora:⁊ sic ad ordinarium
ciuitatis qui est ibi superior ipsius collegii.Et ad hoc faciunt.
Nam ordinarius ciuitatis habet potestatem supra collegia
inferiora facta in ciuitate ipsa:⁊ ideo eorū ordinationes po-
test velle videre ⁊ corrigere:⁊ immutare si videbit sibi equū.
Ita Barto.in.l.i.§.finali per illum tex.ff.de extraor.cogni.
Ita Bald.in.c.i.§.conuenticulam.de pac.iur.fir.in vsi.feu.
imo posset ex causa velle deponere vel destruere ipsum col-
legium.ita Innocen.in.c.dilecta.j.de exces prela.faciunt que
habentur in.c.cum ex iniuncto.j.de ope.no.nun.Panormi.
tamen hic altius exorditur dicens quod aut est collegium se-
culare:⁊ tunc appellatur ad ordinarium secularem.cū illi sub-
sint.l.finali.⁊ ibi habetur.C.de iuris.omniū iudi.c.cum ab ec-
clesiarum rectoribus.⁊ ibi habetur.ā.de offi.ordi.nam cum
ipsius rectoris potestas emanat a collegio quod illum habet
eligere vt notabiliter ponit.Angel.consilio.cxxiii.quod in
cipit.Ars colzolariorum.non mirum si ab eo appellatur ad
superiorem collegii sicut supra dictū est quod de vicario epi-
scopi appellatur ad superiorem episcopi.faciunt que habent
in.l.finali.C.de iurisdi.omnium iudicū.¶ Aut sunt collegia
ecclesiastica.puta q2 in eis non adsunt nisi clerici:vel si adsunt
laici:maior tamē pars collegii sunt clerici:q2 tunc iudicamus:
vt de collegio ecclesiastico:vt voluit Bartol.in.l.finali.in.iii.
columna.ff.de colleg.illici.Bald.in autem.habita.C.ne fil.
pro patre in.l.i.§.huius studii.ff.de iusti.⁊ iur.faciunt que
not.bartolus in.l.cum senatus.ff.de reb.dub.Et notatur per
cano.in.c.ex litteris.ā.de consti.Et illo casu appellandum
est ad ecclesiasticum per ea que habentur in.c.diligenti.⁊ in
c.significasti.ā.de foro competenti videbimus aliquid in.c.si
duobus.j.eo.¶ Aut vero in eis adsunt plures laici q̄ cleri-
ci:⁊ tunc iudicamus de tali vniuersitate vt de seculari.per iu-
ra supra allegata.Et ideo superior erit ordinarius secularis.
nisi iudicasset iste rector vniuersitatis in causa alicuius cleri-
ci coram eo conuenti:nam illo casu appellandum est ad supe-
riorem ecclesiasticum:nam clericum istum non potuit rector

iudicare nisi vt clericos: quia vt laicus non haberet potesta-
tem in clericum: vt dicto. c. si diligenti. cũ similibus. Sed vbi
appellatur a clerico iudice vt clerico appellatur ad superiorẽ
ecclesiasticum. c. Romana. §. debet. et ibi notatur eo. titulo.
lib. vi. ergo isto casu bene erit hic superior iudex ecclesiasticus
ita hic Panor. ¶ † Sed quid de clericis iudicantibus de tem-
poralibus: et inter laicos quis erit superior. Dicite quod aut
iudicat iure proprio ipsius ecclesie ita quod nõ recognoscit
aliquo modo in ea iurisdictione aliquem laicum: quia nec ha-
bet in feudum a laico nec aliquo titulo ab eo tenet: et tunc su-
perior est ecclesiasticus ad quem appellandum est. dicto. §.
debet. vbi tex. ad literam. Et ideo dicit Bal. in additio. ad
Spec. eadem columna. xxx. quod si quis est dux et episcopus
et fert sententiam vt dux quod tunc appellatur ad ecclesiasti-
cum iudicem: quia ista dignitas si aliud non apparet est acces-
soria dignitatis episcopalis ad. l. si quando. C. e. Respondent
quod loquitur quando dignitas principalis est sine iurisdi-
tione. Ideo illa iurisdictio competens respectu alterius di-
gnitatis, non potest dici accessoria alterius iurisdictionis.
¶ Aut vero recognoscit laicum aliquo modo: et tunc appel-
landum est ad ipsum superiorem laicum quem recognoscit
dicto. §. debet. et ibi glo. et omnes scribentes. c. solite. supra
de maioritate et obedientia. ¶ Predicta fallunt, nisi privi-
legio speciali vel consuetudine aliter disponeretur dicto. §. de-
bet. vbi tex. et ideo: si clericus esset officialis alicuius princi-
pis laici vel vniversitatis laice ab eo appellaretur ad princi-
pem laicum. Ita Bal. in. d. §. si quis et alii. ita cano. in dicto
§. debet. ¶ Et ideo si clericus esset delegatus alicuius prin-
cipis secularis ab eo appellaretur ad principem secularem glo.
est solitaria. xxiii. questio viii. c. sepe. Et ita Petrus de ancha.
in dicto. §. debet. et est bonus tex. in. c. in archiepatu. de rapto-
ribus. in fine quod limitat Bald. hic in. ii. columna non pro-
cedere quando delegatio esset facta clerico vt clerico. Nam
illo casu appellatur ad ecclesiasticum: quia non videtur pon-
derata persona sua vt persona laici: sed vt clericus non sub-
est laico: ergo non est superior iudex laicus. Et ideo dicit
quod si delegaretur sub nomine dignitatis quod illo casu ap-
pellandum esset ad ecclesiasticum. tamen contra eum est ca-
sus in authen. si quis vero litigantium: et ibi ponderat idem
Baldus in fi. C. de episcopali audientia in. Et contra eum
multum facit quod habetur in dicto. §. debet. et in dicto. c. so-
54 lite. ¶ † Sed quid modo si aliquis haberet duas dignita-
tes puta esset rex et comes vel prepositus et episcopus. nun-
quid respectu harum dignitatum habet diversos superiores
pone quod iudicat vt comes quo casu aliquis dux est eius su-
perior. appellabitur ne ad illum ducem. Et certe dubium nasci-
tur propter admixtam dignitatem regiam cuius non potest
esse superior dux. Tñ dicite per predicta ꝙ ex quo iudicauit
vt comes non vt rex ꝙ illo casu appellandũ erit ad ducem. l. si
quis. vbi tex. C. eo. et ibi barto. in d. §. si quis. et ibi alii. sequitur
Panor. et petrus hic. Ioan. de anania in. c. ii. de delictis pue-
rorum. Panor. in. c. verum de foro competen. Ludo. in. l. ii. in
viii. colum. ff. de ver. obli. Panor. in. c. dilectus. l. iii. de preben-
dis. Archi. in. §. his. ita. xi. q. i. Bal. in. l. i. in fi. ff. de offi. pref.
preto. dom vult appellandum esse indistincte a rege ad domi-
num feudi. Facit. c. romana. §. debet. eodem li. vi. iuncta glo. nam
de prelato qui est dignior quocunque superiore laico. c. solite.
s. de maiori. et obed. cum similibus appellatur ratione feudi ad
laicum dñm feudi. ¶ Quid modo si de comite vero appellan-
dum est ad ducem et ipsemet reperiatur esse dux comes nun-
quid de sententia quam tulit vt comes appellandum sit ad ip-
summet cum ipse sit comes et dux. Baldus hic in. ii. col. videt
eum dicto Barto. tenuisse ꝙ possit appellare ad ipsummet. sed
qui esset suspectus iudicando in facto proprio debet delegare.
iuxta ea que habetur in. l. pretor. de iurisdi. omn. iu. pro Bald.
est glo. et ibi. Barto. in. l. eos. in principio. C. eo. volunt Spec.
in tit. eo. §. nunc tractemus versi. penulti. et facit glos. in. c. si tu
tui in fine glosa. magne de offi. delegati. li. vi. Reperio tamen
ꝙ domini de rota in decisi. sua. cccxi. que incipit ¶ † Item fuit du-
bitatum vtrum archieps videtur decidere contrarium in fili
questione dum dicunt ꝙ si archieps sit effectus legatus quo ca-
su videtur superior archiepi ex quo est legatus ꝙ tamen ad eum nõ
appellabitur a sententia quam tulit vt archieps. quia esse iudex
in facto proprio. et faciunt que habentur in. c. a collatione. in. de
56 appel. cogitantibus. ¶ † Sed quid si clericus iudicat de vna
causa cum laico. et ille laicus sit, puta comes, clericus sit sim-
plex plebanus. et iudicauit in causa laicorum puta ex compro-
misso casu quo appelletur a sententia arbitri, ad quem appel-
labitur. et certe dicit hic Bal. ꝙ cum magis dignus trahit ad
se minus dignum. c. quod. in dubiis. cum vulgaribus de conse. ec.

vel altaris facit gl. nota in. c. i. de iure patro. li. vi. videtur quod
debeat appellari ad ecclesiasticum. Et sic vult Bald. quod sim-
plex plebanus sit dignior comite. et facit not. tex. in auth. habi-
ta. C. ne fi. pro pa. Vbi abbas preponitur duci. et facit text. in. c.
solite. s. de maiori. et obed. vbi episcopus et archiepiscopus sunt
digniores rege. et papa est dignior imperatore. Panor. firmat
57 hoc et ipse Baldus in questione proposita. ¶ † Nam non at-
tenditur superioritas ratione dignitatis in appellando. Sed
attenditur respectu maioris administrationis dicto. §. si quis
et Angelus. Et ibi Barto. ponit istam questionem et determi-
nat hoc modo. et ita firmat idem Barto. et Bald. in. l. precipi-
mus. §. finali. C. de appellationibus. Et ita car. et Imol. in. c. su-
per questionum. §. si vero de offi. dele. Ita petrus de ancha. in
regula ea que in. xxvi. colum. de regu. iuris. lib. vi. Si ergo in
materia appellationum consideratur superioritas respectu ad-
ministrationis non dignitatis certe si plebanus habet maiorẽ
administrationem quam comes. ergo attendemus potius supe-
riorem plebani. et sic ecclesiasticum quam superiorem comitis et
sic laicum. Et ideo concludit quod debet illo casu appellari ad
superiorem ecclesiasticum et facit pro eo gloss. in. capitulo. vnico
de iure pa. libro. vi. et quod plebanus sit maior administratione
patet respectu cure animarum in capitulo. precipimus in argumẽ
tum. xvi. q. ii. et ita concludit Barto. in dicto. §. si quis. ¶ Cete-
rum quia arbitria sunt redacta ad instar iudiciorum. l. i. ff. de ar-
bitris et in materia indifferenti iudicis appellatione compre-
henditur arbiter. gloss. in verbo iudices in. c. primo. de confessis
libro. vi. in. c. primo de re iudic. eodem lib. licet gloss. videatur
contraria in. c. i. in verbo iudices de foro comp. lib. sexto non ab
re erit vt tangamus an hodie cum per. l. cum antea. C. de arbit.
actio nascatur ex sententia arbitri. possit a sententia arbitri ap-
pellari. Bartolus in. l. i. C. de arbitris in. l. ii. ff. de arbi. in. l. arbi-
tro. ff. qui satisda. cogantur. et ibi etiam Paulus de castro te-
nent quod sic. quia cessat ratio dicte. l. prima cum sententia ar-
bitri tacite vel expresse emologata producat actionem dicta. l.
cum ante. ¶ Nam dicit barto. appellando infra decem dies
tacite videtur approbare sententiam. vt latam: licet impugnet
vt male latam. l. iii. §. falsus. ff. rem ratam haberi. et simili consi-
deratione vtitur Bartolus in. l. filio preterito. ff. de iniusto rup-
to irritoque testamento. Tamen in contrarium tenet glossa.
Et Baldus et Salice. in. d. l. prima et Paulus de castro sibi cõ-
trarius. Imol. in. l. nemo potest. ff. de legatis primo. in. l. prima.
§. finali. ff. a quibus ap. non li. Mouentur primo per regulam.
d. l. i. et. l. diem proferre. §. stari. ff. de arbitris Et ad rationem
Barto. dicunt quod non procedit. Nam emologatio est tacita
vel expressa approbatio sententie quod sibi placeat dicta. l. cum
antea. sed appellans expresse dicit sententiam sibi displicere. l. i.
C. si sepius in integ. resti. postu. fue. et patet ad sensum. ergo per
appellationem non potest resultare tacita emologatio. ad. l. iii.
§. falsus. respondent quod ibi non dicitur quod appellans taci-
te approbet sententiam inualidam. quia hoc non esset verum.
nam appellatio a sententia nulla valet. et tamen non per hoc ap-
probatur nullitas sententie: nec conualidatur sententia. l. si ex-
pressim. ff. de appel. c. dilecto. infra eodem. Sed ibi approbatur
persona falsi procuratoris et sententia que contra eum erat va-
lida. vt nota. in. l. licet. C. de procu. in. c. in nostra. s. de procu. l.
plautius. ff. de procu. transfunditur etiam in ipsum dominum
appellantem. ita intelligitur. d. §. falsus. Secundo addunt, nam
appellatio est remedium quo sententia suspenditur: et ad supe-
riorem in iurisdictione eius cognitio deuoluitur. l. precipimus.
C. de appella. sed arbiter non habet iurisdictionem sed notio-
nem tantum. l. at pretor. in princi. ff. de re iudi. et sic non facit gra-
dum. et sic non habet superiorem in gradu iurisdictionis. ergo
ab eo appellari non poterit. Sed Barto. hoc sentiens in dicta
l. nemo potest. respondet quod non sequitur: non habet iurisdi-
ctionem. ergo ab eo non potest appellari. patet in executore me-
ro qui si modum excedat potest appellari ab eo. l. ab executio-
ne. ff. eodem. l. ab executore. C. quorum appell. non recip. Sed
responsio non tollit argum. quia executor etiam merus tamen habet
iurisdictionem contra impedientes executionem et ad executio-
nem complendam. in. c. ex literis. vbi text. s. de off. deleg. Tertio
adducunt. appellatio est inuenta vt sit remedium oppressorum
c. suggestum. s. eodem sed appressus ab arbitro habet remediũ
magis expeditum. s. simpliciter sine alia forma nec reclamatione
ad superiorem contradicat: et sic non erit sententia arbitri emo-
logata: nec sententia sibi preiudicabit. d. l. cum antea. ergo fru-
stra recedimus a regula antiqua. d. §. stari. que est vt non pos-
sit appellari. et hanc opi. in consiliis suis Ludo. de roma. consil.
xxvii. quod incipit viso themate. Ang. in. d. l. arbitro. d. Anto.
in capitulo. quintaualis. s. de iureiu. sequitur Panor. et Imo.
58 in. c. cum dilectus. de arbi. ¶ † Vbi sententia arbitri ex dispo-

tione statuti produceret actionem, tunc per rationem. d.l.i. pos
set appellari. Ita Barto. ibi. & in. d.l. nemo. licet aliter dicti mi
guit ibi Sali. & Bald. Panor. in. d.c. cum dilectus vbi sequi
59 tur omnia dicta Bald. in. d.l.i. ¶ † Quid autem de iure cano
a nico an a sententia arbitri [a] possit appellari? Bald. Sali. & com
muniter legistae in. d.l.i. videntur dicere quod sic per. c. statuimus
dum. ii. q. vi. Assignant rationem: quia de equitate canonica omnis
quomodocunque oppressus potest appellare. c. ad romanam. ca.
ideo. & §. cum ergo. ii. q. vi. tamen. d.c. statuendum parum facit.
Secundo adducitur glo. in. c. a iudicibus. ii. q. vi. quam ad hoc
allegat Bald. in. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de lega. i. in. l. cum
quidam. ff. de leg. ii. Ange. in. d.l. arbitro. Pet. de ancha. in cle
men. saepe, de verborum signifi. in fi. Imo. in. d.l. nemo potest.
gloss. Hosti. & Io. an. in. c. ii. de arb. Imo. in. c. per tuas. de arb.
Tamen Imo. in. d.l. nemo potest. dicit quod hoc non reperitur
bene cautum de iure canonico. & Panor. in. d.c. cum dilectus di
cit standum regulae iuris ciuilis. d. §. stari. & d.l.i. Spec. in titu.
de appella. §. in quibus. versiculo. xvi. hoc tenet. ad contraria di
cit quod loquuntur potius de implorando officium iudicis quam
de appellatione. Et ita videtur etiam sentire Imo. in. c. quinta
uallis. in. xxiii. differentia supra allegato. Et ita etiam potest in
telligi gloss. in. c. exposita. in verbo irritum. de arbi. Ita etiam
videtur loqui Ludo. in consilio. xxvii. supra allega. dicens quod
talis reclamatio debet interponi intra decem dies ne videre
tur emologare, Sed forte non est hoc dictum Lud. verum si
sententia arbitri nutrit peccatum. per not. in. dicto capitulo. ii. &
dicto. c. exposita. & ideo cum sit appellatio impropria reclama
tio quae interponitur a sententia arbitri. vt Bald. in additio. ad
Spec. in titulo de arbi. in secunda parte. in. vi. col. non habent
locum in ea fatalia autem: neque desertio. Bald. in. l.i. in. ii. col.
C. de arbi. Panor. in. d.c. cum dilectus. tempus autem decen
dii attenditur. non tanquam tempus appellationis: sed ne videa
tur lapso illo tacite emologasse per. d.l. cum antea. Et ad praedi
cta facit quod not. Bald. in. d. §. stari. Domi. Alexander de
Imo. in. l. nemo. dicit non esse in practica recedendum ab opi
nione quod de iure canonico a sententia arbitri possit appella
ri. tamen contraria opinio est sustentabilis. & eam tenet Ludo.
60 in dicta. l. arbitro. ff. qui satisda. cog. ¶ † Quid modo de senten
tia arbitratoris, an possit ab ea appellari? Barto. in. l. si. in pe
nul. colu. ff. de appel. recip. quam refert & sequitur Ludo. consi
lio. xxvi. quod incipit super eo quod queritur. tenens quod sic,
mouentur per. l. a sententia. §. idem rescripserunt. ff. eo. vbi ap
pellatur a transactione. Sed arbitramentum equiparatur trans
actioni. Aut. si vero contigerit. & ibi no. C. de iudi. Innocen. in
in. c. quintauallis. de iure iurando. ergo ab eo potest appellari.
Contra Barto. tenet Bald. in rubrica. & in. l. hi qui ad ciuilia.
C. eodem. & Ludo. in rubrica de arbitris. in finali carta. dicens
quod frustra esset remedium reductionis. si posset appellari:
quod tamen non concludit per ea quae infra dicam. Tenet Pa
normitan. in. c. cum dilectus. in fi. colum. de arbitris. Joan. andr.
in additioni. ad Specula. in titulo de appellatio. §. in quibus
versiculo quid conuenit: hoc idem videtur sentire. Mouentur
quia non parit laudum arbitratoris actionem ergo ab eo non
appellatur, d.l. prima. C. de arbitris. Item quia arbitrator ni
hil iudiciale in se habet. Innocen. in. dicto. capitulo quintaual
lis. ¶ Sed si attendatur mens Barto. voluit quod a laudo ap
pellari possit. sicut a quocunque alio actu extraiudiciali lites de
cisiuo. dicta. §. idem rescripserunt, vel praeiudiciali. capitulo bo
nae. i. eodem. c. dilecti. de maiori. & obedie. Tamen ad. l. a senten
tia. §. idem rescripserunt. Respondent quod loquitur in tertio
qui non transegit ipse. sed leditur per transactionem alterius
quo casu dicit Barto. in. dicta. l. finali. potest appellare. Sed
ipsum. & qui transegit appellare non potest. Ita Barto. ibi. er
go cum arbitramentum equiparetur transactioni: ipse qui com
promisit non poterit appellare. Sed Angelus de aretio in di
cta. l. finali. bene respondet huic rationi dicens. quod quando
quis transegit ipsemet non habet iustam causam appellandi
ab eo in quo expresse consensit. l. ad solutionem. C. de re iudica
ta. c. quo ad consultationem. supra de re iudica. ¶ Sed qui com
promit non directo consensit in id quod est laudatum. cum
ignoraret quid esset arbitrator declaraturus. & in dubio vide
tur actum ne non ledatur immoderate. l. si libertus iurauerit. ff.
de oper. liberto. dicto capitulo. quintauallis. non mirum si cum
potius ledatur facto tertii quam suo potest appellare. Tamen
ipsemet Ange. de aretio ibi tenet contra Barto. ponderans
textum. in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio. dum dicit
ad arbitratum boni viri redigi debeat. nota verbum debeat,
quod necessitatem importat. l. saepe audiui. ff. de offic. praesi. quod
argumen. est satis vtile per nota. in clementinen attendentes. in
gloss. de statu monacho. in. c. intelleximus. de iudiciis. & cum hac

¶ A sententia ar
bitri. Adde non
quid possit appel
lari a sententia ar
bitri iuris. pbi.
com. consi. lx. inci
pit. Mentis narra
tio. in princi. fo. xxi.
& consi. xxx. incip
Tentis. fo. xlii. Et
quod hodie appel
latio interponi pos
sit a sententia ar
bitri in casibus in
quibus hodie ex
sententia arbitri
oritur actio tenet,
d. Jason. in. l. ne
mo potest. in. i. lec.
de leg. i. vbi etiam
determinat nun
quid interponi pos
sit in casibus in qui
bus non oritur actio.
sed solum metu poe
nae paretur laudo
arbitri. & de ma
teria vide per eun
dem in. l. arbitro.
ff. qui satis. cog. et
in. l. ora speciales.
C. de testi. vbi di
cit quod quamuis
a sententia arbitri
de iure ciuili non
appelletur. l. i. C.
de arbi. tamen a
sententia istorum
arbitrorum qui eli
guntur ex necessi
tate iuris bene po
test appellari.

opinione. quod non possit appellari transit Imol. in. d.c. quinta
uallis. in. xxxvi. colum. de iureiurando. Et pro ratione Ang. de
aretio. supra allegata quod sit attendendum: quia compromit
tens leditur facto tertii. quem ignorabat ita pronunciaturum.
immo credebat iuste arbitraturum. Facit dictum Bal. in. l. si vene
ditor. C. de rescinden. vendit. quem allegat et sequitur Ludo
uicus. de roma in Rubrica de arbitris. in. xvii. colum. dum vult
quod si arbitrator ante compromissum praedixit partibus quod
ipse taliter pronunciabit: & partes de hoc certificatae nihilominus
compromiserunt in eum. nullo pacto poterunt partes a tali lau
do reclamare. Retenta tamen opinione Barto. quod possit
appellari a laudo arbitratoris. Dicit idem Barto. & Ludoui.
dicto consilio quod hoc casu debet obseruare omnia tempora &
solemnia appellationis. Sed tenendo quod non possit appella
ri quae est communis sententia: sed debeat peti reductio. Tunc
non habent locum fatalia autem: neque alia Specu. in titulo. de
de arbitris. §. primo. versiculo quid si a tempore. Calde. de arbi
tris consilium quinto. & Olara. consilio. cvi. incipit primum. De
quo queritur. Ange. in consilio. clxxxvi. Incipit. Statuto caue
tur. Barto. et Salice. in. d. §. arbitrorum. & ibi Albericus di
cens ita saluari quod potest peti vsque ad. xxxvi. annos. Imol.
late prosequitur ista. ¶ Et infra quantum tempus debet inter
poni haec reductio Bald. & Ange. in. l.i. C. de sententia praefe
cti praetorio. in. l. ii. ff. de arbitris. & quantum durabit postquam
est interposita. Inno. dicto capitulo. quintauallis. in. xliiii. &
xiv. colum. & in versiculo circa tertium. Ang. in disputatione sua
duo inuicem litigantes. in fina. carta. Calde in dicto consilio. v.
de arb. & ibi pulchre dicit quod ista petitio reductionis neque
est appellatio iudicialis neque extraiudicialis. ¶ Et de hoc
quanto tempore durat potestas arbitratoris. Barto. Imol. et
alii in. l. si quis arbitratu. ff. de verborum obligatione. Bald. et
alii. l. fina. §. sed & si quis, C. eodem. de lega. Bald. in. c. inter pa
res in principio de lege com. Bald. & Sali. in. l. finali. C. de con
trahen. emptio. Sali. in. l.i. C. de arbitris. Bald. in. l. si compro
missum. ff. de arbitris. Domi. Antonius. Panormita. & Imo.
in. c. cum dilectus de arbitr. Bal. in Rubrica extra de arbitris.
Albericus de rosate in. §. arbitrorum. dicit seruari quod durat
tantum quantum prima causa. ¶ Arbitro autem quanto du
ret compromissum & quid de instantia. Bald. in. dicta rubrica
de arbitris. Panormita. in. dicto capitulo. cum dilectus ibi
Imol. Sali. in. l.i. C. de arbi. glossa. in. l. si vnus. §. primo in. l.
sed si compromissum. ibi. Baldus. ff. de arbitris. Joan. and. in
additio. Specula. in titulo de arbitris. §. differt. in fine. Bal
dus in locis. s. allegatis circa arbitratorem in. l. falso. C. de di
uersis rescrip. Imol. & Panormitanus in dicto. c. quintauallis.
Imol. in. l. mulcta. ff. de condit. & demonstra. Sali. in. l. properan
dum. §. sin autem reus. C. de iu. Cardi. in clemen. quandiu. de
61 appellationi. ¶ † Sed quid de sententia quae fertur per iudi
cem aditum super reductione. an ab ea possit appellari? Et an
te omnia sciendum est quod Joan. and. in additio. in titulo. de
appellationibus. §. in quibus versi. quid si conuenerit. dicit istum
iudicem succedere loco arbitratoris: non loco iudicis. Calde.
consilio. v. in titulo de arbitris. Et ita etiam tenet Bald. in. l. si.
C. de contrahen. empt. Jaco. butri. in dicto arbitrorum. & do.
Anto. in ca. quintauallis. in. xxiii. differentia. videntur tenere
contra. quod immo succedat loco iudicis. d. Ant. in consilio suo
quinquagesimo. quod incipit. pro iudice adnu sedere distinctio
nis. concordat opi. aut quo ad merita & reformationem laudi. &
et tunc succedit loco arbitratoris. et ita procedat prima opinio.
Aut loquimur quo ad ordinem procedendi et iudicandi ritum. et
tunc succedit loco iudicis. ita procedit secunda opi. licet Cald.
dicto consilio quinto. in titulo de arbitris contra. Et hoc etiam
voluit Imo. recte consideranti in dicto. c. quintauallis. in quar
ta columna. & in fine. & etiam do. Ant. Per hoc dicit do. Ale
xander Imo. in. l. prima. in fin. colum. ff. de legatis secundo. se
inclinare in partem quod appellari possit a tali sententia redu
ctionis. nam si in ordinatiuis iudex reductionis potius equi
paratur iudici quam arbitratori: sed quod possit appellari vel
non est de ordinatiuis. Archidia. in. c. non ita. ii. questione. vi.
d. Anto. in. c. quod clericis. de foro competen. ergo a sententia iudi
cis reductionis poterit appellari. & hanc opinio. tenet Bald. in
l. prima. C. ne liceat tertio prouocare. in. l. prima. C. de his quae
poenae nomi. Tenet Petrus de ancha. in disputatione sua quae
incipit cum. Clericus. consuluit pro hac parte Imo. in consilio
quod incipit. reuocatur in dubium. Bald. in. l. finali. C. de con
trahenda emptione. in. c. finali. quo tempore miles. in ca. praesen
tata. de testibus. pone in. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. de
pactis. Imo. in. l. prima. ff. de legatis secundo. in. l. publicorum.
ff. de publicis iudiciis. Baldus in. l. finali. C. de appellationi
bus. domi. Ant. & Imo. in dicto capitulo. quintauallis. Con
trarium

tertiam opinionem tenet Joan. and. in dicta additione. versiculo quid si conuenerit. Barto. in dicta. l. prima. ff. de legatis secundo. allegat Innocen. in capitulo presenti. quod incipit statutum. de rescriptis. libro sexto. Bartholomeus de saliceto in dicto. §. arbitrorum. Cardinalis in capitulo exposita. de arbitris. Paulus de castro consilio vigesimosecundo. non tamen firmat pedes. hoc tenet aperte Panormi. q̄ etiam dicit se ita consuluisse in dicto. c. quintaualis. in. xi. columna & Salicetus in. l. cum antea. C. de arbitris: quia est potius loco arbitratoris q̄ iudicis per predicta. Preterea si arbiter assumitur loco iudicis super aliquo incidenti vel emergenti ab eo potest appellari: quia retinet naturam illius in cuius locum assumitur. l. arbitro secundum vnū intellectū. ff. qui satisdare cogantur. C. de arbitris. de officio delegati libro sexto. ita ergo in iudice assumpto loco arbitratoris. argu. ca. circa. vt lite pendente. Item dicit Panormitanus. hoc suadet mens partium que est venire ad huiusmodi compromissa causa abbreuiādi lites. l. si de meis. §. recepisse. ff. de arbitris. Sed hoc mō prolongaretur. hoc argumento vtitur Sali. hoc tenens in. l. et in maioribus. C. eodē. Huic rationi potest respōderi ex his que ponit Imo. in dicto capitulo quintaualis. in colum. xiiij. qui dicit quod dato quod possit appellari a tali sententia reductionis si feratur postea per hunc iudicem appellationis sententia non poterit eadem pars tertio prouocare vel reclamare. nam prima petitio reductionis habetur pro vna prouocatione. secunda pro secunda & sic non licebit tertio prouocare. Faciunt que habentur in autem. que supplicatio. C. de precibus imperatori offerendis. facit glossa notabilis in clementina finali de appellationibus. Glo. & Ange. in simili in. l. j. C. de senten. prefe. preto. Bald. in. d. l. prima. C. ne liceat tertio prouocare. & Sali. in hoc tenent contrarium. Lud. de ro. in. d. l. arbitrio. & in consilio. cxlvi. quod incipit super eo quod queritur sedere distinctionis. concordat opinio. Aut iudex reductionis lesit in magno. & quia debuit informare animum cum equitate sicut arbitrator. & non fecit et possit appellari. ita procedat prima opinio. & isto casu dicit etiam Paulus de decastro consilio. lxxi. quod incipit visis compromisso. in quarta columna. quod cum arbitratore poterit agi de dolo etiam si non detur facultas petendi reductionem. facit. l. arbitro. in principio. ff. de dolo. tertius in simili. in. l. si quis. C. de pactis Barto. in. l. finali. ff. de varijs & extraordinarijs cognitionibus. Aut lesit in modico & non licet appellare. hec distinctio fuit de mente Bal. in. dicta. l. prima. C. de his que pene nomi-

62 ne. in secunda columna † vbi notabiliter dicit q̄ quando appellatur a iudice reductionis debet in appellatione exprimi qualitas & quantitas lesionis. Quanta autem debet esse ista lesio. dicite prout late per Cano. in dicto capitulo quintaualis Bar. & le gisse in. d. §. arbitrorū. Specu. in ti. de arbi. §. si. & ibi Bal. in addi. bal. in. l. cum antea. C. de arbitris in. l. si procurator. ff. de condi. inde. Ludo. in rubrica de arbi. in. vij. carta. Ange. in. l. j. §. j. ff a quibus appel. nō licet. Ang. de arctio Ludo. in. l. si quis cum alter. ff. de ver. obli. Imo. in. l. si quis arbitratu. ff. de ver. obli. Bal. in. l. j. C. si aduersus vendi. Cal-

63 da. in titulo de arbi. consilio. iij. & in cōsi. v. † Quis probabit hanc lesionem do. anto. cōsilio. xxiiij. & cōsilio. liiij. Pe. de ancha. cōsilio. xxxv. incipit. Florētie. Pau. de cast cōsilio. vij. incipit. primo & ante omnia. Imo. in. l. j. §. si quis. vbi. late. ff. de appel. Rapha. cuma. in. l. vbi autē. in prin. ff. de verbo. obli. & vbi est hec euidens lesio circa aliquod remediū appella. pōt vel in xiam excep. vt vult Bar. in. l. apud celsum. §. itē quint. ff. de excep. do. Ange. in. l. papinianus. §. si filius. ff. de inoffi. testa. Bal. in. addi. ad Specu. in ti. de arbi. in. vi. colū. Imol. in. l. ij. ff. de lega. j. & in. c. cū inter de re iudi. Ludo. cōsilio. xx. vel implorando officiū iudicis vt iniquitas emendetur Hosti. & cōiter cano. in. c. ij. per illum tex. & in. c. exposita. de arbitr. vbi Vincē. dicit ita obseruari. Ang. in consi. xxxvi. incipit vtrū Host. in summa in ti. de arbi. §. pe. ver. quia. Archi. in. c. a iudicibus. ij. q. vi. & hoc modo potest intelligi glo. ibi. & ita do. Anto. & Imo. in. c. quintaualis. & in. c. veniens de iureiu. Ang & Imo. in. l. si seruus plurium. §. si. ff. de lega. j. & cōmuniter legiste in. d. §. arbitrorū. hec non pcedunt in arbitris siue arbitratoribus electis ex dispositione & necessitate iuris. qd non pcedit nisi in casibus a iure expressis Jo. and. in. c. pia. de exep. lib. vi. vel illius similibus. vult Panor. in. c. pastoris. de rescrip. tunc non est dubium q̄ pōt appellari. l. cum specialis C. de iudi. ibi Bar. C. de arbitris. vbi cano. de offi. dele. inhib. vi. c. suspitionis. de offi delega. & ibidem dicunt de arbitris siue arbitratoribus electis ex dispositione. statutorū Angel etiam in. l. ap. rtissimi. C. de iudicijs bar. in. l. constitu. Codicis bar. & Imo. in. l. j. in si. ff. a quibus ap. nō licet Do. anto. in. c. quintaualis. in. vi. carta. & ibi Imo. Do. Antoni. Imo. & Panor. in. d. c. cum dilectus. de arbitris pau. in. l. a diuo pio. in

64 prin. ff. de re iudi. Imo. in. l. j. ff. solu. matri. † Restat videndum quis erit iudex in isto recursu contra sententiam arbitri siue arbitratoris. Et dicite vbi conclusum est quod possit ab eorum sententijs siue laudo appellari iudex erit ille qui est superior arbitri vel arbitratoris. quia de natura appellationis hoc est vt interponatur a iudice a quo & deuoluatur ad illius superiorem vt. l. j. §. si quis. ff. eo. & ē. diri. Ita Panor. in. c. cum dilectus in fi. col. de arbi. Barto. in. l. ij. & ibi Bald. C. vbi & apud quē. Federi. consi. cclxxv. Ludo. consi. xxv. incipit. in casu pposito. Vbi autem non potest appellari tunc superior erit ille qui esset originarius iudex cause si intentaretur. l. ij. C. vbi & apud quem habetur in. c. si. de in integ. resti. ideo si actor petit reduci sententiā latam in fauorem rei recurret ad iudicem superiorem rei. & in hoc concordant omnes in. d. §. arbitrorum. post Bart. & in. d. c. quintaualis. & Calda. consi. v. in titu. de arbi. Panor. in. c. exposita. de arbi. Ange. consilio. ccxix. incipit. in ciuitate. & in disputa. duo inuicem litigantes. in fi. Si autem ex parte rei peteretur reductio. voluit Bar. & communiter docto. q̄ tunc superior erit iudex rei. Bal. in addi. ad Specu. in titu. de arbit. in. ij. col. Arg. l. si. in simili. C. de vsuris pupi. & l. cum hi. §. transact. ff. de transa. Bal. in addi. in ti. de arbi. in. ij. col. in hoc Imo. mordet Barto. in. d. c. quintaualis in. xiv. col Tamen ratione peccati vel preiudicij ecclesiarum vel similis qualitatis posset super laudo laici adiri iudex. ecclesiasticus Imo. & Panor. post Anto. in. d. c. quintaualis. Item vbi ex statuto laudum produceret actionem. Florianus in. d. §. arbitrorum. tunc vult adeundum superiorem. Hic tex. Et si. ipsius arbitratoris. Et potest esse ratio. quia tunc potest appellari vt predixi. Imol. in. d. c. quintaualis in fine vult. Barto. in. d. l. C. de arbi. & in. d. l. nemo potest Panor. in. d. c. cum dile. Item vbi ex statuto laudum haberet execut. aditur superior arbitratoris Panor. in. d. c. cum dilectus. Vide. Bald. & Sali. qñ aditur. an via appellationis in. d. l. j. C. de arbi. & sic habetis quod ista reductio sit species appellationis. non tamen est appellatio. ponam in. cap. de appella. infra eodem. quia in multis differt in tempore interponendi. in tempore prosequendi. in tempore instantie. in recursu ad superiorem. vt potes colligere ex predictis. in solennitate etiam interponendi. vt Calda. dicto consilio quinto. in titu. de arbi. & patet a primo debet interponi coram iudice a quo & postquā est interposita potest deduci & principaliter & de illa excipi. reductio autem non interponenda est in presentia arbitratoris vel partis. sed potest etiam in vim exceptionis deduci absque alia interpositione Ange. in dicta. l. Papinianus. §. si filius. ff.

65 de inofficio. testamen. † Voluit tamen Imo. in dicto. c. quintaualis. in vltimis verbis quod in causa reductionis habet locum regula. non deductum deducam. non probatum probabo sicut in appellatione. ¶ Inquantum dicitur in diffinitione deuoluitur. ponitur ad differentiam nouationis interposite super illa sententia. nam illa non deuoluit sed penitus nouat ipsam sententiam. l. iij. §. si ex conuentione. ff. de re iudica. Ita Barto. in dicta. l. j. princi ¶ Et quia non solum habemus appellationem a diffinitiua sed etiam ab interlocutoria. Ideo sciendum est quid sit appellatio ab interlocutoria. Et dicite secundum Bar. in. l. ij. in. ij. columna. ff. de appellatione recip. quod appellatio ab interlocutoria est ius quo propter grauamen illatum a minore iudice quod per appellationem ab actu sequenti non potest retractari. i. iudex superior prouocatur. & in euentum victorie causa deuoluitur. Et illa diffinitio procedit de iure ciuili. Sed de iure canonico illa verba diffinitionis. quod per appellationem ab actu sequenti non potest retractari. non debet esse in diffinitione. quia de iure canonico siue interlocutoria afferat dammum irreparabile per appellationem a diffinitiua siue reparabile & generaliter ab omni interlocutoria potest appellari. capitulo finali. & hi text. expressus eodem. titulo. libro. vi. vidimus in capitulo. vt debitus. infra eodem. Reliqua verba diffinitionis ponderate vt ponderaui in precedenti diffinitio-

66 ne. ¶ † Sed quia appellari potest etiam ab actu extraiudiciali de iure canonico. capitulo. bone. infra eodem. c. concertatione eodem titulo. libro. vi. Ideo sciendum est quid est appellatio ex-

67 traiudicialis. † Et dicit hic Panor. quod appellatio ista est a presenti vel verisimiliter futuro grauamine ad superiores prouocatio. que verisimilis et probabilis ipsam causam ad superiorem transfert. ita vt nihil contra eam vel in eius preiudicium attentetur. Et quia in diffinitione dicitur. prouocatio dicite quod istud verbum proprie sumitur pro quadā vocatione siue inuitatione. c. cū sit romana. infra. eodem quandoque sumitur pro appellatione ipsa iudiciali. c. vt debi. j. eodem. c. Romanus. j. de testa. cum similibus. ¶ † Viso quid sit appellatio.

68

succedit modo videre quo iure sic inuenta appellatio. an iure naturali, an iure positiuo. Et dicit hic Pano. quod duo sunt consideranda in appellatione. formalitas ipsa. et finis eius. Respectu formalitatis est inuenta de iure positiuo tex. est in. l. vnica. C. de senten. prefec. preto. melior text. licet ipse non alleget in. l. ij. §. exactis. ff. de orig. iuris. et ideo respectus huius quod appellatio deuoluat causam quod suspendat siue extinguat. Ista sunt inuenta de iure positiuo. Aliud consideratur in appellatione finis siue effectus eius qui est ne appellans maneat oppressus iudicibus. c. suggestum. c. cum speciali. §. porro. j. eodem cum ista sapiat quandam defensionem certe dicitur esse de iure naturali. quia defensio est de iure naturali. Et ideo potest excommunicatus appellare. c. cum inter. j. de excepti. quia sapit defensionem vsque adeo quod si quis fuit actor in prima causa licet excommunicatus non possit stare in iudicio agendo. c. intelleximus. j. de iudi. tamen iste actor in prima causa appellando auditur licet esset excommunicatus, iste est tex. in. c. significauerunt. j. de exceptio. Hinc resultat alius notabilis effectus. quod licet princeps non possit tollere iura naturalia sine causa. et cum causa possit limitare. c. que in ecclesiarum. per omnes. j. de constitutionibus. bonus tex. in clemen. pastoralis. de senten. et re iudica. in. c. j. de causa posses. et prop. j. cum similibus. tamen potest rescribere vt procedatur appellatione remota etiam si excluderet quamcunque appellationem. capitu. primo. j. de rescrip. vbi habetur maxime per Domi. Anto. qui hoc ibi colligit. nam illo casu videtur derogare solum formalitati appellationis. scilicet vt pars non audiatur in viam appellationis tamen respectu defensionis in dubio. scilicet vt pars oppressa non reclamet et petat retractari sententiam. et sic respectu finis appellationis hoc non potest facere princeps sine causa autentica, que supplicatio. C. de precibus imperatori offe. l. vnica. C. de senten. prefe. preto. c. auditis. c. cum ex litteris. j. de in integrum restitutio. hinc est etiam quod cum ista formalitas appellationis sit de iure positiuo et nullus inferior a principe potest facere nec rescribere contra ius positiuum clemen. ne romani. de elect. c. quod super his. de maior. et obedien. habetur in. c. ecclesiarum. et in. c. cum omnes. de prescrip. in. l. final. per legistas. C. si contra ius vel vti. pu. Ideo nullus etiam legatus de latere potest concedere rescriptum appellatione remota. ita volunt Specu. in his terminis in titulo. de lega. §. nunc ostendendum. versi. xiiij. Ita Bal. qui allegat illud dictum in. l. nec quicquam. §. finali. ff. de officio proconsu. gloss. est nota. in capitulo statutum §. finali. de rescrip. li. vi. in. c. fina. de here. lib. vi. in clemen. sepe. in principio in verbo. declaramus. de verborum significatione sensit in simili gloss. in clem. nei. ij. de rescrip. vbi concludunt quod nec legatus de latere nec aliquis inferior a papa possit aliquid rescribere contra ordinem iudiciorum appositum de iure positiuo. Ita etiam volunt Domi. Card. in clementina. ij. de iudi. et Imo. in clementi. ne romani. circa. iij. colum. de elect.

¶ Viso, quo iure inuenta sit appellatio, restat modo videre quis

69 sit effectus appellationis. † Et dicite quod primus effectus est vt deuoluat causam ad superiorem. ita probatur ex diffinitione eius. et ibi dixi. facit text. ij. q. vi. c. anteriorum. et istum effectum habet appellatio etiam si inter ponatur a sententia nulla. ita Innocen. et ibi alij in. c. dilecto. j. eodem et ibi dicam. habetur ibi bonus. text. in. c. ex hibita. j. de iudi. per. Barto. in l. si expressim. in penul. colum. et ibi Ange. tenet contrarium. ff. eodem. Et istum effectum habeat etiam si appelletur a sententijs que regulariter non suspenduntur per appellationem puta sententijs censurarum. c. is cui cum similibus de sententia excommunicationis. lib. vi. nam appellatio a tali sententia censure bene deuoluit. licet non suspendat gloss. est not. in. c. ad reprimendam. j. de officio ordina. videbimus in. c. pastoralis. in prin. j. eodem. et ex illo effecto resultat quod dici solet. quod appellatione interposita ad vnum iudicem non potest appellans postea super eadem causa velle recedere ab hoc iudice. et appellare ad alium. dato quod ille alius fuisset alias competens in causa appellationis. nam ex quo deuoluta est ad vnum nunquam potest sine consensu partis appellate ad alium ire. quod intelligite quando ipsius partis interfit Ita Bald. post Barto. in. l. si quis libellos qui ita declarat gloss. ibi. C. eodem. et Bal. in. l. per hanc. in antepe. colum. C. de tempo. appel. faciunt notata in. l. fina. C. quando prouoc. non est nece. dicam latius. et ibi ponunt Imo. et alij in. c. interposita. §. illa denique. infra eodem. ¶ Sed nunquid hic effectus deuolutiuus erit tante efficacie vt in causa appellationis procedat reconuentio Cy. in. l. per hanc. C. de tempo. appel. Barto. in auten. et consequenter. C. de senten. et interlo. omnium iudi. Specu. in titulo. de reconuentione. quod non: si appellatur ab interlocutoria. secus si appelletur a diffinitiua. quia tunc habet locum reconuentio. nisi in illo qui necessario habuit appellare extra locum domicilij sui. nam tunc si reconueniatur ibi in causa appellationis habebit priuilegium reuocandi domum ita Ange. de perusio in. l. ij. §. legatis. ff. de iudicijs. Angelus. de aretio. in. l. i. ff. eum qui ap. in prouincia defendi.

70 ¶ † Secundus est effectus quia suspendit presumptiones que resultabant a sententia. nam in dubio pro sententia presumitur. iuxta. c. in presentia. j. de renun. l. herennius. §. gaia. ff. de euict. et ibi glo. tamen post quam appellatum est facit appellatio cessare istam presumptionem. bonus est text. et ibi habetur in. c. cum ad sedem. j. de resti. spolia. gloss. in. l. j. C. si aduer. cred. Mo. Inno. et ibi alij in. c. quoniam contra. j. de probatur per scribentes in. d. c. in presentia. Imo fortius etiam in sententijs censure et alijs similibus quarum effectus vt multis dixi non suspenditur per appellationem tamen appellatio a talibus sententijs interposita habet hunc effectum vt faciat cessare presumptionem que erat pro sententia quod esset iusta. ¶ Ita Inno. not. in. bone lo. j. j. de elect. ita do. ant. et Pano. in. c. ad reprimendam. j. de officio ordi. predicta tamen licet procedant in appellatione non haberent locum in nullitate in. c integrum restitutione. quia pendente nullitate vel in integrum restitutione sententia presumitur iusta. Ita volunt Dom. Anto. et ibi Imo. in ix. columna. in. c. quoniam contra falsam. j. de proba. Idem voluit cardi. in. c. exposita de arbi. dicens quod per interpretatam reductionem ad arbitrium boni viri non suspenditur effectus laudi. ergo nec eius presumptio. ¶ Sed Panor. in. c. quintaualis. xxxviij. colum. de iureiurando. tenet per reductionem petitam suspendi effectum et executionem laudi Bald. in. l. nam et postea in prin. ff. de iureiuram. dicit quod si intra. x. dies petitur reductio a die laudi impedit executionem si post. x. dies non impedit. ¶ Vel dicit quod si per viam exceptionis deducitur quod potest. vt. j. dixi impedit. si per viam principalis petitionem non impedit. sed requirit altiorem indaginem alias impedit. tamen melior videtur sententia Panor. quam proxime retuli quod impediat executionem. Sic etiam dicit quod latius. in. c. dilecto. infra eodem. dicam. Tamen presumptionem que habetur quod laudum in dubio presumitur bene latum vt volunt Andreas de pisis in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. de pro socio. et ibi Bald. in. l. et si de meis. §. recepisse. in fine. ff. de arbi. Dy. in consilio. quod incipit Ptolemeus. Joan. An. sentit in addi. ad Specu. in titulo. de arbitro. in additione que incipit Dy. in regula. Paulus de castro consilio. lxxi. incipit. Visis compromisso. in. vij. colum. tollit hec petitio reduct. ita Domi. Anto. consilio. xxiiij. quod incipit questio hec in. viij. col. Pano. consilio xx, quod incipit consilium quod Domi. Anto. in. c. quoniam contra. de proba. in. xviij. colum. et in. c. in presentia. de renunciatione mouentur per id quod proxime dixi de appellatio. a censura. Panor. in dicto. c. quoniam contra et Imo. in dicto. c. in presentia. In veritate Dynus et alij docto. preallegati loquuntur expresse etiam post reductionem petitam presumi pro arbitratore. et ita Domi. Anto. in. c. quintaualis. de iureiuran. in. vi. argu. hoc autem quod presumatur pro sententia vel laudo Bal. tenet in addi. ad Speculum in titu. de appellatio. in. xiij. colum. quod verum intelligite nisi opponeretur de inordinato processu nam licet presumatur sententia quod sit iusta. tamen non presumitur pro processu. dicto. c. quoniam contra. imo presumitur et pro persona iudicis qui non inique egerit text. est not. in. l. i. ibi non arbitramur. C. de offi. ciui. iudi. c. in presentia. de renunciatione. tamen si inordinate processisset non presumeretur pro iudice, Ita volunt Cy. et ibi Bal. in. l. sancimus. C. de iudi. Bal. singulariter in pace constantie. in verbo. sententie dicens idem in arbitratore qui excedit formam compromissi. Et ad predicta bonus text. ibi Domi. Anto. in. c. examinata. de confir. vti. vel inutili. Bald. tamen in. c. cum dilecta in penultima colum. de rescriptis videtur tenere contra primum dictum Bald. sequitur Ludo. consilio. clv. incipit premissum laudum in. ij. colu. quod declarat Ludo. consilio. clxxv. quod incipit. dictum vltimum laudum Ange. in consilio. ccxvij. in prima colum. quod incipit. Testator facit dictum Bald. in. l. j. C. de fide instrumento. et iure haste fiscalis. libro. x. vbi dicitur quod qui non seruat legis solennia presumitur in dolo. Insuper predictus effectus secundum Panor. hic tamen ex toto non nullitat. quia appellatio non tamen ex toto tollit presumptionem que resultat ex sententia. Nam aliqualiter magis presumitur contra illum qui succubuit in illa sententia quam presumeretur si non succubuisset. nec appellatio hanc qualem qualem presumptionem habet tollere. Text. est nota. in. c. fina. j. de sequestra. possel. et fruc. quem ita ibi intelligit Joan. an. facit text. licet legiste generalius illum intelligant. in. l. imperatores. ff. eodem facit bonus

71 text. in clemen. vnica de sequestra. possel. et fruc. ¶ † Tertius est non minus notabilis effectus. quia extinguit pronunciatum. l. i.

n ¶ De iur diuino etiam est inuenta vide actum. xxv. xxvj. et. xxvij. in fi.

datum.l.i.§.fi.ff.ad turpi.cum distinctione tamen quam su-
pra posui circa diffinitionem Bartol.instinen.& dicite vt ibi
dixi. ¶ Hic resultat decisio notabilis questionis. Nunquid
ille qui semel appellauit ab vna sententia ad vnum iudicem
possit iterum appellare ad eundem ab eadē sententia. Et rec-
te Bal. visus est hic tenere q possit fieri.& q admittatur hoc vti
litas. quia tempus ad prosequendum appellationem currit a
die interposite appellationis.& de hoc do vobis casum ad lite-
ram. in capitulo ex parte.supra.& ibi notat Inno.supra de re-
scrip.est text.& ibi glo.no.in clemen.sicut.eo.tit.voluit Bart.
in.l.fina.§.illud Et est bonus tex.in auten.ei qui.C.de tem-
po.appel.tamen Bald.hic dicit posse dici q incipiat currere
post decem dies qui dantur ad appellandum.& male. Moue-
tur pro predicta conclusione tali fundamento.nam licitum est
appellanti emendare suū libellum intra decem dies ad appel
landum.post vero illos non potest magis emendare quam
posset in principio cause.l.si quis libellos.& ibi gloss.& ipse
Bal.C.eodem voluit Bal.in.l.per hanc.C.de tēpo.appel.
ij.colum.& etiam in antepenul.voluit Bald.vbi plene tangit
in repetitione paduana.l.edita.C.de eden.& in.l.pomponius
scribit si frumentum.§.fina.ff.de rei vendi.si ergo potest emen
dare & mutare libellum.ipsa appellatio sapit libellum.vt dixi.
s.in diffinitione.ergo post primam appellationem poterit da
re secundam quasi velit primam emendare Barto.in.l.cum
procura.§.si dominus. Et ibi Inno.& Paulus de castro.ff.de
operis no.nunciatio.& etiam Panormi.& Inno.in.c.dilecto.&
Panor.in.c.suam.j.eodem.§.facit gloss.magna in.l.si vnus.§.
pactus in fine.gloss.ff.de pactis Petrus de ancha.in clemen
tina.j.de dolo & contuma.Ange.in.l.quis libellos.et idem in
l.si quis cum procuratorio.§.fina.ff.de procurato.Archi.in.c.
biduū.§.questio.vi.Ludo.consilio.xli.incipit.in presenti con-
sultatione.tenent quod imo secunda appellatio non valeat.
Mouentur quia appellatio extinguit pronunciatum.ergo
per primam appellationem extinctum est. quod nullum est
amplius annullari non potest.l.nam & si sub condi.§.rumpen-
do.ff.de iniusto.rup.ergo secunda appellatio non debet vale-
re cum possit subesse principalis effectus eius. Item cum sit
superflua quia prima deuoluerat & extinxerat.ita omnem effe-
ctum operata est quem possit operari secunda.nec est possi-
bile dicere q saltem sit vtile respectu temporis dati ad prose
quendū.quia hoc est falsum.nam ex quo presupponimus pri
mam validam & tempus currit ab appellatione interposita.
ergo incipiet currere tunc nec curret ex secunda que est nulla.
Joan.an.in.c.bone.j.eod.& etiam in.c.dilecto.post Innocen.
& videtur ibi inclinare Dom.Ant.licet non firmet pedem in
dicto capitulo dilecto. Et etiam Ange.in dicto.§.si dominus
tenent q vtraq valeret.& sit in optione appellantis prosequi
quam velit. Bal.in consilio.cxxiiij. Incipit. Appellatum est
his.Sal.in.l.si quis libellos.preallegata.facit text.in.l.i.§.bi-
duū.ff.quando appel.sit Bal.in.l.ij.C.de episcopali audien-
tia.& Rota in deci.in antiquis.decisi.ccccl.q incipit appellatū
est. Que decisio est directe contra cautelam quam dat Cepol
la in cautela.cxliiij.dum allegat Bald.in.l.eos.§.apostolos.
C.eodem.& Ange.de aretio.in.l.i.§.libelli.in fine.ff.eodem
cum quibus tenens dicit quod si iudex defert prime appella-
tionis non operatur aliqd secunda appellatio super eodem.
nec potest amplius illi deferre. quia illa decisio directe
tenet contrarium & partem Joan.Andre.tenet etiam Bald.
in.l.generaliter.§.i.C.de rebus cre.& sic cum Ange.in dicto
§.si dominus Bald.in.l.appellatiōe.C.eodem.& in.c.i.§.san
cimus.in titulo quo tempore miles.in vsi.feu.distinguit ipse
quod aut loquitur quo ad annullationem vel deuolutionem
prime sententie. & tunc procedit opinio. Barto.aut loquitur
quo ad cursum temporis ad prosequendum appellationem.&
sic procedit opinio.Joan.an. Inno.in dicto.§.si dominus.di-
cit opinio.Bartol.esse seruandam de iure ciuili opinio.Jo.
and.de iure canonico.seruandam. ¶ Duo tamen sunt casus
in quibus secunda sine dubio valeat secundum omnes. Pri-
mus quando prima non valuit et appellatio.puta quia appel
lauit viua voce & debuit appellare in scriptis.tunc secunda in
scriptis proposita bene valet. ¶ Secundus quando prima
fuit proposita cum protestatione de appellando latius & dif-
fusius in scriptis in secunda appellatione.nam tunc valet se-
cunda & de hac materia feci regulam cum octo fallentijs in di-
72 cto.c.suam.j.eodem.† Dicit tamen Bald.in dicta.l.eos.§.
apostolos.q licet appellatio possit geminari tamē vltra bis
iterari non potest.& sequitur Angelus de aretio in dicta.l.j.
73 §.libelli.in fin.colum.ff.eodem. ¶ † Quartus effectus q licet
mutet forum non tamen mutat naturam cause.quia si prima
fuit summaria certe secunda.id.est instan.appellationis erit

summaria.vel econtra.tex.est singularis in.l.i.§.fina.& ibi an
ge.commendat illum tex.ff.an per al.cau.appel.& ita voluit
Bal.hic in.ij.col.& repetit in.v.colum.tamen hec conclusio
limitatur non procedere quotiens mutaretur non solum fo-
rus sed etiam qualitas iurisdictionis.q tunc immutatur etiā
qualitas cause prout iurisdictio illa requireret.puta quia ap-
pellaretur ab imperatore ad papam.iste est tex.secūdum vnū
intellectum in.c.licet ex suscepto.de quo vide ibi Dom.An
to.& Panor.j.de foro compe. ¶ Et per istum effectum de-
ciditur questio. Pone confessus est quis coram iudice se de-
bere.x.fit preceptum in confessum iuxta formam.l.si debitori.
ff.de iudi.Ista sententia siue illud preceptum dicitur senten
tia interlocutoria late loquendo.vt.voluit hic Bal.in.v.co-
lumna allegat notata in.l.ait pretor.§.permittitur.ff.de mi-
no.facit glos.ij.questio.j.in summa.& in.c.nos.in quemq.xi.
questione.& in summa.glo.nota.in.l.fina.§.necessitatem.que
vult qd producat actionem in factum.C.de bon.que libe.glo
sa.in clemen.fina.eodem titu.licet in hoc contradicat q vult
qd interlocutoria non producat actionem in factum. Pone
modo appellatum est a tali precepto.nunquid sententia lata
in causa appellationis istius debebit ferri in scriptis vel ne.
Et certe dicit Bal.q illa causa appellationis retinet primā
naturam. ¶ Et ideo sicut prima sententia erat interlocuto-
ria.ita sententia in causa appellationis interlocutoria.& ideo
non in scriptis ferenda.iuxta notata in capitulo fina.de sen-
tentia & re iudicata.libro sexto.l.ij.C.de sen.et peri.reci.pro
hac opi.allegat glo.in.l.ij.in.glo.in ver.acta.ff.eo.quam ipse
ita intelligit.& q sententia illa appellationis remanet inter-
locutoria.tenuit Barto.in.l.ij.ff.de appel.recip.licet di.et q
propter grauitatem preiudicij q magis infertur causa appel
lationis debeat in scriptis sententia illa cause appellationis
proferri. ¶ Et sic tenet contra Bal.in conclusio q remanet
interloquutoria tenēt domini de rota in deci.fina.cccxxij.que
incipit. Item fuit dubitatum.dicentes q sententia desertio-
nis appellationis super appellatione ab interloquutoria lata
est interloquutoria nisi feratur super exceptione peremptoria
que afferet preiudicium diffinitiue.nam tunc sapit naturam
74 diffinitiue. ¶ † Quintus est effectus. quia restituit causam
in pristinum statum vsq ad litis cōtesta.inclusiue.l.ita demū
vbi casus nota.C.de procurato. Et ideo sequitur q declina-
toria omissa in principali instan.non poterit opponi in cau-
sa appellationis.d.l.Ita demū.vbi casus.& ideo sequitur q
in causa appellationis nō requiritur litis cōtestatio.l.fin.§.
illud.C.de tempo.appel.q appellatio dimittit formam litis
cōtestationem prime cause. Tamē circa hoc dicit scdm Bald.
hic in.vi.col.q aut loquimur in summarijs que expediuntur
sine strepitu & figura iudicij.& tunc sicut in prima instan.non
requiritur nec requiritur in causa appellationis cle.dispen
diosam.de iudi.cl.sepe.de ver.sig. Aut loquimur in plenarijs
& tunc aut appellatum est ante lit.contest.& requiritur litis
contestatio in causa appellationis.quia non potest stare iudi
cium sine fundamento.i.litis contestatione.cōmenti in auth.
de litig.capitulo primo.supra de lit.contesta. Aut vero lis
est contestata in prima instan.& tunc si pars est absens non
requiritur litis contestatio in cām appellationis.d.§.illud
Si est presens & tunc illud bene requiritur.l.vnica.& ita ibi
glo.& doc.eam intelligunt.C.ne lic.i.vna ea.q cam.ter.pro
uoc.bal.in.d.l.per hanc.c.per tuas.c.interposita.§.sane.& ibi
habet per scribentes.j.eo.& ad hoc est glo.singularis scdm bal.
hic in.c.per venerabilem.in glo.in ver.nō seruatum.j.qui fi-
lij sint legi.que facit generalē regulam q vbi specialiter inue
nitur q possit pcedi lite nō contestata illud habet locum par
te absente.secus parte presente.q tunc requirit litis cōtesta-
75 tio. Ita bal.hic in vi.col. ¶ † Sextus est effectus q facit in
aliquibus istam eām esse nouam a prima respectu iudicis re-
spectu aduocatorū.quia qui pmisit esse aduocatus in vna cā
non cogetur postea aduocare in cā appellationis.& respectu
instantie respectus pbationum & dilationum Ita bal.in.l.in-
nitum.C.de procu.in.l.vnica.C.ne lic.tertio prouo.Ange.et
ibi aliquid Bar.in.l.qui pro.§.Item queritur.ff.de procur.
canoniste in.c.ij.de iura.calum.lib.vi.& in.c.si.de testi.lib.vi.
76 gl.in auth.de his qui ingre.ad appel.post principiū. ¶ † Se-
ptimus est effectus q dicitur iudex appellationis successor iu-
dicis a quo.sed tū succedit vt superior.tex.est de hoc ba.in.l.
cum apud.circa fi.ff.iudi.sol. Et ideo coram iudice appellatio-
nis.s.ad quem videtur q debeat habere locum reconuentio.
sicut habere coram iudice a quo.nam subrogatū debet sapere na
turam eius in cuius locū subrogatur.l.si eum.§.qui iniuriarū
77 ff.si quis cau.c.ecclesia.lo.ij.j.vt li.pen. ¶ † Illos tamē dici-
te q regulariter coram iudice appellationis non habet lo-

a cum reconuentio.[a] Ita bal.hic in.vij.col.ita Jo.an.⁊ cōiter
canoniste cum grano tñ salis vt.j.dicam in.c.j.§.de mutu.pe.
Ita bar.in auẽ.⁊ consequẽter.C.de sente.⁊ inter lo.omni.iu-
di.Ita bal.in.l.per hanc.⁊ ibi etiam Cy.circa fin.C.de tẽpo.
appel. ¶ Hanc regulam limitabis non pcedere in.appel-
lante qui.nõ habet priuilegiũ reuocan.domum.idest qui vel
appellauit in domicilio suo.vel si appellauit extra domicilium
suum sponte appellauit ibi qz habebat ibi iudicem appella-
tionum domi ad quem poterat appellare ⁊ noluit:sed voluit
appellare ad papam:⁊ regulariter omnis qui nõ appellauit
ex necessitate ad illum iudicem extraneum illo casu potest ha-
bere locum reconuentio coram iudice appellationis:quia est
successor primi ⁊c.ita.Jo.an.quẽ ita intelligit:⁊ declarat do
Anto.⁊ Panor.in dicto.c.j.ita Ange.in.l.ij.§.legatis.ff.de
iudic.qui attribuit sibi hanc opi. ¶ Limitabis secundo.d.
conclusi.nos procedere in appellatione extraiudiciali:qz co-
ram iudice appellationi.extraiudicialis regulariter habet lo-
cum reconuentio:ita Specu.in titu.de recon.§.ij.versicu.sed
ou.q.d quem refert ⁊ sequitur Pano.in dicto.c.j.penu.col.
38 ¶ †Octauus est effectus:qz immutat quãdo qz non solũ iu-
risdictionem:sed etiam qualitatem iurisdictioñ.puta quando
appellatur de laico ad ecclesiasticũ.d.c.ex suscepto.qđ quan-
79 do fit dici vobis.s.in articulo qđ sic superior. ¶ † Nonus
est effectus:qz causa appellationis deciditur per eadẽ.statu-
ta per que deciditur prima sententia.Ita Bal.in.c.ad nostrã.
j.eo. Inno.in rubri.de consue. Calde.de arbi.consi.quinto.
Facit qđ voluit gl.no.⁊ ibi per scribentes in.l.ij.ff.qđ cuz eo.
qđ notant Cano.maxime do.ant.in.c.qđ clericus.j.de fo.cõ
peten.Et etiam legiste in.l.cũctos populos.C.de summa tri
80 nitate ⁊ fide catho.. ¶ †Decimus est effectus:qz punit ut iu-
dex a quo non deferens appellationi.c.decreto.ij.questione
81 vij.c.j.sed melius in.c.de priore.j.eodem. ¶ † Undecimus
est effectus quia.mutat omnes cautiones ⁊ nouas cautiones
iudiciales requirit.Nam cautio de iudicio sisti finitur finita
prima instãtia.l.grece.§.si post litem.ff.de fideiussor.i.et ideo
in causa appellationis debet de nouo caueri de iudicio sisti.
Ita bal.hic ⁊ pro eo est glo.in authentic. de his qui ingred.
ad appel.in principio. Ita in catione de rato cum finiatur
cum prima instantia.Nam dominus appellando satis ra-
tum habet.lege.iij.§.falsus.ff.rem ra.ha.cum similibus.ideo
de nouo cauendum est in causa appellationis.ita Baldus.
hic. faciunt notata in capitulo non iniuste.supra de procura-
toribus.⁊ per Bartolum.in.lege si acto.C.eodem. Idem est
in cautione iudicatum solui.nisi fuisset promissum iudicatum
solui.quicquid iudicatum fuerit per illum iudicem ⁊ successo-
res.lege cum apud Sempronium.ff.iudica.sol.ita baldus.
82 hic.† ¶ Duodecimus est notabil.effectus qui a per appella-
tionem in scriptis porrectam petendo super ea procedi dici-
tur petere a iudice ad quem vt pnunciet primam sniam iniu-
stam ⁊ bene appellatum.⁊ ideo sequitur postea notabilis effe-
ctus.scilicet.quia ex hoc sequitur forma quomodo debeat iu-
dex ad quẽ.Et tenete menti quod ad hoc vt appellatio in scri-
ptis habeat vim libelli non sufficit presentare appellationez
⁊ ita facere.sed debet petere a iudice vt ita pronunciet .vt in
continetur.ita bal.in sepe allegata lege si quis libellos.C.e.†
83 Ut igitur habeatis formã qua debet pronunciare iudex ad
quem dicite quod debet pronunciare iniustam primam sen-
tentiam vel bene vel male appellatum.⁊ alterum istorum suf-
ficit nec aliud requiritur de necessitate quia in consequentiã
istorum verborum resultat verbũ absoluo.vel condemno Ita
glosa in lege eos in principio codice eodem titulo Et ibi bar
tolus baldus ⁊ communiter scribentes sequuntur Ita Joan.
andreas in capitulo Raynaldus.⁊ Imo in capitulo Rainu-
tius de testa Ita panor.⁊ Imo.licet aliqui tenent ibi contra
rium per illum tex.in.c.cũ causam.j.ti.j. Ita glo.in.l.chirogra
phis §.primo.ff.de admi.tuto.fatentur tamen omnes vbi.
su pra.quod bene faciet iudex pro nunciare male appellatũ
vel bene.⁊ postea exprimere verbum absoluo.vel condenno.
⁊ cum hac sententia videtur inclinare bar.in.l.j.C.si aduer.
lib.ipse tamen bar.in.l.cum apud.per illum tex.ff.iudi.sol.te
net quod de necessitate debet exprimere verbum condem-
no.vel absoluo.⁊ ita glo.in.l.omnes.⁊ ibi bar.ff.de lege.iij.
Sed ad.d.l.cum apud docto.dicunt maxime Panor.vbi
proxime ⁊ ad ipsum.cum caula.qz loquunt de stilo.⁊ verba
84 illa sunt ibi expressa ex abundanti nõ ex necessitate.† Stat
ergo cõclusio qz suffici iudici in cã appellationis ⁊ satis est qz
pnunciet bene vel male appellatũ iustam vel iniustaz esse sen
tentiam.hec cõclusio nõ habet locum in nullitate.quia qñ di
citur sententia nulla.vel appellatur propter sniam nullam non
sufficit dicere male appellatũ.sed requiritur qz exprimat cau

a Hz locum recõue-
tio.adde nũquid
in appellatiõis ha
beat locum recõue
tio bal.in.c.cũ ve
nissent.in pecol.de
iudi.d.caso.in.l.ita
de mu in.iõ.col.v
si.quinto p istũ.C.
de pcura.Et corã
quo iudice debeat
fieri re cõuẽtio ⁊
qñ vide hac fieri
in authen.de exe.
cu.⁊ his qui cõue.
in.§.illud colum.
viij.

sa.s male appellatum.qz nulla fuit sententia.ita bar.in.l.si ex
pressim.ff.c.Et,in.l.ex consensu.eo.ti.ita Imo.post Ange.in
l.si.ff.de re iudi.tñ Imo.ibide conatur velle tenere cõtrariuz
qz sufficiat pnũciare male appellatũ. ¶ Limitabitis scdo con
clusionẽ non pcedere in appellatione conditionali.s.quando
appellatur.dico sententiam nullam ⁊ si qua est appello iuxta
formam.l.j.C.qñ prouo.non est nec.naz illo casu debet super
vtroqz pnunciari.⁊ super nullitate ⁊ sup appellatione.qz cum
appellatio sit cõditionalis non põt ad ea deuenire nisi puri-
ficata conditione.s.consito an sit nulla sententia vel nec. Ita
85 Bal.hic in.iiij.col.ita Ang.⁊ Imo.in.l si.ff.de re iudi.† Sz
vltimo pro cõplemento retento dicto effectu qz per appella-
tionem videt pars petere primam sniam pronũciari iniustã.
¶ Pone in prima snia fuisse omissum pnunciare super aliq
bus capitulis prime instãtie.nunqđ iudex appellationis po-
terit pnunciare super omissis si specifice hoc nos petatur vt
pnunciet super omissis. Et dicite qz sic.ita dñi de rota in de-
cisio.sua.cccl.xi.que incipit.item si a diffinitiua.ita Imo.⁊ do-
mi.anto.in.c.significarunt.⁊ melius Imo.in.c.si.in si.col.d.de
excep.j.de hic est tex.sin vnum intellectum cum quo transit
Bal.in.l.si.C.quando prouo.non.est nec.

Summaria.

1 ¶ Decr.dilecti.de quo priore accipienda.
2 Querimonia a quo mouetur.
3 Obedientia Prelato nos subtrahenda.
4 Appellans extra iudicium quid,quandoque probet.
5 Negligentis pena.
6 Attentata quando reuocanda.
7 Appellationis iudicialis.⁊ extraiudicialis in attentatis dif-
ferentia.⁊ quatenus locum habeat.no.8.
9 Fama quando non probet:⁊.c.dilecti explicari,
10 Fama quando,sola non sufficiat.
11 Famam plene non probare.
12 Fama coniuncta probat.
13 Iudici a quo quando inhibendum.
14 Desertione an sententia nulla firmetur.

Dilecti filij prior. Collatio bene-
ficiorum post
⁊ contra appellationem legitimaz factam non te-
net.hoc dicit vel aliter secundum panor. ¶ Col-
latio beneficij post appellationez ex probabili ⁊ legitima cau
sa interpositam non tenet ipso iure hoc dicit. ¶ Diuiditur
in duas partes.in prima ponit decisam facti narrationem.in
in secunda responsionem.secunda ibi.super quibus. ¶ In
sa narratio.scilicet quod iste archiepiscopus volebat conferre
beneficia spectantia de consuetudine vel priuilegio ad colla-
tionem istius prioris ⁊ capituli.⁊ propterea fuit appellatum.
post appellationẽ ipse archiepiscopus contulit beneficia illa.⁊
alia grauamina tria intulit.de quibus in litera.Et ad illa tria
expressa in litera aliqualiter papa nõ respondet.quia respon
sio est de iure clara.nam cum fiut grauamina circa censuras
illata.scilicet, suspensio, interdictum,et excommunicatio.que
omnia censure appellantur.capitulo querenti.infra de verbo
rum.significa.⁊ regula est quod censure post appellationem
late sunt nulle ipso iure.capitulo per tuas.infra de sentetie.ex
communicatio.capitulo cum contingat.supra de officio.⁊ pot.
iud.delga.Ideo ad illos casus papa non respondet.sed ad ca
sum de collatione. tantum. ¶ Not. primo ex text. nostro
ibi.prior ⁊ clerici.secundum dominum. Baldum. quod pro
iniuria illata priori possunt agere ⁊ conqueri ipsi clerici.⁊ sta
1 habes hic tex.Et si intelligimus † hunc text.de priore clau-
strali vel alio priore regulari non claustra lib.hoc est clarissi-
mum.nam prior est ⁊ ipse monachus nec per priotatum de-
finit esse monachus.capitulo finali.infra de simo.sicut ⁊ rector
per rectoratuz nõ desinit esse scholaris.Joannes.Antonius
supra in prohemio gregoriano.Facit quod notat idem Joan
nes Antonius.in capitulo primo.⁊ ibi Gemi.⁊ alij de statu
regu.libro.vi.Sed iniuria facta monacho vel priori dicitur
facta ⁊ queritur actio ipsi ecclesie.capitulo parochianos. vbi
glos.⁊ docto.infra de sententie.excommunicationibus.Ideo
non mirum si pro iniuria illata priori agunt clerici ⁊ sic illi de
ecclesia.Et pro hoc est decisio dominorũ de rota intermini-
in decis.trecentesimatrigesima.que incipit.Item quod mona-
chus.vbi concludunt quod monachus potest agere pro Ab-
bate incarcerato ⁊ ecclesia tenetur sibi subministrare expen-
sas ⁊

ses r alimenta. q: procurat honorem ecclesie. Sed si intelligi-
mus text. prout videtur magis sonare de priore seculari prout
potest inveniri prior secularis. c. nisi essent. vbi tex. j. de preb. et
tunc etiam pōt agere ecclesia pro tali iniuria. non respectu per-
sone prelati. sed propter lesum honorem ecclesie. Nā iniuriato
prelato seculari duplex nascitur actio. Una que queritur ipsi
prelato respectu persone sue. Alia que querit ecclesie respectu
honoris sui. d. c. parochianos. r ibi habet per legistas in. l. pre-
ses. C. de trans. Ideo cum pro iure ecclesie possit agere quilibet
de ecclesia. non mirum si clerici hic agant pro iniuria illata pre-
lato. c. cum olim. ā. de resti. in argumentum. imo quilibet de po-
pulo potest instare pro vendicanda atroci iniuria illata cleri-
co non pro levi. r iudex ex officio etiam potest de illa inquirere.
2 l. si quis in hoc genus. C. de episcop. r cleri. † Not. secundo ibi.
querimoniam. quod dicitur quis movere etiam querimoniam
cita litis contestationē. ita Panor. hic. r facit qd voluit Bald.
in. c. audita. ā. de resti. spo. vbi idem dicit de verbo. questionem
faciunt notata per Bar. in. l. amplius non peti. ff. rem ra. hab.
vbi de huiusmodi verbis per domi. Anto. r Panor. in. c. si di-
ligenti. ā. de foro cōpe. per Bal. r alios in. l. omnes. r melius in
l. si quis maior. C. de trans. per Bal. in. l. i. C. de vsufru. in auth.
habita. in. xx. colū. C. ne fil. pro pa. in. l. i. C. de nund. in. l. i. C. de
testi. in. l. i. C. de his que pene no. per Ange. in. l. non solum. §. si
statu. ff. de procura. per Ange. in. l. lucius. §. tres heredes. ff. ad
3 trebel. in. l. i. C. de prescrip. lon. tem. ❡ † No. ex tex. ibi obediēs
q: prelato non potest subtrahi obedientia a superiore. Et facit
qd voluit Bal. in. c. i. qui succe. tene. in vsib. feu. ij. col. imo etiam
lite penden. super privatione non posset subtrahi obediētia ipsi
prelato. gl. est. viij. q. iiij. in summa. r est bonus tex. in. c. nonne.
eadem causa. r. q. imo plus est q: si esset notorium delictum nisi
in certis casibus specialibus non posset denegari obedientia
ipsi prelato. glo. est no. in. c. cum non liceat. in glo. j. ā. de prescri.
Ange. tamen contrarium visus est tenere. Joan. and. in. c. i. de
cēsi. lib. vi. Sed illam glo. sequitur Panor. in. c. suscitatus. ā. de
rescrip. Faciunt que dicam in. c. de priore. post Joan. an. j. eo.
4 ❡ † No. ex text. ibi. personas r fama. fm Jmo. dum resolvitur
r pro vel. q: ad probandum veritatem appellationis extraiudi-
cialis. r sic gravamen extraiudiciale q: necesse est probare ante-
quam attentata revocent. intellige post appellationē extraiu-
dicialē. vt hoc tex. nostro ibi. si veritate rc tamē sufficit illa gra-
vamina pbare semiplene. Ita habes casum hic fm intellectum
Jmo. Et hoc voluerunt dñi de rota. in decis. sua. cccxxv. que in-
cipit. Item si rector. r etiam sensit Panor. in. iij. colum. r sensit
5 Hosti. r d. An. hic vt dicam super gl. in ver. idoneas. ❡ † No
ta ex tex. ibi maliciose distulerunt sed Bal. hic q: negligens in
suo officio debet puniri. r amittere suum officium. Facit tex. in
l. si aliquid. C. de suscep. r arch. libro. x. in. §. fina. in auten. de
ex. habetis glo. magistram r ibi per docto. in. c. gratiam in ver-
6 bo. regis. de supplē. negli. prela. lib. vi. † Not. ex tex. ibi in irri-
tum revocetis. q: attentata post appellationem extraiudicialē
r contra eam venient revocanda. non autem sunt nulla ipso iu-
re. Ita habetis hic text. r similis est text. fm vnum intellectum
in. c. considerauimus. ā. de elec. glo. est magistra in. c. non solum
in glo. magna eo. tit. lib. vi. r sic habetis q: longa est differētia
circa revocationem attentatorum post appellationem extraiu-
dicialem r revocationē attētatorū post appellationem iudicia-
lem. nam attentata post extraiudicialem non revocant. nisi ita
demum qñ sunt contra appellationem. Alia autē attentata que
non essent cōtra appellationem non revocarentur. imo valēt. c.
cum nobis olim. ā. de elec. vbi text. r ibi per dēs. Et sic appella-
tio extraiudicialis solum suspendit actum circa quē interpo-
nitur. r que ex eo sequuntur. non autem alios actus. Sed iudi-
cialis operatur q: revocantur omnia attentata nō solum contra
appellationē. sed etiam alia. r sic in omni casu suspendit iurisdi-
ctionem iudicis non solum in alio articulo in quo est appella-
7 tum. sed in tota causa. d. c. non solum. † Aliam habetis ex predi-
ctis differentiam. q: attentata post appellationem nō sunt nul-
la ipso iure. etiam si attentarentur contra appellationem. vt
hoc tex. nostro glo. in. c. non solum. in verbo reducendus. eo. li.
vi. quod tñ non habet locum in sentētijs censure. q: ille si feran-
tur post appellationem indistincte sunt nulle ipso iure. c. per
tuas. j. de sententia excōi. r est casus hic vt dixi super illo verbo
r. j. Sed attētata post appellationem iudicialē sunt nulla ipso
iure. r ita volunt cōiter omnes in. d. cum nobis olim. Et est ra-
tio differentie circa predicta. q: appellatio extraiudicialis sapit
citationem r est simplex revocatio ad iudicium. c. cum sit roma-
na. j. eod. sed simplex citatio non operatur nisi circa actum circa
quem fit. nec impedit partem quominus vtatur iure suo. c. i. ā.
vt lit. pen. nec habet officium devolutivum r sic tantum non su-
spendit quantum iudicialis. ideo non mirum si attentata post

talem appellationem. que non sunt contra appellationem valēt
nec revocantur. q: super eis non emanavit citatio. ideo non mi-
rum si non revocantur ipso iure attētata contra appellationem
extraiudicialem. quia tantum non suspendit illa appellatio nec
devolvit. Ista sunt verba Jnn. in. d. c. cum nobis olim. r in. c. q:
ppter. ā. de elect. quem ibi refert r declarat late in. d. c. cum no-
bis Panor. in. viij. r in. x. colū. Sed appellatione iudiciali non
similiter habet vim ipsa appellatio citationis. sed devolvit et
suspendit. c. si a iudice. eo. titu. lib. vi. c. super eo. j. eo. ideo omnia
gesta per eum tali appellatione pendente non solum cōtra ap-
pellationem. sed etiā alia non valent. r etiam ipso iure sunt nul-
la propter devolutionē r suspēsionem predictam. Et si dicatis
ista devolutio r suspensio non debet operari nisi circa actū cir-
ca quem est interposita. ergo alia attentata nō debent revoca-
ri. Respondet Panor. in. d. c. cum nobis. in. vi. colū. q: licet in-
terponatur appellatio super vno articulo tantum. tamen opera-
bitur suspensionem potestatis iudicis circa alia. Nam duo con-
currunt que iurisdictionem eius suspendant circa alia. vnum ne
cogatur iste eodem tempore super eadem causa agitare iudiciū
coram diversis iudicibus cum sit summopere iniquum. c. fin. de
rescri. c. dispendia. de rescrip. lib. vi. Aliud. q: ex quo in eadem
causa gravavit eum in vno articulo iudex a quo iniquum est q:
appellans debet stare malitijs iudicio suo in eadem causa. r ad
hoc a fortiori. j. eod. ❡ Et ideo per istas rationes videtur eius
iurisdictio quo ad totam causam suspensa. que rationes vt vi-
detis non militant in appellatione interposita ab actu partis
8 extraiudiciali. ❡ † Recte cogitando, habetis ex predictis elice-
re, quod predicte differentie inter appellationem iudicialem r
extraiudicialem non procedunt nisi respectu appellationis ex-
traiudicialis interposite ab actu partis. nam in appellatione
extraiudiciali interposita a facto iudicis habent locum ille ra-
tiones, que militant in appellatione iudiciali. Ergo forte non
esset malum dicere predictas differentias nō habere locum in
appellatione extraiudiciali interposita a facto iudicis. ❡ Et si-
gnanter docto. in. d. c. cum nobis. loquuntur semper de appella-
tione extraiudiciali a facto partis. nec obstat text. noster ibi in
irritum revocetis qui loquitur in appellatione interposita ab
actu extraiudiciali iudicis. quia responsio est vt respōdet Lap.
in simili allegatione. d. iiij. col. attentata revocari debent. Respō-
det ipse vt de facto processerunt. r in simili est glo. in. c. accedēs.
lo. i. in verbo. cassavimus. ā. vt lit. non contest. r etiam in. l. i. in
prin. ff. de servo. r hunc intellectum sensit hic Panor. in sum-
mario suo r etiam in tertia col. ❡ Ab extra cōtra tex. nostrum
opponitur nam vult text. q: ad hoc vt collatio revocetur facta
post appellationem debeat probari per testes vel per famam,
rc. vel etiam copulative per vtrūq: collationem fuisse post ap-
pellationem. r quod maliciose non distulerunt conferre. quasi ex
istis probationibus, iustificetur postea appellatio. Contra. de
his que notat Jnno. in. c. cum inter. R. seniorem. r in. c. quia p-
pter. ā. de elec. in. c. ad dissolvendum. j. de despon. vbi voluit q:
exceptio opposita coram collatore r oblata probatio non ha-
beat iustificare appellationem postea interpositam. ita vt per
eam suspendatur collatio postea facta r irritetur. quia confe-
rens nō impeditur per talem appellationē vti iure suo. ❡ Pa-
nor. hic dat tres intellectus. Primo omisso dicatis quod hic
ille archiepiscopus nullumius habeat conferendi r comminas-
batur se velle conferre. vnde eius collatio omnino fuisset nulla.
c. cum bertoldus. ā. de re iudi. isti clerici a tali comminatione ap-
pellarunt. collatio que facta fuit post appellationē erat nulla du-
plici ex capite. tamen quia attentata post appellationem. nam
appellatio ab actu nullo devolvit Innoc. in. c. dilecto. j. eo. dixi
in rubrica. est etiam nulla quia facta a non habente ius confe-
rendi. ❡ Verum q: appellans ab actu nullo si vult obtinere in
vim appellationis debet servare servanda in appellatione. c. di-
lecto. j. eod. sicut quilibet alius appellans ab actu qui nunquam
transit in rem iudicatam. puta extraiudiciali. c. cōcertationi. vbi
text. not. eod. titu. lib. vi. ideo cum ille in viam attentati peteret
revocari collationem debet servare ea que servant alij qui attē-
tant remedium attentati. sed remedium attentatorum in extra-
iudicialibus requirit ante omnia probare veritatem gravami-
nis saltem semiplene. vt volunt domi. de rota decisi. sua. cccxxv.
que incipit. Item si actor. Ideo non mirum si hic papa man-
dat vt debeat illa probare. q: ex eis iustificatur appellatio r se-
cundū hunc intellectum summavit Pan. hunc tex. q: illa attenta-
ta hic revocantur vt nulla. lz alio iure potuissent dici nulla. scz
ex defectu potestatis cōferendi. Et sic habetis colligere vnum
no. q: licet actus gestus post appellationem alio iure possit di-
ci nullus potest peti retractari in viam attentati. ❡ Secundus
est intellectus tertius in ordine. q: hic est archiepus diceret po-
testatem conferendi ista beneficia ad se devoluta ex negligētia

psloris clericorum.et propterea vellet conferre.illi se excusabant
aliqua iusta causa. ¶ Et ne archiepiscopus ad vlteriora proce
deret appellauerunt archiepiscopus contulit post appellatio
nem.papa mandat quod pbata collatione post appellationem
facta pbato alio:scilicet quod isti haberent iustam cam excusandi
negligentiam suam.et propterea dicit in textu.malitiose reuo
cetur in viam attentati collatio.et ista requirit papa probari ad
iustificationem appellationis.que iustificatio requiritur in ap
pellatione extraiudiciali.vt predixi in proximo intellectu. Et
iste intellectus est magis generalis ad literam.quia comprehen
9 dit omnes casus. ¶ †Glo.super verbo.per idoneas.in fine ha
betis ex glo.formatum cōtrarium ad textum quod frustra pa
pa requirat probationem per famam ex quo probatio est facta
per idoneas personas. Nam in ore duorum vel trium stat
omne verbum.c.in omni negocio.et c.licet vniuersis.ẽ.de testi.
imo etiam contra papam ad eum deponen.dicitur plena pro
batio que fit per duos testes glo.est not.ij.q.iiij.c.presul. vnde
voluit Hosti.et sequitur domi.Anto.et Imo.quod hic text.debet
intelligi secundum consuetudinem loci in quo aderat cōsuetudo vt te
stibus de credulitate iuncta fama crederetur.nam illa consue
tudo licet non possit facere inhabilem probationem plenā esse.
tamen talis probatio semiplena remanebit.et hoc in casu nostro
sufficit.et sic volunt isti docto.quod ad iustificandum appella
tionem extraiudicialem sufficit semiplena pbatio.et faciunt que
dixi in text.sed inquantum videretur innuere quod statutum vel
cōsuetudo nō possit inhabilem pbationē facere plenā et sic vt
plene credatur inhabili pbationi.in contrarium est tex.in.c.cū
dilectus.et ibi Panor.ẽ.de fide instru.et tenet hic Panor.per
illum tex.tenet Bar.per illud.c.in.l.si seruus cōis.in scda colū.
ff.de stipu.seruo.tenet Jo.and.in.c.seculares.de foro compe.li.
vi.Joan.an.in addi.ad Specu.in titu.de instru.edi.§.compen
diose.versi.sed nunquid tenēt Do.Ant.et Panor.in.c.ij.ẽ.de
proba.Tamen saluando domi.Anto.et cōem opinio.hic vide
tur dicendum quod pcedat in consuetudine vel statuto quod stetur
testibus de credulitate.nam cum sit contra naturalem equita
tem.vt in his que percipiuntur vere sensu corporis admittatur
testis de credulitate.ideo talis consuetudo nō valet.c.erit autē
lex.iiij.di.secus autem in casu.d.c.cum dilectus.nam posset esse
tanta excellentia persone.vel fides publica regni quod bene con
suetudo potest operari vt dicto regis stetur.et facit in simili.c.
ad audientiā.de prescrip.et in similibus casibus intelligo auto
ritates contrarias.vide per Bald.in.l.i.in.§.charta.C.de sum
ma trini.et in.l.i.C.de confessi.Ange.in.l.iij.ff.de testamentis.
10 ¶ †Glo.super verbo.famam.in fi.duo habes notare ex gl.pri
mum quod sola fama in tex.nostro non sufficeret.et sic glo.tenet cō
tra intellectum Inno.qui resoluit tex.nostrū et pro.vel.quasi sen
11 tiat alterum istorum sufficere. ¶ †Item habes ex glo.quod fa
ma non facit plenam probationem.et dicit hic Bal.quod proprie
fama non est probatio sicut nec iuramentum in supplementum
probationis.sed est quoddam adiuuamentum probationum.et
cum glo.nostra concord.et.glo.in.§.sepe.allegato in ca.et gloss.
in.l.iij.§.eius.ff.de testi. ¶ Hanc conclusionem glos.limitatis
a non procedere in factis de antiquo [a] quia in his que sunt de
antiquo.fama bene probat.ita Inno.in.c.veniēs.Hostiē.in.c.
quid per nouale.ẽ.de verbo.signi.ita do.Anto.no.in.c.si.in re
petiam pe.car.ẽ.de consue.Ita Bart.in.l.ij.§.labeo.ff.de aqua
plu.arcē.ita Bal.in auth.quas actiones.in fi.C.de sac.san.eccle.
facit glo.in.c.i.de prescri.lib.vi.faciunt notata in.c.cum causam.
ẽ.de proba. ¶ Et intellige facta de antiquo.s.centum annorum
quo ad hanc materiam.ita Inno.in.c.veniens.lo.i.licet Domi.
Ant.ibi teneat quod sufficiant.xl.anni.ẽ.de testi.Panor.in.c.cū
cām ẽ.de pba.Florianus.in.l.seruitutes.la grande.ff.de serui
tutibus. ¶ Limitabitis scdo dictā conclusionem non pcedere
in his que sunt parui preiudicij.nam in his fama facit plenam
pbationem glo.est no.in.l.vbi adhuc.C.de iure do.ita Bar.in
l.de minore.§.tormenta.et ibi de materia fame in penu.colū.ff.
de questio.Ita Panor.in.c.i.post glo.in verbo.publice.ẽ.de
postu.prelato. ¶ Limitabitis etiam tertio dictam conclusionem
non procedere in spiritualibus.vbi fama defert aliquid circa
materiam peccati ad euitandum ipsum peccatum debet credi
12 fame. ¶ Ita Panor.nota in dicto.c.i.vbi proxime. ¶ †Se
cundum principale habes notare ex glo.quod fama coniungi
tur cum alia probatione ad faciendum plenam probationem.et
sic habes hic glo.quod diuersa genera probationum coniun
guntur ad vnam faciendam.de hoc est text nota.in.c.finali.de
succe.ab inte.§.et de hoc etiam habetur per Barto.abunde post
glo.in.l.secunda in principio.ff.de excusatio.tutorum.in petitio
nonis.Et etiam Bartolus.in.l.admonendi.et ibi communiter
doctores.ff.de iureiurando canoniste in capitulo veniens.lo pri
mo.supra de testibus. ¶ Hanc conclusionem limitabitis non

[a] ¶ De antiquo. Addo ad hāc pri
mā limitationem Alex.i cō.cxlvi.
in.vi.deretur inspe
ctis in.ij.vol.fol.
vi.et in cō.lxx.in
ci.in cā vertente.
in.iij.vol.fol.lxi.
vbi determinat
nūqd fama i an
tiqs idē operetur
quod plena pbatio.
et qd in his q.xl.
annorū tps exce
dūt nūqd plenā
pbationē faciant
vide p eūdem in
cō.cclij.inci.vi
so summario.in
iij.vol.fo.clxx.v.
itē adde quonā
modo testibus p
bata esse dicat p
eundē in cō.xx.
inci.in cā appella
tionis.in.iij.vol.
p totū cō.aduer
te tn vltra has li
mitationes quod in
his q sunt diffi
cilis pbatiōis fa
ma sola plenā p
bationē facit ita
nota.cano.in.c.p
terea de testi.an
to.de but.in.c.ve
niēs el.i.eod.ti.et
in.c.transmisse q
fil.sint legi.et p.d.
Jaso.in.l.cū ea q
C.de trāsac.q ex
hoc infert quod ad
pbandū mortem
que est difficilis p
bationis sufficit
pbatio p famam
Cy.et Bar.in.l.si
qdē.C.solu.mat.
mat.Bar.in.l.ij.
§.si dubitet com
fi.ff.quēadmo.te
sti.ape.tan et qn
fama pbet in fa
ctis antiquis con
sulent Phil.cor.
in cōsi.cccij.inci.
rē ardua.f.cccxc.
per totum consi.
in tertio vol.

procedere quando testes deponerent tantum de auditu.nam
illa est regula quod nunquam admittitur testis de auditu nisi
in casibus a iure expressis.ita Inno.in.c.licet ex quadam.supra
de testibus.et est bonus textus.et ibi habetur in capitulo quo
niens.eodem titulo. ¶ Faciunt notata in.l.si arbiter.ff.de pro
ba.et in dicto.§ labeo. ¶ Ideo tales testes simul cum fama nō
facerent probationem.ita gloss.nota.in capitulo.tam literis.su
pra de testibus.in glosa prima. ¶ Limitabitis secundo dictaz
conclusionem non procedere quotiescunqz ageretur de crimi
ne criminaliter. Nam nec fama cum alia probatione sufficit gl.
est nota.in capitulo veniens lo primo.ẽ.de testibus. ¶ Tertio
limitabitis non procedere quando agitur de crimine etiam ci
uiliter.nam illo casu fama cum alia probatione non sufficit.ita
Panor.in dicto capitulo veniens.licet ibi Imo.teneat contra
rium.et pro Panorm.facit glo.in terminis in.c.tum literis.in
verbo.probata.ẽ.de testi.vbi voluit glo.quod semiplena pro
batio sicut non sufficit in criminalibus quando agitur criminali
ter ad faciendum deferri iuramentum in supplementum proba
13 tionis.ita nec in criminalibus quando agitur ciuiliter. ¶ †Vl
timo pro complemento materie quesiuit hic Hostien.et etiam
Joan.andr.regula est quod antequam iudex ad quem inhi
beat iudici a quo ne procedat debet cognoscere an appellatio
interposita sit vel ne.et an ex legitima causa et probabili vel ne
licet nō de veritate.c.romana.§.si vero.et.§.quod si obijciatur.
eodem titulo libro sexto.Pone appellatum est ad curiam. op
ponitur aliquid contra appellantem.vult impetrare remisso
rias ad partes vt possit ibi facere examinari testes.et alia pro
bare que expediunt circa opposita iuxta formam.c. cōstitutus.
et ibi habetur.ẽ.de fideiussori.auth.en.apud eloquentissimum.C.
de fide instrumentorum nunquid possit.et dicit Joan.and. hic
post Hostien.quod si opponitur aliquid in viam dilatorie siue
declinatorie quod illo casu talis remissio non dabitur.quia de
buit venire instructus cum plena fide.ita vt si appellatio pos
set recipi.alias est quid sibi imputetur. dicto.§.si vero.si vero
in viam peremptorie.et tunc debet concedi remissio.quia est quid
imputandum parti.quia cum posset opponere a principio non
opposuit.et curia ad peremptorias exceptio.probandas non so
let negare remissorias.et ita pertranseunt communiter omnes.
et ita voluerunt domini de rota decisione sua.ccx. que incipit.
Item licet pro instrumentis.et tenet Gemi.in.c. cupientes.§.si
vero.in fine.de electio.libro sexto.tamen data huiusmodi remis
soria ad probandum per testes posset postea producere instru
menta in illo termino.Ita domini de rota in decis.ccxlix. que
incipit.Item quando a sententia.Predicta procedunt nedum
quando pars ab homine citatur.c.i.de electio.lib.vi.vt instru
ctus veniat.sed etiam quando a iure sit.c.i.de electio. libro.vi.
vel etiam de partium consensu allegantur vt instructi veniant.
c.i.eodem titu.libro sexto. hic casibus tenetur venire instru
ctus respectu instrumentorum que habet secum deferre et alia
rum probationum in scriptis redactarum non respectu testium.
quia non tenetur ducere testes.c.cupientes.§.si vero.in glo.in
verbo.alibi.de electio.libro sexto. et volunt domini de rota in di
cta decisio.ccx.et decis.ccxlix.et volunt Domi.Anto.et Imo.in
c.dilectus.ẽ.de procura.tam etiam respectu testium deberet ve
nire instructus quando attestationes essent recepte et publica
te in partibus.quia tunc debebat eas etiam deferre secum. nec
nec ad eas producendum daretur noua dilatio text.est nota.et
Imo.in.c.coram.C.de in integrum restitutione.Et ideo dicit
hic Imo.licet sub dubio forte quod vbi pars potest probare
per instrumenta peremptoriam exceptionem in causa deuoluta
ad curiam non debet dari dilatio extra curiam.per.d.c.i. codez
titu.libro sexto.qui tex.optime probat.De quo tex.opponit hic
Domi.Anto.licet non soluat.Dicit quoqz hic Domi. Anto.
quod in hac retractatione huius electionis collationisue tan
quam in causa summaria in materia retractationis attentato
rum iudex procedet ex officio mercenario.per not.in.c.cum
14 nobis supra allegato.et ita transit hic Imo. ¶ †Sed opere pre
cium est scire,nunquid retento primo intellectu, si appellatur
ab actu nullo.desertio appellationis habeat confirmare ipsum
actum nullum vel ne.Dicite quod non conualidatur actus nul
lus.quia desertione non conualidatur actus nullus.text.est et
ibi gloss.nota.in.c.licet.de sententia excommunicationis. libro
sexto.in glo.in versic.conualescat. voluit Joan.andr.in.c.super
eod.titu.libro sexto.in.c.sepe.ẽ.eod.in.c.audi.in glos.in verbo.
maxime.ẽ.de electio.volunt Lapus allegatione prima.ij.col.

Summaria.

1 ¶ Abbas potest conueniri coram ordinario.

Appellatio

2 Appellatio generalis, nihil valet. Et quid ita?
3 Regulares peccantes non deponuntur.
4 Appellans temere, de iure Cano. aut Ciuili an puniatur: distin.

Inter cetera. Nõ valet appellatio generalis. h. d. diuidi-
tur in duas. in prima reprehẽdit appellantẽ. in se-
cunda que est ibi. nec huiusmodi. deiicit appellatio
1 nem. ¶ † Nota primo ex text. ibi a te. &c. quod abbas potest
conueniri coram ordinario. facit tex. in c. abbates. & in c. mona
2 steria. xviij. q. ij. ¶ † Not. secundo ex tex. ibi. super omnia cau
sa &c. secundum Bal. hic quod non valet appellatio genera-
lis. Et est ratio. nam sicut sententia debet esse certa. l. iij. cum
similibus. C. de sen. que sine cer. quãt. ita eius antidotum de-
bet esse certum. nam generalitas obscura nullam speciem in se
se ponit. l. titie textores. ff. de lega. i. l. i. Item si decuriones. ff.
quod cuiusque vniuer. ideo appellatio generalis non valet. Et
subiungit hic Bald. quod per certam relationem satis dicitur
specialis appellatio. Et ideo vno verbo potest interponi ap
pellatio. puta dicendo. appello. l. i. §. si. cum. l. seq. ff. eo. ti. duo-
bus verbis põt interponi. puta appello superiorem. glos. in
l. cum propona. C. de bon. auc. iud. poi. & dixi in rubrica po-
test fieri in tribus verbis. puto appello iudicem cõpetentem.
subiiciens Bal. quod istis casibus si plures essent iudices cõpe-
tentes appellationis electio iudicum spectaret ad appellan-
3 tem. allegat Inno. in c. si duobus. j. eodem. ¶ † Nota tertio
ibi. redarguimus. quod licet regulares facilius deponãtur quam se-
culares. c. qualiter & quando. lo secũdo in si. j. de accusa. c. per
tuas. §. fin. j. de simo. tñ cum non committant peccatum mor-
tale regulares, vt in hoc tex. nostro. nam ex contrafactione. l.
non omni casu peccabant mortaliter appellando contra pre-
ceptum. l. scilicet generaliter. iuxta glo. nota. in c. generali. de
electio. lib. vj. iuxta notata in c. ij. j. de maiorita. & obedientia
in c. nam concupiscentiã. & ibi per scribentes. j. de consti. ta-
les regulares peccantes non deponunt. vt hic. & sic secundũ
Panor. quod ex peccato etiam regulares non deponuntur. sed
solum redarguuntur. ¶ Nota etiam ex text. scdm Pan. hic
esse casum. quod temere appellans de iure canonico nõ punitur.
quam opi. tenet gloss. in l. i. §. fina. ff. a quibus appel. & tenuit
Specu. eo. tit. §. nunc dicendum. circa principium. Contrariũ
tamen videtur tenere glo. in c. ad romanam. ij. q. vi. vbi voluit
quod ita punitur temere appellans de iure canonico sicut de iu-
4 re ciuili. ¶ † Vos ergo. dicite quod aut querimus de iure ciuili
aut de iure canonico. si de iure ciuili. tunc punitur varijs pe-
nis. nam aut appellatio sua non fuit recepta. & tũc temere ap-
pellans & prosequens amittit causam & efficitur infamis. l. a
proconsulibus. C. eodem titulo. aut appellat tempore non de-
bito. puta quia circa executionem vult appellare. & tunc puni-
tur pena. l. ab executore. C. quorum appella. non recip. scilicet
pena. l. librarum auri. quandoque tamen sunt solum. xx. vt in. l.
quisquis. C. quorum appella. canonizata. secunda questione
sexta. §. si quis ausus. Aut alio modo temere appellat. & tunc
punitur in expensis. l. eos. §. nec temere. C. eodem. ita Barto
lus in dicta. l. a proconsulibus. Aut loquimur de iure canoni
co. & tunc aut temere appellatur. scilicet quia in debito tẽpo
re. puta ab executione. & tunc punitur in expensis. ita Specu.
in dicto. §. nũc dicendum. Quandoque tamen iudex posset ad-
dere aliam pœnam si sibi videretur. capitulo frequenis. in argu
mentum. de restit. spoli. lib. vj. c. quoniam frequenter. in fine.
j. vt lit. non contesta. Aut appellare temere. idest per calum-
niam. & tunc si est calumnia presumpta non punitur nisi respe
ctu expensarum. c. finem litibus. a fortiori. supra de dolo. & cõ
tuma. capitulo. ij. §. penultimo per locum a speciali. de electio-
ne. lib. vi. Si vero conuincitur eius calumnia, non autem est
presumpta. & tunc cum sit delictum calumniari toto titulo. ff.
de calumniã. & delicta nõ debent remanere impunita, c. vt fa
me. cum similibus. j. de senten. excommunica. ideo talis appel
lans vltra expensas punietur alia pena arbitrio iudicis. Ita
Panor. hic per text. in c. cum parati secundum vnum intelle
ctum. j. eo. ¶ Glo. vnica in verbo. inter cetera. glo. format cõ
trarium. de c. si sacerdos. dicite vt ibi. Et dicit hic Inno. quod cõ
traria procedunt in casibus specialibus. in quibus ratio sua-
det non esse curandum aut in genere an in specie fiat actus
vel expressio.

Summaria.

1 ¶ Appellationis remedium, non debet esse malignantium subsidium.
2 Appellationi in dubio fauendum est.
3 Abbas vel superior si modum excedat in puniendo, a tali cor-
rectione potest appellari limita. nu. 10.
4 Abbate durius seuiente in monacho, licitum est monachis
deficere a monasterio sine licentia abbatis.
5 Appellatio a sententia legis est prohibita.
6 Monachi subditi sunt Abbati.
7 Regulares duplici lege distinguũtur. Item quid in eis veniat
considerandum. nu. 8.
9 Clerici quibus constitutionibus adstringantur?
11 Rescriptum impetratum in causa appellationis a correctio-
ne, quando valeat?

Ad nostram. A correctione non ap-
pellatur. Diuiditur in
duas. in prima narrat factum. in secunda que est
1 ibi. mandamus quatenus prouidet. ¶ † No. pri-
mo ex tex. ibi. non ideo est &c. quod cum remedium appellationis
sit remedium oppressorum nõ debet esse subsidiũ malignantiũ.
& ideo quotidie allegat hic text. quod inducta ad vnum effectum
non debent operari contrarium. l. legata inutiliter. ff. de leg. i.
2 ¶ † Et ita etiã per hic tex. & c. suggestũ. j. eo. cũ in dubio op-
pressis sit fauendum, in dubio fauemus appellationi. Bald.
in addi. ad Specu. eo. ti. col. xiij. Bal. in l. properandum. §. sin
autem reus. C. de iudi. Bal. in c. i. de rescrip. Bal. in c. pasto-
ralis. §. preterea. de offi. delega. Bal. in. l. de statu. ff. de testa-
mentis. in. l. iij. §. hec pena. ff. quod quisque iuris. in. l. si quis p
notione. C. eo. ponam in c. ex ratione. j. eo. in vltimo euidens
3 tiali. ¶ † Nota secundo ex text. ibi. exorbitantia contrario
sensu quod si superior abbas vel alius excedat modum in corri-
gendo, quod a tali correctione potest appellari. Facit text. in c.
reprehensibilis. in fin. j. eo. & hoc vult glo. in verbo non ideo.
que per hoc remanet expedita. Calde. in rubrica de appella.
consi. iij. vbi hoc idem. & ibi subdit etiam an incarceratus p-
pter delictum de quo condemnatur si appellat possit in carce-
ribus retineri. & videtur cõcludere quod non si iniuste fuit incar
ceratus. secus ergo si iuste. Bal. in addi. ad Spec. eo. in. xvi.
col. in additione que incipit. condemnatus. Faciunt que not.
Bald. in. l. ab executore. C. quorum app. non recipiuntur. per
Calde. dicto consilio. iij. De hoc in c. super eo. el. ij. in. iij. colũ.
4 j. eo. ¶ † Et ideo dixit hic Bal. quod abbate nimis seuiente in
monachos, licitum est monachis fugere de monasterio sine
licẽtia abbatis. nec dicitur apostate. quia non fuga. sed cau-
sa fuge consideratur in apostasia. l. quid si fugitiuus. §. idem
celsus. ff. de edil. edic. Allegat ad pdicta tex. in. l. ij. §. domino
rum. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. imo generaliter vbicũque
esset inimicus monachi. ita quod est verisimile quod etiã circa debi
ta & honesta si peteret licentiã nõ daret. potest monachus fa-
cere sine licentia abbatis etiam ea que alias requirerent licẽ-
tiam. Ita Cardi. in clem. j. ix. col. de sta. mona. imo vult ibi quod
5 illo casu possit tenere arma. ¶ † Nota ibi. iuxta tenorem. se-
cundum Bal. hic quod a sententia legis non appellatur. text. est
hic nam regula est. l. particularis monachorũ. & tamen a senẽ-
tia lata sm regulam non appellant. quod intelligit Bal. nisi
quo casu esset talis. l. contra quam daretur exceptio doli. pu-
ta quia esset. l. facta specialiter contra priuatã personam vel ex-
presse vel psumptiue. illo casu priuatus habet contra. l. excep-
tionem doli. l. i. vbi tex. ff. de excep. doli. & ibi glo. illo casu li-
citum est illi priuato appellare. Ita Bal. hic. & fuit theorica
Barto. in. l. omnes populi. in. xvi. colum. ff. de iusti. & iure. & p
Bald. not. Panor. in c. consuluit. el. ij. j. eod. Est glo. in c. cu-
pientes. §. si per. xx. in glo. in verbo expectati. de elect. lib. vi.
not. Barto. in. l. fina. in penul. colum. ff. de appella. recip. not.
Bald. in. l. iudicibus. C. eod. Bald. & canoniste communiter
in. c. cum omnes. & ibi maxime Panor. j. de constit. & etiam
do. Anto. in c. i. j. de his que fit. a maio. parte capi. Bald. in
l. ij. §. ex actis. ff. de orig. iur. Aliter tamẽ videtur distingue
re Bald. in rubrica. j. de constitu. in penulti. colum. Subiicit
etiam Bald. quod tamen a pena. l. que fertur declarante homi-
ne cum p. l. non esset certa pena statuta sed arbitraria potest
appellari. & habetis glo. in c. super his. circa si. j. de accusa. in
l. si qua pena. & ibi Bar. ff. de ver. sig. & est tex. in c. i. & ibi no.
6 Panor. j. de dila. ¶ † No. etiã ex tex. ibi subditorũ suorũ.
quod monachi dicuntur esse subditi abbati. imo sunt plus, quam
serui. c. multos. vbi tex. liiij. dist. & etiam clerici seculares suos
superiores dominos appellant. c. cum clerici. j. de verbo. signi.
e graue. j. de excess. pla. tamen meminerint episcopi quod non
ex institutione dei. sed ex consuetudine sunt plus quam sacer-
dotes. tex. est in c. olim. xcv. dis. & verba inflationis & elatio-
nis abhorreant. c. ecce. xcvij. distin. Tamen superiores de-

bent honorari ab inferioribus. Et ipsi superiores debent ho
norare et charitatiue recipere inferiores. et eos fratres appel-
lare. c. esto subiectus. xcv. distin. et ibi tex. cum glo. et proprie
isti sunt subditi cum non solum forum. sed domicilium sortiun
tur. iuxta glo. not. in clem. i. in glo. in versi. iustitiam facere. de
foro compet. Facium nota. in. c. dilectus. lo secundo. ff. de re-
scriptis. glo. in clemen. frequens. in verbo anni. de exces. pre-
7 la. ¶ † Nota etiam ex texto ibi. regularibus et institutioni-
bus. quod inter regulares est dare duplicem. l. vnã que pro-
uenit ex institutione regule. Aliam que prouenit ex constitu-
8 tionibus. ¶ † Et notate quod in regularibus non solum re-
gula sed et constitutiones regule considerantur. et ideo cum
monachi sancti benedicti licet quo ad regulam sint arctiores
quam fratres predicatorum sancti dominici. sed pdicatores
sunt effecti mendicantes ex constitutionibus. licet non ex re-
gula. vt hic Bald. ideo dicuntur esse arctioris regule predi-
catores quam monachi sancti benedicti. et ideo de predicato-
ribus ad monachos sancti benedicti transitus fieri non pos-
set. sed bene econtra. ita hic Panor. Et ideo de monasterio
puta sancti Augustini puta obseruantie nõ posset quis trãs-
ire ad regulam sancti benedicti. vbi in illo monasterio non
fieret obseruantia. Ita determinat Lapus allegatione. xxx.
9 ¶ † Sed opere precium est scire, nunquid clerici inuiti pos-
sint adstringi ad nouas constitutiones quibus vita eorum re
formatur vel commutatur. Et dicite secundum Panor. aut
loquimur in regularibus. et tunc possunt inuiti adstringi. cum
velle et nolle non habeant qꝛ sit suum. c. si religiosus. de elec.
lib. vi. ita glo. nota. in. c. quo ad omnes. de regu. iur. lib. vi. quã
sequitur Innocẽ. in. c. super eo. ff. de regula. et etiam est bonus
text. in. c. vnico. et ibi habetur de statu mona. libro sexto. Si
tamen videtur tenere contrarium in. c. gesta. lxxiiii. distin. po-
nunt docto. in. c. deus. et maxime Imo. ff. de vita et honesta. cle
ri. et in. d. c. super eo. in. c. cum dilectus. vbi Panor. et Imolã.
quod metus causa. Imo. in clemen. ff. de statu. mona. Aut lo-
quimur in clericis secularibus. et tunc noua vita eis inuitis in-
dici non debet que eorum statum immutet. ita gl. in. d. c. quo
ad omnes: nec ad ligandum dissentientes sufficeret consen-
sus maioris partis. c. cum omnes. et ibi videbimus. ff. de con-
stit. et requiritur consensus episcopi. ita Panor. hic et in. d. c.
cum dilectus. tamen vltra eorum moderari bene posset per
noua statuta. c. denique. iiii. dist. c. quoniã. et ibi habetur per doc.
10 ff. de vi. et hone. cle. ¶ † Vltimo nota ex text ibi. corrigas et ca-
11 stiges. qꝛ a correctione regulariter non appellat. ¶ † Et ideo
infert hic Inno. qꝛ rescriptum impetratum in causa appella-
tionis a correctione nõ valet, nisi facta mentione de causa p
pter quã corrigitur. nã non expssa illa cã non posset cognosci
an modum excedat. et sic an appellatio sit friuola vel ne. ita
Bald. hic post eum. et etiam Panor. facit text. in. c. dilectus.
lo primo. ff. de rescrip. et que notantur in. c. postulasti. ff. de re-
scriptis. et facit. c. super eo. ff. de cohabitatione clerico. et mulie.
et tenẽt communiter doct. licet Panor. dubitet. tamen postea
firmat. nam cum appellatio a correctione sit prohibita nisi cer
tis casibus vt hic. ergo in appellatione debet causa exprimi vt
appareat an simus in casu concesso. c. romana. §. sin autem eo.
li. vi. no. in. c. quod ad consultationem. ff. e. c. consuluit. el. ii. et ibi
casus secundum Panor. ff. eo.

Summaria.

1 ¶ Terminus datus ab appellante finiende liti, abbreuiari
potest.
2 Tempus dupliciter assignatur in appellatione: a lege et ho-
mine. De vnoquoque vide per discursum. nu. 3. 4. 5. 6. 7. et. 8.
9 Terminus appellationis. est fatalis.
10 Appellationis tempore pendente, conquiescit officium Iu-
dicis.
11 Lapsus termini dati prosequendum appellationem non no-
cet legitime impedito. limit. nu. 14.
12 Tempora quedam casualia in causa appellationis.
13 Appellans potest sibi statuere tempus infra congruentem
terminum ad appellandum.
15 Verb. extunc extremitatem temporis an significet.
16 Sententia non potest mandari executioni ante lapsum termi-
ni dati ad appellandum.
17 Obligatio committitur statim loco legis, per lapsum termi-
ni dati a lege vel homine.
18 Conuentio tendit circa rem iudicatam.
19 Paria sunt, nulla contradictione obstante, vel, appellatione
remota.
20 Appellatus non potest statuere terminum ipsi appellanti,
ad appellandum.
Et quid de iudice ad quem: nu. 21.
22 Iudex a quo, an possit terminum semel datum abbreuiare:
Et an prorogare: nu. 23. et. 27.
24 Assignatio termini, quando verificetur: vide et nu. 25.
26 Appellatione semel deserta per appellan. vel lapsu termini,
poterit nec de nouo prosequi appellationem desertam.
28 Lapsus termini assignati a iudice a quo, vel a iure, vel a par
tibus habet vim peremptorie citationis.

Personas. Si appellans infra termi-
num a iudice a quo appella-
tioni vel a seipso statutum appellationem non pro
sequitur sententie vel iurisdictioni iudicis a quo
stare compellitur. h. d. diuiditur in duas. prout dicta ponit. se
cunda ibi. si autem. Et prima pars loquitur quando termi-
nus immoderate a parte statuitur. et a iudice moderatur. Se-
cunda quando terminus a parte statuitur moderate. Vel pri
ma loquitur de termino ad se presentandum secunda de ter-
mino ad prosequendum. Vel prima loquitur vbi appellatum
est ante sententiam. secunda vbi post sententiam diffinitiuã.
1 ita dominus Anto. et alii. ¶ † Nota primo ex text. ibi proli-
xum terminum quod licet appellans possit sibi assignare ter-
minum infra quem prosequatur et finiat causam, vt etiam ha-
betur in. c. sepe. ff. eo. tamen si illum terminum assignauerit ni-
2 mis prolixũ abbreuiabitur a iudice a quo. vt hoc tex. ¶ † Et
antequam vlterius procedamus debetis scire qꝛ duplici mo-
do assignatur tempus in appellatione. quãdoque a iure. quan-
doque ab homine. a iure assignatur tempus primo in origine
appellationis. s. x. dierum ad appellandum. ille tex. in aut. ho-
die. C. eo. c. concertationi. eod. titu. lib. vi. et istud incipit. curre-
re de momento ad momentum a die scie. glo. in. c. non solum.
in ver. decendium. eo. li. vi. ideo non sufficit appellanti pduce
re appellationem interpositam nisi pbet intra decem dies se
illam interposuisse. Bal. in. d. aut hodie. Specu. in tit. de in-
stru. edi. §. i. versic. sed pone. Et si vult dicere se appellasse in-
tra decem dies a die notitie debet hoc pbare. ita includit rota
decisio. cccxvi. incip. Item si possessor. facit ad predicta. c. ro-
mana. §. si vero. eod. titu. lib. vi. et isti decem dies currunt a die
sententie et notitie de sententia. glos. in. l. i. §. dies. ff. quando
ap. sit. et in. d. aut. hodie. et in corpore vnde sumitur. et in. c. non
solum. eo. lib. vi. in. l. iii. §. minorem. ff. de minoribus. nec suffi-
cit sciat sententiam latam puta quia fuit citatus ad audiendã
sententiam. nisi sciat hoc modo latam. i. tenorem cautum est er
go qꝛ intimetur. argu. glos. in. c. concertationi. in verbo sciue-
rit. eod. lib. vi. Facium nota. in. l. ab eo. C. quomodo et quando
iudex. Ange. in. l. i. §. libelli. ff. eo. et in. l. a sententia. §. fin. ff. e.
Et ibi respondet tacite obiectioni. Ange. in. l. i. §. biduum. ff.
quando ap. sit in. l. ex consensu. §. fina. in. vi. col. ff. eo. vbi An-
ge. de aretio similiter. in sententia autem conditionali lz nun-
dum sit impleta conditio. currit tamen tempus a die senten-
tie sm Rapha. cuma. in. l. i. §. biduum. ff. quando ap. sit nisi in
sentẽtia censure. vt in. c. preterea. ff. e. Tamen Ang. de aretio
in. d. §. biduũ dicit qꝛ licet cautius sit qꝛ a tempore sentẽtie ap
pelletur. tamen ille tex. nõ imponit necessitatẽ sic appellandi.
Sit tamen cautus qui appellat vltima die decem dierũ vt ex-
primat horam appellationis. nã cum tẽpus currat de momen
to in momentum. d. §. biduum. et authẽ. hodie et clemen. sicut.
eo. dz cõstare qꝛ ante vltimũ momentũ appellauit. ita Ange.
3 de are. post Cum. in. l. ii. §. dies. ff. quando ap. sit. ¶ † Secun-
do assignatur tempus ad eã in esse pducẽdã somẽtandũ. s. xxx.
dierum ad petendum apostolos. qui assignantur parti. et sili-
ter. xxx. ad dandũ apostolos qui assignant iudici. ille est tex.
in. c. ab eo. eod. tit. lib. vi. Et in. l. quoniam iuncta. l. iudicibus
4 C. eo. ¶ † Tertium est tempus quod datur ad eam iam sub-
leuatã. s. tempus ad psentandum apostolos iudici ad quem. et
istud est arbitrarium. nec est certum. l. pseo. vbi text. no. C. eo.
5 ¶ † Quartum est tẽpus quod assignatur post eam subleua-
tam ad introducendũ eã effectualiter. s. ad psentandũ ipsam
appellationem iudici ad quem. et informandũ ipsm iudicẽ. de
quo est tex. in. l. in offerendis. C. eo. et istud non est certum sed
distinctum. vt ibi. et in. l. nemo. in fin. C. de ap. qꝛ ad introdu-
cendum corã principe est biẽnium corã inferiore vsque ad me-
dium vltimũ fatalis potest introduci. Ange. de are. in. l. i. ff.
6 de libel. dimisso. in. vi. col. versic. nouum tempus. ¶ † Aliud
et quintum ad inchoandum cãm appellationis que inchoatio
fieri debet cum iudici constiterit appellationem esse legitimã
vt not. in. l. appellationem. C. eod. in. l. si. in principio. ff. nil no.
ap. pendente. vel pstatione fideiussoris coram iudice. in auth.
de his

de his qui ingrediun. ad ap. §. i. & inchoatur qñ iudex vtraq;
parte presente vel p contumaciam vna absente dat principiũ
cause appellationis cognoscende. an iusta sit vel ne. l. fina. §.
illud. C. de tempo. ap. & ibi glos. faciunt que habentur in. c. ro
in iu. i. eod. titu. lib. vi. in. c. dilectus el primo. ij. de rescriptis.
7 ¶ † Sextum est tempus quod assignatur ad eam prosequen
dũ & etiam hoc non est certum. dummodo faciat intra annũ.
8 ¶ † Septimum est tempus ad eam finiendum. & hoc est tem
pus anni. vel ex iusta causa bienniũ. c. ex ratione. ij. eo. clemen.
sicut. eo. titu. ¶ Aut assignatur ab homine. & tunc quandoq;
assignatur ad petendum apostolos. quia iudex a quo illud
assignat. & tunc pars tenetur in termino comparere. & si compa
ruerit non sufficit nisi petat denuo dari apostolos. licet a
principio petisset. tex. est ad literam in clemen. §. & ibi glo. no
ta. eod. titu. quem tex. ad hoc ponderat Bald. in. l. iudicibus.
C. eod. ¶ Quandoq; assignatur tempus ab homine ad iter
arripiendum. & istud assignatur a iudice a quo. c. peruenit. et
ibi videbimus. ij. eod. ¶ Quandoq; & tertio assignatur tem
pus ab homine ad presentandum apostolos ipsi iudici ad quẽ
& hoc etiam tempus est fatale. quia si intra illud non presenta
uerit apostolos deserta erit appellatio. text. & ibi Bal. in. l. pe
fes. C. eo. Bald. in. l. fi. vbi notauit. C. de tempo. app. in. i. col.
¶ Quandoq; assignatur tempus ad se presentandum iudici ad
quẽ. & illud potest assignare iudex a quo. ita habetur hic text.
in primo responso. quia ita debet intelligi. ¶ Quandoq; assi
gnatur tempus ad se presentandum & faciendum fidem de pre
sentatione. & illo casu iudex a quo licet hoc non debeat facere.
l. respectu tpis ad faciendum fidem: qr postquam pars se pre
sentat corã iudice ad quem videtur ex auditorio eius pende
re ita qr amplius iudex a quo non possit eum retrahere. c. ex
insinuatione in rõne fut. ij. eod. Et ideo fm Panor. si pars a
principio huic assignationi termini contradicat non fiet sibi per
lapsum illius preiudicium. tñ si assignauerit. & pars non cõtradixe
rit. valebit assignatio. & erit effectus quia lapso tempore ad fa
ciendum fidem assignato iudex a quo poterit exequi sententi
am alio non expectato. nec reuocabit executio is viam atten
tati. licet ille in veritate isto in termino se presentauerit & prose
quutus fuerit appellationem. sed durabit executio sententie
vsq; ad fi. cause appellationis. & si appellans obtinuerit tunc
executio tanq̃ iniusta reuocabitur. non in viã attentati. Ta
men licet fidem non fecerit in termino non erit deserta appel
latio. Ita domi. de rota notant in decisio. sua. xcv. que incipit.
Item si iudex. ita domi. Anto. in. d. c. ex insinuatione. Card.
notabiliter loquitur in clemẽ. i. in. vij. col. eo. titu. & ita Ludo.
in singula. consi. tex. in titu. de app. transit cum dicta decisione.
Feder. de senis consilio. xxvi. quod incipit. punctus talis.
¶ Quandoq; assignatur tempus ad prosequendum appella
tionem quod idem tempus censeo acsi diceret ad introducen
dum qr idem importat. l. ij. ibi. cãm induci porrigãs. C. de tem
po. ap. & faciunt que ponam. ij. proxime. & tale tempus assignari
non potest p iudicem a quo. nec iudex a quo potest impone
re legẽ iudici ad quem. d. c. ex insinuatione. & ideo si assignet
tale tempus non valet assignatio respectu prosequutionis vt te
neatur prosequi. sed resoluitur in eo in quo potest scilicet vt vi
deatur dedisse tempus ad iter arripiendum vel se presentandũ
nam itineris arreptio vel presentatio sapit prosequutionem. c. cum
causa. ij. tit. i. c. ex parte. ij. de rescriptis. tamen ex causa posset
iudex a quo hoc tempus statuere ad prosequendum. puta quia
causa celeritatem desiderat. ita Jmo. in. c. ex insinuatione. ita
sentit Panor. hic. & facit tex. in. c. oblate. qui tamen loquitur
in iudicem ad quem de quo non est dubiũ qr potest. facit tex
tus in. c. cum teneamur. ij. eod. facit optime. l. si quis filio exhe
redato. §. hi qui. ff. de inoffi. testa. & tertio. testa. Et dicit rota
decil. clv. que incipit. item si certus terminus. qr assignato hoc ter
mino per iudicem a quo ad prosequendum extra curiam tunc
sufficit vltima die termini iter arripere ad curiam. sed si assi
gnatur in curia debet maiorem diligentiam facere scilicet adi
re saltem vicecancellarium. & si non potest eum habere debet
protestari. & infra ponam. ¶ Quandoq; assignatur tempus
ad se presentandum & reportandum literas commissionis ap
pellationis vel obtinendum commissionem appellationis in cu
ria. & illo casu respectu temporis ad obtinendum &c. nõ valet
assignatio quia attingit spectantia ad superiorem. & ideo nõ
valet. d. c. ex insinuatiõe. & ita do. Card. Pet. de anch. & Jmo.
in cle. i. eo. tit. ¶ Quandoq; & penultimo assignatur tempus
a iudice a quo vel ad perdẽdum vel ad prosequendũ vel impe
trandum commissionem & vlterius dicit qr alis appellatio ha
beatur pro deserta. & tunc sicut non valet assignatio termini
in dictis casibus. ita etiam licet hoc agat iudex non valebit.
p ea que habentur in. d. c. ex insinuatione. & etiam per notata

d. clem. i. eo. tit. ¶ Ultimo quandoq; assignatur tempus ad
finiendam appellationem. & illud p iudicem a quo nõ potest
assignari nisi celeritas cause exigat. d. c. oblate. Et dicit. ij. in
termino ad prosequendam. nam finire eius spectat ad superio
rem & ideo iudex a quo disponere non potest. d. c. ex insinua
9 tione ¶ † Et est aduertendum qr siue in termino iuris siue
in termino hominis casu quo eorum assignatio spectat ad iu
dicem semp iste terminus est fatalis. quia non obseruato illo
termino appellatio habetur pro deserta. ita hic colligitur ex
notatis in iuribus allegatis per singula que membra. & no.
in. c. proxime. ij. & ponit Bald. in. d. l. fina. C. de tempo. appel
la in principio. & circa illa tempora. vnde Barto. in. l. vi. ica.
ff. de libellis di. in authentica. sed cum lis. C. de tempo. appel.
Bald. in. l. fina. C. de tempo. appella. & in dictis locis de tem
pore dato & assignato a iure. de tempore assignato ab homi
ne colligitur hic per decto. & etiam in. c. ex insinuatione. ij. eod.
10 maxime per Jmo. ¶ † Et notetis quod pendente aliquo ex
predictis interim officium iudicis conquiescit. Bald. in. l. ap
pellatione. in penultima colum. C. eo. facit. c. significante. ij. eo.
do. Ant. Panor. & Jmo. hic quod etiam officium iudicis ad
quem conquiescit. tamen lapso aliquo ex istis fatalibus si cau
sa sit talis in qua procedatur officio iudicis poterit iudex ex
officio supplere. ita Panor. hic per notata in. c. constitutus. ij.
11 eod. Et vult hic Panor. in fin. columne versicu. † Ulterius
quero. qr si intra terminum ab homine assignatum fuit legiti
me impeditus qui non est prosecutus vel terminum non serua
uit. qr lapsus etiam huius termini non debet ei nocere. p nota
ta in. c. ex ratione. ij. eo. facit. l. preses. C. eo. licet in contrariũ
aliqualiter faciant que. ij. colligam ex mente Bald. super verbo
hum. ex tunc. in tex. opti. Panor. hic fuit. & Anto. in. c. ex ra
12 tione. in. iii. q. ij. e. & ibi Jmo. licet aliter ibi Panor. ¶ † Alia
sunt tempora que non sunt regularia in omni cã appellatio
nis. sed sunt casualia: quia non sunt nisi in certis casibus. pu
ta primo quando electus & decurionatus vel aliud munus in
causa appella. illo casu habet duos menses. non autẽ annum
ad prosequendum appellationem. l. i. C. de tempo. appellat.
¶ Aliud est tempus. puta ad faciendum puniri iudicem qui
voluit admittere appellationem admittendã. & illud est varium
fm dignitatem iudicum appellationis. l. si appellationem. C.
eo. l. si eius. in fin. ff. de ap. recip. ¶ Aliud est tempus qd datur
non valenti ppter iustum metum vel iustum impedimentum
appellare. c. si iustus. ij. eo. l. i. & in toto tit. de his qui per metũ
iudi. non appellãt. & illud est tps. x. dierum. & currit eo modo
quo tps ad appellandũ. ¶ Aliud est qd assignatur quãdo appella
tur a pedaneis iudicibus ad principem. nã ad introducendũ
appellationem corã iudice dantur duo menses. §. appellationem
in aut. de iudi. Ad introducendũ autem alias appellationes
que interponuntur ab aliis iudicibus & alio quã de pedaneo
ad principem. l. ad informandum superiorem an appellatio sit
admittenda vel ne. non est assignatũ certum tps. l. in offerten
dis. C. eo. sed tamen in primis. & tunc illis duobus annis dati ad pro
sequendum debet hoc facere. text. est nota. in. l. nemo. & ibi po
nit Bart. & alii in fin. C. de tempo. appella. ¶ Aliud est tem
pus scilicet donec causa pendet in auditorio principis. quia
vel ipse vult cognoscere vel nõdum commisit causam. licet iã
accepisset supplicationem & istud est perpetuum. quia nunq̃
appellatio habetur p deserta donec causa pendet in audito
rio principis. nec currit fatalia tex. est not. in aut. sed cum lis.
C. de tempo. ap. facit ratio capituli. ex insinuatione. ij. eodem.
¶ Aliud est tempus quod vocatur reparationis appellatio
nis. quia lapso vltimo fatali dabantur. iij. menses ex restitu
tione principis intra quos posset causam appellationis re
parare. idest de nouo prosequi. text. est in. l. ij. §. qr si ita. C. de
temp. appel sed tamen vt dicit ibi Bal. istud est hodie subs
latum quia habent annum appellantes. & ex causa biennium.
& ex restitutione triennium. c. ex ratione. & ibi videbimus. ij. e.
13 aut. et qui. C. de tempo. app. ¶ † Nota ex tex. ibi. congruen
tem &c. qr appellans dummodo statuat terminum congruum
potest sibi statuere tempus ad prosequendum appellationem.
& sic fm Bald. ex quo appellatio est defensio. c. suggestum. ij.
eo. & pars potest p indirectum seipsam excludere a sua appel
latione. & sic a defensione. infert hic Bal. limitationem ad gl.
no. in. l. pactum quod inter heredem. ff. de pact. dum glos. vult
qr non valet pactum per quod pars renunciat defensiones suas
suis. nam dicit illud procedere nisi pars ad illas defensiones
prosequendas statuerit sibi terminum. nam illo casu lapso illo
termino non tamen ex renunciatione partis solum quam etiã
ex negligentia exclusus erit a suis defensionibus, ita hic bal.
& sic sicut terminus iudicis in dubio censetur peremptorius
14 glo. in cle. i. de except. ita terminus partis met. ¶ † No. etiam

ex tex. ibi. extūc τc. φ lapsus termini assignati ab homine ad
appellationem psequendam inducit renunciationem τ deser-
tionem appellationis non expectato vlterius termino iuris.
ita hic Inno. per hunc tex. gl. i. in. c. cum sit. j. eo. τ sequuntur
communiter doct. excepto. Host. et. τ volunt Feder. de senis
in cōsilio suo. xxvij. qd incipit punctus est. τ hoc phat hic tex.
quia volt φ lapso termino tūc sententie debeat stari. Nā. est
vnum verbum. extunc. quod cum sit repetitum bis in tex. nostro vi-
detur importare iuris ministerium. ita est glo. no. in. c. vt circa.
in glo. in verbo omnia τ singula. de elec. lib. vi. in cle. i. in ver
15 bo diocesanis. de iure patro. ¶ †Si ergo dictio extunc deno-
a tat extremitatem temporis. l. iij. in fi. ff. de condi. τ demon.
glo. in terminis. in cle. i. in verbo. extunc. de iure patro. in cle.
j. in verbo extunc. de concess. preben. in pbemio. insitum in ver
j. in verbo extunc. de concess. preben. in pbemio. insitum in ver
sicu. τ cum confusa. in verbo tunc ergo hic est casus expssus
φ ab ea extremitate temporis scilicet a die lapsi termini assi-
gnati ab homine deserta erit ab appellatio non expectato ter
mino iuris. Attamen si in termini assignatione appareret φ
mens assignantis nō fuit ex lapsu termini inducere totalem
desertionem non induceretur desertio. puta quia diceret qd
post terminum appellans possit psequi non obstante negli
gentia appellātis. ita Gemi. in. c. i. §. i. in. v. colum. i. a. de elec.
lib. vi. ¶ Item secundo venit limitanda regula hec. φ nō pro-
cedat quando ab homine assignaretur terminus iam a iure
assignatus. nam succedit loco termini iuris. Unde si ille non
est fatalitер a iure assignatus nec iste. τ sic non inducet deser-
tionem. ita Gemi. vbi proxime. L. ypos in clem. in. i. eo. de quo
16 j. eo. c. cum sit romana. ¶ †Et per istud verbum tūc habetis
notare aliud sm Joan. andr. τ Panor. hic in fine columne. et
communiter doct. excepto Host. φ dato φ inleo sit certū φ
appellans non possit finire appellationem intra terminum
assignatum. quod tamē appellatio non habetur pro deserta.
nec potest mandari executioni sententia nisi punctualiter la-
psa ipsa die termini. quod patet per istud verbum tunc. dedu
cendo: vt. s. τ pro hac opinio. faciunt not. in. c. commissa. τ ibi
bonus text. de elect. lib. vi. τ faciunt not. per Barto. in. l. cum
stipolatus sum mihi a paulo. ff. de verbo. obliga. bonus text. τ
ibi Barto in. l. iiij. §. i. ff. de condi. τ demon. Barto. in. l. tuto-
ribus. ff. de testa. tutela. ¶ Et sic ex isto vos habetis limita
tionem ad theoricam quam facit Barto. in. d. l. cum stipula-
tus sim. dum vult φ in termino assignato ab homine ex con-
uentione ad aliquid faciendum satis sit φ constet qd debito
tempore fieri non possit. nam tunc non expectabitur vltima
dies termini. quia illud venit limitandum vt nō habeat locū
in termino assignato ab homine qui succedit loco termini iu-
ris. tunc enim sapit naturam termini assignati a iure. τ tunc
ideo punctualiter vltima dies termini est expectanda. Ita est
casus hic sm predictos docto. maxime Bald. Dicit tamen
hic Panor. φ de lapsu huiusmodi terminorum non excude-
tur quominus iudex possit suum officium impartiri si sit ta-
lis causa in qua ex officio procedi possit. per not. in. c. constu
17 tutus. j. eodem. vt etiam predixi. ¶ †Nota ex illo verbo ex-
tunc. aliud per lapsum temporis assignati a. l. vel ab homine
loco legis cōmittitur obligatio statim. nec habet locū purga
tio more. ita probat iste text. dum purgationem non reseruat.
sicut facit in. c. potuit. j. de loca. Ideo infert hic Bald. ad pe-
nam. l. euitande. vel ne quis dicatur fecisse contra. l. non ad-
mittitur purgatio more. τ de hoc adducit bonū text. in. l. tem-
peret. C. de vestibus olose. τ deauratis. lib. xi. Et do vobis
duas glo. vnam in. c. licet canon. in verbo priuatus. τ ibi Ge-
mi. no. τ in. c. cupientes. §. φ si per. xx. in verbo expectati. τ ibi
etiam Gemi de ele. lib. vi. Et ideo dixit Bal. in. c. i. quo tem
pore mil. in vsi. feud. in princi. φ vbicunq. l. post certum tem-
pus retro transfert dominium. vel aliud puta actiones. τ sic
operatur aliquem effectum ipso iure φ contra talem effectum
non admittitur purgatio more. nec obstat. c. potuit. j. de loc.
quia. l. vlterius dispon. pcessit. vel aliter τ melius. l. non opa-
tur omnimode suum effectum ipso iure. sed ita demū si domi-
nus voluerit. v. c. potuit. τ. l. ij. C. de iure emphit. Subiciens
etiā Bald. φ etiā si. l. imponeret penā mutationis status non
admitteretur purgatio more. l. si ex cā §. idē papinianus. ff. de
mino. idem dicit si. l. auferret aliquod beneficium siue priuile
gium. l. ebaio. §. intra. ff. de suis. lib. l. statu liberi. §. stichum.
ff. de leg. ij. c. i. quo tpe mil. in vsi. feu. τ hoc idem voluit Bal.
in. l. acceptā in. xxi. q. c. de vsur. Dicit tū Host. τ sequitur do.
Ant. φ p hanc dictionem et tunc. non est intelligenda litera
vt velit excludere tempus quadrimestre quod iudicatis daf.
vt in. c. querenti. s. de offic. deleg. Bal. tenet s. τ ibi glo. pon
18 derat in. l. i. in prin. C. de tem. ap. ¶ †Nota etiā ex hoc met
tex. ibi. tunc τc. φ vbi conuentio tendit circa rem iudicatā. pu-

a ¶ Extremitatē tpis. ad de paul. de cast. in consi. decretin. ancl. ex fa cto proponit dīt. confirmat τ scdo in secunda parte cōsilioȝ Bar. in l. in substitutione ff. de vulg. τ pu. pil. Et quid de-
beat vide p do. Baso. in. l. i. §. i. ff. si quis ius di.

ta φ p eam assignatur terminus ad appellādum siue appella
tionem psequendum cū lapso illo termino sententia sit transi
tura in rem iudicatam. aduersus talem conuentionem nec ex-
tremum in ea assignatum non admittitur purgatio more. τ sic
habetis casum hic eius quod voluit Bal. in. l. tale pactum. §.
qui prouocauit. ff. de pac. φ vbi pactum siue conuentio tendit
ad confirmandum rem iudicatā admittitur purgatio more. Ita
habetis hic tex. Et ad hoc allego vobis glo. in. c. sepe. in ver-
bo peremptorie. j. e. τ etiā quod voluit glo. in. c. cum cā. s. ti. j.
τ ibi etiam Panor. ubi. dum voluit illa glo. φ. c. consuluit. s. de
offic. dele. vbi ex gratia expectatur post peremptoriā reus cita-
tionem non habeat locum in parte non comparente intra ter
19 minum ad prosequendum appellationem. ¶ †Nota hic tex.
contradictioni. in eo fine. φ partis sunt siue in rescripto dica
tur. nulla contradictione obstante vel appellatione remota.
20 τ ita do. Anto. hic τ Imol. ¶ †Glos. in verbo. prefixerit. in
fine. vos dicite φ istud pcedit in tpo appellante vt possit assi
gnare terminum. sed in appellato secus est. quia appellatus
non potest statuere terminum ipsi appellanti ad psequendū
ita Specu. eo. titu. §. nunc breuiter. versic. adem pone. ita do.
Rota decisi. sua. cccxxx. que incipit. Item φ appellatus. et ita
hic communiter docto. Iudex autem a quo an terminum assi-
gnare possit τ quem terminum dicite vt. s. dixi in distinctiōe
21 temporum. ¶ †Sed quid de iudice ad quem. τ certe conclu-
dunt hic docto. maxime Panor. sm Specu. in. d. versicu. itē
pone φ regulariter iudex ad quem assignare non potest ter-
minum. nisi causa suaderet quia celeritatem desideret. c. obla-
te. j. eo. τ voluit Imo. in. c. ex insinuatione. j. eo. Et ideo dicūt
post Specu. vbi prime φ non posset iudex ad quem cogere
partem ad psequendum appellationem. quia indultum a iu-
re beneficium nemini est auferendum. Regu. indultum. de re
gu. iur. lib. vi. nisi appellatio ppe finem temporis iuxta nota-
ta in. c. sepe. τ in. c. oblate. j. eo. instante vt sententia sua confir-
maretur. nam illo caso instante reo appellato cogeretur ap-
pellans respondere. do. Phil. nititur impugnare. quia non de-
bent admitti libelli contradictorij in iudicio. s. vnus p parte
actoris τ alius p parte rei. ita Ange. in. l. in tribus. ff. de iudi.
τ in. c. cum contingat. s. de offic. delega. ergo non debebit au-
diri appellatus petens suā sententiam confirmari. Addixit
etiā not. ta in. l. fundi. τ in. l. fundum. ff. de excep. rei iud. vbi si
exceptio rei iudicate que nasci potest ex vno iudicio in totū
preiudicat alteri non admittitur cumulatio libellorum nec iu-
diciorum. ergo cū per appellationem interpositam per appel
lantem secuta inde sententia fiat preiudicium appellato non
admittetur libellus appellati. Sed his fundamentis respon-
detur per text. in. c. oblate. τ etiam per notata in. c. sepe. j. eod.
nam istud fit in odium appellantis negligentis prosequi. vn-
de si non admittetur appellatus petens suam sententiam cō-
firmari appellante non prosequente nō esset plene prouisum
ipsi appellato. qui etiam aperta via per appellantem potuit
petere sententiā in aliquo reformari. iuxta notata in. l. si. C. qui
prouoc. non est ne in. c. ex parte. s. de rescrip. τ facit in simili
l. si post mortem. §. fina. ff. de bo. pos. contra tabu. nam appel
lante non instante si appellatus non posset instare solū seque
retur desertio appellationis τ sic simplex confirmatio senten
tie non autem reformatio. Sed nunquid habeat de necessita-
te iudex assignare hos terminos. Et dicite quod non. sed po-
test si vult. text. est ad literam in. c. ad hoc el primo. j. cod. τ est
ratio quia ipso non assignāte terminū prouisum est omnino
per dispositionem iuris. vt patet sont in assignatione tempo-
22 rum. ¶ †Nunquid iudex a quo terminum semel assignatum
poterit abbreuiare. τ dicite φ non. Ita hic Panor. per text.
in. c. significante. j. cod. in. l. fine pars. C. de dila. nam dilatione
semel assignata pendente suspenditur iurisdictio assignantis
dilationem. d. iuribus. ergo cum eius iurisdictio sit suspen-
sa non poterit hanc dilationem semel datam abbreuiare. ita
Imo. in. c. ex insinuatione. j. eo. Et sic habetis φ plus suspen
dit iurisdictionem iudicis a quo assignatio termini quam ap-
pellatio. nam pendente appellatione ab interlocutoria si iu-
dex procedit ad vlteriora nonnulliter pcedit sed pendet ex fu
turo euentu. c. non solum. eo. titu. lib. vi. τ tamen assignato ter
mino non potest ad vlteriora procedere pendēte termino. ita
23 Pet. hic. ¶ †Sed nunqd poterit prorogare terminū semel
assignatum. τ concluditur φ non. ita Panor. in. c. sepe. post
glo. in verbo peremptorie. j. eo. τ etiā Panor. τ do. Ant. post
glo. in. c. cum causa. s. titu. j. τ finita dilatione non est dubium
licet Bald. teneat contrarium in. l. ij. in prin. C. de tempo. ap-
pel. τ φ nō possit progare finita dilatione pbatur in tex. no-
stro. nā statim finito termino deserta est appellatio. vt hic fa
cit quod not. Bald. in. c. de causis. de offic. delega. τ Bart. in

Lib.in princi.ff.de dam.infec pendente etiã clarum est ꝙ nõ
potest.quia eius iurisdictio stat in suspenso.d.c. significante.
¶ Sed quando poterit assignare iudex a quo istos termi-
nos. Et dicite aut detulit appellationi aut dedit libellos refu-
tatorios aut nihil fecit. Si detulit appellationi ⁊ tunc potest
tamen assignare hos terminos. casus est de brocha.in.c.i.§.
post hec.iuncto principio.eo.titu.lib.vi.⁊ etiam in cle.i.in fi.
eo.titu. Et in istis locis concludunt docto.voluit Ioã.and.⁊
scribentes in cap.cum appellationibus.eodem.titu.lib.vi.et
est ratio.nã licet deferendo appellationi videatur carere iu
risdictione post ipsam delat.d.c.cum appellationibus.tñ non
caret quo ad ea que tendunt ad faciliorem expeditionem ap-
pellationi.c.cum teneat.ĩ e.⁊ ideo potest huiusmodi terminos
assignare. ¶ Aut dedit libellos refutatorios etiam põt assi
gnare.d.c.i.in prin.⁊ versi.post hec. Et ibi scribentes ⁊ simili
ter doct.in.d.cle.i.⁊ etiam in.d.c.cum appellationibus Pa-
nor.in.c.proxime sequenti.in.i.col.tenet quod imo quando iu-
dex appellationem non recepit sed ad vlteriora processit nõ
potest appellationi terminum prefigere.allegat Innocen.in
c.fi.j.de accusa.⁊ rationem quia quo ad iudicem habetur pro
non appellante.per ea que in simili not.⁊ glo.in.c.cum venis-
set.ĩ.de eo qui mit.in possess.ergo ita si dedit libellos refuta-
torios.⁊.j.subiiciam. ¶ Aut nihil fecit. ⁊ tunc etiam potest
assignare.vt hoc text.nostro vbi casus in. generalitate sui de
hoc vbi proxime.nam vbi iudex a quo nõ dat apostolos vno
vel alio modo quo ad iudicem ipsum abdicat a se iurisdictio-
nem saltem quo ad exercitium.no.in cle.fi.§.in glo.fi.eo titu.
in.c.vt super.⁊.c.ab eo.eod.titu.lib.vi.ergo non minus pote-
rit assignare terminum ꝙ si detulisset.quo casu abdicat a se iu
risdictionem.c.cum appellationibus.eo.titu.li.vi.⁊ assignan-
do hos terminos tamen nõ videtur deferre appellationi.gl.
est in.c.cum appellationibus.⁊ ibi not.in verbo remittat.eo.
titu.lib.vi faciunt notata per dominos de rota in.d.decisio.
24 cclxi. ¶ † Aliud succedit videlicet quando verificabitur ista
assignatio termini ⁊ quid habet facere appellans ad hoc vt
dicatur obedisse termino. Et primo circa apostolos recipien
dos dicite ꝙ si dilatio assignatur certa die tunc debet illa die
comparere ⁊ petere apostolos demo. si dilatio assignatur in-
certa die puta quia vtitur illo verbo intra talem terminum
quod verbum intra.non ponit aliqua vnam certam diem ꝙ
aliam sed omnes dies termini dicunt infra terminum.⁊ tunc sa-
tis est ꝙ compareat vna die termini ⁊ petat apostolos, ita gl.
in clemen.§.in glo.in verbo intra.eo.titu.aut assignatur vsq;
ad talem diem.⁊ postea successiue de die in diem.⁊ tunc lapsa
die expressa si nõ comparuerit erit deserta appellatio.⁊ ideo
vsq; ad illam diem expressam debet comparere ⁊ apostolos
petere.nec illa vna postea successiue excusant contumaciam.
ita Bald.in.c.mandatum.in fine.ĩ.de rescrip.ita Barto.in
l.cum stipulatus sum mihi a proculo.in fine.ff.de verbo.obli.
ita Ange.in repetitione.l.si insulam.in.xxvi.fallentia.ff.de
verbo.oblig. ¶ Circa terminum ad iter arripiendum ⁊ tunc
sufficit in termino iter arripere etiã si vltima die termini hoc
faceret.c.i.⁊ ibi bonus text.quem not. Gemin.de elec.lib.vi.
Do.de rota in decis.sua.civ.que incipit.item ꝙ si terminus.
¶ Circa terminum ad se presentandum dicite ꝙ presentialiter
debent se exhibere pape vel alteri iudici ad quem.cle.dudum
§.statuimus.in glo.in verbo.presentari.de sepul.no.Io.an.
in.c.quia de electio.lib.vi.domini de rota in d.decisio.civ.et
illo casu non sufficeret se presentare cathedre vel palatio,sed
debet se presentare superiori.ꝙ si non potest protestetur in
tempore iuxta not.in.c.cupientes.§.ꝙ si per.xx.in glo.in ver
bo.proposita.de elec.lib.vi.⁊ etiam in.c.si iusto.j.eod.⁊ ibi di-
cam.nec sufficeret se presentare auditori siue auditoribus apo-
stolicis.nisi appellatio esset interposita sup casu in quo ipsi
habent iurisdictionem sine speciali commissione.ita Imo.in
d.c.ex insinuatione.faciunt nota.per rotam vbi proxime. Fe-
deri.de sen. generaliter videtur velle in consil.xl.incipit pri-
etuo questionis.tenet ꝙ sufficit ꝙ se presentet appellans co-
ram auditore contradictarum.⁊ ibi determinat aliã questio-
nem ꝙ sufficiat ꝙ iste compareat per procuratorem habentem
25 mandatum ad prosequendum vel ad hoc. ¶ † Circa tempus
ad prosequendum dicite ꝙ cum habeat in se iter arreptum.c.
cum causa.ĩ.titu.i.sufficit iter arripere.⁊ ita Oldradus con-
silio.lx.incip.est tempus.in princip. Et ita Specu.eo.§.nunc
breuiter.circa fi. Sed vt dicit ibi Ioan.andr.in addit.potest
dici ꝙ in.c.cum causa ponderatur iter arreptum ad arguen-
dum maiorem negligentiam. Et ideo dicit ꝙ in termino ad
prosequendum debet saltem prosequutionem aliquo modo in-
choare impetrãdo iudicẽ vel libellãdo. Imo in.c.scilicet dicit
ꝙ ante factum tenenda est opin. Ioã.and.post factum autem
tenenda est opin.Specu.⁊ primo posita.⁊ idem dicit fortius
in termino ad se presentandum sufficit iter arripere.tamẽ cõ-
munis opinio est in contrariũ item verificaretur ꝑ impetra-
tionem rescripti.vel ꝑ presentationem factam de se superio-
ri.c.ex parte.ĩ.c.dilectus.lo.ii.ĩ.de rescri. Hoc verum nisi iu-
dex ad quem esset in loco ipso vbi esset appellatum.puta in
curia appellatur ad papam tunc iste terminus ad prosequen
dum vt aliquid operetur ne omni hora qua iret ad palatium
diceret se iter arripuisse ideo requiritur ꝙ saltem se presentet
superiori.ita rota in.d.decis.civ.ita hic Panor. vide que.ĩ.
dixi.⁊ quecunq; tempora sint vel a iudice vel appellante assi-
gnata non tamen appellatus cogere appellantem ad prose-
quendum appellationem nisi prope finem anni poterit. Ita
Federicus consilio.cli.incipit.in causa hospitalis.satis enim
facit termino se presentando. Archid.ii.q.vi.c.appellatione.
26 Oldradus consilio.lx.incipit.Est tempus. ¶ † Vltimo auis
quid deserta appellatione per appellãt.vel lapsu dictorum
terminorum vel alio modo si appellatus ipse ante desertam
appellationem cepisset prosequi poterit ne prosequi appellans
appellationem iam desertam.do.Anto.hic tenet ꝙ non.loqui-
tur tamen nimis generaliter nec aperit quando pars cepisset
ante lapsum termini procedere. Et Specu.eo.titu.§.nũc bre-
uiter versi.Sed pone contrarium tenuere. Et domini de ro-
ta vt decis.sua.lxvi.⁊ etiam.cccxiii.que incipiunt.item ꝙ ap-
pellatus.ibi tenent ꝙ ex beneficio appellati potest appellans
prosequi appellationem a se desertam.⁊ ita est casus in.c.ex
parte.ĩ.sm vnum intellectum ⁊ ibi Panor.ĩ.de rescri. Pa-
nor.⁊ Imo.hoc idem tenent declarantes hoc procedere quan-
do appellatus cepisset prosequi ante desertionem appellatio-
nis factam ab appellãte ⁊ post desertionẽ vellet prosequi.secus
si post desertionem ipse appellatus nollet vlterius prosequi
renunciasset prosequutioni cepte.nã tunc non admittitur ap-
pellans.⁊ ita saluant dictum Spe.⁊ hoc credo fuisse de mente
dñorum de rota.quod latius ponitur in cle.fi.si appellatio-
nem.eod.titu. ¶ Cum igitur deserta appellatione appellans
non possit vlterius prosequi ex hoc infertur ꝙ iudex absq; alia
citatione poterit sententiam primã exequi. Ita hic Panor.
⁊ ita Imo.in.c.ex ratione.j.eo.⁊ ibi dicam.notant legiste in
l.eos.in principio.C.eo.⁊ etiam voluit Panor.in.c.cum cau-
sa.ĩ.titu.i,in.c.sepe.in.c.directe.j.eo.in contrarium tamen est
ibi tex.quẽ ibi ponderat bal.in.l.ii.in fi.C.de tẽ.ap. Dicã for-
27 te aliqd in.d.c.ex rõne. ¶ † Glo.ii.ad fi.dñ gl.vult ꝙ iudex a
quo possit assignare varios terminos.dicite vt.ĩ.dixi.⁊ intel
ligite ꝙ põt siue sit delegatus siue ordinarius.c.ad aures.j.e.
Quo.id.c.ex insinuatiõe.dicite vt ibi gl.in vbo iudicio in fi.
28 ¶ † Notate ex gl.ꝙ lapsus termini assignati a iudice vel a iu
te vel etiã a partibus hz vim citatiõis peremptorie.⁊ idõ etiam
absq; alia citatione potest etiam ad vlteriora procedi.concor-
dat glo.in.c.cum causa.ĩ.ti.pxi.j.eo.c.proximo.⁊.c.sepe.⁊ est
ratio nam iudex a quo per appellationem non desinit in to-
tum esse iudex.nec assignatio horum terminorum facit vt vi-
deatur detulisse appellationi.c.oblate vbi tex.⁊ ibi Ioan.an.
j.eo.titu.c.cum causa.ĩ.titu.i.⁊ ibi Panor. Not Rota decis.
sua.cclii.ĩ.alle.imo nec etiam si detulerit si est ordinarius de-
sinit esse ordinarius quinimo potest ne aliquid innouetur con
tra appellationem inhibere.vt voluit glo.not.in.c.ii.in verbo
destrictius.j.de ma.contract.contra interdi.eccl.quam ibi in-
telligit Inno.⁊ Car.procedere vt possit inhibere quando tra
ctatur de materia pacti. Et ideo postquam detulit cum omni-
no non careat iurisdictione vt.ĩ.dixi potest licet detulerit ap
pellationi assignare terminum ipsi appellanti. Ita glos.que
sentit hanc rationem in.d.c.ii.⁊ domini de Rota.decisio.sua
ccclii.que incipit. Item si appelletur.⁊ est bonus text.in.c.se-
pe.j.eodẽ. Sed vnum tene menti quod vltra supradicta si est
verum est not.dignum.sed dubito ꝑpter ea que notantur in
d.c.cum appellationibus.eo.⁊ in.c.i.§.post hec.eo.titu.li.vi.
⁊ in clemẽ.i.eo.quod iudex qui post appellationem ad vlte-
riora processit non potest postea assignare terminum appel-
lanti.ita Innocen.in.c.i.de accusa.quem refert.⁊ sequit Pa-
nor.in.c.cum sit romana.in.i.colum.j.eo.⁊ faciunt notata in.c.
fi.de eo qui mittitur in possessio.causa re.⁊ est ratio que sumi
tur ex regula ex eo quod quis impugna.⁊ ex regula,quod se
mel.de reg.iur.lib.vi.

Summaria.

1 ¶ Annus datur appellantibus ad prosequendam ⁊ finien
dam appellationem. Et quid si biennium.nu.2.
3 Iudex potest terminum datum ad prosequendum appella-

tionem statutum moderari ex causa.
4 Judex potest etiam statuere terminum ipsi appellanti. absque
ulla eius etiam citatione.
5 Judex potest exequi primam sententiã. appellatione deserta.
6 Deserens appellationem a diffinitiua. censetur contumax.
7 Appellans a grauamine extraiudiciali, deserta appellatione
non auditur amplius in viam appellationis. et nu. 8.
9 Appellatio extraiudicialis, proprie non est appellatio.
10 Appellatio extraiudicialis interposita a grauamine, extra
iudicium illatum per iudicem debet interponi coram infe-
rente.
11 Appellãs remittitur ad iudicem a quo deserta appellatione.
13 Appellatio admittitur in criminalibus.
14 Criminosus notorie, non potest appellare.
15 Judex an possit vel contrahere vel prorogare dilationes iu-
ris: nu. 16. 17. et 19.
18 Judex potest vltra terminum iuris exceptionem dilatoriam
admittere.
20 Judex contrahens terminum appellandi, non adstringitur
intra illum terminum terminum finire appellationem.
21 Sententia transit in rem iudic. per lapsum termini assignati
ab homine, et nu. 23.
22 Appellatio an habeatur pro deserta per lapsum vnius anni?
24 Appellatio ab interlocutoria non valet, nisi expressa causa.
25 Appellatio extraiudicialis, vertitur circa duo.
26 Delinquens manifeste, bene appellat notorius non.
27 Criminosus notarius, non potest excommunicari, nisi pre-
missa citatione.
28 Citatio trina requiritur ad excommunicationem ferendam.
29 Judex potest citare per famulum suum.
30 Absens an possit excommunicari?

Cum sit romana.

Appellãs ad p-
sequendũ appel-
lationem habet annum et ex causa biennium nisi iu-
dex moderet. Et si intra id tempus non prosequitur rata ma-
net sententia. si autem ante sententiam similiter ad primũ iu-
dicem redire debet. et qui de crimine impetitur seu accusatur
appellare potest nisi sit notori⁹. h. d. Sed fm intellectũ Pa-
nor. addite vnum membrum scilicet qḋ si extraiudicialiter a
grauamine appellant lapsis dictis terminis in viam appel-
lationis non auditur. Diuiditur fm intellectum Panor.
in quinque partes. In prima premittit regulam magistram et
generalem. In secunda que est ibi. infra quod &c. descendit
ad speciem quando appellatur post sententiam ab ipsa sentẽ-
tia. In tertia que est ibi. si vero a grauamine. descẽdit ad spe-
ciem quando appellatur a grauamine extraiudicialiter. In
quarta que est ibi que autẽ ante sententiam descendit ad spe-
ciem quando appellatur iudicialiter sed nõ a diffinitiua. In
quinta que est ibi. preterea decidit nouum casum an impeti-
tus de crimine possit appellare. In quarta parte text. ibi
cogitur &c. intelligite causatiue non precise. quia si non prose-
quutus est appellationem coram iudice ad quem remittitur
ad iudicem a quo. et ideo dicit text. cogitur illius stare iudicio
1 ad quem &c. † Not. primo ex text. ibi annus indulgetur &c.
quod ad appellationem psequẽdum, intelligite et finiendum
datur appellãtibus annus: siue appellant iudicialiter, siue ex-
tra iudicialiter. et ita hunc tex. declarat in cle. sicut eodem tit.
2 † No. etiam ex tex. ibi necessaria et euidenti. fm Bald. hic
qꝫ ad hoc qḋ detur biennium ad psequendum appellationem
duo requiruntur. qꝫ habuerit necessarium impedimentum. se-
3 cundo qꝫ sit euidens. ita hic Panor. etiam. † Not. etiã ex
tex. ibi. nisi forte. qꝫ iudex potest terminum assignatum ad p-
sequendum appellationem ex causa moderari. et dicam in gl.
Subĳcit tamẽ hic Bal. qꝫ istud nõ pcederet in termino assi-
gnato iurisdictioni ipsius iudicis. quia talem terminum ex cã
etiam non poterit iudex progare. Adducit casum not. in l. si
in lege. in prin. et ibi Bart. ff. loca. quem tex. ponderat ad hoc
4 etiã Ludo. in l. ĳ. ff. de re iudi. † Not. etiam ex tex. ibidem.
nisi forte iudex. fm Pan. qꝫ non solum iudex potest assigna-
re terminũ appellanti qñ ipse appellãs sibi assignasset. immo
derat. ũ. c. proxime precedẽti. sed etiam absque alia assignationa
5 facta ab appellãte. † No. ex tex. ibi. auditur appellans &c.
fm Bal. qꝫ deserta appellatione iudex a quo potest exeq pri-
mã sententiã parte non citata. quod patet ex quo isti appel-
lanti denegatur audientia. Nã vbi clarum est qꝫ pars nõ pos-
sit allegare non venit pars citãda. vt hoc tex. in fi. et ibi dicã.
6 igitur &c. † No. tex. ibi audietur appellãs. qꝫ deserens ap-
pellationem a diffinitiua censet verus cõtumax. ideo amplius
non auditur. facit. c. personas. ĳ. prime pcedens in interlocu-

a Appellatio, extraiudicialis. Addes vide de ista appel. extra. latius p Fely. in c. i. hoc eo. tit. Et qꝫ appellatio extraiudicialis nõ impediat ptẽtem ordinarĳ collatoris loquendo in ordinario q conferet de iure cõi. et est in cõtinua possessione cõferẽdi, tenet pau. de cas. in consi. cccciĳ. in versi. Secũdo qz fu. j. vol.

toria autem bene auditur si de nouo grauetur licet prima ap-
pellationem deseruerit. ita domi. Anto. hic et Imo. et sic dese-
rens appellationem ex toto non equiparatur vero contuma-
ci. vtraque ex predictis. quia nequaquam posset appellare. de me. j.
de dolo et contu. domi. Anto. in. c. se. et de his in. c. directe. j. e.
7 † No. ex text. nostro in tertia parte ibi. audietur appellãs
fm intellectum Panor. hic qꝫ vbi quis appellat a grauami-
ne extraiudiciali deserta appellatione non auditur amplius
in viam appellationi. tamen si grauatur dicit text. non audi-
tur amplius vt includat. s. via cepta appellationis. quasi in-
nuat qꝫ bene audietur in viam querele vel alia via quecunque
competeret ad reuocandum grauamen excepta appellatione,
et de hoc est text. in. c. concertationi. eod. titu. lib. vi. Do. Phi.
hic impugnat hoc dicens qꝫ licet pars a principio qñ graua-
tur extraiudicialiter habet duo remedia. vnum appellatio-
nis. aliud querele vel alterius iuris. et possit ipse eligere ex
istis quod velit. d. c. concertationi. tamen postquam elegit viã ap-
pellationis non debet posse recurrere ad aliam viam si appel-
lationem quam elegit non psequatur. quia non psequendo
videtur ratum habere. c. quo ad consultationem. ĳ. titu. j. l. ab
eo. C. quomodo et quando iu. Ista impugnatio est primo con-
tra tex. nostrum dum excludit solum istum in viã appellatio-
nis. et vnius exclusio alterius est inclusio. c. nonne cum vulga-
ribus. ĳ. de presum. Preterea est contra text. iuncta glo. ibi
in. c. licet. de senten. excom. lib. vi. et faciunt que dixi in. c. i. cir-
ca fi. nam contra sententiã nullã consultum est etiã in viã ap-
pellationis et nullitatis. et tamen desertio appellationis nõ ex-
cludit a nullitate. d. c. licet. ergo ita in simili. cum etiam extraiu-
dicialia nunquam trãseãt in rẽ iudicatam. d. c. concertationi.
per desertionem appellationis non magis conualidabuntur
quã sententia nulla. nec intellectus datus ad. c. concertationi.
8 per do. Phi. conuenit illi litere. † Sed circa hoc quero,
quid si appellatio extraiudicialis in causa beneficiali in parti-
bus interposita et legitime intimata sit deserta an post lapsum
fatalium poterit pars appellationis causam facere committi
et in negotio principali procedere in audiẽtia. Et videtur pri-
mo dicendum qꝫ sic. qz negotium iam est ad curiam deuolutũ
per appellationem. et a lege videntur omnes citati ad curiam
quorum interest. c. i. de elect. lib. vi. iuncta cle. causam. de elect.
nec inferior a modo de ista cã potest se intromittere. c. vt no-
strum. eo. titu. c. quis. de elec. lib. vi. in contrarium facit. nam
deserta appellatione cessat effectus ipsius appellationis sal-
tem deuolutionis. vt videbimus in. c. ex ratione. j. eo. et facit
clem. si appellationem. eo. titu. et que no. in. c. ex parte. ĳ. de re-
scrip. vbi licet deserta appel. possit de attentatis cognosci ta-
men iudex ad quem de negotio principali vel appellationis
non potest se intromittere. Rota in decisio. cxxv. que incipit.
Item maior pars dñorũ. distinguendo soluit. aut querimus
an in audientia possit procedi p modum querele. et dicendum
est qꝫ sic. non obstante desertione vt prime notaui ex tex. et d.
c. concertationi. et vult Pan. de elec. et Imo. in cle. constitu-
tionem. de elec. et faciunt not. in. c. sepe. et in. c. Nicolao. j. eod. et
in. c. veniens. de renun. Aut querimus an in viã appellatiõis
possit pcedi in causa. et dicendum est qꝫ non. Et ita procedans
contraria. et sic videtis. hec decisio est contra. d. Phili. relata.
9 † No. ex tex. ibi. huiusmodi dici appellatiões. qꝫ appella-
tio extraiudicialis proprie non est appellatio. sed est prouoca-
tio ad iudicium. quod notate ad statuta maxime odiosa quia
in eis nomine appellationis non venit appellatio extraiudi-
a cialis[a] licet in fauorabilibus secus. ita hic Panormi. nam lato
modo loquendo potest tamen dici appellatio. vt dixi in ru-
brica et ibi an ab interpositione cõsilĳ possit appellari ex quo
10 nõ est actus iudicis. † Et ideo sicut appellatio iudicialis de-
bet interponi coram iudice a quo. c. suggestum. et ibi videbi-
mus. j. eo. clem. i. eo. titu. ita appellatio extraiudicialis inter-
posita a grauamine extra iudicium illato per iudicem debet
interponi coram ipso inferente. glos. est no. in. c. appellatio. e.
11 titu. lib. vi. † No. ex text. in quarta parte. qꝫ deserta appel-
latione appellans remittitur ad iudicem a quo facit in simili.
12 c. vt debitus. j. eod. † Nota ex text. ibi violentis &c. quod in
criminalibus admittitur appellatio. facit text. in. l. qui vltimo
13 et ibi Barto. ff. de pen. in. l. non tantum. ff. eodem. † Nota
ex tex. ibi manifestus &c. quod notorie criminosus non potest
appellare. et est text. in. l. constitutiones. fm vnum intellectum.
et ibi Barto. ff. eod. Et ideo sit vobis cautela ne permittatis
pcedi contra criminosum tanquam notorie criminosum nisi primo
discussa notorietate. quia si procedatur et pronuncietur contra
eum tanquam notorium criminosum non poterit appellare. Ita
est text. in. d. l. constitutiones. fm vnum intellectum. et est tex.
hic. et faciunt que videbimus in. c. propositum. j. eod. et in. c. cum

14 specialis.§.porro.l.eo.¶†No.ex tex.ibi absentem ⁊ irrege
situm.sm Panor.q ubi clarum est q parti nulla defensio cō
petit vel q aliquid in contrarium allegare non potest nō ve
nit citādus vel citāda pars.ita est tex.⁊ ibi Bar.in.l.ij.§.q si
de frumētaria.ff.de admini.re.ad ciui.perti.bonus tex.a con
trario sensu in.c.licet eps.de preben.lib.vi.Barto.in.l.ictus
fustium.ff.de his qui no.infa.in.l.theopompus.ff.de do.pre
lega.Est gl.⁊ ibi Panor.in.c.cum olim.ē.titu.i.in.c.veniam.
xxxv.q.ix.in.c.peñ.ē.de offic.vica.voluit Innoc.⁊ Hostiē.in
c.qto.ē.de transla.pla.in.c.ex insinuatione.j.eo.in.c.ex par
te.lo.i.j.de verbo.signi.Arch.in.c.lotharius.ij.q.i.Panor.
licet ibi Imo.dicat requiri saltē vnam citationē in.c.causam
que.ē.de rescrip.Imo.in.c.debitores.in.vij.colū.supra de iu
reiur.⁊ etiam in.c.iij.supra de testi.cog.Bal.tamen hic vide
tur velle requirere vnam saltem citationem.⁊ de hoc de vna
citatione dicā in glo.non tamen per hanc sententiā exclude
tur condemnatus quin si postea aliquas exceptiones afferat
audiatur.Bart.in.l.sancimus.C.ad trebel.Bald.in.l.ob ma
ritorum.C.ne vxor pro marito.in.l.i.§.si absens.ff.si ex noxa.
15 causa agatur.¶†Glo.in verbo.recissus tempus.ibi de tem
pore in integ.resti.pet.l.ii.habetis articulū firmatū in glos.
an iudex possit abbreuiare dilationes iuris vel prorogare ⁊ fir
mat glos.q sic nisi in certis casibus.in.x.diebus datis ad ap
pellandum.⁊ in tempore in integrum restitutionis petende.
¶Circa tempus.x.dierū.Ange.in.l.ij.ff.de re iudic.⁊ etiam
Cardi.in cle.quādiu.eod.tit.tenet cum glo.nostra.⁊ pro hac
opin.allegant glo.in authentica offeratur.C.de lit.contes.vbi
glo.voluit q etiam de consensu partium non possit tale tem
pus remitti.Panor.tenet hic contrarium.qz subsistenti iu
sta cā potest iudex hos.x.dies abbreuiare.Et pro hac opinio
ne adducunt tex.in.l.si quis filio exheredato.§.hi qui.circa fi.
ff.de iniusto.rup.testa.vbi imminente graui scandalo iudex
potest statim suam sententiam exequi.ergo multomagis ab
breuiare hos.x.dies.nec glo.in.d.authen.offeratur.dicit ad
quod allegatur per Imo.Panor.hic allegat eam q loqua
tur de iudice non de partibus.⁊ glo.illa indifferenter loqui
tur nec se aperit.sed dato q loqueretur de partibus non vi
detur vsquequaqz vera.quia est ꝫ tex.in.l.si.§.fin.C.de temp.
ap.vbi tex.vult q p pactum fieri potest vt partes nullum fa
tale obseruent.ergo ⁊ circa.x.dies poterunt partes pacisci. et
ad hoc facit tex.quem ibi ponderat Bald.in extrana. de pa
ce constan.in vbo in causis.vbi dixit Bald.q quando statuit
terminus huiusmodi.⁊ sic p lapsum eius sentētia habet trāsi
re in rem iudicatam hoc videtur factū in fauorem partiū.Et
ideo dicit q sup hoc possunt pacisci.Et ita Panor.hic in.ij.
col.ibi aduerte.mihi placet.Nec obstat ratio Ange.dum di
cit q ppterea iudex a quo nō pōt abbreuiare hos.x.dies:qz
tractatur de iudicio superioris ad quem cā deuolueretur per ap
pellationem.qz cum reuerentia ante hos.x.dies ⁊ appellatio
nem interpositam nihil gerit cum ipso iudice ad quem.nec si
li.x.dies dantur ad gerendum aliquid secū principaliter.sed
solū ad gerendum cum iudice a quo cum sufficiat inter illos
x.dies adire iudicem a quo corā quo est appellandū.d.c.sug
gestū.j.eo.Tamen negari non potest quin sit interesse iudi
cis ad quem vt non abbreuientur dicti.x.dies dati ad appel
landū.⁊ sic non minoretur tempus quo expressi p iustitia ad
eum confugiunt.Et no.q tū dicti.x.dies possint per statutū
vel consuetudinem abbreuiari vel prorogari vt est glo.no.in.l.
pscriptione.C.si ꝫ ius vel vtil.pub.Et voluit Ange.in.d.l.ij.
16 ⁊ etiā Pan.hic.†Dum autē vult gl.q iudex ex causa possit
prorogare vel abbreuiare dilationem iuris ⁊ excipit duos ca
sus.glo.sequitur Jo.and.hic addens qd idem est in semestri
quod datur ad conferendum.c.ij.j.de conces.preben.c.licet.ē.
de sup.neglig.prela.quia nec illud potest iudex abbreuiare.
Idem de termino.vi.mensium ad redhibitoriam.l.cum sex.ff.
de edil.edic.Idem de termino.lx.dierum ad accusandum iure
mariti.c.aliqñ.iiij.q.iiij.Et sic sunt quinqz fallacie scdm ipsum
Jo.an.Pañ.hic dicit se non videre rōnem nec iure pbari q
his quinqz casibus non possit abbreuiari dilatio.¶Glo.in
dicio meo in.c.indultum.⁊ ibi Dyñ.j.de regu.iur.lib.vi.Et
etiam Cyn.in.l.j.C.de dila.Bald.in aut.offeratur.C.de lit.
contest.⁊ ibi est glo.contra nostram.Cyn.autem in auth.qui
semel.C.quomodo ⁊ qñ iudex.Bald.in aut.et qui.in ii.colū.
C.de tempo.app.Imo.hic dicens hanc esse communem sen
tentiam ita distinguit.Aut dilatio nō assignatur a iure sine mi
nisterio hominis tacito sine expsso.puta qz iudex ad hoc vt
detur dilatio iuris habet cognoscere de causa licet dilatio de
tur a iure.vt in.c.vltra tertiā.⁊ ibi habetur.ē.de test.⁊ in.l.j.C.
de dila.vel expresso ministerio iudicis.puta qz iudex hꝫ dare
ipsas dilationes:⁊ illo casu possunt has dilatiōes abbreuia

re ⁊ prorogare ex cā.¶Aut vo dilatiōes dantur sine ministerio
iudicis tacito vel expsso.⁊ tūc nō possit iudex illas abbreuia
re.⁊ hoc voluit gl.in.d.aut.offeratur.¶Ita loquitur gl.in.c.pia.
de excep.lib.vi.in glo.in verbo.viij.dierum.vbi dixit Gemi.
per illam glo.q vbicunqz tractatur de preiudicio etiam leui
partis iudex non possit abbreuiare dilationem que datur ad
iure sine ministerio suo.⁊ hoc est quod voluit gl.in.d.c.indul
tum.in fin.⁊ hoc est quod voluit glo.que concludit totā istam
opin.in.c.cupientes.§.quod si per.xx.in verbo.xx.de elect.in
vi.que dixit q nunqz terminus iuris abbreuiatur a iudice nisi
l.vlterius procedat disponendo.quia tunc videtur iudex fa
cere ex permissione legis.⁊ hoc sentit etiam glo.in.d.c.indul
tum ⁊ hanc glos.ponderat hic Imo.⁊ pro hac opinione fa
cit gl.in.l.properandum.in principio.in verbo triennio.C.de
iudi.que vult q etiam p partes non possit instantia triennij
prorogari.facit etiam quod voluit Joan.ar dr.in additio.ad
Specu.in rubrica in titu.de cleri.non resi.dum vult q forma
assignata per.c.ex tue.j.de clerico non residente scilicet trine
citationis ⁊ expectato per.vi.menses non possit per iudicem
tolli.⁊ ita vult domi.Anto.in.d.c.ex tue.qui refert ⁊ sequitur
17 Jo.and.¶†Contrariam sententiam tenuit glo.in.§.sanci
mus.in glo.in verbo.xx.in aut.de exhi.⁊ introdu.reis.col.v.
vbi voluit glo.indistincte q ex causa possint abbreuiari ⁊ p
rogari dilationes iuris.⁊ hanc opin.tangit glo.in.d.c.indul
tum.⁊ etiam sequuntur hic do.Ant.⁊ Panor.sequitur Bart.
⁊ Ange.in.d.l.ij.ff.de re iudi.sequitur Panor.in.c.i.ē.de di
la.licet.Bar.incidenter dicat q non abbreuiatur in.l.si quis
ita instituatur.in principio.ff.de heredi.insti.Et pro hac opi
nione adducitur.nam in iure terminus agendi est latissimus
vt in rubro ⁊ nigro.C.vt nemo inuitus.⁊ tamen potest iudex
assignare tempus agendi.⁊ sic abbreuiare dummodo ex causa
faciat.l.titia.ff.de accusa.l.ea quidem.qui accusa.non possunt.
l.diffamari.C.de ingen.⁊ manu.c.fin.a.j.qui ma.accusa.pos
18 sunt.l.in principio:um.⁊ ibi habetur.ff.de opti.leg.†Simile vi
demus in exceptione:quia iudex vltra terminum iuris potest
exceptionem dilatoriam admittere.c.pastoralis.ē.de except.
c.insinuante.ē.de officio.delegati.l.ij.C.de consor.eiusdem li
tis.l.pomponius.§.rati.⁊ ibi habetur.ff.de procurato.Item
tempus in integrum restitutionis peten.prorogatur per iudi
cem.l.intra vtile.vbi text.secundum vnum intellectum.ff.de
mino.Ita etiam tempus quod datur iudicatis a iure.scilicet
semestre in personali iuxta notata in.l.debitoribus.ff.de re iu
dica.tamen abbreuiatur ⁊ prorogatur per iudicem iusta sub
sistente causa ⁊ cum cause cognitione.l.ij.ff.de re iudi.Sed in
hoc articulo possumus illud vsurpare.quis iustus induit ar
ma scire nephas.sed secundum glos.in.d.§.q si per.xx.in ver
bo.xv.⁊ per ea que predixi apparet solutio ad argumenta.
Bart.tamen tenet menti q iudex abbreuiat vel prorogat di
lationem cum non debeat facere nisi cum causa debet ipsam
causam exprimere in prorogatione.ita Panor.in.d.c.i.ē.de
19 dila.¶†Est etiam aduertendum.q licet regulariter presu
matur pro iudice.l.i.C.de offic.iudi.milita.c.in presentia.de
renunciatione.maxime in his que pendent ex arbitrio suo.
vt est text.not.in.c.nisi essent.⁊ ibi Imo.j.de preben.voluit
Innocen.in.c.innotuit.de eo qui furti.suscep.ordi.tamen si
dilationem iuris proroget vel abbreuiet iniuste vel magis vel
minus quā causa mereatur ob quam prorogat licitum est ap
pellare.ita Innocen.in.c.ad petitionem.j.de accusa.ita Pa
nor.hic.⁊ faciunt not.in.c.quia nos.j.eod.quia a sententia la
ta sub arbitrium iudicis bene appellatur si inique arbitratur
ita Jo.and.in.d.c.quia nos.faciunt que dixi in.c.ad nostram.
post Bald.ē.eo.⁊ iusta causa dicitur consuetudo fori.vt not.
Barto.in aut.qui semel.C.quomodo ⁊ quando iudex.l.iij.in
fine.ff.de testi.si iurisdictio est modico tempore duratura.c.cō
suluit.de offic.delega.si causa modice quantitatis auth.nisi
breuiores.C.de senten.ex periculo recitā.si instantia breuis.
glo.in.c.de causis.de offic.delega.res peritura est cap.fin.de
iudicijs.causa alimentorum.l.ij.ff.de ferijs.Specu.de cita.§.
sequitur.verbo quandoqz citatio.Ita docto.hic.⁊ an si causa
est commissa decidenda infra certum tempus vt in.c.super
eo.el.ij.j.eo.c.de causis.ē.de offi.delega.sit iusta abbreuiandi
dilationem.⁊ an pars possit dilationem petere iuridicam que
absorbeat totum tempus.Jo.and.in addi.ad Spec.in titu.de
leg.§.restat.in.vij.col.Bar.in.l.si cū ipse.ff.de execu.Salice.
in.l.si docueris.C.de falsis.Bald.in.l.si quando.C.de testi.
Imo.in cle.i.de in integrum.restit.do.Anto.in.c.licet.in.vij.
colum.de proba.Imo.in.l.q̄dmadmodum la te tua.ff.de acquiren.here.
Panor.in.c.ij.de eo qui mit.in possess.Et ponam post alios
20 in.d.c.super eo.el.ij.j.eo.¶†In glo.i.c.cum causa.habes no
tare q iudex a quo licet habet abbreuiare terminum ad pse

quendum appellation nulla abbreuiatio non comprehen-
dit. vt teneatur intra illud tempus finire appellationem. et sic
ponit illud quod dixi in. c. personas. §. eodem q tempus assi
gnatum ad psequendum quod verificatur vel per itineris are-
reptionem vel per presentationem factam de ipso appellante
iudici ad quem non comprehendit tempus ad finiendum. et
21 rationem dic v t ibi. ¶ †Aliud habes ex gl. q per lapsum ter
mini assignati ab homine transit sententia in rem iudicatam
non expectato lapsu temporis assignato de iure. dixi. §. c. pxi.
22 ¶ †Sed quero vos scitis q in appellatione interposita in be-
neficialibus ius assignat certa tempora. puta mensis ad iter
arripiendum. c. i. de elec. lib. vi. nunquid per lapsum huius tpis
appellatio habetur pro deserta. Lap. in cle. i. eo. tit. tenet q non.
motus q quis duplici pena non est afficiendus. c. at si clerici. §. de
iudi. sed tex. in. d. c. i. assignat aliam penam. ergo videtur q non de-
beat postea dici deserta appellatio. ponderat etiam tex. d. c.
§. ex quo vult q illo non veniente intra tempus pcedatur 3 con
tumacem. ¶ Quid si ab homine assignatur tale tempus quod
a iure est assignatum. et dicit Lap. in. d. cle. i. et cum Lap. transit Ge
mi. in. c. i. §. i. de elect. li. vi. Old. laudem. in cons. ij. incl. vbi dus.
sequitur hanc ptem concludendo q idem. quia succedit loco tem-
poris assignati a iure. facit gloss. singularis in. l. uo. §. si quis
condemnatus. ff. de re iudi. quam ad hoc allegat et sequitur Ang.
in. l. i. §. socius. ff. de vsur. dum vult q vbi dilatio legalis ab ho
mine assignatur non desinit esse dilatio legalis. Bart. in. l. ij. ff.
de lega. i. Arch. in dicta clemen. i. tenet contrarium. vt illa as-
signatio aliquid operetur. Cardi. in cle. constitutus. de elect.
Cardi. et Imo. post dom. Anto. in dicta cle. i. distinguunt. aut
tale tempus assignatur a iudice de consensu partium et tunc causa
taciti consensus partium multum operetur ad conualidandum rem iu-
dicatam in iudicialibus. vt vult glo. in. c. i. §. de conces. preben.
ponit do. Anto. in. c. ad audientiam. §. de rescrip. ideo illo ca
su assignatio termini operetur desertionem appellationis. aut
vero assignatur a iudice sine consensu partium. et tunc pcedit opi.
Lap. in. d. cle. i. q appellatio non sit deserta. et faciunt que heri
dicebam: q iudex circa terminum iuris non habet potestatem:
23 3 videtur potius assignare in executionem iuris q aliter. ¶ †In
eo. in fi. notate q vbi non est assignatum tempus ab homine quod
transit per lapsum tpis iuris sententia in rem iudicatam. Glo. in
verbo ante litis ingressum in fine glo. in se bene loquitur: sed
quantum attinet ad tex. nostrum dum vult intelligere versi-
culum si vero a grauamine. de appellatione iudiciali. dicite sm
Panor. quod commodius potest intelligi de appellatione ex-
traiudiciali. et melius conueniet rationi tex. subsequentis ibi quo-
niam sacri canones. et erit intellectus illius ver. vt dixi in tex.
24 ¶ †Glo. in verbo possum. in fi. notate ex gl. q hodie ab inter-
locutoria non pot appellari nisi expressa causa. et hoc dixit gl.
perseuerando in intellectu quod versi. si vero intelligatur de appel-
latione iudiciali sed tenendo intellectum Panor. quod loqua-
tur de extraiudiciali: nunquid tunc requiritur expressio cause.
voluit hic Hostien. q si appellatur a grauamine partis non
requiratur expressio cause: si autem appellatur a grauamine iu
dicis licet extraiudiciali quod requiritur expressio cause. et pro
eo facit tex. in. c. i. eo. tit. lib. vi. qui tantum loquitur de appellatio
ne extraiudiciali interposita a iudice: et similiter inducitur tex.
in cle. appellanti. eo. tit. Sed in contrarium est glo. in. c. confide
rauimus. §. de elec. in dicto. c. in principio. in verbo interlocu
toria. notatur in. c. vt debitus. in princi. et in. c. cum causam. in fi-
ne. §. e. vbi dicitur indistincte q requiritur expressio cause. Pa-
nor. hic ita distinguit. aut nos loquimur casu quo appellatio
extraiudicialis habet vim citationis: puta quia a iure ita dis-
ponitur vt in appellante contra formam electionis vel personam
electi. c. i. c. vt circa. de elect. lib. vi. et tunc debet exprimi causa
dicti. c. vt circa. aut ius aliud non disponit. et tunc aut loqui-
mur quo ad validitatem appellationis. et tunc cum etiam non ha
beat vim citationis vt vult gl. sequens in verbo solent. et sic ope
retur modicum effectum: et tunc non requiritur expressio cause. aut lo
quimur quo ad effectum suspensiuum: et sic quo ad retractatio-
nem attentatorum: et tunc vt reuocentur attentata post ipsam
appellationem extraiudicialem requiritur q appellatio fue-
25 rit interposita cum causa. c. bone. §. eo. ¶ †Glo. in verbo ne so-
lent. in fine: notate perpetuo istam glo. que ponit duas practi-
cas interponendi appellationem extraiudicialem sicut etiam circa
duo verti pot ipsa appellatio extraiudicialis prima practi-
ca est circa grauamen de preterito. secunda circa grauamen
de futuro. Sed aliud magis elegans habetis ex glo. q appel-
latio extraiudicialis non habet vim citationis. nec appellatus
tenetur venire nisi aliter citetur. et sequuntur omnes. et voluit
Innocen. in. c. dilecti. §. de maior. et obedien. voluit Bart. in
l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. ff. de ope. no. nun. Reliqua
pertinentia ad appellationem extraiudicialem dicam in. c. ho-
ne. §. e. quod intelligite nisi in beneficialibus. iuxta. c. i. de elect. li.
26 vi. cle. cum. de elec. ¶ †Glo. in verbum manifestus. in fine glos.
bene declarat tex. nam manifeste delinquens bene appellat li-
cet non notorius. ij. q. v. c. quia suspecti. et ibi etiam glo. et ideo
necesse fuit exponere manifestos idest notorius. De hoc ta-
men an notorius delinquens appellet dicam in. c. cum specia
27 li. §. porro. §. eo. ¶ †Glo. si. in fi. primam so. glos. tenet Panor.
et tenent hic communiter scribentes, scz q notorius criminosus
non possit excommunicari, nisi premissa aliqua citatione, ta-
men non requiratur peremptoria: q in notoriis non attendi-
tur ordo iuris. c. ad nostram lo tertio. §. de iureiur. c. de mani-
28 fest. ij. q. i. ¶ †Aliud habetur ex glo. in secunda sol. quod ad excom-
municationem ferendam bene requiratur trina citatio. c. sacro. §.
de sen. excom. c. constitutionem. et ibi de forma citationis. de sen.
excom. lib. vi. tamen si semel citatus fuit inobediens et contu-
max certe non requiretur alia citatio. et ad hoc corroborandum
addunt Panor. qui summe commendat glo. nostram pro li-
mitatione. d. c. sacro. dictum Innocen. in. c. ex parte. lo primo.
§. de verbo. significatio. vbi dixit quod ex quo superior pre-
cipit aliquo subdito de his de quibus tenetur parere iuxta
notata. in. c. ad aures. §. de temp. ord. q si ille non paruerit po
test subditum excommunicare sine alia monitione. q satis constat
de sua contumacia. et etiam excommunicatio fertur ex contumacia. c.
nullus. c. quicunque. et. c. certum. xi. q. iij. imo aliter ferri non po-
test nisi precedente contumacia. glo. est not. in. c. episcopi. xi. q.
iij. et pro opi. glos. nostre adducit text. in. c. i. §. de iudic. et hanc
opi. tenent domini de rota. in decisio. sua. cccxcvij. que incipit.
item si quis. vbi etiam ponunt quid de intrusione in excommuni
catione. et hanc opi. tenet Lap. in allegatione sua. lxxij. Et ibi
29 ponit quatuor fallentias ad. d. c. sacro. ¶ †Habetis tertio
notare tertiam solutionem ex qua notate q iudex pot citare
per famulum suum. imo etiam dummodo de commissione appare-
ret posset citare per famulum partis vel etiam partem. text. est
not. et ibi Bar. in. l. eum. §. si epistola. ff. de fur. Bar. in. l. iuste
possidet. in prin. ff. de acqui. pos. ¶ Notatur per canonistas in
c. cum dilecti. §. de dolo et contumacia: et volunt Panormi.
¶ Sed quia glo. videtur velle q dato q crimen sit notorium:
tamen aliqua citatio requiritur que quandoque precesserit. reuoco
in dubium nunquid in notoriis requiratur citatio. ¶ Et dicite
aut loquimur quo ad censuras inferendas. et tunc qz non so-
lum propter crimen feruntur: sed propter contumaciam. d. c. episco
pi. vbi glo. Ideo requiritur citatio. et ita pcedat so. gl. nostre. aut lo-
quimur quo ad alias sententias. ¶ Aut tunc est notorium q nul-
lum excusationem hz et tunc non requiritur citatio. et tunc procedunt
notata in. c. cum olim. §. ti. i. et que dixi in tex. aut pro lz crimen sit
notorium tamen non est notorium q nullam habeat excusationem.
et tunc debet citari. et ita pcedat quod hic voluit Hosti. dum dixit
quod multa videntur notoria que non sunt vel excusantur. et ita faciunt
notata in. c. fin. de offi. dele. li. vi. et ita pcedat Bal. dum dicit
requiri vnicam citationem saltem. et faciunt notata in. c. ad nostram
lo tertio. §. de iureiur. et illa est theorica hic. et in dicto. c. cum
olim. §. ti. i. non tamen requiritur solemnitas peremptorij sm An-
to. et Imo. hic per not. in simili in cle. sepe. circa fi. de verb. sig.
30 Archi. in. c. indigne. xij. q. ij. glo. xxiij. q. iij. c. ecce. ¶ †Sed pro
complemento reuoco in dubium, vtrum absens possit excom-
municari. et habetis hic textum qui semper allegatur quod sic.
Vos dicite, aut loquimur an possit excommunicari per sententiam
particularem. et tunc dummodo sit subditus dicite quod sic. et ita pro
cedat tex. noster quem generaliter ita intelligit Gemi. in. c. ij.
de consti. lib. vi. do. tamen Anto. in. c. a nobis. lo secundo. §. de sent.
excom. videtur restringere q pcedat casu quo factum hoc propter
quod excommunicatio fertur committeretur in territorio superioris alias se-
cus. ¶ Aut loquimur de excommunicatione que fertur genera
liter per statutum vel edictum generale. et tunc regulariter ab-
sens non potest excommunicari. c. ij. vbi text. de consti. lib. vi.
dicto. c. a nobis. nisi factum propter quod esset excommunicandus: vel
excommunicatus per statutum negatiue committeretur in absentia et eius
contrarium affirmatiuum quod venit faciendum esset. et faciendum in loco iu-
dicis statuentis. puta in casu capituli. ex tue. de cleri. non resid.
qz isto casu bene posset excommunicari absens. Ita Gemi. in. d. c. ij.
et intelligite hunc articulum. scilicet extra diocesim constituto.

Summaria.

1 ☞ Appellans potest conueniri in alia causa, coram iudice,
a quo.
2 Iudex qui grauauit me, a quo appellaui, potest vt suspectus
recusari in alia causa. et nu. 3. et. 4.

Grauamen

3 Grauamen qua si probationem desideret.
6 Iudex a quo, an deserta appellatione possit vt suspectus recusari.

AD hec si. Coram iudice a quo in vna causa appellaui possum in alia cōuenire. nisi eum recusem vt suspectum. non diuiditur.
1 ¶ † No. primo ex tex. illo. ibi. non fuerit appellatum. q coram iudice a quo pōt appellans conueniri in alia cā. ¶ Et est ratio q appellatio solū operat circa illā cām nō circa aliam. hoc bene verū est q si interposita esset ab vno tāntū articulo operaretur in tota cā: q suspēderet iurisdictionē iudicis a quo in totum. c. super eo. lo secundo: ⁊ ibi videbimus. j. eo. c. si a iudice: eodem titulo libro sexto. Et volunt do. de rota in decisio. sua. cxcvij. que incipit. Item si ab excommunicatione. tamen ipsemet iudex a quo super desertione appellationis ab eo interposite potest iudex delegari. Itē rota in decisio. sua. lxiij. que incipit, item quod auditor. licet regulariter causa super qua est appellatum non possit ei delegari. c. accepta. j. eo. nisi ex certa scientia principis ⁊ hoc expresso. textus est in. l. eos in principio. Et ibi glo. ⁊ Bald. C. eodem titulo.
2 ¶ † Not. ex textu ibi suspectus. ⁊c. quod iudex qui grauauit me a quo appellaui, posset vt suspectus recusari in alia causa. Ita hic fm intellectum Ioan. An. facit glo. que ad hoc ponderat hunc text. in. c. dispendia. in verbo. super omnibus. de
3 rescrip. libro sexto. ¶ † Nota vltimo ibi maxime ⁊c. quod nō solum ordinarius sed etiam delegatus a quo propter gra-
4 uamen mihi datum appellaui, potest recusari. ¶ † Glo. in verbo suspectam. in fine habetis notare ex glos. contrarium formatum contra tex. nostrum de. l. vnica. ff. apud eum a quo appellā. est. vbi tex. videtur velle de directo cōtra tex. nostrū. Soluit glos. quod aliud est de iure ciuili. aliud de iure canonico. ⁊ hanc glo. ita declarat Hostiē. q propterea aliud est de iure ciuili: q appellatio ⁊ recusatio procedunt o pari. l. non distinguemus. §. cum quidam. ff. de arbi. l. fi. C. de sen. ⁊ interlocuto. om. iudi. c. super eo. lo secundo. j. eo. ⁊ ideo sicut appellatio non de facili pmittit a iure ciuili, ita etiā ⁊ recusatio. Sed de iure canonico magis late pmittit appellare. ⁊ ideo etiā recusare. Ista solutio non pōt pcedere: q de iure ciuili delegatus pōt indistincte recusari. l. apertissimi. iuncta gl. C. de iudicijs. ⁊ dicta. l. vnica loquit indistincte pbibēdo tam in delegato q in ordinario. Joā. and. hic quem ita declarat ⁊ sequitur Barto. in. d. l. vnica. dixit q aut appellans conuentus postea coram iudice a quo recusat eū vt suspectū. ⁊ pro causa recusationis dicit similiter qd est appellatum nec iustificat appellationem probando grauamē: ⁊ tūc ne detur materia calūniandi q si sufficeret dicere appellaui a tali iudice. de facili appellaretur ⁊ recusarent iudices postea in alio iudicio. ideo nō admittatur talis recusatio. imo cogatur coram ipso iudice a quo respondere in alia causa: ⁊ ita loquitur text. in dicta. l. vnica. Aut vero appellās dicit esse appellatum. ⁊ probat coram arbitris vel offert se probaturum grauamen propter quod fuit appellatum. ⁊ tunc cum iudex in dubio inique iudicando videatur facere ex animo: vt infra dicam ⁊ grauādo partem ex animo dicatur ei iniuriam facere. glo. in. l. i. in principio. ff. de iniurijs. ⁊ qui iniuriam fecit in vna causa nō possit esse iudex in alia. l. si quis prouocatione fm vnum intellectum. C. eo. tit. ⁊ qui iniuriam fecit potuit indistincte etiam ordinarius recusari de iure ciuili non solum de iure canonico. l. vnica. C. si quacum. pred. pot. ideo talis iudex a quo probato vel oblato pbare grauamine poterit recusari. Ita loquatur text. noster. Panor. hic reprobat Bart. primo per textū in dicta. l. si quis prouocatione. sed ille habet duos intellectus: ⁊ Bart. loquitur fm alium intellectum. Secundo dicit Panor. quod dicta l. vnica. C. si quacum. pred. pot. loquit in casu speciali. ergo non extendendus ad consequentias. Sed dato quod generaliter loquatur. certe non possumus dicere quod iudex inique iudicando faciat iniuriam parti quia cum hoc faciat iudicaliter agendo non videtur in dubio de facto agere: ⁊ sic nec iniuriam facere nec spoliare: ita glos. in. c. preterea. vij. q. i. ¶ Vnde ipse Panor. sed fuit originaria Joan. de imol. ita distinguit pro solu. horum contrariorum: ⁊ sic declarant solu. glo. q aut loquimur de iure ciuili: ⁊ tunc cum ante iura authēticorum nō liceret ordinariorum recusare suspectum. l. cum specíali. C. de iudi. Ideo nec etiam ex quo est appellatum ab ordinario possit suspectus recusari: ita loquit dicta. l. vnica. allegata in glo. Aut loquimur de iure canonico; ⁊ tunc cum indifferēter tam ordinarij q delegati possint recusari dummodo legitima causa recusationis proponatur. d. c. cum speciali. j. eod. adeo ⁊ iudex a quo probata iusta causa appellandi poterit recusari siue delegatus siue ordinarius. Et ita loquitur tex. noster: ⁊ sic vult q cum hodie per iura authenticorum in authentica. Si vero contigerit. C. de iudicijs. possit ordinarius recusari de iure ciuili ad finem vt detur ei adiunctus q. d. l. vnica, non procedat hodie quinimmo possit recusari suspectus quo ad hoc vt detur adiunctus. Inno. dedit alium intellectum ad tex. nostrum: q dicit ipse q imo simpliciter ex quo appellaui ab vno iudice possum eum in alia causa recusare suspectum: nec requiratur quod probetur grauamē. Mouetur: nam appellando fit iniuria iudici. l. fi. C. quando prouoc. c. vt debitus. j. eo. Sed dici solet. chi offende non perdona. Ideo pars sciens se offendisse iudicem pōt verisimiliter dubitare: ne iudex eum ledat. Et ideo verisimiliter habet eum suspectum: propterea poterit semper eum recusare ex quo appellauit: ⁊ sufficiet probare appellatum esse: q ex hoc nascitur iniuria: ⁊ per consequens suspicio. Nec obstat ratio Joan. and. quod daretur materia calumniandi: q non est verisimile qd pars calumniose appellet cū puniatur. vt videmus in. c. vt. j. eo. ⁊ in dubio quilibet presumitur bonus. c. fin. j. de presump. c. i. de scruti. Preterea si friuola esset non est verisimile q iudex ad quem eam recepisset: quia presumitur profecto in quo interuenit autoritas iudicis. l. i. vbi text. not. C. de predi. cur. ⁊ ibi Barto. l. fin. vbi etiam Barto. C. de magistra. conueni. ⁊ ideo cessat presumptio calumnie de qua per Joan. and. ⁊ facit intellectus Hostien. hic qui dixit quod decre. ista loquitur post receptam per iudicem ad quem appellationem contrarium loquitur ante receptam appellationem. Vel non obstat tex. in dicta. l. vnica: q loquitur in ordinario: ⁊ de iure ciuili: ⁊ ita declarat. vt. j. proxime. iste tamen intellectus est cōtra cōmunem opi. Jo. and. do. Anto. ⁊ Panor. qui volunt q nō sufficiat dicere appellatum nisi ⁊ probet grauamē in ipsa
5 recusatione. ¶ † Sed quero quid debeat probari in ista probatione grauaminis: ⁊ cōclusio est fm oēs qd nō sufficiat probare grauamen de ipsa: nisi vel pbet animus iudicis vel alio modo constet de iniquitate ex animo iudicis prouenīete: ⁊ in dubio nisi iudex aliter se excuset vr iniquitas puenire ex animo iudicis: etiā si non probet. Ita voluit hic Inno. ⁊ ita Panor. ⁊ ita debet declarari Jo. an. nam in his que sunt de genere malorū presumit malus animus. c. i. j. de psump. c. sicut dignum. j. de homi. l. i. C. ad. l. cor. de sica. sed inique pronunciare
6 re est de genere malorum. igitur ⁊c. ¶ † Succedit ⁊ alia questio nūquid deserta appellatiōe poterit iudex a quo suspectus recusari: ⁊ voluit hic Inno. qd nō. Nam per desertionem appellationis videt tacite ratificata sentētia. c. quo ad consul. j. de re iud. l. ab eo. C. quō ⁊ qn iud. ergo ⁊ iniqtas siue suspitio videt purgata. sicut habet in fili in. c. i. j. de his q vi vel met. cā fiu. l. ii. C. qd met. cā in. l. si ob turpē. ff. de cōdic. ob tur. cām do. Ant. hic Pan. ⁊ Inno. tenēt cōtrariū: nā desertio appellationis lz cōfirmet sniam. ⁊ annullet oēm effectū appellationis tn nō dz annullare recusationē tenēdo intellectū cōem. Nam in appellatiōe ad aliud agit. scz vt prior snia reformet. gl. lz deseratur nō faciet preiudiciū recusatiōi ex quo ad aliū finē tēdit l. cum querit. ff. de excep. re. iud. ⁊ facit que dixi supra in rubrica circa casum appellatiōis. Et hoc deduco alio fundamēto. nam recusatio nō nascit eo q appellaui: sed eo q iniuste factū. Et q iudex me grauauit: sed desertio appellationis licet tollat appellationē nō tn tollit iniquitatē iudicis nec grauamen: ergo per desertionē appellationis nō excludet recusatio. Si tamē teneremus intellectum Imole. forte posset dici opi. Inno. esse veram. nam fm eum recusatio nascit eo q appellatū cum ex appellatiōe nascat iniuria. modo desertio appellationis remittit appellationē. ergo ⁊ iniuriā. ¶ Ex intellectu tn Imole notate vnū q etiā ex leui iniuria pōt iudex recusari. ita deducit: nam appellatio nō est magna iniuria iudici imo vix est iniuria. l. ⁊ in maioribus. C. eo. ⁊ tn propter eam iudex recusat. Et ideo dixit ipse cōsiderādū esse qualitatē iudicis a quo an sit talis qui soleat perturbari vel inimicari contra appellātes: an vero nō iuxta nota. per Bar. in. l. de pupillo. §. si qs ipsi. ff. de op. no. nū. ⁊ in. l. i. C. si qs impera. maled. per Cy. ⁊ sic habetis q minor ⁊ maior iniuria reddet quē suspectum cōsiderato animo recipiētis iniuriam ⁊ qualitate eius. ⁊ facit qd voluit Jo. and. ⁊ ibi videbimus in. c. postremo. ⁊ in. c. cū speciali. in prin. vbi glo. ⁊ docto. j. e. vbi firmat istas suspitiones esse arbitrarias iudici propter varias infectiones varia odia ⁊ varietates personarum.

Summaria.

1 ¶ Appellare possunt ambe partes a sententia.

2 Appellantes possunt appellare ad diversos Judices.
3 Judex inferior sententiam, habet elidibilem partibus appel-
lantibus ad diversos iudices. limit. nu. 4. 5. & 12. & 20.
6 Appellari a iudice civili ad ecclesiasticum, etiam Papã, nõ
potest. limit. 2. nu. 9.
7 Ordo civilis servari debet in causa civili.
8 Papa debet iuris rigorem servare.
10 Appellare potest utraque pars a sententia lata per Episco-
pum disting. nu. 11.
13 Excommunicatio lata a iudice, a quo, an teneat.
14 Peccatum maius est, cognosse deformem, quam pulchram.
15 Episcopus an habeat iurisdictionem ipso iure.
16 Adversarius etiam annullativam iurisdictionis iudicis nõ
tenetur exprimere.
17 Judex si cognoscit se non habere iurisdictionem citandi, non
tenetur citare; Et si citet pars non tenetur cõparere. limi. nu
me. 18. & 19.
21 Pars si nulliter appellavit, si iudex ad quem pronunciaverit
se iudicem valebit processus & sententia. & nu. 22. 23. 24.
22 Judex quando habet iurisdictionem, sed elidibilem excee
ptionem, iudice ignorante valet processus contumacie puni-
tivum.

SI duobus. Superior ad quẽ reus ap-
pellat si ignorat te sup eas-
dem cã ad se appellasse coram eo te cõparere volẽ
tem poterit excõicare. ¶ Et a civili iudice qui nõ
est de iurisdictiõe ecclesie nõ appellat ad papã. h. o. Dividit
1 in duas ptes. put duo dicta ponit. scda ibi denique. ¶ † Not.
primo ex illo tex. ibi duobus &c qd possunt ambe partes ap-
pellare a snia intellige sm Innoc. hic qñ utraque pars grava-
tetur. alias autẽ ille qui nõ esset gravatus nõ posset appellare.
ii. q. vi. c. nõ solẽt. & l. si. C. qñ provoc. ubi bonus tex. intelligẽdo
2 gravatũ sive ex proposito sive re ipsa ut dixi in rub. ¶ † Illo
ta ex tex. ibi alter ad unũ alter ad sui iudicis. qñ appellan-
tes pñt appellare ad diversos iudices. licet sup eodẽ negotio
appellẽt. tamẽ ipsa appellatio secundo loco interposita non
operabitur effectũ devolutivũ: cũ sit frustratoria. ut patebit
ex infradicẽdis. Et ideo sm unũ intellectum illa fuit ratio in
tex. nostro decidẽ. & dubitañ nam ex quo appellatio ab una
parte fuerat super eodẽ negotio interposita ad unũ iudicem
devolutũ est negotiũ ad ipm iudicẽ tam pro appellãte qñ pro
appellato l. ampliorem in principio, ubi tex, C. e. l. si. C. qñ pro-
voc. ideo secũda postea interposita appellatio per appellatũ
ad alios iudices non devolvit aliquã iurisdictionẽ ad eos. qr
ista secunda est superflua, d. l. fina. in si, ubi tex. cum ergo non
devolvat & ipsi pcederẽt in cã ab initio sñiã secũda appellantis
probabiliter fuit dubitatũ nunqd pcessus eorum primitivus
valeret. l. excõicatio. & ista fuit ratio dubitandi. fuit postea ra-
tio decidẽdi: nam ex quo verisimiliter isti iudices tanqm ordina-
rii in cã appellationis potuerũt p appellationẽ existimare iu-
risdictionem ad se devolutã cũ ignoraret appellationem ad
aliũ interpositã. certe potuerũt citare & cõtumacẽ nõ veniẽ-
tem punire p ea q habent in l. 2. ff. si qs in ius voca. non ierit.
in. c. sup literis, ẽ. de rescrip. in. c. pterea. ff. de dila. in. l. si qs ex
aliena. ff. de iudic. faciũt q dixi supra in rub. in tertia charta.
. Et hanc rõnem senserunt dñi de rota dãtes hunc intellectũ
ad hũc tex. in decis. ccclxii. que incipit. Item si a sententia. et
3 etiam do. Anto. hic. ¶ † Nota ex tex. ibi. ad sui iudicis &c.
secundum Panor. hic post Inno. quod quando unus litigã
tium appellavit ad Papam. alius appellavit ad immediatũ
superiorẽ: qr licet mero iure uterque iudex habeat iurisdictio-
nem: tamen inferior habet eam elidibilem ope exceptionis: &
illa fuit ratio dubitandi: qr dubitabat qr inferior qui est ipse
solus qui habet elidibilem iurisdictionẽ ope exceptionis nõ
posset procedere cõtra cõtumacẽ. Sed rõ fuit decidẽdi: qr ex
quo non opponebat videbat qr haberet iurisdictionẽ: & ideo
potuit excõicare cõtumacẽ p notata in. c. l. ii. cum alias, ẽ. alle-
gatis. Et sic habes colligere ex illo intellectu qr ubi appella-
tur ad superiorẽ. s. ad papã. & alter appellat ad inferiorẽ. s. ar-
chiepm qd inferior põt pcedere in cã puniẽdo cõtumacem si
4 ignoravit appellatũ ad superiorẽ. ¶ † Sed qd de aliis supe-
rioribus infra papã nunqd habebit locũ tex. noster si primũ
appellatũ fuit ad eos postea appellet ad immediatũ superio
rem. Et dicit hic Panor. post Hostiẽ. qd sic. & voluit Specu.
eo. ti. §. nũc tractem. versi. quid si a snia. dũmodo isti alii su-
periores sint tales qui potuissent adiri omissis mediis. puta
5 qr sunt legati. iuxta notata in c. i. ẽ. de offic. lega. ¶ † Not. ex
tex. ibi. nisi iudex &c. sm intellectũ Panor. & Inno. qr ubi iu-
dex habet iurisdictionem elidibilem ope exceptionis. ita de-
mum potest punire contumacem si hoc ignorat scilicet quod
sua iurisdictio sit elidibilis. & sic a contrario ubi scit non pote
rit punire contumacem qr ex quo constat sibi de defectu sue
iurisdictionis non potest dici procedere ut iudex. & ideo non
puniet cõtumacem. quod intelligite nisi sit talis defectus qui
tacito consensu partis potest remitti: qr tunc pars non oppo
nendo videtur prorogare. c. cum olim. lo primo. §. de offi. de-
lega. & c. super literis ubi notatur. ẽ. de rescrip. & ideo proces-
sus iudicis contra contumacem bene valeret. casu quo habe-
ret iurisdictionem quam pars posset elidere: qr satis est qr nõ
est elisa: & de hoc est glo. not. in cle. ii. in verbo competẽtem. ẽ
6 tit pen. ¶ † No. etiam ex tex. ibi. si a civili iudice. qr a civili iu
dice non potest appellari ad ecclesiasticum, etiam papã. & hoc
etiam voluit glo. x. dist. c. quoniam. & faciunt que dixi in rubri-
ca. tamen si esset princeps non recognoscens superiorem pos-
set appellari ad papam ut dixi in rubrica. & sic habet intere-
ex illo tex. illud vulgare. Que sunt cesaris cesari. & que sunt
dei deo: qr Papa non se impedit de foro civili. tamen in cau-
sis valde arduis & scãdalosis exercet iurisdictionem inter lai-
cos. c. pro humani. de homici. li. vi. Item ubi esset duobus are-
ticulus inter legistas recurritur ad decisionem pape. c. per ve-
7 nerabilem. ẽ. qui fil. sint legi. & ita hic Panor. ¶ † No. ex tex.
. ibi ante iudicium vel post. sm omnes qd ubi cã tractatur in
foro civili debet servari ordo procedendi sm ius civile. ubi
tractatur in foro canonico servatur ordo iuris canonici. dato
quod procedat inter laicos. & ideo in terris ecclesie indifferen
ter appellaretur ab omni interlocutoria dummodo adsit cau-
sa etiam inter laicos. Ita hic est tex. a cõtrario sensu. Et vo-
lunt Archi. ii. q. vi. c. nõ ita. & faciunt notata in. c. quod clericis.
8 ẽ. de foro compe. & ita hic Panor. ultra alios. ¶ † Not ex
tex. ibi sm iuris rigorem &c. iunctis predictis sm Bal. qd li-
cet papa habeat plenitudinẽ potestatis qua posset uti. tñ de-
bet iuris rigorem servare. & faciunt que voluit ipse Bal. in
prohemio Gregoriano in ii. q. & iii. colum. in. c. cum adeo. in. c.
cum dilecta. in si. ẽ. de rescrip. & etiã Bal. in l. ii. C. de servitu.
& aqua in l. si nõ speciali. & in l. omnium. C. de testa. Jo. an. & do.
9 Anto. in. c. ordinem. ẽ. de deci. ¶ † Ultimo no. qr valet consue
tudo devolvẽs cãs appellationis de foro seculari ad ecclesia-
sticum. est tex. in. c. romana. §. i. eo. ti. li. vi. & etiã que habẽtur
10 in. c. si clericus laicũ. ẽ. de fo. cõpe. ¶ † Glo. in verbo. sui iu-
dicis. in fine notate ex glo. relata ad textum. quod a sententia
lata per episcopum potest utraque pars appellare. ita ut una
11 appellet ad papam alia ad archiepiscopũ. ¶ † Pro clariori
tamen intelligentia revoco in dubium. nunquid utraque pars
possit appellari a sententia. & dicite qr aut quaerimus an pos-
sit appellari ab eodem capitulo. & tunc concludite quod non:
quo ad hoc ut secunda appellatio teneat. Ille est tex. in. l. am-
pliorem in principio. C. eo. in. l. si. C. quando provo: Glo. in
c. significaverũt. ẽ. de excep. & ibi scribentes. Et ita tenẽt do-
mini de rota in decis. ccclxii. que incipit. itẽ si a sententia & ita
dominus Anto. hic: Panor. licet Imo. & male voluerit cõ-
trarium. ¶ Et est ratio: tũc qr prima appellatio devolvit ad
superiorẽ causam: & ideo ab eo amplius avelli non potest nec
secũda appellatio amplius habet quid operetur. per ea que
dixi supra in rubrica. in articulo. an appellatio possit gemina
ri. & in quia de iudex gravetur superfluis appellationibus.
& hanc rationem sensit tex. in. l. finali in fine. C. quando pro-
voc. Et ita concludit Bald. in dicta. l. ampliorem. in princi-
pio. & ibi etiam glos. & ita Bald. in dicta. l. finali. et Bartol.
¶ Aut secundo casu sententia continet diversa capitula sed
connexa: & tunc interposita una appellatione super uno capi-
tulo cum de connexis idem sit iudicium. c. translato. ẽ. de con-
sti. cum vulgaribus talis appellatio comprehẽdet omnia ca-
pitula connexa. & ideo eadem ratione qua in precedenti mem-
bro adversarius volens secundo appellare non admitteretur p-
pter devolutionem iam factam per primam appellationem et
superfluitatem secunde. Item ne fiat iniuria iudici totiens
ab eo provocando: & ita glo. no. in dicta. l. ampliorem. in prin-
cipio: & ibi scribentes sequuntur. Et ita est text. in. l. etiam. §.
primo. ff. de minor. & ita notatur in dicto. c. significaverunt et
in. c. Rainutius & in. c. Raynaldus. ẽ. de testa. ¶ Aut & ter-
tio casu appellatur a sententia continente plura capitula. sed
diversa. Et tunc aut appellat simpliciter a sententia. & illo ca-
su alia pars super diverso capitulo appellare non poterit: nã
appellatio simpliciter interposita a sententia operatur effe-
ctum devolutivum non solum respectu eius capituli in quo
appellans est gravatus propter quod verisimiliter videtur ap-
pellare. sed etiam quo ad omnia alia capitula etiam diversa
contenta in sententia: & operatur hunc effectum tam ad utili-
tatem appellantis qñ ad utilitatem appellati: & econtra ubi ap-
adeo

adeo quod appellatus non possit amplius ab ea senẽtia ap-
pellare. sed vigore prime appellationis potest sua grauami-
na deducere. Ita ex tex. sm vnũ intellectũ. et ibi voluit Bar.
in dicta. l. fin. Panor. in consi. ij. incipiente in christi &c. Con
silium quod iudex. do. Ant. in. c. cum Iohnes. de fide instru-
mento. Et ita voluerunt domini de rota in decis. sua prealle-
gata. Et etiam domini de rota in decisio. sua. ccci. que incipit.
item si auditor. vbi sequitur intellectum datum per Bar. se-
cundo loco ad illam. l. fi. scilicet quod illa. l. finalis loquantur
quando iudex a quo nihil pronunciauit de expẽsis: et sic gra-
uauit victorem in expensis isto casu victo appellante a senten
tia deuoluitur non solum principalis causa: sed etiam causa
expensarum ad iudicem ad quem qui super illis poterit con-
demnare. Et ideo victor non posset appellare. secus dicunt si
victum non appellasset: quia ne remaneat grauatus victor
potest appellare propter omissam condemnationem expen-
sarum: et ita intelligunt illum tex. l. finali. Et ita Angel. consi-
lio. ccc. quod incipit. in dei &c. visa petitione. tamen illa. l. fi.
quo ad hoc membrum not. ita generaliter satisfacit. quia ap-
pellatum fuerat a principali: et expense sunt vt accessorium.
¶ Aut pars appellat a sententia sed non simpliciter sed cum
protestatione appello in punctis et passibus facientibus con-
tra me. Et illo casu appellatus etiam respectu diuersi capituli
non potest ipse amplius appellare. ita Panormi. hic in fine.
Mouetur quia continentia cause diuidi non debet. l. nulli. C.
de iudic. et ideo postquã per appellationem primam vno cõ-
textu est appellatum non debebit posse diuidi illa continen-
tia cause. Et ideo appellatus non debet posse amplius ap-
pellare. quia tota causa videtur deuoluta. ideo Bal. in addi. ad
Spec. eo. titu. colũna. xxxv. in additio. que incipit. Officium.
tenet quod non obstante hac protestatione appellatio deuol
uet totum. in contrarium est text. in. c. Raynaldus. et ibi not.
Panor. circa medium. j. de testa. vbi fuit appellatum ab vna
parte cum dicta protestatiõe: et tamẽ illa pars appellãs fuit
audita: et ista opi. videt tutior per fundamenta que deducam
in sequenti membro. ¶ Aut sententia continet diuersa capi-
tula. et appellatum est ab vno capitulo tantũ: et tunc alia pars
potest ab alio capitulo appellare et ad diuersos iudices vna
ad papam: alia ad archiepiscopum sm do. Anto. et Panor. et
de hac multiplicatione appellationum super diuersis articu-
lis. Idem tenet glo. in dicta. l. ampliorem. in principio: et ibi
Bal. et facit text. in. l. quid tamen. in principio. ff. de arbit. in. c.
cum tempore. et ibi notatur. e. de arbi. et est ratio. nam tot sunt
sententie quot sunt capitula diuersa in sententia. l. etiam. ff. de
minor. l. carmelia pia. ff. de iure patro. l. quedam mulier. ff. fa-
mil. ercisum. dicto. c. cum tempore. c. Reynutius et. c. Raynal-
dus. j. de testa. Si ergo tot sunt sententie quot capitula ap-
pellatio. ab vno capitulo non dicet appellare nisi ab vna sen-
tentia: ergo non deuoluetur respectu alterius capituli. ergo
appellatus debet posse appellare cum prima appellatio cir-
ca diuersum capitulum nihil operetur. Et ita hic dominus
Anto. et Panor. et ita Imol. do: Anto. et Panor. in dicto. c.
significauerunt. et ibi tex. Ita Inno. in. c. Reynutius. in textua
libus in tertia charta. et Ita Ioan. andr. in dicto. c. Raynal-
12 dus. ¶ † Sed pro complemento nunquid vbi appellatus po
test et ipse appellare poterit appellatio interponi ad diuersos
iudices. et concludit hic dominus Anto. et Panor. quod vbi
appellant respectu diuersorum capitulorum poterunt appel-
lare ad diuersos iudices ipse primo appellans et appellatus:
quia censentur diuersa capitula diuerse sententie: ergo et
diuerse cause appellationum: nec obstat text. in. c. dispendia.
de rescrip. lib. vj. in. c. finali. e. de rescrip. quia non procedunt
in causa appellationis. Ita Gemi. et Io. And. in. d. c. dispen-
13 dia. et ita hic do. Phil. perusinus. et Glo. in verbo tenebit. in
fi. habetis ex glo. duo contraria. Primum de. c. per tuas. j. de
senten. excom. glo. bene non soluit. Unde dicite q ille textus
loquitur de iudice a quo: quia excommunicatio lata post appel
lationem a iudice a quo non tenet. nos loquimur in excõmu-
nicatione lata per iudicem ad quem. ¶ Quo ad secundum cõ
trarium qd ex quo non est iudex iste archiepiscopus non po
tuerit excommunicare glos. bene soluit: quia contrarium proce-
dit vbi non tractatur de processu contumacie punitiuo. Nos
vero loquimur quando tractat de puniendo contumacia non
comparentis et ipse iudex ignorat se esse iudicem vel non esse
vnde cum respectu habitus iurisdictionis quam habet: quia
est iudex in causa appellationum ipse archiepũ poterit veri-
similiter credere se iudicem: et citatus debuit comparere ad al-
legandum suam exceptionẽ et per iura allegata in gl. alias po-
tuit de contumacia puniri et sic excommunicari. Nã excõica-
tio est pena contumacie. c. quã frequenter. in fi. et in. c. tue. e. vi
lit. nõ conte. c. nullus. c. nemo. c. quicunque. et. c. ceterum. xi. q. iij.
imo excommunicatio non est ferenda ab homine nisi pro con-
tumacia. c. cũ. et ibi glo. xi. q. iij. Et quo minor est causa contu-
macie eo maior est contumacia. glos. not. in. c. duo. lxxxvi. dis.
14 ¶ † Et ideo maius dicitur esse peccatũ carnalitas commissa
15 cum turpi, quam cum pulchra glo est in. c. fi. xxxii. q. vii. † Et
ex predictis habes colligere secundum primum intellectum
tex. nostri q hic iste archiepiscopus non haberet iurisdictio
nem ipso iure ex q iudex qui alias habet habitum iurisdictio
nis in similibus causis: licet in vna causa nullam habeat iu-
risdictionẽ si tamen verisimiliter existimat se iurisdictionẽ ha
bere potest facere processum cõtumacie punitiuũ: et excõmu-
nicare contumacem. Et pro hac opi. facit text. in de. i. in fi. de
rescrip. et glo. in. c. fi. e. de rescri. vbi iudex qui nullo modo ha-
bet iurisdictionem bene mulctat in expensis. ergo et ita puniet
contumacem in casu nostro. ¶ Sed contra conclu. glo. nostre
et tex. opponit Inno. et post eum communiter scribentes vide-
tur q iste processus contumacie punitiuus non valuerit per
tex. in. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudiciis in. c. cũ bertholdus
et ibi habetur. e. de re iudicata. vbi obtentum contra absentẽ
per falsas allegationes nihil valet: ergo nec ista excommuni-
catio valebit: quia obtenta contra absentem et per falsas allega
tiones qd patet: quia pars audiuit archiepiscopus tacito q ap
pellatum esset ad papam: q si expressisset archiepiscopus nõ
processisset ad vlteriora nec potuisset procedere per textum
ibi: nisi iudex. Soluit Innocen. q excommunicatio hic non
annullatur quia hic non fuit falsitas expressa: sed veritas tacita
16 in contrariis fuit falsitas expressa. ¶ † Et per hoc conclu-
dit notabiliter et commendat Bal. hic: q aduersarius etiam
exceptionẽ annullatiuã iurisdictionis iudicis nõ tenet expri
mere: quia pars non tenet exprimere facta aduersarij. c. i. e. de
proba. hoc tñ limitat nõ procedere casu quo dolo taceret ius ad-
uersarij. quia illo casu non valeret processus iude obtentus nec
sentẽtia ita Imo. in. c. fi. e. de accusa. in vna opi. quem hic al-
legant et sequuntur. do. Anto. et Panormita. sed Imo. hic te-
net contrarium dicens primo q illa non fuit opinio Innocen
tij: quia licet referat opi. in ea nõ persistit. sed postea dat aliam
opinio. Modo in dictis Imo. alin est regula q in ea opi. cen-
setur residere quã vltimo loco ponit ita Ioã. and. in. c. i. in no-
uella. de pen. li vi. Ita Bal. in auth. ex testamento. C. de col-
la. et de iure. Dicit Imo. hanc opinionem non posse procede-
re per talem rationem. Nam hoc concedit Imo. et alij q nõ
tenetur aduersarius allegare defensiones partis aduerse: er-
go per hoc non dicetur esse in dolo licet non faciat. Sed da-
to q sit in dolo poterit dicere. Quis tulit graccos de seditio-
ne querentes. Dicet enim pars. Si ego fui in dolo non dicẽ-
do defensiones tuas: et tu es in maiori dolo qui citatus ad
hoc a iudice non comparuisti. Unde dolus cum dolo compẽ-
setur. c. penul. j. de adul. Do. Benedictus hic et latius perusi.
fede. distinctionis istas contrarietates concordant. Quia
aut pars tacet talem defensionem aduersarij per quam decla-
ratur nullum ius penitus esse: vel in agẽte vel in iudice et illo
casu procedat dictum Innocen. in. d. c. finali. quia pars non solum
est in dolo tacendo: sed etiam est in dolo vtendo actis gestis
per iudicem quem sciebat non esse iudicem: et ideo talis pro-
cessus sit nullus: nec pars possit eo vti. Et ad hoc adducunt
dictum Ioan. cald. et communiter docto. in. c. ad proban. e. ti.
j. vbi si pars comparet coram iudice tolerato: quem scit excõ-
municatum esse licet regulariter processus iudicis excommu-
nicati et tolerati valeat: tamen hoc casu in odium istius scien-
tis non valebit. Ita ergo in proposito in odium comparen-
tis coram iudice non habente iurisdictionem non debet vale-
re processus. ¶ Aut vero comparet coram iudice qui habet
iurisdictionem: sed eam pars aduersa potest elidere opponẽ-
do exceptionem: et tunc procedat dictum Innocen. hic et seque-
ntium. quia non tenetur allegare defensionem partis. nec iste
est in dolo comparendo coram isto iudice: ex quo est iudex
donec opponatur. Et notate quod dato quod pars citata
fuerit contumax si veniat post primum actum. qui solet geri
post litem contestatam in causis in quibus procedit lite non
contestata non poterit amplius opponere declinatoriam alio
quam ne sit melioris conditionis contumax quam veniens.
Ita glos. in. c. i. in glos. in verbo. absentia. de electio. libro. vi.
Barto. in. l. nulla: et in. l. nihil. C. de procura. et sm docto. Alex.
in repetitione circa primam glo. in. c. cum. P. ferrariẽ. de cõ
stitu. et ita Panormi. hic et Imol. tamen contumax licet a de-
clinatoriis opponendis postea excludatur. tamen non vide-
tur prorogare iurisdictionem eius iudicis qui nullam in eo
haberet iurisdictionem. ita Innocen. not. in. c. innotuit. j. de
eo qui fur. ordi. sus. quem allegat et sequitur Bal. in. l. si qui ex

consensu.C.de epi͡sco.audien.⁊ etiam Ange.in.l.ij.in fine.ff.si quis in ius voca.non iere.vbi allegat etiā Jmo.idem velle in.c.presenti.quod hodie incipit.Statutum.de rescrip.lib.vi.
17 ¶ †Glo.in verbo cognouerit.in fi.notabilis est glo.q̄ si iudex cognoscit se non habere iurisdictionem citandi,q̄ elidibilis sit exceptione:sm intellectum Panor.sopra relatū. vel quia nullam habeat iurisdictionem ipso iure,sm intellectum do.Anto.non potest citare:⁊ si citet pars non tenetur comparere.facit in simili glo.not.in.c.si episcopus.ij.q.ij.⁊ in.c.venientes.in glo.finali.j.de accusa.dum volunt quod vbi notorium est quod citatio non arctat citatum citatum non tenetur cōparere.glo.tamen videtur contraria in.c.cum ordinem.in fi.j.de rescrip.licet Hostien.ibi sequatur istas glo.⁊ ad glos.illā respondet ibi Jmol.⁊ Panor.Et in contrarium etiam facit glo.in Clemen.appellanti.de appella.dum vult quod notorium saltem debeat proponi:in simili etiam facit glo.pro opi.gl.nostre in cle.pastoralis.§.pisani.in verbo notorio.de senten.⁊ re iudi.vbi citatus ad locum notorie non tutum non tenetur comparere.Et hanc glo.sequuntur communiter hic scribentes. ¶ Sed retento quod dicit gl.sm intellectū Panor.quod vbi iudex scit iurisdictionem suam elidibilem exceptione nō potest ad vlteriora procedere.limitabitis sm Jnno.hoc nō procedere in tali exceptione,que: esset remissibilis p partes.puta suspicionis.nam licet sciat se suspectū parte non
18 opponente poterit procedere. † Jta glo.in clementi.v.in verbo competentem.vt lit.penden.⁊ sic ista glo. restringitur quod non procedat nisi in exceptione,que non potest per partes remitti.⁊ facit in simili glo.in.c.clericum nullus.xi.q.i.dū vult quod clericus citatus corā laico licet non opponat exceptionem declinatoriam:possit tamen eam postea quandocunq̄ opponere.⁊ ita Bal.hic in fi.per ea que habentur in.c.si diligenti.⁊ in.c.significasti.ij.de foro compe.in.c.at si cleri.ij.de iudici.Et ille est proprie intellectus tex.nostri.nam qd archiepiscopus non haberet iurisdictionem secundum intellectum Panor.⁊ Jnnoc.hoc proueniebat ope exceptionis.non ipso iure.verum exceptio illa qd respiciebat solum commodum partis,sed honorem etiam iudicis superioris cui inferior si concurrat in eadem causa vt hic tenetur cedere.c.per hoc.de here.lib.vi.non mirum:ergo si etiam parte non opponente ex quo archiepiscopus scit appellatum ad papam tene
19 tur cedere superiori:⁊ ideo procedere non potest. ¶ †Sed vt habeatis materiam dicite quatuor membra esse in cōsideratione.Aut enim iudex nullā habet iurisdictionem ipso iure:⁊ tunc si hoc scit.ipse iudex non potest procedere nec ad cōtumaciam puniend.im nec in principali causa. ⁊ ita loquitur tex.noster ibi.nisi iudex secundum primum intellectum . Si vero iudex ignorauit defectum iurisdictionis probabili ignorantia ⁊ tunc quo ad iudicem valet processus cōtumacie punitiuus ex quo verisimiliter credebat se iudicē:⁊ ita vult glo.presens in verbo.tenebit:⁊ ibi dixi.Jn principali autem non valebit processus:quia contumacia partis non facit iudicem eum qui non est ipso iure.Jnno.in.c.innotuit.j.de eo qui fur.ordi.susce.⁊ in.c.ij.de dila.Et ideo cautela est sm Panor.⁊ alios quod ante omnia pronunciet se iudicem.nam tunc parte non appellante vt potest:vt est glos.notabili.in authen. habita.circa finem.C.ne filius pro patre transibit talis sententia in rem iudicatam.c.significantibus vbi text.ij.de offi.deleg.c.cum dilecti.in fine.ij.de electi.c.ex parte.ij.j.eod. cum ergo transiuerit in rem iudicatam talis sententia faciet ius.l.ingenuum.cum similibus.ff.de statu hominum ⁊ ideo habebitur pro vero iudice:⁊ sic valeret processus etiam in principali:⁊ ita Jnno.in.d.c.ij.j.de dila.item do.Ant.⁊ Jmo.in c.super literis.⁊ ibi do.Anto.in pe.char.ij.de rescri.volunt Bar.⁊ Ang.in.l.ij.ff.si quis in ius voc.non ier.nec sufficeret procedere ad vlteriora nisi expresse interloqueretur.ita docto.vbi supra.Q uo autem ad partem que obtinuit sententiam vel etiā processum contumacie punitiuum nunquam si ipsa sciuit defectum iurisdictionis valebit sententia nec processus contumacie punitiuus:⁊ ideo non prodesset ei si missus esset in possessionem ex primo vel secundo decreto:q̄ videtur in dolo versari litigando coram iudice quem scit non esse iudicē:ita Panor.hic per ea que voluit Jo.an.in.c.dilectus lo.ij.j.de prebē.que voluit Jo.cal.vt heri dixi in.c.ad probā.ij.de re iudic.Et si cum pena contumacie sit propter contemptam maiestatem iudicis.l.i.in prin.ff.si quis in iuris.non obtemp.hoc respectu valebit processus. nam respicit culpam contumacie que quo ad iudicem non debet dolo partis excusari.licet aduersarius sit in dolo.sed Jmo.hic tenet quod imo per hunc pretensum dolum partis non debet processus etiam quo ad eum vitiari:quia non est in dolo pars si non allegat ius aduersario

a ¶ Nulliter appellauit.adde floria.in.l.iij.ā mulier.ff.fa.erc. vbi ponit nunqd appellās o sui a nulla si non psequat appellatonē per hoc recōualescat snia.Et quid de snia nulla nūqd pacto aliqua diei valeat vid alex.in 2s.clericū.inci.oportune 2si derato in.ij.vol.fo.30.Et de mater la vide p eundē in consi.cccxi.inci.pspectis verbis i.ij.vo.f.66.

b ¶ Auditor in cā.Addo phi.cor.in 2s.xviij.fo.47.in.i.vol.vbi cōsulitan n snia auditoris vel locūtenēs possit appellari ad gubernatorē vel legatū qñ sunt p̄ses puta vnus in spūalibus alter in tpalibus:q̄ tūc auditores ⁊ locūtenētes dicunt iudices delega.gl.est no. quam sequūtur ibi doc.in clemen.⁊ si principalis. in verbo offi cialis de rescrip.

competens.sed aduersarius in dolo est,ex quo non venit cū tus per notata per glo.in verbo absentia.in.c.i.de elec.li.vi.⁊ per Jnnoc.hic.Precedens tamen opi.Jmo.distinguit posteā per ea que ipse ponit in.iij.col.ī.q̄:aut iudicis iurisdictio est nulla:⁊ si defectum ignoret iudex.puta q̄ ab excommunicato impetratum rescriptum per quod datus est iudex:⁊ nullus sit processus nisi quo ad contumaciam puniendam.per notata in.c.j.de rescrip.lib.vi.aut iudicis iurisdictio non est nulla nisi demum iudice sciente:⁊ valet processus etiam in
20 principali. ¶ †Sed tenendo predictam conclusionem contra Jmo.que fuit do.Anto.⁊ Panor.habetis inferre,qd si in casibus in quibus non potest appellari ad inferiorem n papa,puta in.c.quamuis.de elec.lib.vi.⁊ videbimus in.c.vt debitus.j.eod.talis inferior procederet in causa huiusmodi appellationis quasi iudex:ad quem nullo pacto valeret processus nec sententia:q̄ non est tolerabilis ignorantia in ipso iudice cum ignoret ius.ita Panor.hic:⁊ ideo si quis audiret archiepiscopum tanquam ad eum esset appellatum cum in veritate non esset:vel etiam si est appellatum fuit renunciatū appellationi cum potuerit hic archiepiscopus iste probabiliter decipi:quia tractatur de facto alieno.c.ab excommunicato ij.de rescri.ideo si procedat in causa quasi iudex ad quem valebit processus contumacie punitiuus.ita Jnno.hic.Sed tamen q̄ pars in dolo versatur vtendo falsis appellationibus vel iam per renunciationem sopitis in odium dolosi dabitur restitutio aduersus istum processum.ita hic Jnno.⁊ sequuntur communiter in hoc docto.licet Jo.an.hic referens.Compostel.in.d.c.super literis.videatur velle qd indistincte valeat processus:⁊ male secundum do.Anto.⁊ Jmo.hoc aliquo casu possit saluari.Et ideo retento dicto themate dicit hic do.Anto.⁊ Jmo.quod etiam respectu processus cause principalis valebit ipse processus ⁊ sentētia si iudex pronunciauit prius
21 se iudicem:⁊ ita saluant Jod.an.per supradicta ¶ †Et infer-
a tur ad aliam questionem.qd si pars nulliter appellauit[a] quo casu appellatio non deuoluitur si tamen iudex ad quem pronunciauerit se iudicem,valebit processus ⁊ sententia:⁊ que inde sequuntur.ita Jo.an.⁊ Gem.in.c.i.§.post hec.eo.titu.lib.vi.Et ideo dicit hic do.Anto.⁊ sequitur Jmo.quod si iudex in curia pronunciaret appellationem deuolutam ad curiam que in veritate non erat deuoluta.habetur pro deuoluta: et potest procedere ⁊ iudicare:licet dicat quod de stilo curie hoc hoc non seruetur.allegans do.de rota in decis.sua.cxiij.Sed tamen dicit hic Jmo.dictum rote procedere quando errore iuris apparebit pronunciatum deuolutam esse causam que esset deuoluta:alias stat cum primo dicto do.Anto.⁊ ad hoc late per do.Anto.⁊ Bal.in dicto.c.super literis.per Jmo.in cle,si appellationem:⁊ Bald.in.c.sua.⁊ glo.in.c.dilecti.j.eod.si tertio.Arche.in.c.romana.§.si vero.de appel.lib.vi. Federi.consi.cxxi,quod incipit,audivi.Et ideo dixit rota decis.
b cliij.quod auditor[b] in causa appellationis deputatus si opponatur appellationem desertam potest pronunciare super hoc quia habet in se cognoscere an sua sit iurisdictio:⁊ facit que dicam in.c.ex ratione.j.eod.⁊ talis exceptio qd deserta sit appellatio potest opponi.cum omnes fint lites finite.q̄ presupponit sententiā transiuisse in rem iudicatam.ita ⁊ q̄ nō est appellatum velminus legitime cōtra iudicē a quo in viā declinatorie:⁊ hoc cōperto ipse iudex abdicabit a se causam ⁊ condemnabit appellantem in expensis.c. reprehensibilis.c.sepe.j.e.ita Federi.consi.lxiij.incip.in christi nomine ⁊c.Casus talis est:quidam a sententia.⁊ sic dupliciter potest opponi.in viam dilatorie.Item in viam peremptorie.Jdeo dixit Pe.de anch.in cōsi.cccix.incip.in christi ⁊c.pro declaratione trium quesitorum.in.ij.⁊.iij.col.q̄ si opponitur desertione appellationis in viam declinatorie:⁊ sic ad processum iudex non potest pronūciare procedendū ad vlteriora saluo iure desertionis in viam declinatorie opponēde:q̄ esset nulla sententia.c.exhibita.de iudicijs:sed bene posset pronunciare saluo iure desertionis in viam peremptorie opponende:⁊ in dubio videt potius pronunciare saluo iure desertionis.scz in viam peremptorie:⁊ ita poterit sustineri dicta sententia.⁊ notate q̄ sepe hec practicant.Et ideo si deserta appellatione iudex ad quē pronunciaret sentētiā infirmādo nulla esset sentētia nisi prius pronunciet appellationē nō esse desertam.⁊ se cōpetentem iudicem:⁊ appellatio nō sit frustratoria nec friuola.ita.d.Ant.
23 in.c.proxime.ij.in.viij.q.⁊ faciunt supradicta. ¶ †Secundum membrū est,quādo iudex habet iurisdictionē:sz elidibilē exceptione:⁊ illo casu iudice ignorante valet processus cōtumacie punitiuus.⁊ etiā sentētia super principali:q̄ est quid imputetur parti que nō opponit suā exceptionē:⁊ aduersarius etiam si sciat hāc exceptionē cōpetere parti ideo nō tenet il-

lum

lam opponere. ita Jmo. hic ꝛ heri dixi. ꝛ sic ſm Panor. poſſet valere proceſſus coram vtroq. in contrarium no. Innocẽ. in. c. cum. M. de conſtit. dum ibi vult qḋ ſi eodẽ inſtanti proceditur coram ſuperiore ꝛ inferiore nõ valet proceſſus inferioris. Sed dicit do. Ant. ꝛ Jmo. contrariũ ꝓcedit inchoato ꝓceſſu prius coram ſuperiore. quaſi cauſam tunc ad ſe aduocauerit. c. vt noſtrum. j. eo. tex. iſte nondũ inchoato coram ſuperiore ꝓceſſu vel contra ꝓcedit quando iudex hoc ſciuit: ꝛ ſic diſtinguitur vt hic: ꝛ ideo etiã ſciente aduerſario hanc exceptionem competere valebit tamen ſententia etiã ſuper principali. tamen ſi iudex ſciret defectum non valeret proceſſus per eũ agitatus etiam cõtumaciter

23 de punitiuus: vt vult gloſ. i. declarañ. vt predixi. ¶ † Tertium eſt membrum quãdo iudici cõpetebat iuriſdictio: ꝛ non erat elidibilis exceptione ꝛ parti nullum ius competebat agendi de preſenti ꝛ illo caſu iudice ignorante valet proceſſus ꝛ ſententia: ſciente autem non valet: ꝛ ita poteſt induci text. noſter ſm primum intellectum ſupponẽdo qḋ ſecũda appellatio ſit nulla ꝛ ſuperflua: ꝛ faciunt que habent̃ per glo. ꝛ docto. in. c. i. ꝙ. de officio vica. ꝛ in. l. vbi pactum. ꝛ ibi gloſ. ꝛ docto. C. de tranſ. in. l. i.

24 ff. de offi. aſſeſſo. ¶ † Quartũ eſt membrum quãdo iudici competebat iuriſdictio: parti competebat ius agẽdi: aduerſario competebat exceptio contra acta partis. Et illo caſu iudice ignorãte valent omnia. ſciente autem exceptionem parti cõpetere non valet ſententia. ita Panor. hic qui nihil boni allegat. ꝛ iudicio meo hoc eſt falſum: ꝛ contra regulas. q2 iudex non poteſt ſupplere in facto. c. bone. lo primo. ꝛ ibi habetur. ẽ. de poſtul. l. i. C. vt que deſunt aduoc. l. iiij. ꝙ. hoc autem iſt eum. ꝛ ibi per Barto. ff. de damno infec. Niſi ſaluãdo Panor. dicamus dictũ ſuum procedere in cauſa appellationis quo caſu iudex bene poteſt ſupplere pro abſente. l. fi. ꝙ. illud. C. de temp. appella. Et dicunt hic docto. generaliter qḋ pars exceptionem hanc de appellatione interpoſita ad maiorem non poterit opponere niſi veniat infra tpa dilatoriarum opponẽdarum ꝛ faciunt que ſupradixi.

Summaria.

1 ¶ Appellatio varie deſeritur.
2 Annus ſiue biennium ad appellandum currunt a die ſententie.
3 Triennium quandoq. datur ad appellandum: id que ab homine. nu. 6.
4 Impotentia duplex eſt, iuris ꝛ facti.
5 Terminus datus ad purgationem more, ſit ne ſemper continuus?
7 Impedimentorum ſpecies in cauſa appellationis, quot ſint?
8 Impedimenta an ſufficiant in cauſa non proſecute appellationis. ꝛ nu. 11.
Et an requiratur proteſtatio: nu. 9.
10 Excipiens probare debet.
12 Probatio impedimentorum, qualiter fiat? Et quis ſit effectus dictorum impedimentorum: nu. 13.
14 Appellatus ſi opponit de ineptitudine libelli, ꝛ ſuccubuit in tali cauſa, illa tempora, intra que diſputatum eſt de ineptitudine libelli ſubducuntur. ꝛ nu. 16.
Et quid ſi appellans negat non fuiſſe appellatum: no. 15.
17. Impedimentum ex facto procuratoris, quomodo contingat?
18 Procurator per tacitam deſertionem appellationis, poteſt domino preiudicare. Et quid de prelatis: nu. 19.
20 Impedimentum illatum a procuratore negligente, an preiudicet pupillo.
21 Tempus an currat impedito facto iudicis.
22 Iudex non poteſt per ſuam pronunciationem ſuſpendere lapſum fatalis temporis.
23 Appellari non poſſit a Iudice nolente procedere?
24 Tempus an currat impedito facto tertij: Et quid de caſu fortuito: nu. 25.
De reliquis vide. nu. 26.
27 Impedimenta qualia ꝛ quanti temporis debeant eſſe, vt aliquid operentur.
28 Annus ſecundus non debet dari ei, qui in primo fuit negligẽs ad proſequendum. ꝛ nu. 29.
30 Appellans licet fuerit contumax in aliquali citatione, poterit tamen venire, ꝛ proſequi.
31 Impedito quantum tempus detur? diſting.
32 Tempora noua an ipſo iure iure dentur impedito: an vero requiratur ſententia?
33 Sententia declaratoria impedimenti an requiratur.
34 Reſtitutio a quo iudice detur?
35 Reſtitutio in integrum, qualiter peti debeat?
36 Fatalia an currat ipſis partibus poſt concluſionem in cauſa.
37 Dicta de termino iuris, habeantne locum in fatali hominis?
38 Appellante negligente intra temporalia proſequi appellationem proſequatur appellatus? Et quid vtraq. negligente. numero. 39.
40 Tempora fatalia num poſſint prorogari appellante ꝛ appellato conſentientibus? quod ſic. nu. 41.
42 Que conſiderantur in concernentibus ſententiam appellationis. vide per diſcurſum. n. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. ꝛ 56.
57 Lapſus anni an debeat expectari ad executionem ſententie, an vero ſufficiat certum eſſe, quod appellans non poterit finire intra annum.
58 Lapſus anni ad hoc vt Iudex poſſit executionem ſententie exequi, an ſufficiat.
59 Condemnato an debeat aſſignari tempus quadrimeſtre, quod datur iudicatis ad ſoluendum.
60 Iudex quando debeat ſententiam exequi, ſi non eſt appellatum.
61 Pars nunquid debeat citari in executione ſententie?
62 Citari num debeat tertius in executione ſententie.
63 Iudex quis debeat ſententiam exequi appellatione deſerta.
64 Iudex ſi condemnauit appellantem in expenſis appellatione deſerta, quis debeat exequi ſuper expenſis.
65 Qui declarat nihil dat.
66 Expreſſio eorum, que tacite inſunt, nihil operatur.
67 Sententia quibus remedijs impugnetur. vide numero. 68. 69. 70.
71 Procurator petentis reſtitutionem, debet concludenter, deducere, leſionem vel cauſam reſtitutionis.
72 Princeps confirmans actum ex certa ſcientia, nunquam videtur conualidare actum contra enormem leſionem, nec tollere reſtitutionem.
73 Supplicatio quotupliciter hic accipiatur.
74 Appellari an poſſit a ſententia Epiſcopi aſſumpti, ex prorogatione.

1 Exratione. ¶ † Pro euidentia premitto q. varijs modis deſeritur appellatio in iure noſtro. quãq. expreſſe. quãq. tacite. expreſſe puta renunciando appellationi per pactum vel ſimpliciter renunciando. de quo videbimus in. c. interpoſita. ꝙ. illa demq. j. ea. habetur in. l. tale pactum. ꝙ. qui prouocauit. ff. de pactis. tacite, puta tranſigendo ſuper iudicatis. D. ꝙ. qui prouocauit vel adeundo aliter quam ſuper reuocatione grauaminis iudicem a quo. c. ſi a iudice. eo. tit. lib. vi. l. ad ſolutionẽ. C. de re iudicata. c. gratum. ꝛ ibi habetur. ẽ. de officio delegati. c. cum veniſſet. ẽ. de eo qui mitti. in poſſeſſio. c. quo ad conſulta. ꝛ ibi habetur. ẽ. de re iudica. videbimus in. c. ſollicitudinem. j. eod. vel per mortem appellantis ꝛ quandoq. appellati. de quo tamen in. l. ſi prima. ff. ſi pend. appel. mors interue. ꝛ toto titulo C. ſi pen. appel. mors inter. ꝛ toto titulo. C. ſi reus vel actor pendẽ. appellatio. mor. fu. vel per lapſum temporis. Et iſtud eſt quod manibus palpaturi ſumus. Secundo premitto quod varia fatalia inuenta erant de iure antiquo. lege ſecunda. C. de tem

2 po. appel. hodie duo proprie ſunt fatalia. [a] primum et ſecundum ſcilicet primus annus ad proſequendum appellationem ꝛ ſecundus. ꝙ. primo vbi gloſſ. in verbo annum. in authentico de his qui ingred. ad appe. colla. vi. ſupra poteſt ꝛ addi. tertius annus ex reſtitutione: vt hoc text. noſtro. ¶ Tertio premitto quod fatalia proprie dicuntur tempora que inducunt mortem appellationi. Et ideo ille annus et biennium fatalia dicuntur. gloſſ. eſt in dicto. ꝙ. primo. in verbo. annum. ꝛ ita Baldus in dicta lege finali. in principio in fine colum. C. de tempo. appel. Et hoc attento omnia tempora per que extinguitur appellatio poterunt dici fatalia. faciunt que dixi in capitulo perſonas. ẽ. eod. vbi ipſa tempora enumeraui. ¶ Quarto premitto quod deſertio tacita operatur confirmationem ſententie cle. ſicut eod. titu. ꝛ ita Baldus hic dicens quod multum differt confirmatio que fit ex tacita deſertione appellationis ꝛ confirmatio expreſſa ſententie. Primo quia deſerta appellatione exequitur primam ſententiam iudex a quo. l. ſi contra. C. eod. in ꝛ dicam. j. in finali queſtione. Sed confirmata ſententia expreſſe iudex ad quem exequitur illam confirmationẽ. c. paſtoralis. ꝙ. preterea. ẽ. de offic. deleg. glo. notabilis in. l. ſi quis prioris. ff. ad trebel. ꝛ dicam infra in finali queſtione. ¶ Item alius eſt effectus: quia deſertio appellationis nõ cõfirmat ſententiam nullã. c. licet. vbi tex. ꝛ glo. de ſenten. excom. lib. vi. dixi in. c. perſonas. ẽ. eod. et tamen confirmatoria expreſſa ſententie nulle habet facere ius ſi non eſt ab ea appellatum: ꝛ naſcetur actio non obſtante nulle

a ¶ Fatalia ꝓprie. adde nunqd fatalia appellationũ poſſint p partem ſuſpẽdi: ꝛ ꝓrogari: vide fely. in. c. venerabilis, de iudi.

litate prime sententie: quia agitur ex confirmante nō ex confir-
mato.d.§.preterea.ubi glo.⁊ dicta.l.si quis priore.habetur in
l.eos.in prin.⁊ in.l.precipimus.§.officijs.C.e.dicam infra in fi-
nali questione. ¶ Item operatur aliud effectum: nam senten-
tia confirmatoria prime potest ⁊ debet continere condemnatio-
nem expensarum.l.eos.§.ne temere.C.e.quia appellatus si suc-
cumbat semper cōdemnatur in expēsis.ut ibi: ⁊ est ratio de qua
per Barto.in.l.tutores qui post.§.tutor.ff.de admini.tut. Sed
deserta appellatione.l.non facit condemnationem expensarū.
ita Bal.hic. ¶ Quinto premitto quod sicut tempora ista an-
ni bienniū ⁊ ex restitutione trienniū gradatim conceduntur ut
hoc text.nostro ita debet appellans gradatim esse diligens. In
primo debet adhibere bonam diligentiam scilicet in anno: in
biennio meliorem diligentiam in triennio optimam: ⁊ est text.
in.l.fi.§.fi.C.de temp.appella. ¶ Sexto premitto q cum causa
appellationis sit mixti imperij ut voluit Bar.in.l.i.§.solent.ff.
quando appel.sit.dixi supra in rubrica.circa causam appella-
tionis.ideo etiam causa appellationis dicitur causa ardua.ita
Bal.hic. ¶ Septimo premitto q quandoq ex impedimento
datur secundum fatale.quod est regulariter nisi aliud reperia-
tur in iure: ut hic in biennio quandoq impedimentum impe-
dit cursum fatalium ipso iure.cle.quamdiu.e. Quandoq opus
est restitutione ut hic in triennio.⁊ inter ista est differētia.quia
quando datur secundum fatale a iure datur annus integer.quā-
do restituitur tunc solum tantum tempus restituitur quantum
abstulit impedimentum.ita do.Anto.hic. ¶ Ultimo premit-
to q in duobus iudex debet favere ad conservationem instan-
tie appellationis.⁊ ideo in dubio ubi dubitatur.an sit deserta
vel non deserta appellatio iudex debet pronunciare non deser-
tam qn aliter non apparet.ita Paul.de cast.in.l.i.si quis cau.
Et ita voluit in simili Bal.in.l.properandum.§.fin autē reus.
C.de iudic. No.in.c.ad nostram.ubi allegavi concor.⁊ eo: ⁊ fa-
cit ratio.nam longe favorabilior est appellatio postquam est
est interposita ut conservetur quam ut de novo appelletur cle.
sicut eo.ti.iuncta authen.hodie.C.eo.nam appellatio debet in-
terponi infra.x.dies:⁊ currunt tempora de momento ad momē-
tum. Ita ut dies termini computetur in termino.d.authen.ho-
die.l.ij.biduum.ff.quando appella.sit. Voluit Bar.l.i.ff.si qs
cau.Gemi.in.c.i.de restit.spol.lib.vi.⁊ gl.in dicta cle.sicut in ver-
bo die.⁊ tamen in anno ad prosequendum dies termini non cō-
putatur in termino.d.cle.sicut in gloss. Sed iudex in dubio de-
bet deferre appellationi ⁊ eam recipere.ita Bal.in.d.§.finau-
tem reus: ergo multo magis post interpositam appellationem
illi favebit.⁊ sic in dubio pronunciabit non desertam: ⁊ facit il-
lud vulgare capitulum.quemadmodum.ē.de iureiur.⁊ etiā illud
vulgare.l.patre furioso.ff.de his q sunt sui vel alie iur. ¶ Un-
de dixit Raphael cuma.⁊ post eum Angr.de aret.in.d.§.dies
quod appellans debet quando appellat ultima die.scilicet in-
tra decem dies tamen inserere horam.nam cum hoc tēpus cur-
rat de momento in momentum.oportet q constet qd intra tē-
pus debitum appellavit.per regulam que traditur per Bart.
in.l.non solum.§.sed ut reprobavi.ff.de ope.no.nun.per no.per
gl.⁊ Imo in cle.si.de rescri.nam etiam de consensu partis post
ultimum momentum.appellatio interposita non valet.glos.in
cle.si appellationem.⁊ in.l.prefec.ff.de re iudicata. Ita Ange.
in.d.l.i.§.dies.ff.quando appel.sit. ¶ Etiam post biennium
auditur appellans qui prius prosequi non potuit appellatio-
2 nē.hoc dixit. ¶ † Nota primo ex tex.ibi ex sententia secundum
Imo.quod annus ad prosequendum appellationem sive bien-
nium currunt a die sententie. Ita videtur probare illo text.de
quo varie disputat glo.in.l.fi.C.de temp.appel.hodie est deci-
sum in cle.sicut.eo.tit.q currat a die appellationis interposite
nisi casu quo appellatur a gravamine de futuro q: tūc currit a
die illatiegravaminis.d.cle.sicut tn sm Panor hic tex.nihil p-
bat ad qd allegatur q: verba illa a sniā non referuntur ad ver-
3 bū elapso sed ad verbū magis primū interpositā. ¶ † No.se-
cundo ex tex ibi biennio iuncta decisione q nō solū appellanti
datur annus ⁊ ex cā bienniū: sed etiā quoq trienniū ⁊ sic habes
sm Bal.in.l.ē.in princ.C.de tem.ap.q licet termini assignati a
l.videantur esse in dubio fatales ⁊ peremptorie tn non penitus
sunt fatales qn.l.vnū terminum successive assignat post alium
nā post primū terminū assignādo scdm ⁊ successive tertiū: ut in
casu nostro videtur sentire.l.q termini successive assignati sint
loco purgationis more commisse in primo not.sm Bal. ibi ad
4 statuta. ¶ No.etiam ex tex.ibi per impotentiā.qd cū duplex
sit impotentia iuris ⁊ facti.c.sciscitatus de rescrip.⁊ decret.nīa
utatur generaliter verbo impotētia verificat tā in impotētia iu-
ris quā facti ⁊ ideo ad ↄcedendū bienniū vel trienniū sufficeret
5 impotētia tam iuris q̄ facti. ¶ † No.etiā ex text.ibidē impo-
tentiā qd lz terminus assignatus ad purgationem more sit cō-

a ¶ Impedimēta iusta. Adde nūquid impedimētū allegans ipm probare debeat Alex.in cōsi.cxl.incip.inspectis ⁊ ponderatis in.ij vol.fo.43.ↄcludēs tn q allegans impedimētū nō excusat pbando impedimētū nisi pbet se adhibuisse diligētiā ⁊ nō potuisse actū expedire ita no.fely.post Imm.in.c.ex transmissa de fori.p.gl.in.c.cupiētes.§.qd si p ex.in vbo ppositta.de elec.in.vi.⁊ Bar.pulchre in l.ij.§.⁊ quod dixi- mus.ff.si qs cau.ubi dicit nō sufficere pbare q fuerit vis flumi- nis nisi probet q eo tpe tu citatus recesseras ⁊ voluisses ad flumē causa transeundi.

tinuus adeo: ut nō deducanť ex eo impedimēta ut est tex.no.in
l.sancimus.§.fi.C.de fideius.tn hoc non habet locū in termino
assignato a iure miserationis cā ⁊ subsistēte aliqua cā iusta nō
aūt sine cā cōcesso: q: tūc terminus assignatus a iure miseratio
nis cā ad purgādū morā.lz sit ↄtinuus tn de eo deducunť iusta
impedimēta.ut hic ⁊ Bar.melius no.in aut.ei qui.C.de temp.
app.⁊ cle.sicut eo.ti.nā tps ad psequēdū appellationē est quasi
terminus defensionis: ⁊ post primū datur biennium. Et istud
bienniū ut predixi est quasi terminus purgationis more cōmis-
se in primo anno ut voluit Bal.in.d.l.ij.⁊ tn iusto subsistēte im-
pedimēto intra hūc terminū bienij dať restitutio in tertio an-
no.ecce ergo qualiter de termino purgatorio more subducitur.
saltē per restitutionē impedimentū ⁊ sic habetis qd maiori ex
iusta causa datur restitutio in integrū cōtra desertionē appella-
tionis lapsu biennij inductā: ⁊ sic adversus rē iudicatā qm imo
generaliter dico vobis qd adversus rem iudicatā restituiť ma-
ior ex clausula generali si qua mihi iusta cā fuerit visa. Panor.
in.c.significantibus de purgatione vulgari tenet aliter: sed hoc
6 tenet ibi.Host.⁊ alij. ¶ † No.ex tex.ibi.nolumus ⁊c.sm Pa-
nor.q post bienniū quicquid assignať de tertio anno non venit
ex iuris dispositiōe q: deť a iure sed assignať ab homine ⁊ hoc
est ex nova pvisiōe hui⁹ decretalis q patet p verbū nolum⁹.
Nā illa verba nolumus vel volumus sunt novi iuris cōstituti-
va.ita Panor.qui ⁊ similē inductionē facit in.c.sedes.ē. de re-
scrip.⁊ est gl.in cle.i.de offi.vic.⁊ etiā in cle.unica.de re.permu.
q: verbū volumus importat novā pvisionē.l.licet secus sit de
verbo declaramus: ut glo.in dicta cle.idē qd de verbo.volum⁹
dicimus de verbo statuimus lz secus de verbo innovamus.gl.
est no.in.c.ut litigātes.de offi.ordi.li.vi.in cle.fi.de rescrip.idē
qd de verbo volumus dicimus de verbo.decernimus gl.in cle.
per literas de prebē. Et sic istud trienniū dať ope restōnis ab
homine biennium autem a iure: ut infra latius declarabo. Et
sic habetis inferre hic esse casum q donec parti pōt esse succur-
sum via appellationis interponēde vel psequēde non datur re-
stitutio in integrū etiā si esset talis vel in tali casu in quo careť
7 restit.ita rota decis.cccxlij.que incipit.tē si ↄ absentē. ¶ † Gl.
in verbo impetenn in fine p meliori intelligētia materie ante
a oia querendū est q̄ sint impedimēta iusta ª in cā appellationis
⁊ dicit eq.x.spēs assignanť impedimētorū. ¶ Primū impedi-
mentū ex parte appellātis puta q: infirmus fuit ipse appellās.
l.quantū.ff.de re iudi.vel q: incarceratus.l.ij.§.fi.⁊ ibi Bar.ff.
si quis cau.notať in.l.i.ff.de custo.⁊ exhi.eo. Item q: pauper:
nā paupertas excusat appellantē a psecutiōe.tex.est in.§.i.in
aut.de his qui ingred.ad appel.⁊ ita Inn.hic in.l.si procurato
rē.§.si ignorantes.ff.man.Bal.in.l.acceptā in fi.col.C.de usur.
allegās gl.in.l.eos.C.eo.bal.in.l.fi.C.de condit.inser. Allegās
bonā glo.in.l.minoribus.C.de his quib.ut indig.⁊ ita Inn.hic
⁊ post eum alij. ¶ Secunda spēs impedimenti est ex parte ap-
pellati ⁊ illa potest esse duplex aut quia appellatus impediat de
facto appellantē prout est glo.in.l.a.§.dolo.ff.de dolo. Aut q:
impediat de iure sed petendo dilationes ad probandum lon-
gas vel opponenda multas exceptiones ita q interim impedi-
tur appellans ne prosequatur.⁊ de hoc est bonus tex.in.l.petē-
de.C.de temp.in integ.restit.pet. No.Bald.in.l.contra maio-
res.C.de inoffi.testa.in authenti.ei qui.C.de temp.appella.et
dicam infra latius in effectibus. ¶ Tertia species impedimen-
torū est mixta.s.pveniēs ex facto utriusq.puta compromisso
facto per partes aut.si tamē.C.de tēp.appel.allegata in gl.no-
stra cle.q̄d in.eo.ti. ¶ Quarta species facto pcuratoris de qua
per Bal in dicta.l.cōtra maiores ⁊ per Car.in cle.sicut eo.tit.
⁊ est bonus tex.in.d.l.si procur.§.si ignorantes. ¶ Quinta spe-
cies facto iudicis.⁊ de hac loquitur etiā glo.nostra circa finem:
⁊ est tex.in.l.fin.§.illud.C.de temp.appel.§.primo in authenti.
de his qui ingred.ad appella. ¶ Sexta species facto tertij.et
de hac loquitur tex.in.d.§.dolo.⁊ glo.hic. ¶ Septima species
casus fortuiti: ⁊ de hac potest generaliter intelligi tex.noster:⁊
est tex.in.l.ij.§.sed ⁊ si quis.ff.si quis cauti: puta propter inun-
dationem aquarum ⁊c. Octava species propter impedimentum
in persona testium.ita Bal.hic. Nona species propter instru-
menta amissa vel que de facili non possunt haberi.ita Innocē.
hic ⁊ alij. Decima ⁊ ultima species propter difficultatem pro-
8 bationum. ¶ † Visis impedimentis succedit secunda questio
an sola impedimenta sufficiant.⁊ dicite secundum Imo.hic q
non: sed requiritur quod constet quod si impedimentum non
fuisset alias fuisset prosecuturus.⁊ de hoc est text.⁊ ibi Barto.
in.l.qui commeatum.⁊ in.l.ij.§.si ad diem.ff.de re milita.⁊ ita
Bar.in.l.i.§.dies.ff.quādo appel.sit.⁊ Bar.⁊ Ange.in.l.ij.§.
quod diximus.alias est.§.qd si quis.ff.si quis cau.faciunt no-
9 ta per Panor.⁊ Innoc.in.c.i.§.de cle.ergo. ¶ † Sed nunquid
requiretur protestatio ad hoc ut constet q erat prosecuturus
nisi

nisi fuisset impedimentũ. et glo. videt tenere q sic in c. cupiẽ-
tes. §. quod si per. xx. in glo. in verbo proposita. de elec. lib. vi.
in c. i. §. finali. e. c. plerũq. de rescrip. et loquitur hic do. Ant.
Barto. in d. §. quod dicimus. et etiã in d. §. dies. et in d. l. qui
commeatum tenet quod bene sit vtile: sed non dicit q sit ne-
cessarium protestari. In contrarium quod sufficiat solum im-
pedimentum facit text. noster qui ponderat solam impoten-
tiam in d. auf. si qui. et in d. cle. sicut. et in c. si iustus. j. eodem.
Bal. hic videtur tenere quod requiratur protestatio: tamen
loquitur de impedimento proueniẽte ex facto iudicis. Henr.
et Ancha. in d. §. quod si per. xx. et sunt Inno. in d. c. si iustus.
ita distinguunt. Aut loquimur de impedimento proueniẽ-
te facto iudicis: et tunc tum propter constituentem iudicem in
mora. §. illud. tum quia non est verisimile quod iudex impe-
diat volentes procedere cum presumatur in dubio pro iudi-
ce. l. i. C. de offi. iud. mili. et tunc requiratur protestatio. Et ita
procedat or. glo. contraria. et ita signanter loquitur Bal. hic.
Sed in hoc Pan. in consi. xxi. incip. incip. in epi. etc. in casu de
sertionis. tenet contra per dictum Inno. hic post primum ibi
imo plus dico. et Bal. innuit hanc distinctionẽ cum ratione in
l. properandum. § sin autem vtraq. C. de iudi. Aut loquimur
in alia specie impedimentorum. et tunc procedat opi. Bartoli
q non sit necesse protestari: tñ propter alleuiamen probatio-
nis sit vtile: qr nõ erit nec esse postea probare q tu esses pro-
secuturus: sed sola protestatio sufficiet. et ita debet declarari
tex. noster cum iuribus in contrarium allegatis. Et ad predi-
cta faciũt not. in l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de ope. no. nun.
Sed retento q sit necessaria vel vtilis protestatio nunquid
sufficiet semel protestari. Bald. hic videtur velle q non per
tex. no. in d. l. si. §. illud. ibi summa ope. nam protestans semel
non dicitur summa ope niti. Et ita bal. in aut. nisi si appellatio
nem. C. de tempo. appellatio. vbi dicit q debet protestari in-
stanter sicut apostoli debent peti. Et ideo sicut in petitione
apostolorũ sufficit vnica protestatio dũmodo dicatur instan-
ter instantissime. vt no. in cle. ij. eo. ti. ideo videtur velle ibi
Bald. ad hoc vt sufficiat illa protestatio requirat q in ea de-
monstretur de magna instantia: alias requirantur plures pro-
testationes. voluit tñ hic Bal. q si iudex expresse denegasset
se non auditurũ procedentẽ q illo casu sufficiat vnica prote-
statio. faciunt que habentur in c. ij. de dolo et contu. lib. vi. in
c. venerabilibus. §. secus. de senten. exco. lib. vi. In contrariũ
tenet hic Inno. et Bar. in l. mora. in princ. ff. de vsur. in l. initia
fenc. §. vsuras. et ibi Inno. de leg. ij. et Lap. allega. sua. xxxvij.
tenet Bal. in d. §. sin autẽ vtraq. vbi tenẽt q vnica protesta-
tio sufficiat qr satis est q constituti⁹ sit iudex in mora vel ali⁹
impediens per vnicã interpellationẽ. Item⁹ satis constat de
animo meo q prosequerer si possem ex illa protestatione. nec
aliquid boni in contrarium allegatur: qr illud summa ope niti
debet. de quo in d. §. illud resoluitur nisi impediatur. vt i hoc
nostro cum similibus. Et ita videtur velle. d. Anto. in c. ple-
rumq. de rescrip. vbi si cessaret tã impedimentũ per eũ videa-
tur stare debet iterare protestationẽ. et Cald. rub. ea. cõsti. vij.
et sic posset temperari premissa opi. et ita Inno. hic in. viij. co. li-
cet. d. Ant. velit q etiã si non constat cessare impedimentũ sit
iteranda protestatio: vel aliter probare vz q per eum non ste-
tit. Mihi videtur q in primo anno sufficiat vnica protesta-
tio: in secundo autẽ cum debeat esse diligentior procedat opi-
nio Bal. hic. et sic pluries debet protestari p ea q dixi in eui-
dentialibus. et habẽtur in l. si. §. pe. C. de tempo. appel. et facit
distinctio Inno. in impedimento iudicis. Tertia principalis
est questio circa probationes impedimentorum. et in hac tres
cadunt questiones. primo quis debeat probare impedimen-
10 tum. secundo quid debeat probari. tertio qualiter ¶ † Circa
primam dicite quod cum sit regula, q qui dicit, probare de-
bet. l. ij. ff. de proba. et in exceptione qui excipit probare debet
cũ sit actor. l. i. ff. de excep q ipse qui dixerit se impeditũ pba-
re debet. et hoc probatur ex textu nostro ibi in verbo cõstite-
11 rit. et sic appellans debet probare. ¶ † Circa secundam que-
stionem dicite q duo debent probari impedimentum: et q si nõ
fuisset impedimentum appellans fuisset prosecuturus. d. l. q
12 commeatum. ibi dixi in secunda questiõe principali. ¶ † Cir-
ca tertiam qualiter debeat probari. Specu. eo. tit. §. nũc breui-
ter. versi. quid ergo. tenet q probetur per solum iuramentum
et ita tenet Fede. de senis consi. cviij. quod incipit. super pun-
cto. facit tex. in c. quia propter. de electio. d. Anto. tenet cõ-
trarium. primo quia impedimentum debet probari per euidẽ-
tes probationes. c. cum sit Rom. in l. ibi euidenti causa. §. eod.
dicto. §. illud. ibi euidentissimis probationibus: sed iura-
mentum non est euidens probatio. glo. est in l. si. in prin. ff. q
met. causa. in l. cum de indebito. ff. de proba. et voluit bal. in l.
fina. C. de secundis nuptijs. et in l. in bone fidei. C. de reb. cre-
di. imo proprie non est probatio iuramentum. vt voluit bal-
dus in rubrica. de proba. et facit tex. cum no. in c. ij. de pro-
batio. faciunt notata per Gemi. in c. i. de electio. libro. vi. pre-
terea cum in arduis iuramentum non admittatur etiam in sup-
plementum probationis. vt nota. in l. admonendi. ff. de iure-
iur. dicta. l. in bone fidei. in c. fina. de iureiu. ergo cũ appella-
tio sit de arduis vt dixi in euidentialibus: multominus ad-
mittetur ad probandum per iuramentum. et facit gloss. not. in
c. cum literis. in principio. de testibus. vbi in criminalibus
ciuiliter motis propter grauitatem preiudicij nõ admittitur
iuramentum in supplementum probationis. Pano. in. hic.
et Bald. in l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excusa. tuto. et ibi po-
nit aliquid Barto. qui videtur tenere cum Specu. tenent q
relinquatur arbitrio iudicis. et ita etiam Bartol. in l. ij. §. qd
diximus. ff. si quis cautio. quia inspecta qualitate psone appel-
lantis et cause et difficultate probationum et aliis huiusmodi
circũstantijs admittet iudex pro arbitrio suo e non admittet
volentem probare impedimentum per iuramentum. facit. c. ex
literis cum his que ibi Panor. de in integ. resti. Jo. an. in ad-
di. ad Spec. in dicto versi. quid ergo. videtur cum eo transire
Inno. hic. secundũ distinctio. ita concordat: quia aut loquimur
de impedimento probando in curia per eum qui est de lon-
ginquis partibus. et illo casu propter difficultatem probatio-
num et ne cogeretur facere nouum processum sup impedimen-
to admittatur probatio per iuramentum. aut loquimur de im-
pedimento probando in curia vel etiam extra per eũ qui nõ
est de longinquis partibus. et tunc non admittatur probatio
per iuramentum. Et ita procedat opinio contraria. et hãc di-
stinctionem refert et sequitur Cardinalis in clementina sicut
eodem titu. et tenendo sine opi. Panor. q statur arbitrio iu-
dicis siue opi. Joan. and. non obstat quod dicitur de euiden-
tissimis probationib⁹. qr dicit do. Philip. q ex quo ex dispo-
sitione iuris statur arbitrio iudicis. vel etiam tenẽdo cũ Jo.
and. statur iuramento certe dicitur euidentissima probatio.
quia non solum iuramentum ex dispositione iuris facit euidẽ-
tissimam probationem. capi. fina. vbi tex. quod metus cau-
sa. quem ad hoc pro se allegat Specu. vbi. sed etiam psum-
ptio sola ex dispositiõe iuris est euidentissima probatio. glo.
est in l. si tutor petitus. C. de pericu. et commo. tut. hominis text.
et ibi Barto. et alij in l. lucius. ff. de condi. et demon. gloss. et ibi
Bald. et Ludo. in l. primo. C. de testa. mili. habetur in l. licet
imperator. ff. de leg. primo. non ergo mirum si in casu nostro
sufficit probatio per iuramentum arbitrio iudicis fm⁹ Pan.
vel quando pars est de longinquis partibus fm Joan. and.
13 ¶ † Quarta principalis est questio quis sit effectus predi-
ctorum impedimentorum. et circa primum effectus impedi-
mẽti est in persona appellantis fm cõmuniter doct. si incidat
in primo anno ipso iure currit primus annus et datur secun-
dus. et hoc voluit glossa nostra dum dicit quod ipso iure ap-
pellans seruatur illesus. si autem incidit in secundo anno di-
cam infra. et per hoc habetis colligere fm Baldum quod ap-
pellans in causa appellationis impeditus non cogitur consti-
tuere procuratorem. nam si cogeretur curreret sibi impedito
tempus. c. querelam. supra de procuratoribus. et potest esse ra-
tio quam hic vult Baldus. et dixi in euidentialibus. quia in
arduis nemo cogitur mittere procuratorem. dicto capitulo
querelam. sed ista sunt de ergo in appellatione non cogetur
mittere procuratorem. Circa secundam speciem impedimen-
ti. scilicet illati ab appellato capiendo distinctionem Inno. et
tunc si impedit de facto ipso existente soluendo agitur con-
tra eum de dolo. et ideo currunt tempora si non est soluendo
bene currunt tempora: sed restituuntur. ita gloss. et post eam
Barto. in d. l. arbitrio. §. dolo. ff. de dolo. et ita Barto. in aut.
item si appellatio. C. de tempo. appella. Istud primum mem-
brum non videtur absurde esse limitandum vt procedat in se-
cundo anno in quo propter impedimentum recurritur ad
restitutionem in integrum: sed in primo cum detur mero iure
forte posset dici quod cum detur mero iure quod etiam hoc
primo membro dabitur secundus annus. et faciunt que hic
Bal. circa impedimentum proueniẽs facto tertij. vt. j. in sexto
impedimento dicam. Quoddam est impedimentum illatum.
ab appellato non de facto: sed de iure: qr iudicialiter procedẽ-
do grauauit longis dilationibus appellantem. et illo casu ap-
pellanti impedito nõ currunt tẽpora. et ideo facite regulã qđ
de tempore appellationis prosequende subducuntur omnia
tempora eiusdem generis vel incidentis cause: cũq articuli mori ab
appellato intra quesite articulus est examinatus si appella-
tus succubuit: qr licet iudicialiter impedierit appellantem: ta-
mẽ ex quo succubuit presumitur iniuste fecisse: et iõ ap pellãti

non currunt tempora interea. ita Bal. no. in. d. auten. ei qui.
& ideo si app: llatus aliquid attentauit, vel fecit per iudicẽ at
tentari & appellans recurrit vt faciat reuocari attentata do
nec pendet iudicium sup attentatis si appellans obtinuit su
per eis, nunc currunt tempora prosequende appellationis:
sed illa tempora iudicij attentatorum de medio subducuntur
secus si appellatus obtinuisset in iudicio attentatorum quia
illo casu non dicitur impeditus ab appellato: sed a seipso: quia
iniuste petijt reuocari attentata. ita voluit. d. de rota decisio
ne sua. ccij. que incipit. item quod reuocatio attentatorum.
Anto. dicit indistincte quod communis opi. habet quod aduersario
existente soluendo detur actio de dolo sicut intentio. sed ipso
non existente soluendo detur restitutio in integrum. & ita in
telligit que habentur in. d. §. dolo. Panor. dicit quod nescit vn
de sumat do. Ant. hanc esse communem opi. & tenet ipse quod
14 debet habere secundum antiquam vel cum rota. ¶ † Ex per pre
dicta infertur ad aliam decisionem quod si appellatus opponit
de ineptitudine libelli & succubuit in causa cum videatur im
pedisse appel. item illa tempora intra que disputatum est
de ineptitudine libelli subducuntur: secus si appellatus obti
nuisset quia tunc appellans videtur impedisse seipsum. ita
Bal. in dicta auten. ei qui. Idem dicit si appellatus oppone
ret exceptiones contra procuratorem appellantis. ita Bal.
in. l. contra maiores. C. de inoffi. test. Idem si disputatur de
nullitate sententie vel alia nullitate processus opposita con
tra appellantem. ita Bal. in. d. l. contra maiores. & ita Pau. cõ
si. xxij. incip. in christi &c. in casu desitionis & consi. xxv. in si.
15 columna incip. in christi &c. super prima dubio. ¶ † Et ideo
succedit quod nunquid si appellans negat nõ fuisse appella
tum: puta quia iudex velit sibi assignare terminum vel etiam
pars beneficio appellantis velit petere sententiam in firma
ri in alio capitulo quod potest vt dixi in rubrica & in. c. si duo
bus. supra eo. nunquid tempora huius disputationis subdu
cantur. & dicit quod non nam appellans qui semel negauit fuisse
appellatum non potest amplius prosequi appellationem. ita
Specu. eo. tit. §. nunc breuiter, versi. sed pone. ita Cardi. in cle
sicut. eodem titu. faciunt no. in. c. G. perpetuue, supra de side
16 ¶ † Circa tertium speciem scilicet mixtam que prouenit tam
ab appellante quam ab appel ato. dicit quod tempora huius
impedimenti subducuntur ita vt medio tempore non curran
sive loquamur de tempore iuris siue de tempore sia iu vel ho
minis assignati loco termini iuris. d. Anto. & Imo. hic per
notata per Jo. an. in addi. ad spe cu. §. nunc breuiter, versi. licet
autem. & cum eis transit Panormitanus licet aliqualiter ac
guat. & sic istud habet locum indistincte non quia protogetur
tempus prosequende appellationis a partibus: sed quia dif
fertur tale tempus & interea donec partes consentiũt dormis
sive hoc sit tempus assignatum ab homine: siue a iure. & ille
est tex. in. cle. quamdiu. eodem titu. in glo. in verbo currere. in.
auten. si tamen. C. de tempo. appel. & ideo pendente compro
misso non curreret tale tempus. Et ideo si ambe partes ex
presse consentirent pendente appellatione ire vtraque, puta ad
sanctum iacobum pendente tempore huius itinerationis non
curreret tempus ad prosequendum. ita voluit glo. & ibi Car.
in cle. quamdiu, in verbo expresso. dicens esse tex. ibi & sic ha
betis quod de consensu vtriusque partis potest instantia appella
tionis suspendi. & tamen non poterit prorogari. Cy. & Bart
in d. auten. ei qui. C. eo. Jo. an addit. ad Specul. in titu. eo.
§. nunc breuiter. & est ratio: nam pendente tempore compro
missi vel suspensionis non potest procedi. quia facto partium
suspenditur potestas procedendi: sed si prorogetur instan
tia appellationis non fieret suspẽsio sed interea posset proce
di. & ideo nulla equitas subest vt tempora prorogentur. Ita
Matheſi. in singu. suis singu. xxi. quod incipit. Nota quod tem
pus instantie. Petrus de ancha. consi. cclxxii. quod incipit
Jo. an. t. net quod solo consensu partium non suspẽditur appel
latio nisi in casibus a iure expressis. Et ideo dicit quod licet per
com promissum in arbitrum suspendatur tẽpus instantie ap
pellationis: tamen non suspenditur per compromissum in ar
bitratorem quia hoc non reperitur iure cautum. Sed predi
cta primo loco magis placent. & contra Ancha. faciunt q̃ dix
cam in proxima questione, & in vltimis verbis huius tertij im
pedimenti. Sed nunquid habeat hoc locum in cõ promisso fa
cto pendente appellatione de causa principali: quia sic com
promissum de causa principali non de causa appellationis. &
videtur quod non. nam tex. in. d. cle. quamdiu loquitur de compro
misso cause appellationis. & melius probatur ex tex. in aut. si
tamen. ibi cã appellationis renectatur. C. de tempo. appel. &
in corpore vnde sumitur. tamen Bal. in authen. si tñ. sed me
lius in. l. eo. §. apostolos. C. eo. concludit quod habet locũ etiã in
cõpromisso de cã principali. & facit tex. d. clẽ. ibi expresso con
sensu. puta appellatio licet fiat super incidenti vel emergenti
fit tñ ad finem principalis cause, ergo compromissum de prin
cipali cã debet suspendere cursum tẽporis super ipsa appella
tione prosequenda. Sed quid de tẽpore ad dandum aposto
los dicit quod suspenditur etiam per compromissum. ita Bal.
in. d. §. apostolos. Quid de tẽpore. decem ad appellandũ. di
cit Car. in cle. quamdiu. quod non suspenditur per compromis
sum. & assignat rationem differentie: nam compromittẽs nihil
agit cõe cum ipsa interpositione appellationis: quia appellatio
interponitur ad extinguendũ pronunciatum. Compromissum
fit quasi ad prosequendum. Et ideo cum maiorem similitudi
nem habeat compromissum cum ipsa prosecutione appellatio
nis quam cum interpositione non mirum si magis suspendit
tempus prosecutionis quam tempus ad interponendam ap
pellationem. puta tempus ad appellandum datur nisi vni: ad
prosequendum assignatur vtrique: quia prosecutio est cõis. c. ses
pe. & c. oblate. & ibi videbimus. j. eo. Sed quid si ante pronũcia
tionem facto compromisso appellans vult prosequi appella
tionem coram iudice ad quem omisso compromisso vel etiam
post laudum arbitri vult prosequi. & dicit quod sic soluta pena
compromissi. Ita glo. no. & ibi Cardi. in cle. quamdiu. in ver
bo compromisso: nisi adesset clausula in compromisso rato ma
nente pacto quod toties quoties contrafactum fuerit committa
tur pena. iuxta not. in. l. pe. ff de trans. quia illo casu non posset
prosequi appellationem. ita Card. in. d. cle. quamdiu. & faciunt
nota. p Ang. in. d. l. pe. & gl. & docto. in. c. dilecti. ꝫ. de arbitr.
Item nisi emologatum esset laudũ: vel essemus in casu in quo
ex sñia arbitri nascitur actio. de quibus in. l. j. & pe. C. de arb.
in. c. ij. in. c. cum dilectus. in. c. exposita. in. c. cum dilectus. & in
ca. per tuas. vbi melius. ꝫ. de arbi. quia tunc post laudũ nõ pos
set prosequi. item nisi esset compromissum vt in arbitratores
quia tunc nec potest pendente compromisso: nec etiam lato lau
do prosequi. ita Bal. in. d. §. apostolos. & faciunt nota. in. l. si
quis maior. & in. l. fratris. in prin. per Bal. C. de transact. li
17 cet Pet. de anch. in consi. preálleg. tenet contrarium. ¶ † Quar
ta species est impedimenti ex facto procuratoris. & in hoc di
cite sm Bal. in. c. ex parte. ꝫ. de rescrid. quod aut procurator co
gitur prosequi. puta quia habet mandatum ad prosequendũ,
& in alijs casibus de quibus in. c. non iuste. ꝫ. de procur. & in. l.
inuitus. C. de procu. & isto casu negligentia procuratoris be
ne nocet domino. l. si procuratorem. §. si ignorantem. ff. man
dati. & ideo ex negligentia eius inducetur desertio adpellatio
nis nec dabitur secundus annus domino: vel etiam triennium:
quia imputandum est domino qui malum procuratorem ele
git. l. cum mandato. ff. de minoribus. tamen si procurator non
esset soluendo posset dominus restitui aduersus lapsum tem
poris. ita Cardi. in clementi. sicut. eodem titulo. sicut dixi
mus in impedimento facto tertij vt statim dicã. & faciunt que
habentur in capi. secundo in. c. ex literis. ꝫ. de in integrum re
stitutione. & que dicam. j. circa impedimentum tertij. & ad pdi
cta faciunt que not. Bald. in. l. contra maiores. C. de inoffic.
testamento, vbi videtur ipse Bald. considerare an iustum fue
rit impedimentum ex parte procuratoris quia disputauit cir
ca aliqua circa que credebat se ius habere. & propterea non
est prosecutus appellationis causam. & tunc detur secundus
annus domino, & ex restitutione triennium, aut procurator fuit
in mera negligentia. & tunc est quid imputetur domino. & pro
18 cedant que predix. ¶ † Et ex predictis habetis inferre quod
procurator per tacitam desertionem appellationis põt pre
iudicare domino. & ita Oldradus consilia. clxv. quod incipit.
Casus talis appellatur. vbi firmat quod dominus restitue
tur in integrum si procurator non est soluendo. l. fina. cum ibi
scriptis. ff. de eo per quem. fac. c. non. in capitulo. secundo. ꝫ.
de in integ. resti. Sed quid de expressa nunquid procurator
expresse possit renunciare appellationi. & Bald. in. l. fin. §. si,
C. de tempo. appel. tenet quod expresse renunciare non possit:
quia procurator non habet potestatem donandi nisi sit expres
se mandata. l. contra iuris ciuilis regulas. §. si ff. de pac. cum
similibus. Dy. & Ray. in. l. cum procur. in prin. ff. de oper. no
ui nuncia. tenent quod imo possit: quia par est veritas taciti
& expressi ergo &c. & etiam per illũ tex. no. ibi Bald. in. d. c. ex
pte. ꝫ. in si. sedere. distinctionis concordat opi. aut procura
tor vult renunciare appellationi sine noua causa: & tunc non
possit. & ita procedit prima opi. quam etiã tenent Ang. & Imo.
in. l. ab executore. in princ. si. ff. eo. titu. aut vult renunciare ex
noua causa & magna tali quod verisimiliter dominus renun
ciasset: & tunc possit procurator renunciare. facit quod no. glo.
in. l. tale pactum. §. si. ff. de pac. Et pro hac distinctione Bal.
cit casus singularis in. l. si hominem. ff. mandati. tamen quod pa
cto nec

cto nec compromisso renunciare appellationi vel econtra pro
rogare fatalia non possit procurator. tenet Calde. in rub. de
appel. consi. iii. ⁊ in rub. de procu. consi. ij. vbi dixit ꝙ licet p
curator post litem contestatam sit effectus dominus litis. l. ne
que. C. de procu. tamen non poterit ex pacto instantiā proro
19 gare appellationis. ¶ †Sed opere precium esset videre qd
de prelatis cum sint vt procuratores. c. ij. i. de dona. nunquid
facto eorum impediatur tempus ecclesie ad prosequendū ap
pellationem assignatam. ⁊ certe dicite ꝙ censentur vt princi
pales persone qr sunt necessarij administratores. c. edoceri. ⁊
c. cum olecta. ē. de rescri. ⁊ ideo dicite ꝙ erit in optione eccle
sie vel pati ꝙ appellatio sit deserta ex negligentia prelati: vel
impedimento ab eo illato: ⁊ agere contra ꝑlatum vel velle pe
tere in integrum restitutionē aduersus desertionem. ⁊ sic ef
fectualiter facto prelati deseritur appellatio licet petat in in
tegrum restitutio vel agatur contra ipsum prelatū. Ista fuit
decisio Panor. ⁊ Imo. in similibus terminis in. c. ij. ē. de in in
teg. resti. facit. c. auditis. ē. de in integ. resti. ⁊ c. si. eod. titu. vbi
melius de in integ. resti. Et habetis glo. no. in. c. ex presentiū.
ī. de pig. in verbo necessitate. ⁊ faciunt not. per Bart. in. l. cum
mandato. ff. de mino. tamen prelatus appellationi renuncia
re non poterit expresse nisi sicut dixi de procu. quia ad dona.
non est plus ꝙ procurator. d. c. ij. de dona. Et faciunt no. per
Io. and. ⁊ omnes in. c. peruenit. ē. de arbi. vbi nec de re eccle
sie potest prelatus compromittere nisi cum solennitate ꝗ req
ritur in alienatione. faciunt not. in. c. venies. ⁊ in. c. de cetero.
ē. de trans. vbi idem dicitur de transactione. ⁊ notata p Bal
20 dum maxime in. l. preses. C. de transac. ¶ †Sed quid de im
pedimento illato a tutore: qr tutor fuit negligens. ⁊ Albe. in
dicta authen. ei qui. videtur firmare ꝙ tale impedimentum no
ceat pupillo vsqꝫ adeo ꝙ non detur secundus nec tertius an
nus. per ea que habentur in. l. ⁊ si fine. §. si. ff. de minori. in. §. si
pupillus. in auten. de here. ⁊ falci. tamen licet ipse nō dicat cū
sit administrator necessarius tutor dicendū erit ꝙ sit in optio
ne pupilli post desertam appellationem: vel agere contra tu
torem ex sua negligentia: vel in integrum restitutionem pe
tere aduersus desertionem. per ea que habentur per Barto
lum in. d. l. cum mandato. ⁊ ibi glo. ⁊ est tex. in. l. etiam. C. si tu
tor vel cur. interue. ⁊ volunt Panor. ⁊ Imo. in. c. ij. ē. de in in
21 teg. resti. ¶ †Quinta species impedimenti est quod proue
a nit ex facto iudicis [a]. ⁊ isto casu quot capita tot sententie. pri
mo loco glo. videtur hic inclinare ꝙ ipso iure non currat tem
pus impedito facto iudicis. ⁊ de hoc Pau. de cast. consi. xxi.
incipi. in christi ⁊c. in casu desertionis. vbi nihil firmat. ⁊ quod
ipso iure non currat tenet Pau. consi. xxv. in fi. col. incipien.
in christi ⁊c. super primo dubio. ⁊ ita tenet gl. in. c. anteriori
in glo. magna. ij. q. vi. tenet glo. in. §. ⁊ hoc quoqꝫ sancimus. in
authen. de colla. colla. viij. tenet gl. i. §. hoc quoqꝫ. versi. illud.
in authen. de his qui ingredi. ad appel. in. l. sed ⁊ si per preto
rē. in princi. ff. ex quib. cau. maio. Contrariam opi. ꝙ immo ipso
iure currat tempus sed detur in integ. restitutio. tenet gloss.
in. §. hoc quoqꝫ sancimus. in authen. vt sponsa. largi. authen.
itē si appellationem. C. de tempo. appel. ⁊ hanc partem sequi
tur Bartolus dicens qd ista restitutio incidenter per ipsum
iudicem ad quem cōcedetur. ⁊ Bal. in. d. authen. et qui primā
opi. tenet Iac. de are. Cy. ⁊ Bal. in. d. authen. item si appella
tionem. tenet Imo. in. c. vltra tentiam. ē. de testi. tenet hic do.
Ant. tamen fatetur ꝙ potest eligi media via. s. quod propter
iudicis impedimentum interim non currat tēpus sed nō de
tur biennium nec opus sit restitutione. Et ita Ia. ⁊ Bald. in
dicto. §. hoc quoqꝫ. per tex. ibi qui corrigit. §. i. i. authē. de his
qui ingrediun. ad appel. Panor. tenet ꝙ detur secundus an
nus: ⁊ sic tempus currat. ad hoc. §. hoc quoqꝫ. respōdet quod
non sit preiudicium verum: in effectu tamē currit tēpus. Imo
quod modus erit differens, alius seruandus in primo fatali
ꝙ in secundo: quia in primo anno non requirit impedito fa
cto iudicis: aliud ꝙ vt protestetur: ⁊ illo casu dabit secundus
annus a iure. ⁊ ita debet intelligi prima gl. ꝙ ipso iure serua
bitur illesus. s. quia per impedimētū iudicis bene curret. pri
mus annus: sed dabitur a iure secundus. Et ideo ipso iure
datur illesus: nec indiget restitutione. ⁊ in hoc. d. Anto. tenet
contra eū. quia vult ꝙ immo ipso iure non currat tempus pri
mi anni. In secundo autem fatali. s. secundo anno non suffi
cit protestari de impedimento iudicis: sed etiā debet implo
rari auxilium superioris vt coget iudicē impedientem ne im
pediat: puta quia nolit procedere iudex: tunc superior debe
ret cogere eum ad procedendum: ⁊ hoc in secūdo fatali neces
se est vt pars petat: ⁊ ita ipso iure postea non curret secūdus
annus. ⁊ ita saluat opi. Io. and. in rub. in addi. ad Specul. in
quarta parte. eo. tit. hoc autem non petito a superiore curret
secundus annus. ⁊ ita loquitur tex. in. d. l. fin. §. illud. qui ser
uit distinctionem Imo. Dicit tamen Imo. ꝙ ante factū opti
mum erit seruare indifferenter istam cautelam vt imploretur
auxilium superioris contra iudicem impedientem tam in pri
mo fatali ꝙ in secundo: tamen si non fuerit factum dabitur a
iure secundus annus: sed effectus ⁊ necessitas illius cautele est
in secundo fatali quia si non vult ꝙ currat sibi tēpus ipso iu
re debet implorare superiorem. ⁊ facit quod dixi in euidētia
libus quia in primo fatali debet esse diligens: in secundo dili
gentior. ⁊ est vnus notabilis effectus huius differentie vlti
me. scilicet ꝙ exigatur restitutio hominis. nam si ipso iure tē
pus per impedimentum datur, certe solo iuris ministerio im
pedito etiam vna die solum in primo anno dabitur secundus
annus. secus si iuris ministerio nō daretur sꝫ facto hominis.
nam tunc solum tantum tempus daretur quantum impedi
mentū abstulit. gl. in. c. si electio. de electio. lib. vi. Io. an. hic in
fine col. recte ponderando. ⁊ Imo. Pau. in. d. consi. xxv. in fi
22 ne col. ¶ †Sciatis qꝫ ꝙ si iudex vellet suspendere per suā p
nunciationem hunc lapsum fatalis temporis non potest. ⁊ im
putet sibi pars appellans si tali pronunciationi tacens acque
uit. Ita Calde. in rub. de appella. consi. iij. Et profecto pre
dicta opi. Imo. mihi vt media magis placet. Dixit tamē hic
Panor. ꝙ si facto principis interueniret impedimentum ad
quem fuisset appellatum ipso iure appellans seruatur illesus
nec currit ei tempus etiam si per mille annos durasset pendē
tia appellationis. c. ex insinuatione. ī. eo. authen. sed cū lis. C.
de tempo. appella. ⁊ facit glo. in dicta authen. itē si appella
tionē. ⁊ sic habetis nouum intellectum in. c. cum literis. ē. de in
integ. resti. qui tex. poterit ita intelligi licet quo ad illum tex.
23 posset mordeiri. ¶ †Sed opere precium est scire, nūquid iudi
ce nolente procedere possit ab hac tarditate appellari. ⁊ vide
tur dicendum ꝙ sic quia iudex requisitus nolens aliquid fa
cere dicitur iustitiam denegare licet non respondeat. Ita bal
dus in. c. i. de mili. vasal. qui contumax est. ⁊ pro hac parte fa
cit glo. in. c. si religiosus. de electio. lib. vi. gloss. in terminis in
c. legitima. in fine. eodem tit. libro. vi. glo. in. c. vt constituere
tur. ⁊ in. c. domino sancto. quinquagesima distinct. in. c. bone.
lo primo. ē. de postula. prelato. faciunt notata per Barto. in
l. i. §. permittitur. ff. de aqua quotidia. ⁊ estiua. in contrarium
facit tex. ⁊ ibi Bald. in dicto. §. illud. dum dicit implorandū
auxilium superioris. ⁊ etiā voluit Bal. in. l. ij. §. C. vt lite pen
dente. Cy. in. l. in criminali. C. de iurisdi. omnium iudic. ⁊ per
nam aliquid in. c. vt debitus. ī. eo. tamen maiores sunt autho
ritates precedentes: ⁊ etiam maiori nititur ratione: qr ex quo
facit iniustitiam debet posse appellari maxime de iure canoni
co. ca. concertationi. eodem titu. libro. vi. tamen notate quod
dato ꝙ possit appellari a tali tarditate: nunꝙ tamē trāsit in
rem iudicatam si non appellatur quin semper possit querela
ri contra talem actum siue tarditatē. ita bal. in terminis in. c.
per tuas. licet ibi Imo. teneat contrarium supra de testibus.
24 ¶ †Sextum impedimentum illatum facto tertij: ⁊ illo casu
currit primus annus ⁊ secundus: ⁊ sic indistincte currūt tem
pora non obstante impedimento tertij: sed contra tertiū agi
tur de dolo: ⁊ tertio non existente soluendo petit in integrū
restitutio: vt tantūdē temporis restituatur quātū facto tertij
est ablatum. ita glo. in. l. arbitrio. §. dolo. ⁊ ibi Bart. ff. de do
lo. in authen. atem si appellationem. ⁊ ibi docto. C. de temp. ap
pel. ⁊ in hoc concordāt communiter doctores hic. ⁊ etiam vo
lunt glo. nostra dum allegat. d. §. dolo. ⁊ voluit gloss. in. l. fi. ff.
de eo per quem factum erit. Sed Bald. hic in. i. colum. ita di
stinguit. aut loquimur de impedimento tertij interueniente
in primo fatali. ⁊ tūc ex quo impedito datur generaliter secun
dus annus. dicta authentica ei q. ideo isto casu propter impe
dimentum tertij intelligitur a iure datus secundus annus
aut interueniat in secundo fatali impedimentum tertij. ⁊ tunc
qr lapso secundo fatali a iure vlterius tempus nō datur. sed
sententia trāsit in rem iudicatam: ideo hoc casu necessaria est
restitutio aduersus hunc lapsum temporis ⁊ tacitam confir
mationem sententie: ⁊ ideo donec habet aliquam actionē con
tra priuatū. s. cō hūc tertiū impedientē ex dolo suo: ⁊ tempora
vltra biennū datur ex restitutione: ideo īpedito facto tertij
nō dentur illa tempora: qr hꝫ aliud remediū. s. agendi ad īter
esse cōtra tertiū. ⁊ ideo bene concedit per glo. nostrā ⁊ alios
supra allegatos ꝙ tertio non existente soluendo dabit in in
tegrum restitutio ad tps tantū ꝙtū fuit impeditus. ⁊ p Bal.
faciunt not. in. c. ij. ⁊ in. c. auditis. ⁊ in. c. ex literis. ē. de in inte
grū resti. dū ibi volunt ꝙ ita demū detur in integrū restitutio
si cōtra aliū non cōpetet aliud remediū actionis. vel dato qd
cōpetat aliud remediū actionis: ille cōtra quē agit nō est sol
uendo: vel materia sup qua agitur non recipit estimationem

[a] ¶ Ex facto iudi
cis. Adde Alex.
in consi. cxiv. inci
piē. visa scriptura
rū. in. v. vol. fo. 88.
vbi cōsuluit an in
cā appellationis
impedimenti tem
pus currat in iudi
dicis persona cau
satum si appellās
nō sit protestatus
vbi etiam qualis
protestatio requi
ratur.

ꝛ facit.l.in.cause.la.ḣ.ff.de mino.ꝛ que habent in.l.is prouin
25 cia.ff.de ope.noui nun. ¶ † Circa septimū de impedimēto
casus fortuiti.dicite ꝙ si accidat in primo anno datur secun
dus.d.auf.ei qui.si accidit in secundo ꝑ restitutionē restituit
tātūdem temporis ꝙ tantū abstulit casus vt.tex.nostro.ꝛ si oca
sus fortuitus non hꝫ impedire cursum fatalium.ꝛ itelligite boc
verum nō solum si interueniat in ꝑsona principali:sed etiā
in persona suorū nunciorū vel procuratorū tex.est no.ꝛ ibi
docto.in.l.presbs.C.eo.ꝛ ideo tpa feriarū sunt repentine cum
preuideri non poterunt.l.i.C.de fer.ꝛ sic sapiunt naturam ca
sus fortuiti:tale tempus dat iustā cām habendi secundū an
num incidant in primo ꝛ etiā restitutē aliqd de tertio si in
cidant in secundo.secus in ferijs solennibus q̄ preuideri po
tuerunt:qꝛ ille nō prestant iustū impedimentum text.est ꝛ ibi
Bal.in.l.ij.ḣ.fi.C.de tempo.appel. Et ipen etiā si q̄s hūtas
tem memorie qꝫ errasset in die:qꝛ crederet superesse sibi lon
giora tpa ad prosequendū non dicitur hoc iustū impedimē
tum:nec habere secundū annū:nec vltra.d.l.ḣ.fi.l.fi.ḣ.pe.
C.de tempo.appel.c.cū sit romana.ibi necessaria.ꝫ.eod.tit.ō
tempore feriarū repentinarū intelligit Bal.vbi proxime p
cedere:causa quo fuissent tam longe ꝙ impedissent prosecutio
nem negocij als autē non.ꝛ facit qd vult hic etiā Panor.in
v.col.vbi vult ꝙ qs non dꝫ se ita arctare ꝙ modicū tps pos
sit sibi preiudicare de cuius veritate dicam.j.proxima qōne
26 principali. ¶ † Circa octauū nonū ꝛ decimū impedimentū
dicite sm Inno.ꝛ Bal.hic ꝙ prestant iustum impedimentum
ꝛ ideo taliter impeditus habebit annū secundū si impedimē
tum interuenit in primo:ꝛ etiam restituetur post secundū an
num propter aliud.de istis impedimentis interuenientibus
in secundo. Et voluit hic Bal.dicens verum casu quo non
posset habere intra predicta tēpora testes alios ꝓbationes
alias:vel alia instrumenta quā que sibi pertinent:vel occulta
rentur que sufficerent ad victoriā:sed si haberet tot quot suf
ficiant ad victoriā nō est necesse expectare alias probatiōes
vel instrumenta:vel testes.ideo non habebit secundū annū
nec restituet ad tertiū:qꝛ impedimentū dꝫ esse necessariū.d.
27 ḣ.illud.c.cum sit romana,ibi necessaria.ꝫ.eod. ¶ † Quinta
principalis est questio quale dꝫ esse impedimētū hoc ad hoc
vt pariat effectus premissos:ꝛ quanti temporis.Bar.in au
then.item si appellationem.se expedit vnico verbo ꝙ vbi tem
pus impedimenti durauit tanto tpe ꝙ potuisset cām expedi
re datur secundus annus. Vos autē dicite ꝙ dꝫ esse tanti tē
poris per quod iste potuisset prosequi ꝛ finire:vel solum fini
re appellationē:tale qd preuideri ex ordinario cursu tempo
rum non potuerit:ꝛ quod post illud tempus impedimēti nō
arguatur de tali negligentia ipse appellans ꝙ potuisset fini
re causam. Ita colligitur ex per plexe dictis Jo.an.d.Anto.
Imo.ꝛ Panor. Tamen vt magis distincte materiā habea
tis dicite sm.d.Ant.ita esse distinguendum. Aut appellans
fuit diligens in toto anno:ꝛ tunc datu ꝙ interueniret impe
dimentum vnius diei tantū qd impediuit ne cā finiret dꝫ da
ri a iure secundus annus.ꝛ ita dꝫ intelligi glo.no.in.c.si.elec.
circa fi.de elec.lib.vi.ꝛ etiā voluit hic Inno.ꝛ cōiter docto.et
Bal.in.d.auf.ei qui.ꝛ Bar.in.d.auf.itē si appellationē. Et
generaliter ex quo ipse fecit.quicquid potuit dꝫ sibi dari secū
dus annus a iure.d.l.fi.ḣ.illud.d.auf.ei qui.ꝛ ita glo.nostra
hic in fi.etiā si nō fuit impeditus.ita do.Anto.hic post Joā
and.nisi per diem. Quinqꝫ ꝛ secūdo caso toto anno nihil egit:
qꝛ toto anno fuit impedimentū:ꝛ tunc datur secundus ann⁹
a iure.d.auf.ei qui.ꝛ.d.c.cum sit romana.imo etiam si circa fi
nem anni cessauit impedimentum dūmodo non fuerit tan
tum temporis intra quod potuerit causam finire:tamen da
bitur sibi secundus annus non obstante hac negligentia.qꝛ
ex quo non potuit finire causam intra hoc tempus non est in
consideratione tale tempus.ita do.Antu.hic post Inno.ꝛ in
dubio tempus ad prosequendum ꝛ finiendum causam suffi
ciens videtur esse tempus mēsis.auth.item si appellationē
ꝛ ibi Bartol.C.de tempo.appella.ꝛ sequuntur hic doct. Ja
co.tamen de belui.in.ḣ.ꝛ hoc.versi.sancimus.in auten.vt spon
sa.largit.ꝛ Imo.hic videtur velle ꝙ intra illud vltimū mo
dicū tps pars appellans ne cōuincatur de negligētia debet
facere quod potest:ꝛ licet non possit finire incipiat prosequi
per tex.in.d.ḣ.illud.ibi summa ope.dicit tamen Inno.ꝙ ego
est opi.d.Anto.non obstat tex.in dicto.ḣ.illud.quia intelli
gitur casu quo posset finire:sed postquam certum est qd non
potest finire ad quid debet arctari ad prosequendum. Quan
doqꝫ ꝛ tertio casu fuit a principio diligens quia cepit causam
agere ꝛ interuenit postea impedimentum:ꝛ tunc si impedimē
tum fuit tanti temporis intra quod potuisset finire causaꝫ li
cet postea cesset impedimentum:tamen dabitur sibi secūdus
annus non obstante quod post cessans impedimentuꝫ super
esset tantum temporis intra quod potuisset finire causam ita
Innocen.hic.licet in fine videatur mutare sententiā. Ita Jo.
and.in addi.ad Specu.eodem titu.in quarta parte.ꝛ ita bar
to.in dicta authē.item si appellationem.do.Alex.Panorm.
Imo.ꝛ nouissimi in hoc tenent contrarium:quia licet appa
reat primo de diligentia appellantis postea de impedimento
post hec tamen apparet de negligentia.vnde vltima mora de
bet nocere per ea qꝫ habentur in.l.mora.in principio.ꝛ in.l.
sed si interpellatus.ff.de vsuris.in.l.si seruum.ff.de verborum
obliga.puta iura propterea dederūt longum tempus ad pro
sequendum:vt si aliquo tempore interueniret impedimentuꝫ
28 posset illud emendare alio tempore. ¶ † Et ideo ex quo non
emendauit ꝛ fuit negligentia non debet sibi dari secundus
annus:ꝛ pro hac opinione adducunt textū i dicto.ḣ.illud.ibi
summa ope niti:quia illud summa est superlatiuum.vt in ru
bi.i.ꝫ.de summa trinitate ꝛ fide catholica.adducunt etiam
tex.in.c.cum sit romana.ꝫ.eo.ibi necessaria.nam si post impe
dimentum potuit prosequi:non ergo de necessitate debet da
ri secundus annus:quia nō est necessaria causa.similiter pō
derant.ḣ.ꝛ hoc quoque.in authen.vt sponsa.largi.ꝛ etiā.ḣ.
primum.in authen.de his qui ingrediun.ad appel.ꝛ.ḣ.ꝛ hoc
quoqꝫ in authen.de appella.que iura potr⁹ faciunt cōtra eos.
ꝛ pro Bart.dum ponderant solum impedimentum interue
nisse in primo anno. Quādoqꝫ ꝛ quarto casu a principio fuit
negligens postea fuisset diligens ꝛ finisset causam:sed inter
uenit impedimentum in fine anni.ꝛ in hoc concordāt omnes
Inn.ꝛ alij ꝙ debeat dari secundus annus.nā pars appellās
lans non arctatur ad prosequendum appellationem in princi
pio anni:sed satis est ꝙ intra annum prosequaf ꝛ finiat.cle
men.sicut.eo.tit.nec potest cogi ad incipiendum in principio
anni.c.oblate.ꝛ.c.sepe.ꝛ ibi videmus.j.eo.d.ḣ.ꝛ hoc quoque
in authen.vt sponsa.larg.ergo licet fuerit negligēs in prima
parte anni:cum tunc non teneretur prosequi non est ei impu
tandum:ꝛ ideo satis est ꝙ fuit postea diligens:ꝛ incepit.tali
tempore ꝙ finisset postea causam nisi fuisset impeditus:ꝛ fa
cit ratio regule indultum.de regu.iur lib.vj. Panor.hic seq
tur alios cum grano salis.scilicet dummodo iste non se arta
uerit nimium ad incipiendum:quia dato ꝙ satis sit incipere
prope finem anni tantum ꝙ causa posset finiri:tamen non de
bet se etiam tantum artare vt omne modicum impedimentuꝫ
posset ei nocere.quia vir prudens preuidet impedimenta que
de futuro possunt contingere:ꝛ illis prospicit.ꝛ pro eo facit
textus in dicto.ḣ.illud.ibi summa ope.ꝛ faciunt q̄ dixi in eui
dentialibus quod in primo anno debet esse diligens:tamen
communis opinio est in cōtrariuꝫ:quia indistincte loquunf:
ita Pau.in supra allegatu consi.xxj.ꝛ consi.xxv. Quandoqꝫ
ꝛ vltimo casu fuit diligens in principio:vel etiam negligens.
ꝛ postea dum prosequeretur interuenit impedimentum:post
impedimentum prope finem anni fuit aliquo tempore negli
gens:tamen non erat tantum tempus istius negligentie vlti
me,ꝙ potuisset finire causam.ꝛ dicite vt dixi proxime in secū
do membro.quia contrarietas est inter.d.Anto.ꝛ Imolam.
ꝛ opinionem Imole tenet Hostien.ꝙ saltē hoc vltimo tem
pore debet esse diligens.licet sciat se non posse finire ad hoc
vt detur secundus annus.ꝛ Angelus late disputando cōclu
dit quod non datur secundus annus per notata per Cynum
in autentica item si appellationem.C.de tempo.appella. Ibi
Barto.per textum in dicto capitulo cū sit.ibi:necessaria eē.
per Cynum in authentica ei qui.supra allegata. Jacobus de
belouisu qui hoc disputat ꝛ firmat in.ḣ.primo.in authentica
de his q ingrediuntur ad appella. Ita Angel.in consi.cxxx
vij.quod incipit in christi ꝛc.in proposita questione.aliter ta
men dicit Calderinus consilio.volens quod sufficit qd erat
paratus prosequi:ꝛ supererat tantum tempus quod poterat
finire:sed aliquo modico fuit impeditus:illud modicum est
sufficiens vt detur biennium.ꝛ ita Inn.ꝛ Jo.and. hic.tamen
tenete menti quod vbicunque dictum est quod propter im
pedimentum in primo anno nō dator secundus annus vt sm
opinio.Imo.tenui in secundo membro:ꝛ in hoc quinto:ꝛ etiā
tenui in tertio sm communnē opi.qꝛ vltima negligentia no
cet:tamen licet non habeat secundum annum potest petere in
integrum resti.ad tempora sublata sibi per impedimentū vi
gore clausule generalis edicti ꝑtoris. Si qua mihi iusta cau
sa ꝛc de qua habetur in.c.ex.literis.ꝫ.de in integ.resti.in ca
pi.cum bertoldus.ꝫ.de re iudi.in.l.i.ff.ex quibus cau.maio.ꝛ
toto illo titu.ꝛ facit.l.si ab hostibus.ḣ.fi.ꝛ.l.sed ꝛ si per pre
torem.ḣ.si ferie.ff.ex quib.cau.maio.ꝛ ita tenent do.Anto.ꝛ
Imola hic.ꝛ hoc procedunt in impedimento currente in pri
mo fatali. In secundo autem fatali respectu qualitatis impe
dimenti:ꝛ

dimenti: & etiam quantitatis. Idem est dicendum quod de pri
29 mo licet exempla premissa sint posita in primo fatali. ¶ † Et ex predictis infertur secundum Imol. quod si impedimentum fuit tanti temporis intra quod non potuerit finiri causa, nec si illud restituatur possit finiri: cum ars & natura nihil operatur frustra. l. quibus idem. ff. de verbo. oblig. Illo casu non est dan
30 da in integrum restitutio ad tale impedimentum. ¶ † Infertur etiam ex predictis secundum Card. in cle. sicut. in tertia questione eo. tit. quod licet appellans fuerit contumax non dico in aliquo ex terminis fatalibus, de quibus in c. personas. de eod. ut hic. sed in aliquali citatione: puta quia citatus ut compareat licet fuerit contumax: poterit tamen postea venire & velle prosequi appellationem. & erit audiendus: quia ut predixi negligentia appellantis non noceat et quominus si tempora largiantur possit postea prosequi: ergo iste contumax audietur: quia de natura contumacie non est excludere quem a causa. c. cum olim. in fine. de testi. c. cum dilecti. de dolo & contu
31 ma. glo. no. in. c. i. de dolo & contu. lib. vi. ¶ † Sexta est principalis questio quantum tempus detur impedito: & dicite aut nos loquimur in impedito tali impedimento, per quod non currunt tempora ipso iure: imo dormiunt: puta quando lis pendet in auditorio principis qui eam non expedit: tunc non currunt tempora. auth. sed cum lis. C. de tempo. appella. c. ex insinuatione. in ratione sui. j. eo. vel puta quia pendente appellatione factum est compromissum: vel in aliis casibus quos potestis discurrere. de. circa effectus impedimentorum: & illo casu cum nulla sit lesio quia non currunt tempora non est danda restitutio temporis novi. Aut loquimur casu quo non obstante impedimento currunt tempora, ut patet. de. in effectibus impedimentorum: & illo casu aut loquimur in primo fatali: & est dandus annus secundus integer. c. cum sit romana. ubi text. de eo. & d. auten. et qui. nisi casu quo ex subsequente negligentia sua post impedimentum denegaretur sibi secundus annus ut dixi in precedenti questione principali etiam si vellet venire ex restitutione per clausulam generalem: si qua mihi iusta causa ut restitueretur sibi tempus ablatum per impedimentum: nam illo casu non datur sibi secundus annus: sed solum totidem temporis quantum abstulit impedimentum: ita voluit Imo. & facit. l. quod si minor. §. restitutio. de mino. l. sed & si per pretorem. §. sed si ferie. ff. ex quibus cau. maio. Aut loquimur in secundo fatali quia intervenit impedimentum in secundo anno & illo casu glo. in capi. cum sit romana. de eo. in prin. & gloss. hic referendo eam ad tex. gloss. in. d. autē. ei qui. tenent quod detur tertius annus integer: sicut impedito in primo datur secundus. Imo. hic & communiter doct. & tamen Cy. & communiter doct. in. d. authen. ei qui. tenent contrarium: quia imo detur solum tantum tempus quantum abstulit. moventur quia hoc tempus post secundum fatale datur ex restitutione in integrum ut videbimus in proxima sequenti principali questione. sed restitutio in integrum non datur in plus quam sit lesio. d. l. quod si minor. §. restitu. ergo non restituetur plus temporis quam abstulit impedimentum, & illa est communis sententia: si tamen impedimentum non fuisset tanti temporis intra quod posset causa finiri nulla etiam dabitur restitutione frustra detur. ita Imo. hic in. xiii. col. Sed quid si in hoc tempore restituto quod sapit quandam naturam tertii fatalis, intervenit impedimentum: dicite quod dabitur & quartum tempus ex restitutione: quia illa equitas pretoris si qua mihi iusta causa visa fuerit in integrum restituam. l. i. ff. ex quib. cau. maio. ita habet locum in tertio fatali sicut in secundo: cum eadem sit ratio: & eadem sit causa impedimenti. & hoc voluit glo. & ibi Alber. in. d. authē. ei qui. facit vulgare ubi eadem est ratio eadē est iuris dispositio. l. libertum. §. senatus. ff. de ritu nupt. c. inter corporalia. cum similibus. de transla. prela. & pendet ex his que habentur in. l. ii. C. si septies in integ. resti. & in. c. fi. de in integ. re
32 stitu. ¶ † Septima principalis est questio an ipso iure nova tempora dentur impeditis: an vero requiratur sententia. & dicite secundum Innocen. Imo. & alios: quod aut loquimur de impedito in primo fatali: aut loquimur de impedito in secundo. Et ultra si loquimur de impedito in primo fatali, & tunc secundus annus datur ipso iure. d. aut. et qui. & §. i. in aut. de his qui ingred. ad appel. & c. cum sit. de eo. Calde. in rub. eo. consilio. x.
33 ¶ † Sed punctus est nunquid requiratur saltem sententia declaratoria impedimenti: & videtur dicendum quod sic per tex. in. c. cum secundum. de here. lib. vi. ubi dato quod bona hereticorum sint confiscata ipso iure tamen requiritur sententia declaratoria facti. & facit tex. quod ibi not. Jo. an. & Arch. in. c. i. in fi. de homi. li. vi. & voluit Gemi. in. c. fi. de confes. eo. lib. Panor. in. c. ceterum. de iura. cal. & in. c. cum non ab hoie. de iudi. voluit Bart. in. l. eius qui delatorem. in prin. ff. de iure fisci. voluit Bal. in. l. libertus. §. sa ne. C. de sacrosan. eccle. in. l. si quis maior. C. de transl. in. l. generaliter. §. i. C. de reb. cre. in aut. hoc amplius. C. de fideius. i. col. in. l. i. C. de pena iud. qui male iud. & late per Imo. post cardi. & ibi Panor. in repetitione. c. ex tirpande. §. qui vero. j. de preben. si ergo. ubi. l. irrogat penā ipso iure exequitur tamen sententia declaratoria facti. ut etiam voluit Card. in cle. in plerisque. in. vi. q. colum. de elec. ergo in proposito nostro bene requiritur sententia declaratoria impedimenti. In contrarium est veritas: & ita tenet Jo. and. in addi. ad Spe. in rub. eo. ti. in quarta parte. & ita Imo. hic. xii. col. l. ap. allega. xxv. dicentes quod salvus erit appellanti prosequi appellationē etiam post primum annum: & si opponeretur de desertione appellationis per lapsum primi anni, dz replicare de impedimento: & ita procedere ad ulteriora. & ad hoc facit tex. in. d. c. cum sit. cum non requiritur ibi aliqua sententia. & in. d. §. i. non obstat tex. in. d. c. cum secundum. cum aliis in contrarium allegatis: quia illa iura loquuntur in iure de novo inducendo vel aliquid de novo querendo: nos loquimur in iure inducto conservando scilicet in processu appellationis incohato conservando: & iura magis favent ad conservandum ius iam in esse productum quam de novo inducendo. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. c. quemadmodum. de iureiu. & ita Imo. quod notate pro limitatione predictorum. Aut loquimur de impedimento interveniente in secundo fatali ad tempus quod datur del ipso iure: & dicite quod gloss. nostra hic videtur tenere quod sic: & glo. i. in. c. cum sit. de eo. in contrarium est veritas quod datur per in integrum restitutionē ab hoīe & nō a lege: ita glo. in. d. aut. ei qui. quam ibi sequuntur oēs. Ita Inno. hic. & communiter doc. excepto Host. & pro hac opi. facit tex. in. c. cum sit. de eo. iuncto tex. nostro. nam clarum est quod post biennium transactum appellatio habetur pro deserta. & sic iste effectus est iam oi esse producendus transacto biennio. & tamē tex. noster dicit quod iusto subsistente impedimento nō vult preiudicium generari per cursum biennii & sic in effectu mero iure cucurrit biennium & inde causatur lesio: sed ad rescindendum lesionē requiritur officium iudicis & remedium rescindens. l. quod si minor. §. fi. ff. de mino. faciunt no. in. c. pastoralis. de offi. iud. in. c. tamen ex literis. de in integ. resti. in. l. fi. per Bar. C. ex quibus cau. maio. per eundē in. l. ab hostibus. §. sed quod similiter. ff. ex quib. cau. mino. Si ergo ad rescindendum lesionem requiritur officium iudicis & remedium rescindens: hic autē cursu biennii erat causata lesio: & papa determinat quod non vult illam lesionem preiudicare: ergo de necessitate intelligitur per remedium rescindens: & sic per in integ. restitutionem. & hoc modo pōt induci. d. §. illud. & §. i. in aut. de his qui ingred. ad appel. Aut loquimur in tempore concedendo ultra hoc tertium fatale: & tunc cum illud concedatur per edictum pretoris si qua mihi iusta causa. ut. de. dixi: ideo de necessitate intelligitur in integrum re
54 stitutionem concessum ab hoie. ¶ † Octava est principalis questio a quo iudice datur ista restitutio temporis: an a iudice ad quem: an a iudice a quo: & an a delegato: an ab ordinario. Et dicite secundum Bal. in addi. ad Spe. eo. tit. in. xiii. col. quod aut appellatio erat iam introducta corā iudice ad quē: & illo casu cum coram eo sit causata lesio ipse dabit in integ. restitutionē. l. prefes. ubi tex. & ibi Bar. Bal. & Ang. C. eo. Aut appellatio nondum erat introducta corā iudice ad quē. & illo casu cum nunquam sit aditus: & lesio per consequens nō est causata corā eo, dz restitui a iudice a quo. d. l. prefes. ubi Bar. & Bal. & facit rō. nam ille iudex dat in integrum restitutionē qui est iudex competens in actu ex quo causata est lesio. Ita Barto. & ibi casus in. l. ii. C. ubi & apud quē. sed cum causa non est introducta coram iudice ad quem in actu appellationis nondum efficaciter est effectus iudex. ergo nec contra desertionem poterit ipse restituere ut non preiudicet: quia non est iudex desertionis: tamen si pars vellet adire coram iudice ad quem, non tanquam causa appellationis esset ad eum devoluta: sed tanquam superiorem iudicem a quo posset coram eo peti in integrum restitutio adversus talem lapsum temporis: casus est de brocha. in. l. i. & ibi Bar. C. si septies in integ. resti. fue. postu. Circa questionem de delegato dicite quod tam coram delegato quam corā ordinario potest peti illa in integrum restitutio: nam licet principaliter coram delegato non sit tractanda causa in integ. resti. per. c. pe. de in integ. rest. l. fi. C. ubi & apud quē: tamen incidenter potest tractari. d. iuribus: sed illa in integ. resti. petitur incidenter non autem principaliter: ut voluit Barto. no. in. d. aut. itē si appellationē. & Jo. an. sup. d. rubrica. & d. Ant. hic. ergo bene pōt peti tam corā delegato quam coram ordinario: & faciunt que dicā. j. in. xv. q. principali in arti
35 culo an delegatus possit esse iudex in casu desertionis. † Nona principalis est questio qualiter illa in integ. resti. peti debeat: & dicite quod cum petatur incidenter petitur sine libello sine lit. contest. & similibus solennitatibus: tamen requiritur citatio partis quod negari non pōt quin de eius preiudicio tractetur: & ideo citari debet. c. inter quatuor. & ibi per Inn. & alios. de maio. et

e obe. et ita voluit Bar. in d. auf. aie appellationē. et ita Jo.
An. in d. rubrica. faciunt nota. in c. prudentia. §. sexto. de of
fi. deleg. et in proposito faciūt no. p Bart. in l. ab hostibus. §. 3
quod simpliciter. ff. ex quib. cau. ma. in l. nec quic. ff. §. vbi. de
creto. ff. de offi. pcon. p cano. maxime Panor. in c. tū ex lite
ris. de in integ. resti. p Imo late in repetitione. c. p. de of.
iudi. ¶ † Decima est questio principalis an post conclusio
nem in cā currant fatalia ipsis partibus: et dubiū inde nascit
post cōclusum in cā clausū est os parti vt nihil possit facere
c. pastoralis. de do cā pos. et pprie. c. cū dilectus et ibi habet. de
de fide instru. auf. iubemus. et ibi aliq. l. Bal. C. de iudic. si os
ergo est clausum parti: ergo ei non current fatalia: q: non va
lenti agere nō currit tps etiā continuū. l. j. C. de anna. except.
ergo in proposito ex quo iste nihil pōt agere nō current sibi
fatalia. preterea impedito facto iudicis non currit tps saltem
fm fatale. d. §. illud: et dixi de veritate huius in quarta princi
pali questione in quinto impedimento. hoc tū nō obstā. bal.
in d. auf. Item si appellationē. in pri. C. de app. tenet contrariū
q: est qd imputet sibi quare non petit fnīam ferri a iudice. et
ideo satis est in culpa: nā iudex nō tenet ferre fnīam nisi peta
tur etiā 3 cōtumacē. l. properan. §. et si quidē. vbi tex. et ibi bar
to. et alij. C. de iud. l. ad peremptoriā. vbi tex. et etiā ibi Bart.
ff. de iudi. Bar. in l. si finita. §. sal. ff. de dā. infe. in v. colū. in l.
consentaneā. C. quo ngā iud. d. Ant. in c. j. et ibi Panor. de
iudi. Si ergo non tenet iudex iudicare nisi petat a parte: er
go pars non impedit facto iudicis: sed suo, et qd dicit ps nō
pōt agere post conclusum in cā: verū est respectu pbationū
inducendarū pōt tū petere fnīam ferri a iudice imo dz nisi
velit imputari de negligentia: et hoc voluit etiā Bar. in quo
dam suo consi. vt allegat hic. d. Phi. imo etiā p morte iudi
cis qcunq3 interueniente etiā post conclusum in cā nō excu
saret pars a cursu fataliū: q: tenet adire successorē et corā eo
de nouo vocare partē. l. mortuo. et melius in l. edictū. vbi bar
to. et Ang. ff. de iud. imo etiā vacante sede t nō excusaret a pro
secutione. tex. est no. in cle. ne romani. in fi. C. de tēp. quem ad
hoc ponderat Al. in fine. C. de tēp. app. q intelligite verū qñ
vacāte sede adesset tū q admini straret causas loco mortui: ita
loquit. d. c. le. ne romani. et faciunt que habent in. c. cū olim. de
de maio. et obe. et in. c. j. de maio. et obe. lib. vi. ¶ † Undecima
est questio nunqd que dict. i. sunt de termino iuris hab. āt lo
cum in fatali hois: de quo fatali in. c. psonas. eo. et tenet hic
cōmu. q sic mouet q: tps fatale assignatū ab hoie. assignatur
loco fataliū iuris. c. cū sit. de. eo. sed subrogatū dz sapere natu
ram subrogati. c. ecclesia. de. v. de. et in. pen. l. si eū. §. q iniuria
rum. ff. si quis cautio. ergo idem dicemus de termino hois qd
de termino iuris: secundo facit nā quo ad desertionē inducen
dam ita inducit desertionē tps assignatū ab hoie sicut a iure
c. psonas. de. e. qd tū intelligite verū nisi hō in assignatiōe ter
mini aliter declaret: puta q: declaret in assignatione termini
non velle: tū per eius lapsum induci desertionē: q: tunc nō in
duceretur desertio: nec diceret tps fatale: tex. est no quē pon
derat ibi Gemi. in. c. j. §. i. de elec. lib. vi si ergo tps assignatū
ab hoie ita inducit desertionē sicut assignatū a iure: ergo me
dela desertionis que adhibet circa tps a iure assignatū intel
ligēt adhibita: et circa tps hois: et ita tenet hic. d. Ant. et Imo
la. Panor. tū dicit in iudicando non esse. recedendum ab hac
opi. sed tū q de iure veritas est cōtraria. mouet nā primo nō sunt
paria terminus iuris et terminus hois: si ergo nō parificant
ergo dictū de vno non intelliget dictū de alio: q: ad tollendā
contumaciā sufficit dari instantiā. c. sicut vrgeri. i. q. j. glo. est
in. l. creditori. ff. de ope. no. nunci. quod non parificentur de
ducitur: nam tempus assignatum ab homine non est ad pro
sequendum et finiendum: sed solum ad incohandū vt dixi in
c. personas. de. eo. sed tempus assignatum a iure est ad prose
quendum et finiendum. cle. sicut. eo. tit. cum ergo in hoc diffe
rant non mirū si. l. voluit dare longius tempus impedito in
termino. l. qi plus inperest ei ad agendū in tali termino q im
pedito in termino hominis: quod solum vnum actum hz ex
pedire Secundo deducit Panor. nā tempus assignatū ab
homine habet vim citationis. c. sepe. j. eo. et. d. c. personas. c. j.
eo. tit. lib. vi. imo maiorem penam infert q simplex citatio:
quia simplex citatio infert tantum penā contumacie que est
refectionis expensarum. c. finem litibus. de dolo et cōtu. l. sanc
cimus. C. de iudi. alia citatio infert penā amissionis cause cō
tumaci. quia appellatio habetur pro deserta. c. personas. et. c.
cum sit. de. eo. sed in citatione inest duplex iussus. vnus vt ve
niat alius vt certo die veniat vsq3 adeo vt impeditus illa cer
ta die si volt vitare illam penam citationis: cōtumacie debet
venire q primum potest. c. cum dilectis. de dolo et contuma
cia. modo vbi maius periculum ibi cautius est agendum ca.

vbi periculum in principio. de electio. libro. vi. si ergo vbi est
tantum pena contumacie tenetur venire q primum potest: er
go multomagis vbi est maius periculum. s. amissionis cause
et pro Panor. facit. l. celsus. ff. de arbi. quia mitius agitur cum
lege q cum homine. ergo non mirū si tempora. l. duplicantur
non tempora hominis. preterea prouisio hominis tollit pro
uisionem legis. l. fina. C. de pact. conuen. ergo ex quo per assi
gnationem hominis receditur a termino legis: recedetur et a
prouisione sua vt tempus duplicetur: et ad hoc faciunt que vo
lunt Joan. and in c. constitutus. et ibi Panor. de in integ.
resti. et Bald. in. l. fina. C. in quib. causis in integrum restitu
tio non est necessaria. vbi concludunt quod licet prescriptio
iuris non currat contra minorem: tamen prescriptio conuen
tionalis bene currit contra minorem: et sic prescriptio homi
nis: faciunt que habentur in. l. emilius. ff. de mino. in. l. cū sti
lius. §. in hac. ff. de verbo. oblig. et propterea concludit Pa
nor. disputatiue loquēdo quod impedito in termino assigna
to ab homine non duplicabitur primus fatale: sed tenebitur
se expedire q primum poterit: vel tantum ex equitate preto
38 ria restituetur tempus impedimēti. ¶ † Duodecima est que
stio nunqd negligente appellante intra fatalia prosequi ap
pellationem, prosequetur appellatus: an imputabit ei si non
prosequatur. et de illa dicam in cap. oblate. vbi ponunt docto
39 res. j. eo. ponit hic Imo. et do. Anto. ¶ † Tertiadecima est,
questio nunquid vtroq3 neglegente et appellante et appellato
current fatalia: et dicite quod sic. et ita concludit Bal. in. l. eos
§. fina. C. eo. circa principium: nam licet dicatur quod paria
delicta mutua compensatione tollantur. ca. penul. j. de adulte.
l. viro atq3 vxore. ff. soluto matrimonio. tamen hic non sunt
delicta paria: quia magis peccat appellans qui prouocauit
non prosequendo q appellatus. capi. j. in fi. eo. tit. lib. vi. et p
hoc adduco vobis tex. in. §. j. versic. sin vero. in autē. de his q
ingrediun. ad appella. et est glo. in clemen. quandam. in verbo
expresso. eod. titu. et facit gloss. in capi. j. in verbo defecerit. de
40 electio. li. vi. ¶ † Quartadecima est questio nunquid vtroq3
cōsentiēte tam appellato quem appellante possint prorogari
tempora fatalia dota ad prosequendum. et Joan. and. in addi
ditio. ad Spec. in. §. nunc breuiter. versic. licet. in additione
magna. eodem titu. tenet quod sic. et eandem opi. tenet Bald.
in. l. fina. §. fina. et ibi Alber. C. de tempo. appella. Bal. in di
cta authen. ei qui. circa secundam colum. et pro hac opinio. ad
ducit tex. Bal. in dicto. §. fina. dum tex. dicit quod partes
possunt per pactum renunciare appellationi: et pacisci vt nul
lum fatale obseruetur: assignat rationē: quia asperitas legā
pactis partium temperari potest. ecce ergo quod ille tex. ge
neraliter dicit nullum. ergo generaliter intelligetur cap. si ro
manorum. xcix. distin. l. prima. §. generaliter. ff. de legatis pri
41 mo. ¶ † Ecce quod sentit tex. ibi rationem: quia per pactū
potest asperitas legis mitigari: ergo per pactū sentit ille tex
tus de prorogatione fatalium posse agi. non autem de abbre
uiatione: quia si loqueretur de abbreuiatione non mitigare
tur asperitas legalis: imo augeretur: et sic non est bona solu
tio quam dant canoniste ad illum textum: qui dicunt illum
loqui de pacto de abbreuiando fatali. ego intelligo. l. fina. §.
fina. quando per pactum renunciatur appellationi interpo
nende. et dum dicit nullum fatale obseruentur intelligo quo ad
executionem sententie suspendendam nullum fatale esse ob
seruandum: quod alias per pendentiam fatalium suspenditur
executio nisi sit appellationi renunciatū. glossa in rubrica. ff.
nil nouari appellatione pendente. Secundo adducit Bald.
in dicta authen. ei qui tex. in. l. quod si nolit. §. quia ita. ff. de
edil. edic. vbi sexaginta dies qui dantur ad redhibendū rem
morbosam a iure possunt pacto partium prorogari: non loqui
tur in tempore instantie assignato: sed redhibitione. ¶ Ter
tio adducitur textus. vt in capitulo de causis. supra de officio
delegati. ibi nisi dies prefixus de communi 2c. a fortiori ar
guendo seu inducendo. nam tempus assignatum iudici dele
gato ex forma rescripti non reperitur a iure prorogatum vllo
modo. et tū illud possunt partes prorogare. d. c. de causis. et tū
de consensu partium potest prorogari. sed tps appellationis
prosequende reperitur a iure prorogatū de anno in biennium.
c. cum sit. de. eo. modo semel alienabile magis de facili alienabi
le. l. cū pater. §. quindecim. ff. de le. ij. semel delegabile magis
facili delegabile. Bar. in d. § qndecim. no. in. l. a iudice. C. de
iudi. in. l. vnica. C. qui p sua iurisdi. debuisti vidisse. in. l. j. in
princi. ff. de offi. eius cui man. est iuris. vbi ponit ita in ppo
sito semel. prorogabile magis de facili prorogabile: si ergo tps qd
nunq prorogatū a iure reperitur. pōt prorogari de consensu par
tiū. ergo multomagis hoc tps qd quandoq3 fuit prorogatum
a iure poterit de cōsensu partiū prorogari. et per hoc tollit quo
dam sol.

dam sol. quod dixit doc. ad illud tex. c. de causis. in l. ij. ff. de re iu-
di. speciale est, in tpe assignato instantie pp̄ter lites minuen-
das. ¶ Quarto et vltimo adducit Albe. tex. in cle. q̄dam. eo.
ti. vbi expresso q̄sensu. sed ille tex. loquitur de suspensione nō
progatione. et hoc in eod. adiuuat per text. in l. si constante. in
prin. C. de dona. ante nup. i. l. pe. C. de arbi. ¶ In q̄triū tenēt
hic cōiter canoniste. et tenet Lud. in d. l. ij. ff. de re iudi. et bar.
in aut. si tñ. C. de tē. ap. monet p tex. in l. nemo. i prin. C. de tē.
ap. facit late circa mediū. ibi sed ne valeat progari. j. eo. et facit
text. qz institutia appellatiōis nō solū respicit fauorē priuatum
sz etiaz publicū ne lites fiunt perēnes. l. ij. in prin. C. de tempo.
ap. sed p pactū partium non pōt renunciari fauori publico. c.
si diligenti cū vulgaribus. s. de fo. cōpe. i. si qs in q̄scriben. C.
de pac. ergo etc. p̄terea et vltra adducit hic Pau. l. nemo pōt.
ff. de leg. j. ¶ In hoc articulo libet dicere istis doc. non no-
strū est inter vos tantas cōponere lites. et vitula tu dignus et
42 tu. ¶ † Quintadecima est questio de q̄cernētib⁹ ipsam sen-
tentiā desertionis. et dicite circa istā septem questiōes esse in
43 consideratione. ¶ † Prima an sit necessaria sñia per quam
pronuncietur appellatio deserta. ¶ Secūda an sit diffinitiua,
an vero interlocutoria. ¶ Tertia qualiter ad eam pcedi dz.
¶ Quarta an possit appellari ab ea. ¶ Quinta an possit re
uocari. ¶ Sexta quis iudex eam proferet. ¶ Septima quā-
44 lē iurisdictionē debeat habere iste iudex. ¶ † Circa primū
a an necesse sit pronunciari appellationem desertam. [a] Bar. in
l. eos. in prin. in ij. col. C. eo. videtur tenere q̄ sic. dum dicit q̄
debet pronunciare et absoluere partes ab obseruatione iudi-
cij. et pro hac opi. facit. nam licet ex cursu tēporis inducat̄
iure desertio. vt in c. cum sit. s. eodē. in d. aut. ei qui. et volunt
Bald. in aut. si quis vero litigantium. C. de episco. audien. ta-
men ex quo desertio non est notoria de natura sui. quia mul-
te excusationes possunt induci ne videatur appellatio deser-
ta vt vidistis. s. in effectu impedimentorum. ideo debet requi-
ri sententia saltem declaratoria. c. cum sin. de here. lib. vi. cum
his que heri allegaui. Preterea dato q̄ sit notorium de de-
sertione appellationis. tamen equo parti potest competere
aliqua defensio circa desertionem, certe debet requiri senten-
tia declaratoria. c. cum sit romana. et ibi dixi in si. materie. s. e.
et pro hac parte faciunt que sensit hic Panorm. in fine.
¶ In contrarium est communis opi. docto. et primo est text.
in l. quoniam nonnulli. C. eo. ibi mar. etc. nam vult ibi text. q̄
statim lapso tempore mittatur executioni sententia. et vtitur
verbo mox quod importat canonem late sententie non feren-
de. glo. est in principio. in aut. de incest. nup. in c. cupientes.
§. ceterum. de elect. lib. vi. in c. in penis. de regu. iu. lib. vi. Si
ergo est canon late sententie, ergo alia sententia non requiri
tur. et pro hac opinio. est tex. et ibi tenet Ange. in l. si contra.
C. eo. vbi etiam lapso tempore statim fit executio. et ad hoc fa-
cit quod voluit. Bald. in d. auten. si quis vero litigantium.
vbi dicit q̄ ipso iure inducitur desertio. quod voluit Bald.
in l. eos. in principio. in ij. col. C. eo. vbi dixit vtile esse pronun
ciari desertam appellationem non tamen sensit esse necessa-
rium. et magis expresse idem Bald. in d. l. eos. in principio.
in quarta colum. vbi dicit q̄ si tempora prosequende appel-
lationis ex statuto sunt vtilia. cum circa tempus vtile multa
veniant discutienda. et multa tempora deducantur. sequitur
quod de necessitate anteq̄ ad vlteriora procedatur pronun-
cietur appellatio deserta. allegat. l. ij. §. si ad diem. ff. de re mi-
lita. si ergo hoc requiritur tantum quando tempora ad pro-
sequendum sunt ex statuto vtilia. ergo in contrariū est in tē-
pore assignato a iure communi quod est cōtinuum. Et p hac
opin. adducitur quod voluit. domi. de rota decis. sua. cclxiij.
que incipit. item fuit dubitatum. vbi videtur velle vtile esse p
nunciari appellationem desertam, ergo non est necessarium.
Est quoq̄ vtile pronunciare ex aduerso appellationem non
esse desertam. nam tunc etiam si sit deserta. si pars nō appel
let poterit iudex ad quem procedere in causa appellationis
et q̄firmare sententiam que per desertionem fuit confirmata.
quod non posset si non pronunciasset non esse desertam. Ita
domi. Ant. hic in. viij. q. Imol. in cle. si appellationem, eod.
titu. et faciunt que dicta sunt in c. si duobus prope fi. s. eodem
45 ¶ † Circa secundam questionem an sententia desertionis sit
b diffinitiua vel interlocutoria [b] videtur primo dicendum quod
sit interlocutoria per tex. in c. sua nobis. j. eo. ibi interlocu. etc.
et etiam per tex. in c. cū dilecti. s. de elec. per ea que habentur
in c. significantibus. s. de officio delega. per glo. in clem. si. eo.
titu. vbi illa dicitur sententia interlocutoria. que cōcernit pro
cessum. sed illa est huiusmodi ergo etc. Et hoc voluit Bald.
in l. si preses. C. quomodo et quando iudex in authen. si quis
vero litigantium. C. de episco. audi. faciens aliud fundamen-

tum. quia diffinitiua dicitur illa per quam pronunciatur abso-
lutorie vel condemnatorie circa aliquid dandum vel facien-
dum. sed illa non est huiusmodi ergo non est diffinitiua. et ita
videtur tenere Bald. in l. ante sententie. C. quorum. appel.
non recip. in fine. ¶ In contrarium quod sit diffinitiua ad-
ducitur. nam tunc dicitur negocium finitum quotiens nihil su-
perest ad agendum. c. pisanis. s. de restitu. spoli. et illa dicitur
diffinitiua sententia que finit negotium. l. dies. in principio.
ff. de arbi. Sed per sententiam desertiōis appellationis effi-
citur vt nihil aliud restet ad agendūz sed sola executio supere-
est. l. contra vbi text. et l. quoniam nonnulli. C. eodem. et voluit
hic Innocen. vt latius dicam. inf. in fine questionis. ergo
talis sententia erit diffinitiua. et pro hac parte adducitur etiā
quod voluit Bald. in l. minoribus. C. de his quibus vt indi-
gnis. vbi dixit q̄ aut sententia sit diffinitiua vel interlocuto-
ria. nos non inspicimus nomen sed effectum. sed illa parit ef-
fectum diffinitiue ergo erit diffinitiua. quod patet quia ea la-
ta statim proceditur ad executionem vt prediri. ¶ Mediam
opin. tenet Bald. in l. ij. C. de episco. audi. vbi dicit hanc esse
mixtam. s. interlocutoriam habentem vim diffinitiue et hanc
opi. tenet Ludo. in rub. ff. de re iudicat. in vi. q. ¶ Sed pro cō
cordia harum opinionum dixite eximie dominorum de ro-
ta in decis. sua. cccxxij. que incipit. item fuit dubitatuz Quod
aut fertur super appellatione interposita ab interlocutoria,
que non erat super exceptione peremptoria. et tunc cum prima a
sententia sit mere interlo. et appellatio pendeat sub interlocu-
toria. sententia desertionis fit mere interlocutoria quia per
talem sententiam non tamen finitur negocium principale cuz
adhuc aliquid supersit ad agendum. c. cum dilecta. in ar. s. de
rescrip. Aut appellatio pendebat super diffinitiua vel super
interlocutoria lata super exceptione peremptoria vel litis fi-
nite. et illo casu cum prima sententia sit diffinitiua vel pariat
effectum diffinitiue quando est super peremptoria. cle. fina. et
ibi notatur eodem titulo. Appellatio pendet ergo super dif-
finitiua vel quasi. sententia qua pronunciatur appellationem
desertam in necessariam contumaciam confirmat primam sen-
tentiam. d. authen. ei qui. et d. c. cum sit. ergo tunc talis senten-
tia bene erit diffinitiua ex quo imponit finem negotio.
46 ¶ † Tertia est questio quis ordo debeat in ista sententia ser
uari. et dicite quod cum cause cognitione ferenda est. et ideo
parte citata. non tamen plena cause cognitio requiritur scili-
cet nouus libellus noua lit. contesta. etc. quia incidenter moue-
tur. et ita volunt doc. in simili in c. i. prudentiam. §. sexta. s. de b
offi. et pote. iud. del. in c. ij. s. de offi. iudi. Et hoc quod requi-
ratur citatio et cause cognitio voluit Bal. in l. eos in prin. ij.
col. et in l. qui s. C. e. l. i. p̄ses. C. q̄do et quādo. iu. facit no. p
Bar. in d. l. si cōtra. et in l. vnica. ff. nil no. app. l. pen. Et hoc
voluit. d. de rota. decis. sua. ccccxv. que incipit. item si appelle-
tur. et etiam in decis. vbi latius cccxj. que incipit. ita si a diffi-
nitiua. licet in cōtrariū videatur facere tex. que ibi ponderat
Bal. in l. ij. in principio. C. de temp. appel. Sed recte conside-
ranti. Bal. ibi sentit sol. q̄ loquit ille tex. in tpe a iure assigna-
to quod currit sine alia excusatione vnde cū certum sit pl̄nō
habere excusationē nō mirū si nō citatur per tex. s. c. cū sit ro-
mana in fi. s. eod. nos loquimur in desertione aduersus quam
multe cōpetit excusationes. In q̄triū etiā videbatur facere
dictum. Inn. in c. audit is. s. de p̄cur. vbi ad interlocutoriam
pars nō venit citāda. Sz primo possum⁹ dicere q̄ illud dictū
nō pcedit indistincte. per ea que notant ibi do. et habentur in
c. inter quatuor. s. de maio. et obe. vel aliter possum⁹ responde
re in. d. decis. ccccxx. et Bal. in d. l. si preses q̄ dictū Inn. pce-
dit in mere interlocutoria. que respicit tantuz processum. nec
vero in tali sententia que respicit principale negotium. i. in
desertione appellationis interposite ab alio actu quam pro-
cessu tātum. Sed istud est nimis restringere predictam cōclu-
sionem. quia ex hoc habetis limitationem ad illam q̄ pars
venit citanda in sententia desertionis. hoc est verum quando
appellatio que pronunciatur deserta non esset interposita a
mere interlocutoria, que si esset interposita in mere interlocu-
47 toria non deberet citari. ¶ † Quarta est questio nunquid a
tali sententia possit appellari. et dicite quod etiam de iure ciui-
li. Ita Bal. in l. ij. C. de episco. audien. et ita etiam voluit do.
de rota decis. sua. lxxxviij. que incipit Item si abrenunciatio-
ne. et decis. lxxvj. que incipit item si auditor. Si opere precium
est scire que forma sit seruanda in hac appellatione an forma
interlocutorie an forma diffinitiue. et voluit domini de rota in
predicta decis. lxxxviij. et etiam. lxxvj. quod debet seruari for-
ma diffinitiue non interlocutorie. ¶ Et ideo dicunt quod
non haberet locum forma clemen. appellanti. Et ita debet
intelligi quod voluit Bald. qui visus est tenere contrarium.

a ¶ Appellationes desertam. Adde alex. in cōsi. xxxij. inci. viso themate. in primo vol. fo. xxxiij. vbi consu- luit nunquid sen- tentia lata post de- sertionem appel- lationis teneat. et etiam si iudex ap- pellationis pronū- ciat se iudicē et tñ non est decursum vide latius per eū- dem per totum cō- silium.

b ¶ Vel interlocu- toria. Cōclude bre- uiter q̄ sola lata super desertione appellationis dici- tur interlocutoria sm Phil. corn. in consil. cclxij. inci. pro euidentia in iij. colū. versi. item a sententia lata in iiij. vol. fo. cxxvij. vide per eum.

rium.in.l.ante sententi in fine.C.quorum appel.non recip.
esset tamen in hoc attendenda qualitas prime sententie an
sit mere interlocutoria an non.propter ea que dixi proxime
48 in secunda questione. ¶ † Quinta est questio,nunquid
possit reuocari talis sententia super desertione appellatio
nis lata.et dicite secundum Bald.in.l.si preses.C.quomodo et
quando iudex.q aut loquimur in ordinario aut in delegato
si loquimur in ordinario et tunc licet pronunciet se non iu
dicem.non tamen amittit habitum iurisdictionis.quia remanet
iudex et interlocutoria talis nunquam transit in rem iudica
tam quo ad iudicem.c.cum dilecti.de electio.in glos.in ver
bo dicens.quia pronunciando appellationem desertam.quo
ad iudicem nihil aliud est quam interloqui se non esse iudicem.
Et ideo cum interlocutoria possit reuocari.c.cum cessante.j.
eodem.talis ordinarius poterit hanc sententiam reuocare
Aut loquimur in delegato et tunc cum pronunciando de
sertam appellationem videatur se pronunciare non esse iudi
cem et nullum alium habitum iurisdictionis habeat.finitur
eius iurisdictio ipso iure.c.significantibus.vbi text.de offi
cio delegati.Ideo reuocare amplius non poterit talem sen
tentiam.Hoc tamen limitabitis vno casu non procedere,
quando ille contra quem pronunciatum est appellationem
desertam appellasset a tali pronunciatione.nam tunc iudex
quantumcunque delegatus potest hanc sententiam reuoca
re.Ita in terminis volunt domini de rota decisi.sua.lxxxviij
que incipit.item si a pronunciatione.et facit.nam licet iudex
delegatus quando pronunciet se non esse iudicem videatur
totaliter abdicare a se et actum et habitum iurisdictionis.vt di
cto.c.significantibus hoc est verum nisi a tali sententia fue
rit appellatum quia ex quo appellatio suspendit effectum sen
tentie ideo talis sententia non excludet in totum ipsum iu
dicem.et ideo poterit hanc interlocutoriam reuocare.text.
est singularis quem ibi ponderat Imo.in ca.dilectus.lo.ij.
de preb end.faciunt que dicam post Panor.vbi hoc voluit in
49 dicto.c.cum cessante.j.eodem. ¶ † Sexta est questio quis io
dex possit ferre hanc sententiam appellationis an iudex ad
quem an iudex a quo.et dicite q aut appellatio non est intro
ducta coram iudice ad quem sed est simpliciter appellatum
nec vlterius processit.et illo casu debet pronunciare iudex a
quo appellationem esse desertam.quia non dum appellatio est
ad alium deuoluta. Angel.consilio.cxxvij.incipit in casu
omnibus.hoc tenet.et Ita est textus.in.l.si contra.C.eo.et in.l.
quoniam secundum vnum intellectum.j.eo.ita potest intelli
gi glos.in.l.eos in principio.C.eodem.Aut causa est introdu
cta et illo casu potest etiam pronunciare ipse iudex ad quem
l.preses.et ibi Bald.C.eodem.faciunt que videbimus in.c.
reprehensibilis.j.eodem.tamen etiam quando causa non est
introducta coram iudice apud quem.Voluit Jo.an.andre.
in.c.j.in.fin.eodem titu.lib.vj.q illo casu possit pronunciare
etiam ipse appellationem desertam.Bal.in.d.l.eos.in prin
cipio videtur ipse velle considerare.quod aut notorium est
appellationem esse desertam.ita quod nulla excusatio com
petit.puta ex confessione partis in actis posita.et illo casu
cum iudex ad quem solum habet potestatem pronunciandi
desertam super casu dubio:non autem in claro.c.super lite
ris. cum nota.de rescrip.et.c.preterea.per Innocen.de
dila.ideo illo casu pronunciet iudex a quo non iudex ad quem
et illo casu intelligit glos.ibi.Aut non est notorium et tunc
non faciendo differentiam an sit introducta vel non:cum de
natura appellationis sit deuolueret.vt dixi in effectibus in
rubrica negari non poterit quin iste sit iudex.si est iudex du
bitatur desertam esse appellationem.ergo in casu dubij ipse
erit iudex ad cognoscendum an sit sua iurisdictio vel non.ita
Bal.in.d.l.eos.in principio.et est magni effectus ista dispo
tatio.quia si spectat ad iudicem ad quem etiam casu quo sit
deserta.et ipse in dubio cognosceret et pronunciaret non de
sertam.isto casu parte non appellante possit iudex ad quem
procedere.ad vlteriora in appellatione.ita Imol.in termi
nis in.c.ex parte.de rescrip.et faciunt que voluit Jo.and.
et Archid.in.c.romana.§.j.eo.titu.lib.vj.et etiam que dixi
post domi.Anto.et Imol.in.c.si duobus.eodem.et ab hac
50 questionem faciunt que dixi.in.vij.q. ¶ † Septima et vl
tima est questio qualem iurisdictionem debet habere iudex et
dicite q est ordinarius potest pronunciare.d.l.si preses.C.
quomodo et quando iudex.d.l.si contra.et.d.l.si.quoniam.
Imo etiam si est delegatus.siue principaliter ad hoc ad
pronunciandum super desertione fuerit delegatus.siue fue
rit delegatus ad causam appellationis. Ita.d.de rota.decis.
sua.lxxxviij.que incipit item si a pronunciatione.et decis.cluij
que incipit.item si auditor.faciunt etiam notata in decis.xj.
quicquid consolat Calde.in Rub.C.consil.xiij.qui visus est
51 tenere contrarium. ¶ † Restaret alia questio quomodo de
ducatur in iudicium ista desertio.dicite q dupliciter.vel prin
cipaliter implorando officium iudicis vel incidenter scilicet
via exceptionis et est peremptoria litis finite.vt dixi in.c.si duo
52 bus.circa finem.eod. ¶ † Sextadecima questio principalis
est an possit pronunciare ille iudex qui pronunciat desertam
super alio incidenti vel emergenti.et dicit quod sic et primo
potest pronunciare circa attentata.quia iudex qui pronun
ciat desertam appellationem,potest reuocare attentata pen
dente appellatione.c.ex parte.in fine secundum vnum intellectum
quem ibi sequitur Imol.licet Cardi.ibi teneat contrarium.
de rescrip.et hoc sequitur Cardina.sibi contrarius in cle.si
appellationem.eod.titulo.domi. Anto.in.d.c.ex parte.dicit
hoc procedere in iudice impetrato ante appellationem deser
tam.secus si esset impetratus post appellationem desertam.et
pro eo facit text.in.l.edilis.§.sciendum.ff.de edic.quia de
his que accidunt ante causam ceptam iudex non potest se im
pedire nisi petente.ergo ita de attentatis pendente appella
tione ante commissionem.iudex delegatus se non impediet
nisi fuerint sibi commissa.videte latius per domi.Anto.et
53 Imol. ¶ † Decimoseptimo quero nunquid poterit ponice
desertorem appellationis in expensis.et dicite quod si loqui
mur de iudice a quo ille potest punire.c.reprehensibilis.et ibi
hunc articulum examinat Panor.infra eodem.Si loquimur
de iudice ad quem et tunc siue post introductam appellationem.
et in hoc nemo dubitat.siue etiam ante introductam poterit
condemnare in expensis.Ita glo.no.in.c.j.§.si.in verbo con
demnari.ibi Jo.and.et Gemi.eo.titu.in.vi.Ita Bald.in.d.l.
eos.§.fin.in principio.et ita Imo.in.d.c.ex parte.quicquid
voluerit ibi Card.et ita Cardi.licet Ancha.voluerit contra
rium in clemen.si appellationem.eod.titu.contrarium tamen vi
sus est tenere Specu.in titu.de expen.§.iuxta.versi.vij.et in
contrarium facit quod notat Bald.in.d.l.eos.in principio.
ij.colum.dum generaliter vult quod iudex ad quem non ha
beat pronunciare nisi super dubio desertionis.ergo non super
expensis.tamen magis communis est precedens opi.pro qua
facit text.in.c.cum appellationibus.eodem titulo.lib.vi vers.
iudex videns appellatum friuole.licet per appellationem friuo
lam nullam suscipiat iurisdictionem in causa appellationis ta
men potest condemnare appellantem friuole in expensis.er
go ita appellantem et deserentem appellationem.et facit in si
mili in cle.j.de rescrip.quod nota.in.c.fina.de rescriptis.
¶ Sed quid si omisit condemnare in expensis tempore quo
pronunciauit desertam appellationem nunquid poterit postea
iste iudex ad quem condemnare in expensis.Et videbatur di
cendum quod non per.l.iij.C.de pos.in contrarium tamen te
nent Goffre.Jo.and.do. Anto.et communiter scribentes.in
d.c.ex parte.mouentur tali fundamento.nam expense ad
quas tenetur appellans qui deserit appellationem non sunt
proprie expense cause sed contumacie.vt etiam voluit Cardi.
in.d.cle.si appellationem.eo.titu.et ideo licet causa principalis
et appellationis transierit ad iudicem a quo per desertionem
et maxime iam pronunciato super eo.d.l.eos.in principio.vbi
glo.tamen cum contumacia desertionis fuerit commissa coram iu
dice ad quem et iste expense sint potius pena contumacie.adeo
non obstante desertione dz hanc contumaciam posse punire
quia nihil commune habet cum principali causa.nec iste expense debentur
vt accessorie principalis cause.et faciunt not.in.l.j.§.j.ff.si quis
ius di.non obtem et in.l.sancimus.C.de iudi.Secondo addo
cunt.nam vbi expense debentur in vim actionis.possunt qui
cunque peti.etiam principaliter nec inspicitur an pronunciatum
sit super principali causa vel non gloss.est et ibi Ange.in.l.non
solum.ff.de rei ven.vbi dixit quod vbi expense debentur per
statutum.puta stante statuto quod temere litigans condemne
tur in expensis iuramento aduersarij probandis.tunc tales ex
pense possunt quandocunque peti.cum debeantur iure actionis
idest.condictione ex statuto.et similis est gloss.not.et ibi.Bar.
in.l.iij.§.si rem.ff.de leg.ij.alia.gloss.in.§.j.in verbo causam.
et ibi Ang.in aut.de exhi.et introd.ce.licet Bald.in.l.termina
to.C.de fruc.et lit.expen.voluerit contrarium et ponit Bald.
in.l.properandum.§.sin autem vtraque.et ibi Sali.sequitur illas
glo.C.de iudi.voluit domi.Anto.in.c.finem litibus versi.ve
nio ad tertium et ibi ponit Pan.de do.et contu.voluit Imol.
54 in.d.c.ex parte.† Sed appellans deserens appellationem
vbi in ea succumbens tenetur ad expensas et conuenitur con
dictione ex canone.reprehensibilis.et ibi videbimus.infra
eodem.ergo quandoque etiam post pronunciatum super de
sertione poterunt iste expense peti.et illud facit quod voluit
gloss.quam ibi ponderat Angelus.in.§.oportet.in authent.
de indi.

de iudi. vbi cōcludit ꝙ expēse que debētur ex ꝯuētione. puta
q2 in instrumēto quū ꝓmitti tibi .x. annua cū omni refectio-
ne expēsarū ⁊ litis ⁊ alterius cause quā inde patieris. tūc cū
debeant via actionis possunt quādocūqꝫ peti. ⁊ ita voluit Sali.
et Bald. in d. §. fi. au. cū vtraqꝫ. ⁊ etiam d. Ant. in d. c. fi. ūc lici
bus. licꝫ Bal. in his duabus dictis gl. videt velle cōtrariū in l.
55 eos. §. fi. in prin. C. e. ti. ¶ †Penultima an aliquid iudex qui ꝓ-
nunciauit super desertione possit primā sniam confirmare. et
dicite ꝙ sic. Ita d. de rota deci. sua .xcviij. que incipit itē licet
allegant Inno. in c. j. et ij. Bal. videt tenere ꝯtrariū in l. an-
te sententie. in §. C. quo ap. non reci. confirmare autem primā
sniam non potest. ita Imol. hic. licꝫ Iar. dicat cōtra. ⁊ male. ⁊ cum
Hosti. tenet Bal. in d. aut. ei qui. vbi dicit. ꝙ nec quo ad ex-
ceptionem producendam contra sententiam nec quo ad aliud
valebit talis infirmatio. imo nec de nullitate sententie. casu
quo appelletur a sententia nulla. ⁊ ꝓnunciet appellatio deser-
ta poterit cognoscere ita Cardi. in d. cle. si appellationem. ni-
si iste iudex ad quē esset talis iudex qui posset posset ꝑ querelā
adiri nā tunc deserta appellatiōe licꝫ ipse ꝓnūciauerit desertā
poterit sup nullitate sñie principaliter adiri ita Bart. in c. de.
§. in .xiij. col. de sñia ⁊ re iudi. Et ideo dat cautelā ꝙ pars que
obtinuit ꝓnunciari appellationem desertā a superiore. puta
a Papa. ne coram eo possit cōueniri principaliter de nullita-
te sentētie. ꝙ cito recedat ⁊ reuocet omnes ꝓcuratores quos
56 ibi ꝯstituit. ¶ †Succedit decimaoctaua seu vltima questio
que est de executiōe sentētie appellatiōe deserta. Et antequā
tractem materiā huius principalis questiōis tenete perpetuo
menti vnā compendiosam viam vt snia habeat facilē execu-
tionem. que via est. ꝙ iudex in sua snia apponit penam si non
fuerit satisfactum iudicato intra terminum ꝙ potest iudex fa-
cere. ita Ange. in l. in debitoribus. ff. de re iudi. ⁊ ibi. Inn. vbi
presumit de cōtumacia cōdemnati in non parendo iudicato.
Specu. in ti. de sen. §. ij. ver. Sꝫ nunqd iudex qui pcepit. Io.
and. in c. raynaldus. ad fin. de testamentis. ponit Imol. in l.
filiusfa. §. diui. ff. de leg. j. nam tunc metu pene parebit condē-
natus citius iudicato ⁊ facit ratio posita in c. quā frequēter. §. fi.
vt lite non cōtest. circa ergo hanc questionē principalē de exe-
cutione sententie appellatione deserta. dicit hic Innoc. ꝙ ap-
pellans lapso anno debet esse cautus ꝓtestetur coram iudice
ad quem qꝺ licet lapsus sit annus iustum tamen habuit impe-
dimentum. ⁊ ꝙ non procedat ad vlteriora in exequendo ⁊ si
processerit appellat tanquam a futuro grauamine. ꝙ si appel-
lans hoc modo non fuerit ꝓtestatus lapso anno poterit mitti
sententia executioni absqꝫ alia citatione. ⁊ tenebit executio. he
ne fiat ꝙ probato postea impedimento. cum a iure detur
secundus annus ista executio veniet retractanda in viam at-
tentati tanquam pendente appellatione. Ista verba Innoc.
sunt multum in sensu suo pregnantia ⁊ septem pariunt filias.
57 ¶ †Prima est nūquid de necessitate debeat expectari lapsus
anni ad executionem sententie, an vero sufficiat certum esse
ꝙ iste appellans non poterit finire causam intra annum. et cō-
cludite ex verbis quod requiritur punctualiter lapsus anni
nec ante potest exequi. nam iste terminus anni ad prosequen-
dum est legalis terminus non hominis. sed termini legales
debent esse vsqꝫ ad vltimum punctū completi. l. sempronius
ab halis. ff. de vsufruct. lega. notatur in l. iij. §. minorem. ff. de
minori. nec sufficit in istis terminis certum esse quod pars
intra terminum non potest finire negotium. c. commissa. de
elec. lib. vi. not. Bar. in l. cum stipulatus sum mihi a proculo.
ff. de verbo obli. ⁊ predicta ꝯclusio firmat a Cardinale in cle.
sicut eod. titu. in .xi. q. ⁊ a Gemi. in d. c. commissa. faciunt que
habentur per Dominicum in c. ab eo. ⁊ c. vt. super. e. ti. li. vi.
58 ¶ †Secunda est questio ⁊ sic filia. nunquid sufficiat ipse lap-
sus anni ad hoc vt iudex possit ipsam sententiam exequi. et
ei ex vbis Inn. videtis colligi ꝙ sic. Et ita vult do. Ant. hic
⁊ Imol. in fi. ⁊ facit. nam lapsu anni deserta est appellatio. d.
cle. sicut. sed deserta appellatione iudex exequitur. l. ij. versic.
quod si arbitro. C. de tempo. appella. l. quoniam nonnulli. ibi
mox ⁊c. C. eo. ergo solo lapsu anni poterit exequi. facit etiam
nam secundus annus non datur nisi ex necessaria ⁊ euidenti
causa. Et sic aliquo subsistente impedimento cap. cum sit. de eo-
dem sed facta in dubio non presumuntur. ergo impedimentū
in dubio non presumetur. si in dubio non presumitur impedi-
mentum iudex habet fundatam intentionem suā per lapsum
anni ergo poterit sententiam exequi. ⁊ hoc sensit glos. in aut.
C. de tēpo. appella. hanc primam partem tenet Ange. in cōsil.
.cxvj. incipiente in dei ⁊c. visis omnibus actis. ¶ In contra-
rium tenet Ioan. andre. ⁊ Host. in c. in presentia. de renun.
quos allegat hic Bal. in pen. colum. ⁊ etiam allegat ⁊ sequi-
tur Bald. in l. eos. in principio iij. colum. ⁊ ibi Bartol. idem
tenet. C. eo. voluit Barto. in d. aut. ei qui. circa fin. Angel. ⁊ i
l. pres et ibi Imo. ff. de re iudi. Panor. hic in fi. voluit Bar.
in l. j. C. nil. noua. appella. pen. vbi sit nisi ꝙ requiritur lapsus
biennij ad hoc vt iudex possit exequi. ⁊ facit tex. in d. aut. ei q
licet glos. ibi circa fin. videtur velle contrarium. ⁊ etiam facit
text. in aut. si tamen. C. de tempo. appella. vbi iura pendere īt
biennium preterea ex quo biennium datur a iure fine facto ho-
minis ergo ante illud biennium iudex non poterit exequi.
59 ¶ †Tertia est questio. nūquid lapso anno siue biennio cum
iudex possit exequi. debeat assignari ꝯdemnato tempus qua-
drimestre. ꝙ datur iudicatis ad soluendum, in actione perso-
nali. iuxta ea que habentur in l. iij. §. si quis condemnatus. in
l. a debitoribus. ff. de re iudica. ⁊ ꝯcludit Bal. in l. ij. circa prin-
cipium. C. de tempo. appella. quod non. ⁊ ibi glos. ⁊ pro eo est
textus in l. quoniam nonnulli. C. eo. ibi mox ⁊c. ¶ In contra-
rium est tex. in l. ij. C. de vsur. re. iudi. vbi text. videtur velle ꝙ
imo assignetur quadrimestre. ⁊ ibi Bald. ⁊ facit quid notat
do. Anto. post Hosti. in c. personas. de eo. Sed inquantum
elici potest ex his que not. Bal. in locis preallegatis illa con-
cordat federi distinguens quia aut deserta est appellatio lap-
su temporis vel alia desertione. ⁊ tunc non datur quadrime-
stre sed statim exequatur. ⁊ ita procedat text. in d. l. quoniam.
et opi. Bald. prima. Aut appellans non deseruit appellatio-
nem. sed succubuit in causa appellationis. quia pronunciatur
male appellatum vel alio modo confirmatur prima sententia
per iudicem ad quē. ⁊ tunc debet habere quadrimestre. ⁊ ita
loquitur text. in d. l. ij. ⁊ procedat opin. Bald. secundo allega-
ta. Et pro hac distinctione facit text. in l. furti. in principio.
60 ff. de his qui not. infa. ¶ †Quarta est questio. quid si non
est appellatum, quando debet iudex exequi. ⁊ dicite quod re-
gulariter infra .x. dies ad appellandum non potest exequi. c.
nō solū. eo. ti. lib. vi. gl. est in rubrica. ff. nil. no. ap. pen. voluit
Barto. in l. qui vltimo. ff. de pen. ⁊c. in l. non tantum. ff. e. vo-
luit Barto. in d. l. furti. in principio. ⁊ ibi Angel. ⁊ in predi-
ctis locis ponitur tres limitationes quas videte post .x. dies
statim potest exequi. prout volunt domini de rota in decis.
sua .cl. xxxvij. que incipit. Item licet. ⁊ intelligite statim. assigna-
to tamen tempore qꝺ datur iudicatis de quo in d. l. debitori-
bus in personali. ⁊ de tempore in reali in l. qui restituere. ff.
61 de rei vendi. vt in c. querenti de offic. dele. ¶ †Quinta est
quomodo. nunquid in executione sententie debeat pars citari
⁊ videtis ꝙ Innocen. hic generaliter facit regulam. ꝙ in exe-
cutione sententie pars non venit citanda. Uos dicite istam
questionem bicipitem. primū habet caput nunquid deserta
appellatione in executione sententie pars sit citanda. Secun-
dum est caput nunquid si non est appellatū in executione sen-
tentie pars sit citanda. ¶ Et circa primum voluit hic Inn.
quod pars non debeat citari. ⁊ etiam Do. Anto. hic ⁊ Imol.
q2 nihil est discutiendum coram primo executore ex quo pars
deseruit appellationem. ergo pars non est citanda. ⁊ facit gl.
in c. j. de offi. dele. ⁊ quod voluit Inno. in c. fina. de presum.
¶ Sed illa glos. ⁊ dictum Innoc. loquuntur in mero execu-
tore nos loquimur in mixto. vt ex infra dicen. patebit. Et in-
ter hos bene est differentia. ⁊ notatur in c. de cetero. e. titul. j.
Et ipsemet Inno. hic sentit. dum vult ꝙ iste executor de quo
in text. nostro teneatur admittere exceptiones partis ⁊ defen-
siones casu quo pars veniret ad opponendum. ergo non est
nudus executor. ¶ In contrarium tenet hic Panor. Card.
in clem. sicut in .ij. q. de appel. ⁊ tenet Barto. in l. j. ff. nil. noua
in l. si ꝯ maior. ⁊ ibi text. C. eo. dū vult quod iudici cōstet de-
sertam appellationem. si. debet iudici cōstare ergo vocata par-
te. l. in cause. §. causa cognita. ff. de minori. ⁊ voluit Bald. in
d. l. eos. in principio. in fine. iij. colum. ⁊ voluit Bal. ⁊ ibi text.
in l. ij. §. fina. C. de tempo. appella. ⁊ vltra predicta facit ratio
nam etiam in notorijs quando certum non est qꝺ pars nullā
habet defensionem. debet pars citari. c. cum sit. ⁊ ibi. d. eodē.
¶ Sed cōtra desertionem appellationis multe excusationes
possunt competere. ergo appellans est citandus. pro hoc est
tex. in c. licet episcopus. de prebend. in .vj. ⁊ in c. ordinarij. de
offic. ordi. eo. lib. vbi licet ex dispositione iuris presumatur cō-
tra pluralitatem in beneficiis mar. de incompatibilibus: ta-
men ad aliquam executionē nō venitur parte nō citata. Bal.
hic relatis opinionibus contrarijs dicit ita esse distinguendū
quia aut loquimur qñ sententia confirmatur per desertionē
appellationis ex cursu temporis. ⁊ tunc pars nō est citanda.
quia lapsu biennij satis cōstat cōfirmatione snie. ergo vlterius
nō est discutiendū. alle. Io. and. ⁊ Host. in c. p̄sentia. de renū.
vbi cōcludunt ꝙ licꝫ regula dicatur ꝙ pēdente ap. non p̄sumit
nec ꝓ snia nec ꝓ processu. c. cum ad sedē. de restitu. spol. tñ lap-
so biennio p̄sumitur ⁊ ꝓ sententia ⁊ ꝓ processu. aut vero dese

ritur appellatio alio modo. vel aliter eo si mat prima snia. et
tunc requiratur citatio. tn̄ lz ipse non ibi dicat. fm distinctio
nem quā faciā j. in. q. x. ¶ Secdm caput. est si non est appella
tum in executione snie. vtrū pars debeat citari. vel etiā si est
appellatū et ɔfirmata est p secundā iniam prima snia. et Inn.
hic quotidie alleg. r. q nulla requiritur citatio. sed ɔtrā tenuit
ipse in. c. cum sup. ē. ti. j. vbi videtur distinguere. Qd aut exe
cutio circa eā rem sup qua est iudicatū. et tunc nō pz pars cita
ri. q2 videt hoc discussum in negocio principali. Aut vero fit
executio super alia re fm formā. l. a diuo pio. §. in venditione.
et §. si sup reb9. ff. de re iudi. et tunc pars debet citari cū aliqd
veniat de nouo discutiendū. et illa snia est cōis q2 eā sequunt
cōiter doc. in. d. c. cū sup. sequit Hos. in. d. §. in vēditiōe. sequi
tur Bal. in. l. ab executore. ij. col. C. quor ā ap. sequitur Ang.
in. l. habere licere. ff. de euic. Alle. de hoc glo. Ange. et Bal. in
l. i. in glo. magna. C. de iudic. Alle. text. in. l. minor. xxv. an. cui
fideicō. ff. de mino. ibi paratū rc. et volun Bal. in. l. i. C. de iu.
et fac. igno. Et etiā Panor. hic subijciēs q si iudex vbi requi
ritur citatio in executiōe: pcesserit sine citatiōe. q sicut de fa
cto egit ita de facto reuocare dz. et p hoc facit glo. in. l. minor
xxv. an. in prin. ff. de euic. et etiā p illā glo. voluit hoc Bald. in
rubr. C. de suc. edic. et faciunt no. in. c. cum cā. ē. de offic. dele. fa
cit tex. in. l. i. §. j. cum ibi no. per Bart. ff. si ventris no. quez ad
hoc ponderat Bald. in. c. ij. ē. de rescrip. et est text. de brocar.
quem ibi ponderat Bald. in. c. ab excōicato. ē. de rescrip. et vo
luit Inn. in. c. querelā. ē. de elec. quē ad hoc ponderat Bald.
in. l. si pacto quo penam in princip. C. de pac. tn̄ in predicto ar
ticulo. Jmol. in. d. §. in venditione. et Cyn. in. d. l. ab executore
tenent indistincte q pars debeat citari. mouentur per text. in
l. ij. ibi conueniri ceperis. C. de iur. et fac. igno. mouent per. l. q
de inofficioso. ff. de inoffi. testa. vbi glo. voluit q condemna
to debent dari dilationes ad se defenden. licet breues si ali
quid opponat ɔ iudicata. et faciunt not. in. l. iiij. §. ɔdemnatū.
ff. de re iudicata. et in. d. l. i. C. de iur. et fac. igno. et hoc bene fa
tetur hic Innocen. q si veniret deberet audiri non tn̄ de ne
cessitate citari. Barto. in. l. pe. ff. de alibo. tu. vt duas practi
cas in executione sententie multū tutas. vna est q fiat prece
ptum in condemnatum vt satisfaciat sententie ex officio iudi
cis cum clausula iustificatiua si senserit se grauatū veniat rc.
nam illo casu tale pceptum parte non veniente initietur exe
cutionē. veniente resoluet in simplicē citationē. de hoc est gl.
not. in. c. ex parte. lo. j. in gl. fi. ē. de ver. sig. et voluit Car. in cle.
dispēdiosam. in. xiij. q. iu. xij. col. de iud. voluit Panor. in. c. j.
supra de cau. pos. et propie. Barto. et ibi Ange. et alij. in. l. pu
pil. §. meminisse. ff. de oper. nou. nun. in. l. i. C. de excep. rei iud.
Bal. in. l. q. C. de epis. co. audi. in rub. C. comminati. vel epist.
in. ij. col. Bal. in. l. nec quicq. §. vbi decretum. ff. de offi. pro cō
sul. in. l. j. ff. de iur. delibe. aliam dat modum exequendi vt fiat
premissa citatione. q2 iudex citet partem ex officio imploato
a parte si velit aliquid opponere in executione. et iste vie sunt
tute ad euitationē predicti articuli. tamen ad executionem in
capturam persone non debet perueniri nisi primo citata parte
super executiōe. Ita Baldus in. d. l. si pacto quo penam. post
prin. nam ad talē capturā psone nō fit executio nisi pri9 facta
executione in bonis qn causa est ciuilis glo est in. l. ij. §. tuto
res. et ibi Barto. in ver. vinculis. ff. de suspec. tu. quam ad hoc
allegat Bal. in. l. apertissimi. ad fi. C. de iud. lz Imo. in. d. §. in
62 venditione teneat ɔtrariū. ¶ † Sexta est questio nūquid de
beat citari tertius in executione. et est aureum dictū Innocen.
q siue sit successor particularis siue vniuersalis etiam heres
q debet semper citari. Ita Innn. in. c. q. i. v. quem ibi cōmuniē
dat Bald. ē. de iudi. et ad predicta maxime quo ad successorē
particularem voluit etiam Bald. in. l. pe. C. de excep. rei iudi.
et in. l. vnica. C. de alie. iudi. mu. cau. fa. in. l. per diuersas. et ibi
etiam de successore vniuersali. §. mādati faciunt no. per Bar.
in. l. creditores. in repetitione. C. de pig. et est bonus text. quez
ibi ponderat Bartol. in. l. si is qui. §. qui possessionem. ff. vt in
possess. leg. et q tertius debeat citari deducitur per simile. naz
dilatorie excluduntur per lit. contest. c. inter monasteriū. ē. de
sen. et re iudi. l. fin. C. de excep. et tamen iste dilatorie poterunt
opponi a tertio. quia illa exclusio operatur solum quo ad par
tes non quo ad tertium. l. si quis libertatem. et ibi casus quem
not. Ange. ff. de peti. here. c. cum super. et ibi text. ē. de officio
delega. faciunt not. per Innoc. in. c. ex literis ē. de offi. deleg.
vbi dixit q licet cōtra secūdas literas non opponatur de pri
mis non reuocatis a parte sed litigetur corā iudice. poterit
tamen tertius opponere. facit quia exclusa appellatione non
videtur exclusa nisi quo ad partes non quo ad tertium. c. su
per eo. et ibi cōmuniter doc. supra de offic. deleg. Bart. in. l. i.
§. interdum. ff. a quib. ap. non licet. text. est in. l. a sententia. §.

idem rescripserunt. et ibi Cy. ff. eo. titu. facit quia verba enun
ciatiua prolata in sententia non preiudicant nisi quo ad par
tes. Bal. in auth. si quis in aliquo documento. C. de edendo
Car. et Anchar. in cle. j. de preben. et est casus no. in. c. illud. et ibi
Jmol. post alios. ē. de presum. Et ideo nec sta tutū q instru
menta guarentigiata habeant executionem paratam presu
mendum est tertio qui talia instrumenta non habebūt executio
nem paratā ɔ tertiū. Ita Panor. in. d. c. sup eo. Ita Bal. in
l. si pin rc. C. de dot. prmis. Ita Jmo. in cle. j. de senten. et re iu
di. facit etiam q2 appellationis pendentia vel dilationis so
lum preiudicat partibus et impedit partes nō tertiū gl. no.
in. l. creditor an prin. C. man. quā ad hoc allegant et sequunt
Bal. et Jmol. in. l. si quis filio exheredato. §. ibi qui. ff. de iniu
sto. rupt. et irri. testa. et ad predicta faciunt not. per Barto. in
l. cautio. ff. solu. ma. per capo. in. d. c. super eo. per Inno. et alios
in. c. cum super. sed melius in. c. pe. ē. titu. j. ¶ In istis tamen
executionib9 non est instantia. nā lz non fiat litis contestatio
super illis Item cū super eis simpliciter imploretur officiū
iudicis. non est dare instantiam. Ange. de are. in. l. ab execu
tione. in. iij. col. ff. eo. Bal. in. l. tale pactum. §. qui prouoca
uit. ff. de pac. in. l. ij. C. de executione rei iudicate. Barto. in. l.
litibus. C. de agric. et censitis. lib xi. quicquid dixerunt Bal.
63 in. l. q. in principium. C. de iuramento calumnie. ¶ † Septima
et vltima est questio: quis iudex debet sententiam exequi ap
pellatione deserta. et dicit ita esse distinguendum. Aut loqui
mur in deserta appellatione per desertionez expressam: quia
partes renunciauerunt appellationi. Aut per tacitam. scilz
transigendo super sententiam. aut per tacitam. s. lapsu tempo
ris. Circa primum dicite q cum per desertionem expressam
tota iurisdictio reuertatur ad iudicem a quo. vt notatur per
glo. in. l. eos. in principio. C. eo. in. c. j. in. fi. eo. titu. lib vi. nec
ipse iudex ad quem confirmauerit sententiam primam. quia
de iustitia cognouerit. sed sententia est confirmata per renū
ciationem appellationis. isto casu non mirum si exequit iu
dex a quo. cum iudex ad quē nihil habeat iurisdictionis am
plius. ita Jmol. in. c. pastoralis. §. preterea. ē. de offic. deleg.
et facit tex. cum his que ibi voluit Barto. in. l. precipimus. §.
officijs. C. eo. et que habentur per Barto. in. l. a diuo pio. in
principio. circa finem princip. ff. de re iudica. Aut deserta
est appellatio tacite per pactum vel transactionem super ipa
sententia interpositum. et tūc aut iudex a quo erat delegatus
in sermone, et iudex ad quem erat suus ordinarius. et tunc cum
iudex a quo non possit exequi exequatur iudex ad quem. l. ta
le pactum. §. qui prouocauit. et ibi casus fm vnum intellectum
ff. de pact. quem ita intelligit Barto. in. d. §. officijs. et refert
Jnno. in dicto. §. preterea. sicut in fine. si iudex ad quem esset
quantumcumq3 maxime dignitatis. Ite non haberet potesta
tem exequi. q2 non habet tantam administrationem vel non
habet familiam armatam. remittit executionem ad iudicem
a quo. Jmo iudex a quo iure ita disponente illo casu exequi
tur. tex. est in. l. e. episcopale. quem notat Bal. in aut ntica si
quis. ver. siculo lingātium. C. de epis. aud. notat Bar. in. d. §.
officijs aut vterq3 est ordinarius vel iudex a quo erat delega
tus principio. et tūc potest vterq3 tā iudex a quo q̄ iudex ad
quem sententiā exequi. Judex a quo quia deserta appellatio.
per ea que dixi in primo membro. Judex ad quem quia corā
eo facta est talis conuentio pendente causa apud se. et voluit
Bar. in. d. l. a diuo. pio. in fine princ. qui ita intelligit text. in
d. §. qui prouocauit. et ita declarat D. Anto. in. d. §. preterea
hec procedunt quando petitur executio sententie. sed posset
pars si vellet quando transactum est vel conuētum super sēn
tentia petere executionem alio modo. petendo exequi taci
tam confessionem que resultat ex illa transactione vel conuē
tione facta super sententia. quasi pars videatur confessa se te
neri ad deducta in sententia. et illo casu poterit peti executio
coram iudice ad quem. quia coram eo est facta confessio non
coram iudice a quo. et iste proprie est intellectus in. d. §. qui
prouocauit Et voluit Jmol. in. d. §. preterea. et faciunt nota
ta per Barto. in. d. §. qui prouocauit. aut et tertio casu de seri
tur appellatio tacite. s. per lapsum temporis. et illo casu posi
to q iudex pronunciauerit desertam aut loquimur de execu
tione ipsius sententie super desertione. Et tunc cum ista fiat
a iure quia ius exequitur desertionem primam sententiam
confirmando. vt voluit Bald. in autentica si quis vero lingā
tium. et ibi allegata. l. eos. et Card. in. d. Cle. sicut. et in senten
tijs iuris. s. que a iure sortiuntur executionem nulla alia exe
cutio expectatur. c. pastoralis. et ibi videbimus. j. eo. l. qui vlti
mo. d bi. Barto. ff. de pe. et Bar. in. d. l. furti. ideo frustra tra
ctamus hic de executione per quem debeat fieri. quia fit a le
ge. et facit tex. in. l. ij. versi q si arbitrio. C. de tempo. appella.
in. §. i.

64 in. §. i. in authentico. de his qui ingredi. ad appel. ¶ † Sed
porcius stat. quando iudex pronunciauit appellatio. desertã
& cõdẽnauit appellantẽ in expẽsis. q͛s debet exequi super ex-
pẽsis. & tenet Specu. in titu. de execu. sen. §. ii. ver. quid igitur
quod exequitur iudex a quo. cum quo transit Bartol. in. d.
l. a diuo pio. in fin. prin. & voluit do. Anto. & Panormita. in
d. §. preterea. Jmol. ibidem tenet contrarium. allegans Joã.
and. & Egidi. ita sentire. mouetur quia iudex est in pronunciã-
do quod plus est ipse iudex ad quẽ. ve est tex. in. c. cũ appella-
tione. eo. titu. in. vi. multomagis debet esse iudex in exequen-
do. aut loquimur de executione prime sententie. & tunc aut fuit
interlocutoria aut diffinitiua. si fuerit interlocutoria ius exe-
quitur & disponit quid agendum: quia statim est recurrẽdum
ad iudicem a quo qui procedet in causa ad vlteriora. nec de
alia executione huius interlocutorie est tractandum. quia cau-
sa non est finita. c. cum sit. vbi text. ibi. Si autem ante senten-
tiam. ẽ. eo. nisi forte quo ad expensas alias appellationis vt
in simili proxime dictum est. Aut loquimur in diffinitiua, et
tunc aut iudex a quo erat delegatus inferioris & tũc cum ap-
pellatum sit ad delegantem ipse delegans exequetur. non eo
quã sit appellatum ad eum sed quasi superior delegati qui nõ
potest ipse exequi. l. a diuo pio. §. i. & ibi per Barto. ff. de re
iudica. c. cum ab ecclesiarum rectoribus. & ibi habetur. supra
de offic. ordi. c. si quis contra clericum. & ibi per docto. ẽ. de
foro competenti hoc tamen dependet ex eo vtrum delegatus
inferioris a principe possit suam sententiam exequi. de quo vi-
dete in dictis locis. aut loquimur in diffinitiua lata ab ordi-
nario vel etiam delegato principis: & illo casu si iudex ad quẽ
non pronunciauit super desertionem non est dubium quod
etiã exequi non poterit. Sed exequetur iudex a quo. ita Bar
tolus in. d. §. officiũ. & in. d. l. a diuo pio. in fin. princip. & cano.
cõmuniter in. d. §. preterea. si vero pronunciauit, desertam aliq
non pronũciato. ex quo sua pronunciatio nihil addit noui prime
sententie: nec robur quod suscipit prima sententia suscipitur
ex hac pronunciatione. sed a iure propter lapsũ temporis vt
multis dixi. & expressio eorum que tacite insunt nihil opera-
tur. l. iii. ff. de lega. i. c. iii. ẽ. de rescript. Ideo talis iudex ad quẽ
non poterit primam sententiaz exequi. ex quo in nullo illam
65 illam adiuuat. ¶ † Et facit qz qui declarat nil dat. l. heredes
palam. §. sed si non. in. ff. de testa. l. asse toto. ff. de here. instit.
Si vero pronunciat desertam & confirmat primam sententiã:
tenet Bald. in. l. ante fin. C. quorum ap. non reci. q͛ illa cõfir-
matio sit frustratoria nec possit exequi sicut si nihil pronun-
ciasset respectu confirmatiõis. Sed si teneremus opin. domi-
norum de rota decis. sub. xcix. que incipit item licet. & Innocẽ.
in. c. i. i. de confirma. vtil. vel inutil. q͛ possit iudex ad quẽ pro-
nunciando desertam appellationem confirmare primam sen-
66 tentiam † videtur magis dubium. sed tamen ex quo declarat
solum que iure insunt: & expressio eorũ que tacite insunt nihil
operatur & q declarat nihil dat. certe talis iudex per hãc pro-
nunciationẽ non recipiet potestatem exequẽdi primã senten-
tiam quam nullatenus habebat. p not. in. d. §. officiũ. nisi di-
catis q͛ cum dicat. l. omnia nostra facimus quibus autoritatẽ
nostrã impartimur. l. i. §. sed neq3 ex multitudine. C. de iur. ve-
teri enucle. iudex confirmãdo sententiam adijciat hic plus ro-
boris. adeo perinde possit exequi sententiam primam hoc mo-
do confirmatam hac suam propriã. quia prer aliquid addẽ-
do noui roboris suam dicitur. Bar. in. l. & qi. ff. de iurisd. om.
iudi. Jmol. & Pan. in. c. inter dilectos. de fide instru. vbi con-
firmans actum nondum pfectum videtur illum confirmare &
sibi attribuitur ita hic propter ambiguum desertionis talis
confirmatoria sententia dicitur actum prime sententie confir-
mare & pficere. cum multa potuissent allegari ad desertio-
nem excusandam & melius facit quod not. Bar. in simili in. l.
i. in principio. ff. ad. l. falcid. quod not. Dom. post. glo. in. c. i.
de constitu. lib. vi. facit quod not. in. l. actori. C. de reb. cred.
& iure iuran. in. l. iii. §. si ex cõuentione. ff. de re iudica. in. c. cõ-
stitutus. de rescrip. glos. in cle. dudum. in verbo pacta de se-
pulturis quo ad reliqua. s. quãdo non est deserta appellatio
sed iudex ad quẽ pronunciat in causa appellationis quis iu-
dex exequatur, videte in locis preallega. & in. d. l. eos. in prin.
per Bald. & cano. in. c. pastoralis. §. pura. sup. ẽ. de offic. dele-
67 ga. ¶ † Restat pro complemento materie vt videamus de
duobus remedijs que etiam sententiam impugnant. ¶ Et
primo de restitutione in integrũ. ¶ Secundo postea de sup-
68 plicatione. ¶ Illam sciendum est q͛ impugnari potest sen-
tentia, valida tribus modis. primo per appellationez, de qua
satis vidimus in rubrica. & hec innititur mero iuri vt dictum
est in rubrica circa diffinitionem appellationis. quia appel-
latio est iuris remedium &c. Aliud est remedium restitu-

tionis in integrum. & hoc partim innititur gratie. partim me-
ri communi. Gratie quia super ea imploratur officium iudicis
vt rescindat. & tollat lesionem. nec ad hoc cõpetit aliqua actio
l. si minor. §. fina. ff. de min. iuri innititur. quia ex equitate in
iure scripta datur. quãdo subest iusta causa puta minoris eta-
tis. l. i. ff. de mino. vel alia iusta causa. l. i. ff. ex quibus causis
69 maio. c. a. ex literis. & c. auditis. supra de in integ. restit. † Et
ideo in libello restitutionis, quãdo principaliter vel proposi-
tione eius. quando incidenter deducit, debet exprimi causa
specifica. restitutionis & iusta. l. minor autem magistratus. in
fine primi responsi. ff. de mino. & ibi Bald. notat illum tex. ad
hoc tertium remedium est supplicatio. & istud innititur mere
gratie principis. d. c. ex literis. c. tam ex literis. de in inte. restit.
authentica que supplicatio. C. de preci. impera. offe. l. vnica.
C. de senten. prefe. preto. tamen cum fundari debeat supplica-
tio ista super equitate videlicet quia a sententia principis nõ
appellatur. & sic de similibus. respectu proponẽtis debet sup-
plicari cum misericordia respectu principis admittenda est. &
super illa rescribi debet. d. authentica que supplicatio. & facit
in simili quod diximus de postulatione prelatorum facta pro-
pter vtilitatem seu necessitatem ecclesie a duabus partibus
collegij. nam respectu proponentiũ debet p gratia peti confir-
matio eius. Sed superior sine iniuria, non potest eam reijce-
re. c. bone. el. i. et in gl. super vbo ex gratia. de postula. pla. c. cu-
pientes. §. denique. & in glo. in verbo gratia. de elec. lib. vi. Joã.
and. in. c. cum ad monasterium. & ibi etiam Hosti. ẽ. de elect.
Panor. & alij. in. c. pe. de postu. pla. faciunt que no. Bart. in. l.
i. §. permittitur in simili. ff. de aqua. quo. & in. l. si mihi et Ti-
tio. ff. de verb. obliga. facit tex. in. c. Titius. si de feudo fuerit
controuersia. Lud. in rubrica de arbi. in. xix. colum. & in consi-
lio. xxii. quod incipit pro proposite mihi consultationis habẽ-
da veritate. & in cõsilio. lxx. quod incipit viso themate & que-
stione. Dñi loquitur de prelato qui tenetur reuocare emphi-
theosim & casia consideratio est de mente Panor. in. c. suscita-
ta. ẽ. de in integ. resti. & Bal. in. d. authen. que supplicatio. red-
70 dẽdo ad primũ dicite † q͛ restitutio in integrũ est prioris sta-
tus. vel iuris vel audientie reintegratio. ii. q. vi. §. notandum.
d. c. ex literis. d. l. q͛ si minor. §. restitutio. Spec. in titu. de resti
tut. in integ. §. est autem. & talis restitutio nõ datur donec su-
persit remedium appellationis. rota decisi. cccxiii. incipit. Itẽ
si contra absentem & debet peti a superiore vel eodem iudice
vel eodem tribunali. non autem a pari iudice diuersi tribuna-
lis vel minori. l. minor autem magistratus. et praefecti. & ibi eo
loco Bald. ff. de mino. Et si proponitur principaliter debet
habere plenum ordinem iuris. secus si incidenter text. in. c. ii.
ẽ. de offic. iudi. & quando proponitur aduersus desertionem
videtur incidenter peti. ita rota decisi. xii. que incipit. Item si
petatur faciunt not. ita maxime per Panormita. dicto. c. sus-
citata. quinimo etiam in viam replicationis deducatur re-
stitutio in integrum incidenter videtur deducta. ita Bella-
mera decisione. cccccxx. que incipit. conclusio. & ita in restitu-
tione. que petitur ad appellandum. nam cum sit quasi prepa-
ratoria iudicij futuri videlicet appellationis subsecute nõ requi-
ritur q͛ ordo iuris seruetur. ita rota in decis. xliiii. que incipit.
Item quod in restituitur. em. nam quando restituitur ad ap-
pellandum est effectus talis restitutionis q͛ debeat restitutus
intra tempora debita appellare. & appellationem prosequi. gl.
est nota. communiter approbata in. l. i. C. si quis in integrum
restitutio. postu. fu. rota late psequitur in decisione. cccclxiiii.
alias quadragesima quarta. incipit item lata. et his casibus
quando incidenter petitur restitutio potest peti per procura-
torem cause non habentem speciale mandatum. ita rota de-
cisione. cli. que incipit an lata sententia. lx. & non bene his inter-
pedes tamen communis sententia hoc habet in. d. c. suscitata.
& talis restitutus ad appellandum. potest petere attentata re-
uocari. ita Bellamera decis. ccxvii. que incipit. exceptio, falsi-
tatis. & talis sententia super restitutione ad appellandum est
mixta qz est interlocutoria habens vim diffinitiue. ita Bel-
lamera. decis. cccxvii. que incipit. cle. appellanti. dicens quod
tali casu. non habet locuz clementi. appellanti. & libellus super
restitutione in integrum, vel propositio eius vsq; adeo debet
specificam & iustam causam continere. quod restitutio non
dabitur nisi illa verificata saltez summarie. & per presumptas
probationes quando restitutio est preparatoria vel incidens
puta in restitutione ad appellandum vel simili. ita Bellame-
ra decis. cccxvii. que incipit. petens se restitui. Et ideo petẽs
se restitui ad appellandum propter impedimentum non solũ
debet docere impedimento sed etiã summatim debet docere
de suo interesse. ita rota decis. lxxxvii. que incipit item non suf-
ficit. Vbi in principaliter peteretur restitutio in integrũ non

autem preparatorie vel incidētes tunc requiritur plenus or-
do iuris.c.ij.ē.de offic.iudi.ꝛ plena ꝓbatio.tñ ex literis.ꝛ ibi
ꝓscribē.ē.de in integ.restitu.l.ab hostibus.§.sed quod sim-
pliciter.ꝛ ibi Barto.ff.ex quib⁹ causis maio.l.fin.ꝛ ibi Bar.
C.ex quibus causis maio.ꝛ ista sunt de mente Imol.post do-
mi.Ant.in.d.c.tum ex literis.ꝛ decis.xiij.ē.allegate. Et ideo
quando petitur restitutio aduersus sententiam satis erit in
persona priuilegiata cui competit restitutio.allegare pro cau
sa iniquitatem iudicis.ita Bald.per illum textum.in.d.l.mi-
nor autē magistrat⁹. Sed quādo petitur restitutio aduersus
tres sententias confirmet.tunc requiritur ꝙ deducatur noua
causa.ꝛ doceatur de ea propter quā concedēda sit restitutio vt
Bellamera decis.cccxx.que incipit petens restitui.ita Rota
decis.ij.in nouis.que incipit.secunda conclusio.ꝛ in antiquis
decis.cccliv.que incipit nota ꝙ aduersus. Item dicit bellame-
ra decis.cccx.si petatur restitutio aduersus omissam produc-
tionem ꝛ publicationem testium sequutam.faciunt que habē-
tur in.c.coram.ꝛ.c.auditis.ē.de in inte.resti.ꝛ quando petitur
restitutio aduersus tres sententias vel ꝓbationes omissas tē-
pus quadriennij currit a die tertie sententie.vel a die rei iudi
cate quando sententia transit in rem iudicatam. Ita rota de-
cis.clxv.que incipit item latis tribus sententijs in sententia etiā
conditionali currit tempus restitutionis in integrum a die
sententie non a die conditionis implete Bart.in.d.§.sed ꝙ
simpliciter.Ang.in.l.i.§.biduum.in fi.col.ff.quādo ap.sit. Et
etiā p cā restitutionis in integrū ex clausula saltem generali
siqua mihi iusta causa sufficit deducere paupertatē ꝓpter quā
non potuerit venire ad ꝓsequēdam causam ꝛ illam verificare.
ita Bellamera decis.xliiij.que incipit allegatio.dixi.ē.c.in im
pedimēto paupertatis. Stante ergo ꝙ restitutio in integrum
sit bene proposita.illa pendente impeditur executio senten
tie,tex.est in.c.suscitata.ē.de in inte.resti.ꝛ in.l.vnica.C.etiā
in integ.resti.pen.mi.nouari debere. Et si pendente tali resti
tutione in integrum aliquid innouaretur reuocandū esset in
viam attentati.ita rota decis.cclxxvi.que incipit. Item si cō-
mittatur.si tamen esset suspitio cōtra petentem restitutionem
in integrum si manifeste appareret eum calumniose petere
ad differendum.tunc illa reiecta procedendum esset ad execu
tionem.l.ij.C.de falsis faciunt que notat Cy.in.l.ab execu.C.
quorum ap.non recip.Angel.de areti in.l.ab execu.in.iiij.col.
ff.eo.ꝛ hoc vult Bal.in.aut.que supplicatio preallegata. Si
autem manifeste non appareret de calumnia tamen suspicio
vrgeret contra proponentem.tunc executio deberet fieri pre-
stita cautione per eum in cuius fauorem fit executio de resti-
tuendo rem cum fructibus in causa succumbentie in illo iudi-
cio restitutionis in integrum.dicto.c.suscitata.qui text.venit
ad hanc prouisionem inducendam.si tamen executio esset
penetrabilis puta ꝙ ageretur de mente hominis.puta allia.
vel incarceratio est.tunc etiam cum cautione non fiat execu-
tio.ita Panor.post alios in.d.c.suscitata.Imol.i.cle.i.in.iij.
col.de re iudic.post Panor.Bald.in.l.eum qui duas.C.de
adul.Imol.in.l.iij.§.si seruus quem possidebam.ff.de acquir.
pos.Ange.de aretio in.§.appellamur.in.iiij.charta.instit.de
excep.ꝛ in tractatu suo maleficiorum qui incipit Saio seto
appellante.Bald.tamen in.l.vnica.C.ne liceat.iij.ꝓuocatio.
habuit nouam fantasiam.ꝙ persone priuilegiate vt competat
eis restitutio in integrum nō possint vti beneficio restitutio-
nis ad impediendum executionem trium sententiarum cōfor-
mium.sed prius sit fienda executio postea de restitutione in
integrū disputetur.allegat cle.primam.de re iudi.sed Salice.
in.d.l.vnica.ꝛ bene reprobat Bal.qꝛ.d.cle.i.loquit quādo cō
tra tres sententias obijcit nullitas.non autem qñ petit restitu-
tio in integ.ꝛ clarum est ꝙ nullitas non impedit executionē.
11 vt videbimus in.c.dilecto.ē.e. Ubi ponam latius.† Et sit he-
ne cautus ꝓcur.petentis restitutionem ꝙ in articulo deducat
cōcludēter lesionem vel cām restitutionis.qꝛ alioquin nō ad-
mitteretur.ita bellamera deci.xxxiiij.que incipit.valet articulus.
Et excluditur autē hec restitutio in minore longe difficilius
quā in maiorē.c.nā minor nō potest renūciare restitutioni in
integ.l.si iudex circumuento.ff.de mi.nisi iuxta formam aut.sa-
cramenta puberum.C.si aduer.ven.maior autem hoc pōt re-
nunciare restitutioni in integrum sibi cōpetenti vel cōpetitu
re.l.papinianus exuli.in fi.cum.l.seq.ff.de mi.Ange.ita tenet
in cōsi.cxxvij.qd incipit.a.ꝛ.b.excluditur etiam restitutio in
integrum qꝛ a.l.vel rescripto.sit prohibita.l.auxilium.ff.de
mino.l.i.C.si sepi.in integ.resti.pe.fu.tamen vbi restitutio in
integrum prohibetur in principali in dubio non videtur ꝓhi-
bita in emergenti.ꝛ sic vbi prohibetur in decisiuis non vide
tur prohibita in interlocutorijs.ita Bald.in.l.si ex causa.§.
nunc in minoribus.ff.de mino.facit quod habetur in.c.vt in-

questionis per Jo.an.ꝛ alios.de here.li.vi.Gal.in.c.pasto-
72 ralis.in.ij.col.f.eo.ꝛ ibi dicam † vnum non omitto in ista ma
teria.ꝙ etiam si princeps confirmet actum ex certa scientia
ꝙ nunꝙ videtur convalidare actum contra enormē lesionem
nec tollere restitutionem in integrum que ex enormi lesione
causatur.Bellamera decis.ccc.iiij.que incipit.conclusio.fa-
cit quod consuluit Pau.consi.l.clvij.incipiente questio ista.
in fin.Bald.in.l.fi.C.sen.rescindi non posse. ¶ Quantum
attinet ad secundum de quo dicendum superest.scꝫ de reme-
73 dio supplicationis † sciendum est ꝙ supplicatio[a] dupliciter
a in hac materia capit.primo pro qualibet gratiosa impetra-
tione p quā quis ad versus sententiam auditur ex concessione
principis licet alis audiri non deberet.c.tum ex literis.c.ex li
teris.ē.allegatis. Et ista habet tam latas habenas quātum
principi concedendi placet. Secundo capitur supplicatio ꝓ-
prie ꝛ stricte videlicet pro remedio ꝙ vbi ex priuilegio siue ꝓ
rogatiua iudicantis non potest appellari.puta in papa.in
imperatore.ꝛ alijs principibus.a prefecto pretorio.tunc per
supplicationem consulit parti ꝯ quam est lata sententia.l.si
quis.ꝛ.d.authenti que supplicatio.C.de precibus imperato.
offerend. Et hec supplicatio non admittitur.vbi de iure cōi
quis excludit ab appellando.puta qꝛ tertio non lꝫ appellare
tunc non licebit etiā supplicare.vt.d.l.vnica.C.ne liceat ter.
ꝓuocare.vel qꝛ renunciatum sit appellationi.vel ex qualita-
te cause quis ꝓhibeatur appellare.Pau.de ca.in.d.l.si quis
vel etiā quia fatalia non sup sunt.l.vnica.cū gl.quā ibi cōmen
dat Ang.C.de sen.pfe.pto.ꝓponenda autē est in scriptis hu-
iusmodi supplicatio.sicut de appellatione legimus.nisi in-
continenti fiat.l.i.in fi.ff.eo.ita Sal.post glo.in.d.aut.que
supplicatio.ꝛ attendendū est in modo ꝓponēdi.nā cū ꝓpter
reuerentiā iudicantiū iniquitate sententie dici non possit
l.i.ꝛ p totum ff.a qui.ap.non licet.mediū deducēdi ꝛ ꝯcludē
di in supplicatione non dꝫ esse iniqtas eius q iudicauit sꝫ im
ploratio venie ꝛ misericordie de errore ꝓprio.l.ꝓfecti.ff.d mi
no.Saly.i.d.l.si quis.vel dolus aduersarij deducat.c.cū olim.d
re iu.Pau.in.d.l.si quis.Spe.i ti.de supplicatiōe.§.ij.ꝛ huiō
supplicatio porrigi potest ipsimet principis vel prefecto qui
iudicauit vel suis cōsiliarijs tabellionibus siue referendarijs.
d.aut.que supplicatio.ꝛ ibi bal.facie ter.de re fert.in princi.ꝛ
epo etiā a sua sui vicarij.Ang.de are.in.l.i.ff.nil no.ap.pen
in.vi.col.Inno.in.c.romana.in prin.eo.ti.li.vi.non tamen ꝙ
ipsi cōsiliarij vel referendarij iudicent de supplicatione:sed
ꝓponunt ꝛ referunt.princeps aut siue prefectus rescribit vel
iudicat.ita glo.in.d.aut.que supplicatio.ꝛ ibi Pau.de ca.ꝛ
hoc cum sit remedium gratiosum.ꝛ sic extraordinariū semel
tm̄.peti potest.ita bal.in.d.l.si quis.nec iudicit litis penden
tiam.nec rescindit aut suspendit sniam donec p principē sup
ea sit responsum.ita bal.in.d.aut.que supplicatio.neqꝫ etiam
aduersus grauamen siue interlocutoriam interponi potest
Sed solum aduersus diffinitiuā.l.ij.C.vt lit.pen.Spe.in ti
de supplicatione.§.differt.ꝓponi autem debet supplicatio.
quando supplicans vult impedire executionem sententie vel
non mittatur executioni nisi prestita cautione de restituendis
habitis p executione sententie.puta de fructibus ꝛ expensis
intra x.dies a die sententie.ꝙ si de executione impedienda ꝛ
cautione habenda supplicans non curat.tunc vsqꝫ ad bien
nium proponi potest supplicatio a die sententie similiter cō-
putando.d.aut.que supplicatio quā ita intelligunt commu-
niter docto.in.d.c.ex literis.ꝛ in.d.aut.marit Pau.de cast.
Spe.in titu.de supplicatione.§.supplicari.Finiri autē debet
instantia supplicationis si coram prefecto intra biennium.d.
l.vnica.C.de sen.prefec.pret.C coram principe.cum hodie de
eā pendet in auditorio principis nulla fatalia currāt.aut.si
cū lis.C.de tē.ap.c.ex insinuatione.ꝛ ibi dicā aliquid.i.e.ꝓpe
tuo durabit tempus illā finiendo. An autem ꝯ sententiam ar-
b bitri vel arbitratoris[b] possit supplicari Bart.in.l.arbitro.
ff.qui satisda.cogan.tenet ꝙ sic.Bald.ibidem contra.per.l.
diem proferre.§.stari.ff.de arbitris. Tu distingue.aut loqui
mur in arbitro.ꝓcedit opinio Bald.per.d.§.stari.qui ge-
neraliter loquitur.aut loquimur in arbitratore.ꝛ ꝓcedat opi
nio.Bar.ꝙ possit per.c.ex postea.ē.de arbi.ꝛ ita tenet An
ge.de aretio in.l.ex consensu.in principio.ff.de appellatio
bus.ꝛ ideo cum aduersus sententiā arbitri nō superest reme
dium sed illi standum sit minor.compromittendo in arbitrū
dicitur lesus.ideo restitui poterit.compromittendo autē in
arbitratorem cum supersit remedium non dicitur lesus.nam
superest sibi remedium reductionis.ita Barto.in.l.minor.
xxv.annis fideicōmissum.§.i.ff.e.Ange.de aretio in dicta
74 l.ex consensu.in fine principij.ff.eo.† Sed nunquid a senten
tia episcopi assumpti ex prorogatione poterit supplicari An
gelus de

a ¶ Quod supplicatio. Adde do. Jas. in.l.si quis ad uersus C.de prec. imper.of.vbi declarat in quibus supplicatio ꝛ appellatio differāt.

b ¶ Arbitri vel arbitratoris. Adde pau.de ca.in consi. lxx.incip.qꝛ frustra.ver.sꝫ ꝛ posito.in.i.vo.vbi determinat quod si snia arbitra honō ꝓt reduci ad arbitrium boni viri tūc p viam supplicationis ꝓt adiri superior qui de enormitate cognoscat. Et cū alius supior non est ꝓt adiri papa que p viam denunciationis euangelice prouideat.c.si peccauerit.ij.q.i.c.nouit de iudi.

gelus de aretio concludit q nō, nam a tali sententia potest ap-
pellari: licet non nisi semel text. cum glo. in authen. si quis liti
gantiū. C. de episco. audiē ergo non potest supplicari. Quia
frustra precibus imploratur quod a iure communi conceditur. l. j. ff. ad municipales. cum vulg.

Summaria.

1 Itineris arreptio, post citationem factam, non habet eximere, citatum. Limit. nume. 2.
2 Itineris arreptio sine dolo, & ante citationem factam, quid operetur? et numer 3. 4.
5 Arreptio facta in persona propria, succedit loco appellationis.
6 Ordinarius in curia, possitne citare suum subditum, quem inuenit curie?

M Eminimus. Si reus post citatio-
nem vel notitiam lite
rarum iuit ad curiam delegatus in causa procedit
ab asnon. h. d. cum suppletione glo. diuiditur in
1 duas partes. & duo dicta ponit. secūda. ibi. quod si ante. † No.
primo ex textu ibi post citationem secundum Bald. & omnes
q itineris arreptio post citationem factā nō habet eximere
citatum & supple vel etiam facta post notitiam literarum. c.
suggestum. j. eo. & assignat Bald. rationem: q licet absens in
curia non videat supei dolo abesse. tū ex quo se absentat post
citationem etiam sine dolo imputandum est ei si non dimittit
procuratorē. quia licite cepta etiam absens ex iusta causa tene
tur dimittere procura tex. est not. in. l. eundem. §. j. de legatio.
et ibi Bal. hic. & Bar. in. l. j. ff. de diuer. & tempo. prescrip. fa-
ciunt notata p Bar. & Angel. in. l. ij. §. sed & si quis. alle. in. §.
q diximus. ff. si quis cau. notata per glo. no. quā ibi pōderat
Angel. in. l. si quis ita instituatur. circa finē in verbo egritu-
dinem. ff. de here. instit. per Ange. & imo. in. l. quesitum. ff. de
re iudi. per Cy. in. l. j. & in. l. ignorare. & ibi etiam per Bald. C.
de restit. mili. per cano. in. c. querelam. ē. de procura. in. c. cū di-
lecti. ē. de dolo & contuma. in. c. cupientes. §. q si per. xx. & ibi
2 glo. in ver. procura. de electio. lib. vj. † No. ex tex. ibi ante cita-
tionem q itineris arreptio sine dolo & ante citationē factam
habet eximere citatum a potestate inferioris iudicis. scz dele-
gati impetrati. & sic habetis iuncto text. in princ. ibi appellatio
ne remota q clausula appel. re. nō hz impedire effectū qui re
sultat ex itineris arreptione. tamen sm cōmuniter docto. ista
clausula appel. remo. quo ad principalem decisionem tex. no-
stri non ponitur hic vt contineat iuris ministerium. sed po-
tius facti accidentia. nam dato qd in literis non esset clausula
appelatione remota tamē itineris arreptio post citationē vel
literarū notitiā facta nihil valeret. Gl. in verbo post cita.
in fi. dicite q glos. bene supplet text. & ita summaui. Glos.
in verbo ante citationē. ibi. §. eius. Quo ad hoc de destina-
tione nuncij glo. bene loquitur & videbimus in. c. vt debitus.
3 j. eo. † In ea ibi ipm peruenisse. hz questio glo. videatur de in-
dubitabili querere nunquid itineris arreptio in psona ppria
habeat eximere itinerantem a potestate inferioris iudicis. q
videtur casus decretalis nostre. tamen cōmmando gl. ad pre
cedētia magnū erat dubiū. nam per. c. vt debitus. j. e. sola de-
stinatio nuntij non eximit quē a iurisdictione delegati. vnde
probabiliter dubitabatur quid modo si in persona propria
vadat: q sicut videbamus immutatum circa nunciū idem pos
set dubitari quid qñ in persona ppria vadit. sed quātum atti
4 net ad sol. gl. dicite vt statim dicam. † In ea. in fi. pro comple-
mēto materie de effectu itineris arreptionis quo ad eximen-
dum itinerantē vel mittentē. ponit Oldral. consi. ix. vos dici-
te. aut loquimur de mittente nuncium. & tunc si preueniatur
per presentationem literarum iam impetratarum antequā li-
tere portare per istum nuncium iam reuersum presententur &
tūc distinatio nūcij nullā exemptionē inducit. c. vt debitus. et
ibi bonus tex. & Inno. & alij. j. eo. Aut loquimur de itinerante
in persona ppria & tunc aut itinerat ppter aliquod grauamē
iam illatum vel cōminatum. & tunc cū posset illo casu appella-
5 re. c. cōcertationi. eo. ti. lib. vj. † Videbimus in. c. bone. j. eo. iti
neris arreptio facta in psona ppria succedit loco appellatio-
nis vsqz adeo vt eximat itinerantē a iurisdictione grauan
tis vel cōminātis donec itineratio sit expedita sicut appella-
tio donec pēdet. c. dilecti filij. j. eo. & hoc est q voluit dicere gl.
hic in cā mota vel cōminata. Imo isto casu vr q sufficeret de-
stinatio nuncij pro appellatione vt loquit ille text. in. c. dilecti
de quo tamē videbimus ibi. & in. c. vt debitus qd intellige de
itinerante ad Papā. non autē in itinerāte ad aliū superiorē
inferiorē a Papa Archid. in. c. si eps. xj. q. iij. de quo tū se re-
mittit ad no. in. d. c. vt debitus. Itē intelligit Archi. predicta
non pcedere qñ post latam diffinitiuā pars sine alia appella-
tione arriperet iter ad Papam super illa. naz non habebitur
quo ad diffinitiuā pro appellāte. sed sententia trāsibit in rem
iudicatā. c. ad reprimendam. ē. de offi. ordi. Sed qua rōne nō
dicemus idē in eo q post interlocutoriā latā arripit iter ad cu
riam sine alia appellatione vt illa transeat in rem iudicatam
nec itineris arreptio habeat in hoc vim appellatiōis quo ad
suspendēdos effectus dicte interlocutorie a quo nō est appel-
latum & sic transiuit in rem iudicataz quod no. ad declaratio-
nem materie. nā signanter iura non loquūtur q per iter arre
ptuz suspendat vel impediatur actus iudicialis iam factus
imo vbiqz volunt q post citationem non possit itineris arre-
ptio multo magis ergo postq iam pars est in iudicio. & pre-
dicta declara vt melius dixi post glo. in. c. dilecti. j. eo. per que
restringuntur multum hec dicta Archi. aut itinerat in psona
ppria nullo precedēte grauamine vel cōminatione & tūc be-
ne loquit Tancre. hic in ff. q aut dolo vel fraude iter arripit
qd in dubio post literarū notitiā presumit. c. suggestū. & e. ad
hoc sicut. j. eo. & tunc itineratio non habet eum eximere. Aut
iter arripit sine dolo. s. ante notitiam lrarum vel antequā sit ci
tatus ab ordinario vel notitiam habuerit q voluerit citare &
tunc eximitur a potestate istorum inferiorum donec est in tali
absentia. nō q itineris arreptio habet vim appellationis sed
ex priuilegio qd cōcedit peregrinatiōibus in curia vt interea
nō possit ab alio iudice molestari. c. j. j. de peregri. Et hoc
est singulare priuilegiū qd dat. eccl'ia apostolica existētib⁹ in
ea vel ad eā itinerātib⁹. Quod priuilegiū nullo pacto dāt le-
giste etiā absentib⁹ cā rei publice p tex. in. l. ignorare. C. d re-
6 stit. mili. Vltimo p cōplemēto qsiuit hic Jo. an. post Ab-
ba. nunquid ordinarius in curia possit citare suum subditum
quē in curia inuenit. & videntur do. hic cōcludere q sic. imo vo
lunt hic Bal. q etiā posset eū incarcerare. mouētur q Roma
est cōis patria. l. Roma. ff. ad muni. c. fi. ē. de for. cōpe. de hoc
tamē se remittit. Jo. an. ad notata p se. & post eū scribūt ibi alij
in. c. romana. §. cōtētes. de fo. cōpe. li. vj. Et Panor. se remit
tit ad notata per se. in. c. fi. de fo. cōpe. not. in cle. pasto. de sen-
tentia. & re iudi. in. l. j. per Bar. ff. de requi. reis

Summaria.

1 Appellatio interposita super negotio alicuius exceptionis, suspendit iurisdictionem iudicis a quo, super ipsa exceptione.
2 Negocium principale potest expediri, sine etiam exceptioneni, propter quam est appellatum.
3 Appellare non est licitum, propter exceptionem non legitime oppositam.
4 Negotium principale an suspendatur propter exceptionem non legitime oppositum. limit. nu. 5.
6 Appellans non tenetur comparere coram iudice a quo, nisi casu quo citet.
7 Exceptio licet firmet regulam vel eam declaret, tamen nō augeat regulam vltra naturam regule.
8 Appellatio interposita ab interlocutoria non tenetur iudex amplius citare appellantem.
9 Libelli tot videntur, quot cause in libello deducte.
10 Grauatus per aliquam interlocutoriam, appellat causam expressa grauaminis.
11 Causa debet specifice exprimi in appellatione ab interlocutoria.

S Uper eo. Supersedet exceptioni a qua
appellatū est & etiā principa
li q sine illi terminari nō poterit. h. d. vsqz ad ver.
finautē. Ille autē ver. finautē. varias hz lecturas.
& sm vnam lecturam glo. hic. h. d. vbi exceptio pponi nō de-
bito tēpore & ppter hoc appellatur q non admittitur. proce-
di pōt nō obstante appellatione vel aliter sm intellectū Jo.
and. quē cōmēdat Panor. hic. non obstante appellatione ex
falsa cā interposita pōt iudex ad vlteriora pcedere. h. d. diui-
ditur in duas. sicut duas cōtinet decisiōes. Secūda ibi si autem
1 aduersa. † No. primo ex tex. ibi de aliqua exceptiōe. q appel
latio interposita super negocio alicuius exceptionis, suspēdit
iurisdictionem iudicis a quo. super ipsa exceptione. & de hoc
est tex. optimus. in. c. dilectus filius. j. saracen⁹. ē. de rescrip.
2 † No. ex tex. ibi. nihilominus &c. a cōtrario sensu sm intellectū. do.

Anto.ꝙ vbi exceptio ppter quā est appellatū nō est cōnexa
ita negocio principali.quin possit negotium principale expe-
diri sine ea.tunc sola appellatio lȝ suspendat iurisdictionem
iudicis a quo super ipsa exceptione.tamē non suspendit eius
iurisdictionē super negocio principali quin interea donec iu-
stificata fuerit appellatio ⁊ recepta quasi ex causa pbabili at-
tentata illo medio tpe valeant.nec veniunt reuocāda.licet at-
tentata postea post iustificationem appellationis ⁊ eius rece-
ptionem etiam super negocio principali.cum appellatio ab
interlocutoria iam recepta deuoluat iurisdictionē sup toto.c.
vt debitus.⁊ ibi videbimus.j.eo.Ideo talia post receptionē
appellationis attentata non valerent.si tamen exceptioni ne-
gotium principale esset cōnexum sicut appellatio suspēdit po
testatem iudicis circa exceptionem ita etiam potestatē iudi-
cis suspendit circa negotium principale ei connexum vt atten
tata post appellationem etiam nondum receptam stēt in pen
denti.quia verificata appellatione.id est probato grauamine
propter quod est appellatum reuocabuntur ipsa attentata et
iste est intellectus pprie ad text.nostrū scdm do.Ant.quē
post multa nō tamē videt impugnare.Imo.dicēdo ꝙ hic nō
valeret argumentum a contrario sensu.Et notate istum intel-
lectum.qꝛ est pulchra limitatio ad.c.nō solum.§.i.eo.titu.lib.
3 vi.Not.ex versic.si autem.ꝙ ppter exceptionem non legiti-
mo tēpore oppositam non est licitum appellare.lȝ nō admit-
tatur exceptio.Glo.in verbo appellationem in fi.iuncta glos.
seq.dicite ꝙ gl.iste pcedit de iure canonico.quo iure indiffe-
renter ante lit.cōte.⁊ post.⁊ in prolatione snie.⁊ etiam post il
lam indifferenter licitū est appellare.c.super eo.Sed de iure
ciuili ita indistincte nō procederēt.vt habet in.l.ij.ff.de app.
recip.in.l.ante sententie.C.de ap.reci.Sed vt habeatis exēpla
clarius quā ponant iste glo.quādo exceptio sit talis ꝙ nego-
cium principale nō possit expediri sine ea.vel etiā econtra.di
cite in exceptione surreptionis rescripti.qꝛ ante oīa hoc clari
ficari dȝ.⁊ ex ea pendet omnis potestas iudicis circa nego-
cium principale.vel in exceptione excōicationis opposita cō-
tra partem.nā etiam super negocio principali illa exceptione
non clarificata nō veniet audiendus.vel puta qꝛ opponatur
ꝙ pcura-cōparens non habeat mandatū.nam ⁊ iudicium su-
per principali cum falso pcura.esset nullū.vel qꝛ opponatur
de falsitate instrumentorū vel testium ad probationē negocij
principalis pductorum.qꝛ hac exceptione non clarificata su-
per principali pcedendū nō est.Ita Inno.Jo.an.do.Anto.
4 ⁊ Bal.hic.† que tamē pclusio quo ad testes vel infra limita
tur non pcedere,quando pars posset probare principale ne-
gocium per alias legitimas probationes quas haberet.nam
tunc ppter talem exceptionē non esset supersedendū in nego-
cio principali.imo nec si appellaretur ppter talem exceptionē
suspenderetur negociū principale.ita sensit hic Bal.in.fine.
et domi.Ant.Alie etiā possent hic assignari exceptiones cō-
nexe negocio principali.vel ei pjudiciales de quibus in.§.ali-
quādo.iij.q.xi.in.c.j.⁊ in.c.tuā.Ʒ.de ordi.cog.in.l.i.⁊.ij.C.de
ordi.cog.in.c.in literis.Ʒ.de restitu.spo.cum similibus.Alie
sunt exceptiones que non concernunt negociū principale ta-
liter quin possit negocium expedari illa omissa.puta in exce-
ptione,ne cōueniatur in plus quā facere pōt.de quo in.c.i.Ʒ.
de depo.in.l.sunt qui in id.cū pluribus.ll.seq.ff.de re iudi.pu
ta in exceptione cōpensationis vel simili Glos.in verbo non
5 poterit.in fi.† vult ergo gl.ꝙ siue appelletur ppter exceptio-
nem connexam negocio principali.siue ppter non connexam
qꝺ semper appellatio suspēdat potestatē iudicis a quo nō so
lum circa exceptionem.sed etiam circa negocium principale
nec obstat tex.noster ibi principalis ⁊c.qꝛ respondet hic non
esse sumendū arg.a ꝯtio sensu.⁊ est ratio.nam resultaret abso
nus intellectus ⁊ cōtra tex.in.c.si a iudice.in.c.nō solum.§.i.
in.c.romana.§.si vero.eo.ti.lib.vi.⁊.§.deducā.⁊ si resultat ab-
sonus intellectus nō est sumendū arg.a cōtrario sensu.c.vnis
co.⁊ ibi glo.de eta.⁊ quali.libi.vi.significasti.⁊ ibi glo.Ʒ.de fo
ro competē.l.ij.C.de condi.inser.⁊ hanc opini.glos tenet hic
Hosti.Joan.Innoc.⁊ Panor.licet Imo nō firmet pedes.et
pro hac opinio.adducunt Panor.tex.in.c.si a iudice.eo.titulo
6 lib.vi.† vbi dicitur ꝙ appellās non tenetur comparere corā
iudice a quo nisi casu quo citet.qꝛ velit grauamen reuocare.
modo exceptio firmat regulam in casibus nō exceptuatin.c.
ij.§.de cōiug.lepro.Ex quo ergo vnum tantum casū excipit
ergo quo ad alia omnia ⁊ sic quo ad negocium principale iu-
dex a quo nullam habet iurisdictionē.nec poterit pcedere.qꝛ
si posset procedere citatus appellans teneretur venire.sȝ ille
tex.facit regulam limitatā.s.quando appellans citatur super
negocio super quo est appellatū.vnde exceptio postea subse-
quens cum debeat esse de regula vt per glo in rubrica de re-

¶ Firmat regu-
laȝ.Ex quo infert
Phil.corn.in cō
silio.lrō.ici.placȝ
mihi.fo.lv.in.i.vo
lumi.ꝙ si statutū
dicit qꝺ bannitus
possit offendi ex-
ceptio homicidio
patris itelligitur
ꝙ ille qui non est
pater possit occi-
di vide plene per
totum cōsi.Et qñ
exceptio firmet re
gulaȝ in nō ex ce-
ptuatis similibus
sibi non in diuer-
sis vide Paul.de
cāst.in cōsi.cccvj.
in.j.libro.

7 gu.iur.lib.vi.debet.⁊ limitate intelligi.† Imo excepti licet
8 firmet regulam.vel eam declaret.l.nam quod liquide.§.si.ff.
de pen.leg.l.si.§.cum dulcia.ff.de vino triti.oleo fruc.que leg.
tamen non auget regulam vltra naturam regule.Ita colligi
tur ex his que notātur per Jo.an.in mercu.in rubrica.de re.
iur.lib.vi.Et ex his que notātur in.l.j.ff.quis iudic.nō ob-
tem.facit quod no.Bar.i.l.generali.§.vxori.ff.de vsufr.leg.
¶ Adducit secundo tex.in.c.non solū.§.i.eo.ti.lib.vi.ponde-
rando primo generalitatē eius sed fortius ille tex.expsse lo-
quitur quādo appellatum erat tantū ab interlocutoria.et ne
gocium principale per iustificationem appellationis erat de-
uolutum.⁊ tamē ibi vult ꝙ omni casu ⁊ generaliter possit in-
hibere iudex ad quē iudici a quo ne pcedat.ergo ⁊ in prin-
cipali suspēsa est iurisdictio.⁊ similiter potest induci tex.in.c.
romana.§.si vero.eo.ti.lib.vi.sed illa iura loquuntur post iu
stificatam appellationem vnde nihil faciunt cōtra opi.do.an
to.qui hoc bene fatetur.sed intelligit ipse tex.nrȝ.ante appel
lationem iustificatā ⁊ receptam.Et dicit do.anto.tex.non so
lum posse limitari vt inde possit mittere inhibitoriaȝ statim
post appellationē super cōnexis negocio super quo est appel
latum.super alijs non possit nisi ce pro cognoscere sup verita
te appellationis.Quarto adducit.l.si quis ex prouocatiōe.C.
eo.vbi iudicis iurisdictio ex quo infert iniuriam suspenditur
Et quo ad alia.Sed illa lex habet varios intellectus ⁊ ideo
super ea non potest fundari eius opinio per ea que voluit bar
in.l.ij.ff.de reb.dub.vel aliter.loquitur in casu spāli sicut eius
l.vnica.C.si rector prouincie.Quinto adducit ea que habē-
tur in.c.exhibita.Ʒ.de iudi.vbi papa mandat generaliter re-
uocari attentata ergo generaliter intelligitur siue sint atten-
tata siue super principali.siue super interlocutoria super qua
pendet appellatio.c.si romanorum.xix.di.sed ille tex.debet
intelligi de indebite attentatis.quia vbi papa mandat reuo
care attentata intelligitur de indebite attētatis.c.audita.ad
9 fi.Ʒ.de restit.spolia.¶ † Adducit quoqꝫ sexto.c.ij.de dolo et
contu.lib.vi.vbi appellatione interposita ab interlocutoria
non tenetur iudex amplius citare appellantē.quasi sit in to
ta causa cōtumax.alias dixisset ꝙ in alijs actibus debet appel
lantem citare.sed ille tex.pcedit quo ad partem quia quo ad
se videtur satis asserere appellationem iustaȝ.ideo per appel
lationem videtur in totū quo ad se velle fugere iudicem.nos
loquimur quo ad iudicē qui non debet in totum supersedere
nisi appellatio apparuerit iusta qꝺ in dubio non presumitur
do.anto.hic tenet contra glo nostram ꝙ imo appellatio su
per interlocutoria a principio vsqꝫ ad tempus sue receptiōis
suspendit tātum potestatem iudicis a quo circa interlocu
toriam a qua est appellatum.⁊ alia negocia huic cōnexa siue
sint negociū principale siue incedens siue emergens.sec⁹ quo
ad negocia nō connexa.quia interim donec nō fuerit recepta
appellatio poterit iudex pcedere in causa principali.nec iste
processus vnqꝫ reuocabitur in viam attentati.post recept.in
terim appellationem bene fatetur ꝙ tunc suspensa erit iuris-
dictio iudicis a quo ad omnia.ppter deuolutionem iam factā
⁊ ad hoc adducit tex.nostrū ibi.⁊ si principalis.vbi papa mā
dat post appellationē ab interlocutoria lata super exceptio
ne Ita demum suspendi iurisdictionem iudicis a quo sup ne-
gocio principali si principalis causa sine illa exceptione ter-
minari nō poterit.ergo vbi terminari posset principalis cau
sa sine hac exceptione ⁊ si connexa nō sunt non erit suspensa
iurisdictio iudicis a quo in negotio principali.per solam ap-
pellationem.nec subest causa quare hic in text.non debeat su
mi arg.a cōtrario.qꝛ ad fundamenta cōtraria est.Ʒ.respon-
sum.Nec obstat si quispiā opponeret prout ⁊ hic Panor.nō
ne hic resultaret iniquitas retento illo intellectu.qꝛ pars di-
traheretur per varia iudicia.scilicet super negocio appella-
tionis coram iudice ad quem.sup principali coram iudice a
quo.qꝛ istud nō est tam iniquum in cā appellationis.lȝ pce-
deret in cā principali.qꝛ in causa appellatiōis non habet lo-
cum.c.dispendia.quādo sunt diuersi articuli.Ita Joan.an.⁊
Gemi.in.d.c.dispendia.de rescrip.lib.vi.Et facit notata in
c.si duobus.Ʒ.eod.⁊ ibi dixi.tamen hac conclu.retenta scdm
Domi.anto.illo medio tempore donec appellatio recipitur
si iudex a quo procederet in principali posset recusari suspe-
ctus.⁊ ita intelligitur tex.in.c.ad hec.Ʒ.eodem ⁊ ita respon-
det ad arg.glo.nostre.attamen theoricē habeatis quādo iu
dex a quo possit procedere.dicite scdm Dom.Anto.hic qꝺ
aut iudex a quo detulit appellationi,⁊ tunc indistincte nō po
test procedere nec super negocio principali nec super articu
lo super quo est appellatum.c.cum appellationibus.eo.ti.li.
vi.qui tex.ita generaliter intelligitur scdm do.anto.⁊ Imol.
hic nisi per iudicem ad quē causa ad eum remittatur.vel per
partem

partem appellantem appellatione nondum introducta recur
runt de nõ ad ipsum iudicẽ a quo vt in. d. c. cum appellatio
nibus. ibi glo ⁊ doct. aut non detulit appellationi ⁊ tunc aut
est inhibitum per iudicem ad quẽ quod non potest facere ni
si recepta appellatione tanquã recepta ex rationabili causa. c.
romana. §. si vero. ⁊ §. q si obijciatur. eodem. titu. li. vj. ⁊ c. nõ
solum. §. i. in eo. ⁊ tunc etiam quo ad omnia est suspensa iuris
dictio iudicis a quo. d. c. nõ solũ. §. i. habetur maxima per do
mi. anto. d. c. dilectis. ex. de rescrip. ⁊ in. c. pastoralis. §. preterea
supra de officio delegati siue negotium principale sit conne
xum siue non cause propter quam appellatur: dñi tamen de
rota voluerunt q iudex non possit inhibere iudici a quo nisi
vt non procedat super articulo super quo est appellatum vel
cõnexis. Non autem super non connexis. ⁊ varie allegatur
illa decis. in quota sed eam reprobant communiter hic scriben
tes. Aut vero non inhibitum sed tantum appellatum. ⁊ tunc
secundũ cõmunẽ sententiam Jo. an. and. Inno. ⁊ aliorum. exce
pto. do. Anto. suspenditur p ido iudicis a quo. quo ad oĩa et
connexa ⁊ nõ cõnexa. ⁊ ipso precedẽte futurus iudicabit euẽ
tus. q si verificabitur appellatio interposita ab interlocuto
ria reuocabuntur omnia attentata alias non. d. c. nõ solum. ⁊
propterea licet dicatur quod tempora ad appellandum, scili
cet decem dierum ⁊ tempora pendentis appellationis equi
parant. d. c. nõ solũ. in prin. gl. in rub. ff. nil noua. tamẽ hoc nõ
procedit in appellatione interposita ab interlocutoria. q tpe
pendentis appellationis ab interlocutoria ex futuro euentu
bene qñqz hz inducere retractationem attentatorum. d. c. non
solum. §. i. ⁊ tamen tẽpus. x. dierum ad appellandũ ab interlo
cutoria non inducit retractationẽ attentatorũ illo medio tem
pore. quia intra. x. dies ad appellandum ab interlocutoria. iu
dex rite procedet ad vlteriora. glos. est no. in. l. a pcedente. C.
de dila. ⁊ ibi legitur glo. in. c. fi. in verbo. appellatione. eo. ti. li.
vj. ⁊ pp̃terea signanter ⁊ cum misterio tex. in. d. c. non solũ
in prin. dum equiparat tẽpus ad appellandũ ⁊ tempus pen
dentis appellationis, loquitur de appellatione a diffinitiua
nec ibi aliquid de interlocutoria, postea in. §. seq. vbi tractat
de interlocutoria nihil repetit equiparationẽ iam factã. quasi
sentiat in interlocutoria equiparationem illam nõ pcedere. ⁊
hec pcedunt quando in vno iudicio plures cause nõ deducu
tur. sed vna est tantũ causa principalis. Et ad predicta vide
te que no. Bal. in. l. furti. §. i. ff. de his qui no. infa. ibi Ang. ⁊
in. l. ita demũ. C. de pcura. Sed quid vbi plures cause in vno
9 iudicio deducuntur. dicite fm do. anto. ⁊ Inno. † q cum tot vi
deantur libelli quot cause in libello deducte. l. si ita debemus.
in prin. ⁊ ibi Bar. ff. de ver. ob. tot. videant sententie. quot cau
se, l. quid tamẽ. ff. de arbi. l. etiam. §. si ex causa. ff. de mino. l. car
nelia pia. ff. de iure patro. c. cum tpe. ex. de arbitr. c. Rainu. ⁊ c.
Raina. j. de test. tot videant appellationes quot snie. ⁊ quot
cause. l. ampliorem. in prin. ⁊ l. eos. in prin. C. eo. ⁊ faciunt que
dixi in. c. si duobus. ex. eo. ⁊ ex separatis nõ infertur. l. papinia
nus exuli. ff. de mino. Ideo cũ ilia sint diuersa. q diuerse cause
pendentia appellationis in vno non preiudicabit in alio. et
ideo appellatio in vna causa non suspenditur iurisdictio iudi
cis a quo. quo ad aliam causam. multominus appellato ab in
terlocutoria concernente vnam causam tantũ suspendetur iuris
dictio iudicis a quo ad aliam cãm. licet recusari bene posset,
per ea que vidimus in. c. ad hec. ex. eo. ⁊ ita. Dom. anto. hic. et
10 post eum Inno. ¶ † Ultimo pro complemento inter has va
rietates opinionum bonum est sequi consilium traditũ a Jo.
and. in. c. consuluit. lo. ij. j. eo. quem ibi refert ⁊ sequitur do. an
to. ⁊ Panor. scilicet q grauatus per aliquam interlocutoriam
appellet expressa causa grauaminis. ⁊ vt suspendat omnem iu
risdictionem iudicis etiam circa negotiũ principale adiũgat
illa verba. q etiam appellat ne vlterius in aliquo super dicta
causa grauetur. ⁊ illo casu proderit appellatio ad suspenden
dum articulum ⁊ etiam negotium principale. ⁊ est text. in. d. c.
consuluit in fi. secundum Joan. andre. ¶ Glos. in verbo sug
gestione. in fi. ⁊ so. data per gl. q hic causa pposita non proba
retur, licet sit in se vera. tamẽ diminat ad tex nostrum. ¶ Se
cũda autem solutio quod hic opponeretur exceptio falsitatis
contra scriptum post lit. contest. ⁊ quia non admittebatur qd
appelletur est cõmunis. tenendo q illud de falsitate intelliga
tur. scilicet surreptionis. quia si intelligeretur de exceptione
falsitatis. scilicet q rescriptum esset penitus falsũ illa posset
opponi ⁊ esset admittenda etiã post sententiam. l. ij. ⁊ fi. C. de
fal. instru. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudi. c. cum venerabi
lis. ex. de excep. Alius datur intellectus ad text. nostrum. per
Jo. an. q hic appellatio nihil operatur. q appellans prupit
ad appellan. l. nimis celeriter appellauit. ⁊ illo casu fit talis sen
sus ad tex. nostrum. q si quis opponit exceptionem. ⁊ antequã
iudex respondeat appellat si nõ admittatur sua exceptio per
iudicem illo casu appellatio non valet. quia illo casu iudicia
lis appellatio non interponitur a grauamine de futuro sed a
grauamine iam illato. c. vt debitus. j. eodem licet secus sit in
appellatione extraiudiciali. c. bone. ⁊ ibi dicam. j. eodem ⁊ ideo
debuit excipiens primo expectare an sua exceptio admittere
tur vel non admitteretur per iudicem. Et postea si in eo esset
grauatus appellare, sed ante responsum iudicis non potest
appellare. Quartus intellectus est Joan. and. hic. quẽ etiam
sequitur Panor. hic. in illo versic. si autẽ pp̃terea appellatio
nihil valeat. q appellatũ est ex falsa causa. ⁊ ideo ante omnia
in appellatione ab interlocutoria requiratur expressio cause
⁊ quod ea subsit. c. vt debitus. j. eo. etiam de iure ciuili. l. vltra
vtile. vbi casus fm vnuz intellectuz. ⁊ no. Bar. in. l. at pretor.
§. permittitur. ff. de mino. ideo appellatio si interponatur et
falsa reperiatur causa. nihil valet appellatio. ⁊ hoc est qd vo
luit tex. quare ⁊ iudex qui scit appellatum ex falsa causa non
debet supersedere. Quintus est intellectus Inno. hic q pro
pterea hic non valeat appellatio q fuit nimis generalis ap
pellando propter falsi suggestionem debuit enim exprimere
11 circa quod esset illa falsi suggestio. † ⁊ in quo. Et sic habetis
colligere secundum istum intellectum quod in appellatione
ab interlocutoria non solum debet exprimi causa sed specifice
debet exprimi. in quo ⁊ circa quod de. appellanti. eo.

Summaria.

1 ¶ Appellatio admittitur de iure canonico, in causis modi
ci precij, ⁊ pro leui etiam iniustitia.
2 Judices debet etiam deferre in causis minimis.
3 Causa minima, que dicatur: ⁊ nume. 4. 5.
6 Reductio ad arbitrium boni viri, non admittitur nisi in cau
sa magna.
7 Reductio ex toto non equiparatur appellationi.

1 De appellationibus. In quacũ
q cã etiã
pro minimo licitũ est appellare. h. d. ¶ † No. pri
mo ex tex. ibi pro quacunq leui iuncto tex. ibi mi
nimo. q in causis modici precij ⁊ pro leui etiã iniustitia ad
mittitur appellatio de iure canonico. qd secus est de iure ciuili
ij. quest. vj. c. anteriorũ, ver. illud no. in. l. fi. ⁊ in aut. nisi breuio
res. C. de sente. ex pericul. re. ¶ Sed quare tam varie: dicite
quod canoniste cõsyderauerũt appellationẽ inuentam esse
ad corrigendum iniquitates. c. cum speciali. j. eo. dixi. j. in rub.
⁊ quelibet etiaz minima iniquitas debet exulare a canonibus
§. criminis. xxv. dist. ideo pp̃ter minimam etiam causam vel
minimam iniustitiam non mirũ canones si permittunt appel
lationem. non tamen eam iubent. q decet scõm etiam canones
cum paruo incõmodo a strepitu causarũ esse quietos. c. vnico.
ex. de sindico. ¶ Sed leges que nõ cõsiderant bonum anime
tantum quantum bonum publicum. vt no. in. l. i. ff. de vsuc. cõ
syderauerũt ipse quod ex paruo grauamine pars parũ ledit
Et ideo noluerunt pp̃ter modicũ grauamen vel in minimis
2 posse appellare. ¶ † No. ex tex. ibi si p maioribus q iudices
ita debẽt deferre appellationibus in minimis causis: sicut etiã
3 in maioribus. † Glo. in ver. minimis in fi. ¶ Notate primo
ex glos. q vbi valor cause non sufficit ad sumptus litis, q illa
causa dicitur minima. ⁊ ideo dixit no. Bar, q vbi denegaret
iustitia ab aliquo principe inferiore in aliqua causa q illo ca
su cũ recurrendũ sit ad superiorẽ si causa nõ est tãti valoris q
iste possit pati sumptus ad adeundũ superiorẽ. illo casu licite
fiunt represalie q ipse oppressus poterit contra subditos il
lius inferioris vel etiaz ipsum inferiorẽ facere represalias. ita
Bart. in. l. mediterranee. C. de anno. ⁊ trib. lib. x. ⁊ remittit se
ad tractatum represaliarũ, ⁊ per pdicta infert ibidem Bar.
q tutor vel prelatus nõ tenetur de negligentia si dimisit sol
licitare causam ad quã pcurandã requirebat maior impensa
quã esset valor eius q talem causam procurare non tenetur.
⁊ ita etiam Panor. hic ⁊ faciunt que habentur in. l. in fundo
4 ff. de rei ven. † Secũdo habetis notare ex gl. q minima cau
sa quo ad dandũ actionẽ de dolo dicitur causa duorũ aureo
rum quod intelligit Bal. hic idem esse etiã in accusatione q
metus causa loquit tamẽ sub dubio forte. ⁊ facit ratio. nã in re
medijs extraordinarijs de minimis nõ est curandum. l. scio. ff.
de in integ. resti. no. Bar. in. l. si pprietarius. ff. de dãno infe.
notãt canoniste. in. c. si proponente. ex. de rescrip. Sed actio de
dolo. q me. cã ⁊ similia sunt remedia extraordi. vt pz p suos
titulos. ergo pro minimis non dabitur. nec actio de dolo nec

5 qd met⁹ caosa. ℭ † Ultimo habetis ex gl. varias opiniones
que dicat minima caosa, vos dicitis q relinquit arbitrio iudi
cis q cõsiderata qualitate psone arbitrabit que sit causa mag.
que parua. Ita gl. in c. si. de sen. z re iudi. li. vi. in l. illicitas. §.
ne tenues. ff. de offi. psi. in l. sed z si suscepit in prin. in vbo mo
dica. ff. de iudi. facit notata per glo. z docto. in aut. pterea. C.
vnde vir. z vxor. c. odoardus. j. de solu. per bar. in l. si cõstante
in prin. iii. col. ff. sol. ma. per Bar. z Bal. in aut. nisi breuio
res. C. de sen. ex pericu. re. ℭ Sed ab extra 3 tex. opponit de
his que habet in c. qntaualis. 3. de iureio. in l. vñ si nerue. et
6 in l. si societatem. §. arbitrorũ. ff. pro socio. † vbi reductio ad
arbitriũ boni viri nõ conceditur nisi ex magna lesione: sed re
ductio sapit appellationẽ. l. non distinguemus. §. cum quid. 3.
ff. de arbi. ergo z pro minima cã nõ est licitum appellare. sed
requirit magna lesio. vos dicite q in reductione hoc facit cõ
sensus partium. qui quodãmodo ex suo cõtractu videnk se lede
re. ex quo cõpromiserũt in istũ. z iste pronunciat ex ptãte sibi
data a partibus. z eorum cõsensu. nõ sic est in iudicib9. qr iudi
ces pnunciant ptãte iuris. nec eorũ sententia suscipit robur a
cõsensu partium. imo regłr iudicia redduntur in inuitos. l. in
ter stipulamẽ. §. i. ff. de ver. ob. z ppterea dixit no. Bar. in d.
§. arbitrorũ. q vbi ptes ledunt in cõtractu. iacto tertiũ q illo
casu requirit lesio vsq ad tertiã. z tñ sufficeret lz nõ esset vltra
dimidiam vel aliter non tamen regritur vltra dimidiam. Lu
do. in l. si quis tñ aliter. ff. de verbo. ob. tenet cõtrarium. z sic
licet petitio reductiõis ad arbitriũ boni viri eqparet appel
lationi. l. nõ distinguem⁹. §. cũ quid. ff. de arbi. adeo q. l. cuz
apud. ff. iudi. sol. disponẽs q fideiussor de iudicato soluendo
in causa principali non tenet de iudicio appella. hz etiã locuz
in fideiussore pro obseruatione laudi. et non teneatur in iudi
cio reductiõis. ita Pet. de ancha. cõsilio. xxxiii. qd incipit. In
7 xpi zc. † apud intelligentes tñ vt hic videtis reductio ex toto
nõ equiparat appellationi. z ideo ẽt dicimus q lz a snia iudi
cis appellationis appelletur dũmodo nõ plusq̃ tertio. c. sua
j. eo. tñ a snia reductionis nõ appellat. Inn. in c. presenti. als
in c. statutũ. de rescriptis. hodie libro. vi. Bar. in l. i. z per do
cto. ibi notatur. ff. de legatis primo Panormitanus in consi
lio secundo incipit. In Christi zc. consilium Saliceti in dicto
§. arbitrorum. Joannes andreas in additionibus eodem. §.
in quibus ver. quid si conueniit. contra. tenet Baldus in l.
prima. C. de his que pene. nota in l. prima. C. ne lice. tertio
prouoc. Bald. in l. z in maioribus. C. eod. Bald. in c. finali
quo tempore miles. in vsibus feud. Ludouicus de roma. con
silio. cclxi. Incip. in christi nomine zc. super super eo quod
queritur per fundamentum supradictum in proximo contra
rium. sequitur Baldum in dicta l. prima. C. de his que pen
den. nomine quod si reducens ledit modice non appelletur.
secus si immoderate ledit imo notabiliter dicit Panormita
nus in c. exposita. in principio de arbitrio per illum textum,
quod si in laicum sit factum compromissum et pars videt se
notorie ledi quasi proter manifestum peccatum potest recur
ri z reclamari ad iudicem ecclesiasticum.

a ℭ Equiparatur appellationi. Ad de que posui. S. in rubri. in. i. apostil. scz q ista trazia recusatio relatio et appellatio ponuntur z iudicant ad paria. z qñ

Summaria.

1 ℭ Appellans non auditur ante sententiam de iure ciuili: se
cus de canonico.
2 Excommunicatio an reddatur si excommunicatus appellauit
in ipsa prolatione sententie.
3 Appellatio presumitur precessisse excommunicationem.
4 Sententie appellatio, in dubio intelligitur de diffinitiua.
5 Appellare an liceat ab omni grauamine: z nu. 6. 8.
7 Appellare ab interlocutoria quando maxime liceat:
9 Appellari potest a sentẽtia vel precepto de incarcerando de
iure ciuili.
10 Positus sub custodia non dicitur incarceratus.
11 Iudex a quo, non debet incarceratum dimittere pendente ap
pellatione.
12 Appellationis z recusationis causa equiparantur, limit. nu
mero. 13.
14 Tempus quando currat, causa commissa iudici delegato.
15 Tempus presentationis literarum attenditur, vt iudex ha
beat iurisdictionem.
16 Reuocatio literarum ad hoc vt reuocat iurisdictionem a iu
dice a quo, que requirantur.
17 Tempus an currat executori testamentario assignatum a te
statore ignoranti:
18 Tempore assignato iudici ad procedendum, dies termini nõ
assignatur in termino.
19 Tempus dilationum currit de momento ad momentum.
20 Dies termini computatur in termino. z numero. 21. falli. nu
mero. 22. 23. 24. 25. z 26.
27 Dies termini nõ cõputari in termino, quomodo accipiẽdũ.
28 Tempus assignatum Iudici, ad procedendum, quot dierum
esse debeat:
30 Iudex poterit ne dilationes datas ad pcedendũ, abbreuiare
31 Iudex num procedet ad sententiam, si intra tempus datum
ad procedendum, nulla detur dilatio vide numero. 32.
33 Sententie forma in fine termini dati ad procedendum. z nu
mero. 34.
35 Iuramento Iudicis iurãtis stat sibi nõ aliter liquere de cau
sa, quam pronunciat.
36 Sententia forma, vbi non liquet Iudici de causa z nume. 37
38 Iudex si intra tempus datum sibi ad se instruendum, nihil
se instruxit, tenebitur ne ad remittendum
29 Iudex si post assignatum tempus ad procedendum est excõ
municatus. vel alias impeditus nunquid si partes prosequẽt
rescriptum. curret interea tempus.
40 Tempus an non currat a die presentationis facte per reum,
si actor z reus impetrauerunt rescriptum.

1 Super eo. † Licet regulariter. scdm leges
non audiet appellãs ante sen
tentiam. tamen canones illũ audiunt tã ante sẽ
tentiam q̃ post. cum ante sniam q̃ post. z hoc
a primo. Et recusatio equiparatur^a appellationi qr in vtroq
iusta caosa requirit. hoc scdo. z tempus assignatum iudici ad
finiendũ causaz incipit currere a tẽpore presentationis rescri
pti nõ ante. hoc tertio. Diuidet in tres prout tria dicta põit
scda ibi casus. ibi Tertia ibi aũt. ℭ No. prin. ex tex. ibi. in p
latione sententie scdm Io. an. bar. z Imo. q a diffinitiua licitum
est appellari. z potest appellari in ipsa prolatione snie scilicet
dum legitur nondũ tamen finitã legi. Ita tex. hic ibi. in pro
2 latione. Et ppterea inferunt predicti docto. ad qõnem † an
quid si excõicatus appellauit in ipsa prolatione snie excõi
cationis reddatur ipsa excõicatio nulla. z Io. an. se remittit ad
notata in. c. cũ sit. de regu. iur. lib. vi. in mercu. snie. vos dicite
post eum scdm Imo. hic q aut platum est iam verbũ excõica
tionis illo casu si appellat perinde est ac si appellaret post sniam ex
cõicationis. z ideo excõicatio non redditur nulla. c. postula
sti. z ibi videbimus. j. eo. Aut nõdum prolatũ est verbum ex
cõico. z tunc appellatio dũmodo ante illud verbũ pponat
reddatur excõicatio inualida tanq̃ lata post appel
3 lationẽ. c. per tuas. j. de sen. excõi. † Et ideo sint cauti appel
lantes q faciãt notare punctualiter que vba sentẽtie legerẽ
tur cum appellẽt ab huiusmodi censura. In dubio aũt si non
appeat an appellatio pcesserit verbum excõico vel non. tenet
hic Imo. q cum excõicatio inferat vinculũ iuris executione
d. c. pastoralis z videbimus in c. pterea. lo. ii. z ibi Inno. j. e.
ideo illo casu psumit excõicationem precessisse. Et pro Imol.
facit glo. in c. venerabilib⁹. §. si. in verbo post q̃ de hoc sen
ten. excõi li. vi. Bal. hic tenet 3rium quia videt sentire q pre
cesserit appellatio. allegat tex. in l. si quis id qd. ver. q si dies
pponeret. ff. de iurisd. om. iudic. Adducit tex. in l. arethusa.
ibi incipiẽte nasci. ff. de st. ho. hoc. vbi fauore libertatis actus in
ceptus habet pro cõpleto. si spãle fauore libertatis ergo in
cõtrarium ius cõe. z maxime in odiosis pro bal. põt adduci
dictum Innocentij. in c. cum tu. supra de testibus et forte scdm
dictũ Inno. ibi possent opi. cõcordari. qr aut loquimur in fo
ro cõscientie z tũc cum in dubio iudicemus excõicationẽ va
lere pcedat prima opi. Panor. Aut in foro cõtentioso z tũc
cum in dubio iudicemus nõ excõicatum. pcedat opi. Bal. z
4 si hec seruãdat No. ex tex. ibi snia zc. scdm Pano. hic q ap
pellatione snie in dubio intelligimus de diffinitiua. facit glo
in c. cũ olim. 3. de testi tex. in l. ij. ff. de appel. recip. dixi. j. in
5 rubrica in diffinitiõe. ℭ † No. ex tex. ibi leges aut seculares
q lz de iure canonico ab omni grauamine appellet tamen se
cus est de iure ciuili. qr non appellat nisi a diffinitiua. z qbus
casibus de iure ciuili ab interlocutoria appellat Bal. in ad
di. c. in. §. z. iij. col. in. l. ante snie C. quorũ ap in. l. ij. C. de epi.
6 audi. † Et est ratio differentie. qr de iure ciuili per appellatio
nem a diffinitiua emendãtur etiam ois grauamina illata in
pcessu. qr licet in aliquo in pcessu grauauerit. satis est q per
appellationẽ a diffinitiua nõ remanet ille victor. z ideo cum
ius ciuile inspiciat solũ grauamen z ille in effectu. non rema
nea grauata. qr per diffinitiuã si ipse obtinuit remanet parũ
lesus in interlocutoriis si succubuit per appellationẽ a diffi
nitiua emendãtur illa grauamina, ideo non mirũ si ius ciuile
ab interlocutoria non pmittit appellari. z hanc rõnem sensit
glos.

glo. et ibi Bal. in l. ij. C. de epa. audi. sed ius canonicum nõ tã
tum respicit grauamen. sed etiã iniustitiam cũ circa correctio
nẽ peccatorũ inuigilat. c. nouit. ✠. de iudi. vnde lica p appella
tionem a diffinitiua si succubuit vel per ipsaz diffinitiuam si
obtinuit grauatus in interlocutorijs non restat multum gra
uatus. tñ per hoc nõ tollit quin sit ei facta iniustitia. et sic pec
catum. nõ mirum ergo si l. canonica pmittit appellari a quo
cunq; grauamine. Aliam rõnem assignat Bal. in. d. l. ij. et in. l.
ante sniã. C. quorũ ap. scz quia ius ciuile magis inuigilat fini
litiom instãtie q̃ ius canonicum per notata in. c. pe. ✠. de iudi.
et ex hoc dum dicitur in text. de iure canonico indifferenter ap
pellatur a quocunq; grauamine nõ de iure ciuili sm Panor.
resultat alius effectus q̃ de iure canonice cause non habent
instantiam propter magnam facultatem appellandi conces
sam a iure canonico. d. c. pen. et tamen de iure ciuili secus quia
habent instantiam triennij. l. properan. in fi. C. de iudi. pter
7 restrictam facultatem appellandi. † Et pro regula secundum
leg. dicite q̃ tunc demum appellatur ab interlocutoria quãdo
ipsa interlocutoria infert grauamen irreparabile per diffini
tiuam vel appellationem a diffinitiua. tunc licitum est appel
lare. Illa sunt verba glos. in cle. i. in ver. ipso iure. de heret. et
hec regula vt videtis resultat a ratiõe prima predicta cessan
te. Est et alia regula scdm leg. q̃ vbi post interlocutoriam nõ
expectatur alia diffinitiua licitum est a tali interlocutoria ap
pellare. ita gl. in. auten. habita. C. ne fil. pro pa. dum dicit qđ
a sententia qua pronunciat se quis non esse iudice vel etiã iu
dice appellatur q: vbi pnũciatur se nõ esse iudicẽ nõ expecta
tur alia diffinitiua. et facit tex. cũ not. in. c. significãtibus. supra
de offi. delega. et has duas facit Bar. recte intelligenti in. l. ij.
et ibi Ang. ff. de ap. recip. facit Bal. in. d. l. ij. C. de epa. aud. et
8 in. d. l. ante sniã. † Et per predicta infert q̃ si iudex pnunciat
aliquẽ torqueri q̃ a tali sententia bene appellat. licz sit interlocu
toria. et expectet diffinitiuam. quia infert damnum irreparabi
le per diffinitiuaz. l. ij. ff. de ap. recip. cum iuribus ✠. allegatis.
et generaliter ab omni precepto de aliquo faciendo potest ap
pellari. q: facta pro infectis haberi nõ possunt. c. ferrum. l. di.
etiã de iure ciuili. ita Paul. de cast. cõsi. xxiij. inci. In. xpi et c.
9 viso pũcto. † Infertur etiam q̃ a sniã vel precepto de incarce
rando potest appellari iure ciuili. quia infert damnum irre
parabile. et facit nam carcer dicitur mala mãsio glos. est in. de.
i. in verbo tormentis. de here. in. l. si hoiem. ff. depos. imo di
citur tormentum stare in duro carcere. glo. in. d. ver. tormen
tis et est tex. ibi duro carcere. imo maius tormentũ quã fode
re in agro glo. est in. l. seruorũ. ff. de pen. et faciunt notata per
Bar. in. l. i. §. diuus. ff. de qstio. et ideo damnatus ad ppetuos
carceres dicitur capite diminutus. ita Bald. in. l. si quis sub
10 conditione. in. ij. col. ff. de testa. tut. † Et tenet etiam q̃ posi
tus sub custodia (qua tamen nõ tenetur districtus) non dici
tur incarceratus. glo. est not. et ibi Bart. in. l. fina. C. de curio
sis. lib. xij. licet in contrarium faciunt notata per Angel. in. l.
qui in carcerem. ff. quod metus causa. et etiam per Imol. in. l.
qui a latronibus. ff. de testa. et per Joã. and. in. c. ij. ✠. de sentẽ
11 tia excõmuni. † et pendente appellatione a carceratiõe iudex
a quo non debet incarceratum dimittere. sed debet retinere
quousq; iusserit iudex ad quẽ. Ita Bar. per illũ tex. in. l. eos
§. super his. C. eo. et bal. in. l. ij. C. de epa. audiẽ. in. l. sed si. ff. de
12 in ius vocã. dictum est in. c. ad nostram. ✠. eo. † Not. ex text. ibi
in causis quoq; quod causa appellatiõis et causa recusationis
equiparantur. intelligite sm glos. nostram in verbo appella
tioni. que per hoc sit expedita q̃ equiparantur quo ad hoc.
vt sicut appellatio non valet nisi expressa probabili causa. ita
etiam non valeat recusatio. c. cum speciali. et ibi videbimus. ✠.
eo. Et infert hic Joã. an. per hunc tex. q̃ siue remaneatur ap
pellatio a iure siue ab homine. scilicet per rescriptum qđ illo
casu intelligitur etiam remota recusatio. quod intelligit Pa
norm. esse verum si remoueatur ab homine. puta. per rescri
ptum respectu cause. id est qđ nõ admittatur sine causa quia
hoc intelligitur etiam in recusatione. secundum glosaz nostrã
iuncto text. quo autem ad alia. maxime hodie. cuz clausula ap.
re. remoueat solum appellationes que non sunt expresse in iu
re. c. pastoralis. et ibi videbimus. ✠. eo. remota appellatione nõ
intelligetur remota recusatio, vt nõ admittatur recusatio ni
si in casibus a iure expressis. quia imo admittetur in similibus
casibus. nec excludetur per clausulam appellatione remota et
est tex. in. c. ppstremo. ibi vel alia iusta causa. ✠. eodez. facit tex.
licet glo. ibi cõmuniter reprobata teneat contrarium in. l. fin.
C. de senten. et interlocuto. omni iudi. et glos. in. l. i. §. interdũ
ff. a quib. appel. non licet. vbi vult quod clausula ap. re. non ex
cludit recusationem. et pro hoc facit ratio. nam ex separatis
non infertur. l. Papinianus exuli. ff. de minoribus. cum
13 vulgaribus. † sed appellatio et recusatio sunt diuersa ergo
vno remoto non intelligitur remotum aliud. qđ sint diuersa
patet. nam ab executore non appellatur. capitulo quo ad con
sultationem. et ibi habetur. supra de re iudicata. l. ab execu
tore. C. quorum appel. et tamen recusatur executor. capitulo,
nouit. ✠. eodem capitulo super questionuz. §. verum. supra de
officio delegati. Item diuersitas apparet. quia non grauatus
non appellat. c. vt debitus. ✠. eodem. et tamen non grauatus
recusat nec expectat grauamen. c. cum speciali. ✠. eo. Item de
consensu partium delegatus non recusatur. d. §. verũ. et tamen
ab eo appelatur. l. ex cõsensu. ff. eo. Itẽ recusatio pponitur de
vicario ad epm. c. si cõtra vnũ. et ibi glo. ponit alias instãtias
de offi. delega. lib. vi. et tamen appellatio interponitur ad
maiorem et non ad ipsum epm. c. ij. de consue. li. vi. ecce ergo
14 qualiter sunt diuersa. ¶ † Ultimo no. q̃ vbi causa committi
tur iudice delegato non currit ei tempus nisi a tpe presenta
tionis literaruz qđ intelligit Jo. an. nisi. tẽpus esset assigna
tum non per enumeratiõnẽ, sed per certam et destinatam diem
puta q̃ finiat cãm ad natale dñi: tunc enim curret tẽpus ipso
iure et ante presentationem. et imputet sibi qui fuit negligens
in presentando lrãs. Et sic habetis ex tex. q̃ in rescriptis licz
quo ad validitatem eorũ et etiam capacitatem impetrãtis at
tendatur tempus date rescripti. c. eam te. ✠. de rescriptis. c. ti
bi qui. de rescrip. lib. vi. c. ei qui. de rescrip. lib. vi. habetur in
15 cle. ij. de rescrip. ¶ † Tamen quo ad hoc vt iudex habeat iu
risdictionem attenditur tẽpus presentationis lrãrum. ita hic
tex. nam si iurisdictionem prius haberet curreret ei tempus
quod non currit vt hic. et sic habetis q̃ ante presentationem
literaruz iudex nullam habet iurisdictionẽ. et hoc voluit glo
not. in simili de executore. in. d. c. ei qui. in verbo ante. Joan.
and. in. c. cum plures. de officio delega. lib. vi. Archi. in. c. is
qui. de procura. lib. vi. voluit bar. in. l. multum interest. ff. de
conditio. et demon. Bal. in. l. nec quicquam. §. vbi decretum.
ff. de officio procon. vbi dicit processum tamen iudicis ante
presentationem literarum valere parte non opponente. qđ
videtur falsum ex quo presupponimus q̃ nonduz habeat iu
risdictionem Bal. in. l. eius. ff. si cer. peta. in. l. sed et si de sua. §.
i. ff. de acquiren. here. in. l. i. C. vt lit. pen. in. l. licet. C. de iudic.
in. l. falsus. C. de fur. in. viij. oppositione in. l. eos. §. si autem
C. eo. Ange. in. l. per hanc. C. de tempo. appel. et ita ecõtra ad
16 hoc † vt reuocatio literarum reuocet iurisdictionem a iudi
ce requiritur q̃ sint. intimata et presentata iudici: nisi in reuo
catione adesset decretum ita bal. in. d. l. falsus Archi. in. d. c.
is qui. Innoc. et alij in. c. ex conquestione. et Panor. in. c. audi
ta. vbi bonus tex. ✠. de resti. spolia. per Inno in. c. i. de cõcessio.
preben. lib. vi. in. c. cum contingat. de offi. delega. ibi docto. et
in. c. ceterum. ✠. de rescrip. bal. in. c. gratum. ✠. de offi. delega.
in. l. barbarius philippus. ff. de offi. pre. et ideo concludit hic
17 bal. per hunc tex. † q̃ executori testamentario non currit tem
pus assignatuz a testatore ignoranti quando illud quod est
exequendum requirit magnam industriaz executoris. alias se
cus quia ipso ignorante bene alias curreret tempus et deuol
ueretur ad epm. allegat notata in. c. si autem sacratissimis.
in authẽ. de eccle. titu. concludit. etiam q̃ potestas vel offi
cialis qui iurauit seruare statuta si sibi exhibeatur non liga
18 tur tali iuramento nisi a die exhibitionis. ¶ † Glo. in verbo
recepisse in fi. habetis ex glo. q̃ tempore assignato iudice ad
procedendum, dies termini non assignatur in termino. licz exi
mitur ipsa dies presentationis literarum. et circa intellectũ
tex. nostri glo. approbant Inno. et Hosti. et aliqui antiquio
res. per iura in eo allegata contrarium tenuit hic Joan. an.
et hi qui post eum scripserunt. q̃ imo dies presentationis com
putetur in termino de momento ad momentuz moti per tex.
nostrum hic. q̃ vtitur verbo et tũc quod denotat ipso momẽ
to temporis post presentationem literarum incipere termi
num et currere tempus glo. est in. c. quam sit. de elect. lib. vi. in
c. personas. et ibi dixi. ✠. eo. Sed quantum attinet generali
ter ad articulum numquid dies termini computetur in termi
no. dicite q̃ glo. hic concludit q̃ non, et glo. sequitur Inno. et
Hosti. sequitur Inno. et Gem. in. c. frequens. §. i. et ibi glos.
de restitu. spolia. lib. vi. Sequitur bar. et ange. in. l. i. ff. si quis
cau. per illum tex. in. l. i. §. dies. ff. quãdo appel. sit. facit quod
notat bar. in. l. pater. §. i. ff. de adulte. mouentur per iura alle
gata in gl. Contrarium opinionem tenuit Joan. and. Bal.
19 Inno. et panor. † dicentes q̃ in dubio tempus dilationum si
ue terminorum currit de momento ad momentum. ergo non
subducetur dies termini. voluit glo. in rubrica. ff. de diuer. et
tempo. pre. que facit regulam q̃ in dubio tempora videntur
esse continua. ergo nihil subducetur. voluit gl. in. l. gallus. in
fine principij. quam ibi notat et sequitur Ange. ff. de liber. et

20 postba. † vbi vult qd in dubio dies termini computetur in
termino. ⁊ etiam voluit Bal. in. l. eos. §. finautem. C. eo. ti. col.
idem in. l. si quando. v. q. C. de testi. moueatur maxime Bal.
hic quia in dubio verba debent intelligi secundum cursum. l.
j. ⁊. ij. ff. de vsufru. ea. l. e. que vs. consu. sed ex cursu nature tem-
pora sunt volatilia. iuxta illud labitur occulte fallitque volati-
lis etas ergo dilatio intelligetur continua non obstant iura
allegata in contrarium. quia illud procedit quia ius processit
vlterius disponendo. ¶ Uel aliter dicite vt ex fallentiis infra
dicen. apparebit so. transeundo ergo per commune cartotum
21 doc. hic † hic facite vobis regulam q regulariter dies termini
a computatur in termino [a] generaliter dicit Ange. consil. suo
exclvs incip. Paulus contulit. quod vbi de cursu temporis
incboando ⁊ terminando queritur tempus incipit et finitur
de momento ad momentum. ⁊ ibi notabiliter loquitur de ter-
22 mi io in compromissis assignatis faciens eandem regulam ⁊ Fal-
lit primo illa regula nisi ius expresse aliter disponat vt est tex.
in. c. frequens. 3. alleg. eo. ⁊ in. c. pia. allegato. in glo. Et ita po-
test intelligi. d. l. i. ff. si quis cautio. ita Joan. and. ⁊ communiter
23 docto. Hic limitabitis ⁊ secundo dictam conclusio. non proce-
dere. vbi tempus dilationis esset vtile. quia tunc dies termini
subducitur de termino. l. i. §. quod dicimus. ff. de succes. edict.
24 † Ita Bald. hic intelligendo de die termini scilicet vltimi non
finis. Limitabitis tertio dictam conclusionem non procedere
vbicunque. loqueretur aliquis dictione que temporis separatio-
nem induceret. puta quia vteretur dictione a vel ab vt est gl.
in. l. ratio. §. finali. ff. de act. emp. in cle. sicut in verbo a die. eo.
titulo nam tunc tempus siue terminus exclusiue ab illo actu
die vel hora cui adiiciuntur similes dictiones puta si dicatur
a tali die tunc illa dies non computatur in termino. c. statu-
tum vbi glos. de prebend. libro. vi. puta quia dicatur a tali ho-
ra tunc sola hora deducetur de termino. ita Bal. hic puta q
dicatur a tali actu tunc nullum tempus deducitur nisi solum
tempus celebrati actus. ⁊ hoc modo intelligitur. l. j. §. biduum
ff. quando appel. sit authen. hodie. C. eo. notata in cle. causam.
de electio. ⁊ ita Geminia. in dicto. c. frequens. ita communiter
25 docto. hic. ita Bar. in. dicta. l. i. ita Bal. ⁊ in locis preallega-
tis Ange. in. d. consi. in fine. Fallit quarto in dilatione expe-
ctatoria que datur parti vt veniat vel simile quid faciat tunc
dilationes expectatorie non includunt dies termini. ita Bal.
hic intelligit. l. j. ff. si quis cautio. limitabis ⁊ hoc non proce-
dere in omni dilatione legali scilicet assignata per. l. vel statu-
tum. nam illo casu dies termini non computatur in termino ex
equitate quam papa expressit in. d. c. frequens ⁊ in. d. c. pia. q equi-
tas bene extenditur de similibus ad similia. ideo bene exten-
ditur ad omnes dilationes legales. ita Bal. in dicta. l. eos. §.
26 finautem. † Sexto limitabitis non procedere de consuetudi-
ne quia de consuetudine iudiciorum dies termini non compu-
tatur in termino. ita Bald. in dicto. §. finautem. iij. colum. ita
27 Geminianus in dicto. c. frequens. §. i. ¶ † Sed vnum tenete
menti. q vbi dicimus diem termini non computari in termi-
no illud intelligimus respectu incommodi illius cui assignatur
dilatio. sed quo ad vtilitatem suam bene dies termini compu-
tabitur in termino. scilicet quia si illa die termini voluerit ali-
quid facere vt se citius expediat poterit facere. ⁊ dicetur factus
intra terminum. Et ideo dixi glo. singularis in clemen. sicut.
in verbo a die. eodem titulo. q illa dies termini que non com-
putatur in termino succedit lucro illius cui est assignata dilatio.
ita Bald. in dicto. §. finautem. iij. col. sed melius in. l. finali. iij.
col. C. de tempo. appel. ⁊ allegat illam glos. ad hoc. † Et vt ni-
hil omittatur quia dicitur hic q tempus assignatur iudici ad
procedendum operepretium esset scire quot dierum intelliga-
tur illud tempus. ⁊ dicite quod si assignatur per vini dierum
est clarum q tot dierum erit. puta. x. dierum si assignatur per
nomen collectiuum ⁊ certum puta. scilicet septimanarum tamen
adhuc certum est quod septem dierum est. sed punctus stat
29 quando assignatur sub verbo mensis. ¶ † Et dicite quod erit
tot dierum quot dies habet ille mensis in quo assignatur ipsa
dilatio. et si quid lapsum est de illo mense supplebitur in men-
se sequenti. Et ideo si assignetur dilatio mensis de mense au-
gusti erunt triginta ⁊ vnus die si assignatur de mense septem-
bris erunt. xxx. sed de mense februarij. xxviij. Ita glos. notat.
in. c. quam sit de electione libro sexto voluit Bartolus in. l.
cum bissextus. de verborum significatione. ff. voluit Baldus
⁊ Jmola in. l. de diuisione. ff. soluto matrimonio. Baldus in
dicto. §. finautem. ⁊ hic aliquid ponit. ¶ Quesiuit hic In-
30 nocentius. ¶ † Nun. qd si iudex cui est assignatus terminus
ad procedendum vult dare dilationes poterit illis abbreuia-
re vltra solitum stylum iudiciorum vel ne. ⁊ respondet quod
sic ex quo ei abbreuiata est instantia vel iurisdictio potest ab-
breuiare dilationes. ⁊ eas conformare cum termino sibi assi-
gnato. ita vt infra terminum possit finire causam. glossa in ca-
pitula de causis. 3. de officio delegati. ⁊ hoc procedit secundum
eum siue dilatio assignatur a iudice delegante siue ipse termi-
nus procedendi assignetur ipsi iudici a partibus de communi
consensu. Sin autem de consensu vnius tantum est assignatus
terminus ad procedendum quo ad eum bene possunt abbre-
uiari dilationes. non autem quo ad aduersarium. quia ex quo
aduersarius non consensit assignationi termini non est iusta
causa abbreuiandi sibi suas dilationes et ideo debent sibi con-
cedi solite dilationes. ⁊ isto casu etiam vltra terminum pote-
runt extendi tales dilationes ⁊ intra illum tempus non solum
ipse sed etiam aduersarius qui consenserat cum dilationes
debeant esse communes poterit se iuuare. l. peten. C. de in in-
teg. restitu. per. Et Innocentius sequitur Baldum Jmolas
⁊ Panormi. ⁊ facit quod notat glo. in verbo defensiones. in
clemen. sepe. de verbo. significatio. ⁊ dixi salte remissiue in. ca.
31 cum sit Romana. 3. eo. † Sed quid modo retento dicto tho-
mate si intra tempus ad procedendum nulla dilatio assigna-
tur parti nunquid procedet iudex ad sententiam. ⁊ dicite se-
cundum Innocen. q ex quo terminus assignatur iudici vel ab
vtraque parte vel a delegante qd illo casu habet vim termini pere-
32 emptorij † Et ideo videtur dicendum q iudex sine alio possit
pronunciare. vbi erit in fine sui temporis ⁊ ita simpliciter pertrans-
sit hic Jmola ⁊ Panor. ⁊ ita voluit Bartolus in. l. si de re
§. fina. ff. de arbi. ita Barto. in. l. admonendi. in. iij. columna et
etiam Ludo. ibi. ff. de iure. ⁊ est bonus text. quem ibi ad hoc
33 ponderat Bald. in. l. ij. C. de tempo. appella. † Et ideo con-
cludit Bartol. vbi proxime q in fine termini iudex poterit
pronunciare absoluendo reum sicut si actor habuisset dilatio-
nem ad probandum ⁊ non probasset iuxta. l. qui accusare. C. de
eden. Contrarium tenet hic Baldus recte intelligenti in fine
etiam tenet Ange. in. l. ait pretor. §. i. ff. de re iudi. vbi vult q
iudex in fine sui termini non debet absoluere reum a petitis.
⁊ sic eo quia actor non probauerit. sed debet absoluere par-
tes ab obseruatione iudicij. ergo ille terminus non est perem-
ptorius parti ad probandum: quia posset pronunciare contra
partem non probantem si esset peremptorius absoluendo par-
tem a petitis. Et hanc partem tenet Fulgo. in. dicta. l. admonen-
di. ⁊ pro hac parte addunt hic Baldus. quia est quid nouum
quod tempus assignatum iudici ⁊ currit parti ad probandum
ex separatis non infertur ⁊ cetera. puta iudex non debet pro-
nunciare aliquid iubendo: nisi instructus de causa. l. si cum nul-
la. ff. de re iudica. l. hoc autem. §. fina. ff. ex quib. causis in pos-
sessio. ea. l. iij. C. commu. vel epist. Sed instructus non est iu-
dex nisi quatenus acta cantant. l. causas. C. eo. ea. quoniam con-
tra supra de probationi. ergo absoluendo reum a petitis non
poterit pronunciare: quia istud est iubere silentium actori. Sed
quid modo si iudex infra finem sui termini dubitet qualiter
debet facere: Respondet hic Panormita. q debet instare p
prorogatione termini coram superiore si ab eo assignatus est
vel partibus si a partibus. alias non pronunciet sed dimittat
causam indecisam ad superiorem. faciunt que notat. d. Anto.
in. c. intimasti. j. eod. Et pro eo facit. l. iudices. C. de iudic. ⁊ in
dicantem. xxx. questio. v. Sed Panormita. oblitus est eorum
que ipse notauit in cap. penul. ⁊ ibi. d. Anto. 3. de iudi. vbi di-
xit q illo casu debet pronunciare condemnando si probatum
est. ⁊ si non est probatum absoluendo ⁊ sic poterit pronunciare
34 hoc modo. † condemno reum si probatum est. ⁊ si non est pro-
batum eum absoluo. ⁊ valebit talis sententia vt voluit etiam
Bartol. Angel. ⁊ alij in. l. ait pretor. §. i. ff. de re iudica. ⁊ in. l.
iudex. ibi Angel. ⁊ cum eo voluit Bald. in. l. cum iudex. C. de
senten. ⁊ interlocu. om. iudi. ⁊ ibi Jaco. but. voluit Bal. in. l. i.
C. qui accusa. non possunt in. l. quid ergo. §. ex compromisso.
35 ff. de his qui not. infa. † ⁊ ibi dixit standum esse iuramento iu-
dicis iurantis sibi non liquere de causa vt non cogatur aliter
pronunciare quam 3. ⁊ sensit hoc Bartol. in. d. l. si de re. §.
fina. ff. de arbi. talis ratio q iudici non liqueat de causa excu-
sat eum si nolit condemnare vel absoluere precise. ita Bald.
36 in. l. si ideo. C. de his quibus vt indignis. † Aliam cautelam
dat Angelus ⁊ magis pinguem in. l. in hoc iure. ff. de euictio.
dicens q ibi iudici non liquet et est in fine termini q potest
pronunciare condemno reum si probatum est ⁊ absoluo qua-
tenus non est probatum ⁊ declarationem an probatum sit vel
ne mihi reseruo hinc ad. xv. dies ⁊ vos partes moneo. q tali
die compareatis ad audiendum declarationem super hoc. Et
pro hac cautela facit quod voluit Baldus in. l. ad testium. §.
fina. ⁊ melius in. l. heredes palam. §. sed ⁊ finautem ⁊ ibi etiam
Jmo. ff. de testa. Sed contra Ange. faciunt notata per Bar-
tolum in. l. ab executione. in principio. ij. colum. ff. eo. vbi de-
legatus

a ¶ Computatur in termino. vide Barto. in. l. i. ff. si quis cau. ⁊ si dies termini cadat in die feriata quando debeamus inspicere precedentem diem non feriatam vide per eundem in. l. ij. C. de tempo. appel. de materia vide per do. Jas. in. d. l. j. ff. si quis cau.

legatus postquam semel est functus officio suo pronuncian-
do non habet potestatem declarandi suam sententiam. ergo
nec iste post lapsum termini potest reservare declarationem
37 predictam. †Tertia est cautela quam dat Angelus in. l. ait
pretor. §. primo. ut quando sibi non liquet absolvet partes ab
38 observatione iudicij. † Querit successive Innocen. nunquid
si assignatum est tempus iudici intra quod se instruat de cau-
sa & remittat ad superiorem si intra tempus nihil se instruxit
tenebitur nihilominus remittendum. Et voluit Baldus hic quod non
quia nihil operatur remissio vacua sine instructione. l. si bene.
in argumentum. ff. de iniust. rupt. Item non dicitur remittere
re ex quo non est instructus, sicut non dicitur implere manda
tum de adeundo qui non est instructus de qualitate heredita
tis. l. cum qui duobus. §. filius. ff. de acquirenda hereditate.
Alia etiam adducit fundamenta, que videte per eum In con
trarium determinat hic Innocentius, & etiam Panor. nam
ex quo duo sunt mandata ut instruat unum aliud ut remittat
si non potest observare unum observet aliud. quia saltem re-
mittat. c. cum dilecti. de dolo & contu. c. pisanis. de restitu.
39 spolia. ¶ † Sed quid si iudex cui est assignatum tempus ad
procedendum post datam literarum est effectus excommunica-
tus vel bannitus vel simili modo impeditus ut non possit esse iu-
dex nunquid si partes presentent ei rescriptum curret interea
tempus. Et videbatur dicendum quod sic. licet partes possent resti-
tui quia impedito facto iudicis licet curat tempus patitur in inte-
grum resti. l. sed si per pretorem. in prin. & ibi notatur. ff. ex qui.
cau. ma. iuv. item si appellatione. C. de tempo. appel. de quo tamen
dic ut dixi. s. in. c. ex ratione. in contrarium tamen determinat
Host. & sequitur Panor. per ea que habentur in. c. quia diversi-
tatem. j. de concess. preben. & l. i. in fi. C. de anna. excep. in. c. ex
transmissa. s. de prescrip. & pro hac opinione facit quod voluit
no. Bal. in. l. si quando. iij. q. C. de test. ubi dicit quod si iudex assi
gnat dilationem parti & intra eam pro maiori parte temporis sunt
ferie quod licet regulariter dilationes sint continue. l. sive pars. C.
de dila. illo casu subducantur ferie de medio. ne pars nimis
gravetur. & adducit Jo. an. & hosti. hoc velle in. c. licet causam
s. de probatio. ibi do. Anto. in. xv. col. facit. c. consultationibus
de offi. c. delegati. glos. in. c. puella. xx. q. i. in. c. placita. xv. q. iiij.
Bal. in. l. j. C. de iuramen. calum. immo fortius vult Bal. in. d. l.
si quando. quod ubi iudex est in fine, instantie ne instantia pereat
possit procedere die feriata ob necessitatem hominum. de quo
40 per canonistas. in. c. fi. s. de iudi. ¶ † Ultimo queritur hic se
cundum Panor. nunquid si actor & reus impetraverint rescri
ptum per quod assignatur tempus iudici si reus prevenit acto
rem in presentando rescriptum currat tempus a die presenta
tionis facte per reum. Et respondet quod sic. nisi reus in dolo
versatus fuerit & dolo prevenerit actorem. dicte tamen ut La-
tus hic per eum,

Summaria.

1 ¶ Iniuria illata clerico, infert excommunicationem maiorem,
Et dicitur iniuria facta in personam clerici. & nu. 2.
3 Appellare licitum est a crimine non notorio.
4 Appellans cogitur prosequi appellationem.
5 Iudex qui defert appellationi, assignare potest tempus pro-
sequendum.
6 Notorium habet effectum rei iudicate.
7 Appellatio ab excommunicatione, non suspendit denuncia
tione.
8 Denunciari quomodo debeant excommunicati, qui iniece-
runt manus violentas in clericos.
9 Excommunicatus ob offensam clerici, non debet absolvi, nisi
premissa satisfactione.
10 Citatio quando requiratur in notorio.

Pervenit. Conuictus super iniuria cleric
vel alio crimine potest appella
re nisi sit notorius. h. d. cum decreta. se. Dividit illa
decreta in duas. In primo ponit decisum exordium.
1 In secunda responsionem. secunda ibi fraternitati tue. ¶ † Not. ex tex. ibi
vulneratos vel aliis lesos. quod etiam pro iniuria illata clerico licet non
vulneretur incidit quis in excommunicationem maiorem. adeo ut non possit
absolvi nisi a papa. & sic licet propter levem offensam clerici ex-
communicatus possit absolvi ab ordinario. c. pervenit. j. de sen-
ten. excom. tamen lesio facta clerico etiam sine vulnere non di-
citur levis offensa. quia quandoque dicitur gravis ex qualita-
te persone. loci vel similibus. §. atrox. & ibi hab. ff. in sti. de iniu.
2 in. c. nuper. & c. cum pro causa. j. de senten. excom. ¶ † Et sic ex
illo tex. ibi dicendo vulneratos vel lesos habetis quod per lesionem cle
rici dicitur iniuria facta in personam clerici. quod patet ex quo
isti excommunicantur a iure. ut hic. & canon si quis suadente. lo
quitur de iniuria facta in personam. quod intelligite verum
lato modo loquendo. Ita colligitur ex tex. & no. Innoc. in. c.
nuper. j. de senten. ex communi. & ibi docto. facit glo. no. in. l. ita-
que fullo. ff. de fur. quam ibi commendat Bar. Imo. & Ludo.
in. l. licitatio. §. quod illicite. ff. de publi. Bal. & Imo. in rubrica
ff. soluto matrimo. ubi concludunt per. d. glo. quod inferre viole
tiam alicui dicitur iniuria facta in personam Bal. tamen in.
l. si qua per calumniam in tertia colum. C. de episco. & clericis.
dicit quod dicitur facta persone non in personam. & notate glo.
ibi quam ibi commendat bal. quod lacerans vestes clerico non di
3 citur excommunicatus. ¶ † No. ex tex. ibi publicus vel notorius. quod
in crimine non notorio licitum est appellare negando crimen
4 vel aliter se excusando. concordat tex. in. c. seque. ¶ † No. ex
tex. ibi compellas, secundum bal. hic quod appellans cogitur prosequi
appellationem. & ideo invita altera parte appellationi non
potest renunciare. secundum bal. per tex. in. l. si post mortem. §. ff.
ff. de bo. posses. contra tabu. de quo videbimus in. c. interposi
ta. §. illa denique. j. eo. quod intelligit quod compelli potest causa-
tive non precise. quia si non prosequatur deserta erit appellatio
5 Ita tex. in. c. seq. in fi. ¶ † No. ex tex. ibi ut. j. convenientes tem
pus secundum Pano. quod iudex qui defert appellationi potest assigna
re tempus ad prosequendum. & ex quo in versi. seq. hoc non repetitur vi
detur ibi velle tex. quod ex quo iudex procedit ad ulteriora
non deferendo appellationi non posset talem terminum assigna-
re tex concordat. ca. sequens. Sed dic ut dictum est in capitu. per
6 sonas, supra eodem. † Nota ex tex. ibi. si vero publice est et no
torius quod notorium habet effectum rei iudicate: ut sicut ab ea
non appellatur, sed executioni mandatur. Item est in notorio.
ita Baldus, et pro eo est text. in. l. j. tus iustum et ibi Bart.
ff. de his qui not. infa. volunt canoniste in. c. ad nostram. lo
tertio. supra de iureiuran. Barto. et Salice. in. l. ea quidem.
C. de accusa. et tenete menti quod ubi ius loquitur de notorio, &
maxime in materia ista quod a notorio non possit appellari. intelli
gitur de notorio facti non iuris. tex. est not. in. ca. romana. §. sin
7 autem. & ibi gl. in verbo notorium. & Gemi. eo. titu. li. vi. † No
ta ex tex. ibi excommunicatos denuncies. quod appellatio ab ex
communicatione non suspendit denunciationem. et de hoc in. ca
8 pi pastoralis in principio. j. eodem. † Nota etiam ibi. sicut excom
municatos facias evitari formam qualiter debeant denunciari
excommunicati qui iniecerunt manus violentas in clericos quia
denunciantur excommunicati, & precipitur sub pena excommu
nicationis quod evitentur ab aliis. & notat quod illo casu iudex
si pronunciaret istos excommunicatos, & excommunicaret
participantes cum eis excommunicatione maiori valeret
excommunicatio sine alia monitione premissa. quia hic excom-
municatio ipsorum delinquentium lata est ab alio, scilicet a
iure, ideo iudex potest illum denonciare excommunicatum, &
participantes excommunicare excommunicatione maiori abs-
que eo quod participantes moneat. et valebit ex communica-
tio. ita Joan. An. in capitu. statuimus. circa principium de
sen. excommunicatio. lib. vi. ita hic Panor. nec obstat ille
text, dum videtur annullare excommunicationem ipso iure,
si participantes non sunt moniti. quia responde ibi Joan.
An. ille tex. intelligitur quando excommunicatio principa-
liter delinquentium et excommunicatio participantium fere-
batur ab eodem iudice Unde ius dubitat ne nimium sentiat
illum iudex, qui excommunicavit delinquentes. quasi dolens
se contemni a participantibus. ideo voluit ne participantes ex
communicentur excommunicatione maiori nisi premissa moni
tione. nos loquimur quando excommunicatio est lata a iure con
tra principaliter delinquentes, s. a iure. unde licet bene faciat iu
dex participantes monendo tamen quia in eo cessat predicta
presumptio sevitie poterit eos excommunicare sine monitione
9 et valebit excommunicatio. † Nota ex tex. ibi donec iniuria pas
sis. quia excommunicatus ob offensam clerici non debet absol
vi nisi premissa satisfactione. & ideo offensus citari debet, ut fiat
estimatio, & de hoc in capitulo. parochianos. & ibi glos. ponit
cui debet applicari satisfactio. j. de sente. excommu. et sic ex to
to versi. si. tex. habes elicere quod notorie excommunicatus po
test denonciari excommunicatus sine citatione. & hoc voluit Jo
an. An. & post eum alii. in. c. reprehensibilis. j. eo. quod verum,
quando notorium est. & clarum ipsum factum. ita quod excusa-
ri non possit. alias licet regulariter denunciatus excommunica
tus non probetur excommunicatus per donationem factam ei
tanquam excommunicato, ut voluit glos. nota in capitulo pia.
§. primo in verbo nomen de except. libro. vi. quod intelligit ibi
Gemi. procedere in his que sunt magni preiudicij. et facit text,

⁊ etiam gl. in c. solet. de senten. excommunicationis. libro sexto
10 † Tamen quia in notorio vbi clare non constat, quod nulla
excusatio competit, requiritur citatio. vt dixi in capitulo, cum
sit circa fi. ē. eodē requirit tamen ⁊ sententia declaratoria facti
ca. cum secundum de here. lib. vi. ⁊ faciunt que dixi in capitu
lo. ex ratiōe. in articulo. an requirat sententia declaratoria. ē. eo
dem ideo licet ius excommunicet verberātem clericū. ex quo
non est notorium huic verberanti nullam executionem cōpe
tere requiritur citatio. et sententia declaratoria facti antequā
denuncietur excōmunicatus. ⁊ ad hoc facit gl. nota. in clemē
tina presenti in verbo constiterit. de censi. in. clementina pri
mo in verbo notionem. ⁊ in clemētina secunda in verbo. cōsti
terit. de pe. in. c. sacro. in verbo constiterit. ī. de sententia excō
municationis. ⁊ illo casu quod vbi notorium est parti nullam
excusationem competere nō requiritur sentētia declaratoria
facti. alias secus. voluit Ang. in. l. idemq̄. §. si tibi. ff. qui poti.
in pigno. habe. bonus text. quem ibi notat Imola. in. c. propo
suit. ī. eod. ⁊ ibi lata est talis sententia declaratoria facti potest
pars appellare a tali declaratoria. ita Panormitanus hic ⁊
est glos. nota. in. c. cupientes. §. quod si per. xx. in verbo. pri
uatos de elec. lib. vi.

Summaria.

1 Adulterium puniri potest per iudicem ecclesiasticum.
2 Iuris ordo in notorio quando seruandus.
3 Negatio efficit rem dubiam.
4 Appellatio prohibita est in notorio.

Consuluit. Summatum est cum capitu
lo precedenti. Diuiditur in
duas partes prout duo dicta ponit. secunda ibi. il
los autem. Nota primo ex tex. ibi alterius vxorē.
iuncta suprascriptione qđ adulteriū puniri potest per iudicē
ecclesiasticum. tex. est hic ⁊ est ratio. quia est sacramentū eccle
sie matrimonium. c. debitum. supra de bigamis. ⁊ per adulte
rium violatur vel iniuria infertur matrimonio. ideo sacrilegiū
dicitur quasi violatio sacramenti. lege quamuis. la secunda. C.
de adul. non mirū si punitur in foro ecclesiastico. et facit tex
tus. in capitulo de benedicto. xxxii. q. prima, in ca. i. ē. de offic.
ordi. quicquid dicat Ioan. And. in c. fi. ad fi. de foro compe.
libro. vi. vbi videtur velle quod solum adulterium spectet ad
forum ecclesiasticū. quādo deducitur ad separationem matri
monij non autem quando agitur ad aliam penam. habetur in
capitulo cum sit. ē. de foro. compe. ⁊ Petrus de ancha. in. re
2 gula ea que. de reg. iur. libro. vi. † Nota ex tex. ibi cū multa di
cantur notoria. qđ licet in notorio non requiratur ordo iuris
vt est dictū in capitulo cum sit romana. ē. eodem tamen quan
do dubitatur an sit notorium, vel ne, quia multa dicuntur no
toria, q̄ non sunt, ordo iuris est seruandus ita habetis hic tex.
⁊ sic videtis ex illo text. quod simpliciter asserenti notoriū nō
creditur ⁊ propterea infert Panormitanus ad dictum testis
deponenti de notorio, quod non sufficiat eum deponere tale
quod esset notoriū. nisi etiam alleget rationē quare illud ha
beat pro notorio. ⁊ hoc etiā voluit Gemi. in capitulo primo.
in septima colum. vbi latius de officio delega. libro. vi. et est
ratio nam dictū testis non licet non teneatur exprimere nisi
interrogetur vt voluit gl. in capitulo cum causam supra de te
sti. in capitulo. si quādo. supra de rescrip. in. lege solā. C. de te
stibus. in lege prima in principio. ff. de operis noui nūciatio
ne. in his tamen que sunt iuris non valet nisi etiam interroga
tus ipse testis exprimat rationē. quia que sunt iuris nō cadūt
cōmuniter in sensum corporeū ⁊ ideo rationē debet assigna
re. vt videat an recto sensu capiat ea que sunt iuris. ita Inno.
⁊ post eum alij. in dicto capitulo cum causam. ita Imola in ca
pitulo sicut in tertia columna. supra de re iudi. ita Bal. in. di
cta. l. solam. ⁊ in lege testiū. C. de testi. l. ad testiū. §. fina. ⁊ ibi
Imola. ff. de testamentis. Ange. in. l. cū hi. §. vult igitur. ff. de
trans. faciunt notata per Bar. in. l. stipulatio illa. §. hi quoq̄.
ff. verbo. oblig. cū ergo quid esse notoriū vel non dependeat
potius ex iuris dispositiōe quā ex facto. ideo testis de eo de
ponens rationē dicti assignare deb. t. Ab extra. quia glo. ni
hil habent. opponit Innocen. cōtra tex. indistincte nō posse
hanc decisionē procedere. nam videtur qđ in notorio ita pos
sit appellari vel non appellari sicut in alijs. aut enī circa noto
rium iudex grauat puta modū excedendo. ⁊ licitū est appel
lare ita in notorio sicut in alijs quo ad consultationem ⁊ ibi
habentur supra de re iudicata. l. ab executore. ⁊ ibi habetur.
C. quorum appel. aut iudex circa notorium non grauat, ⁊ tūc
sicut nec in alijs nō grauatus nō appellat. c. vt debitus. cū simi
libus. ī. eod. ergo nec in notorio. ⁊ propterea fatemur argumen
tum Inn. hic dicit ipse ita esse restringendū. tex. nostrū. quod
a notorio appellet si iudex circa illud grauet, alis nō Io. and.
3 dat aliū intellectū ad tex. nostrū. q̄ illa est regula. † Quod p
negatiōnē res efficitur dubia. Inno. in. c. venerabili. ī. de elec.
gl. in. l. fi. C. qbus ad libe. pcla. nō lic. in prin. ⁊ ibi bonus tex. in
l. penul. C. mā. cū ergo adsit p negationē dubiū pars accusata
de aliquo delicto negat. videbat probabilr dubitandū, an ta
lis postea cōdēnatus possit appellare. ⁊ respondet Pap. q̄
si delictū est notorium. ex quo negatio non facit dubiū id qđ
est notoriū. tunc non sit licitum appellare. aut delictum non
est notoriū. ⁊ tunc quia negando res efficitur dubia vt predi
ctum est. ideo possit appellari. Aliū intellectū dat Panor.
mitanus hic qđ papa intendat decidere quod licet regulari
ter nō sit necesse in appellatione a diffinitiua exprimere cau
sam sed simplr sufficiat dicere appello. l. i. §. finali. ff. eodem.
glo. est in. c. i. §. penultimo. in verbo statuit. ⁊ facit text. in ca
pitulo cum appellationibus. in fine. eodem titu. lib. vi. vide
4 bimus in. c. cum ecclesia. ī. eodem. † Tamē ex quo in notorio
non est licitum appellare. c. precedenti. ideo cum regulariter
appellatio sit phibita in notorio, velit nunc papa decidere no
uum casum. scilicet quod ad hoc vt possit appellare cōdemna
tus de notorio crimine debeat exprimere aliquā iustā causam
in appellando. ita quod se excuset a notorio. ⁊ hoc velit dicere
tex. ibi, sed cum multa ⁊c. ⁊ sic ex illo intellectu habetis nota
te. quod vbi prohibetur appellatio a iure a diffinitiua. volēs
aliquo casu appellare etiā a iure permisso non admittitur ni
si in appellatione exprimat causam. cū regulariter appellatio
a diffinitiua sit phibita in illis casibus. ⁊ de hoc est glo. quam
ibi ponderant omnes doctores. in capitulo romana. §. finautē
in glo. fi. e odē titu. libro. vi. imo plus etiam q̄ appellatio esset
prohibita ab homine tantum a diffinitiua illo casu si tamen
ob aliquā iustam causam permittit princeps appellare non au
dietur appellans nisi in appellatione exprimat causā. ita Ge
mina. in. d. §. finautē in fi. ⁊ ideo attentata pendente appella
tione a notorio interposita. in casu vbi non licet appellare vel
vbi nō est bene appellatū. qđ non expressa causa. non retra
ctabuntur. text. in capitulo non solū. in principio. ⁊ ibi Gemi.
eodē titu. lib. vi. ita Oldra. cōsi. xx. quod incipit. circa primū
dicens. quod statim sententia super tali notorio. non expecta
tis. x. diebus poterit executioni mandari ex quo non potest
appellari simile voluit Ioan. And. post Ioan. imo. in capitu
lo venerabilibus. super glo. post diffinitionem. de senten. excō
5 municatione. libro sexto. † Vbi cōcludūt quod cum ab executione
sententie nō possit appellari. si tamen appelletur ⁊ fiat execu
tio tali appellatione pendente non retractabitur talis execu
tio in viam attentati. ⁊ ita Gemi. in dicto capitulo. non solum.
in. vi. columna.

Summaria.

1 Lex si caret ratione expressa, coniectura ea indagāda est.
2 Inducta ad vnum effectum, non debent operari cōtrarium.
3 Exemptio itinerantis, inducta est ad remouendum gra
uamen.
4 Appellatio cuius iudicis presentiam desideret.
5 Itineris arreptio, vt doli suspicione careat, quomodo sit
facienda.

Suggestum. Sūmat vt dictum est in
capitulo meminimus, q̄
dolosa itineris arreptio nō prodest itinerāti Di
uiditur in duas partes. in prima narratio. in secū
1 da responsio. secūda ibi tue cōsultationi ⁊c. † Nota ex text. ibi
quia decretalem epistolam. nā alia notabilia sunt clara ex di
ctis in capitulo meminimus, quod vbi lex nō habet rationē
expressam, tamen coniectura quantum possumus. illam inda
gamus. vt voluit etiā Cynus ⁊ ibi Baldus in. l. non dubiū.
C. de legi. ⁊ ea ratione nos interpretamur postea. l. generaliter
loquentem. facit gl in clementina prima in verbo eligatur de
elec. faciūt notata in. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de legatis
secūdo. bonus est tex. in. l. milites agrum. in princi. ff. de re mi
lita. quem ad hoc ponderat Bal. in. l. fi. C. de liber. prete. bo
nus tex. in. l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excus. tuto. in. c. secun
2 do requiris ad fi. ⁊ ibi dicam aliquid infra eodem. † Nota ex
text. ibi ad exprimend. ⁊c. qđ inducta ad vnum effectum. non
debent operari contrarium. facit text. in. c. ad nostram. ē. eo
3 dem. † Not. ex text. ibi, sed ad remouendū quod sicut appel
latio

latio inuenta est ad remouendum grauamen, intelligendo vt
dictum est. s. in rub. in causa appellationis. ita exemptio itine
4 rantis de quo in capitulo meminimus. s. eodē. † Glo. in ver
bo appellationis in fi. Dicite pro nunc quod glo. bene loquit
quia appellandū est in presentia iudicis a quo si potest babe
ri aut in presentia iudicis ad quē secunda questione. vi. capi
tulo biduū. versi. sed si quis vbi de iudice ad quez. r. l. prima.
§. sed si quis. ff. quādo appel. sit ibi de iudice a quo. probatur
in capitulo vt debitus. s. eod. ibi coram rc. r in. ca. i. eodem tit.
lib. vi. nisi in duobus casibus quādo per metum nō auderet
appellare corā eo. capitulo fin. s. eodē. r toto titu. C. de his qui
per met. iu. non ap. Scdo qñ iudex nō facit copiā sui vel si fa
ciat copiā id est qz cōparet nō inuenit nisi in via vel in ortis.
non in loco tribunalis. l. i. §. dies. qñ appel. sit ita glos. in capi
tulo appellatio. q ponit hāc cōclusionē cū limitationibus pre
dictis. eo. titu. libro. vi. Et ita hic Imo latius tamen dicaz de
veritate huius articuli. in. c. fi. s. eo. Sed opere preciū est scire
vbi debet queri ille iudex a quo. ad hoc vt dicatur non facere
copiam sui. Et dicit hic Baldus quod non est necesse perqui
rere eum per totā ciuitatē sed satis est, perquirere in loco tri
bunalis. siue sit publicus ille locus. siue priuatus. quia si t solis
tus iudex ille tenere tribunal in camera. ita voluit glos. in ca
pitulo cupiētes. §. q si per. tx. in. gl. in verbo, proposita. ad fi.
de elec. lib. vi. in. l. cum sententiā. C. de senten. r interlo. om. iu.
r ita Barto. in. d. §. dies. tñ itineris arreptio ad hoc vt ope
retur suum effectum nō requiritur quod fiat in presentia iudi
5 cis. ita Imo. hic. † Glos. in verbo deprebensus in fi. gl. bene
loquitur qz ipso facto bene pbat' esi dolus. ex quo post cita
tionem vel notitiā literarum iter arripuit r ita sentit tex. no
ster hic in facti narratione. dum dicit iter arripuit vt sic eoruz
solicitudinez rc. r sic sentit quod ipso facto nascatur probatio
doli faciont notata in ca. ij. de renū. lib. vi in. l. dolū. C. de do.
licet text. in responsione probet multum contrarium. dū mā
dat inquiri an dolo factum fuit vel ne. sed potest respōderi vt
respondet gl. quod satis dicitur constare. r inquisitum esse ex
quo non probatur contrarium.

Summaria.

1 Excommunicatus absolui potest pendente cognitione appellationis.
2 Absolui potest ad cautelam is, qui dicit se excommunicatum pendente appellatione.
3 Petens se absolui, ad cautelam, non videtur fateri se esse excommunicatum.
4 Celebrans post excommunicationem, non potest absolui, nisi a Papa.

1 AD presentiam. † Pendēte cogni
tione appellatio
nis excōicatus potest absolui ad cautelā nec pu
nitur si interim celebrauerit. si apparet eum legiti
me appellasse. hoc dicit. Diuidit in duas. in prima facit nar
2 rationē in secūda rn̄sione. Scda ibi ideoqz. † Nota ex tex. ibi
de facto facere absolui rc. qd pendente appellatione q dicit se
fuisse excommunicatuz post appellationē potest ad cautelam
absolui. r facit tex. in. capitulo solet de sententia excōmunica
tio. lib. vi. r sic habetis dū iste fuit absolutus r nemo absolui
tur ab excōmunicatione nisi petat. c. significasti. vbi tex. nota.
quem hic allegat Imo. s. de eo qui duxi. in matri. quam pol. p
adul. de quo tamē dicite vt in. c. ab excōmunicato vbi p Pa
nor. s. de rescrip. per Jo. And. in. c. i. de sentē. excōmu. li. vi.
3 iuncta ergo decisione tex. nostri. † Habetis tex. hic secundum
Inno. quod petens se absolui ad cautelā nō videtur fateri se
esse excōmunicatū. quod secus est si ad cautelam non peteret
absolui. Ista cōmuniter scribentēs. quia tunc videtur fateri se
excōmunicatum. c. venerabilē. r ibi notatur. s. de elec. Inno.
r Joan. Andr. in. c. i. s. de ordi. cog. in. ca. cum. contingat. s. de
offic. delega. habetur in ca. cuz venerabilis. s. de excep. voluit
Barto. r ibi per legistas in. l. r. circa fi. ff. de verbo. ob. Imol.
in. l. cuz tale. §. fi. ff. de condi. r de. Joan. An. in capitulo solet.
4 de senten. excōmu. lib. vi. † Not. ex tex. ibi diuina cātauit nul
latenus inquietes. quod licet celebrās post excōmunicationē
vel diuinis se immiscēs efficiat irregularis. c. clerici. s. de cleri
co excōmuni. ministr. c. i. de sentē. r re. iudi. in. vi. in fi. r ibi q
nō potest absolui nisi a papa. c. i. de sententia excom. li. vi. Et
per talē irregularitatē potest priuari suis beneficijs. c. fraterni
tati. s. de clerico excommunicato minist. etiā si sit episcopus
poterit priuari episcopatu. capitulo veritatis. de dolo r cōtu
ma. r quid ppriē sit irregularitas habetur per docto. maxime
Hostien. in. ca. nisi cū pridem. versi. persone. s. de renūciat. ta
men talis irregularitas non incurritur per excommunicatū.
quando excommunicatio nō tenuit ipso iure. puta quia lata
post appellationē vt hoc casu nostro. r ideo signāter dixit te
xtus. quod interea pēdente appellatione nō debet euitari nisi
in iudicijs. talis excōmunicatus, quasi velit qd in diuinis et
alijs non sit euitandus. ita tex. r ibi glo. in. c. solet. ad finem. de
sententia excōmu. li. vi. r idem erit vbicunqz excōmunicatio
est nulla ipso iure. quos casus ponit gl. magistra in. c. presenti.
de sententia excom. li. vi.

Summaria.

1 Judex a quo, potest reformare possessionem appellanti, si in ea turbetur.
2 Appellans non est priuandus possessione, pendente appellatione si in ea existat.
3 Sequestratio fructuum fieri potest pendente appellatione propter presumptam dilapidationē Et a que iudice debeat fieri: nu. 5.
4 Creditor potest propria authoritate capere debitorē suspectum de fuga.
6 Judex a quo, potest per appellantē adiri, super restauratione sue possessionis sibi oblate vel turbate pendente appellatione.
7 Judex quando volt reuocare grauamen, quid facere debeat.
8 Judex a quo, omnia potest pendente appellatione, que tendūt ad faciliorem expeditionem appellationis.
9 Judex pendente appellatione, super causa matrimoniali, potest iubere ne partes perueniant ad secundum matrimonium, appell. pendente.
10 Pendentia appellationis nihil operatur, quod ad tertium.
11 Seruus an possit esse in iudicio.
12 Judex a quo appellatum est, redditur suspectus quo ad aliam causam.
13 Appellatio non debet euz adiuuare, qui notorie appellatus iniuste agit contra appellantem.
14 Petitorium r possessorium habēt connexitatem.

1 CUm teneamur. † Si appellās
i sua possessiōe
pturbet iudex a quo eā sibi reformare potest dū
modo appellatiōis articulū non attingat ei pre
iudicet. hoc dicit. Diuidit in duas. In prima cōsultatio. In
2 secunda responsio. Secūda ibi prudētie tue rc. † Nota ex tex.
ibi possessio. iuncta decisione. qd vbi appellās est in possessio
ne pendente appellatione non est priuandus sua possessione.
Et hoc est quod dicitur quod pēdente lite siue apellatiōe qs
nō impeditur vti iure suo et sua possession. c. i. s. vt lit. pen.
imo plus vult ille tex. quod etiā dato quod illa possessio ha
beat iuris presumptionem contra se non tamē est lite pendē
te auferenda. Et ita est bonus tex. in. capi. cum persone. §. pe
nultimo. de priui. libro. vi. tamē ex iusta causa. licet non dire
cto priuari possessione posset. tamē eius cōmodo. s. perceptiōe
fructuum. r dispēsatus posset ex iusta causa priuari. quod per
indirectum sapit quandam priuationem possessionis. licet nō
proprie nec totalem. vt voluit Bar. in. l. i. C. si per vim vel alio
3 modo † Et ideo propter dilapidationē [a] presumptam posset
a pēdente appellatione fieri sequestratio fructuū siue descri
ptio. vt voluit Bar. per tex. s. l. imperatores in fi. ff. de appel.
vbi bonus text. et de seqoestra. posses r fruc. c. primo. r fin. r
ideo quandoqz etiā interdici posset propter timorem dissipa
tionis. pendente appellatione siue lite. Alienatio etiā immo
bilium tex. est nota. Et ibi Bar. in. l. de pollicitationib'. cir
4 ca. fi. ff. de polici. voluit canoniste in. c. i. s. vt lit. pen. † Et ideo
si timetur de fuga debitoris, etiam lite pēdēte vel appellatio
ne sicut si nulla lis penderet. posset capere debitorē autoritate
ppria ipse creditor. l. ait pretor. §. fin. l. debitorē. ff. de his que
in frau. credi. ita Ange. not. in repetitione. l. nemo carcerē. cir
ca fi. C. de exac. trib. lib. x. vbi vult q. d. §. si debitorē habeat
5 locū etiā appellatione pendente. † Sed a quo iudice penden
te appellatione debet fieri huiusmodi sequestratio seu interdi
ctio. Bar. in dicto. l. imperatores. in fi. respondet quod a iudi
ce ad quē. r est text. in. l. sed si eius. §. primo. ff. de appella. reci.
sed canoniste post. Joan. An. in capitulo. i. s. vt lit. pē. ita di
stingunt. Quia aut appellatio est introducta corā iudice ad
quē et tūc ipse habeat sequestrare vel interdicere. aut nō est
introducta etiā corā iudice ad quē. r tunc cū illa sequestratio

[a] Propter dilationem. In quibus casibus pm[illegible]tatur sequestrati[illegible] vide do. Jasonez. in. l. si fideiusso[illegible]. §. si satisdatū. ff. q satisda cog. Et in casib' in qb' prohibeт an semp descriptio r inuentarium bonorū admittat vide per [illegible] dez in. d. §. si satisdatum vbi [illegible] de materia sequestrationis. Et in quibus casib' [illegible] liceat vide Bar. in. l. interesse. [illegible] de acquirē. posses.

nō tendat in derogationē appellationis possit fieri a iudice
a quo. quia ei solū videntur inhibiti actus qui tendūt ad de-
rogationē appellationis. capitulo si a iudice. et ibi gl. in dero-
ga. eodē titulo. libro. vi. et faciūt que statim dicā. Nota
ex tex. ibi liceat quod iudex a quo turbata possessione ap-
pellātis pēdente appellatiōe potest illā ei restituere. qd quā-
6 liter procedat ptz in intellectibus. j. in glo. † Nota ex text. ibi
ad te querela puenit. quod iudex a quo potest per appellan-
tem adiri super restauratiōe sue possessionis. pendēte appel-
latione sibi ablate vel turbate. nec propter hāc aditionē ap-
pellās videt renunciare sue appellationi. vt hoc text. ibi pre-
termisso et c. et sic habetis casum qd vbi appellans adit iudicem
a quo pro reuocatione grauaminis illati ab alio quo casu re-
quiritur cause cognitio. quod per hoc non videtur renuncia-
tum appellationi. ergo a fortiori. si appellans adeat iudicem
a quo pro reuocatione grauaminis illati ab ipso iudice. cum
tunc tanta nō requirat cause cognitio. imo forte nulla capitulo
ab excōmunicato. vbi tex. Ꝫ. de rescrip. cum tunc minus iurisdi-
ctionem habeat exercere. nō videtur renunciatum appellatio-
ni. et hoc voluit glo. in capitulo si a iudice. in gl. in verbo. tene-
ris. eodē titulo libro. vi. Et sequuntur domini de rota decis.
sua. cclxxxvi. que incipit. item licet. Et etiā. voluit rota decis.
sua. cccdxxiij. qui incipit. item si ipse. vbi concludūt. quod si ad-
deatur iudex a quo. vt corā eo demonstretur grauamen a se il-
latum. non videatur renunciatum appellationi. cōtrarium ta-
men tenet Gemi. post Lapum. in dicto capitulo. si a iudice. et
etiam allegat Joan. de lign. ita tenere. sed eorum argumenta.
parum valent. tamē si iudex a quo detulisset appellationi. ex
quo postea pars appellans reuertitur ad eum etiā si super ar-
ticulo super quo est appellatum. aliter quam ad reuocandum
grauamen non videtur renunciatum appellationi vt trāseat
iurisdictio in iudicē a quo. quia illa non reuertitur post dela-
tionē nisi remittatur a iudice ad quem. capitulo cū appella-
tionibus. eodē titulo libro. vi. ita D. de rota decisi. sua. ccclx.
que incipit. et hoc insurrexit. et ad predicta faciunt que voluit
Imol. in capitulo gratum. Ꝫ. de offi. deleg. vbi sequitur opin.
7 glo. in dicto capitulo. si a iudice. † Nota ex text. eod. tit. ibidē
ordine iudiciario. quod quādo iudex vult reuocare grauamē
etiam si super hoc principaliter adeatur a parte appellāte, de-
bet citare aduersariū. quod patet ex tex. nostro ordine iudicia-
rio. ar. l. in cause. §. causa cognita. ff. de minori. et capitulo tū ex
literis. Ꝫ. de in integrū resti. aliud habetis ex hoc tex. ibidem
ordine iudiciario quod quando iudex a quo facit restitui pos-
sessionem appellanti ablatam pendēte appellatione. hoc nō
facit in viam attentati. quia si faceret in viam attētati non age-
ret ordine iudiciario. sed ageret summarie. vt not. gl. in clemē-
tina secunda. vt lit. penden. ex quo ergo vult hoc text. qd pro-
cedat ordine iudiciario principaliter sup ea. et voluit hic In-
no. et post eum alij. et assignant rationē. nam si ageretur in vi-
am attentati vt hoc reuocetur tanquā attentatum pendente
appellatione. certe hec reuocatio nō spectaret ad iudicē a quo
sed ad iudicē ad quem. c. not. solum. et ibi est casus in princip.
eodē tit. lib. vi. d. l. si cuius. §. i. in simili. ff. de appel. recip. puta
hec reuocatio petitur. tanquā cōnexa appellationi. ergo de il-
la se non impediet iudex a quo. sicut nec de appellatione. capi-
tulo trāslato. cū similibus. Ꝫ. de constit. et ideo signanter dicit
tex. ordine iudiciario. voluit tamen hic inno. qd licet nō pos-
sit agere appellans spoliatus pendēte appellatione vt reuoce-
tur spoliatio in viā attentati. tanquam attentatū pendēte ap-
pellatione. tamen possit agere in viam attentati tanquā attē-
tatum sit pendēte lite. quia negari nō pōt quin causa appella-
tionis sit lis. et sic sequitur Imo. hic ex quo dicto habetis qd
attentata appellatione pēdente possunt peti reuocari coram
iudice ad quem tanquam attentata appellatione pendente et
coram iudice a quo. intelligite dummodo non preiudicetur
appellationi tanquam attentata lite pendente. Lapus tamen
in. d. c. nō solum. §. illa vero. tenet allegando istum tex. et ibi se-
quitur Gemi. in. v. colū. qd quādo est appellatum a grauami-
ne ante sententiā iudex a quo. dūmodo non sit sibi inhibitū
potest etiam sibi reuocare attētata allegāt etiam. c. romana. §.
8 si vero. et §. qd si obiciatur. eodē tit. lib. vi. † Nota ex tex. ibi.
tibi licebit. id ad quod allegat sepe iste tex. qd iudex a quo po-
test omnia facere pendente appellatione, q tēdunt ad facilio-
rem expeditionē appellationis. et super hoc pōt principaliter
9 et iudicio ordinario adiri. † Et per hoc voluit glos. per hunc
tex. in capitulo si a iudice non solum. in verbo quicquid eodē
titu. lib. vi. et volunt communiter hic docto. et facit text. nota. in
capi. ij. de mu. cōtrac. Ꝫ interdi. eccle. ī. et ibi glos. vbi iudex pē-
dente appellatiōe super causa matrimoniali potest iubere, ne
partes perueniant ad secundum matrimoniū appellatiōe pē-
dente. scilicet sit iudex a quo. cardi. nō ibi videtur sentire quod
propterea possit facere talē inhibitoriā. quia ibi tractatur de
peccato euitādo. sed cōmuniter docto. hic tenēt quod imo ex
quo inhibitoria tendit ad faciliorem expeditionē cause. et ap-
pellationis quod possit iudex a quo huiusmodi inhibitoriam
facere. et ita intelligunt illum tex. Et pro hac opi. facit text. in
capitulo personas. et in capitulo cū sit supra eodē. cū his que
ibi dici. vbi iudex a quo tamē post appellationem. potest assi-
gnare terminū partibus et c. et pro hac opi. facit quod voluit
nō. Federi. de senis. consi. suo. lxxxiij. quē sequuntur hic oēs
excepto Imo. qui dubitat. vbi voluit quod si iudex ecclesiasti-
cus miserit inhibitoriā iudici laico. ne exequat aliquod istru-
mentū. eo quia dicitur vsurarium. et postea pronunciet illud
non esse vsurarium. idem iudex ecclesiasticus. et inhibitoriam
reuocet. quod illo casu si appelletur potest iudex a quo pendē-
te appellatione. reuocare inhibitoriam quā reuocat de nouo
mittere quasi istud fuerit precedens necessarium in sua sentē-
10 tia nec per hanc inhibitoriā preiudicatur appellationi. et No-
ta vltimo ex tex. ex mēte Bald. hic esse casum secundū vnum
intellectum quem ipse sequitur nec ab alijs improbatur. quod
pendentia appellationis non habet suspendere iurisdictionē
iudicis a quo. quo ad tertium. quia pēdentia appellationis ni-
hil operatur quo ad tertiū. Ita glo. quā allegat hic Baldus
in lege creditor. in principio. ff. nam. glo. not. in. capitulo nō so-
lum. in glo. magna si eodē titu. libro. vi. et est hic tex. intelligen-
dus quod iste appellans fuisset spoliatus a tertio. et nō ab ap-
pellato prout tex. noster non aperit fuerit spoliatus. ideo ad
euitandū cōtrariū ne si loqueret tex. in appellato diceret cō-
tra decisionē istam quod appellans. videtur renunciasse ap-
pellationi reuertēdo ad iudicem a quo. contra eundem appel-
latum. capitulo gratū. Ꝫ. de offici. dele. capitulo ij. Ꝫ. de eo qui
mit. in posses. ca. cum venisset. Ꝫ. de test. capitulo solicitudinē.
Ꝫ. eodem. l. absolutionē. C. de re iudi. sed in veritate iste intel-
lectus destruit omnem elegātiā effectus istius text. nā dicit
cōmuniter doctores per hunc text. quod iudex a quo potest
omnia per q facilior reddat expeditio cause appellationis. qd
colligi nō posset hic si intelligeret de spoliatione facta a ter-
tio preterea si intelligeret de expoliatione facta a tertio esset
ista decretalis de indubitabili. nec conuenirēt verba tex. pter-
misso appellationis articulo. nam clarū est quod si procedit
in appellatione pendente ad aliquid contra tertium. nō tāgit
illud de quo appellatio est interposita et sic vñ sicut tex. eo. de
quo appellatio est interposita ptermisso superfluceret. Ꝫ. eodē
si romanorū. xix. distin. capitulo si Papa. de priuilegio lib. vi.
11 † Gl. in verbo reformare in fine. istud ex gl. venit a remotis.
quasi velit glos. qd sicut seruus qui regulariter nō potest esse
in iudicio nisi certis casibus. l. vix certis. ff. de iudi. tamen pro
possessione turbata poterat esse in iudicio. et notate gl. secun-
dum Panormitanum hic et Dom. Ant. quia vult quod in-
terdicto retinēde qd competit pro possessione turbata posse
seruus stare in iudicio. pro dño sicut et interdicto recuperan.
Et ista est notabilis. extensio ad. l. j. C. si per vim vel alio mo-
12 do. et ibi etiā hoc voluit Bar. † Gl. super verbo pretermisso.
in fine sentit glo. cōtrarium ad tex. hoc modo ex quo appella-
tum est a iudice, redditur suspectus quo ad aliam causam. Et
hoc est quod glos. dicit quod. c. ad hoc. et ca. proposuit faciunt
ptra. Itē ex quo appellatū est a iudice. eius iurisdictio quo ad
omnia suspenditur. capitulo super eo. lo primo. scdm commu-
nem opinionem. Ꝫ. eodē. Ergo iudex a quo turbata possessio-
ne. pendēte appellatione. non poterit in iste causa esse iudex.
tum quia suspectus. tum quia suspensa eius iurisdictio. gl. po-
nit so. qr tex. noster procedat in ordinario non autē in delega-
to. Non obstat quod dicitur de suspicione. quia verū est par-
te allegante. sed ex quo appellans qui grauatus est. eū adiuit
nō debet posse amplius recusare. cum ipse eum eligat. capitu-
lo super questionum. §. verum. Ꝫ. de offi. dele. Non obstat qd
dicitur de suspensione. quia illud est verū. nisi velit principa-
liter coram eo nouam causam deducere et nouam instātiā inci-
pere quia tunc appellatio non suspendit quo ad nouam instā-
tiam noue cause. capitulo proposuit. infra eodē. et. d. capitulo
ad hec. Ꝫ. eodē. Et ideo tex. noster intelligit quod hic prin-
cipaliter appellans, incohando nouam causam adibet iudicē
a quo ordinariū, et in delegato non potest procedere. qr ipse
non habet iurisdictionem nisi in causa commissa. que p appel-
lationem bene suspensa est. vt dicit gl. ideo super noua causa et
noua instañ. adiri non poterit, quia rescriptum non trahitur
ad alias lites. et maxime mouendas. capitulo fin. Ꝫ. de rescrip.
Secundus datur intellectus ad tex. nostrū quod ideo iudex
a quo adeatur. quia spoliatio ista contra appellationē fuerat
attentata p appellantē appellatione pendēte. et ideo quasi nō
deferens

deferens fuerit appellationi.in contrarium attendendo vide
tur renunciare appellationi.c.cum sit.j.eodē capitulo ex parte.
ē.ꝛ ibi habetur.ē.de rescriptis.nō mirum si iudex a quo pōt
adiri.sed hic intellectus violat literam.que sentit quod imo.
appellans turbabatur nō autem turbabat alios.Tertius da-
tur intellectus ad text.qḋ hic iudex a quo.ad vtilitatē appel-
lātis.adiretur a tertio amico suo vel filio.ꝛ ideo valet ista adi
tio.nec inducit renunciationem appellationis.licet reuertatur
ad iudicem a quo.quia iste nō habebat mandatum ad renū-
ciandum appellationi.nec ad gerendū talem actum cōtra iu
dicē a quo.Et iste intellectus licet in se sit verus p ea que vo
luit Bal.in capitulo ex parte.ē.de rescrip.ꝛ que dixi in capi-
tulo ex ratione.ē.eodem tamen nō tollit contrarium de defe
ctu iurisdictionis.Quartus datur intellectus ꝙ hic turbatio
possessionis attentaretur per tertium cōtra ipsum appellātem
ꝛ ab appellāte ad reuocationem bonorum alienatorum. non
in viam attentati sed iudicio ordinario coram iudice a quo cō
ueniretur iste tertius.nec obstant cōtraria.quia appellatio nō
suspendit quo ad tertium.licet quo ad partes suspendat.capi
tulo romana.§.in alium.eodē titu.lib.vi.ꝛ hec dixit ita Bal.
hic nec obstat contrarium de suspitione.quia tollitur vt dictū
est in primo.Quintus datur intellect⁹ qḋ hic iste Archiepi-
scopus cantuariēsis.haberet ex priuilegio vt appellātes a se
pendēte appellatiōe seruaret illesos.prout dicit Hostiē. esse
de cōsuetudine in partib⁹ anglicanis.nō mirū si per appellā
tē pendēte appellatione adiretur iste Archiepiscopus iudex
a quo vigore dicti priuilegii.ꝛ hec lectura placet Hosti. sꝫ in
veritate scḋm Panormita.hic multum annihilat decretalem
nostram.cum quia esset de indubitabili.contra.l.quod labeo.
ff.de carbo.edic.c.cū in iure peritus.in parte decisa.ē.de offi.
delegatū quia secundū hoc decretalis ista contineret gratiā
ꝛ esset particularis cōtra.c.erit autē.l.iij.di.c.ex parte.a pres-
bytero cū ibi not.ē.de testi.Sextus intellectus est quē sensit
hic Inno.sed clarius Imol.quod hic iudex a quo adiret ad
reuocandum attentata.non tanquā attētata appellatione pē-
dente sed tanquā attentata lite pendente.nō obstat cōtrarium
de suspēsione iurisdictionis.quia hic nō adiit propter aliquā
cōnexitatē cum causa appellationis. nec cū ipsa causa suspen-
sa.sed adiitur principaliter super alia causa ꝛ alio iudicio.vn
de militāt rationes que dicte sunt in primo intellectu. fatetur
tamē Ioan.hic ꝛ Imo.melius est dicere ꝙ non ageret hic via
attētati.Sꝫ via ordinaria interdicto vti possidetis vel si fuit
spoliatus interdicto vnde vi.Septimus datur intellectus .ꝙ
hic iudex a quo adiret ꝓpter notoriā iniustitiam siue iniuriā
que fiebat appellāti.turbando eum pendente appellatione.
13 †Unde sicut appellatio non eximit appellantem a notoria in
stitia iudicis.qꝛ vbi notorium est iudicem iuste agere non ad
mittitur appellans.capitulo peruenit.ꝛ.c.consuluit.ē. eodem
Ita vbi notorie appellatus iniuste agit contra appellantem
nō dꝫ appellatio eū adiuuare.nec in hoc suspēdere iurisdictio
nem iudicis a quo.c.ij.in argumentum de vsu.peti. Octau⁹
datur intellectus quod litera intelligatur vt iacet.quia actum
erat petitorio possessor fuerat cōdēnatus appellauit appella
tione pendēte super petitorio.si turbet in possessione.pōt prin.
agere possessorio.nec obstat de pēdētia appellatiōis. ꝛ suspē
tione iurisdictionis qꝛ nihil cōmune habet possessio.cū pro-
prietate.l.naturaliter.§.nihil cōmune.ff.de acquirend.possess.
Et pendente petitorio bene potest intentari possessoriū.l.eū
qui.§.cū fundus.ff.de vi ꝛ vi ar.habetur in capitulo pastora-
lis.ꝛ in capitulo cum dilectus.ē.de causa poss.ꝛ propri.ꝛ ita
Imola.hic post.D.Anto.qui has duas vltimas lecturas cō
mendāt.sed cōtra hunc intellectum facit text.in verbo.eo. de
quo iuncta.l.nulli.C.de iudicijs.ꝛ.c.i.ē.de sequestra po.ꝛ fruc.
14 Nam possessoriū ꝛ petitorium habent connexitatem. vt cō-
tinentia eorū diuidi nō debeat.vt vnus iudex tractet petito-
rium alius possessoriū eiusdem rei.ꝛ contra hunc intellectum
facit de.j.de causa po.ꝛ ꝓprie.tenendo quod inducat ius no-
uum.vt patet verbum decernimus.Et tenendo hunc intelle-
ctū est pulchra limitatio ad.l.nulli. Nonus datur intellectus
per.D.Anto.Panor.ꝛ Imolā.quod hic propterea adiret
iudex a quo:qꝛ illud tendit in faciliorem executionem ꝛ expe
ditionem appellationis.nā ex quo ille molestabatur appellās
in sua possessiōe.Interest iudicis a quo prouidere ne moleste
tur.primo quia si necesse haberet appellās pati se molestari
vel interea litigare super hac molestatione. licꝫ propter impe
dimēta de facto.tū ꝓpter litē sup hac molestatione nimis im
pediretur causa appellatiōis.vnde vt faciliorē expeditionē
habeat non mirum si recurrit ad iudicem a quo.Item ex alio
recurritur ad eum.qꝛ cum finita causa appellationis.si pro-
nunciatur male appellatū.causa reuertatur ad manus suas.
quando a grauamine fuerat appellatum.capitulo vt debitus.
j.eodem.Ideo sua interest.vt conseruet causa pēdente appel
latione in eo statu in quo eā dimisit:et maxime quia facilior
postea erit isti iudici a quo executio sententie si lite ea pēdēte
appellatione nihil est immutatū.ꝛ propter has rationes secū
dū Parnormitanū hic adit iudex a quo.ꝛ hoc recto pen-
dat text.noster siue in delegato siue in ordinario.Nec obstat
qḋ dicit glo.de suspensione iurisdictionis.per capitulum vt
debit⁹ qꝛ licet sit suspēsa delegati iurisdictio nō tamē est extin
cta capi.cum cessante.vbi est textus.infra eodē iūcto capitu
lo.si a iudice.i s eodē.titu.lib.vi.vbi delegat⁹ reuocat grauā-
men pēdente appellatione ab eo.ergo nō est eius iurisdictio
extincta quia tūc nō posset reuocare.nec reuocādo reassumere
iurisdictionē contra iura predicta.cum ergo nec etiā iurisdi-
tio delegati per appellationē sit extincta.ergo cum sua etiā
interfit vt dictum est.ē.de ordinario.quia ille rationes sunt
generales etiā in delegato.ergo sequitur quod etiā delegat⁹
iudex a quo poterit adiri.quo ad oīa ꝗ respiciūt faciliorem
executionē appellatiōis.Et generaliter quotidie allegat iste
tex.ꝙ iudex a ꝗ pōt oia ꝗ tēdūt i faciliorē executionē appel
lationis dūmodo appellatiōi nō preiudicet.ꝛ faciūt notata p
Spec.eodem ti.§.iiij.parte.§.penul. Et ꝙ voluit glo.in dicto
ca.nō solū.in verbo quicquid fatētur bene Panorm.quod
iter delegatū ꝛ ordinarium.est tamen hec differētia. quia si
ordinari⁹ detulit appellatiōi poterit pricipaliter postea ad-
iri vt noua causa inchoaꝫ corā eo licet secus i delegato.quia ca
ret iurisdictione postquā detulit.c.cū appellatiōib⁹.eo.ti.li.
vi.Et ita cōcluditur i.ē.allegata decisiōe rote.cccl.que inci
pit.ex.hoc insurrexit.in.fi.

Summaria.

1 Appellatio generalis facta in omnibus causis non valet.
2 Cause expressio non requiritur in appellatione extraiudi-
ciali.
3 Expressio eorum,que tacite insunt,nihil operatur.
4 Appellatio ab inter locutoria,non iustificatur nisi circa gra
uamen expressum nominatum.
5 Appellans petere debet separatum,attentata reuocari. Et
id qua forma:nu.7.
6 Sentētia excōmunicationis lata intra tempora ad appellan-
dum,tenet.
8 Pars non impeditur vti iure suo,pendente appellatione ex
traiudiciali.
9 Attentata per iudicem post appellationem iudicialem veniūt
reuocanda,etiamsi non sint contra appellationem.
10 Libelli verba extenduntur ꝛ impropriantur,vt libellus susti-
neatur.
11 Attentatorum reuocatio quomodo petatur.
12 Attenta post appellationem,an sint nulla ipso iure vide nu
mero.13.ꝛ 14

1 Consuluit. †Generalis appellatio si
fiat in omnibus causis non
valet.Sꝫ si in vna tantum bene valet.hoc dicit.
Diuiditur in duas partes,prout duo dicta ponit
Secunda ibi si vero ab aliquo loco.Glo.in verbo generalis
in fi.secundum quod declarat hic Innocē.tex.in glo.illa vide
tur sentire etiam cōtra Inno.vult quod appellatio generalis
in vna causa procederet.sed requiritur hodie expressio cau-
se sui grauaminis.dicto capitulo.vt debitus.sed melius in
ca.cordi.eodem titulo.libro.vi. Et sic vult Inno.quod decre
talis nostra hodie sit correcta in secundo dicto.quantum ad
appellationē iudicialē.†Sed in appellatione extraiudiciali
vult Innocen.qḋ nō requiratur expressio cause.sꝫ satis sit
qḋ ex verbis vel facto possit verisimiliter grauamē timeri.et
illud sequitur gl.est communiter contra patrem veritatis
Innocent.in hoc qḋ loquitur de extraiudiciali appellatione.
qꝛ in ea regrit cause expressio.ita glo.in capitulo cōsideraui-
mus.ē.de elec.in capitulo vt debitus. in vbo rationabili.j.eo
dem.ꝛ etiā est bonus tex.ꝛ ibi glo.in capitulo cordi.eodē ti
tulo.libro.vi.in principio facit gl.in.l.eius.ꝛ in.l.fina.ꝛ idem
sentit Barto.ff.de appella.re.tamen quantū attinet ad appel
lationem extraiudicialem videbimus in capitulo hone vbi la
tius.ꝛ quantū attinet ad iudicialem in.d.ca.vt debitus.j.eo-
dem secundū Ioan.An.tex noster habet aliam lectu.quam
etiā videtur sentire.glo.nostra.aliter intelligendo quam.ē.sci
licet qḋ in hoc versiculo si vero declaraꝫ quod appellatio ge
neralis respectu vni⁹ cause valeat.hoc modo intelligēdo.sci

licet q̄ expresso vno grauamine. ꝛ si obseruata forma. capitu
lo cordi. ꝛ capitulo vt debitus. appelletur subiecta clausula ge
nerali. dicendo appello a tali grauamine et quocunq; alio actu
nostro in futurum fiendo ne ad vlteriora contra me procedatur
tis: hoc sequitur hic. D. Ant. ꝛ imo Panormi. dicit quod
quo ad effectū iuris illa clausula generalis. ꝛ in omnibus aliis
subiecta post specificatum grauamen. erit superflua. q2 omni
no ex quo appellatum est ab vno grauamine sine illa clausula
gñali. tamen iudex a quo nō poterit ad vlteriora procedere. c.
super eo. lo primo. secundum cōmunem intellectū. ꝫ. eodē quia
hoc inest a iure communi in quacunq; appellatione vt suspen
dat iurisdictionem iudicis a quo. ne in aliis procedat ad vlte
2 riora ergo expressio dicte clausule generalis nihil operatur.
3 † Quia expressio eorū que tacite insunt nihil operatur. l. nō
recte. cū vulgarib⁹. C. de fideicō. fatetur tamē Panor. quod
illa clausula ꝛ practica erit vtilis ad euitandū dubium de quo
in capitulo super eo. lo. i. ꝫ. eodem. Dū ibi dubitat. an appel
latio ab interlocutoria suspendat iurisdictionē iudicis a quo,
4 ad nō cōnexa dicēs Phil. Petrus hic dicit, q̄ † hodie hic
tex. est correctus p cle. appellātī. eodē titu. vbi appellatio ab
interlocutoria nō iustificat nisi circa grauamen expressum no
minatim nec iustificatur ex aliis causis etiā verisimilib⁹ de
nouo deducēdis. ergo appellatio interposita ab vno grauami
ne subiecta clausula generali. prout voluit Jo. An. nihil ope
rabitur nisi respectu grauaminis nominatim expressi. quin
imo. ꝛ fortius dixit ipse etiā in terminis. specificato vno graua
mine subiecta clausula generali de aliis deducēdis. ꝛ verificā
dis etiam si certificetur per relationem ad acta. dicendo put
in actis apparet. tamen appellatio nō iustificabitur nisi respe
ctu grauaminis deducti nominatim non respectu aliorū in re
latione inclusorum. nec in generali clausula comprehensorum
Ita Bal. in. l. secūda in fine. C. de episco. audien. ita Bal. in
lege edita. in repetitione paduana in. x. colūna. ꝛ. viij. C. de ed.
Baldus in. l. minoribus. C. de his quibus vt indig. in lege
eos. §. finautem. C. eodē. in lege terminato. C. de fructi, ꝛ lit. ex
pen. Ita Ange. in. l. prima. ff. de liberis ꝛ post h. in. l. vbi autē
nō apparet. §. qui illud aut illud. in. l. quicquid astringen. in
principio. ff. de verborum obligatio. in. l. secūda. ꝛ ibi Imo. ff.
eodē in. l. pretor. in principio. ff. de operis noui nūciati. ergo
nec in casu nostro clausula generalis aliquid operabit. Sed
ille intellectus Joannis An. nō vult hoc quod presupponit.
Do. Phil. quod scilicet clausula generalis operet circa iusti
ficationem vel ne. Sz bene vult quod ex quo appellatū est ab
vno grauamine iūcta clausula generali quod licet regulariter
gñales appellationes reprobent vt dixerat in primo respon
so. tamē ex quo illa nō est omnino generalis sed facta expres
sio vno grauamine subiecta clausula generali gñalis non ha
bet vicarie appellationem habilem circa grauamen nomina
tim deductum quia vtile per inutile nō vitiatur. ꝛ ideo dixit
text. ab eo iudice est deferendum. quasi dubitaretur circa de
lationem appellationis. non circa iustificationem. ꝛ quod ap
pellatio non possit iustificari etiam ex deducen. cōprehensis
in clausula generali. tenēt. d. de rota decis. sua. vij. que incipit.
Item si appelletur. Do. Anto. ꝛ ibi dicā in capitulo vt debi
tus. ꝫ. eodem. Cardina. ꝛ Imola in dicta clementina appellan
ti. Imo in. c. clericus. ꝫ. de iureiuran. Et Gemi. in dicto capi
tulo cordi. eodem titulo. libro. sexto. quesiuit hic Innocent.
de libello siue petitione in attentatis. ideo ante quam intrem
illud sciē. est quod non solū innouata appellatione penden
te sunt attentata seu etiam innouata pendente tēpore ad apel
landum glo. in rubrica. ff. nil. no. ap. penden. capitulo non so
lum eodem titulo. libro. vi. quod procedit in appellatione etiā
ab interlocutoria. vt sicut pendēte appellatione innouata pē
dente ex futuro euētu. an appellatio iusta pronūcietur vel nō
dicto capitulo nō solū. ita attentata pendente tempore ad ap
pellandū ab interlocutoria intelligūt iustificata appellatione
sicut requiritur in appellatione ab interlocutoria. Ita Ang.
de aretio. in lege prima. ff. nil no. ap. pen. in tertia colū. ꝛ post
eā idem in quinta columna circa materiam attentatorum di
stinguit aut appellans innouat, tūc si ille actus contrariatur
appellatiōi videtur illi renūciare. l. ad solutionē. C. de re iudi.
l. si. §. illud. C. de tempo. appella. capitulo quo ad cōsultatio
nem. de re iudi. si vero nō contrarietur appellationi si est actus
extra iudicium factus intra tēpora ipso succumbente reuoca
tur per officiū iudicis. Bartolus in lege chirographis. ff. de
administra. tuto. si iudicatarius admittitur ad iustificationē
appellationis vel faciliorē expeditionē. alias nō. capitulo ini
sit. ꝛ capitulo cum teneamur. ꝫ. eodem. capi. si a iudice. eodem
titulo. libro. vi. l. per hāc. C. de tempo. appel. Aut appellatus
innouat si corā iudice a quo si iudiciū pendēs silentium impo
nit super tali innouatione. ꝛ tunc reuocatur via attentati. l. ege
cum ex causa. ff. eodem. l. iij. C. eodem capitulo non solum. eo
dem titulo. libro. vi. Alias non reuocatur in viam attētati. ca
pitulo cum nobis olim. de elec. vidimus in capitulo. i. ꝫ. eod. de
innouatis per iudicem a quo in dicto capitulo cū teneamur,
5 ꝛ. ca. nō solum. † Et debet appellans non eodem libello. sed
postea separatim petere attentata reuocari tamē si fiat eodē
libello valebit. Bal. ꝛ Saly. in. l. tertia. §. eodem. Ang. de are
tio vbi proxime. in. v. ꝛ. vij. columna. ꝛ licet possint reuocari me
ro officio iudicis ipa attētata sine ordine iudiciario. vt est gl.
fa. dicto capitulo nō solum. ꝛ in cle. secunda. vt lite pendē. Sa
lice. in dicto. l. iij. C. eodē tamen si deducant in libello ꝛ super
illis cōtestatio litis fiat nō poterunt reuocari nisi cum pleno
iuris ordine. Ita Ange. in dicta. l. prima. in. vi. colū. Sed hoc
est cōtra gl. in clemen. i. de officio delega. in clemē. sepe. de ver
borum signifi. dum volunt quod si executor super prouisiōe
beneficiali assumpsit partes iudicis in vno. poterit tamen re
dire in his que restāt expedienda. ad partes meri executoris
6 suscipēdas. † Sentētia tamē excōmunicationis lata intra tē
pora ad appellandum, tenet. c. per tuas. per locū a speciali de
sententia excōmu. nec reuocabitur in viam attentati. sed erit
necessaria absolutio. Jo. an. in ca. venerabilib⁹. §. porro. in gl.
in verbo appellatum de senten. excō. lib. vj. Ad ge. vbi proxi
me in. viij. colum. Redeamus ad quesitum. Quesiuit hic Inn.
7 † De forma libelli quando petitur attētata reuocari. Et con
cludit quod non sufficit dicere peto attētata post appellatio
nem reuocari. Sed necesse habent subiūgere. ꝛ cōtra appella
tionem. quasi sentiat illa tantū attentata esse reuocanda, que
sunt attentata post appellationē ꝛ contra appellationē. Nō
autem alia attentata post appellationē. que appellationi non
contradicūt. Ad hoc facit quod notadē Innocen. in capitulo
cum nobis olim. ꝫ. de elect. in. c. audiuis. ꝫ. de procurato. licet
ibi loquitur de appellatione extraiudiciali. Et hanc formam
libellandi. Sequitur hic Baldus. Hostien. autē dicit quod
satis sit petere reuocari attētata post appellationē. q2 supple
bitur. ꝛ contra appellationē. licet omissum fuerit. Do. Anto.
hic dicit ita esse distinguendum. quia aut loquimur de appel
latiōe extraiudiciali. aut de iudiciali. si de extraiudiciali. ꝛ tūc
ex quo illa ius partis non suspendit dicto. c. ad dissoluen. Et
ibi Innocen. ꝫ. de desponsa. impube. Innocen. in capitulo q2
8 propter. ꝫ. de elect. † Nam pendente appellatione extraiudi
ciali pars non impeditur vt iure suo. dictis iuribus. ꝛ dicta la
tius in capitulo. i. ꝫ. eodem propterea attentata a parte, post
appellationē non sunt simpliciter nulla. nec veniunt retractā
da nisi quatenus contradicāt appellationi. Et isto casu proce
dat modus libellandi traditus per Innocen. Hic autem loq
mur in appellatiōe iudiciali. ꝛ tūc ex quo appellatio iudicialis
suspendit iurisdictionē iudicis quo ad omnia. capitula super
9 eo. el. i. ꝛ ibi vidimus. ꝫ. eodem. † Et ideo attentata per iudi
cem post talem appellationem, veniunt reuocanda etiā si nō
sunt contra appellationē: quia iurisdictio iudicis est suspensa
quo ad omnia. Et ideo sufficiat simpliciter libellare petendo
attentata post appellationem reuocari. non addito cōtra. D.
Anto. sequitur Imo. ꝛ Panormit. etiam vno addito. scilicet
quod tamē omni casu substitueretur libellus quo simpliciter
10 peterent attentata post appellationem reuocari. † Mouen
tur quia verba libelli extenduntur ꝛ impropriantur vt libellus
sustineatur gl. est in capitulo constitutus. ꝫ. de religi. do. in ca
pitulo presentium. in principio. ꝛ ibi Gemi. de testi. lib. vi. in
l. si olei. C. loca. glo. in. l. i. C. de vsufructu. ꝛ ibi Bartolus. in. l.
sed si possessor. §. sed si iuramentū. ꝛ ibi Bartolus. ff. de iure
iuran. Not. in. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudic. Cū er
go verba libelli impropriantur ꝛ extendantur ꝛ in dubio etiā
intelligantur secundum subiectam materiam l. si vno. in prin
cipio. ff loca. c. rogo. xj. q. iij. ideo libellus sustinebitur licet pe
tatur simpliciter attentata post appellationē reuocari. q2 re
soluetur si sum⁹ in appellatiōe extraiudiciali post appellatio
nem. ꝛ contra libellus interpretatur secundum subiectā mate
riā. generaliter intelliget. peto attentata reuocari. id est que
sunt contra appellationem vel iurisdictionem attentata. c. au
dita. de restitu. spo. secundum. D. Ant. hic. Et de hac forma
libelli ꝛ petitione. D. Ant. aliquid in capitulo dilecto. el. i. ꝫ.
eodē. per arch. in. c. sunt quorum. ij. q. vi. D. Antoan. capitu.
11 cū nobis. olim. in. i. carta. de elec. in. c. dilecta. de excep. † Sed
elegans questio est, qui si petat appellans reuocari sententiā
ꝛ attentata. ꝛ super hoc litem cōtestetur an poterit postea vel
le insistere super reuocatione attentatorum. ꝛ eorum priuile
gio vt ante omnia ex offic. iudicis expedianf. late p doc. maxi
me Jo. An. ꝛ. Gemi. in. c. nō solū. eodem titu. libro. vi. Et sci
endum est q̄ reuocatio attentatorum petitur per officiū iudi
cis

cis.c.non solum.& ibi habetur.eodem titu.libro.vi.licet dica
tur non quicquid permittitur iudicis potestati subiicitur ne
cessitati.l.nõ quicquid.ff.de iudic.vbi dicitur.quod quicquid
subiicitur potestati iudicis.non &c. Tamen; hoc officium de
necessitate iudex impartiri tenetur si petatur.d.c.nos solum
ponderando verbum debet de cuius natura est vt importet
necessitatem vt dicam post Panormi.in.c.proposuit.s.
eodem.& nisi iudex petitur reuocet attentata potestas appella
ri.& talis reuocatio fit summarie sine litis conte.libello & si
milibus.vt volunt glo.no.in cle.ij.vt lit.pen.& predicta sec.
Baldus in.lege appellatione.C.eodem Infertur etiam ex
12 predictis ad decisionem alterius questiõis† nunquid attenta
ta post appellationem sint nulla ipso iure.& ex dictis Inno.
videtur quod non.ex quo petuntur reuocari.ergo non sunt
nulla.c.ad dissoluendum.s.de despon.impub.tamen huic ar
ticulo respondet Lapus in dicta.alle.i.q petuntur reuocari
vt de facto processerunt.prout etiam est go.in.capitulo a cce-
dens. lo primo.in verbo cassauimus.s.vt vt lit.non conte.in.
l.ij.in principio.ff.de feri.tamen.D.Anto.hic dicit ita distin
guendum ex mente Archi.ij.questio vi.c.quotiens aut loq
mur de attentatis post appellationem extraiudicialem.& tũc
illa non sunt nulla ipso iure.sed veniunt reuocanda aut lo
quimur in appellatione iudiciali.& tunc aut est interposita
cum causa.& de his que sunt expresse de iure communi.& tunc
attentata post talem appellationem sunt nulla ipso iure.&
facit tex.in.capi.Rodulfus in capitulo significauit.s.de res
cri.c.exhibita.s.de iudic.aut est interposita appellatio cum
causa.sed illa causa non est de expressis in iure.& illo casu at
tenta valeant.sed veniunt reuocanda.Archi.in dicto.ca.
non solum §.illo vero.refert Hostien.in.ca.ex cos questio
ne.de testi.ppel.ioneintem bene distinctionem quam ponit.
D.An.l.aut appellatum est in causa a iure expresse permissa
aut non. Et dicit q nõ est sine ratione Jo An.in dicto capitu
non solum.dicit quod istam distinctionẽ nõ inuenit in libro
suo.nec videt rationẽ differentie.sic quoq Panor.hic repre
hendi.D.An.& primo circa primum membrum.q contra
eum est tex.in.c.dilecti.& in.c.audientiam.s.eodem.vbi attẽta
ta post appellationem extraiudicialem.sunt nulla.ipso iure
13 tuno D.An.in.d.ca.dilecti.colligit ex illo tex.† Quod attẽ
tata per iudicem a cuius actu extraiudiciali est appellatum,at
tẽtata post talem appellationem sunt nulla ipso iure.itẽ in se
cundo mẽbro.dum facit differentiam an causa sit expressa in
iure vel ne.dicit ipe illa differentia in iure non põderatur.nisi
quo ad effectũ clausule appellatione remota.c.pastoralis.&
ibi videbimus.s.e.vnde cõcludit ipse post eũ lapus l.c.licet in
principio.de sententia excõ.li.vi.q siue loquamur in appellatio
ne iudiciali siue extraiudiciali.attentata sint semper nulla.siue
fuerint attentata p iudicem vt iudicem.siue p iudicẽ vt partẽ
siue fuerit appellatum ab actu iudicis vt iudicis.siue fuerit
appellatũ ab actu iudicis vt partis.adducit tex.in.c.dilecti.s.
eodẽ.vbi loquitur tex.qñ fuerat appellatũ ab actu iudicis extra
iudicialiter. Itẽ adducit tex.in.c.j.s.eo.vbi appellabatur ab ac
tu iudicis vt partis.& tñ attẽtata sunt nulla.sz ille tex.sm aliũ
intellectũ bene põt loqui qñ appellabatur ab actu iudicis vt iudi
cis.ideo nõ dicit attẽtata esse nulla.Sz dicit ea esse reuocãda
et expresse.Panor.post Inno.in.d.c.cũ nobis olim tenet qđ
attẽtata post appellationẽ extraiudicialẽ nõ sunt nulla ipo
iure Et dixi in.c.j.s.eo vbi posui rationẽ.& iõ p ibi dicta con
cludẽdo vid.r q attẽtata post appellationẽ iudicialẽ sint nul
la ipo iure. attẽtata vero post appellationẽ extraiudicialẽ nõ
sũt nulla ipso iure.nisi fuerit appellatũ.ab actu extraiudicia
li iudicis q tunc attẽtata p eum erũt nulla.Sz ita voluit.D.
An.in.ca.dilecti.s.eo.Si autẽ esset post appellationẽ & inhi
bitionẽ nõ est dubiũ q sunt nulla,c.nõ solũ p allegato.rota de
ci.cxxxi.icipit.itẽ q si post.Et idẽ si solũ partim sit inhibitũ
Gemi.i.d.c.nõ solũ.§.alia.in.iiij.col.& hoc retẽto p cõclusio
vsq adeo attẽtata sunt nulla.q etiã si renunciet appellatiõi
vel deseret appellatio.tñ potest desertam appellationẽ pars
petere reuocari attentata.& admitteretur nõ obstãte desertiõe.&
admittetur ad probãdũ de veritate,grauaminis.nõ ad finẽ appel
lationis psequẽde sz ad finẽ vt attentata reuocentur.iuxta not.i.d
.c.nõ solũ.eo.ti.li.vi. Ita Lapus no. alleg.sua pria.& facit
notata.l.c.licet.vbi glo.not de sententia excõ.li.vi.rota decis
s.que incipit q attentata videntur tenere Itiã.Intellige eos ã decis
vt nõ possint reuocari attenta deserta appellatione via.s.pri
uilegiata officij iudicis vel sine alia cautela iuxta.no.p gl.in
14 cle.ij.vt lit.pen.Et ita loquitur fũdamenta.d.decis.† Si vero
loquimur d reuocatione attẽtatorum per viã ordinariam fien
da tũc attentata per desertionem nõ conualescit Jõ possũ peti
reuocari obstante itapprocedit allegatio Lapi.tnot.in.d.c.licet.

Summaria.

1 Citationem legati non debet quis contẽnere, obtentu ap-
pellationis.
2 Excommunicatus repellitur, a iudicio agendo,& etiam a pe-
titione extraiudiciali.
3 Exceptio excommunicationis potest admitti per Iudicem,
etiam si opponatur a tertio, cuius non interest in ea causa op-
ponere.
4 Episcopus potest esse legatus Regis.
5 Nuncius quid debeat facere, in sua relatione.
6 Nuncio quanta fides adhibeatur.
7 Nuncio creditur citanti & referenti.
8 Citatus vt debeat se presentare.
9 Factum per nuntium non dicitur factũ per dominum in sua
persona propria.
10 Causa iniusta an excusat a dolo?
11 Citatio valet ne, non expresso loco vel dicitationis. disting.
nu.12. 13.& 14.
15 Clericus possidens regalia a Principe laico, ab illo iudice,
tenetur ei parere potius, quam ecclesiastico inferiori a legato
vel Papa, postea vocãti limita nu.16.
17 Papa non potest sine causa tollere vinculum iuramenti.
18 Citatus a diuersis dominis, ad diuersa iudicia, excusetur ne
si vni non pareat:& cui debeat parere potius: vide nume-
ro.19.20.
21 Nuncium quis debeat eligere?
22 Nuncium, si falsitatem: committat, iudices qui eum elegerit,
puniunt.
23 Nuncius quod iuramentum prestare debeat?
24 Nuncio publico an credatur sine cõmissione: disting. nume-
ro.25.& 26.
27 Iudex potest facere commissionem de citando, ipsi notario
cause:& etiam parti.
28 Commissio de citando, qualiter probetur?
29 Citatus quibus casibus non teneatur nuntio citanti se: vide
nu.30.31.32.33.& 34.
35 Relatio an sit de substantia iudicij.& nu.36.37.38.& 39.
40 Relatione facta an credatur nuncio: parte maxime id negãte?
41 Statuto disponente quod stetur relationi nuncij, nunquid
pars poterit probare contrarium?
42 Nuncio & notario in relatione & scriptura dissidentibus, vtri
stetur?
43 Relationi nuncũ quicquam extra citationem referentis, nõ
creditur.& nu.44.
45 Concesso vno, videtur omnere illud concedi, per quod ad il-
lud peruenitur.
46 Excommunicatio post appellationum extraiudicialem vali-
dam, lata est nulla ipso iure Limit, nu.47.
48 Excommunicatus citatus si eis compareat allegaturus suũ
priuilegium, punitor de contẽptu.
49 Denunciatio alicuius criminis, que potens ad repellandum
criminosum, quot & quales effectus operetur?

1 Cum parati. † Obtẽtu appellatiõis non debet qs contẽne-
re citatione legati.hoc dicit.vel sic sm Panor.
appellatio friuola nõ excusat inferiorem quo mi-
nus recusatur obedire superiori & quo minus de contemptu
puniatur.nisi innocentiam suam aliter purget.hoc dicit. Di-
uiditur in quatuor. In prima oppositionem Cardi. In secũ-
da que est ibi.cunque ponit responsionem. In tertia que est
ibi.Cardi.econtra ponit replicationẽ. In quarta que est ibi
2 nos vero.ponit decisionem.† No.ex tex. ibi tuas petitiones.
secundum Inno.hic quod excommunicatus non solum repel-
litur a iudicio agendo.c.cum inter.s.de exceptio.ca.intelleri-
mus.s.de iudic.Sed etiam repellitur a petitione extraiudi-
ciali.& facit quod voluit Inno.vbi late de materia in capi.ve
ritatis.s.de dolo & cõtuma. Jo.an.& alij in.ca.pia.de excep.li.
3 vi.notatur in.ca.decernimus.de sententia excom.li.vj.† No-
ta secundo ex tex.ibi.Diaconus Cardinalis.q exceptio ex-
communicationis potest per iudicem admitti, etiam si oppo
natur a tertio cuius non interest in ea causa opponere quam
opponit. Ita Inno.hic. Et est ratio.nam exceptio excõmuni
tionis potest per iudicem ex officio opponi.d.ca.pia.in fi.nõ
mirum si tertium cuius non interest.potest opponentem talem
exceptionem audire.cũ nemine opponẽte possit ipse de ea di-
sputare. Et sic habes quod licet exceptio.tua nõ interest.im-
pediat lit.cõte.& antea sit opponenda.nõ post.l.postquam.§.si

quis ex his.ꝛ ibi.Bar.ꝛ ange.ff.de inoffi.testa. Nota Jmo.
ꝛ alij.in ca.super his.j.de accusa.Bal.in.l.ij.C.vt lit.pen.in.l.
fratres.C.de inoffi.testa.in.l.fi.circa fi.C.de peti.heredi.in.l.
fratres.C.de inoffi.testa.in.l.fi.circa fi.de peti.heredi.in.l.fi.
C.de fideicom.liber.in.l.certa.C.quando prouoca. Ludo.late
in.l.si titius.ff.de verborum obli.faciunt notata per bar.in.l.
filiu.§.si quis.ff.de lega.prestan.in.l.iij.§.causa.ff.de bono.
poss.ti.generali.tñ vbi iudex pōt pcedere ex officio.illo casu
pōt admittere tertium cuius non interest.exceptionem oppo
nētem sup qua potuisset iudex pcedere ex officio. Jta Jmola
hic per hunc tex.tamen pōt contra tertium opponentē ex
ceptionem excommunicationis in causa in qua sua non inter
est opponi illa exceptio. Tu non venis audiendus q: tua nō
interest. Jta voluit. Spec.in titu.de rescrip.presenta.§.ratiōe
forme.ver.Sz pōe tute. Jta Jo.An. Archi.ꝛ Gemi.i.c.i.in
v.col.de rescrip.li.vj.ita cōpost.i.c.nōnulli.ā.ō.rescri. Et sal
uādo Jmo.erit effect⁹ exceptiōis.tua nō interest hoc casu.q:
iudex pp talē exceptionē poteris talē repellere,cū sua nō inter
sit.venieñs.ā.de testi.ca.nō solēt.ij.q.vi.poterit etiā si velit ta
lē opponentem excommunicationē admittere.vt hoc tex.ꝛ sic
est in arbitrio iudicis.hoc probatur p illud qd videmus in si
mili.si iudici sit notorium quod actor sit excōmunicatus po
test si non opponitur eum repellere.si tamen nō repellat sed
cū eo pcedat.valet iudiciū Jta Gemi.in capitulo.pia.§.si ve
ro.in.ij.colū.de excep.libro.vi. Jo.An.ꝛ D.anto.in capitulo
4 exceptionem in.j.col.de exceptio.† Nota ex tex.ibi in legatio
regis. Quod episcopus pōt esse legatus regis.ꝛ sic principis
secularis.facit tex.xviij.distinctiōe,ca.si episcopus.ꝛ dicta i gl,
5 † Nota.ex tex.ibi.in salamitana ecclesia.secundū Bal.quod
nuncius in relatione sua debet referre.non solum citationem
factam sed etiā debet referre,in quo loco inuenit citatū.simi
liter dicit.Bal.debet referre quo die citauit.ꝛ est ratio secun
dum eum.nā potuisset citare eū in loco vel die inhabili.pu
ta,in ecclesia.contra.c.decet.de immunitate.eccle.li.vi.cōtra
notata in.l.nemo martires.ꝛ ibi bal.ꝛ alij.C.de sacrosanc.ec
clesijs not.p Ange.in.l.plerique.ff.de in ius.vocan.nec obstat
dictū bal.qd cū sit officialis publicus presumptio est p eo qd
solenniter egerit.l.j.C.de fide instru.ꝛ iure.hast.fi.cōtra no,
lib.x.q: illud nō pcedit in istis cursoribus.vt pro eis presu
matur.nisi vt ipse subiecit.dicamus quod propter iuramentū
q pstant.q: iurant fideliter exercere officiū l.si qs decurio,
C.de falsi.c.ad audientiā.ā.de prescrip.tamē dicu q:.i.opin,
6 est tutior.† Not.ibidē in salamitano.q non solum credit nun
cio de ipso actu citatiōis sed etiā de his que sunt extra actū,
sed cōnexa citatiōi:put est in quo loco inuenit.ita Panor.hic
in penulti,col.tñ sm dicta proxime ex mente bal.iste tex.nihil
facit.nam hic deponebat de substantialibus citationis.vz in
in quo loco citauit.nam relatio nunc bene debet cōtinere in
7 quo loco nuncius citauit vt sciamus an citatio valeat,† Not.
ex tex.ibi:suus nuncius.q creditur nuncio citanti ꝛ referēti,
de quo dicā in gl.sed elegantius notate sm Bal.q viue voci
nūque sine scriptura creditur.ꝛ est tex.not.in.l.diē proferre.in
principio.ꝛ in.l.sed si,interpellant.in prin.ff.de arbi.vbi viue
voci nunque creditur de citatione ꝛ de prorogatione.faciunt q
habent in.c.ex literis.ā.de in integ.resti.in.c.cū dilecti.ibi vi
ue voci.ā.de dolo ꝛ contuma. Et latius quod dicit verū bal.
quo ad citationem verbalem. Sed quo ad realem citationem
puta missione in possessionem:captura persone de robatio
ne nō credit nuncio.nisi ostendat literas.l.missi opinatores.
C.de exac.trib.lib.x.l.prohibitum,C.de iure fis.eodē libro.no
tat bar.in.l.palliatinos,C.de loca,fund.patri. Jta baldus hic.
Nota ex tex.ibi appelationis obtentu quod quādo appella
tur a cardinali in dubio Papa presumit appellationē in iu
stam.q: verisimiliter presumit q Cardinalis aliter nō esset
iudic.turus quā ipse.ita bal.hic per tex.iuncta gl.in.l.prima.
8 ff.de offi.prefec.preto.† No.ex tex.ibi in psona ppria vl ido
neos nuncios.q citat⁹ vt se pñtet intelligitur vt se presentet
per se vel p pcuratorē. Et sm Jmo.est ratio.q: subiecta mate
ria ita suadet.nam in dubio citatus non compellitur psonali
ter coparere,c.i.de iudic.lib.vi.l.fi.C.de pcur.ꝛ sō satis dicit
se presentare si comparet p procura.ꝛ facit tex.in.c.cū causaz.
ā.de iuram calū.pp.tamen sm Panor.hic presentare
dicit se.qui personaliter cōparet.vt est glo.no.in cle.dudū.§.
statuim⁹ in vbo psentari de sepul.qd dicit esse notan.ad statu
9 ta.† Et notate aliud istū tex.qd lz facta p nunciū videtur fa
cta p dominum:q: est pica ramū ꝛ organum eius.la multum
interest.C.si quis alteri vel sibi.l.i.ff.de contrahend.emp.tñ
non dicitur factū in propria persona per ipsū dominū quod
patet ex quo hoc ponuntur vt diuersa facit optim⁹ tex.ꝛ ibi
Bar.in l.per hanc.C.de erogat.militaris annone li.x. Et gl.

a ¶ Continere locū, Addē tñ q si insce ratur in citatione locus pestifer. nō tenetur citatus cō parere ita tenet Phi. Corne. in consi.cxxxi.incip. ī hac.fo.c.xij.i.iij. volumi.item adde si sit facta ad locū manifeste non tu tum est ipso iure nulla ita Bart.in l.recusare.§.si qs alio.ff.ad trebel lianum.

Pro itellectu l. aut qui.§.i.ff.q vi aut clam.

ta cle.i.vbi Cardi.de iureiur.in cle.i.in verbo personaliter de
vi.ꝛ honesta.clerico. Et qd notat Joan.An.in.ca.tua nos.de
testa.Bal.in.l.nulli.C.de ep.ꝛ cle.bonus textus ibi Baldus
ꝛ Panor.in.capi.fina.ā.de offi.dele.l.si ego.ff.qd vi aut cl.
10 † Nota ex tex.ibi. Jnnocentiam tuā iunctis.supra narratis.
secūdum baldū hic quod licet dicatur quod que.ibet iniusta
causa excusata a dolo vt voluit glo.not.in.l.prima.§.fi.ff.si qs
iurisdi.nō obtē.in.l.antepe.C.de plag.in.l.j.in fi.ꝛ ibi Barto.
to.ff.de abig. Et est tex.in.l.igit.§.i.ff.de libera.causa. voluit
Ludo.in rub.ff.de arb.in antepe.col.tñ sm bal.hic habes tex.
q imo non solū iniusta causa non excusat contumacē,nec etiā
leuis.quod patet.nam ex quo iste asserit esse in legatione re
gis.non hoc.q allegaret talem causam excusatur a contuma
cia. Et pro opi.bal.facit glo.no.ꝛ ibi Gemi.i.c.i.in verbo de
cetero.de postul.pla.lib.vi.ꝛ facit tex.in.c.cū dilecti.ā.de dol.
11 ꝛ cōtu.tñ iste tex.nō multū probat opi. Bal.† No.vltimo ex
tex.ibi.te presente.ꝛc.q valet citatio nō expsso loco vl die,ad
quē pars citatur.q videtur contra ea q notat Specu.in tit.
de citationi.§.i.versi. Quid si citat⁹.ꝛ.§.iam de citatione.in
principio vbi dixit q citatio debet ista continere. Nomen iu
dicis citantis.ꝛ an delegatus vl ordinarius.c.preterea.ā.de
dilatio.notat.in.l.ij.ff.si qs in ius voc.nō ier.in.c.sup literis.
ā.de rescrip. Nomē psone citantis,ꝛ citati.q: ad instantiam
partis fieri debet.l.ad peremptoriū.ff.de iudic.l.properādū.
§.ꝛ si quis.C.de iudic.not.domi.Anto.in.c.i.ā.de iudic.nec
quo ad citatū debet in incerto vagari.c.pastoralis.§.primo.c
fi.ā.de rescrip.debet continere rē siue causam super qua fit
citatio.c.ad hec.ꝛ ibi habetur.ā.de rescrip.c.ij.ꝛ ibi notatur.
a ā.de lib.ob. Debet continere locum ad quē fit citatio.c.fina.
ā.de rescrip.ne propter incertitudinem loci parti illudat.d.c.
fi. Debet continere diem qua compareat,§.si vero.quidā in
renti ibi si vero certas inducias.in authē.de exhib.ꝛ exi⁹.o.
re.cle.ij.ibi certum terminū.co.xi. Et faciunt q.j.dicā. Tñ pro
absolutione huius perplexitatis dicite.aut loquimur verū lo
12 cus debeat inseri in citatione.aut loquimur verū dies.† Circa
primum dic sm Bar.in.l.si vt pponis.la secunda.C.quomo
do ꝛ quando iud. Aut est ordinarius.qui citat.ꝛ tunc cū sole
ti sint habere locum maiorum iudices ordinarū valet citatio.
sine expressione loci.quia in dubio citādo videtur citare ad lo
cum solitum.ꝛ sic ad locum maiorum.argumen.eorum que no
tantur in lege penultima.ff.de iusticia.ꝛ iure.que notantur
in simili in lege nulli maxime per Angelum,ff.quod cuiusque
vniuersi.i.lege aliud.§.refertur.ff.de regulis iuris.aut est de
legatus qui citat.ꝛ tunc si est solitus habere locū in quo solet
iudicare vel etiā consuetudo,ciuitatis determinat certū locū
in quo delegati iudicant.ꝛ tunc per predicta valet citatio sine
expressione loci.aut vero non est solitus habere locū nec con
suetudo dat. Et tunc si a principio elegit certum locū in quo
intendit procedere:tūc nō est necesse amplius exprimere illū
locum in citatione.q: in dubio videtur citatus ad locum insti
tutum.ita Bar.in.d.l.si vt proponis.per illū tex.ꝛ facit tex.
in.l.si cū dies.§.si arb.ff.de arb. Et ideo dat cautelā q semp
arbiter siue iudices delegati.vbi non est de consuetudine de
terminatus certus locus in quo pcedant statim eligāt in ini
tio cause locū in quo venit pcedere. Et aduertendū est q iz
hāc cōstitutionem loci.possit arbiter vel delegatus facere ab
sente parte.d.§.si arbiter,tñ ad hoc vt ista constitutio faciat
iudicium parti vt pars teneatur in eo loco cōparere.debet in
timari parti talis constitutio loci. Et ad hoc adduco vobis
regulam.gl.in cle.i.eodē titulo p quā dicit B.ld.in.l.eos.§.
apostolos.C.eodē quod vbi in absentia partis.iudex vel ar
biter potest aliquid gerere quod est preiudiciale parti.quod
illo casu si geretur parte absente.ad hoc vt preiudicetur pti
requiritur intimatio. Aut vero non habet locum deputatū,
nec constituit.ꝛ tūc debet exprimi locus in citatione,ne ppter
incertitudinē pars peraclitetur.c.fina.ibi glo.ꝛ doc.ā.de re
script.faciunt notata.in.l.si locus.ff.de iudic.nec obstat tex.
iste quia hic citabatur ab ordinario scilicet Papa.ꝛ nō intel
ligitur vt compareat in loco vbi papa habet audictiā nō mi
rum ergo si alius locus non exprimatur:facit tex.in.c.eos in
fine de sententia excōmunicationis lib.vi.in.c.cum dilecti.ā.
de dolo ꝛ cōtumacia aut querimus nunquid valeat citatio nō
expresse certa die ad quam debeat comparere.ꝛ tunc Barto
lus in.l.liber homo.§.decem hodie,ff.de verborum obligatio
ne videt concludere q ex quo incerta est citatio nō arctat cita
tū facit tex.i.l.aut qui aliter.§.primo ꝛ ibi sensit Bartol⁹.ff.
vi aut clam sensit Bartolus in.l.si ante lā.l.circa finem pus
apostillat ibi Bal.qui tenet contrarium.ff.de verborum obli
gationi.Baldus per illum textum tenet in.l.ij.C.vbi in rēs
loco quis in dilatione expectatoria ille tex vt,sciat certo vsque
ad quod

ad quod tēpus debet expectari. vnde nō bene infert ad cita
tionē. et ita respondere potest ad .l. per. tx. allegatam. §. l. fina.
§. fin. vero. et ita cōtraria omnia p hac parte allegata intelli-
gi possunt. Cū enim dicte dilationes expectatorie tēdant ad
excludendū quem a iure suo. debent esse certe. vel aliter fateor
q ad hoc vt certitudinarie iudex sciat reū citatū esse i mora
vel cōtumacia. citatio debet esse certa. intra quā si nō venerit
apparet de cōtumacia. et iudex cōtra eū vt cōtumacē debet
procedere. Sed q aliter non valeat citatio. iura etiam p hac
parte allegata. hoc nō dicūt. l. l. si. p illō tex. vsi. fin vero. C. de
iure do. impe. in. l. consentaneum. in. i. col. C. quō & qñ iud. in. l
ij. per illū tex. ibi qñ. C. de distrac. pig. in. l. si ea. C. qui accusa
nō poss. Ex. etiā in. l. dies festos. C. de feri. Ang. in. l. i. §. hec
stipulatio in repetitiōe. ff. si cui plus quā per. l. fac. Et p hac
par te facit tex. in. §. si vero. etiā quidā iur ē ibi certas indu
cias. in aut he. de exhib. et introd. re. in ele. §. circa si. co. ii. ibi cer
tū terminū Cōtrariam opi. tenet Spec. in ti. de citatio. §. se
13 quitur quid si nō presixi vbi dicit q imo valet citatio etiā die
nō expressa. quia censetur inesse tacita dies. vt veniat q pri-
mū potuerit. l. cōtinuus. §. itē qui in sulam. ff. de verbo. obliga
l. hec conditio. l. a picola. ff. de condi. et demōstra. & per eadem
fundamenta tenet hic Bal. & in. d. l. hec cōditio. Et hanc opi.
tenet Imo. l. c. si. qui ma. accusare poss. Jo. An. hic. Do. An
to. Panor. & Jmo. hic licet dicat tutius esse q dies exprimatur
Imo. etiam in. d. l. liber homo. §. x. hodie Bald. et Jmo. in
d. l. qui ante kal. Bal. & Ange. in. l. pe. C. de anna excep. Do.
Anto. in. c. fina. quicqd dicat ibi Bal. ā. de feri. Do. anto. in. c.
proposuisti de for. compe. Ludo rubi. de arb. in. vi. col. et in
l. si ex legati causa. ff. de verborum obligationi. Et p hac opi.
adducitur tex. noster in si. vt supra collegi adducitur tex. c. eos
ad si. de sententia excōmunicationis lib. vi. in. c. cum dilecti.
supra de dolo et contu vbi citat⁹ ad certā diē lapsa illa die. ta
men tenetur cōparere q primū potest ergo citatio habet etiā
in se vltra diem certā hoc vt compareat quis quam primum
potest ergo emissa die in citatione remanebit hoc vt teneatur
cōparere quā primū potest. Nec obstat lex aut qui aliter. §
primo. quia respondet hic Jmo. quod ibi loquitur in facto de
pēdente ex potestate partis. quod nō contraxit pars facere ma
gis vno tempore quam alio. vnde nō mirum si vt pars potest
cōtradicere debet certificari de certa die intra quā est edifica
turus. sed nos loquimur in facto iudicis. & obediētia partis
exhibenda iudici. q exhibere pars cōtractus q primū pōt
d. l. conditio. cum. ā. allegatis. non mirū si in casu nostro non
requiritur expressio diei. ibi autē bene requiritur. Et aliter po
test responderi. quia loquimur quādo citatio est iniūcta ad fi
nem vt clam non dicatur factū et posset in actu cōtradici ideo
vt sit certus quando volet facere actū. debet dies exprimi. vt
in die possit ad contradicendū venire. & hoc ponderant iura
ibi in. d. §. i. Nō obstant alia fundamēta que volunt certas in
ducias siue terminū esse exprimendum quia per argumentū
Bal. hic respōdetur nam in citatione videtur semp inesse cer
tus terminus. etiam si nō exprimatur. s. quam primum pote
rit. et ideo expressio alterius diei nō est necessaria. d. l. hec cō
ditio. l. a picola. & d. §. Item quāuis iulam. et. d. c. cum dilecti. et
hoc etiā tenet bald⁹ in. l. ij. ff. de heredi. institu. Verū cū scri
ptū sit q & inter vtrunq. pbam⁹. Jmola hic sedere distictio
nis has opiniones cōcordat. & fuit distictio Ang. q ipse alle
gat. in. d. §. x. hodie. et ibi sequitur. cu. & Paulus De castro. &
Angelus in. l. per interualla. ff. de iudic. et Ludo in. l. i. prima.
§. nunciatio. ff. de operis noui nūciatione licet aliā distictionē
faciat Angelus in tractatu suo de repertorio siue inuentario.
distinguit ergo hic Jmo. aut querim⁹ quo ad hoc vt iudex
possit punire cōtumacem. mulctā imponēdo. & in impēsis con
demnando. et similia. et tūc procedat opi. secūda valet citatio
sine die. quia ipsu non comparente quā primū poterit iudex
potuit eū mulctatur Aut querimus quo ad hec vt iudex pro-
cedat ad vlteriora in negocio principali puta publicationē te
stium diffinitionē et similia. et tunc debet citatio cōtinere cer
tam diem. & ita loquitur prima opi. & huic distinctioni iura hin
14 inde allegata multum applaudent. †Sed pro complemēto re
tento quod citatio debet cōtinere diem vtrum debebit & con
a tinere horā qua pars cogatur cōparere. & Bal. in. l. si vt p-
ponis la. ij. C. quomodo & quādo iud. respondet q nō. sed il
lo casu resoluet citatio vt compareat hora debita causarū &
ita voluit Panormi. in. c. consuluit. ā. de offi. delega. facit no
ta. dictū Jnno. in. c. cū nobis oli. ā. de elec. vbi dicit q citatio
ad aliquē actū facta nō exp̄ssa certa hora soluit i hora q̄ so
lēt celebrari similes. et ideo qō vocat⁹ ad electionē celebrādā
certa die nō exp̄ssa hora. intelligit vocat⁹ vt hora misse veniat
q ea hora solent postea celebrari electiones p ea q̄ haben-
tur f capitulo q sicut. ā. de electio. Bal. in. c. i. de milite. vas. q
contumax est. Sed nō per hoc est clara questio. pone enim re
moris est qō his in die ius reddatur quando intelligetur esse
hora debita causarum vt iste cogatur comparere. & dicite q
in vesperis vt plero termino gaudeat videtur citatus. ita sen
sit Baldus in. d. l. ii vt pponis & faciunt que notat Bal. in
15 dicto. §. x. hodie & facit tex. optime. in dicto. c. consuluit. †Gl.
in verbo legatione. l. si. habetis primo notate ex gl. qō cleri-
cus regalia possidens a principe laico siue ab eo obtinens feu
dum. si primo citatus sit ab illo iudice laico, tenetur ei parere po
tius q ecclesiastico inferiori a legato vel papa postea vocāti.
hic tenet qō etiā si vocasset post ipse iudex laicus, q teneretur
parere potius ei, quam ecclesiastico. q sequitur Hostien. decla
rando procedere in habente feudum a principe. alias nō. quia
si a principe non haberet feudum tenetur parere semper po-
tius ecclesiastico. §. sed notādū. xxiij. q. vij. in fatet hic Inno.
q si princeps ecclesiasticus esset inferior papa vel legato & ex
presse mandaret non obstante iussione regia alicui suo subdi
to ecclesiastico. q illo casu comparere. nec excusaretur pp iussiōz
9 regis. †Aliud hab es ex gl. q etiā si clericus hz feudū a laico
tam tenetur laicus parere Pape vel legato, q ei, a quo ha-
bet feudum & sic vult. gl. q hic illa excusatio q erat legatus re
gis non esset bona. & gl. sequitur hic Bal. sed Panor. in hoc
in pugnat gl. dicens q est contra tex. nam si pretextu regie le-
gationis iste non excusaretur non fuisset opus cardinali re-
plicare q iste nō erat in legatione. sed satis fuisset excipere q
legatio eū non excusabat. & tamen hic cardinalis oppenebat
q nō erat in legatiōe. vt apparet ex tertia parte. tex. puta de
duci ēt ex tex. ibi obiētu appel. nā papa hic ipugnat excusa-
tionē isti⁹ inquātū dicit fuisse appellatū. ex eo q erat friuola
certe si excusatio legationis fuisset friuola etiā illā ipugnasset.
ex quo ergo vnū tantū impugnat aliud videtur asumare. c. nō
17 ne. ā. de presump. †Subijcit etiā Panor. q nec papa nec aliq
substituēte iusta necessitate poterit facere preceptū aliquod
p qō clericus ratione feudi obligatus principi seculari excuse
tur quominus illum adiuuet. & prestet debitam fidelitatē. sine
causa precipiendo. nā papa non pōt sine cā tollere vinculum
iuramenti. per qō est ius quesitum laico. & sic huic principi. si-
ne causa cie. pastoralis vbi hon⁹ tex. de sententia & re iudica.
in. c. cum inter. p. gofredi. ā. de renun. faciunt notata per glo.
in. c. quando. ā. de iureiur. in. c. non est. j. de voto. faciunt nota
ta in. c. quanto. ā. de consue. in. c. inquisitionis. j. de sententia excō
municationis. in. c. si quando. ā. de offi. delega. & c. quando. ā.
de rescript. & ideo huic precepto pape cōtra preceptū domi-
ni nō cogetur clericus vasallus obtemperare fatetur tñ q cū
causa posset papa hoc precipere. & in dubio presumitur cā gl. in
l. relegati. ff. de pen. faciunt notata in. c. que in ecclesiarum. ā.
de constit. & in. d. clemen. pastoralis. & in. c. i. per Panor. ā. de
cā poss. & propter vide Panormita. in simili materia in. c. cū a
nobis. ā. de testi. Paulus de castro in consi. cclxxxi. incip. pri-
18 mū dubiū in pe. si. col. †Sed colligēdo dicta Inno. Hostiē.
Jmo. & Bal. in hic inquid citatus siue vocatus aut ad con-
cilium aut ad caualcatam, vel similia. a duobus diuersis domi
nis excusetur si vni nō pareat. & cui debeat parere & dicite. Aut
primo est citatus ab vno realiter qr est captus & detentus in
carceribus. & tunc si ab alio vocetur non cogitur comparere.
& excusatur. ita Bal. & ita Ange. in. l. sed si quis. §. illud. per il
lum tex. ff si quis. caut. Contrarium tenet Baran. l. is qui re⁹
in fi. ff. de publ. iud. tenet glo. & ibi hon⁹ tex. in. l. ij. C. ex qbus
causis maio. voluit Bartolus. in. l. ij. ff. de in ius vocando & fa
ciunt etiaz notata per Bartolum. in. l. ij. §. fin. ff. de custo. & ex
hibi. Jmo. in. l. quesitum. ff. de re iud. tenet hāc secūdā opin.
qr incarceratus potest citari. tamen si non comparcat & proce
datur contra eum potest restitui in integrum. sed in. d. l. is qui
reus. idem Jmo. distinguit. aut est incarceratus sua culpa. & il-
lo casu possit citari. nec excusetur, quia cogitur mittere pcura
torem. ita procedit opi. Bar. & facit tex. in. l. & qui data. ff. ex q
bus cau. maio. aut non est incarceratus sua culpa. & illo casu p-
cedat opi. Bal. hic q non possit citari. fatetur tamen Bald.
q si data opera fecisset se incarcerari ab vno domino eū. q il-
lo casu nō excusaretur quo minus teneretur parere alteri. p. d.
l. & qui data. & recte ponderanti bal. hic voluit idē q Jmo. in
d. l. is qui reus. q patet dum allegat. l. q in carcerem. ff. q met.
causa vbi traditur de iniuste incarcerato. tamē cōtra hanc di-
stinctionez facit gl. in regula imputari de regu. iur. lib. vi. aut
vtraq vocatio est verbalis & tunc si simpliciter vocatur nec
dicitur q personaliter veniat vtriq debet parere. dummod cau-
sa non sit ardua in qua regulariter quis non cogitur mittere p-
curatorem. vt notatur in. c. querelam. ā. de procuratori. nā cum
causa non est ardua poterit coram vno personaliter esse coram

a Continere ho-
ram quod valeat
citatio sine ex pres
sione eius & etiam
sine ex pressione
hore tenet Feli. in
c. cum. M. Ferra-
riēsis de cōsti. in.
iiij. coni. versi ep̄s
citauit allega. Pe.
de ancha. idē tene
re. in c. cū ep̄s. de
offi. ord. ivi. Inno
et Panor. i. c. cō
suluit. de offi. ord.

alio per procuratorem. Ita bal. hic & est tex. in c. episcopus in
eo. c. si episcopus. xviii. di. aut vero personaliter citatur. & tūc
ante omnia considerandū est quis sit maior magistratus sup
eum & illi debet parere. l. contra pupillū. §. qui ad mai⁹. ff. de
re iudica. Inno. si pareret minori maiore omisso posset de cō
tumacia priuari si ita bal. hic imo fortius si minor sciens istuz
vocatum a maiore procederet contra eū non valeret pcessus
ita Baldus hic. & faciunt que habentur in. c. quesitus. ff. de re
iudicata. in capitulo querelaz supra de procura. in. c. cū bertol
dus. ē. ti. i. faciūt que videbimus in. c. si duob⁹. ē. eo. & vbi nō
apparet quis sit maior tunc consideranda est qualitas cause
ppterquā vocatur. & illi debebit parere qui vocat ob magis
arduā causam tex. est in. l. cōtumacia. §. primo. ff. de re iudica.
quem ponderat ad hoc Bartolus. in. l. ij. §. fina ff. de custo. &
19 exhib. re. † Aduertat etiā vbi immineat maius periculuz vel
maior necessitas & illi parebit qui versatur i maiori periculo
vel necessitate tex. est quem ad hoc ponderat Inno hic in. l. si
qs in graui. §. si omnes. ff. ad sillen. & est tex loquens de cā. tē
por. peritura. in. d. l. ij. §. fina. & ibi Bartolus pōderat. ceteris
autem paribus locus est gratificationi. quia poterit obtempe-
rare cui velit sicut in simili in. c. duobus. de rescrip. lib. vi. ita
bartolus in. d. §. fina. & Ange. ibi ponit materiā. & Imo. in di
20 cta. l. cōtra pupillum. §. qui ad maius. † Tamē tenete menti q
vbi dictum est q cogitur vni parere. non tamē excusat vt nō
pareat alteri penitus. sed solū instāte necessitate parendi pri
mo. naz vbi paruit primo & cessante illa necessitate debet post
ea parere. secundo ita Bartolus in dicto. §. fina. per gl. no. in
l. qui de crimine. C. de accusa. & predict⁹ articul⁹ procedit quā
do simultanee omnes vocant indifferenter. tamen vbi papa
vel suus locū tenēs vocat vel citat & illi pre omnib⁹ superio
ribus obtemperādū. ita cōmuniter hic docto. maxime Imo.
21 post gl. quicquid dicat hic Panormita. † Glo. in verbo. suus
nuncius in fi. pro clariori intelligentia. ante omnia sciendum
est quis habeat eligere nuncium. & dicite quilibet nūcius siue
delegatus, siue ordinarius, eligit sibi nunciū tex. est. in. c. pa-
storalis. §. i. ē. de officio delega. textus est. & ibi Baldus in. l.
ij. C. de sport. & sensit. Bal. hic imo arbiter eligit nuncium. l.
sed si interpellatur. §. primo. ff. de arbi. & in. l. diem proferre in
principio eodem titulo. & possunt eligere de publicis nūcios
quem volūt tex. est. in. §. deinde. ibi presidiali officio. in auth.
ti. de defen. ciuit. & ita Barto. in extrauag. ad repri. in verbo
22 per nuncium. † Et ideo cum iudices eligant nūcium si falsita
tem committat ipsimet iudices eum puniunt. quia falsitas est
quasi coram eis commissa. ita Bald. in dicta. l. ij. C. de spor. p
illū tex. ita bal. hic. & est tex. i. l. q notare. ff. de flumi. i. l. ista. ff.
de cōcussi. dat tamē consiliū hic baldus. q cū nuncius possit
recusari tanq̄ suspectus q eligatur de consensu partiū. p ea
que habent in. c. super questionū. in simili. versi. vn ne valeat.
§. verū supra de officio delegati & ad hoc allegat gl. singu. in
simili in. §. & quod sepe. in authenti. de trie. & semis. vbi gl. vo-
luit quod tabellio possit recusari vt suspectus. ergo etiaz nun
23 cius qr & ipse facit publicū testimonium. † Et ante omnia de-
debet talis nuncius iurare q fideliter exercebit officiū suum
ita Bal. in. d. l. ij. & in. l. mag. puto. §. illud. ff. de reb. cre. & bar.
in. d. versiculo per nuncium. & sensit gl. nostra hic. & facit q no
tat glo. in. l. hac edictali. §. his illud. C. de secun. nup. Sz qd si
non iurauit nunquid credetur huic nuncio. & bar. in. d. verbo.
per nuncium tenet q sic. sed glo. hic tenet contrarium. quā si
gnate quia non solum vult q sit publicus. sed etiā q sit iura-
tus. vt ei credatur & faciunt notata. per baldum vbi proxime.
Sed qualiter fiet talis electio & dicit bartolus. in. d. verbo p
nuncium q ex quo iudex committit ei citationē istud satis
est pro electione. qr talis cōmissio simulta nec includit electio-
nē & cōmissionē. sicut in simili voluit glo. nota. in. c. i. de elec.
lib. vi. q collatio hz vim electionis & ɔfirmationis. & pdicta p
cedūt nisi p statutū disponeret alia forma in eligendo nūciū.
qr tūc sola cōmissio nō sufficeret. & qñ semel iudex eligit vnū
in nūciū non dz postea nec pōt illū mutare. Pau. de ca. in. l.
testamēta. C. de testa. p tex. in. l. in fraudē. §. quotiēs. ff. de iu
re fisci Electo nūcio anteq̄ fiat citatio dz fieri cōmissio de ci-
tādo. nec posset nūci⁹ citare nisi fuisset sibi cōmissum a iudice
ita est tex. nota. in. l. neminē. C. de exhib. & itro. re. & ibi Bart.
pond. & voluit. D. An. i. c. i. ē. de iudic. D. An. ɔsi. suo incip.
Jesu christi ei⁹ q matris. Bal. i. l. cū deri. C. de epis. & cleri. in
c. i. de milite vas. q ɔtu. est bar. i. l. palatinos. C. de fundis fisca.
li. xi. Nec iudex dz cōmittere nisi penitus a parte vt citet ita
bar. in. l. si finita. §. iul. in. iiij. col. ff. de dā. infec. ita bar. in. l. cō-
sentaneū & in aut. q semel. C. quomodo & qñ iud. & facit qd vo
luit bal. in. l. si curatori. C. de iure de liber. vbi voluit q nō so-
lū in citatione. sed in omni actu cause iudex nō expediat, nisi

rogat⁹ a parte. exceptis his casib⁹ in quibus interponit offi
ciū suum non rogatus. & faciunt que habentur in. l. quarta.
§. hoc autem iudicium. ff. de dam. infec. & tali cōmissione sibi
facta nuncius impeditus potest eam alteri. intelligite nuncio
publico ipsam citationem committere. ita bald. in. c. cū dilecti.
v. col. Et Panor. in. c. si. iij. col. ē. de dolo & contumacia. & de
ista commissione non credit verbo. iudicis. sed debet proba-
ri vt alia acta. & i actis appareret. qr est pars substātialis ac-
torum illa commissio. tex. est & ibi Joan. And. & alij in. capitu.
quoniam. cōtra in fi. ē. de proba. faciunt notata per. Dominū
anto. & Panormita. in. c. i. de iudic. Nec presumetur talis cō-
missio. etiam dato q de relatione & citatione constet in actis.
ita. Ang. in. l. e. sciendum. ff. de verborum. obli. Ange. de are.
in. l. ex consensu. §. si. xij. colum. ff. eod. vbi prosequitur hanc
materiam relatis. nūcij. & faciunt que notat ibi bar. facit tex.
in. lege quicunque. §. i. ff. de pub. nam q sit commissa citatio
p iudicē. ista est solennitas extrinseca. que non presumit nisi
probetur. c. ea noscitur. j. de his que fiunt a plati. cura. j. de iu
re patrona. cum similibus licet contrariū tenent. Dom. anto.
& panor. i. d. c. i. ē. de iudic. & ppterea dixit. Joan. an. in addi.
ad Speculato. in titulo de citatione. §. sequitur. versi. sed nū
quid. q cauti debeant esse litigantes. vt faciant apponi cōmis
24 sionē de citando in actis quia alias pcessus nō valebit † Sed
opere precium est scire nunquid procedat hoc quod dicitur
de commissione etiā in nuncijs publicis. & debetis scire quod
nuncij publici ad hoc vt credatur eis vt publicis debent por
tare aliquod signū diuersum ab alijs. in in his standum est
consuetudini. ita bartolus in. l. eū qui. §. sed si diuus. ff. como. &
in lege prohibitū. C. de iure fisci. libro. x. & ad predictam que
stionez respondit Innocentius in. c. quoniā contra. ē. de pb.
q nuncio publico creditur sine commissione. qr nō est necesse
q de ea appareat. sed eius dictum communiter ibi reprobat.
& faciunt que. j. dicam in proxima sequenti questione. Et etiā
contrarium tenet bald. in. l. si quando. C. de testi. limitāo duo
25 bus casibus precedentē dictū Inno. † Primo in citatione ad
quam vel circa quā non exigitur magna cause cognitio. nam
tunc absque quod appareat de commissione creditur nūcio
publico. & ideo cū in prima citatione cause non exigatur ma-
gna cause cognitio vt voluit Inno. in capitulo licet in beato
petro. j. de accusatione. id talis citatio facta a nūcio publico
26 valebit dato qd nō appareat de commissione. † Secūdo limi
tat non procedere vbi stilus se aliter haberet. qr consuetudo
habet vim legis. lege de quibus. ff. de legi. & est aduertēdū q
stilo non creditur. nisi p expressas probatiōes appareat quā-
do ius commune est in contrariū ita. L. ap. allegatione sua. l. ij.
nec etiā sufficeret commissio de citādo generaliter facta. imo
requiritur q specifice per singulas citationes fiat. textus est
no. in. lege. i. C. de iure. dom. impetr. quem ad hoc ponderat
Bar. in. l. neminē. C. de exhib. & D. An. & Panor. in. c. i. ē. de
27 iudic. † Cōmissionē etiā potest iudex de citando facere nota-
rio cause: vt voluit Spe. ti. de citatio. §. sequitur versi. quan-
doq. itē q plus est q parti pōt cōmissionē facere vt citet ad
uersariū suum glo. est in. l. si vt proponis. la secunda. & ibi do-
cto. C. quomodo & quando iud. bonus tex. & ibi Bar. in. l. eum
qui. §. si epistola. ff. de fur. Bar. in. l. iuste possidet. ff. de acqui
rē. posses. & Spec. in. d. versi. quandoq. Sed qualiter debeat
fieri illa cōmissio de citādo an requirat q iudex sedeat p tri-
bunali. & bal. in. l. in minorū. C. in quib. cau. in integ. restitu. te-
net q sic. p ea que habent in. l. a procedente. C. de dil. vbi que
requirunt cause cognitionē debent fieri iudice sedente &c. & fa
cit glo. in. §. multis. inst. de lib. in. l. iubemus. C. de liberali cau
sa. sed cōmissio de citando requirit cause cognitionē. ergo de
bet fieri iudice sedente pro tribunali. Bar. in. l. si finita. §. iul.
in. iij. col. ff. de damno infec. tenet contrarium. mouet p tex. in
l. diem proferre. in principio. & in. l. sed si interpellatur. §. i. ff.
de arb. vbi simpliciter potest mittere nuncium ergo de neces-
sitate non requiritur q sedeat pro tribunali. & facit glo. in. l.
voluit. §. primo. Et ibi florianus. ff. de interroga. actionibus.
Angelus de aretio in dicta. l. ex consensu. §. si. col. & ibi nota-
biliter firmat q sufficiet generalis commissio de citando in
quibuscūq causis. & ita dicit se practicasse. Angelus. i. l. pma
28 C. de postulando. † Sed qualr commissio probabitur & dicite
q cum viua voce fieri possit. c. cum delicti. ibi viua voce. & ibi
voluit Panormitanus. & Dom. Anto. ē. de dol. & cōtuma. id
probari poterit vel p literas sigillatas etiam priuato sigillo
iudicis voluit Bartolus in extrauaganti ad reprimendam in
verbo per literas. tex. in. c. prudentiā. in princi. de offi. deleg.
ibi. D. Anto. qr hoc casu talis litere bene probantur, vt pba
tur. in. c. post cessionem. ē. de probationib⁹ p Bal. in. l. si qua
p calumniam. C. de episco. & cler. & ex quo hz literas de com-
missione,

missione, presumitur q̄ sit ille de quo loquitur cōmissio. p̄ ea
volunt Bar. in. l. lucius. ff. de fideius. & faciūt ad predicta que
habentur in. c. i. de cler. per eg. probabitur etiā per testes depo
nendū de ea sicut & acta per testes probari possunt. c. quoniā
contra. de proba. & demum cū debeat redigi in actis cōmis
sio. probabitur prout probantur acta. vel p̄ scripturā notarij
d. c. qm̄ 3. vel per testes. vt ibidem. & in. c. sicut. de iu. primo
vel per confessionem partis. c. fi. de probatio. Baldus in. l.
conuenientaneum. C. quomodo & quando iudex. nec credes rela
tioni nuncij. dato q̄ in relatione diceret sibi cōmissum fuisse
audite ita Imo. hic. nisi consuetudo aliter habeat vt ipse dt.
D. Anto. in. qm̄. ɔtra in. 2. carta. de proba. in. c. i. in secunda
carta de iudicijs. Ange. in. l. apud iulianū. ff. quibus ex causis
in pos. ea. in. l. nemini. C. de exhi. reis. Bald. in. l. si quando
C. de testi. q̄ valet citatio nuncij. licet de commissione nō ap
pareat Bar. in. l. i. §. cura. ff. de offi. pfec. vr. q̄ de ɔmissiōe ipsi
nūcio non creditur per Bal. in. l. i. ff. de in ius vocan. Salice.
in. l. tres denunciationes. C. quomodo & qn̄ iudex. Ludo. in. l.
sciendum. in. v. carta. ff. de verbo. obliga. per Bald. in. l. cum
clerici. C. de epis. & cler. Imo. late. in. l. ex cōsensu. §. cū q. ff. de
appellationi. in. c. prudentiam in principio per. D. Anto. de
offi. delega. Commissione facta deuenitur ad citationē. &
pars citata simpliciter tenet credere nūcio citanti prout dixit
in tex. & sentit gl. nostra. hic. & etiā gl. in. c. proposuisti. lxxxij. di.
29 in. §. item criminalis. iij. q. iij. † Fallit ista conclusio vbi non
esset nūcius publicus. sed pars esset illa q̄ citare t aduersariū.
nā tunc citatus nō tenetur credere parti nisi ostēdat literas
ita concludit post multa. Spec. in tit. de cita. §. sequitur. versi.
30 quādoq3. ita Bal. in. d. l. si te proponis. la secūda. † Limitabi
tis secūdo nō procedere i omni alio nūcio nō publico. q2 ei nō
credit nisi ostēdat literas. ita apparet ex gl. prime allegatis.
dū loquūtur de nuncio publico. ergo in contrariū si nō est pu
blic' ita d3 intelligi tex. & ibi glo. in. c. prudēciā. in princi. de
offi. dele. ita Spec. tit. de cita. §. sequit. versi. sed nunquid cir
caductus. circa fi. l3 videat ibi innuere. hoc procedere in de
31 legato tm̄. Non autem procedere in ordinario. † Limitabitis
tertio procedere in nuncio publico qui nō portat solita signa
nunciorum ita Bar. in. l. cū qui. §. sed dnm. ff. cōmod. in. l. pbi
batū. C. de iure fis. quia nunc ei nō creditur vt publico nūcio.
32 † Limitabitis quarto nō procedere vbi nō esset iurat' iste nū
cius publicus. vt bene dixi. & voluit Bal. q dixit seruari de cō
33 suetudine. in. l. ij. C. de spon. † Limitabitis quinto non procede
re vbi tractat de citatione reali. nā tunc non creditur sine li
teris ipsi nuncio ita Bal. hic ita Bal. i. c. i. de mil. vas. q cōtu.
est in vsi. feu. ita bar. in. l. palatinos. C. de colla. fund. fis. li. xi. p
34 tex. i. l. missi opinatores. C. de exac. tri. † Limitabitis sexto nō
procedere qn̄ esset nuncius publicus vnius territorij & citaret in
alieno territorio. nam tūc ei nō credit sine literis. ita Bart. in
extrauag. ad repri. in verbo p̄ nuncium. & faciunt notata per
barto. in. d. l. palatinos. facit tex. & ibi habet in. l. vnica de mā.
princip. Facta citatione fit relatio per nuncium circa quā an
35 te omnia videndu3 est. † Nunquid relatio sit de substantia iu
dicij. & cōcludite q̄ sic vsq3 adeo vt dato q̄ sit facta citatio s3
nō facta relatio. & iudex procedat ad vlteriora. nō valeat q̄ est
gestū. tex. est. & ibi bar. in. l. hec autē. §. i. ff. qb. cau. in pos. ea.
meli' p̄ bar. in. l. mulcta. ff. de cōdi. & de. & in dictis locis ɔclu
dit q̄ etiā si relatio fieret ex postfacto nō cōualidarent acta.
& voluit bar. i. l. si finita. §. iulia. in. iij. col. ff. d dā. infec. voluit
bal. in. l. ij. C. de procu. in fi. in. l. falsus. in. vij. col. C. de fur. & fa
36 ciūt notata p̄ bal. in. l. huic scripture. ff. ad. l. aquil. † Ista con
clusio limitatur non procedere quando pars esset p̄sens in iudi
cio tēpore quo iudex procedit ad vlteriora. q2 tunc sine relatio
ne valebit processus. ita bal. in. l. prolatā. in fi. col. C. de senten.
& interlocu. om. iud. Et nota bal. in. authen. si omnes. C. sive
sexab here. absti. & facit quod dicitur q̄ presens nō est citandū
ergo nec relatio de citatione fienda. Joan. And. in. c. fi. de ele
ctio. lib. vi. & facit per ea que voluit glo. in. l. x nummum circa fi. ff.
si certū peta. Ita ange. in. l. de vno quoq3 in prin. ita Imo. i. l.
furioso. ff. de re iudicata. Et faciunt notata per Bartol. in. l.
i. ff. de in ius vocan. sed illa limitatio est cōtra theo. Bartol'
in. l. furiosum vltimo mēbro. ff. de re iudi. vbi dixit si nō appa
ret presentē fuisse citatū. q̄d si sententia fertur contra eū non
valet sententia neq3 acta. ergo etiā vbi est facta citatio. sed nō
relatio. cum non dicatur solcunis citatio sine relatiōe nō va
37 lebunt acta propter presentiā partis nisi p̄cedat relatio. † Se
cundo limitabitis non procedere vbicūq3 iudex sine relatiōe
sit actis facta, alio modo sciret citationem factā. licet nondum
sit relatum. nam tunc si procedat ad vlteriora, valet processus,
dūmodo postea incontinēti fiat relatio. q2 q̄ incontinēti fiūt,
dicunt inesse. l. lecta. vsi. dicebā. ff. si cer. pe. Ita bal. i. d. l. alij'.

38 vij. col. versi. vt̄ dubitat verū iudex citata. † Limitabitis ter
tio nō procedere qn̄ periculum esset in mora. & iudex verisimili
ter crederet citationem emanatam et peruenisse ad partē. nā
tunc potest procedere dūmodo relatio postea fiat in ɔtinēti
ita Bal. vbi prime hoc addito. s. q̄ iudex dubitaret ne nūci'
fraudulenter differre relationē faceret. & ad p̄dicta facit q̄ no.
Barto. in. l. seius. et augerius. ff. ad. l. falsidiam q̄ refert & seq
tur. D. Anto. i. c. de iudici. vbi quando causa est tēpore pe
ritura iudex etiā si nō petat a parte potest velle diffinire cau
sam. nec tenetur rigorem iudiciorū obseruare. faciūt notata
39 in. c. fi. de iud. † Quarto limitabitis nō procedere. vbi stilus
se aliter haberet. l. minime. ff. de legi. c. cū dilect'. de cōsue
tu. c. de his. xi. di. Sed qualiter fiet relatio. & primo potest ref
ferre nūci' per seipsum. vt hoc tex. nostro. ibi nūci' & l. ma
gis puto. §. illud. ff. d re. cre. pōt etiā referre per literas suas
suo sigillo sigillatas ita Host. & Jo. an. i. c. quoniam 3. de p
ba. super verbo citationis. per aliū autem nuncium non pos
sit relationē facere quādo ipse citauit. vt voluit Bal. in c. cū
dilecti. in. v. col. de. de dolo & ɔtu. et est ratio. q2 nuncius cū
refert succedit loco testis. & facit probationē vt statim videbi
mus. sed testis debet p̄cipaliter deponere vt videatur quo
vultu quo tremore. l. iij. versi. tu magis scire potes. ff. d testi. l.
de minore. §. tormēta. ff. de q̄stio. ergo nō debet posse p̄ aliū
referre. Ita bal. ibi. & hac ratione attēta videtur q̄ nō possit
etiā per literas referre. Nec poterit relatio fieri die feriata
quia est act' iudicialis. et quasi depositio testimonialis. Ita
bal. i. c. fi. de feri. in. l. i. minorū. C. in quib. cau. in integ. resti
nō est nece. Ita. hn. i. l. dies festos. C. d ferij. et ibi bal. dicit esse
toti' q̄ fiat die iuridica. nec etiam. licet deuotum requiritur
tamē q̄ iudex sedeat pro tribunali. ita Bar. in. d. §. in. v. col.
nec requirit presentiam partis. ita Baldus. in. d. l. minorum
imo absēte iudice soli notario hā. hi potest fieri relatio vt vo
luit bar. per illū tex. in. l. precipim'. §. illis in. l. eos. §. sup his
C. eodem voluit Bart. in. d. §. iul. iij. col. in. auth. n. item si
appellationē. C. de temp. appel. Sed in cōtrarium facit glo.
& ibi Bar. & communiter. docto. in. l. hac consultissima. §. fina
C. de testamen. vbi nō sufficit testem deponere in manib' nota
tarij. sed requiritur presentia iudicis ergo ita in nuncio. cum
etiam ipse admittatur ad probandū relatio requirit presen
40 tiam iudicis. Relatione facta restat querendum tan credat
ei et primo an credatur & si pars dicat ɔtrium puta q2 dicat se
non fuisse citatam & Host. hic Bal. d. Anto. & Panor. & Jo
An. in addi. Ad Spec. ti. de cita. §. sequit versi. Sed nūquid
tenēt q̄ sit arbitrariū iudici an magis credatur nūcio an par
ti. qui cōsiderabit qualitatē personarum, dignitatē et causas
Spec in. d. versi. Sed nūquid. & glo. hic. & in. d. c. proposuisti. s3
Archi. teneat primā opi. ibi & glo. in. §. itē criminalis. & Bar.
in. d. verbo per nuncium. et Barto. in. l. i. fina. ff. de offi. pre
fec. vrbis & aliqd per Bar. & latius ibi Bal. i. d. l. magis pu
to §. illud. & Imo. qui dicit ita seruari de consuetudine tenent
quod credatur nuncio licet pars dicat ɔtrium. & ideo grauetur
pars onere probandi contrariū. Et pro hac opi. facit tex. no
ster hic et tex. in. d. §. illud et faciunt que notat bar. in. l. stipu §
& h3. ff. de opi no. nūci. faciūt notata per Cy. in. l. si qs decurio
C. de fal. faciunt ex quo iuratus est & est publicus facit fidem
c. ad audientiam. de prescrip. ergo parti dicentis contrariū
41 non credit. sed poterit bene pars contrarium pbare. † Sed
quid si statuto disponeretur q̄ stet relationi nuncij nunquid
illo casu poterit pars velle pbare cōtrarium et dicite ɔtsic. q2
licet statutū disponat. q̄ stetur vni generi pbationū. puta d
damno. dato stetur iuramento damnum passi. tamē si pars p
bat contrarium admittētur tales pbationes. nec stabitur ei'
iuramēto. ita voluit Azo in summa. i ti. C. ad. l. aquil. ita bal.
in. l. contra negantē. C. ad Legē Aquiliā in. l. i. C. si aduers.
libert. in. l. si tutor. C. de peric. tut. in. l. ij. C. de rebus cred. et
tur. in Rub. C. de prob. & angelus l lege qui restituere. ij. colum
ff. de rei vendi. & bonus textus in. l. videam'. § finali. ff. de in
42 lit. iurā. † Sed pone q̄d notarius scripsit relationē vno mo
do nunci' dixi se retulisse aliter. an credatur dicto nuncio an
scripto notarij. & cōcludit Joan. andre. in titulo de istrumen
edit. §. restat. versiculo si vnus in ad. ad Specu. & inti. de cont
§. i. in addi. magna. & Angelus sequit in lege. i. §. i. ff. quez. ad
testa aperi. Imola & panormitanus hic q̄ in dubio stabitur
notario monentur peruterciū in capitulo quoniā contra circa
fi. de prob. vbi magis creditur notario q̄ iudici. ergo magis
creditur notario q̄ nuncio. nisi notarius esset suspect'. puta
quia solitus cōmittere falsitates. vel alio modo suspectus ita
doctores hic per ea que not Cin' in d. l. si qs decurio. C. de
43 se fals. † Sed pone quod nūcius referat se citasse & vapulasse
aci tato nūquid stetur relationi. et dicite secundum Jo. An.

in addi.ad.Spec.d.§.sequitur versi.sz nūqd.ꝙ respectu⁹ act⁹
citandi credetur.respectu verborum non credet Jmo nūquā
credit̃ relationi nuncij,quando refert aliquid extra citationē
vel cōnexa citationi.vt patebit in sequenti.questiōe.ꝛ ꝓpter
ea signāter glo.nr̄a dixit ꝙ credit̃ nūcio circa citatiōes quasi
dicat ꝙ circa alia non credetur ergo nō de verberib⁹ imo vo
luit Bartolus.in.d.l.i.§.si.ff.de off.pref.vr.ꝙ nuncio de fe
renti crimē cōmissum contra tertiuz non credatur puta qꝛ de
fert homicidiū esse ꝯmissum in procbia a titio. Sed hū talis
relatio nūcij sit potēs ad causandū inquisitionē vt iudex pos
44 sit ꝓcedere ꝯ delatū.†Sed pone refert nuncius se citasse et
inuenisse reū personaliter ꝛ ꝙ ibi rn̄dit ꝙ non vult venire vl̃
nunquā veniet.nunquid respectu huius rn̄sionis citati crede
tur nuncio: Et respondet Joannes and.in.d. versiculo. Sed
nunquid in additione.ꝛ in.capi. quoniam contra.ē.de ꝓbati,
ꝛ Salic.in.l.tres denunciatiōes.C.quomodo ꝛ quādo iudex.
ꝛ Domi.anto.ꝛ etiā Jmo.hic tenēt ꝙ nō.ꝛ Jmo.in cle.si an
te.xiiij.col.de dol.ꝛ contu.Mouentur primo per tex.in.c.ve
nerabilibus.§.secus de sententia excom.libro.vi.iuncta glo.
ibi vbi manifesta ꝯtumacia hā arguit̃ si q̄s in iudicio dixit se
nolle venire vel nolle parere.sed si extra iudiciū dixit nūciū,
nō arguitur manifesta cōtumacia.ergo de illis verbi nō cre
det̃ nuncio.qꝛ si crederetur esset manifest⁹ contumax qō ne
gat ille tex.iuncta gl.Secūdo moti.nuncio creditur de officio
sibi commisso.ergo de responsione partis cū solū nūcio com
mittatur officium citandi non credetur.in contrarium tenent
communiter legiste.glo.bar.Ange.ꝛ.Jmo.in.l.ex consensu,
§.fi.ꝛ ibi pulcre.Angelus de arctio in.xiiij.columna.ff.eo.gl.
ꝛ bar.in.l.fi.ff.de in integ.resti.bal.ꝛ Ange⁹.in.d.l.tres.denū
ciatiōes.Jmo.i.d.§.iul.licet dicat opi.Jo.And.foueri equi
tate.Car.in.d.cle.si ante.x.col.vbi tenent ꝙ credatur nuncio
de dicta responsione partis.mouetur nam cui est commissum
aliquid videt̃ ꝛ connexa esse commissa.c.ꝓ.ē.de cōsti.c.ꝓ.ē.
45 de trāsla.pl.Jtē vno concesso,cōcedit̃ vl̃ omne illud ꝑ qō ꝑ
uenitur ad illud.sicut ꝛ vno ꝓhibito.l.oratio.ff.de spon.ꝛ qui
vult consequens videtur velle omne necessariuz antecedēs.l,
ꝓ.ff.de iurisdictio.om.iud.c.preterea.ē.de offi.dele.sz citatio
ordinat̃ ad inquirendam voluntatem citati an velit obedire,
modo ista voluntas non potest apparere nisi appareat de rn̄
sione,nec cognoscemus an sit verus contumax vel fictus nisi
ex rn̄sione.ergo cum nuncio sit cōmissa citatio primo.erit cō
missa etiā responsio citati,tanquā cōnexa citationi.tanꝙ via
ad quā ordinatur citatio,tanquam consequens ex citatione.
ergo relationi nuncij in illa responsiōe stabitur.ꝛ per hoc tol
litur.scdm.argumētū pro prima parte factū.licet.D. Anto.
ꝛ Jmo.videntur tenere quod uno responsio nō videt̃ cōmis
sa.nō obstat tex.in.§.secus.iuncta gl.ibi qꝛ possim declinare
autoritatem.gl.nec tex.illud dicit.tn̄ potest solui ſm Panor.
qō verū est qō ad hoc vt ꝯtumacia sit notoria vel manifesta
bene potius inspicimus an sit facta iudicio vel ne.qꝛ facta in
iudicio sunt notoria.nec celari possunt.sed si est facta nuncio
extra iudicium donec nuncius non deposuit de ea nō est ma
nifesta.nō mirū ergo si tex.ibi ponderat contumaciā manife
stā factum in iudicio.qꝛ illa statiz est notoria facta autē extra
iudicium nō statim est manifesta.qꝛ indiget vt nunci⁹ de ea
deponat.Et pro hac opi.ponderat Panor.hic tex.nostrū ꝙ
credat̃ nuncio de omnibus connexis citationi.nā hic creditur
nuncio de loco verbi inuenit partē.s.in salamitana ecclesia.er
go etiā credet̃ de responsione partis etiā tanquā ꝯnexa cita
tioni.Possumus tādē dicere claudite iā riuos pueri sat pra
ta biberūt. Panor.hic sedere distinctionis cōcordat opinio
nes.¶ Qꝛ aut querimus nunquid ex sola relatiōe nūcij.isto
postea veniente ita fuerit ꝯstitutus in cōtumacia vt puniat̃ de
ꝯtumacia.Et tūc dicēdū est ꝙ non.qꝛ nō credat̃ nūcio.sed ꝙ
si colore iracundie responderit ꝛ se correxerit: qō quidem ad
mittitur.vt est glo.nota.in.c.ex literis.ē.de diuor.habet̃ in re
gula.qō colore de regu.iur.li.vi.aut querimus nunqd ipso nō
veniente.vt manifestus ꝯtumax postea habeat̃.ꝛ sic nō pos
sit appellare.ꝛ quo ad alia.ꝛ tūc ꝓcedat opi.legistarū.qꝛ tāꝙ
manifestus ꝯtumax non appellabit.nō erit vlterius citād⁹.
46 ꝛ reliqua patiet̃ ꝙ manifesti ꝯtumaces.†Glo.i verbo obtē
ta.i si.habetis primo notare ex gl.dū sentit ꝙ hic appellatio
non tenet ꝛ ꝓpterea excōmunicatio valuerit.ꝙ excōmunica
tio lata post appellationē extraiudicialē,validā,est nulla ipso
iure.ꝛ ita est tex.in.c.dilecti.ē.eodē ꝛ ita glo.hic a contrario.ꝛ
sic habes inferre ꝙ attentata post appellationē extraiudicia
lem a iudice interpositam sunt nulla ipso iure.maxime in cēsu
ris latis.c.lz de sententia excōmu.lib.vi.de quo dixi in.c.pre
47 cedēti.†Aliud habetis ex glo.dū ꝑsupponit ꝙ iudex a quo
qui ignorabat appellationē ꝙ posito quod extraiudicialiter
possit appellari in absentia iudicis habeat fieri ad tribunal
iudicis.vt voluit bal.in.d.l.i.ī mi.actu iudicis.tn̄ talis appella
tio nō suspēdit iurisdictionē iudicis,a quo,nisi a die notitie.ꝛ
cōcordat in.c.appellatio.eo.ti.lib.vi.de quo latī⁹.i.c.fi.ꝛ ibi di
cā.j.eo.tn̄ vbi appellās nō haberet facultatē intimādi appel
lationez iudici a quo ꝯ appellauerit.puta qꝛ erat in longinqs
partib⁹ qn̄ habuit notitiā ꝛ appellauit se nō potuit ita cito in
timare appellationē iudici a quo,tn̄ suspēdit̃ iurisdictio iudi
cis a quo ꝯ acta ꝑ eū nō valebūt cū nō sit qd̄ iputet̃ appellāti
si nō intimauit appellationē iudici a quo.alās si posset iputa
ri appellāti quare nō intimauit appellationē nō tuet̃ eū ap
pellatio.ꝛ sic ꝑsupponēdo hūc intellectū gl.habetis summariū
Panor declaratū ꝙ hic appellatio erat friuola ꝛ iō nō excu
sat appellātē quo min⁹ pareat iudici.ꝛ si nō paruerit puniat̃
de ꝯtēptu ꝛ sic habetis ꝙ cōtumax fuerit excōmunicat⁹ pu
hic,tn̄ cū illa excōmunicatio videt̃ facta vt veniat.c.qm̄ fre
quēter.in si.ū.vt lit.nō ꝯte.ꝛ ipso veniēte cessaret excōmuni
catio qꝛ absoluend⁹ esset.c.ex parte.lo.i.ꝛ ibi ꝑ Jnno.j.ō vb.
sig.habet̃ in.c.i.ū.de iudic.in.d.c.venerabilib⁹.§.secus.tn̄ ra
tione cōtēptus puniat̃ aliter.ꝛ etiā aliter vltra excōmunicatio
48 nē dn̄s papa vocat istū ad purgaū.innocētiā suā aliō est.†Vl
timo habes notare ex gl.dū dicit ꝙ iste debuit venire allega
tur⁹ priuilegium suum sentit gl.ꝯmunem intellectum ad tex.
hic appellatio tenuerit.sed qꝛ iudex a quo eam ignorabat ci
tatus tenetur comparere ꝛ allegare appellatiōnē ꝛ sic priui
49 legium alias punietur de contemptu.†Glo.fin.in si.notate ex
gl.quod denunciatio alicuius terminis que est potens ad re
pellendum criminosum,operatur duos effectus.primo qꝛ re
pelit criminosum a petitione sua prout hic repellebatur ille
epūs Sedē,qꝛ defert crimen vt pro illo puniat̃ pena debita a
superiore ipse criminosus.ꝛ ꝓpterea hic papa citabat epm̄ ad
purgandū innocentiā suam.qꝛ volebat eū punire.

Summaria.

1 Juramēto interposito de obseruādo aliquo ꝑcepto de futuro,si modus nō exceditur,appellare nō est licitum.nu.3, limit.nu.6.
2 Excommunicatus in absolutione,iurat stare iudicio ecclesie,
4 Appellationis magnus est fauor.
5 Juramentum de stando sententie,nō excludit appellationē.
6 Judex potest longiorē aut breuiorem terminum pro arbitrio assignare ad prosequendam appellationem,non obstante as signatione facta a Papa.
7 Jter arripere,dicitur appellationem prosequi.
8 Judex a quo,an cogatur assignare,terminum ad prosequēdā appellationem.

1 AD hec ꝛ in.†Qui iurauit stare mādatis ecclesie,si mod⁹ i man
dato nō exceditur,appellare nō pōt.h.p.cū seque
2 ti diuisio est cōmunis.†No.primo ibi stabunt iu
dicio ꝙ excōmunicatus in absolutione iurat stare iudicio ꝛ
ecclesie.facit tex.i.c.cū desideres de snīa exco.iurat ꝛ qn̄ꝙ pa
rere mādatis iudicis.c.ex tenore de sen.exco.ꝛ illa idē sunt vt
voluit gl.i d.c.ex tenore lz glo.j.q.vij.c.si qa dicat qō diffe
rūt ꝛ male sic habetis ex illo tex.iūcto principio sequētis.c.ꝙ
lz vbi offensa est manifesta nō absoluat̃ excōicat⁹ nisi ꝑmissa
satisfactione.c.ex parte.lo primo.j.de vb.sig.c.venerabilib⁹.
§.secus.de sen.excom.li.vi.tamē vbi nō est manifesta offensa
absoluit̃ cū cautione de qua in his iuribus scilicet iuramen
3 to de parendo mandatis ecclesie.†Nota ex tex.ibi quod iura
runt.ꝙ si iuramentum est interpositū de obseruando aliquo
precepto de futuro,ꝙ si modus non excedatur,non est licitū
appellare.Si autē excedatur bene licitū est. appellare. ¶ Et
est ratio dubitādi ſz Panor.qꝛ iuramētū videbat̃ ꝑcise ob
seruandum vt voluit gl.nota.in.l.si pecuniaz in principio.ff.
de condi.ob causam.notat Panormi.in.c.dilecti.supra de ar
bi.ꝛ ideo videbatur ꝙ non possit appellari.maxime cū gene
raliter sit iuratuz ergo generaliter debet obseruari.c.solite cū
vulgaribus.ē.de maior.ꝛ obe.in contrariū fuit ratio deciden
di qꝛ iuramentū nō tn̄ debet intelligi vt foueat iniquitatē.c.
veniens.ē.de iur.ꝛ ideo licet iurauerit stare mādatis ecclesie
intelligitur.s.iustis nō autē iniustis.c.quintauall.ē.de iure.nō
mirum si quando modus exceditur in precepto licitū est non
obstante iuramento appellare.in casu autem dubio vbi nō ap
paret an in ꝑcepto excedatur modus vel ne.vult Panor.hic
4 ꝙ in dubio deferendū sit appellationi.†Et sic habetis elice
re ꝙ vsqꝫ adeo fauem⁹ appellatiōi ꝙ etiā nō obstāte iuramē
to in

to in dubio ei deferimus. quod notate ad dicta. in. c. ex ratio
5 ne. §. eo. in euidentia abbas. † Et ex predictis habetis, q si qs
iurat stare sententie non videtur renunciasse appellationi.
q intelligit Bar. in. l. si conuenerit in. fi. ff. de re iudi. verū ante
sententiā. Secus si post sententiā facit gl. xi. q. iii. c. q bis se
mel. nā renunciandum appellationi ante sententiam requiri
tur expressa renunciatio. ita intelligitur tex. in. l. fi. §. fi. C. de tē
po. appel. quod intelligit Bal. verum nisi fuisset vsus verbis
geminatis quoq modo Bal. in. l. tale pactum. §. qui prouo
cauit in. vi. col. ff. de pactis. facit q nota Bal. in. l. cū pena. ff.
de arb. ar. gl. ibi. Ange. etiā in cōsi. clxxxvij. quod incipit. a. z
b. lite videtur concludere quod per pactum potest renunciari
appellationi. licet ibi faciat septem argumenta in cōtrariū quibus
respondet. z fortius etiā concludit q valet renunciatio gene
ralis si quis renunciat appellationi non solum se restringen
do in certa causa sed in omni causa etiam mouenda. Fl. o. in. d.
§. fi. tenet q qui pmisit stare sententie non videtur renūciare
appellationi. pe. l. cum ap. ff. a qui. solui z ita Ja. bu. i. d. §. qui
puocauit. Sed Ang. de are. in. l. i. §. i. ff. a quib. ap. nō licet. in
tij. col. sedere distinctiōis cōcordat op. aut sentētia impugna
tur dolo vel corruptela. z posit appellari aut impugnat per
iniquitatem z non potest appellare. z in hoc est vnum specia
le q pactum in hoc excludit ipso iure absq alia exceptione. Ita
Angelus ibidē in fi. col. Et hec vna ex differētijs q assignan
tur inter iudicem arbitrū. z arbitratorem. quia in arbitrato
re vel arbitro nō potest renunciari appellationi ante laudū
vel arbitrium. secus in iudice. gl. in. c. cum dilectus. §. de arb. z
qd sciā iuramento an excludat reductionem. o cessio est tote
6 certa in antiquis vltra allegata in locis cōmunibus. † Nota ex
tex. ibi infra. xl. dies iuncta glo. q hic sequuntur communi
ter doc. q lz hic Papa assignet certā diē ad iter arripiēdū
z psequēdū appellationē. s. xl. dierū tū nō importat taxationem
sterilū qi posset iudex longiorē z breuiorē terminū p arbitrio
7 assignare † Nota ex tex. ibi ad psequēdū. q iter arripere dici
8 tur appellatio. sē psequi z dici l. c. personas. §. eo. † Ex tex. ibi
compellas. nota qd licet assignare terminum appellanti ad p
sequendum appellationem iudex a quo non cogatur. sed in ar
bitrio suo vt. c. ad hec proximo. §. eo. tamen vbi summo iure et
que de sui natura debet habere executionem z pars appellat
qz dicit excessū modo isto casu cogitur assignare talē termi
num ad prosequendum prout hic vide. j. in. c. ad hoc.

Summaria.

1 Iuramentum quod prestatur in absolutione ab excom-
municatione, consuetudine est introductum.
2 Non parens conditioni iniuncte in absolutione, quando ex-
communicatus erat ab homine, z absoluitur ab aliquo a
Papa, vel legato, non reincidit in excommunicatio.
3 Reductum in excommunicatione per Judicem, an fingatur
semper retro fuisse excommunicatus?
4 Que z quot requirātur in absolutione eius, qui denuo redu-
ctus est in excommunicatione propter contemptum precepti
sibi iniuncti in prima absolutione: vide nu. 5.
6 Judex a quo, an indistincte possit absoluere ipsū excommu-
nicatum.

1 Questioni. Summata est cū precedēti † Nota primo ex tex. ibi sicut
monis. q iuramentum q pstatur in absolutiōe ab
excōmunicatione, introductum est consuetudine.
z facit tex. in. c. cum desideres. j. de sententia excom. z ideo con
suetudo debeat pro. l. seruari. c. de his. xi. di. c. fi. §. de cōsue. z
facta §. l. sunt nulla. l. nō dubiū. C. de legi. Ideo voluit hic Ho
stien. z Bal. z Hosti. in. d. c. cū desideres q absolutio ab excō
municatione nō prestito iuramēto facta sit nulla ipso iure. cō
muniter tamen docto. hic z in. d. c. cū desideres. vbi latius te
nent contrarium mouentur nam excommunicatio non serua
ta forma nō est nulla. c. sacro. §. de sentē. excom. c. xi. q. iij. z ibi
gl. in summa. ergo nec absolutio omissa forma erit nulla. ar. c.
verbum de penit. di. i. maxime cū magis faueamus absolutio
ni q cōdemnationi. l. arrianus. ff. de ac. z ob. z facit. c. venerabi
libus. §. vbi autem. de sententia excom. li. vi. vbi in tex. melior
de corpore iuris. gl. i clemē. i. in verbo nullatenus. de sequestra.
2 po. z † Nota ex tex. ibi in eadē est reducēd. q non parens cō
ditioni iniūcte in absolutione, quādo excommunicatus erat
ab homine z absoluitur ab alio, q a Papa vel legato: nō re
incidit in excommunicatione ipso iure. sz est reducend9 p sen
tētiā hominis ita tex. hic. z illa reductio potest fieri ab eo iu

dice qui absoluit dato q sit delegatus dūmodo intra annū
o die absolutionis. facit q ei est delegat9. quia plus non extēdit
sua iurisdictio post pronunciationē. c. querēti. §. de offi. deleg
ita domini de rota decis. sua. cccixxx. que in cipit. item si excō
municatus. si tamen fuisset excōmunicatus a canone vel etiā
ab homine casu quo tantū absolueretur vel a legato vel a pa
pa et nō pareret cōditioni iniūcte reincidisset ipso iure in ex
3 cōmunicationem. c. eos. vbi tex. de sentētia ex com. lib. vi. † Et
voluit Bal. nūqd est mirabile, q in casu nostro iste redu
ctus i excōmunicationē per iudicē fingit, vt retro fuisset sem
per excōmunicatus, et nunquam absolutus. et ideo si impe
trasset medio tempore beneficium vel rescriptū nō valeret im
petratio tanq facta ab excōmunicato. q salua auctoritate tā
ti patris nō credo verū q: vbi act9 retrotrahit intelligit sine p
iudicio eorū que medio tēpore gesta sunt. z ita concludit Bal.
in. l. si partē. ff. quedmadmo. seruitus am. in. l. si iudex tū. §. i.
ff. rem ratā haberi. cano. in. c. quāuis. de rescrip. lib. vi. Bald.
4 in. l. si filius. C. de petit. here. Lndo. in. l. i. C. qui admitti. † Nota
vltimo ex tex. ibi. proposse. q qui nō satisfecit precep to sibi in
iuncto vigore prime absolutionis, et reduct9 est in excommu
nicationem nō debet postea ita de facili absolui sicut primo
fuit absolutus. sed tria requirūtur ex mēte. gl. nostre z Host.
Jmo. Bal. z Panor. hic primo q iuret. Secūdo q prestet
5 fideiussoriam vel pignoratitiā cautionē. † Tertio q incipiat
parere antequā absoluat. z est ratio. nā ex quo neglexit obedi
re prime absolutioni amittit beneficiū vt sit sua iuratorie
cautioni. c. ad reprimend. z ibi habetur. §. de offi. ord. c. paruuli.
xxij. q. v. facit. c. cum in ecclesijs. per locū a speciali. de maior. et
obed. Et ideo cogitur prestare vltra iuramentum cautionem fi
deiussoriā vel pignoratitiā. faciūt que habētur i. c. fi. §. de resti.
spol. in. c. literas. §. de psūp. Et ideo vt de ei9 obedictia appa
reat anteq absoluat dz incipere parere. c. significāti. vbi tex.
i fi. §. de offi. ord. et facit ad pdicta glo. nota. in. l. cornelia. i gl.
i verbo ex vinculis. z ibi Bal. et Lndo. ff. ad sil. qui per illam
glo. dicūt qd qui cū fideiussione dz relaxari de carcerib9. puta
sic stante statuto si semel relaxatus aufugit nō debet amplius
relaxari etiā cū fideiussione. voluit tamē hic Panor. q si me
dio tēpore cōstiterit offensam manifestā esse pp̄ter q iste erat
excommunicatus z reductus in excommunicationem q illo casu
tanquam excommunicatus ob manifestam offensam non de
beat absolui seruatis his tribus que pdiximus debeat prius
satisfacere. per ea que habētur in. c. ex parte. la. i. j. de verborū
significa. qd notate pro limitatione ad tex. nostrum. Si tū esset
tale factum quod iplendū esset. i satisfactione quod nō posset
ipleri nisi successu tēporis. puta q diruisti ecclesiam ad quā
restaurādā necesse est successus tēporis. illo casu dato qd offēsa
si manifesta tū absoluet absq eo q integraliter satisfaciat añ
absolutionē. z sufficiet in ipere satisfacere z de reliquo cauere et
psequi. z hoc fauore animarū. z facit tex. i. c. fi. j. de sepul. xxvi
q. i. c. i. factum que videbimus in. c. qua fronte. vbi hoc9 tex. i fi
nali sm vnum intellectū. j. eo. z notate p limitatione in. c. ex
parte lo. j. de ver. sig. Glo. sup verbo deferē. in fi. habet notare
ex gl. so. ad. c. contrariū. s. pertine pcedens z vtraq so glo. pōt
6 esse bona q patet p tex. nostrū. ibi subterfugij † Et generaliter
dicite cōmuniter gl. z doc. q si grauat qi excedatur mod9 a pre
cepto potest appellare non obstante iuramēto. vt. c. precedēn
ti. si autē nō excedatur modus nō potest appellare. vt hic. tex
nfo. Et sic sm. o. Alia. ver9 intellect9 est q hic fuit appellatū
post absolutionē sz appellat a pcepto iudicis. quia modū ex
cedebat in precepto. Alia dat lec. ad tex. nostrū z que fuit Jn.
z cum ea trāseūt docto excepto bal. s. quod tex. noster loquat
qi excōicatus appellauit. pendēte appellatione petit absolu
tionē a iudice a quo. post absolutionem volebat prosequi. ap
pellationē querit nunquid posset et respondet papa q non
quia petendo absolutionē videtur renunciatum appellatio.
Et subiungit papa q per illam appellationē non dz excusari
quominus pareat iuramento in absolutione, z testito z si
non paruerit. reducatur in excōmunicationē. Ista aūt lectura
violat literam nostrā ibi. vel cū subterfugij appellauit. q: illa
litera psupponit appellatū fuisse post absolutionē. z Jnno.
vult Jstum Subdit tū Jnno. hic q si excōmunicat9 q appel
lauit reuertitur ad iudicē a quo et petit se absolui cum protesta
tione quod per hoc intēdit recedere ab appellatione poterit
ab absolui. et iuuabit protestatio. quia non videbitur recessū
ab appellatione. et faciunt que videbimus in. c. qua fronte j.
eo. et Jnno. sequūtur omnes excepto Bald. qui dicit q imo
protestatio hoc casu nō debet iuuare nam protestatio non tol
lit effectum iur. de necessitate ad actum cōsecutiuū. gr̄e. de re
scrip. in. vi. c. solicitudinē. j. eo. Sed adeundo iudicem a quo
iudicitur renunciatio appellationis ergo protestatio nō iuua

bit sed solutio patebit ex his que habent in qua fronte. quia
vel est speciale fauore animarum vt ibi. vel quia illa absolutio
nb excommunicatione tendit ad faciliorē expeditionē appel-
lationis. vt ibi videbimus. D. Anto. hic super hoc dixit tria mē-
bra esse in consideratione. aut querimus an iudex a quo possit
ipsam excōmunicationē reuocare. et tūc clarū est φ sic. c. cum
cessante. j. eo. c. si a iudice eo. titu. lib. vj. Joan. an. et cōmuniter
docto. in. c. qua frōte. ibi videbimus. j. eo. et illo casu frustra tra
ctamon de absolutione vel appellatione prosequenda vel de
parēdo mandatis ecclesie. qr nō indiget alia absolutione. cū
talis reuocatio sit loco absolutiōis. s3 absolutio sit cū iuris so-
lennitate. reuocatio solo verbo. gl. est nota. l. c. i. φ met. cā. lib.
vj. et talē reuocationē non debet facere nisi quando videt se
inique excommunicasse. vt hic do. Anto. vel vbi nō tenuit ex
cōmunicatio vt in. d. c. j. in gl. vel qñ excōmunicatio fuit sub
cōditione que nondū euenit. vt Jo. an. et pe. de ancha. in. d. c.
j. aliī nō debet iudex simpliciter reuocare excōmunicationem
sed absoluere cum solennitate ecclesie. tamē si simpliciter reuo
caret excōmunicationem crederet haberi pro absolutione. vt
Gemi. sensit in dicto. c. j. Cy. in. ij. col. sicut in simili dicemus
φ v3 excommunicatio per quecūq3 verba cōstat de mēte ex-
cōmunicare volentis vt late disputaui vobis hoc anno post
alios. in. c. j. ff. de iudic. facit gl. in cle. j. in verbo nullatenus de
sequestra. po. et fruc. et hoc primo casu non loquit tex. noster.
aut querimus an possit cognoscere de iniustitia vel iustitia sue ex-
cōmunicationis et tūc clarū est φ nō. c. dilect. el. secūdo. ff. de
rescrip. nisi vt addit hic Panormita. velit cognoscere ad fi-
nē reuocandi excommunicationē si in ea grauauit. quia tūc bñ
poterit cognoscere. nec pars eā adeundo videtur renunciare
sue appellationi. per ea que habentur in. c. si a iudice. et ibi gl.
in verbo teneris. eod. titu. lib. vj. dixi. in. c. cū3 teneamur. ff. eo.
et ideo illo casu non potest procedere tex. noster. intelligendo
secundum ibem et Inno. quod excōmunicatus appellasset. aut
et tertio casu additur et simpliciter iudex a quo vt absoluat. et
illo casu loquitur Innocen. vt predixi. et loquitur text. noster
tamen si iudex a quo adiretur vt absoluatur ne interim iste
remaneat excommunicatus et vt facilius psequatur appella-
tionē et sic pro habilitatione persone sue interim illo casu sine
alia protestatione non vr renunciatum appellationi. qr istud
φ petitur a iudice a quo est de tendentibus ad faciliorem exe
cutionem appellationis. cū omnino iudex ad quē haberet an
te omnia hūc excōmunicatū absoluere. c. per tuas. j. de sentē.
7 excō. †Sed opere precium est scire non quid iudex a quo indi-
stincte possit absoluere ipsu3 excōmunicatū. et dicite fm Pa
nor. hic autem ordinarius et potest etia3 si miles detulisset ap
pellationi. qr tñ habet vniuersalitatē iurisdictiōis. et facit tex.
fm vnum intellectū in. c. qua fronte. j. eo. et hoc mō possumus
intelligere φ dixit Inno. aut loquimur i delegato et tūc si nō
detulit appellationi pōt. qr remanet iudex habitu. cum pos-
sit causa ad eum reuerti. c. vt debitus. j. eo aut detulit secundū
Pano. hic l3 aliq3 in. d. c. qua fronte. vbi videbimus et. quo de
tulit appellationi caret iurisdictione. ita vt non possit etiam
ea expedire que tendunt ad faciliorē executionem appellatio-
nis. et iō nō poterit absoluere. c. cū appellationibus eo. ti. lib. vj.

Summaria.

1 Appellans ab ordinario de delicto, quod postea commi-
sit, punitur ab eodem.
2 Appellatio suspendit solum iurisdictionem Judicis a quo.

1 **PReterea.** †Appellās ab ordinario de
delicto φ postea, cōmisit pu-
nit ab eodē. h. d. †Nota primo ex tex. nostro ibi.
nō d3 in sua iniquitate et c. φ appellatio suspēdit
2 solū iurisdictionē iudicis a quo, in ea causa a qua est appella-
tū, nō in alia. et vidimus. l. c. super eo. lo. prio. ff. eo. ¶ Et ideo
p alia eā posset corā ordinario conueniri licet ab eo sit appel
latum. et quanquam tex. noster dicat grauia crimina. et simili-
ter vtatur verbo excessus tamen subaudiendum est maxime
vt vult glo. nostra. quia etiā si crimina nō essent grauia posset
tamen conueniri coram eo.

Summaria.

1 Qui non detulit appellationi per aduersarium prius fa-
cte, de sua priore appellatione non potest excipere. nu. 3.
2 Abbates possunt esse procuratores, alterius, quam sue ec-
clesie.
4 Electio facta, prima non irritata, valet.

1 **COnstitutus.** †Qui nō detulit ap-
pellationi p aduersa-
rium prius facte de sua posteriore appellatiōe nō
2 pōt excipere 3 illū. nec ei est deferēdū h. d. †No-
ta ex tex. ibi. abbate. φ abbates possunt esse pcuratores alte-
rius φ sue ecclesie. intelligite dūmō sit negociū ecclesiasticū
et facit tex. i. c. sopite. j. de cēsi. i. c. p venerabilē. j. q fil. sint legit.
regulariter phibiti a postulando vel pcurādo intelligūtur p
hibiti qñ generaliter se exercent. tñ si in vna velent exercere
pcuratorem non intelligunt phibiti ita Inno. in. c. sacerdoti
bus in. c. s3 nec. j. ne cle. vel. mon. in. c. i. circa fi. ff. de cle. obl. ad
3 rōe. hr tu. c. i. et fi. et ibi Imo. ff. de postul. † No. ex tex. nostro
ibi. si ipse et c. φ q non defert appellationi aduersarij sui sup eo
dē negocio interposite. amplius appellās in eodē negocio nō
est audiendus. et sic habetis φ sicut qs tenet deferre appella-
tioni sue. c. in fi. j. e. ita tenet deferre appellationi aduersarij.
et est ratio quare sup eodē negocio vtraq3 pars nō appellat.
qr p appellationē vnius satisfactū est alteri. et ambo tenent de-
4 ferre. l. fi. C. qñ pro. dixi in. c. si duobus. ff. e. † Nota. ex tex.
ibi confirmetis. φ secūda electio facta prima nō cassata, v3 et
est ratio qr prima erat nulla ipso iure. tñ qr facta. de excom-
municato. tū quia facta pendente appellatione et 3 appella-
tionē tum qr facta a minori parte. vt vult gl. nostra fi. et fac. c.
considerauimus. c. auditis. ff. de elec. vel aliter secunda pp-
rea tenet qr prima fuit simplex nominatio q̄ nō querit ius no
minato. vt habetur in. c. bone. lo. ij. ff. de postu. prela.

Summaria.

1 Appellans ab ordinario in vna causa, in alijs coram ipso
respondere potest.
2 Judex a quo appellatum, potest in alia causa recusari. nu. 4.
3 Juris ordo non requiritur in notorijs.
5 Crimen graue, dicitur arbitrio Judicis.
6 Factum quando est notorium, non requiritur alia sententia
declaratoria.
7 Deprehensus in ipso actu non solum dicitur, qui in facto de-
prehenditur in facto, sed etiam qui in fuga.
8 Deprehensus in itinere, ante actum, punietur eadem pena,
qua delinquens.

1 **PRoposuit.** †Appellans ab ordinario
in vna causa, in alijs coram
ipso cogit respondere, potest tamen eum recu-
re. nisi cū de manifesto et graui crimine cōuenitur
hoc dicit. potestis addere fm Panor. si tali crimini pena cer-
2 ta a iure imposita est. † No. ex tex. nostro ibi recusari et c. quod
iudex a quo appellatum, potest alia causa et c. recusari de quo
vidimus in. c. ad hec. lo. primo. ff. eod. Nota ex tex. ibi. nisi pro
crimine adeo graui. φ in grauibus et notorijs nō habet locū
3 recusatio. † Et est ratio nam in notorijs non exigit ordo iuris
vt vidimus in. c. cū sit. ff. eo. et iudex in eis est merus executor
vt in. c. ex parte. et ibi Inno. lo primo. j. de verbo. signi. in. c. ve-
nerabili. j. de censi. iō nō mirū si nō habet locum recusatio q̄
do crimen est notorium. Intelligite vt Panormi. hic. et pena
4 certa imposita est a iure † nā tūc executor nō pōt grauare. nō
mirū si suspicio nō admittit de quo statim dicam. quia dicitur
esse ius quod exequitur nō executor. vt est tex. nota. in. l. i. §.
j. ff. ad turpilia. et ideo infert hic Imo. post Vincentiū φ l3 in
criminalibus admittatur exceptio spoliationis quando est sal
tem de maiori parte bonorū in capite. frequens. de restitutio
ne spoliatorum. libro sexto et illa exceptio opponatur quando
que in vim dilatorie vt ibi et etiam in vim peremptorie vt va
lent Bartolus in simili in. l. prima. in fine. ff. vti poss. Imola
in capitulo, veniens. supra de prescriptionibus. tamen cū3 in
notorijs nō seruetur iste ordo iuris nec pars habeat multum
cōtēdere nō admittit exceptio expoliationis. et sic. c. frequens.
nō h3 locū de crimine notorio cuius pena est certa a iure. Ita
etiā Spec. in titulo de petitorio et possessiōe. §. quo iuane. in
prin. ver. s3 querit. Dominus antonius in. c. cū dilectus. in. ij. car-
5 ta. de ordi. cogni. † Not. ex textu ibi. grauari: fm Hostien. et
post eum Bal. et Imo. quod graue crimen dicitur arbitrio iu
dicis ex quo hic non determinatur ar. c. de causis. de officio
6 delegato. l. pe. de iure de. † No. ex tex. ibi ipso actu et c. s3 Imo.
hic et qñ factū est notoriū et sic ipso actu de se patet nō requirit
alia sententia declaratoria facti. sed solum pena iuris infligē-
da est.

da est. Et hoc idē voluit Ang. in. l. idē q. §. si, ti. ff. qui pot. in
pig. ha. Et notate hoc dictum ad ea que habentur in. c. cum
sim de here. li. vi. per Bar. in. l. eius q delatorem. ff. de iure fis.
7 ꝛ dixi in. c. peruenit. ē. eo. † Nota ex tex. ibi. ipso actu secundū
Bal. q in ipso actu non solum dr deprehendi q in facto de-
prehendit sed etiā qui deprehēdit in fuga siue itinere post
actū factū. Ita hic vult Bal. lz tex. parū faciat. sed p eo facit
tex. in l. capite quinto. cū his que ibi habent. ff. de adulte. in. l.
fur est. ꝛ ibi Bar. ff. de fur. secus dicit ipse si reperiat in itine-
re ante actū qui nō dicit deprehensus in actu. sed di it dephē-
sus in attētatione actus. ꝛ ideo si attētans punit eadem pena
qua delinquens vt. l. si quis non dicā rapere. C. de epis. ꝛ cle.
ꝛ ibi per Cy. ꝛ Bal. in. l. is qui cum telo. C. ad. l. cor. de sicca.
8 habet late per Archi. xvij. q. iiij. c. si quis suadente. Illo ca-
su deprehensus in itinere ante actū punit eadem pena qua
delinquēs. nō q deprehensus in actu. sed q deprehensus in
intentione actus. si vero sumus in alijs casibus in quibus nō
punitur attentans eadem pena qua delinquēs ꝛ isto casu pe-
na est arbitraria. Sed hodie de consuetudine non punit. nisi
a delictū ꝯsummatū fuerit aliq pena delicti. ꝛ sic nō habet lo
cū. d. l. is qui telo. q attētans nō punit vt delinquēs. nisi in
crimine lese maiestatis. ita Ang. in. l. i. § i. ff. q quisq iur. ꝛ fa
ciunt ad predicta notata in. c. perpetuo. de elect. lib. vi. ꝛ Pa-
9 nor. in. c. j. ē. de causa po. ꝛ proprie. † Glo. in verbo non debet.
in fi. notabilis primo ex glo. in principio qd verbum dz. im-
portat necessitatē. ꝯcordat gl. no. in cle. attendētes. in verbo.
debeant. de sta. mona. faciunt no. per legistas in. l. sepe audi-
ui cesarē. ff. de offi. pres. tñ qñq etiam importat honestatem.
vt in. c. i. j. de despō. impub. habet in. c. intelleximus. ē. de iu-
10 dic. † No. scdo. ex gl. qualiter in causa huius recusationis iudi-
cis a quo sit pcedendū q iustificatio recusationis pendebit
ex iustificatione appellationis ex processu super appellatio-
ne. Et in hoc glo. communiter reprobatur q imo in causa re-
cusationis fiet specialis processus ꝛ pars propterea probabit
istū suspectum. q in vno grauauit. ꝛ ideo probabit illud gra-
uamen in causa recusationis q verisimiliter potest recuiare
ne iterum grauet. iuxta illud qui semel est lesus fallaci piscis
ab hamo, omnibus exacibus semper inesse putat. Nec proba-
tio ista proderit in causa appellationis. q facta ad alium finē,
ita concludunt communiter scribeñ. hic Gie ff. in sum. in tit.
de iudic. in fi. versic. in his casibus tenet q ad recusationem
iudicis a quo sufficiat probare fuisse appellatum. nec requira-
tur q probetur grauamen. quem hic communiter impugnāt
doc. excepto Inno. hic ꝛ in. c. ad hec. lo primo. ē. eod. dicite vt
ibi. In glo. fi. in fi. glo. soluit contrarium capituli quia suspecti
iij q. v. ꝛ bene loquitur quia differentia est inter manifestum ꝛ
notorium. Si crimen est manifestum cum manifesta indigeāt
probatione vt notatur per glos. in. l. cuncs. C. eod. in. c. manife-
sta. ij. qōne. i. habetur in. c. vestra. j. de coha. cleri. ꝛ mul. ideo
in manifestis admittitur recusatio. cum circa probatiōes pos-
sit grauare in notorijs autem quia illa solum allegari debent
l. si adulterium. cum incestu. § idē poll. de adulte. non autem
probari debent vt notat glo in cle. appellanti. eo. titu. ꝛ dictis
iuribus. ideo cum simpliciter habeat exequi penam certā iu-
ris. iudex in notorio non recusator. ꝛ ita intelligit tex. noster. ꝛ
p hāc solutionē dat aliā Panor. q his fundamētis regulatur
q tex. interloquat in notorio facti permanētis. ꝛ iō cū nō re-
quirat pbatio nō admittatur recusatio. tex. aūt in. c. q suspe-
cti in fi. loquat in notorio facti transeuntis. vbi necessaria est
aliqua discussio. cū multa dicantur notoria que non sunt. vt in
c. consuluit. ē. eo. ideo possit recusari. Arch. in. d. c. q suspecti.
Jo. an. ꝛ communiter doc. in. c. cum speciali. j. eod. do. Anto. ꝛ
qui post eum scripserunt dicunt ita distingueñ. aut pro facto
notorio imponitur certa pena determinata ꝛ tunc q est sim-
plex ꝛ merus executor nec potest ledere vt voluit Inno. in. d.
c. ex parte. lo. i. non possit recusari. ꝛ ita tex. hic. nisi vellet tan-
quam ex aliqua causa agere penam iuris vel alterare. iuxta ea
que habētur in. l. quid ergo. § pena grauior. ff. de his qui no.
infa. in. c. i. ꝛ ij. ē. de ꝯstit. in. l. ꝛ si seuerior. C. qui. ex cau. infa.
nam illo casu cum hoc augere vel alterare. habeat in se arbi-
trium iudicis. posset in hoc notorio iudex partē ledere ꝛ ideo
poterit recusari. Ita do. Anto. in. d. c. vestra. j. de cohab. cleri.
ꝛ mul. ꝛ ita do. Anto. Imo. ꝛ Panor. hic ꝛ Archi. in. d. c. q
suspecti. Aut pena non est certa ꝛ tunc dato q crimen sit no-
torium potest iudex recusari. q pōt ledere imponendo penā
cū sit ei arbitraria ꝛ per hoc infertur notabilis limitatio ad
ea que voluit Bar. in. l. quis forte. § i. ff. de pen. lap. allegatio.
sua. xxxviij. ꝛ fuit de mente. Inno. in. d. c. ex parte q vbi factū
est notorium quis potest esse iudex in facto proprio. ꝛ est tex.
in. c. j. de pe. li. vj. ꝛ in facto familie sue. d. l. si quis forte. q hoc
est verum nisi ex illo facto veniret imponenda pena arbitra-
ria. q cum possit ledere potest recusari. Ita colligitur ex pre-
dictis ꝛ ita voluit Panor. in. c. cum venisset. ē. de iudic. in cle.
i. in. x. col. per Card. de foro compe. Panor in. c. i. de cleri. ma-
le. in. c. dilectus de pe. Gemi. in. c. j. in pe. col. de offi. deleg. lib.
vi. ꝛ in. c. iudex. eo. titu.

Summaria.

1 Excommunicatus absoluitur cautione recepti.
2 Appellans ab excommunicatione, potest facere se absolui ab excommunicatore, non obstante appellatione sua vel aduersarij: ꝛ nu. 10.
3 Juris ordinem non obseruans, non est audiendus in suis supplicationibus.
4 Confirmatio electionum licet sit actus iudicialis, tamen potest fieri in ecclesia.
5 Judex ecclesiasticus potest tenere tribunal ꝛ in palatio, ꝛ in ecclesia, vt camera sua.
6 Confirmatio electionum facta in curia principis secularis, tenet licet ibi fieri non debeat.
7 Excommunicatio potest etiam fieri non solum pro contumacia: sed etiam pro alia causa ꝛ quouis alio crimine.
8 Judex a quo, quare pendente appellatione excommunicatū absoluat. ꝛ nu. 13.
9 Interdictum potest etiam ferri contra singularem personā.
11 Cause cognitio requiritur in confirmatione electionis.
12 Episcopus non tenetur requirere consensum capituli, in confirmatione electionum: consilium sic.
14 Appellatio non admittitur, vbi est periculum in mora.
15 Cautio iuratoria regulariter sufficit in absolutione ab excommunicatione.
16 Excommunicatio multum preiudicat parti.
17 Appellationi an sit renunciatum, si appellans petat se absolui a iudice, a quo?
18 Citatio an requiratur ad absolutionem vel reuocationem excommunicationis?
19 Absolutio licet fieri non deberet. tamen lata tenet.
20 Exceptio de notoria offensa vel expensis prius reficiendis, num possit contra petentem absolutionem ab excommunicatione opponi?

1 Qua fronte. † Absoluitur excommunicatus cautione recepta licet aduersarius vel excōmunicator ne absoluatur appellat. h. d. ꝛ dz intelligi sm Panor. qñ offensa non est manifesta. q si esset manifesta non sufficeret cautio sed requiritur satisfactio. c. ex parte. lo. i. j. de verb. sig. c. venerabilibus. § secus de sententia excom. lib. vi. habet in. c. i. ē. de
2 iudic. vel aliter sm Panor. h. d. † Appellans ab excommunicatione pōt se facere absolui ab excommunicatore non obstante appellatione sua vel aduersarij qui ne absoluatur appellat. Diuiditur in duas partes principales. in prima redarguit supplicantem. In secūda que est ibi. sane duplici questioni respondit. scda subdiuiditur in duas prout duabus que-
3 stionibus. respondet secūda ibi de his. † Nota. primo ex text. ibi qua fronte. qd non obseruans iuris ordinem non venit in supplicationibus suis audiēdus. non solum in eo in quo non obseruat iuris ordinē. sed etiā in negocio penitus diuerso ꝛ ideo dixit hic Host. ꝛ post eum Bal. ꝛ Panor. per hunc tex. iuncta glo. j. colligi notabilē modū ꝯtra exemptos. q si exemptus denegat subditis alicuius ordinarij facere iustitiam si postea aliquo casu etiā diuerso exemptus agat coram ordinario cōtra subditū ordinarij. etiā pōt ordinarius dicere non faciā tibi iustitiā hoc casu ꝯ talē subditum nisi ꝛ tu facias iustitiam tali meo subdito contra tuū subditum. Quod intelligit verū Pan. vbi clarū esset q iste exēptus iustitiā denegaret. facit q in simili dicit in. c. ꝛ si ignorationes. de iniurijs. li.
4 vi. † No. scho ex tex. ibi non in ecclesia. q licet cōfirmatio electionum sit actus iudicialis q fit cum cause cognitione vt videbimus in glo. in verbo debitum. tamen potest fieri in ecclesia. ꝛ hodie generaliter omnia iudicia ecclesiastica sicut etiam antiquitus in ecclesia exerceri possunt. c. decet. de immunitate ecclesia. lib. vi. ꝛ est tex. de iure antiquo in. c. preceptum. ij. q. ij. licet iudicia secularia non. d. c. decet. imo nec cōtractus seculares in ecclesia fieri debēt: lz facti teneāt. glo. in. d. c. decet. legiste in. l. nemo martyres. C. de sacro. san. eccle. ꝛ sic sm Panor. habet elicere q statutū de ꝯtractu nō extendit ad quasi ꝯtractū. nec ecōtra. q patet q statutū de iudicijs q dicuntur

e

a Consummatū fuerit. Adde etiā q affectū si de animū statuta nō puniunt nisi sequaf effectus ita Bar. in. l. i. § diuus. ff. de sic. bal. in. l. si q nō dicā rapere. C. de epi. ꝛ cle. Hostien. in summa de penis § in qbus. p Joā. and. in regula in penis in mercu. p eundē in. c. ppetue. de elec. in. vi. in nouel. p Bal. in. l. si fugitiui. C. de serui. fugi. ꝛ. l. ai bobus. § ine. ff. de vsufr. Et p Bar. ꝛ Bal. in. l. is qui cum telo. C. de sicca.

quasi 3ctus vt voluit Jo.an.in.c.pia.de excep.li.vi.i est tex.
in.l.iii.§.idē scribit.ff.de pec. nō extendit ad 3ctus i hoc idē
voluit Barto.in.l.ap.inf.§.fi.ff.ex q.cau.in pos.ea.voluit.do.
Anto.in.c.fi.in.i.fallen.ā.de consue.Gemi.in.c.i.de tēp.ord.
li.vi.in.c.quāuis.de pac.li.vi.voluit Bal.i Jmo.in.l.more.ff.
de acquir.here.3riūm voluit Bart.i ibi Lud.in.l.mutū.i in
d.l.more.ff.de acquir.here.i faciūt in 3riū q notat Bal.in re
sponsorica.C.de pac.i Bar.in.l.si vnus.§.pactus ne peteret.
ff.de pac.vbi voluit q statutū de cōtractu loquens hz locum
in liberatione vel renūciatione.i sic in districtu.i faciunt no
5 tata in auf.sacramēta pub.C.si aduers.vēd.† Non est tex.ibi.
in palatio camera.ꝛc.q iudex ecclesiasticus non solū possit te
nere tribunal in palatio suo,sed etiaz in ecclesia i camera sua.
Et dicit hic Bal.i Jmo.i fuit originale dictū Arch.in.c.cū
epūs.de offi.ord.li.vi.qd vbiqz locorum in dioecesi.dummodo
non in loco inhonesto.vel secundū Bal.hic nō in venationib9
pōt epūs indigentia cause cognitionem exercere.ibi constituē
6 do i eligendo tribunal.† No.ex text.ibi in camera regis.qd
licet episcopus possit constituere in camera principis secula
ris vt ibi ecclesia tractet i est ratio qz indignum est vt penes
seculares ecclesiastica tractentur.c.cum terra.ā.de elec. dixit
tamen Jnn.hic i alibi i sequit Jmo.qd licet confirmationibus
huiusmodi electionū in curia principis secularis fieri nō debeat.
7 tamen facta tenet.† Nota ex text.ibi.pro contumacia vel alia
qualibet causa.qz excōmunicatio nō solum debet ferri vel po
test pro contumacia.sed etiā pro alia causa siue alio crimine.i
intelligite pro contumacia siue iudiciali vt in.c.i.ā.de iudic.
siue extraiudiciali.vt in.c.certum.x.q.iii.i ad literam Jnno.in
c.ex parte.lo.i.ā.de verb.sig.i ita debet intelligi quod voluit
glo.in.c.episcopi.xi.q.iii.dum vult q pro sola cōtumacia quis
excommunicatur.quia intelligitur contumacia siue iudiciali.
siue extraiudiciali.pro alia etiam causa excommunicatur quā
contumacia.vt hic intelligite mediate non immediate.qz im
mediate semper ad excommunicationem requiritur contu
macia.c.nemo episcoporum.xi.q.iii.i ideo glo.in.d.c.episcopi.
dicit sola contumacia quem excommunicari.mediate autē suf
ficit.aliud crimen ad excommunicationem.qz propter omne
crimen mortale vt in.c.nullus.i.c.quicunqz.xi.q.iii.medianı
te medio monitionis i quod monitus noluerit parere quis
excommunicatur i nota aliter ab homine est excommunicā.
i sic explanando tex.dicite.excommunicatur quis pro contu
macia.s.tanquam causa immediata.vel alia qualibet causa.s.
8 mortali crimine tanquam causa mediata i remota.† Not.ex
tex.ibi.ne in excommunicatione decedat.rationem quare se
cundum vnum intellectum iudex a quo pendente appellatio
ne excommunicatum absoluit,ne decedat in excommunicatio
ne.i illa est ratio.i cum sit expressa in.l.censet finalis iuxta gl.
in.l.quis.C.de fideius.i sic fauore aiarū.no.ex tex.ibi ne ab
soluatur secundū vnum intellectum q excōmunicatus etiam
ppter notoriā offensam,si aduersarius appellat ne fiat abso
lutio.tū si postea absoluat tz absolutio.lz facta pēdente appel
latione.i sic habetis magnū fauorē quē plus habet absolutio
q excōicatio.qz excōmunicatio post appellationem lata est
nulla.c.per tuas.ā.de sent.exc.absolutio facta pen.app. valet
i tenet. i sic habetis aliud q licet iudex a quo 3 appellationē
nihil attentare possit.c.super eo.lo.i.ā.eo.imo etiam pro faci
liori expeditione appellationis nihil potest contra appella
tionē.c.cū teneamur ibi pretermisso.ā.eo.tū fauore animarū
si non fiat absolutio appelletur.absolutio postea facta valet i
tenet.hic bene verū est q si pnūciabit iustam fuisse appella
tionē retractabit absolutio.sed credo hic non esse tantam sin
gularitatē nā hic ideo absolutio tenet post appellationē quia
erat appellatio manifeste frustratoria.qz a iure reprobata.vt
hoc tex.i patebit.ā.in.iio.intellectu.ideo appellatio nō suspē
dit iurisdictionem iudicis a quo.c.cum appellationibus.e.
ti.li.vi.nam appellando ne absoluatur, excommunicatus qui
vult cauere vel parere.friuole i contra iuris prohibitionem
appellatur.idem esset in excommunicatione lata post appel
lationem friuolam.nec est differentia in hic not.ex text.ibi si
maluerit aduersarius.q qui appellatur ad curiam non potest
pars inuita cogi ad prosequēdum appellationem in curia.sed
debet impetrari delegatus in partibus.i facit.c.vt litigan.de
offi.ordi.li.vi.in ratione sui videte glo.magistram i ibi doc.
cōmuniter in.c.i.in verbo petet.eo.ti.li.vi.nota ex tex.ibi cō
queruntur.q excommunicatus non solum impugnat excom
municationē in viā appellationis.sed etiā in viam querele.et
ideo semper pōt querelare.nec quo ad querelā excludentem
trāsit in rē iudicatā excommunicatio.c.ad reprimen.ā.de off.
ord.i ibi habet in.c.venerabilibus.in prin.de sent.exc.lib.vi.
9 † Nota.ex tex.ibi excōicatus vel interdictus q lz excōicatio

non feratur 3 vniuersitatem sed interdictū.c.romana.§.vni
uersitatem.de sen.exc.li.vi.tū interdictum potest etiā ferri 3
10 particularem personam.c.is cui.de sen.exc.li.vi.† Nota vlti
mo ex tex.q excōicator appellans ne excōmunicatus presti
ta cautione absoluatur non est audiendus.de quo tamen.l.la
tius qualiter debeat intelligi.i per istū tex.dixit glo.in.c.sunt
quorum.ver.si quis etiā ausus.ā.q.vi.i ibi Archi.q vbi de
bitū est liquidū pōt creditor impedire ne sepeliatur debitor.
nisi satisfiat sibi de illo.Arch.ibi late.i.d.Ant.in.c.ex parte.
el.ā.de sepul.i Ang.in auf.vt defunctorum funera.in.i.colū.
qui tamen loquitur quando statutum permittit q pro instro
11 liquido possit fieri executio in personam.† Glo.in verbo. de
bitum in fi.habetis primo notare ex glo.q cause cognitio re
quiritur in confirmatione electionis.De forma huius cause
cognitionis hodie habetur late in.c.fi.de elec.li.vi.i qualiter
12 procedi debeat in cle.dispendiosam.de iudi.† Ultimo dd glo.
vult q tenetur episcopus requirere consensum capituli in con
firmandis electionibus.glo.male loquitur.qz satis est q re
quirat consiliū.d.c.noui.i.c.quanto.i hoc etiam hodie con
suetudine tolli potest.c.iii.i ibi habetur de consue.lib.vi.per
13 d.Ant.in.c.cum inter.§.i.in.ii.col.ā.de re iudi.† Glo.in ver
bo decedat.in fi.habes ex gl.tres rationes quare excommuni
catus in tex.nostro absoluitur.prima qz propter peccatū ho
mo moritur cito.i vltra iura allegata in glo.est bonus tex.in
c.qualiter i quando.el.ā.i.de accusatio.iuxta illud viri iniqui
tatis non dimidiabunt dies suos.i illud virum iniustum ma
la capient in interitum.Secunda est ratio.qz vbi res celerita
14 tem desiderat non admittitur appellatio.† Et notate istam
glo.qz per eam habetis secundum doc hic q vbi periculū est
in mora non admittitur appellatio.i voluit Spec.eo.tit.§.in
quibus casibus.versi.viii.sequuntur cōiter hic doct. Tertia
est ratio.ne iste decedat in excōicatione.i sic fauore animarū.
15 † Glo.in verbo.cautione.in fi.glos.bene loquitur.i facite re
gulam q in absolutione ab excommunicatione sufficit regu
a larıter iuratoria cautio a.c.ex tenore.c.cum desideres.in glos.
allegatis. ¶ Fallit primo nisi quis sit excommunicatus pro
pter contumaciam iudicialem.qz iuri non paruerit in iudicio.
qz tunc sicut cautiones de iudicio sisti.i similes pretorie iudi
ciales sunt fideiussorie.l.pretorie.ff.de preto.stip.ita illa que
succedit loco cuiusdam cautionis iudicialis pro relaxatione
pene illate propter contumaciam iudicialē debet prestari cum
fideiussione.i ita debet intelligi gl.nostra in fi.sm Bal.Pa
nor.i alios.i dicit hic Bal.q contra tales fideiussores non
dabitur libellus.nec fit lit.contest.sed ex officio iudex faciet
executionem contra eos.per ea que habentur in.l.qui resti
tuere.ff.de rei vē.Bar.in simili in.l.i.ff.iudicatum solui.post
glo.i in.l.fi.C.de vsuris rei iudi.Joā.an.i alii in.c.i.de minor.
li.vi.Bald.in.l.duobus.§.ergo.ff.de iureiuran.Petr.de an
cha.in 3si xxxii.incip.apud intelligentes vbi concluditur qd
contra fideiussorem iudicialem proceditur executiue.i ad pre
dicta facit in simili.c.i.ā.de sequest.pos.i fruct.vbi relaxatio
sequestri facti propter contumaciam iudicialem non fit nisi
prestita fideiussoria cautione. Limitabitis secundo non proce
dere quando fuisset quis primo absolutus i non satisfecisset
mandatis in absolutione.qz tunc reducitur in excommunica
tionem nec absoluitur postea nisi cum fideiussione.c.questio
ni.vsi tex.ā.eo.i ibi communiter doct.c.significauit.de offic.
ord.glo.in simili in.c.paruuli.xxii.q.v.Bald.post glo.in simi
li.in.l.lege.in princip.ff.ad falcidianum. ¶ Limitabitis tertio
nō procedere.vbi dubium est ne iste peieret vel periurus sit,
si iuret stare mandatis ecclesie.nam tunc nō est ei deferendū
iuramentum quem scimus peieraturum.c.clericos.ā.de coha.
cleri.i mul.notatur in.c.ad reprimēdam.de offi.ord.ibi.Pa
nor.in.ii.col.Uin.Jo.an.i alii i Panor.in.c.questioni.in fine.
ā.e.vbi hoc voluit i ponitur in.c.cum in ecclesiis.ā.de maio.
i obe.Et ideo exigitur fideiussoria cautio ita Panor.hic per
ea que habentur in.c.fi.ā.de resti.spo.faciunt optime que ha
bentur in.c.literas.ā.de restitu.spol. Limitabitis quarto non
procedere.vbi manifesta esset offensa.qz tunc non sufficit iura
toria cautio sed requiritur satisfactio.d.c.venerabilibus.§.se
cus.i.d.c.ex parte.el primo.Opponitur ab extra contra tex.
nostrum nam aut iste qui petit absolui erat excommunicatus
ob manifestam offensam,i tunc non potest procedere tex.
noster.qz vult q iste absoluatur prestita cautione.q certe est
contra text.in.d.§.secus.i.d.c.ex parte.qz requiritur satisfa
ctio. ¶ Aut iste erat excōicatus ob dubiam offensam. i tunc
absolutio cū cautione videtur fuisse iusta.d.c.cū desideres.er
go pars que appellauit ne absoluatur frustra appellauit. ex
quo absolutio fiebat sm formā iuris si frustra appellauit ergo
non bene loquitur tex.noster qui vult q in cautione promit
tatur

¶ Juratoria cautio. An i qū sufficiat cautio iuratoria vide do. Jas. in.l.i.col. fi.C. de pen.i Et qū cesset vide p eūdem in.l.i.C.de carb. edic.i in auf.cui relictū.C.de iud. vide Col. vbi ponit an i qū stanıdum sit cautioni iuratorie.

tatur stare mandatis iudicis ad quem est appellatum. nã ex
quo appellatio fuit frustratoria non devoluit. unde pro so. di
cite. q primus est intellectus q tex. noster loquatur in excõi
catione lata propter notoriã offensam dei nõ aũt tertii. puta
notorius blasphemator vel notorius cõcubinarius. vel similis
ter & sic solvẽdo cõtrarium. §. secus verũ est q ubi manifesta
est offensa ante absolutionẽ dz satisfieri qñ offensa respicit ter
tiũ. secus si respicit deum & ita loquitur tex. noster q tunc qñ
offensa respicit deũ absolvitur sola cautione. & ita est text. hic
Et ita Jmo. hic. Alius est intellect⁹ q hic loquamur de ex
communicato ob manifestam causam cuius satisfactio erat spi
ritualis. nam cum excommunicatus non possit spiritualia tra
ctare. c. si. de cleri. excõ. mi. Jdeo non poterat satisfacere ante
absolutionẽ. ut ergo possit satisfacere non mirum si dato qd
causa excõmunicationis sit manifesta. potest absolvi non pre
missa satisfactione quam facere non poterat. quia actus erat
spiritualis. puta illi de capitulo excommunicantur q nolunt
eligere unum in canonicum ad mandatum pape. causa ista est
manifesta. petunt absolvi. ut satisfaciant huic cause necesse est
q hunc eligant. excommunicati eligere non possunt. d. c. fin.
Ad hoc poterunt absolvi non premissa satisfactione quã pre
stare non possunt sed prestita cautione. Et voluit Jnno. & ibi
alij in. c. pro illorum. j. de preb. facit bonus text. in. c. venientes. lo
ij. in fi. ẽ. de testi. faciunt que habentur in. c. p. & g. ẽ. de offic.
deleg. in. c. odoardus. j. de sol. & facit quod dixi heri post Pa
nor. in. c. q. ẽ. eo. Tertius datus intellectus q licet excommu
nicatus ob manifestam offensam non debet absolvi nisi pre
missa satisfactione, tamen si absolvatur tenet absolutio etiam
non premissa satisfactione. sed prestita cautione. Et ita loqui
tur tex. noster secundum Hosti. hic quem in dicto sequuntur
communiter docto. & facit tex. in. c. venerabilibus. §. ubi autẽ.
de sent. exc. lib. vi. voluit Jnno. in. c. ab excommunicato. in gl.
in verbo obtentis. ẽ. de rescrip. volunt domini de rota decisi.
sua. cclxxxij. que incipit. Jtem si promictetur & faciunt que
notantur in. c. ex parte. ẽ. de offi. ord. ubi secundum communi
ter docto. licet glo. ibi teneat contrarium. sicut excommunica
tio lata ob falsam causam. valet & tenet ita & absolutio. facit
glo. in cle. i. in verbo nullatenus. de sequestra. pos. & fruc. ubi. c.
sacro. quod loquitur de excommunicantibus contra ordinem
iuris q teneat excommunicatio extenditur ad absolutionem.
facit. c. verbum. de penitentia dist. i. c. prima. facit glo. in. c. i. in
verbo attentetur. de offi. ordi. lib. vi. ubi in sententiis censura
rum licet ferri prohibeantur tamen late tenent. facit quia in
iusta excommunicatio tenet. c. i. xi. q. iij. ergo multomagis ab
solutio que est favorabilis. l. arrianus. ff. de act. & obligat. Et
16 voluit Jnnoc. in. d. c. ab excommunicato. † Facit q excommu
nicatio multum preiudicat parti. q removet eum a cõmunio
ne. c. cum excommunicato. xi. q. iij. c. illud. j. de cle. excõ. mi. ab
solutio autem cum cautione facta ut hic ius alterius non tol
lit. licet differat. ergo multo magis valebit absolutio quam
excommunicatio. Quartus datur intellectus q tex. noster lo
quatur in excommunicato ob dubiam offensam. & dum dici
tur appellatio ergo ne absolvatur non tenuit ergo non devol
vit. respondet Panor. reiectis lecturis reprobatis q debe
mus intelligere q hic fuisset appellatum ab excommunicatio
ne. & excommunicatus peteret absolvi a iudice a quo adversa
rius replicaret ne absolveretur fuit tamen absolutus cum cau
tione. quia dubia erat offensa. Et dum dicitur q cavet de pa
rendo mandatis coram iudice ad quem intelligit ipse primo
iudice, ad quem appellaverat excõmunicatus: nõ autem illo
iudice aliquem appellaverat adversarius ne absolveretur q
17 illa appellatio fuit frivola nec devoluit. † Et si dicatur, nonne
petendo appellans se absolvi a iudice a quo renunciatum est
appellationi. ergo in cautione non debuit promitti quod sta
bitur mandatis iudicis ad quẽ. Respondetur. vel q hic fuit
aditus iudex a quo cum protestatione de non renunciando
appellationi; vel q fuit aditus non simpliciter sed exprimen
do ut interim possit melius causam appellationis tractare. &
& pro habilitatione persone sue nam his duobus casibus po
test iudex a quo adiri. nec videtur renunciatum appellationi
ut dictum est post Jnno. in. c. questioni. ẽ. eo. Jmo. tamẽ hic
in primo casu de protestatione tenet contra Jnno. & sic tenet
opi. Bal. per fundamenta sua. de qua dixi in. c. questioni. & si
actius instetur iudex a quo nullo pacto potest absolvere quia
per appellationem suspensa est eius iurisdictio. c. super eod.
lo. i. ẽ. eo. respondet Panor. & do. Anto. quod cum illud ten
dat in faciliorem expeditionem appellationis prime. & etiam
per tres rationes assignatas in glos. in verbo, decedat q hic
speciale est quod iudex a quo potest absolvere istum excom
municatum. & facit tex. in. c. cum teneamur. ẽ. eo. maxime quia

omnino iudex ad quem haberet istum excommunicatum a
principio cause absolvere. c. per tuas. circa prin. j. de sent. ex
com. Jdeo si iudex a quo hoc expedit minus superest agen
di coram iudice ad quem. Quintus datur intellectus. quem
etiam voluit hic Panor. q hic attendamus appellationem
interpositam ne absolvatur. & sit sensus quod excommunica
tus peteret se absolvi ab excommunicatore adversarius dice
ret eum nõ esse absolvendum. quia manifesta esset offensa ex
communicatus negaret ipsam manifestam appellavit adver
sarius, si volumus intelligere text. secundum iura antiqua ap
pellavit simpliciter nullo gravamine expresso ut poterat per
ea que videbimus in. c. ut debitus. j. eod. talis appellatio de
volvit causam ad iudicem ad quem. ut ibi iudex a quo absol
vit cum cautione de parendo mandatis coram iudice ad quẽ,
quia appellatio non fuit frivola quia suberat causa licet non
expressa quia iste adversarius dicebat notoriã offensam. ideo
hic Papa decidit absolutionem valere, primo propter faci
liorem executionem appellationis. Secundo favore anima
rum. & per rationes glos. hic nec ista absolutio dicitur contra
appellationem. q appellatio fuerat simpliciter interposita.
nec in ea erat expressum ne absolveretur. Sed si intelleximus
text. nostrum loquitur secũdum iura hodierna cum in appel
latione ab interlocutoria requiratur expressio cause. d. c. ut
debitus sit sensus in tex. nostro. quod dum excommunicatus
peteret absolvi adversarius appellavit ne absolveretur, quia
manifesta est offensa de hoc tamẽ non constabat iudici iudex
a quo non obstante appellatione absolvit cum cautione &c.
Decidat Papa valere absolutionem non q tendat in faci
liorem executionem appellationis quia est contra appellatio
nem ne absolveretur interpositã. & licet iudex a quo possit ex
pedire ea que tendunt ad faciliorem expeditionem appella
tionum non tamen isto casu quando directe sunt contra appel
lationem. c. cum teneamur. ẽ. eod. debet ita limitari. hic autem
non obstante dicta appellationis pendentia iudex a quo ab
solvit favore animarũ. & propterea iste tex. expressit hanc ra
tionem tanq̃ finalem. Sextus & ultimus intellectus quẽ dãt
omnes q hic iste peteret absolvi a iudice ad quem non a iudi
ce a quo. qd patet per text. ibi in fi. dum vult q excõicator se
opponeret & tunc est casus cõtinuatus ad precedentes. & sit sen
sus planus q excõicatus appellavit & coram iudice ad quem
peteret se absolvi iuxta. d. c. per tuas. adversarius vel excom
municator se opponeret & ne absolveretur appellaret iste iu
dex ad quem tanquam appellatio illa esset frivola ne absolve
retur &c. q dubia asserebatur offensa cum cautione absolvit.
ut in litera etiam si opponat contra. d. c. romana. §. sentẽtias.
eo. lib. vi. ubi iudex ad quem non debet retractare sententias
cẽsure nisi cognitio de causa & sic citata parte & aliis discussis.
& tamen text. noster non presupponit magnam discussionem
solvit ibi Jo. an. in novella. & etiam Panor. hic & Jmo. q illud
procedit quando vult in viam revocationis procedere revo
cando sentẽtias. nos loquimur quando in viam absolutionis
est ratio differentie. nam qñ iudex ad quẽ revocat sententias
iudicis a quo tractatur de preiudicio partis. Jtem de preiu
dicio iudicis a quo q revocando presupponit bene appella
tum et sic preiudicat appellato, & in consequentiam male iudi
catum. & sic preiudicat iudici a quo. l. eos & prin. & ibi nota. C.
eo. sed quando absolvit nõ preiudicat adversario. q per cau
tionem est sibi provisum si ius habet non preiudicat iudici a
quo. q immo absolutio presupponit validitatem excõmunicatio
nis. c. venerabilem. ẽ. de elec. cum venerabilis. ẽ. de except. no.
Bart. in. l. decem. ff. de verb. ob. non ergo mirum si iudex ad
quẽ non discussa causa appellationis absolvit excommunica
tum appellantem. d. c. per tuas. & q sine citatione tenet abso
lutio bonus tex. in. c. olim ubi d. Anto. de rescrip. Bal. in. l. si
pacto. C. de pac. d. Ant. in. c. dilectus. el. i. de rescrip. Panor.
18 in. c. per tuas. de sent. excõ. Bal. in. c. i. de iudi. † Queritur per
Joan. an. nunquid absolutionem vel revocationem excommu
nicationis requiratur citatio. & respondet colligendo eorum
dicta. ita esse distinguẽdum. aut loquimur de revocatione ex
communicationis aut de absolutione. ¶ Si de revocatione &
etiam iudex met qui protulit eam revocare potest absq̃ alia
citatione. ponit glo. in. c. cum ab ecclesiarum rectoribus ad fi. ẽ.
de offi. ord. tex. in. c. ab excommunicato. ẽ. de rescrip. ¶ Si ve
ro revocat alius iudex puta superior & etiam q revocando vi
detur primum iudicem pronunciando iniuste pronunciasse re
quiritur cause cognitio & citatio. sive superior adeatur per ap
pellationem. c. romana. §. sententias. ubi tex. eo. tit. lib. vi. sive
adeatur per querelã. c. ab excõmunicato. ubi casus preallega
to. aut loquimur de absolutione & etiam si ipse met iudex vult
absolvere casu quo ex officio excommunicavit. Et hoc cũ ipse

supplicat cum quo factum est negotium.c.venerabilibus.cir
ca principium.de sententia excom.li.vi.non requiritur citatio
alterius.gl.est in.c.excommunicatos.xi.q.iii.Si vero est ali
iudex superior.qui vult absoluere et tunc si est talis qui po
test adiri per appellationem tantum vt archiepiscopus.vt in
c.pastoralis.de offi.ord.de necessitate habet citare partem cum nõ
habeat aliquã iurisdictionem.nisi recepta appellatione.c.ro
mana.§.i.e.ti.li.vi.Aut est talis qui põt adiri etiã per quere
lã vt habetur in.c.i.ã.de offi.leg.et tunc si dubia est offensa et
fuerit per querelã aditus super eo potest absoluere non citata
parte recepta cautione.qr omnino partis nihil interest vt ci
tetur.cum per cautionem sit sibi consultum.c.solet.de senten
tia excõ.lib.vi.et facit qd notat glo.hic in verbo decedat.circa
tertiam rõnem. Aut enim offensa sit dubia vel manifesta ali
ter non apparet iudici.Et tunc qr pars forte demonstrabit
offensam esse manifestam.sua interest vt citetur et propterea
citari debet.Ita Inno.in.c.inter quatuor.ã.de maio.et obe.et
facit text.in.d.c.venerabilibus.versic.idemque. Et hec duo
membra ponit Petr.de ancha.et Gemi.in.d.§.sententias.et
procedit predictus articulus non solum qñ simpliciter petitur
absolutio.sed etiam qñ petitur absolutio ad cautelam.nam et
tunc potest pars opponere offensaz esse manifestam.ergo ve
nit citanda.d.c.inter quatuor.l.nam ita diuus.ff.de adopt.l.
de vnoquoq.ff.de re iudi.Et de hoc est bonus tex.in.d.c.so
lent.tamen licet in absolutione pars citari debeat si fuerit fa
cta sine citatione facta tamen tenet regulariter.d.c.venerabi
libus.§.vbi autem.et facit glo.no.in.c.in verbo.attentetur.de
offi.ordi.lib.vi.vbi voluit quod in sententijs censurarum ista
sit regula.quod licet fieri prohibeantur tamen que facta sunt
tenent.Sic ergo tenendo morem consuetum vt reducam ma
19 terias quantum possum.† Regula qr absolutio licet ferri non
debeat tamen lata tenet.vt est hic casus secundum vnum in
tellectum.Et dixi heri circa tertium intellectum.Ista conclu
sio limitatur non procedere vbicunq absoluens non habe
ret iurisdictionem puta quia est talis superior qui nõ potest
adiri nisi per appellationem.vt archiepiscopus. nam si per
appellationem aditus absoluatur non recepta appellatione.
et per consequens non citata parte non valet absolutio.argu.
d.c.romana.§.i.et facit glo.no.in.c.presenti.de sent.exc.lib.vi.
vbi voluit quod sententie censurarum ex defectu iurisdictio
nis bene reddantur nulle.et ita facit.c.cure.xi.q.iii. Limitabi
tis scdo dictam conclusionem non procedere.vbi absolutio
esset delegata ab homine sub forma citandi partem.nam illo
casu non valet absolutio non premissa citatione.Et idem est
si alia forma requireretur ab homine.glos.est in cle.i.in ver
bo nullatenus.de sequestra.pos.et fruc.Voluit Joan.an.et ibi
docto.in.c.pisanis.ã.de restitu.spolia.quod intelligit Pa
nor.ibi verum nisi esset talis iudex qui absolueret.qui omni
no haberet potestatem alias a iure.nam licet puta ordinario
delegetur causa absolutionis addita forma citatis citandis.
tamen si absoluat omissa citatione valebit absolutio quia li
cet hoc non posset facere vt delegatus nisi seruata forma;po
test tamen facere vt ordinarius.et in dubio videtur elegisse
viam qua absolutio valeat.et sic absoluisse vt ordinarius.et de
hoc est glo.no.in clemen.i.in verbo inhibentes de iure.pa.et
facit dictum Innocen.in.c.cum ex officij.ã.de prescrip.de cu
ius veritate ponit.do.Anto.late in.c.super literis.ã.de re
scrip.faciunt notata per legistas in.l.iij.ff.de testa.mili.Limi
tabitis tertio.d.conclusi.non procedere quando materia non
esset capax huiusmodi censurarum puta in vniuersitate que
habet corpus fictum et representatum.vnde nec excommuni
cari nec absolui potest.nec facta tenent text.est et ibi gl.in pri
ma opinio.quam sequuntur communiter docto.in.c.roma
na.§.vniuersitatem.de sent.excom.li.vi. Limitabitis et quar
to non procedere.vbi.l.requireretur certam formam ante ab
solutionem pregnãtibus verbis additis puta nullatenus fiat
vel nullo modo fiat nisi cum tali forma nam tunc videtur qr
aliter facta absolutio sit ipso iure nulla.per glos.in prima opi.
in.d.cle.vnica.in verbo nullatenus.per ea que notantur in.d.
§.vniuersitatem.per ea que notat Bal.in.l.non dubium.C.
de legi per notata in.l.decernimus.C.de sacrosan.eccle.ta
men veritas est in hoc in contrarium.et ita firmat glos.in.d.
versi.nullatenus.et ita volt Ancha.et Gemi.in.c.penulti.qui
ita intelligunt istum tex.de immunita.ecclesia lib.vi.faciunt
notata in...fi.de offi.deleg.eo.lib.vi.in.c.quãquam.de cens.
lib.vi.c.sacro.ã.de senten.excom.et faciunt que dixi.ã.in ter
20 tio intellectu.† Ultimo vt nihil omittatur quesiuit hic Inno.
nunquid contra petentem absolutionem ab excommunicatio
ne ab alio aduersario excõmunicato possit opponi exceptio
de notoria offensa.vel de expensis prius reficiendis iusta.d.
§.scimus.et.d.c.ex parte.el.i. Et an repellatur iste excipiens
replicatione excommunicationis.Et videbatur quod illa re
plicatio excluderet hunc excipientem.per notata in.c.ex insi
nuatione.ã.de procur.in.c.dilectus.el.i.ã.de rescrip.in.c.quo
niam multos.xi.q.iii.per notata maxime per Barto.in.l.de
pupillo.§.qui remissionem.ff.de oper.no.nunci. per canoni
stas in.c.i.de rescrip.lib.vi.in.c. intelleximus.ã.de iudi.in.c.
cum inter.ã.de excep.vbi excommunicatus repetens posses
sionem suam nõ admittitur ergo nec admittetur petens satis
factionem offense.In contrarium determinat hic Inno.quia
non ita prouocat quantum prouocatur ex quo ille petit abso
lutionem.Item quia incidenter opponit non autem principa
liter petit.ideo non obstãte excõmunicatione admitti debet.
vt notatur in.d.c.intelleximus cum iuribus supra allegatis.
Et in.c.cum inter.de excep.in.c.exhibita de iudic.

Summaria.

1 Prelati non debent proferre sententiã censure,nisi mo
nitione pmissa idẽ de excõicatiõe,suspẽsione et interdicto.n.2.
3 Excommunicatio ab homine lata, regulariter dicitur pena
contumacie.
4 Pena delicti alia est et alia contumacie.
5 Excõicatio quandoq fertur a lege, quandoq ab homine:
6 Excommunicatus a canone,potest excommunicatus denun
ciari ab homine,sine alia citatione.
7 Appellans a correctione discipline,non auditur.
8 Iudex a quo,procedere potest punctualiter ad prosequendũ
tempore dato lapso.et nu.9.
10 Appellans non prosequens suam appellationem,vel temere
appellans,condemnatur in expensis.et nu.12.
11 Iudex ad quem,an poterit condemnare in expensis,quas iu
dex a quo,pretermisit.
13 Bona ecclesiarum,dicuntur esse pauperum. Et quid ea sint
instituta:nu.14.
15 Bona prelati,sint hypothecata ipsi ecclesie, pro administra
tione.
16 Prelatus regularis possit ne solus corrigere suos subditos:
17 Penam qui soluere nõ potest contumacie condemnatur ar
bitrio iudicis.
18 Lusio leuis in corpus,an sufficiat ad liberãdum quemq gra
ui pena.

1 Reprehensibilis. † Non debent prelati profer
re sententiam censure nisi monitione premissa.h.
primo.¶ Et subditi precipue regulares a discipli
na et correctione appellare non possunt.h.secundo.¶ Et ap
pellanti debet statui terminus ad prosequendum.j. quem si
non prosequitur appellatio est deserta.¶ Et iudex a quo li
bere procedit.h.tertio.¶ Et appellans si non prosequitur
prosequente condemnatur in expensis.h.quarto.¶ Et quin
que dicta ponit.secundum ibi.neq subiecti.tertium ibi. si ve
ro quisquam.quartum ibi si autem in quacunq. quintum ibi.
2 hec in religiosis.† Not.ex tex.ibi.nisi canonica quod excom
municatio nec suspensio nec interdictum debet ferri nisi pre
missa monitione.cuius formam ponit tex.in.c.constitutionẽ.
de senten.excom.lib.vi.tamen ista equiparatio procedit quã
do ob contumaciam huiusmodi censure feruntur.sed si ferãn
tur in penam delicti tunc longa est differentia quia suspen
sio ob penam delicti.fertur non premissa aliqua citatione dũ
modo de delicto constet.c.tam.literis.vbi text.ã.de testi.licet
Hosti.hic voluerit contrarium.excommunicatio autem nun
quam fertur pro solo crimine ab homine nisi precedente
contumacia.vt voluit glo.in.c.episcopi.xi.q.iii.et propterea
cum sit pena contumacie cessante cõtumacia debet absolui ex
communicatus.et sic cessabit excommunicatio.c.nemo.in fi.xi.
q.iii.ideo ante excommunicationem semper debet precedere
monitio quando fertur ab homine.et hanc differentiam inter
suspensionem et excommunicationem voluit.Innocẽ.et ibi se
quuntur communiter doct.in.c.i.ã.de excess.prelato. Et etiam
Panor.hic.¶ Et ideo licet regulariter omnes pene sint in
dubio perpetue.vt est gl.in clemẽ.i.quam ibi ponderat Car
di.in verbo pena.de reb.eccle.non alie.vel saltem suo tempo
re cõmensuretur tamen excõmunicatio cum sit pena contuma
cie de natura sui non est perpetua.sed cessante cõtumacia tolli
tur bonus est tex.et ibi Inn.et alij in.c.ex literis.ã.de cõsti.facit
3 d.c.nemo.in fi.et sic ex dicto Innoc.habetis qr excõicatio ab
homine lata regulariter dicitur pena cõtumacie nõ autem de
licti.

licti, suspensio aut pōt esse pena simpliciter delicti. Et faciūt
4 notata per glo. magistrā. in c. cupientes. de pen. † Et sic habe
tis q alia est pena ɔtumacie ⁊ alia pena delicti. ⁊ ideo licet
in penis delicti de vna pena ad aliā fiat compensatio vt ha
betur maxime per Bar. in. l. i. ff. vi bo. rap. in. l. senatus. ff. de
accu. vsqꝫ adeo vt pena imposita pro vulnere si postea ex vul
nere sequatur homicidiū propter qđ si stante statuto impo
nit pena pecuniaria illa pena soluta p vulnere cōpensabitur
in pena homicidij. ita ang. in. l. si seruus. §. hone. ff. de ɔdi. fur.
Bald. in. l. huic scripture. §. si seruus. ff. ad. l. aql. tñ pena pecu
niaria soluta p cōtumacia cōmissa in vna cā criminali non cō
pensabitur in pena ipsius criminis. dato q si pecuniaria qꝛ
pena contumacie nihil cōe hꝫ cū pena ipsius criminis. ita vo
luit Bar. in. l. ⁊ ideo. ff. de cōp. per illū tex. Bal. in. l. ȷ. qui sine
titul. cog. Bal. in. l. data opa. C. qui accu. in. l. ȷ. C. de requit. re.
Imo. in. l. ij. ff. de pub. iudi. Aliā drīam inter suspensionem et
excōicationem ponit glo. in cle. i. in verbo donec. ⁊ ibi docto.
5 de deci. Et Inno. in. c. cū bone. ē. de eta. ⁊ quali. ¶ † Not. ex
tex. ibi suo genere fm Bal. hic q sicut infamia irrogat qnqꝫ
p sniam qnqꝫ a. l. ipso facto vt voluit glo. in. l. ictus fustiū. ff.
de his q not. infa. Ita etiā excōicatio fertur qnqꝫ ab homine
qnqꝫ a. l. qnqꝫ ipso facto. ⁊ facit qđ notat in simili gl. in. l. ex ea.
ff. de postul. vbi parificat excommunicationem ⁊ infamiam
imo ex quo quis est excommunicatus excommunicatione ma
6 iori efficitur infamis. glo. in c. i. quo tempore miles. † No. etiā
ibidem. suo genere q vbi quis excōicatur a canone ipso facto
pōt ab homine denūciari excōicatus sine alia citatione, quod
intelligatis cōstito de facto potest ab homine denunciari ex
cōicatus sine alia citatione qđ intelligatis constito de facto
ideo dicite vt dixi in. c. puenit. ē. eo. ⁊ est rō huius decisionis,
nā qñ. l. excōicat ipso facto iudex denūcians est nudus mini
ster. l. sicut. in simili denūcians excōicationē factā ab hoie est
nudus minister hois. c. ex litis. vbi tex. ⁊ ibi notat. ē. de offic.
deleg. facit in simili tex. in. l. i. §. i. ff. ad turpil. in. §. sed notañ.
7 ȷ. q. iij. † No. ex tex. ibi ɔ disciplinā ⁊c. q appellans a corre
ctione disciplinę nō auditur intelligite vt dixi in. c. ad nostrā.
8 ē. eo. † No. ex tex. ibi. ex tunc. q lapso tempore dato ad prose
quendū punctualiter tunc pōt iudex a quo procedere, ⁊ sic da
to q ɔstaret q pars non pōt psequi ante lapsum terminum.
tñ iudex nō pōt pcedere nisi lapso tpe p eā q habētur in. c. cō
missa. de elec. lib. vi. que habent per Bar. in. l. cū stipulatus
sim mihi a proculo. ff. de ver. ob. ⁊c. Host. hic teneat ɔtrum.
⁊ male vt dixi in. c. psonas. Et in alio articulo repetit in. c. ex
9 rōne. ē. c. † No. ex tex. ibi libere fm Bal. hic q iudex a quo
lapso termino ad prosequendū appellationē libere procedit.
⁊ intelligite libere. i. sine aliqua ɔtradictione. vt in simili est
glo. in. c. ordinarij. de offic. ordi. lib. vi. bonus text. in. c. si pro
debilitate. ē. de offic. deleg. alias tñ vbū libere importat. i. si
ne dispēsatione. c. lator. ȷ. de bo. alias sine iuris solēnitate. l. i.
fm vnū intellectū. C. de sac. san. eccle. Bar. in. l. alia. ff. de ali. ⁊
ciba. lege. in extrauaganti ad reprimendū. in verbo videbitur
alias libere. i. sine licentia superioris. cle. si. ⁊ ibi glo. de iure pa
tro. in cle. dudum. ⁊ ibi glo. in verbo libere. de sepul. facit. c. de
multa. ȷ. de preben. iuncto. c. licet episcopus. de preben. lib. vi.
10 † No. ex tex. in decima parte, maxime fm Pan. q appellans
a non prosequens[a] suam appellationem vel temere appellans
condemnatur in expensis. nec alia pena hic imponitur. Et sic
secundum Bal. hic iste tex. comprobat opi. glo. in. l. i. §. i. ff. a
quib. appel. non licet que vult de iure canonico vltra expēsas
temere appellans non puniatur. posui aliquid. in. c. ȷ. ē. eod.
¶ Quis autem faciet hanc cōdemnationem expensarū Pa
nor. hic dicit. q si iudex ad quem pronunciat male appella
tum ipse condemnabit in expensis. c. vt debitus. ȷ. eod. Si ve
ro plene non cognouit sed pronunciauit appellationem friuo
lam vel non tenere vel desertam vel se in appellatione non iu
dicem esse etiam nihilominus condemnabit in expensis. vt est
in simili glo. in cle. i de rescrip. habetur in. c. si. ē. de rescrip. Si
vero iudex ad quem non fuit super appellatione aditus tunc
illa deserta vel alias friuola manifeste appa ente tunc iudex
a quo faciet istam condemnationem. ⁊ hoc innuit iste text. hic
in si. vbi autem iudex ad quem non condemnasset in expen
sis iudex a quo poterit condemnare. sed reseruabit in fine li
11 tis Panor. in. c. vt debitus ibi in tex. dixi. ȷ. eo. † Quid autem
econtra iudex a quo nihil dixit de expensis coram se factis
an iudex ad quem poterit in illis condemnare dicit Host. et
Jo. de anania. in. c. i. de calū. quod sic. Ang. tamen de aret. in
l. cum in vna. ff. de app. videt tenere contrariū. per. l. si. §. lu
cius. ff. de condi. inde. ad quē vide que habētur in. l. si. C. quā
12 do pro. non est neces. ⁊ in. c. significauerunt. de testi. † No. ta
ex tex. ibi si quid pprium habuit. q temere appellans condē
natur ad reficiendum expēsas de suo si proprium habeat. Et
sic videtur a ɔtrario sensu q si proprium non habeat non te
nebitur de bonis ecclesie reficere. Ita colligit glo. a contrario
ex hoc tex. ⁊ ibi est similis tex. in. c. de multa in verbo suis p
uētibus. ȷ. de prebē. ⁊ facit gl. in. l. non est ignotū. de admi. tut.
que loquitur de prelato condemnato ad expensas qꝛ temere
litigauit facium que habent in. c. peruenit. ē. de arb. in. c. cōsti
tutus. ⁊ c. puenit. ȷ. de fideiuſ. ¶ Et ex hoc q tex. iste dicit p
prium cum monachi non habeant pprium. c. nō dicatis. xij. q.
i. Ideo videtur q si temere appellauerint non debeāt refice
re expensas. ⁊ ideo cum epo qcqd querit qrit sue ecclesie. vt in
c. requisisti. ⁊ in. c. officij. ȷ. de testa. ergo de illis nec fructibus
beneficij non poterit reficere huiusmodi expensas. Et ideo
etiā prelati regulares qꝛ non faciant fructus suos videtur q
nec de huiusmodi fructibus debeant soluere huiusmodi ex
pensas. p ea que habent in. c. presenti. de offi. ordi. lib. vi. in. c.
13 ȷ. ȷ. de testa. ⁊ late per Imo. in. c. i. ȷ. de fideius. † Sed punctus
stat quid in clericis secularibus: ⁊ certe Archi. in. c. statutum
§. assessorem de rescrip. li. vi. Jo. de lig. in cle. gṫe. de rescript.
⁊ in. c. cū secundū. ȷ. de preben. videtur tenere q de fructibus
etiam beneficiorū suorum non possint aliquod debitum sol
uere nisi pro necessitate vite ⁊ sic satisfacere expēsis de quib⁹
hic. ⁊ pro hac opi. adducitur tex. in. c. si. xvi. q. i. vbi bona eccle
siarum dicuntur. esse pauperum. ⁊ vtitur verbo quicquid. que
est dictio pregnans ⁊ grimanta. iuxta ea que habentur in cle.
i. in verbo quaqua. de sniā ⁊ re iudi. Barto. in. l. balista. ff. ad
treb. Ad idem adducitur. text. in. c. aurum habet ecclesia. in. c.
videntes. in. c. epo ecclesiarū. vbi dicit tex. habentes victum ⁊
vestitum his cōtenti simus. in. c. illi qui. vbi etiam bonus text. a
⁊ ibi glo. firmat q clericus de bonis ecclesie nihil dꝫ attinge
re in vsum proprium si habet vnde viuat puta patrimonium
vel similiter. fm vnam opi. xij. q. ij. facit etiam tex. in. c. pasto
ralis. ⁊ in. c. sacerdotes. vbi declarat illa verba q altari seruit
de altari viuere dꝫ. Et in. c. cū quis. i. q. ij. vbi non solum de bo
nis ecclesie prohibentur clerici capere si habent vnde viuant
⁊ iubentur ea in pauperes erogare. sed etiā in dicitur q graui
ter peccant aliter faciendo ⁊ in simili est text. in. c. epo. x. q. ij.
vbi victu ⁊ tegumentis mandantur clerici esse contenti. alia
sunt pauperū gl. tñ in. d. c. illi que fm aliam opi. dicit predicta
illa esse de consilio ⁊ sic de perfectione. sicut etiam laicis man
dat qui hꝫ duas tunicas det vnā non habenti. qꝛ ista sunt per
fectionis. Et facit text. in. c. sicut hi. xlvij. distin. ⁊ pro predicta
opi. facit tex. in. l. si qs a liberis. §. sed si filius. ff. de lib. ag io. et
quod voluit Bar. per illum tex. in. l. i. C. de mendic. valid. lib.
xi. vbi ita demū potest filius petere alimenta a patre si aliunde
de non habeat. etiam ex industria sua. ergo ita erit in clerico
ergo suam ecclesiā si clericus pro alimentis suis nō potest ea
petere ab ecclesia qñ aliud hꝫ. ergo postea quā alimēta ex fru
ctibus ecclesie percipit non debebit superfluum quod ex pau
perum velle expendere ad soluenda extranea debita. nec hoc
poterit. Adducitur etiam. nam bona ad pios vsus deputata
non sunt sine licentia pape in alium vsum conuertenda cle.
quia contingit. de reli. do. l. legatum. ⁊ ibi habetur. ff. de vsu.
14 fru. lega. l. fi. ff. de oper. pub. † Sed bona ecclesiarum ⁊ benefi
cia ad hoc sunt instituta vt clerici inde honeste viuant. c. cum
ab omni specie. ȷ. de vi. ⁊ hone. cleri. ergo nō soluenda debita
vel penas contumacie ipsorum clericorum non poterūt depu
tari. In contrarium facit tex. in. c. si. i. q. ij. vbi omnibus cleri
cis permittitur vti fructibus ecclesie. Et qui omne dicit nihil
excludit. c. si romanorum. xviij. di. ergo. ⁊c. ⁊ pro hac opinio. fa
cit quod voluit Inno. in. c. postulasti. ē. de rescrip. vbi vult q
quod dato q clericus habeat patrimonium tamen possit de
fructibus ecclesie ⁊ etiam ibi voluit Hostien. dummodo ec
clesie deseruiat. ⁊ in. c. cum secundum. ȷ. de preben. ⁊ ita cōmu
niter transeunt doct. in dictis locis. Sed in proposito no
stro est text. in. c. peruenit. ȷ. de fideius. vbi est casus expressus.
Non obstant iura in contrarium allegata pro prima parte.
quia distingue tempora ⁊ concordabis scripturas quam di
stinctionem temporum ponit Panor. in. d. c. postulasti. Jod.
an. ⁊ Host. tenent hic. q cum clericus secularis faciat fructus
suos per ea que habentur per gl. magistram. in. c. presenti de
officio. ordi. in. vi. per notata in capi. fina. de pec. cleric. quod
dummodo in consequentiam non ledatur ecclesia puta quia le
deretur cultus diuinus ablatis fructibus clerico ad soluēdas
huiusmodi expensas poterit clericus cogi ad soluendum ex
pensas huiusmodi temeritatis de fructibus beneficij si aliun
de non habet. Panor. hic latius distinguit videlicet aut cle
ricus egit particulariter nomine suo ⁊ tunc de bonis patri
monialibus tenetur reficere. vt hoc tex. nostro ibi. si propriū.
⁊ glo. in. d. c. de multa. Et si patrimonium non habeat licet de

a ¶ Nō psequēs. Adde ad istud q si appellās nō psequitur suā ap pellationē psum ptio est cōtra eū q non habeat et sic si postea vult ordinarie agere ad relationē act⁹ aggrauat eī⁹ cō ditio in pbando si scdm Pau. de ca. in consi. ccvj. in. ij. li. per not. in l. si duo patroni in princ. ff. de iu reiu. adē tꝫ Inn. in. c. dilecti de ma io. ⁊ obe.

rigore iuris in fructibus beneficij non teneatur per fundamē
ta supra pro prima parte allegata tamen ex quo generalis
consuetudo habet vt faciat fructus suos. vt voluit glo. in. d. c.
presenti. quam dixerunt docto. fer. ualen de consuetudine. dom.
Anto. Panor. & Jmo. in c. relatum. j. de testa. & Jmo. in ter
minis nostris. in. c. peruenit. j. de fideius. Jdeo procedat opi.
Jo. an. hic. quod teneatur in fructibus sine detrimento tamē
ecclesie. Et quia clericus dicitur miles celestis militie. c. ij. de
pe. in. vi. Jdeo in his fructibus non tenebitur nisi inquantū
facere pōt. vt voluit gl. in. l. miles. in prin. ff. de re iud. notatur
in. c. odoardus. j. de solu. in. c. olim lo. ij. ē. de rest. spo. deducet
ergo ne clericus egeat. aut agit cleric⁹ noīe ecclesie & tūc aut
specialiter et hoc modo appellaret est sibi cōmissum a colle
gio. Et tūc qr dr ipsa ecclesia delinquere quādo collegialiter
hoc ipsum mandat. l. iubemus nullā. C. de sacrosan. eccle. ha
betur in. c. i. ē. de dolo. & cōtu. in regula delictū psone. de reg.
iur. lib. vi. Jdeo tales expense reficientur de bonis ecclesie. &
c. non habita distinctione an sint regulares an seculares. c. ij.
vbi tex. ē. de dolo & ᵹtu. c. cum dilectus. de ordi. cogni. aut ve
ro agit noīe ecclesie vigore generalis administrationis. s. qr p̄
latus iuxta ea que habentur in. c. edoceri. & in. c. cum dilecta.
ē. de rescri. & tūc non ᵹdemnatur ecclesia. sed ipse in suo patri
monio. vel de fructibus sui beneficij tenebitur. & facit text. in
c. si cleric⁹. de. c. contra. in vsi. feu. vbi propter feloniam prelati
ipse tantum in vita sua priuatur feudo. d. Anto. in. c. verum
de fo. cōpe. in. vij. col. Et sic quatenus fructus spectarent ad
eum. & faciunt notata in. d. c. i. aut de dolo & ᵹtu. aut agit tan
quā pcur. ecclesie & tūc tenet̄ eccl'ia de oī ᵹtumacia pcurato
ris sui ita. Jnn. & ibi late in. c. j. ē. vt lit. nō ᵹte. faciunt que vo
luit Bar. in. l. i. §. si pcur. ff. si quis indi. non obtēp. tn̄ ecclesia
poterit agere ᵹtra istū pcuratorē vt est gl. xvi. q. iij. c. placuit
15 & in. c. ex presentiū. j. de pigno. † Et ideo regulariter dicitur,
ꝙ bona prelati sunt hypothecata ecclesie pro administratio
ne gio. est in. c. ex lris. j. de pign. poterit etiā omisso pcurato
re restitui aduersus lesionē. c. ij. & c. auditis. & ibi notatur per
oēs. ē. de in integ. resti. faciunt que voluit Bar. in. l. si cūmā
16 dato. ff. de mino. † No. ex tex. ibi ᶾ regularem prelati sui. & ca
pituli sui disciplinā &c. ꝙ vr̄ innuere hic tex. ꝙ prelatus regu
laris nō possit sol⁹ corrigere suos subditos. sed cum capitulo
suo. ꝙ intelligit Jo. an. in. c. i. de renū. lib. vi. & Panor. hic pce
dere qñ platus esset nimis seuerus alias regulariter pōt sine
capitulo abbas corrigere monachum. c. ioannes. & ibi Joan.
an. j. de reg. c. quāto. ē. de offi. ord. c. nullā. xviij. q. ij. vel aliter
possumus intelligere tex. quasi dicat s̄m regularē p̄lati sui. et
disciplinā. i. s̄m ᵹstōnes a prelato. & in. c. factas. & nō diuina
17 bimus tantū ad literā vt diuinat hic Jo. and. † Glo. fi. in. fi.
habetis ex glo. ꝙ qui non pōt soluere penā contumacie ᵹde
mnatur arbitrio iudicis intelligite vt qui non hꝫ in ere luat in
corpus. l. si. ff. de in ius voc. & postq̄ semel luerit in corpus erit
liberatus a pena. nec locupletior factus amplius tenebitur ad
penam. Jta glo. in. c. sicut dignum in verbo reficere. j. de ho
mi. & xiij. q. vi. c. i. & in regula peccati. de regu. iur. lib. vj. & est
elegans cautela s̄m Ange. in. l. si quis id quod. ff. de iurisdict.
om. iudi. liberandi aliquē a graui pena pecuniaria quam non
possit soluere facere ꝙ iudex castiget eū leuiter in corpus ad
euitationem pene. & ad euitationem infamie saltem facti. hoc
18 fiat in occulto. † Et sic vult Ang. ꝙ leuis lutio in corpus. suf
ficiat ad liberandum quem a graui pena. Predicta de lutio
ne in corpus limitabitis non procedere in foro conscientie qr
qui non potest soluere in foro anime est liberatus. vt habetur
in dicto capi. sicut dignum. Limitabitis secundo non procede
re in mulcta. quia qui nō habet in ere non luit in corpus mul
ctam sed potest totaliter liberari. l. illicitas. §. fina. ff. de offic.
presi. Limitabitis tertio non procedere in pena contractus.
quia qui non potest soluere penam contractus non liberatur
luēdo in corpus. etiam si velit nec cogitur in corpus luere. Jta
Bal. hic. per tex. in. l. diuus vespesianus. ff. de iure patro. Li
mitabitis quarto non procedere in solutione debito ex causa eiusdē
contracto vel quasi vel similiter secus si ex delicto vel quasi.
Nam in debito proueniente ex contractu vel quasi qui non
habet in ere non cogitur luere in corpus. gl. est no. in. c. i. xiij.
q. vi. Bal. in. d. l. si. Fallit etiam quinto vbi pena esset parti et
non fisco applicanda. nam tunc qui non habet in ere non luit
in corpus. Jnno. in. c. odoardus. de solu. sed Panor. in. c. finē
litibus. in. ij. col. de dolo & ᵹtu. tenet ᵹtrum. & ibi casus fortius
ꝙ etiam vbi ex pte ᵹdemnati est pena ex pte actoris est merū
interesse. tūc etiā qui non hꝫ in ere luit in corpus. puta in casu
in quo loquitur gl. nostra in condemnatione expensarum ad
quas ᵹdēnatur quis rōne ᵹtumacie. & ad hoc etiam habetis
ponderare glo. quam miror ꝙ doc. non ponderant.

Summaria.

1 Appellans cogitur per iudicem a quo, prosequi, aut sen
tentie parere.
2 Assignato termini ad prosequendam appellationem necessa
rio non fit a iudice, a quo.
3 Judex recusatus vt suspectus. cogit partes ad eligendum ar
bitrum, qui cognoscat de suspitionis casibus.

1 **Ab hec & in.** † Appellans cogitur per iudicem a quo, prosequi appellationem. aut parere snīe. Et recusans iudi
cem cogetur alium eligere cuius iudicio parratur
2 hoc dicit. † Nota primo ex text. ibi fas tibi sit quod assigna
tio termini ad prosequendū appellationem non debet de ne
cessitate per iudicem a quo fieri. qđ patet per verbū hoc fas.
quod importat licitū est. ¶ Et nō quicquid subijcit ptāti iu
dicis, est necessitatis. l. nō quicquid. ff. de iudi. tamen vbi ap
pareret ex presumptionibus partē cauillare & velle dilatare
causam, de necessitate iudex debet prefigere terminū ipsi pti
appellanti. c. pri. seq. Jbi mandamus. c. peruenit. & c. consu
luit. lo. i. ē. eo. & in hic Panor. Et ideo vbi in causa absolutio
nis a precepto appellatur per excōicatū, iudex ei cogitur ter
minum ad prosequendum assignare. c. ad hoc. & §. preterea. de
his. ē. eo. qr presumitur contra talem appellantem. Not. ex
ex tex. ibi iudicem eligant vnum modum euitandi suspitionē:
s. vt iudex suspectus alteri committat qui de negotio princi
pali cognoscat. secundum vnum intellectum hic: & facit text. in
c. si quis contra clericum. ē. de fo. comp. & in. c. iudex ab aposto
lica. de offi. deleg. lib. vi. vel aliter s̄m alium intellectum quem
3 sequitur hic Bal. ¶ † No. ꝙ iudex recusat⁹ vt suspectus co
git partes ad eligendū vnum arbitrum qui cognoscat de casi
bus suspitionis. vel plures. de quo videbimus in. c. cum spe
ciali. & in. c. ij. requiris. j. eod. Et ideo infert Bald. hic ꝙ licet
regulariter in causa scismatis & in differentia inter duos pa
pas debeat iudicare solum cōsilium generale. c. si duo. lxxviij.
di. voluit Joan. and. in. c. i. de renun. li. vi. & tanquam de causa
ad fidem pertinēte iudicat solum conciliū. c. anastasius. xviij.
di. & ibi glo. Et tanquam de maiori causa iudicat sedes apo
stolica. c. maiores de baptismo. qr sedes ap̄lica residet in vni
uersali. c. i. de scism. li. vj. & ē. de sum. tri. & fi. catho. vide in. in
consilio pe. qđ est numero. ccccxxiij. tamen vbi concilium non
posset faciliter congregari possunt cogi cardinales in scismate
litigantes eligere bonum virum qui causam dirimat. & hanc
coactionem possunt facere principes seculares subtrahendo
ipsis cardinalibus redditus suos & prouentus donec aliter
prouiderint. non tamen in bursam ipsam conuertendos. alle
gat. l. qui fundū. §. si tutor. ff. pro emp. Sed in terminis bene
facit tex. in. c. vbi periculum, versi. in conclaui vbi per subtra
ctionē alimentorū cogūtur prouidere ecclesie cardinales. Et
§. preterea. vbi hec coactio fit a iudice seculari. de elec. lib. vj.

Summaria.

1 Appellans ab hac monitione, vt resideat in ecclesia, fru
stratorie appellat. Et sufficit ea monitio extraiudicialis. n. 3.
2 Vicarij deputatio, que fit per absentiam beneficiati, etiam iu
stam, fit per ordinarium.
4 Lex viens verbo futuri temporis requirit sententiam con
demnatoriam.
5 Appellationis ab interlocutoria de iure veteri forma.
6 Interlocutoria habens vim diffinitiue nō appellatur expres
sa cā de necessitate: sed seruat formā appellatione diffinitiue.
7 Appellatio an possit procedere, sine expressione cause.
8 Appellationis mixte forma.
9 Innouata pendente appellatione, valent.
10 Attentata post appellationem valent.

Peruenit. Canonicus monitus ad resi
dentiam faciendam si appel
let cogitur infra certum terminum sibi assignatū
prosequi. & per vicarium interim beneficio deser
uiente de prouentibus beneficij sustentandum. Et si appella
tionem non prosequatur vel non residet priuatur bñficio. h. d.
1 No. primo ex text. ibi frustratorie dilationes &c. & ꝙ monitus
vt resideat in sua ecclesia, in dubio presumitur frustratorie ap
pellasse si appellet a tali monitione. Et ideo dixit glo. in. c. re
latū. j. de ele. non resid. ꝙ aliquā iustam cām habere dꝫ. Sed

an teneatur proponere eam dicam statim in glo. Et est ratio
nam quilibet cogit in suo beneficio residere. etiam si non sit
beneficiorum viginti solidorum. c. cōquerenti. ꝫ. de cle. nō resid.
nisi ꝯsuetudo eū excuset. c. cū ortū. ꝛ ibi p glo. ꝛ doct. ꝫ. de con-
sti. ꝛ c. gratie. vbi glo. de rescrip. lib. vi. vel nisi iustam causam
habeat non residendi puta infirmitatis ratione vel pro nego-
tiis prelati vel ecclesie vt hic in glo. ista. Ideo appellando vi-
detur habere presumptionem iuris contra se, non mirum si p̄-
2 sumatur ꝯ eam. † No. ex tex. ibi honeste persone ꝙ deputa-
tio vicarii que sit propter absentiam beneficiati etiam iustam
sit p ordinarium. ꝛ e. a cōtrario videtur innuere hic tex. ꝙ cleri-
cus in suo beneficio non possit deputare vicarium nisi de con-
sensu ordinarii. ꝛ facit tex. in. c. cum ex eo. de elec. lib. vi. qd in-
telligite vt ibi Jo. an. ꝛ alii in vicario perpetuo. vel ad longū
tps. Et vr̄ pbare hic tex. ꝙ lōgū tps dicat tm̄ quātū durat in-
stantia appellationis ꝛ sic nō plus q̄ biennium. sed ad modicū
tps bene pōt deputare solus beneficiatus vt ibi Jo. and. ꝛ fa-
3 ciunt notata in. c. suam. ꝫ. de offi. vica. † No. ex tex. ibi priue-
ꝫ. iuncto tex. precedenti. monuisses ꝙ ad hoc vt non residēs
priuetur beneficio suo sufficit monitio extraiudicialis. nec re-
quiritur alia cause cognitio. faciunt notata in. c. ex tue. ꝫ. de cle.
non resid. Et ita hic Panor. allegans Oldr. ita consuluisse,
licet tex. iste. inquantū nitit verbo priues videatur sentire ꝙ
requirat snīa priuationis p ea que habentur in. c. si diligenti.
4 ꝫ. de foro compe. † Nā lex vtens verbo futuri tpis ª requirit
5 snīam cōdemnatoriam notat in. c. quisquis. ꝫ. de elec. in. c. j. de
iniur. l. vi. in. c. ij. de here. li. vi. in. c. in penis. de regu. iur. in. vi.
in. l. iubemus. §. sane. C. de sacros. ec. ecle. in. l. in criminali. C.
5 de iurisdi. om. iudi. † Glo. in verbo frustratorie. in fi glo. ma-
le loquitur ſm doc. hic. qꝛ licet de iure antiquo admitteretur
appellatio ab interlocutoria sine expressione cause. c. vt debi-
tus. ꝫ. eod. tamen ex friuola causa non audiebatur appellans.
d. c. vt debitus. ꝫ. eo. vbi videbimus. facit. c. peruenit. ꝫ. eo. vn-
de abbas antiquitus ꝛ post eum Jo. an. ꝛ communiter doct.
dicunt ꝙ hic appellabat nulla expressa causa. Et hodie etiā
procederet talis appellatio in casu nostro. nam preceptū de re-
sidēdo non est simplex snīa interlocutoria. imo cum nullam
diffinitiuam expectet post se sapit vim diffinitiue. Et ideo li-
cet de precepto iudicemus vt de sententia interlocutoria ma-
xime si sit ante lit. conte. per ea que habent in. c. dudū. lo. ꝫ.
de elec. per gl. in cle. si. eo. ti. p Bar. in. l. nō fatetur. ff. de ꝯfes.
in. ij. col. Ange. in. l. si debitori. ff. de iud. p glo. ꝛ Bald. in. l. si.
§. necessitatē. C. de bo. que lib. ꝛ facit glo. xi. q. iij. in summa. tñ
ex quo imponit finem negotio preceptum de residendo. nec
expectat aliam diffinitiuam sapit vim diffinitiue. per notata
in locis preallegatis. ꝛ ideo dicetur mixta vt voluit. ꝫ. in ru-
brica titu. i. ꝛ faciunt notata post glo. in clemen. i. ꝫ. de sequest.
po. ꝛ fruc. ꝛ Bar. in. l. dicere. ꝫ. de arbi. Cum ergo non sit sim-
plex interlocutoria hoc preceptum non mirum si in appellan-
do non requiritur expressio cause sicut in aliis interlocutoriis.
6 d. c. vt debitus. † Et ex illo intellectu habetis hic nota. text. ꝙ
interlocutoria que habet vim diffinitiue, non appellatur de
necessitate expressa causa: sed seruatur forma appellationis
diffinitiua. Et hoc voluit etiā Imo. ꝛ Card. in cle. appellan-
ti. e. ti. p rotā decis. no. xiij. que incipit. Itē si iudex. ꝛ. lxxxvij.
que incipit item a snīa, ꝛ notate vbi concludunt ꝙ in talibus
sententiis mixta habeat locū. c. cod. eo. tit. l. tñ cle. appellanti
hz in eis locū. ꝛ ita Jo. mona. in. c. cupientes. §. ꝙ si p. xx. super
glo. in verbo priuatos. de elec. li. vi. ꝛ p prima parte faciunt
que no. Bal. in. l. i. C. qñ proc. non est neces. d. Ant. in. c. cum
cessante. in. vij. col. ꝫ. eod. vbi loquit de cle. appellanti. qd non
hz locū in talibus sententiis. Federici de senis. consi. inci. ca-
sus talis lata fuit snīa. quod est numero meo. clxxxvi. Ludo. ꝛ
Imo. in. l. ij. in princi. ff. de verb. obl. facit glo. in. c. j. in verb. ad
nos. de elec. li. vi. Bal. optime in. l. minoribus. C. de his quib.
vt indig. tñ Archi. xx. di. in summa circa mediū videt tenere
ꝙ appellans a snīa lata sup exceptione peremptoria tenetur
ad obseruandum. cle. appellanti. Iste intellectus licet in se sit
verꝰ tñ nō ꝯuenit lre. nā hic tex. psupponit ꝙ videbat iste fru-
stratorie appellare. qꝛ in casu phibito appellabat. sine cogeret
residere. Sz vbi qs appellat in casu verisimiliter phibito etiā
a diffinitiua dz iustificare appellationē suā saltem colorando
eā ex cause expssiōe. c. ꝯsuluit el. i. ibi p illū tex. dici. ꝫ. eo. c. ro-
7 mana. §. statuit. ibi gl. eo. li. vi. † Ergo hic nō pōt pcedere ap-
pellatio sine cause expssione. ꝛ sic iste intellectꝰ reddit dubiꝰ.
Per stādo in snīa tñ Panor. hic dicit ꝙ cū huiusmodi snīe
mixte pticipent de vtraqꝫ ꝛ de diffinitiua ꝛ de interlocutoria
iudicabimꝰ sicut dicimus de hermafroditis. qꝛ ꝯsiderabimus
istā mixtam snīam qñqꝫ diffinitiue qñqꝫ interlocutorie sicut
magis assimilat qñqꝫ vni qñqꝫ alteri. ar. l. queritur. ff. de sta.
ho. c. si testes. §. ita hermafroditꝰ. iiij. q. iij. sicut in simili tacentē
qñqꝫ eqparamus ꝯsentienti qñqꝫ dissentienti put est magis
verisimile. ꝛ sic put magis ꝯfirmat p notata in. c. nonne. ꝫ. de
psump. in regula is qui tacet. de reg. iur. lib. vi. p Bart. in. l. si
dotis. ff. so. mat. ꝛ id dicit ꝯsiderāda aliqua principalia. q̄ hz
in se diffinitiua q̄ nō hz interlocutoria ꝛ econtra. ꝛ ſm huius-
modi accidētia cognoscemus an ista mixta iudicet diffinitiua
an interlocutoria. puta ab interlocutoria appellatur expressa
cā. nō autē a diffinitiua. qꝛ vt deferatur honoribus iudicum.
nā ex quo tu habes iudicē qui ius tibi ministret ꝛ ministratu-
rus est non debes ab eo recedere nisi cum iusta cā que ratio
cessat in diffinitiua. nā ex quo functus est officio suo pronun-
ciando ipse amplius non est tibi ministraturus iustitiam. nec
potest in hoc negotio. non mirū si a diffinitiua appellat sine
causa. Ecce modo vnā mixtam sententiam. pnunciat iudex se
non esse iudicē illa est mixta vt notatur in aut. habita. C. ne
fil. p pre. in. l. i. ff. de appel. recip. a tali snīa appellat. seruabit
ne forma interlocutorie vt requirat expressio cause. certe non
nam illa snīa mixta accedit proxime quo ad hoc. magis diffi-
nitiue quam interlocutorie. qꝛ sicut in diffinitiua tu non re-
uerteris amplius ad illū iudicem ꝛ ille est functus officio. ita
quādo pnunciauit se nō esse iudicem. c. si. significantibus. ꝫ. de
offi. deleg. Ideo in appellatione illa seruabit forma appella-
8 tionis a diffinitiua. † Ecce aliam mixtam. pronunciat iudex
libellū esse ineptū quo casu claudit os parti per illum libellum
vt habetur in. c. examinata. ꝫ. de iudi. appellandum est ab illa
qualiter appellabitur. ꝛ certe appellabitur vt ab interlocuto-
ria. ꝛ sic expressa causa. qꝛ si venires cum iusto libello iste he-
ne ministraret tibi iustitiam. ꝛ sic non est functus officio suo
per hanc pnunciationē totaliter vt nō remoueatur iudex si
vis incipere nouam instātiā. ꝛ ita saluari pōt qd tenet Bar.
sentiens tales interlocutorias mixtas dici interlocutorias nō
diffinitiuas. ꝛ vt tales regulari in. l. titia. ff. de accu. Imo. in. l.
iuste possidet. ff. de acqui. pos. Bar. in. l. consentaneū. C. quo-
modo. ꝛ qñ iud. d. Antan. c. sua nobis. ꝫ. eo. cald. in. c. ad dissol-
uendū. ꝫ. de despō. impub. Aliud hz diffinitiua in se qd non
habet interlocutoria qꝛ fertur cū maiori solennitate. c. si. de re
iud. lib. vi. Nunquid respectu huius effectus iudicabimus
mixtas sententias diffinitiuas an interlocutorias considerā-
da est qualitas preiudicii. nam diffinitiua infert totale preiu-
dicium quia finit causam. interlocutoria non. Ideo in huius-
modi mixtis considerabimus qualitatē preiudicii. Et ideo si
iudex pronunciat se non esse iudicem. hec mixta iudicabitur
potius interlocutoria respectu huius effectus quam diffiniti-
ua. qꝛ nō infert tale piudicium ꝛ hanc ꝯsiderationē Panor.
9 sentit Rota licet non ita clare. in. d. decis. xiij. † Glo. in verbo
assignes. in fi. habes ex glo. ꝙ pendente appellatione inno-
uata valent ꝛ tenent fauore cultus diuini obseruandi nec re-
10 uocantur. † Secundo habes ex gl. iunctis his que voluit hic
Panor. alium casum in quo attentata post appellationem va-
lent ꝛ tenent qñ appellatio etiā si pnunciaret pro appellante
istud ꝙ est innouatū non haberet impedire puta in casu no-
stro absens a beneficio nō excusat se quo minus teneatur per
substitutū residere. c. pe. ꝫ. de cle. nō resi. precipit clerico vt re-
sideat. appellat. alias nō si obtineret in appellatione cogeret resi-
dere p substitutū. d. c. pe. pendēte appellatione poterit ne da-
ri substitutꝰ. certe sic. ita casus hic. qꝛ omnino appellatio et si ob-
tinuisset nō haberet hoc impedire. id ea pēdēte innouari hoc
pōt: qꝛ frustra expectat cuius euentus nihil operatur. l. gallus.
§. si eius. ff. de lib. ꝛ posthu. c. cum contingat. ꝫ. de offic. deleg.

ª Futuri tpis. Adde Bar. in. l. si qs. §. extat. ff. qd met. cau. vbi dicit ꝙ qñ lex lo-quitur per verba futuri tpis nō in-telligit ipso iure sed per snīam vt l. iubemus §. sa-ne. C. de sacro.

Summaria.

1 Appellatio contra ius, non valet.
2 Iudei non possunt tenere Christianum mancipium.
3 Reges seculares comparentes pro defensione iudeorum, ad impediendum excommunicationem, ipso iure nō sunt audiendi.
4 Papa potest se impedire de iudicio lato inter seculares per principem.
5 Non appellatur a pena legis, vel eius executione.

1 Consuluit. † Appellatio ꝯ ius nō ad-
mittit. h. d. vel a iudice exe-
quente iuris dispositionem non appellatur. h. d.
2 No. primo ex tex. nō ꝙ iudei non possunt tene-
re christianum mancipium. ꝛ facit tex. in. c. j. ꝛ fi. ꝫ. de iude. in. c.
mancipia. liiij. di. ꝛ. C. ne iudei christiana manci. l. vnica. chri-
stiani ergo a contrario bene mancipiū christianū tenere pos-
sunt. c. fraternitatem. liiij. di. ꝛ etiam toto titulo. ꝫ. de ser. non

ordi.imo ⁊ iudeum mancipium christiani tenere possunt. Gl.
3 est in.d.c.mancipia.† No.ex tex.ibi a rege Francorū ſm vnū
modum legendi literā ꝙ etiā reges seculares comparentes p
defensione iudeorum ad impediendū excōmunicationem.me
re non sunt audiendi. Uel ſm aliū modum legendi literam.
4 † No.ꝙ de iudicio lato per principē secularē, etiā inter secula
res.papa pōt se impedire.⁊ sup eo statuere.lʒ nō ꝯtineat ma
teriā peccati cū ꝯtineat saltē honorē eccłie ⁊ fidei. put est ca
sus hic psupponēdo ꝙ rex Frācorū nō esset fautor iudeorū.
5 sed iudex ⁊ vitor facit.c.i.de homi.li.vi.† No.vltimo ꝙ n pe
na.l.vel eius exceptione,nō appellat de hoc dixi in.c.ad no
strā.ē.e.Et hic examinat Pan.⁊ Bal.in.l.a iudicibus.C.e.

Summarium.

1 ☞ Mittens nuncium ad Papam,ante citationem vel noti
tiam literarum appellare potest,ne iudex procedat,

1 **AD hoc sicut.** † Qui ante citationem vel notitiam literarum mittit nuncium ad papā appellare pōt, ne iudex procedat.sīs secun.h.d.Et de hoc quid operetur hodie missio nuntij dicam in.c.vt debitus.j.eod.⁊ faciunt de itineris arreptione dicta in.c.meminimus.ē.eo,

Summaria.

1 ☞ Deferens appellationi interposite ad papam cum lite
ris ordinarij,mittitur ad curiam.
2 Canonicus appellans a prelato,eo quod excedat modum in
corrigendo,debet audiri.
3 Iudex quando peccet deferendo:⁊ num.4.Et quando nō:⁊
nu.5.6.
7 Appellatio interlocutorie,hic procedit.

1 **DE priore.** † Qui nō detulit appellatio
2 ni interposite ad papā cū literis ordinarij,mittit ad curiam.h.d.† No.primo ex tex.ibi canonicus ſm intellectum gl.nostre qū canonicus appellans a prelato suo eo ꝙ excedat modū in corrigendo dʒ audiri ⁊ loquit hic tex.de regularibus quod patet p illud verbū priorē.qḋ potius intelligitur de regularibꝰ ꝙ irregularibus.c.nisi essent.⁊ ibi notat.j.de prebē.habet in de.⁊ si principalis.de rescrip.⁊ iō dū text.hic dicit suan enormitates intelligite cōmissas excedēdo modū corrigēdi. No.ex tex.ibi manifestas secundum intellectum Joan.and.in ca.j.de cens.li.vi.⁊ Host.⁊ Jo.And.in.c.lʒ in corrigendis.ē.de offi.ord.⁊ refert hic Panor.lʒ non sequatur qḋ vbi prelatus est notorie ⁊ manifeste criminosus si corrigat subditos pōt ab eius correctiōe appellari.dicendo Amice eijce trabem de oculo tuo.nam ex quo notorie est criminosus videtur ꝙ non potest corrigere,secundum predictos.Sed in contrarium est veritas qꝛ prelato est obediendum.lʒ criminoso.c.veritatis.⁊ ibi habet.ē.de dolo ⁊ ꝯtu.volunt doc.maxime Panor.in.c.sciscitatus.ē.de rescrip.viij.q.ij.c.nōne.glo.in.c.cū non liceat.ē.de prescri.etiā si esset irregularis. Inno.⁊ alij in.c.cum nostris.j.de conces.prebē.in.c.cum venerabilis.ē.de excep.⁊ iō intelligit tex.nostrū Panor.ꝙ hic iste prelatus appellaret extraiudicialiter ad papam pro suis criminibus quod bene potest subditꝰ facere.c.ex parte.j.de acco.⁊ ideo si nō de
3 ferat huic appellationi punitur vt in tex.† No.ex tex.ibi iste ille tali a cōtrario sensu,ex quo punitur hic non deferens appellationi iuste,ꝙ si iniusta est appellatio iudex non deferēs illi non punitur:imo peccat deferendo.qꝛ tūc sit sñia interlocutoria nō dʒ deferre appellationi.vt notat in.c.cum appellationibus.eo.ti.li.vi.Ratio quare iniuste pūciās interlocutoriā peccat.Et iō ꝯcurrentibꝰ illis qualitatibus in.c.cū eterni.de re iud.li.vj.punit ex pena illius decretalis iudex.⁊ ꝙ iniuste appellationi deferēs puniat voluit Ange.in.l.iudicibꝰ.⁊ est tex.in.l.quoniā iudices.a ꝯrio.C.eo.predicta pcedunt in appellatione a diffinitiua.sʒ in appellatione ab interlocutoria non punit iudex non deferens nisi a die inhibitiōis facte per iudicem ad quem.c.nō solum.c.romana.§.ꝙ si obijciatur eo.ti.li.vi.Ange.in.d.l.iudicibus.⁊ in.d.l.quoniā. In dubio tamen iudex a quo dʒ deferre appellationi.ita Inno.in.c.dilectio lo.ij.ē.de rescrip.⁊ dixi post Panor.in.c.ad hoc.⁊.j.ē.eo.⁊ faciunt que dixi in.c.ad nostram.ē.eodem.⁊ in rubrica.
4 † Ultimo not ꝙ iudex non deferens appellationi interposite ad papam punitur ⁊ intelligite arbitrio iudicis.ex quo pena nō declaratur.c.de causis.ē.de offi.dele.⁊ procedit in ciuilibus. In criminalibus aūt pena non est arbitraria. sed certa qꝛ est pena depositionis.c.decreto.ij.q.vi.⁊ ita debet intelligi glo.nostra hic.⁊ hec procedunt de iure canonico.de iure autē ciuili si loquimur in ciuilibus causis punitur iudex pena.xxx.pondo.i.librarum auri.l.quoniam iudices.C.eo.in criminalibus autē pena est arbitraria vt est text.in.l.n proconsulibus in fi.C.eo.⁊ ita hic Panor.declarans.ita glos.nostram Joā.An.tamen ⁊ Pet.de anch.in.c.i.eo.li.vi.tenent ꝙ in interlocutoria hʒ etiā locum pena.l.quoniam iudices.C.eod.⁊ dicunt etiam ꝙ dicta pena procedit tam in delegato quam in ordinario ⁊ ita tenet glos.secundam cōem opi.in.l.a proconsulibus in fi.⁊ ibi Sali.C.eo.Sed in veritate illa glo.non resedet in illa opi.sed postea mutat sñiam dans alium intellectum ad illam.l.in fi.⁊.l.quoniam expresse loquitur in ordinario,vnde cum sit penalis non debet extendi.⁊ etiam dum ibi punit accessorem simul cum ipso iudice.patet ꝙ loquitur in ordinario.qꝛ delegatus de iure ciuili non habet assessorem.§.j.in aut.de iudicibus. Et satis prouidetur superiori contra delegatum se male quouis modo habentem.qꝛ statim potest delegatum reuocare.l.iudicium soluitur.ff.de iudi.non sic in ordinarijs ideo.l.voluit contra inferiores non deferentes appellationibus puidere de pena.cum supiori.ita nō sit prouis
5 sum.† Quando ad eum appellatur qꝛ inferior se male habet sicut in delegāte.vbi tamē in rescripto esset cōmissa causa appellatiōe remota:tūc iudex nō deferēs appellationi intelligo in casu a iure non expresse permisso,non puniretur Inno.in c.pastoralis.in prin.j.eod.Panor.in.c.vt debitus versi.quin
6 tus.j.eo.† Et quod hic dicitur ꝙ punitur iudex nō deferens verum est nisi aliquam iustam causam habeat quare non detulit.sed inepte respondēs noluit deferre.ita Innoc.in ca.vt
7 debitus.j.eo.Ang.de are.in.l.sciendum.ff.de appel.† Et ꝙ interlocutorie appellatio etiam procedat in casu isto.tenet Ludouicus ꝙ habeat locum hec pena in consi.cccccj.quod incipit omnipotentis ⁊c.vt declarationem accipiat in.ij.col.⁊ praxi.dixi in.§.notabili illius tex.

Summaria.

1 ☞ A pena legis etiam particularis non appellatur.
2 Infamia publica non requirit aliam probationem.

1 **QUia nos.** † A pena.l.etiam particularis,non appellatur.h.d.Uel sic appellatio non defendit religiosum contra cō
2 stitutiones regulares.h.d.† No.primo ex tex.ibi respersi vel cōmitti.ꝙ quando infamia est publica aliter probari non debet.sicut de notorio facti permanentis dicitur.c.euidētia.j.de accusa.l.emptorem.in principio.ff.de acti.emp.Et si nō est publica probandā est. Ideo tex.vtitur huiusmodi alternatiua.⁊ fiet probatio per duos testes sicut de alia fama.glo.est in.l.iij.§.eiusdem.ff.de test.no.Bar.in.l.de minore.§.tormenta.ff.de questionibus. Faciūt notata in.c.veniē
3 lo.primo.ē.de test.† No.secundo ex text.ibi quin capitulo ꝙ capitulū generale religiosuʒ vt dicit hic Bal.post Jo.an.de pdicatoribꝰ ⁊ de minoribꝰ sicut hīt ꝙ sine ꝯfirmatiōe administrās eorū plati ex quo sunt electi.ita habēt etiā ex ꝯsuetudine vt infamati teneant cedere sue administrationi in mani
4 bus capituli.⁊ valet talis ꝯsuetudo.vt.j.subijciam † No.ex tex.ibi cedere prelatū.iūctis pcedētibus ꝙ platus regularis infamatus de crimine priuat administratione sua.qḋ intellige ſm glo.hic quādo indicta sibi purgatione in ea succubuit iuxta ea que habent in.c.quotiēs de purg.ca.secus si non fuisset indicta purgatio:qꝛ licet regulares prelati magis de facili puniātur ꝙ seculares.c.qualiter ⁊ qñ.lo.ij.in fi.j.de accu.tñ sola infamia nō sufficit ad priuationē eorū.c.lʒ olim.⁊.c.p tuas.
5 j.de simo.lʒ hic.† Innoc.videatur velle hic esse casum ꝙ sola infamia sufficiat cuius intellectus est cōtra.d.c.p tuas.⁊ etiaʒ reprobat rōne.nā fama in criminalibus nō facit probationē.dixi in.c.i.ē.e.ergo multominꝰ sola infamia nō sufficiet ad priuationē.vnde necesse est subaudire ad tex.nostrū qḋ glo.voluit ꝙ iste prelatus succubuerit in purgatione. Alius fuit intellectus Host.quē sequuntur cōiter doct.ꝙ iste loquat stāte sic pticulari cōsuetudine illius regionis.puta predicatorum vel minorū ꝙ eorū plati infamati de crimine debeāt in capitulo generali renūciare sue administrationi in manibus capituli ⁊ diffinitorū.Et ideo sit sensus litere ꝙ si noluerūt renūciare ⁊ ppterea appellēt ꝙ appellatio eos nō tuetur.⁊ sic ha
betis

betis tex. ꝙ sicut ab executiõe iuris cõis nõ appellatur. c. pasto
lis ⁊ ibi dixi. s. eo. Ita ab executiõe iuris pticularis. s. psuetu
dinis priuate religionis. ⁊ faciũt que dixi in. c. ad nram. s. eo.
nec obstat. c. admonet. ⁊. c. ꝙ in dubijs. s. de renũ. dum vult ꝙ
renunciatio dz fieri in manibus superioris. ⁊ tex. in simi. cum
glo. in. l. legatus. ff. de offi. presidis. glo. in cle. i. de renũ. qz ve
rum est nisi stante cõsuetudine aliter disponatur quatenꝰ fa
cta etiam in manibus nõ habẽtis ptãtẽ cõferendi. ⁊ similiter
tollitur Innõ. c. in singulis. s. de sta. mo. dũ videt velle ꝙ capi
tulũ generale nõ possit priuare aliquẽ prelatũ. nec obstat si in
sistatur ꝙ imo consuetudo nõ valeat per. c. cum venerabilis. s.
de cõsue. vbi cõsuetudo renũciãdi sine licẽtia superioris non
valet. qz ille tex. loquit de absoluta renũciatione que fit nulla
subsistẽte cã ⁊ ad votũ renũciantis. nos loquimur de renun
ciatiõe facta cũ causa. s. ppter crimẽ que etiã magis verisimi
liter valet facta vt in casu nostro in manibus capituli. qz prela
ti huiusmodi sic stante cõsuetudine ex sola electione sine con
firmatione ius administrandi habebãt. nõ mirum si in mani
bus capituli ⁊ sic eligentium magis de facili renũciant quam
alij electi ⁊ cõfirmati a superiore qz isti postea renũciãt in ma
6 nibꝰ superis per notata in. c. si electio. de elec. li. vi. † Et ideo
infert hic Bal. ꝙ vertente scismate pretẽdentes se papã re
nunciare possunt in manibus cõcilij generalis ex quo Papa
a nemine superiore cõfirmatur ⁊ faciũt que habent in. c. i. de
renun. lib. vi. faciũt que pulchre ponit Lando. in cõsi. pe. quod
est numero. cccclxxiij. Et iste text. sm predictum intellectum
Host. facit ad id quod firmat Lando. in predicto consi. vbi di
cit ꝙ si papa sit scandalosus ⁊ monitus per consilium vt pro
scandalo vitãdo cedat papatui si noluerit cedere habet per
inde ac si cessisset. ⁊ alius poterit eligi. mouetur per ea que ha
bentur in. l. sancimus. §. quem autem. C. ad treb. in. l. in omni
bus. la. i. cum glo. ff. de pretorijs stipula. in. l. damni infecti. la.
i. §. si. ff. de dam. infec. in. l. i. in fi. cum. l. seq. ff. de institoria. in
l. i. C. de acti. ⁊ obli. quod tamen dictum indigeret altiori in
dagine. ⁊ de illo multum dubito. Nam licet papa possit ceda
re nolens papatui. c. i. de renun. lib. vi. quod tamen possit mo
ueri vel cogi ad cedẽdum nullibi cauetur. Exhibescimus ergo
cũ fine. l. loquimur. l. illã. C. de colla. §. cõsideremus. in authẽ.
de triente ⁊ semisse. preterea cum papa nõ habeat superiorem
c. aliorũ. ix. q. iij. c. erectionẽ. i. c. si qs per pecuniam
lxxx. dist. quomodo ergo poterit moueri ⁊ cogi ad cedendum
facit quod voluerunt Hosti. ⁊ Jo. and. in. c. proposuit. de con
7 ces. preben. † Ubi tenent ꝙ licet ꝯtra papã habeat locũ denũ
ciatio euangelista tñ illa vltima pe denũciationis si nõ audi
uerit dic ecclesie non habet locum in hoc seculo. sed intelligit
dic ecclesie. s. triumphanti. de quo in. c. nouit. de iudi.

Summarium.

1 Iurisdictio ad delegatum a quo fuerat appelatum re
uertitur, si appellans non prosequitur appellationem in ter
mino. ⁊ nu. 2.]

1 A Daures. † Si appellans nõ prosequi
tur appellationẽ in termino
hominis reuertitur iurisdictio ad delegatũ a quo
2 fuerat appellatum sicut ad ordinariũ. h. d. † No.
primo ex tex. ꝙ delegatur a quo est appellatum. parte nõ pro
sequente appellationem intra terminum assignatum ab ipso
delegato reassumit iurisdictionem ⁊ procedit in causa. ⁊ idem
est in termino iuris. qz quo ad hunc effectum equiparatur. c.
tum sit. s. eo. Et sic habetis hic bonũ tex. ꝙ per appellationẽ
iurisdictio delegati nõ extinguit. sed melior est text. iste. c. cũ
cessante. j. eo. imo etiã ex quo tex. ille generaliter loquit si de
legatus detulisset appellationi. tñ posset pte non prosequente
appellationem intra terminũ siue iuris siue hoĩs pcedere in
causa. qz ꝙ dicitur deferẽdo amittere delegatũ iurisdictionẽ
c. cũ appellationibus. eo. ti. li. vi. verũ est duobus cõcurrenti
bus ꝙ pa prosequebatur appellationẽ. Itẽ ꝙ iudex ad quẽ
acceptet dilationẽ. ita gl. in. d. c. cũ appellationibus. alias al
tero istorũ deficiẽte pcedet delegatus in causa vigore prime
iurisdictionis. qz nõ dicitur abdicatũ ꝙ cũ effectu non durat
abdicatũ. c. relatũ. in simili. j. de cleri. non resid. l. i. in fin. ff. qd
quisqz iur. l. arbiter. intra certum. ff. de arbi. Et ita transit pa
nor. ex quo ergo potest delegatꝰ qui detulit appellationi re
assumere cãm ⁊ in ea pcedere his casibus ergo videtur ꝙ po
terit pendente appellatione non obstante ꝙ detulerit appel
lationi expedire omnia que tendunt in faciliorem executionẽ
appellationis cum causa sit quandoqz ad eum reuersura. er
go. sua interest vt magis expedita ipsa causa reddatur. Sicut
in simili dictum est. in. c. cum teneamur. s. eo. qd tamen est con
tra notata per Panor. in. c. questioni. s. eod.

Summaria.

1 Appellasse videt. qui se ⁊ sua protectioni sedis apostoli
ce submitti nõ expresso etiã verb. appellatiõis. ⁊ nu. 2. 4. ⁊. 5.
3 Subijcere se protectioni superioris, propter grauamen sibi
illatum, vel comminatum, habet vim appellationis ⁊ respe
ctu cuius iudicis. nu. sequen.
6 Attẽtata post appellationem extraiudicialem. qñ sint nulla.
7 Iudex vbi potest sentire commodum ex iurisdictiõe, nõ põt
cognoscere an sua iurisdictio ⁊ quando id alias. nu. 8.

1 A Daudientiam. † Qui se ⁊ sua
ptectioni sedis
apostolice submittit lz appellationis verbũ non
exprimat tñ appellasse videt. Diuiditur in duas
partes. In prima narrat factum. In secunda dat iudices. se
2 cũda ibi lz. † No. ex tex. ibi nr̃ protectioni. ꝙ vbicũqz verborũ
formalitas nõ est de substantia actꝰ non refert qualiter ver
ba exprimãtur, dũmodo de mẽte ꝯstet. facit. c. intelligẽtia ser
monũ. ⁊. c. in his. j. de ver. sig. c. petitio. s. de pcur. secus si ver
3 ba essent de forma. l. i. in prin. ⁊ ibi habet. ff. de ver. ob. † No.
ex tex. ibi ptectiõi nr̃e, ꝙ subĳcere se ptectiõi supioris ppter
aliquod grauamen sibi illatũ vel cõminatũ equipat appella
tioni. ⁊ hz effectũ suspendendi iurisdictionẽ iudicis a quo ac
si fuisset appellatũ Doct. ponũt maxime Jean. in. c. cordi. in
prin. eo. li. vj. Bal. in aut. si quis vero litigantiũ C. de epis. au
di. ⁊ lz tex. dicat nostre. Et sic dicat de papa. tñ idẽ est in alijs
superioribus qui pñt adiri p appellationẽ. ⁊ facit gl. in simili
4 c. i. maxime in verbo nos. eo. ti. li. vi. † Et sic habetis, qd non
est necesse in appellatione exprimere verbũ appello sed suffi
cit aliud equipollens. quod intelligite verum dummodo pro
cedant que ad appellationem necessaria sunt. qz si appellatur
ab interlocutoria, ⁊ exprimatur cã ⁊ seruetur forma. c. cordi.
eod. ti. lib. vi. tunc absqz eo ꝙ exprimatur verbũ appello suffi
ceret dicere subĳcio me protectioni superioris. ⁊ ita declara
5 tur tex. noster per doct. † Et sic habetis qd illa verba subĳcio
me protectioni superioris, fm formam appellationis, platam
eximitur respectu illius cause ipm pferentẽ a iurisdictiõe iu
dicis a quo ⁊ sic habetis limitationem. ad ca. recepimus. j. de
priui. ad. c. i. in prin. de ver. sig. li. vi. vbi subiectus vel recept⁹
ad ptectionẽ apostolicam non tamen ab ordinario est exem
ptus. tamẽ vnum notate qd lz receptio ad protectionem non
faciat quem exemptum tamen eius contrarium puta exclusio
a protectione qz statutum dicat si extra protectionem ciuita
tis istius illum priuat quasi bannitum illa ciuitate. etiã vt de
negetur ei audientia. ita Cy. in. l. i. C. de natura. libe. Bald. in
6 authen. cassa in. i. col. C. de sacrosan. eccle. † No. ex tex. ibi de
nunciantis non tenere. ꝙ attentata post appellationẽ extraiu
dicialem. fm. D. Anto. hic interpositã si per ipsũ in iudicem
attentant que sunt ꝯ appel. sunt nulla ipo iure. faciunt dicta
in. c. i. s. eo. Glo. in verbo. cognitione. in fi. timore ꝯrij. s. qz in
tex. dicitur ꝙ sine cause cognitione iste excõmunicauit cũ esset
ab eo appellatum ⁊ sic videbatur ꝙ excõmunicatio non tene
ret. ergo a ꝯrio videt innuere tex. ꝙ cum cause cognitione he
ne posset procedere iudex a quo. Contra ea que vidimus in. c.
super eo. lo primo. s. eo. cañ. cꝫ. si a iudice. ⁊c. non solum. eod.
tit. li. vi. propterea glo. nostra dat intellectum ad text. nostrũ
quod iudex a quo hic procederet ex noua delegatione qz pa
pa ad quem erat appellatum de nouo delegauit causam iudi
ci a quo. Et ideo si cũ cause cognitione processisset a ꝯtrario
fatetur text. ꝙ pcessus valuisset. qz nõ pcedit ex prima pote
state que bene est suspẽsa per appellationẽ. d. c. super eo. cum
alijs ꝯtrarijs. sed pcedit ex noua potestate ꝙ notata ad limi
tationẽ dictorũ iuriũ. Et ideo in casu nostro pcessus nõ va
luit. qz sine cause cognitione processit. vt voluit glo. in ca. eccle
sia sancte marie. s. de ꝯsti. ⁊ Bar. in. l. platam. C. de senten. ⁊
⁊ interlocu. om. iud. in. l. ij. C. de sent. ex peri. rec. Doct. fatentur
hunc intellectũ gl. esse in se verũ. sz non est bonum ad tex. no
strũ. qz non est verisimile ꝙ papa causam appellationis dele
get iudici a quo. c. prime sequenti. ⁊. l. eos. in prin. C. eod. imo
ille tex. probat ꝙ nec possit si velit ꝯmittere cãm appellatio
nis iudici a quo qd patet per verbum fas. ibi in text. positum
ꝙ importat ius diuinũ. qd quidẽ est immutabile per papam
Inno. in. c. q in ecclesiarũ. s. de ꝯsti. §. sz naturalia. insti. de iu
re natura gen. ⁊ ci. Sz ex alio videt reprobandus iste intelle
ctus. qz est de directo ꝯ tex. nostrũ ibi denunciatis non tenere.

nam sñia exc.lata etiã sine cause cognitione valet ⁊ tenet.c.sa cro.j.de sen.exc.ergo licet hic iudex iste processerit sine cause cognitione dummodo defectus non sit in iurisdictione sententia excommunicationis valebit cuius contrarium vult hic text ergo de necessitate pssupponendũ est ꝙ hic iudex a quo non procedebat ex noua delegatione.qꝛ tunc habuisset iurisdictionẽ.⁊ lꝫ sine cause cognitione pcessisset.valuisset tñ excõmunicatio.ꝙ est ꝯ tex.nostrũ vnde tenendũ est ꝙ hic papa illa verba sine cause cognitione apposuerit narrando accidentiã facti.nõ vt iuris ministeriũ importet. Et idõ non est sumendũ argumentũ a ꝯtrario sensu ex eis vel subaudiatur dictio maxime.

7 †Aliud habetis ex glo.quicquid dicat hic Joã.an.ꝙ vbi iudex ex iurisdictiõe põt sentire cõmodũ, non potest cognoscere an sua sit iurisdictio a. An ne.⁊ clarius voluit glo.in.l.de iure.ff.ad municip.⁊ ibi Bar.⁊ Bald.in.l.ij. licet Bar.⁊ Ange.ꝯ.ff.si qs in ius voc.non ier.⁊ Bald.in.c.conquerente.j.de resti.spol.⁊ do.Anto.hic ꝙ intelligatis non esse verũ qñ illud cõmodũ ptineret ad dignitatẽ vel officiũ. Jta ꝙ iudex nihil pciperet.nã ex hoc nõ intelliget suspectus ⁊ ideo posset cognoscere an sua sit iurisdictio. Jta Bal.in.d.c.conquerente.per tex.in aut.bona damnatorum.C.de bon.da.⁊ facit p Bald.glo.in.c.cũ psone.de priuil.li.vi.

8 †Aliud colligit.do.Anto.ex illa glo.ꝙ vbi litigat de exemptione,qꝛ pars declinat iudicẽ dicendo se esse exemptã non põt iudex iste cognoscere an sua sit iurisdictio.⁊ sic de exemptione iudicare.qꝛ reddit suspectus.⁊ ita Jnnoc.in.c.ex parte.lo.i.j.de ver.sig.in.c.venerabili.j.de censi.sed in contrariũ est tex.in.d.c.cũ persone.⁊ ibi glo.sed potestis respõdere fm̃ Panor.qꝺ ibi iudex non cognoscit de priuilegio exẽptionis vt de illo iudicet.sꝫ vt se instruat.qꝛ forte reuocabit preceptum vel citationẽ si videbit priuilegiũ.nec ibi dicit in tex.ꝙ debeat iudicare de priuilegio.sicut in simili iudex a quo non potest iudicare de iustitia vel iniustitia appellationis.c.dilectus.lo.ij.ꝫ.de rescrip.tamen vt se informet de iustitia vel iniustitia,quia forte videns se grauasse reuocabit grauamen. poterit iudex a quo cognoscere.ita Jnnoc in.c.pastoralis.§.preterea.ꝫ.de offi.del.facit tex.in.c.si a iudice.eo.tit.lib.vi.in glo.in verbo.teneris vel aliter licet possit esse iudex vt ibi dicit glo.tamen poterit recusari,sicut in simili videbimus in.c.postremo.j.e. dicit tamen Panor.ꝙ vt iudex suspectus appelletur respectu commodi ꝙ sentit ex sua iurisdictione puta sportularum inspicienda est qualitas iudicis.⁊ qualitas sportularum.c.et si questiones.j.de simo.

a ❡ Sua sit iurisdictio. Adde ad materiã vltra allegata hic p do. Prepo. Alexã. in ꝯsi.i.incipi.ponderatis his in.v. vol.fo.i.do. Jas. in.l.ex quocunqꝫ in.iij.col.versi.ex prima parte.glo. vbi ponit regulã ꝙ qñ dubitat de iurisdictione iudicis citantis qꝺ ipe põt cognoscere an sua sit iurisdictio siue ad eum spectet cõmodum sportularum siue nõ,quã regulam limitat decẽ not. modis. Sed qd in iudice delegato nũqd pcedat dicta ꝯcl.vide p eũdẽ do. Jas.in iiij.col.post Ange.in.d.l.ex quacunqꝫ.in.iij.col.in versi.sexto. fallit ⁊ in versi.seq.

Summaria.

1 ❡ Causa non est remittenda ad iudicem a quo,nisi de consensu partium.

2 Causa appellationis,non est remittenda ad iudicem a quo.

1 Accepta con. †Causa nõ est remittenda ad iudicẽ a quo

2 nisi de consensu partiũ.h.d. †Nota ex tex.nostro ꝙ causa appellationis non est remittenda ad iudicem a quo.nec ipse appellans ad eum est remittendus. Fallit primo nisi de consensu partium. Fallit secundo nisi appellatio esset friuola.c.cum appellationibus friuolis.eod.ti.lib. vi. Fallit tertio.nisi pronunciaretur male appellatũ in interlocutoria.c.vt debitus.j.eod. Fallit quarto nisi remittatur pro absolutione excommunicationis qꝛ remitti potest.⁊ de honestate est remittendus.c.cũ contingat.ꝫ.de offi.dele.c.p tuas. j.de sent.exc.Glo.in verbo, consenserint.⁊ angit nunquid de consensu vnius partis,puta appellantis possit recedi ab appellatione ⁊ ire ad iudicem a quo.de quo in.c.interposita.§. illa deniqꝫ.j.eodem.

Summaria.

1 ❡ Delegatus appellatione remota recusari potest, si sit impetrantis consanguineus.⁊ nu.2.

3 Aduocatus potest recusari,ne sit iudex in eodem negotio,in quo aduocatus erat.

4 Judex suspectus potest recusari ex pluribus aliis causis.

6 Judex quantumcunqꝫ suspectus,nisi recusetur,est iudex.

6 Clausul.appellatione remota non excludit quo minus iudex possit recusari.

7 Princeps possitue tollere recusationem: vide ⁊ nu.8.

9 Consanguineus potest recusari.

10 Ubi pari modo,quis est consanguineus litigantium, non potest ab altero eorum recusari.

11 Suspitionũ propter quas iudex recusatur, tres sunt species. Uide de vnaqueqꝫ per discursum.vsqꝫ ad finem cap.

1 Postremo. †Delegatus appellatione remota recusari potest si sit impetrantis consanguineus. vel in eadem causa fuerit aduocatus.vel alia iusta causa suspitionis

2 proponatur. †No.primo ex tex.ibi ꝯsanguineus.qꝛ ꝯsanguineus iudex in cã ꝯsanguinei sui põt recusari eanqꝫ suspectus ⁊ dicit ex mẽte Jo.an.gl.⁊ scribentiũ hic ꝯsanguineus attento.cõmuni vsu loquẽdi.omnis qui siue ex parte patris, et sic linea masculina.siue ex parte matris ⁊ sic linea feminina.est sanguine cõiunctus. Et hoc etiã voluit Jo.and.⁊ ibi notatur in rubri.j.de ꝯsang.⁊ affi.voluit Bar.in.l.cũ quidã.§.qꝺ dicit.ff.de acq.here.Bal.in.l.fi.C.de ver.sig.⁊ in.c.si.pater.de testa.li.vi.vsqꝫ ad quem gradũ fiat ista recusatio dicã in glo.

3 †No.ex tex.ibi.in eodem negotio aduocati ꝙ aduocatus potest recusari ne sit iudex in eodẽ negotio in quo aduocatus. Et nos pulcherrime instruit impera.in.l.proxime.ff.de his.que in testamẽto dele.ꝙ post collucutationem cum aduocatis partiũ iudex in deliberatione cause dꝫ liberare semotis aduocatis. Et notate tex.dũ dicit eodẽ negotio.qꝛ idẽ est negotiũ pñ eadẽ cã durat.lꝫ diuersa instantia fiat vt voluit Jo.and. in.c.fi.de testi.li.vi.faciunt notata in.l.fi.ff.de testi.⁊ in.c.insuper per Jnnoc.⁊ notata in.c.cum a nobis.ꝫ.de testi.⁊ ideo in alia cã aduocatus bene posset esse iudex.nec recusabitur. Jta doc.vbi prime ⁊ hic per tex.nostrũ. Et idẽ dicit hic Panor. esse in ꝯsultore.p e a ꝗ habẽtur in c.irrefragabili.ꝫ.de offi.ordi.⁊ tangam in suspitionibus.

4 †Nota ex text.ibi.vel alia iusta causa.ꝙ iudex suspect⁹ potest recusari ex pluribus aliis causis ꝙ propositis.quas.j.ennumerabo.

5 †Not.ex tex.ibi poterit recusari ꝙ iudex quãtũcũqꝫ suspectus nisi recuset est iudex, ⁊ potest pcedere.⁊ sic necessaria ergo est ppositio recusationis.facit tex.in.c.iudex ab apostolica,de offi.del.in.vi.⁊ facit l.in priuatis.ff.de iudic.nam ibi pater põt esse iudex in causa filij.⁊.iij.q.vij.§.tria.⁊ tñ recusari põt.ratẽ tanquam consanguineus.vt hic.⁊ facit.l.qui iurisdict.cum ibi no.ff.de iurisdi. om.iud.

6 †No.ex tex.ibi appellatione remota.ꝙ clausula ap.re.nõ excludit quo minus iudex possit recusari.faciunt no.in c.super eo.lo.ij.ꝫ.eod.⁊ ibi dixi.⁊ sic habetis ꝙ excluso vno modo defensionis.s.appellationis est que defensio.c.suggestum.ꝫ.eo.non tñ excludit alios modus.s.recusatio ꝗ est etiã defensio.c.cũ inter.ꝫ.de excep.c.qꝛ suspecti.iij.q.v. notatur in

7 l.fi.C.de sen.⁊ interlo.om.iudi. †Sed opere precium est scire nunquid princeps possit tollere hũc modũ defensionis.s.recusationẽ ⁊ videt dicendum ꝙ nõ.⁊ ita tenet Panor.in.c.ad hec per glo.ibi.ꝫ.de rescrip.in fi.⁊ etiã effectualiter ꝯsiderante tꝫ in.d.c.cũ inter.⁊ꝫ Gemi.in. d.c.iudex ab apostolica. qui adducit glo.ij.q.vi.c.si qs erga.⁊ p hac opi.facit text.in.d.ca. cũ interdum sentit ꝙ est defensio.⁊ in.d.c.qꝛ suspecti.sed defensio est iuris naturalis:ergo tolli non potest per principem d.§.sed naturalia insti.de iure natura.gen.⁊ ciui. Jn contrarium tꝫ Spec.in tit.de recus.§.i.vsi.quid si causa ꝛ.ap.in.d.c.iudex.⁊ Bal.in.l.fi.§.de sent.⁊ interlo.om.iud.⁊ tenet glo.in.l. apertissimi in verbo omnes lites.C.de iudi.⁊ꝫ Ang.⁊ Jmol. in.l.i.§.interdũ.ff.a quibus appel.non lic.vbi concludunt qꝺ princeps possit tollere recusationẽ.⁊ ita Jmo.in.c.ex transmissa.ꝫ.de for.compe.mouentur qꝛ potest tollere appellationem.d.§.interdũ.⁊.c.pastoralis.j.eod.l.i.C.de ten.prefec.preto ⁊ appellatio non est minus equa defensio,quam recusatio cum hec tendat ad corrigendam iniquitatem commissam.⁊ illa suspicatur de iniquitate ꝯmittenda.item cum recusatione omissa si iudex ledat potest emẽdari per appellationem.sed appellatione exclusa non potest emendari iniquitas per recusationem.plenior ergo est prouisio ⁊ defensio appellationis.⁊ magis necessaria quam recusatio. Non obstant contraria.⁊ primo glo.in.c.ad hec.ꝫ.de rescrip.quia non dicit quod princeps non possit tollere.sed dicit ꝙ ex certa scientia concedendo literas intelligatur cõcedere saluo iure recusationis. quasi velit glo.ꝙ clausula ex certa scientia non excludat recusationem.⁊ est ratio qꝛ committendo iudici suspitio ex certa scientia.certa scientia nullum alium effectum habet nisi quia tollit obstantia actui.vt voluit glo.in cle.ij.⁊ ibi doc.de rescri. in.c.pastoralis.§.preterea.ꝫ.de offic.delega.in.l.eos in principio.⁊ ibi Bald.C.eo.⁊ princeps agendo ex certa scientia videtur dispensare super omni quod impediret actum eius ne valeret vt voluit Jnnocen.in.c.veniens.ꝫ.de fili. presbyterorum.in.c.diuersis fallacijs.j.de cle.coniu.not. Jmo.post

Bar. in l. quidam consulebat. ff. de re iud. sed ad validitatem
commissionis non requiritur q excludatur suspitio. qr commissio facta iudici suspecto valet mero iure. ⁊ ille est iudex et
potest procedere, nisi recusetur. vt hoc tex. nostro non mirum
si clausula. ex certa scientia. vel certa scientia principis. non tollit recusationem nec suspitionē. qr potest ius eius solum est circa validitatē eius. sed commissio est iam de se valida. ergo ⁊c.
Non obstat argumentum de defensione non tollenda. qr licet non possit tollere defensionem principis. de. pastoralis
de re iud. tñ modalitatē siue modū defendendi bene potest
tollere. quia illa sunt de iure positiuo. vt videmus in simili.
qr tollit appellationē. d. §. interdū. ⁊ ita soluit. d. Anto. in. c. i.
8 in. i. carta. ē. de rescrip. † Dicite ergo q ex certa scientia committendo iudici suspecto non vr tollere recusationem. ita gl.
in. d. c. ad hec in dubio causam cōmittendo non vr tollere recusationē. d. c. cū inter. ⁊ ita dz intelligi glo. in. d. c. si quis erga. expressa aūt mentione facta. non obstante recusatione. vr
tollere solum friuolam exceptionem recusationis ita Specu.
in. d. versi. quid si causa. Lap in. d. c. iudex. Bald. in. d. l. si. per
ea que habentur in. c. pastoralis. ⁊. eo. in. c. ex parte lo. ij. ē. de
offi. dele. In specie aūt faciendo mentionē de certa specie suspitionis. puta non obstante q sit consanguineus valebit cōmissio. nec per hanc causam poterit recusari. ita Spec. Bal.
⁊ lapus vbi proxime. nā cum suspitio sit de iure positiuo respectu effectus recusandi vt in. d. c. cū inter. que sunt de iure
positiuo bene possunt a principe tolli. l. si. ⁊ ibi glos. C. si contra ius vel vti. pu. Inno. in. d. c. que in ecclesiarū. ⁊ iō cū papa
non legetur iure positiuo nec aliq principes ⁊ eorum sententie
sint pro lege. l. fin. C. de legi. intelligite expressa cā in eis. ita
Inno. per illū tex. in. c. vt nr̃ri. ⁊. vt ecclesiastici bñficiſ qr nō
expressa cā non hz vim. l. iō papa suspectus recusari non pōt
ita glo. no. in. c. i. ad finē. de concef. preb. lib. vi. ⁊ ideo nec concilū generale. intelligite in quo est papa vel vacāte sede cum
positiue legi nō subiaceat recusari non pōt lz consilium prouinciale vel particulare sic. c. i. ē. de iud. ⁊ ibi doc. quicquid voluerit ibi glos. Et ideo cum de cardinalibus papa summoopere confidat iuxta notata in l. i. in si. ff. de offi. prefe. preto. Et
in l. vnica. C. de sententia prefec. preto. Cardinalis recusari
non potest. Ita ino. in. c. nouit. ⁊. eod. ponitur per do. Anto.
post Jo. and. ⁊ Host. in. c. ad petitionem. ⁊. de accusa. faciunt
9 que dixi ex mente Bald. in. c. cum parati. ē. eod. † Glo. super
vbo cōsanguineus. in si. habetis ex glo. q ille consanguineus
potest recusari. qui est in gradu succedēdi ab intestato vt possit succedere aliquo casu. Et ideo cum hodie vsq ad decimū
gradum succedatur agnatis ab intestato. §. si. inst. de leg. cog.
succ. Et cognati sint redacti ad instar agnatorum. §. nullam.
in auth. de here. que ab intest. defer. Etiam cognatis succeditur vsq ad decimum gradum. ⁊ ideo gl. debuit dicere ad decimum gradum secundum iura hodierna. Et cū glo. transit
Host. Bal. ⁊ Inno. q suspicio intelligatur vsq ad gradum
succedendi durare. Et pro glo. facit gloss. in. l. si femina. C. ad
turp. vbi suā vel suorum iniuriam dicitur pars prosequi vsq
ad gradum succedendi facit glo. in. l. vt vim. cum ibi no. ff. de
iust. ⁊ iure. Et ita Bar. ⁊ Ang. in. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisd. om. iud. do. Anto. in. c. cum contingat. ē. de foro comp.
in. c. insinuante. ē. de offi. dele. licet glo. in. c. requisisti. ⁊. de testa. in. c. i. xij. q. ij. videntur sentire q solum vsq ad quartum
gradum de iure canonico sit locus successioni, ergo secundum
has gl. restringetur suspicio ad illum gradū. Jo. an. hic dicit
q cū ex linea masculina soleāt etiā vltra decimum gradū vindicari offense. in femina autē non tantum curatur q hoc erit
arbitriū iudici ɔsiderare ex cōsuetudine patrie affectionē quam
solet haberi inter cognatos ⁊ agnatos. ⁊ iuxta eam iudicare
de suspitione. ⁊ satis videtur inclinare Panor. iuxta consuetudinem patrie. do. Anto. non firmat pedes. Bald. reprobat
Jo. an. qr verbū ɔsanguinei est de iure certum ⁊ determinatū. sed vbi significatio vbi est determinata non recurritur ad
10 arbitriū iudicis. l. itē in legati. §. paruī. ff. de leg. iij. † Habetis scḋo. ex glo. vbi pari modo quis est ɔsanguineus litigātiū, nō pōt ab altero eorū recusari vt suspectus. secus si imparitas esset in gradu. d. §. de vno. ⁊ ita doct. hic. † Habetis ter-
11 tio ex glo. plures alios esse casus suspitionū de quibus glo.
se remittit Vos dicite triplicē esse speciē suspitionū propter
quas recusatur iudex. Prima respectu amoris. ⁊ hic cū verisimile est ex coniecturis q vna pars sit magis delicta a iudice
q alia. ita. d. Ant. hic p ea que habent in. c. accedēs. lo. i. ⁊ lo.
ij. ē. vt lit. nō ɔte. Scḋa est species respectu odij. qr verisimiliter apparet q iudex hz partē odio. c. cū sup ⁊ ibi text. fin intellectum glo. ē. de offi. dele. ita do. Anto. hic. Tertia species
est indifferens. s. ob aliā causam quam propter amorem vel
odium partis. Discurrendo ergo nominatim. Quot amaueru supra meos hos. dicite nominatim suspitiones esse infrascriptas. Prima ergo est suspitio incipiendo a specie amoris
quando iudex est nimis amicus partis. c. ad hec. vbi tex. ē. de
rescrip. c. cum. R. canonicus ⁊ ibi Panor. ē. de offi. dele. c. accusatores. el quarto. iij. q. v. Secunda species si est consanguineus aduersarij vt hoc tex. nostro. Tertia species si est affinis aduersarij. vt voluit glo. in. c. ii. ē. vt lit. non conte. Specu.
in ti. de iud. deleg. §. superest versi. quid si affinis faciunt notata in l. aut si affinitate. ff. de procur. in. c. ij. de procur. lib. vi.
vbi propter affinitatem cum aduersario factam remouetur
procur. ergo ⁊ iudex recusabit per ea que dicā in pe. specie. nisi
tamen qualitas persone eliderēt presumptionem affectionis
que resultat ex affinitate, puta qr esset religiosus bone cōsciētie integritatis. ita Inno. ⁊ d. Benedictus in. c. cum. R. canonicus. ē. de offi. dele. Spec. in. d. §. superest. versi. quid si non
est. Quarta est species si est prelatus ecclesie cuius cause vult
esse iudex. Ita Spec. in tit. de iudic. dele. §. superest versi. item
q vult. item Panor. in. c. cum venissent. ē. de iudic. in. c. ad audientiam. ⁊ ibi do. Anto. post gl. ē. e. quicquid dicat glo. in. c.
cum persone. de priui. lib. vi. Quinta species si consanguineus est prelati recusabitur ne sit iudex in causa ecclesie ita
Spec. in. d. §. superest. versi. quid si prelatus. ⁊ ibi Jo. and. in
addi. ita dom. Anto. ⁊ Panor. hic. ⁊ Panor in. c. insinuante
per illum tex. ⁊ ibi aliq. ē. de offi. dele. quicquid arguat in contrarium Spec. vbi supra. ⁊ ita Joan. and. ⁊ Genu. in. c. iudex
ab apostolica de offi. dele. li. vi. Sexta est species si iudex est
clericus aduersarij. ita Jo. an. in. c. legitima. e. ti. li. vi. Septima. si est scholaris aduersarij. iij. q. v. accusatores. lo. iij. Et et
Panor. voluit in. c. cum. R. canonicus. ē. de offi. dele. faciunt
notata per Inno. in. c. i. ⁊. de magistr. tex. ⁊ ibi glo. in. l. liberto.
ff. de obseq. liber. l. quid ergo. ff. de in b. Octaua species si magister est. siue doct. aduersarij. ita Specu. d. §. superest. versi.
quid de magistro. ita Panor. in. d. c. cum. R. licet Jo. an. in. c.
cōmque. ē. de offi. del. teneat ɔtrā p tex. ⁊ ibi no. Bal. in auth.
habita. C. ne fil. p patre. ⁊. §. pen. in pemio. ff. Nona species
si aduersarius est famulus iudicis. d. c. insinuāte. Speci. vbi
proxime vsi. item si velit. q intelligite durante famulatu. non
aūt post. p notata in. l. i. §. idē rescripserunt. ⁊ ibi Bart. ff. de
qōni. ⁊ p Panor. in. d. c. cū. R. si tñ aliqua reuerentialis obedictia post solutū famulatū remaneret non cessaret suspitio.
per notata vbi prime. Decima si vicarius est epi iudex. nam
tunc etiā in cā famuli epi pōt recusari. tex. est in. d. c. insinuante. ⁊ ibi Panor. Vndecima est si socius est in domo aduersarij. ita Panor. in. d. c. cū. R. Duodecima si est cum canonicus
aduersarij in eadē ecclesia. tex. est in. d. c. cum. R. ⁊ spec. vbi proxime vsi. itē qd si socius ⁊ vsi. itē si canonicus. Tertiodecima
in subdito qui nō pōt esse iudex in causa dñi. c. accedens. lo. i.
⁊ melius el. ij. ē. vt lit. nō ɔt. qd verū durāte subiectione. alias
secus dixi in. r. spē. Quartadecima si iudex est suffraganeus
aduersarij. d. c. accedens. lo. i. spec. vbi prime versi. itē si suffraganeus. Quintadecima est si iudex est aduocatus aduersarij vel
fuit in eodē negotio. vt hic text. ⁊ dixi in textualibus. si tñ aduocatus est domesticus iudicis ex hoc non pōt recusari iudex
nisi attenta qualitate prauitatis aduocati ⁊ facilitatis iudicis. aliud videaf dicēdū. ita Host. p illū tex. ⁊ ibi Panor. ⁊ aliq
in. c. i. ē. de cōfi. iud. ⁊ videte que scribuntur in. c. ex insinuatione. ⁊. eo. Sed vbi aduocatus esset dominus iudicis pōt tūc iudex recusari. ita Host. Jo. and. in. c. i. ē. allegato. facit. c. accedens. el. ij. ē. vt lit. nō ɔte. Sextadecima si fuit pcur. in ea cā. p
ea q habētur in. c. si. de testi. li. vi. per. do. Ant. in. c. cū a nobis.
ē. de testi. ⁊ no. in. d. c. insinuante. ⁊ Spec. vbi prime vsi. item
si aduocatus. nā pcurator nō pōt esse testis in eadē cā. in qua
fuit pcur. d. c. si. ergo cū facilius repellatur iudex q testis: vt
voluit glo. in. d. c. cū. R. canonicus ⁊ notatur in. d. c. insinuante poterit etiā recusari ne sit iudex. Decimaseptima si fuit iudex sollicitator cause. qr sicut non potest esse testis ita recusabitur. ne sit iudex. ita rota decis. sua. cclxviij. que incipit item
fuit dubitatum quid si adherens. vbi dicunt q sollicitator nō
potest esse testis. ergo multominus iudex qr facilius repellitur iudex quam testis. per notata in. c. cum. R canonicus. ⁊ in
c. insinuante. ē. de offi. del. qd declaratur verum. maxime per
Ludo. ɔsi. cccxx. incip. proposita questio videtur decidi procedere in sollicitatore salariato. alias non repelleretur. vt ibi p
eū. tñ forte a iudicando posset sollicitator recusari etiam non
salariatus rōne affectionis quam verisimiliter habet ad cām.
Decimaoctaua si iam dixisset iudex apparere suum in causa
ita Jo. And. in. c. irrefragabili. §. excessus ⁊ ibi aliq. ē. de offic.
ordi. nam pars cōtra quā iudex dixisset antequā esset datus
iudex potest eum recusare. Decimanona si fuit cōsultor ipse

iudex adversarii in causa ita Jo. Anto. in c. si contra unum de of-
fi. deleg. lib. vi in c. legitima eo. ti. lib. vi. Bald. in c. de causis.
in quinta col. e. de offi. dele. et Panor. hic ut dixi in textuali-
bus. Vigesima si adversarius est vasallus iudicis c. causam
que. e. de offic. dele. notatur in c. ex transmissa e. de for. compe.
Vigesimaprima si iudex dixit testimonium alias in causa. nam
pot recusari. Spec. ubi proxime. versi. item si testi. faciunt no-
tata in c. romana de testi. li. vi. Vigesimasecunda si iudex est
vasallus impetrantis. d. c. accedens. lo. ii. Joan. an. in d. c. legiti-
ma. Vigesimatertia si in causa fuit fideiussor iudex. Spe. ubi
proxime versic. sed nunquid fideiussor. et facit nam fideiussor
non potest esse testis in causa. l. si cui leget. et ibi Bal. ff. de leg.
i. d. Anto. in c. cum a nobis e. de testi. ergo nec iudex. Vige-
simaquarta, si iudex est filius eius qui fuit vel est advocatus
in causa. vel econtra pater est iudex. et filius est advocatus ita
gl. in c. accusatores. vel testes. el quarto. iii. q. v. et do. Ant. hic
per tex. in c. ex insinuatione. i. eo. sed ibi glo. Joan. and. et Pa-
nor. tenet contrarium. et ibi dicam. Vigesimaquinta, si fuit assessor
in illa causa non poterit postea esse iudex. Spec. in versi. si fit ad-
vocatus et faciunt notata in l. ii. ff. quod quisque iur. Vigesimasex-
ta, si fuit iudex in illa causa semel et illam cognovit. c. accepta.
e. eo. Vigesimaseptima, si hoc consimilem causam iudex cause ad-
versarii. et que sit similis causa statur arbitrio iudicis. c. cum que
el. ii. e. de iudic. c. personas e. de test. Vigesimaoctava. qn iu-
dex esset nimis fautor adversario. d. c. accedens. el. ii. e. ut lit.
non conte. et ibi notat. et d. c. ad hec. e. de rescrip. isto casu tamen debet in
specie exprimere in quo facit nimium favorem adversario.
Vigesimanona, si pars sibilat ad aures iudicis potest iudex
recusari nisi palam dicat quod sibi in iore dixit pars. do. Anto.
et contrarium dic. in d. c. accedens. el. ii. Spe. in ti. de positionibus. §.
videndum quod si pones. Trigesima, in compatriota si ambo iudex et
adversarius sint in patria extranea. quia compatriote extra patriam
solito plus se diligere solent. Ita Jo. an. in d. c. legitima. Spe.
d. §. superest. versi. item si de terra nota. in d. c. accedens. Tri-
gesimaprima. qn iudex et pars sunt compatriote, et in patria
sua iudicium agunt contra forensem ibi existentem. ita spec. et nihil ubi pro-
xime. Trigesimasecunda. qn iudex supplet in facto pro parte ad-
versa ultra casus a iure sibi permissos. nam tunc videtur facere se
partem. et per consequens suspectum glo. est in c. statutum in principio in
verbo copia de rescrip. lib. vi. Trigesimatertia, si iudex est in
manibus adversarii in alia sua causa. puta quia adversarius erat alia
causa est iudex istius iudicis Spec. ubi s. versi. si unus Gemi. in c.
si. de offi. del. li. vj. Trigesimaquarta si episcopus est iudex in causa cle
ricorum sibi subditorum contra alium non suum diocesanum. Jo. and.
in c. legitima. Spec. in versi. quid si impetro. Et hi sunt casus cir
ca primam speciem. s. amoris. Circa secundam speciem casus sunt
infrascripti. Trigesimaquinta, si iudex est inimicus partis etiam
si non sit inimicus capitalis ita glo. in c. ii. et ibi Gemi. de pro-
cur. li. vj. Et etiam text. in c. quia suspecti. iii. q. v. Bald. in l. i. C. si
quacunque pred. pot. Et Jo. de anania in c. cum oporteat. i. de ac-
cusa. et arbitrio iudicis remittitur ista inimicitia. ita Spec. ubi
proxime vers. pe. Dicit tamen Bal. in c. constitutus. e. de rescrip. quod
exceptio inimicitie non procedit nisi inimicitia sit manifesta,
et non dubia. l. non distinguemus. §. cum quidam. ff. de arb. quia nemo
presumitur inimicus quia est contra ius naturale. c. i. prima distinctione.
l. ut vim. ff. de iusti. et iur. et ibidem Bal. dicit. quod si inimicitia
esset capitalis, tunc sine alia exceptione redderet iudicium re-
tro nullum. secus si non esset capitalis quia tunc esset necesse oppo-
nere exceptionem. Trigesimasexta. in inimico reconciliato. quia
inimico reconciliato non confidas in eternum iii. q. v. accusato-
res in primo. et ibi glo. et in c. per tuas. el. i. i. de simo. et Bald. in
aut. si dicat circa finem. C. de test. in l. prescriptione. C. si contra
ius vel uti. pu. faciunt notata per Inn. et doc. in c. cum oporteat.
i. de accusa. Trigesimaseptima, si iudex litigat in alia causa cum
parte. Spec. in versi. item sicut altera. Trigesimaoctava qn iu-
dex habet causam cum ecclesia vel dignitate quam pars possidet
tex. est in c. cum sup. et ibi gl. magna. e. de offi. dele. Trigesima-
nona, qn iudex non admisit partem ad osculum stante consuetudine
obsculandi. gl. et doc. in d. c. cum sup. Quadragesima, qn iudex di-
xit verba comminatoria ad partem. quia si poterit offendet cum glo. in
d. c. cum sup. considerata tamen qualitate dicentis iuxta notata in l.
de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de op. no. nunc. per Cy. et alios in l. i.
C. si quis imp. a. maled. et in l. metum. C. quod met. causa ita consu-
luit. Pau. de ca. consi. xxii. quod incipit in christi ec. circa principium
in contrarium tamen d. Ant. dicens doctores ita tenere in c. a. si qn. e. de
rescrip. et pro prima parte facit gl. et ibi Ang. in l. si pretor. §. mar
cellus. ff. de iudic. et pone d. Anto. in c. si qn. de rescrip. Bal.
in l. si quis provocatione. C. de appella. Quadragesimaprima
qn iudex salutatus a parte non rndet. nisi qualitas persone excu-
set. quia non salutando presumitur inimicus. ita gl. in c. adrianus.

lectio dl. ita gl. et ibi Panor. in c. cum sup. e. de offi. del. d. Anto.
e. in salutatione Gregoriana. ad fi. Quadragesimasecunda, qn iu-
dex esset consanguineus inimici mei. ita Bal. in d. c. accedens.
el. ii. et ibi alii faciunt notata in c. repellantur et in c. cum oporteat
i. de accusa. Quadragesimatertia, qn iudex esset commensalis
inimici mei. vel eius familiaris. Spe. versi. item si familiaris,
Panor. in d. c. accedens. el. ii. Quadragesimaquarta, qn esset
appellatum a iudice in alia causa. c. ad hec. el. i. et c. proposuit. e.
eo. intelligite consilio de gravamine. Quadragesimaquinta
est secundum Jmo. in d. c. ad hec. et secundum Vincen. et Jmo. in d. c. propo
suit. si appellatum est a iudice etiam aliter non docto de grava-
mine. et sic vult ibi Jmo. quod cum dici soleat. ubi offende non per-
dona. quod talis appellans possit recusare ipsum iudicem a quo
licet illa sit levis offensa. Quadragesimasexta, est si iudex fa-
cit aliquam iniuriam parti. puta dedit alapam. nam tunc potest recu-
sari. tex. est secundum verum intellectum in l. si quis provocatis. C. e. Qua-
dragesimaseptima si contrahit parentelam iudex cum inimico. nam
tunc recusari potest per notata in c. ii. de procur. li. vi. iunctis his
que dicam. i. in pe. specie. et faciunt notata per Bar. in l. iii. in fine
li. ff. de adi. leg. l. l. scien. ff. de leg. per Bal. in l. liberi. C. de inof.
test. per Jo. de anania in d. c. cum oporteat. Quadragesimaocta-
va, in confederato cum inimico meo. per iura. e. allegata in preceden-
ti specie. et faciunt notata per Bald. in l. ii. C. de servit. et aq. ubi
principe diffidato videntur diffidati confederati. et notata per
Ang. in l. que religiosis. ff. de rei ven. ubi an pax extendatur
ad confederatos. de quo per Panor. in c. a. e. de postul. prel.
per Inno. et alios in c. ad apostolice. de re iud. lib. vi. Quadra-
gesimanona. in eo qui crebro conversatur cum inimico meo,
Spec. in versi. sed si comes. faciunt notata per Jo. an. in d. c. cum
oporteat. Quinquagesima qn iudex est inimicus domini vel pa-
tris partis. tunc ipse et tota familia sua recusari possunt, tex. est
in l. unica. C. si quacunque pred. pot. Spec. in versi. item si ini-
micus. faciunt notata in d. c. accedens. el. ii. Quinquagesima-
prima, si iudex est subditus inimici partis. d. c. accedens in d.
Quinquagesimasecunda, quando iudex esset partialis quia
esset gelfus et pars esset gebelina adversarius autem gelfus.
ita Bald. in c. de causis. in nona colum. e. de off. dele. Quin-
quagesimatertia, ubi resultat verisimilitudo quod iudex lede-
ret partem si posset. nam tunc recusari potest ita specu. in ver
si. ante pe. faciunt notata in c. tertio loco. e. de proba. per Bar.
in l. si. ff. de question. per Bald. in l. fin. ff. de here. instit. ubi
propter precedentem verisimilitudinem presumitur crimen
commissum. ergo multomagis arguetur quin de committens
do. et hec circa secundam speciem odii. tertiam speciem respi-
ciunt casus sequentes. Quinquagesimaquarta, qn doctor est
grossus et illiteratus. in puncto subtili recusari potest ita Bald.
in l. si. in xvi. qone. C. de here. instit. Quinquagesimaquinta,
qn suspectos iudex delegavit non in totum. nam tunc subdelega
tus recusari potest. c. iudex ab apostolica. de offic. dele. lib. vi.
Quinquagesimasexta, quando iudex recusatur ut suspectus
propter aliquam qualitatem que respicit dignitatem suam. nam tunc
etiam eius successor recusari poterit. ita Bald. in c. de causis. in
v. col. e. de offi. del. facit bene in simili tex. in c. si a subdelega
to. de off. del. lib. vi. et si opponitur contra iudicem exceptio excom
municationis vel infamie an ipsemet poterit cognoscere. an
talis exceptio sit probata. do. Anto. in c. super literis. in xv.
col. de rescrip. Pet. de ancha. in c. pia. de excepc. lib. vi. Jmo.
post Bar. in l. quidam consulebant. ff. de re iudi. faciunt qui po-
nit Panor. in c. solicitudinem. sup glo. in verbo epo. i. eo. ubi
penam. Quinquagesimaseptima, si iudex provocavit sibi com-
mitti causam. nam tunc potest recusari. Spec. versi. item si per
se. Jo. an. in c. si contra unum. de offi. dele. in vi. Bal. in d. c. de
causis. in vi. col. Joan. and. in d. c. legitima. Quinquagesima-
octava, qn iudex nimis nimiose procederet c. ii. ubi tex. circa
prin. e. de in integ. restitu. et ibi. Jmo. Quinquagesimanona. si
ad petitionem unius tantum partis datus est iudex Spec. in
versi. item si ad petitionem. Sexagesima, si iudex succedit parti-
bus in toto vel in parte ita text. in l. iulianus ait. ff. de iudi.
Spe. in versi. item si precium. Jo. an. in d. c. legitima. Sexagesi-
maprima, qn iudex ad quem est appellatum cessit iudici a
quo vel econtra. nam tunc in causa appellationis recusabitur. ita
glo. Bal. et alii in l. eos. in princ. C. eod. Sexagesimasecunda,
qn iudex a quo est appellatum esset silenter respectu dignitatis
qui haberet iudicare in causa appellationis. nam tunc licet ad
eum met appellatur tamen recusari potest dixi post Bald. e.
in rubrica. Sexagesimatertia est quando superior sive iudex ut
pars capituli capitulariter aliquid fecisset et ab eo facto ap-
pellaretur ad eum ut iudicem. prout pot. c. a collatione. eo. tit.
lib. vi. tunc iste superior recusari poterit glos. est in d. c. a col-
latione. Sexagesimaquarta, ubi iudex percepit commodum
ex iurisdictione

ex iurisdictione,nam tunc si vult pronunciare se iudicem pote
rit recusari ne super hac dilatoria cognoscat.vt dixi in.c.ad
audientiam.s.eo.Sexagesimaquinta est,quando locus non
est tutus propter inimicicias partis.nã tunc ibi citatus iudi
cem recusare poterit respectu loci.d.c.accedẽs.el.ij.imo si hoc
est notorium locum non esse tutum nõ tenetur comparere.ita
Bar.in.l.sciendum.ff.de lega.⁊ est tex.in d.pastoralis.de re
iud.Sexagesimasexta,quando locus ad quẽ citatur pars nõ
est tutus propter inimicitias terre sue tex.est in.c.cum.R.ca
nonicus.s.de offi.dele.Sexagesimaseptima qñ locus in quo
debet comparere est tutus sed via non est tuta tex.⁊ ibi no.in
d.c.accedens.el.ij.Sexagesimaoctaua,in aduocato qui scivit
secreta partis nã põt recusari qñ iã dixisset velle suũ ↄ par
tẽ suã.gl.est ⁊ ibi doc.qui eã.ita intelligũt maxime Jmo in c.a.
dilecto.s.de testi.Et ita do.Ant.hic faciũt notata per Pa
nor.⁊ Jmo.in.c.irrefragabili.§.excessus.s.de offi.ord.Sexa
gesimanona,vbi iudex esset suspectus tertio pretẽdẽte inter
esse in cã.nã tũc iste tertius nõ solũ põt opponer e de suo in
teresse sꝫ etiã recusare põt iudicẽ tã q̄ suspectũ.tex.est in.c.cũ
sup ⁊ ibi doc.s.de off.del.Septuagesima,vbi iudex suã sub
ditã inuitã vult ducere in vxorẽ.nã tunc ⁊ p ipam subditã ⁊ p
familiã subdite recusari põt tex.est in.l.vnica.C.si quacunq̄
pred.pot.Septuagesimaprima,est qñ ep̄s recusatus est nam
tũc eius vicarius reddit suspectus lꝫ nõ ecõtra glo.est in.c.si
cõtra vnũ.in v̄bo epi.iuncto tex.ibi de of.del.li.vi.volunt Pa
nor.in.d.c.insinuante.tñ ↄtrium facit qḋ volunt legiste in.d.l.
vnica.C.si quacun.pred.pot.Septuagesimasecũda.vbi iudex
fuisset corrupt⁹ a parte qꝛ accepisset munus sufficiẽs ad puer
tendũ animũ eius iuxta nota.in.c.⁊ si q̄nes.ſ.de simo.tũc re
cusari poterit spec vbi prime dixi.itẽ si fuit inimicus.Septua
gesimatertia,qñ executor modũ excederet in exequẽdo.tunc
etiã si sit datus de ↄsensu partiũ tñ recusat.c.sup q̄nõ.§.i.d.
de offi.dele.Septuagesimaquarta.in omni suspitiõe p quam
remouet pcur.de quibus in.c.ij.de procur.in.vi.in.l.post li
tẽ cũ seq̄ntib.⁊ in.l.que oĩa.ff.de procura.in omnibus istis
potest iudex recusari suspectus ita Spec.in.d.§.superest.ver
si.si.⁊ facit notata hic per Panor.Septuagesimaquinta,in
omni casu simili vel maiori.expressis in iure qꝛ in eis arbitrio
iudicis.posita dicta similitudine poterit iudex recusari suspe
ctus.Jta.d.Anto.hic ⁊ Jo.an.⁊ aliꝗ in.c.cum speciali.ſ.eo.Et
ideo lꝫ decisum nõ reperiat an propter cognationẽ spiritua
lem possit recusari suspectus iudex,tñ de similibus ad similis
habetis decisionẽ per p̄dicta.nam ad plus tenetur cognatus
spiritualis q̄ affinis.q̄ patet qꝛ affinis nõ tenet affinem ale
re.sed pater spiritualis sic.vt voluit Bald.in aut.nisi rogati.
C.ad treb.ergo cũ affinis possit recusari vt.s.in tertia spe
cie.⁊ cognatus spiritualis recusabit p̄terea equiparatur patri
carnali quo ad reuerẽtiã sibi debẽdã.Et ideo nõ vocabit in
ius sine venia.sicut nec pater carnalis.Jta Ang.post Bald.
in.l.generaliter.ff.de in ius voc.ergo sicut reuerẽtia magistra
lis facit.quẽ suspectũ vt dictũ est in octaua specie ⁊ septima.
Jta ista reuerentia spiritualis.⁊ sciendũ est quod non solum
habet locũ recusatio vno tñ iudice dato.sed etiã qñ dati sunt
plures iudices.⁊ vnus suspectus.ille solus recusari poterit.c.
cũm que.s.de offi.dele.imo si essent dati cum clausula.Quod
si non oẽs.Quo casu vno recusato aliꝗ possunt procedere.c.si
cõtra vnum.⁊ ibi habetur de offi.del.in.vi.si procederent nõ
recusati vna cum recusato non valeret processus propter ad
mixtionem inhabilis.c.cum super.s.de offi.dele.

Summaria.

1 Sententia suspensionum vel interdicti,non suspenditur per appellationem.
2 Appellatio suspendit effectum sententia.
3 Suspensus ita efficitur irregularis,sicut excommunicatus.
4 Interdictum a seipso vsq̄ ad certum tempus an possit libera re suspendendo:

1 Adhec. †Sentẽtia suspẽsionũ vel interdi
2 cti p appellationẽ nõ suspenditur.
h.d.†Nota igitur primo ex tex.q̄ appellatio suspẽ
dit effectũ snĩe.c.pastoralis.§.preterea.s.de offi.
dele.vel alias extinguit.vt dixi in rubrica.etiam si sint sortite
snĩe effectũ vel sortiri deberẽt executionẽ iuris.l.furti.in prin
ci.ff.de his q no.infa.l.qui vltimo.ff.de pen.tñ in sententiis
censure nõ solũ excommunicationis vt in.c.pastoralis.ſ.eo.sed
etiã interdicti hoc locũ nõ habet.qꝛ snĩa interdicti p appel
lationẽ non suspẽdit vt hoc tex.Et idẽ est de snĩa suspensio
nis.qꝛ sub nomine censure.⁊ ipa ↄtinet.c.querẽti.s.de v̄b.sig.
⁊.c.is cui.vbi de hoc est tex.de sen.exc.li.vi.⁊ intelligite in sen
tẽtia interdicti vel suspensionis a diuinis qꝛ cũ ille ligent ani
mã sicut excõicatio.nõ mirũ si per appellationẽ nõ suspendũ
tur sicut nec excõicatio.qꝛ in hoc assimilãtur excõicationi.Si
aũt esset suspẽsio vel interdictũ latũ a tp̄alibus.puta qꝛ inter
dicit clerico ne percipiat aliqd de prebẽda vsq̄ ad tp̄s.vel ne in
grediat domũ canonici vel pomeriũ.talis suspẽsio cũ nõ liget
animã nõ equiparat excõicationi.⁊ ideo per appellationẽ sus
pendit.ita gl.in.d.c.is cui.⁊ facit qꝛ videm⁹ q̄ nec etiã suspẽ
sus a tẽporalibus celebrando efficitur irregularis.vt notatur
in.c.clerici.s.de cle.excõi.in.c.i.de sen.exc.li.vi.itẽ facit qꝛ in
huiusmodi suspẽsione tp̄aliũ nõ requirit forma.nec imponi
tur pena formã nõ seruanti d.c.i.ita Jo.d.and.⁊ aliꝗ.ibi.⁊ facit
qḋ a contrario videmus nam suspensus a diuinis ita demum
incurrit irregularitatem si diuinis deputatus certo ordini se
immisceat nõ autem si se immisceret tp̄alibus.ita Jnnoc.in.c.
tanta.s de exces.p̄la.notatur in.c.i.de sen.⁊ re iud.lib.vi.⁊ per
Arch.xxiiij.q.i.in summa.⁊ in.c.audiuimus.vbi melius ea
dem causa ⁊.q.glo.super verbo interdictum.in si.habetis pri
mo ex glo.quod equiparantur suspensio interdictum ⁊ excõ
municatio.⁊ iunctis his que vult hic Jnno.⁊ aliꝗ.dicite primo
equiparantur qꝛ neutra earum suspendit per appellationem
vt hoc tex.nr̃o ⁊.c.pastoralis.s.e.scḋo qꝛ vtraq̄ lata post ap
pellationẽ est nulla de snĩa interdicti habetis tex.in.c.dile
ctus.s.e.de sen.exc.habetis tex.in.c.per tuas.s.de sen.excõ.de
suspẽsione habetur in.d.c.is cui.tertio.qꝛ oẽs iste snĩe requi
rũt precedentẽ monitionẽ.c.reprehensibilis.s.eo.⁊ dicite vt
ibi.quarto qꝛ sicut excõmunicatio requirit iuratoriã cautionẽ
si debet absolui excõmunicatus.c.cũ desideres.⁊.c.ex tenore.
s.de seb.exc.ita absolutio ab interdicto vel suspensione.c.vene
rabili.s.de sen.exc.quinto sicut in excommunicatione sit quã
doq̄ absolutio ad cautelam.d.c.per tuas ita in suspẽsione vel
interdicto.c.venerabili.⁊ ibi habetur.hodie p iura sexti non
habet locum in interdicto relaxatio ad cautelam tex.in.c.pre
3 senti de sen.exc.li.vi.†Sexto qꝛ sicut celebrans excommuni
catus efficitur irregularis nec ab alio absoluitur q̄ a papa.c.
clerici.s.de clerico.excõ.ministr.ita suspensus.c.i.de sentẽ.⁊ re
iud.lib.vi.⁊.c.i.de sen.exc.eo.li.ita celebrans in loco interdi
cto vel alias violans interdictum.c.tanta.s.de exces.prela.⁊.c.
is cui de sen.exc.lib.vi.⁊ de his in quibus habent huiusmodi
censure similitudinem inter se. Gem.in.c.i.de sent.exc.lib.vi.
Cald.in tractatu de ecclesiastico interdicto.in primo effectu
in secunda ⁊ tertia q̄ne differunt tamen in multis.primo qꝛ
excõicatio fert solũ ↄ certã psonam alatam.c.romana.§.vni
uersitatẽ.de sen.exc.li.vi.interdictũ autem etiam contra vni
uersitatẽ ⁊ corpus inanimatũ siue locũ ferri potest.c.nõ est.s.
de spõsatẽ excõicatio non fertur ob alienũ delictũ sed solum
ob propriũ.c.nemo.c.qcũq̄.xi.q.iij.interdictũ aũt pro aliena
culpa ferri põt.d.c.nõ est.itẽ tertio interdictũ sine etiã suspen
sio ferri põt solo delicto nõ p̄cedẽte ↄtumacia etia ab homine.
Jnn.in.c.i.s.de exces.p̄l.excõicatio aũt nõ fert ab homine ni
si p̄cedẽte ↄtumacia.gl.est in.c.epi.xi.q.iij.quarto ep̄s põt ad
tp̄s suspẽdere interdictũ pprĩũ.vt glo.hic.qñ in locũ latũ est.
excõicationẽ aũt nõ.per ea q̄ notant per Jnn.in.c.vt priuile
gia.s.de priuil.⁊ hanc differentiã ponit gl.in.c.pñti de sen.ex
cõ.li.vi.⁊ latius.s.dicã.quinto excõmunicatio indiget absolu
tione semper.suspẽsio aũt vel interdictũ ob certã cãm vel ad
certũ tp̄s factũ cessante cã vel tp̄e finito cessat ⁊ tollit. nec in
diget alia absolutiõe.glo.est in cle.i in v̄bo.donec.de decimis
in.c.si qs.deinceps.xvi.q.vij.no.Jnno.in.c.cũ bone.s.de eta.
⁊ qual.Jmo.in.c.ij.s.de sol.vbi hoc examinat.habet in.c.cũ
to.s.de vsur.⁊ lꝫ illa gl.loquat solũ de suspensione tñ extendit
ad interdictũ.ita.d.Anto.in.c.nõ est.ita Carde.in cle.i.versi.
terra.de pen.sexto cõmunio aliorũ inhibet excõicato.c. cum
excõmunicato.xi.q.iij.⁊ aliꝗs cõmunicare phibet cũ eo.c.illud.
s.de cle.exc.ministr.sed interdictus vel suspẽsus secus.qꝛ nec
ipse prohibetur.nec aliꝗ secũ.d.c.si ita.⁊ ibi p.d.Anto.⁊ alios
habetis aliud ex gl.nr̃a q̄ ep̄s interdictũ a se factũ tollere po
test ⁊ etiã suspẽdere q̄ possit tollere dubitat nemo dũmõ sit
de ptinẽtib⁹ ad iurisdictionẽ suã,qꝛ nõ sit latũ a superiore.ita
doc.hic,qꝛ eius est absoluere cuius est ligare.⁊ ois res ⁊c.ca.
verbũ.de penitẽtia.di.i.c.i.s.de reg.iur.secus si a superiore
4 latum esset.c.pastoralis.§.preterea.s.de offi.ordi.† Sed pun
ctus stat an possit interdictum a seipso vsq̄ ad certum tẽpus
liberare suspẽdendo interdictũ ad certũ tp̄s.⁊ lꝫ hic glo.⁊ qḋ
possit q̄ sequunt hic cõmuniter doc.⁊ gl.in.c.pñti.de sen.exc.
li.vi.lꝫ Panor.in p̄dicto iuri sualr dicat.⁊ pro hac opi. addu
cit Jo.an.ep̄o lꝫ propriũ interdictũ in totũ tollere ergo ⁊ pro
parte suspẽdere qꝛ cui lꝫ plus lꝫ ⁊ q̄ min⁹ est.regula cui licet

de reg.iur.li.vi,adducūt etiā tex.in.c.dilect⁹.el.q: vo idē eps
j.eo.Jo.de lignano in quodā tractatu suo de ecclesiastico in
terdicto.in interdicto tz ȝtiū.cuius opi.de iure dicit Pan.
veriorē mouet maior est potētia appellationis quā iudicis.sz
appellatio nō suspēdit interdictū.vt hic tex.nr̄o.ergo nec iu
dex pōt suspendere.Maior pbatur q᷑ plus possit appellatio
quā iudex:nā iudex nō pōt facere quin ↄdēnatū sequat̃ infa
mia.l.nō pōt.ff.de fur.ꝛ tñ appellatio facit vt cōdēnatus nō
sit infamis.l.furti in prin.ff.de his qui not.infa.ergo ꝛc.scdo
adducūt nō pōt iudex facere quin effect⁹ iuris cōsequutiuus
ex sua pronūciatione sequat̃.l.si quis filio exheredato.§.hō.
qui.ff.de in iniust.rup.testã.d.l.nō pōt.sed ad consecutionem
censurarū sequit̃ iuris executio vt ligēt donec satisfiat vel ab
soluatur.c.is cui.de sent.exc.li.vi.nec possunt iā cessante stare
in suspēso.puta nō tollit̃ p suspēsionē quin tñ illo medio tpe
dicat̃ ↄtinuare primū interdictū vel prima suspensio.vt vult
hic glo,ergo iudex nō poterit hāc suspēsionē facere vt per eā
impediatur aliquis effectus interdicti.nec obstat argumētū
de regula.cui lz.q: hic iudex impeditur facere q᷑ est minus
eo qui vult facere aliqd ȝ naturā rei.s.vt interdictū duret.sed
q᷑ effectus eius stet in sospenso ad certū non potest facere iu
dex vt dixi in primo arti.d.Phil.dixit cōem opi.posse sal
uari.q: de hoc est bonus text.in.c.veniēs.el.ij.in fi.ȝ.de testi,
vbi ad certū actū tñ absoluit̃ excōicatus.s.vt possit dicere te
stimoniū.ergo ptās cēsurarū residet in clauib⁹ iudicis.vt pos
sit vel ex toto relaxare tollēdo,vel in parte ad tps suspēdēdo
vel ad certū actū.ergo ita poterit ad certū tps interdictū sus
pēdere.sed posset dici illud ibi puenire expressa iuris dispo
sitione.q: iudex inferior a Papa effectus iuris cōis tollere
nō pōt:nisi in casibus a iure expressis.vt voluit Inn.ꝛ in.c.di
lectus.ȝ.de temp.ord.no.in.c.vt si clerici.versi.de adolterijs,
ȝ.de iud.ꝛ hic sensit gl.nr̄a hic.dū soluit ȝtriū.c.cū e plātare.
ergo stat firmū argumētū Jo.de lig.vel aliter absoluēdo ad
vnū actū,tollit excōicationē ex toto quo ad illū actū.nec per
hoc directo facere ȝ effectū iuris sed suspēdēdo cēsurā nō ex
toto tollit p illo tpe,sed vult tenere in suspenso qd nō pōt.cū
sit effectus iuris pen trabilis.vt ȝ.dixi.per rationes p pre
Jo.de li.allegatas.Habetis tertio q᷑ suspenso interdicto ad
tps,a tali interdicto licitū est appellare.ꝛ suspēdit̃ interdictū,
ꝛ hāc opi.tz hic Jo.an.Panor.ꝛ Imo.mouentur per tex.in
§.q: vero.allegatū.in gl.qui tex.expresse loquitur de interdi
cto.ꝛ psupponit suspēsum illud fuisse ꝛ pēdente suspēsiōe in
terpositā appellationē ꝛ tñ appellationē pdesse.Bal.hic tz
ȝtium mouet̃ tali fundamēto,de quo in gl.q: lato interdicto,
si illud suspēdat̃.idē tñ durat interdictū.l.sed si manentē.ff.
de pca.ergo sicut ab ipso interdicto nō potuisset appellari an
suspēsione.nec poterit post suspēsionem,quia cessante tpe in
terdictū liget ac si appellatū non fuisset.q: dicit̃ idē interdi
ctū.sicut vulnus qd sup inducta cicatrice videbat̃ sanatū,si in
aliquo etiā reperiat̃ ebulire vel putrescere,nō dicit̃ nouū vul
nus.l.qd sanatū.ff.de edil.edi.sicut curator datus furioso ha
beoti dilucida interualla remanet curator.nec nouus dandus
est isto recidēte in furorē.l.pe.C.de cur.fur.sicut obligatio
facta facto postea pacto de nō petēdo vsq᷑ ad certū tps.lapso
illo tpe statim ligat.l.si vn⁹.§.si cū reo.ff.de pac.nec dicit̃ no
ua obligatio.ꝛ ita ↄcludit ipe Bal.ꝛ ideo infert hic Bald.q᷑
lato interdicto vel etiā bannito aliquo.si postea suspēdat̃ in
terdictū vel bānū vsq᷑ ad tēpus statim finito tpe ille reincí
dit in interdictū vel etiā bānum absq᷑ alio ministerio homi
nis.ita Bal.hic.ꝛ voluit etiā Ange.in.l.si vnus.§.si cū reo.
ff,de pac.ꝛ voluit Bal.in simili in.c.cū inter.ꝛ faciūt ibi no.
p Inn.ȝ.de ↄsue.ꝛ dicit Bal.hāc qōnē multū fuisse notatam
bononie tpe interdicti.quarto habetis ex gl.q᷑ interdictū la
tū in psonā non pōt a iudice suspēdi ad certū tps.secus in in
terdicto lato in certū locū,ꝛ ita Inn.in.d.c.vt priuilegia.j.de
priuil.ꝛ est rō,q: locus non peccat.cum sit quid inanimatū.c.
romana.§.vniuersitatē.de sen.exc.li.vi.ideo eius peccatū qd
nō est nō inspicit̃.sed psona bene peccat.ideo suspensio ꝯ eā
lata nō est relaxanda ad tps.q: cū remaneat peccator ꝛ sic sit
extra ecclesiā saltē quo ad se.c.fi.ꝛ ibi notantur,ȝ.de tēp.ordi.
imo ex quo dānatus est ꝛ suspensus vel interdictus est extra
ecclesiā quo ad alios rō non dz imponi cū vno pede indigno
etiā.q: remanet peccator in ecclesia.regula peccati.de reg.iur.
li.vi.ꝛ hac rōne attenta dixit Innoc.in.d.c.vt priuilegia.ꝛ se
quuntur doc.hic.ꝛ ibi q᷑ si esset interdictus pp̄ter delictū alie
nū aliquis.c.nō est.j.despon.q᷑ huius interdictum posset ad
tēpus relaxari qi nō est peccator ipse.ꝛ ita Panor.hic.Vlti
mo notate gl.q᷑ episcop⁹ non pōt dispensare vt celebret̃ in lo
co interdicto.faciunt nota.in.d.c.dilectus.ȝ.de temp.ord.fa
ciunt que habentur in.c is qui.de sent.excom.li.vj.

a ¶ Amplius ap
pellare.Et qd si
postea vult.ordi
nari ea gere ad
rescisionē act⁹ an
aggrauet̃ ei⁹ ↄdi
ctio in pbando
vide Pau.de ca,
in ↄsi.cxxvj.in.ij.
lib.circa prin.Et
nunquid sentētia
p appellāte post
desertam appella
tionem valeat vi
de Alex.in cōsi.
ciij icl.circa pri
mum in.v.volu,
fo.83.Et de ma
teria desertionis
appellationē vi
de puligere.pau,
de ca.i ↄsi.cxxxv.
incip.in cā p totū
consi.in.ij.parte
consilior,

Summarium.

1 ¶ Iudex remittit appellantē ad priorē iudicē.nisi sibi cō
stiterit a grauamine,vel iniustitia appellatum.ꝛ nu.2.3.

1 Cum in ecclesia.† Iudex remittit appellātē ad prio
rē iudicē nisi sibi cōstiterit a grauamine vel iniusti
2 tia appellatū.h.d.† No primo ex tex.ibi grauamine vel in
iusta.q᷑ ad hoc vt Archi.sit iudex appellationū in cā subdi
torū suffraganeorū dz sibi ↄstare appellatū fuisse a grauami
ne vel iniustitia.ꝛ hodie est tex.clarus in.c.romana.§.si vero.
ꝛ.§.qd si obijciat̃.eo.ti.li.vi.ꝛ sic habetis ex ibi dictis tex.no
stro.qd appellans vt recipiatur sua appellatio dz tria pbare,
appellatū fuisse infra.x.dies ꝛ a grauamine vel iniustitia ap
pellatū.ꝛ ita Bar.ꝛ Bal.in.l.hi qui.ad ciuilia.C.eo.ꝛ si non
interponat̃ statim viua voce a diffinitiua appellatio.vt.l.i.§.
fi.ff.e.regulariter omnis appellatio dz fieri in scriptis.c.i.e.ti.
li.vi.ꝛ sufficit appellationē scriptam,porrigere iudici a quo.
3 absq᷑ q᷑ aliud agatur.c.appellatio.e.ti.li.vi.† No.ex tex.ibi.
nō ante admittas.a ȝrio q᷑ si iniusta fuerit appellatio dz re
mitti ad iudicē a quo,ꝛ facit.c.vt debitus.j.eo.ꝛ sic habetis
casum ȝ Imo.in.c.ad hec.el.i.ȝ.eo.dū vult q᷑ iudex a quo.ex
quo ab eo appellatū sit suspectus alio etiā nō docto.q᷑ graua
uit.ꝛ hoc respectu offense quā facit pars iudici appellādo.nā
hic est ȝ eū tex.hoc modo.appellatio iniusta facere iniuriam
maiorē iudici q̄ alia appellatio.l.fi.in fi.qñ puoc.c.vt debitus.
in prin.j.eo.ꝛ tñ nō obstāte hac iniuria iniuste appellans re
mittit̃ ad iudicē a quo,vt hic.ergo p solā hāc iniuriā nō red
dit̃ suspect⁹.ꝛ si dicat̃ remittit̃ causa ad iudicem a quo,sed pōt
recusari.certe frustraret̃ ista puisio iuris de remittēdo appel
lantē friuole ad iudicē a quo.ꝛ daret̃ materia calūniandi.nam
vidēs iudicem nō inclinare in partem statim friuole vel inio
ste appellaret.ꝛ si p iudicē ad quē remitteretur ad iudicem a
quo.illum recusaret.ꝛ sic haberet intentum impediendi iudi
cem ne iustitiam faceret.

Summaria.

1 ¶ Grauatus denuo a primo iudice,nō prosequutus appel.
in termino potest appellare.
2 Subtrahens se,ne compareat,possitne amplius appellare:

1 Si recte.† Si appellās q nō fuit psecu
tus appellationē in termino ve
nit ad primū iudicē si ab eo de nouo grauetur po
2 terit appellare.h.d.† Not.ex text.ibi.in termino
statuto ꝛc.sm intellectū Jo.and.q᷑ lz pars in termino statuto
nō prosequatur suam appellationē,quo casu videt̃ deserta.ꝛ
habetur pro frustratorie appellante.c.psonas.ꝛ ibi dixi.ȝ.eo.
l.ij.ꝛ fi.C.de tempo.app.ꝛ sic videbatur fuisse in contumacia
per frustratoriam appellationem.subtrahendo se, ne compa
a reret corā iudice a quo.vnde videbat̃ q᷑ nō posset amplius
appellare,iuxta not.in.l.ex consensu.§.fi.ff.eo.in cle.si ante.ꝛ
ibi bonus tex.de dol.ꝛ contu.in.c.ij.de dol.ꝛ contu.li.vi.tñ ex
quo post desertam appellationem comparet coram iudice a
quo vr̄ purgata ↄtumacia.ꝛ ideo si secūdo grauetur.poterit
appellare.vt hic tex.nr̄o.ꝛ iste est intellect⁹ ad hūc tex.Gof.
tamen dedit aliū intellectū.q᷑ hic simpliciter papa velit qd
qui primo appellauit a iudice a quo.si postea iudex a quo.pu
ta per desertionem vel alio modo reassumendo iurisdictionē
grauauerit,secūdo potest iste grauatus denuo appellare.ve
rum secundum istum intellectū casus noster haberet modicā
dubitationem,capiendo ita generaliter q᷑ scdo grauatus scdo
appellare possit.q: vbicūq᷑ quis grauatur de iure canonico
appellat.hec patēt lippis atq᷑ pistoribus.c.vt debitus.j.e.ma
gis ergo elegans est intellectus Jo.an.sed contra ipsum Jo.
an.insurgit Jo.Calde.quod imo etiam si non purgauerit cō
tumaciam possit appellare.si secundo grauatur qui primo ap
pellauit.per tex.in cle.si ante de do.ꝛ contu.vbi tex.ita demū
prohibet appellationem ꝛ constituit quem in manifesta cōtu
macia si primo friuole appellauit.ergo ex quo nō apparet q᷑
iste friuole appellauit poterit indifferenter scdo loco appella
re si grauetur.preterea adducitur.licet appellans a iudice vi
deatur protestari q᷑ coram eo non vult ↄparere nec amplius
ↄparebit.tñ hoc est verū nisi renunciauerit appellationi vel
expresse vel tacite.vt glo.voluit in.c.ij.ꝛ ibi tex.iuncta glo.de
do.ꝛ ↄtu.li.vj.ꝛ sic ex quo renūciauit appellationi non vr̄ du
rare

rare amplius in voluntate ꝛ ꝯtumacia non comparẽdi.ꝛ ideo citandus est.vt ibi.sed deserta appellatione per lapsum termini inducitur tacita renunciatio.vt est tex.hic notabilis ibi e a renunciante.ergo non erit contumax ista mulier in casu nostro.ergo scdo grauata poterit appellare.nec est necesse qđ vlterius veniat ad purgandum contumaciã.vos ergo ex mẽte Panor.hic dicite ꝙ aut clarũ est ꝙ frustratorie appellauit ꝛ tunc tanꝗ̃ manifestus ꝯtumax non appellet secũdo grauatus.d.cle.si ante aut vero appellauit,sed renunciauit appellationi expresse vel etiam tacite sponte adeũdo iudicẽ a quo.ꝛ tunc nõ vř esse in aliqua contumacia.ꝛ iõ citandus est ꝛ iõ absqꝫ alia purgatiõe ꝯtumacie q̃ nõ est poterit scdo grauatꝰ appellare.ꝛ ita pcedat argumẽtũ.d.c.ij.de dol.ꝛ contu.li.vi.ꝛ hoc expresse vult gl.in.d.c.ij.dum loquatur de renunciatione tacita que fit adeundo iudicem a quo.ꝛ hoc casu non loquiť hic Jo.an.nec tex noster.aut vero appellauit primo ꝛ p negligentiã lapsu temporis deserta est appellatio.ꝛ ille est casus noster.ꝛ tunc lꝫ per desertionẽ induciť renũciatio vt est text.tñ ex quo renũciatio nõ est spõtanea sꝫ necessaria pp negligẽtiã nõ vř desinere esse ꝯtumax imo de maiori ꝯtumacia.arguiť pseuerasse vsqꝫ ad vltimũ ꝛ presumitur friuole appellasse.ideo dꝫ purgare hãc suã ꝯtumaciam,nec vlterius esset citandus glo.in.c.sepe.in verbo pemptorie.j.e.nisi veniret ipe ad iudicẽ.ꝛ se purgaret.ꝛ ita se declarat.Jo.and.in nouella.ꝛ ibi Gemi.in.d.c.ij.tñ lꝫ presumať friuole appellasse.cum hic non ꝯstet nec sit declaratũ ideo si venerit plus desertionem ad iudicem a quo vř purgare suã contumaciã.ꝛ ideo cessat rõ cle.ante.q: ei nõ ꝯstabat ꝙ friuole appellasset.hinc est ꝙ purgata ista contumacia iste qui primo appellauit si scdo grauetur põt appellare.vltimo not.ꝙ per appellationem quis dicitur exemptus a iurisdictione iudicis a quo.ꝛ est tex.hic ibi.se fecit exemptum.ꝛ etiam in.c.ad audientiam.ꜩ.eo.glo.in verbo appellare vult ꝙ licitũ sit vni bis appellare non autem tertio sed hoc vult pcedere qñ ab eadẽ parte interponitur appellatio.secus si a diuersis.q: vna ps põt bis appellare ꝛ alia bis.nulla earũ ad tertiã appellationẽ descendere põt.itẽ hic vult verũ esse qñ super eodẽ grauamine appellať vt super eodem grauamine ab vna parte non possit nisi bis appellari ab alia etiã bis.ꝛ non vltra.sed super diuerso grauamine possint similr modo iterari appellationes.ita vt quot sunt grauamina totiens pro singulo grauamine possint ab vna parte bis appellari.ꝛ ab alia bis ꝛ p singulo grauamine vtraqꝫ pars quater appellat simul considerando.de hoc latius in.c.suam.j.eo.ꝛ ibi dicã habetur in.l.vnica.C.ne liceat prouo.ꝛ pulchre per glo.in cle.fi.de appellationibus.

Summaria.

1 Sententia excommunicationis,suspensionis vel interdicti,lata sub conditione suspenditur,si ante conditionem sit appellatum.
2 Sententia censure lata sub conditione lata.valet.
3 Absolutio ab excommunicatione,fit per literas.
4 Verba enunciatiua principaliter non disponunt fallit.no.5.
6 Appellatio a sententia censure licita est pẽdente conditionẽ. Et quid ita:nu.7.
8 Conditio quare non retrahatur in censuris?
9 Sententia lata excommunicationis sub conditione,si ea pendente moriatur iudex,vel expiret eius iurisdictio ille non remanebit excommunicatus.
10 Fictio non operatur effectum suũ contra iuris prohibitionẽ.
11 Excõicatus si nõ satisfaciat aduersario intra certum tempus, quocunqꝫ modo illi satisfaciat,excusatur a sententia censure.
12 In foro iudiciali post factum nõ capimus benigniorẽ partẽ.
13 Mote purgatio non admittitur,ad euitationem excommunicationis.
14 Excõmunicatio cõditionis non tenet,nisi ex tante cautione.
15 Tẽpus ad appellandũ a censure cõditionali,quandiu duret?
16 Sententia censure,an grauet pendente conditione?
17 Sententia conditionalis quando liget?
18 Excommunicatus non potest eligere.ꝛ nu.19.
20 Appellatio excommunicati an valeat,si in prolatione sententie appellet,nec quid precesserit,appareat,
21 Appellatio de qua hic,suspẽdat ne preceptum de soluendo.

1 Preterea. †Sentẽtia excõicationis suspensionis vel interdicti lata sub ꝯditione suspẽdiť si ante ꝯditionẽ extitit appellatũ.h.d.no.primo ex tex.ibi,nisi ꝙ licet regu-
lariter in ꝯctibus dictio nisi importet resolutionem ꝯctus in
euentũ cõditionis.ꝛ.§.pẽdente ꝯditione firmet ꝯctum.l.ij.in a
prin.ff.de in diem adiec no.Bar.in.l.centesimis.§.fi.de vbo.
ob tñ cũ in vltimis voluntatibus dictio nisi,nisi importet cõ
ditionẽ.vt no in.d.§.fi.idem est in sententijs censure vt hic
tex.nostro.ꝛ sic quo ad hec sentẽtia censure equiparatur vltime voluntati.ita hic Jmo.post.d.Ant.ꝛ de hac dictione nisi
per Bal.ꝛ Salic.in.l.ij.ꝛ in.l.nõ ignorat.C.qui accu.non poss.
in.l.actione.C.de trans.ꝛ ibi oẽs legiste Bal.in aut.nisi rogati.C.de fidei.cõ.d.Ant in.c.i.de regula.Gemi.in.c.statutum.§.cum vero de rescrip.li.vi.in.c.constitutio.de elec.in.vi.
in.c.ad decimas.de resti.spol.eo.lib.in.c.non licet.xxiij.di.in
c.consilium.xxvij.di.ꝛ in.c.si laicus.el.ij.xxxi.c.nemo.xxxiij.
di.in.c honorum.xlv.di.Archi.in.c.placuit.xix.q.ij.ꝛ in.§.nõ
est permissum.xx.q.iij.in.c.i.de consti.lib.vi.gl.in.c.i.lxxio.di.
Bar.in.l.i.in.ij.col.ff.de condi.ꝛ demõ.in.l.si eum.§.qui iniuriarum.ff.si quis cau.Ang.ꝛ Jmo.in.l.qui rome.§.coheredes.ff.de ver.ob.Panor.in.c.ex parte.j.de spons.Jo.And.
in addi.ad Spe.in tit.de spons.§.i.in addi.magna.Bal.in.l.
interlocutio.C.cominationes vel epistolas.Alber in dictio-
2 nario suo.in verbo nisi.not.ibidem nisi semper†ꝙ licet regulariter sententia diffinitiua non debeat ferri sub conditione
extrinseca.l.cum iudex.ꝛ ibi notatur.C.de sen.ꝛ interloc.om.
iud.l.ij.§.biduum.ff.quando appel.sit.§.biduum.ij.qõ.vi.tñ
sententia cẽsure sub conditione lata tenet.vt hic.licet ferri nõ
debeat sicut ne alie.c.romana.§.caueat.de sent.excom.lib.vi.
vel possumus dicere ꝙ ideo sub conditione sententia excommunicationis forte pro aliqua offensa ferri potest vel mora
vel contumacia.d.§.caueant.ex eo q: sapit naturam interlocutorie.nec est diffinitiua.vt no.per do.in rub.j.de senten.excom.ꝛ per Jo.and.ꝛ Archi.in.c.ij.de constitutionibus.li.vi.
in.c.venerabilibus.§.similiter.ꝛ in.c.statuimus.de sen.excõ.li.
vi.ideo cum interlocutoria sub conditione ferri possit vt volunt gl.in.d.l.ij.§.biduum.ꝛ gl.ꝛ Arch.in.d.§.biduum.Bar.
in.l.a diuo pio.§.in venditione.ff.de re iud.habetis hic casum ꝙ talis sen.excõ.sub conditione ferri potest q: accedit ad
materiam interlocutorie.tenet.Archi.in.d.§.biduum.vide
per Jmo.in.l.iudex.ff.de re iud.Bald.in.l.i.C.qui accu.non
possunt.no.ex tex.ibi.excommunicatũ vel suspensum.ꝙ valet
sententia alternatiua etiam in censuris.vos dicite ꝙ in contrarium est veritas.vt volunt gl.ꝛ cõmuniter doc.in.c.latores.
de clerico exco.mini q: incerta sententia non valet l.iij.C.de
sent que sine cer.quanti.nec obstat hic tex.q: sm Jmo.illa alternatiua est iuris non proferentis sententiam no.ex tex.ibidem.interdictum cognoscas ꝙ sententia censure intelligitur
ferri per literas quibus scribetur ꝙ est excommunicatus.ꝛ faciunt no.in.c.j.ꜩ.de iudic.ꝛ in.c.ij.ꜩ.de testi.cog.in.c.non minus.j.de immuni.eccl.in.c.ix.j.de rap.per glo.ij.q.iiij.c.quan-
3 to.†vbi dicit ꝙ absolutio ab excõicatione fit per literas.facit
tex.in.c.nullus.ea.causa ꝛ questione ꝛ ita cõmuniter trãseunt
doc.ꝛ sic habetis ꝙ licet regulariter verba enunciatiua etiã
a propter se principaliter,non disponantᵃ sed probent in ꝯctibus.l.ex hac scriptura.ꝛ ibi Bar.in fi.col.ff.de dona.notatur
in.l.ex his verbis.C.de testa.mil.notatur per.d.Ant.ꝛ alios
in.c.si.j.de succes.ab intest.in cle.vnica.de prob.ꝛ est tex.in.l.
4 publia.§.fi.ff.depositi.quicquid dicat hic Bal.†tamẽ in sententijs censure cum in eis inspiciamus potius mentem quam
verba talia enunciatiua disponunt.iuribus.ꜩ.allegatis.ꝛ facit
gl.in.c.pe.j.de sen.exc.ꝛ possumus dicere saluando id ꝙ vult
hic Bal.ꝙ propterea disponunt in casu isto q: sententia censure equiparatur vltime voluntati nõ ꝯctui vt dixi ꜩ.ꝛ in vltimis volũtatibus verba enũciatiua emissa pp̄ter se.hñ disponunt.d.l.ex hac scriptura cũ.ꜩ.allegatis.vel aliter possumus dicere.ꝙ cum inclusio probationis que fit per verba enunciatiua non sufficiat ad excludendum quẽ tanꝗ̃ excommunicatũ.
q: denunciatus excõicatus.non tñ est excõicatus.vt notatur.
in.c.pia.de excep.lib.vi.glo.in.c.lꝫ.de sent.excõ.lib.vi.dixi in
5 c.peruenit.el.i.ꜩ.e.†Jdeo etiam in ꝯctibus verba enunciatiua emissa,cũ non possint pbare.dispositionẽ inducunt.nã ex
quo quis denunciatur excõicatus nõ pbatur excõicatus.nõ
mirũ ergo si cũ in actu inter viuos verba enunciatiua probare non possunt.dispositionem inducunt vt voluit Ange.in.l.
quidã.ff.de cõsti.pec.per illum tex.ita in ꝓposito dispositionẽ inducent ista verba.noueris te excõicatũ cũ nõ possint importare pbationẽ.not.ex tex.ibi appellans ꝯiuncta decisio.
6 †Qõ licet regulariter a sñia censure lata non appell. ꝫ quo
ad hic vt operetur effectum suspensiuũ.c.ad reprimẽdũ.ꝛ ibi
notatur.ꜩ.de offi.ord.dixi in.c.ad hec.qñ.ꜩ.eo.tñ qñ sñia censure fertur sub conditione põt ab ea appellari ꝛ suspenditur
7 appellatio si pendente conditione appellatum fuerit.†Sed

a Nisi nõ disponãt. Adde limitãdo lꝫ aliãs vba enũciatiua nõ disponãt.secꝰ tñ si sunt geminata secũd ũ Phi.Corn.in.ꝯ si.lib.incip.d u post ꝯsiliũm.x.v geminatio enim vbor.in.ij.vo.fo.55.allegat.Pan.de ca.idẽ tenere in.l.ex hac scriptura.ff.de don.Bar.i.l.ꝯsidimꝰ.C.de agri.ꝛ cen.li.xi.i.vbi Ang.sequiť Bar.ꝛ similiter Panor.in.c.si cautio.i.si.de fide instru.ꝛ in repe.c.p tuas.de arbi.in.ix.col.Ad idem qõ no.argu.in.l.ij.ff.de iure cod.in vbis in oibꝰ ꝛ per oia adde Soci.i ꝯsi.cxxvij.incĩ.pñs ꝯsultatio.vsic.v.q: vba in.ij.pte fo.c.i.ꝛ ꝯsi.lxvij.inci.circa primã.q.vs.circa aliã.q.in prima pte fol.cxlij.dñs Jas.in in.l.serui electione.ff.de leg.i.vide etiã ꝛ do.Jas.i.l.i.C.de sa.san.eccle.vbi dicit ꝙ vba enũciatiua.l.nihil disponunt nisi legislator se principaliter fundet in isto enunciato.

opere precium est videre que sit rō quare a sñia censure pēdē te ꝯditione appellatur. ita vt operetur ꝛ primo purificatā cō ditionē effectum suspēsiuum censure. ꝛ dicite ꝙ est rō. primū est Innocen. qꝛ ꝯditio purificata lꝫ regulariter retrotrahatur vt no. in c. cum quis. de sen. excō. li. vi. l. potior. ꝛ. l. qui balneū. ff. qui pot. in pig. habe. notatur in. c. Quis. de rescrip. lib. vi. ꝛ sic videbatur ꝙ purificata conditione appellatio medio tpe interposita nō deberet suspendere. ex quo conditio retrotrahitur vsqꝫ ad diē actus celebrati ꝛ sic appellatio videbaꝶ post sñiam interposita. ideo videbaꝶ ꝙ non valeret. tñ qꝛ in sententijs censure conditio nō retrotrahitur. non mirum si appellatio medio tpe interposita suspendit censuram. qꝛ censetur interposita ante actū ꝯsummatū.

8 † Sed que est rō quare in censuris cōditio nō retrotrahiꝶ. ꝛ dicite ꝙ illa est rō. nā qō conditio retrotrahiꝶ istud fit per fictionē. d. l. potior. mō ad esse fictionis requiruntur duo extrema. extremū a quo. ꝛ extremū ad qō. sicut ad extendēdam cordā opꝫ habere extremū a quo .s. vbi incipiat extēdi corda. ꝛ istud dꝫ esse in actu ꝛ extremum ad qō .s. vsqꝫ ad quē locum vis extendere cordam. ꝛ istud ad qō sufficit potentia sit habile lꝫ nō actu. qꝛ non requiritur ꝙ actu affigas cordā ad extremū ad qō. sed satis est ꝙ possis affigere. ad rē extremam duo extrema requiriꝶ fictio a quo .s. tps purificate conditionis. ꝙ actu dꝫ esse. qꝛ debet esse purificata. ꝛ vt fingatur vsqꝫ retro purificata conditio, requiriꝶ extremū ad qō .s. consideratio actus celebrati. qꝛ ad illud tps retrotrahiꝶ. ꝛ istud dꝫ esse potentia habile. vt ꝓbanꝶ illa de extremo a quo in. l. bonorum. ff. rem ra. ha. de extremo ad quod est text. in. l. necessario. §. ꝙ si pendente. ff. de peric. ꝛ commo. re. ven. in. l. potior. in prin. ita in proposito. ad hoc vt ꝯditio retrotrahatur ꝯsideramus extremum ad qō .s. tempus implete cōditionis cōsideramus extremum ad quod .s. tempus actus celebrati sub conditione ad qō retro trahiꝶ ꝯditio. ꝛ istud dꝫ esse habile potentia. sed qñ excōicatio fertur sub conditione, si medio tpe appellatur appellatio extinguit pronunciatū de natura sui. l. j. in si. ff. ad turpil. vel saltem suspendit vt appellatione pendente vires non habeat. c. pastoral. §. preterea. ē. de offi. dele. purificaꝶ post appellatiōnē ꝯditio. hic non pōt conditio retrotrahi. qꝛ lꝫ extremū a quo sit habile. qꝛ in veritate purificata est cōditio. tñ extremum ad qō nō est habile neqꝫ actu neqꝫ potentia vt fingatur excōicatus vsqꝫ in diē late sñie. qꝛ nulla reperiꝶ sñia ad quā possit retrotrahi. cū illa que lata erat si per appellationem suspensa vel extincta non mirum ergo si in casu nostro appellatione interposita. conditio postea purificata. non retrotrahitur in sententijs censure. qꝛ non habet extremū ad qō. habile. ꝛ ideo p predicta infertur ad decisionē.

9 † Qō si lata sñia excōicationis sub conditione pendente ꝯditione moreretꝶ iudex. vel priuaretur vel alio modo finiretur sua iurisdictio. qō lꝫ postea purificetur conditio excōmunicationis: tñ ille nō erit excōmunicatus. ita voluit Arch. in c. ij. de consti. li. vi. ita Jo. an. in. c. i. ne sede vac. lib. vi. ita glo. ꝛ ibi Panor. in. c. a nobis. el pciolo. j. de sen. exc. ita Panor. in. c. si. in pe. col. ꝛ ibi do. Ant. ē. de offi. dele. ꝛ est bonus tex. in. l. quoties. in si. ff. de noua. licet glo. in. c. salonitane. lxiij. di. ꝛ Bald. hic voluerit contrarium, ꝛ est ratio predicte decisionis. qꝛ extremum a quo non est habile. nam cum tempore purificate conditionis iste sit mortuus impossibile est dicere ꝙ illo tpe pnunciauerit istum excōicatum. sed extremum a quo dꝫ esse habile actu. nō mirū si nō dꝫ iste excōicatus. ꝛ has regulas fictionū ponit Card. in cle. qō circa de elec. ꝛ Bart. in l. si is qui pro emptore in. v. colū. ff. de vsucap. secunda est ratio que est magis generalis. qꝛ ad hoc vt fictio operetur suum effectum debet cōcurrere equitas. qꝛ nunqꝫ. l. fingit nisi suadente equitate. ita Barto. in. d. l. is qui pro emptore, in. iij. col. ꝛ est text. in. l. postliminium. ff. de cap. ꝛ postli. re. in. l. denique. ff. ex quib. cau. ma. sed si in casu nostro purificata conditio. in censure retrotraheretur. sequeretur maxima iniquitas. ꝙ iste qui medio tpe non erat excōicatus fingeretur medio tpe fuisse excōicatus. ꝛ forte incurrisse irregularitatem. ꝛ etiam ꝙ qui secum medio tpe cōmunicauerunt essent excōicati ꝙ esset valde absurdum. ideo non mirum si non retrotrahitur, in censuris cōditio. glo. est no. que hāc rōnē assignat in. c. sepe. in verbo rata manet sñia. j. eo. ꝛ facit gl. no. in. l. si indebitum. ꝛ ibi bar. ff. rem ra. habe. ꝛ qō not. in. c. Quis. ꝛ in. c. si pro te. de rescrip. li. vi. vbi fictio nunquam operatur effectum in preiudicium tertij. propter iniquitatē que resultaret. ꝛ hāc rōnē sensit do. Ant. hic ꝛ ideo inferꝶ ꝙ si medio tpe iste dixisset testimoniū valeret eius dictum. lꝫ postea purificetur conditio. ita Bald.

10 hic. Tertia fuit rō quā sensit Bal. † Nā fictio non operatur effectū suum ꝯ iuris ꝓhibitionē. ita glo no. in. l. talis scriptura. in si. ff. de leg. j. in. d. c. si pro te. sed a iure ꝓhibitū est vt quis nō excōmunicetur nisi precedente contumacia ab homine. c. epi. ꝛ ibi glo. c. nullus. c. quicunqꝫ. xi. q. iij. sed pendente conditione quis non dicitur esse in contumacia. qꝛ cōditio nihil ponit in esse. l. si quis sub cōditione. d. ador:d. x. ff. si quis omis. cā test. nec ante tps purificate conditionis censetur contumax. licet ante sñiam iudicis precessisset aliqua contumacia. qꝛ illa precedens cōtumacia censeꝶ prorogata sub cōditione, vñ ante tēpus conditionis nō est cōtumax. per ea que no. Bart. in l. cū stipulatus sim mihi a pculo. ff. de ver. ob. cū ergo purificatis ꝯditione tūc demū; sit ꝯtumax tūc pōt excōicari nec prius. ergo nec lata sñia excōicationis sub ꝯditione fingetur retro excōicatus. qꝛ fictio nō fingit ꝯ ꝓhibitiones iuris. ꝛ non cōtumax probetur excōicari. igitur ꝛc. ꝛ ideo infert hic Bald. ꝛ sequunꝶ doct. ꝛ fuit generaliter Inno. ꝙ etiā si iudex diceret ex nūc put ex tūc vel ecōtra si nō dederit. x. infra mēsem sit excōicatus. ꝙ per ista verba nō tñ retrotrahetur excōicatio. ne videatur lata ꝯ ꝓhibitiones iuris, Bal. in. c. i. in. vi. col. de mili. vas. qui cōtumax est. Bal. in quadam repetitione quā fecit de. c. cōmissa. de elec. lib. vi. ꝛ ista verba ex nūc, prout ex tūc intelligunꝶ sm subiectam materiā. ergo ꝛc. glo. in cle. vnica. in verbo ex nunc. de ꝯces. preben. habeꝶ in. c. dudum. de preben. lib. vi. in cle. si. de iure patro. per Bald. no. in aut. ꝯ rogatis. C. ad treb. facit glo. in. l. i. C. de codi. Ang. in. l. gallus. in prin. ꝛ Bal. ꝛ nouissime in. §. nūc de. l. velleia. ff. de liber. ꝛ posth. Ang. in. l. huiusmodi. Bar. in. l. ita stipulatus. la grande. ff. de verb. ob. vbi de istis verbis. ꝛ in. l. lecta vbi per docto. ff. si cer. pe. vel aliter dicite aliā rōnē decisionis huius text. ꝙ sententia excōmunicationis lata sub cōditione stante euentū conditionis appelletur non retrotrahitur sed remanet in suspenso. licet purificeꝶ conditio. nā actus medio tpe inter principiū actus ꝛ cōplemētū interueniens. siue inter extremum a quo. ꝛ extremū ad qō impedit fictionem operari vt retrotrahatur. gl. in. l. si indebitū. §. ibi Bart. ff. rem ra. ha. in. l. si partem. §. si. ff. quēadmo. seruitus amittatur. Barto. in. l. si filius. C. de peti. here. habetur in. c. Quis. de rescri. li. vi. ergo ita in ꝓposito. cum appellatio medio tēpore interueniat inter ꝓlationem sententie excōmunicationis sub cōditione. ꝛ ipsam purificationē cōditionis. impeditur quo minus retrotrahatur cōditio ad tēpus sñtētie. ꝓpter actum medio tēpore interuenientem. i. appellationem. ꝛ factum que heri dixi. in. j. rōne tutius tñ est tenere ꝙ sit speciale in sententijs censurarum vt impleta conditione ex quo fuit appellatum non retrotrahatur. facit glo. in. c. sepe. in verbo rata manet sñia. j. eo. Glo. in verbo satisfeceris in fine.

11 † No. ex illa glo. ꝙ excōicatus si non satisfaciat aduersario infra certum tempus quocunqꝫ modo illi satisfaciat vel eum contentum faciat excusatur a sententia censure. ꝛ ideo si ille prorogaret sibi tempus non incideret in excommunicationem secundū generalitatem glo. ꝛ glo. sequuntur Panor. ꝛ Imo. hic in puncto iuris licet fateantur communem opinio. in contrarium, ꝛ facit pro illa opi. text. in. c. j. j. de loca. facit tex. in. c. ij. ꝛ ibi scripsi. j. de spon. ꝛ etiam in. c. ē. de iureiuran. vbi de cōsensu partis relaxatur iuramentum. ꝛ tamē eius obligatio dirigitur in deum. c. debitores. ē. de iureiur. licet ad vtilitatem partis. ergo ita pars poterit prorogare terminum ad excommunicationem incidendam. qꝛ ille terminus est assignatus in fauorem suum. ꝛ licet excommunicatio feratur a iudice, tamen in fauorem partis fertur. ꝛ nihil aliud curat iudex nisi vt partes conueniant. c. fin. ē. de trans. ca. j. ē. de mut. pe. ꝛ etiam. l. i. §. a. ꝛ post operis. ff. de op. no. nū. ꝛ ibi hoc voluit in terminis Bar. ꝛ Imo. ꝛ etiā tenet Card. in cle. j. vers. nos. itaqꝫ. de iureiur. Contrariū tenet hic Inno. Host. ꝛ Jo. and. per tex. in. l. item queritur. §. qui impleto. ff. loca. vbi prorogatio partium non extēditur ad fideiussores ergo ita prorogatio non extendetur ad excommunicationem que dependet a iudice nō a partibus. mouētur etiā in spectātibus ad superiores nō hūt partes ptātē. l. labeo in si. ff. de arbi. ergo prorogatio partiū nō excusabit ab excōicatione. preterea excōicatio nō tollitur nisi per absolutionem. ꝛ dato ꝙ milies soluerit: indiget absolutione. glos. in cle. i. in verbo donec de decimis, ergo et prorogatione partiū ab excōicatione non excusabitur, ꝛ faciunt. Nam difficultas inducit tacitam prorogationem a iure, c. breui. ē. de iureiuran. c. literis. ꝛ ibi notatur. xxij. q. ij. c. apud misericordem. vbi glos. no. xxxij. q. i. ꝛ tamen non excusat ab excommunicatione quin incidat mero iure in excommunicationem. licet de facili absoluatur per ea que habentur. in. c. odoardus. j. de sol. ita Innoc. in. c. p. ꝛ. g. supra. de offi. deleg. ergo a simili nec prorogatio partium excusabit. do. Anto. hic dicit. quod ante factum ista secunda opinio. tenenda est tanquam tutior. post factum tenenda est prima

12 † quia in foro iudiciali post factum non capimus benigniorem partem.

tem. etiã in censuris. ita. inno. per illum text. in. c. cum tu. ẽ. de
testi. facit gloss. in. c. venerabilibus. §. i. ¶ §. si. vbi in simili la-
te disputat de senten. excõ. lib. vi. Et ideo p predicta infert.
10 An. quod iste habebit vsque ad vltimam moram terminum
ad soluendum. ea elapsa statim erit excommunicatus. Et ita
tenet Bartolus in dicto. §. ¶ post eum Bald. in. l. i. in decima
questione. C. de his que pene. no. ¶ in. l. acceptam. C. de vsur.
in. vij. q. nam prorogatio dicti termini intelligitur tamen sub
eadem sub eadem pena. facit. d. l. labeo. ¶. d. §. qui impleto ¶
l. legem. C. loca. Pau. de cast. in. l. cum stipulatus sum mihi a
13 proculo. ff. de verbo. obli. † Et sic aliud ex hac conclusiõe Jo.
an. habetis inferre quod non admittatur purgatio more ad
euitationem excõmunicationis. ¶ facit qr excommunicatio est
gladius penetrabilis qui momento operatur. vt voluit hic
Inno. ¶ Gemi. in. c. si a sede. de preb. in. vi. faciunt notata in
14 c. pastoralis. ĩ. eo. † Glo. in verbo. impedire in fine. vbi glo. di-
cit nõ tenere excõicationẽ cõditionalẽ nisi extante cõditiõe. in-
tellige non tenere. i. ligare. qr interim non ligat tamen tenet
conditionaliter. qr spes est debitum iri. Et ita volunt hic do-
cto. per ea que habent in. §. ex conditionali. insti. de verborũ
obli. c. n nobis. ĩ. de sen. excõ. Ad 3ium. l. potior dicite q in
sentẽtijs censurarum conditio nõ retrotrahitur sicut in alijs
¶ rõnẽ dixi in textualibus. Dum glo. querit qñ interponen-
da sit appellatio. vos dicite fm Inno. Jo. an. ¶ cõiter doc. ex
cepto panor. hic quod aut loquimur in sententijs conditiona-
libus censurarum aut in alijs. Si loquimur in sent. ntijs cen-
surarum ¶ aut querimus de effectu deuolutiuo vt deuoluatur
causa ad superiorem ¶ tunc intra. x. dies a die sententie est ap-
pellandum. Ita glo. in. c. ad reprimendam. ẽ. de offi. ordi. nec
post. x. dies appellatio interposita deuoluit. ita do. Anto. et
Jo. an. hic Imo. tenet contrarium hic in fi. qr vult ipse q etiã
post. x. dies nõdũ purificata conditiõe si appellet appellatio
operetur effectũ deuolutiuũ in sententijs censurarũ. Mouet
per tex. nrm hic. qui gñaliter appellationẽ interpositam pen-
dente conditione vult tueri ipsum appellantem ¶ sic operari
effectum. ergo ¶ deuolutiuũ ¶ suspensiuũ ar. c. si romanorum
xix. di. l. i. §. ¶ gñaliter. de leg. prest. in. pterea esset iniquum q
appellatio valeret ¶ non deuolueretur ¶ sic tractat esset coram
iudice a quo contra. c. accepta. ẽ. eod. Aut loquimur quo ad
effectum suspensiuum ¶ tunc vsq3 ad purificatam conditionẽ
etiam si staret per centum annos posset appellari. non autem
post purificatam cõditionẽ. dato q purificaretur intra. x. dies
a die snie ¶ est rõ. nam sententia ista conditionalis est cõmi-
natio de grauamine cum expectet euentus conditionis. d. §.
ex conditionali. ¶ h3 ista cõminatio tractum successiuum qr p
singulos dies expectatur dies conditionis. modo a snia vel a
comminatione que infert grauamẽ successiuum si per centum
annos durat grauamẽ qi quotidie grauetur per centũ ãnos
poterit appellare qr per singulos dies nascit nouum graua-
men. ita Bar. in. l. ij. ff. de appel. recip. Bald. in. l. ij. C. de epa.
audi. dixi in. c. super eo lo. ij. ẽ. eo. non mirum ergo si a tali ex-
cõicatione ɔditionali bñ appellat semper vsq3 ad purificatam
conditionem qr semp grauamẽ comminatur verũ qr purifi-
cata conditione excõicatio. in statim ligat vt hoc tex. a 3rio. et
hic Inno. ¶ post ligamen iniunctũ a censura non appellatur.
c. pastoralis. ¶ ibi videbimus. ĩ. eo. ideo etiam si intra. x. dies
purificatur conditio non appellabitur post eam purificatam.
15 † Et sic tempus ad appellandum n censura conditionali du-
rat vsque ad purificatam conditionem nec plus nec minus.
Aut loquimur in alijs sententijs quam censurarum ¶ condi-
tionalibus. ¶ tunc ex quo in eis cõditio retro trahitur prout
regulariter retrotrahitur certe debet appellari a die sentẽtie
late intra. x. dies ne si conditio purificetur reperiretur si non
appellasset vt ex retro condemnatio ¶ cum n die condemna-
tionis lapsi sint. x. dies snia transeat in rem iudicatam. ¶ hoc
est qd voluit dicere tex. in. l. ij. §. biduũ. ff qñ ap. sit dum dicit
vtilẽ esse appellare a die snie late. ¶ ita vult hic Joã. Andre.
¶ communiter post eũ docto. ¶ vult Archidia. in. d. §. biduũ.
ij. questiõe. vi. Et pro hac opinio. in sententijs censurarum
ponderat. Joan. an. text. nostrum ibi medio tpe dicens ipse si
volumus iustam dimidietatem ɔsiderare diuidas re3 in tres
ptes. ita qd dimidia qr inter pmã ¶ tertiam. ita hic in istis.
xx. diebus media pars est a septima die vsq3 circiter quarta3
decimã. Isto medio tpe dicit tex. nr fuisse appellatum potuit
ergo. xi. xij. ¶ sic o: singulis dieb' appellare. ¶ sic vltra. x. dies
a die sententie late. Panor. hic dicit de iure veritatem esse
in contrariũ ¶ nullã esse differẽtiã inter snias censure ¶ alias
qr semp appellabit intra. x. dies a die sententie late mouetur.
nam aut volumus dicere in sentẽtijs censurarũ q ante puri-
ficatã ɔditionem nõ grauat ¶ tunc non potest appellare. c. vt
debitum ĩ. eod. aut volumus intelligere q grauet talis snia
pendente conditione ¶ tunc a die illati grauaminis deberent
currere. x. dies vel ɔminationis ergo die snie. c. cõcertationi.
16 eo ti. li. vi. † Sed fallit panor. qi fateor q grauat sed affert gra-
uamẽ successiuum vñ donec durat grauamen appellabit quia
quotidie nascit nouũ grauamẽ. ¶ si dicat nõne ¶ i alijs senten-
tijs ɔditionalibus idẽ videm' qr pendẽte ɔditione p si non
nullos dies imminet ɔminatio euẽt' ɔditiõis ¶ sic talis ɔminatio
h3 cãm successiuã. So. ɔditio purificata in alijs sentẽtijs re-
trotrahit ad actũ momentaneũ. s. ad tps pnũciationis, iõ pu-
rificatio condictionis ¶ etiam pendentia cum subordinent ad
illũ actũ momentaneũ nõ cẽsent de nouo grauare. sed semp
censet illud vnicũ grauamẽ qd p pnũciationem est illatum. si-
cut in simili ɔdẽnat' ad dãda. x. ĩ. mensem iste remanet semp
grauatus qr h3 soluere. ¶ sed tñ vnicus est tñ actus qui gra-
uat. s. simplex pnunciatio nõ ita est in sententia censure quia
illa non trahitur ad pronunciationem. ¶ in ea pronuncia-
tio non est in consideratione principaliter. sed euentus condi-
tionis qui expectatur. ¶ isto casu quando excõicatio fertur cõ-
ditionaliter si non solueris ĩ. mensem vel nisi solueris. ¶ statim
lapso mense si opponatur de ista excommunicatione si oppo-
nitur per illum cui debuit solui tunc sufficit producere senten-
tiam lapso mense prefixo ¶ si ille contra quem talis sententia
est lata non docuerit se soluisse habebitur pro excommunica-
to. Sin autem per aliũ tertium opponitur q est excõicatus
quia non soluit tunc ille h3 pbare q non soluit qui opponit.
Ita Inno. in. c. super his. ĩ. de accusa. quem refert ¶ sequitur
panor. in. c. proposuit. ĩ. de cle. exco. mi. Barto. in. l. in illa. ff. de
17 verbo. ob. l. i. l. ij. C. de iure emphy. † Ultimo habetis notare ex
glo. q si pendente appellatione pars mutat forum q sentẽ-
tia conditionalis ligat purificata postea conditione. ¶ hanc
opi. sequitur Inno. ¶ post eum Joan. an. ¶ Hosti contrariam
opi. tenet Archi. in. c. ij. de consti. lib. vi. per illum tex. Bal. in
repetitiõe sepe allegata. c. commissa. de elec. lib. vi. Archi. in
c. si quis de prouincia. xiij. q. ij. lap. allegatione. cxxix. Fede. cõ-
silio. lxxxij. quod incipit. quoniam vbi fundamentum non
est vbi tenet gloss. ¶ lapus allegatione. xlviij. facit gloss in. c.
salonitane. lxiij. di. in. c. a nobis. de sen. exco. Jo. an in regula
cum sint. de regu. iur in. li. vi. concordat opi. et etiam sensit hic.
quia aut post mutatum forum mutatur ¶ causa sententie. Et
tunc sententia conditionalis purificata non ligabit. puta pre-
cipit episcopus papien. canonico papiensi quod si infra men-
sem non resederit in ecclesia sit excommunicatus. Iste promo-
uetur ad aliud beneficium hoc dimisso infra mensem in alia
diocesi. certe ex quo cessat causa precepti. cessabit preceptum
mutato foro. ¶ ita saluatur opi. Archi. in. d. c. ij. aut durat cau-
sa precepti post mutatum forum: tunc siue causa habuerit ori-
ginem ante mutationem fori siue post ligabit sententia per
euentum conditionis licet forus mutatus sit. Ita Jo. an.
hic. ¶ Baldus ¶ sequitur Imol. reprobando, domini. Anto.
qui voluit facere differentiam in hoc secundo membro. an
causa precepti originata esset ante mutationem fori an post.
mouebatur. Domini. Anto. per tex. in. c. ij. de consti. Sed il-
lud loquitur in statuto non in sententia secundum Imol. hic.
Et est ratio quia in legibus conditio nunquam retrotrahitur
sed inspicitur tempus celebrati actus. l. i. ff. de pec. non mirum
si statutum conditionale non ligat personam que mutauit
forum pendente conditione. Et hoc fuit dictum Baldus hic
18 † Pro complemento eorum que tangunt hic docto. querit
Innocen. numquid si feratur sententia hoc modo excommu-
nico te si appellaueris siue elegeris vel si appelles siue eligas
19 valeat electio siue appellatio in contrarium facta. † Dubium
nascitur quia excommunicatus non potest eligere. c. cum dile-
ctus. ¶ ibi habetur. ẽ. de consue. c. si. li. de cleri. excõ. mini. nec
appellare potest ab excõicatiõe. c. pastoral. ĩ. eo. Ideo ex quo
accedit ad eligendum vel appellandum videtur q statim fit
excõicatus. ¶ ideo electio postea facta non valet nec appella-
tio interposita postea iuuabit ¶ ita tenet hic Inno. ¶ post eum
Bal. ¶ Panor. qr excõicatio est mucro penetrabilis statim fe-
rens. ¶ ideo quando concurrit in puncto cum alio actu mo-
mentaneo presumitur semper precessisse. ¶ ideo presumit ex-
cõicatum elegisse vel iã excõicatus appellasse ¶ hoc no. sequit
Gemi. in. c. si a sede de prebẽ. li. vi. hosti. in. sum. de re iud. §.
qualiter. versi. puta t3 q excõicatio facta si appelles nõ valet
qr tollit defensionem. ¶ sic ɔtinet expressum ¶ intollerabilem
errorẽ iuris. c. per tuas. ĩ. de sen. excõ. sed posito q valeat vel
in casu quo fiat si elegeris vel eliges excõicatio vult q requi-
rat actũ consummatũ ad hoc vt liceat. qr ɔditio debet perfecte
impleri. l. i. si. C. si mancip. ita fue. alie. l. qui heredi. ff. de condi.
¶ demõ. ergo nõ erit excõicatus nisi facta electione vel appel-

latiõe ꝛ sic tenebit electio vel appellatio. ꝛ facit glo. in. l. arbo
rib⁹. §. de illo. ff. de vsufru. vbi dicit lupus exit siluã
ergo nondũ exiuit. Et sequit do. Anto. ꝙ requiratur perfe
ctio actus dũmodo aliter de mẽte proferentis non appareat
q: illi stabimus. ꝛ de hac q̃one bal. in dicta repetitiõe, c. cons
missa. de elec. lib. vi. d. anto. in. c. ex oẽ in. viij. ꝛ ix. colũ. de his
que fi. a. p̃te ca. Bal. i. l. aretbusa. ff. de sta. ho. Jmo. in. l. si post
mortem. in principi. ff. de leg. i. Archi. in. §. si ergo. xvij. q. i.
Bal. in. l. i. C. si rector p̃uincie. sed nõ insisto. quia media fuit
sententia Jmo. qui sequit hic distinctionem antiquorum. qui
distinxerunt aut iudex excõicauit apposito verbo in condi
tione presentis tp̃is vel etiã futuri idicatiui puta si eligis
vel si eligas vel eliges ꝛ tunc p̃dit op. Jnno. q: statim limi
getur ex quo incipit eligere, ꝛ preparat se ad actum. aut vero
vtitur futuro subiunctiui vel p̃terito perfecto puta si ele
geris vel elegisti ꝛ tunc ex quo denotant tp̃s perfectum pro
cedat op. do. ant. Et pro hac distinctione est tex. in. l. si quis
stipulatus sit stichũ. melior tex. in. l. stichus seruus meus. ff. de
de manu. test. qui tex. loquitur in actu fauorabili. ꝛ tñ conside
20 rat predictã distinctionẽ. † Jnfert ẽt imo. ad questionem nõs
quid si in prolatione snie excõicatus appellat nec appareat
quid precesserit valebat appellatio, ꝛ ex predictis cõcludit ꝙ
in dubio p̃sumetur p̃cessisse excõicatio appellationem. ꝛ idõ
nõ valet appellatio ad suspẽdendũ excõicationez. ꝛ facit glo.
in. c. venerabilibus. §. si. de sen. excõ. li. vi. ꝛ de hoc in. c. super
21 eo. el. ij. ꝛ. eo. † Ultimo querit Jo. an. nunquid appellatio in
terposita in tex. nostro suspendit non solũ excõicationez sed
etiam preceptũ de soluendo. ꝛ cõcludit ꝙ sic. q: vnico contex
tu ista p̃feruntur ꝛ pro vna snia iudicantur, secus dicit si fer
retur vnum, ꝛ postea aliud. puta precipit vel condemnat vt
soluat sempro. aio ista est vna snia ꝛ postea precipit ꝙ si non
soluerit sit excõicatus. istud est aliud preceptum. Et sic alia
sententia. q: quot copulatiue tot snie. c. cõ tpe. Ꝫ. de arbi. l. eiũ
ff. de mino. ideo a quacunque erit appellandum s̃m suam na
turam a precepto de soluendo vsq; ad. x. dies a censura condi
tionali vsq; ad euentum conditionis imo. ꝛ si non appellasset
a precepto poterit appellare a censura si grauetur in excedẽ
do modum exequendi. q: licet censura sit apposita in execu
tione rei iudicate ex quo preceptum transiuit in rem iudica
tam tñ si in exequendo exceditur modus bene appellatur in
executione. c. quod ad consultationem. ꝛ ibi habetur. Ꝫ. de re
iudica. ꝛ ita Jmo. hic,

¶ Resultaret ab
surdũ, p̃ hac limi
tatione vltra alle
gata hic per do.
prepo. adõ pan. de
ca. in cõsi. xiij. in.
ij. lib. vbi dicit ꝙ
clausula. i. fine po
ta refert ad illa q̃
p̃nt cõgrue ꝛ sine
absurditate refer
ri non ad illa que
non congrue nec si
ne ab surditate. l. si
idem cum eo. in si.
ff. de iurif. om. iu
di. Jtem adde an
clausule natura sic
est ad oĩa preceden
tia referat. Alex.
in cõsi. cccix. incl.
visis et oportune
consideratis. in. ij.
vo. so. clxxxi.

Summaria.

1 ¶ Dispositio dirigenda est secundum intentionem agentis potius, quam secundum verba.
2 Clausul. appellatione remota, non tuetur iniustitiam iudicis.
3 Clausule i principio, medio, seu fine posita, determinat omnia posita in dispositione.
4 Judex pronunciatus suspectus, non poterit ad vlteriora pro cedere, 5, ꝛ nu. 14. limit. nu. 5,
6 Recusanti Judicem incumbit onus probandi causas recusa tionis.
7 Recusatio fundatur ratione naturali. limit. nu. 8. 9. 10. ꝛ. 11.
12 Leges allegare licitum est in iure Canonico.
13 Recusatio porrigenda est iudici in scriptis.
15 Arbitri nõ desiderant in causa suspicionis. sed sufficit vnus.

SEcundo requiris. Siper re scriptum apostolicum cõmittunt plures articuli cõnexi ꝛ in principio vel medio vel in fine cõmissionis tantuz appellatio p̃hibetur in aliis intelligit p̃hibita siue precedens tibus siue sequentibus. ꝛ cã suspicionis proponenda est con ram iudice recusato. ꝛ corã arbitris probanda. h. d. Duo hz
1 dicta. s̃m ibi. tertio postulas. † No. primo ex tex. ibi respon demus ꝛc. ꝙ dispositio gubernatur s̃m intentionẽ disponen tis magis ꝙ s̃m v̀ba. c. intelligentia. j. de v̀bo. sig. Jntelligite si verba patiant̃ alis nõ s̃m bal. hic per tex. quẽ dicit singula rem in. l. si, aliũ. ff. de vsufru. leg. ꝛ tollitur intentio s̃m rõnem act⁹ qui geritur q: actus regulat̃ a rõne sicut ab aĩa corpus. vt voluit bal. in. l. si quis seruo persuaserit. C. de furt. Dy. in in regula si. de reg. iur. lib. vi. ꝛ lz rõ nõ sit expressa tñ ex cõie ctura illam querimus: ꝛ s̃m illã limitamus actum. ita est text. hic expressus ꝛ facit qđ voluit Cy. in. l. nõ dubium. C. de legi.
2 ꝛ Bal. in. l. maximum vitium. C. de libe. prete. † Nota. ex text ibi iniusticia quod clausula appellatione remota non tamen tuetur i iusticiaz iudicis. faciunt que videbimus in capitulo
3 pastorali. vbi de ea. ꝛ in. c. vt debitus. l. eo. † No. ex tex. in p̃n. medio ꝛ fine ꝙ clausula siue in principio siue medio siue i fine posita determinat oĩa in dispositione contenta. Not. ex tex. ibi iudicem p̃poni ꝛc. formã quãlr dz fieri recusatio iudi cis suspecti q: primo coram eo dz cã suspitiõis proponi. hac p̃posita ipse cogit partes ad eligẽdum arbitros ꝛ statuit ter
4 minũ ipsis arbitris intra quem cãm finiãt. Jta † ex. in. c. legi tima. eo. ti. libro. vi ꝛ ita glo. hic in v̀bo terminũ postea arbi tri de cã suspicionis cognoscũt, ꝛ p̃bationes super ea recipiũt assignando terminũ partibus ad verificandũ suspicionez c. suspicionis. Ꝫ. de offi. deleg. hoc et hodie p̃cedit. lz gl. sen tiat cõtrarium in v̀bo terminũ ꝛ male. ꝛ postea arbitri super su spicione p̃nunciãt nec poterit si suspectus pronunciatus fu erit iudex ad vlteriora p̃cedere. vt hoc tex. nõ. ex ꝙ colligit illa forma ꝛ loquitur in delegato. Jn ordinario aũt videbi
5 mus in. c. cũ spãli. j. eo. † No. ex tex. nõ ibi tunc demũ ꝛc. ꝙ iu dex recusatus nõ põt p̃cedere nisi cõstito de ꝛ cõsat one ꝙ si iniusta. ꝛ ita bal. hic ꝛ ideo si p̃cedit vĩ ꝙ p̃cessus sit nullus.
6 dicã in. d. c. cum spãli. ita panor. † No. ex tex. ibi corã ipsis cã ꝛc. ꝙ recusanti iudicẽ incũbit onus p̃bandi specifice ipsas cãs recusationis que p̃posite sunt corã iudice nec alias põt p̃ bare ꝛ si alias p̃bauerit nõ iustificat recusatio. Jta panor.
7 hic p̃ istum tex. ꝛ Jo. an. in. c. postremo. Ꝫ. e. † No. tex. ibi ipsa rõ ꝙ recusatio fundat̃ sup rõne naturali. qđ facit ad arg. ꝙ princeps possit tollere recusationẽ de q̃ in. d. c. postremo. ꝛ sic habet. o ꝙ licitũ allegare rõnẽ naturalẽ ꝛ super ea se fũ dare. facit tex. iuncta gl. in. c. cõsuetudo. j. di. in. l. in summ. §. idẽ varus. ff. de aqua plu. arc. in. c. scire op3. §. sufficit. ff. de excu. tu. Glo. in v̀bo appellatio. in fi. facere ergo regulam s̃m tex. nostrũ ꝙ clausulã in fine principio vel medio apposita trahi tur ad alia capitula. ꝛ sic cõprehendit totalẽ dispositionẽ ita tex. hic c. ꝛ. in. l. i. C. de lib. preter. vel exhere. in. l. talis scri
8 ptura. ff. de leg. i. † Hãc cõlusionẽ limitabitis nõ p̃cedere qñ sumus in materia odiosa. ꝛ capitula diuersa cõtinerẽt in dispo sitione nam tunc vna vna clausula nõ refertur nisi ad ea q̃ cir ca que p̃ximẽ est apposita. qđ est. ad totã dispositionem. ita glo. hic, que dz intelligi per. d. c in q̃ni. q: clausula appella
9 tione remota est odiosa. † Scđo limitabitis qñ dispositio cõ tineret plura capitula. sed clausula apponeret in medio vnı⁹ capituli tantũ. puta cõmittit papa ꝙ restituta possessione ta li epõ si cõstiterit eũ suspectũ de dilapidatiõe appellatione remota det sibi coadiutorẽ, ꝛ de stipendio p̃uideat stipendia tus hic tria sunt capitula in cõmissione. clausula ap. re. iserit tur in medio vnius. talis clausula nõ referetur ad alia. ita ẽ tex. in. l. iij. §. filius inter medias, ff. de lib. ꝛ post. ita notatur in. d. l. talis scriptura. ita panor. hic. lz tex. hic i principio ibi
10 in vno tantũ videat facere cõtrariũ. † Limitabitis tertio non p̃cedere qñ plura essent capitula sed singula precise determi nata essẽ n: q: tũ clausula circa vnũ posita nõ trahet ad alia q̃ per se determinata sunt. tex. est in. c. cũ dilecti. de dona. ibi vt clausula de foresta ꝛc. est tex. in. l. si quis legata. ff. de cõditio,
11 ꝛ demõ. † Quarto limitabitis nõ p̃cedere vbi si clausula re ferretur ad oĩa resultaret adsurdũ aliquid. q: tunc nõ refer tur nisi ad ea que cõmode põt. gl. est. c. i. in. v̀bo. sic de postu. pre. li. vi, in. c, vt circa in v̀bo corã. de elec. li. vi. in cle. ne i agro §. ceterũ. de statu mo. Et ideo si aliqđ capitm per huiusmo relationẽ redderet̃ nullũ nõ fieret relatio ad illud. l. cũ vulga ri. ff. d dot. prele. ꝛ ita vbi alia iniquitas resultaret notat̃ in. l. si tñ cũ eodẽ. ff. de iurisdi. om. iud. ita panor. hic. Et sunt p̃ dicta oĩa ex mente bar. in. d. l. talis. alia plura ponit bar. in. l.
12 pretor. la. ij. §. i. p. vi bo. rap. † Glo. in v̀bo, vtriusq; iuris i fi. habetis ex gl. relata ad tex. ꝙ licitum est in foro canonico al legare leges, etiã si per canones reperiatur ille casus decisus vel decidi possit. facit. in. c. i. ꝛ in. c. autoritate. de cõces. p̃ben. li. vi. lz glo. velit cõtrariũ ꝛ male in. c. si in adiutoriũ. x. di. ꝛ plus habetis ex hoc tex. iuncta gl. ꝙ licitũ est allegare gñalit cor pus iuris ciuilis ꝛ canonici ita faciunt notata in. c. vestra. j. de coha. cleri. ꝛ mu. per Jmo. in cle. ne romani. de elect. ꝛ. d. c.
13 autoritate. † Glo. in v̀bo eodẽ in fi. inquãtũ glos. vult ꝙ si scriptis recusatio sit porrigenda iudici ꝛ cã in ea exprimẽdo que si p̃babilis bene loquit̃ sed nõ probat̃ in. d c. qm̃. sed in. l. apertissimi. C. de iudi. De ciuilitum necessitate causa non est exprimenda. sed statur iuramento. ita gl. in. d. l. apertissimi. ꝛ Spec. sequit̃ in ti. de recu. §. quãlr. v. quidã legiste. quod in telligit bal. i. d. l. apertissimi. verũ nisi a statuto ad recusatio nẽ requireretur cã. q: tunc de iure ciuili nõ suff iceret p̃bare per iuramentũ ipsam cãm tñ de iure canonico si recusans ha beret iustã cãm non nominãdi cãz suspicionis puta q: esset ta lis cã que nimis infamaret iudicẽ tunc statur iuramento suo attenta tamen qualitate persone recusantis. ita hic panor. nec

tunc req

tunc requiritur alia probatio per ea que habentur in simili. in
c. statuti. §. cum vero de rescrip. li. vi. in quantum vult gl. quod usque
ad. xx. dies recusatio de proponi dicte quod debet proponi ante omnia ac
tum per quem videatur consentire in iudicem. nec alia necessitas sibi
imponitur temporis. ita bar. in. l. quidam consulebant. et ibi alii. ff. de
re iudi. canoniste in. c. inter monasterium. de re iudi. ut. proxi. Bald.
in. §. quibus in prin. i const. C. et notat in. d. c. insinuante. de
14 offi. dele. † Dum etiam glo. vult quod declarata recusatione iudex
iste non possit procedere nec aliud facere. nec etiam delegare invi-
tis partibus. non est delegatus a Jnno videt sentire glo. quod volen-
tibus partibus possit, et ita voluit Jmo. hic quam signate ad
limitationem. c. iudex. de offi. leg. li. vi. de consensu unius non po-
test subdelegare. licet ter. ille in ratione faciat contra glo. nostram et vi-
debimus in. c. cum specialis. eo. Gloss. in verbo aliquos in fi.
15 † Notate ex glo. quod de necessitate in causa suspicionis non de-
bent eligi plures arbitri. sed sufficit unus. et facit text. in. c. ad
hec. i. eo. Glo. in verbo debet cogi. in fi. vos dicit quod non diffe-
rentie quare iudex potest cognoscere an sua sit iurisdictio, et
tamen non possit cognoscere de causa suspitionis est. quia per re-
cusationem sit iniuria iudici ex quo pars fatetur se de sua iu-
risdictione. sed ab eo recedere vult. l. litigatores. in prin. ff. de
arb. nam de eo. l. non confidit in hoc incidenti ut cognoscat de
scat de suspitione. sed quando opponitur contra iurisdictionem
non fit ei tanta iniuria. quia non videtur diffidere de iusticia
sua. sed negat se subditum vel aliter exceptio incompetentie
iurisdictionis non signat neque afficit personam iudicis. ideo
de ea potest cognoscere. sed exceptio suspitionis signat perso-
nam iudicis. quia videris de persona diffidere ideo non potest
cognoscere. ita Bart. in. d. l. quidam consulebat. et ideo infert
ibi quod etiam si contra iurisdictionem iudicis opponatur alia
exceptio quam suspitionis sigillans personam iudicis nec de
de ea poterit cognoscere. Sed vel eligentur arbitri vel ibi-
tur ad superiorem. et sequitur Jmo. in. c. super literis in. x. col.
de rescrip. Et ibi do. Anto. ponit in. xix. col. Innoc. in hoc
tenuit contrarium in. c. cum super. de offi. deleg. et Jo. an. in. c. pia.
de excep. lib. vi. licet Hosti. ubi tenet opi. bar. et tenet Jnno. quod
imo ipse iudex cognoscat an sua sit iurisdictio excepta causa
suspitionis. Archi. iii. questio. v. c. quia suspecti. dixit quod in
solo casu suspitionis itur ad arbitros et redditur a iudice nec
reperitur iure cautum quod eligantur arbitri si opponatur ex-
ceptio contra iudicem signans personam eius. puta exceptio infamie
vel excommunicationis. et ideo dicit quod itur ad superiorem.
Jmo. hic dicit opi. Bar. posset reduci ad practicam, et servari
non obstante opi. Jnno. puta vis opponere contra iudicem quod est fu-
riosus et repellere eum ne de illo ipse cognoscat vel melius quod
est infamis practicabitur hoc modo. quia opponens exceptionem
infamie declinando iurisdictionem subiciendo et quia tractatur
de persona vestra. d. iudex ergo in hoc incidenti habeo vos su-
spectum et propterea super eo vos tanquam suspectum recuso et tunc eli-
gentur arbitri. Sed in veritate dictum Jmo. redditur dubium.
quia dato quod eligantur arbitri non tamen poterunt cognoscere de
causa ipsa principali exceptionis incidentis. s. an sit infamis
vel ne. quia arbitri solum cognoscunt de causa suspitionis. c. si
quis ex quacunque. ibi gloss. et archi. iii. q. vi. c. legitima. eod. ti-
tulo. li. vi. et videbimus in. c. cum specialis. eo. ergo nec per hoc sal-
vabitur opi. bar. quod an iudex sit infamis vel ne. recurratur ad
arbitros. et faciunt notata in. d. c. suspitionis. de offi. de leg.
ubi Panor. sequendo opi. Jo. an. in. d. c. pia. tenet quod nun-
quam itur ad arbitros recedendo a iudice. ita ut sint arbitri
iuris nisi in casibus a iure expressis. et sic contra Barto. Glo.
super verbo supersedere vel de bene loquuntur.

Summaria.

1 Appellationi sue renunciat, qui in appellationis preiudicium aliquid innovat.
2 Appellans tenetur deferre suemet appellationi. Et quod sit periculum non deferenti: nu. 3. 8. et 9. limit. nu. 4. 5.
6 Pena, quod dicatur?
7 Exceptio attentatorum cui sit probanda necessario?

1 An sit. † Appellationi sue renunciat qui in ap-
pellationis preiudicium aliquid inno-
vavit. hoc dicit. Sed clarius secundum veruz intellectum
non tenetur appellatus deferre appellationis cui
appellans ipse non detulit. Vel aliter secundum alium intelle-
ctum non est deferendum appellationi eius qui appellationi
sui adversarii non detulit. et iste intellectus convenit litere in
quantum dicit appellationem legitime interpositam quia non est verisi-
mile quod adversarius qui opponit non fuisse delatum appellatio-
ni si loqueretur de appellatione ipsius non deferentis. sic ad-
versarii diceret appellationem adversarii legitime interposi-
tam ita Jmo. hic post Jnno. et Hosti. tamen iste intellectus secundum
2 panor. est magis periculosus. † No. primo ex tex. secundum primum
intellectum ibi post appellationem. quod appellans tenetur deferre
suemet appellationi: et si non deferat quia aliquid innovat pendente
appellatione non debebit secundo gravatus si voluerit appella-
re audiri. et facit tex. in. c. bone. el. i. de elec. est ratio quia fru-
stra auxilium legis implorat qui committit in legem. c. quia frustra. de
3 de usur. † No. ibidem post appellationem secundum alium intelle-
ctum quod non deferens appellationi adversarii sui si vult post
ea appellare non auditur. ratio est de qua proxime. et dicit
hic Jmo. hunc intellectum procedere in appellatione extra iudiciali. licet
Anto. et alii post eum dicunt sensum videre quare non procedat etiam in iudi-
ciali. hunc intellectum limitabis non procedere quando appellatio ad-
versarii cui non est delatum non fuit legitima quia non deferens ap-
pellationi non legitime non punitur. ut hoc ter. ibi legitime inter-
4 positam. † Limitabis secundo non procedere quando iste qui non detu-
lit appellationi adversarii vult modo appellationem adversa-
rii prosequi non autem suam nec vult de novo appellare. quia tunc
potest prosequi appellationem adversarii ex quo est communis. ut do-
xi in. c. si duobus. eo. l. ampliorem. in prin. C. eo. nec obsta-
bit exceptio quod aliquid innovavit contra illam appellationem. ita.
d. de rota decis. sua. cccxix. que incipit. item si appellans. et vo-
luit hic Jmo. et propterea hic tex. noster dicit appellationi illius
non esse deferendum quasi non intendat excludere istum si ve-
lit appellationem adversarii prosequi Sed capiendo utrumque in-
tellectum tex. nostri limitabis. c. nostrorum non procedere quando ex utra-
que parte super diversis articulis esset appellatum. et invicem neutra
partium detulisset appellationi alterius. quia tunc cum in eadem causa
paria delicta mutua compensatione tollantur. in l. viro atque uxore. ff. so. ma.
de adul. notatur in. l. cum mulier. et in. l. viro atque uxore. ff. so. ma.
quia neutra partium potest opponere. quod appellationi non sit dela-
tum. tex. est in cap. bone memorie magutino. de elec. quem
ita intelligit tota. in. d. decis. et Jmo. hic. faciunt not. in. c. quoniam
5 de iureiu. in. l. cum proponas. C. de pac. † Limitabis
secundo necte. nostram non procedere facta restitutione attentatorum. quia
qui non detulit appellationi sue vel adversarii facta restitutione
attentatorum ex quo non detulit potest postea appellare et appella-
tionem prosequi. Et si tex. noster dum vult quod non deferens
appellationi sue seu adversarii secundum varios intellectus non
possit appellationem suam prosequi vel appellare, intelligitur
dilatorie non peremptorie. i. non potest appellare. donec de at-
tentatis satisfecerit. non autem peremptorie quod penitus excludatur
ne possit appellare si secundo gravetur vel suam appellationem prosequi
Et ita. d. Anto. hic limitat hunc tex. et Jmo. dicit esse equum.
Panor. hic tenet contrarium primo per tex. nostrum qui vult istum non defe-
rentem puniri licet si obligaretur solum ad restituendum attentata
non diceretur pena. et pro eo facit. c. penitentia. de penit. di. iii. quod
not. Jo. an. in. c. si. de elec. li. vi. quod notat panor. in. c. ii. de
6 consti. et ibi concluditur quod pena dicitur per quam punito abest re-
cipienti adest aliquid. et est bonus tex. in. l. iii. ff. de dam. in-
fec. sed per restitutionem attentatorum recipienti nihil adest quia resartio-
nem damni recipit. ergo iste non dicitur puniri ex hoc. De-
bet ergo intelligi ut excludatur peremptorie ne secundo gravatus pos-
sit ullo modo appellare ex quo non detulit appellationi vel
adversarii nec possit suam appellationem prosequi. Ad-
ducit etiam panor. tex. nostrum hic beneficio appellationis
reddit indignum. et sic totaliter ergo excluditur. non autem di-
latorie. donec satisfecit. Et pro panor. est glo. in. c. ex parte. ii.
in. glo. v. et ibi communiter doc. transeunt. de rescrip. ubi concluditur quod
non deferens sue appellationi videtur illi renunciare ergo non potest eam
prosequi. Ulterius facit et gl. in terminis in. c. non solum in gl. magna
7 post medium. eo. ti. li. vi. † Glo. in verbo in continenti. in. fi. habes
ex glo. exceptio attentatorum de qua in tex. de necessitate non
est probanda. et ideo subaudit ad reo. maxi. Hosti. tenet. contrariam
opi. quod imo debeat incontinenti probari. s. infra quindecim dies. Move-
tur per tex. in. c. frequens. de resti. spol. in. vi. Jo. an. sequitur
hanc glo. per fundamenta in ea allegata. Nec obstat. d. c. fre-
quens. quia ibi loquitur in exceptione spoliationis hic autem loqui-
mur quando principaliter in viam agendi opponitur revo-
catio attentatorum. d. Anto. tenet cum Hosti. dicens rationem
Jo. an. non procedere. quia imo hic opponebatur exceptio de at-
tentatis in viam dilatorie ad excludendum ipsum appellan-
tem. Et ideo bonum est simile. de. c. frequens. adducto per Hosti.
Jmo. sedere distinctionis concordat. quia aut volumus tenere quod
illa exceptio attentatorum sit peremptoria que prorsus appellan-
tem excludit et hic cum tractetur de gravi preiudicio detur tem-
pus de quo in glo. nostra. s. congruum ad probandum et per

1 Ab eo appella-
ri. quod sit licitum ap-
pellare propter ex-
cessum executionis
quando exceditur mo-
dus in exequendo.
vide pan. de ca. in
consi. cdxxxviii. in
primo lib. circa prin.

dat opi.glo.t Jo.an.aut volumus tenere q ista exceptio sit
dilatoria quod sibi videtur magis equu t tunc procedat opi.
8 domini host.† Glo.in verbo indignu.in §.vos dicite q glo.
in quantum vult q non deferens appellationi excludatur ab
appellatione.l.prima sequenti non autem postea si aliis gra
uetur in hoc bene loquitur.† Et sic sit tertia limitatio ad tex.
9 nostrum.per tex.in.c.cum in cunctis.§.clerici.e.de elec aliud
vult glo.q in alia ca excludatur ab appellatione.vos dicite
latius.aut loquimur in alia ca penitus diuersa,t tunc non ex
cluditur ab appellando in causa prorsus diuersa licet in alia
non detulerit appellationi.Et est ratio.quia compensatio de
lictorum non extenditur vltra illam causam.c.peruenit.e.de
iureiur.t ibi habet.l.cu proponas.C.de pac.faciunt not in.§.
intelleximus.j.de adul.aut loquimur in causa diuersa,sed ap
pellatio in ea interposita tendit ad differendum reuocatio
nem attemtatorum post primam appellationem.Et tunc secunda
appellatio no admittit.Ita spec.eo.ti.§.si.ver.quid si appel
lans ita hic do.anto.t alij.aut causa est connexa prime appella
tioni siue prime cause appellationis.Et tuc quia de connexis
idem est iudicium.c.translato.e.de consti.excludatur ab ap
pellando in connexis.aut vero appellatur in eade causa t tuc
si appellatur respectu diuersorum articulorum tenet Jo.an.t
cois opi.q excludatur appellatio.mouetur na si text.noster
intelligetur solum de appellatione super eadem causa vel con
nexis interposita esset de indubitabili.quia cui dubium q pri
ma appellatione interposita non potest respectu connexorum
vel respectu eiusdem cause.t articuli amplius prima penden
te appellari.q appellatio deuoluit cognitionem etiam conne
xorum.l.etiam.§.i.ff.de mino.l.ampliorem.in prin.C.eo.pre
terea si excluderetur solum a connexis vel ab eode articulo no
esset pena.quia hoc est de iure vt qui semel appellauit non au
diatur amplius appellans pendente illo negocio.vel ex quo
renunciauit prime appellationi.l.fi.C.quando proto.dici.e.
in rub.t in.c.si duobus.e.eo.Panor.hic tenet contrarium q
excludatur solum ab appellando in connexis.vel eisdem arti
culis.per tex.in.c.dillectis.j.eo.de cuius intellectu ibi videbi
mus.aut loquimur quando appellatur in eadem causa super
articulo super quo iam fuerat appellatum t non est dubiu q
super eo excludatur appellans deferens prime appellatio
ni.c.constitutis.e.eo.

Summaria.

1 Executor merus non potest recusari, nec ab eo appellari, nisi modum excedat.t nu.3.
2 Deus dicitur nihil ignorare.
4 Appellare non licet a Judice supecto, nisi sit t sue recusatus.
5 Cardinalis an possit recusari vt suspectus.
6 Appellatio ab executione non nisi semel admittitur.
7 Executor beneficialis an possit recusari?
8 Exceptio spoliationis an possit opponi in executione sen tentie?

1 NOuit. † A mero executore no appellat nec
pot recusari nisi modu excedat hoc
dicit scdm vnum intellectu.vel aliter scdm aliu in
tellectu a iudice suspecto no recedit p appellatio
2 ne.nec ab executore nisi modum excedat.h.d.† No.ex text.q
de9 nihil dr ignorare.facit.c.nouit.e.de iud.Quid aute de dia
bolo q scietia habeat.videte tex.in.c.scien.in.c.epi.xxvi.q.v.
3 † No.ex tex.ibi sz merus executor iuncta decisioe q executor
n suspectus recusari no pot nec etiam ab eo appellari qa est,
merus minister.qa no dicit ipse aliquid facere.qd infert.bal.
ad ambasiatores in eo qd vulgo dici solet ambasiatorem pena
no mereri si explet officium suu.tn si talis executor t ita am
4 basiator modu excederet secus esset.† No.sz alium intellectu
ex tex.q contra iudicem suspectum no est licitum appellare ex quo
sit suspectus nisi prius fuerit recusatus.t recusatus exceptio
nem admittere noluit qa tunc bene pot appellari.c.super que
stionum.§.si.e.de offi.delega.forma ergo est qn iudex est su
spectus vt recuset.t si non admittit exceptionem appelletur
non autem omissa exceptione recusationis poterit appellare
nec iustificabitur appellatio licet appareat eum fuisse suspe
ctum.qa non recusando vr remittere suspitione.c.insinuante.
e.de offi.deleg.Intelligite tn q pot appellari si recusatione
no admittit iudex casu quo no esset merus executor.qa si esse
merus executor cu no possit recusari nisi modu excedat nec p
pter recusatione non admissam poterit appellari qa apparet
recusatione esse friuola.ita est tex.hic t hoc sonat scdo intel

5 lectus.† No.etia ex tex.iuncto in §.iuncto tex.e.ibi Cardi.scdm
Jnno.q cardinalis recusari non pot vt suspectus.sed panor.
hic dicit q tex.iste pbat summaz Papa sentit q ppterea
non pot recusari qa erat nudus minister.ergo vbi esset iudex
recusari poterit.Gl.in verbo debuisset in §.habetis ex gl.de
os intellectus ad tex.nostrum quos supra retuli in textu alibi
sed p veritate eius qd dicitur eruenda.na q executor possit
recusari vel ab eo appellari dicite.aut est merus executor da
tus ad certu t determinatu articulu cu ptate limitata.t tuc ex
quo ledere no pot quin notorie constet q modu excedat,qa si
sibi comissum ordine exequat ipse no dr ledere sed comittes,
t isto casu no pot recusari,dicit tn bar.in.l.ab executo.ff.eod,
q lz talibus executoribus vel nuncijs no possit appellari tn contra
iniquitate executionis poterit iplorari officiu iudicis execu,
facit gl.in rubri.ff.de liber.ac.bar.in.l.i.§.pu.ff.qd vi aut cla.
ita Ang.in.d.l.ab executione.in.xi.col.t iste e tex.hic.qa iste
cardinalis habuerat expssum mandatu ad interdiciu publi
canda.facit qd no.Jnno.in.c.ex pte.el.i.j.de vb.sig.vbi i facto
pprio qn pena est a iure determinata t factu est notoriu ita
q recusari non pot.pot quis ee iudex.qa no pot ledere cu sit
nudus minister iuris.aut est mer9 executor ad certu articulu
sed no hz ptate determinata puta dat executor ad audienda
examinationem testium t referendam iudici.Et tunc tuz iste
in multis possit ledere potest recusari.Et si modum excedit
poterit appellari.notatur in clemen.vnica.de officio delega.
aut est executor mixtus puta deputatus ad recipiendum pro
bationes quascunqz.t tuc cum possit ledere recusari poterit.c.
super qond.§.cum aut.e.de offi.dele.Et si modu excedit po
terit ab eo appellari.c.quod ad consultationem.e.ti.t.notat,
in.c.si quoru.ii.q.vi.in.l.ab executore.ff.e.i.l.ab executore.C.
quorum ap.Et reglr ab executore appellat expssa iusta causa
in qua ipe grauet paul.de ca.gsi.ccccxc.qd incipit.in xpi re.
Ad primum rndet imo etsi appellat ad sniam de exequedo no
solu ab ipa executione dz exprimi causa ad hoc vt pcedat ap
pellatio.l.ad.gsi.xij.incip.in xpi re.in pricipio gsulatione in pri
ma col.t hoc casu quando appellatur ab executione pmissa
est sequestratio.bal.in.d.l.ab executore.C.quorum appel.non
recip.aliqua tamen notetis q vbi caluniose appet quem op
ponere exceptione ad ipediendam executionem iudex ex offi
cio pot repellere.Cy.in.l.ab execu.C.quorum ap.no reci.t ibi
Flori,Ang.de aretio.in.d.l.ab executione.in.iii.col.ff.eod.
6 † Aliud etia vult Ange.ibide qd quando appellatur ab exe
cutione non pot nisi semel appellari.Et ad ho: vt quis pos
sit p alia ab executione appellare reqrit q heat speciale ma
datum.nec sufficit madatum ad clau.ro num appellans succu
bens puniatur.l.ab executore.C.quorum ap.non.reci.sed pro
curator non pot facere talia per que dns pena incurreret.l.i.
§.si pcurator.ibi Bar.ff.si qs ius di.no obtep.gl.in.l.so.§.si
pcura.ff.qd quisqz iuris.Bar.in.l.si pcurator.ff.de condi.in
de.ergo sine spali mandato no poterit talis procurator ap
pellatione interponere ita Ang.gsi.ad incipit pndicata est
tenuta.in.l.ab executione.in.iii.colu.ff.eo.vbi Ange.de are
7 tio.† Et per predicta infertur sm.d.Anto.hic.ad decisione.
vtrum executor beneficialis possit recusari.t si assumit potesta
tem iudicis non est dubiu qd potest recusari per gl.in.d.cle.
vnica.t notata per Jnno.in.c.dudum.e.de presump.si vero
procedit vt executor t tuc certus est contradictor vel et vult mit
tere in possessionem iuris.cum no possit nisi illo contradictore cita
to,t etiam cum in executione iuris multu possit ledere.c.licet
epus.de preb.li.vi.habet in.c.p illoru.j.de preb.ideo recusa
ri,pt p supradicta.alis aut recusari non pot.t ita etiam sentit
Archi.in.d.c.iuste quoru.v.ab executore.t sequit hic.Jmo.t
8 panor.† Querit hic Jnno,nunquid in executione sententie
possit opponi exceptio spoliationis. Et dicite iungedo dicta
Jmo.t Panor.hic.aut ista spoliatio fuberat ante litem non
ante.t tuc ex quo nunc vult apponere in viz dilatorie que ex
cluduntur per lit.conte.c.inter monasterium.e.tit,i.non possit
nunc eam opponere.aut erat nata post sententiam spoliatio.t
tunc contra spoliatorem possit illam opponere.c.fi.t.c.a.j.e.
de ord.cog.Contra tertiu no nisi sit talis spoliatio que dedu
cat eum ad inopiam.qa tuc inanis est actio quam inopia debi
toris excludit,c.olim.el.j.e.de restitutio.spo.l.na io.ff.de dol.
Et ideo opponi poterit ista exceptio iopie.Jta.Jnno hic.

Summaria.

1 Causa non deuoluitur per appellationez ad curiam, vt ibi agitetur.t nu.15.fall.nu.16.t.17.t. 8.duobus cocurrentibus.
2 Appellans quando possit a iudice ad quem, reuerti ad iudi

cem a

cem a quo?

Terminus duplex assignatur ad prosequendū appellationē.

4 Terminus statutus ad prosequendā appellationem, quando habeat vim peremptorij.

5 Dominus mittens procuratorem, qui mandatum non exhibeat, est contumax.

6 Procurator habens mandatum ad prosequendum appellationem, cogitur prosequi.

7 Positio non est fienda de questione iuris. fallit. numero. 8. 9. 10. 11. & 12.

13 Delatus videtur appellationi, recepta ipsa appellatione per iudicem.

14 Delatio quomodo fieri debeat?

1 Appellatio licet recipiatur a Iudice, vel a parte: tamen operatur suos effectus.

20 Contumacia quam quis incurrit per terminum, vel a iure presumpti, purgari potest.

21 Lis, dicitur questio extraiudicialis.

22 Negotium totum videatur ne devolutum ad curiam, per receptionem appellationis.

23 Appellatio ad curiam, interposita, quando operetur, vt causa cognoscatur in curia? Et quando videatur habere vim peremptorij. & nu. 24. 25.

26 Et quid in negotio principali? & nu. 27.

28 Lapsus terminij, de quo hic, non habet vim peremptorij.

29 Appellatio quando videatur deserta per lapsum termini?

30 Appellans post desertionem, quando possit vti processu inchoato per appellatum ante desertionem.

31 Lis in hac materia, quando sit contestanda, & quando non? disting.

32 Iudex quando possit facere gratiam prorogationis termini. & nu. 33. 34.

35 Delatio iudicis in appellatiōe a diffinitiva, nihil operatur, quo ad devolvendam causam ad curiam in cognoscendo.

36 Excommunicatio quando sit nulla per remedium attentati?

37 Attentatorum revocandorum duplex est via.

38 Depositio per appellationem suspenditur.

39 Gesta per Episcopum depositum, pendente appellatione, valent & sostinentur deserta appellatione.

40 Tempus datum ab hominem, ad impetrandum vel presentandum, non computatur in anno ad prosequendum appellationem.

41 Preveniens in impetrando tempus assignatur ab homine, punitur.

42 Condemnatio in expensis contra deserentem appellationem, fit per iudicem ad quem. Et quid si id omisit: nu. 43.

44 Appellans si fuit contumax, possit ne excusare suam contumaciam aliqua iusta causa?

45 Iudex poterit condemnare in expensis factis in lite, ante lit. cont. parte etiam non petente.

46 Appellans in quibus expensis possit condemnari?

47 Contumax condemnandus est in expensis.

48 Iudex si quid obmisit, & idem suam fecit litem, an poteret repetere id quod solvit, a parte, in cuius vtilitatem obmisit?

49 Terminus appellationis, habens vim peremptorij, habeat ne locum in termino hominis, perinde ac iuris.

1 **SEpe contingit.** † Pro evidentia premitto q regulariter p appellationē ad curiā interpositam cā nō devolvit ad curiā vt ibi agitet neq appellatio neq cā principalis. tex. est i c. qua fronte. ibi si maluerit adversarius a 3rio sensu & ibi dixi. & eo. glo. in. c. i. & post hec. eo. li. vi. nisi altero de duobus modis. vel p delatiōē iudicis a quo q iudex a quo deferēdo appellationi curiā interposite hēt facit q cā appellationis & principalis devolvat ad curiā. c. cū appellationibus & ibi notat eo. ti. li. vi. Et intelligite deferre expresse deferēdo nō autē simpliciter admittēdo vel terminū assignādo, ita Arch. & Io. an. in. d. c. cū appellationibus. & Gemi. in. c. i. §. post hec. eo. ti. li. vi. Secūdo de cōsensu partis devolvit cā ad curiā ad istud fit duob9 modis & diversos effect9 operat vno modo q appellat9 ad curiā simpliciter ȝsētit appellationi & tūc devolvit ad curiā solā cā appellationis nō cā principalis & in his terminis loquit decre. nostra. Secūdo modo fit ȝsentiēdo appellationi interposite ad curiam & expresse petitiōe facta p appellatō vt cā principalis cognoscat in curia. & tūc devolvet ad curiā causa pricipalis. & cā appellationis. vt ibi cognoscat. iste est tex. in. c. i. §. post hec. eo. titu. lib. vi. Et est intelligendum de consensu partium. s. appellati non autem appellantis. quia appellatus solus habet potestatem faciendi per suum consensum vt appellatio cognoscatur in curia nec causa principalis. imo appellato hoc volente non potest appellans contradicere. ita Io. And. in. d. §. post hec. d. Antonius in. capitulo. veniens. de testibus. in. si. charta. Et ita Imo. hic. & ratio nā ex quo appellavit ad curia vnde videtur ipse iam elegisse curiam in iudicem ideo suus consensus amplius non exploraf. quia de eo constat per actum facti appellando. Sed appellatus ipse non consensit in talem iudicem. imo presumptio est q dissentiat. & contradicat ideo mirum si eius consensus bene exquiritur ad hoc vt devolvatur ad curiam cognoscendo ibi nec appellans potest cōtradicere amplius si appellatus hoc vellet. facit in simili tex. in cap. cuius in agendo. iij. questio. viij. an. c. i. & c. supra de mut. pet. Et etiam authentica. & consequenter. C. de sententiis et

2 interlocuto. omni. iudi. † Sicut a contrario vidimus q appellans si vult recedere a iudice ad quem & reverti ad iudicem a quo solutis expensis appellato, potest non expectato consensu appellati eo imo eo invito. capitulo interposita. §. ille denique. infra eodem. quia appellatus contradicendo appellationi videtur semper perseverare in voluntate. quo iudex a quo iusticiam fecerit. Et q post quam semel comparuit coram eo q coram eo causa debet tractari. Ideo eius voluntas non exquiritur si appellans vult reverti ad iudicem a quo. ita Io. an. & alij. in dicto. §. post hec. Secundo premitto q contra appellantem non prosequentem appellationem in a in termino iuris sine hominis provisum est de cōdemnatione expensarum per concilium lateranē. c. reprehensibilis. supra eodem sed appellato non prosequente venire nolente non erat provisum. ideo providetur per hanc decret. nec quo ad appellantem erat plene provisum, quia per ei9 appellationem remanebit impedita causa. ideo fuit necessaria provisio huius decret. que generaliter loquitur tam de appellato quam

3 de appellante. † Tertio premitto quo ad prosequendum appellationem duplex terminus assignatur vnus iuris scilicet

a licet vni. et vltra ex causa^a vt vidimus in capitulo. cum sit. in. capitulo ex ratione. &. eodem alius hominis qui assignat a iudice vel appellante vt vidimus in capi. personas supra eodem. Et in his est differentia secundum Io. and. et communiter doctores quicquid dicat Hostien. quia terminus assignatus a iure non est peremptorius id est non habet effectum citationis peremptorie assignatus autem ab homine bene est peremptorius vt hoc tex. nostro. et est ratio differentie, nam termin9 assignatus ab homine est solum ad incohandū prosequi non autem contra finiendum capitulo dilectus el secundo capitulo ex parte. supra de rescriptis Dixi in capi. personas. supra eo. & de natura peremptorij est vt pars debeat expectari vsque ad vltimum momentum capitulum consuluit supra de officio delega. Et ideo si termin9 hominis habet vim peremptorij non mirum si arctat eum vt intra illud tēpus faciat & de natura peremptorij est vt post illud pro contumace non debeat amplius citari nec expectari. sed possit ad vlteriora procedi. dicta capitulo consuluit. l. properandum. §. et si quidem. C. de iudic. l. & post edictum. ff. de iudi. Ideo in termino hominis parte non veniente iudex procedit ad vlteriora. sicut post lapsum peremptorij. Quia sapit naturam peremptorij. Istud vltimum non potest habere locum in termino iuris. quia in termino iuris pars habet prosequi & finire. de. sicut eo. ti. Si ergo hȝ finire ergo post hunc terminum pte non veniente ad vlteriora non procedetur. q perempta est instantia ergo non hȝ vim peremptorij, quia de natura peremptorij est vt post illud possit ad vlteriora procedi quod in termino

4 iuris potest habere locum. † Si appellatio recipitur a parte vel a iudice. terminus statutus ab homine ad eam psequendam hȝ vim peremptorij vt in absentem pcedaf ac peremptorie citatus fuisset. nec talis termin9 ṗveniri possit ab aliqua partium. h. d. Dividit duas ptes in prima exordit. in sc̄da decidit sc̄a. ibi. quia tñ ppter. sc̄. sc̄a. vi. hȝ dicta. & sic in. vi. ptes subdividitur in prima decidit vsū dictum qñ ps vel iudex receperunt appellationē & intra terminū ṗfixū ab hoīe ps non comparet. que est ibi. quod si forsitā ponit quādo appellatio non e recepta a pte vel a iudice. Tertia q̄ ē ibi. salvis ȝstitutionibus excep. qñ appellatum est a diffinitiva. quarta que est ibi. quicquid añt. ponit duas defensione habebit absens quinta que ibi. si quis autē penam ponit ṗveniens terminum assignatum. ab hoīe sexta que est ibi hoc añt extendit et declarat

5 tex. † No. primo ex tex. ibi. rubricalē. q vbicunq dñs mittit procuratorē. qui mandatū non exhibet, ipe censetur contumax ac perinde est ac si non veniret. et facit in fin. j. quod vidim9 quia etiam si exhibeat & non sit legitimum mandatum dominus censetur contumax. capi. Nicolao. j. eo. l. i. §. pe. & ibi bar.

a ¶ Et vltra ex cā. Adde ad materiā q tempora appellationis prosequēde potest Iudex ex causa prorogare fortius potest facere quod dormiet appellatio et quod tempus aliquod non currat quia facilius fit Pal. de ca. in cōst. cxxv. versi. qñ̄m dex. in. §. vo. i. de. §. dū de appel. Et qñ appellatio ipsa dicaf deserta et quō vide p eū dē m. d. consilio. cxxv. & toū ȝsil.

s aliu.ff.quod cuiusq vniuer.no.Bart.in.l.ij.§.defendi.ff.ex
quibus cau.in pos.ea.Pano.in.c.in pertractandis.et in capi.
ceterum.e.de iura.calu.Gemini.in capi.primo de elec.libro.
vi.et ibi qualiter dz procura.venire instructus. Et sic habes
tis ex tex.ei quo dicitur hic q procura.iste occultabat mani
datum quod contumacia sine dolus procuratoris in iudicio
cõmissis nocet dño.q intelligatis verum nisi procura.iam
fuisset litem contestatus.qr tunc si in iudicio delinquat.ipe p
cõ.punit l.i.§.si pcur.ff.si quis ius dic.non obtem.c.i.e.vt
lit.non cõte.Item hoc verũ nisi dolus pcuratoris esset cõmis
sus circa res inestimabiles puta in cã matrimoniali vel alia
causa spũali.qr tunc cum non esset cõsultũ dño e pcura prout
regulariter esse dz vt notatur in.l.i.§.ff.quãdo appel.sit in.l.
cum mãdato.ff.de mino.tunc ex dolo procuratoris non puni
tur dñs ita Bal.in authen.hodie.C.eo.et ita canoniste in.c.ij.
6 e.de in integ.resti.et in.c.cotam.de offi dele.et te not.incidẽter
quod vbi pcurator hz mandatũ ad appellandũ et psequẽdũ
cogitur prosequi.l.inuitus.C.de pcur.c.nõ iniuste.e.de pro
cur.tñ in casibus in quibus nõ tenetur pcurator prosequi qr
aliquã excusationẽ habeat lz mãdatum esset bonum dz proc
rator denũciare dño.Ange.de arecio in.l.ab executore.ff.eo.
l.i.§.fi.No.ex tex.ibi turio.q vbi qõ est iuris nulla recipit
pbatio.Ita Inno.hic.et ideo licz ad allegationes iuris prodo
ceñ.dz dari dilatio pti.vt volunt Bal.in authen.iubemus.et ta
cit tex.in.l.iudices.C.de iudi.volunt Bal.in.l.fi.circa in.dũ.
ff.de fer.tñ post cõclusum in cã et quãdocũq poterit pars pdu
cere allegationes iuris.lz in actis non sint redigende de ne
cessitate.qr conclusio cãe licet claudat os parti nõ tamen clau
dit iudici.nec etiã parti in his que sunt iuris.c.pastoralis.e.
de causa pos.et proprie et ibi Inno.et alij.ideo plus conclusiõ
in cã allegationes iuris produci possunt.ita bal.vbi prime.
et not.card.in cle.i.de cã pos.et proprie in.viij.col.et Bal.in
l.pe.C.de prescrip.lon.tem.x.vel.xx.an.ideo cum que iuris
sunt nõ indigeant probatione.et ista sit regula magna q ni
hil pbabile quod non sit probabile.vt volunt gl.in.c.ij.in ver
7 bo rationabili.de consti.li.vi.† Ideo per hũc tex.dicit Inno
et pano.q de qõe iuris non est fiend.a positio.volunt glo.in
d.c.ij.volunt Spec.in ti.de positio.§.vij.ver.xiij.et Barto.in.d.
non fatetur.ad fi.ff.de confes.in.l.ij.§.quod obseruari.et ibi
Bal.C.de iura.calum.et etiã Bal.in.l.i.C.de confes.Gemi.
in.d.c.ij.d.Ant.et alij in.c.fi.e.de confes.Gemi.in.c.i.de con
sti.li.vi.Iungẽdo ergo dicta doc.in locis pre alle.et Inno.hic.
facite regulam q positio de his que sunt iure fieri non dz nec
pars tenetur a respondere.l.ornamẽtorum.ff.de aur.et argu.
leg.Glo.in.l.non fatet.ibi legiste.ff.de confes.Gemi.xix.di.
in summa.Ordea.consi.cxxiiij.ideo si dicatur aliquid iuridice
vel canonice factum.et de hoc fiat positio non erit huic posi
tioni cogenda ps respondere.tanquam positioni iuris.Ita
Bald.d.§.qd obseruari.allegat Spec.in tit.de positionibus.
8 §.i.ver.v.† Fallit quando questio iuris esset multum dubita
bilis inter doc.qr cũ qõ de iure multum est dubitabilis equi
patur dubio facti.vt voluit gl.et ibi notat.in.c.i.in verbo de
certo de postu.prel.li.vi.Ideo de hac qõe dubitabili pot.si
9 fieri positio ita Inno.hic.† Fallit secũ quãdo qõ iuris haberet ad
mixtũ quid facti.ita Spe.in ti.de positio.vij.v.sed pone pu
ta dubitat quãtum salarium ergo sum meritus ex lectura.istud
hz ius in se et factũ ius an debitum sit vel ne.et quantum fa
ctum quantum laborauerim vel ne quia plus meritus est qui
plus laborauit.Et ita Jo.an.in ti.de teste.§.nunc vi.d.ridẽz.
in addi.magna.vbi dicit quãdo dubium iuris non posit deci
di sine admixtione facti q tũc iudicatur vt de questiõe facti.
ita bal.in simili in.l.cum proponas.C.de reb.cred.et iur.in.l.
10 ancille.C.de fur.in.l.cum virum.C.de fideicõ.et Inno hic.† Fal
lit tertio in questione iuris extrauagantis que non esset no
toria.qr de illa potest fieri positio vt de questione facti q iu
dicatur vt de de questiõe facti.c.pastoralis.et ibi habet.e.de
fide instru.bar.in.d.l.nõ fatetur.et al.vbi prie notat a per.l.
cum prolatis.ff.de re iudi.in.§.quibus.et ibi et Bal.in prima
constitutione.C.in.l.fi.C.de pen.iud.qui ma.iud.per Inno.et
Ang.in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de verbo.ob.per Inno.
in.c.a.a.e.titu.i.in cle.ne romani.in.i.col.de elec.d.Ant.in pe
11 imo.e.§.sane.Bald.in.l.cum virum.C.de fideicom.† Fallit
quarto quando questio esset iuris.si circa aliquid statutũ mu
nicipale et illa verteretur extra municipium si aduentum siue
ciuitatem.nam tunc cum facti censeãtur talia statuta.c.i.de cõ
stitu.lib.vi.ideo de eis positio fieri debet.secus si questio
agitaretur in municipio vel ciuitate.quia tunc ibi ius faciũt.
nec ignorari possunt sicut nec ius commune.Bartolus in.l.
quod nerua.in.vij.colum.ff.depo.in.l.omnis populi.circa.fi.
12 ff.de iusti.et iure.et Inno.hic.† Quinto fallit.si positio fieret

§ ¶ Nõ tenet resp. adde ad hanc pra cticabilez materiã Barto.in.l.i.ff.si cert.pet.et in.l.j.C. de confes.

circa aliquam consuetudinem qr cum sit facti consuetudo.a.
c.i.et ex facto resultat.l.de quibus.ff.de legi.et.c.fi.e.de cõsue.
de ea potest fieri positio sicut de questione facti.Barto.in.d.
l.non fatetor.et alij vbi.fallit.in.d.l.de quibus.Oldra.consil.
cxiij.bar.i.l.pscriptio.C.si cõ ius vel vti.pu.Ge.et Pe.de an
cha.in.c.ij.de confes.l.i.vi.Spe.in tit.de teste.§.nũc videdũ.
ver.per eũdem modum.et ita bal.in simili dicens hoc pcedere
extra sua ciuitate.secus in ciuitate sua quãdo esset publica cõ
suetudo in.l.i.C.vt que ces.ad voc.et in.d.authẽ.iubemus.Sex
to fallit de iure psumpto.nã tũc de illo pt.fieri positio.Bal.
in.l.cũ virum.de fideicõ.in princi.vbi vult q cum ex cõie
ctura mẽte testatoris resultat presumpta iuris dispositio.et
de illis põt fieri pbatio et positio. Fallit.vij.qñ fieret positio
equitatis siue iuris equi contra rigorẽ iuris.nam pcedit talis
positio ita Ang.in.l.nõ fatet.de cõfes.et sic habetis quod qõ.
iuris iudicat in multis vt qõ facti.tamen ad declarationem
iuris et sic in sñia iuris declaratoria requiritur citatio partis
ita Inno.p istum tex.et aduersus talẽ sñiam potest appellari ita
tex.hic magis non sñi inno.et faciunt que habentur in.l.pe.ff.de
ver.sig.in.c.sup his.i.de accu.et est rõ nã licet sit clarũ.tamen
forte ps hẽbit dispensationẽ cõ ius.vel etiam vult allegare cõ
suetudinẽ in cõriũ vel est talis psona que excusatur errore iu
ris.Et ideo citari dz ps in sñia iuris declaratoria.c.cum sit.
e.eo.et ideo appellare põt a tali sñia.quia si grauatur propter
predictas excusationes vel similes non admissas.non est ini
quum q possit appellare.c.peruenit.c.consuluit lo.a.e.eod.in
questione autem facti debet pars citari et probationes reci
piuntur.l.i.§.cãuum illo.ibi.ff.ad turp.dato.quod de leui
probatio haberi posset.Ita tex.hic.vbi facti questio rc.et in ta
li sententia non est dubio quod potest appellari.vt hoc tex.
13 Not.ex tex.ibi recepta.q recepto appellatione per iudicem
videtur etiam delatum appellationi.et ideo causa appellatio
nis in curia tractari debet.Ideo prefixio termini solã delatio
nem non operatur.nec etiaz in causa cognoscatur in curia ap
pellationis.c.interposita.§.i.j.eo.ad.c.cum appellationibus
cum ibi not.eo.titu.li.vi.Et vult rota decis.ccxiij.que incipit.
Item quod appellatus.in fi.col.et sit illa receptio per delatio
14 nem expresse.† Quid ante si iudex dicat defero sic et inquantum
debeo de iure vel admitto si et inquantum de iure debeo ope
retur illa clausula sm Bald.in.l.edita.in repetitione padua
na in.ij.colum.C.de edi.quod operatur.quia in casibus in qui
bus debuit deferri appellationi de iure videbitur delatum.et
ideo delatio operabitur suos effectus.et sic inter alios in cau
sa cognoscatur in curia quando ad curiam est appellatum.Si
autem non debuit de iure deferri delatio illa nihil operatur.
In terminis est consi.lud.de rom.i.consi.ccxiij.incip.omnipo
teñ.rc.vt declarationem incipiat in.iij.et.iiij.col.faciunt que
nõt.Bar.in.l.si quando.ff.de le.j.doc.in.c.cum contingat.ff.
de off.dele.et Bar.in.l.cũz propter.ff.de leg pres.in.l.et si cõ
ditionalis.ff.de auc tu.et.l.iudex et ibi Inno.ff.de re iudi.bal.
in.d.l.edita.in repetitione perusina.in.xx.colum.Lud.post
Bal.in.l.i.in.j.colum.C.qui admitti.Lu.o.in.l.prima.ff.de
arb.in.x.colũ.vbi de dicta clausula.Si et inquantum de iure
15 debeo.† Et sic habetis ex tex.q lz regulariter cã appellatio
nis ad curiã interposite in curia de necessitate non dz tracta
ri.c.qua fronte.e.eo.et dici in euidentialibus et facit tex.in.d.c.
16 interposita.§.i.† Fallit tamẽ in duobus casibus de quibus in
tex.nostro.Primus quando iudex detulit appellationi Secũ
dus quando pars appellata excipit appellationem.quia ei
consentit.fallit tertio in beneficialibus quia appellationes in
beneficialibus interposita ad curiam in curia tractande sunt.
c.i.de elec.li.vi.tamẽ si a iudice est appellatum circa aliquam
exceptionẽ declinatoriã puto quia illam nolit admitt.vel
etiã quia assignat nimis breuẽ dilationẽ ad pbandũ istã de
clinatoriaz.iuxta notata in.c.i.e.de dila.illo casu appellatio
interposita ad curiã et si iudex a quo detulerit vel fuerit re
cepta a pte non opatur vt causa tractetur in curia.et maxime
causa principalis.s.exceptiõis declinatorie.quia istud esset de
directo opari cõtrarium eius ad quod tendit appellans quia ap
pellando videt petere vt ad alium iudicẽ quã ad suũ nõ dis
trahat.sicut etiã per exceptionẽ petierat.Ita.ono.hic.et vo
luit Spec.eo.tit.§.qualiter versi.fi.volunt Jo.An.et Gemi.
in.c.cum appellationibus.§.i.eo.ti.lib vi.in.i.col.† Non.ex tex.
17 ibi peremptoriũ vires obtineat q recepta appellatione vel a
a pte vel a iudice et assignato termino ab hoie qr appellatio
est ad curiã interposita duo sequũtur effectus.Primus.q ap
pellatio in curia tractãda est non causa principalis.qd patz
18 ex tex.nostro qui loquitur tantũ de causa appellationis.† Se
cundus est effectus quia talis terminus habet vim peremptoe
rij.et intelligit hic Joan.and.post Inno.verum duobus con
currentibus.

currentibus. primo quod appellatio vel a iudice vel a parte sit re
cepta. Secundo quod terminus sit assignatus ab homine. nam altero
istorum deficiente nõ videbitur appellans peremptorie cita-
tus. sola enim assignatio termini non inducit delationem ap
pellationis. d. c. cum appellationibus. Et ibi Io. and. post
Archi. intelligite quando iudex se non ingerit vlterius. nec
etiam appellatus per assignationem termini videtur citatus
quando assignatur ab homine. quia illud videtur assignatum
appellanti non appellato. et ideo appellatus debet citari vt
vult gl. in verbo appellauerit. et ibi dicam prefixio ergo termi
ni ad appellationem prosequendam non inducit citationem
appellati. ergo quo ad eum nõ est peremptoria. nec habet vim per
emptorii. sola etiam receptio sine assignatione termini non
sufficit. quia licet appellatio sit recepta non per hoc videtur cita-
ta pars maxime appellata. Et ideo ad hoc vt vim peremptorii ha
beat secundum Imo. et Io. an. debent illa duo concurrere receptio
et termini assignatio. et tenete menti quod illa exceptio quod
causa debet tractari in curia vel non debet est dilatoria et ideo ante
lit. conte. et sic tempore quo alie dilatorie opponuntur opponi
debet. Ita spec. titu. de dila. §. 1. ver. illud. Ita Imo. hic. et fa-
19 ciunt notata in c. fi. de fo. compe. † Nota ex text. ibi. quod si
forsan. quod licet appellatio non recipiatur a iudice vel a parte.
quo casu non potest operari effectum vt causa cognoscatur in
curia tamen operabitur alios effectus appellationis suspensio
nem retractationem attentatorum et similes effectus. si tamen
iudex recusat deferri appellationi pars potest petere vt eligat
consultorem qui iudicet an deferre debeat vel ne. et iuxta con
silium illius cogetur deferre. quod si iudex hoc noluerit fa-
cere. s. eligere consultorem. vel ipsius consilium sequi. ab hoc
grauamine poterit interponi appellatio. Ita specu. eod. titu. §.
20 nunc dicamus. ver. sed quis iudicabit. ita. Imo. hic. † No. ex tex.
ibi quicquid autem etc. quod nõ solum contumacia per terminum
hominis incursa porgari potest. sed etiam contumacia quam
quis incurrit per terminum iuris, vel etiam per terminum a iu
re presumptum. Ita bal. hic. qui infert ad statutum quo lapso cer
to termino bannitus amplius non auditur super crimine. tamen
iste bannitus audietur super purgatione contumacie sue. s. ex
cusando se quare infra terminum non comparuit et est multum
vtile. nam iuris citatio ita facit quem verum contumacem
ita vt possit appellare sicut citatio hominis. glo. in cle. i. in fi. et ibi
Imo. post. d. An. de dolo. et contu. Imo. in. l. ex consensu. §. fi.
ff. eo. in. ix. col. tamen Angel. de aretio in. d. l. ex consensu. te-
net contrarium. et hec notate ad ea que habentur in c. i. de elec.
lib. vi. No. ex tex. ibi si quis autem etc. quod terminus assignatus ab
homine preueniri non potest. quid autem de termino iuris videbi
21 mus in c. ob lite. s. eo. † No. ex text. ibi litibus siue iudiciis. quod
lis dicatur quod est extra iudicium. licet quandoque lis dicatur pro
iudicio de quo in c. forus. s. de ver. sig. in. l. causas vel lites. C.
de trans. in. l. amplius non peti. per Barto. ff. rem ra. habe.
22 † Gloss. in verbo appellauerit. in fi. dum gloss. vult quod per
exceptionem appellationis totum negocium videatur deuolu-
tum ad curiam. Intelligitur totum. i. appellationis. quia text. no-
ster solum loquitur de causa appellationis quo autem ad ne-
gocium principale illud non deuoluetur ad curiam nisi hoc
petitum fuerit ab appellato. d. §. post hec. in. c. i. nec appellans
potest hoc petere vel nisi iudex detulerit appellationi. quia
deferendo abdicat a se iurisdictionem. d. c. cum appellationibus
etiam in negotio principaliter et transferri illam in iudicem ad
quem vt ibi modo iudex ad quem est curia ergo est in causa ap
pellationis et in causa principali illo casu curia iudicabit. et ita
Rota decis. prealleqata. cciij. in fi. col. Dum autem glo. nostra vult
facere differentiam inter appellantem et appellatum. et intelli
git tex. nostrum in appellante nõ appellato. et vult quod de-
latio et receptio appellationis cum prefixione termini habeat
quo ad appellantem tantum vim peremptorii non autem quo
ad appellatum et vult quod appellatus debeat citari male lo-
quitur. quia imo tex. noster habet locum etiam in appellato. et
illo casu premisso nõ esset citandus ipse appellatus. et hoc vult
gl. hic in verbo absentem. quam sequitur omnes. et pro hac opi.
facit. tex. in prin. dum expresse loquitur de appellato et probemia
declarant decisionem. l. fi. ff. de heredi. insti. ergo etc. Item fa-
cit tex. in. fi. ibi si quis autem dum generaliter loquitur et etiam similiter
ibi peremptorii vires obtineat. ergo generaliter debet intelligi.
c. si romanorum. xix. disti. nec est necesse quod ille appellatus vlte-
rius citetur nisi casu quo appellatio nõ fuisset recepta vel a parte
vel a iudice. Aut nisi recepta fuisset sed terminus non fuisset
assignatus ab homine. quia tunc tum sola delatio vel receptio
non operetur peremptorium quo ad appellatum. ideo requi-
ritur citatio appellati. Ita imo. hic. et faciunt que dixi in text.
23 † Percurrendo strictim materiam dicatis quando appellatio

ad curiam interposita operetur vt causa cognoscatur in curia
et quando videtur habere vim peremptorii. Aut iudex tantum
assignauit terminum ad prosequendum nec aliter est rece
pta appellatio et tunc ad curiam causa nõ deuoluitur cognos-
scenda. quia simplex assignatio termini non habet vim dela
tionis. Spe. eodem ti. §. quasi. versi. porro. notatur in. d. c. cum
appellationibus Rota. d. decis. cciij. in fi. col. Nec etiam re-
spectu appellati habet vim peremptorii. talis terminus quia
potius appellanti videtur assignatus. c. personas. s. e. aut iudex
tantum detulit appellationi et tunc causa retractanda est in curia.
s. coram iudice ad quem. d. cum appellationibus. sed tamen hic
non videtur esse aliquis terminus peremptorius respectu appe
lati. respectu autem appellantis terminus iuris succedit loco
24 peremptorii. Ita hic. Imo et negocium principale vbi pars
appellata hoc petit iuxta formam c. cordi. poterit in curia
tractari. vlterius appellante nõ vocato quia debuit ex quo ap
pellatus. hoc petiit a principio appellationis et iure instru-
ctus. et poterit appellatus petere vt in principali procedatur omis-
so appellationis articulo. d. § post hec. ita Rota. d. decis. cciii.
in. ii. col. de quo latius. s. dicam quia in hoc sunt varie opi. an si
vult iudex cognoscere de principali et vbi ei permissum est req
ratur noua partis citatio aut iudex detulit et assignauit ter
minum et tunc procedit tex. noster quia causa tractanda est in curia
et tunc terminus assignatus habet vim peremptorii tam pro appellan
te quam pro appellato. et ideo hic tex. videtur alternatiua vel a iu
dice recepta vel a parte approbata quasi sentiat quod alterum isto
rum sufficit iuncta assignatione termini intelligite quo ad
25 causam appellationis a grauamine. † Sed quo ad negocium
principale requiritur quod a parte appellata sit petitum vt appellans
veniat instructus et tunc vel finito appellationis articulo po-
terit appellatus procedere in principali sine alia citatione vel pe
tere quod omisso appellationis articulo procedatur in principali.
et sic sine noua citatione. d. §. post hec. et rota. d. decis. cciii. in
fi. col. sed. s. dicam clarius. Aut iudex noluit appellationem ad-
mittere et tunc si pars appellata approbat. causa appellationis
est deuoluta ad curiam. sed non negocium principale. ita Do-
mi. hic per istum tex. dum alternatiue loquitur. et seruata forma
et modo. c. cordi. §. post hec. aut erit negocium principale in cu
ria Rota. d. decis. cciii. in vltimis verbis Gemi. d. §. post hec
aut iudex nihil fecit sed pars approbauit appellationem tantum
et tunc causa deuoluitur cognoscenda in curia. sed cum nõ sit aliquis
terminus respectu peremptorii quo appellatum illa appro-
batio nihil operabitur quia debet concurrere assignatio termini sed
operetur quo appellantem. quia succedit terminus iuris et lo
co peremptorii aut pars approbauit appellationem et ap
pellans terminum assignauit et tunc deuoluitur causa appellationis
cognoscenda in curia et assignatio termini habet vim perempto
rii. tam quo ad appellantem quam quo ad appellatum. et econtra
vt hoc tex. ibi vel a parte approbata aut appellatio appro-
batur a parte et terminus assignatur ab homine appellatus petit vt super ne
gotio principali non procedatur et tunc causa appellationis et causa
principalis cognoscetur in curia et terminus erit peremptorius
quo ad appellantem appellatum. Ista fuit distinctio ex mente
d. de Rota in. d. decis. cciii. in pe. et fi. col. Appellatus tamen
ipsi appellanti non ponit terminum ad appellationem prose
quendam prefigere tam quia non actor vel appellans accipere
terminum sue appellationis ex persona rei. l. 2. de die. in princi.
ff. qui sati sda. cogantur quia esset iniquum vt indultum a iure
beneficium alicui auferatur facto sui aduersarii. regula indul
tum. de reg. iur. li. vi. Ita rota. d. decis. cciii. in. i. et. ii. col. Pa
nor. hic. Gemi. in. d. §. post hec in. ii. col. Et est aduertendum
quod vbi dixi quod nõ habet appellatio in se vim peremptorii. tunc re
quiritur citatio ad hoc vt appellatum procedatur sine appellante
casu quo etiam est cum non haberet vim peremptorii vbi autem vim
peremptorii habet non est citanda pars. et sicut per receptionem ap-
pellationis cum assignatione termini videtur pars citata ad cu
riam peremptorie. Ita si papa super causa appellationis vel
principali velit cognoscere in curia. Etiam casu quo causa ap
pellationis vel natura sui vel causa non debet tractari in curia
quod potest facere papa. Ita gemi. in. d. §. post hec. in. i. col
tunc vnica citatio emissa a papa in qua pars vocatur ad curiam
legitime habet vim peremptorii ita vt teneatur venire instructus
nec vlterius sit citanda. Ita. d. de rota. decis. sua. cxv. que incie-
pit. item quod in commissione. et quod dicitur quod assignatio termini in
casu nostro habet vim peremptorii intelligitur respectu iudicis ad quem
nõ autem respectu iudicis a quo quia si iudex a quo aliquid vel-
let facere de his que potest circa appellationem de quibus i. c. si a iu
dice. eo. ti. li. vi. in quibus requireretur citatio partis tunc talis as-
signatio termini nõ sufficeret quo ad hunc actum. sed debet et ci-
tari pars quia terminus iste operatur peremptorium quo

ad iudicem ad quem non autem quo ad iudicē a quo. Et ideo
si vellet pronunciare iudex a quo appellationem desertam in
casu quo potest de quo dixi in .c. ex ratione. in .xv. q. principa
li iste terminus peremptorius non excusaret eum quo minus
requiratur citatio ita Panor. hic in .vi. col. ⁊ ita .d. Phil. pe
26 rusinus. † Et per predicta habetis quid de negotio princi
pali nunquid predicti effectus vt causa cognoscatur in curia.
⁊ terminus habeat vim peremptorij habeat locū etiā in nego
tio principali. Et dicite regulariter q non. nisi casu quo iu
dex detulisset appellationi ⁊ assignasset tempus ad prosequē
dum. q2 licet super negotio principali non possit procedi isto
casu omisso articulo appellationis. tamen post illū finitum ex
quo causa principalis est in curia. Poterit sup ipso procedi.
vt notatur in .d. c. i. §. post hec. ⁊ in .d. c. cum appellationibus.
Ideo ille casus sequitur effectus primus. q2 negotium principa
le agitabitur in curia. ⁊ etiā alius effectus q2 talis citatio ha
bebit vim peremptorij vt possit procedi ad vlteriora. Ita ro
ta in .d. decis. ccio. Et primum effectum bene sentit Panor.
in .iij. coll. Sed circa 2m videntur tenere contrarium .d. An
to. ⁊ Imo. quia illud peremptorium videtur solum esse causa
appellationis. ergo non extendetur ad causam principalem ⁊
faciunt que dicam in sequenti fallentia. Item nisi appellatio
fuisset approbata a parte ⁊ petitum vt super negotio princi
pali in curia procederetur per appellatum extitisset ⁊ assigna
tum esset tempus ab homine. q2 tunc primus effectus secun
dum omnes sequitur. q2 causa deuoluitur ad curiam etiā prin
cipalis. Secundus autem effectus secundum .d. de rota. etiam
sequitur in .d. decisio. cxxiij. quia habet vim terminus assi
gnatus hoc casu peremptorij. ideo super principali non erit
vlterius citandus mouentur per text. in .d. §. post hec. vbi
assignato termino ab homine quando pars petit vt super
principali procedatur in curia videtur appellatus citatus vt
veniat instructus etiam super negotio principali: ergo dicta
assignatio termini habet vim peremptorij ¶ In contrarium
tenet .d. Anto. ⁊ Imo. hic quod imo non videbitur perem
27 ptorie citata pars super negotio principali. † Sed iudex non
obstāte prefixione temporis debebit si vult procedere in prin
cipali ipsas partes citare. ⁊ pro hac parte facit text. in .d. §.
post hec. dum dicit quod iudex secūdum q de iure fuerit pro
cedat. modo illa verba secundum q fuerit de iure proceden
dum. non habent effectum peremptorij. causam que. ⁊ ibi gl.
ex. de rescript. ergo nec ille terminus habebit vim peremptio
rij. Et faciunt no. per Bart. in .l. si finita §. iul. in .iij. col. ff. de
dam. infe. facit etiam tex. in .d. c. j. ver. q si appellator. vbi dici
tur q si appellator predicta non seruauerit ⁊ sic pota non ve
nerit in termino q caret appellatione ⁊ condemnatur expen
sis ⁊ remittitur ad iudicem a quo ergo ille terminus precise
non habet vim peremptorij vt iudex ad quem in principali
procedat. ergo licet non compareat in termino super negotio
principali non procedetur ad vlteriora. potuit etiam ignorare
pars an Papa velit ipse procedere an velit remittere causā
ad iudicem a quo principalis negotij. Et ideo vt de hoc cer
tioraretur debet citari quia cum prima assignatio termini cir
ca principale negotium sit incerta non valebit. ⁊ iste debebit
citari denuo per ea que habentur in .l. aut qui aliter. §. i. ff. qd
vi aut clam. in .l. x. §. sed si .x. per Barto. ⁊ alios de verbo. obl.
facit etiam q2 text. noster per quem inducitur assignatio ter
mini que habeat vim peremptorij loquitur solum de causa
appellationis vt debet ex proemio nō extendatur ad causam
28 principalem. † Glo. in verbo obtineat in fi. ex: gloss. relata ad
tex. habes q lapsus termini de quo in tex. nostro habet vim
peremptorij. eo q2 appellante non veniente vel etiā appella
to vt voluit gl. sequēs in verbo absentem. q2: per hoc fit ex
pedita. procedi poterit in causa appellationis ad vlteriora.
sed contra opponit Panor. post Imo. d. c. personas. ex. eod.
vbi per lapsum tēporis assignati ab homine inducitur deser
tio appellationis. modo deserta appellatione etiā de ɔsensu
partium non pōt ad vlteriora procedi in causa appellationis.
cle. si appellationē. vbi tex. eo. titu. not. gl. in .l. si diuersa. C. de
transac. ergo non poterit appellatus nec appellans post la
psum huius termini procedere in causa; appellationis. Pro
so. dicite q contrariū procedit quādo tenetur neq; appella
tus. in termini presenti sunt appellationem. tex. autē noster.
procedit quando appellatus in termino cepit prosequi, quia
tunc in contumacia non prosequentis poterit procedi ad vlte
29 riora. ⁊ ita cessat contrarium. † Tamen pro clariori intelligen
tia ex mente .do. Anto. ⁊ Imo. hic ⁊ etiam ex mente Panor.
in .d. c. personas. dicite. q .c. personas. loquitur quo ad exclu
dendum appellantem. vt si appellatus post terminum non
procedat, tunc bene per lapsum termini deseratur appellatio

sed si post inchoatum processum vel post partium termino
per alterum eorum appellatus velit prosequi tunc poterit p
cedi ad vlteriora nō obstante lapsu termini tam ex parte ap
pellantis que ex parte appellati. vnde distinguatis dum que
ritur vtrum post lapsum tpis assignati ab homine vel a iure
ad appellationē prosequendā possit ad vlteriora in causa ap
pellationis pcedi. an vero censeatur deserta. aut neuter corā
psecutus est appellationem intra tēpus ⁊ tūc habetur appel
latio pro deserta. nec in ea ad vlteriora procedi pōt. Et ita lo
quitur tex. in cle. si appellationē alleg. it⁹ p Ino. ⁊ ita gl. in .d.
l. si diuersa. aut vn⁹ psecutus est appellationē intra tempo. et
tunc aut est q possit imputari negligentia appellanti quare
in tēpore nō est psecutus vel nō finiuit, ⁊ appellatus ipe pro
pe finē tēporis cepit psequi ⁊ tūc appellans lapso tempore si
appellatus psequatur appellationē qd pōt non obstante la
psu termini vt vult hic. do. Anto. ⁊ Imo. ⁊ est bonus text. et
ibi habetur in .c. ex parte. ex. de rescrip. Panor. in .d. c. perso
nas. poterit illo casu appellans ⁊ ipse prosequi beneficio ap
pellati. sicut in simili videbimus in .l. si post mortem. §. fin. ff.
de bon. poss. 3 tab. si tamen appellatus qui cepit psequi ante
lapsum tēporis nolit post appellationem vlterius procedere
poterit petere executionem snie. ex quo appellatio est deser
ta. vt videbimus in .c. ex ratione. ex. eo. nec illo casu poterit ap
pellans velle ipse prosequi post lapsum tēporis beneficio ap
pellati. q2 ex quo appellatus renunciat prosecutioni ⁊ conten
tatur q appellatio sit deserta non auditur appellans post la
psum tēporis. q2 est quid sibi imputet ex quo fuit negligens.
ita Spe. eo. ti. §. nūc breuiter. ver. sed pone. ⁊ id dicit hic Pa
nor. q caute faciet appellatus. lz ceperit psequi appellationē
ante tēpus vel in ipso tempore. lapso tpe petere executionem
snie. ex eo. q appellatio est deserta, illo modo excludet appel
lantem ne veniat ⁊ beneficio suo velit ⁊ ipse audiri prosequen
do appellationem iuxta notata in .l. petende. C. de tempo. in
inte. rest. pet. nec moueatur q2 prosequendo appellationem fa
ciet ipsum condēnari in expensis ⁊ suam sniam confirmari. q2
expensas poterit principaliter petere via actionis. l. ex condi
ctione ex canone. c. reprehensibilis. ex. eo. vt dixi latius in .c. ex
ratione. ex. eo. ⁊ notate secundū Inno. hic q in refectione ista
rum expensarū quas solum appellans appellato veniens ⁊ ex
pense litis appellationis. ⁊ etiā oēs expense facte propterea
q2 appellatū est. respectu aūt confirmationis snie satis confir
matur ex quo deserta est appellatio vt vidimus in .d. c. ex ra
tione. si tamen appellatus velit in aliquo sniam primam re
formari. qd potest deducere in appellatione interposita per
aduersarium. ⁊ tunc consilium Panor. non esset bonum per
ea que dixi. ex. in rubri. in vltimo effectu appellationis. et que
habētur in .l. fi. C. qn prouoca. ⁊ in .l. ampliorem. in prin. C. eo.
⁊ in .c. Ramutius. j. de testa. ideo in hoc esset magna vtilitas
appellati. q2 pōt post lapsum tpis prosequi appellationem ab
appellante desertam petendo in aliquibus qd intendit sniam
reformari. ⁊ in alijs confirmari. ⁊ ita est text. secundum vnum
intellectum ⁊ ibi per Panor. in .d. c. ex parte. ex. non posset ta
men appellatus qui post lapsum tpis ceptam per se appella
tionem prosecutus est renunciare amplius prosecutioni vt ex
cludat appellantem. q2 illud procederet re integra. sed iste iam
prosecutus est post desertionem. ita sentit hic Imo. ⁊ faciunt
que notat Inno. in .c. ex conquestione. ex. de restit. spol. ⁊ ibi
fit hic Panor. contrarium tamen sensit hic Panor. licet pro
opi. Imo. facit tex. potius in .d. l. si post mortem. §. fi. ⁊ faciunt
notata per dños de rota decisio. lxxi. que incipit item si
appellatus. ⁊ .cclxxxiij. que incipit. item q appellans. ⁊ q no
tat .d. Anto. ⁊ Panor. in .c. personas. circa fi. ex. eo. ⁊ Imo. in
d. cle. si appellationem ⁊ notaē in .d. c. ex parte. ex. aut vero non
30 fuit appellans negligēs in prosequēdo. † Et tunc etiam inui
to appellato pōt appellans post desertionem vti pcessu per
appellatum inchoato ante desertionem. ita Rota in .d. decisio.
lxviij. cclxxxiij. ⁊ ita Panor. ⁊ .d. c. personas. ⁊ imo. hic. Sz
qualiter dicetur per appellatum ante desertionem inchoatā
fuisse psecutionē appellationis per ipm appellatum. Et dicit
hic imo. allegans fede. de sen. ɔsi. suo. clxvij. q incip. in lectiōe
heri lecta. ⁊ in consilio sequēti. vbi ponit totā istā materiā. qd
sufficit q in termino appellatus se psentauerit corā iudice ad
quē parat⁹ suscipe iudiciū vel impetrare cōmissionē casu quo
est extra curiā cōmittēda ⁊ tunc poterit post desertam appel
lationē ipe psequi ⁊ mouet per text. hic in ver. si quis autem.
vbi papa vult qd in ipso termino satis fit; literas impetrare.
imo. punit si ante impetrauerint quādo terminus est assigna
tus ab hoie, ergo appellatus ante terminū nō arctat ad pse
quēdum aūr. sed satis est q in termino veniat. ⁊ satis dicitur
psequi et si rescriptū nō impetrauerit dūmō se psētet .d. Ant.
hic

hic tenet Zabū q requirat qd impetrauerit ꝯ p̄secutionē ince-
3 perit saltē ante terminū. † Gl. in verbo, peremptorie in fi. ha-
betis primo ex glo. equiparationē hui⁹ termini ad perempto
riū qd cōiter mittit in sententijs. ꝯ q glo. videt sentire sine isto
peremptorio lis esset ꝯtestāda in cā appellationis. dicite. q si
loquimur in appellatione interposita ab interlocutoria lis nō
esset contestanda. c. interposita. §. a. j. eo. ꝯ est ratio. nam inter-
locutoria fertur super aliquo incidenti vel emergenti sed su-
per incidenti non est lis contestanda vel emergenti. c. pruden
tiam. §. sexta. ꝫ. de offi. dele. nec ideo in appellatione super his
interposita requiritur li. conte. quo autem ad appellationem
interpositam a diffinitiua an requiratur lis contestatio. dixi
ꝫ. in rubri. ꝯ videbimus in. c. per tuas. j. eo. sed hec procedunt
respectu ipsius cause appellationis. in causa autem principali
si iudex ad quem. verificata appellatione in ea procedit, termi-
nus iste peremptorius de quo hic non sufficeret. sed require-
retur lit. contesta. ꝯ citatio. ita Joā. an. hic tamen de citatione
dicite vt. ꝫ. dixi. Habetis secundo ex glo. q non potest iudex
32 facere gratiam prorogationis termini † quando per lapsum
termini iam est quesitum ius parti q intelligite hic Bal. esse
verum sine causa. ex causa autem bene poterit: ꝯ sic habetis
a q licet dilationes possint a iudice prorogari pro suæ volun-
tatis. vt in. c. i. ꝫ. de dila. tamen quādo per lapsum dilationis
esset ius quesitum parti. puta stante statuto qd si quis intra
primam dilationem assignatam a iudice non probauerit ex-
ceptionē habeatur pro cōfesso. quo casu ius querit parti per
lapsum dilationis. tunc elapso termino non poterit iudex p-
rogare nec gratiam facere. ita Panor. hic. per istam glo. ꝯ fa-
ciūt que voluit Bal. in. l. peremptorias. circa principium. C.
sn. iam rescin. non poss. vbi voluit q dilationes de cōsensu
partium assignatas non possit iudex prorogare nisi ex cā. fa
ciunt notata per Arch. in. c. pia de excep. li. vj. Sed pulchrū
33 esset scire † nunquid ante lapsum temporis quando per dilatio-
nem querendam esset ius parti possit iudex prorogare. ꝯ vi-
detur dicēdū q sic. ex cā. ꝯ ita videt sentire hic Bal. ꝯ faciūt
que dixi in. c. personas. ꝫ. eo. vbi posui an iudex possit termi-
num per se assignatum ad prosequendam appellationē pro-
rogare. ꝯ ita credo declaranda que proxi. dicta sunt. faciunt
no. in. c. cum sit. ꝫ. eo. ꝯ nota per Bart. in. l. cum stip. sim mihi
34 ꝯ proculo. ff. de ver. ob. † Glo. in verbo. saluis exceptionibus
in fi. habetis vnā declaratione ad tex. nostrū per quam vide-
tur sentire glo. q tex. noster inquātum vult qd terminus hic
assignatus sit peremptorius nō pcedat in appellatione a dif-
finitiua. qr in illa talis terminus nō est peremptorius vt pos-
sit post eius lapsum ad vlteriora procedi. sed imo operabitur
plus. qr sententia trāsibit in rē iudicatam nec alius processus
sup ea fiet. ꝯ hāc opi. tenet hic Hosti. ꝯ Jmo. cardi. tenet con
trariū de directo. q imo tex. noster habeat locū etiam in dif-
finitiua. nec obst it vsū. iste saluis. qr non opponit exceptionē
ex eo qr deneget in totū predicta vt terminus nō habeat vim
peremptorij. sed vt significet qr in diffinitiua est aliqd plus.
nō solū qd possit pcedi ad vlteriora vigore dicti perēptorij.
Sed etiā possit pars si velit petere executionem sententie tan
quā deserta appellatione nec ad vlteriora velle procedere di-
sputādo super meritis ipsius sentētie. ꝯ sic istud saluis etiam
reseruet opinionē remediorū ipsi appellato a diffinitiua qr
possit si velit vti termino perēptorio ꝯ sic procedere ad vlte-
riora. possit etiā si illud nolit acceptare vti desertione ꝯ petere
simpliciter executionem sententie. ꝯ tunc intellectū approbat hic
d. Ant. ꝯ Panor. licet dictum ita generaliter non sequantur. q
tex. noster habeat locū in appellatiōe interposita a diffiniti-
ua respectu perēptorij. vñ media fuit sententia Spec. eo. ti. §.
quali vñ. porro. que ipsi sequunt distinguentes. aut ꝯsidera-
mus tex. nostrū inquātū loquit de receptione facta p iudicē ꝯ
assignationem termini. ꝯ tunc in diffinitiua nō habeat locum
35 text. noster quia delatio iudicis in appellatione a diffinitiua
nihil opatur quo ad deuoluendū causam ad curiam in cogno
scēdo. qr omnino siue velit siue nolit iudex deferre. delatio ap
pellationis fit a iure in diffinitiua. glo. est in. c. j. in verbo sta-
tuit. ꝯ facit tex. in. c. non solum eo. tit. li. vj. si vero fit a iure. ex-
pressio eorū que tacite insunt nihil opat. l. iij. cū vulgaribus.
ff. de leg. j. c. significasti. ꝫ. de elect. ergo delatio iudicis nihil
opatur in diffinitiua. si nihil opatur effectus tex. nostri nō ha
bet locū in simplici assignatione termini ergo nec etiā in assi-
gnatione facta cū delatione que nihil operatur. ꝯ faciunt que
dixi in textualibus post mētē. Jo. an. ꝯ Jnno. ꝯ sic hētis q in
appellatione a diffinitiua cā appellationis si ad curiā inter-
ponat erit in curia cā tractāda ꝯ est ratio. qr si hoc operatur
delatio iudicis qñ appellat ab interlocutoria vt etiam deuol-
uat negotium principale. vt. ꝫ. dixi super glo. in verbo appel-
lauerit ex mēte rote. decis. predicta. ꝯ cōiter. ꝯ gemi. in. d. §. post
hec. d. Ant. in. d. c. veniens. ergo ita in delatione q̃ fit a iure.
qr ius defert appellationi a diffinitiua interposite. aut conside
ramus tex. nostrū respectu receptionis facte a parte. ꝯ assigna
to termino ab homine. ꝯ tunc ex quo quo ad partem nihilum
operatur talis receptio. qr a iure appellatus tum non habet
approbare appellationem. ideo cum ita etiam sit in diffiniti-
ua sicut in interlocutoria. vt neutra earum videatur a iure ap
probanda a parte appellata ergo tex. noster in vtraque locū
habebit. cum non sit dare rationem diuersitatis non obstat
argumentum glo. nostre dū vult q imo post lapsum termini
is diffinitiua sit magna ratio diuersitatis. qr sententia firma
manet ꝯ sic non est ad vlteriora procedendum. quia hoc est
verum appellato illam viam eligente. sed si velit eligere viā
procedēdi ad vlteriora. vt sententia in aliquo reformetur tūc
non negatur quin si cepit aliqualiter procedere ante lapsum
termini hoc possit vt est conclusum. ꝫ. in verbo. obtineat. er-
go respectu illius processus ad vlteriora idem erit in appel-
latione a diffinitiua quod in appellatione ab interlocutoria. cū
ita procedatur ad vlteriora vno casu sicut alio. bene hoc fate-
tur hic Panor. in fi. v. col. ꝯ in princi. vj. quod respectu iudi-
cis a quo iste terminus peremptorius nihil operabitur. ꝯ sic
si velit sententiam diffinitiuam exequi debebit citare partē.
ꝯ in omni alio processu quem faciet ad vlteriora puta post ap
pellationem ab interlocutoria deserta. ex quo reuertitur cau
36 sa ad eum. † Glo. in verbo. rata manet. ibi. l. furti. glo. bene lo
quitur. in ea ibi medio tempore. Joā. sentit glo. quod excom-
municatio ex quo fertur post appellationem sit nulla per re-
medium attentati. ꝯ ideo deserta appellatione non valeat ne-
que teneat. qr per desertionem non reconualescunt attentata
ꝯ ita voluit glo. in. c. licet. de sent. excom. li. vj. que glo. licet lo-
quatur de censuris tamen idem est etiam in alijs sententijs at
tentatis post appellationem. ꝯ alijs quibuscūque attentatis
quia est eadem ratio vt qd nullum est non possit reconualesce
re tractu temporis regula non firmatur. de regu. iur. lib. vj. et
ita tenet hic Jmo. ꝯ Panor. ꝯ Jmo. in. c. ex parte. ꝫ. de rescr.
ꝯ lap. allegatione sua prima ad fi. ꝯ allegatione. ij. ꝯ rota deci-
sio. cxxxi. que incipit. item si post inhibitionem imo etiam si
renunciaret appellationi pars expresse attentata non recon-
ualescerent ita Panor. per illum text. in. c. cum venissent. ꝫ.
de eo qui mit. in poss. tamen si attentata sunt in fauorem ap-
pellati puta solutio vel alia petitio sententie directa non obli
qua. non reuocantur. Joan. and. in. d. c. licet. Ange. de aretio
in. l. si separatim. in. §. fin. ff. eod. in. iij. colum. ꝯ ibi intelligit de
petitione sententie spontanea. l. tale pactum. §. qui prouoca-
uit. ff. de pac. l. ad solutionem. C. de re iu. ꝯ ibi q p talē petitio
37 nē renunciatur appellatiō. interposite ꝯ interponēde. † Et sic
erit duplex via reuocandi ista attentata. vna summaria ꝯ ex-
pedita vt impleretur officium iudicis super ipsa reuocatione
ꝯ prima est priuilegiata. quia summarie sine libello ꝯ lit. con-
te. finiatur glo. est in cle. ij. vt lit. pen. alia est via ordinaria vt
via actionis repetendo id quod est attentatum siue ablatum
pendente appellatione. ꝯ agendo super nullitate si propria
actio competit. puta interdicti vnde vi illa vtendo. sim mi-
nus condictione sine causa. ex quo illa attentata sint nulla per
ea que videbimus in. c. dilecto. j. eo. habetur in. l. si expressim.
ff. eod. ꝯ vna istarum viarum deficit deserta appellatione. qr
attentata post appellationem deserta appellatione. licet nul-
la remaneant tamen non petuntur retractari prima via sum-
marie per officium iudicis. sed secunda via scilicet principali-
ter agendo super nullitate via ordinaria litem contestando.
ꝯc. ita rota decisio. sua prima. inquantum etiam glo. vult quod
respectu appellationis interposite post sententiam differen-
tia sit inter censuras ꝯ alias sententias. glos. bene loquitur. et
ꝯ dicam de ratione in. c. pastoralis. j. eod. in ea in fi. notate glo.
que vult quod licet sententia censure per appellationem non
suspendatur, tamen sententia depositionis suspenditur per
appellationem. ꝯ gl. commendāt omnes. Sed contra in de-
positione inest suspēsio. c. cum non ab homine. ꝯ is. c. at si cle-
rici. ꝫ. de iudi. suspensio est sententia. c. quer ētij. j. de ver. si. sen
tentia censure non suspendatur per appellationem. d. c. pastora
lis. etiam ipsa suspensio. c. is cui. de senten. excom. lib. vj. et fa-
ciunt que dixi in. c. ad hec. ꝫ. eo. si ergo sententia censure non
suspenditur per appellationem ꝯ depositio habet in se suspen
sionem ꝯ sic censurā. ergo sententia depositionis non suspen-
detur per appellationem soluunt doc. quod contrarium pro-
cedit in sententijs censurarum de quibus in. c. querenti. j. de
verb. sig. scilicet excommunicatione interdicto. ꝯ suspensione
quis illa equiparantur. d. c. ad hec. sed depositio non est de
istis ergo in ea nō habebit locum regula que in alijs cēsuris.

a ¶ Judex prorogari. Et qd de dilatione q̃. a. l. dat sine ministerio iudicis an possit p iudicē proga. vel abbreuiari vide p do. Jas. in. l. ij. ff. de re iu. Et q possit iudex dilationes augere ꝯ diminuere parte non citata vide per eūdē in. l. quod iussit. ff. eo. titu.

vt per appellationem nõ suspẽdatur. Et dũ dicit in deposi-
tione inest suspẽsio videt̃ verũ sz nõ illa directa. de qua in. c.
querẽti. Et est rõ diue p quã magis apit̃ so. nã ppterea dicte
tres censure excõicatio. ꝛc. non suspenduntur per appella-
tionem. qr sunt medicinales. c. j. de snia excõ. li. vi. fiunt enim vt
peccator ꝯuertatur ꝛ peniteat ꝛ cesset ꝯtumacia. c. ex parte. el
ij. de ver. sig. vñ vt celerius ꝯuertatur iura nõ pmiserunt qd
per appellationem censure suspendantur. Sed depositio non
est medicinalis. sed pena de cuius natura est vt sit ppetua. qr
imponit rõne delicti. c. tue. j. de pe. c. ex literis. ẽ. de constitu.
38 † Si ergo depositio est pena delicti. d. c. cũ nõ ab hoĩe. nõ est
medicinalis. nec dato ꝙ pars velit cessare a cõtumacia tollet
depositio. ideo magis de facili per appellationem depositio
suspẽdit̃. qr nõ est medicinalis sed punitiua: ꝛ per istam rõnez
infert hic Panormit. no. limitationem ad. d. c. is cui. qd non
habebit locũ in sentẽtiis suspensionis. vel interdicti latis pro
pter penaz delicti. sed solum in latis ppter cõtumaciam. nam
satis ꝙ suspẽsio põt ferri ppter delictũ in penã eius nulla pre
cedente contumacia Inno. in. c. j. j. de excess. prel. interdictum
põt inferri in penã delicti. Inno. in. c. vt priuilegia. j. de priui
leg. istis casib⁹ cũ nõ sit cõmuniter censure medicina. sed pe-
na suspendet̃ per appellationẽ. Ita colligit Panor. ex decis.
glo. nostre. ex quo depositio hz in se suspensionẽ ꝛ etiam ex ra
39 tione predicta. † Aliud habetis ex glo. ꝙ gesta per epm de-
positũ pendẽte appellatione valẽt, ꝛ ẽt sustinentur deserta ap
pellatione. ꝛ sic habetis ex illa glo. no. limitationez ad. l. furti.
in prin. ff. de his qui no. infa. dũ ibi dicitur ꝙ deserta appella
tione sententia retrotrahetur ꝛ videtur condẽnatus de crimi
ne qd ifamat retro fuisse ifamis a die sentẽtie deserta appel-
latione. qr illud nõ hz locũ in his que gerũtur virtute publi-
ci officij qr tũc sententia depositionis ab offõ confirmata per
desertionẽ appellationis. nõ tñ reddet nulla gesta medio tpe
pendente appellatione virtute publici officij. Et faciunt nota
per Innocẽ. in. c. cũ dilectus. ẽ. de ꝯsue. in. c. ad probañ. ẽ. ti. j.
no. in capitu. si celebrat. j. de cleri. excõ. minist. in. l. barbarius
philippus. ff. de offic. preto. Et intelligit. d. philip. hoc veruz
etiam in canonico deposito. qr gesta per eum medio tempore
pendente appellatione a depositione virtute sue canonice va
lebunt ꝛ tenebunt sicut gestum per hnac episcopũ nõ est da
re rõnem diuersitatis. ꝛ sic ex istis infert ꝙ etiã gesta medio
tẽpore pendẽte appellatione virtute priuati officij valẽt et te-
nent deserta postea appellatione. naz que gerit canonicus vt
canonicus gerit virtute priuati officij. ita. d. Ant. post Inno
cen. in. d. c. cum dilectus secus in his que geruntur virtute iu-
ris priuati. non autem officij. puta damnatus ad mortem qui
non potest testari appellauit pendente appellatione fecit te-
stamentum deserta est postea per eum appellatio reddetur
vt ex retro nullũ testm̃ quia videtur vt ex retro damnatus.
d. l. furti. in princip. Et notatur in. l. qui a latronibus. in fi. ff.
de test. in. l. si quis filio exheredato. §. hi autẽ. ff. de iniust. ru-
pto. ꝛ sic gesta pendente appellatione vigore iure priuati illa
deserta redduntur nulla glo. in verbo absente. in fi. notate ex
illa glo. secundũ Bal. ꝙ sicut admittitur volens purgare suã
contumaciam quam incidit per lapsum tẽporis assignati ab
homine cuius effectus ab homine depẽdet vt est in citatione
ad audiendũ sniam vel ad alium actum ita admittitur purga
tio cõtumacie aduersus lapsum tẽporis assignati ab homine
cuius effectu depẽdet a iure. puta etiã in termino assignato ad
prosequẽdũ appellationẽ sed effectus eius pducitur a iure. s.
desertio appellationis. ꝛ idẽ dicit Bal. de termino assignato
a iure. qr si statutũ assignat terminũ admittitur purgatio ad-
uersus illam cõtumaciã. c. j. in fi. de ele. lib. vi. c. potuit. ẽ. de lo
40 ca. † Gl. in verbo. careat impetratis in fi. habetis ex glo. ꝙ
tẽpus assignatum ab homine ad impetrandum vel presentan
dum non computatur in anno ad prosequendũ appellationẽ
Joan. ꝛ cõiter doc. reprobant glo. qr imo cõputatur illud tẽ-
pus in anno ad finiendũ appellationẽ dato a iure. mouẽtur.
nam inducta ad vnũ effectũ nõ debẽt operari contrarium. c.
ad nostrã. c. suggestũ. ẽ. eo. l. legata inutiliter. ff. de leg. j. Sed
assignatio termini. in cã appellationis est inuenta ad faciliorẽ
expeditionem cause. c. peruenit. el primo. ẽ. eo. si autem non cõ
putaretur in anno sequeretur ꝯrius effectus. qr prorogaretur
41 causa, ergo tale tẽpus in anno dz ꝯputari. † Glo. in vbo. ꝯtu
macie. in fi. habetis ex gl. in cto tex. ꝙ preueniens in impetrã-
do tẽpus assignatũ ab hoĩe punit̃. qr nõ valet rescriptum im-
petratũ ante tẽpus. Itẽ punit̃ in expẽsis. Et sic ex quo pene
sunt molliende regula in penis. de reg. iur. in. vi. l. penult. ff. de
pen. habetis inferre ꝙ alia pena nõ puniet̃ iste preueniẽs ter
minum. Et ideo si puta assignato termino mensis ad impe-
trandum. Appellans venerit. xx. die ꝛ impetrauerit rescri-
ptum reddet̃ nullũ ꝛ cõdẽnabit̃ in expensis. sed tñ deserta nõ
erit appellatio quasi non venerit in tẽpore. vel non fuerit pro
secutus. Et sic hanc penã desertionis non patiet̃ qr assigna-
to tpe mẽsis omnis dies dicit̃ esse de termino. glos. in. cle. quã
verbo. intra. ꝛ in cle. sicut. in verbo. a die eo. ti. ideo quocunqz
die termini venerit dicetur psequi. ergo non induceт̃ desertio
appellationis. ita voluit. d. Antoñ. ꝛ Imol. hic. ꝛ Federi. in
consil. cij. incip. in lectione heri lecta. ꝛ de hoc est casus in. d.
42 c. ex insinuatione vt ibi induco. j. eo. † Habetis etiã ex. gl. qd
condẽnatio in expẽsis ꝯ deserentẽ appellationẽ fit p iudicez
ad quẽ dixi. ẽ. in. c. ex rõne. in. xvi. p. vel circa. ẽ. eo. Sed ad di
cta Inno. accedẽdo que erunt expense de quibus habebitur
ratio in causa appellationis. ꝛ dicite fm Inno. etiã Bald. hic
ꝙ habebitur ratio expẽsarum factarũ a die appellationis ꝗ-
cunqz ppter causam appellationis facte sint etiã ratione re-
tardati processus. Et ꝙ plus est si nõ est ꝯdẽnat⁹ in princi-
pali super expensis vel minus aut plus est condemnatus in
causa appellationis iudex ad quẽ poterit cõdemnare vel re-
formare primam condemnationẽ in expensis factis etiam in
causa principali. qr secundũ Inno. hic iudex ad quez succedit
in officio iudicis a quo vt in his in quibus extendebatur offi
cium iudicis a quo ꝛ que poterat iudex a quo ex officio suo ce-
dit iudex ad quem. ꝛ facit textus in. c. Raimutius. et in. c. Rai-
naldus. j. de testamen. Pet. de ancha. in. c. fina. eod. lib. vi. do.
Anto. in. c. significauerũt. de excep. habetur etiam. in. l. fin. C.
quando prouoc. imo taxationem huiusmodi expensarum po-
terit etiam si ab eo eo non sit appellatum iudex ad quem mo-
derari vel reuocare. ita Inno. hic. ꝛ in. c. si. ẽ. ꝙ metus cau. Et
ideo si obtinuisset in causa principali ꝛ nunc in causa appella-
tionis succumbit ex eisdem actis. poterit iudex ad quem con-
demnare in expensis prime instantie secus si succumbit ex no
uis actis. Ita rota decis. ccij. que incipit. item lz ꝛ Baldus in
l. generaliter. §. sed cum iuramento. C. de reb. cre. ꝛ iureiuran.
Ita infertur ex predictis. facit que nota t Bald. in. l. finali. C.
quando prouoca. non est necessa. Panormi. in. c. finez litibus.
supra de dolo ꝛ contuma. quando autem ex nouis actis reuo-
catur sententia non debet fieri condemnatio expensarũ Bal.
in. l. eos. §. finali. C. eodem rota in dicta decisione ꝛ Mathe-
silanus in notabilib⁹ suis notabili. lxxix. nisi ex nouiter actis
appareret quod a principio non habuit iustam causam liti-
gandi. puta quia producitur instrumentum liberationis fa-
cte per ipsum principalem. nam non excusaretur hoc casu
per sententiam primam ab expensis. ita Angelus de are-
tio in. l. negociorum. in principio. in sexta columna. ff. eo-
dem. Sed quid si iudex tulit sententiam interlocutoriam ab
condemnauit in expensis vsqz ad quod tempus poterit con-
demnare in expensis ratione illius interlocutorie. Et dicit
Innocentius hic quẽ sequuntur hic docto. quod vsqz ad dif-
finitiuam. quia condemnatio expensarum dependet ex iudi-
cis officio. vt nota per glosam in. c. fina. supra de rescript. ꝛ ibi
docto. notatur in. l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expen. in. l. sanci
mus. C. de iudic. Ideo poterit per euz fieri donec durat eius
officium. ꝛ sic vsqz ad diffinitiuam. capitu. in literis. supra de
43 officio delegati. l. iudex. ꝛ in. l. paulus. ff. de re iudicata. † Sed
quid si pronunciauit super expensis, post interlocutoriam ab
hac pronunciatione non est appellatuz, nunquid poterit ap-
pellari si post decem dies taxet a taxatione expensarum. ꝛ vo
lunt Innocen. quod non nisi modum excederet in taxando;
quia illa taxatio est executio sentẽtie iam late ꝛ ab executione
non appellatur nisi modum excedat. c. qd ad consultationem.
ꝛ ibi habetur supra de re iudi. dixi in. c. nouit. ẽ. eodem. ꝛ hoc
dictum Inno. cõmendat Ludo. in singularibus suis. Domi.
Anto. in. c. pastoralis. in principio. j. eod. in. c. quintauallis. in
iiij. colum. ẽ. de iureiurand. imo si post interlocutoriam pars
que in ea fuit cõtumax cõdemnetur in expẽsis nõ poterit ap-
pellare si perseuerauerit in contumacia. ꝛ contumax fuerit in
tempore cõdemnationis expensarũ. secus si illo tẽpore nõ fuit
contumax quia cõtumacia que fuit in interlocutoria non ha-
bet ei obesse quominus possit appellare a cõdemnatione ex-
pensarũ, si in ea nõ est cõtumax. Ita Cy. in. l. sancimus. C. de
iudi. Bal. in. l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expen. tamen vbi es-
set interlocutoria que non redderet iudicium retro nulluz vel
non reparabilis per appellationem a diffinitiua simul debe-
ret ferri condemnatio expensaruz cum ipsa interlocutoria nec
posset ex interuallo vltra vnam diem ferri. quia effectus hu-
iusmodi sententiarũ nõ dependet nec porrigitur ad diffiniti
uam. ꝛ ideo non posset vsqz ad diffinitiuam condemnare in ex-
pensis. glos. est in. c. finali. in verbo. parat. eod. titul. libro. vi.
de quo dubitarem qr illa glo. hoc non dicit. Et istud ex dicti-
44 cto contra Innocen. hic ꝛ cõmuniter doc. † Sed quid si ap-
pellans

pellans fuit cōtumax quo casu venit condemnādus in expen
sis nunquid poterit excusare contumaciam suam aliqua iusta
causa an vero ex quo nō venit cōdēnabitur in expensis. ⁊ vi
debatur q̄ posset excusari per tex. in. c. i. §. fi. de elec. lib. sexto
in. l. qui solidum. § etiam. ff. de lega. ii. In contrarium determi
nat Bal. in. c. ex parte. supra de rescrip. quia vult q̄ō vsque
adeo appellans nō vēniēs condēnari debeat in expēsis quod
nulla excusatio eum excuset. ⁊ sic contra. c. reprehensibilis non
admittitur excusatio appellans condemnatur in expensis ta
men prosecutus esset appellationem ⁊ succubuisset tanquam
temere appellans, posset condemnari in expensis. Sed illo ca
su bene admitteretur excusatio. an iustam cām litigans habue
rit vel ne. Ita Panor. ⁊ Imol. in. c. finē litibus. ā. de dolo et
45 cōto. † Unū etiā nō omitto quod voluit hic Inno. ad quod
quotidie allegatur, quod etiā parte non petēte poterit iudex
condemnare in expensis factis in lite etiam ante litem cōtesta
tam. sicut etiam ante litem contestatā posset mulctare. l. j. ff. si
quis iudi. non obtem. ad. l. ediles. §. iocēdū. ff. de edil. edic.
dicit q̄ non prohibet ille tex. quin ad ea que sunt ante litē cō
testatam coram eo extendatur officiū iudicis. ⁊ ita hic sequit
Panor. Sed nunquid propter condemnationem expensarū
46 omissam pars possit appellare dixi in rubrica circa fin. †. Et
in quib⁹ expēsis possit appellās cōdemnari: quarū ne habea
tor ratio in causa appellationis dicite vt per Bal. in. l. eos. §.
fi. C. eo. ⁊ late p Cano. in. c. finē litib⁹. ā. de dolo ⁊ cōtu. in. c. i.
de sequestra. pos. ⁊ fruc. pec Panor. ⁊ ibi carrotiū expēsarum
per eū. Bal. in. l. terminato. ⁊ Bacc. C. de fruc. ⁊ lic. expē. No
ta etiā in. c. ex parte. ā. de rescrip. pec Bal. in. l. properandū. §.
finaute eius ⁊ in. l. sancimus. C. de iudic. ponit aliquid Bar.
47 in. d. l. qui solidū. §. etiam. † Pro cōplemento materie contu
max. in expensis est ꝯdemnādus. ⁊ iudex nō cōdemnans facit
litē suam. l. sancimus. C. de iudic. Et etiā hic queritur an qui
appellauit deserta appellatione poterit agere cōtra iudicē a
quo quia fecerit litem suam sic inique pronunciando. ⁊ cōclu
dit hic Pan. post alios q̄ sic etiā si sit exclusus appellans q̄
nō licet tertio appellare vel alio quocūq̄ modo sit exclusus vt
non possit amplius molestare aduersariū. nā per hoc non ex
cluditur quin possit venire cōtra iudicē in. l. cum queritur ff.
de excep. rei iudi. Bart. in. l. si iudex. ff. de varys ⁊ extraordi.
cog. Ang. in. l. si filiusfamilias. ff. de iudiciis. facit glo. notabi
lis. in. c. pastoralis. §. q̄ vero de offi. dele. i fi. gl. magne. Fe.
de anch. in. c. i. in fi. de re iud. li. vi. Bal. in. l. fi. C. de pena iudi
cis qui male iud. i. c. sacro. i vbo. reuocare de sen. excō. Bar.
disputationē facit in materia q̄ incipit a sententia iudicis qui p
imperitiā. Angelus in. l. iub. §. i. i cum. ff. de damno infec. ibi
Iudo. Bal. in. l. obseruare. §. proficisci. ff. de offi. pro consul. ⁊
legati. in. c. i. de pace. iur. fir. Angelus in. l. i. in prin. et Bald.
in. l. fi. ff. q̄ quisq̄ iuris Ang. in consil. clxxxvi. q̄ incipit nūc
videndum circa fi. glo. ⁊ Barto. in. l. i. in principio. ff. eodem
Angel. de aretio in. d. l. prima in princip. in. q. ⁊. in. co. ff. eodē
Glo. in simili. in. d. l. i. ⁊ ibi Barto. ff. q̄ quisq̄ iuris. facit tex.
in. l. si propter iudicium. §. fi. ff. si mensor falsum modū dixerit,
per quem tex. Bal. in. l. cum duobus. § fi. ff. pro socio dixit q̄
qui promisit stare sententie iudicis si ille inique pnūciat, po
test agere ad interesse contra ipsum iudicē. ⁊ ad predicta vide
48 que dixi supra in rubrica. eadem † Sed nūquid si iudex com
dēnatus quia fecit litē suam soluit interesse parti, contra quam
pronunciauit absoluendo ab expensis, vel eas omittendo, po
terit id, q̄ō soluit repetere a parte, inuito vtilitatem omisse cō
demnare in expēsis vel absolute. ⁊ includit Bal. in. d. l. sanci
mus q̄ nō li allegat Spec. remisisse cōtrariū. ⁊ facit tex. ⁊ ibi
Bal. in. l. mancipia. C. de ser. fugi. vbi probat q̄ iudex q̄ fecit
litē suā ⁊ ppterea punitus est, illud repetit a parte ne sic ma
licia ⁊ dolus prodesset doloso cōtra. l. si heres. ff. ad. l. falcidiā
vbi semel refecte sunt expēsis cā principali vel interloc. de il
lis reficiēdis amplius nō habeb. r ratio. puta in causa appella
tionis vel in pnūciatione a diffinitiua, Ita Bal. per. l. si ser
49 uus. §. bene. ff. de ꝯdi. furt. † Sz ve nibil omittamus, q̄rit Hos
tiē. nunqd q̄ō hic dicit, q̄ ille terminus hz vim peremptorij,
habeat locū tā in termino iuris q̄ hois. ⁊ tenet q̄ sic q̄r tex. nō
loquitur generaliter de termino appellationis. nec aperte ma
gis de termino prefixo ab homine quā iure. ergo generaliter
⁊ in vtroq̄ intelligetur. c. qui circa. j. de priuil. Cōtrariū tenet
hic Jo. and. q̄ nō habebit locum in vtroq̄ termino sed solum
in termino hominis. nā nō est possibile q̄ tex. noster habeat
locū in termino iuris vt habeat vim perēptorij. nā terminus
hominis datur ad prosequendum, non autem ad finiendum.
c. personas ⁊ ibi dixi supra. eo. nō noui si habet vim perēpto
rū vt per eius lapsum possit ad vlteriora procedi. q̄r ipsi⁹ ter
minus non imponit finem de necessitate appellationi cū non sit
ad finiendum terminus autem iuris est ad prosequēdū ⁊ ad fi
niēdū. c. sicut. eo. ti. ergo per lapsum eius nō potest dici q̄ ef
fectus pemptorij sequatur cū habeatur eā prosinata. ⁊ sic nō
potest procedi ad vlteriora. Et hanc opi. sequitur panor. per
tex. hic io fi. cum loquitur de prescriptio. termini. nam de ne
cessitate intelligendum est de termino assignato ab homine,
quia assignatus a iure bene preueniri potest. capitulo oblla
te, j. eodem. ergo. pec illum vere declaratur decreta. nostra
loquit de termino hominis. et sic non habere locum in termi
no iuris. Media est sententia. d. Anto. quia aut querimus
ex parte appellati an q̄ ad eū habeat vim perēptorij termi
nus iuris. Et tunc in casu quo pōt post desertā appellationē
ipse procedere de quibus dixi in glo. in verbo obtinent. ⁊ tūc
habeat vim pemptorij. l. q̄r appellans vlterius non erit citād⁹
Sed appellat⁹ poterit ad vlteriora pcedere in cā appellatio
nis appellante vlterius nō citato. ⁊ hoc voluerūt dñi de rota
in pre allega. deci. cclv. vbi sentiūt q̄ termino iuris habet
vim pemptorij cōtra appellantē casu quo appellat⁹ ad vlterio
ra procedat. Aut querimus ex pte appellantis nūq̄d q̄o
ad eum habeat vim peremptorij. ā. vt possit ad vlteriora pce
dere appellato nō citato qui nō venit et tūc procedit opi. Jo.
And. per rationē suam quia appellans post lapsum termini
non potest ad vlteriora pcedere. ergo nō habebit vim perē
ptorij quoad eū, Nec obstat arg. Panor. de tex. nostro. quia
dato q̄ loquatur in termino hominis. tamen ex quo in de si.
versi. q̄r tamē quo ad appellantē eadē est ratio in termino iuris
que et in termino hominis eadē erit ergo et decisio. c. cū di
lecti. j. de consu. vti. vel vniti. c. q. ā. de ceaus. pict.

a Bonum est arg. Adde vbi. Cor. in consil. lix. incip. videtur primo in
lra o. fo. 50. in. ii. vol. ⁊ in cōsil. clxx. ciō in rā i li. ⁊ s. fo. 88. c. ii. vol. Et an
valeat de similib⁹ ad similia ⁊c. istatutū p eūdē cōsil. xx. incip. videt in
princi. fo. 24 et cōsil. xxix. inci i pūcl fo. 46. in lra e. dicta. sin. iij. vo.

Summaria.

1 Iudex de impedimentis electis cognoscit. licet appellans in causa electionis infra terminum constitutum non fuerit appellationem prosequutus ⁊ nu. 2.
3 Legat⁹ causam appellationis inter positā ad papam remittit
4 Argumentum a simili, in quibus valeat.
5 Iudex procedit super oppositis per appellantem, non obstā te desertione.
6 Sententia in causa an transeat in rē iudicatam prout potest,
7 Pars vna Capituli potest in cause electionis transferre ⁊ cōmittere vicco suas vni ex capitularib⁹, ⁊ id quomodo nu meco. 8. ⁊. 10.
9 Procurator extraneus quando admittatur:
11 Appellatio hic interposita ne sine consensu partium proce datur ad electionem non valet.
12 Statutum capitulare quod non procedatur in aliquo acto nisi habito consensu partium valet. Lim. nu. 13.
14 Iudex quando impune possit interponere suas vices
15 Inferior nunquid cognoscat de causa appellationis interpo sita ad papam.
16 Iudex a quo, potestne pronunciare appellationem esse nullā disting. nu. 17.
18 Intitulatus ad beneficiū, an possit illi renūciare sine cōsen su superioris.

1 Constitutus. † Licet appellādo i cau sa electionis. j. terminū cōstitutū nō fuerit appellatio. ⁊ē psecut⁹ iudex ni hilominus de impedimētis electi cognoscit. h. sm.
2 d. Ant. ⁊ Idē clarius sm Panor. Appellatiōe deserta per negligētiā appellationis potest iudex ex offi. pcedere in cau sis in quib⁹ offi. iū ei⁹ exhiberat. h. d. Diuidit in dune. in pri ma facti narratio. ī secūda que est ibi intellecto pnsio ⁊ dele
3 gatio. † Nota ex tex. ibi vt instructā ad nos q̄ legat⁹ caus. in appellationis interpositā ad papā remittit. Et sic habetis a ꝯtio sensu. Quod inferior a papa etiam legatus nō potest de causa appellatiōis interposita ad papam cognoscere vt diffi niat ⁊ facit q̄ habent. i. c. pastoralis. §. preterea. ā. de offi. deleg
4 in. c. vt nostrū. j. eo. † Nota ex tex. ibi sicut his q̄ in his q̄ ha
a bēt aliquā similitudinē bonū est arg.ᵃ a simili licet nō ex toto similitudinē habeāt etiā in casu isto. nā maior potest eē dict⁹ vel respectu partis admitten. ad aliqua munera vnū pcurato rē quā ad mittendū nuncium. ⁊ tamē papa reprehendit eum qui misit nuncium ⁊ nō procuratorem quasi similiter ⁊ pcu ratorem mittere potuisset. sitamē sm Jo. an ⁊ panor. hic ap paret instātia quare potius misit nuncium quā procuratorē tunc iste est excusatus. nec pcedere arg. a simili data instātia in casu instantie. c. sicut vi geri. i. q. i. l. creditori. ff. de ope. no. nūcia. ibi gl. ⁊ in. c. fi. in glo. in verbo legitima. de suppel. neglig.

5 pel.lib.vi.† No.ex tex.ibi preterire videamus.ꝙ deserta ap
pellatiõe in causa electionis.superior tamẽ ex officio sup op
positis per appellãtem procedit nõ obstãte desertione ꝛ facit
gl.in simili in.c.si forte de ele.lib.vi. Et est ratio quia licet in
causis priuatorum iudex non suppleat ex officio ad vtilitatem
priuatam.c.bone.el primo. Et ibi notatur supra de post. pla.
l.vn.§.hoc autem iudicium.ꝛ ibi per doct.ff.de dam. infec.tñ
in causa electionis iudex ex officio supplz.c.cũ nobis olim. su
pra de elec.sicut ꝛ in aliis respiciẽtibus vtilitatem publicam.d.
6 c.bone.ꝛ notatur in.l.quamuis.C.de adul.† Et sic habetis
inferre hic esse casum,ꝙ licet sentẽtia in causa beneficiali trãs
eat in rem iudicatã,prout transire potest,vt voluit glos.nota
in capitu.primo.j.de concess.preben.habetur per.d. Anto.in.c.
ad audientiã.el.ij.supra de rescrip.ꝛ hic per desertionem in
rem iudicatã transiuit. Illud est verum.quo ad excludẽdam
partem:tamen quo ad iudicem sententia beneficialis nunquã
transit in rem iudicatam.nõ intelligatis de iudice,qui iudica
uit sed de superiore ad quẽ huiusmodi causa beneficialis esset
7 deuoluenda quocunqȝ.† Nota ex textu:ibi trãslatione volun
tatum ꝙ pars vna capituli potest in causa electionis transfer
re ꝛ cõmittere vices suas vni ex capitularibus.prout hic erat
iste episcopus nõ obstante ꝙ minor pars cõtradicat.† Et sic
8 habetis duo dicta elicere.Primũ,ꝙ licet in viã cõpromissi
causa electionis nõ possit cõmitti nisi de cõmuni cõsensu por
tium.nec maior pars posset ad hoc cogere minorẽ partẽ resi
stentẽ.c.quia propter.circa mediũ supra de ele. Et ibi notãt tñ
mea trãslationẽ volũtatũ ꝛ sic voces suas cõmittere põt vna
pars alicui licet alii de capitulo cõtradicãt. Ita est hic tex.sm in
9 tellectũ.d.Ant.Panor.Imo.licet Imo nõ psistat.† Scdõ ha
betis elicere ꝙ licet regulariter in causa electionis non admitte
tur procurator extraneus capitu.si quis iusto. circa fi. de ele.
lib.v.c.quia propter.§.illud.supra de electio.tamẽ capitu.con
sentiente.s.non contradicente.vel etiam maiori parte capituli
admittitur procurator extraneus. Ita textus hic,quia illa trãs
latio vocum nihil aliud est ꝙ dare mandatũ ad eligendũ. Et
facit tex.in.d.c.si quis iusto.ibi nolente ergo volente vel tacẽ
te poterit esse procurator extraneus. Et ita etiam voluit do.
10 Anto.in dicto.§.illud.† Vos tamẽ latius sm Panorm.hic di
cite aut loquimur de compromisso facto scilicet qđ de eo qđ
habeat fieri per electionẽ capituli cõpromittatur in aliquos
ꝛ tũc compromissum non valet nisi de consensu omnium quo
ad preiudicandum dissentientibus.ꝛ hoc procedit non solum
in beneficialibus sed in omni actu celebrãdo per voces vniuer
sitatis. Ita Panor.ꝛ voluit Jo.an.in regula qđ alicui.de re
gulis iuris libro.vi. Et dicit se pluries hoc practicasse in cõsi
lio generali.et est ratio quia in his que sunt cõmunia pluribus
vt singulis non statur maiori parti.imo vnus contradicens
auditur ꝛ impedit actum capi.cum omnes ꝛ ibi notatur supra
de constitutionibus.l.fi.ff.commu. predi. notatur in.l.maio
rem.ff.de pactis.Sed ius dandi vocem est commune vniuer
sitati vt singulis.qui omnes singulariter habent iure suo po
testatẽ vocis dande.c.ꝙ sicut.supra de electionibus ergo ma
ior pars in hoc non potest cogere minorẽ partẽ ad cõpromis
sum. Aut loquimur de translatione vocũ,ꝛ tũc aut sunt impe
diti transferẽtes vocẽ ꝛ possunt dũmodo extraneo nõ cõmit
tant nisi maior pars illi extraneo admittendo cõsentiret per
ea q̃ supra dixi.ꝛ.d.c.si quis iusto. Et hoc pcedit sm Panor.
hic.ꝛ Jo.an.vbi proxi. In quocũqȝ actu vniuersitatis siue sit
secularis,siue ecclesiasticus.ꝛ est ratio quia capituli interest ne
secreta sua ab extraneis intelligãtur.l.ij.in argu.C. quãdo ꝛ
quibus quarta pars debe.lib.x. Aut non sunt impediti.ꝛ tunc
in causa electiõis pcuratorẽ mittere nõ possunt. In aliis autẽ
secus sm Panor.hic.tamẽ hic tex.videtur probare ꝙ transla
tionem vocum possunt facere etiam non impediti.dummodo
maior pars capituli consentiat ꝛ admittat illum in quem sunt
per aliquos trãslate voces.ꝛ facit quod nota.in capitu.cumana.supra de elec.ꝛ in capi.cũ ecclesia sutri.supra de causa,pos.ꝛ
proprie. Imo.hic voluit ꝙ imo in casu.c.quia propter non ha
beret locum compromissum nisi de consensu omnium.scilicet
quando tractat de electione pastorali.ꝛ sic prelati principalis
ecclesie puta episcopi per cuius mortẽ dicitur ecclesia viduata
vt loquimur in aliis electionibus.ꝛ tunc ex quo forma capitu
li.quia propter.non habet locum in aliis electionibus nisi quã
do ecclesia est viduata.quia amisit sponsum prelatũ.ꝛ tũc pro
cedit tex.noster,quia sufficiat ꝙ maior pars cõsentiat cõpro
misso ꝛ sic tenet cõtra Panor.Glo.in verbo olim.in fi.prima
solu.glos.est bona in se.Sed nimis impropriat literam. Dum
11 autẽ secũdo loco dicit glo.† ꝙ appellatio in casu nostro inter
posita ne sine consensu omniũ procedatur ad electionẽ nõ va
let male loquitur.ex quo hic conuentum erat in capitulo et in

translatione vocũ facta in episcopũ vt de cõsensu omniũ pro
cederet et valet talis cõuẽtio.ꝛ ideo ista fuit appellatio.si postea
appelletur ne contra conuentionem fiat ꝛ facit textus hic in
fi.ibi sine quibus ne procederet ꝛc. Et sic transeunt doc.† Ex
12 qua so.infert Panor.ꝙ valet deliberatio siue statutũ capitu
li vt in aliquo actu non procedatur nisi habito cõsensu omniũ.
Dicit tamẽ ꝙ vbi difficile esset ꝙ omnes concordarẽt ꝛ esse
mus in actibus in quibus impediretur vtilitas ecclesie ꝙ tale
statutũ nõ preiudicaret quin valeret act⁹ factus a maiori parte
per ea que habent in.c.i.j.de his que fi.a maio.parte.c. ꝛ in.c.
cum omnes.supra de cõsti.ꝛ in capi.cum olim.supra de cõsue.
ꝛ pro hoc facit tex.in.§.pe.in authentico de defen.ciui.vbi si
officialis vult in sequentẽ annũ ab vniuersitate reformari nõ
valet cõfirmatio vno cõtradicẽte.Sz põt hic fieri.p legẽ.er
go ꝛ per statutum ꝙ est lex particularis.vbi ergo tale statutũ
impediret vtilitatẽ ecclesie scdm Panor nõ valeret vel posito
qđ valeat poterit p eos sup statuto dispẽsari. Dato ꝙ statu
tum sit cõfirmatũ a superiore.vt voluit Jo.an.in regula cui li
cet. de reg.iur.lib.vi.ꝛ.c.ad audiẽtiã.j. de cleri. non resi. Et
etiã per contrariũ actũ in capituli tale statutũ reuocabitur cũ
reuocatio nõ sit perniciosa ecclesie.c.cũ accessissent. Et ibi ha
betur supra de consti.habet in.c.i.j.de his que fi.a maio.pte
capi.ꝛ ibi late Imo. E contra aũt possunt etiã statuere vt fa
ctum in.c.etiã si nõ fuerit factũ a maiori parte habito ad capi
tulum dũmodo sit maior comparatiue ad minorem portẽ va
lebit tale statutũ gl est in capitu.l.si cui.de elec.libro.vi.quod
tamen de iure communi non esset quia in actibus vniuersita
tis non inspicitur maior pars cõparatiue ad minorem. Sed
maior pars respectu vniuersitatis.c. ecclesia.el primo supra
de elec.habetur in.l.nulli.ff.quod cuiusqȝ vni.in.l.ꝙ maior.ff.
13 ad municip.† Gl.in verbo delegauit.in fine prima solutio ꝙ
sit speciale hic fauore electiõis vt delegat⁹ de causa appella
tionis interposite ad papam cognoscat cõmuniter nõ tenetur.
Secunda so.ꝙ hic procederet de consensu partium.potest su
stineri sm.d.Ant.hic hoc habito ꝙ ideo de consensu partiũ
procedebat ꝛ valebat processus:quia ista tendũt in faciliorẽ exe
cutionẽ appellationis qui cognoscebãt vt instrueret papã nõ
vt diffiniret.ꝛ ideo succedit regul.c.cũ teneamur.j.quia sicut ibi
iudex a quo se impedit intendẽtibus ad executionem appella
tionis ita ꝛ quilibet alius inferior poterit se impedire. quia per
hoc nõ preiudicat appellationi nec pape. Hosti.dat tertiam
solutionẽ ꝙ hic delegatus cognosceret quia dubitabatur de scã
dalo imminẽte,vbi timor est scãdali inferior bene põt se im
pedire de causa spectãte ad superiorẽ.ꝛ p hoc est tex.i.l.si qs
filio exheredato.§.hi q.ff.de inius̃to rup. Et faciũt notabili
ter in.l.equissimũ.§.fi.ꝛ si cuius.ff.de vsufruc.ꝛ Bal.in capi.
primo.j.de sequestra.pos.ꝛ fruc.in.l.i.C.de phib. sequestra.
14 † Quia vbi timet de scãdalo iudex bñ interponit vices suas
quas alias non debuisset interponere. Pro hoc dictu et ter
tia so.Hosti.facit tex.singularis in.l.si hominem.ff.mandati.
facit gl.singularis in.c.tẽpora plenitudinis.xxxvi.q.e.v.vbi
ex causa magna potest episcopus relaxare penitentiam a pa
pa impositã.simile dicit glo.in capi.latorem.xxiij.q.ij.ꝙ sacer
dos ex causa potest relaxare penitentiã impositam ab episco
po Bal.in.c.cũ ordinẽ.in pe.col.de rescrip. Panor.in.c. ac si
clerici.vñic.de adul.j.de iudic.in.c.fi.j.de cõsue.Bal.in.l.os
populi.ff.de iusti.ꝛ iure.vbi cõcludũt ꝙ iferior ex magna cau
sa põt dispẽsare vel etiã statuere cõtra suos superiores.Bar.l.
§ quos in prima cõstitu.codicis Bal.in rubrica.C.q admitti.
in.l.si reprobari.§.eo.amplius.ff.de excu.tut.Panor.hic re
probat.d. Anto.quia nec iudex a quo nec inferior alius potest
de causa appellationis interposita ad papã se impedire.ꝛ ad
ducit tex.in.c.si a iudice.eod.titu.lib.vi.ꝛ hanc videtur etiã se
qui Imo.qui adducit in.c.dilectus.el.ij.j.de rescrip.in.l.chi
rographis.§.i.ꝛ ibi Bar.ff.de ami.tu.nã ex quo pendet cau
sa coram superiore videtur ꝙ alius nõ possit se impedire.d.c.
pastoralis.§.preterea.ꝛ.d.ca.vt nostrũ.nec obstat.c.cũ tenea
mur.quia ibi processus iudicis a quo tẽdebat ad retractãdũ.
innouata.nec ipse aliud innouabat.hic autẽ innouat aliud nec
aliqua attẽtata sunt que reuocet ꝛ dicere ꝙ hic de cõsensu par
tiũ est diuinare,vnde dicit ipse hic esse speciale in priuilegiũ
legatorũ sedis apostolice vt possint causam instructã ad papã
remittere,nec de aliis se impediũt.ꝛ ita sonat textus ibi nõ vt
appellatione interposita derogaret sz vt instructã ꝛc. Et hoc
videtur sensisse Spec.sm eum in tit.delegato.§.nõ videndũ
versic.xx.ij.vbi signãter facit mentionem.† solum de legato
15 non autẽ de aliis.tamẽ ex mẽte domini Anto,nunquid infe
rior cognoscat de causa appella.interposite ad Papam dicite
aut corã coincidenter deducitur causa appellationis.puta dũ
petit executio alicuius sentẽtie vel instrumẽti a iudice a quo
vel alio

vel alio inferiore opponit exceptio q̄ pēdet appellatio. super
hoc replicatur appellationē nō tenere ꝛ isto casu inferior co-
gnoscet. q2 pōt cognoscere an sua sit iurisdictio vel ne. ꝛ illa
exceptio est declinatoria. ergo inferior bene cognoscet. Ita
Inno. hic. p. notata in capitu. sup literis. ṡ. de rescript. in ca-
pitu. pastoralis. §. preterea supra. de offi. dele. nisi iam Papa
vel iudex ad quē cepisset in causa appellatiōis pcedere. quia
tūc inferior nullo modo cognoscet. ita do. Anto. hic. ꝛ Io. an.
in addi. ad Specu. in dicto versicu. xxiiii. Nec obstat. d. c. di-
lectus. el. secūdo q2 iudex a quo non cognoscit de appellatio-
ne. ꝛ an sua sit iurisdictio. quia si cognosceret de directo cōtra
faceret appellationi. nam appellatio est super eo interposita.
quia exceptionē declinatoriam iudex a quo non admiserat et
sic super articulo iurisdictionis. Ideo iudex a quo nō pōt se
impedire cū super eo directe sit appellatum. super alios ergo
si fuerit appellatū incidenter de appellatione cognoscet. capi-
tulo romana. §. si vero. eodē titulo libro sexto qui tamē secū-
dum Imol. hic loquitur in iudice ad quē. Et casu quo potest
cognoscere si pronunciauerit appellationem non tenere iudex
a quo caueat sibi pars quod appellet ab hac pronunciatione,
alias talis interlocutoria transibit in rem iudicatam et preiu-
dicabit appellationi primo loco interposite. Ita dn̄s Anto.
16 hic post Innocē. ꝛ facit quod notat Innocen. in. d. §. preterea.
† Ubi vult quod iudex a quo potest pronunciare appellatio-
nem esse friuolā. Et facit quod per contrarium voluit. Cleni
in capitulo primo, §. post hec ad finem eodē titu. libro. vi. vbi
dixit q̄ si iudex ad quem pronunciet appellationem que erat
inualida validam, ꝛ pars non appellet per talem appellatio-
nem cum sententia transeat in rem iudicatam deuoluitur cau-
sa ac si valida appellatio fuisset. facit q̄ in simili pulchre no-
tat Io. an. in. c. super literis. ꝛ ibi Baldus supra de rescri-
ptis. ꝛ ibi domi. Anto. circa materiam clemen. si appellatio-
nem. Angel. in simili, cixx. incipiente in ciuitate. Imola hic
tamē sentit cōtra. d. Ant. per notata in. d. l. chirographis. §.
i. Aut principaliter inferior se immiscet de appellatiōe. ꝛ tūc
17 nō potest se immiscere, d. c. vt nostrū, ꝛ. d. §. preterea. † Fallit
nisi circa reuocationem attentatorum pendente appellatione
quando reuocatio tenderet in faciliorem expeditionem appel
lationis. d. c. cum teneamur. Fallit scdo de consensu partium in
his que tendunt in expeditionē appellationis vt dixit in glo.
Fallit tertio vbi dubitatur de scandalo vt Hostiē. hic. Fallit
quarto fauore legatorum vt hic Panor. causam instructiōi in-
tant non vt diffiniant. Et tenete menti q̄ licet regulariter in
• respicientibus preiudiciū tertij nō credat etiā legato de la-
tere vt voluit glo. ot. in. c. sicut. i. de simo. facit tex. in. c. cū a no
bis. ṡ. de testi. licet in aliis nō respiciētibus preiudicium ter-
tij bene credat. c. nobilissimus. lxxx. di. ꝛ ibi notat Archi. ta-
mē in huiusmodi relationibus agitatorū per eos credet eis
de cōsuetudine. Ita specu. in ti. de lega. §. nūc videndū. ver. si.
quid si aduocatus. ꝛ sequuntur Imol. Panor. hic in. d. Ant.
in. c. quoniā contra. in. xxiiii. col. i. eo. vbi. allegat Spe. in ti. de
18 legato. §. sequit in fine. † Gl. in vbo renūciare. in fi. Nota. ex
glo. dictus his q̄ voluit hic Hosti. ꝛ post eū alij intitulatus ad
beneficiū licet regulariter post consensum prestitum nō pos-
sit renūciare sine consensu superioris. ꝛ in manibus eius. cap.
admonet. capitulo q̄ in dubijs. ṡ. de renunciatione. tamen si
pendet controuersia quia mouetur sibi questio ꝛ cōtradica-
tur confirmationi poterit renūciare beneficio etiam sine licen
tia superioris, nec in eius manibus habet renūciare quod no-
tate ad ea que voluit gla. in. c. si electio. de elec. lib. vi.

Summaria.

1 Appellatio frustratoria non impedit electi ꝛ confirmati possessionem.
2 Superiores possunt a principio deferre sacramentum electoribus, vel patronis, quod eligant magis idoneum.
3 Iuramenti forma, qualis.
4 Qualitas electi, quando remittitur conscientie eligentium.
6 In beneficijs ad personam confirmandam, inspicitur potens ne sit ad prouinciam beneficij.
7 Appellatio interposita ab interlocutoria expressa vna causa cum protestatione de aliis exprimēdis, non potest postea per alias exprimēdas iustificari. Et q̄ sit vis eius protestatiōis, nu. 8.
9 Iudex debet exceptionē euidenter ineptam, reijcere.
10 Appellatio interposita ab executione actus, nō autē ab actu non valet.
11 Eligendi facultas debet esse libera.
12 Appellatio interposita post cōfirmationē electiōis, nō habet. impedire, nec electus confirmatus possessionē habeat limitatā numero. 13. 14.
15 Permissum obtinere existens in possessione ea que prius non licebat possessione adepta.
15 Electio facta de idoneo, cum fieri potuerit de magis idoneo valeat ne ꝛ nu. 17. 18.
19 In promouendo quoquam, quid potissimum attenditur.
20 Generalitas non sufficiat, vbi requiritur expressio cause.
21 Causa rationabilis debet exprimi i appellatione iterlocutoria
22 Exceptio, de qua hic, quādo debeat admittere et quando debeat impediat agere volente interdicto adipiscende.
24 Exceptio quando impediat effectum confirmationis vide, ꝛ numero 25. 26. ꝛ 27.

1 Constitutis. † Appellat. frustratoria ī pedit electi ꝛ cōfirmati
possessionē. h. d. vel aliter sm̄ panor. Cōtra electū
ꝛ confirmatum nullum aliud ius expectantem nō
admittitur tali exceptio vel appellatio maxime frustratoria ad
impediēdum electionis ꝛ cōfirmationis effectū. Sed posses-
sione habita poterit accusari vel denunciari. h. d. Diuidit in
tres. in prima facit narratio. in secunda que est ibi: nos igitur
2 decisio. in tertia, que est ibi: si quos tamen reseruatio. † Nota
ex. tex. ibi sub anime periculo q̄ superiores ad quos spectat
cōfirmatio beneficiorū. idem dicite de institutione pñtatorū
possunt a principio deferre sacramentū electoribus vel patro
nis, quod eligāt magis idoneū, ꝛ sic habetis q̄ licet ad validi-
tatem electionis sufficiat dignum eligere. c. cum terra. c. cū in
cunctis, iuncto. c. q2 propter. ṡ. de elec. tamē possunt electores
per iuramentū sibi delatum astringi vt magis idoneum eli-
gāt hoc tex. si tamen eligerent idoneum licet alius esset magis
idoneus. de quo tamen vt. i. in glo. in verbo magis vtilem ta-
3 mē valeat electio non obstante iuramēto vt est hic tex. † No-
ta per istum tex. modū admirādi quē vt sit sic scilicet sub ani-
me tue periculo facit quod notat Inno. ꝛ hosti. in. c. ꝛ si cri-
stus de iureiurand. bonus tex. in capitulo fraternitas. i. de sigi
dis et malefi. ibi ponderat. d. Anto. Idem. d. Anto. in. c. ꝛ iu-
in pe. col. de testi. Archi. in. c. iuramenti. xxij. q. v. in capitulo si
quis presbyter. ij. q. v. Et hoc est quod voluit glo. hic in vbo
4 adiuuarit q̄ pre hoc si ex predicta eācōmēdat hic panor. † No-
ta ex tex. nostro ibi sm̄ conscientiam tē. q̄ qualitas electi. dū-
modo a iure nō sit improbata remittitur cōscientie eligen-
tium. ꝛ quid sit cōscientia ponit hic bal. Et rota decis, cccxlviij •
que incipit. item si impetrans. et etiā Bald. in tractu suo scis
matis quem ponit post titulum. C si quis aliquem testa. pro-
5 hi. Et archi. in. c. statutū. §. assessorem. de rescrip. li. vi. † No-
ta ex tex. ibi constaret q̄ vbi persona electa est nota. in confir
matione nō est examinanda per superiores. ꝛ facit tex. in capi
tulo. nullus. xciij. di. Et facit iste tex. ad illud quod dici solet
q̄ pñtatus ad beneficiū a patronis debet personaliter exhibe-
ri de. i. verbo pñtari de sepul. quia illud limitatur vt non nisi
sit persona nota illi qui habet instituere, nam tunc non est ne-
cesse q̄ personaliter presentetur. vt panor. in capitulo ea nosci
tur. i. de his que fiunt a prelato. facit quod dicitur q̄ notus nō
est examinandus. quod intelligit verum hic Bald. nisi examen
pro forma requireretur. puta in scholari doctorando. nam licet
esset sufficientissimus debet tamen examinari vel in promouen
do ad auditatorum sacri palacij aplici, quod rote appellant.
nā talis etiā sit doctor clarissimus examinatur etiā de nouo an
te quam recipiatur. ita Bal. in capitulo scriptū supra de elec.
6 Nota † ee tex. ibi. impotētē q̄ in beneficijs inspicitur supra cir
ca personam confirmandam an potens sit ad prouinciam bene-
ficij vel ne. quia non debet episcopi esse reuolutores cartarū
solū sed etiam factores operum. c. canonibus. xvi. q. i. capitu-
lo de perto. xlvij. di. Etiam in capitulo. si. xxxvi. di. Et ideo in
spicitur non solum literorum peritia in eis sed etiam rerum
experiētia capitulo nisi cū pridem. ṡ. de renū. capitulo. iij. i. de
reg. Et vario modo sm̄ qualitatem beneficij metimur ꝛ consi-
deramus an persona sit sufficiens ad beneficium an vero nō
puta si beneficium habet possessiones inter inimicos sufficiēs
ad illud beneficium consequendum eligetur potius homo q
sit primarius ciuitate ꝛ dux factionum vel homo potens et ro-
bustus q̄ homo literatus capitu. officij. supra de electionib2
Et innuit textus noster hic ibi in quib9 propositure possessio
nes, si esset beneficium grauatum debitis sufficiēs potius eli
geretur homo diues et potēs q̄ pauper et literat9 capi. hoc
ius porrectum in argu. ꝛ q̄de. ij. Si beneficium esset vel inter
hereticos vel inter abherentes a cultu omnino insufficiēs cēt
vn9 thologus potius q̄ ali9. vel vn9 canonista pot2 q̄ diues
vel potens. et ita faciunt notata in capitu. primo. infra de con-

Legato de latere vide Bart. in. l. i. C. de supre iudici. li. x. vbi p illū tex. dicit nō esse credendū cardinalibus nec excelētibus nisi literas ostendāt licet cōtra istum tex. teneant canoniste Bart. pulchre quē omnino vide in. l. phibita. C. de iure fisci libr. x. imo in. c. cū olim circa fi. de priui. feli. not. ꝛ co pro se in. c. ab exmis nētiā in princi. de sen. exco. Et verū credat legato de latere sine literis vide q̄ not. Bal. in. l. iurisiurandi. C. de testi. ꝛ in. l. vnica. C. de man. prin. ꝛ Ang. multum not. in consil. clxxxi. ꝛ q̄ not. Bart. in. l. si quis per calumniam in iij. col. C. de epis. ꝛ cle. in vlti. col.

sar.tassi.et sic per singulas qualitates discurrendo dixit hic bo
stien.tamen gl.nota.xxiij.questi.prima.capi.quoniam vetus.
dixit quod cum disputaretur de electione inter duos quia vnus
paup et doct9 esset elect9. Similiter et coelect9 esset alius nobi
lis et diues cum coelectus allegaret nobilitatem. fuit responsum
non querimus successorem Augusto imperatori locupleti.sed
querim9 successorem Petro piscatori.et facit.capi.venerabilis
infra de preben.et ibi notatur habetur in capi.de multa. ad fin.
7 infra de preben.† Nota quinto ibi addens alia scdm intel
lectum de quo in glo.in verbo aliam.quod appellatio interposi
ta ab interlocutoria expressa vna causa cum protestatione de alijs
exprimendis non pot postea per alias exprimendas iustificari.et
ita vult textus ibi.et aliam tunc non expressit. et sic sentit hic
Bald.dum dicit quod hic appellatio non tenuit quia peccatum fuit
8 in forma.et ita tenet Pan.hic.† Et sic habetis dicere.quod pro
testatio in gne facta de causis in appellatione exprimendis, non
habet saluare appellationem nec alie quam tunc expresse expri
mi possunt.et facit tex.in clemen.appellanti.cum ibi nota. eodem
titu.et que videbimus in capitu.vt debitus infra eodem facit
quod voluit in glo.nota.et ibi communiter doc.maxime Imol.iiij.
colum.in capi.inter dilectos.supra de fide.instru.d. Anto.in
capitu.cum.M.ferrarien.in.iiij.carta in materia protestatio
nis.supra de consti.Panor.in.c.ij.supra de lib.ob.Jo.An.in
regula in generali de regul.iur lib.vi.Domi.in capitu.ab eo
dem de elec.libro.vi.quod not.et.Bar.in.l.edicta in penal.col.et
ibi Bal.in repetitione paduana in prima et penulti.cart.et in
repe.perusina.in.xxxv.col.C.de eden.Bart. in.l.non solum.§.
morte.iiij.colum.et in.l.cum procura.§.dominus.circa medium.ff.de ope.
noui nun.Bar.in.l.tres denunciationes.ad finem.C.quomodo
et quando iud.in.l.nesennius.ff.de neg.gest.An.in.l.si quis in
tentione ambigua.in fi.col.ff.de iudi.in.§.omne in autentico
9 de litig.† Nota ex tex.ibi nos igitur qui constitit euidenter quod
vbi exceptio est euidenter inepta iudex debet eam officio reij
cere.Ita Inn.hic.et in.c.post electionem ad fi.infra de concess.pre
ben.que dicta allegat et sequitur Bal.in.l.peremptorios.C.sen
tentiam rescin.non pos.in sexta col.et Panor. in.c.constitutus.j.
de fideius.facit textus in.l.prima.§.labeo.ibi Bar.ff.de flumi
nibus Bar.in.l.j.ff.de excep.Ang.in.l.si quis postea.ff. de
iudic.Cano.maxime Panor.in.c.ij.supra de restu.spo.Et sic
expresse vult iste textus quod iudex debet ex officio repellere appella
tionem friuolam.facit textus in.c.cum appellationibus. eodem
titu.libro sexto facit quod notat Inn.in cap.pastoralis.§.preter
10 ea.supra de offi.deleg. Nota ex tex.ibi tue confirmationis.quod ap
pellatio interposita ab executione actus,non autem ab actu, non va
let,neque tenet.Quod intelligit hic dominus Bal. quia peccatum
erat in forma appellandi non expressa sufficienti causa.Et ideo
dixit ipse quod dummodo actus non transiuerit in rem iudicatam
sufficit appellare ab executione actus ne fiat licet ab ipso actu
non appelletur.secus si transisset in rem iudicatam:adducit que
habentur in.l.illud.ff.de acquiren.heredi.in.l.ij.§ sciendum.ff.
de dona.inter virum et vxo.faciunt que vidimus in capitulo sepe
supra eodem quia negato consequenti tollitur et precedens. cum tol
latur eius effectus ipso appellante ne sententia exequatur videtur
11 appellatum ab ipsa sententia.† Nota ex textu ibidem confir
mationis effectum iunctis que dicta sunt in facti narratione.quod
licet facultas eligendi debeat esse libera etiam respectu perso
narum eligendarum.quia non debent coarctari eligentes ad vnum de
certis eligendis:ex capi.cum terra.supra de elec.tamen pot fieri vt
eligentes eligant vnum de duobus. et videbitur electio facta de
altero istorum.Quod intelligite verum vel de consensu capitu
li vel propter necessariam occurrentiam.quia non habent quos
possint eligere nisi duos.puta quia electio est facienda in vna ec
clesia et ad illam non possunt assumi ex institutione ecclesie vel
priuilegio nisi persone de certo collegio vt in capi.cum dilect9.
supra de consuetu.in capitulo abbate.infra de verb.signifi.si in
illo collegio non reperirentur nisi duo.ecce quod propter facti acciden
12 tias arctantur ad vnum de duobus eligendum.ita doc.hic.† Nota
ex tex.ibidem effectum confirmationis quod appellatio interposita
post confirmationem electionis non habet impedire ne electus con
firmat9 possessionem habeat.nec etiam exceptio criminis eum im
pediet.et est ratio quia illa possessio est quid facti et effectus con
secutiuus iure precedentium.non mirum si de facili non differtur pro
pter executionem vel appellationem oppositam.de quo infra in
13 glo.fi.† Limitabitis tamen tex.nostrum non procedere in colla
tione vel prouisione.quia exceptio opposita vel appellatio be
ne impediet ne habeat possessionem.Ita.d.Ant.post Inn.et
ibi alij.in capitu perni.supra de causa poss.et pro.et propne.Et
habetur in.c.accedens.j.de accu.licet Panor.teneat hoc proce
dere etiam in exceptione criminis.tamen d.Ant.et Imol.ibi tenent
contrarium.de quo in.d.c.accedens et est ratio differentie.nam in

confirmatione citatur pars vel saltem per edictum fit citatio ge
neralis.c.fi.de electio.lib.vi.vnde verisimile est quod si quid erat
discutiendum illud fuisset discussum in confirmatione. et ideo
exceptio postea opposita videtur calumniose opponi ad impe
diendum ne iste habeat possessionem.Sed in collatione licet ha
beat vim electionis et confirmationis simul facte vt voluit gl.c.i.
de electio.libro sexto tamen non requiritur illa citatio nec propo
situo edicti que in confirmatione glo.est communiter approba
ta in dicto.c.fi.circa fi.et ideo magis de facili volens opponere
admittitur antequam tradatur possessio quia non potuit contra
dicere in collatione.† Limitabitis secundo non procedere in con
14 firmatione clandestine facta.scilicet non obseruata forma.d.c.
fi.Sed etiam apposito edicto valuis ecclesie tali tempore quo non
potuit videri puta vel quia de facili pluuijs est corruptum vel
quia in loco vnde de facili auferre potest vel pone quod consuetudo
esset de non ponendo edictum.que consuetudo valet.vt nota.per
doc.in.d.c.fi.nam cum promissio illius.c.fi.sit de iure positiuo non
est dubium quod circa illud potest operari consuetudo.Ita in simi
li.determinat egidius bellamera in decis.cccccxx.que incip.c.
fi.de electione.Illo casu qui opponens non potuit venire ad con
tradicendum in confirmatione audietur ad impediendum ne
habeat possessionem.Ita Panor.in.d.c.pe.argu.contra.quod di
15 xit ibi Inno.† Nota ex tex.ibi pacificam possessionem secundum Bal.
hic que impediunt opponi ne quis habeat possessionem bene
ficij.permittantur opponi statim ex quo adeptus est pacificam
possessionem.nec necesse est quod multo tempore stet in pacifica pos
sessione ad hoc vt possit contra eum in viam accusationis vel de
nunciationis opponi. Nec obstat textus in.l.inter castellianum.
a ff.de arbi.a vbi non dicitur pacifice possidere qui torbare.quia
illud loquitur in actu perpetuo scilicet sententia qua pronuncia
tur talem possessionem.que debet intelligi perpetuo.l.egi.et.l.ba
rus.ff.si s.r.ven.nos loquimur in actu momentaneo.l.executio
ne fine traditione possessionis.ideo illo tempore solum considera
tur an pacifice tradiderit.Et in simili quod notatur in.c.commissa.
de elec.lib.vi.vbi pacifica possessio consideratur non momentanee
sed quod aliquo tempore durauerit ad hoc vt per adeptionem se
cundi beneficij amittat primum incompatibile.quia istud quod amitta
tat inducitur ex tractu successiuo.l. retinendo fructum.ideo non con
sideratur an momento pacifice possederit.sed consideratur ali
qualis tractus temporis quod aliquo tempore pacifice hoc benefi
16 cium possederit.vt ibi notatur.† Gl.in verbo.magis vtilem in
fi.nota.gl.quia vult quod electio facta de idoneo,licet alius sit ma
gis idone9 valeat et teneat licet fieri non debeat.et ita dicit etiam
glo.de presentato.in.c.tertio.j de iure patro.et facit ad predi
17 glo.magistra in.c.licet ergo.viij.q.i.† Sed nunquid peccabunt
qui cum habeant magis idoneum cum possint eligere,eligunt
solum idoneum glo.in.d.c.licet.ergo concludit quod non,quia sa
tis est idoneum eligere.Et pro hac opi.facit quod voluit gl.
hic dum tenet quod valet electio.certe si peccarent eligentes ele
ctio non valeret quia non permitteretur a canone cum ius canonicum
cum non permittat peccatum capitu.de viduis.xxvij.questio.
prima in regula possessor male fidei.de regulis iuris libr.sexto
nec dicendum est quod ex quo fit iure permittente sit peccatum ca
pitulo qui peccat.xxiij.questione.iiij.nam inde non debet intui
tu nasci.vnde iura nascuntur primo peccatum.l.meminerit.
C.vnde vi. Contrarium tenet Archi.in.dicto.c.licet.d.An
hic.et in effectu Panor.tenet Fede.de sena in consilio suo.lxxxi
quod incipit punctus dubitationis.et Panor.in capitulo cum
in cunctis.supra de electio.Mouetur per dictum capitu.licet.
vbi dicit quod magis idoneus assumendus est.ergo in contrarium
agentes peccant.Non obstat glo.in dicto capitulo licet.que dicit
per simile quod immo non eligens magis idoneum non pec
cat sicut beneficiens si posset melius facere non peccat omitten
do melius.quia illa glosa loquitur in his que sunt volunta
tis vt bene et melius agere.quia vt melius agamus non est ne
cessitatis.Sed nos loquimur in his que sunt necessitatis scilicet
cet magis idoneum eligere quod in his precipitur a dicto ca
18 none licet.ergo omittendo agitur illud facere erit peccatum.Ta
men pro clariori intellectu nunquid magis idoneus si eligen
dus dicite secundum Panor.aut loquimur in foro conscien
tie.et clarum est per predicta quod sic Aut loquimur in foro
fori.et tunc aut est appellatum vt magis idoneus eligatur et
tunc si in collegio illo reperitur magis idoneus.tunc hic si
precepit vt eligam magis idoneum dicto capitulo licet.appel
latio enim facta ne in contrarium fiat valet.et tenet.et ideo si post
ea magis idoneus non eligeretur non valeret electio quasi con
tra appellationem facta capitulo cum nobis olim.supra de ele
ctione.Intelligite non valeret scilicet quia in viam atten
tati posset irritari.non quia nulla esse ipso iure.Adducit etiam
textum nostrum qui potius facit in contrarium.nam plus de
bet posse

a ¶ Pro intelle-
ctu.l.inter castellia
num.ff.de recept.
arbi.

bet posse preceptis iudicis preciisum cui omnino est obtēpe
randū3 capitulo scdo supra de maioritate & obedien. q3 appel
latio ista extraordinaria que est simplex prouocatio ad causas
capitulo cum sit romana. supra eodem. Sed hic habemus tex.
q licet iudex precipiat sub vinculo iuramēti vt magis idoneū
eligāt tamen electio in contrariū facta valet & tenet ergo etiā
non obstante dicta appellatione valebit electio. si tamē in ec
clesia illa siue collegio non esset alius magis idoneus sed bene
esset extra illud collegium sufficit eligere idoneum de collegio.
capitulo nullus. lxi. distin. capitu. cū inter canonicos & ibi tex
tus supra de elec. notatur in cap. si. supra de cleri. peregri. q
clericus de collegio preferē alteri qui nō est de collegio lz ma
gis idoneo. & ideo isto casu si appellaretur vt magis idoneus
qui est extra collegiū eligeretur non valeret appellatio tan
quam cōtra ius interposita. q2 satis est quod idoneū de cole
gio suo eligāt omisso illo magis idoneo. Aut non est appella
tum & tunc electio de idoneo facta valet & tenet omisso magis
idoneo. capi. cum terra. c. dilecto capitu. cum in cunctis. iuncto
c. qi ppoter. supra de elec. & voluit Bart. cuius dictū ita sal
uator in l. cum quidā. ff. de lega. ij. vbi dixit q satis est execu
tori testamētario eligere vnū meritū de testatore lz alius sit
magis meritus vel vnū pauperem lz alius sit magis paupe
rior intelligite vt loquor in foro fori. q2 in foro consciētie pau
perior eligēdus esset alias peccaret eligēs tñ habita ratiōe ordi
nate charitatis. c. nō satis. lxxxvi. distin. gl. est magistra in ca
19 pitu. quiescamus. xlij. di. † Glo. in verbo impotētiā habetis
ex glo. q promouendus quando omnia sunt paria prefertur
respectu nobilitatis vel respectu diuitiarum. alias autem data
disparitate nos nō simpliciter attēdimus nobilitatē sed attē
dimus idoneitatem scdm indigentiā ecclesie & qualitatē bene
ficii. vt dixi in tertia. Si tamē electio fieret nō cōsideratis hu
iusmodi circūstātiis dūmodo esset idoneus valeret & teneret
ita Imol. hic per ea que dicta sunt in gl. precedēti. Inquātum
glo. vult q propter senectutem quis remoueatur a promotio
ne. Intelligite verū si eēt tale seniū q eū redderet inhabilē
ad beneficiū. d. c. Archi. alias secus promotū tamen nō deij
cit. Sed daē coadiutor. toto ti. j. de cleri. egro. etiā si sit regula
ris. vt voluit hic Panor. & An. in c. si. de supplē. neg. pla. lib.
20 vi. † Gl. in verbo rationabiles in fi. vos dicite q nec propter
causam expressam fuit hic appellationi dēferēdum. quia vt gl.
bene dicit erat irrationabilis. nec etiam propter causas inclu
sas in illa generalitate q alia habebit. q2 vbi requirit expres
sio cause. nō sufficit illa gnalitas. vt dixi in textu. ideo nō fuit
deferēdū. & qcquid dicat gl. ille tex. nō aperit q fuerit delatū
appellationi Immo potius credendū est contrarium ex quo di
cit q episcopus debet istū inuestire qđ nō posset si detulisset
appellationi quamuis cuncq3 friuole. c. cum appellationibus. eo
21 dem titu. lib. vi. † Glo. in verbo, aliā in fi. habetis ex secunda
solutio. gl. i. reiecta, que a nemine tenetē, q vbi appellatur ab
interlocutoria d3 nominatum exprimi causa in appellatione
que sit rationabilis. nec protestatio ad aliqua exprimenda va
let & tenet. & hanc glosam sequitur hic Panor. & baldus & di
xi in textu. Sz dicetis vos quomodo dicis tu qđ illa esset in
terlocutoria dicite q cōfirmatio pōt esse interlocutoria & dif
finitiua secundū Innocen. & Hostiensem hic quicquid dicat
hic Ioā. And. diffinitiuam causam dicimus quando q2 cum
cause cognitione cōtradictore apparente. Et licet sm Imol.
hic fiat summarie cle. dispēdiosam. de iudi. tamē exquo habet
cause cognitionē dicetur diffinitiua non autē interlocutoria. &
ita tenet Io. and. in c. auaritie. de elec. lib. sexto. & Gemi. in c.
finali de electione lib. vi. Interlocutoriam autem nominabi
mus quando contradictore non apparēte expeditur cōfirma
tio cum tunc non fiat cum magna cause cognitione. Modo in
litera nostra nō apparet q in confirmatione cōtradictor ve
nerit. ergo presumetur interlocutoria. Et hoc sentit Ioā. an.
in dicto capitu. auaritie. & Imol. & Panor. hic & ex alio appa
ret ex textu nro. nā nō est verisimile q pars voluerit se one
rare superfluo onere probandi causam & exprimēdi in appel
latione exprimēda si cōfirmatio illa processit in forma difinitiv
ue exquo appellare expssa causa & ptestatur de aliis exprimē
dis certe innuit tex. q illa cōfirmatio habebit vim interlocuto
rie alis frustra exprimeret iste cām & de alia exprimēda ptesta
tetur quia in appellatione a diffinitiua nō requiritur expres
sio cāe. l. scio. ff. eodē nam potest iustificari appellatio a diffi
nitiua ex noua causa & nouiter deducēda. l. titianus. ff. quod
cum eo. l. per hanc. C. de temp. ap. c. cū Ioānes. de fide istru. er
go bñ apparet ex tex. q hic cōfirmatio erat interlocutoria la
ta. Tertiā solutionē dat glo. nra q ex quo in expressiōe cause
apparet istū calūniari nō mirū si eius appellatio excludiē nec
admittatur clā generalis etiam in appellatione a diffinitiua,

vbi non requiritur expressio cause q2 ex quo vna expressa ap
paret q calumniatur presumptus com calumniaturum in tota
appellatione non mirum si indifferenter appellatio reijcitur
siue appellatum sit a diffinitiua siue ab interlocutoria propter
presumptam calumniam. & facit tex. iuncta glos. in c. si forte. de
ele. lib. vi. facit ratio. c. ij. de dolo & cōtu. lib. vi. & cle. si ante. de
dolo & cōtu. faciūt notata in c. sedes. & de rescrip. vbi clā gene
ralis declaraē per spēm precedentē. ita hec cā specifice expres
sa est calumniosa presumetur ergo & gnalis clausula ad calum
niam apponi. & sic habetis hic casum q appellatio a diffiniti
ua viciatur ppter expressionē cāe irrationabilis nec saluatur
22 protestatione de aliis exprimēdis. † Glos. in verbo exceptio
nis in fi. tria cōtraria formanē in glo. primum q ista exceptio
debeat admitti ante adeptā possessionem quia in viam actio
nis post adeptam possessionem ille audiretur. s. accusando vel
denūciando. ergo debebit admitti in viā exceptionis per iu
ra allegata in glo. so. contrarium procedit vbi est eadē ratio.
sed hic pōt diuersa ratio q agaē post adeptā possessionē. & tñ
exceptio nō admittaē ante adeptā. nam ante adeptā presum
ptio est calumnie que cessat post adeptam. vel aliter sm In
nocē. & Io. an. exceptio est actionis exclusio. l. j. ff. de excep. hic
cōfirmatus nihil expectabat iuris nō mirū si exceptio q ten
dit ad excludendū intentionem agentis & fundatur super iure
non impedit executionē facti qua iste petebat. ex quo nō est
exclusiua eius qđ petiē. nā exceptio criminis tēdit vt ius eli
dat q quis habet in beneficio. actio autē siue petitio cōfirma
ti tendit ad quid facti peteū. scilicet possessionem. ecce q non
proportionaliē inuicem petitio confirmati & exceptio aduer
sarij. non mirū si vna nō impeditur per aliam. & sic cessat cō
trarium. Secundum est contrariū de c. tantis daniel. lxxxi.
di. de. capitulo. omnipotes. j. de accu. vbi pendēte accusatione
quis non debet honorari. ergo multo magis per exceptionem
repelli. so. illa iura loquuntur quando accusatio erat cepta an
te electionem & confirmationem, & sic ante adeptionem iuris
casu bene verum est q pendens accusatio criminis acquisitio
nē noui iuris impedit. Nos loquimur quando iam erat con
firmatus. & sic ius est quesitum post superuenit exceptio cri
minis. vnde ius quesitum non ita de facili impediē sicut que
rendum. ergo &c. Tertiū est cōtrarium de c. super his. j. de ac
cusa. circa fi. vbi accusatio criminis bene opponitur confirma
to. so. ibi confirmatus aliquid iure petebat. non mirum si exce
ptio criminis que ius respicit illud ius impedit. petebat enim
ibi cōfirmatus ordinari vel cōsecrari. sed in casu nostro nihil
iuris petit cōfirmatus. sed consecutiuam executionē facti ideo
per exceptionem non impeditur. Exemplum glos. est & quar
tum contrariū de c. accedens. j. de accusa. vbi agenti possesso
rio ad beneficium bene obstat exceptio criminis de quo quis
est infamatus. so. ille tex. procedit quādo excipitur de crimine
cū quo concurrit infamia. q2 tūc admittitur exceptio. & si pbatū
fuerit crimē excluditur iste a petitione sua, si autē non fuerit
probatū ppter infamiā pcedentē inducit purgatio. tex. noster
loquitur quādo cum crimine opposito non currebat infamia,
& intelligite q2 hic iste volebat opponere crimen falsi. Quin
tum est cōtrarium de l. iij. §. ibidem. ff. ad exhi. in l. fina. C. de
edic. diui adri. tol. de his q habeē in c. pastoralis. §. de causa
pos. & ppie. per gl. no. in c. i. §. de resti. spo. vbi agēti interdi
cto adipiscēdi obstat exceptio defectus ppietatis de qua ho
die const. & hodie agatur. l. si is a quo. ff. vt in pos. leg. i. so. dicē
te q illa exceptio non erat huiusmodi quia non ipso iure erat
priuatus iste ppter delictū oppositū iure quesito ex cōfirma
tione. & sic priuanē. dummodo nō sit illa quasi proprietate & in
beneficialibus licet quis sit priuatus ipso iure non impeditur
volens adipisci possessionē suam. hoius est tex. & ibi Immo. &
alij in c. post electionē. j. de conces. preb. Stat ergo cōclusio q
in casu nostro exceptio non habet impedire effectū cōfirma
23 tionis, & sic adeptionem possessionis. † Limitabitis hanc cō
clusionem non procedere quādo accusatio criminis vel exce
ptio esset opposita ante confirmationem. licet facta postea
fuerit confirmatio non tamē admittiē volēs agere interdicto
adipiscend. possessionis immo impediē per exceptionem crimi
24 nis. c. tantis daniel. & c. omnipotens. §. alleg itis. † Limitabi
tis scdo nō pcedere quādo confirmatus aliqđ noui iure pete
ret, puta peteret ordinari ad ordines bñficio debitos ante pos
sessionē adeptā. vel etiam peteret cōsecrari in epm. nam tunc
25 obstat exceptio criminis. d. c. super his. † Limitabitis tertio
nō pcedere quando opponeretur exceptio criminis sup quo
publica esset infamia. nam tūc admittitur exceptio ante ade
ptam possessionē. & pceditur vt dictum est sm formā. d. c. ac
26 cedens. † Limitabitis quarto nō procedere vbi opponeē ex
ceptio criminis p quod inducitur priuatio ipso iure & illud ex

set notorius vel offerretur incõtinenti pbatio. d. l. si is a quo.
quia tunc admitteretur talis exceptio. d. l. iij. § ibidẽ. et habe
27 tur in. d. c. post electionem.† Limitabitis quinto vbicũqꝫ op
poneretur exceptio defectus proprietatis etiã aliunde prove
niens quam ex crimine: quia tũc obstat agenti interdicto adi
piscende et impeditur petẽs possessionẽ beneficij gl. rñ. in. d. c.
i. de resti. spo. nota. Bar in. l. naturaliter. §. nihil cõmune. in
ij. colũ. et ibi Ludo. et alij. ff. de acquirend. pos. habetur in. d. l. si.
C. de edi. diui adri. tol. in. l. fi. et. C. quorum bon. puta oppon
tur quod beneficium est per surreptionem obtentum. vel ele
ctionem esse nullam.

Summaria.

1 Appellare licitum est a loco non tuto, et nu. 2. 3. 5. 7. 8. 9.
4 Locus tutus quis dicatur.
6 Exceptio suspicionis aduersus iudicem et aduersus locuz nõ tutum. quid differant.
8 Iudex potest excludere appellationem super eo, in quo grauauit partem.
10 Iudex debet certiorari de grauamine ab interlocutoria, ante, quam appelletur.
11 Exceptionem probare necesse est. Et quid ita
12 Iudex ad hoc vt impediatur. vel iniquitas detegatur, debet detegi vel exceptione vel appellatione.
13 Citatus ad locum pestilentem aut intemperatum, nõ tenetur comparere.
14 Saluusconductus, quando faciat locum tutum, et quando non.

a Debet esse securus Adde q̃ posui in c. cum parati. extra eo. in apostil. ad istuz in verbo cõ tinere. Et permittẽ facere, securus ad quid sit securitas vide do. Baldo. in. l. i. ff. qui satisda. cog.

1 Ex parte tua.† Appellari põt si locus ad quẽ citatur nõ est tu
tus partibus, etiã si appellatio in rescripto sit re
mota. hoc dicit.† Not. primo ex tex. vnum casum
2 contra clausulam appellatione remota. quia tamen admitti
tur appellatio vbi quis citatur ad locum non tutum dato qđ
3 rescripto dictũ fuerit appellatione remota.† No. scđo ex tex.
a ibi secure qꝫ locus, ad quẽ partes citãtur dꝫ esse securus. a Et
intelligitur securus tamẽ qꝫ non habeat ibi inimicos capi
tales. c. sicut cõiugiũ. xxxiij. q. ij. c. accedens. lo. ij. ã. vt lit. nõ cõte.
cle. pastoralis. §. pisana. de re iudi. tũ qꝫ locus ille nõ habeat
generales inimicitias siue guerrã cũ patria citati. c. cũ. R. ca
nonicus. ã. de offi. dele. tum qꝫ itineratio per quã quis hꝫ ve
nire ad locũ citationis sit tuta. d. c. accedens. el. ij. Et intelligi
tur, tuta tam in eundo quã in redeundo. l. vltimo. ff. de sepul.
viol. et ibi Bar. Nõ ex tex. ibi, tu et tui qꝫ cũ ad veritatẽ alter
natiue sufficit vnã partem esse verã. c. inter cetera. ã. de rescri
4 ptis qꝫ satis dicit lo. testꝫ nõ est tut. qñ nõ est tut. soli dño.
sꝫ sit tut. pcuratori. et cõtra qñ nõ est tutus pcuratori sꝫ dño.
nã istud esset arctare dñm ad veniẽdũ psonaliter ex q̃ citant ad
locũ nõ tutũ pcuratoribus suis. sed sibi tantũ cõtra. c. i. de iu
dic. l. fi. C. de pcu. et hoc tenet hic Hostiẽ. Bal. Imo. et Pan.
per istũ tex. Inno. hic. et Imo. in. l. de etate. ff. ad exe. et ange. in
disputatiõe sua q̃ incipit bonon. cum bãnitus fuerit ciuitatis in
quarto dubio tenẽt qꝫ satis sit tutus pcuratori quia dñs pos
set ibi mittere procura. nec tũc videt citatus ad locum non tu
tum. nisi grauibus in quibus nõ cogitur quis mittere pcura.
c. querelã. ã. de pcur. vel nisi esset citat. vt psonaliter veniret
tamẽ iste text. est in terminis cõtra eos. et securus dicet locus
etiam in quo quis sol. tutus nõ esset sꝫ posset tut. esse stãdo
ibi cũ societate. ita Imo. in. c. veniẽs. in. iij. col. et sequitur ibi
Ja. de anania. j. de accu. et etiã tutus dicetur si cũ saluo condu
ctu ibi esse posset. ita Imo. in. d. c. veniẽs. et Salic. in. l. reos. C.
de accu. qꝫ tamẽ declarate. vt. j. in glo. et non solũ respectu per
sone dicit locus tutus et nõ tutus. sꝫ etiã respectu aduocatorũ
procuratorũ testiũ et aliarũ personarũ in iudicio necessariarũ
quia etiã respectu illarũ psonarũ locus dꝫ esse tutus. tex. est et
ibi gl. in. d. c. sicut cõiugiũ. Item debet esse tutus respectu cause
quia causa de natura sui ibi nõ sit odiosa illi ciuitati. ita ange.
in. d. disputatione in quarto dubio ad fi. et faciunt notata in. c.
5 statutũ. §. i. de rescrip. lib. vi.† No. ex tex. ibi: quotiẽs ad illos
sm Panor. et Imo. clarius quã alij. qꝫ citat. ad locũ nõ tutũ
qui in prima citatiõe cõparuit, si postea denuo citat potest nol
le comparere et appellare. ita tex. hic ibi quotiẽs ad illos vos
vocari cõtigerit. et si notoria nõ sit exceptio loci nõ tuti vno no
torio esset locũ esse tutũ ista appellatio pcederet. ita Pe. de
ancha. consi. clx. incip. in xpi. noie. ex narratio in facto in antepe
nult. col. et sic habetis qꝫ licet exceptio loci nõ tuti videat esse
dilatoria quia opponitur ad citationem et non ad merita et sic

deberet opponi ante litẽ contestã. c. intermonasterium. ã. tit.
primo. tamen ex quo habet causam successiuam qꝫ per singu
las citationes nascit nouũ grauamẽ poterit esse post lit. cõte.
per singulas citationes opponi quasi vid catur quedã dilato
ria nata post lit. cõte. que tũc bene potest opponi. l. ij. C. de cõ
sort. eiusdẽ lit. c. insinuante. ã. de offi. dele. ita Bal. in. l. perẽpto
rias. in. v col. C. sententiã rescin. non posse. et facit iste tex. et fa
cit i simili qđ nota. in. c. dilectus. el. ij. ã. de rescrip. vbi no. imo,
qꝫ obstante statuto qꝫ bannitus nõ audiatur ex quo audiẽdo
bannitum per singulas vices fit iniuria ciuitati iuxta notata
in. l. amissione. §. qui deficiunt. ff. de cap. di. certe si cũ bannito
est lis cõte. poterit postea opponi exceptio banni qꝫ in singu
las vices nascit. et faciũt notata ibidẽ per vinc. d. Alu. et alios
et voluit Ja. bu. in. l. adulteriũ. C. ad. l. iul. de adul. facit in fine
ij tex. in. c. pia. de excep. lib. vi. circa fi. vbi idem dicitur de exce
ptione excommunicationis, facit etiã qꝫ voluit. Spec. in ti. de ci
ta. §. i. ver. qđ si reus. vbi dicit qꝫ citat. vltra duas dietas vel
hodie vltra vnam quotienscũqꝫ citatur licet i prima citatiõe
nihil dixerit sed venerit, poterit tamẽ exceptionẽ opponere
ne trahatur vltra duas dietas. faciat etiã tex. in ibi singularis
quem ibi ponderat ange. in. i. col. in fi. in. l. i. ad fi. ff. de fer. vbi
citat. tempore feriato ob necessitatem hominum si in prima
citatione cõparuerit et litem etiam fuerit contestatus si postea
citetur potest opponere exceptionem feriarũ quotiẽscũqꝫ citetur et
voluit Imo. in. c. fi. ad fi. ã. de fer. Et intelligitur predicta qꝫ
possit opponere exceptiones predictas ad impediẽda sequẽ
tur. nõ ad irritanda iã facta. d. c. pia. ad fi. vbi tex. Habetis e
aliud dum dico per tex. nostrum qꝫ citatus ad locum nõ tutũ
licet semel venerit tamẽ potest quotienscũqꝫ denuo citet ap
pellare qđ in habentib. causam successiuam. s. ex quib. graua
mẽ nõ est momẽtaneum sed pluries iteratur licitũ est qñcũqꝫ
appellare lꝫ a primo. quãdo in simili tẽpore grauere nõ fuit appel
latũ. pe. de ancha. in cle. causam. de elec. glo. no. in. l. i. C. de ser
ui. et aqua. ange. in. §. eque. insti. actio. et idem ang. de aretio in
l. a tinia. §. si heres. ff. eodẽ et sic habetis qꝫ tolleratia vni. gra
uaminis non habet impedire quo minus si similitudine gra
uaminis denuo pars afficiat possit pꝫ appellare et faciũt que
vidim. in. c. dicere. et in. c. super eo, el. ij. et que voluit Bal. in.
6 l. ij. C. de epi. audi.† Et sic habetis elicere pulchraꝫ differẽtiã
inter exceptionem suspicioni aduersus iudicẽ et exceptionẽ
suspicionis aduersus locuꝫ nõ tutũ vel appellationẽ ppter ea
interponendã. nam post qꝫ pars comparuit corã iudice suspe
cto scienter videtur remissa suspicio. et ideo amplius excipere
nec appellare potest propter suspicionem. c. insinuãte. ã. de of
fi. deleg. non ita est exceptione loci non tuti vel appellatione
propter locum non tutũ. quia illa semel omissa non tamen ex
toto remittitur quin si denuo citetur possit de ea opponi. vel p
7 pterea appellari vt hoc tex.† Nõ. ex tex. ibi libere poterit qꝫ
ppter locum non tutũ libere poterit appellari. ne bis ad tr. l.
citetur et intelligunt hic. do. s. Inno. d. An. et Imo. libe illi
prius non opposita aliqua exceptione sed statim ex quo citat
et dicit Imo. curiam de stylo ita seruare vt concedat literas
in causa appellationis interposite propter locũ non tutũ. etiã
si de exceptiõe apposita nõ appareat quod sentẽtia stylusqꝫ
est necesse exceptionẽ opponere ante qꝫ appellet. ita Jo. mon.
in. c. cõcertationi eodẽ titu. lib. vi. Cõtraria tamen opinio a
8 pluribus tenetur et dicam in gl.† Nõ. ex tex. ibi tutis. et c. qꝫ iu
dex qui grauauit potest excludere appellationẽ super eo inter
positã. s. reuocãdo grauamen. capi. cum cessante. j. eo. capit.
si a iudice, eodẽ titu. lib. vi. Gl. in verbo periculosum. in fi. no
ex gl. qꝫ dixi i textualibus. qꝫ locus debet esse tutus aduocatis
9 partis et testibus.† Secũdo notate qꝫ citatus ad locũ non tu
tũ non tenetur venire sicut nec ad locum inhonestum. ita sen
tit glo. dum adducit. §. fiarbiter. vos dicite latine qꝫ aut noto
rium est qꝫ locus non est tutus et tunc nõ tenetur venire. et iste
est tex. in cle. pastoralis. §. pisana. de re iudic. voluit Inno. in si
mili in. c. preterea. j. de dila. vbi dicit qꝫ citatio notorie nulla
nõ attẽtata est ratio quia ex quo apparet de notoria iniqui
tate citãdo ad locum non tutum vel ad notoriam nullitatem
preceptũ non tenet. c. per tuas. j. de sentẽ. excommu. c. inter ce
tera. ã. ti. i, non mirũ si citatus illo casu non tenetur venire. et
faciũt notata in capitulo cũ ordinem. supra de rescrip. in. cap.
veniens. j. de causa. et sic habetis notabilẽ limitationẽ ad glo.
in clemẽ. appellanti. eodem titu, etiã ad tex. in l. si aduterium
cũ incestu. §. idem polliont. ff. de adulteriis dum ibi dicitur
qꝫ notorium licet probari nõ debeat allegari tamen debeat a
parte et pponi. et voluit Joan. andre. et alij in capitulo acce
dens. el. primo licet glo ibi contra supra vt lite. non contesta.
nam sm Panor. hic illud procedit parte in iudicio existente
vel alias comparente. Sed vbi pars notorium vicium cita
tui et

tur. r sic est absens non tenetur venire etiam ad allegandum notorium defectum. habetis etiam ex predictis elicere vnam differentiam que est inter exceptionem suspitionis ad personam iudicis r exceptionem suspitionis respectu loci. nam nos totam suspicio iudicis tamen propones. est Joan. andree. in ca pitulo accedens. el primo. secus in notoria exceptione suspitionis respectu loci. vt predixi. r est ratio differentie quia suspicio iudicis semel omissa videtur remissa est toto nõ ita est in suspitione loci. vt dixi in textualib⁹. vel aliter suspicio iudicis etiã notoria antequã opponatur non enervat iurisdictionẽ iudicis q interea est iudex capitulo postremo. r ibi dixi super ea eodem non mirum si citatus debet causa opponere. non ita est in exceptione loci nõ tuti quia si notoria est resultat notoria iniquitas. r per consequẽs nullitas citationis. Aut vero exceptio loci non tuti non est notoria r tunc aut querimus an de necessitate debeat excipere antequã appellet aut querimus an debeat excipere r probare antequã appellet, aut querimus an debeat excipere tantum an vero non. primo casu dicite q innocen. hic. d. Anto. r Imol. tenent q nõ per textũ quem ponderant in verbo libere. Hostiẽsis hic. r Archi. in c. venerabilibus. §. r hoc ip̃sum per illum textum de senten. excommunica. lib. vi. tenent de directo contrariũ mouentur q iudex nõ dicitur grauare ex quo citat ad locum suspectum q potuit hoc ignorare. Sed tunc demũ grauabit quando exceptione sibi opposita persistit in proposito. ergo tunc tantum modo licebit appellare exceptione opposita io. And. hic post multa distinguit r supplẽdo illũ ex dictis cald. r Panor. dicite aut pars non potest venire ad opponendũ exceptionem q locus non est etiã tutus circa exceptionem opponendã r sic sufficit appellare. Aut venire poterit ad exceptionẽ opponẽdam: r tũc si loquimur in exceptiõe loci nõ tuti ex quo prouenit aliũde q ex facto iudicis potuit eã iudex ignorare. ac⁹ capitulo cũ olim ex cõsilio. ã. de rescrip. l. si res obligata. in princi. ff. de lega. r ideo antequã appellet dẽ exceptio opponi. sicut dicimus de exceptione cõtra testes. c. ex pte ade. ã. de testi. r notatur. Si vero loquimur in alia exceptiõe respiciente citationem vel etiã respiciente aliũ actũ iudicio, r tunc aut nascitur ex facto p̃prio iudicis puta q dilationes sint breues vel lõge potest appellare absq̃ alia exceptiõe quia cũ tractatur de facto proprio q scit an inique egerit. c. ab excõmunicato. ã. de rescrip. r nõ est aliud opponendũ. sed sufficit appellare. c. i. ã. de edil. Aut nascitur aliũde q ex facto iudicis r tũc aut h̃z probabilem ignorantiã, iudex ex isto casu nõ potest appellari nisi prius opposita exceptione de grauamine q cũ ignoret se grauare nõ dicitur inique agere sed appellatio ab iterlocutoria tẽdit ad detegendũ iniquitatẽ in iudicio. c. interposita ad fin. ã. eodẽ. ergo ab interlocutoria nõ poterit appellari nisi prius certificato iudice de grauamine r p hac opi. facit tex. in c. vt debitus. ã. eodẽ. nam p̃pterea in appellatione ab interlocutoria exprimẽda est causa vt deferatur honori iudicis vt possit intelligere in quo grauauit. s3 per solã appellationẽ cũ expressione cause iudex hoc nõ intelliget. ergo debebit ante appellationẽ de ipso grauamine certificari r sic multo magis opponi ad hoc vt intelligat an grauauerit vel ne. Dicit ita Panor. hic post calde. Aut iudex nõ est i pbabili ignorãtia s3 crassa r tũc equiparatur scienti. c. q. de consti. lib. vi. glos. singularis in de. l. de 3 angu. r assi. in verbo sciẽter. Et ideo dicite vt. j. in proximo mẽbro. Aut iudex scit q iniquitatẽ agit ꝯtra partẽ r grauat eam r isto casu licitũ est appellare absq̃ eo q opponatur. c. si duob⁹ ibi nisi iudex cognouerit. ã. eo. facit. l. i. in fi. ff. de act. emp. r hoc p̃cedit etiam in exceptione loci nõ tuti q ex quo iudex scit se citare ad locum non tutum potest appellari absq̃ alia exceptione. Tamen in quantũ Panor ex mẽte

10 Cal. r Ugl. q iudex dẽ certiorari de grauamine r appellatione ab interlocutoria anteq̃ app. lletur. Istud nõ tenetur a. d. Anto. neq̃ Imo. quia ad appellationẽ non requiritur iniquitas iudicis ex proposito veniens sed sufficit iniquitas re ipsa interueniens glest in. c. cũ causam. j. eo. r dixi. ã. in rubrica. in causa appellandio. r est tex. cõtra Panor. in. c. interposita. in prin. j. eo. ergo licet iudex ignoret se grauare tñ ex quo re ipsa in veritate pars grauatur puta q citatur ad locũ nõ tutũ a iudice hoc ignorante certe poterit appellari. q appellatio est inuenta ad iniquitatẽ corrigendam siue ex animo interueniat siue

11 re ipsa. l. i. in princi. r ibi Bar. ff. eo. † Scdo casu dicite q vbi necesse est excipere erit etiã necessariũ pbare exceptionẽ q

12 iudex nõ dẽ credere pti. vt notatur in. d. c. ex parte ade. † Tertio casu dicite q siue alia exceptione nõ procederet q ad hoc vt iudex impediatur vel iniqtas detegatur dẽ detegi vel exceptio ne vel appellatiõe: q iudex non debet in facto supplere. l. i. §. vt que del. aduoc. r ibi notatur. c. bone. el. ij. ã. de postula. prela.

Sed nũ quid ad opponãdum huiusmodi excusationẽ de loco non tuto verisimile, admittitur quis sine mandato. Et dicite s3 Inn. in. c. veniẽs. j. de acc. q sic. q ad excusandũ absentiã per excusationẽ facti admittitur quib3 sine mãdato q itelligite verũ si absentia sit necessaria. q nõ psit venire si vellet. sec⁹ si est volũtaria. Ita bar. in. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de pub. iudi. E in tel ligit Imo. in. d. c. veniens voluntariã esse absentiã ẽt si locus nõ esset tutus citato soli. sed bene remaneret tutus citatus si haberet secum societatẽ. q tunc satis est tutus locus. r ideo cautela est mente Imo. ibi q quando ps excusat se p̃pter locũ nõ tutũ q iudex offerat ei dare famulũ pro comitiua sicut in simili dicitur in. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de off. presi. vel talis est cautela q det ei saluũ conductũ intelligendo vt j. quia tũc tenetur venire. ita Sal. in. l. reos. C. de accu. r faciũt notata per Bar. r Imo. in. l. is qui reus. ff. de pub. iudi. Et notorie citatus ad locũ non tutũ non tenetur ibi venire. tenet Barto. in. l. sciendum. ff. de lega. r in. l. de etate. r ibi Imo. ff.

a trebel. † Sed quid de citato ad locum vbi est pestis^a vel intẽ

13 peries aeris. r dicite q excusatur ne veniat. ita bal. hic ubi. r faciunt notata. in. c. cum dilectis. ã. de dolo r contu. quod voluit glo. in. c. a supplicationem in prin. ã. de renunciatione. in cap. cõis filius. xxiij. di. r etiam quod notatur in. d. l. de etate per Bar. r Imo. r faciunt notata per bar. in simili. l. i. natural iter in fi. col. ff. de vsucap. per Imo. alios in. c. ex transmissa. et per

14 Imo. in. c. cum non. ã. de rescrip. † Ultimo dum vult gl. q saluum conductum non faciat locum tutum dicite verum vbi sint inimicitie capitales contra citatum secus si esset guerra inter patrias citantis r citati quia saluum conductũ facit quem tutum. ita Rota decis. ccciij. que incipit item licet guerre. r saluũ cõductũ faciunt principes illi qui habẽt iure proprietatis iurisdictionem secus si essent officiales Ita ang. in. d. disputatione. in. d. dubio officiales autem sine iudices tantum ex aliqua iusta cã puta pro examinãdo reo faciunt limitatum saluum conductum ad illã cãm r non vltra. ita sensit Bartol. in. d. l. is qui reus, ar. ibi glo. r Auge. vbi proxi.

a ¶ Ubi est pestis vltra allegat. hic per per. d. p:epo. adde q posui supra. in. c. cõparati in prima apostoli in verbo cõtinere locum.

Summaria.

1 ¶ Reus licite apellat, si non auditur excipiens procuratorem actoris, non haberet sufficiens mandatum. Et quo p rem mandatum:

3 Sigillum solitum tantum apponi circa vnum, appositum circa aliud nihil operatur.

4 Sigillo solito creditur. Limit nu. 5. 6. 9. 8. 9. r 10.

11 Appellatione interposite ad curiã super exceptione declinatoria, quo negotium deuoluatur.

12 Capitulum quando non possit stare in iudicio sine consensu capituli.

1 Significauit. † Licite appellat reus si nõ auditur excipiẽs procuratorẽ actoris nõ habere sufficiens mandatũ r l se cõuictũ per alias literas de quibus nõ fit mẽ

2 tio in secundis. h. d. † Nota. ex. ibi. literarũ q per scripturam priuatã pbatur mãdatũ. facit tex. in cle. i. r ibi habetur de procu. nam hic ista scriptura apparet q erat priuata ex quo papa ponderat de sigillo nam si publica esset nõ põderaret sigillũ

3 c. inter dilectos. r ibi habetur. ã. de fide instru. † Nota. ho ibi ad citationis tantũ q vbi vnum sigillum tantum est solitũ apponi circa vnum actum non debet apponi circa aliũ. r appositũ nihil p̃dest: r ideo in fert Bal. q castellani nõ debẽt dare castellũ nisi cũ 3 signis particularib⁹ fibroatis. nec credere etiam ulle literis principũ qui de derũt sibi castellũ ad custodiendum. infert etiã ad notarios q nõ credatur eorũ instrumẽto signato sigillo nõ solito tñ s̃m Inno. in personis priuatis vbi nõ haberent copiam sui sigilli vel soliti possent sigillare sigillo nõ solito vel alieno. ita Inno. hic r Bar. in. l. ad testiũ. §. si ab ipso. ff. de testa. dicẽtes post Spe. i. ti. de pb. §. nunc videñ. v. sed notañ. q quãdo sigillat alieno sigillo vel nõ solito dẽ exprimere hoc. s. se signare alieno sigillo vel nõ solito r dixit ang. in. d. §. si ab ipso. q dẽ sigillãs exprimere ad quẽ effectũ sigillet an vt cõsultor an vt testis aut tabellio q ad varios. fines apponuntur sigilla. r videte q notat bal. l. sigs ex signatorib⁹. ff. quẽad. testa ap. r not. i. l. cõparationes C. d fid. instru. i ti. ij per. Inno. r alios. r i. c. inter dilectos. ã. de fide. i stru. tamẽ vbi res esset ardua r electiã i principiũ nõ potest apponi alienũ sigillũ Ita Bal. per gl. quã ibi dixi singularẽ in. d. c. inter dilectos. not. Sal. r ibi de materia in. l. si r in⁹. C.

4 de testa. † No. ex tex. ibi cum aliud sigillum a contrario q sigil

s

lo solito creditur.ꝛ ideo inducitur ad questionē. nunqd nū-
cio venienti cū sigillo meo tenearis credere.ꝛ facit tex.ꝙ sic.ꝛ
hoc voluit glo.nostra prima q̄ per hoc remanet expedita.fa-
ciūt notata in.l.lucī⁹.ff.de fideius.ꝛ ideo sic iret famul⁹ meus
ad libellum nomine meo cum meo sigillo ꝛ daret sibi.decreta
lem ego tenerē.quia debuit bidellus illi credere.ꝛ idez si esset
solitus nuncius licet nō haberet sigillū. Ita Bar.in.l.si quis
vxori.§.si qs filliginē.ff.de fur. Pan.hic.ita Bal.in.l.is cui.
5 C.de fur. † Limitabitis hāc cōclusionē non procedere in gra
uibus.quia in grauibus non tenetur credere ita Panor. hic
6 † Limitabitis secūdo nō procedere quando esset talis famu-
lus de quo verisimile esset ꝙ potius subtraxisset sigillū quā
qd ego dedissem sibi.cūm tunc nō debet credere bidellus huic
famulo.l.i.vbi tex.i simili.C.de lati.lib.tol.faciūt notata per
Barto.in.l.labeo.ff.de pac.per canon.in.c.ecclesia.el.i.su-
pra.vt lit.pen.ꝛ in.capitulo.coram supra de officio delegati,
7 † Limitabitis tertio vbicunq̄ aliqua verisimilitudo fortior
esset cōtra famulū qd pro famulo.nam tunc ei non creditur.
8 Barto.in.d.§.apud labeonē. † Limitabitis quarto quando
ordinatū esset per quem res mittere.nam tunc si veniret alius
cum sigillo vel solitus famulus non deberet credi.l. eum qui
9 §.fina.ff.commo.ꝛ ita Bald.in dicta.l.is cui. † Limitabitis
quinto non procedere in debitore generis puta pecuniarū vt
frumenti nam tunc si det famulo solito vel det venienti cū si-
gillo illud genus vt sibi portetur non liberatur si ille aufuge
rit.ita Barto.in dicto.§.si quis filliginē.per illū textum.ꝛ te-
nete mēti ꝙ licet p̄ litteras meas scribā tibi ꝙ tu mittas mihi
librum,ꝛ sic speciē nō videor petere a te vt des illi nūcio qui
portat literas nisi hoc exprimā. Et ideo tu illi tradendo librū
non liberaris.l.sed si mei causa.ff.cōmo. Si autem in predictis
esset debitor speciei dando illam solito noncio vel venienti cuz
sigillo bene liberet̃.ita est tex.in.l.argētum.ff.cōmo.voluit do
10 cto.vbi supra. † Nota vltimo.ꝙ duobus causis grauaminū in
appellatiōe ꝓpositis.sufficit vnā verificare ad hoc vt appel-
latio habeat effectū.quod intelligere verum nisi vna veniret
qualificatiue ad aliam quia tūc vtraq̄ est probāda.ita Bar.
in.l.diuus.ff.de re iudi.in simili cano.in.c.i.ꝫ causꝫ.ꝫ.de ꝓba.
in.c.inter cetera.ꝛ in.c.olim supra de rescript ꝛ diuersimode
operantur iste cause.naz prima probata causa agitatur coram
iudice ad quē ex quo iuste est appellatū.c.vt debitus.ꝫ.eodē
scꝫ probato ꝙ ille non erat legitimus ꝓcur.licet iudices eū nō
obstante exceptione admiserint secundo casu quādo probata
fuisset exceptio ꝙ corā aliis iudicibus est ꝯuentus vigore pri
marum literarum de quibus non fit mentio in secundis. Et
tunc ex quo hoc probatum est coram iudice ad quem ꝓnūcia-
bit appellationez tenuisse.sed causa principalis nō cognoscat
per iudicem ad quem.sed per iudicem primū datuz in primis
literis. Et est ratio quia appellatio hic operaretur contrariū
effectū eius super quo interposita est ipsa scꝫ vt causa cognos
scatur corā primis iudicibus nō corā secundis.sed si iudex ap
pellationis cognosceret nō cognosceretur coram primis ergo
ne appellatio operetur cōtrariū effectū eius in quo interposi-
ta est vt non cognosceretur causa per iudicem ad quē ita Pa
11 nor.hic. † Et sic habetis tex.cū eius cōclus.quā feci.in.c.sepe
supra eo.vbi dixi.ꝙ appellatiōe interposita ac curiam super
exceptione declinatoria,etiā si per iudicē sit delatuz ei nō de-
uolui negocium principale ad curiā ne appellatio operetur cō-
trariū effectū eius ad quem interponitur sed remittetur ad iu
dicē cōpetētez.de hoc est tex.hic intelligēdo vt declarat Pa
nor.in vltimis verbis. Gl.in v̄bo actori.in fi.ꝛ an quādo pre-
lat⁹ possit agere fine.c.de hoc habetur.in.c.edoceri. supra de
rescrip.ꝛ in capitulo causam.ꝫ.de iudi.sed inquantū gl.vult ꝙ
in casu nostro cū prelatus litiget ꝯtra capitu.ū dꝫ dari aucto
ritate iudicis actor ipsi capitulo ad istar litigātis minoris cū
tutore.glo.male loquitur.nā cum capitulum sit quedā vniuer
sitas.bene potest constituere procur.l.i.ff.ꝙ cuiusq̄ vniu.c.qꝛ
in causis.ꝫ.de ꝓcur.ꝛ ideo isto casu est dicen. ꝙ etiā cōtra pla
tum agatur per sindicū.ꝛ hoc tenet glo.in.c.fi.v.q.iij.vbi glo.
respōdet ad simile de minore adductū in gl.nostra.quia nō ꝑ
omnia eꝗparant̃ minor ꝛ ecclesia ꝛ licet equiparatio fiat quo
ad cām restitutionis.c.au.litis.ꝫ de integ.rest.tamē illa equi
paratio nō est vniuersalis ad alia nisi i iure expresse extēdat̃
vbi est dare ratione diuersitatis inter minorē ꝛ ecclesiā. Sed
in casu nostro ratio diuersitatis est in ꝓmptu.nā ꝓpterea mi-
nor qn̄ agit cōtra tutorem debet habere actorem datū sibi a
iudice ad litem vt hic dicit glo.quia non hꝫ rectū sensum nec
est perfecta ꝑsona.l.clarū.C.de aut. prest.q̄ ratio cessat in.c.ꝛ
alia rōne prohibetur capitulū agere fine prelato qꝛ capitulū
nō hꝫ administrationē bonorū ecclesie sine prelato.c.edoceri.
c.cū dilecta.ꝛ ibi habet̃.ꝫ.de rescrip.modo quando capitulum
litigat cū prelato ista ratio cessat quia prelato mortuo vel im
pedito diutino impedimēto pōt capitulū administrare ꝛ in
administratione succedit.c.i.ne sede vacā.li.vi.habetur. in.c.
cum olim.ꝫ.de maio.ꝛ obe.sed quādo litigatur cū prelato cen
setur perpetuo impedit⁹ vt nō consentiat liti cōtra se per ca-
pitulū mouēde.qꝛ non est verisimile ꝙ quis contra se velit au
torizari.vt dicit hec glo.in fi.nec pōt quis in facto ꝓprio au-
ctoritatē ꝓstare.cle.ij.ꝛ ibi habetur de reb. eccle.nō alie. non
12 mirū. † Ergo lꝫ regulr̄ capitulū nō possit stare in iudicio sine
cōsensu prelati.c.causam.el primo.ꝫ. de iudi.tñ vbi litigat ꝯ
prelatū capitulū stat in iudicio sine cōsensu prelati.nec alius
datur actor a iudice ad litē cōtra prelatū mouendā.sicut in mi
nore dat̃ qꝛ est diuersa ratio ꝛ hanc opi.sequun.tur ꝯmuniter
hic scribētes ꝛ ꝑ ea est tex.i.c.cū ecclesia vulterana.ꝫ.de elec.
in.c.cū super abbatia.ꝫ.de offi.dele.in.c.dilectorū.ꝫ.de testi.
cog.in.c.cū olim.ꝫ.de causa pos.ꝛ propri.ꝛ hic in quibus iuri-
bus agit capitulū cōtra prelatū nec dicūt illa iura ꝙ sit datus
actor ad litem.ergo hoc nō est ad ea subaudiendū.c.audiētiā,
ꝫ.de deci.habetis tamē notare ex gl.ꝙ capitulū dicit̃ esse ec-
clesia ꝛ gaudet iure minoris.ꝛ ideo dicit Bal.hic ꝙ capitulū ī
integrū restituet̃ casu quo ledat̃ sicut ecclesia.ꝛ faciūt que no.
Panor.in.c.i.ꝫ.de in integ.resti.vbi firmat ꝙ omne collegiū
ꝑsi ecclesiasticū restituet̃ in integrū sicut ecclesia.faciūt nota-
ta per Bal.in auth.hē.hoc ius porrectū.C.de sac.san.eccle ꝑ le
gistas in.l.res pub.C.ex qui.cau.mai. In gl.fi.in fin.dicit e re
per gl.ꝛ doc.in doc.c.ex parte el.i.ꝫ.de rescri.ꝛ i.c. lꝫ causaꝫ.
ꝫ.de proba,sꝫ quantū attinet ad tex.nostrum ideo hic suffi-
cit vi.ū istorū probari qꝛ subiecta materia appellationis hoc
suadet de cui⁹ natura est vt ꝓpter vnū quodq̄ grauamē pos
sit appellari.c.directe.ꝫ.eo.c.vt debitus.ꝫ.eod.ꝛ nō mirū si ap
pellatione interposita ꝓpter duo grauamine sufficit vnū pro
bare.quia vnum sufficiens est ad iustificanduz appellationē.
facit.c.ex tuaruz.ꝫ. de sump.ꝛ v supra.quod notat gl.in.§.affi-
nitatis.insti.de nup.

Summaria.

Reo quando non liceat appellare.
2 Libellus generalis,quando procedat,
3 Res debet declarari in libello,petita.
4 Libellus incertus quando non procedat,ꝛ nu.5.
6 Attentata post appellationē,quando nō veniant reuocanda.

1 Significātibus. Licet appellare reo,si nō audiatur petēs rē petitā in libello declarari hoc dicit. Et est idē tex.per omnia in capitulo scdo de libel.
ob.nec ꝓpterea arguēdus est papa de superfluitate qꝛ ad di-
uersos effect⁹ ibi posit⁹ fuit iste tex.ꝛ hic repetit⁹ ibi est posi-
tus vt demōstret magistrali in tractatu libellorū an si petat
declarari libellū generalem pars sit audiēda.hic autem est re
petitus vt circa tractatū appellationis nos instruat an si iu-
dex nō faciat declarari libellū parte petēte possit appellari ꝛ
an attētata post appellationē debeāt statim reuocari constito
ꝙ est appellatū. An vero dꝫ cōstare de veritate grauaminis
ꝛ ideo nulla est superfluitas.qꝛ scdm diuersos tractatus repeti
2 tur tex.est no.in.l.x.§.si quid aūt.C.de iure vete.enu. † No.
ex tex.ibi:vt terra illa.ꝙ libellus generalis respectu parte nō-
bil opponente ꝓcedit. Ita hic a cōtrario tenēs hoc tamē intel
ligatis verū dūmodo postea in ꝓcessu ꝑ ꝓbationes declare-
tur res petita.alr̄ si declarata nō fuisset sentētia super tali li-
bello lata nō valeret gl.est no.quā ibi cōmēdat Bar.in.l.i.§.
si qs argētū,ff.de po.gl.in.c.ex pte.h.ꝛ ibi Pan. eā notat.ꝫ.
de foro cōpe.no.do.Ant.in.c.ij.circa principiū materie de or
di.cogni.vbi dicit ꝙ tales ꝓbationes debēt esse ad rem desi-
gnan.certitudinaliter.ꝑ ea que habentur in.c.au presentia.ꝫ. de
proba.in.l.non ob hoc.C.vnde legitimi.hec procedūt in prin
cipali.sed in accessorijs valeret sententiam etiam illis non de-
claratis in ꝓcessu. Ita Inno.ꝛ Hosti.in capitulo secūdo ꝛ ibi
alij supra de lib.obla.ꝛ ideo dicim⁹ ꝙ valet condēnatio facta
a iudice de expen.illis non taxatis vel declaratis reseruata ta
xatione.ita Joan.and.in capi.i.ꝛ ibi Panor.ꝫ.de sequestra.
pos.ꝛ fruc.do.Ant.in capitulo finem litibus.ꝫ.de dolo ꝛ ꝯtu
ma.ꝛ ibi Imol.Barto.in.l.terminato.C.de fruct.ꝛ lit.expen.
3 † No.ex tex.ibi postularūt ꝙ parte petēte res in libello peti
ta debet declarari.faciūt q̄ habentur in.l.fina.C.de anna.ex-
ceptio.in.l.si in rem ꝛ in.l.pōponius scribit si frumentum.§.
fina.ff.de re.ven.imo si per declarationē partis nō bene pos-
set declarari aduersario tunc debet ad oculum demōstrari. ita
Specu.

Specu. in tit. de actore. §. i. versiculo quid si petitor. Et dicit
eti hic Bal. per hoc inferri ad dominos directos volētes re
uocare bona emphiteutica propter caducitatē emphiteute q
emphiteuta petente debēt illa bona declarare que sint p iura
supra allegata z l. forma. ff. de cēsi. z poterit iterrogari emphi
teuta an illa bona sint emphiteutica, imo poterit cogi per iu
dicem ad respondendū ipse emphyteuta. Ita Specu. in titu.
de loca. §. nunc aliqua ver. lx. z vbi ipse negaret esse emphiteu
tica incumbit onus domino probandi scdm hic. imo casu quo
de bonis appareat q sint emphiteutica sed de quantitate bo
norum non apparet illo casu si alia probatio haberi nō potest
ex qualitate precij quod soluitur pro pensione emphiteutica
iudex extimabit quātitatem bonorū z sic erat arbitrariū ipsi
iudici. ita Specu. in dicto. §. nunc aliqua. ver. lxix. † Facite er
go regulam ex tex. nro q libellus incertus respectu rei nō p
cedit parte opponēte. Fallit si pars nō opponat. Fallit secū
do quādo incertitudo pueniret aliunde quā ex facto actoris.
quia tunc libellus incertus procedit. ita Inno. z Joā. Andr.
in ca. ij. de lib. obl. act. z ibi omnes. ita est bon9 tex. in capitulo
ex parte. de. circa fi. z ibi do. Anto. z Imo. de rescrip. in capi
tulo cōstitutus. z ibi notatur. de in integ. restitu. est bonus
tex. in l. i. §. q autem. ff. quorum lega. licet Bar. ibi intelligat
hoc verū si icertitudo pueniat ex defectu rei ɔuēti. als si incer
titudo aliūde pueniret vult q nō pcedat libell9 incert9 par
te opponēte. Sed generalr hanc fallentiam tenet ipse Bart.
in l. vbi autē non appaict. §. illud aut illud. ff. de verb. obli.
faciunt notata per Barto. in l. rem alienā. ff. de pig. acti. in l.
si fundus. §. in vendicatione. ff. de pigno. Barto. qui nol. lo
quitur in materia. in l. ij. §. l. in quarta colum. ff. de lib. agno.
z dicta ibi per eum posit. do. Anto. in capitulo tertio loco. su
pra de pba. no. Bar. z Bal. in simili in l. gall9. §. si eius. in fi.
ff. de lib. z posth. Bar. in l. ij. C. de sentētijs q sine cer. quāti. et
idem in simili in l. diuus. ff. de re iudi. in l. si expressim in. tij.
principali questione. ff. eodē titu. bal. in l. sancimus. la. i. C. de
sacrosan. eccle. in l. i. C. de fruct. z lit. expen. Ang. in l. cū aqui
liana. ff. de trans. in l. si in rez. in prin. ff. de re. ven. in l. i. §. si. ff.
si pars here. pet. faciunt notata per Panor. in capitulo exhi
bita supra de iudi. per gl. in capitulo abbate. in vbo dominū.
5 de re iud. li. vi. † Et in dictis locis de incertitudine libelli qō
nō admittaf. fallit respectu corū que accessorie petūtur puta
petitur res cū fructibus. petitur res cum pertinētijs. petitur
pecunia cū vsuris ex mora vel cū interesse illo casu pcedit li
bellus incertus etiā parte opponēte ita Inno. z alij in. d. c. ij.
in c. cōquerēte. de offi. ordi. in c. cum ad sedem. Et ibi alij. de
de restitu. spolia. in c. certificari. j. de sepul. in c. constitutus. j.
de relig. do. in capitulo grauis. z ibi alij. supra de restitu. spo
lia. Bar. in l. i. in prin. ij. col. ff. de eden. Bal. in l. i. C. de fru. z
lit. expē. Cy. z Bald. in l. certū. C. de re. ven. licet aliā theori
cam faciat Bar. qui distinguit in l. ex diuerso. z ibi ang. ff. de
re. ven. z etiā sequitur Inno. in. d. c. ij. notat idem Inno. in. c. in
ter dilectos. de fide instru. z Bar. aliquid. in l. fructus. ff. de
6 re ven. † Nota ex tex. nostro ibi. si est ita q qui appellatur ab
interlocutoria vt hic attētata post appellationē non veniunt
reuocāda nisi cōstito de veritate grauaminis. z hodie est de
terminatū clare in. c. nō solum. eo. tit. lib. vi. z ibi text. vno casu
limitat. s. nisi iudex ad quē post receptam appellationē tanq̄
ex pbabili causa interpositā iusta formā capitulo romana. §.
quod si obijciatur, eo ti. lib. vi. mittat inhibitoriam iudici. §.
quod si obijciatur. eo. ti. lib. vi. mittat inhibitoriā iudici a quo
ne procedat. Ideo inferūt dñi de rota decisio. sua. cccxxv. que
incip. itē rector. q si dum ordinarius visitat pruinciam aliqs
facit se exemptū z ne visitetur opponit exemptionē z ordina
rio ad vlteriora pcedente appellat atētata post istā appella
tionē nō reuocabunt nisi cōstito de exemptione q in verita
te esset exēptus. Adducūt notata per Inno. in. c. solet. de sen.
excōmu. lib. vi. imo plus ibi voluit q si iudex ordinarius excō
municauerit exemptū z iste petat se absolui ad cautelam q
nō debebit eū absoluere nisi prius ɔstito saltē summarie de ex
emptione sua. z faciūt que habentur in. c. cū persone. de priuil.
lib. vi. z debēt in ista reuocatione attētatorū duo pūctualr p
bari. primo q sit intra decē dies appellatū. scdo q per legiti
mam personam appellatum. rota decis. cxc. que incipit. item
quero Imol. in. c. significauerunt. de testibus.

Summaria.

1 Iudex a quo appellatur, non potest statuere terminum ad finiendam appellationem. innuit. nu. 3. z. 4.
2 Aduocat9 cōmēsalis iudicio, incurrit suspicionē distin. nu. 5.
6 Preuentio termini de quo in dubio intelligatur.
7 Preuentionis impetratio an teneat. z nu. 8.
9 Iudex ad quem cognoscat de notorio defectu in causa appel lationis.
10 Notorium proponi debet.

1 Ex insinuatione. Iudex a quo ap
pelat nō potest
statuere terminū ad finiendum causaz appellatio
nis q si fecerit ad se presentandum statuisse intel
2 ligitur. hoc dicit. † No. ex tex. ibi commensalis q ex quo ad
uocat9 partis est cōmensalis iudicis videf argu iudex tanq̄
3 suspectus de quo. j. in glo. i. † No. ex tex. ibi terminū prefixit
q parte appellante terminū non statuente appellatiōi iudex
a quo potest eū statuere. de quo dixi in capitulo pronas. de. c.
4 † Not ex tex. ibi prosecutio e reuersa scdm intellectū glo. et
Joan. and. q iudex a quo non potest assignare terminum ad
appellationē finiēd. quia illud debet tractari per iudicez ad
quē, ideo de fiendis per iudicem ad quē tanq̄ superiorem iu
dex a quo non pōt se impedire z ppterea nō potest assignare
terminum ad finiendum. tamen vt innuit tex. in ver. interim.
ista assignatio termini ad finienduz resoluitur idest ad prose
quendū z sic in eo in quo valere possit. z ideo succedit regula
si non valet q ago vt ago valet vt valere potest. capitulo pri
mo de despon. impu. libro sexto habetur in capitulo cuz sup.
de off. dele. sed tamen iste tex. in eo q in versic. si. loquitur
de impetratione literarū clarissime sentit q hic terminus nō
assignabatur ad prosequēdā causam nam si assignaretur ad
prosequendā causam esset retractāda in curia capitulo sepe.
eo. vbi vidimus ex quo iudex a quo detulit z assignauit ter
minum. Et ideo frustra hic. fieret impetratio extra curiā cuz
causa deberet tractari in curia. proinde Panormi. hic itelligit
tex. nostruz q hic nō esset assignatus terminus ad finiendum
causam. sed esset assignatus. ad reuertēdū ad prosecutiōez nō
intelligi de causa appellationis seda reuertendū a prosecutio
ne ipetrationis. z sic assignatus esset terminus ad impetran
dum z reuertendum coram iudice a quo cuz impetratis. Et iō
ex quo concessio impetrandorū dependet a superiore ppterea
tex. noster dat rationez q cū hoc dependeat a superiore ter
minus a iudice a quo non potest circa istud assignari. Et iō
non valet assignatio termini respectu eius quod precipif vt
reuertatur cum impetratis. Sed resoluitur in simplicem assi
gnationem termini ad prosequendū. Glos. in verbo aduoca
tionem in fi. habetis ex glo. formā. qō nunquid propter per
sonam aduocati partis reddaf iudex suspect9 puta quia aduo
catus sit commensalis iudicis. vel filius vel alio modo. z pri
mo ex tex. nostro glo. arguit q sic. z eodem modo tenet glossa
Jo. iij. q. v. c. accusatores vel testes. Contrarium opi. tenent
hic omnes et firma glossa. hic. z tenēt Jo. An. z Imo. in. c. j.
de offi. iud. mouent. quia istud non est factuz aduocati. ergo
ppter personam aduocati iudex non reddetur suspectus. qr
nō est tanta verisimilitudo q aduocatus debeat facere iudicē
inclinare in affectionē quam ipse ad partez habet vt per hoc
5 possit iudex recusari media est opi. d. Anto. distinguētis. z aut
querimus an ex eo solo q aduocatus aduersarij est commensa
lis iudicis reddatur iudex suspectus. et concludit q nō. aut
querimus an si propter hoc iudex efficiatur gratiosus aduer
sario. z et fauens quia aduocatus eius z suus cōmensalis z
tūc possit recusari. z ita loquif tex. nr qui expresse dicit q vide
batur cām illius fouere. z est ratio huius. qr simpliciter ex q
iudex nimis alteri parti hn reddatur suspectus. c. ij. de integ.
restitu. non mirum si casu nostro suspectus redditur z sic ex mē
te. d. Anto. habetis q vbi iudex fauet alteri parti nimiū red
ditur suspectus z faciūt que habentur in capitulo. accedēs. el
secundo. z ibi per omnes supra vt lite non contest. sed dicet
quis quo modo fauebat hic iudex parti z sic camerario uno
eum grauabat quod patet ex quo appellatum est. sed respon
det hic Hostien. q videbatur fauere licet in effectu non feces
rit fauorem. vel melius fauebat ex eo quia assignabat terminū
intra quem volebat excludere partes imponere silentiū parti
huic z erat hic fauor camerarij appellātis qr ipse erat reus z
possessor z sic permanebat in possessione appellatione desert
ta imponebat silentium aduersario panor. dicit z bene q plu
ra possent coniecturari per q ille licet ab eo appellaret tamē
faueret parti. pone enim q grauauit studiose vt pars habeat
facultatem appellandi z trahendi aduersarium ad iudices re
motos satis est q tex. expresse dicit q fauebat parti. Gl. in
verbo expectato in fi. habetis ex gl. duas lecturas ad tex. pri
ma est q tex. noster loquitur de termino in. z hanc lecturā ap
pbat hic Imo. z per hāc hic est casus q si iudex a q assignet

terminum ad finiendum appellationem ex quo hoc assignare
non potest nõ valeat assignatio termini sed reducatur perin
de ac si null⁹ terminus esset assignatus ad terminos iuris cõ
munis. ⁊ intra illos terminos. scilicet annum siue biennium
ex causa debeat finire cãm appellationis Jo. an. reprobat hũc
intellectũ dicens ꝙ est contra hunc tex. dum vult ꝙ nõ possit
terminũ preuenire certe si reduceretur ad terminos iuris ap
pellans posset hunc terminũ preuenire cuius tamen cõtrariũ
dicit text. noster. nam in termino iuris appellans potest quã
cunqꝫ prosequi autbenti. ei qui. C. de tẽpo. appel. videbimus
in. c. oblate. ij. e. ⁊ sic ad text. istum qui loquitur de appellante
non potest sustineri ille intellectus vnus bene fatetur Jo. an.
ꝙ in appellato pcederet intellectus Inno. qr ipse terminũ
iuris peruenire nõ potest: nisi per mensem. d. c. oblate. d. aut.
ei qui. c. appellatore. ij. q. vi. Panor. hic dicit in appellato ita
esse distinguendum, an possit preuenire terminum iuris. aut
vult preuenire ante mensem citato vel personaliter vel ad do
mum appellantem. Et tunc quandocũqꝫ ante terminuꝫ anni
et ante vltimum mẽsem poterit appellatus prosequi. ipse autẽ
solum in curia iudicis ad quem perquisito non possit ante vl
timum mensem sequi. aut vero vult prosequi in vltimo mense
et tunc potest nec dicitur preuenire nec tenetur citare appellã
tem ad domum vel personaliter. sed satis est ꝙ faciat eum in
quiri in curia iudicis ad quẽ. ⁊ si ibi non fuerit inuentus tan
quã cõtra contumacem pcedat iudex ad instãtiaꝫ appellati.
l. si. §. illud. C. de temp. appel. ⁊ hec fuit theorica Barto. in. d.
6 autben. ei qui. † Secũda est lec. ꝙ hic tex. dũ loquitur de pre
uẽtiõe termini intelligatur de termino assignato ab homine
quia, scilicet iudex a quo assignauit terminum ad finiendum
cãm. sm Jo. an. ⁊ glosa. vel ad impetrandum ⁊ reuertendum
cum impetratis sm Pano. vt dixi in textualibus. tunc iudex
a quo talẽ terminũ assignare non potest sed iste terminus re
soluitur in eo in quo potuit: scilicet vt videaꝭ assignasse ad p
sequendũ. Et iste terminus dicit tex. noster non potest preue
7 niri et hic intellectus est planus ⁊ communis. † Sed opere
pretiũ est scire, si appellans impetrauit preueniendo hũc ter
minũ nõ valet impetratio vt hic. ⁊ in capitulo sepe. ℨ. eo. an.
si aliter postea non impetrat in termino inducaꝭ desertio ap
pellationis. Fede. in. consi. cv. tangit questionẽ. ⁊ nõ bene fir
mat pedes tamẽ magis inclinat ꝙ nõ inducatur desertio sed
intra annum poss. appellationem prosequi licꝫ condemnetur in
expensis ⁊ impetratio nõ valet. satis est enim ꝙ se pñtauit. ⁊
hic est casus. nam hic fuerat terminus preuẽtus nec apparet
postea alr appellantẽ in termino appellatiõis pñcutũ se pre
sentando tamẽ papa cõmittit causam appellatiõis. certe si ap
pellatio fuisset deserta nõ cõmisisset causam appellatiõis. nec
nouos iudices dedisset. sꝫ remisisset cãm ad primos iudices.
cũ ergo papa cõmittat causam aliis iudicibus ergo appellatio
nõ erat deserta. ⁊ oẽs tenẽt ꝙ hic papa cõmittat cãm appella
tionis mãdãdo ꝙ iniustũ fuerit appellatione remota decerni.
8 ⁊ dixi in. c. sepe. ℨ. eod. † Gl. in verbo. audita in fi. habetis
ex gl. cõtra in ea formatũ ꝙ ex quo iste litere erãt surreptitie,
qr facta fuit impetratio pũẽto termino ⁊ citato illo. c. bone. ij.
de cõstr. vtil. vel inutil. ⁊ sic opponebaꝭ hic exceptio surreptio
nis, ergo debuit cognosci per iudices impetratos per ipsas li
teras. qr ad iudicẽ spectat cognoscere: an sua sit iurisdictio. c.
super literis. ℨ. de rescrip, ergo papa nõ bene facit remitten
do causam ad alios ⁊ pronunciando ipse super surreptione qr
gl. nõ clare soluit. vos dicite sc̃dm Inn. hic. ꝙ ideo hic papa
cognouit quia defectus ille surreptionis notorie cõstabat ex
actis ex quib⁹ apparebat assignatũ terminũ. ⁊ ex impetratio
ne apparebat preuentũ terminũ. ⁊ ideo tanquã defectus ille
sit notorius nõ mirũ si papa ipse cognouit parte nõ citata de
hoc defectu ⁊ etiã nemine opponẽte sed ex officio. Ex illa au
tẽ ea so. habetis notare ꝙ sicut sententia facit notoriũ. capitu.
si. ij. de coha. cle. ⁊ muli. Ita etiam acta faciũt notoriũ. ⁊ noto
rie dicitur cõstare ꝙ cõstat ex actis. ⁊ est tex. in. c. cũ olim. ij. de
verborum signi. in. l. qui sententiam. C. de pen. not. Bal. in au
9 then. iubem⁹. C. de iudi. ⁊ in. l. i. C. vt que des. aduoc. † Aliud
habetis ex hac so. ꝙ iudex ad quẽ cognoscit de notorio defe
ctu i causa appellationis etiã parte non citata. Quod intelli
git verũ Panor. qr hic cõstabat parti nullã excusationẽ com
petere cũ surreptio cõstaret ex actis ⁊ ideo pars non debet ci
tari per tex. ⁊ ibi dixi circa si. tex. in capitulo cũ sit supra eodẽ.
Tertiũ est no. regula ꝙ iudex supplet a in notorio ex officio
etiã nemine opponẽte. Ita hic est tex. sm Innocẽ. ⁊ sequun
tur omnes ⁊ voluit Bal. vbi proxime ⁊ etiã voluit do. Ant.
in. c. ex tenore. ℨ. de rescrip. in cap. cum dilectus. ℨ. de consuetu.
in. c. bone. el. i. ℨ. postu. prel. Ange. in. l. si pars. ⁊ ibi Bald. ff.
de inoff. testamẽ. ⁊ consi. cccj. quod incipit per dominũ obte

a ¶ Supplet in no
torijs. Adde no.
phi. corn. in cõsil.
ij. incip. in hac. in
ij. vol. fo. iij. ⁊ quã
do possit iudex
supplere defectus
cõsensus requisi
ti p eundẽ in cõsi.
ccxlij. inci. circa fo
lio. cxix. in. iij. vo
item adde nunqd
iudex supplere de
beat si plusqꝫ pro
batũ fuerit petat
alterã. in cõsil. ccc.
vi. incip. viso pro
cessu. in. j. volu. fo.
cxxxvij.
¶ Pro intellectu
de appellanti de
appella.

cuꝫ. voluit Ang. in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact.
super gl. magna q̃ incipit. i opponẽdo. voluit Ludou. i. l. quar
ta. §. hoc autem iudicium. ff. de dam. infec. Raph. cu. in. l. cum
qui ita. §. qui ita. ff. de verborũ obliga. Panor. Jmol. ⁊ dom.
Ant. in. capitu. exceptionẽ. supra de excep. Jmo. in. cle. appel
10 lanti. eodem titu. † Et sic habetis limitationem ad dictã cle.
appellãti. dũ dicitur q⁹ notoriũ saltẽ pponi debet quia illud
est verum nisi resultet ex actis ipsum notoriũ quia tũc iudex
etiam parte non opponente in eo supplet. Et voluit Specu.
in titu. de offi. iudi. §. impedit circa principiũ. ꝙ de necessitate
hoc nõ habeat facere iudex sed possit si vult. ⁊ ꝙ possit tenet
Specu. in tit. de dispu. ⁊ allegat. §. si. versi. breuiter. ⁊ ita gene
raliter firmãt pdicti docto. siue ille in cuius fauorẽ opponitur
istud notoriũ tractet de lucro captãdo siue de dãno ⁊ quomo
documqꝫ. ⁊ etiã volunt hic cõmuniter docto. ⁊ Bart. in. d. §.
pactus ne peteret in septima colũ. ⁊ Jmo. in. dicto. §. hoc. au
tem iudicium. ⁊ Bald. in. l. post q̃ liti. C. de pac, dicũt ꝙ ita de
muꝫ potest iudex in notorio ex officio supplere quãdo ille cõ
tra quẽ supplet nisi iudex hoc faceret locupletaretur cuꝫ alie
na iactura. alĩs si ille cõtra quẽ supplet tractaret de damno eui
tãdo nõ posset iudex ex officio supplere. vel etiã si nõ tracta
ret de lucro cum iactura alterius bene fatetur Bald. in dicta
l. post q̃ liti. ꝙ si tale notoriũ resultaret ex cõfessione partis
vel tacita vel expressa ꝙ illo casu ex quo apparet de calumnia
sua iudex possit ex officio supplere. qr calũnias bene iudex ex
officio excludit p ea que dixi post Jnn. in tex. capi. cõstitutus
supra eodẽ. Et ad hoc facit gl. no. in. l. vbi pacti. C. de trãsac.
faciũt notata in. l. prima. ff. de offi. asses. in. l. secũda per gl. in
§. quod obseruari. C. de iura. calum. tamẽ id ꝙ dicitꝭ ꝙ acta fa
ciunt notorium illud est veruꝫ quo ad hoc vt iudex ex officio
suppleat circa illa que cõstant ex actis. sꝫ quo ad hoc vt diffi
nitiue pronũciet requiritur ꝙ sit cõclusum in causa vt acta fa
ciant notorium. qr ante cõclusum in causa pars põt cõtrariũ
in actis deducere. ⁊ sic succedet quod dicitur multa allegãtur
notoria que nõ sunt. c. cõsuluit. ℨ. c. Jdeo ante cõclusuꝫ in cau
sa talia acta quo ad hoc nõ faciũt notorium. gl. est singularis
in. c. significauerunt, in verbo liquere. ℨ. de test.

Summaria.

1 Pertinere verb. quid significat?
2 Custodia ecclesie vacantis quando pertineat ad Abbatem et monachos: vide ⁊ nu. 12. 14. ⁊. 15.
3 Judex potest acquirere possessionem per monachos.
4 Appellanti licitum est pluries appellationem iterare.
5 Appellatio extraiudicialis quando valeat: ⁊ nu. 6.
7 Causa colorata possidendi, que dicatur?
8 Attentatorum remedium habet etiam locum contra tertium, qui nihil principaliter attentauit.
9 Condẽnatus cogiꝭ p remediũ attẽtati ad restituendũ fruct⁹ medio tempore perceptos, a die appellationis interposite.
10 Causa proprietatis non discutitur de presenti.
11 Condemnatus iudicio attentatorum, tenetur restituere fructus illi, cõtra quem facta est attentatio.
13 Jus non retinet nomen cõsuetudinis.
16 Ubi quid punctualiter certo tempore requiritur, tunc opor tet illud probare punctualiter.
17 Possessio nõ pbaꝭ in p̃iudiciũ tertij, per receptionẽ pẽsiõis.
18 Judicis officium potest implorari contra tertiuꝫ iniuste pos sidentem rem nostram.
19 Appellationi pendentia non operatur regulariter effectum suum, nec effectum attentatorum contra tertium.
20 Appellatio extraiudicialis que requirat ad sui esse: vide per discursum nu. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. ⁊. 31.
32 Appellationis extraiudicialis, quis sit effect⁹: vide ⁊ nu. 33. 34. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. ⁊. 54.
35 Attentata per appellãtem. veniant annullanda per iudicẽ, an ipso iure. Qued ipso iure fallentias vide nu 36, 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. ⁊. 44.
54 Appellatio iudicialis ⁊ extraiudicialis in quo differant: ⁊ in quibus conueniant: nume. 55.

Pone. Premitto quod appellationum extraiudicialium triplex est spe
cies. quedam extraiudicialis que interponitur a
parte vt hoc textu quedam est extraiudicialis
que imponitur a iudice extraiudicialiter proposita. vt in
capitulo primo supra eodem quedam est mixta scilicet que
non interponitur a iudice nec a parte sed a mixta quadam
persona scilicet executore qui cum possit capere personam iu
dicio

dicis non in totum dicitur esse priuata persona. vt habetur
per glo. in cle. vnic. de offic. delega. per Innocentium in c. fi.
supra de presump. tamen quia non tenetur aliquem iuris ordi
nem seruare de necessitate ideo de eo dicimus vt de priuata
persona: et ideo si a tali executore appelletur erit extraiudi
cialis quedam mixta appellatio. ita colligitur per ea que voluit
Io. and. et Gemi. in capitu. pia. de excep. lib. vi. in ca. concerta
tioni. eodem titu. ver. que voluit Panor. et Imo. in c. cum inter
supra de excep. Premitto secundo q appellatio extraiudicia
lis regulariter de iure canonico permissa est. vt hoc tex. in simili
bus. De iure ciuili regulariter est prohibita. licet in aliquibus ca
sibus sit permissa de quibus per Bar. in l. fina. ff. de appel. et c.
per Bar. in l. i. §. solet. ff quando appel. sit per Bal. in l. hi q
ad ciuilia. C. eod. et in l. i. C. de arbi. qui extra iudicium ex verisi
milibus causis appellat ne in sua possessione molestetur si post
ea spolietur restituitur in eundem statum in quo erat tempore ap
pellationis. hoc dicit. Diuiditur in tres. In prima ponit facti
narrationem et propositionem appellantis. In secunda que est ibi
procu. etc. ponit exceptionem appellati. In tertia que est ibi permis
1 sis igitur ponit decisionem. † No. ex tex. ibi asserit pertinere quod
licet de natura verbi pertinere sit proprietatem vel possessionem
importare. verbum aliud pertinere. ff. de verbo. signi. tamen secun
dum Bal. resoluitur etiam in re ad nos spectante ratione iuris
patronatus. vt hic secundum vnum intellectum vel ad nos spectante ea
solum ratione q predecessores nostri eo iure vsi fuerunt. facit no
2 tata per gl. in l. talem. §. fi. ff. de heredi. insti. † No. ex tex. ibidem
secundum communem intellectum quod quando Abbas et capitulum mona
chorum habet ius patronatus in aliqua ecclesia tunc custodia il
lius ecclesie vacantis spectat ad ipsum abbatem et monachos. Et
ipse habet deputare iconomum. vel aliter de custodia prouidere
seruari. fructus ecclesie futuro successori. iuxta ea que habentur
in c. presenti. de offi. ordi. lib. vi. et in c. cum vos. de offi. ordi. Ita
Inno. per hunc tex. in c. vnico. infra de eccl. edifi. benefi. facit quod infra
3 dicta in gl. † No. ex tex. ibi per quosdam monachos q sicut do
minus potest acquirere possessionem per seruum. l. i. §. item acquiri
mus. ff. de acquiren. posses. ita abbas potest acquirere possessio
nem per monachos. nam monachus equiparatur seruo. ita gl. in
capitulo non dicatis. xii. questione prima quam ad hoc ponderat
Cardi. in cle. ii. de rescrip. gl. in simili in l. pedius. ff. de ali. et
ibi Bar. in l. i. in prin. ff. de stip. ser. per Inno. in capitulo cum
4 olim. supra de priuile. † No. ex tex. ibi ad nos pluries q licitum est
appellanti pluries iterare appellationem. q intelligit hic Ioan.
And. quando vnico actu appellat licet pluries istam vocem appello
emittat sicut in simili circa actum eundem eodem tempore licitum est plu
ries protestari. c. lotharius. xxxii. questio. i. sicut in simili dicimus
de petitione apostolorum instanter et instantissime petendorum cle.
ii. eodem tit. vel aliter possumus seruare istum tex. secundum Io. and.
do. Anto. et alios q propterea licitum est plures iterare appel
lationem circa eundem actum. quia prima appellatio non tenebat
vel aliter et tertio secundum do. Ant. et alios potuit iterare ap
pellationem vt longius tempus ad prosequendum eam haberet. quia cum tem
pus appellationis prosequende currat a die interposite appellatio
nis cle. sicut eodem tit. computabitur tempus a die vltime appellatio
nis et secundo loco interposite. et ita etiam Ang. in l. cum procur. §. do
minus. ff. de oper. noui nunt. qui dixit infra decem dies ad ap
pellandum licitum est libere pluries parti appellare et currit tempus
appellationis prosequende ab vltima appellatione per tex. in l. si ge
libellos. Et ibi notat Bal. C. eodem vel aliter et quarto possu
mus dicere q propterea pluries appellauit eo quia prima appel
latio fuerit cum protestatione interposita q posset latius in scriptis
ipsam appellationem ex interuallo interponere isto casu non cen
sebitur nisi vna. quia prima refertur ad secundam. ita Imo. hic q
tamen se remittit ad notata per Bar. in d. §. dominus. vbi hoc fir
mat: et faciunt que vidimus in c. consuluit. el. ii. supra eod. de hoc tamen
an licitum sit pluries parti appellare dixi supra in rubrica. in effe
ctibus appellationum. Et si quid restabit dicam in ca. sua. aut in
c. dilecto. supra eo. vel ad tex. nostrum possumus dicere q loquitur in
appellatione extraiudiciali a futuro grauamine interposita que
cum non suscipiat alterum robur nec plene iustificetur nisi secu
to grauamine vt videbimus in gl. fi. et faciunt que habentur in c.
concertationi eodem titu. lib. vi. non mirum si a grauamine inferen
do ante grauamen illatum pluries est licitum appellare. quia cel
sat ratio quare appellatio prohibetur iterari quia secunda esset
frustratoria cum prima operata sit effectum suum. ita Bar. in dicto
§. dominus. Sed in extraiudiciali grauamine inferendo secun
da appellatio non potest dici superflua quia non reperitur primam
5 operatam esse plenum effectum. † Not. ex tex. ibi ne quis. q valet
appellatio extraiudicialis generaliter interposita respectu persona
rum contra quas interponitur. licet secus sit in appellatione iu
6 diciali. vt vidimus in c. ii. et in c. consuluit. supra eod. † Not. ex tex.

ibi. presumentes molestari q appellatio extraiudicialis interposi
ta nulla causa subsistente valet et tenet dummodo de futuro veri
similiter dubitetur de grauamine et iustificatur postea secuto gra
uamine facuint que habentur in c. officii. supra de elec. in c. ma. supra
de presump. in l. autem pe. C. de adult. vbi verisimilis presumptio
iustificatur ex his que postea sequuntur Bal. in l. ii. C. qui bon.
cede. pos. Ang. in l. ii. §. si quis. ff. eo. etiam si dubitetur solum de
facto: licet de iure non esset dubitandum. c. dilecti. vbi casus. et ibi
communiter docto. de maio. et obe. iuncta gl. in verbo appellarit.
7 † No. ex tex. ibi vsi fuerunt etc. q colorata dicitur esse causa pos
sidendi que ab antiquo et maioribus suis trahitur faciunt que
habentur in c. licet causam. supra de proba. in l. si. duo. in prin. per
8 bar. ff. vti pos. † No. ex tex. ibi in eum statum q remedium atten
tatorum non solum habet locum contra attentantem sed etiam contra
tertium qui nihil ipse attentauit principaliter. Et hoc ideo quia
appellatio fuerat generalis ne molestetur et iste tertius licet prin
cipaliter non attentauerit tamen satis dicitur molestare eo quia
non permittit istum abbatem et monachos vti iure suo. l. vi. in.
facit. in simil. ff. de vi et vi arma. c. quia supra de iudi. vel quia
aliquid gessit iste tertius cum parte attentante. nam tunc propter
participium quod habuit cum parte attentante aliquid secum
gerendo conueniri potest iste tertius per remedium attentato
rum. licet ipse principaliter nihil attentauit. ita signanter notant
istum tex. gl. his duobus modis in capitulo non solum circa. fi.
in glo. magna eodem titu. libro sexto. vide que no. in capi. cum
9 M. ferrariensis in fi. supra de consti. † No. ex tex. ibi tempore appel
lationis facte q per remedium attentati cogitur condemnatus ad
restituendum fructus medio tempore perceptos a die appellatio
nis interposite. et sic secundum do. Ant. non a die iustificate ap
pellationis vel verificati grauaminis. imo vult plus hic tex.
secundum Bal. q ex quo appellatio fuit generalis q producat effe
ctum attentatorum etiam si non fuerit parti intimata. de quo
10 tamen latius infra dicam † No. ex tex. proprietatis quod sicut
in possessorio recuperande questio proprietatis non disputatur.
capi. fin. supra de ordi. cog. c. in literis. supra de restitu. spoli.
ita in remedio attentati causa proprietatis non discutitur de pre
senti. sed differtur donec fuerit discussa causa attentatorum et sic
habetis inferre q agenti remedio attentatorum non obstat ex
ceptio proprietatis. quod dixit dom. Anto. verum etiam si sit no
11 toria de quo latius infra dicam in materia. † Not. ex tex. ibi
assignandus secundum Bald. hic q condemnatus iudicio attentato
rum tenetur restituere fructus illi contra quem est facta attenta
tio et consignare. et ideo expensas consignationis debet facere
ipse qui succubuit ex quo tenetur ad consignandum. faciunt que
habentur in simili in gl. in capitulo tenetur. ii. decimasexta
questione prima vbi ex quo tenetur assignare decimas sacer
12 doti intelligitur et consignare in horreo expensis nostris. † gl.
in verbo ingressus in fi. sunt duo intellectus in glo. diuinant ad
tex. nostrum. Et ideo communis est sententia quod hic est abbas
et monachi essent patroni huius ecclesie de finib. et ideo cum va
cante ecclesia in qua ecclesiasticus habet ius patronatus tunc
ipse ecclesiasticus debet eius habere custodiam. et sic succedit lo
co Iconomi vt voluit Innocentius in capitulo vnico infra vt
eccl. bene. sine. bene. habetur in capitulo cum vos. supra de offi. ordi.
ideo hic abbas et monachi possessionem huius ecclesie apprehendere
poterunt propria autoritate quasi custodes ecclesie vacantis. cum
ad eos spectat custodia et ita tollitur contrarium dicti capi.
pastoralis. Gl. in verbo de iure communi in fi. habetis primo ex
gl. relata ad tex. q vbi id quod iure communi permissum est per
mittitur etiam consuetudine q illo casu remanet duplici iure de
13 bitum scilicet consuetudinario et iure communi. † Et sic habetis quod
licet consuetudo contineat idem quod ius commune. tamen remanet
consuetudo nec confunditur ex quo concordat cum iure communi vt
non retineat nomen consuetudinis ad hoc est casus singula
ris secundum Ludouicum de roma in suis singularibus in l. ma
a gistratus. ff. ad municip. et Barto in simili de statuto[a]. in l.
prima in princi. ff. ad l. fale. faciunt que notat idem Barto. in
l. secunda in prin. ff. de vulg. et pupil. que notat Bal. in l. ii. C. de
consti. pecu. et domi. Ant. in c. i. vii. col. de rescrip. gl. tamen visa
est tenere contrarium q imo consuetudo continens id quod ius
commune dicatur ius commune in clemen. i. in gl. i. et ibi ponderat
Imo. et idem Imo. in clemen. statutum. de elec. et glo. i. c. primo
de consti. libro sexto. et etiam tenet Ang. in l. i. §. socius. ff. de vsu.
sed concordia istarum dependet ex his que tangit do. Ant. in di
cto cap. primo. in vi. vii. et viii. col. et mihi placet concordia bar.
in l. i. in prin. ff. ad l. vide Saly. in l. secunda. C. que sit long.
14 consue. † Aliud habetis ex gl. quod custodia ecclesie vacantis
spectat ad episcopum siue archiepiscopum in sua diocesi. facit
que habetur in dicto. cap. cum vos. supra de offi. ord. in c. cum secun
15 dum. ix. questione. iii. † Sit ergo hic regula secundum gl. q custodia eccle

a ¶ In simili de statuto contra istum tenere do. Iason in l. hec verba in ii. fi. not. ff. de leg. i. per glo. hic alle. in c. i. in verbo cum sine de consti. in. vi. al leg. tex. in c. pastoral. de fide instru. et in c. ex parte vi tio et ibi do. Ant. ad hoc no. de verbo. sig.

se vacantis spectat ad episcopū in sua diocesi. et nō ad inferio
res nec alios. Fallit nisi ex donatiōe episcopi felicioꝛes hoc
haberent ita glossa. hic. illa intelligitur contrarium. capitulo
cū venissent. Fallit scḋo nisi ex speciali delegatione vel cōmis
sione episcopi. Et ita intelligit tex. in capitulo si in plebibus.
allegato pro cōtrario. Fallit tertio nisi inferioꝛ ex consuetu
ne hoc haberet glos. in. d. c. si in plebibus. et faciunt que habe
tur in. c. conquestus. xvi. q. iij. in. c. cum contingat. ē. de foro cō
petēti in. c. auditis. ē. de prescrip. Fallit quarto nisi ecclia ha
beret specialem iconomū. qꝛ tūc spectaret ad eum nō ad epm.
d. c. cū nos. c. indicatū. lxxxix. di. et de iure cōi hūc iconomum
omnis ecclia habere dꝫ. c. cū sciamus. ix. q. iij. Fallit quinto in
ecclesijs cathedralibus in quibus capitulum vacante sede ha
bet custodiā. c. non licet alicui. xij. q. ij. faciūt que habent in. c.
pñti. de offi. ord. li. vi. Fallit sexto in ecclesijs collegiatis infe
rioribus a cathedrali. qꝛ in eis vacante sede custodia spectat
ad collegiū siue capitulū. cle. ne i agro. §. abbate. de sta. mon. et
ita hic Panoꝛ. Fallit septimo in ecclesijs regularibus et colle
giatis a qbus propter malā administrationē remouetur pre
latus. quia tunc cū capitulo possit imputari culpa quare non
petit remouere hunc prelatū, datur spālis defensoꝛ donec ali
ter puidenē ecclesie. ita est text. in. c. ea que. ⁊. de statu mon. Et
ita hic Pan. Fallit octauo negligente epō. nā tunc deuoluet
ad archiepm si sit capitulū similiter negligens. cap. si de sup.
neg. prela. li. vj. d. c. cū simus in simili. ix. q. iij. Fallit nono vbi
epus nō hēret instituere bñficiatū in illa ecclīa. qꝛ tūc custodia
eccle nō spectaret ad episcopū. sed ad eū qui habet instituer
re bñficiatū ita gl. in. d. c. cū vos. Fallit decimo vbi esset eccle
sia iuris patronatus clericorū. qꝛ tunc custodia nō spectat ad
epm sed ad ipsos patronos clericos. vt huc tex. nostro vt di
xi in textualibus, et Inno. in. c. vnico. ⁊. vt eccle. benefic. Fallit
vndecimo qñ vacaret sedes epalis. nā lꝫ vacāte sede capitulū
non possit cōferre beneficia. ca. ij. ne se. vac. habetur in capitu
lo vnico ne sed. vac. li. vj. tamē dare iconomum eccle vacanti
vel custodiā recipere inferioris ecclesie vacātis pōt capitulū
sede vacante. ita Jo. an. in. c. vnico. ne sede vac. li. vj. Et sic cu
stodia nō semꝑ est epalis et ita hic Panoꝛ. et est ratio dñe. nā
in deputatione iconomi siue custodia cessat ratio de qua per
gl. et doc. l. e. cū olim. ē. de maio. et obe. qꝛ ppterea phibet capi
lum conferre qꝛ ꝯsumeret fructū epalē. s. exercendo liberalita
tem que cōferendo beneficia excercetur. c. relatum. ⁊. de preb.
et ideo cū hic cesset cum deputatione iconomi illa ratio cū po
tius dicatur cōseruare fructum epalem ꝙ cōsumere non mirū
si potest iconomum deputare. Gl. in verbo nomine archi. in
fi. vos dicite qꝛ glo. male loquitur cum sentit qꝛ archidiaconus
huius ecclesie esset possessoꝛ. nam per viam attētatoꝛū nō mā
daret tex. restitui possessionē monachis si archidiaconus esset
possessoꝛ: quia istud est extraneū principale in remedio attē
tatoꝛū vt probetur qꝛ tempore appellationis interposite ego
eram in illo statu ad quē peto restitui. Ita glo. in cle. ij. vt lit.
pen. cū ergo hic Abbas et monachi per viā attentati peterēt
restitui possessionē. ergo. de necessitate dicendum est qꝛ tēpo
re appellationis archidiaconus nō possidebat hāc ecclesiā.
nec obstat tex. ibi. preterea ⁊c. qꝛ hic archidiaconus bene alle
gabat se possidere sed nō apparet qꝛ probauerit suā possessio
nem. vel possumus dicere qꝛ etiā si archidiaconus probauerit
possessionem de necessitate dicendū est quod non probauerit
possessionē punctualiter tempore appellationis interposite.
16 † Sed illa est regula qꝛ vbi pūctualr certo tēpore aliquid re
quiritur tūc illud nō sufficit probare nisi et punctualr probe
tur. Ita Barto. in. l. non solum. §. sed reprobari. ff. de oper.
no. nūciatio. gl. magna in cle. si. de rescrip. et ibi Imol. ita glos.
in capitulo venerabilibus circa si. de sen. excō. li. vj. faciant no
tata per Jo. an. in. c. solet. de sen. excō. eod. lib. per Angelū. in
17 l. mitrem. C. de re. vē. † Gl. in verbo procurationem. in fi. ha
betis ex glo. qꝛ per receptionem pensionis nō probatur pos
sessoꝛ in preiudicium tertij. ita glo. hic. et facit glo. in. c. cum ber
toldus. ē. de re iud. et qꝛ notat Bar. in. l. ꝙuis. §. si conductoꝛ.
ff. de acqui. pos. quod notant doct. in. c. conuenissent. ē. de rest.
spo. Et ita generaliter tenet Bal. in. l. pomponius. per illum
text. ff. quib. mo. vsufructus. amit. hoc dic nō procedere in ter
tio qui non probaret sic possidere. nam tunc perceptio pensio
nis probat possessionē in preiudicium tertij qui de sua posses
sione non probat. ita glo. in. l. qui vniuersas. §. qꝛ si per colo
num. ff. de acqui. pos. et ibi docto. habetur in dicto. §. si condu
ctoꝛ. et voluit Bal. in. l. celsus. ff. de vsucap. habetur in. l. libr⁹.
C. de agri. et cen. In preiudicium soluentis pensionem bene
probatur possessio. vt dicto. §. si conductoꝛ. et ita hic communi
ter docto. licet Panormitan⁹ velit quod ita demū perceptio
pensionis probet possessionem si coniungitur cum aliquo ti
tulo. Adducit text. in dicto capitulo cum venissent. sed cōmu
nis opi. est vt dixi. Glos. in verbo. ad statum ibi. vbi remoue
tur tertius. habes ex gl. i. so. et intellectū ad tex. nostrū qꝛ hic
cōtra archi. lꝫ principalr nō spoliauerit detur officiū iudicis.
Et hunc intellectū sequitur hic Hosti. qui dixit qꝛ de equitate
18 canonica. † Regula sit generalis qꝛ cōtra quēcūqꝫ tertiuꝫ in
iuste possidentē rē nostraꝫ possit implorari officium iudicis.
et est bonus tex. in. d. c. in primis. ij. q. i. facit equitas regule. lo
cupletari. de reg. iur. lib. vi. facit qꝺ notatur in. c. accedens. ē.
vt lit. non cōtē. ⁊ habenē in. c. reintegranda. in simili. iij. q. i. qꝺ
vult Inno. in. c. in literis. ē. de resti. spo. vbi dixit qꝛ licet bone
fidei possessoꝛ fructus cōsumptos nō teneat restituere tamen
cum equitas sit vt quis nō debeat locupletari cū alterius iactu
ra dicta regula locupletari tenebitur ad restitutionem fructuū
quatenus est factus locupletioꝛ. Adducit in simili. l. si me et ti
tiū. ff. si cer. peta. per quā. l. firmatur etiam ille intellectus. nam
si ius ciuile quod tantum nō fauet equitati quantū ius cano
nicū vt habetur. in. c. fi. ē. de prescrip. quotiescunqꝫ aliquis est
effectus locupletioꝛ ex re mea sine causa dat remediū ꝯdictio
nis. l. si me et titiū. ē. allegate. ergo multo magis. l. canonica da
bit officium iudicis contra iniustum detentatoꝛē rei nostre. et
faciunt notata in simili in. l. si cum seruuꝫ. ff. si cer. peta. Et cū
isto intellectu in se vero transit hic do. Ant. et Ime. sed quā
tum attinet ad tex. nostrum nō bene conuenit litere. quia secū
dum istū intellectū frustra Papa ponderaret appellationeꝫ
interpositā necne super qua appellatione in decisione se fun
dat. In eadem ibi cap. cū ad sedem. iste intellectus qꝛ hic age
retur interdicto vnde vi. quia archi. rataꝫ habuisset spoliatio
nem vel eaꝫ mandasset diuinat ad tex. nostrū. ideo nō tenēt.
l. si putatoꝛ cū vulgarib⁹. ff. ad. l. aqui. preterea cōfundiē eodē
fundamēto quo precedēs intellectus. In ca. in fi. habes tertiū
intellectū qꝛ hic ageret remedio attētati et ppterea cōueniret
tur Archi. et sic tertius q nō attentauit principalr. eo qꝛ scien
ter successit in vitiū p. c. qꝛ. vt. ē. de iudi. Et sic habes qꝛ lꝫ in
terdictū vnde vi nō detē ꝯtra scienter succedentē in viciū qꝛ est
personale. l. cū a te. ff. de vi et vi ar. sed datē cōdictio ex canone
scp. de resti. spo. tamē remediū attētati datē ꝯ scienter succedē
tem in vitiū. s. in re attētata. Sꝫ ꝯtra hūc intellectū facit tex. in
c. romana. §. in aliū. eodē tit. li. vi. vbi pendētia appellationis
imo inhibitoria iudicis ad quē nō habet impedire tertiuꝫ. fa
cit etiā gl. in. l. creditoꝛ. in princi. ff. man. vbi pēdentia appella
tionis nō operatur contra tertiū. Innoc. hic soluit qꝺ ex quo
hic appellatio fuit generalis respectu personarum quod pro
pterea appellatio operatur effectum suum etiā contra istū ar
chidiaconū nā lꝫ laici principalr attentassent spoliādo abbatē.
tamen ex quo archi. nūc detinebat rem spoliatā satis diceba
tur molestare abbatē et monachos impediēdo eos vti sua pos
sessiōe. l. vim facit. ff. de vi et vi arma. Ideo appellatio genera
lis ne quis ipsos monachos molestaret extēdit effectum suuꝫ
etiam contra istum archi. Et ita glo. in. c. non solum in glo. fi.
magna eodem. titulo libro. vi. Et hic intellectus est magis cō
munis ad literaꝫ. quia hoc attentato non habemus diuinare
dicendo qꝛ iste archidiaconus succederet in viciū scienter. put
aliqualr diuinat glo. nostra. Et ideo sic est ille quartus intel
lectus magis gnālis ꝙ intellect⁹ gl. et sequunē oēs. Uel aliter
potest solui scḋm Inno. et etiā glo. in dicto. c. non solum in gl.
magna sustinēdo intellectū gl. nostre. qꝛ ex quo archi. scienter
successit in vicium dicitur aliquid cū parte attētante agere. mo
do succedit regula qꝺ remediuꝫ attentati extendit vires suas
non solum cōtra principaliter attentantem. sed etiam contra
participantem aliquid siue agente cum parte attentate princi
paliter vt est tex. in. l. chirographis. §. i. et ibi notat Barto. ff.
de admi. tuto. vel etiā extendit effectum suum contra eum qui
attentauit aliquid cum iudice a quo est attentatū. vt est casus
ad literā in. c. cū. M. ferrariē. in. fi. ē. de cōsti. Et ibi vtrūqꝫ
hoc dictum probaē. non mirum ergo hic si cōueniebatur iste
archi. per remediū attētati. licet ipse principaliter nō attētas
set. et ita trāsit hic Bal. et etiam alij. Quintus fuit intellectus
do. Phil. hic qꝺ hic remediū attentati detur cōtra istum ar
chi. eo qꝛ licet nō operetur pendentia appellationis effectuꝫ
contra tertium principaliter attentantem. tamē operatur effe
ctum cōtra tertium succedentem in vicium. qꝛ ex quo p laicos
fuerat attentatū possessio erat effecta vicio violētie. modo vi
ciuꝫ reale per regulas iuris sequitur rem quocūqꝫ vadat. l. vi
tia. et ibi notaē. C. de acquirē. possessio. §. furtiue. inst. de vsuca.
habetur in. l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acquir. pos. non
mirum si remedium attentati nō datur contra tertiuꝫ. ex quo
iste tertius succedat in re vitiosa et trāsiuit res ad eū cū suo vi
cio. et hūc intellectū tenet in simili. imo dicēs ibi esse casum in
c. ex parte ad. c. in. iij. co. ē. de testi. et facit que habētur in. c. ex
parte.

parte. supra de rescrip. Inno. tñ hic voluit & videt de mête do.
Ant. & Pañ. q cõtra tertiũ nullo pacto det remediũ attêtati
nisi alio de tribus cõcurrête. vel quod appellatio fuerit gene
ralis vel q egerit aliquid cũ parte attêtante. vel q egerit aliqd
cũ iudice. Et ita videt esse de mête Inno. hic & etiã gl. in. d. c.
non solũ. Sed nullum ex istis tribus cõcurrit, ergo remediuz
attentati nõ dabit. Nec ob. fundamentũ de. l. vicia. cũ supra
allegatis. quia licet viciũ reale transeat cũ re, tñ remedia que
dantur cõtra cõmittentê viciũ nõ transeunt cum re vt ille ad
quê vadit res possit eisdê remediis cõueniri & maxime quan-
do scienter nõ succedit vt notatur in c. sepe. supra de resti. spo.
21 in. l. in ciuile. C. de fur. † Habetis ergo regulã q regulariter
pêdentia appellatiõis nõ operat effectũ suũ nec remediũ attê-
tatorum datur cõtra tertium. d. §. in aliis. Fallit vbi appella-
tio esset generalis. nam tunc nõ solũ contra principaliter attê
tantem. Sed etiã cõtra tertiũ dabitur remediuz attentati vt
hoc tex. nostro scdm quartã lec. Fallit secũdo quãdo tertius
participasset cũ parte attentante. glo. in. d. c. nõ solum. & supra
dixi. d. l. cirographis. §. i. Fallit tertio qñ participasset cum
iudice a quo iste tertius. d. c. cũ. M. ferrarien. Fallit quarto
quãdo terti⁹ succederet i re attêtata, & sic affecta vicio de quo
tamê dictũ est in septima lectu. Fallit quinto quãdo tertius
turbaret iurisdictionê iudicis ad quê. ita glos. & alii in. d. §. in
alium faciunt que vidimus in c. cum teneamur. supra eo. i. Fal
lit sexto quando tertius cõparuisset in causa ratione sui inter-
esse vt in c. veniês. el. ii. de testi. nam tũc & pendêtia appella
tionis & remediũ attentati ꝯ istũ dari posset. ita Jo. And. in
d. §. in alium. Sed dicet quispiam tu facis magnã differentiã
de suo titulo propter priuilegiũ attentati quod secum non cõ
patitur questionê ꝓprietatis. vt hoc tex. in fi. & ibi dixi. Et ita
hic Inno. faciũt q̃ dixi in differentiis possessoriꝫ & attentati.
Si vero ius cõmune presumit cõtra appellantez nõ tamê pro
appellato puta abbas & monachi allegabãt se possessores hu
ius ecclesie. & ideo appellabãt ne turbarent. nec allegabãt ali-
quê titulum & sic cãm verisimilem turbati sunt ab istis laicis
volunt agere cõtra eos via attentati. ecce ius cõmune ꝓsumit
contra abbatê & monachos qr custodia ecclesie vacantis de iu
re cõmuni ad eos nõ spectat vt supra dixi. nõ tamê presumit
pro spoliãte id est ꝑ laicis isto casu appellatio admittet & ope
rabitur effectuz attêtati. Ita Innocê. hic & sequuntur omnes.
Si vero ius cõmune presumit cõtra appellãtem & pro appella
to. puta qr non expresso aliquo titulo. Abbas & monachi ꝑ
custodia ecclesie vacatis cuius dicebãt se possessores fuisse tê
pore appellationis volunt agere cõtra Archi. istũ in via attê
tati tenêdo q custodia ecclesie spectat ad archi. de iure cõi il-
lo casu remediuz attentati nõ habebit locũ. quia ius cõmune
fundat intentionem appellati scz Archi. cõtra appellantê. et
ideo cũ ministerio dixit tex. ex verisimilibus & probabilibus
causis fuisse appellatũ quasi sentiat q cõtra istũ Archi. non
haberet locum remedium attentati si solum fuisset appellatũ
ex ꝓbabilibus causis. Et ita Inno. hic. do. Anto. & etiã Pa-
nor. hoc tenêt cõtrariũ. qr dant q ius cõmune presumat pro
appellato tamen remediũ attentati habebit locum. & ita tenet
Lapp. in c. ad decimas. de resti. spo. lib. vi. nã notorius defe-
ct⁹ ꝓprietatis nõ obstat agêti remedio attêtati. d. c. si cõstite-
rit ergo multominus obstabit ꝓsumptus a iure defectus pro-
prietatis. Quia cõtra presumptũ defectũ proprietatis a iure
multa spãlia possunt obstare. priuilegiũ ꝯsuetudo vel similia.
ita q defectus non erit notorius. c. a. licet episcopus de preb.
lib. vi. ergo propter presumptum defectũ tituli nõ impedire
remedium attentati. preterea remediũ attentati nõ tantũ fun-
datur ꝑpter interesse partis quãtũ innitit officio iudicis ꝑ-
pter cõtemptum auctoritatem suam. vt dixi in differentiis at
tentati & possessoriũ. ergo lz ius cõmune presumat cõtra partê
dato q pars ipsa impediretur, nõ tamen impediretur officiũ
iudicis vt iudex nõ possit reuocare ex officio attentata. & facit
20 qd notat Rota deci. presille. xiiii. † Resta tmodo materia ap
a pellatiõis [a] extraiudicialis quã expediã per quatuor qõnes
principales. prima que requirantur ad appellationê istã. secũ
da cuius sit effectus. tertia. in quibus differat ab appellatione
iudiciali. quarta in quibus conueniat cum appellatione iudi-
ciali. Prima ergo que requirãtur dicite q requiritur vel gra
b uamen de preterito vel timor futuri grauaminis [b]. nã cũ ap-
pellatio sit inuêta ad remediũ oppressorum. c. suggestũ. s. eo,
ideo ista vt sit appellatio debet participare de causa principa-
liter producête ipsam appellationê. Et de hoc est tex. in c. cuz
interan. c. cuz nobis olim. in c. auditis. supra de elec. in c. i, ad
audientiã. s. eo. & hoc tex. nostro c. concertationi. eo titu. libro
vi. † Secũdo requirit expressio cause. c. i. in. prin. eo. ti. in. vi. &
ibi gl. & doc. c. cũ causam. & ibi glo. circa fi. s. eod. c. cõsideraui
mus. supra de elec. & ibi glo. Sed in contrariũ facit tex. noster
vbi nulla exprimebatur cã & tamê valuit appellatio. vnde nõ
recedendo a contextu tex. nostri. facit regulã q appellatio ex-
traiudicialis nõ requirit de necessitate expressionê cause. fallit
primo in appellatione que interponitur a iudice licz extraiu-
dicialiter ꝓcedête. nam tunc requiritur cã. & quod exprimat.
Ita Inno. in c. consuluit. lo. ii. s. eodem. & ibi cõmuniter scrib.
fallit secundo in appellatione interposita in cã beneficiali: qr
cũ hêat vim citationis. c. i. de elec. lib. vi. intelligite quãdo ster
ponitur ad papam tũc cum cause expressione fieri debet. c. vt
circa de elec. lib. vi. fallit tertio quo ad retractionê attentatorũ.
nã licet appellatio generaliter interposita valeat & teneat vt
hoc tex. & voluit host. in c. cum sit. s. eo. tamê ad hoc vt retra
ctent attentata debet specialis causa grauaminis ꝓbari. Ita
panor & imo. in dicto. c. cũ sit & notatur in c. suggestũ. s. eo. vo-
luit rota deci. sua. cccxxv. que incipit item si rector. voluit rota
in decis. cccxli. que incipit item licet in causa beneficiali. voluit
gl. magna in c. nõ solũ. eo. ti. li. vi. voluit Inn. in c. solet. de sen-
tê. excõmu. lib. vi. & ita hic etiã ant. Limitabitis d'rto nõ ꝓce
dere in appellatiõe extraiudicali a grauamine de preterito in
terposita. qr tunc tale grauamen exprimi debet. ita potest sal-
uari quod voluit glo. in c. i. in prin. & in. d. c. cum causam. & in
d. c. cõsideraui⁹. Et q voluit bar. in. l. fi. circa fi. ff. de appel.
22 recip. Inno. in c. ad aures de tempo. ordi. Tertio requiritur
q causa appellationis sit verisimilis quo ad hoc vt interposi
tio appellationis valeat. Item q iusta de quo tamen in gl.
fi. nec lanis timor grauamini de futuro ꝓstaret facultatem ap-
pellandi quo ad hoc vt hic attentata reuocentur. Ita panor.
23 post alios in c. cum inter canonicos. s. de ele. † Quarto reqrit
q ipsa causa ꝓbetur scz iusta causa grauaminis licet non requi
ratur probatio approbati tituli. & hoc quo ad effectum re
tractatio nis attentatorum. qr attentata nõ reuocabuntur nisi
ꝓbata veritate grauaminis & sic iustificata appellatione. ita
24 gl. i. d. c. nõ solũ. & q̃ allegauit prime in secũdo reqsito. † quin-
to requiritur q fiat in scriptis. ita homis tex. in. d. c. i. in prin.
eodem ti. lib. vi. Et ita Jo. an. in c. appellationê, eo. lib. vi. qui
tamê dicit q nõ dz esse publica talis scriptura. nec requirit q
de necessitate in ꝓsentia parti legatur. licet in ꝯ rium q non re
quiratur scriptura faciat tex. noster, & etiam tex. in c. cum no-
bis olim. & multa iura decretorũ. Sed potestis respondere q
loquuntur. de iure antiquo q per ius. vi. est inouatum. & ad
25 hoc facit gl. in dicto. c. cõ cũ. & in. d. c. cõsiderauimus. † sexto
requiritur scientia actus per quem infertur grauamê. imo q
est plus q sciat etiam per illum actũ grauari glo. est nota in
c. concertatio. in v. i. sciuerit de appel. li. vi. Et in dubio presu
mitur pars appellasse intra. x. dies a têpore scientie. qr in du-
bio presumitur ignorasse grauamê Ita rota decis. sua. cccxiii.
26 q̃ incipit item si reas. & facit. l. verius. ff. de ꝓba. † Septimo re
qritur q operatur apostoli. ita gl. in c. super eo. ti. lib. vi. in
verbo ille iudex. scz gl. in c. cordi. in prin. videtur tenere hoc
ꝓcedere. qñ appellatur a iudice sed magis cõmuniter tenet hic
indistincte q dũmodo subsint quo petãtur qr pars appella
ta est certa q debeantur peti apostoli. & sunt isti apostoli nõ
reuerê tiales neqꝫ dimissoriꝫ de quibus in. d. ca. i. sed testimo
niales vel cõuentionales. Gemi. in. d. c. cordi. decit tutius q
27 petantur etiam si non sit necessarium. † Octauo requiritur pre
sentia partis cõtra quã appellatur. c. cum nobis olim supra de
elect. intelligite verum quãdo pars est certa secus si incerta es
set pars. qr appellatio esset generalis vt hic. quia tunc ꝓcede-
ret absqꝫ alia presentia. & ita potest intelligi qd voluit Inno.
in c. dilectus. s. eo. & potest intelli. tex. noster. & ita volunt Jo.
An. in c. a. si duobus. s. eo. vbi dicit clandestinos appellatione
parũ operari. Ita hoc verũ si potest haberi copia partis alia
interponat corã honestis viris. c. si. & ibi Inno. s. eo. l. i. §. dies a
28 ff. quã do appel. l. i. de his qui per met. iud. nõ ap. † Nono re
quiritur q appelletur ad superiorem. c. collatione. eo. ti. lib. vi.
& est ratio nã de natura appellationis est vt ad maiorê deuol
uatur vt dixi supra in rubrica. in diffinitione. ergo etiã appella
tio extraiudicialis deuoluet ad maiorê & intelligitur de maiore
respectu partis appellate si appellat a parte vel de maiore
respectu iudicis si appellatur a iudice. etiam extraiudicialit
dicto. c. a collectiõe. est tamen specialis casus in quo appella-
tio extraiudicialis a futuro grauamine etiam interposita in b
ter ponitur ad minorem siue parem. in. l. vnica. C. si qua cũ
pred pot. vbi a de officiali appellatur ad suum vicariũ. nã appel
latio illa extraiudicialis de qua ibi in vim ꝓtestationis inter
ponebatur a preside vel officiali que voluerat suam subiectã i
vro rem. & interponitur vt eximat illam mulierê tol amfamalrã
suam a iurisdictione ordinaria ipsius officialis & respectu ge
rêdorũ de futuro. & tamê recurritur ad eius vicariũ. & clarius

a Appellationis extraiudicialis. adde & vide domino Feli. in c. c. i. in c. cum sit. s. eo. Paul. de cast. in cõsil. cclxiii. versic. ii. qr in. i. volu.

b Futuri grauaminis. Adde pul. chre & no. nũquid possit appellari a futuro grauamine Phi. corn. in decisiuis per totũ consi. fo. lxxxv.

est q illa ptestatio est appellatio extraiudicialis.ita bar.in.l.
29 fi.de appellandibus recip.† Decimo requiritur q fiat intra
tempus ad appellationez interponen.scilicet.x.dies a die gra
uaminis illati.c.concertationi.eodem titolo lib.vi.z q finia-
tur intra annũ prosecutio appellationis a die appellationis
interposite cõputan.si appellatur a grauamine de preterito. z
a die illati grauaminis si appellat a grauamine de futuro.cle.
sicut eodem titolo nõ tamen per lapsum huiusmodi fatalium.
dec.x.dierũ nec anni transibit ille actus extraiudicialis in rez
iudicatã.qz lapsus horum temporum excludat appellationẽ
extraiudicialem dictis iuribus.non tamẽ excludit vias alias
ordinarias que competebant ad impugnationez huius actus
vel poterant competere.d.c.concertationi.secundo responso.
at hoc est quod dici solet q act⁹ extraiudicialis nunquã trãs
30 it in rẽ iudicatã.† Undecimo requiritur habilitas ex parte
appellantis nam debet esse talis qui possit ad iudiciuz prouo
care cum enim appellatio extraiudicialis sit ad iudiciuz pro-
uocatio.c.cũ sit romana.supra eodẽ.ideo non valẽti agere vel
iudiciũ prouocare non competet.z ideo excommunicatus cũ
ad iudiciũ prouocare non possit non poterit extraiudicialiter
appellare. Ita Jo.an.in.c.pia.de excep.lib.vi.z Geminia.in
d.c. cõcertationi. Ita imo.z Panormitanus in.c.cum inter,
supra de exceptio. Quod intelligatis verum in appellatione
mere extraiudiciali.secus in appellatiõe mixta docto.vbi p ro-
xi.puta ab executore.z dixi supra in differẽtijs possessorij z at-
tentati, tamẽ etiam ab executore casu quo facti tantũ esset exe
cutor z non iuris z sic iuris preiudicium inferret excõmunica
tus non appellabit.ita Panormita.in.c.dilecti in fin.supra de
31 maio,z obedien. † Undecimo z vltimo requiritur scilicet in-
timatio appellationis interposite casu quo interposita fuisset
in absentia partis.ita Innocentius debet intelligi prout vult
Domi.Anto.in capitulo dilectus.infra eodẽ.z ita Imo.in.c.
fina.infra eodẽ.z Domi.Anto. hic qḋ in beneficialibus pro-
cedit indistincte.cle.causaz de elec.sed quo ad alia intelligatis
non quo ad validitatẽ appellationis.quia sine alia intimatio-
ne valet.d.c.dilectus.z ibi Innocen.sed quo ad effectũ.reuo-
candi attentata post appellationẽ extraiudicialez reuocantur
nisi a die intimationis appellationis vel notitie de ea alias
habite.ita Rota in decis.sua.cccviij.que incipit.itẽ q attẽtata
z est ratio qz ex tunc tantum incipit iste attentatus esse in cul
pa attentãdo cõtra appellationez cum illius notitiam habuit
z nouante.itez hoc verum nisi in appellatione generali quia
illa operatur effectum suum contra quemcunqz etiam si nõ sit
intimata.z in ea reuocantur attentata a die appellationis. Ita
Bald.per istum textũ. quod tamen videtur contra mentem
po.de rota.z rationẽ preallegatã itẽ hoc verũ q requirat in
timatio indistincte in beneficialibus procedit qz in eis requi-
ritur intimatio appellatiõis ad curiã interposite.clemen. cau
sam de elec.z est ratio.nam appellatio in beneficialib⁹ habet
vim citationis.c.j.de elec.in.vi.sz illa est regula q vbicũqz ali-
quis actus habet vim citationis ille debet intimari parti.alś
non habebit pro citata.glo.est nota.in cle.j.in gl fi.eo.ti.ergo
non mirũ si requiritur intimatio in beneficialibus. z facit qḋ
voluit Bal.per illã gl.in.l.eos.§.apostolos.C.eo.vbi voluit
q si arbiter siue arbitrator habet potestatem prorogandi ter
minum etiam absente parte q cũ intra illũ terminuz videatur
prorogata instantia z sic monita pars vt faciat si quid habet
facere intra illud temp⁹ q talis prorogatio facta absente de-
bet intimari parti z allegat illã glo. † Succedit questio quis
sit effectus huius appellationis extraiudicialis.z primus est
effectus qz deuoluit causam ad superiorẽ.vt voluit gl.in.c.cõ-
certatiõi in vbo grauat⁹.ad fi.eo ti.li.vj.voluit Jmo.z Jno.
in.c.cõstitutus. supra eodẽ.in.c.cũ nobis olim.supra de elect.
z etiam Jmo.hic. In beneficialibus rõ est dubiũ q deuoluit
causam ad curiam per capitulũ statuimus.de elec.lib.vi.etiaz
inuito appellãte postq̃ semel appellauit ad papaz. Rota de-
ci. xxxviij.incipien.itẽ fuit dubitatum z in consilijs sepe posi-
tum vtrũ appellatus.quãtum autem ad alias causas non cre-
do q sit i arbitrio appellãtis extraiudicialiter deuoluere cau
sam ad curiam z trahere illuc appellatũ nisi ipse approbet iu-
xta ea que vidimus in.c.sepe supra eodẽ.z dicit hic Jmo. qḋ
licet deuoluat potestatem cognoscendi de appellation non ta
men si appelletur a collatione electione cõfirmatione siue insti
tutione beneficiali poterit ille superior beneficiũ conferre su
per quo est appellatũ.qz talis appellatio non deuoluit pote-
statem conferendi.ita Joan.and.in.c.cũ.M.ferrarien.in ver
bo.innouata.supra de cõstit.faciũt notata per eundem in.c.si
electio.de elec.li.sexto.z sic habes limitationẽ ad cle. auditor.
de rescrip.vbi vult q auditor qui cognoscit an tuũ sit benefi-
cium vel ne.si tuum pronunciauerit vel ibi debitũ poteris cõ-
ferre tibi quia nõ habet locũ in aud.tore dato in causa appel-
33 lationis extraiudicialis.posset tamen moderi. † Scḋs effe-
ctus quia appellatio ista suspendit potestatem eius a quo ap-
pellatur ne aliquid contra appellationez intentet. z si attẽta
uerit propterea ista annullatur vt dicã in sequenti effecto.nõ
tamen suspendit facta ante appellationem imo nec effectum
qui consecutiuus esset ad ea que ante appellationẽ facta sunt.
c.constitutus.supra eod. nec etiam facta post appellationem
suspendit nisi contra appellationem fuerint attẽtata.c.cum
nobis olim.supra de electionib⁹.z sic duo requirunt ad hũc
effectũ suspensiuũ q post appellationem attentetur.secundo
quod contra appellationẽ alia non suspendentur.z est ratio,
nam appellatio extraiudicialis est simplex ad causam puoca-
tio.c.cum sit romana.supra eodem imo nec regulariter vim ci
tationis habet glo.in.dicto capitulo cũ sit.Sed citatio nõ in-
ducit pendentiã litis nisi circa que emanauit.z non plus. nec
retractat gesta de preterito.qz de gestis ante litez nihil ad iu
dicium pertinet nisi petatur.l.ediles.§.item sciendum.ff.de
edic.ideo cum litis pendentia solum operetur effectum suum
in his tantũ in quibus alijs pendet.nec per ea impediat quis
vti iure suo capitulo.j.z ibi Joã.and.supra.vt lite pendente.
ideo fortiori appellatio extra iudicialis q̃ min⁹ est quã citatio
solum operabitur effectũ suspensiuuz in his que sunt contra
eum et post eam gesta.z illa ratum est de mente innoc.in.c.qz
propter supra de elec.z etiam Panormitanus in dicto.c.cũ
34 nobis olim.faciunt que dixi in capitulo.j.supra eo.† Tertius
est effectus qz annullat attentata.ita hic text. intelligite post
35 eam z contra eam.d.capitu.cum nobis olim.† Sed punctus
stat,nũquid annullet ipso iure.an vero veniũt per iudicẽ an-
nullanda. Hostien.in.d.capitu.cũ nobis dixi q annullet ipso
iure per textũ in capitulo auditis.supra de elec. Sed loquitur
vbi precedebat alia causa annullans electionẽ quam sola ap-
pellatio.ideo nã tam annullatur electio propter appellationẽ
quam ex defectu ipsius electionis. Et pro opinione illa põde
rat Panor.tar.in capitulo dilectus in vltimo nota.infra eo.
Sed loquitur in sententia censure.facit etiam text.z ibi domi
nus Anto.notat in capitulo ad audientiã supra eod.cui eo-
dem modo respõdet.vel aliter his duobus põt respondere q
loquuntur in attentatis per iudicem a quo est appellatum li-
cet extraiudicialiter.nã attentata per iudicẽ a quo extraiudi
cialiter appellant bene possunt dici esse nulla ipso iure.licet se
cus quãdo attentat a parte a qua extraiudicialiter est appel-
latum.z pro ista differẽtia est bonus textus in.c.primo.z ibi
ponderauit supra eodem z in dicto capitulo ad audientiam.z
est ratio differentie.nã quãdo appellatur a iudice licet extra
iudicialiter ex quo grauauit redditur postea suspectus vt nõ
possit in alia causa procedere.capi.ad hec z ibi dixi supra eo,
Et ideo appellando a iudice etiam extraiudicialiter appella
tio magis de facili etiã potestatẽ suspendit quo ad omnia. qz
videt eũ nota suspitiõis afficere.vt in alio pcedere nõ possit
z hoc est qḋ diximus appellationem suspẽdere ex toto iurisdi
ctionẽ iudicis.capi.super eo.el.ij.supra eo.non mirum ergo si
tanquam iudex aliquid postea attentat illud redditur nulluz.
Non ita est in appellatione interposita a parte que simplici-
ter sapit q appellãs supponit se protectioni iudicis.z ex quo
pars in vno grauauit in alio eius potestas nõ suspẽdit.qz eaz
nõ exercet vt iudex.z ideo suspicio non põt opponi.sed facit
iure suo,non mirum ergo si non ita de facili annullant per
partem attentata. Et illa ratio est de mente Panormi.in.d.
c.cum nobis olim.in.xi.columna. Hostien.tenuit in dicto capi
tulo cum nobis quod imo attẽtata veniant annullanda.z pro
eo est textus ibi in vebo irritanda.z in capitulo considerauı-
mus,et ibi est textus in verbo cassamus. supra de elect. tenet
Innocen.in.c.ad dissoluendũ. infra de despon.impube.tenet
Imola in.capitulo constitutus.supra eod.et est cõmunis sen-
36 tentia hic scribentium. † Fallit ista communis opinio in ap-
pellatione interposita ab electione siue prouisione alia facta
de ecclesia cathedrali vel regulari.qz attẽtata post talẽ appel
lationem ab huiusmodi interposita sunt nulla ipso iure capi-
tulo si postquã de elec.libro sexto z ita dominus Antonius
37 hic.† Fallit secundo quando appellatũ esset ad Papã z cau-
sa iam esset cõmissa.nam ex quo Papa cõmisit causam vide-
tur omnẽ potestatem circa illam ad se reuocare.c.vt nostrũ.
infra eo ita vt inferior se impedire non possit.z gesta in cõtra
rium sunt nulla.c.pastoralis.§.preterea supra de offi.delega.
non mirũ si attentata illo casu sunt nulla ipso iure ita Rota in
dicta decisio.cccxlj.z dominus Antonius hic.quod videtur
38 procedere quando appellatur a iudice.† Fallit tertio quãdo
post appellationem ad iudicem interpositam iudex ad quem
inhibuisset parti ne aliquid attentaret.nam illo casu attẽta-
ta post

ta post talem inhibitionem essent nulla ipso iure. textus est et
ibi gl. que ita intelligit in capitulo non solum. §. illa vero. circa
fi. glo. magne. eodem titulo libro. vi. et sensit Rota in dicta
decisi. ccclxi. non tamen debet iudex ad quem esse promptus
ad inhibendum. sed prius debet cognoscere de veritate gra
uaminis propter quod extraiudicialiter est appellatum et ve
risimilitudine eius. ita Rota in decisio. sua. ccxv. que incipit.
item si rector. facit not notata per Innocen. in capitulo solet.
de senten. excommuni. libro. vi. et supra dixi. † Fallit quarto in
ta sententia censure, quia lata post appellationem extraiudi
cialem est nulla ipso iure. capitulo per tuas in generalitate
sua. j. de senten. excommuni. capitulo ad audientiam. supra eo
dem capitulo dilectus. j. e. ti. et ibi videbimus. capi. cum con
40 tingat. s. de officio delegati et ita. Imol. hic. † Fallit quinto
ubi alia causa annullandi attentata subesset. nam illo casu
etiam in viam attentati dici possunt nulla ipso iure. ex quo
concurrit alia causa annullans. c. auditis. supra. de elect. et ita.
41 Imo. hic. † Fallit sexto ubicunque appellatum fuisset ab actu
iudicis extraiudiciali. nam tunc attenta per talem iudicem
post et contra appellationem redduntur nulla ipso iure. dict.
capitu. ad audientiam. et proxime dixi in solutione contrariorum.
42 † Fallit septimo ubicunque causa circa quam est attentatum
non esset retractabilis. nam tunc nec ipso iure annullantur.
per iudicem. puta in matrimonio contracto post et contra ap
pellationem interpositum per aliam que pretendebat se vxo
rem. tale matrimonium nec est nullum ipso iure nec annulla
bitur in viam attentati. glo. in capitulo non solum. eodem ti
tulo. libro sexto. sed fiet solum separatio donec principalis cau
sa primi matrimonii fuerit decisa. ita dominus Antonius hic.
allegat not. ita in capitu. lator. et in capitulo tenor. supra de re
43 iudica. † Fallit octauo antequam probata sit veritas appellatio
nis extraiudicialis. nam ante non reuocatur attentatum sed
stat in pendenti. ita glo. in dicto capitulo non solum. in gloss.
44 magna. † Fallit nono quando fuisset attentatum contra ap
pellationem sed non contra possessionem appellantis. quia
appellans non esset in possessione nec quasi eius iuris in quo
per attentatum sit preiudicium. nam tunc necesse nullum nec
venit annullandum attentatum. ita Innocen. in capitulo dile
cti. supra de maioritate et obedien. Et sic vult. quod ad hoc vt
attentatum reuocet requiritur quod ille qui appellauit sit
possessor eius iuris circa quod sit preiudicium per attentatum.
Sed dominus Antonius Panormita. et Imo. ibi tenent con
trarium. quia sufficit quod attentatum fuerit contra appella
tionem et post. dummodo ille habuerit iustam causam appel
45 landi. † Quartus est effectus quia annullat attentata etiam
appellatione deserta. nam desertio appellationis non facit vt
attentata conualescant capitu. licet. et ibi glo. et omnes de senten
tia excommunicationis. lib. vi. I. app. allegatione prima. et dixi
in capitulo sepe. supra eo. licet Dominus Antonius et Imo.
46 ibi aliter teneant in appellatione extraiudiciali. † Quintus
est effectus quia summarie proceditur in reuocatione huiusmo
di attentatorum. nec requiritur plena probatio tituli. nec colo
rationis nec probatio spoliationis. vt potest colligi ex diffe
47 rentiis quas supra posui inter possessorium et attentata. † Sex
tus effectus. quia constituit in mala fide appellatum a die ipsius
appellationis. ita textus in. l. si fundum. C. de rei. ven. Et ita
Dominus Antonius et Imo. hic intelligunt quo ad nouum
possessorem qui de facili in mala fide constituitur. sed non sic
quo ad antiquum possessorem quia cum appellatio extraiudi
cialis non impediat quem vti iure suo. Innocen. in dicto ca
pitulo dilecti. Et facit vulgare neminem iniuriam facit qui vti
tur iure suo capitulo cum ecclesia. supra de electi. non mirum
ergo si sola appellatio extraiudicialis non nocet antiquo pos
sessori nisi demum verificato propter quem pars appellat.
tunc enim bene noceret. puta appello ne vendas talem rem
quia est mea. istud constituit nouum possessorem in mala fide.
qui habet notitiam appellationis. dicta. l. si fundum. tamen non
antiquum possessorem. et ideo si vendat valebit venditio nec
retractabitur nisi ergo probauero titulum quare res sit mea
illo casu bene retractabitur venditio. Ita Innocentius in di
cto capitulo dilecti. et ibi. Dominus Antonius et sensit hic
48 innocen. † Septimus est effectus quia causa officium iudicis
ac habetur per inde ac si quis officium iudicis imploraret.
Ita Bartolus in. l. finali. ff. de appellationibus recipi. Imo
vsque adeo excitat officium iudicis quod etiam si pars non
veniret admittenda. tamen iudex ex officio reuocabit atten
tata. ita Rota decisio. decimaquarta. que incipit. item sunt dubi
49 tatum in fine. et supra dixi. † Octauus est effectus quia pars
in viam attentati auditur vsque ad conclusionem in causa princi
pali. ita Rota. decis. lviii. que incipit. item quod attentata post
50 conclusionem autem in causa non audietur. † Nonus est effectus
quia causat surreptionem litterarum si de ea non est habita men
tio sicut de iudiciali dicimus. ita Innocentius in. d. c. dilecti.
et ibi do. Anto. facit notata in. c. ex parte supra de rescriptis
51 in. c. oblate. j. eodem. † Decimus est effectus quia in beneficia
libus vbi habet vim citationis put est regulariter quando ap
pellat ad curiam in causa beneficiali. c. i. de elec. lib. vi. vsque adeo
vim citationis quod constituit appellatum in vera contumacia. ita
quod non possit appellare vel saltem vt lapsis. x. diebus a die sen
tentie in causa appellationis etiam si pretendat ignorantiam sen
tentie non audiatur. ita rota decis. sua. cxxviii. que incipit. item si
si appellatus. vbi dicunt licet ita sit de iure quod viderent admitti
52 appellantem si allegaret iustam ignorantiam. † Undecimus est
effectus quod specialiter sub protectione eius iudicis ad quem appel
lat videtur appellans constitui. l. vnica. C. si quacunque pred. po.
53 Bar. in. d. l. fina. † duodecimus est effectus quia plenariam re
stitutionem attentatorum cum fructibus perceptis et quos potuit
percipere cum damnis et expensis indicit illa appellatio. ita tex
54 hic in fine iuncta gl. et hoc voluit Bal. † Succedit tertia prin
cipalis questio in quibus differant iudicialis et extraiudicialis
appellatio. Et primo differunt nomine. quia sub nomine ap
pellationis proprie non continetur appellatio extraiudicialis
et ideo non continentur in statuto loquente de appellatione,
sed continet solum iudicialis. ita panormita. per illum textum
in capitulo cum sit. supra eo. Secunda est differentia quia excom
municatus extraiudicialiter appellat c. significauerunt. supra
de exceptio. cum similibus. extraiudicialiter autem non. sed di
cite vt. s. dixi in requisitis ad appellationem. Tertia est dif
ferentia quia iudicialis preterita suspendit a quibus interponi
tur. c. venientes. supra de iureiuran. et dixi supra in rubrica
futura suspendit omnia imo annullat. c. super eo. el. ii. et ibi dictum
est supra eodem. Extraiudicialis autem non suspendit preteri
ta nec effectum eorum. c. constitutus. supra eodem futura autem
item demum suspendit si fiunt contra appellationem dicto ca.
cum nobis. et dixi supra in tertio effectu. Quarta est differen
tia. appellatio extraiudicialis generalis respectu personarum
et cause valet. vt hoc tex. nostro iudicialis autem non capitulo se
cundo supra eodem. Quinta est differentia extraiudicialis re
quirit causam similem et probabilem. non tamen est necesse quod nomina
tim exprimatur. Dominus Antonius post Hostien. in capi.
cum sit romana. supra eodem iudicialis autem tantum causam
probabilem scilicet grauaminis requirit. et eius nominatam expres
sionem capitulo vt debitus. j. eodem. Sexta est differentia ob
latio probationis grauaminis iustificat appellationem iudicialem
capitulo interposita. j. eodem extraiudicialem autem non. ita
notant docto. maxime Dominus Antonius et Panormita
nus in c. cum inter canonicos. s. de electionibus et in capitulo
interposita. et Imola hic. Septima est differentia itinerio arce
ptio non habet vim appellationis in iudiciali sicut in extra
iudiciali. dicam in capitulo proximo sequenti et videmus
in capi. meminimus. supra eodem. Octaua est differentia assi
gnatio termini facta in appellatione iudiciali habet vim cita
tionis. c. sepe. et ibi dixi. s. eo. Secus est extraiudicialis. quia
illa nec cum termino nec sine termino habet vim citationis. ita glo.
in dicto capitulo cum sit supra eodem. Nona est differentia.
appellatio iudicialis statim deuoluit causam ad superiorem nec
de veritate grauam. habet cognoscere ad effectum deuolutiuum
neque suspensiuum neque ad inhibitoriam mittendam. c. roma
na. §. quod si obiciatur. eodem titulo lib. vi. in extraiudiciali au
tem requiritur quod de veritate grauaminis constet intelligen
do vt supra latius dixi requisitis. decima est differentia in
apostolis quia extraiudiciali apostoli non vocantur nomine quod
iudiciali nec etiam de necessitate semper petuntur sicut in iu
diciali. ita do. An. hic et panor. gemi. in c. i. in principio. eo. lib.
vi. vbi dicit tutius esse quod petantur dixi supra in requisitis. vn
decima est differentia quia appellatio iudicialis annullat attentata ipso
iure de quo tamen. c. non solum. eo. ti. li. vi. s. c. super eo. el. ii. supra eo. ex
traiudicialis autem regulariter non annullat ipso iure. sed sunt nul
landa per iudicem. vt dixi. s. in quarto effectu. Duodecima est
differentia vltima in appellatione extraiudiciali non requiritur
intimatio nisi in casu speciali. c. ie. causam delect. In extraiudi
55 ciali autem quoque requiritur vt dixi supra de requisitis restat quar
ta principalis questio in quibus conueniant. do. Anto. in. c. cum
sit roma. s. eo. post Inno. dicit quod fere in omnibus conueniunt
et primo conueniunt quia sicut in appellatione iudiciali requi
ritur quod causa subsit scilicet ipsum grauamen. c. ad nostram.
c. suggestum. s. eo. c. vt debitus. j. eo. Ita in appellatione extra
iudiciali requiritur quod subsit de preterito vel verisimiliter timetur
de futuro vt hic in. et dixi in glo. fi. Secundo conueniunt quia
sicut in appellatione iudiciali requiritur expressio cause et nomi

natim quando ab interlocutoria appellatur.c.j.in principio.
eo.ti.lib.vi.ita in extraiudiciali qñ a certo grauamine appel
latur.d.c.i.in principio.dixi supra.i.j.qstione principali. Ter
tia qz sicut in iudiciali in scriptis est appellādum nisi vbi sta
tim post diffinitiuam appellatur a diffinitiua.l.a sententia.ff.
eo.d.c.j.in principio.ita i appellatiōe extraiudiciali est in scri
ptis appellādū.Jo.an.i.c.appellatio.eo.ti.li.vi.z.d.c.j.Quar
to conueniunt in appellatione interponēda.qz ita dantur.x.
dies ad appellandum extraiudicialiter sicut iudicialiter.c.cō
certationi.eo.ti.li.vi.Quinto fatalia ad prosequēdū appella
tionem ita sunt annus z ex causa biennium z ex restitutione
qcquid temporis amissum est in extraiudiciali appellatione
sicut i iudiciali.de.sicut e.ti.z dictū est i.c.ex rōne.ē.e. Sexto
sicut de substātia appellatiōis iudicialis ē vt fiat ad superio
rē ita de substātia appellatiōis extraiudicialis.a.collatiōe.e.
ti.lib.vi.Septio sicut iudicialis appellatio deuoluit cāz a iudi
ce aq ita extraiudicialis itelligēdo vt.ē.dixi i tertio effectu.
Octauo petitio apłorū ita reqrit in extraiudiciali sicut i iudi
ciali.dixi.ē.in requisitis.Nono circa attētata eodē modo pcedit
in appellatiōe iudiciali z extraiudiciali.nec desertiōe quales
scūt z faciūt q supra dixi in differētijs possessorij z attētati,it ē
in tertio z quarto effectu.Decimo sicut appellatio iudicialis
in bisq impetrat ea pēdēte nisi exprimat inducit surreptio
nē.c.oblate.ē.e.c.ex parte.ē.de rescrip.ita in appellatione ex
traiudiciali Undecimo sicut in appellatione iudiciali succum
bēs cōdēnat in expensis si temere appellauit.c.rep bēsibilis.z
c.sepe.ē.e.z appellat⁹ cōdēnatur si temere persistit in appel
latione.d.c.ex parte.ē.ita in appellatione extraiudiciali.d.c.
dilecti.z.c.vt debitus.infra eo.Duodecimo qz tam in appel
latione iudiciali quā extraiudiciali fit plenaria restitutio fru
ctuum z dānorū ea pendēte passorū ex defectu appellati vel
tiertij succedentis vt hoc tex.in fi.

Summaria.

1 Ecclesia,in dubio intelligitur de cathedrali.
2 Attentata per iudicē pendente appellatione,sunt nulla ipso iure,vbi appellatur extraiudicialiter a iudice.
3 Capitulum potest stare in iudice contra suum prelatū.
4 Facto quid facere,est plus,quam verbo.
5 Arreptio itineris ad Papam,quando habeat vim appellationis:z nu.6.7.8.10.11.
9 Excommunicatio lata post itineris arreptionem ad Papā, est nulla ipso iure.
12 Libelli forma ad appellationē.
13 Itineris arreptio ad inferiorem,idemne operetur alijs arreptio ad curiam: Limit.nu.15.16.
14 Appellationis causa quando videatur friuola:

Dilecti. Si contra superiorez suū quis iti
neret ad papam,habet p appellā
te.adeo q sentētia excōmunicationis postea lata
nō vz.h.d.Diuidit in duas partes.i prima facti
1 narratio.in secūda decisio.secūda ibi cū autē. † Nota pmo ex
tex.ibi prioris moneant ecclesie.q cū appellatiōe ecclesie no
mine proprio non expresso intelligamus de ecclesia cathedra
li.c.cū ecclesia sutrina infra de cau.pos.z proprie.qd cathedra
lis ecclesia potest esse regularis z facit tex.i.simili in.c.cām ei
2 primo.ē.de iudic.i.c.ij.l.viij.distin.z ibi glo.† Nota ex tex.ibi
archiepiscopuz suncta decis.q vbi appellat extraiudicialiter
a iudice innouata p eū pendente appellatione sunt nulla ipso
iure.qd patet ex tex.ibi denūcietis zc. Et licet do. Antu. hic
intelligat hoc pcedere qñ appellat a iudice vt iudice si secus
appellat ab eo vt a pte.qz tunc cū videatur actus penit⁹ extra
iudicialis appellatio nō habet operari vt attentata sint nulla
ipso iure p ea q habentur in.c.cum nobis.olim.ē.de electioni.
z dixi in.c.bone.in effectib⁹.tamē Imo hic reprobat.D.An
to.qz hic fuit appellatū ab illo archiepiscopo non vt iudice.qz
non posset esse iudex in facto proprio. sed vt a parte.z ideo
stat conclusio ex tex.q vbi appellat extraiudicialiter iudice
etiā suspenditur ei⁹ iurisdictio.ita q etiā iudicialiter p eū at
tētata postea sunt nulla ipso iure.z p hoc est tex.i.l.vnica.C.
si qua cū.pd.pot.z faciūt q notat Bar.in.l.fina.in fi.ff.de ap
pel.recip.z hūc intellectū expresse volunt gl.hic i quarta par
te.ibi pterea archieps nō poterat esse iudex.z cū hoc notabi
3 li simpliciter trāsit Panormi.† Nota ex tex.ibi priorē z mo
nachos.q vbi capitulū litigat cū suo plato etiam si sit ecclesie
cathedralis non habet de necessitate constituere sindicū.sed
potest p se stare in iudicio contra suum platum z iudicium p
4 sequi.qd nota ad ea q dicta sunt in.c.significante.ē.e.† Nota
ex tex.ibi facto q vbo vulgare.q plus est facto aliquid face
re q verbo concordantes allegantur in prima parte glo.q p
5 hoc sit expedita.†.Nota ex tex.ibi pter dictam causaz.q id
qd di.it q itineris arreptio ad papam hz vim appellatiōis.
hoc verū si pter illā causam fiet.Et ideo dixit hic Bald.q
si nō solū pter illā causam iret sed etiā pter aliā q illo casu
nō haberetur p appellāte nisi appareret q pncipalr pp hoc
6 iret.† No.ex tex.ibi intelligat puocatū.q itineris arreptio
ad papā facta hz vim appellationis.qd intelligit lap.allega
tione sua.xxxviij.in.j.col.z refert hic Imo.procedere qñ ante
ceptum iudicium fit itineris arreptio.vel totaliter extra iudi
cium puta dicit ipse in casu huius decretalis timentes prior
z monachi ne cum de facto pprio tractaretur archiepiscopus
eos grauaret coram eo dixerunt se ob causaz talis dubij si iter
arripere ad curiā.tunc hoc obtinebit vim appellationis.sec⁹
si cepto iudicio iter arriperent.qz non saperet appellationem
p.c.vt debitus.j.eo.Sed veritas est in contrariū.vt videbi
mus in gl.z tenet hic Imol.z de intellectu.c.vt debit⁹.ibi di
7 cā † Limitat secundo bal.hic illud nō pcedere quādo itineris
arreptio fieret de vno iudice in loco existente.puta episcopo
venetiarū si ibi esset ad alium in eodez loco existētē. puta ad
patriarchā Venetiarū.talis itineris arreptio nō sapit appel
lationē.qz non exit locum nec dicitur nauigare,qui in portu
versatur.id non habebit vim appellationis.z p hoc facit no
tata in.c.psonas.ē.eo.fatetur tamen bal.q excommunicatio
illo casu lata p episcopum Venetiarum non haberet ligare
istū itinerantē ad patriachā.qz nō pōt inferior inhibere ne
subditi sui reclament ad suum superiorem.alleg.l.vnicā.ff.ne
eo p quē fac.erit.z faciunt notata p Bar.in.l.i.ff.a quib.ap
pella.non lic.Et que dicam in.c.prime sequenti in pncipio.
8 Limita tertio hoc non pcedere qñ non iret ad curiam pp hāc
causam.vt.ē.dixi.tamen licet talis itineratio propter aliam
causam factum non habeat inducere appellationem. Est tñ
iste itinerans priuilegiatus si causa illa iusta fuerit vel proba
bilis puta etiam deuotionis q nō potest iterea ab ordinarijs
vexari sed est sub ptectione apostolica beneficio.c.vnicl.infra
de peregri.z ibi ita Imo.Et id infert hic Panor.q lz nun
cij qui vadunt romam pro appellationibus aliorū ipsi nō di
cantur appellare sed sūt principales.quia ipsi sunt pīca z orga
num.vt notatur in simili in.l.j.ff.de contrahen.emp.tamen p
iudicē a quo nō poterūt isti nūcij excōicari nō priuilegio ap
9 pellantis sz pūilegio.d.c.vnici.de peregri.† No.ex tex.ibi ex
cōicatiōis zc.q sicut excōmunicatio post appellationē lata,est
est nulla ipso iure.c.p tuas.ē.de sentētia excōmunicationis:
ita post itineris arreptionem factam ad papam. Et dicit hic
Bal.esse rationē ne impediant inferiores recurrere ad papā
excōmunicatus in auditorio pape non admittitur.c.dilectus
el.i.ē.de rescrip.c.i.de rescrip.lib. vi. Ideo ne si ordinarius
istū excōmunicaret sequeretur p indirectū effectus q iste nō
posset adire papam cū non posset audiri.adeo non potest ex
communicari.vel aliter dicit ipse q id excōmunicatio est nul
la.quia causa propter quaz itineris arreptio fiebat cōtra istū
archiepiscopum erat annullans iurisdictionē in archiepisco.
s.qz recedebant ab eo.qz non poterat esse iudex in facto pro
prio.z timebant grauari.adeo cum causa sit adnullans ron iu
rum si z effectus sequitur nullus.id est excommunicatio est
nulla.z facit in simili tex.in.c.auditis.ē.de elec.declaratus vt
dixi in.c.pcedenti in tertio effectu.Sed sm cōmunez opinio.
gl.z scri.cum ratio expressa in.l.iudicetur finalis.gl.in.l.quā
uis.C.de fideius.z hic exprimatur ratio qz itineris arreptio
sapit appellationem.ideo non est eundum per mēdata suffra
gia.sed ppterea dicemus excōmunicationem nullam.qz lata
est post itineris arreptionem que habet vim appellationis.
Gl.in verbo puocare.diuiditur in quinqz.In prima allegat
concor.ad vulgare.de quo in tex.In secunda q est ibi.sed nō
est.querit an tex.noster.habeat locuz in inferioribus.z nō fir
mat.In tertia que est ibi.Sed videtur q iter arreptū oppo
nit ē tex.In quarta ibi.puta Archi.iustificat itineris arre
ptionem.In quinta que ibi z credo idem.soluit questionem
8 positam in secunda parte.† In eadem glo.in fi.duo principa
liter tāgit gl.primū est nūqd itineris arreptio sapiat appella
tionē.scdz nūqd idē sit i itineris arreptiōe ad iferiorē qd est
itineris arreptiōe ad papā.† Circa pmū dicēdū glo.z cōiter
scrib.q itineris arreptio sapit appel.siue fiat i iudicio siue ex
tra iudiciū:siue ab actu iudicis,vt iudicis:siue ab actu iudicis
vt ptis z ppterea sicut appellatio reqrit cāz qñqz.s.qñ appel
lat a grauamine q requirit scripturā.s.petitionē apostolorum
z similibus.de quibus in.c.j.eo.ti.lib.vj.ita itineris arreptio.
ita glo.

12 ista gl. hic quā extendunt docto. ad predicta. † Et ideo forma
erit q̄ grauat' dicat ꝛ in scriptis porrigat hāc reclamationē
d. iudex vos me grauastis tali grauamine quod facere nō po
tuistis. ppter qđ iter arripiā ad curiā ꝛ intendo q̄ cognosca
tur quare instanter ꝛ instantissime peto apostolos. ita Pa
nor. hic nā hoc casu cū nō refert quid ex equipollentib' fiat.
l. si mater. C. de insti. sub cōdi. fac. nec iura curent de nomine.
c. petitio. supra de pcura. iō illo casu itineris arreptio sapit ap
pella. ꝛ ita est si qs grauetur in diffinitiua nā itineris arre
ptio circa diffinitiuā eodē mō interponēda erit quo ꝛ appel
latio. Et ita dicunt declarari que vidimus in. c. meminimus.
13 ʒ. eo. † Secūdus est articul' nunquid itineris arreptio, ad in
feriorem idē operet q̄ appellatio sicut q̄n fit ad curiam glo.
in vltima parte vr sentire i opi. q̄ nō, vos dicite sm Pano.
ꝛ do. Anto. aut est talis iudex qui potest adiri per querelam.
puta legatus vt in. c. j. supra de offi. lega. ꝛ tunc siue ab actu
iudiciali, siue extraiudiciali fiat itineris arreptio, sapit appel
lationē, q̄ tex. noster nullā specialitatē ponit in papa. vnde
cum eadem sit ratio in inferioribus que in papa cessat arg. gl.
nostre. de. c. ad honorē. supra de auct. ꝛ vsu pal. Itē cessat aliud
arg. dū dicit q̄ iferiores nō possint adiri p querelā q̄ nos lo
quimur i his qui possunt adiri. Aut vero loquimur in inferio
ribus q̄ nō possunt p querelā adiri. vt de suffraganeo archi
episcopi subditi sui nō possunt recurrere ad archiepiscopū p
querelam regulariter. d. c. j. ꝛ illo casu. aut fit itineris arreptio
ab actu iudiciali, ꝛ tunc seruatis seruandis vt supra dixi cum
iura nō curent de nomine illo casu sapit appellationē itineris
arreptio nec dicitur aditus p q̄relam. sed p appellationē Si
vero interponatur ab actu extra iudiciali. ꝛ cū etiā fiat in for
ma appellationis tamen ex quo appellatio extraiudicialis est
prouocatio ad causam. c. cū sit. supra eo. ꝛ sic sapit potius q̄re
lam quam appellationem proprie ex quo iste inferior nō po
tuisset per querelā adiri nō poterit etiam p appellationē ex
traiudicialē, ꝛ sic in vltominus itineris arreptio que plus nō
14 est q̄ appellatio operabitur illo casu effectū appellatiōis. † ꝛ
sic habetis duo elicere. primū est appellatio extraiudicialis
non potest interponi ad eum qui p querelā non potest adiri.
15 q̄ est potius querela q̄ appellatio. † Secundo habetis id qđ
pollicitus sū vobis in. c. bone. supra eo in differētiis q̄ aliud
operatur itineris arreptio in appellatiōe iudiciali vel in actu
iudiciali q̄ in actu extraiudiciali. nam in appellatiōe siue actu
iudiciali itineris arreptio ad inferiorem operatur effectū ap
pellationis. In actu autem extraiudiciali ita demū operatur
effectū appellationis si adeatur siue arripiatur iter ad iudicē
qui alias per querelam adiri posset. q̄ tunc itineris arreptio
16 nō operatur effectū appellationis. † In pposito ergo gl. no
stra. inquantū vult in tertia parte in itineris arreptione for
mā appellationis esse seruandam ad hoc vt habeat effectum
appellationis gl. bene loquitur. ꝛ nota eā. Nec obstat si oppo
nat de tex. nostro. vbi nulla mētio fit nec de forma nec de cā.
q̄ loquitur sm antiqua tempora sm que non requirebat ex
pressio nec alia forma in appellatione. ij. q. vj. c. ad romanam.
Nos loquimur sm iura hodierna per q̄ superuenit forma ap
pellationis. c. vt debitus. j. eo. ꝛ. d. c. j. inquantum autē vult q̄
si subdit' hꝫ cām cū episcopo q̄ itineris arreptio ad archi
episcopū operatur effectum appellationis. nec excommuni
catio postea lata tenet ꝛ postea gl. mutat opi. dicite q̄ male
mutauit ꝛ melior est prima sententia. nā lꝫ in causa subditorū
episcopi inter eos subditos vertente archiepiscopus p q̄relā
adiri non potest, ꝛ sic non principaliter. tamen in cā subditi
cum episcopo bene archiepiscopus est iudex. ꝛ principaliter
pōt adiri de eo quia defferri ad archiepiscopum. c. pastoralis.
in principio. vbi illa pbantur. ʒ. de offi. ordi. ergo cū in causa
subditi ꝛ episcopi archiepiscopus possit principaliter adiri ꝛ
querelari ad eū. ergo itineris arreptio ad eū interposita etiā
ab actu extraiudiciali operabitur effectum appellationis. Et
sic non valebit excōmunicatio postea lata.

Summaria.

1 Appelare ex qua causa liceat.
2 Appellationem frustratoriam omni modo prohibitam videri.
3 Rescripti verba quomodo accipienda.
4 Argumentum a contrario sensu quando non procedat.
5 Appelationes vel exceptiones remotas accipi debere de his que, iure expresse non sunt.
6 Cause, ap. remota, effectus ꝛ nu. 9. ꝛ a quo tolli possit ibid.
7 Appellationem licet sit defensio, tolli posse.
8 Decretālis pastoralis corrigitur per cap. vt debitus.
10 Appellatio an statuto tolli possit
11 Delegatus an possit tollere appellationem ꝛ quid in legato a latere. nu. 18.
12 § porro. cap. super questionum. ʒ. de offi. deleg. limitari.
13 Lex imperatores. ff eod. limitatur.
14 Appellationi in dubio an debeat, deferre iudex.
15 Appellatio an ab aduersario impediri possit ꝛ quid facere debeat delegatus.
16 Delegatus quo casu causam sub delegare possit. ap. remota.
17 Appellationem partium consensu tolli posse.
19 Clausula ap. remota quibus casibus habeat locum vel non ꝛ. nu. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30 31. 32.
20 Appellationem remotam ad incidentia vel emergentia non extendi.
33 Clausula ap. remota quot ꝛ quos effectus pariat. vsque ad finem.

1 Pastoralis. † Pro euidentia sciendū q̄ sm antiqua tempora p
mittebatur appellatio ex omni causa dūmodo non
esset manifeste friuola. c. ad romana ij. q. vj. etiā
si esset dubia an esset iusta vel ne. c. puenit. c. consuluit. ʒ. eo
dem. postea frequentata clausula ap. remota in scriptis solū
permittebatur appellare i casibus a iure expressis vt hoc tex.
nostro. postat per. c. vt debitus. j. eodem est inductum vt in
omni appellatione requiratur causa iusta quando a grauami
ne appellatur. imo ex qua cunq̄ minima causa licitum est apel
lare dūmodo sit iusta. c. de appellationibus. ʒ. eodem. postea
inductum est per iura noua vt nominatim causa exprimatur
ꝛ in scriptis. c. cordi. eodem titu. li. vj. Et q̄ esset licitum aliā
prosequi quam in scriptis expressam. cle. appellanti. eo. ti. hoc
dicit vsque ad vers. verum per clausulam ap. re. videtur inhi a
2 bita omnis appellatio que non est a iure expressa. h. d. † No.
ta ex tex. ibi frustratoria appellatio etiam si expresse non inhi
beatur videtur semper a iure ihibita. et est ratio quia cessat
causa finalis appellationis que fuit relaxanda grauamina. c.
suggestum. ʒ. eodem. Sed frustratorie appellans nō videtur
3 grauatus ergo ꝛc. † Nota ex tex. ibi. a iure non indulget ver
ba rescripti etiam odiosi debent intelligi vt aliquid operent
nam remotio appellationis dicitur esse odiosa q̄ tollit defen
sionem. c. cum speciali. §. porro. j. eadem. ꝛ tamen illa verba
appellatione remota. extenduntur vt aliquid operentur nō
solum ad remouendum appellationem friuolam. sed etiam
ad remouendum omnem appellationem iustam dummodo
nō sit a iure expresse approbata Et ideo infert hic Panor
mitanus q̄ statuta quantumcunque odiosa ꝛ correctoria de
a bent intelligi vt aliquid operentur[a] etiam per impropriatio
nem verborum. adducit tex. in. c. si sententiam. in fi. de senten
tia. ex. li. vj. in. l. si stipulatus fuero per te. ff. de verborū obliga b
Et voluit hic Bald. qui dicit casum esse meliorem de iure in
lege heredibus. §. finali. ff. ad trebelianum facit quod notat
Bart. in. l. iij. col. j. ff de dāno in fecto. in lege secūda. ff. de vsu
cap. in. l. fina. §. in computatione. C. de iur. deliberan. quod
notat Ange. in. l. vij. ff. de condi. insti. quod notat glo. in. l. lo
cationis. ff locati. in. c. si romanorum. xviij. di. not. ꝛ Bal. i.
l. si quando. C. de inoffi. testa. non. tamen fieri debet impro
priatio q̄ trahat ad iniquitatē. ita Domi. Ant. in capi. penul
4 timo. ʒ. de restitutione spoliato nota Ange. l. d. l. vij. † ꝛ ideo
etiam si a contrario sensu sumendum esset argumen. ꝛ resulta
ret legum correctio licet tūc regulariter non debet sumi argu.
b a contrario[b] sensu. c. significasti. ꝛ ibi gl. supra de foro compe
tenti. capitulo vnico. de etate et quali. lib. vj. ꝛ ibi glo. habet
i. l. prima. §. huius rei. ff. de offi. eius cui mandata est iurisdi
ctio in. l. conuenticulam. C. de episcopis ꝛ cle. tamen vt statu
tū aliquid operatur etiam si corrigat ius commune sumas
argumen. a contrario sensu gl. est in. l. nulli. in principio. C. de
episcopis i clericis quā ad hoc ponderat Fulgan. l. vt liberis
C. de collatio. ꝛ Ludo. de roma in. l. si cum dotē. in principio
ibi hoc voluit Baldus. ff. soluto matrimonio puta disponit
sta tutū q̄ non extantibus filijs masculis filia femina dotata
succedat illud statutū intelligendū vt iacet nihil operaretur
vltra ius commune. quia de iure cōmuni filia succedit parti
sicut ꝛ masculi. l. si. C. de libe. prete. vt aliquid operetur sumit
argumen. a cōtrario sensu. ex quo statutū voluit nō extātib'
masculis filiā succedere ergo a cōtrario videt velle q̄ extanti
5 bus masculis filia non succedat. † Et per pdicta isert hic bal.
q̄ sicut rescriptum appellatione remota non excludit appel
lationem in iure expressam. ita stante statuto q̄ pcedat ad ex
ecutionem instrumēti omni exceptione remota intelligetur ō

a ❡ Aliquid operentur. Adde qđ nunquā verba sic sunt intelligenda vt superfluo videantur apposita vel frustra si alius sanus intellect' possit eis dari secundum Pan. de ca. in consili. cccclx. versic. verba autē nunquā in. ij. volu. l. j. §. si. de iureiur. l. iij. §. non frustra. de legati. pre. cū si.

b ❡ A contrario sensu. Adde alex. in consi. ccv. Inci. magnifice p̄ etor. in. iij. volu. fol. xcij. ꝛ in consi. cccl v. incip. pōderatis his in. ij. volu. fol. clxx. viij. ꝛ hꝫ locū i statutis q̄n statutum dixerit superfluū sm Pan. de ca. in consilio. xcviij. in. ij. lib. versi. cōstat enī argumētū. vide enī Alexa. i cō sil. clix. icip. visi ꝛ oportune. ij. vol. quasi ptorū cōsil. vide Flo. l. l. ex eo ff de testi. ꝛ q̄ ibi dixi i apostil. ad ipsū de materia vide dio Feli. misc significasti de fo competenti.

exceptionibus que non sunt in iure expsse. Et sic nõ intelliget
tur exclusa exceptio solutionis vel nouationis. de qua ꝯstat p
publicum instrumentum. Et ideo non intelligetur exclusa ex
ceptio que sumitur a cessante substantia dispositi in statuto vł
sensu statuti puta ex quo statutum dicit de instrumento exe
quẽdo, ergo a ꝯtrario si opponat nõ esse instrumẽtũ vel esse
falsum vel non factum a tabellione vel simulatum vel nõ solẽ
ne quo casu cum non instruat mentem non potest dici instru
mẽtũ. l. notionẽ. §. instrumentorum. de verborum significatio
ne. tales exceptiones non erunt exclusẽ. de hoc tamẽ dicite vł
per Bart. in. l. i. §. parui. ff. q̃ vi aut clam p canonistas ma
xime Panormitanum in capitulo ex parte. el secũdo supra de
offi. delegati p Dominum Antonium ⁊ Panormitanum in
c. itẽ cum quis. supra de restitu. spo. p domi. Anto. ⁊ Imo. in
c. cũ Jo. supra de fide instrumẽ. p Imol. in repetitione. c. cum
contingat. in. xxvij. car. supra de iur. p Cardi. in cle. i. §. penul.
6 de seqst. pos. ⁊ fruc. † Nota ex tex. ibi poterit emendari q̃ clau
sula. ap. re. lz impediat appellationem in casibus qui non sunt
expressi a iure. tamen si iusta sit cã grauaminis etiam in iure
expressa potest iudex ad quem admittere appellationẽ ⁊ gra
uamen reuocare per viam appellationis sm cõmunem intelle
ctum. lz aliqui voluerunt tenere q̃ p viam querele ⁊ non viã
appellationis qz in simili videmus q̃ vbi appellatio ex priui
legio persone est exclusa scilicet in preeminentiã iudicis. l. pri
ma. ff. de offi. pfec. pto tamen contra talem sententiam licitum
est supplicare ⁊ querelare authentica q̃ supplicatio. C. de pci.
impera. offer. c. in ex literis. ⁊ ibi notatur supra de in integrũ
resti. Ita in simili quando remouetur appellatio in rescripto.
7 tamẽ communis opi. est q̃ per viã appellationis † Et ex pdi
ctis habetis notare q̃ licet appellatio sit defensio. d. c. cũ spe
ciali. §. porro ⁊ defensio sit de iure naturali. l. vt vim. ff. de iusti.
⁊ iure. cle pastoralis. de re iud. ⁊ ius naturale tolli nõ possit. v.
di. §. di. Inno. ⁊ alij in. c. que in ecclesiarum. ẽ. de cõsti. §. sz na
turalia. insti. ⁊ iure natura. gen. ⁊ ciuil. tamẽ appellatio potest
p rescriptum tolli. vt hoc tex. ⁊ est ratio. nam lz defensio tolli
non possit. tamen modalitas siue forma de defendẽdo bñ po
test tolli. qz illa est inducta a iure positiuo. ⁊ ideo cum appel
latio sit huiusmodi. s. forma defensionis inducta a iure positi
uo non mirum si põt p superiorem tolli. Et ita Bartolus in
simili in extrauag. ad repri. in vbi. sine figura. Ita do. Anto.
hic. ⁊ in. c. i. in. i. car. ẽ. de rescrip. ⁊ facit glo nota. in. l. sed ⁊ si p
ptorẽ. §. sed si dũ decreto. ff. ex qbus causis ma. qd nottat pa
normitanus post Bal. in. c. quoniã frequenter. an prin. vt lit.
nõ ꝯte. Et Bar. in. l. titia. ff. de accusa. Gl. in verbo expresse.
in fine Duo. habetis ex glo. primũ. q̃ ita demũ intelligat tex.
noster permittere appellationem in casibus in iure expssis qñ
illi casus sunt expssi in specie ista. i. qz expresse ius disponat q̃
vbi adest clausula ap. re. propter tale grauamen potest appel
lari vel tolli. Sed communiter in hoc reprobatur gl. qz nimis
restringit textũ nostrũ imo hoc est de mente text. secundum
communiter omnes q̃ vbicunque in iure exprimit q̃ aliqua
causa sit iusta cã appellandi. licet illud ius nõ loquatur in ter
minis quãdo concessum est rescriptũ. ap. re. puta in capi. signi
ficante. vel in capitulo rodulphus. ẽ. de rescriptis. illis omni
bus casibus etiã si rescriptum habeat clausulam appellati. re
8 mota licitum erit appellare. vt hoc text. nostro. † Secũdo ha
betis ex. glo. q̃ per decretalez vt debitus. clausula appellati.
re. hodie nihil operetur. ⁊ sic q̃ decreta. nostra sit correcta. ⁊
in hac opinio. vbiqz persistit gl. ⁊ Innocẽ. hic dicit q̃ dicẽtes
in cõtrariũ somniant. Hostien. hic. ⁊ qui post eũ scripserunt
in hoc somnium. Innocen. inciderunt tenentes q̃ imo per de
cretalẽ vt debitus non annullet effect⁹ cle ap. re nec decreta.
nostra sit correcta. mouentur, qz iurium correctio est euitãda.
capitulo cũ expediat. de elect. libro vi. Secundo adducũt tex.
in capitulo inquisitioni. ẽ. eodez vbi papa dubitauit de effectũ
hu⁹ clausule appellati. re. an extendatur ad omnia in rescrip
to posita. certe si per decre. vt debitus effectus clausule esset
sublatus supernacuũ esset dubitare ⁊ magis stringit ille te
xtus supernacũ esset dubitare ⁊ in agis stringit ille textus ex
quo positus est post decreta. vt debitus. nam compositores q
nihil superflui se apposituros profitent supra in prohemio.
certe eam decreta. ibi non apposuissent si iam fuisset sublat⁹
effectus eius clausule per decreta. vt debitus. imo dicatis cla
rius q̃ ista decreta. ⁊ capitulo vt debitus fuerũt edita per in
nocenti. tertium ⁊ capitulo inquisitionis fuit editum per Gre
gorium nonum qui fuit post innocen. tertiuz ad quid fuit ne
cesse Gregorium respondere ad consuetudinez illã ⁊ cõdere
illam decretalem si per capitulũ vt debitus. ista decretalis fu
isset correcta ⁊ sublatus effect⁹ clausule ap. re. Preterea de
creta. vt debitus in genere loquit qñ appellatio a grauamine

dicitur esse iusta quando exprimitur causa grauaminis pba
bilis. nec tangit aliquid quando per rescriptũ est exclusa ap
pellatio. sed decret. a. nostra i specie loquit que appellatio dica
tur iusta qñ per rescriptum apponitur clausula ap. re. ergo dic
ta lege generalis non corriget istam in speciem loquẽtẽ lege
doli clausula. ff. de noua. lege sanctio legũ. ff. de penis. Sz imo.
cum generi per speciez derogatur regula generi de regulis iu
ris. libro. vi. illa decretalis generalis restringet per decreta.
nostrã vt iste casus sit exceptus vt sit sensus q̃ ex decret. vt
debitus fiat regula q̃ vbicunqz qs est grauatus vel allegat
se grauatũ iusta cã grauaminis ⁊ hoc exprimit in appellatiõe
valeat appellatio. Fallit vbicunqz in rescripto ad esset clausu
la appella. remo nã tũc nõ sufficit cãm grauaminis esse iustã et
probabilem ad hoc vt admittatur appellatio vel valeat de ne
9 cessitate. sz reqrit q̃ ista cã in iure sit expssa vt hic tex. † Sed
p cõplemẽto materie tres sunt principales qstiões circa istã
clausulã appellati. re. prima quis possit appellationẽ remoue
re. secũda an regulariter ⁊ quibus casibus illa clausula operet
effectum. tertia qui sint effectus huius clausule. Circa primum
dic q̃ princeps supremus potest remouere appellationez in
terris ecclesie. s. papa vt hoc tex. capitulo super questionũ. in
princi. c. pastoralis. §. preterea. ẽ. de officio delegato in terris
impery ipse imperator. lege. prima. §. i. ff. a quib⁹ appellare nõ
licet item. lex vniuersalis potest appellationẽ tollere. capitu.
vt inquisitionis de heret. libro vi. l. i. ff. de offic. prefec. pret.
itẽ omnis princeps nõ recognoscens superiorem siue de iure
siue de facto. Bald. in lege nouum. C. eo. ita hic Panormita
nus nã tales principes equiparantur pape vel imperatori in
terris suis Innocentius in. c. cum Jo. tabellio. supra de fide
instrumẽtorũ. c. quanto. supra de iure dominus Antonius ⁊
alij in capitulo cũ omnes. ẽ. de constitu. ⁊ in capitulo cum te.
ẽ. de sententia ⁊ re iudi. Barto. in. l. hostes. ff. de. cap. ⁊ post.
10 re. Bar. in lege in fraudez. ff. de pupb. haud. † Item statutum
ciuitatis vel ipsa ciuitas in his est in quibus de minori magi
stratu appellandum est ad maiorem ipsius ciuitatis. nã tunc
possit appellationem remouere in preiudicium sui magistra
tus. alias regulariter p statutũ nõ põt tolli appellatio vt vo
luit ioannes And. in. c. si. co. in. libro. vi. voluit Bartolus in
lege prima. §. interdum. ff. a quibus appellare non licet in le
ge finali. ff. de aqua plu. ar. Baldus in lege finali. C. de tẽpo.
appella. voluit barto. in lege omnes populi. ff. de iustitia ⁊ iu
re. Et etiã voluit Baldus in lege programmati. C. comi. vel
episto. notant cano. in capitulo venientes. ẽ. de iureiurando.
Baldus in lege finali. C. de senten. ⁊ interloc. omnium iudi.
in lege si appellatus. C. eo. in. l. cũ de consuetudine. ff. de legi. in
in repeti. §. ius autem ciuile. in. viij. columna institu. de iusti. et
iure. in lege prescriptione in. viij. colũna. C. si contra ius vel
vtilitatẽ publicã in lege cum anterioribus. §. aliud. C. de tẽpo.
appel. Petrus de ancharano in capitulo primo in. iij. carta.
de cõstitu. Bel. in lege prima. ff. de offici. prefec. preto. in. §.
qb⁹ in. a constitutione. C. in lege prima. ff. de constitut. princi
pum. Ludoui. in rubrica de arbitris in. xxij. columna Bar. in
consilio quod incipit. ciuitate tridentina. Ange. in. l. ij. ff. de re
iudic. Dicam aliquid latetti remissiue in capitulo interposita
§. alia denique infra eodem. ⁊ ibi ponam vnam cautellam in ma
11 teria. † Põt etiã delegatus a principe remouere appellatio
nem in certis casibus. nã licet regulariter dicat q̃ delegat⁹ et
cum clausula appella. re. nõ põt ipse alteri subdelegare appel
latione remota vt est textus in capitulo super questionũ. §. si
v. ro. ẽ. de officio delega. Bal. in. l. ij. C. eodem in fi. tamen de
legatus in preiudicium suum põt subdelegare re. appel. Ita
est textus in. l. fi. C. de senten. ⁊ inter locu. omni. iudi. ita intelli
git Ange. in. d. l. i. §. i. ff. a qui. appel. nõ lic. Et ideo lz de sub
delegato appellãdũ sit. ad subdelegatẽ. d. c. super questionũ.
§. porro. tamen illo casu si appellabitur ad eũ quia sibi piudi
cauit subdelegãdo appel. re. sed appellabitur ad aliũ superio
12 rẽ. † Et sic habetis limitationẽ ad id qd dicit gradatim esse
appellandum de subdelegato ad subdelegantẽ. d. §. porro. qz
hoc casu fallit. ⁊ est ratio. qz sua tacita renunciatione videtur
sublatus de medio sicut in simili. in capitulo si a subdelegato.
⁊ in. c. si is cui de offici. dele. libro. vi. ⁊ idem dicit ibi Angel.
p illam. l. de ordinarijs inferioribus a principe committenti
13 bus ap. re. † Ex quo infert limitationẽ ad. l. imperatores. ff. e.
que vult in ordinarijs esse gradatim appellandum. qz fallit il
lo casu qñ ordinarius commisisset ap. remota. Secundus ca
sus in quo iferior põt remouere appellationẽ. s. ab iterlocuto
ria, qz ab iterlocutoria qlibet iferior poterit ihibere appella
tionẽ cũ sit minoris piudicũ qz interlocutoria fert de respicie
tib⁹ negociũ principale si nõ emendat appellationem ab inter
locutoria tamen poterit postea emendari per appellationem
a diffinitiua.

a diffinitiua.c.fina.eo.titulo libro.vi.τ cle.fin.eo.ti.ideo non
mirum si inferior pōt remouere appellationem ab interlocu-
toria.ita Bar.τ angel.in.d.l.si.per illum text.Sed idē Bar.
in.d.l.i.§.i.tenet contrariū.Et contrarium tenet hic Panor.
τ imol.qui q̄ inferior non possit remouere appellationē. hoc
est proditum eo qr nō potest derogare iuri superioris ad quē
per appellationem cā est deuoluenda.d.c.venientes. sed illa
ratio habet locum τ in interlocutoria τ in diffinitiua.ergo τ.c.
Et ideo dicit ibi Bar.in.d.l.i.in conclusione.τ q̄ tā de iure
canonico q̄ de iure ciuili inferior non possit inhibere appella
tionem nisi friuolam.τ tunc parum aut nihil operaf talis in-
14 hibitio.†Tertius est casus quando causa appellationis vide
tur friuola.sed appellans aliquo colore vel excusatiōe aliqua
illā palliat ita vt credatur dubia,vel etiā casu quo cā appella
tionis non esset clara sed dubia an sit iusta vel ne.in his cū iu
dex a quo non teneatur deferre sed tamen ratiōe dubij posset
deferre poterit inferior committere cū hac cōditione vt huiu-
modi dubijs appellationibus non possit deferre.τ sic in hoc
remouere appellationē.Et ita dicit hic panor.se dare nouū
intellectū ad illam.l.si.nec illo casu videf derogare iuri superio
ris.qā omnino ipse inferior cōmittens ex quo appellatio erat
dubia potuisset non deferre.ergo poterit etiā cōmittere et in
commissiōe inhibere ne huiusmodi appellatiōibus deferatur
15 †Quart⁹ τ vltim⁹ est casus vbi inferior esset delegat⁹ cū clau
sula appellatiōe remota et τ ius pmitteret aliquo cām appel-
lari.sz ille q̄ quē appellaf aliqd possz opponere quominus illa
appella.pōbēdetef sub illo iure dādo aliquā istātiā vel omet-
ssitatē inter cām a iure expssz,τ istū hic cām posset subdele-
gare appella.re.s.ne illa specie admittatur appellatio.qr ipse
delegat⁹ potuisset nō admittere τ hoc mō intelligit Panor.
d.l.si.Sz iste intellect⁹ ē z.c.sup qōnū i pn.si.pn.i gnalitate
16 sui supra d off.dele.†Quint⁹ est cāus i.c.pastoralis.§.si.ā.de
offi.dele.qn pars maliciose pcurauit vt delegat⁹ auocaref a
principe ne posset in cā pcedere.tūc talis delegat⁹ cū hēat se
de necessitate abstinere in penā dolosi subdelegabit cām ap.
17 re.†Pōt ēt gsensus partiū remouere appellationē.erit i to-
tū quo ad oēm effectū remota.dū tū fiat i viā pacti vel renū
ciatiōis valide.s.i iudicio facte ita hic.d.Ant.alr renūciatio
appellatiōis nihil operef.qr notate ad limitationē.l.si.§.fi.
C.de tēpo.appel.τ faciūt p hoc gclusiōe notata i.l.i.C.d pac.
in.l.i.ff.de curato.dā.τ ibi hic.d.An.post.Hosti.i.d.§.fi.in.c.
pastor alis.q̄ vbi excludif appellatio a iure vel renūciatione
partis q̄ tūc ēt in cāib⁹ a iure regulariter pmissis nō poterit
appellare Ang.i gsi.clxxxvi.facit gl.i.l.tale pactū.§.q pmo-
cauit ibi bal.ff.de pac.facit gl.i.c.cū dilect⁹.i gl magna.i.si.ā.
de arbi.bal.i.d.l.si.§.fi.τ i.c.ex pte.ā.de rescriptis.†Sed qd
delegato de latere an poterit remouere appellationē.τ dicite
q̄ nō.gl.ē singularis i.c.q ad trāslationē i gl.mag.i.si.supra
de offic.leg.volūt.Spec.i titulo de lega.§.nūc ostēdēdū.vsi.
xiiij.τ facit.nā appellatio est remediū iuris.c.ad nostrā.supra
eodē capitulo cū specialī.§.porro infra eodē τ est ordo a iure
inuent⁹ vt dici.supra in rubrica.τ habef in.l.i.in princi.ff.eo.
sed legatus de latere nō pōt solēnitates iuris.nec remedia
tollere gl.in.c.si.de here.libro.vi.in clemē.sepe.in verbo.mā-
damus.de vbor signifi.in.c.statutū.§.si.de rescrip.libro.vi.
Notat imol.in clemē.si.in ij.col.de ele.Baldus.in.l.nec quic
quā.§.vbi decretum.ff.de officio pcō.ia.l.i ff.de fer.τ etiā in
l.rescripta.C.de pci.ipera.of.τ ita cōcludit panor.post imo.τ
ita bal.i.l.ij.C.eo.imo ēt si haberet potestatē legat⁹ cū clausu
la ap.re.nō tamē posset committere causaz ap.re.Bal.in.d.l.
ij.τ probaf optime in capi.super questionum.§.si vero.supra
de offi.io delega.iungendo cap.studuisti supra de officio leg.
Salicet.in.l.finali.C.de iurisdicti.om.iudicum.imo etiā si ha-
beret omnimodam potestatem τ baliam quo casu videf sibi
τ in ordinarijs,τ in extraordinarijs data potestas.τ in spiritu
alibus τ in tēporalibus,τ in ciuilibus.τ in criminalibus.τ vo
luit gl.que reputatur singularis in cle.vnica in verbo omni
modam.de foro competen.tamen non posset committere ap
19 pel.re.†Secunda est principalis q̄stio,an regulariter habeat
cā effect⁹ huius clausule,τ in quibus casib⁹ nō. Et dicite sm
dominum Antoniū.hic τ alios.aut mouetur appellatio ex
defectu forme,vel ex defectu cause.τ tunc in totum videtur re
mota quo ad omnem effectum.c.i.eo.titu.libro.vi.c.vt debi
tus.i.eo.aut remouef propter lapsum temporis vt in clemē.
sicut eo.titu.in.c.concertationi.eo.titulo libro.vi,vel propter
multiplicatē appellationum.l.vnica.C.ne li.tertio pro.c.sua
i.eodem vel propter manifestam contumaciam.c.le.si ante.de
dolo τ contu.habetur in lege ex contensu.§.si.ff.eodē.τ tunc
in totum videtur remota.d.iuribus.Aut remouef propter de-
licti notorietatem.c.consuluit el.i.supra eodem τc tunc in totū
ab ipsa diffinitiua est remota.s.a pena delicti.ita intelligiē
dicto capitulo consuluit cum similibus.et facit text.cū ibi nota
in capi.vt in quisitionis de here.libro vi tamen cū antequā
super pena pnūcietur equiratur q̄ iudex pnūciet notoriū
esse delictum et sic super qualitate pnunciet ab ista pnūciatio
ne super qualitate nō erit remota appellatio ita Arch.Io
andr.et Gemin.in dicto capitulo vt inquisitionis.Et do
Anto.τ Imol.hic τ ita baldus in simili.in lege cum proponas
20 C.de reb.cred.†Et sic habes inferre,q̄ licet a pricipali re-
mouetur appellatio,non tamen remouetur ab incidenti vel
emergēti.faciūt notata per Bal.in lege vnica.C.ne lic.tertio
prouoca.ideo poterit ab interlocutorijs in tali materia appella
ri per predicta.et no.Bar.in.l.constitutiones.eo.Arch.i.d.
capi.vt in quisitionis facie quod cōcludit paulus de castro
consilio.xxiij.incipiente viso puncto.vbi vult q̄ statutū loquēs
de appellatione diffinitiua non habet locum in appellatione
ab interlocutorijs.Aut remouetur appellatio propter priui
legiū persone iudicātis.vt in.l.i.§.i.ff.de off.prefec.preto.in.l.vni.
C.de sent.pref.pre.et tunc ex toto ad omnē effectum videtur re-
mota in viam appellationis quo ad effectum suspensiuū.ta-
men si appelletur resoluentur i viam querele.ita sicut potuis-
set principaliter per querelam adiri superior auth.que su
plicatio,C.de prec.imper.offe.c.cum ex literis.τ ibi habef.ā.
de in integ.restitu.ita illa appellatio resoluetur in viam que
rele.ita glo in clemētina.i.in verbo oneramus.de iure iurando
quā ita hic intelligit panor.imo.τ faciū quod notat.Bal.in.l.ij.
C.de re.cre τ iurein.iunctis que notāt.Gemi.τ petrus de an
chara.in.c.statutum.§.assessorem.de rescrip.libro.vi. Aut,
remouef appellatio statuto τ.tūc tribunal ad qd debet ap-
pellari sit sub potestate statuentiū erit remota appellatio q̄
ad omnē effectum.alias nihil.valebit tale statutū.Ita.d.an.
hic.τ faciūt q̄ dixi in prima principali questione.tamē i dubio
tale statutū remouēs appellationē si exprima verbā absolute
videf solum remouere a diffinitiua.nō aūtē ab interlocutoria
ita panor.hic.qr in dubio appellatione sulc intelligimus de
diffinitiua.gl.i.c.cū olim.ā.de testi.τ ibi.Imol.τ i.l.ij.§.biduū
ff.quādo appel.sit.notatur in.l.quod iussit.ff.de re iud.licet gl.
videtur cōtraria in cle.i.de sent.τ re iud.de quo ibi per Imo.
τ faciūt ad predicta que volunt bal.i.d.l.vnica.C.ne lic.tertio
pro.et in.l.vnica.C.de sen.prefec.que notat gemi.in.d.c.vt in
qsitiōis.aut remouetur a partibus.τ.tūc si fit in via valida vt
dixi supra in questione erit remota ad omnē effectū,alias nihil
operabitur.ita.d.Ant. hic remouetur per rescriptum princi
pis aut alterius habentis potestatē ita rescribendi.τ tunc fit
21 regula.† q̄ operatur plures effect⁹ de quib⁹ i.ij.qōne.τ facit
22 tex.noster.Fallit primo ista regula hodie d consuetudine qr
de consuetudie nihil operatur clausula ap.re.ita lapus alleg
tione sua.xxviij.ita Hosti.i titu.de offi.delega.§.quid sit eius
officium.ad finē ita Spec.e.ti.§.i qb⁹.v.ego dico.aug.i.l.si.
23 C.de sen τ interlo.om.iud.ita.d.an.hic.circa fi.† Fallit scō quā
do remouef a crimine notorio.nā tūc respectu pnūciatiōis su
p notorietate crimi.is nil operabif talis clausula qr vbicūq in
rescripto opponitur clausula ap.re.circa materiā vbi ius cōe
remouet appellationē nihil amplius operatur illa clausula q̄
ius cōe.c.licet.ā.de offi.ord.sed si a iure pp̄ter notorietatē cri-
minis remouef appellatio intelligitur remota sup ipso prin-
cipali.non autē super interlocutoria qualitatis.s.notorieta-
tis.d.c.vt in quisitiōis τ ibi Arch.τ.ā.dixi.ergo ita si remo-
tur in rescripto nihil operabitur quo ad illam qualitatē noto
rietatis.τ ex hoc habetis inferre tertiam falleutiam magis ge
neralem q̄ vbicunq rescripto apponitur illa clausula in mate
ria in qua ius cōmune prohibet certo casu appellationē.puta
in materia correctionis regulariter.nunc talis clausula iterpre
tatur sm ius cōe nec aliud operatur.tex.est τ ibi.d.Anto.τ a
24 lij in.d c.licet.an corrigēdis.† Quarto fallit quādo tractaf de
preiudicio alterius q̄ iudicis rescribentis.puta quia papa re
scribit cōmittendo ordinario puta alicui preposito causam s
qua erat ordinarius.τ dicit ap.re.de illo pposito appellandū
erat ad episcopū.τ de epō ad archiepm.τ sic gradatim talis clau
sula in preiudiciū horum inferiorū nihil opabif.qr opabif solū
in preiudiciū rescribentis.s.pape ita Imo.post.d.Anto.in.d
ca.licet.τ ibi nouissime.quod tū non audeo affirmare qr est z
generalitatem tex.τ nimis restringeret istam decre.videte
25 ibi.† Fallit quinto in executore beneficiali qui non citata par
te exequitur vt merus executor nam circa istum clausula ap.
26 nihil operabif.ita lapus allega.sua.xxix.τ ita hic.d.pbat† Sex
to fallit vbicunq exprimeretur verbū sententia,qr diceretur a
tua sententia ap.re.nam tūc circa interlo.nihil operaref qr cū
verba rescripti debeant capi.proprie.c.si.i.de ver.sig.l.nō ali
ter.ff.de le.iij.videbif solū remouere a sentētia diffinitiua.qr

illud tantum proprie, importat verbum sententia vt predixi, nõ
autem ab interlocutoria. et ita sensit hic panor. tñ in cõtrarium
facit quod voluit Jmo. in. d. cle. j. de sen. et re iud. vñ ibi vult
in materia indifferenti appellatione sententie comprehendat
interlocutoria per gl. ibi tamen simpliciter phibito p statutũ
vel rescriptũ appellatione voluit bal. q̃ super emergentib⁹ et
sic sup interlocutoria videbit phibita sz sup decisiuis et sic sup
diffinitiua bal. in. l. si ex cã. §. nũc in minorib⁹. p illũ tert. ff. de
mino. facit qđ scribit post Jo. an. in. c. vt inquisitionis. ver. si
27 cu. nõ obstãtib⁹. de here. li. vj. et sensit hic bal. i. ij. col. † Septi-
mo fallit postq̃ appellationi a iudice a quo delatũ est. nã tũc
nihil eum adiuuabit illa clausula ap. re. ita Jmo. hic. et facit. c.
28 cum appellationibus. e. ti. li. vj. † Octauo fallit quo ad effectũ
deuolutiuum. nam ad impediendum ne p appellationẽ cã de-
uoluatur ad superiorem, et possit superior adiri nihil operat
talis clausula. intelligite p viam querelle nã poterit adiri etiã
in casibus in quib⁹ a iure nõ permittitur appellatio. dixi i tex.
29 hic in ver. sed si appellãs. et ibi notaui. † Nono fallit respectu
appellationis per superiorem admittende. naz sicut cogit su-
perior admittere appellationem iustam qñ nulla ad est clau-
sula. ita non obstãte illa clausula coget lz in rescripto fuerit
dictum ap. re. Ita panor. hic in si faciunt que habent in. c. vt
constitueret. et in. c. de sancto. l. ol. in. c. exigunt. j. q. vij. in. c. bo
ne memorie. ii. de postula. prelato. in. c. cupientes. §. denique de
electione. lib. vj. vbi qñ gratia depẽdet ex iusticia cogitur su-
perior dispensare et gratiã facere vt notãt domin⁹ Anton⁹
et Panormitan⁹ in. c. at si clerici. §. de adul. ii. de iud. ergo ita
ex quo appellatio est iusta cogetur superior illã admittere nõ
30 obstante. d. clausula. † Decimo fallit vbi illa clausula appone-
ret in rescripto p non habentez potestatem eam apponendi
31 vt dixi in prima questione. nam tũc nihil operatur. † Undeci
mo fallit quo ad preiudicium tertij. quia talis clausula nõ ope
retur in pr̃iudiciũ tertij. c. sup eo. vbi casus not. ii. de offi. dele.
Bar. in. l. j. §. j. ff. a qb. ap. nõ lz. Et iõ stante statuto in ciuita
te per qđ excludatur nullitas vel appellatio tale statutũ etiaz
non operat quo ad pr̃iudicium tertij. ita dominus Antonius
consi. xvij. quod incipit. iesu xp̃i et c. in questione p̃dicta. Duo
decimo fallit in casibus a iure expressis. naz vbicũque a iure ex
presse permittitur appellatio talis clausula nihil operabit vt
hoc tex. nostro ibi nisi indulgeẽ et est rõ sm. d. Ant. hic. nam
cause iuris cũ ius ipsuz notoriũ sit dicunẽ notorie. l. assiduis.
ff. de leg. ij. ergo et c. Tertiodecimo fallit vbicũque cã sit noto-
ria. quia notoria sit iniusticia. nam etiã si ille casus nõ sit ex-
pressus in iure specifice, tñ illa est regula q̃ vbi notorium est
grauamen clausula ap. re nihil operatur. ita est tex. et ibi glos.
in. c. ex conquestione. ii. de restitutione spoliato. ita est tex. quẽ
ad hoc dixit notãdũ. d. Anto. in. c. inter ceteras. ii. ti. j. Quar
todecimo fallit post inhibitoriam missam a iudice ad quẽ. nã
tunc de cetero nihil operabit. d. clausula ita Jmo. hic et faciũt
32 q̃ habent. in. c. nõ solũ. §. si. e. ti. li. vj. Quintodecio fallit vbi p
q̃relã principaliter superior adiret. nã lz clausula illa excludat
appellationẽ no excludit q̃rellã vel aliã viã nullitatis. c. cõcerto
tatiõi. e. ti. li vj. ca. pastoralis. §. p̃terea. et ibi habet. ii. de of. de
leg. Sextodecimo vbicũque vno casu tñ esset remota. puta ab
interlocutoria. nã tũc quo ad alium casũ puta diffinitiuã nihil
opabit vl ecõtra. c. quasio. i. ar. xxv. di. c. nonne. ii. de p̃sum. ita
Ange. et imo. i. l. j. §. j. ff. a q. ap. nõ lz. xvij. fallit vbicũque papa
vel ali⁹ supremus princeps ex certa scia appellationẽ recipet
nã tũc excludit ois effectus hui⁹ cle. d. c. pastoris. §. p̃terea.
xviij. et vlt. fallit circa retractationẽ attentatorũ principaliter et
via ordinaria petẽdã. nã autẽ i via priuilegiatiua atẽtati. nã
p̃cipaliter poterit peti attẽtata reuocari nõ obstãte illa clau
sula. ita panor. in. c. vt debit⁹. in p̃n. j. e. Succedit tertia q̃stio
p̃cipalis. s. quos effect⁹ paria clausula ista ap. re. D. Anto.
in. c. vt debitus. in. ij. charta. j. e. ponit multos effect⁹. vos di-
cite q̃ prim⁹ est effect⁹ qr de iure antiquo appellabat dũmo-
do cã nõ esset friuola manifeste. c. ad romanã. ij. q. vj. p decre.
vt debit⁹ inductũ est. vt debeat cã rationabilis exprimi. hui⁹
clausule effect⁹. induci vt, etiã nõ sufficiat cãm rationabilẽ ex
33 primi lz dz esse in iure expressa. vt hoc prin. † Scđus est effe-
ctus. qr secundũ rescriptũ impetratũ facta mẽtiõe de p̃mo. lz
nõ facta mẽtione de illa clausula i p̃so apposita est surrepti
ciũ. c. ceterũ. ii. de rescrip. qr cũ sit not. clausula exprimi debuit
in rescripto ad vitanũ surreptionẽ. c. ij. ii. de dolo et cõtu. c. inter
34 monasteriũ. cũ similib⁹. ii. de re iudi. † Terti⁹ est effect⁹, qr si
a cõcessum est rescriptũ cũ illa clausula et postea cõcedat aliud
rescriptũ siue priuilegiũ generale vt omni casu possit appela-
re. tale rescriptũ generale restringit p clausulã etiã i p̃mo re-
scripto appositã. vt possit appellare i casib⁹ a iure expressis.
35 et nõ aliter. c. j. ii. de rescrip. † Quartus est effect⁹, qr appella-
gulariter eximit appellãtẽ a potestate iudicis a quo. vt. c. j. in.
sequenti. lz p istã clausulã nõ erit exẽptus nisi appellet in casi-
36 bus a iure expressis. † Quint⁹ est effect⁹, qr appellatio extin-
guit p̃nũciatum inspecto statu p̃senti. l. ij. ff. de pen. l. a. i. si. ff. ad
turp. et tñ vbi adest ista clausula nõ operat effectũ extinctiuũ
37 nisi in casibus a iure expressis appellet. † Sextus est effect⁹,
qr appellatio habet effectum suspensiuũ inspecto statu futuro
vel ẽx p̃terito. ca. venientes. ii. õ iureiur. ca. pastoralis. §. p̃terea.
ii. de offi. dele. et tñ vbi est illa clausula operabit effectũ susp̃e-
siuũ solũ in casibus a iure expressis. et hos tres effectus voiõt
doc. hic ex mente tex. nostri dum prohibet appellationem to-
taliter respectu iudicis a quo. nisi in casibus a iure expressis.
38 † Septimus est effectus qr p̃dẽte appellatiõe nõ est sñia exe
cutioni mandanda. c. super eo. el. ij. et ibi vidimus. ii. eo. l. non
tomũ. ff. eo. secus est vbi adest ista clausula. qr tũc impedit tan
tũ executio vbi appellat in casib⁹ a iure expressis. ita Jmo.
hic p hũc tex. lz Panor. in. c. vt debitus. j. eo. dixerit q̃ imo
põt sñia indistincte executioni mãdari quoque inferiori ꝯtra-
terit q̃ papa ex certa sciẽtia admiserit appellationẽ p. c. pasto
ralis. §. p̃terea. de offi. deleg. a. sed melior vr̃ declaratio Jmo.
cũ oĩno clausula ap. re. operet in casib⁹ a iure expressis. et ad
hoc qđ in diffinitiua qñ ab ea appellatur dicã in. ca. vt debit⁹.
39 ii. allegato. circa tex. An. i si. C. de sen. et iterlo. om. iudi. † Octa
uus est effect⁹ qr vbi adest illa clausula attentata p iudicẽ a q̃
vel etiã partẽ non reddunt nulla nec in vi ã attentati possunt
annullari nisi vbi appellat i casib⁹ a iure expressis. ita Pa
nor. in. ca. vt debit⁹. in p̃n. j. eo. hq tamẽ. v. effect⁹ p̃xime p̃ce
dentes nõ haberẽt locũ si iudex a qua detulisset appellationi
per. c. cum appellationib⁹. e. ti. lib. vj. vel si iudex ad quem mi-
sisset inhibitoriã iudici a quo p. ca. nõ solũ. §. j. la. eo. ti. libro.
vj. vel si papa ex certa sciẽtia commisisset causam appellatio-
nis quo casu videtur hunc clausule derogare p. ca. pastoralis.
§. p̃terea. ii. de offi. delega. vel traxisset ex certa sciẽtia cãm
ad se. per. ca. vt nostrorum. j. e. iuncto. d. §. p̃terea. nã i istis ca-
sibus appellatio indistincte effectum exemptionis extinctiuũ
suspensiuum executionis impeditiuũ et attentatorum retra-
40 ctiuũ operaret. † Nonus est effectus, quia censura post ap-
pellationem interpositam lata regulariter est nulla. ca. p tuas.
j. de sen. excõ. tamẽ vbi adesset illa clausula et appellaret in ca
sibus a iure non expressis valeret censura siue excõicatio. ita.
41 Panor. hic q dixit notañ. pro liminatiõe. c. p tuas. † Decim⁹
est effect⁹, qr impetratio facta in cã appellatiõis nõ facta mẽ
tione specialiali de appellatione interposita in casu a iure per-
misso quando adest. d. clausula vel non facta mentione de ipsa
42 clausula reddit surreptitia. nec vz. d. §. p̃terea. † Undecimus
effectus, qr regulariter a diffinitiua licituz est appellare sine
expressione cause. et sufficit dicere appello. quando incõtinẽti
l. j. §. si. cum. l. seq. ff. eo. gl. in. c. j. in verbo statuit. eo. titu. lib. vj.
tamen vbi adest illa clausula a diffinitiua non appellabitur
nisi expressa causa. et intelligatur an sit de casibus a iure ex-
pressis. gl. est no. et ibi doctores in capitulo romana. §. sin au-
tẽ eodẽ ti. libro. vj. Dicit tamẽ. Do. Anto. et Panormita. in
capitulo vt debitus. in. iij. col. j. eodem quod hoc dictũ est ve
rum. sed p causa sufficiet dicere appello. quia volo nõ proba-
tum probare per. ca. cum Joannes. ii. de fi. instrumẽ. cum sin.
D. Anto. adeo in capitulo ex conquestione. de resti. spo. in fi.
43 † Duodecimus est effectus. qr sicut respicit illa clausula cãm
cõuentiõis ita porrigit etiã effectũ ad causaz reconuentiõis.
ca. ij. ii. de mut. pet. faciunt notata in clemẽ. sepe. §. verum. et ibi
per gl. de ver. sig. Tertiusdecimus est effectus, quia si cõmit-
tatur causa ordinario ap. re. etiam inter suos subditos cũ alte
ret modus procedendi videbitur delegatus nõ autẽ exercitata
iurisdictione ordinaria. capitulo licet in corrigeñ. secundũ vnũ
intellectum. ii. de offi. ordi. faciunt notata per gl. et doctores in
44 ca. cũ aliquibus. de rescrip. libro. vj. † Quartusdecimus est
effectus: qr si duo fuist dati delegati cũ clausula illa et vn⁹ sub
deleget alteri vel velit subdelegare college collega põt recu-
sare illũ cõsocium subdelegatũ vel subdelegationẽ sibi factaz
ne vulneretur sua delegatio. qr admisso subdelegato preiudi-
caret sibi respectu huius clausule ap. re. ca. super questionũ. §.
45 si vero. vbi tex. ii. de. offi. delega. † Quintusdecimus est effect⁹
quia vbi adest illa clausula non potest ipetrans rescripti cũ
ea renunciare huic clausule. qr est effectus communis etiã ad-
uersario per ea que habentur in. c. ex conquestione. et in capi-
tulo audita. ii. de resti. spo. in capitulis qui. de pcura. lib. vj.
in. l. petende. C. de temp. in integ. resti. pet. et facit tex. in dicto.
46 c. ij. ii. de mut. pet. † Sextusdecimus est effect⁹, qr vbi de ꝯsen
su partiũ est apposita in rescripto illa clausula excludit omnẽ
penitus appellationẽ. ita Bald. in. l. ij. C. eodem et sensit hic.
Do. Anto. Decimusseptimus est effectus. qr hec clausula ex

cusat

cusat iudicem qui non detulit appellationi pena de qua in.c.
de pulore.§.e.de quo dicitur vt ibi dixi.vult Panor.in.d.c.vt
debit°.Imo hic.D.Anto.in.ca.pastoralis.§.fi.post Hosti.
§.de offi.deleg.voluit vnū notabile q vbi a iure vel a conuē
tione partium remouetur appellatio,tūc non hz locū iste tex.
vt in casibus ex iure expressis liceat appellare q ac illis casi
bus appellatur.& intelligitur remota ad oēm effectū appl'o.d.
Anto.hic.& sequitur alij.Decimusoctauus effectus est,quia
vbi est clausula ap.re.appellatio nō iustificatur per obi ītio
nē probationis.ita.D.Anto.in capitulo secūdo.de his que
fi.a ma.per.ca,sequitur versus verum.

Summaria.

1 Appellatio eximit appellantem a potestate iudicis.
2 Iurisdictio iudicis a quo, sopitur per appellationem.
3 Appellatio interposita secum trahit executionem,
4 Excommunicatio qñ non suspendatur per appellationem.
5 Excommunicatus quis non probatur per denunciationem.
6 Excommunicatus ob vnam causam,si appellat,hoc operatur saltem appellatio,quod non poterit amplius ob eam causam excommunicari.
7 Excommunicatus ab homine,debet euitari a scientibus, ne dum excommunicatus a Canone.
8 Appellatur ab executore,si modum excedat.
9 Sententia corporalis,vt sortiatur suam executionem.
10 Appellatio extinguit pronunciatum,& executionem pronunciati.
11 Appellatio quare excommunicationem non suspendat? Et numero.12.
13 Excommunicatio cur nō feratur,nisi precedente peccato mortali.& nu.14.15.16.17.&.18.
19 Excommunicatio an dicatur durare,quo ad omnes effect°, ex quo appellatum est.
20 Gesta cum excommunicato,medio tempore,quo pendet appellatio,valeant ne & teneant?
21 Excommunicato subtrahuntur omnes fructus, modo egestate non laboret.
22 Excommunicatus an differat a relegato?
23 Suspensus ab officio,vbique est suspensus.& an a beneficio? nu.24.25.
26 Suspenso prouidendum,ne egeat, & mendicet.
27 Excommunicatus si quis fuerit iniuste, recuperat fructus sibi ablatos.
28 Excommunicatus perdat ne administrationem beneficij,vt fructus.
29 Excommunicatus possitne denunciari pendente appellatione?
30 Denunciatio excommunicationis non impeditur per appellationis pendentiam.

VErum. A sn̄ia excōmunicationis appel-
latio interposita eius executionem
denūciationēq nō impedit.& interea fruct° bñfi
cij ipsi excōmunicato non dabunt.h.d. Diuidit
in duas. In prima narratio. In scd'a decisio. Scd'a ibi nos
1 itaq.†Not.ex tex.ibi: eximit q appallatio eximit appellātē
a potestate iudicis a quo.& de hoc in.ca.si a iudice.& in.ca.nō
2 solū.eo.ti.li.vi.& faciūt q̄ dicta sunt.§.in rubrica.†Not.ex tex.
tex.ibi:dormitasse q p appellationē sopit iurisdictio iudicis
a quo & sic habetis hic tex.fz.d.Anto.& inno.q appellatio nō
in totū extinguit pnūciatū sz suspēdit q dicūt verū suspecto
statu pterito vel futuro.sz inspecto psenti bñ extinguit pnū-
ciatū & iurisdictionē iudicis a quo.l.scd'a.ff.de pē.& dixi supra
3 in rubrica.†Not.ex text.ibi:cū excōmunicat° &c,rationē quare
te appellatio interposita ab excōmunicatiōe ipsaz excōmuni-
cationē nō suspēdit q trahit secū executionē.ita hic Papa.
&,ex quo ista ratio exprimit hic a.l.cōiet i ñ.gl.in.l.quāuis.C.
4 de fideius.& dicā in gl.latius.†Not.ex tex.ibi p denūciationē
q quotiēscunque act° de futuro tēdit ad executionē necessa-
riā,act° de pterito,q act° p actū mediū nō est suspēsus:vt hic
excōicatio nō suspendit p appellationē.certe nec act° q tēdit
ad executionē istu° facto pterito suspēdet p hūc mediū actū,
& ita in simili faciūt notata.i.c.cōstitut°.§.e.& et gl.in cle.vni-
ca.de testi.& et notata in.c.si ā.de pbi.vbi pbat q sicut cōsti
tutio nō respicit pterea ita nec futura q̄ tēdūt ad executionē
pteritorū.& ita pt itelligi tex.fz panor.hic i.c.cū tu.j.de vsur.
5 †Not.ex tex.ibi:nō ligat.q p denūciationē excōicatiōis qs
nō pbat excōicat°.nā si denūciatio nō ligat excōmunicatū.er
go alio nō pcedēte denūciatio nō pbat excōmunicationē &
ita hic Panor.ita est gl.i.c.pia.in v.nemē.quē dixi hoc pce-
dere i grauib° nō leuib° de excep.li.vi.&.c.lz de sen.excōmu.
6 lib.vj.†No.ex hocmet tex.ibi nō ligat fz bal.hic q excōica-
tus ob vnam causam si appellet saltem hoc operatur appel
latio.quod nō poterit ob illam causam ampli° excōmunicari
ita textus hic dum ponderat quod denunciatio nō ligat.q.d.
q si ligaret denunciari non posset.ergo nec excōmunicari
de nouo & faciunt que habent in.c.ad reprimēdā.§.de offi.ordi
vbi appellatio ab excōmunicatione bene operatur effectū de-
volutiuū licet nō excommunicationis o e preterito suspensiuū
faciunt notata in.ca.ad audientiam.& in ca.dilecti.§.eo.bonus
tex.in.ca.per tuas.ibi Panor.circa prin.& in pen.col.j.de sen
7 excom.†No.ex text.ibi vt aliōs euitetur.q nō solum excom-
municatus a canone,debet euitari a scientibus vt in.c.cum nō
ab homine.j.de sen.excom.sed etiāz excommunicatus ab ho
mine quod patet qr denunciatio fit vt illi sciant & ita euitēt
nō aūt vt aliquid de nouo operetur.Et sic habetis q denūcia
tio fit ad finem vt habeatur noticia de excōmunicatiōe.& ita
excōmunicat° vitet & nō ad aliū finē.imo a scietib° sine denū
ciatione vitari dz vt patet p tex.ibi aliōs quasi sentiat q ab
ipso excōmunica. ex quo scit eū excōmunicatū dz statiz vita
ri sine alia denūciatione.de hoc in.d.c.cū nō ab homine.c.cū
excōmunicato.&.c.qm̄ multos.xi.q.iij.ita Panor.hic.Not.ex
tex.pu̇entus ecclesiastici &c q excōmunicato possunt subtrahi
ecclesiastici pu̇entus durante excō.de quo dicā in gl.in verbo
excusatione.ibi.c.significauerit illud arg nō cōcludit fm bal.
nā absolutoria nō trahit secū executionē statim lata sn̄ia.sed
stat in pēdenti vsq ad.x.dies.qd patet.qr si ille vellet petere.
j.x.dies nō posset opponi exceptio absolutiōis.qr est exce-
ptio rei iudicate & rēs iudicata nō dicit nisi post decē dies.ca.
qd ad cōsultationē.de re iudi.l.j.ff.de re iud.cū autē stati sen
tentia absolutoria nō hz in se executionē qr stati nō nascit ex-
ceptio nō mirū si eo tēpore quo est in pēdenti potest ab eo
appellari.qd secus est in excō.qr illa est gladius penetrabi
lis q statim percutit & penetrat.vt dictū est in.ca preterea.§.
eo.& pbat in text.nostro.ideo per appellationē nō debet sus
8 pendi.†In ca.ibi qd ad cōsultationē.illud arg.etiā nihil con
cludit qr ab executore appellat si modū excedat iurib° allega
tis in gl.& dicit modū excedere qñ egredit metas cōmissiōis
sibi facte ad exequēdū.vel egredit pnūciationē quā exequit
d.c.qd ad cōsultationē.sed in casu nostro d.est q̄ facit executio
nē excō.vt hic in tex.nec exequēdo modū excedit qr pnunciās
hoc determinabat vt iste esīz excō.& de v̄bo ad v̄bū exequit vt
ille pnūciauit.& ideo sicut ab executo. quin d excedit modū
nō pōt appellari ergo nec ab executione .l.que modū nō exce
dit.In ca.ibi.l.furti.ista ratio nihil cōcludit.nā q cōdēnatū
de furto sequat infamia est executio.l.i.l.i.ff.de his q no.infa.
l.nō pōt.ff.de furt.ergo executio.l.lz nō principalis executio
sentē tie sed accessoria.nam principaliter sentētia fert super
furto nō super īfamia.modo succedit regula q accessoriū re
la riter sequitur suū pricipale regula accessorium.de regu.iu
libro.vi.sed per appellationē a cōdēnato de furto interpo-
sitā cū super ipso furto nōdum fit executio:& mādata sentētia
& indigeat facto hominis ad plenā executionē.s.vel ad penā
p furto inferēdā vel restitutionē rei furtiue suspendit princi
pale super quo lata est sententia.ergo nō mirū si infamia que
accessoria magis de facili suspendit.& executio iuris super in
famia facta per appellationē retractat qr corruente principa
li corruit accessoriū.sed in casu nostro quod excō.fit ligatus
illa est executio iuris pricipaliter de eo facta super quo est p
nūciatū.quia ipse pnūciās principaliter voluit hūc esse excō.
ideo cum nō alterius rei accessoria nō ita retractatur sicut in-
9 famia per appellationē.†Glo.in.l.si.C.si a non cōpe.iu.fiūt
adducit aliud fundamentū.nam sententia corporali lata pro-
pter delictuz qua quis damnatur ad mortē sortit executionē
a iure statim quo lata est qr statiz efficitur seruus pene qui
ad mortē dānatur.l.qui vltimo.ff.de pen.Et tamen a tali sen
tentia pōt appellari lege non tantum.ff.de appel.l.addictos.
C.eodē.&.C.de episcopa.audien.ergo non est bona ratio quia
excommunicatio hz executionem iuris ideo appellatur ab
ea.& ita transit.ibi gl.Sed respōdet hic Bald.quod i sentētia
corporali licet ius faciat executionem non tamen plenam qr
superest factum hominis super executiōe corporali.quod in
sententia fuit magis principale.vnde non mirū si appellatio
cum non inueniat executionē plenam sententie factam fuisse
propterea operatur effectum non solū circa id q restat agē
dum scilicet executionem facti sed etiam circa id quod iā erat
factum.scilicet executionem iuris.Nos loquimur in excōmu
nicatione que a iure habet plenissimā executionez.neq expe

ctat factum. non mirū si res de se imperfecta quo ad executio-
nem magis de facili retractatur quam ea que est perfecta se
cūdū Baldum. Panor. m. adducit quartū fundamentum de
10 l.ij.ff.de pen. † Ubi appellatio extinguit pronūciatū. ergo et
extinguet executionem pronunciati. q̄ est accessoria. sed dicite
quod illa lex loquitur in his que non habent plenā executio
nem tempore appellationis. quia cū non sint plene roborata
magis de facili possunt tolli, nos loquimur in his que habēt
plenam executionem tempore appellationis. que cū habeāt
plenum robur nō ita de facili tolli possunt. et sic stat firma ra
tio tex. nostri tanq̄ principalis q̄ ista sit ratio quare ab ex-
communicatione nō appellatur quo ad suspendendū effectū
eius quia a iure sortitur executionē statim ex quo lata est. vt
11 vult tex. et ita videtur satis conari sustinere Bal. † In ea. ibi
non appellatur. habetis ex glo. aliam rationē quare appella-
tio excommunicationem non suspendit. qꝛ in ea nō est homo
qui ligat sed deus. xi. questione. iij. capitulo nemo. el primo. iō
sicut a sententia suppremi principis non appellat. l. prima. C.
de senten. prefe. preto. Ita ab hac sententia que potius vr̄
dei quam hominis non appellatur quo ad effectū suspēsiuū.
Ista ratio impugnat hic a Panormita. primo per ea que ha
bentur in. ca. tum liberis. ẽ. de in integ. resti. in authen. q̄ sup-
plicatio. C. de prec. impera. offe. qꝛ sententia principis per sup-
plicationē suspenditur. ergo ita dicendū esset in excommu-
nicatione. Scdo deus ligat in excommunicatione si iusta est.
secus si iniusta. ca. cū eterni. de senten. et re. lib. vi. c. a nobis. el
ij. ī. de senten. excommu. et tamen siue iusta siue iniusta sit ex-
12 communicatio nō suspenditur p appellationē. † In ea. ibi. ca.
cum apud. Glo. ponit duas alias rationes que ad vnū tēdūt
scilicet qꝛ homo debet crescere propter meritum. et ex constitu
tione ecclesie excommunicatio est medicinalis, propterea san
cti⁹ duxit canon vt excōmunicatio executionē habeat et ei pa
reat quā vt p viam appellationis subterfugiatur. vt propter
bonum obedientie homo crescat. et illa ratio comprobatur in
capitulo. i. de sentē. excom. li. vi. et in. ca. per tuas. ibi ne cōtēne
re videat. ī. de sen. excō. In ea. in si. Ista so. recte intelligendo
eadē est cū ratione tex. lz per alia verba. nō vult Bernar. q̄
excōmunicatio nō habeat specialē naturā ab alijs sentētijs. lz
sicut alie snīa q̄ plenā sortiūtur executionē a iure p appellatio
nē nō suspendunt ita nec ista. alie autē q̄ executionē hominis
desiderant suspēdunt p appellationē. et sic est ratio de qua in
tex. qꝛ excōicatio executionē secū trahit ppterea non appellet
quo ad effectū suspensiuum. Et si dicatis q̄ est ratio quare ex
cōicatio hz executionē a iure magis q̄ alie snīe regulariter.
dicite q̄ ratio est q̄ ponit glo. in. ij. et. iij. ratione hic, vt homo
crescat p meritū obediētie. Et qꝛ est poti⁹ medicina q̄ pena
obediēti. Alia fuit et serta rō in ordie Hosti. q̄ rō meli⁹ iudi-
cio meo vr̄ ratio quare executionē hz excōicatio a iure q̄ qua
re nō possit appellari. s. qꝛ excōicatio afficit aīam. ca. a nobis.
el. ij. ī. de sentē. excō. c. si qs propterea. et ibi habet. ī. de reb. ec.
nō alie. anima est qd̄ indiuisibile. iō materiali telo offendi nō
pōt sed offendit inuisibili telo. modo cū excōicatio sit qd̄ inui
sibile quatenus ligat animā inuisibilia momēto trāseunt. et fa
ciūt q̄ vidimus in ca. pterea. ẽ. ea. nō mirū si momēto et illico
ex quo excōicatio lata est volnerat animā et sic habet execu-
tionē a iure statim. et ideo non mirum si p appellationem non
suspendit. et sic ratio Hosti. iuncta cū ratione text nostri erit
13 optima. † Septima fuit ratio. qꝛ excommunicatio non fertur
nisi precedente peccato mortali. ca. nemo. el. ij. capitulo quicūq̄
capitulo nullus. xi. q. iij. sed peccatū mortale p appellationem
nō tollitur. ergo nec excommunicatio. Ista ratio non conclu-
dit vniuersaliter. pone eni q̄ excommunicatio sit iniusta nul-
lo peccato mortali precedente certe tenet lz ferri nō debeat. c.
ij. xi. q. iij. Et tamen generaliter dicitur hic q̄ excommunica
tio non suspenditur per appellationem ergo intelligimus de
14 iusta siue iniusta. † Octaua fuit ratio. D. Anto. quia excōmu
nicatio fertur ex potestate clauium. vt habetur in. ca. ab excom
municato. ẽ. de rescrip. in. c. si sacerdos. ẽ. de offi. ordi. et meli⁹
absolutio ipsa de necessitate requirit claues sacerdotales ad
hoc vt ab excommunicatione sit absolutus. ca. a nobis. el. grā
de. ī. de sen. excom. notatur in. d. ca. ab excōmunicato sed ap-
pellās hoc casu nō dicit vti ministerio clauium. nō mirū si p
appellationem non suspenditur effectus excōmunicationis q̄
sola absolutione tollit Panor. reprehendit. D. Anto. p tex.
in. l. furti. in prin. ff. de his qui not. infa. nam infamia nō pōt
tolli a parte nisi a solo principe. l. i. §. de qua. ff. de postul. ca-
pitu. cū te. ẽ. de re iudi. et tn̄ tollit p appellationem. d. l. furti.
Sed respondete vt dixi in principio glo. ex mente Bal. secun
adducit, Papa pōt tollere excommunicationem vnico ver-
bo sine alia forma absolutionis. cle. si summ⁹ pontifex. de sen
tem. excō. imo cōstitutionē faciendo pōt statuere vt excom-
municatio que quandoq̄ voluit habeatur pro non facta. et nō
valida vt ex retro gl. est figurāda in cle. i. in verbo p infec. de
immu. eccl. ergo ita potuit. l. statuere vt secuta appellatione p
excōmunicatū habeat excōmunicatio pro nō lata. multo ma-
gis suspendatur. sed fatebor ingenue quod lex facere hoc po
tuisset. sed disputamus quare hoc non facit imo contrarium
15 permiserit. † Nona est ratio. d. Card. hic qui dixit q̄ cū excō-
municatio magis accedat interlocutorie q̄ diffinitiue vt no-
tat in rubrica. et in. ca. p tuas. ī. de sen excō. in interlocutoria
statim p appellationē nō suspendit effectus ille suspensiuus,
sed pendet ex futuro euētu, l. an appellatio censeatur iusta vel
iniusta. c. non solū. eo. ti. li. vi. iō excōmunicatio p appellatio-
nem non dicatur mere suspēdi vt de presenti dicam⁹ eā suspē
sam. et ita dat nouum intellectū ad hunc tex. sed stabit excōica
tio in pendenti. qꝛ si pronunciabit appellationē iustā excōmu
nicatio iudicabitur non valuisse si pnūciabitur iniustam ap-
pellationem excōmunicatio vt ex retro tenebit. Ista ratio re-
probat a Panor. qꝛ videmus q̄ suspēsionis snīa est interlocu
toria, et tn̄ dicimus q̄ si suspensio est spiritualis quo casu hz
vim censure non suspenditur p appellationē. c. is cui. in fi. de
sentē. excō li. vi. si est temporalis puta a beneficio vel ingressu
pomerij suspēdit p appellationē. vt gl. in. d. c. is cui. ecce ergo
qualiter sententia cēsure hz qd̄ pcipuū ab alijs interlocutorijs
circa effectū appellationis. ergo nō est bona ratio. card. preter
ea in sententijs censurarum non hz locū fictio vt ex retro. c.
16 preterea. et ibi dicit. ẽ. ergo. &c. † Decima fuit ratio q̄ ponit
Bar. in. l. si. C. si a nō cōpe. iudi. quē panor. male refert. qꝛ vo
luit ibi Bar. q̄ propterea p appellationē non suspēdat excōi
catio qꝛ est medicinalis et cōditionē hz in se vt isto purgāte
cōtumaciam debeat tolli et pp̄a purgandi est in facultate ex
cōicati. qꝛ si est excōicat⁹ de facili pōt petere se absolui iurā
do stare mādatis ecclesie cauēdo vbi dubia offensa. satisfacie
do q̄n manifesta et si nō pōt satisfacere excusat. c. p. et. g. ẽ. de
offi. deleg. habet in. c. odoard⁹. de sol. et vbi nō pōt dare illam
cautionē admittit simplex iuratoria. vt notat in. c. quamq̄. de
vsur. li. vi. in. c. venerabilib⁹. §. secus. et in. c. solet. de senten. ex-
cō. li. vi. et ita intelligit. c. ex pte. el. i. ī. de ver. signi. Unū cū iste
possit absolui de facili et hoc grauamē releuare a se sit i pote-
state sua qꝛ iurādo absoluet nec aliqd dānū patitur. nō mirū
si iura q̄ nō pmittūt appellationē nisi grauato. c. ad nostrā. cū
si milib⁹. ẽ. eo. voluit illi dare remediū appellationis ad excō
municationē suspendendā. qꝛ respectu illius ligaminis est me
dicina. et intus hz remediū releuandi se. s. iurando. iō ad hūc
effectū appellatio non operabit. Sz qꝛ et excōicationis po-
tuit grauare istū iō quo ad effectū deuolutiuū et effectū vt p
iustificationē nō presumat ius hn̄ permisit appellationem. ca.
ad reprimendū. et ibi glo. et doc. ẽ. de offi. ord. Ista rō in excōi-
catione optime cōcludit. sed qꝛ eadē est regula in alijs cēsuris
que est in excōmunicatione vt etiā per appellationē nō suspē-
dant. c. is cui. §. si. de sen. excō. li. vi. et tn̄ ille nō semper releua
tur p cautionē. pone enim q̄ quis sit suspensus ppter crimen
et non ppter cōtumaciā vel interdictū sit latū ppter crimē q̄
fieri pōt vt dixi in. c. ad hec cōstitutum. ẽ. eo. certe tūc nō habe-
bit locū ratio Bar. et tn̄ illa censura nō suspēdet p appellatio
nem. d. c. is cui. Sed non esset sacrilegiū tenere q̄ in sentētijs
cēsurarū propter crimen et non contumaciam illatis nō habet
locum ille. §. si. nec iste tex. sed tunc suspendat huiusmodi cen
sure per appellationem ita tenet Panor. in. ca. sepe. et ibi po
suit in gl. in verbo rata. ẽ. codē. et hoc modo sustinebitur opi.
17 Bar. † Undecima est ratio Panor. hic q̄ propterea appella-
tio nō suspendet excōmunicationem propter bonum obediē-
tie et etiā quia vbi tractatur de periculo anime melius est time
re culpā vbi culpa nō est. ca. ij. ī. de obser. ieiu. et securior pars
capitur in foro anime. c. iuuenis. ī. de spon. et iō p anima iudi-
camus in dubio gl. in capi. vnico. ẽ. de seru. iō non mirum si
cum excommunicatus in dubio immiscendo se sacramentis
incurreret periculum. c. per tuas. ī. de sen. excō. dicimus q̄ et
per appellationem illa excōmunicatio non suspendit. nec ob-
stat dictum Inno. in. c. cū super. ẽ. de offi. dele. et in. c. bone. el
ī. ẽ. de elec. et q̄ not. gl. in. d. c. ad reprimēdā. vbi cōcludit q̄
appellatio tollit presumptionē que est p excōmunicatione vt
sit iusta. qꝛ respondet q̄ illud est, verū quo ad cōmodū aduer-
sarij vt ipse p hoc nō releuet. quo minus in cā appellationis
habeat etiā iustificare excōmunicationē. Sed quo ad dubiā
conscientiā et vt excōmunicat⁹ abstineat se a sacramētis per ap-
pellationē non tollitur presumptio que resultat ex excommu-
nicatione ad hoc vt excommunicatus sibi precaueat. Sed cō-
tra. Panormitanus facit dictū Innocen. in capitulo cum tu.
ẽ. de testi. vbi volnit q̄ excommunicatio in foro penitentiali
presumatur

presumatur iusta licet cõtra eam opponatur. qꝛ securior pars
est capiẽda sed in foro iudiciali ⁊ in foro fori in dubio p̃sumatur non tenere ⁊ non ligare. nam nos tractamus non solũ in
foro anime an appellatio suspẽdat sed in foro iudiciali etiam
qđ patet dum querimus an possit denunciari pendente appel-
latione. item an fructus beneficij debeãt isti subtrahi. vt hoc
tex. in fi. ergo non est bona ratio Panormitani. ꝙ securior
18 pars est capienda ⁊c. †Duodecima ⁊ vltima est ratio Pan.
hic quia appellatio nõ extinguit sed suspendit pronunciatum.
capitulo venientes. s. de iureiuran. c. pastoralis. §. preterea. s.
de offi. deleg. si non extinguit appellatio ab excõmunicatione
remanet ergo excommunicacio. modo effectus excommunica-
tionis est inseparabilis ab excommunicatione. qꝛ fieri nõ po-
test quod non liget. ergo appellatio ab excommunicatiõe in-
terposita hunc effectum non suspendet ex quo non tollit actũ
⁊ actus non potest stare sine illo effectu. Sed illa est ꝯtra tex.
in. l. ð. ff. de pe. ⁊ in. l. i. §. fi. ff. ad turpil. ⁊ contra ea que dixi in
no. ex mẽte. d. Ant. ⁊ Imo ⁊ que firmaui supra in rubrica qꝛ
appellatio inspecto statu p̃senti bene extinguit p̃nunciatũ er
go extingueret excõicationem ⁊ per consequens eius effectũ
quod negat tex. noster. ⁊ ideo ratio. Panormitani nõ bona.
sed restat defensata pro magis sustẽtabili. ratio tex. nostri co-
adiuuata per secundã ⁊ tertiam rationem gl. vel melius per ra
19 tionem Hosti. †Glo. in verbo secũ trahat. Duo habetis ex
glo. Primũ nunquid excõicatio ex quo appellatum est dica-
tur quo ad omnes effectus durare. circa quod dicite aut noto
rium est appellationem fuisse iniustam ⁊ tũc per talem appel-
lationem excõmunicatio non suspenditur. nec etiam postea la
ta annullatur. c. cum appellationibus. eo. tit. lib. vi. c. vt debi-
tus. s. eo. aut notorium est appellationẽ esse iustã ⁊ tunc quo-
minus liget lata excommunicatio nõ operetur appellatio. vt
hoc tex. nostro. sed quo ad effectũ deuolutiuum ⁊ etiaꝫ ad sus
pẽdendũ suspitionem que erat pro sententia quod sit iusta.
iuxta notata in capitulo. in presentia. s. de renuncia. in. l. he-
rennius. §. gata. ff. de eui. in. c. cum ad sedem. supra de rest. spo.
⁊ tunc appellatio bene operatur capitulo ad reprimendam. ⁊
ibi notatur supra de offi. ordi. habetur per. d. Innocen. in di-
cto. c. cum super. s. de off. deleg. Sed si appellatio precessit ex-
communicationem illo casu excommunicatio non valebit. ca-
pitulo dilecti. ⁊ ibi dixi. s. eod. aut sumus in casu dubio ⁊ tunc
si excommunicatio precessit appellationem dicite vt dictũ est
in precedenti membro quando notorium est appellationẽ te-
nere. si autem excõmunicatio secuta est appellationem ⁊ tunc
pẽdebit ex dubio euentu. quia si pronunciabitur bene appella
tum non valebit excõmunicatio. si pronunciabitur male ap-
positum valebit. capitulo licet. in principio. eodem titu. lib. vi.
⁊ ita intelligitur. c. per tuas de sen. excommu. potest nihilomi
nus interea petere absolui ad cautelam. d. c. per tuas. ⁊. c. solet.
de senten. excommu. lib. vi. tamen per desertionem appella-
tionis illo casu non conualidabitur excommunicatio. Ita no-
tatur in. c. sepe. s. eo. ⁊ etiam in dicta. ca. licet. ⁊ ita. do. Anto.
20 hic. †Secundo habetis notare ex glo. nunquid gesta cũ excõ-
municato hoc medio tempore quo pẽdet appellatio valebũt
⁊ tenebũt ⁊ dicite secundũ do. Anto. ⁊ Panor. hic aut loqui-
mur in his que sunt publici officij puta esse iudicem, ⁊ tunc ex
quo per appellationem res est dubia ⁊ ille excommunicatus
tolleratur valebunt gesta per eum. c. ad probandum. s. tit. pri
mo. iij. questione. vij. §. verum ⁊ faciũt notata in. l. barbarius.
ff. de offi. preto. ⁊ in capitulo sciscitatus. s. de rescrip. ⁊ aliquid
tetigi in capitulo preterea. s. e. aut loquimur de his que gerũ
tur nomine priuati officij vt gerere negotia sua esse procura-
torẽ ⁊ similia. Et tunc gesta cum isto excõmunicato non ob-
stante quod postea appellauerit non valent nec tenent qꝛ in
his que geruntur nomine priuati officij per excõmunicatum
non adiuuat tollerantia. licet adiuuet in his que gerũtur no-
mine publici officij ita Innocen. in. c. cum dilectus. s. de con-
sue. ⁊ faciunt notata in ca. veritatis. s. de dolo ⁊ contu. nos lo-
quimur quo ad penam irregularitatis incurrendam. ⁊ tunc
appellatio habet excusare excommunicatũ ex quo per appel-
lationẽ est excommunicatus qꝛ potuit verisimiliter existima-
re illam non tenere. ita Panor. hic. ⁊ Imo. ⁊ faciunt notata in
capitulo apostolice. s. de cle. excom. mini. ⁊ in dicto. ca. licet. sic
ergo. dũ gl. hic vult ꝙ pẽdente ap. collatio beneficij facta excõ-
municato valet ⁊ tenet, dicite ꝙ male loquit̃ qꝛ acceptare be-
neficiũ quo ad excommunicatũ est priuati officij. ⁊ ideo nõ de
valere data etiam tollerantia illa collatio per notata in. d. c. cũ
21 dilectus. ita Panor. hic. †Gl. in verbo subtrahuntur. ibi in
capitulo diaconi. habes ex gl. qđ excommunicato subtrahun
tur fructꝰ omnes, dũmodo egestate nõ laboret. sed gl. postea
in vltima sui parte ponit veritatem quod imo in totum aufe-
rantur fructus excommunicato nec precauendum sit qđ ege-
state non laboret. nec obstat ca. studeat. l. distinctione. qꝛ loqui-
tur in deposito. nã deposito bene debet prouideri ne egesta-
te laboret. ⁊ est ratio differentie. quia depositus non habet in
facultate sua vt a depositione releuetur. ⁊ ideo iura mitius
agunt cum eo excommunicatus autem habet in facultate sua
vt absoluatur cauendo stare mandatis ecclesie vel satisfacien-
do cum possit. capitulo ex parte. ex primo. infra de verborum
significatione. ⁊ vbi satisfacere non possit per inopiã excusa-
tur. c. p. ⁊. g. ⁊ ibi Inno. s. de offi. delega. c. odoardus. infra de
solu. si tamẽ fame periret excommunicatus tunc in viam elee-
mosine sibi prouideri debet. vt vult hic gl. in vltimis verbis.
per quam elicit Panormitanus. quod excommunicato non
est faciẽda eleemosina nisi fame periret. faciũt notata in capi
tulo quoniam multis. xi. questione. iij. ⁊ facit quod notabili-
ter voluit Baldus in. §. finitur. insti. de vsufruc. vbi dixi per
excõmunicationẽ vsufructuarij finiri vsumfructum. ergo cum
clerici in beneficijs non habeant plus iuris quam vsumfructũ
vt notat Joan. and. ⁊ alij in. c. presenti. de offic. ordi. libro. vi.
Archid. in cap. statutum. §. assessorem. de rescrip. lib. vi. Jo.
de ligna. in clementina gratie. de rescrip. habetur per scriben
tes in capitu. fina. de peculio clericorum non mirum si saltem
puniãtur clerici excommunicati fructibus beneficiorũ de quo
late Card. in repetitione capituli. perpendimus. j. de sentẽtia
excommunicatio. Gemi. in capitulo. preterea. xxiij. distinctio-
22 ne. †In ea. ibi. xvi. questione. j. c. illud inquantum glos. equi-
parat excommunicatum relegato. dicite qđ male loquitur. qꝛ
relegatus solum in vno certo loco videtur relegatꝰ. l. relega
torum. ff. de interdic. ⁊ relega. excommunicatus autem vbiqꝫ
idem est excommunicatus. xi. questione. iij. c. no. cure. ⁊ relega
tus non est in totum extra ciuitatem sicut excommunicatus in
totum est extra ecclesiam. gl. alibi equiparauit excommunica-
tum deportato in. §. media. institu. de capi. diminu. que etiam
non bene loquitur. qꝛ deportato sunt omnes contractus in-
terdicti. ⁊ etiam testamenti factio quod non est in excommuni
cato ita expeditum. vt notat Innocẽ. in capitulo veritatis. de
dolo ⁊ contuma habetur in capitulo decernimus. ⁊ in. c. solet.
in fi. de sentẽ. excommunica. li. vi. in authentica credentes. C.
de here. ⁊ per nouissimos. in. l. prima. ff. de testa. sed inquan-
tum glo. vult quod excommunicato non adimantur fructus
beneficij nisi per sententiam expresse adimãtur. ⁊ faciunt pro
ea notata in simili. in. l. si qua. per gloss. ff. ex quibus cau. ma.
Joan and. ⁊ qui ante eum scripserunt secuti sunt. gl. do. Ant.
hic Imo. ⁊ Panor. tenent contrarium. adducũt. i. notata per
glo. in. c. preter hoc. xxxij. distinctione. in principio. per Ant.
in. c. quotiens. de simo. notata per Innocen. in capitulo qua-
liter ⁊ quando. el grande. ad fi. j. de accusa. notata per Hosti.
in tit. de senten. excommunica. §. quis sit effectus. per Spe. in
titu. de expen. ⁊ interesse. §. fi. circa fi. adducunt etiã glo. hic. in
prin. dum vult ꝙ excommunicatus ex quo est extra ecclesiam
nihil de bonis ecclesie possidere potest. sed iste effectus qđ
excõicatus sit extra ecclesiã inest in sñia etiam si iudex aliud
nõ dicat. ergo in cõsequentiã veniet etiã effectus adẽptionis
bonorũ adducit Panor. tex. nostrũ in fi. hoc mõ appellatio
ab excõicatione non suspendit effectum excõicationis. etiam
quo ad fructus. ergo de necessitate dicendũ est ꝙ fructꝰ exp̃s
se nõ sunt adẽpti in sñia. nã si essent adempti expresse in sñia
tot essent sñie quot capitula. l. carmelia pia. ff. de iure. pa. l. etiã
ff. de minno. c. raynaldus. j. de testa. ⁊ sic due essent sñie vna ex-
cõicationis. alia adẽptionis fructuũ. sed appellatio bene sus-
pẽdit interdictionẽ fructuũ exp̃sse factã. c. is cui. §. fi. ⁊ ibi glo.
de sen. exc. li. vi. ergo nõ est dicẽdũ ꝙ excõicato expresse adi-
mant̃ fructꝰ imo tacite adimunt̃. qꝛ si expresse adimerent̃ per
appellationẽ suspenderet̃ talis effectus qđ negat tex. noster.
sed hoc nõ procederet qñ illa plura capitula se habent vnum
vt principale aliud vt accessoriũ prout hic qñ excõicaretur. et
quasi in cõsequentiã et quasi adimerentur fructus vnde vis
esset in modo p̃nunciandi. an eque principaliter adimeret in
sñia iudex fructus, an vero in quandã ꝯsequentiã sicut in si-
mili dicimꝰ. in. l. iij. C. si pẽ. ap. mors. interue. ⁊ in. l. j. C. si reus
23 vel accu. mor. fue. †In ea. ibi. lxiij. d. c. ij. habetis ex gl. ꝙ suspẽ
sus ab officio vbiqꝫ est suspensus. ⁊ est rõ fm doc. hic qꝛ suspẽ
sio ab officio afficit p̃sonã. ideo quocunqꝫ vadat erit suspensus.
sicut leprosus. Sed in veritate illa rõ videtur ꝯ tex. in. l. ex ea.
ff. de postu. vbi interdicto officio alicui postulãdi nõ p̃ hoc affi
24 cit̃ persona vt non possit alibi postulare. †Habetis aliud ex
glo. ꝙ suspensus a beneficio in vno loco põt alibi habere be-
neficiũ. ⁊ sic habes differentiã inter suspensum ab officio ⁊ su
spensum a beneficio. Uos vũ queritur an suspensus a benefi-
cio possit aliter beneficium habere, dicite ex mẽte Imo. do.

Anto.& Panormita.hic quod aut loquimur in suspensione
hominis aut in suspensione iuris.Si in suspensione hominis
& tunc si exprimat quod ab vno tantum suspendit ab alio non
erit suspensus vt hac glo.Si exprimit quod ab omnibus inte
dit suspēdere erit suspensus ab omnibus etiam alibi sitis.quia
respectu psone hz ptātē cū priuādi beneficijs alibi sitis.c.pos
tulasti.ē.de for.cope.in dubio aūt videtur solum suspendere
a beneficio sibi supposito.& nō ab eo qd alibi hz.l.cū vnus.§.
j.ff.de bo.auto.iudi.pos.faciunt notata in.c.a nobis.el.ij.j.de
sen.exc.in.c.ij.de cōsti.lib.vj.si suspensio est iuris inspicienda
est causa propter quā fert suspensio.si ppter cām vnius tātū
ecclesie in qua hz beneficiū.suspēsus est solum ab illis benefi
cijs que in illa ecclia hz.& nō alibi.c.cū in cunctis §.clerici.ē.
de elec.iūcto tex.in.c.si cōpromissarius de elec.li.vj.& est gl.in
cle.ij.in verbo beneficiorū.de vita & honest.cle.si cā nō respi
cit particulariter illā ecclesiā & tunc in dubio sicut cā est vni
uersalis vel indifferēs ita suspēsio erit vniuersalis ab oībus
25 beneficijs.d.c.si cōpromissarius in rōne sui.†Sed p cōple
mēto querit hic.d.Ant.nunqd ex quo quis est suspensus ab
officio si etiā a bñficio suspensus.& dicite cām esse inspiciendā
si est grauis videbit a bñficio suspēsus.vel etiā quia ppter cri
men suspendat.si est leuis vel ppter solā infamiam vt primo
casu extendat beneficiū.secundo nō nisi beneficiū consisteret
in distributionibus quotidianis.quia tunc indistincte suspen
sus ab officio cū distributiones quotidiane non percipiātur
nisi ppter officiū diuinū.c.vnico.de cleri.non resid.li.vj. tunc
suspēsio extendit ad beneficiū.ita gl.in cle.cupiētes.in gl.ma
gna.in si.de pen.& p hec cū suspēsio oīa beneficia auferantur
in penam delicti vt videbitis & est gl.in.d.clementina cupien
26 tes.in glo.magna.†Infert Pan.quod suspēsio puidēdū tamen
erit ne egeat vel mendicet in opprobrium cleri quia eadē est ra
tio quam dixi.ē.in deposito secus si esset suspensus ppter cō
tumaciam quia tunc non prouideretur sibi sicut nec excommu
nicato.& hoc modo declarat gl.no.in.c.cū vintoniensis.ē.de
27 elec.†In ea.gl.ibi.l.qui proprio habes ex hoc quod iste excōmu
nicatus licet post appellationem amittat fructus si tamē iniu
ste fuit excommunicatus eos postea recuperabit ex quo cōstat
iniustam esse appellationem secus si fuit iusta.& gl. approbāt
doctores dicunt tamen.d.Ant.& Imo.quod hanc recupera
tionem non facient in viā attentati quasi pen.ap.fint sibi abs
lati.sed faciet principaliter in viā iustitie querellando vel sup
hoc agendo.nā ex quo iure permittente isti fructus sunt sibi
ablati pend.appel.non potest fieri reuocatio in viam attētati.
quia quod fit.i.permittente penam non meretur.c. qui peccat.
xxiij.questione.iiij.l.gracchus.C.de adul.& allegat.d.Anto.
rotā ita tenere in decis.antiqs decis.cccxvj.& decis.sua.cccxl.
que incipit item si lata.in si.colū.Sed cui applicabuntur fru
ctus ablati excōmunicato dicite fm glo.not.in cle.ij.in verbo
suspensus.de vita & honestate clericorum.& sentit gl.in cle.si.
vt hi qui.in ver.dimidia.de eta.& quali.& Imo.hic quod si sunt
fructus beneficij.s.prebende applicantur ecclesie.si sunt fru
ctus distributionū quotidianarū accrescūt socijs.& ideo infert
hic Bald.& latius in.c.j.ē.de iudi.quod si excōmunicatus fuisset
postea ex indulgentia restitutus a papa quod nō recuperabit fru
ctus medij tēporis.nam restitutio nō operatur in preiudiciū
tertij.c.quāuis.de rescri.li.vj.l.j.& ff.C.de sen.pas.sed isti fru
ctus medij tēporis sunt alijs quesiti.ergo per restitutionem
28 illos non recuperabit.†Sed nunquid sicut excommunicatus
perdit fructus ita etiam perdet administrationem beneficij.
& voluit.d.Ant.hic quod nō.quia per hoc amittit titulū & per
consequens nec administrationem que dependet ex titulo.c.
transmissam.ē.de elec.Panor.tenet contrarium per ea que
habentur.in.c.veritatis.ē.de dolo & contuma.item quia excō
municatus videt a beneficio suspensus ergo nō poterit illud
administrare.c.j.de elec.li.vj.Sed nunquid amittet benefi
ciū excōicatus.& dicite fm Imo.quod non.nisi perseuerauerit in
excommunicatione per annum quia tunc bene amittet benefi
cium.c.quicunqȝ.c.rursus.xj.q.iij.quod verum si excommuni
catio lata est propter crimen quod ipso iure priuat clericū benefi
cio.nam tunc stando in excōmunicatione per annum habet
pro cōfesso.gl.est no.in.c.cum cōtumacia.de here.lib.vj. ideo
priuari potest sed si excommunicatio lata est propter crimē.
propter quod nō esset priuatus ipso iure sed bene veniret pri
uandus.tunc lapsu anni non est priuatus beneficio.sed bene
potest priuari per sententiam.dicto capitulo quicunqȝ si vero
esset crimē propter quod etiam possit priuari et tunc non suf
ficit lapsus anni sed est necesse quod vltra annum stet contu
maciter excommunicatus per notabile tempus vel aliquomodo
post annum continuatur eius contumacia.capitulo cum bo
ne.supra de etate & qualitate.Ita Panormitanus in capitu.

primo.ē.de iudi.& late in capitulo fin.j.de pen.Sed ad aliam
partem tex.nostri.ab extra.queritur nunquid etiamsi iudex pē
den.appella poterit hanc denunciationem excōmunicationis
facere.& dicite secundū.d.Ant.& alios aut loquimur in ordi
nario & tunc quilibet ordinarius potest aut in delegato.& tūc
postquam detulit appellationi nō potest denunciare.capitulo cū
appellationibus.cum ibi not.eo.ti.li.vj.vel postquam recepta est
appellatio a superiore.c.pastoralis.§.preterea.ē.de off dele.
& ideo nec denunciationem alteri committere poterit.c.signi
ficasti iuncto.c.ex literis.supra de offi.delega.alius delegatus
29 etiam ipse poterit denunciare.†Sed nunquid est indistincte
verum quod possit excōicatus pendente appellatione denun
ciari.Et dicite secundum dominum Anto.& Imo.hic regulā
esse quod sic.Ita est hic tex.in si.Fallit primo quando iudex de
nuncians esset delegatus & detulisset appellationi.vel appella
tio fuisset a superiore recepta.vt prime dixi . Fallit secundo
qn denunciatio ligaret magis excommunicatū quam esset pri
mo ligatus.vt in casu.capitu. tua.infra de sententia excom
municatio.nam tunc pendente appellatione fieri non poterit
do.Anto.hic.& Imo.& est hic text.ibi amplius non ligetur.
Tertio fallit quando excōmunicatio fuisset lata contra igno
rantem quod potest fieri.capitulo apostolice. capitu.illud. de
cleri.excōmunicato.ministran.illo casu si a die sentētie appel
lauerit licet non suspendat excommunicationem tamen impe
diet denunciationē.ita est bonus tex.in ca.dilectio.& ibi vide
bimus.j.codē.ita.d.Anto.& Imo.hic.Quarto fallit quando
quis fuisset excommunicatus a canone quo casu bene requiri
tur sententia declaratoria facti.nisi factum sit notorium vt di
xi in.c.peruenit.ē.eo.si a tali sententia declaratoria sit appel
latum quod potest vt est gl.no.in.c.cupientes.§.quod si per
ex.in verbo priuatos de elec.lib.vj.& dixi in dicto.c. peruenit.
pendente illa appellatione impedietur denunciatio excōmuni
30 cationis.ita.d.Ant.hic.& Imo.†Ultimo per istam literā in
fert Lapus allegatione.sua.xlviij.ad decisionem questionis.&
refert hic.d.Ant.nunquid si iudex condemnauit Titiū ad.x.
& tanquam temere litigantē ad expensas quarum taxationē
sibi reseruat.cum ista taxatio sit simplex declaratio & nudi fa
cti vt no.Panor.in.c.j.ad si.ē.de sequestra.pos.& fruc.notāt
legiste in.l.terminato.C.de fruc.& lit.expen.si a tali sententia
fuerim appellatū poterit pē.ap.iudex a quo taxare istas ex
pēsas.& dixit Lapus qd sic quia sicut per appellationis penden
tiam non impeditur denunciatio excommunicationis.ita nec
ista declaratio expensarum cum sit nudi facti.d.Ant. repro
bat Lapum quia tex.noster hoc non probat cum sit casus longe
diuersus a questione proposita.nā hic per appellationem nō
suspenditur principale.s.excōmunicatio.ideo determinat tex.
qd nec suspendatur accessorium.s.denunciatio.sed per appel
lationem in questione proposita suspenditur principale.s.cō
demnatio ad.x.ergo ad expensas.l.si.C.quādo prouo.nō est
neces.ideo non mirum si magis de facili suspēditur hic denū
ciatio sed nō declaratio harū expensarum.Quo ad aliā par
tem nunquid sicut excōmunicatio non suspēditur per appel
lationem vt hic.ita absolutio ad excōmunicatione non suspē
detur.Et concludunt doc.quod sic.quod nō suspēdet. ita.d. Anto.
hic & faciunt notata in.c.ab excommunicato.ē.de rescrip.in c.
j.de sent.excō.li.vj.facit tex.in.c.venerabilibus.§.vbi autē.de
sen.exc.li.vj.iuncto.c.sacro.j.de sen.excō.d.Anto.post Imo.
in.d.c.ab excommunicato.in.iiij.charta.nam sicut excommuni
catio iniuncta valet licet ferri non debeat.d.c.sacro.ita absolu
tio.d.§.vbi autem.in.d.c.venerabilibus.facit etiam quia abso
lutio est fauorabilior quā excōicatio.l.arrian⁹.ff.de ac.& ob.no
tatur in.c.ex literis.ē.de proba.ergo sicut excōicatio p appel
lationem nō suspenditur ita nec absolutio.preterea absolutio
ita sortitur executionem a iure sicut excōicatio. ergo ita nec
suspendetur per appellationem sicut nec excommunicatio.

Summaria.

1 Sententia interlocutoria lata per iudicem,si pars appel
lauerit,iudex non tenetur deferre appellationi.
2 Libelli forma in conclusione.
3 Denunciatio appellationis non impeditur data competen
tia iudicis,qui possit denunciare.
4 Inferior nullus potest cognoscere de causa incidēti vel emer
genti omnino appellatione interposita ad Papam.
5 Archiepiscopus potest adiri in facto notorio,a subdito sui
suffraganei,vt ipsum absoluat ab excommunicatione,nō ob
stante appel.ad Papam.& nu.6.
7 Appellatio deuoluit causam respectu omniū,que habet con
nexitatem

necitatem in causa.
8 Appellationis renunciatio ex quibus colligitur?
9 Protestatio contraria effectui executiuo ex facto, impedit actū.
10 Archiepiscopus vtrum habeat cognitionem de appellatione interposita de episcopo ad papam.
11 Appellatione pendente an quis possit excōicatus denūciari.
12 Reus varijs ⁊ contrarijs remedijs vti potest, actor non.
13 Iudex vti procedit per inquisitionem, vtrum possit cognoscere an sua sit iurisdictio.
14 Prorogatio qualiter fiat.
15 Archiepiscopus non potest esse iudex in causa subditorū suffraganei sui nisi per appellationem.
16 Instantie renunciare ante citationem emanatam licitum est saluo iure cause.
17 Archiepiscopus non potest de nullitate attētatorum cognoscere per querelam.
18 Appellans si adit inferiorem a iudice ad quem appellauit, aliū tamē superiorem iudicis a quo, vel adit post appel. ipsum iudicem a quo, an videatur renunciare appellationi.
19 Protestatio quid sit.
20 Protestatio in quot diuiditur species.
21 Protestatio per que ⁊ circa que fiat. ⁊ nu. 22.
23 Protestatio cui fieri debeat.
24 Protestatio si fiat in absentia eius, cuius negotium geritur, an valeat.
25 Hereditatem adeundo quasi cum creditoribus contrahitur.
26 Actus cum patre ⁊ cum iudice fieri quando dicatur.
27 Protestatio persone delinquentis, ⁊ ad tollendum delictum fieri quando debeat.
28 Protestatio fit in genere, si factū incertā respicit personā.
29 Protestatio que fit ad delictum minuendum, illi fieri debet, de cuius preiudicio tractatur.
30 Protestatio si fiat circa ea que dependent ex facto alterius, vel ex necessitate iuris, nihil operatur nisi in casibus a iure expressis.
31 Protestatio procuratori si fiat, an sufficiat.
32 Protestatio quādo, vbi ⁊ qualiter fieri debeat. ⁊ nu. 33. ⁊ 34.
35 Protestatio in scriptis fieri an possit.
36 Protestatio vel scriptura non est ad esse alicuius cōtractus ⁊ nimis enunciationis. fallit tamen multis modis.
37 Protestari semel an sufficiat vbi requiritur protestatio.
38 Protestatio alicui persone facta an illius consensus requiratur, vbi protestatio venit alteri fienda.
39 Protestatio que fit circa obligationem de futuro causandam ⁊ obligatio nascitur ex aliquo actu protestationem precedēte tunc expressum illius cui fit requirit consensum.
40 Protestatio limitat obligationem contrahendam sine actū fiendum in contractu, qui re contrahitur.
41 Protestatio si inest obligationi an vitiet obligationem, quā do tendit ad eam tollendam.
42 Repugnantia que ex protestatione nascitur, facile tollitur sublata protestatione.
43 Protestatio an fiat ad limitandam obligationem in contractu qui re contrahitur, aut qui verbis vel consensu tantum.
44 Protestatio quando tacitum ⁊ quando expressum requirat consensum.
46 Protestatio si in ipso actu fiat, non requirit expressus illius consensus cui fit protestatio. fallit tamen multis modis vt nu. 46. 47. 48. 49. 50. ⁊ 51.
52 Protestatio in his que sunt libere nostre voluntatis ⁊ geruntur cum alio, nec tacitum nec expressum requirit partis consensum.
53 Protestatio expressum partis non requirit consensum, vbi sumus in materia in qua tacitus sufficit consensus.
54 Protestatio an operetur circa obligationem, tollendam vel limitandam sicut operabit circa modum obligationis tollēde.
55 Protestationis effectus quis sit.
56 Protestatio possessionem, nonnunquam interrumpit, litis contestatio non.
57 Prescriptio an per protestationem interrumpatur.
58 Protestatio impedit fiendum.
59 Protestatio an trahitur ad actum de futuro.
60 Protestatio an morte finiatur.
61 Protestatio an per contrariam potestatem tollatur.
62 Protestatio an tollatur per actum contrarium.
63 Protestatio in ipso actu facta nōnūq̄ tēdit ad factū tollēdū.
64 Protestatio qn̄ facti sensui deroget, ⁊ qn̄ factum impediat.
65 Protestandi modus ⁊ cautela.
60 Protestationi que fit per metum vel iussum iudicis, nōnunquam derogatur per actum contrarium.
67 Attestationes producere est in partis ptāte, ⁊ hanc potestatem suam potest pars per protestationem limitare.
68 Protestatio talis, tu mentiris cum reuerentia, non excusat quin dicatur iniuriam fecisse.
69 Instrumentū producens presumptione iuris ⁊ de iure, obligatur regulariter illud acceptare etiam contra se.
70 Probatio ex confessione partis contra presumptionem iuris ⁊ de iure admittitur.
71 Protestatio comparentis coram iudice q non intendit in ipsum consentire, an valeat. ⁊ nu. 72.
73 Protestatio saluis exceptionibus, quid operetur.
74 Protestatio quandoq; fit ad remouendā partē substātialē facti: quandoq; ad tollendum effectum consecutiuum facti.
75 Pars gerens actum per quem posset puniri authorizante scienter superiore, excusatur a pena.
76 Dominus procuratorem minus legitimum constituens, contumax dicitur.
77 Protestatio valet si actus ex nostra dependeat potestate.
78 Protestationi ad hoc vt actus contrarius dicat, tria reqrunt.
79 Cōtrarium non dicitur qđ cum distinctione concordari pōt.
80 Protestatio si fiat post actum vt sonat in factum, non valet protestatio.
81 Reus si libello respondit, ⁊ postea protestetur q nō intēdebat litem esse contestatam per suam responsionem, an talis protestatio aliquid operatur.
82 Protestatio prohibitoria fit ad prohibendum protestatum aliquid facere.
83 Protestatio creditoris ne debitor sibi soluat, valet ⁊ operatur purgationem ex parte debitoris.
84 Protestanti pars credere an teneatur.
85 Protestationis facte ipsi qui se per eam excusat an probatio requiratur. ⁊ de protestatione plura. nu. 86.
87 Intellectus tres ad leg. ij. ff. quo falso tut.
88 Protestatio prohibita posito quod operetur effectum, nunquid protestatio succurretur aliquo remedio contra potestatem, si reperiatur cām non fuisse verā propter quam ptestat.
89 Protestatio an per procuratorem vel negociorū gestorem fieri sufficiat ⁊ nu. 90. ⁊ 91.
92 Protestatio incitatoria ad quid, ⁊ per que v̄ba fiat. ⁊ nu. 93.
94 Emptor venditori denunciare tenetur etiam scienti litē esse motam ad hoc vt incitet eum ad defensam.
95 Verba implicita ad interpellandum debitorem vt sonat, an sufficiant.
90 Pars si alibi conueniatur quam vbi promisit soluere, an intelligatur vt ibi soluat.
97 Executio quando alibi confertur. ⁊ protestatio fit vt alibi soluat, nunquid debeat inferri locus loci.
98 Tempus ad debitorē conueniendum quando cōgruū dicat.
99 Protestatio iudicialiter fieri nunquid debeat.
100 Protestatio domino principali si inueniatur alias procuratori fieri debeat.
101 Statuta ⁊ vltime voluntates equiparantur.
102 Protestatio certificatoria quando fiat.

Solicitudinem. Si excommunicatus ab episcopo postquā appellauit ad papā proponat simpliciter querelā de eo corā archiepiscopo de iniustitia sententie renūciare videt appellationi ⁊ archieps causam audiet. secus si contrariū protestetur. q tūc archiepiscopus nō cognoscet qđ si fecerit appellare poterit nisi notorium sit excōmunicationē nō tenere. h. d. fm Jo. an. diuiditur in duas. In prima ponitur thema. In secunda decisio ibi nos igitur.
1 † No. primo ex tex. ibi se reputans contumacē q lata snīa interlocutoria p iudicē si pars appellauerit iudex non tenet deferre appellationi. imo potest ipsum appellantem contumacem reputare ⁊ excōicare pp̄ter contumaciā. c. tue. ꝫ. vt lit. nō conte. ⁊ sic duo habebit remedia ipse iudex primū quod dat tex. noster excommunicandi istum vt contumacē ex quo non vult deferre ipse appellationi quasi reputet eam iniustam. secundum est remedium vt procedat si natura cause patitur ad vlteriora etiam vsque ad diffinitiuam procedi. q ille appellādo videtur protestari q non vult a modo comparere coram eo. c. ij. de dolo ⁊ contu. lib. vj. ita Panor. hic. † Not. ex text.
2 ibi iustitiam exhiberi fm Bal. optimam clausulam apponendo in libello circa conclusionem vt libellans petat ⁊ cōcludat
a sibi iustitiam exhiberi.[a] nam tunc conditio libelli extenderetur ad omnia que sunt de natura cause proposite ⁊ facti narrati. concordat quod voluit Jo. an. in. c. cum dilectus. ⁊ ibi alij. ꝫ. de or. cog. d. Anto. ⁊ Panor. in. c. j. de offic. deleg. Imo in. c.

a Justitiā exhiberi. Adde quid importet ista clausula peto mihi de predictis iustitiam fieri. Alex. in cōsi. cccxxxvij. inci. in cā ⁊ lite in ij. vo. fo. clxiij. Et q ista clausula ⁊ iustitiā ministrari restringat ad intentatā actionē ⁊ ad aliā intentatā nō prodest. vide Phi. Cor. in cōsi. cxxxvij. incip. visis. fol. cxxiij. in iij. vol.

si cautio.in.vij.col.de fide instr.Bal.in.l.incerti.C.de inter-
dictis.vel.pe.vel si.ff.de iusti.⁊ iur.Ang.in ꝯsi.xxvij.qđ inci-
pit.in dei nomine.⁊ ꝯsi.cclviij.incipi.tutor Bal.in.l.edita.in
repetitione padnana.in.vij.charta.C.de edendo Ang.in.l.so
lemus.ff.de iudi.d.Ant.in consi.qđ incipit punctus questio-
nis.Paulus de castro cō si.lviij.inci.in christi nomine queri-
tur primo.⁊ ideo infert ꝙ si contra officialem in sindicatu tu
porrigas libellum in quo petas iustitiam tibi exhiberi cōclu-
dēt iste libellus vt teneatur tibi nō solum ex dolo quia fert li-
tem suā dolose sed etiā ex magna imperitia.⁊ subdit qđ licet
glo.in.l.ij.ff.quod quisq; iuris voluerit ꝙ propter imperitiā
assessoris agatur contra magistratū ꝙ fecit litem suam eius
imperitiā sequēdo hoc est verū si sit magna imperitia.secus
si non admodū magna.q2 tunc non teneretur magistrat⁹.sed
3 assessor tantum.† No.ex tex.ibi se ad eum statum iuncto.tex.
ibi absolutum denunciari ꝙ sicut pendente appellatione nō
impeditur denunciatio excōicationis vt in.c.precedenti.§.sic.
verum.ita pen.ap.nō impeditur denunciatio absolutionis da
ta competentia iudicis.⁊ sit talis iudex qui possit denūciare.⁊
dato ꝙ denunciatio nihil de novo inducat.s.q2 excōicatio nō
tenuerit.Et per istam ⁊ verba ibi absolutū infert hic Bal.ꝙ
vbicunq; est aliquod dubiū iuris vel facti ꝯ aliquā partē etiā
que videretur esse rea.tamē potest agere in viam actionis cō-
cludēdo in libello declarari se absolutam vel declarari tale qđ
de iure vel de facto nō tenetur.⁊ ita voluit gl.in simili in.l.Au-
relius.§.si centum.ff.de lib.lega.⁊ ibi Bar.in.l.si contendat.⁊
ibi Bar.ff.de fideiuss.in.l.si fiunt.a.§.elegāter.⁊ ibi Bar.ff.de
do.mfec.d.Ant.in.c.nā concupiscentiam.ē.de consti.Pan.
in.c.sunt autem.ē.de rescrip.Jmo.in.c.significauit.ē.de te-
4 sti.† No.ex tex.ibi cognoscere omnino nō valet ꝙ appella-
tione interposita ad papā nullus inferior cognoscere pōt de
illa causa neq; incidēti circa eā vel emergēti omnino ⁊ sic nec
in viā appellationis.nec in viā querele nec nullitatis nec alio
modo.facit tex.in simili in.c.qualiter ⁊ quādo ibi omnino fie-
ri prohibem⁹.ē.de iudi.facit gl.in cle.j in verbo omnimodā.
de foro cōpe.⁊ in clemen.vt hi,qui in ver.omnimodo.de eta.
⁊ qualita.⁊ est ratio quia per appellationem causa cum omni-
bus dependentibus devolvitur ad superiorem.ita vt etiā nul-
litas videatur coram eo deducta si qua est in ipsa sententia.c.di
lecto.⁊ ibi videbimus.j.eod.l.si expressim.in prin.⁊ ibi Bar
ff.eo.l.j.⁊ ibi Bal.C.quando provoca.Hoc tamen fallit nisi
in casu in quo nulla cause cognitio requireretur.nam tunc in-
ferior pen.ap.corā superiore potest adiri.ita tex.hic pondera-
do a contrario verba illa cognosci non possit.Et ideo quādo
notoria esset iniustitia iudicis a quo excommunicantis licz ap-
pellatio fuisset interposita ad papam.tamen super excommu-
nicatione potuit archiepiscopus adiri ⁊ denunciare poterit
istū absolutum vel illegitime ligatum ita tex.hic in versiculo
si vero notorium.⁊ est ratio q2 in notorijs non requiritur cau
se cognitio.cap.ad nostram.el.ij.ē.de iure ca.euidentia.j.de
accusa.Et ideo cū absolutio ad cautelam possit impendi pre-
stita cautione absq; alia cause cognitione.c.cum contingat.ē.
de offi.dele.c.per tuas.j.de sen.excommu.pendente appel-
latione coram papa a facto episcopi poterit excōmunicatus
ab isto episcopo petere ab archiepiscopo ad cautelam absolui
ab excōicatione non obstante quod interposuerit appellatio-
nem ad papam.ita d.Anto.hic.Fallit secundo quando infe-
rior a papa pendente appellatione adiretur circa cām de qua
est appellatum.⁊ tamen illud super quo adiretur non respice-
ret ipsam causam appellatiōis.nec faceret preiudicium appel
lationi.nam tunc posset inferior adiri nisi nō obstante appel
latione ad papā interposita.ita tex.hic ibi de his que appel-
lationis causam contingere dignoscunt a cōtrario.Fallit ter
tio vbicunq; appellans renūciasset appellationi expresse vel
etiā q2 esset contentus ꝙ adeūdo inferiorē a papa videret re-
nunciatū appellationi nec in ꝯtrariū ꝓtestatur vt hoc tex.ibi
prosecutioni renūciasse tacite videatur.nam tunc posset adire
inferiorē a papa non obstante appellatione super ipsamet cau
5 sa super qua est appellatū.† No.ex tex.ibi si vero notorij.ꝙ
archiepiscopus in facto notorio pōt adiri a subdito suffraga
nei sui vt ipsum ab excōmunicatiōe absoluat vel ꝓnunciat eā
iniustā nō obstāte ꝙ in illa cā sit appellatū ad papā.⁊ hodie
istud est regulare ꝙ archiepiscopus in criminibus notorijs
hz potestatē supra subditos suffraganeorū.c.romana.§.noto
ria.de cēsi.li.vi.Sz elegātia hui⁹ decisionis stat q2 etiā post
6 interpositā appellationē ad papā hoc potest.† No.ex tex.ibi
ad appellationis beneficiū convolare quod si archiepiscop⁹
circa causam appellationis interpositam ab episcopo ad pa-
pā vel circa attētata per ipsum episcopum aliqd velit innova
re parte volēte renūciare appellationi ꝙ illo casu eps pōt ap-
pellare ab archiepiscopo.⁊ sic licet excōmunicationis sublata
tulisset ad instantiā partis tñ quā sit circa eā ab archiepiscopo
ipse eps grauet.poterit appellare.qđ nota te ad declaratio-
nē eorū que habentur in.c.venerabilibus in prin.de sen.ex.
7 li.vi.† No.ex tex.ibi ptes suas ꝙ appellatio devoluit causā
non solum respectu ipsius appellantis sed etiam respectu o-
mniū que habent connexitatem in cā.quo patet.nam hic fue-
rat ad papā appellatum ad instantiā priuati.pendēte appel-
latiōe episcopus excōmunicauerat priuatum.priuatus super
facto excōmunicationis cōtra ipm detulerat querelam ad ar
chiepiscopū de iniusta excommunicatione.vult hic tex.ꝙ per
talem actum vbi nō adest ꝓtestatio in ꝯtrarium videtur renūcia
tum appellationi interposite ad papā que tamen respiciebat
diversum ⁊ diversum articulum ob hoc sup quo adibatur ar-
chieps sed rōne cōnexitatis ex quo aditur super vno.s.excom
municatione vult ꝙ videat renunciatū super alio.s.appella-
tiōe.⁊ sic sup principali.ita Host.Panor.⁊ Jmo.hic.Et ꝙ
plus est vult tex.ꝙ isto casu videatur devoluta causa nō solū
excōmunicationis super qua revocanda adibatur archieps
sed etiā principalis cā devolvat super qua fuerat appellatum
ad papā ratione cōnexitatis quod patet per illa verba metro
politanus ad cognoscen.de causa pōt interponere ptes suas
in tex.posita.certe nisi videret appellatū ad eū tam sup prin-
cipali causa ꝙ super excōicatione non posset archiepiscopus
de principali cā inter subditos suffraganei sui se intromitte-
re.q2 inter eos nō hz ptātem nisi p appellationē regulariter.
c.pastoralis in prin.ē.de off.or.ecce ergo qualiter aditio vni⁹
iudicis que sapit appellationē sup vno articulo.⁊ quo ad vnā
personā.s.episcopum excommunicantem devoluit causam cō-
uexā quo ad alias personas.s.principales in lite.Jta hic Pa
nor.per hunc tex.dicēs de necessitate id ita debere intelligi.
⁊ dicā in oppositionibus.⁊ hoc voluit Angr.in.l.si suspecta.
in prin.in si.col.ff.de inoffi.testa.facit qđ no.Jnn in.c.quis
⁊ ibi per alios.ē.de re iud.faciunt notata per Jnn.in.c.cū in
per.ē.ti.s.per Jmo.⁊ novissimi.in.l.a sententia.§.primo.ff.eo.
8 † No.ex tex.ibi renunciasse ꝙ non solum adeundo iudicem a
quo videtur renunciatum appellationi.c.gratum.ē.de offi.de
leg.⁊ dicam.j.sed etiam adeundo quēcunq; inferiorē a iudice
ad quem est appellatū superiorem tamen iudicis a quo super
facto vel dependentibus ab eo in quo appellatū est videt re-
nunciatum appellationi quo ad primū superiorem coram quo
fuerat introducta.⁊ qđ plus est videtur appellatio translata
ad illum in inferiorem a iudice ad quē est appellatum supio-
rem tamē iudicis a quo ita Panor.hic ⁊ fuit de mēte aliorū.
9 † No.vltimo ex tex.ibi protestetur.ꝙ ꝓtestatio cōtraria esse
ctui consecutivo ex facto impedit actum.q2 videtur sibi ꝯtra-
rius ⁊ illud imitatur.vel eo deseruoie in vno momento.Et sic
habetis tex.no.ꝙ allegās ꝯtraria nō venit audiendus Bar.
tamen in.l.non solū.§.morte.in.vij.col.ff.de oper.no.nun.in-
telligit ipse hic tex.ꝙ ꝓptere a protestatio ꝯtraria facto ipso
casu nihil operetur eo q2 effectus facti non depēdebat ex po-
testate ꝓtestantis.⁊ factum gerebatur cum alio.non mirum si
protestatio nihil operat sicut in simili est tex.in.c.cū M.ferr
rarien.ē.de constitu.ñ.j.latius declarabo.nā hic appellatio si-
ue conditio ista que sapit appellationem facta ab episcopo ad
archiepiscopū gerebatur cum alio.sciꝫ cum ipso archiepisco-
po.effectus eius qđ derogaretur appellationi interposite ad
papam venit ex consequentia iuris.quia si vult qđ inferior co
gnoscat de illa causa.ergo videt renūciare appellationi inter-
posite ad superiorem.Et si dicatis intellectus Bar.est cōtra
hic tex.nā vult expresse hic text.ꝙ imo protestatio ꝯtraria
facta operetur effectum.qđ patet q2 actū impedit ⁊ dicit tex.
in si.quod iste non veniet audiendus super facto.⁊ super ad-
ditione quā facit de archiepiscopo quasi allegans ꝯtraria q2
Respon.finē tex.procedere qñ ante actum celebratum qui sit
cum protestatione pars opponit ne actus fiat.nam tūc ratio-
ne contrarietatis que resultat ex ꝓtestatiōe cōtraria facta ta-
lis actus impedietur ⁊ protestatio operabitur effectū.Sed si
hoc non fuerit oppositum a parte vel etiā a iudice ⁊ actus fue
rit celebratus tunc non obstante protestatione actus ꝑfectus
operabitur effectū.⁊ protestatio nihil operabitur quia facto
contraria.ita vult tex.in ver.cum autē qui appellauerat iuxta
prescriptam formam.scilicet cum protestatione vt apparet.ē.
in themate iuncto tex.ibi ꝓsecutioni renunciasse.nā clare vult
ꝙ si quis appellauit ad papā pēdēte appellatiōe fuit excōica
tus sup illa excōicatione adit archieps cū ꝓtestatione de nō
renūciādo appellationi ad papā interposite ꝙ illo casu si ꝓte-
statio corā archiepo processit q2 nō fuerit oppositū vt renuncia
tū appellatiōi ad papā interposite nō obstāte ꝓtestatione.et
ideo ex hoc si.tex.infert hic Jmo.post.d.Ant.nō dicit ꝙ ꝓ-
testatio

testatio facta ɔ̄ria nihil operatur illud dʒ intelligi post actũ
celebratũ. sed an actũ celebratũ operat̃ qꝛ poterit opponi eõ
ɔ̄ra volentẽ gerere actũ ꝙ non veniat audiẽdus nisi protesta
tione renũciet tanꝗ̃ ɔ̄traria tentãs. ⁊ facit ꝙ notat gl. in c.
gratie. de rescri. ⁊ latius. j. dicã in materia ꝓtestationis. ⁊ hoc
vidẽ voluit Pan. hic. Alius fuit intellectus hic ad tex. nostrũ
Jo. an. quẽ dicit veriorẽ hic. d. Phil. ꝙ ꝓtestatio in casu no
stro impediat renũciationẽ appellationis. sed tñ possit iudex
ex officio opponere exceptionẽ vel etiã ps aduersa opponere
exceptionẽ ꝙ iste nõ debeat audiri tanꝗ̃ allegãs contraria. ⁊
ita transit Bald. in rub. eo. ti. consi. v. ⁊ sic volt ꝙ si non fuerit
oppositũ ꝙ valebit actus gestus corã illo iudice. nec per eum
diinducet̃ renũciatio appellationis. ⁊ ita intelligit tex. noster
dũ dicit ꝙ videtur renunciasse appellationi. s. quãdo nõ per
misit protestationem. ⁊ pro hac opi. facit dictum Inn. in c. cu
mana. ã. de elec. vbi dixit ꝙ in iudicijs protestatio actui con
traria impedit actũ fieri. quasi sentiat ꝙ non impediat ꝑfectũ
⁊ pro hac opi. facit qd̃ voluit. Hosti. ⁊ Jo. an. in c. significaue
runt. ã. de testib. vbi licet adeundo iudicẽ a quo videtur pars
renunciare appellationi. c. gratum. ã. de offi. deleg. hoc verũ
dicit nisi pars ꝓtestetur ꝙ per hoc non intendit renunciare.
nã tunc ꝓtestatio cõseruabit appellationẽ. Et ideo dixit ibi
Inno. cautelã esse vt quãdo pro acto vadis ad iudicem a quo
protesteris qd̃ non intendis renonciare appellationi tue. ⁊ fa
cit qd̃ voluit Jo. and. etiam in c. etiam in fi. eo. ti. lib. vi. ⁊ pro
ista opi. adducit. d. Phil. qd̃ sentit hic Inno. nã illa renũcia
tio appellationis est actus depẽdens ex voluntate ⁊ potesta
te renũciantis. ergo ꝓtestatio impediet eã. l. qui in aliena. §.
celsus. ff. de acq. here. Sed vt dixi in precedẽti intellectu in ca
su nostro illa renũciatio geritur cũ alio. nec dependet ex me
ra potestate renunciantis nã adeundo archiepiscopum gerit
cum eo actum vt eũ faciat iudicẽ in eo articulo super quo adi
tur. Item non dependet ex mera potestate renũciantis. imo
nascitur renũciatio ex effectu consecutiuo ex iuris necessitate.
nam si adit archiepiscopum ⁊ vult qd̃ de illa causa cognoscat
de necessitate iuris sequit̃ renũciatio appellationis interposi
te ad papã. nam ex quo vult quod inferior cognoscat velit no
lit resultat presumptio ꝙ intẽdat recedere a superiore qꝛ alia
inferior nõ posset cognoscere vt hoc tex. ibi omnino non va
let. Sed dato ꝙ sit verũ ꝙ depẽdeat a volũtate vni⁹ renun
ciatio appellationis tñ ex quo geritur in actu facto cũ tertio
talis ꝓtestatio nõ habebit releuare indistincte. Sʒ ita demũ
si ille tertius consenserit. qꝛ etiã in actu dependente ex volun
tate nostra quem expedimus contrahendo cum alio protesta
tio non operatur nisi alio consentiente. puta in aditione here
ditatis que dependet ex animo nostro. tamen si fiat cõtrahẽ
do cum aliquo ex creditoribus hereditarijs vel alio tertio ꝓ
testatio nihil operatur nisi ille consenserit. ita Inno. in c. cum
M. ferrarieñ. ã. de constit. Bart. in dicto. §. morte. in. v. colũ.
quod notate ad limitationem. d. §. celsus. ⁊ de veritate hois
dicam. j. in materia. Tertius fuit intellectus ad hunc tex. Jo.
mona. in c. in generali. ⁊ ibi Joan. an. in mercurialibus. in pe.
col. de regulis iuris. libro. vi. quem sentit etiam Bal. in l. pa
cta nouissima. in. iiij. col. C. de pact. Et etiam Ludo. de roma.
sensit in dicto. §. morte. quod dum querimus an protestatio
facto cõtrariato paretur distinguatur. aut loquimur de facto
verbali ⁊ tunc magis de facili operetur aut de facto actuali. ⁊
tũc ꝓtestatio nihil operet̃. ⁊ ita dicunt hic esse casum. nã intel
ligunt qd̃ hic adiretur archiepiscopus. Et sic hic factum in
uenitur actualiter ideo protestatio nihil operetur. sed per ta
lem actum inducat̃ renunciatio appellationis. Et facit tex. in
versi. cum autem. ⁊ facit ratio quia plus est facto facere quam
verbo. capitulo dilecti. ⁊ ibi glo. allegat concor. supra eodem. ⁊
pro illa opi. adducitur tex. in l. cũ plures. §. locator horrei. vbi
dicunt esse casum ꝓ illa distinctione. ff. locati. Quartus est in
tellectus quem voluit Inno. in dicto. §. morte. ⁊ in dicto capi
tulo cum M. demum videtur ex rapto. fuit d. Ant. in repeti
tione. d. c. cum M. in prima combinatiõe in quarto casu prin
cipali ⁊ voluit quod aut loquimur in extraiudicialibus ⁊ tunc
protestatio facta contraria nihil operetur. d. c. cum M. aut
loquimur in iudicialibus ⁊ tunc procedat text. noster. qꝛ po
terit protestans repelli tanquam contrarius. ⁊ sic intelligunt
text. nostrum ponere ius speciale in iudicialibus de hoc tamẽ
articulo an protestatio facta contraria aliquid operetur di
9 cam. †Glo. in verbo respondemus. in fine. ista glo. qꝛ opponi
posset ad tex. ꝙ videatur sibi contradicere. Primo enim di
cit ꝙ archiepiscopus non potest cognoscere de illa causa ex
communicationis. post hec subijcit papa qd̃ episcopus poterit
appellare ab ipso archiepiscopo. postea subijcit ꝙ imo pote
rit absoluere si iniustitia est notoria. post hec in verbo cũ au
tem videtur contradicere predictis: qꝛ dicit ꝙ archieps̄ pote
rit cognoscere. ideo facta est illa glo. que ad primã respondet:
ꝙ vna erat questio an archieps̄ posset cognoscere ex quo ap
pellatio erat interposita ad papam de senten. episcopi. Item
facta est gl. in verbo in quo que vult ꝙ dum papa vult ꝙ epi
scopus possit appellare respondeat alteri questioni. non au
tem prime. Post hec facta est glos. in verbo notorium que vult
ꝙ dum papa loquitur de notorio: non respondeat ad primã
questionem. Sed ad aliam incidentẽ. Post hec facta est glo.
in verbo. Cum autem. que vult ꝙ papa ibi non attingat nec
questionem de notorio: nec questionem an episcopus possit
appellare. sed questionem principalem super qua fuit propo
sita consultatio. ⁊ sic per distinctionem cessat contrariũ: ⁊ per
hoc remanent expedite iste quatuor gloselle. Panormi. hic
quicquid dicat do. Anto. qui secundum eum ⁊ Inno. hic ma
le loquitur dicit ꝙ papa in illa decretali principaliter fuit con
10 sultus: an archiepiscopus †possit cognoscere de appellatiõe
interposita de episcopo ad papam: ⁊ pro decidenda illa que
stione ista alia membra interserit ad pleniorem intelligentiã
responsionis. Et ideo dicit hic Bald. ꝙ tex. hic papa decidit
qõnes. ¶ Primo ꝙ archieps̄ nõ cognoscit de appellatione
interposita ad papã. ¶ Scdo ꝙ nõ cognoscit etiã de attenta
tis circa dictã appellationẽ. ¶ Tertio ꝙ si velit cognoscere
in ꝑiudiciũ iudicis a quo puta de excõicatione iniusta ab eo
lata ꝙ põt appellari. ¶ Quarto ꝙ si notorie factũ iudicis a
quo est indiscretũ lʒ appellatũ sit ad papã tñ archieps̄ illius
iudicis poterit hoc factũ notoriũ declarare iniustũ. ¶ Quin
to ꝙ si adeundo archiepm̃ nõ protestatur de cõseruanda sua
appellatione videtur renontiare appellationi. secus si prote
stetur ⁊ non opponatur: sed aliquid faciet coram archiepisco.
⁊ ita intelligit Bald. versicu. cum autem. ⁊ sic concordat cum
intellectu Jo. an. hic. ã. relato ¶ Sexto decidit qd̃ si ꝓtestat̃
ꝙ nõ intẽdit appellationi renunciare tanꝗ̃ sibi ɔ̄trarius nõ
11 est audiẽdus. ¶ †Capio gl. in v̄bo cognoscere, in fi. circa ra
tionem dubitãdi ⁊ decidẽdi ad tex. gl. bñ loquit̃ quo ad ɔ̄tra
riũ. d. c. ꝓcedẽti. qd̃ venit a fortiori. nã si pen. ap. põt qs̄ denũ
ciari excõicat⁹ vt ibi glo. cũ absolutio sit magis fauorabilis.
poterit pen. ap. denũciari absolut⁹ qd̃ videt̃ ɔ̄tra text. nostrũ.
dicite ꝙ ibi p denũciationẽ excõicationis nullũ fiebat ꝑiudi
ciũ appellatiõi. ideo denũciari põt excõicat⁹. hic aũt p denun
ciationẽ absolutiõis cũ nõ possit denũciari iniusta excõicatio
vel ab eo absolutio fieri tanꝗ̃ iniusta requirit̃ cause cognitio
que ꝑiudiciũ faceret cause appellatiõis: qꝛ hmõi cognitio spe
ctat ad iudicẽ ad quẽ est appellatũ: nõ mirũ ergo si pẽdẽte ap
pellatione nõ põt denũciari absolutus ꝓpter iniustã excõica
tionẽ: ⁊ idõ cũ qñ notoriũ est iniustã esse excõicationẽ nõ requi
rat̃ cause cognitio illo casu põt pẽ. ap. denõciari absolut⁹ vt in
ver. si vero notoriũ dixi in tex. ¶ Gl. in verbo eps̄ ibi tanꝗ̃
cuius interest. gl. nõ bene remouet cõtrariũ ꝙ iste eps̄ nõ pos
sit p appellationẽ adiuuare ex quo excõicãdo post illã appel
lationẽ nõ detulit regula ex eo. de reg. ior. li. vi. vos dicite fm
Jo. an. hic ⁊ alios ⁊ hic eps̄ nõ dicebat ɔ̄trariũ ei⁹ qd̃ primo
dixit appellationẽ impugnãdo: qꝛ nec nũc fatetur appellatio
nẽ iustã fuisse. Sʒ dicit qd̃ siue iusta siue iniusta cũ etiã hui⁹
declaratio nõ spectet ad eũ iurisditio in ista cã est penes supe
12 riores. vel aliter iste eps̄ erat appellatus: ⁊ sic reus. ¶ Et ista
est regula qd̃ reus varijs ⁊ ɔ̄trarijs remedijs vti põt licet nõ
actor: vt no. in regula nullus pluribus. de reg. iur. lib. vi. ideo
põt nunc ꝑtextu appellationis se iuuare. In ea. in fi. qꝛ ratio
glo. est perplexa: vos dicite clarius fm Jo. an. ⁊ do. Anto. ꝙ
propterea iudex a quo nõ cognoscit an appellatio sit iusta vel
iniusta. lʒ hic in cõsequentiã videat̃ respicere an sua sit iurisdi
ctio an nõ. ⁊ tñ regulariter quilibet iudex cognoscit an sua sit
iurisdictio qꝛ ius in cã appellationis deuoluit etiã in isto arti
culo iurisdictionẽ ad alium. c. dilectus. el. ij. ã. de rescrip. scʒ ad
iudicẽ ad quẽ. ⁊ fac. simile adductum in glos. qꝛ iudex non co
gnoscit de suspitione contra se opposita. ex quo ius in hoc ar
ti. iurisdictionem dedit alo. s. arbitrie. c. suspitionis. ã. de offi.
dele. c. cum speciali ⁊ ibi videbimus. j. eo. Sed scda rõ eũ sit po
sitiua ⁊ sic refugiũ miserorum dicendo qꝛ ius ita voluit iuxta
glo. in l. filium quẽ absentẽ. C. familie erc. Ideo maiori decla
ratione indiget quare ius hoc casu transtulit iurisdictionẽ in
aliũ potius ꝗ̃ in aliis casibus: ⁊ rõ est huius fm Panor. Nã
appellãs dicit sniam iniustã vel nullã ⁊ sic in aliquo stigillat̃.
vel notat̃, aut offensa afficit̃ iudex a quo. Ideo sicut in cã prin
cipali esset suspectus. Ideo etiam in hoc articulo an sit iusta
vel iniusta appellatio ex quo notatur. ipse vel ledit̃ erit suspe
ctus. Faciunt notata in c. ad hec el. j. supra eod. Facit qd̃ voluit
Bar. in simili. in l. quidã ɔ̄sulebat. ff. de re iudi. ꝗ no. d. Ant.
in c. sup literis. ã. de rescri. in alijs aũt casibus non ita afficit̃

tur persona iudicis ex declinatoria iurisdictionis.nō mirum
cū nō psumat multum affectus si potest cognoscere an sua sit
iurisdictio vel ne.Et facit qd no.Bar.in.l.ij.ff.si quis in ius
voca.non ier.Et ideo etiā istis casibus si esset aliqua presum-
ptio cōtra iudicē q nimis afficeret ad retinēdū:cū nō posset
cognoscere an sua sit iurisdictio.puta propter cōmodum spor-
tularū q sit magnū iuxta gl.in.l.de iure.ꝛ ibi no.Bar.ff.ad
muni.ꝛ Bar.in.d.l.ij.ꝛ d.Anto.ꝛ Panor.in.d.c.sup literis.
vel puta qr assumēt ipse vices partis in defendēda iurisdi.nā
tūc nō cognoscit an sua sit iurisdi.ita gl.no.in.c.statutum.in
13 prin.in verbo copia.de rescri.li.vi.† Et ideo infert hic Pan.
nunquid vbi iudex procedit per inquisitionem possit cognos-
scere an sua sit iurisdi.ꝛ videbat dicendū q non.ex quo assu-
mit vices partis ipse iudex.Et ita allie.d.Ant.tenuisse in.d.c.
super literis sed ipse tenet cōtrariū qr hic non assumit spon-
te vices partis sed coact⁹ ipse iudex ex quo nō est alius accu-
sator.qd notate ad limitationē.d.gl.in verbo copia.Nā tūc
non redditur tantū suspectus.imo possumus dicere quod iu-
dex non supplet vices partis inquisitionis.scz accusatoris.
Sed est fama que representat accusatorem.c.qualiter ꝛ quan-
do.el grāde.ibi non tanquā idē sit actor.j.de accu.Et p ista
ꝯclusione Panor.adducit tex.in.c.cū persone de priuilegiis
lib.vi.Glos.in verbo declarare.ibi sed non credo.Glos male
loquitur:qr imo si mādatum epi est notorie iudiscretum,tunc
non solū denunciabit archieps excommunicationem non va-
lere.ꝛ si opus sit absoluet.Sed etiam denūciabit mandatum
propter qd fuit excōicatus esse iniustū.qr illa denunciatio cū
fiat sup notorio potius dicit extraiudicialis q iudicialis.ita
Host.hic ꝛ post eū alij.¶ In fine glo.glosa saluari potest vt
bene loquat casu quo notorium nō esset mādatū esse iniustū
quo casu iudicialis denunciatio requiritur ꝛ sic cause cogni-
tio.Ideo ad hoc vt archieps possit hoc facere requiritur qd
sit renūciatū appellationi interposite ad papam:vt volt glo.
tūc absoluere ꝛ denūciare mādatū iniustū poterit.Sed ꝯtra
extra glo.opponit q imo archieps nō possit cognoscere etiā
si sit renunciatū appellationi.d.c.significasti.ā.de foro cōpe.
vbi quando causa est corā suo iudice nō potest adiri alius si-
ne consensu eius corā quo est introducta causa ꝛ melius facit
c.proposuisti.ā.de fo.compe.ergo ex quo cā est corā papa:nisi
papa consentiat nō potest adiri inferior.etiā si renunciet ap-
14 pellationi.† Dicite q istud procedit in prorogatione que fit
recedendo a suo iudice ordinario pprio:ꝛ immediato exp̄sse
de consensu partiū.Nos loquimur de eadē tacite inducit a.l.ex
facto partis renūciantis.qd est in potestate sua.iuxta no.in.l.
postq̄ liti.C.de pac.ꝛ isto casu in tacita prorogatione q̄ fit iure
non requiritur consensus ordinarij.c.dilecti.ā.de foro cōpe.
¶ Secundo opponitur de.c.sup.ā.tit.j.de le.si enus.versic.
aut osa.ff.de pac.ꝛ toto titulo.C.res inter alios ac.Nam hic ar-
chieps fuit aditus cōtra epm:ergo videbitur renunciatū ap-
pellationi quo ad factū epi:non autē quo ad factū partis al-
terius.Imo.ꝛ.d.Anto.hic fatent contrarium q renunciatū
sit hic appellationi solū quo ad retractionem excōicationis:
ꝛ sic factū epi sed negotio principali renunciatio appellatio-
nis non preiudicet.Host.Imo.ꝛ Panor.tenent q illa renū-
ciatio p̄iudicet etiā parti nō solū epo:ꝛ sic archieps cognoscet
de negotio principali ꝛ de excōicatione.mouent qr de connexi-
tis idē est iudicium.c.translato.ā.de consti.Sed connexitas
cause est inter principalē partē p qua iudicauit eps ꝛ ipsum
epm excōicātē:ergo renūciatio facta quo ad epm pderit etiā
ꝛ nocebit quo ad partē.Secūdo mouet imo.per tex.nostrum
qui vult q appellationi videatur renunciatum.certe appel-
latio fuerat interposita a parte ꝯtra aduersarium.nō aūt con-
tra epm excōicantē qr eius persona hic non attenditur in ap-
pellatione.c.venerabilibus in prin.de sen.exc.li.vi.ergo intel-
ligemus renunciatū appellatiōi:scz quo ad id sup quo est ap-
pellatū:ꝛ sic quo ad partē principalē appellantem ꝛ omne ne-
gotiū principale.Nec obstat q per aditionē istī archiepisco-
pi n tibi gerit cū pte aduersa appellata cū adeatur cōtra epi-
scopū qr ex quo per tale factum declarat animū esse suū rece-
dendi ab appellatione ex quo vult q de attentatis cognoscat
inferior a papa inducit renūciatio appellatiōis:ꝛ in renūcia-
tiōe iuris sui nō reqrit p̄ntia ptis aduerse.c.veniēs.ꝛ ibi no.
ā.de renū.qm renūciatio pficit solo aīo renūciātis:nā animus
potest declarari absente parte.l.pōponius scribit ꝛ si nego-
ciū.ꝛ ibi no.ff.de nego.gest.Bar.in.l.fulcinius.§.qd sic latita-
re.ff.ex qui.cau.in pos.ea.iō in ista renūciatione appellatiōis
nō attendit an cū parte appellata sit aliqd gestū vel ne.Ter-
tio adducit Panor.tex.nostrū ibi tanq̄ aduersa petis:naz si
per aditione ista solū p̄iudicaret in facto episcopi non in ne-
gotio principali.ex quo factū epi est separabile negotio prin-
cipali iste ptestās qd nō intēdit renūciare appellationi non
deberet repelli tanq̄ contrarius:qr circa diuersa bene admit-
titur cōtrarietas gl.in.c.nullus pluribus.de regu.iur.lib.vi.
ex quo ergo iste tex.dicit sibi cōtrarius:ꝛ tamē solum ptesta-
bat de appellatiōe cōseruāda:ergo de necessitate venit dicen-
dum qd per istā aditionē fit preiudiciū appellationi sup cau-
sa principali.Tertio opponit cōtra p̄dicta:archiepo non pōt
a esse iudex^a in cā subditorum suffraganei sui regulariter nisi
15 p appellationē.c.†pastoralis.in princi.ā.de offi.ordi.quo er-
go dicemus quod hic iste archiepiscopus cognoscat de causa
principali cum per appellationem nō sit aditus.ꝛ lz tex.dicat
q vi renūciatū appellatiōi interposite ad papā nō tm̄ sequit
ergo appellatū est ad archiepz:qr hoc nō apparet ex tex.So-
lu.dicit Panor.de necessitate dicēdū esse qd per aditionem
archiepi hoc duplex effect⁹ resultet.primo renūciatio appel-
lationis interposite ad papā.secūdo translatio eius appella-
tiōis in personā archiepi.ꝛ sic ex toto per renūciationē istam
nō extinguit appellatio.sz trāsfert de vno superiore ad aliū.
16 ¶ † Perinde habetis elicere vnū mirabile qd nō solū licitū
est ante citationē emanatā renūciare instātie saluo iure cause
vt no.in.l.postq̄ liti.C.de pac.Et etiā in cā appellationis re-
nūciare appellatiōi iam interposite.c.directe.ā.e.c.interposi-
ta.§.ille deniq̄.j.eo.etiam si sit interposita ad papā.c.quam-
uis.p locū a speciali.de elec.lib.vi.Sed etiam licitū est renun-
ciare appellationi interposite ad papam ita vt p hec sententia
nō trāseat in rem iudicatā:sed papa tantū desinat esse iudex
ꝛ transferat appellatio ad aliū.qd eo magis est notandū pro-
pter cōtrariū formatū.ff.in prima oppositione.¶ Quarto
opponit de.c.cū venissent.ā.de eo qui mit.in pos.vbi fuit adi-
tus inferior a papa:ꝛ tamē per hoc nō renūciat appellationi
interposite ad papā.Solu.ibi aditio inferioris non fuit ac-
ceptata a parte aduersa.nec consensit illi aditioni:imo contra-
dixit.Et ideo succedit regula.c.ex eo qd qs impugnat se iu-
uare nō pōt de reg.iur.li.vi.ppterea habetis qd de necessita-
te inquantū hic dicit renūciatum fuisse appellationi per ad-
itionem archiepi dz intelligi q illud factū non impugnabat a
parte.s.epo:imo q ipse cōsensit vt adiretur archieps permit-
tendo actū fieri coram eo.De intellectu tamē.c.cū venisset.j.
dicam in seq.glo.in limitationibus.¶ Quinto ꝛ vltimo op-
ponitur:q imo archieps potoerit adiri super iniusta excōica-
tione:qr ex separatis non infert.vulgata.l.papinianus exul.
ff.de mino.sed eā iniuste excōicationis late post appellationē
est separata ab appellatiōe:qr super ea potuit adiri archieps
per aliā viam.s.in viam querele.c.ad reprimēdū.ā.de offi.ord.
ergo per hoc qd sit appellatum ad papam nō impedietur po-
testas archiepiscopi adiri per querelā.So.dicit hic Imo.qd
ex quo appellatio deuolui cām nullitatis ꝛ sup principali ꝛ
17 sup attentatis† q ideo archieps non possit etiā de nullitate
attentatorū cognoscere per querelā:qr illa cognitio est deuo-
luta ad papā:ꝛ ex hoc sensit tex.ibi:nos igit etiā faciunt que
18 videbimus in.c.dilecto.j.eo.¶ † Glo.in verbo renūciasse.in
fi.habetis ex glo.relata ad tex.nost.ū.ꝛ ad tex.c.gratū.quem
allegat q si appellans adit inferiorē a iudice ad quē appella-
uit.alium tū superiorem iudicis a quo vel adit post appella-
tionem ipsum iudicē a quo q videt renunciare appellationi
ꝛ illa sit vobis regula.¶ Fallit primo quando ille alius vel
etiam ille iudex a quo adirentur vt mediatores ad compo-
nendum partes:nā tunc non videt renunciatū appellationi.Ita
Host.in.d.c.cū venissent.qui ita intelligit istum tex.facit q
no.Gem.in.c.si a iudice.eo.ti.lib.vi.vbi vult q per aditionē
extraiudicialem factā de iudice a quo nō videt renunciatum
appellationi.¶ † Fallit scdo quando iste alius iudex vel iu-
dex a quo se interponerent in cā ad eam instructā remittēdā
non ad iudicandā vel cognoscendā:nam tunc nō videtur re-
nunciatum appellationi quicquid gerit pars cum istis instru-
ctoribus:ita fm aliū intellectū intelligitur.d.c.cū venissent.
ꝛ ibi.d.Anto.ꝛ Panor.¶ Tertio fallit quādo ille inferior
haberet ex priuilegio vt posset cognoscere de appellationib⁹
interpositis ad superiorem:vt dicit de legato marchie q ha-
beat priuilegium cognoscendi de appellationibus interposi-
tis ad papam:tunc si adeatur talis inferior non videtur re-
nunciatum appellationi interposite ad papam:ita Innocen.
ꝛ Bald.in.d.cum venissent.qui ita intelligunt illum text.in.
¶ Quarto fallit quando adit inferior iudex a quo vt reuo-
cet grauamē vel alius inferior:tunc nō videtur renunciatum
appellationi:ita est tex.in.d.c.cum venissent.ꝛ ibi Joan.and.
ꝛ Panor.faciunt notata in.d.c.si a iudice.ꝛ que infra dicam.
¶ Quinto fallit qn actus gestus corā inferiore vel ipso iudi-
ce a quo impugnatur a parte nec acceptat:nam tūc per talem
actum nō renunciat appellationi:ideo cautela est acceptādi
in partibus

a ¶ Esse iudex. Adde fely.in.c.pastoralis.de off.ord.cir.princ.vbi determinat num-
qd archieps suc-
cedat in loco epo-
rū suorū suffraga-
neorū data eorūz
negligētia:ꝛ non
qoid possit excōi-
care subditos suo-
rū suffraganeorū
denegātes:ꝛ pro-
curationē vide p
eūdē in.c.cū ex of-
ficij circa prin.de
pe prescrip.

in partibus et pactis facientibus pro me. d. c. cum venissent. vbi est glo. et doc. ¶ Sexto fallit qn in isto actu facto coram inferiore vel iudice a quo inserit protestatio de nō renūciando appellationi: nam tunc nō renunciat casus est hic sm intellectū relatum. s. scdo loco ex mente Joā. and. et faciūt que ibi dixi. ¶ Septimo fallit qn appellans compareret coram altero ex dictis iudicibus ad impediēdū executionē sniē: nam tūc nō videt renūciare appellationi. Ita. d. de rota deci. sua. cccxxvij. que incipit. item si ille. Ita. d. Ant. in. c. qd ad consultationem. s. eo titu. i. ¶ Octauo fallit qn actus ille gestus ab appellante coram dictis iudicibus sonat in pati tm et non in agere: puta qz iudex post appellationem aliquem excommunicauit: et iste pretauet sibi q non immisceret se diuinis: certe per hec nō videtur exequi preceptū iudicis: ita vt videatur renunciare appellationi. ita Inno. in. c. olim. el tertio. s. de resti. spoliato. ita Joā. and. et ibi alij in. c. quod ad consultationē. s. titulo primo, ita Ludo. de rom. a. in. l. i. in. xxvij. col. ff. de arbi. faciunt notata per Barto. in. l. non fatetur. ff. de confes. et in. l. non vtiqz. ff. de excep. ¶ Nono fallit quādo iudex a quo detulisset appellationi et esset delegatus: nam ex quo abdicauit per delationē totam iurisdictionem a se ita vt eam assumere eam non possit, c. cum appellationibus. eo. titu. lib. vi. videtur isto casu clarissimum quod si adeatur cum nec sit nec possit esse iudex non renunciatur appellationi: ita Rota decisi. sua. cclx. que incipit. ex hoc insurrexerūt circa finem. in ordinario autem secus: vt dicunt ipsi. ¶ Decimo fallit vbicunqz aditur iudex a quo ad ostendendū sibi quod grauauit vt de facili iudicatur ad reuocationem: tunc nō renunciatur appellationi. ita gl. in dicto. c. si a iudice in versicu. tenetis. et ita Panor. in dicto. c. gratum. ¶ Undecimo vbicunqz ex aditione alicuius ex dictis iudicibus apparet quod potius aditur ad excludendam potestatē suam quam ad dandum ei nouam potestatem vel conseruandum antiquā: tunc potest adiri nec renunciatur appellationi. hanc regulā facit rota in decis. cclxxx. que incipit item licet in fi. et faciunt notata in dicto. c. si a iudice. et in dicto. c. gratum. ¶ Duodecimo fallit respectu appellationis interponende: nam siue pars suscipiat ab altero ex dictis iudicibus intra. x. dies ad appellandū terminū ad opponendum declinatorias siue assignetur sibi terminus vel fiat alius actus respiciens executionem sententie: puta terminus ad soluendū: et illi contradicat siue fiat alius actus non respiciens executionem sententie: vel terminus assignatur non respiciens executionem sniē et pars taceat non expresse consentiendo istis casibus nō videtur renunciatum appellationi interponende: secus si terminum ad soluendum susciperet: vel sponte compareret ad gerendum aliquid coram dictis iudicibus tanquam iudicibus. nunc renunciaretur appellationi etiam interponende ita limitatur et declaratur dictum aureum. Innocen. hic et per doc. hic scrib. et ita voluit. do. Ant. et post eum Panor. et Jmo. in d. c. qd ad consultationem. notat Jmo. et Panor. in. d. c. gratum. et etiam Bal. aliquid et ibi bonus tex. in. l. ad solutionem. C. de re iudi. Et Ludo. in. d. l. i. in. xvij. col. Jmo. in. c. significauit in. v. colum. de testi. ¶ Decimotertio fallit quo ad hoc vt postea iudex ad quem cognoscat de attentatis post appellationem in viam nullitatis: nam licet milies sit renunciatum appellationi adeundo iudicem a quo vel alium eius superiorem: vt stat regula. Tamen iudex ad quem cognoscet de attentatis in viam in viam nullitatis: casus est secūdum alium intellectum in dicto. c. cum venissent. et Joan. and. Panormi. et Jmo. faciunt notata in. c. licet. de sententia excommu. lib. vi. et dicta in. c. sequēti. s. eo. ¶ Decimoquarto fallit quando excommunicatus petit absolutionem a iudice a quo. per hoc nō renunciat appellationi iuxta ea que habentur in. c. per tuas. j. de sent. excom. et dixi in. c. qua fronte. s. e. ¶ Decimoquinto fallit qn premissa protestatione aliquid geritur cū dictis iudicibus: et aduersarius opponit ne actus procedat ratione contrarietatis: nam tūc nō renunciat appellationi: vt hoc tex. in fi. et dixi. s. in. i. intellectu. ¶ Glo. in verbo aduersa ibi. c. sicut et. el. i ille tex. nihil obstat qz non erant ex toto cōtraria. licet prima facie presumatur. potest enim esse quod quis erit insanus et tamen timebit de morte. ¶ In ea. ibi. §. sed nec impuberes: ibi contraria allegāo videbat cōtrarijs in diuersis instan. et iam in prima succubuerat. ita Bar. ibi nos loquimur in eadē instantia. et ita gl. in. c. nullus pluribus. de reg. iur. li. vi. ¶ In ea. ibi. c. audītis. ibi allegāo cōtraria allegabat talia cōtraria que effectu se cōpatiebant inuicē. hic autē effectu illa contraria erāt incōpassibilia. ita gl. in. d. c. nullus pluribus. ¶ In ea. in fi. dicite circa qōnem de litis cōtestatione facta cū protestatione q gl. male loquit in prima parte. sz bene in secūda: qz cū protestatio sit sup actu dubio q pōt se habere ad diuersos effectus tunc bene restringit effectū actus. tex. est in. c. cū. M. ferrariēn. pōderādo scdam protestationē. s. de cōst. Sed cū ista que fit libello pōt se habere ad effectū: vt velit litē cōtestari p hāc responsionē in. c. vnico. s. de lit. cōtest. potest se etiā se habere ad effectū vt instruat iudicē nō vt lit. cōtestet: ideo protestatio cū hac responsione emanās illo casu hz declarare intentionem restringēdo ad effectū solū vt instruat iudicē: ergo per hāc protestationē impedit litis contes. ita. d. Anto. hic Sed clarius d. c. vnico. et ibi Panor. ita Bar. in. l. vnica. C. de lit. contesta. Duobus tn casibus saluaret prima opi. glo. qn ex interuallo post protestationē rńdisset libello: nam tūc cū protestatio non trahat ad futura que fiūt ex longo interuallo: vt voluit Inn. in. c. cumana. s. de ele. Jo. an. in. c. in generali. in mercu. de re. iur. li. vi. et infra dicā. ideo talis protestatio nō impedit lit. contest. Secūdo saluabit casu quo ista cū protestatiōe non fuit accepta a iudice sm do. Anto. in. d. c. vnico. vel sm Panor. ibi non fuit acceptata a iudice: et pars respōdet postea pure: nam videt recedere a protestatione vt condescendat in voluntatē iudicis. ¶ Inquantū aūt glo. se remittit de materia protestationis. Incipe calliope libet hoc cōsistere. nō est cātādū. res vera agit nortate puelle Periades psit in vos dicisse puellas.
19 Primo querit qd sit protestatio. Jo. mona. et Jo. and. in d. c. in generali. dicunt q protestatio est clamosa attestatio ad cautelā in facientium causa inuenta. Adducūt tex. quid sit clamosa in. c. sanctorum. ibi proclamatione sinodali. s. de prescr. Bar. in. l. nō solū. §. morte. ff. de operis noui nunci. reprehendit istam diffinitionem nam verbū clamosa. vocalē actum importat: et sic videt illa diffinitio inferre qd nō sit protestatio nisi que fit verbo qd est falsum: qz etiā protestatiōes fiunt in scriptis: vt est tex. in aut. hanc querelā. C. de non nume. pecu. in l. fi. C. de nego. gest. in. l. vt perfectius. C. de annali. excep. in. c. si. j. eo. et. c. appellatio. eo. ti. li. vi. et ipse Jo. an. vt infra videbimus fatet qd quandoqz protestatio requirit scripturā: ergo non est bona diffinitio dicere. protestatio est clamosa ec. qz non comprehēderet protestationes que fiunt in scriptis: et pro Bar. facit tex. in. c. vbi periculū. §. nulli. de elec. li. vi. vbi si phibetur loqui cū aliquo nō videt prohibita scriptura vel nuncius. qd patet ex quo ille tex. vno expresso: tamē etiā aliud exprimitur et prohibet. lz ille tex. in contrariū ponderet et Lud. de roma. in. l. j. in prin. ff. de verb. ob. Et pro Bar. facit q voluit Ange. in. l. i. §. postulare. ff. de postu. vbi ex quo verbū postulare, dicitur in iudicio proponere etiā si aduocatus phibet postulare nō extēdet ad allegantē in camera vel in scriptis. facit qd notat in simili Bar. in. l. Paulus. §. i. ff de leg. vbi si doctor legēs phibet aduocare nō videt prohibitus in scriptis allegare. Nec obdicit Bar. si tu dicas quod leges in contrariū allegate non loquuntur de protestatione sed de attestatione vel propositione: qz hoc bene fatetur Jo. an. qd verbū protestatio, attestatio, cōtestatio, detestatio, propositio, prohibitio, denunciatio, vetatio. et similia sint synonima: vt probat in l. si. C. de neg. gest. in. l. j. §. pe. ff. de lib. agnos. in. l. i. et fin. C. de his q p met. iud. nō appel. in. l. plebs. §. i. l. subsignatū. §. detestatio cū. l. seq. ff. de verbo. signi. in. l. ait pretor. §. si quis. ff. de his que in frau. cre. in. c. i. s. qd metus cā. in. c. si. j. eo. in. l. si fundū. C. de eui. vē. in. l. si maior. C. de rescin. vendi. in. l. si quis phibuerit. ff. de pub. in. l. si pro te. C. manda. in. l. seruus vetante. ff. de verborum obligatio. Sed ne videamus esse ex iudicibus de capistie qui vt dicit glo in. c. i. de concessio. preben. li. vi. suis cōiter aduersantur. Diffinitio Jo. and. ratione intellecta pōt sustineri: nec obstat de verbo clamosa: qz cum dictū doctoris debeat intelligi sm legem quam allegat Bart in. l. non solum. §. libertatis verba. ff. de lib. lega. Jo. and. intellexit per illud verbū clamosa, tam de scripta q de verbali proclamatione qd patet dum allegat. c. sanctorum ibi proclamatione synodali: vbi illud verbū capitur tam pro scripta proclamatiōe quam pro non scripta proclamatione: et pro Joanne an. Adduco vobis casum in. l. item apud Labeonē. §. conuicium vnico. §. si quis libellum. ff. de iniur. vbi cōuicium dicitur quasi conuocium: et tamen pōt fieri absenti: et sic etiam per scripturam. Et ita determinauit per illū tex. Ludo. de roma. in consilijs suis in consi. vltimo. Et ita in simili refert do. And. syculus in cle. causā. in. v. charta. de electio. Et pro ista opi adducitur tex. in. l. non figura. ff. de act. et ob. vbi instrumentum dicit loqui: et facit glo. no. in. c. constitutionem. in verbo participatione. de sentē. excom. lib. vi. vbi sicut loquens cum excōicato incidit in excōicationem. ita literas ad eū scribens. nam scribens in materia indifferenti dicitur loquuta Ludo. in. l. j. in prin. ff. de ver. ob. Jmo. iunior sensit istam saluationē. adducit ipe. c. cū matre ibi lex Mosayca clamat: sed nō inuenio in tex. bene dicit tex. populi testant. j. de cele. mis. Adducit et

l.arriani.sanctis his que no.ibi Bart.C.de heret.vbi dicit
q̄ lex loquit̄.¶ Alia fuit diffinitio siue descriptio iurisscon.
in.d.l.sub signatum.§.fi.cū.l.seq.ꝛ in.l.plebs.§.1.ff.de verbo.
sig.quā refert Jo.an.in.d.c.in generali.quicquid dicat Bar.
in.§.morte.qui sibi ascribit q̄ ꝓtestatio est denūciatio cū te-
statione facta denunciatio ponit̄ ad differentiā contractuum
vel vltimarū volūtatū que nō denunciationes.sed dispositio-
nes sunt cum testatione ponit̄ tanq̄ gen⁹:vt cōprehēdat pro
testationē scriptā ꝛ nō scriptā factā in presentia testiū.l.fi.C.
30 de neg.gest.¶ †Alia diffinitione pro ordine infra dicēdo-
rum ex mēte Bar.vbi supra diuido ꝓtestationē in quatuor
species:vna est declaratoria:vt hoc tex.alia ꝓhibitoria:vt.l.
si quis probibuerit.ff.de publi.alia incitatoria in.l.si ex lega
ti cā.ff.de ver.ob.in.c.pastoralis.§.fi.ꝫ.de offi.or.alia est cer-
31 tificatoria:vt in cle.cāꝫ.de elec.¶ †Capiēdo primā spēm.scꝫ
declaratoriā:qꝛ de personis primo est querēdū:vt.l.si queri-
mus.ff.de testa.Querit̄ per que possit fieri protestatio ista.
Et dicite q̄ nemini dubiū.q̄ per principalē partē fieri pōt
animū suū declarantē:vt hoc tex.nostro.ꝛ cū.M.Ferrariē.
ꝫ.de cōsti.ꝛ in.c.i.ꝫ.q̄ met.cā.l.qui in aliena.§.fi.ff.de acqui.
here.¶ Sed punctus stat nunquid per procur.Bar.in.d.§.
morte.in.iij.col.sentit hanc q̄nem.ꝛ dicit eam decidi per no-
tata in.l.paulus.ff.de acqui.here.vos dicite q̄ aut tractam⁹
de protestatiōe que fit circa ea que geruntur cum aīo nostro.
nec geritur cū alio ꝛ illo casu cū declarare aīum sit personalis
simum.l.vnica.§.ne aūt.C.de cadu.tol ꝛ est gl.in terminis.in
l.sicuti.ff.de arb.ideo per aliū illa ꝓtestatio fieri nō pōt:ꝛ sic
nō per procura.facit q̄ notat Bal.in.l.i.C.qui admitti.vbi
dixit declarationē vsq; adeo esse ꝑsonalē vt nō possit ꝑ alium
fieri:ꝛ facit tex.pro eo.in.l.si stipulatus fuerim.in princ.ff.de
ver.ob.ꝛ ibi no.Bar.facit gl.in.l.pōponius scribit si frumen
tum.in fi.ꝛ ibi no.per scrib.ff.de re.ven.notat Bar.in.l.inter
stipulantē.§.i.in.l.fi.in prin.ff.de verb.ob.Bar.in.l.edita.in
ij.col.C.de edē.in.l.gerit in.x.col.ꝛ in.vij.ff.de acqui.here.d.
Anto.in.c.fi.j.de suc.ab intest.facit glo.no.in.l.pe.C.de ma-
nu.vindi.que voluit q̄ ea que nō sunt in administratiōe pa
trimonij nostri nō possunt geri per alium:sed declaratio ani-
mi est mere facultatis vt patet ad sensum:ꝛ facultas nō est in
patrimonio nostro.l.vt pomum.ff.de seruitu.ergo declaratio
animi nō pōt expediri per alium.Et ad predicta faciunt que
voluit Barto.in.d.l.paulus.dum vult q̄ aditio hereditatis
cum consistat in animo:ꝛ declaratio animi sit personalissima.
non possit expediri per procuratorem tamen vnum me vrget.
nam electio alicuius prelati fit iudicio:ꝛ declaratione animi
eligentium.c.cosius.ꝫ.de elec.ꝛ tñ potest per ꝓcuratorē expe-
diri siue ꝯmittēdo ei declarationē animi:ꝛ sic dādo mādatū
ad incertā personā eligendā prout voluerit:siue committen-
do nudum ministeriū electionis dando mandatum de certa
persona.c.quia propter.§.fi.ꝫ.de elec.c.si quis iusto.de elect.
lib.vi.imo etiā nuda electio etiā tēporaliū quatenus est etiā
facti ꝛ facultatis absq; alia admixtione iuris pōt expediri ꝑ
procuratorē.ita Bar.in.d.l.si stipulatus fuerim.in fi.prin.er
go ita erit in protestatiōe declaratoria animi.Aut loquimur
de protestatione declaratoria que expedit̄ per actū factū cum
alio vel etiā declaratoria actus depēdentis ex volūtate mea
ꝛ alterius:ꝛ tūc sicut videm⁹ q̄ in ꝯtractibus requirit̄ aīus par
tium.l.obligationū substātia.§.fi.ff.de act.ꝛ ob.ꝛ tñ iste aius
respectu simultanei consensus qui fit in concursu voluntatum
necessario ad cōtractū expediendi.talis anim⁹ pōt in eo actu si-
multaneo expediri ꝑ ꝓcur.ita dicemus in ista ꝓtestatione.cū
ipsa etiā requirat simultaneū actū alteri⁹ cū quo gerit̄ actus:
vel ex cuius volūtate actus depēdet:vt parebit infra.in.iij.q.
huius mēbri principalis:ergo talis ꝓtestatio ꝑ ꝓcur.expedi-
ri poterit.ita colligit̄ ex notatis ꝑ Bar.in.d.l.paulus.Et ita
32 faciūt notata.in.l.fi.C.de neg.ge.¶ †Scd̄a est questio ante-
quā ad ꝑsonā passiuā veniamus.cū illa q̄ est ista depēdeat.
circa que pōt fieri ꝓtestatio ista.Et p̄io potest fieri circa ea
q̄ depēdēt ex aīo nr̄o mere ꝛ simpliciter.l.at si q̄s.§.pleriq;.
ff.de rel.ꝛ sump.fune.l.pro herede.§.papinian⁹.ff.de acq.hr̄.
c.i.ꝫ.q̄ met.cā.Scd̄o pōt fieri circa ea que depēdent ex volū
tate nostra ꝛ alterius.c.tua.j.de spon.l.si debitor.§.i.ff.qui.
mod.pig.vel ipo.solui.puta in ꝯtractib⁹.l.codi.§.i.ff.de le
gatis scd̄o.¶ Pōt tertio fieri circa ea que depēdent de iure
ex volūtate nostra.sꝫ de facto nō:qꝛ per aliū impedit̄.puta
in.c.fi.j.eo.puta in.l.si presens.C.de ep̄a.audiē.in.l.vt perfe-
ctius.C.de annā.excep.¶ Pōt quarto fieri circa ea q̄ depen
dēt ex facto nostro:ꝛ animo nostro de facto sed de iure nō.pu
ta in delictis.c.si.de homi.li.vi.c.cū volūtate.j.de sen.excom.
¶ Potest quinto fieri circa ea que nō depēdent ex volūtate
nostra nec de facto nec de iure:sed depēdēt ex dispositiōe ma-
ris:vel dispositiōe alterius.c.cū.M.Ferrariē.ꝫ.de ꝯsti.de.
23 gratie.ꝛ ibi no.de rescrip.¶ †Tertia est questio cui possit
fieri illa ꝓtestatio ꝛ debeat:ꝛ dicite aut fit circa ea que depen
dent mere ex animo nostro,ꝛ tunc aut ego q̄ro me exonerare
per istā protestationē:ꝛ tamē aliū nō grauo.puta fm̄ Bar.
in casu.d.l.at si q̄s.§.pleriq;.ex quo declaro me nolle esse he-
redē.per istā protestationē me exonero nō tñ alium grauo vel
puta in.l.nesennius.ff.de nego.gest.ex quo declaro me facere
expensas animo repetendi ꝛ tanq̄ negotiorū gestor tunc me
exonero:qꝛ istas expensas non facio sumptu meo nec bursa
mea:sed potero repetere.aliū nō grauo:qꝛ ex quo tanq̄ ne-
gotiorū gestor facto.tenet̄ solū de his que sunt vtiliter gesta.
sed satisfaciēdo de vtiliter gestis ille nō grauat̄.c.i.ꝫ.de in in-
teg.resti.ꝛ illo casu si iste actus ad quē declarādō fit ꝓtestatio
gerit̄ specifice cū alio tōc ꝓtestatio non dꝫ fieri alicui:sed pōt
fieri per solū protestantē dūmodo fiat ita q̄ de ea cōstet.ita
Bar.in.d.§.morte in.iij.col.ꝛ est rō:qꝛ declaratio meri ani
mi non requirit presentiā alicuius glo.est ꝛ ibi Bar.in.l.pō-
ponius scribit si negotium in gl.ij.ff.de neg.gest volūt Bar.
in.l.certum.§.si quis absente.ff.de confes.melius in.l.quo est.
§.i.ff.rem ratam haberi Cyn.in.l.j.in.i.q.C.si quid in frau.
patr.Bar.in.l.fulcinius §.quid sit latitare.ff.ex quibus cau.
in pos.ea.in aut.sacramēta puberum.C.si aduersus.ven.An-
ge.io.§.si vero expressim.in aut.de here.ꝛ falci.do Ant.in.c.
fi.ꝫ.de confes.Jmo.hic vt dixi supra.in.ij.oppo.¶ Aut expe
ditur per actū qui geritur cum alio illa declaratio animi.pu-
ta aditio hereditatis pendet ex animo heres institutus de-
clarat animum adeundi soluendo vni ex creditoribus here-
ditarijs:vel capiendo solutionem ab vno ex debitoribus he-
reditarijs.ecce quod aditio ꝛ sic deliberatio animi expeditur
per actum qui geritur cum alio:ꝛ tunc protestatio debet fieri
illi cum quo geritur actus sicut in contractu.ad hoc operetur
aliquid.alias tolleretur per illum actum.ita Bar.vbi.ꝫ.in.v.
col.ita Bar.in.d.l.pro here.§.papinianus.Jta Ludo.in.d.l.
qui in aliena.§.celsus.ita Jmo.in.c.cum.M.Ferrariē.ꝫ.de
constitu.¶ Sed audite istud dictum redditur dubium.pri-
mo per tex.cum ibi nota.in.l.nesennius.ff.de nego.gest.intel
ligendo maxime vt vult Bar.ibi supra in.iiij.col.nam ibi de-
claratio voluntatis expediebatur per actum qui gerebatur cū
alio tacite,scilicet q̄ velim esse negotiorum gestor ꝛ expensas
istas propterea facio declaratur expendendo per quem actū
expensarum quasi contrahitur cum illo pro quo expenditur.
24 l.ex maleficijs.ff.de acti.ꝛ obli.¶ †Et tamē intelligit Bar.
quod illa protestatio quod non intendit gratis facere potest
fieri in absentia eius cuius negotium geritur ꝛ valet:ꝛ sic re-
25 cte ponderando est sibi contrarius Bar.¶ †Secūdo reddi-
tur dubium:nam hoc retento sequeretur quod omnis aditio
non impediretur per protestationem nisi fuisset notificata cre
ditoribus hereditarijs protestatio.nam adeundo hereditas
tem semper quasi contrahitur cum creditoribus.l.apud Jul.
§.fina.ff.ex qui.cau.in posses.ea.l.ex maleficijs.§.heres.ff.de
actio.ꝛ ob.ꝛ sic semper actus adeundi.per quem declarat ani-
mum geritur cū alio:qꝛ statim ex quo declarat se velle esse he
redem subintrat quasi contractus:ꝛ tamen hoc est falsum fm̄
omnes quod protestatio que fit ad impediendum ne quis vi
deatur adire debeat or intimari alicui.l.qui in aliena.§.cel-
sus.ff.de acquirē.here.l.pro herede.§.papinianus.ꝫ.alleg.ꝛ
dicto.§.pleriq;.nisi dicatis q̄ his casibus de quibus proxi-
me obieci licet aliqualiter negotium geratur cū alio vt in adi-
tione hereditatis.ꝛ in.d.l.nesennius.non tamen tracto ego
protestans de animo meo per hoc illos grauare:vel illis pre
iudicium inferre.non mirum si eorum presentia non requirit̄
in protestatione vt dictum est proxime in primo membro.Ta
men Bar.Ludo.ꝛ alij proxime allegati volunt requiri in ꝓ
testatione q̄ fiat illi cum quo actus geritur.¶ Aut prote-
stans de sua voluntate tractat de se exonerādo ꝛ alium grauā
do Et tunc aut istud a quo querit se exonerare natum fuerat
ex facto protestantis per quod factū etiam grauaretur alius.
puta qꝛ dedi mandatum procuratori.Ab hoc facto meo man
dati volo me exonerare protestando q̄ volo q̄ contrahat
nisi sub tali forma aliter nolo teneri vel protestando de reuo
catio.qꝛ si iste procurator contra quem est protestatum gere-
ret aliquid contra protestationem ipse grauaretur vel etiam
alius cum quo contractum est posset grauari.ideo talis pro-
testatio debet fieri ipsi qui lederetur.alias non operabitur effe
ctum.l.si mandassem.ff.mandati.Notat Dy.in.l.si pater.ff.
de manu.vindi.Cyn.ꝛ alij.in.l.mandatum.C.man.Cano.in
c.mandato.ꝛ in.c.ex insinuatione.ꝫ.de procurato.in.c.ex par-
te decani.ꝫ.de rescri.quod verum si persona que grauaretur
esset certa:ꝛ tunc debet cum non sit persona certa cui intime-
tur

tur proscribi publice ꝓtestatio siue reuocatio.l.sed si pupill⁹.
§.proscribere.ff.de institu.notat Bal.in.d.l.mandatum.⁊ ibi
dixi.quod si locus est certus vbi est deputatus procurator li-
cet generalis.puta magister apothece siue institor.⁊ tunc sa-
tis est prescriptionem apponere apothece.sed si locus nō est
certus vbi deberet administrare sed est procurator generalis
per ciuitatem.Et tunc debet proscribi in locis publicis ⁊ no-
tioribus per text.quem dicit singularē ad hoc in.l. iubemus.
C.de defen.ciui.Et facit quod voluit Bar.in.l.qui hominem.
§.annuū ff.de solu.vbi idē tenet qđ in dicto.§. morte. ¶ In
contrarium notat Inno.in.d.c.ex parte decani.⁊ ibi commu-
niter Cano.vbi concludunt quod quando procurator nō est
deputatus contra certum aduersarium protestatio vel reuoca
tio mandati valet absq; eo quod aliꝗ intimetur.Bar.in.l.vni-
ca.C.de latisda.Distinguit aut procurator generalis est de-
putatus in certo loco vel ciuitate:⁊ tunc ex quo facile est face-
re proscriptionem debeat proscribi:⁊ ita loquitur.§.proscribe
re.Et ita prima opinio.aut est vniuersalis procurator vniuis
negotiationis non in certo loco sed vbiq;:⁊ tunc cum difficile
sit illam proscriptionem facere procedat reuocatio ⁊ protesta
tio sine alia intimatione vel alia proscriptione.⁊ ita procedat
secunda opi.canonistarum.¶ Aut protestans agit se exone-
rare a grauamine quod infertur ex iuris dispositione.puta
pater obligatur pro filio qui magistratū suscipit ex iuris pre-
sumptione ⁊ illo casu protestando in contrarium agit se exo-
nerare ab ista obligatione ⁊ grauat alios.s.rempublicam pro
qua iure tacite videbatur obligatur pro filio ⁊ eos quos fili⁹
ledet in magistratu.puta iniuste iudicando:⁊ tunc protesta-
tio non debet alicui intimari.l.honores.§.si.de decur.l.i.⁊.ii.
C.de sinsf.a.⁊ quemad.pro eis pat.te.lib.x.⁊ potest esse ratio:
nam qđ pater obligetur pro filio inducitur ex iuris presum-
ptione que ita cōiecturatur volūtatem patris.ex quo scit ⁊ pa
titur filium gerere magistratum.l.i.§. scientiam. in simili.ff.
de trib.sed in claris nō est opus coniecturis.l.continuus.§
cum ita.ff.de ver.ob.ideo an pater protestando qđ nō vult te-
neri ꝓ filio declarat suā voluntatē legalis presumptio nunq̄
potuit operari nec operata est qđ pater voluerit obligari pro
filio.⁊ sic nec reipublici.nec aliꝗ fuit obligatio nunq̄ nata.ideo
non mirū si protestatio nulli debet intimari.¶ Aut fit prote
statio circa ea que dependent ex volūtate mea ⁊ alterius.puta
in cōtractu:⁊ tunc debet fieri ipsi contrahenti.c.tua nos.j.de
spon.l.obligationū substantia.§.finali.ff.de actio.⁊ oblig.l.si
debitor.§.i.⁊ dicta.l.codicillis.§.i.¶ Aut fit circa ea que de-
pendent ex volūtate mea de iure sed de facto impediunt per
aliū:⁊ tunc aut impedimentū prouenit propter potentiā aut
propter absentiā.si propter potentiā,⁊ tunc si actus veniebat
gerēdus corā isto vt iudice debet corā honestis personis pro
testari cōtra istū.⁊ ille est tex.in c.fin.j.eo.in.l.i.⁊ toto titu.C.
de his qui per me.iud.nō app.¶ Si vero actus veniebat ex-
pediendus corā illo vt parte sed in iudicio tamē.Et tūc corā
alio iudice debet protestari.l.si preses.C.de epis.audi.¶ Si
vero veniebat expediēdus cū parte extraiudicialiter:⁊ tunc
debet coram honestis viris fieri protestatio.l.de pupillo.§.
si quis ipsi pretori.ff.de oper.no.nunci.faciūt notata p Bal.
in.c.ceterum.ē de rescriptis.¶ Si autē impedit quis ꝓpter
absentiam alterius.⁊ tunc aut erat gerēdus actus cum illo vt
iudice ⁊ debet coram tribunali protestari ⁊ nō alibi.Ita tex.
in.l.ij.§.adeūdi.ff.quādo appel.sit.Si tribunal nō hꝫ prote-
stetur coram honestis personis.c.pastoralis.§.fi.ē.de off.or.
¶ Si autem actus veniebat expediendus cum parte ⁊ tūc sit
in iudicio debet seruari forma.l.vt perfectius.C.de anna.ex-
cep.Si aūt extra iudiciū:⁊ tūc corā honestis personis debet
26 protestari.d.§.si quis ipsi.¶ †Sed opere preciū est scire quan
do dicatur actus fieri cū parte ⁊ qñ cū iudice,⁊ dicite ex men
te Joan.an.in.d.c.in generali.in.iij.col.ꝙ consideratur cuius
actus principaliter p protestationē impugnatur.nam si prin
cipaliter agitur de impugnādo facto iudicis licet illud respi-
ciat cōmodum partis tūc dicit factū illud fieri cū iudice.puta
in sentētia cōtra quā volēs appellare ⁊ impedit⁹ propter ab-
sentiam iudicis protestatur vel propter metū.certe licet talis
sntīa respiciat partem:tñ magis principaliter dicitur hic pro-
testatio geri cum iudice:q2 tendit ad impugnandum factū iu
dicis:⁊ est ratio quare appellatio debet interponi coram iu-
dice,nec sufficeret interponi coram parte.l.cum quidā.ff.eo.l.
eos.§.fi.C.eo.c.fi.j.eo.⁊ ideo rū reuocatio missionis in posses
sionem ex primo siue secundo decreto,licet respiciat cōmodū
partis tamen principaliter respicit factum iudicis.ideo prote
statio hoc casu emissa debet emitti coram iudice.⁊ ipso absen
te coram tribunali.Et si tribunal non habuerit coram hone-
stis ꝑsonis.c.cū venissent.ibi coram.ē.de eo qui mit.in pos.c.
pastoralis.§.fi.ē.de offi.ordi.Et ibi hab. faciunt notata in
l.de pupillo.§.qui nunciat.ff.de oper.no.nun.Ita etiam vbi
protestatio respicit principaliter factū partis lꝫ per viā iudi-
cis fiat illud pactū vel impugnet tamē dicetur actus fieri cum
parte.Et ideo protestatio corā parte emitti dꝫ:⁊ ista est ratio
authētice hanc querelam iūcta.l.in cōtractibus.§.fi.C.de nō
nume.pecu.est ratio decisionis.l.vt perfectius.C.de anna.ex-
cep.nam interruptio bienniꝗ circa exceptionē non numerate
pecu.vel interruptio prescrip.fiunt in iudicio.Sed tamen q2
respiciunt factum partis principaliter dicit interruptio ipsa
⁊ protestatio ꝓinde emanās geri cum parte potius q̄ cū iu-
27 dice.¶ †Aut ꝓtestatio emanat in facto qđ pēdet a volūtate
nostra de facto,sed non de iure puta circa maleficia:⁊ tūc aut
fit ꝓtestatio ad tollendū delictū ex toto.⁊ tunc si cū certa per-
sona veniebat illud factum ex quo poterat resultare delictum
cōmittēdū qđ agit ꝓtestās impedire,dꝫ illi persone fieri pro
testatio.l.aut qui aliter.§.i.⁊.ij.ff.qđ vi aut clam factū so sunt
28 li.c.lꝫ.j.de regu.¶ †Si vero factū respicit incertā personam
⁊ tunc dꝫ ꝓtestatio fieri in genere in loco in quo ⁊ tēpore quo
factum fit.ita est tex.in.c.ex literis iuncta glo.ibi:⁊ in.c.fin.j.
29 de homi.l.si putator ⁊.l.qui foueas.ff.ad.l.aquil.¶ †Aut ꝓ
testatio fit ad delictum minuendū.Et tūc aut factum per qđ
delictū perpetrat dependet totaliter ex volūtate nostra:⁊ isto
casu protestatio fieri pōt.sed dꝫ fieri illi cū quo factū hoc ge-
ritur ⁊ de cuius ꝑiudicio tractat.Ita Bar.vbi supra.Et ita
est ex mēte Jo.and.in dicta regula in generali.in.iij.col.puta
ego spolio aliquē sua possessione,ecce delictū hoc pēdet ex vo
luntate mea an velim eum spoliare respectu naturalis posses-
sionis tantū recognoscens in eū ciuilē.puta tanq̄ emphyteo-
ta suum aut volo spoliare in toto ⁊ naturali ⁊ ciuili.ideo si ꝓ
testor qđ intēdo spoliare eam naturali tantū debet hec prote-
statio sibi fieri:vt me adiuuet.Adducunt' gl.in.l.vnica.C.vti
pos.⁊ lꝫ in lectura mea Bar.habeat literam affirmatiue qđ
debeat presenti fieri protestatio:tamē cōmunis litera est ne-
gatiua qđ ista protestatio nō debeat fieri in presentia.nullam
tamen sufficientē rōnem assignat.Sed ex premissis videtur
sentire qđ ex quo querere possessionē pendet ex animo.l.licet
C.de acqui.pos.illa protestatio nō requirat presentiam par-
tis quasi declaratoria animi.que ratio nō cōcludit.nam etiam
in his que sunt animi si actus gerit cū alio.ꝓtestatio debet
fieri illi presenti.vt in secūdo mēbro dictū est in principio hu-
ius questionis.puta ꝓtestatio que fit ad tollen.delictū debet
fieri parti:ergo ⁊ protestatio que fit ad minuendū:q2 bonum
est ar.de toto ad partē.c.pastoralis.versi.item cum totum.ē.
de off.deleg.l.que de tota.ff.de re.ven.preterea ne clam videat
facta protestatio dꝫ fieri presenti:vt dictū est in mēbro ꝑcedē-
ti.ergo ⁊c.ad minorādū spoliationē debet fieri presenti par-
ti sicut ad minuendā clandestinitatē siue tollēdā:aut illud fa-
ctum non poterat ex mea voluntate limitari:⁊ tūc illo casu ni-
hil valet.ideo nec cui fiat curam⁹.c.fi.de homi.li.vi.⁊ ibi tex.
30 l.quoniā multa cū ibi not C.ad.l.iul.de vi.¶ †Aut protesta
tio fit circa ea que nō dependēt ex aīo sed dependēt ex facto
alterius vel necessitate iuris puta in clem.gratie.⁊ ibi not.de
rescrip.in.c.cum.M.Ferrarien.in secunda ꝓtestatione ē.de
consti.in.l.alimēta.⁊ ibi not.C.de nego.gest.⁊ illo casu prote-
statio nihil operatur nisi in casib⁹ a iure expressis.puta in ca-
su.c.pastoralis.ē.de excep Authētica si dicat.C.de testi.ideo
cum fieri nō possit nō curamus cui fiat.In casibus tamen in
quibus a iure fieri permittit.puta dicto.c.pastoralis.crederē
protestationē debere fieri parti de cuius ꝑiudicio tractat per
regulas supra factas.⁊ voluit Jo.an.in.d.r.in gnāli in.ii.scd'e
col.dum dicit qđ iniquū esset qđ p ꝓtestationē fieret aliꝗ pre-
iudicium ignorāti.ideo ei fieri dꝫ ꝓtestatio.l.i.§.itē cū ex edi
31 cto.ff.q̄ snie siue appel.rescin.¶ †Sed circa istā qōnem nun
quid procuratori debeat fieri ⁊ sufficiat hec protestatio Joā.
an.in dicto.c.in gnāli videt ꝙ nō per tex.no.in.l.item veniūt
§.petitam.⁊ ibi no.Bald.ad hoc.ff.de pe.here.facit glossella
in cle.cām in verbo appellatū.de elec.que voluit:⁊ infra pōde
derabo qđ vbi requirit plena sciētia non sufficit denunciatum
fuisse ꝓcuratori.faciūt notata p Cy.in.l.in minorū.C.in qb.
cau.in integ.rest.nō est nec.Faciūt que no.Bart.in.l.i.§.pe-
na.ff.de lib.agnos.Et ponit remissiue.Bart.in.l.de pupillo.
§.i ff.de ope.no.nū.alle.Dy.in.§.meminisse.ea.l.Volunt ta-
men Jo.an.qđ vbi.d.nō inueniret seruanda sit forma in pro-
testatione que seruat in intimāda appellatione in cle.causā.
de elec.scꝫ qñ absente dño intimet ꝓcuratori si dimisit alias
ad domū vel.d ecclesiā si tractat de beneficio facit ad notata
in.c.cām.ē.de dolo.per Bar.in.l.iiij.§ pretor.ff.de dam.in-
32 fec.¶ †Quarta est questio qđ debeat fieri ista ꝓtestatio.Jo.
an.vbi supra distinguit aut a iure est ꝓtestāti assignatū certū

tēpus ⁊ illud totū liberū: ſcʒ q2 ad vltimū momentū tpis ad-
uerſario nō eſt ius queſitū: ⁊ tunc ſufficit qñcunq₃ proteſtari
intra illud tēpus etiā vltima hora puta in preſcrip. quā per ꝓ
teſtationē intēdo interrūpere: vt in caſu. d. l. vt perfectius. aut
illud tēpus nō eſt ꝓteſtāti in totū liberū q2 ſingula dies que
labitur querit̄ aduerſario ⁊ ab ea irreparabiliter eſt excluſus
proteſtās. puta in quadriēnio dato ad petendū in integ. reſt.
quecunq₃ tēpora labant̄ nō reſtituunt̄ amplius: ⁊ ideo dicun-
tur queri aduerſario. l. fi. ff. de minori. ⁊ iſto caſu pōt ꝓteſtari
vſq₃ ad vltimā partem huius tēporis: ſed caueat ſibi ne ſe tā-
tum arctet q ñō poſſit poſtea actū circa quē proteſtat̄ expe-
dire. puta actū in integrū reſtitutiōis. d. l. fi. ⁊ faciunt que no-
tantur in. c. j. de in integ. reſt. li. vi. ⁊ in ſimili pōt exēplificari
in ſecūdo anno qui datur ad appellationē ꝓſequē. vt dixi in
c. ex ratione. de. e. ¶ Aut circa hūc actū circa quē fit proteſta-
tio nō eſt aliqđ tēpus aſſignatū. ⁊ tunc aut fit ꝓteſtatio circa
factū de futuro fiendū: ⁊ tūc pōt quādocunq₃ fieri: vt hic tex.
noſtro. d. l. ſi quis in principio teſtamenti. in princi. ff. de lega. iij.
¶ Aut fit ꝓteſtatio circa actū iam factū: ⁊ tūc ſi illud eſt fa-
ctum meū proteſtatio poſt factū nihil operat̄: ⁊ ideo nec fieri
pōt. tex. eſt no. ⁊ ibi Bal. in. l. fi. C. de neg. geſt. facit. l. ſi maior
C. de trāſa. l. perfectā. C. de dona. que ſub modo: ⁊ etiā ſenſit
vbi ſupra circa. vj. col. ⁊ ita Jo. an. vbi ſupra. ¶ Si eſt factum
alienū circa qđ proteſtor ⁊ tūc in cōtinēti ex quo ſcio factū in-
telligite ⁊ me grauatum ex facto debeo ꝓteſtari. alias ꝓteſta-
tio poſtea nō operabit̄. ita Jo. an. in. l. ſi filius. ff. ad Maced.
33 facit cle. j. de pen. ¶ †Quinto eſt qđ vbi debeat fieri illa ꝓ-
teſtatio. ⁊ dicit Jo. an. vbi ſupra circa. iiij. col. qđ ex quo ꝓteſta-
tio fit ad declarandum animū ſiue circa factum meū ſiue alie-
num quod pōt vbiq₃ fieri: iſta ſit ergo regula. ¶ Fallit pri-
mo in caſu. d. l. vt perfectius: q2 cum ſuccedat loco interpella-
tionis iudicialis debet fieri ſi pōt in iudicio, ſin autem ad do-
mum eius cōtra quem fit. Et ita poſſumus dicere. d. l. ſi pre-
ſens. C. de epiſ. aud. l. in cle. cām. de elect. Fallit ſecundo quan-
do interponit̄ ab actu iudicis qui geritur cum iudice: nam tūc
debet fieri ad tribunal. l. ij. §. adeundi. ff. qñ app. ſit. imo ſi ſit
talis index qui ſolet dare audientiā in camera nec veniat ad
tribunal. tunc ſatis eſt interponere in camera. ⁊ ſi non pateat
aditus interponere coram hoſtiarijs. glo. eſt not. in. c. cupien-
tes. §. qđ ſi per. xx. in verbo ꝓpoſita. de elec. li. vi. quā ad hoc
pōderat Jmo. in. l. de pupillo. §. meminiſſe. ff. de oper. no. nū-
cia. ¶ Fallit tertio qñ dñs cum quo eſſet fienda proteſtatio:
nec facere copiā ſui: nec dimiſiſſet ꝓcura q2 tunc ad domum
fieri dʒ proteſtatio. d. de. cām. ⁊ dixi in fi. iij q. ¶ Fallit quar-
to qñ certa perſona nō eſſet que ex tali ꝓteſtatione afficeret̄ ſi-
ue lederet̄: ſed eſſet incerta ⁊ actus geritur in loco certo: nam
tunc debet proteſtari in loco in quo fit actus. tex. eſt in. d. c. ex
litteris. ⁊ in. d. c. fi. d. l. ſi putator: ⁊ facit qđ no. Bar. vbi ſupra
in. viij. col. circa quartū mēbrum prime cōbinatiōis. facit tex.
in. l. ſi pupillus. §. ꝑſcribere. ff. de inſti. ¶ Fallit quinto quan
do perſona cum qua gerit̄ actus vel gerēdus venit ſuper quo
emanauit ꝓteſtatio eſt incerta: nec actus hʒ certum locū. puta
in ꝓcuratore vniuerſali vnius mercatoris vbiq₃ de cuius po-
teſtate limitāda ꝑ ꝓteſtationē tractat̄. tūc talis ꝓteſtatio de-
bet fieri in locis publicis ⁊ inſignibus vbi magis iſte verſat̄.
ita Bal. in. l. mādatū. C. man. de hoc tñ dicite: vt ſupra in. iij.
34 q. ¶ †Sexta eſt qđ qualiter dʒ illa ꝓteſtatio fieri: ⁊ dicit Jo.
an. vbi ſupra in. v. col. qđ ante oia dʒ proteſtatio eſſe clara: nā
dubia eū non iuuabit. facit tex. in. l. veteribus. ff. de pac. l. itē lʒ
quo ad ſubſtantiā ſui proteſtatio nō dʒ ꝯtinere cām. imo poſ-
ſit fieri ſine cā ⁊ ſic ponā illud carmē, Sic volo, ſic iubeo, ſit
pro ratione voluntas. l. q2 poterat. ff. ad trebel. tñ ſi vult reſpe-
ctu certe cauſe ſe iuuare, debebit in proteſtatione exprimere:
q2 ꝓteſtatio nō extendet̄ niſi ad cām expreſſam tex. eſt in. l. at
ſi quis. §. plerīq₃. ff. de relig. ⁊ ſump. fune. vbi expēdēs in fun⁹
patris ſepeliēdū ꝓteſtans hoc facere cā pietatis bene iuuat̄
reſpectu cauſe expſſe qđ nō videt̄ facere vt heres: ⁊ ſic nō vi-
detur adire. dicit tñ tex. in fi. qđ tñ ſumptus repetere nō pōt
nam cā expreſſa in ꝓteſtatiōe ad repetitionē nō extendit̄. fa-
cit in ſimili tex. in. c. cū M. ferrarien. ē. de cōſti. vbi ꝓteſtatio
ſine preiudicio dicte ꝯſtitutionis etiā bene operat̄ q nō frā-
gitur numer⁹ ꝑbēdarū. qui ad hoc tēdit ⁊ acōmodari pōt: ſed
nō operat̄ quo ad fruct⁹ ſuper excreſcētes. ⁊ hac de cauſa fuit
de mēte Bar. vbi ſupra circa. iiij. col. ⁊ ideo Jo. an. vbi ſupra
35 in. iiij. col. ¶ †Sed pūctus ſtat nunquid debeat fieri ꝓteſta-
tio in ſcriptis: ⁊ dicit ſm Jo. an. Barto. ⁊ alios vbi ſupra ſm
Bal. in. l. fi. C. de neg. geſt. in aut. ꝑſbyteros. vltima. C. de epiſ.
⁊ cleri. in. l. ſi intra. C. de nō nume. pec. in. l. nec ea. C. de appel.
etiā Jmo. in. l. de pupillo. §. meminiſſe ⁊ ibi aliquid. Bart. ff.
de ope. no. nun. ſm Pe. de ancha. ⁊ Gemi. in dicto. c. cupien-
tes. §. qđ ſi per. xx. lʒ gl. in ver. ꝓpoſita in ē. aliter dicat de ele-
36 ctio. li. vi. ⁊ q regula eſt q ꝓteſtatio nō dʒ fieri in ſcriptis. ſʒ
ſatis eſt qđ alio modo ꝓbet̄ q2 ſcriptura nō eſt ad eſſe alicui⁹
cōtractus. multo minus erit ad eſſe alicui⁹ enūciationis qualis
eſt ꝓteſtatio: vt dixi ſupra in diffinitiōe. ⁊ facit tex. in. l. pactū
qđ bona fide. C. de pac. facit qđ dici ſolet q ſcriptura nō eſt
ad ſolēnitatē regulariter: ſed ad ꝓbationem. l. contrahit̄. ff. de
pig. ⁊ facit a ſufficienti partiū enumeratiōe gl. magiſtra. in. c.
j. de cenſi. lib. vi. vbi ponit oēs caſus qui requirunt ſcripturā
de neceſſitate: ⁊ tamē iſtū nō exprimit. ⁊ quiđ amplius egeat̄
teſtibus caſus eſt in. l. fi. que ibi pōderat Bald. C. de neg. ge.
facit tex. in. l. ſcire oportet. §. ſcire oportet. ff. de excu. tu. vbi ex-
ceptio que eſt diſpoſita ⁊ etiā que fit in iudicio nō reqrit ſcri-
pturam ex parte ꝓponentis quā ad hoc pōderat Bar. in. d. l.
ſi intra. etiā facit qđ no. in. l. j. in. ij. col. ff. de excep. Jmo. in. c.
quoniā. iiij. col. de ꝓba. faciunt notata in. c. prudentiā. §. ſexta
ij. de off. dele. Jſta regula fallit primo in caſu authētice preſ-
byteros. l. vltima. ⁊ ibi pōderat Bal. ſcʒ qñ preſbyter ſuſcipit
tutelā agnati qđ cogi nō pōt ſi ꝓteſtat̄ ſe eam ſpōte ſuſcipe-
re illo caſu dʒ in ſcriptis ꝓteſtari. Et aſſignat Bal. ibi rōnē
que nō eſt ſufficiens: q2 in iudicio fit. idē dʒ in ſcriptis redigi.
¶ Secundo fallit vbi proteſtatio ſuccedit loco actus. puta in
caſu. d. l. vt perfectius. qñ ꝓteſtat̄ ad interrūpendā ꝑſcriptio
nem. Jta Jo. an. ⁊ Bar. vbi ſupra. ¶ Fallit tertio in caſu au-
thētice hāc querelā. C. de nō nu. pecu. Et videt̄ Bar. velle q
illa aut̄. ponat ius ſpeciale. nam exceptio regulariter non eſt
in ſcriptis a reo opponēda. d. §. ſcire op3. ⁊ ita ꝓteſtatio quā-
do ſuccedat loco exceptiōis nō eſt in ſcriptis redigēda. Fal-
lit ſm eum in caſu. d. aut̄. que in hoc ponit ſpeciale q proteſta-
tio lʒ ſuccedat in loco exceptiōis tñ eſt redigēdum in ſcriptis.
Bal. in. d. l. fi. dicit qđ illa aut̄. nō ponit ius ſpeciale: ⁊ aſſigna-
tionē. nam ibi proteſtatio fit ad interrumpendū ꝑſcriptionē
exceptionis nō numerate pecu. Sed interruptio fit principa-
liter petēdo ⁊ ſic per libellum. nō mirū ergo ſi illa proteſtatio
ſibi cū ſapiat quendā libellū dʒ redigi in ſcriptis. Et pro opi.
Bal. eſt gl. quā ibi ſequit̄ Bal. in. d. l. ſi intra. C. de nō nume.
pecu. que vult gñaliter qđ querimonia que venit ad interrū-
pendum illā preſcriptionē exceptiōis nō nume. pecu. dʒ redi-
gi in ſcriptis. ¶ Fallit quarto in ꝓteſtatiōe que mittitur lo-
co apoſtolorum vel que apoſtolis inſerit̄ ad informādū ſupe-
riorem. ita Bal. in. l. nec cām. alś in. l. ſeq. C. eo. ti. vbi vult iſtā
proteſtationē debere fieri in ſcriptis. ¶ Fallit qnto vbicūq₃
per ꝓteſtationē alteri infert̄ damnū irreparabile. nam tūc nō
ſufficit ei fieri proteſtationē niſi fiat in ſcriptis. puta in caſu
aut̄. ſi quis. C. de adul. quā ibi ponderat Sali. ⁊ Ludo. in ad-
ditio nouiſ. in. d. §. morte. vbi ſi quis ſuſpicat̄ ne quis habeat
rem cum vxore ſua pōt ei ꝓteſtari ſi viderit eum cū ea loquē-
tem vel alio modo ſuſpicetur quamodo non alloquat̄ vel con-
uerſetur cum vxore ſua ⁊ hāc proteſtationē dʒ in ſcriptis face-
re. Et ſi poſt illā inuenerit eam in remotis locis vel ſemotis
arbitris in domo ſua licet non reperiat in actu veneris pote-
rit eam occidere: ⁊ ſic ſucceſſiue prouidet tex. ⁊ ſic ecce quod
proteſtatio illa operabat̄ dānum irreparabile ſcʒ pſone peri-
culum. ideo requirit̄ qđ in ſcriptis fiat ¶ Fallit ſexto in caſu
c. vt circa. de elec. lib. vi. in eo qui opponit crimina ꝯ electum.
nam tunc dʒ ea quomodocunq₃ opponat in ſcriptis oppone-
37 re. ¶ †Septima eſt queſtio an ſufficiat vbi reqrit̄ ꝓteſtatio
ſemel ꝓteſtari an vero reqrat plurie ꝓteſtari. Et dicite ſm
glo. no. in. d. c. cupiētes. §. q ſi per. xx. in vbo ꝓpoſita qđ cau-
tum eſt qđ pluries fiat ſed nō neceſſariū. Et ita tenet Gemi.
⁊ ita Ludo. poſt Jmo. in. l. de pupillo. C. ſi quis ipſi. ff. de op.
no. nun. hoc tñ limitat ibi Bar. niſi tractaret̄ de aliquo iure
querēdo ex facto aduerſarij contra quē fit ꝓteſtatio. puta im-
pedimēto ſuo. nam tunc facta ꝓteſtatione qđ per ſe non ſtat:
ſed per aduerſariū impedientem ceſſante illo impedimēto dʒ
iterari ꝓteſtatio, alś nō erit proteſtās excuſat⁹ ita do. Ant.
in. c. plerūq₃ circa prin. ē. de teſti. ⁊ eſt tex. in. d. §. ſi quis ipſi
facium notata per Jnnoc. ⁊ ibi ponunt Panor. ⁊ Jmol. in
c. ex tranſmiſſa. ē. de preſcrip. notat Bar. in. l. tertia. §. vſuras.
38 ff. de lega. ij. ⁊ dicam forte aliquid in. c. fi. j. eo. ¶ †Octaua eſt
queſtio ex parte perſone patientis nunquid requirat̄ conſen-
ſus eius cui fit ꝓteſtatio vbi proteſtatio venit alteri fienda.
Et glo. in. l. fi. §. Jtē ſi predixi. ff. nau. caup. ſtab. tenet qđ nō.
Bar. vbi ſupra diſtinguit aut tractat̄ de obligatione iam na-
ta per proteſtationē tollen. Et tunc proteſtatio requirit con-
ſenſum expreſſum eius cui fit alias nihil operabitur. l. ſi quis
maior. C. de tranſac. l. perfectā. C. de dona. que ſub modo: q2
nō debet eſſe in poteſtate ipſius obligati ſua proteſtatiōe tol
39 lere obligationē. l. ſicut. C. de acti. ⁊ obli. ¶ †Aut proteſtatio
fit circa obligationē de futuro cauſandam: ⁊ aut obligatio na-
ſcitur

scitur ex aliquo actu ptestationē precedēte: et sic est consecuti-
ua actus precedentis: et illo casu protestatio requirit consen-
sum eius cui fit protestatio: et expressum: et iste est verus in-
tellectus ad dictum. §. item si prediXit. secundum Bar. vbi supra: et
do. Anto. in c. cum M. in sexta charta. ē. de constitu. ¶ Aut
obligatio nascitura est libera: quia non est consecutiua alicu-
ius actus precedentis. Sed posset protestans ex toto nolle
obligari ante obligationem introductam et tunc aut tractatur
de obligatione per protestationem ex toto tollendam aut de
limitanda. Si de obligatione tollenda. puta quia ego intercessu-
rus pro fideiussore tuo ad banchum domini rectoris cum
titio ptestor ipsi titio: quod nō intēdo etiā si pro te fideiubeam
obligari: et illo casu interueniente consensu titij expresso pro-
testatio operabitur quod si fideiussero non ero obligatus et
sic tollet obligationem. l. obligationum substantia. §. fin. ff. de
actio. et obligatio. Si autem titius non consenserit protesta-
tioni et tūc si ex interuallo fideiussero protestatio tollitur per
fideiussorem subsequentem et valebit fideiussio et ero obliga-
tus. ille est text. secundum intellectum Bart. Et infra latius
dicam in. l. cum in plures. §. locator horrei. ff. loca. facit tex. no-
ster in versi. cum autem. si vero in ipso actu fideiubēdi inter-
uenit protestatio quod non intendo obligari tanquā eodem
tempore velim contraria vitiatur obligatio dicta. l. obligatio-
num substantia. §. finali. iuncta. l. vbi repugnantia. ff. de regu-
lis iuris: et ponderat text. nostrum in fine: et faciunt que dixi
supra in primo intellectu ad hunc text. ¶ Aut tractatur de
obligatione limitanda per protestationem: et tunc aut sumus
in contractu qui consensu sine verbis contrahitur. ¶ Aut su-
mus in contractu qui re contrahitur si sumus in contractu
qui verbis siue consensu contrahitur: et tunc aut illa limitatio
mutat qualitatem obligationis. puta quia prima erat pura pro-
testatio fit sub conditione: vel protestatio fit vt obligatio con-
trahenda sub tali conditione intelligatur sub alia: vel intelli-
gatur pure vel econtra quo casu ex tali odiectione variatur
obligatio. l. i. versicu. cum addicit. ff. de verborum obligatio.
notat domi. Anto. in c. nam concupiscentiam in glo. ē. de con-
stitu. et tunc protestatio operatur et requirere debet consen-
sum sicut quando fit de obligatione in totum tollenda. Et
ideo expresso consenso eius cui fit protestatio limitaret obli-
gationem non interueniente expresso consensu protestatio ni-
hil operaretur nisi fieret in ipso actu obligationis: quia tunc
propter repugnātiam vitiaretur obligatio. l. prima. §. si quis
simpliciter: et dicto versiculo cum addicit. ff. de verbo. oblig.
aut limitatio illa obligationis non inducit diuersam qualita-
tem in obligatione. puta quia auget tantum vel minoit sum-
mam. dicta. l. j. §. si stipulanti. et domi. Anto. in dicto. ca. nam
concupiscentiam: et tunc protestatio operatur limitationem
obligationis: sed non aperit Barto. an requiratur consensus
vel ne. Et quicquid dicat hic Imol. et infra dicam adducit
Barto. l. modestinus. ff. de solutio. Et ex quo illa lex loqui-
tur in pacto vel conuentione cum dictum docto. debeat in-
telligi secundum legem quam allegant vt notat Bartolus in
40 † l. non solum. §. liberationis verbo. ff. de libe. lega. videtur
sentire Bartolus quod in hac protestatione requiritur con-
a sensus [a] partis latius infra dicam ¶ Aut loquimur in con-
tractu qui re contrahitur et illo casu protestatio limitabit obli-
gationem contrahendam siue actum fiendum. et sufficiet taci-
tus consensus eius cui fit protestatio: satis est enim quod con
tradicat. l. prima et secunda. ff. de solutioni. Et ita dicit Bar-
tolus posse saluari glo. in dicto. §. item si prediXerit. ¶ Aut
protestatio non fit ad obligationem tollendam vel limitan-
dam: sed fit ad impediendum ne alio actu protestans incur-
rat preiudicium et in actu preiudiciali illi cui fit protestatio:
dum tamen non tollatur eius obligatio vel limitetur. et tunc
sufficit tacitus consensus eius cui fit protestatio. l. si debitor.
§. primo. ff. quibus modis pig. vel hypo. sol. l. codicillis. §.
primo. ff. de legatis secundo. ¶ Inquantum Barto. voluit
intellectum ad. §. item si prediXerit quod. ibi requiratur con-
sensus expressus, et sic reprobat glos. ibi Idem Bartolus in
dicto. §. item si prediXerit sustinetur a gl. et sustinet hic Imo.
federe distinc. aut nauta caupo. vel hospes protestatur an-
tequam illi ingrediatur suum hospitium vel nauem. Et tunc
bene loquatur glo. ibi quia sufficiet tacitus consensus. scilicet
quod protestationi isti non contradixerunt: sed hoc non ob-
stante hospitium sunt ingressi: quia tunc ingrediendo viden-
tur ratam habere protestationem. faciunt notata per Bart.
in. l. quo enim. §. i. ff. rem ratam habe. et in terminis similibus
de protestatione quod non intendit contestari litem et respō-
sionem iudicis. ¶ In contrarium notat Panormi. in capi-
tu. vnica. ē. de lit. contestatione. ¶ Aut fit protestatio illa

postquam sunt ingressi hospitium. et tunc non valeat prote-
statio nisi expresse consentiant. quia nullus actus facti cum ta-
citurnitate concurrit. Et ita saluatur opinio Bar. vbi. ē. et in-
telligitur dictus. §. item si prediXit. ¶ Titulus est intellectus
quem voluit Barto. vbi. ē. in. vij. colum. in penul. membro ar-
ticuli proxime relati qui intellexit illum text. iuncta gl. in con-
tractu qui re contrahitur. vel aliter quam verbis vel consenso
prout est illa obligatio nautica vel cauponula que sapit con-
tractum quasi celebratum. Inquantum enim tunc fit protesta-
tio, non requiritur expressus consensus sed sufficit tacitus
eius cui protestatur. Dum autem Barto. dat intellectum ad
§. locator horrei. dicit secundum eum quod ille text. tres habet intel-
lectus. Primus fuit petri quem refert Cy. in. l. pacta nouiss.
C. de pact. quod ideo ibi non valet ptestatio quia aduersarius cui
fit protestatio non consensit ptestationi. ¶ Secūdus est in-
tellectus quem voluit Ja. but. quod ideo ibi protestatio non ope-
ratur quia fuit simpliciter facta non autem per verba de futuro. et
ideo actū sequentem ex interuallo non respicit nec ei preiudi-
cat sicut in. l. per retentionem. C. de vsur. Sed dicit Bart. quod
isti duo intellectus sunt contra illum tex. qui se non fundat quod
protestatio nō valeat. quia aduersarius non consensit vt voluit
Pet. vel quia ptestatio fit simpliciter facta. et non cōprehendat
actum futurū. vt voluit Jaco. but. Sed se fundat quia proposito
videtur remissum. et sic videtur velle dicere quod a protestatione sit
recessum. ¶ Unde dicit Bar. esse intellectū ad illū tex. quod ibi
pars non consensit ptestationi. sed nō contradixit. sed postea
quia iste fecit factum contrarium ptestationi videtur a ptesta-
tione recessisse. et sic bene sonat tex. a proposito videtur recessum.
facit tex. noster in versi. cum autem. ¶ Quartus fuit intelle- a
ctus qui fuit Jo. mona. et voluit Jo. an. in. d. c. in generali. vo-
luit Bal. in. d. l. pacta nouissima. in iiij. col. quod ideo non valuit
ibi ptestatio propter factum contrarium ptestationi. nō ponderāda
quod ibi non consenserit. vel etiā consenserit. nā ex quo per actum
facti contrauenit ptestationi videtur a ptestatione recessisse etiam
si fuisset valida. Et ideo tex. ibi dicit a proposito recessum. non
autem dicit ptestationē non valere quasi presupponat ptesta-
tionē ibi validam. sed reuocatam per actum facti contrarium.
Nec ob. quod per ptestationem derogatur facto de futuro. d. l. qui
in aliena. §. celsus. quia dicunt ipsi verum esse nisi deuenerit ad
actum facti. et sic restringunt illud procedere tantū in facto ver-
bali. Imo. in. d. §. morte. impugnat illum intellectum quia actus
agentium etiam facti non debent operari vltra voluntatem
eorum. l. non omnis. in prin. ff. si certū peta. ergo per istū actū fa-
cti non videtur recessum a ptestatione. ex quo de contraria
voluntate apparet secundum Imo. iuniorem. istud esset multum re-
stringere. d. §. celsus. cum similibus. et tex. nostrum hic. nonne
41 potuit ille archiepūs adiri etiā verbali aditione. ¶ † Inquan-
tum Bar. vult quod si ptestatio inest obligationi quod illo casu ha-
bet vitiare obligationē quā tendit ad eā tollendam. et adducit tex.
nostrū in fi. dicite quod hic procedit potius ex vi repugnātie que
ex actu nascitur et ptestatione quam ex directo effectu ptestatio-
nis. Et ita comprobat tex. noster in vltimis verbis. Imo. re-
prehendit Bar. quia vbicunque protestatio contra substantiam
actus ingeritur actui qui geritur cum alio. tunc ptestatio re-
ijcitur. tex. est in. l. cum precario. ff. de preca. Ergo ita erit in ca-
su Bar. vnde dicit ipse quod quo ad tex. nostrum in fi. responde-
tur quod procedit in iudicialibus in quibus contraria allegās non
debet audiri vt habetur in regula nullus pluribus de regu-
lis iuris. lib. vi. Bar. loquitur in obligatione. et sic in extraiu-
dicialibus in quibus pactum obligationi contrarium reijci-
tur. d. l. cum precario pro eo faciunt notata in. l. vbi ita donatur.
ff. de donat. cau. mor. Non obstat tex. in. l. vbi repugnātia. quia
loquitur in repugnātia actuali vel naturali vel alia repugnā-
42 tia que non oritur ex pacto vel ptestatione. ¶ † Nos loqui-
mur in repugnantia que nascitur ex protestatione que de fa-
cili pōt tolli sublata ptestatione. tamen notate Bar. quia in
iudicialibus bene sequitur Imo. quod ex eo habetis quod per actū
factum coram iudice a quo vel etiam alio eius superiore puta
iudice ad quem. si in actu gesti protestatio non videtur renū-
ciatum appellationi. imo per repugnantiā impeditur actus. et
ideo tutū est ptestari. quod facit ad intellectū Jo. an. supra secū-
do loco relatum ad tex. nostrum. et ad ea que dixi in limitatio-
nibus. Quatenus Bar. vult si ego ptestor quod in fideiussione
nō intendo obligari interueniēte consensu partis obligatio tol-
litur Lud. in. d. §. morte dicit hoc dictū procedere nisi post talē
protestationem fieret fideiussio propter graue periculum immi-
nēs alicui. puta mortē vt liberet iste a morte pro quo ille qui
protestatus erat fideiubet. tamen tunc fideiubendo videtur rece-
dere a ptestatione dato quod in ea interuenerit consensus partis.
Adducit quod voluit Jo. an. in addi. ad Spec. in tit. de fideius.

[a] ¶ Cōsensus partis. Adde Philippū Cor. in consi. lxxxi. v. viderunt quod venditores in iiij. vol. circa prin. vbi dicit quod quā protestatio emanat super eo de quo sufficit sola scientia sufficit sola protestatio: nec requiritur cōsensus alterius partis per text. in. l. j. §. hoc amplius. et ibi bal. ff. de act. emp. Et adde an protestatio remouens cōsensum ab actu vitiet actū Phil. cor. in consi. cxi in c. subtilis in litera a. et l. fol. 136. in iiij. vol.

§.i.ver.qd si fideiussor.hoc modo inducendo quicquid dicat
Imo.iunior dicens ibi non pbari.nam ibi voluit Jo.an.ꝙ si
quis iurauerit non fideiubere p aliquo ꝙ si fideiusserit p ali-
quo eximendo a periculo mortis ꝙ nõ erit periurus imo nõ
obstante iuramento tenet pro eo fideiubere.c.pastor.⁊.c.non sa
tis.lxxxvi.di.⁊ hoc dictum sequitur.d.Ant.⁊ Imo.in.c.cum
quidam.ẽ.de iureiur.⁊ Oldra.in cõsilijs suis cõsi.lxxxix.sicut
ergo vult Jo.an.ꝙ iuramentũ de non fideiubẽdo non inclu-
dat casum necessitatis ergo multo magis vult ꝙ protestatio
de non fideiubendo vel non obligando si fideiusserit que est
simplex enunciatio non comprehendet casum necessitatis.nec
excludet fideiussionem interpositam ꝓpter immĩnẽs pericu-
43 lum vt ex ea obligatio nõ nascatur.¶ †Ceterũ dum Barto.
voluit facere differentiam an protestatio fiat ad limitandam
obligationem in contractu qui re contrahitur.⁊ in contractu
qui verbis aut consensu contrahitur vterq; Imo.male refe-
runt Bar.dicentes eum voluisse facere differentiã inter con-
tractum qui verbis contrahitur tantum ex vna parte,⁊ ꝯtra-
ctum qui ex consensu contrahitur ex alia.Et dicunt ꝙ nõ est
constituẽda differentia cum sit eadẽ ratio.ergo eadem debet
esse iuris dispositio in vtroq; casu.c.translato.ẽ.de constitu.l.
illud.ff.ad leg.aquil.Sed hoc met arg.etiam stringit contra
id quod vult Bar.bene referendo.i.dummodo facit differẽ
tiam inter contractum.qui vel verbis contrahitur vel consen
su ex vna parte ⁊ contractum qui re contrahitur ex alia.,ideo
cogitabitis.quod attinet ad aliud membrum Bar.dum vult
ꝙ quando tractatur de obligatione limitanda.⁊ nõ mutetur
qualitas obligationis puta qꝛ fit mutatio respectu summe tã
tũ ꝙ isto casu operetur protestatio.Imo.reprehendit Bar.
dicens velle Bar.ꝙ hoc casu non requiratur consensus qḋ vi
detur innuere Bar.dum dicit ꝙ illo casu operatur protestatio
sicut si in actu fuisset interposita.sed si interposita fuisset in
actu non requiritur consensus,ergo videtur velle ꝙ nec etiã
hoc casu ideo opponit.nam protestatio que fit ad tollendam
obligationem ex toto requirit consensum partis.vt supra di-
ctum est.Sed eadem est ratio de parte quo ad partem que
est de toto quo ad totum.l.que de tota.ff.de rei vendi.ergo
idem erit vtroq; casu.Sed nimis indaice ponderat Bar.nõ
enim dicit Bar.non requiri consensum.nec per hoc quod di
cat operari protestationem hoc casu sicut in actu fuisset interpo-
sita videtur illud innuere.qꝛ illa equiparatio procedit respe-
ctu effectus nõ autem equiparat Bar.respectu forme nec mo
di interponẽ.protestationem.⁊ ideo per.l.quam allegat.s.l.
modestinus.ff.de solu.que exprimit de pacto vel conventio-
ne ⁊ sic de cõsensu vtriusq; videtur innuere Bar.ꝙ hoc casu
requiritur cõsensus.⁊ sic eadem erit conclusio cum opi.Imo.
licet eius reprobatio mala.¶ Et ex predicta theorica Bart.
colligit hic Imo.⁊ male velle Bar.ꝙ vbi requiritur consen-
sus eius cui fit protestatio quod semper requiritur expressus.
¶ Unde opponit ipse Imo.de.c.diaconi.⁊ ibi not.Archid.
xxviij.dist.de.c.i.⁊ ibi glo.xxvij.dist.de.l.si fideiussor.in prin-
ci.⁊ ibi gl.ff.qui satis.cog.de.l.si.§.item si predixerit.⁊ ibi gl.
supra allegata.⁊ est similis gl.in.l.pretor.§.hoc autem edictũ.
in ver.additum.ff.de ope.no.nũ.⁊ ibi põderat Imo.ad hoc
que tamen de necessitate hoc non vult vbi concluditur ꝙ ad
protestationem non sufficiat tacitus consensus eius contra
quem fit Inn.in.c.cum a.⁊ ibi Host.ẽ.de elec.tenet ꝙ imo re-
quiratur expressus consensus mouetur,qꝛ non est in arbitrio di-
cto protestantis pro se nisi aduersarius consentiat.l.de etate.
§.i.ff.de interrog.actio.ergo protestatio non operabitur nisi
consensus expressus accedat eius contra quem fit.vnde pro
44 so.⁊ concordia dicit ipse Imo ita esse distinguendũ † aut lo-
quimur in iudicialibus ⁊ tũc sufficiat tacitus consensus.⁊ his
terminis loquitur gl.in.d.l.si fideiussor.aut loquimur in actu
extraiudiciali ⁊ tunc si cũ patientia siue taciturnitate eius con
tra quẽ fit protestatio concurrit alius actus suus,⁊ tunc suffi-
ciat tacitus cõsensus.l.si filius.la.ij.ff.ad mace.vbi cũ patiẽtia
ꝯcurrebat receptio literarũ cle.i.de proc.aut nõ cõcurrit cum
patiẽtia alius actus.⁊ tũc non sufficiat tacitus ꝯsensus sed re
quiritur expressus.⁊ ita intelligat qḋ voluit Inno.in.d.c.cu-
ma.⁊ qḋ voluit Bar ẽ.i.c.atus.⁊ cũ hac distinctione recte cõ
siderandi videtur inclinare.Lud.in.d.§.morte.⁊ in.l.que do-
tis.ff.sol.ma.i.vos dicite regulã esse ex mẽte Bar.vt proxime
retuli.⁊ etiã.d.Ant.in.c.cum.M.Ferrarieñ.in.vi.⁊.vij.char.
ꝙ regulariter in protestatiõe reqrit ꝯsensus eius cui fit pro-
testatio ⁊ expressus cõsensus ⁊ ita facit dictũ Inno.in.d.c.cu-
mana.⁊ tex.in.d.§.item si predixerit non cauillando literam.
45 ¶ †Fallit primo quando protestatio fieret in ipso actu;quia
tunc non requiritur consensus expressus eius cui fit.ita est de
mente Bar.in articulo proxime relato dum allegat.l.vbi re-

¶ Pro intellectu.l.si filius.la secunda.ff.ad mace.⁊ cle.i.de procura.

pugnantia.⁊ ita do.Anto.in.d.c.cum.M.in.xxvi.col.hoc ta
men declarans non procedere quando protestatio fiat cõtra
substantiam actus siue effectum substantialem:qꝛ tunc etiam
si in actu fiat protestatio requiritur consensus non solum taci
tus:sed expressus:puta finalis substantia matrimonij est ad
prolem procreandam si quis in cõtrahẽdo matrimonio pro-
testetur ꝙ non intendit contrahere nisi cum hac cõditione ꝙ
proles ex ea non concipiatur talis protestatio nõ interuenien
te expresso consensu femine nihil operabitur ⁊ reijcietur.Et
ideo dant docto.cautelam ꝙ mulieres taceant hoc casu:si ve
ro interuenerit consensus expressus tunc protestatio operat
qꝛ vitiat matrimonium.⁊ ita Jo.and.in.c.si.i.de condi.appo.
46 sequitur Panor.in.d.c.cum.M.¶ †Fallit secundo quan-
do tractat de obligatione re contracta limitanda.nam tunc
sufficit tacitus consensus.ita Barto.vbi proxime.⁊ dicit ita
posse saluari glo.in.d.§.item si predixerit.quam.ẽ.adduxi p
47 contraria.⁊ facit.l.i.⁊.ij.ff.de solu.¶ †Fallit tertio quando
tractatur de alio preiudicio eius cui fit protestatio ꝙ obliga
tionis tolleñ.vel limitañ.qꝛ tunc sufficeret tacitus consensus.
ita Bart.vbi proxime allegat.l.si debitor.§.i.ff.qui.mo.pig.
vel hypo.sol.l.codicilli.§.i.ff.de leg.ij.p que iura hoc voluit
48 Bal.in.l.pacta nouissima.in.ij.colum.C.de pact.¶ †Fallit
quarto quando protestatio emanauit super facto dubio:pu-
ta susceptione habitus ⁊ portatione vltra annum que potest
se habere ad professionem inducendam.item vt diutius velit
experiri austeritatem regule.vel puta in respõsione que fit li
bello que potest se habere ad lit.contest.inducẽ.itẽ ad infor
mandũ iudicem:qꝛ tunc protestatio non requirit consensum
partis cum qua geritur actus:sed etiam parte cõtradicente:
tamen operabitur effectum suum vt declaret huiusmodi actum du-
bium.Ita Innoc.in.c.i.quod met.causa.in.d.c.cum.M.⁊ ibi
põderat.d.Ant.in.xxviij.col.facit no.Bar.in.l.i.C.de litis cõ-
test.qui tamen aliter sentit ibi quod etiã no.Jo.an.d.Ant.⁊
Panor.in.c.i.ẽ.de lit.contest.d.Ant.in.c.tua nos.i.de spon-
49 sa.¶ †Fallit quinto quo ad derogationẽ priuilegij eius con
tra quẽ fit protestatio induceñ.qꝛ tunc sufficit tacitus consen-
sus eius contra quẽ fit protestatio ad excludendũ suũ priui-
legiũ.tex.est quẽ ibi notat Ang.in.d.l.si fideiussor.pro cõtra-
ria.ẽ.allegata.Fallit.vi.in actibus iudicialibus qꝛ tunc prote-
statio circa illa emanans satis est ꝙ habeat tacitum consen-
sum.ita Imo.in.d.§.morte.vt patet in prox.l.di.sed fuit Bal.
in.d.l.si fideiussor.qui ita intelligit illam gloss.ibi.⁊ est rõ sm
eum.nã patientia in iudicialibus plus operatur ꝙ extraiudi-
cialibus.l.cum ostendimus.§.i.vbi casus.ff.de fideius.tuto.
non mirum ergo si patientia in iudicialibus operat validitas
50 tem protestationis:licet non in extraiudicialibus.¶ †Fal-
lit septimo qñ fieret protestatio ad ius suum conseruañ.nam
tunc sufficit tacitus consensus partis.ita voluit Bald.in.d.l.
si fideiussor.⁊ sensit Jo.an.vt.ẽ.retuli in.q.qñ protestatio fie
ri debet dũ allegat.l.si filius.ff.ad mace.Fallit.viij.qñ prote-
statio fieret ad penã euitandã.nam tunc sufficit tacitus ꝯsen-
sus partis ad hoc vt protestans euitet penã.ita Pan.in.d.
c.cum.M.q ita intelligit gl.in.d.c.i.xxvij.dist in.ẽ.allegatam
pro ꝯtra.licet.d.Anto.ibi intelligat illam glo.qñ protestatio
fit in actu.⁊ sic erit casus positus in prima fallentia.Fallit no-
no qḋ eum patientia concurreret receptio literarum vel alius
actus facti qꝛ tunc sufficeret tacitus consensus:puta in casu
l.si filius.la secũda.ff.ad maced.⁊ etiã cle.i.de procu.ita est
de mente Imo.in proxima distin.ita Bart.in.l.quo enim.§.
primo.ff.rem ra.hab.in.l.titius.ff.de consti.pecu.in.l.cum ta-
bernam.§.pe.ff.de pig.Bar.⁊ Bal.in.l.si absentis.C.si cer.
peta.in.l.literas.ibi Bald.C.manda.Bald.in.l.fi.C.ad mace.
⁊ in rub.C.de fi.instru.in.xix.colũ.Et notate qꝛ Imo.vult in
a dicto.§.morte.ꝙ casus.d.l.si filius [a]:⁊ per cõsequens.d.cle.i.
hꝫ locum non solũ in recipiente literas:sed etiã in recipiente
nunciũ.l.qui aũt.§.fi.in arg.ff.de consti.pecu.l.i.in fi.ff.de cõ
trahen.emp tñ Imo.iunior põderat ꝙ cũ ministerio Bart.
⁊ doct.proxime allegati solum ponderant receptionem litera-
rum.ergo non idẽ erit in nuncio:sed non video rõnem diffe-
rentie inter receptionẽ literarũ siue ꝯdictione ⁊ receptionem
51 nuncij.¶ †Fallit decimo in odiosis qꝛ protestatio emanans
ad excludendũ aliqḋ odiũ satis valet adhibito tacito ꝯsensu
partis.ita Pau.de cast.in.d.l.si filius.qui dixit ꝙ ex quo pa-
ter est presens susceptioni mutui quã facit fili⁹ habebit locum
d.l.si fili⁹ si nõ ꝯdicat:qꝛ macedonianũ est odiosum alleg.ad
hoc ꝯprobañ.l.sed ⁊ iul.§.pe.⁊ fi.ꝙ fm Imo.iuniorẽ nihil fa
cit.ff.ad maced.tñ ipse Imo.iunior hoc dictũ nõ sequitur.qꝛ
cũ tractet de graui preiudicio presentia cũ taciturnitate non
hꝫ vim consensus.l.ꝙ dotis.⁊ ibi habet p Bar.⁊ alios.ff.sol.
matri.in.l.filiusfa.§.inuitũ.⁊ ibi glo.ff.de pecu.nota.in.c.non
ne.ẽ.

ne.§.presump.in regula q tacet.de regu.iur.lib.vi.preterea dos
52 cto.ponderat q in.d.l.si filius.interuenit act⁹ facti. ¶ †Un
decima est limitatio.q in foro penitẽtie in his que sunt libere
voluntatis nostre ⁊ geruntur cum alio.puta in matrimonio.illo
casu protestatio nõ requirit expressum consensum partis sed
etiam tacitũ:q: in foro penitẽtiali satis est q ille non inten
debat contrahere matrimoniũ:vel non intendebat profiteri:et
licet protestatio nõ sit a parte recepta.ita d.Anto.in.c.tua
nos.j.de sponsa.qui tamen dicit q licet protestatio non opere
tur in foro fori:sed in foro penitẽtiali q per hoc non dz iudi
cium ecclesie refugere ⁊ nolle habitare cũ vxore:⁊ nolle mona
chari sed vagari:q: illo casu tamen peccaret ex quo põt obe
53 dire ecclesie sine peccato ⁊ tñ nõ obedit. ¶ †Duodecimo fal
lit vbicunq sumus in materia in qua tacitus consensus suffi
cit:q: tũc protestatio nõ requirit expressum ↄsensum.ita Bar.
in.l.j.§.penu.ff.de libe.agno.in.l.j.C.de lit.conte.pe.colum.
in hoc tñ articulo Imo.i. nio: dicit posse distingui prout di
stinguit Bar.in.l.que dotis.in fi.col.ff.sol.matr.in illo articu
lo an qñ sumus in materia indifferenti que non est neq con
tractus: neq iudiciũ taciturnitas habeatur pro cõsensu:q: di
stinguit aut loquimur in grauibus,⁊ tunc non sufficit tacitus
consensus.l.pe.ff.de fur.d.§.inuitũ.⁊ ibi glo.aut in leuibus ⁊
tunc sufficit tacitus consensus.l.labeo.⁊ ibi notatur.ff.de aqua
plu.arcen.ista distinctio est de directo contra tex.iuncta glo.
in.d.c.j.xxvĩ.dist.vbi tractabatur de grauibus.s.cõtinẽtia dis
coni,⁊ tñ sufficit tacitus consensus.⁊ etiam contra allegata in
proximis limitationibus si ponderabuntur.nec Bar.in.l.q̃ do
tis. loquitur in protestatione.puta licet protestatio sit actus
indifferens:q: nec contractus nec iudicium:nec vltima volun
tas.tamen suscipit naturam eius actus super quo interponi
tur.l.si quis in principio testamẽti.in prin.ff.de leg.ij.l.si ita
scriptum.ff.de leg.j.l.vt perfectius.C.de anna.except.vbi su
scipit naturam iudiciũ.d.§.locator horrei.vbi suscipit naturã
contractus.⁊ d.§.item si predu.erit.⁊ faciunt que dixi supra
in articulo qualiter protestatio fieri debet.⁊ an debeat fieri in
54 scriptis. ¶ †Succedit modo questio, sicut operatur circa
obligationem tollẽ.vel limitaũ.ita operetur circa modum
obligationis inducẽ.puta per ziferam.ecce conuenio tecum
quod si dixero a.vel b.q intelligatur promittere vel vendere.si
dixero.c.vel.d.intelligatur promitto vel vendo:vel intelliga
tur pro tanto precio.Ange.in l.j.§.si quis ita.ff.de verb.ob
liga.tenet ipse q protestatio hoc casu non operetur. adducit
glo.hoc tenentem in.§.sed hec.instit.de verb.oblig.glo.tamẽ
est contraria in.l.si quis in fundi vocabulo.ff.de lega.primo.
in.l.que extrinsecus.⁊ ibi no.ff.de verbo.oblig.vbi valet zife
ra quod bos appelletur asinus.⁊ sic vnum ponatur pro alio
inter contrahentes.Imo.in.d.l.si quis in fundi.hanc cõtra
rietatem ita concordat ⁊ ponit colen.memorie pat.be⁹ noster
in.d.§.si quis ita.aut verba que per ziferam inducuntur sunt
verba que de natura sui si non directo saltem per indirectum
possunt importare id ad quod importaũ.inducuntur.puta ver
bum quidni,quare non,vel simile directo non affirmat tamẽ
per indirectum ratione precedentis interrogationis potest
continere affirmationem.⁊ tunc siue in contractu verborum:
siue in alio contractu:siue in vltima volumtate valeat talis zi
fera conuentio siue protestatio.d.§.si quis ita.aut illa verba
directo non important nec per indirectum illud ad quod im
portandum inducuntur:puta a nunq est dicere promittis:nec
bos vnquã est asinus.⁊ tunc si loquimur in vltimis volunta
tibus vel etiam contractibus qui verbis non contrahuntur:
in eis valet talis zifera ⁊ protestatio.Ita glossa in dicta le
ge si quis in fundi.Si vero loquimur in contractu verborũ
scilicet stipulatione aut illa zifera apponitur circa formã con
trahendi.scilicet verba interrogatiua ⁊ promissiua:⁊ tũc non
valet talis ziferatio:nec protestatio ad actum constituẽdum vel
inducendum.imo vitiatur actus nec vllus inducitur.ita glos.
in dicto.§.sed hec.puta protestor tibi quod si dicam.a.intel
ligo interrogare:promittis ⁊ tu protestaris quod si dicis.b.
intelligis respondere,promitto.in hoc memoratus pone q̃
dicam.a.⁊ dicis.b. nulla obligatio nec stipulatio inducetur.
aut illa zifera vel protestatio nõ apponitur circa formam sed
circa materiam:scilicet circa rem que deuenit in contractu. et
tunc valet talis protestatio ⁊ intelligetur promissa prout in
protestatione continetur.puta conuenio tecũ q si dixero asi
nũ intelligo de boue.certe in contractu intelligetur venire bos
appellatione asini.quod procedit in contractu verborũ quã
do res est in presentia.ita intelligitur glo.in.d.l.qui extrinse
cus.Dabit deus his quoq finem.Uos ⁊ scilleam rabiem pe
nitusq sonãtes Accestis scopulos:vos ⁊ ciclopeia saxa.Ex
perti reuocate animos mestũq timorẽ Mittite. forsan ⁊ hec

55 olim meminisse iuuabit. ¶ †Nona est q̃stio quis sit effectus
protestationis.Et dicite q primus est effectus q: ius protestã
tis conseruat.d.l.vt perfectius.ca.pastoralis.ĩ.de exceptio.
c.j.ĩ.quod met.cau.Secundo verbum dubium interpretatur
ita vt ad alium sensum non trahatur.tex.est quem ibi ponde
rat Ang.in.l.iurisgen.§.quod fere.ff.de pac.voluit Inno.in
dicto.c.cum.M.⁊ in.d.c.j.puta verbum conuentio est gene
rale comprehendens sub se ⁊ stipulationem ⁊ pactum nudũ,
protestatio hoc verbum declarabit vt intelligatur solum de pa
cto nudo.imo vsq adeo habet potestatem interpretatiuam
protestatio vt possit impropriare verba vt conformentur cum
protestatione.tex.est no.⁊ ibi ponderat Bald.in.l.si tam an
gusti.ff.de seruit.Tertio operatur q: obligationem quãdoq
tollit.vt in.d.l.obligationum.§.si.⁊ in.c.ducenti.xx.vij.distin
ctio.vel etiam obligationem limitat.l.j.⁊.ij.⁊.l.modestinus ff.
de solu.Item operatur q derogat iuri sui actus.c. olim cũm.
ĩ.de censi.c.tua nos.j.de sponsa.Item operatur circa acqui
sitionem possessionis:quia eam impedit quandoq.glo.est in
c.pontifices.vĩ.q.j.not.in.l.licet.C.de acqui.pos.⁊ quandoq
ipsam acquisitionem limitat siue restringit vt videatur facta
vel de naturali vel ciuili tantum.vt nota per glos.in.l. vnica.
C.vti pos.vel iure facultatis.vt habetur in.c.cum ecclesia su
trina.j.de causa posses.⁊ proprie.in.l.vt pomum.ff.de seruit.p
Bar.in.l.j.§.j.ff.de itinere actuq priua.item circa duo extre
ma versatur protestatio.s.interesse ex parte protestãtis ⁊ nocũ
passiuum siue impugnationem ex parte alterius cõtra quem
fit vel cui preiudicat protestatio.vt satis patet supra in tertia
questione.Ita Jo.an.in.d.c.in generali.in.viij.col.infert q
sicut appellans cuius non interest non auditur.ij.q.vj.c. non
solet.c.veniens.el grande.ĩ.de testi.ita protestans cuius nõ
interest non audiatur.⁊ sic circa interesse protestantis versatur
56 effectus protestationis. ¶ †Item operatur protestatio quia
quandoq possessionem interrumpit:tamen pro clariori intel
ligentia huius effectus Jo.an.vbi proxime primo arguit q̃
imo possessionem non interrumpat.nã litis contestatio non
interrumpit possessionem.c.j.ĩ.vt lite penden.c.ij.ĩ.de in in
teg.resti.c.ex literis.j.de iurepatro.ergo multominus prote
statio.puta per citationem neq libellum nõ efficitur quis reus
c.si.xv.q.viij.nec ei aliquid de iure suo aufertur nisi fuerit cõ
uictus.l.facultas.⁊.l.fi.C.de iure fisci.lib.x.ergo nec per pro
testationem:⁊ sic non preiudicabitur ei in sua possessione cõ
tra quem est protestatum.pro hoc facit tex.in.l.quidam hibe
rus.ff.de seruit.vrba predio.in.l,debitori.C.de pigno.vbi de
nunciationes huiusmodi extraiudiciales fiunt ad vrbanita
tem non ad aliquem necessarium effectum.imo per illa iura te
net Panor.in.c.nouit.ad fi.ĩ.de iudi.quod pauci est effectus
illa denunciatio:⁊ solum operatur circa expensas contra istũ
reum in iudicio factas si perueniatur ad iudicium. In con
trarium facit text.in.c.cum.ana.ĩ.de elec.vbi protestatio vide
tur interrumpere quasi possessionem illorum capellanorum,
vnde distinguit Jo.an.aut ius cõmune facit pro protestãte ⁊
contra protestatum:aut pro protestato ⁊ cõtra protestantem
aut ius commune:nec assistit nec resistit.Circa primum pro
testatio interrumpit possessionem:⁊ ille est tex.ad literã in.c.
cum ana.⁊ est ratio fm eum.nam ex quo ius cõmune facit pro
protestante ⁊ sic pro canonicis:⁊ proprietas erat apud eos ⁊
facit contra protestatum.s.capellanos.ideo ibi cum constaret
de defectu proprietatis protestati:non mirum si de facili per
protestationem tollitur possessio que ex natura proprietatis
debet trahi ad ipsam proprietatẽ cum petitorium absorbeat
possessorium.c.cum dilectus.ĩ.de causa posses.⁊ proprie. Et
ista fuit ratio.d.c.cum ana.⁊ faciunt nota.in.ad decimas. de
resti spolia.lib.vj.Secun.du casu protestatio non interrũpit
possessionem.c.in genesi.vbi tex.ĩ.de elec.nam ibi protestatio
facta contra illum canonicum non⁹ operatur interruptionem
quasi possessionis iure eligẽdi.nã ex quo erat canonicus: ius
commune erat pro ipso protestato ⁊ contra alios canonicos
protestantes.tertio casu protestatio non interrumpit posses
sionem.tex.est in.c.olim causam.j.de censi.nam ibi episcopus
ille accipiebat pro sinodatico tot denarios lucenses:⁊ q: pre
tendebat sibi debere tot denarios papien.qui erant maioris
valoris q lucenses in repetitione sinodatici protestatus fuit
q recipiebat s. suo iure suo vno minori:nec postea aliis annis
repetiit protestationem.Dicit ibi tex q ibi si illi soluen.p.xl,
annos soluerant tantum denarios lucenses q illo casu p pre
scriptionem tuti erunt ne teneantur ad papien.si per prescri
ptionem sunt tuti:ergo possessores semper fuerunt illius quas
dringintis annis.si possessores ergo per protestationem illam
episcopi non fuit interrupta ista talis quasi possessio hui⁹ iu
ris soluẽ.magis de vna moneta q de alia.hoc casu ius com=

mune bene statuit vt sinodaticum soluatur. c. conquerente. ex.
de offi. ordi. Sed quod soluatur magis de vna moneta q̄ de
alia ius cōmune nec assistit disponendo q̄d sic nec resistit dis
ponendo q̄ nō. Et si dicatis ibi protestatio nō interrumpit
prescriptionem: q̄r per actum contrariū est sublata. l. recipien
do postea sine protestatione. d. §. locator horrei. Et est text.
hic s̄m intellectum Jo. mon. et Jo. an. in. d. c. in generali. ex. re
latū ridet Jo. an. q̄ ibi factū non fuit directo contrariū pte
stationi nam protestatio tendit principaliter ad conseruan
dum ius ecclesie et in consequenti in vtilitatem prelati actus
receptionis respicit ipsum prelatum principaliter nec ius ec
clesie principaliter respicit. q̄r per actū facti prelatus nō po
test preiudicare ecclesie: sed preiudicat sibi. notatur in regula
delictum persone. de reg. iur. lib. vi. non mirū ergo si iste act⁹
non derogat protestationi. et ideo ibi non est dicēdum q̄ pro
testatio non interrumpat possessionem q̄r per actum contra
rium tollitur: sed q̄r natura sui non interrumpit possessionem
57 quando ius commune: nec assistit: nec resistit. ¶ †Concat he
natur alia questio nunquid per protestationem interrumpa
tur prescriptio: et facite vobis regulam q̄ non ita est tex. in. d.
c. olim causam. ita Jo. an. vbi proxime in. ix. col. et. viiij. lz duas
opi. referat: tamen illa est vltima. ita voluit Bar. in. l. natura
liter. in. ij. col. et ibi alij. ff. de vsuca. et est de mente do. Anto. et
Jmo. in. c. illud. ex. de pscri. ita Bar. in. l. pe. ff. pro empt. alleg.
no. per Jnn. in c. dilecti. ex. de maio. et obe. Fallit primo in pro
testatione facta per publicum executorem que sapit citatio
nem. nam per istā interrumpitur prescriptio longissimi tem
poris. ita Bar. in. d. l. pe. ita Ang. in. l. si cū. §. qui iniuriarum.
ff. si quis cau. ita glo. in. l. cum notissimi. C. de prescrip. xxx. vel
xl. anno. Fallit secundo in prescriptione que causatur ex sola
negligentia nō petentis vel solo cursu temporis. scilicet exce
ptionis non numerate pecunie. l. si presens. C. de epis. audien.
l. in contractibus. §. si C. de non nume. pecu. iuncta. l. si intra. et
ibi glo. C. de non nume. pecu. ita Jo. and. vbi proxime. Fallit
tertio in protestatione facta ante apprehensam possessionem
per volentem prescribere nam protestatio facit nouum pos
sessorem malefidei. l. si fundum. C. de rei vendi. Jnnoc. in. d.
c. dilecti. oixi in. c. bone. ex. eo. cum malafide non procedit pre
scriptio. c. fi. ex. de prescrip. ergo per protestationem impedi
tur prescriptio. et ita Bart. in. l. celsus. ij. col. ff. de vsuca. et in. d.
l. pe. Fallit quarto in eo qui prescriberet sine titulo et ex causa
lucratiua: nam tunc protestatio impediret prescriptionem hu
ius. l. item veniunt. §. petitam. ff. de peti. here. Barto. in. d. l.
pe. Fallit quinto de iure canonico quādo ista protestatio fie
ret ita clara et certificatoria vt infra dicam q̄ inconuincibili
ter constitueret istum prescribentem in mala fide. nā tunc cū
superueniens malafides interrumpat prescriptionem, illa p
testatio generat malam fidem. ergo interrumpet prescriptio
nem. per ea que voluit Jnno. in. c. fi. et ibi scriben. et. d. Anto. et
Jnno. in. c. illud. in fi. col. glo. et scrib. in. c. si diligenti. ex. de pre
scrip. Fallit sexto et vltimo in quatuor casibus. s. absentie: in
fantie: furoris: et potentie prescribentis per que impediatur
iste contra quem prescribitur agere ad interrumpen. prescri
ptionem: nam tūc sufficit protestari scd̄m formam. d. l. vt per
fectus. et fuit Joan. and. in dicto capitulo in generali. in octa
58 ua colūna. ¶ †Alius est effectus quod protestatio impedit
actum fiendum: sed reassumendo hunc articulum latius dici
te ex mente Barto. in dicto. §. morte. in quarta columna. qui
distinguit. aut protestatio fit per verba de futuro et tunc tra
hitur vt impediat actum futurum. lege si ita scriptum. ff. de le
gatis primo. l. si quis in principio testamenti. in prin. ff. de le
gatis tertio. aut loquitur per verba presentis temporis. et tūc
non trahitur ad actum ex interuallo sequentem nisi protesta
tio fieret ex aliqua iusta causa, nam tunc tantum extendere
tur quantum duraret illa causa. ita Baldus in lege si repetē.
C. de condictione ob causam. puta quia protestor quod fa
cio per metum. nam tunc quandocunq̄ fecerim durante me
tu: et sic causa durabit protestatio. et fuit dictum Jnnoc. in ca
pitulo primo. per illum textum. supra quod metus causa. vo
luit Joan. and. in dicto capitulo in generali. in nona colum.
voluit Bartolus in. l. penultima. in penultima columna. ff. de
condic. ob turpem cau. in. l. ij. C. quod metus causa. in tracta
tu de tyranno. Et Bald. in. l. decernimus. C. de sacrosan. ec
clesiis. vbi concludit quod si protestor me aliquid facere me
tu tyranni durante illa tyrannide quandocunq̄ illud fecerim
semper protestatio operabitur vt act⁹ videatur meticulosus.
Aut protestatio fit simpliciter: q̄r non dicit per actum quē fe
cero nec quem faciam: que verba habent tractum de futuro:
59 nec dicit per actum quem facio. ¶ †Et tunc an protestatio
trahatur ad actum de futuro: puta protestor q̄ nō intendo

a ¶ Contrariā p
testationē. Adde
pulchre p Phi.
corn. quē vid. di
no in consi. lxxv.
inci. dis post. fo.
67. in. ij. vol. vbi
consuluit nunqd
ptestatio contra
ria facto releuet.
et an tollat p con
trariū actū vide
per eūdē in cōsi.
ccl. inci. subtilis.
in litera. b. folio
136. in. iiij. vol.

adire per impensam funeris paterni. concludit Barto. q̄ ad
actum de futuro ex interuallo interuenientem non extēditur
secus si incontinenti fieret. ita Barto. vbi proxime per tex. in
l. per retentionem. et ibi sequitur Bal. C. de vsur. voluit Bar.
in. l. qui aliena. §. celsus. ff. de acqui. here. in. l. si tibi liberum. ff.
de actio. empt. in. l. item quia. §. item iuliano. ff. de pac. in. l. Ti
tia. §. idem respondet. ff. de verb. obli. Et hanc opi. tenet Lu
do. et Jmo. in. d. §. morte. adducūt. l. si tibi certū. ff. de adimē.
leg. qui tex. optime stringit quicquid dicat Jmo. Junior. nā
stringit primo ponderando verbū deinde. quod denotat ali
quod interuallum temporis: et etiam melius ponderando ver
bum posteriorem scripturam. certe si loqueretur de actu incō
tinenti facto non diceretur posterior scriptura sed eadē scri
ptura. l. heredes palam. §. si quis post. l. ad testium. §. fina. ff.
de testa. et tunc vult ille tex. q̄ grauamen iniectum in vno actu
simpliciter nō videatur repetitum in actu ex interuallo facto
ergo idem in protestatione. adducunt etiam. l. plerisq̄. ff. de ri
tu nup. l. dotem. et. l. post diuortium. ff. de iure do. l. pe. §. vxor
ff. solu. matri. que iura ad vnum tendunt. contrariam opinio.
tenuit Bart. nihil boni allegans in. l. pacta nouissima. C. de
pact. in protestatione declaratoria actus dependentis ex vo
luntate nostra. licet in aliis protestationibus videatur trans
ire cum dicta distinctione. et tenet Bal. nihil boni allegās ibi
dem in. iiij. col. et tenuit Bal. in. d. §. idē iuliano. per illū text.
et ibi est casus recte ponderanti quicquid dicat ibi Bart. non
obstent contraria: q̄r loquuntur de diuerso actu ex interual
lo sequenti. nos loquimur de eodem actu circa quē est facta
protestatio. nā de natura protestationis est nō respicere aliū
actum nisi eum circa quem fit. l. at si quis. §. plerisq̄. ff. de reli
gio. et sumpti. fune. c. cum. M. vbi casus in prima protestatio
ne. ex. de consti. ideo non mirum si ptestatio simpliciter facta
non extenditur ad actum diuersum de quo non loquitur pro
test. no. Et hoc sensit Bar. in. d. §. idem respondet. dum pō
derat eundem actum. Et per hoc quod vult Bald. ibi respō
detur ad contraria. non obstat. l. per retentionem. vbi prote
statio q̄ pignus retineretur pro vsuris si fuerit facta conuen
tio vna cum vsuris: tunc ad illam bene extenditur. pone quod
fiat postea auctio vsurarum quia maiores promittūtur nun
quid pignus poterit retineri propter has vsuras. respondet
ibi q̄ no. et ecce rationem: protestando de retinendo pignore
pro vsuris videtur sensisse de primis. et de primis que in pri
ma conuentione deducte sunt. l. eum qui calendis. in princ. ff.
de verbo. oblig. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verbo signifi. ideo
non trahitur postea ad sequentem promissionem vsurarū se
cundo loco q̄r est diuersa a prima et protestatio non trahitur
ad diuersa. nō obstat. §. plerisq̄. l. dotem. cum similibus: quia
eodem modo respondetur: nam secundum matrimonium fa
ctum post primum diuortium non est idem quod deuenerat
in primū pactum. d. l. plerisq̄. vbi casus. et iuriscō. ibi ponderat
rationem esse quia est diuersum: ideo non mirum si pactū ad
hoc necessarium sequens non extenditur quod est diuersum:
nos loquimur quando protestatio fit simpliciter circa vnum
actum: quo casu probabiliter potest dubitari an extendatur
ad eundem actum ex interuallo factum: an vero ex penitētia
partium interuallum temporis videatur recessisse a protesta
tione. non obstat tex. in. l. si tibi certam. quia speciale est ibi vt
protestatio non comprehendat hunc actum ad hoc vt valeat
secundū legatū. alias cum eodem modo repeteretur quo pri
mo esset factum secundum legatum videretur frustra factum
de eadem re. nā Barto. ibi in summa. sentit hanc rationē de
cidendi ad illum tex. vel aliter si volumus puta tenere opinio
nem Jmo. iunioris quod ibi loquatur in actu incontinenti fa
cto possumus dicere q̄ illud deinde. et posteriorem q̄d ibi ex
primitur intelligitur. s. sine magno temporis interuallo. sz in
continenti: et tunc videbitur factum eodem testamento et a p
testatione recessisse ex quo incontinenti mutauit voluntatem
sed in contrarium huic solu. stringit. l. nam ad ea. ff. de condi.
et demonstra. q̄r incontinenti non presumitur quis velle se cor
60 rigere. ideo melior est solo. prima. ¶ †Decimo quero an p
testatio finiatur morte. et dic s̄m Bar. in. d. §. morte. in. vj. co
lum. q̄ aut queritur de morte protestantis: aut de morte pro
testati. primo casu ex quo illa protestatio est declaratoria vo
luntatis et voluntas finitur morte. c. si gratiose. de rescrip. lib
vi. non tñ tolletur effect⁹ iam causatus. d. §. morte. et ea ratio
ne attenta s̄m Bar. ibidem vbicunq̄ cessat voluntas q̄r velle
non possunt finietur protestatio. puta superueniente furore
in protestante. ita ibi Bar. in. ij. col. secundo casu quando trac
tatur de morte protestati. et tunc etiam morte finit nisi in pro
61 testatione sit facta mentio heredis. d. §. morte. ¶ †Undeci
a mo quero an protestatio per contrariā protestationem [a] tol
latur.

latur.ꝛ dicite aut loquimur de contraria protestatione ipsius
p̄mo protestantis.ꝛ tunc sicut voluntas hoīs est ambulato-
ria vsq; ad mortem.c.cū marthe.de cele.mis.ita ꝛ noua penitē-
tia ipsius protestantis:ꝛ sic noua protestatione tollet prima
protestatio.tex.est in.l.si quis in princi.s.allegato.aut queri-
mus de protestatione contraria per aduersarium facta.ꝛ tunc
distinguit Io.and.in.d.c.in generali.in.viij.colū.aut protesta-
tio respicit actum communem protestanti ꝛ aduersario:ꝛ cō-
mune interesse:ꝛ tunc cum in re communi melior sit cōditio p-
hibentis.l.sabinus.ff.cōi diuidun.l.consilio.§.fin.ff.de cura.
furio.ideo isto casu protestatio cōtraria tollet primam.Et ita
intelligit ipse tex.in.l.i.§.denunciare.cum seq.ff.de libe.agn.
aut protestatio non respcit actum communem ꝛ interesse com-
mune sed solius protestantis.puta in respōsione que fit in li-
bello que cum pendeat ex voluntate protestantis an velit litē
contestari an vero informare tantum iudicem:ꝛ tunc prote-
statio contraria aduersario non tollit primam.ꝛ sic si reus in
respondendo libello fuerit protestatus ꝙ non intendit litem
contestari:ꝛ actor in contrarium protestetur ꝙ non vult acce-
ptare hanc respōsionem cum illa protestatione.tamen prima
protestatio operabitur effectum suum fm̄ Io and.vbi prori-
me.ꝛ ita tenet Barto.in.l.vnica.C.de lit.contes.pe.colū.ꝛ ita
do.Anto.ꝛ Panor.in.c.vnico.s.de lit.conte.Aut protesta-
tio respicit tantum actum siue interesse aduersarij.puta quia
fiat vt constituatur in mora vel fiat vt contra eum possit libe-
re edificari sine vitio clādestinitatis.l.aut qui aliter.§.si quis
denunciauerit.ff.quod vi aut clam.ꝛ tunc secūda protestatio
operabitur effectum suum ꝛ totaliter aduersarium ne libere
procederet in opere impediet:aut protestatio respicit actum
indifferentem:ꝛ tunc secunda protestatio valeat ꝛ teneat.ꝛ as-
signat Io.an.huius membri ꝛ precedentis rationem.nam ex
quo ille protestatur in cōtrarium contra primam protestatio-
nem aduersarij sapit quādam speciem defensionis:sed defen-
sio est vsq; adeo vt fauorabilis vt nō solum faueamus reo cir-
ca eam quando directo venit se defendendo.l.Arrianus.ff.
de act.ꝛ obli.c.ex literis.s.de proba.regula fauorabiliores.de
regu.iur.lib.vi.habetur in.c.cum ad sedem.s.de resti.spolia.
in.l.de die.in princi.ff.qui satisda.cog.sed etiam in omni spe-
cie que sapit defensionem fauemus licet veniat impugnando
c.significauerunt.c.dilecti.c.si.s.de excep.etiam si non sit dire-
cta impugnatio:sed indirecta defensio ꝛ necessaria.c.exhibi-
ta.ꝛ ibi not.s.de iud.Ergo cum illa secunda protestatio sa-
piat defensionem fauebimus ei magis ꝙ prime.ꝛ sic preuale-
bit prime quasi iste prouocatus a prima secundo protestetur.
Bart in.l.vnica.C.de lit.contest.facit aliam conclusionem ꝙ
vbi protestatio prima venit ad excludendum preiudicium qđ
ex mera taciturnitate vel patientia mihi infertur tunc prote-
statio non possit per protestationem cōtrariā aduersarij tol-
li.ꝛ ita intelligit tex.in.d.l.i.§.denunciationem.ꝛ idem Bar-
to.in.§.pena hoc tenet.Item concludit ꝙ quando prima p-
testatio inducit vnum effectum.puta protestatio qđ intendit
edificare inducit effectum quod purgat vitium clandestinita-
tis contraria tunc protestatio que alium effectū inducit ope-
rabitur suum effectum:non tamen tollit primam ex quo ten-
dunt ad diuersa.puta retento dicto themate ille cui denūcia-
tur ꝙ volo edificare protestatur ꝙ non intendit pati ꝙ edifi-
cem.hec protestatio contraria prime generat diuersum effe-
ctum a prima:quia si edificauero non videbitur clam fecisse:
sed per vim.tūc vtraq; protestatio retinet suum vigorem.ita
intelligit ipse textum in dicto.§.si quis denunciauerit.Item
tertio concludit Bartolus in dicto.§.pena.quod vbi fit pri-
ma protestatio ad cōstituendum in contumacia vel mora ad-
uersarium quod tunc secunda contraria per aduersarium fa-
cta tollit primam sicut vltima mora nocet ꝛ vltima contuma-
cia.per notata in le.si ex legati causa.ff.de verborum obliga-
tioni.in lege finali.ff.de in integrum restitutione.Et sic ha-
betis ex predictis colligere sex casus in quibus secunda pro-
testatio contraria prime valet.tres ex mente Ioā.and.ꝛ tres
62 ex mente Bar.¶ †Duodecima ꝛ vltima est questio nunquid
protestatio tollatur per actum contrarium a protestante fa-
ctum.Nunc animis opus Enea:nunc pectore firmo.cocyti
stagna alta vides stigiamq; paludem.Bart.vt dicta Ioan.
and.omissa faciam in.d.§.iodie.in.iiij.colū.federe distinctio-
nis hunc articulum discriminat.aut loquimur de actu depen-
dente ex potestate nostra.ꝛ tunc si talis actus cum alio non
geritur protestatio contraria actui impedit actum non autē
tollitur ab actu:puta in aditione hereditatis que pendet ex
animo nostro ꝛ potestate nostra si prius protestatus fuero ꝙ
non intendo adire vel in ipso actu protestatio impedit adi-
tionem.d.l.qui in aliena.§.celsus.ff.de acqui.here.Si vero ta-

lis actus ex voluntate dependens expeditur cum alio,ꝛ tūc
protestatio tollitur per actum nisi protestatio fuerit illi pre-
senti facta:quia propositum in his que cum alio geruntur in
mente retentum nihil operatur.l.si repetendi.C.de condi.ob
causam.faciunt nota.in.c.tua nos.j.de sponsa.Et ideo si he-
res receperit solutionem a debitore hereditario vel soluerit
creditori hereditario per hunc actum non obstante protesta-
tione contraria que non fuit facta creditori vel debitori vide-
bitur adijsse.ꝛ concordantias allegaui vobis.s.in tertia que-
stione:ꝛ talis aditio non solum operabitur quo ad hunc cre-
ditorem:sed etiam quo ad oēs alios videbitur adijsse.ita Bar.
per tex.iuncta glo.in.l.si.ff.de interrog.act.sed contra Bart.
do.text.ad literam in.c.i.s.quod met.causa.Et ita Innocen.
ibi vbi protestatio emanans in actu qui geritur cum vno etiā
nomine alterius cum quo principaliter contrahebatur obie-
ctio licet interueniat consensus illius cum quo geritur actus
tamen non preiudicat quo ad alium absentem nec prodest ni-
si fuerit vestita iusta cā:nam ibi professio monachalis emissa
in manibus episcopi cum protestatione ꝙ per metū facit in-
teruueniente consensu episcopi operatur plenum effectū etiam
ad tollendam obligationem que dirigitur in deum ex voto.c.
ex multa.j.de voto.Et ratio est qr iusta causa fuit vestita p-
testatio.s.metu.ꝛ sic a contrario cessante iusta cā illa protesta-
tio non impediret actum professionis dato ꝙ episcopus con-
sentiret.ita in simili aditio hereditatis facta soluendo vni cre-
ditori cum protestatione tn̄ de non adeundo licet ille consen-
tiat non debebit impedire quominus per actum contrarium
protestatio tollatur.Et iste quo ad alios videatur esse heres
ex quo negotium aditionis principaliter non dirigitur cum
isto.ꝛ ideo posset attentari ꝙ ex quo adeūdo hereditatē prin-
cipaliter geritur negotium cum vniuersis creditoribus quasi
contrahendo.l.apud iul.§.fin.ff.ex quib.cau.in possess.eatur
ꝙ illo casu protestatio nunꝙ impediet aditionem nisi fuerit
vestita iusta cā.sicut in simili in.d.c.i.ꝛ hoc comprobat tex.in
dicto.§.celsus.dum ibi signanter pōderat de metu.facit text.
in.d.§.plerisq;.ꝛ in.d.§.papinianus.dum ibi protestatio ve-
stitur ca.s.pietatis.ꝛ hunc intellectum ad.c.i.p rationes pre-
allegatas.voluit.d.Ant.in.d.c.cum.M.in.vij.charta.aut lo-
quimur de actu qui geritur cum alio ꝛ dependet ex volunta-
te nostra ꝛ alterius:ꝛ tunc per actum contrarium impedit p-
testatio nisi ille consenserit protestationi.vt hoc text.nostro.
ꝛ est tex.in.d.§.locator horrei.allegat etiam Bar.ad hoc.c.i.
s.quod met.cā.quasi sentiat ꝙ ideo ibi ptestatio valuit:qr
episcopi cōsenserunt:sed hunc intellectum reprobat do.Ant.
ad.d.c.i.vbi proxime.qui dicit ꝙ ex quo professio contrahi-
tur principaliter cum deo non debet sufficere principaliter cō-
sensus episcopi:ꝛ ideo ibi protestatio non valuit propter con-
sensum episcopi:sed quia iusta causa metus vestita fuit.do.
Anto.in.d.c.cum.M.in.vi.vij.ꝛ.viij.charta.late prosequitur
hunc articulum.ꝛ dicit ita distinguendum:aut protestatio fit
63 in ipso actu:aut fit ante actum:aut post actum.¶ †Circa pri-
mum quando fit in ipso actu:ꝛ tunc quandoq; protestatio tē-
dit ad tollen.factum prout sonat in factum.ꝛ tendit vt factum
non sit factum.Et tunc cum hoc priuetur deus ꝙ facta nō po-
test infecta facere:multomagis erit priuatus homo.ꝛ ideo ta-
lis protestatio non valebit ꝛ tolletur per actum contrarium.
c.ferrum.l.iustin.l.in bello.§.facta.ff.de capti.ꝛ postli.reuer.
ꝛ ideo dixit Bal.in.d.c.cum.M.in.ij.col.ꝙ stante statuto in
ciuitate ꝙ nobilis si commiserit homicidium capite puniatꝛ.
si vero ignobilis soluat mille.pene nobilis commisit homici-
dium iudex capit eum ꝛ condemnat ad mille cum protestatio-
ne ꝙ si aliquod sit statutum qđ aliam penā imponat ꝙ inten-
dit illam imposuisse ꝛ ita pronunciasse ꝙ ex quo ptestatio re-
seruatoria huius statuti est contraria facto vsq; adeo vt velit
factum non esse factum qr vult cōdemnationem de mille nō
esse factam:illo casu protestatio nihil valet:quod dixit notan-
dum in practica contra iudices pronunciantes contra penas
64 statutorum:ꝛ de statutis protestantes.¶ †Quandoq; pro-
testatio tēdit ad derogā.sensui facti prout sonat in ius.ꝛ tunc
aut illud factum ꝛ sensus facti dependet ex voluntate nostra
puta quia ex aditione velim esse heres:ꝛ tunc protestatio im-
pedit factum.d.§.celsus.ꝛ ideo ex istis duobus membris ha-
betis ꝙ magna est differentia in modo protestandi circa ad-
itionem:quia si dicat adeo ꝛ protestor qđ non intendo adire:
tunc protestatio nihil valet:quia contraria facto vt sonat in
factū nō solum vt sonat in ius.si autē dicat vel aliquid aliud
faciat per quod inducatur aditio:nō autē dicit expsse se ad-
ire:ꝛ tunc si protestatur ꝙ nō intendit esse heres cum pt.sta-
tio nō deroget facto vt facto:sed deroget sensui facti:quia ex
illo facto resultabat sensus ꝙ esset heres:ꝛ tūc protestatio cō

trarià bene impedit actum. ita loquit. d. §. celsus. ⁊ hec differē
tia ponitur per Ange. in. l. iurisgentiū. §. quod fere. ff. de pa
ctis. quem tex. ad hoc ponderat Inno. in. d. c. cum. M. ⁊ ideo
dixit Ang. ꝙ si ego obligo me tibi ad. x. cum protestatione ꝙ
non intendo obligari protestatio non valet: quia contraria fa
cto vt sonat in factum. si autem ego promitto decem ⁊ prote
stor quia non intendo obligari: tunc talis protestatio derogat fa
cto quia tendit ad derogādū facto quo ad sensum facti: ⁊ ideo
cum ministerio. Bar. in. d. §. morte. in. vi. colū. dixit si promit
to tibi decem cum protestatione ꝙ non intendo obligari non
ero obligatus. l. obligationū substantia. §. fin. que ita intelli
gitur. ff. de actio. ⁊ oblig. Et ideo per hoc memorium habetis
inferre, nam licet positioni impertinenti non tenetur pars re
spondere. vt in. c. cum contingat. ⁊ ibi habetur. ā. de offi. dele.
⁊ in. c. constitutionem. de electio. in. c. ij. de confes. lib. vi. in. l. ij.
§. quod observari. C. de iura cal. tamen si respondeat valet re
sponsio ⁊ preiudicat. Bal. no. in. l. si fine. ff. de interrog. actio
nibus. si iudex te arctauerit ad respōdēdum positioni imper
tinenti ex quo respondere ⁊ non respondere huiusmodi posi
65 tioni est voluntatis tue. ¶ † Cautela est ꝙ tu protesteris ꝙ
licet respondeas positioni hoc facis propter iussum iudicis:
tamen non intendis quatenus sint impertinentes illis respō
disse vel per respōsionem illam tibi preiudicari. ita Gemi. in
prefatio. vi. ⁊ in. c. ij. super gl. in verbo rationabili. de confes.
66 lib. vi. ¶ † Et facit no. verbum Jo. an. qui voluit ꝙ nunquā
per actum contrarium derogat protestationi, si fit per metū
vel per iussum iudicis: quia potius dicit pati ꝙ agere. ita Jo.
and. in. d. c. in generali. circa fi. vij. colū. faciunt not. in. c. ex ore.
j. de his que fiunt a maio. par. capi. ⁊ in. c. olim. el. ij. ā. de resti
tu. spo. Et ideo per predicta infertur ad id quod fit quotidie
per iudices dum positiones admittunt saluo iure impertinē
tium ⁊ non admittendorum disputandorum in fi. litis. nam ex
quo competentia vel incompetentia positionum est in volun
tate iudicis quando de ea disputetur. cum enim non sit preiu
dicialis exceptio nec declinatoria potest a iudice reservari in
fi. iuxta no. in. c. exhibita. ā. de iudi. in. c. j. de ordi. cogni. ideo
non mirum si iudex potest admittere positiones cum illa pro
testatione. ⁊ ita tenet glo. in. d. c. cum contingat. in. d. de. con
stitutionem. in ver. legitime. ita Gemi. in. d. c. ij. in v. colū. ita
Bar. ⁊ Imo. in. l. ille a quo. §. si in testamēto. ff. ad trebel. Ita
Imo. in. l. iij. §. pretor ait. ff. de dam. infe. ita Cardi. in clemē.
sepe. ij. col. de verb. sig. ⁊ ita Bal. ⁊ Alb. ꝙ sane magis faciet
iudex decem positiones impertinentes admittere cum prote
statione ꝙ vnam pertinentem non admittere. Si tñ esset no
torie impertinens. tunc ex quo interest partis non vexari fri
volis interrogationibus: nec iudex iustam cām habet deferē
di relectionem huius positionis non teneretur etiam si iudex
illam admisisset cum protestatione respondere huic imperti
nenti positioni. ita Panor. in. d. c. cum ꝯtingat. vbi dixi hoc
procedere etiam si statuto caueretur ꝙ iudex possit admitte
67 re positiones impertinen. ¶ † Ex hoc resultat practica ꝙ in
libello in fi. vel etiam in capitulis probatoriis pars protesta
tur non astringens se tamen ad alia probāda, posit que faciūt
ad obtētum cause. nam cum attestationes producere sit in po
testate partis, certe hanc potestatem suā potest per protesta
tionem suam limitare ⁊ protestatio derogabit libello ⁊ capi
tulis. ita Bar. in. l. diuus. ff. de re iud. ⁊ ibi Imo. ⁊ Imo. in. l.
in summa. ff. de re iudi. vbi ponit vnū notabilē effectū. ita do.
Anto. in. d. c. cum. M. xxxi. col. ita communiter canoniste in. c.
licet causam. ā. de proba. Quandoq; sensus facti resultat ex
dispositione iuris nec pendet ex volūtate nostra: ⁊ tūc si ius
procedit presumendo tantum: non autē super presumpto dis
ponendo quo casu dicitur presumptio iuris tantum: non au
tem iuris ⁊ de iure secundum notata in. c. ferrum. l. distinct. in
capitulo is qui fidem. infra de sponsalibus. in. l. finali. ff. quod
metus causa. puta in delictis siue facto sonante in delictū. nā
tunc ius presumit contra delinquentem quod malo zelo face
ret. capitulo primo. supra de prebendis. l. j. C. ad. l. iuliam de
sicariis. l. nullus. ff. ad legem aquiliam. ⁊ illo casu protestatio
contraria actui quo ad sensum actus qui non sonet in delictum
non valet neq; tenet nisi fuerit vestita iusta causa. dicta lege
prima. ⁊ dicto capitulo primo. vbi in delicto non sufficit dice
re ludens facio vel ludens feci. Si autem fuerit vestita iusta
causa tunc bene valet protestatio. capitulo fina. ⁊ dicto capi.
ex literis. j. de homici. c. quia sepe. l. distinc. l. si putator. ⁊. l. qui
foueas. ff. ad. l. aqui. Et ideo habetis quod ex quo diceret tu
mentiris ex sensu suo sonat in delictum ⁊ iniuriam vt voluit
Bartolus. in. l. item apud Labeonem. §. sed quid. ff. de iniur.
voluit Bald. ⁊ nouissimi in. l. turpia. in principio. ff. de lega. j.
68 ꝙ † isto casu si quis dicat alteri, tu mentiris, cum reverentia:
talis protestatio cum reverentia non habet excusare eū quia
dicatur illi dixisse iniuriam. ita Bart. in. l. si quis extraneus.
in princi. ff. de acqui. here. ⁊ ita Inno. in. c. ea. ā. de iureiur. sed
si hoc verbum tu mentiris ex iusta causa proferatur tūc bene
excusaretur ab iniuria talis proferens: puta quia falso obiiciat
tibi ꝙ es fur vel aliud sic poteris dicere tu mentiris: nec illo
casu ille diceretur iniuriatus: quia ex iusta causa dixisti: que iu
sta causa temperat sensum facti vt nō videatur delictum. Ita
Bar. ⁊ Ang. per illum tex. in. l. que omnia. in prin. ff. de pcu
ra. Ang. in. l. qui interrogatus. ff. de peti. here. Quandoq; p
testatio fit circa actum ad tollendum sensum facti qui resul
tat ex presumptiōe iuris ⁊ de iure: quia ius ita presumit ⁊ su
per presumpto disponit: ⁊ tunc protestatio cōtraria facto ni
hil operatur: puta in casu. c. is qui fidem. j. de sponsal. sequēs
copula habet purificare sponsalia precedentia ⁊ ea resoluere
in matrimonium de presenti: ⁊ hac presumptione iur. quia ius
ita presumit: ⁊ de iure quia super presumpto ius disponit si pro
testatio emanet ꝙ copula nō videatur facta in sensum matri
monij non valebit. ita. d. Ant. vbi proxime. ⁊ in. c. veniens. el
secundo. ⁊ in. d. c. is qui fidem. j. de spon. ⁊ ideo videmus ꝙ p
adeptionem beneficij incompatibilis non solū renunciat quis
beneficio quod quis habebat. vt in. c. de multa. j. de preben.
sed etiam gratie ad beneficium quam prius impetrauerat. de.
gratie. de rescrip. illa renunciatio est sensus facti resultans ex
illa acceptatione beneficij incompatibilis presumptione iuris
⁊ de iure. illo casu protestatio quod non intendit renunciare
69 nihil operatur. glos. est in. d. cle. gratie. ¶ † Et ideo habetis
inferre nam producens instrumentum presumptione iuris ⁊
de iure obligatur regulariter illud acceptare etiam contra se.
c. cum olim. j. de censi. c. cum venerabilis. ⁊ ibi Inn. ā. de exce
ptio. faciunt notata in. c. imputari. ā. de fide instr. in. l. post le
gatum. ⁊ ibi Bart. in princi. ff. de his quib. vt indig. in. l. sicut
iniquum. C. de fide instru. si quis produxerit cum protestatio
ne ꝙ producit in punctis ⁊ passibus facientibus pro se talis
protestatio eum non adiuuat nisi illud instrumentum quod pro
duceret esset instrumentum partis aduerse ⁊ in parte pductū
vel factum quod postea reproducit ad aliquē effectum: tūc cum
ius non presumat contra istum reproducentem certe protesta
tio eum iuuabit. ita rota decisio. cclxxxi. que incipit item licet
aliquis. ita Imo. post alios in. d. c. cum venerabilis. in. x. colū.
ita. d. Anto. in. d. c. cum olim. ponit Bald. in. l. j. C. vt que desi.
adno. in. l. j. iiij. col. C. de confes. Ja. but. ⁊ Alb. in. l. nimis gra
ue. C. de fide instru. faciunt no. per Bal. in. l. j. §. j. ff. de eden.
¶ Infertur etiam per litis contestationem presumptione iu
ris: ⁊ de iure excluduntur declinatorie. c. inter monasterium.
ā. tit. j. l. fi. C. de excep. illo casu protestatio de non excludēdo
declinatorias videtur ꝙ nō debeat aliquid operari. Sed ta
men quia illa presumptio iuris ⁊ de iure fundatur super psum
pta voluntate partis: non autem super facto sumitur ⁊ p pro
testationem constat de contraria voluntate partis. ideo pro
testatio tollet illam presumptionem iuris ⁊ de iure ꝙ videar
renunciare declinatoriis. ⁊ sic habetis rationē c. pastoralis.
ā. de excep. vbi dicitur ꝙ per protestationem quis reseruat di
latorias non obstante litis contesta. Et est bonus text. quem
ponderat Panor. in. ij. colum. in. c. ex cōquestione. ā. de resti.
spolia. voluit Bal. in. l. pacta nouissima. v. colū. C. de pac. Et
pro hac ratione do vobis glo. in terminis in. c. ex parte. infra
de regula. quam ad hoc ponderat in simili. d. Anto. in. c. cum
M. in. xxx. col. vbi dicit ꝙ licet ex susceptiōe habitus mona
chalis ⁊ portatione per annum inducatur presumptione iuris
⁊ de iure professio. hoc est verum nisi cōtraria emanauit pro
testatio in ipsa susceptione habitus: nam tunc ex quo presum
ptio illa fit a iure propter coniecturatam voluntatem p pro
testationem, apparet cessare voluntatem. ergo protestatio im
pediet presumptionem iuris ⁊ de iure. Sed cōtra de. c. is qui
fidem iunctis predictis. vbi est conclusum ꝙ protestatio non
impedit illam presumptionem que resultat ex copula. Solu.
do. Ant. vbi prox. in t in. xxiij. col. dicit hoc esse speciale in ma
trimonijs in quibus confessio partis contra matrimoniū ni
hil operatur. c. super eo. j. de eo qui cogn. consan. vxo. sue. nō
70 mirum si hoc casu protestatio non operatur. ¶ † Et ideo in
fert. d. Anto. limitationem ad notabilem regulam qua dicit
ꝙ contra presumptionem iuris ⁊ de iure admittitur pbatio
ex ꝯfessione partis. glo. est ⁊ ibi Cy. ⁊ alij in authē. sed tñ ne
cesse. C. de dona. ante nup. in. l. in cōtractibus. §. illo. C. de nō
nume. pecu. nam illa regula nō procedit in matrimonialibus
vt patet per predicta. vel aliter dicite ꝙ in. d. c. is qui fidē. spe
ciale est vt protestatio non iuuet: quia tractatur de pacto vitan
do quod incurreret si protestatio valeret. nam sicut volēs mo
ri, non auditur. l. non tantum. ff. de appel. Ita volens pecca
re non

re non auditur et debet prohiberi.c. fortitudo.cum similibus
lxxxvi.distin.c.non inferenda.xxiii.q.iiii.et.lxxxiii.distinc.per
totum.peccatum enim mors est.vt habetur in.c.i.de homi.
in.c.a nobis.de senten.excom.ideo cum per istam protesta
tionem in copula emanatam factam cum sponsa q non inten
dit contrahere si valeret protestatio resultaret peccatu adul
terii siue fornicationis:nō mirum si protestatio nō valet.ita
71 do.Ant.in.d.c.veniens.el.ii.¶†Infert etiā ad questionem
nunquid si quis compareret coram iudice cū protestatione q
non intendit consentire in ipsum valeat talis protestatio ad hoc
vt non videatur consensisse:et q istud consentire in iudicem
quod ius ex facto presumit,pendet ex voluntate partis:quia
ius presum.illum esse voluntatem partis consentiendi ex
quo comparet coram eo illo casu protestatio valebit:et tollet
dictam presumptionem que ex coniectura ta voluntate resul
tat:et ideo non videbitur consensisse.ita Archi.in.c.diaconi,
xxix.distin.ita Ange.in.l.non videtur.la.ii.in.l.sed et si suscep
perit.in prin.ff.de iud.faciunt not.per.Barto.et ibi ponit
Imo.in.l.quidam consulebat.ff.de re iud.imo vsque adeo est
potens illa protestatio ad excludendum consensum in iurisdi
tionem iudicis q si iste compareat coram iudice competenti
et protestetur q non intendit in eum consentire poterit dam
nari vt verus contumax acsi dixisset nolo venire.tex.est nota.
in.l.quam verbo contumaciter.et ibi ponderat,Bald.C.vbi de
crimi.vel curi.not.Ang.qui dixit in hoc superasse quendam
72 magnum aduocatum in.d.l.non videtur la.ii.¶†Et ideo con
suluit Bal.et Ang.q cum in comparitione dicat q protesta
tur per actum quem fecerit vel faciat non intēdit in eū tanq̄
in iudicem cōsentire nisi si et quatenus de iure arcetur:quia p
ista verba si et quatenus excusabit cōtumaciam.et per predicta
infertur ad id quod dicitur in mandato procuratorio consti
tuo te procuratorem meum saluis exceptionibus quod non be
ne declarat Bar.in.d.§.morte.in.ix.col.et est tex.in.d.c.expo
73 suit.de dila.¶†Quid operetur illo casu protestatio saluis
exceptionibus.nam respectu dilatoriarum.vt si procura.illas
omittat salue sint domino et dominus possit postea eas oppo
nere cum reseruare dilatorias possit dominus per protesta
tionem illo casu talis protestatio saluis exceptionibus in
mandato facta non mirum si reseruat domino dilatorias.et
hoc voluit gl.in.d.c.exposuit.Et ibi communiter scribentes
alis autem exceptiones et vt non teneat per illa verba habere
ratum factum procuratoris non potest per dictam protesta
tionē effici:quia ad hoc a iure arctatur vt habeat ratū qd fa
cit procura.ita docto.in.d.c.exposuit.Quandoq protestatio
emittitur in actu qui dependet ex potestate protestantis et al
terius.et sic cuius sensus etiam ex potestate contrahentium
dependet.et tunc si presente parte et expresse consentiente fiat
vel etiā tacite isto casu protestatio impedit actū puta in matri
monio contrahendo protestor presente femina et consentien
te tacite vel expresse q truffatorie ago:et isto casu non induce
tur matrimonium.c.tua nos.et ibi notatur in.c.ex literis.de
sponsa.et ita est tex.in.l.obligationum substātia.§.fina.ff.de
actio.et oblig.et faciunt que dixi.in articulo an requiratur
consensus.et ibi aliqua contraria adduxi.Si autē fieret parte
absente vel non consentiente.et tunc si protestatio est vestita
iusta causa propter quam non fuit habitus consensus partis
puta quia per metum non est ausus protestans presenti pro
testari.et tunc valet protestatio et excludit actum neque actus
conualescet donec durabit ista causa.l.metus.ca.i.vbi casus
ff.quod met.cau.et ibi Imo,et supra dixi in effectu protestatio
nis,si vero nō est vestita protestatio iusta causa:et tunc si fa
cum est certum et clarum protestatio nihil operatur.c.ex lite
ris.infra de sponsa.si vero factum est obscurū vel verba ob
scura:puta in professione que fit ex susceptione habitus q nō
est clara professio et certa:vel etiam que fit in matrimonio con
tracto per aliquem nomine mutato puta quis nomine petrus di
cit Ioannes desponsat te,et illo casu protestatio preualet actui
et operatur suum effectum vt actui deroget.Ita Inno.in.d.c.
74 primo.et.d.Ioan.and.et alii in dicto ca.tua nos.¶†Quan
doq protestatio fit ad remouendam partem substantialem
facti et tunc in his que dependent ex animo nostro libere pro
testatio impedit.l.per seruum.§.fin.ff.de vsu et habita,vbi si
testator legat vsufructū detracto vsu illa protestatio detracto
vsu annullat legatum vsufructus:nam vsufructus sine vsu sta
re non potest:ex quo ergo tollit partem substantialem.s.vsum
et protestatio inest actui talis protestatio annullat actum et sic
legatum.Si vero fiat in his que dependent ex voluntate no
stra et alterius et tunc protestatio nihil operatur nisi interue
niat consensus expressus eorum cum quibus principaliter et
non secundario geritur.ita Ioan.and.in.d.c.fina.et ibi Do

ctiem.et alii de condi.appo.et do.Anto.vbi proxime.puta sub
stantiale in matrimonio est procreatio liberorum.quia ad il
lud est inuentum protestatio facta in matrimonio.dum libe
ros non habeat reiicitur et nihil operatur nisi consensus ex
pressus ambarum partium interueniat.nec sufficeret tacitus.
Si autem expressus interueniret vitiaretur matrimonium p
protestationem.iuribus supra proxime allegatis. Et ex eo
quod dixi secundario habetis inferre q non valet protesta
tio per ingredientem religionem emissa in qua reseruat sibi
aliquid proprii.nam paupertas in monacho est de substan
tialibus.c.cum ad monasterium.de statu monachorum.et
non valet protestatio circa substantialia nisi interueniat con
sensus expressus eius cum quo actus geritur principaliter.
nec sufficit consensus eius cum quo secundario geritur actus
modo ex voto professionis principaliter cum deo contrahit.
c.ex multa.de voto.ergo talis protestatio nihil valebit etiā
interueniente consensu abbatis.et facit gl.in.c.ii.et ibi notatur,
et in.c.cum ad monasterium.vbi per Innocen.et alios.de
statu mona.in.c.insinuante.et ponit domi.Anto.in.c.rursus,
qui cleri.vel vouen.in.c.fina.et ibi Ioan.and.et alii infra de
condi.appo.quicquid dicat gloss.in.d.l.per seruum §.i.nota
tur in clemen.i.de regu.per Ioan.and.in mercuriali.in regula
nemo potest.de regu.iur.lib.vi. ¶ Quandoque tendit pro
testatio ad tollendum effectum consecutiuum facti.et tunc in
his que dependent ex voluntate nostra clarum est quod va
let protestatio.d.l.per seruum.§.i.in his autem que geruntur
cum alio tunc non valet protestatio nisi interueniente consen
su illius tacito vel expresso.c.i.xxviii.distinctione.et ibi gloss.
c.diaconi.xxviii.distinctione.Et ideo ex quo in ecclesia ori en
tali continentia in ordine sacro non est necessaria ad esse or
dinis sed ad ministrandum in eodē.c.cum olim.et ibi notatur
infra de cleri.coniuga.d.c.diaconi.et notat Ioan.andre.in.d.
c.fina.infra de condi.appo.isto casu si diaconus in ordinatio
ne protestetur quod nequibit continere protestatio episcopo
tacente habebit eum adiuuare.d.c.diaconi.et dicto.c.primo
secundum Domi.Anto.Panor.in.d.c.cum.[illegible] studio con
tradicendi reprehendit Domi.Anto.dicens velle eum q p
protestationem predictam diaconus poterit vxorem habere
et non continere.quod dicit ipse esse contra notata p Archi
diaco.in dicto capi.diaconi.vbi protestatio bene ipsum ad iu
uat ne puniatur de incontinentia.non tamen vt libere possit
non continere et nubere.non tamen facit valere actum licet li
beret a pena.et ponderat text.ibi qui dicit eos in ministerio
tollerandos non dicit valere actum.sed credo Domi.Anto.
idem voluisse:et q non dicit valere actū sed dicit q protesta
75 tio protestātem adiuuabit.intelligas scilicet a pena. ¶†Et
ex hoc habetis inferre esse casum in dicto.c.diaconi.sm Ar
chidia.et ex mente Panor.in.d.c.cum.[illegible] in.vii.colum. quod
vbicunq pars gerit actum per quem posset puniri et eum ge
rit authoritate scienter superiore quod illo casu excusatur ge
rens a pena de quo solet allegari pro singulari textus in.l.si.
iuncta gloss.in verbo si qua.C.de magistra.conuen.vbi si tu
tor cum decreto iudicis pro minori precio vendidit rem mino
76 ris excusatur propter decretum iudicis. ¶†Et per predicta
infertur quod ex quo dominus qui constituit procura.debet
constituere talem cuius factum ratum habeat.l.vnica.C.de
de satisd.et per quem legitime defendatur alias diceretur con
tumax si minus legitimum procura.dimittit.l.i.§.penul.vbi
tex.ibi Bart.et Ange.ff.quod cuiusq vniuer.l.ii.§.defendi.
ff.ex quib.cau.in possess.ea.not. Barto.in.l.si finita.§.iulia.ii.
colum.ff.de dam.infec.Panor.in.c.in pertractandis.de iu
ramen.calum.et sic consequutiuum mandati procuratori est
vt dominus ratum habeat quod gesserit procura.certe man
datum factum cum protestatione de non habendo ratum nisi
gesta legitime per procuratorem non valebit glo.est nota.in
c.relatio.xxi.q.i.voluit Cardi.et Inol.in clemen.i.de procura.
et domi.Anto.et Panor.in.c.fina.de dila voluit Barto.in
l.que omnia,ver.plane.ff.de procura. Bald.et Salic.in.l. si
procura.C.de procur.Bald.in rubrica.C.de exerci.ii.colum.
in.l.cum mandati.C.man.Albe.in.l.si.in.vii.colum.C.de p
cura.Et sicut videtis q ista protestatio contra consequutiuū
facti valet de consensu partis ita dictum mandatum tacente
aduersario et non opponente valebit.et tenebit.et interpreta
bitur vt dominus teneatur ratum habere que sunt gesta sm
formam iuris communis.et non aliter imputet enim sibi qui
non opposuit contra mandatum.ita domi. Anto.et sequitur
Panor.in.d.c.fina.Si autem consequutiuum facti pendet ex
necessitate iuris non autem consensu partium et tunc prote
statio nihil operatur.nec potest tale consequutiuum tollere.
Et ideo cum hoc sit consequutiuum iuris ex actu receptio

nis in canonicum vt debeat prebendam habere.c.relatū.c.cū
secundum.j.de prebendis.ideo si in receptione talis fiat pro
testatio q̄ prebendā nō habeat nihil operabitur protestatio.
dicto.c.cum.M.vbi casus sm̄ intellectum domi. Anto.ibi in
xxx.colum.licet Panor.impugnare videatur illum intelle
ctum. Et ideo cum omnes basilice & bona earum sint sub cura
episcopi & hoc sit iuris consequutiuum quod resultat ex quo
constructa est ecclesia si in constructione ecclesie pars prote
stetur quod non intendit quod episcopus de bonis illius ec
clesie se impediat nihil operabitur protestatio.c.ij.&.c.nouis
sit.vbi casus.x.q.j.c.regenda ea causa.x.q.iuncta.c.omnes
basilice.xvj.q.vij.& ideo cū facto libello q̄ possit mutari vel emē
dari vel etiam non possit hoc dependeat ex iuris dispositiōe
illa mutatio est quoddam consequutiuum iuris.qd̄ consequi
tur ad actum libelli certe protestatio saluo iure addendi vel
minuendi in libello apposita que quotidie apponitur nihil
operabitur.ita glo.in.c.inter dilectos & ibi sequuntur doc.j.
de fide instr.Domi.Anto.in.d.c.cum.M.xxxv.colum.Pa
nor.in.c.ij.J.de libel.ob.Ioan.in.c.ab eo.de elec.li.vj.Bar.
in.d.§.morte.in.ix.col.in.l.cum procur.§.dominus circa me
dium.ff.de oper.no.nun.Bal.in.l.edita.& ibi Bar.in pe.col.
sed Bal.in repetitione paduana.in prima & penul.Bar.et in
repetitione perusina.in.xxxv.colum.C.de eden.Bald.in.l.
et eas denunciationes.in fin.C.quomodo & quando iudex.in
l.nesennius.& ibi ponit vnum effectum ff.de nego.gest.Ang.
in.§.omnem.in aut.de litig.& in.l.si quis intentione ambigua
ff.de iudi. Quandoq; fit protestatio ad tollendū vnī partē sen
sus facti puta in facto multipliciter intelligibili prout est re
sponsio ad libellum vel in casu.l.in concubinatu.ff.de concu.
vbi copula cum libera persona facta iuncta conuersatione
potest capi in matrimonium.l.& libere.ff.de ritu nup.& facit
glo.not.in.l.sancimus.C.de fideius.potest etiam capi in con
cubinatum.d.l.in concubinatu.puta etiam in.l.nesennius.ff.
77 de nego.gest. Et istis casibus si actus dependet ex potestate
nostra valet protestatio.d.l.nesennius. Si vero dependet ex
potestate nostra & alterius:& tunc valet:sed requiritur presen
tia illius.& licet contradicat ille valebit protestatio.puta in re
sponsione ad libellum protestatio presente aduersario quod
non intendis litem contestari.talis protestatio etiam eo con
tradicēte valebit.ita Io.an.& ibi alij in.d.c.j.S.de lit.contest.
Barto.in l.vnica.C.de lit.contesta.& Domi. Anto.vbi.S.
Si autem dependet ex iuris dispositione & tunc protestatio
nihil operatur:nisi casu quo ius presumat propter cōiecturas
tam voluntatem actū agentis.ita Domi. Anto.vbi proxi
me in.xxxi.colum per glo.in.c.ex parte.J.de regu.& faciunt no
tata in.l.alimenta.C.de nego.gest.sed licet.d.Anto.hic hoc
membrum inseruerit in hoc articulo, quando protestatio est
78 facto contraria tamen non meruit hic apponi.† nam ad hoc
a vt actus dicatur contra ius protestationis^a vel ecōtra tria re
quiruntur. Primo q̄ protestatio & actus circa idem fiant.ita
Barto.in.d.l.j.in pe.colu.C.de lit.contesta. Secundo quod
directo eundem finem & actus & protestatio respiciant vt di
xi.S.in.ix.q.circa intellectū.c.olim causam j.de censi.& retulit
Io.an.in.d.c.in generali.in.ix.col. Tertio requiritur quod
actus & protestatio non possint cum distinctione concordari.
79 † nam non dicitur contrarium quod cum distinctione concor
dari potest.text.est cōmuniter glos.in.c.si.de iureiur.lib.vj.
in.l.si.C.de for.facium notata in de.§.de testi.& in.c.fraterni
tatis.S.de testi.in aut.at qui semel.C.de proba.sed quando
actus est multipliciter interpretabilis & potest interpretari
sm̄ protestationem potest actus sedere distinctionis concor
dari cum protestatione.ergo protestatio non dicetur actui
contraria.& ideo Barto.qui cum ministerio loquitur in.d.§.
morte.in.v.colum.dixit hunc actum super quo est emissa pro
testatio:vt.S.ambiguum non contrarium. Secundum mem
brum principale.d.Anto.est quando protestatio contraria
actui precedit actum.& tunc dicit aut tendit protestatio ad tollē
dum factum vt non sonabit in factum & tunc nihil operatur
protestatio.d.l.in bello.§.facte.d.c.ferrum.aut tendit ad tol
lendum sensum facti vel partem substantialem facti.& tunc si
sensus iste resultat ex dispositione iuris non valet protesta
tio.c.fin.de homici.lib.vj.vbi si mando tibi vt percutias ti
tium ita tamen q̄ non occidas.illa protestatio q̄ nō occidas
non tollet quin si occideris tenearis mandans de homicidio.
quia sensus facti ex dispositione iuris resultat vt qui causam
dedit facto videatur factum fecisse.facit.l quoniam multa.C.
ad.l.iul.de vi.faciunt notata in.l.j.C.ad.l.cornel.de sicca.j.c.
j.S.de presump. Si autem sensus facti dependet ex volunta
te nostra mere et tunc protestatio sanabit.d.l.qui in aliena.
§.celsus.d.l.at si quis.§.plerique. Si vero dependeat ex

a ¶ Contraria pro
testatiōi. adde ad
materiam q̄ istud
est regulare quod
protestatio tollitur
per factum contra
rium protestatiōi
& ita videntur cō
muniter presuppo
nere doc. pro re
gula doct.in.c.cum
M.Ferrariensis.
secundum fely.ibi
in.xxvij.columna.
ver.est enim regu
lare.de cōsti. quā
regulā limitat sex
modis vide per
eū itē adde bal.i.l.
nesenni^o.ff.d neg.
ges.vbi dicit q̄ p
testatio nihil opa
si ab ea recedit p
factū cōtrariū quia
facta derogāt ver
bis aliter.d.c.cū
M.ferrarien.vbi
ā posuit.S.j prī.
apostil.

voluntate nostra et alterius & tunc si consensus expressus
alterius interuenerit valebit protestatio.d.§.locator ho
rei:dicto.c.j.S.quod metus causa.sm̄ intellectum Bar. que
tamen vidistis S.reprobatum. Et hoc procedit si actus est
certus et clarus. Si autem actus esset ambiguus vel presum
ptus tunc protestatio valeret nullo adhibito consensu alte
rius.puta in susceptione habitus protestatione que inducit
presumptam possessionem non autem est expressa protesta
tio illo casu iuuaret suscipientem habitum sine alio consensu
alterius. Innocen in.c.c.S.quod me.causa.domi.Anto.vbi
S.in.xxx.colum.item hoc procedit nisi iusta causa excusaret
quare non fuerit requisitus consensus alterius in protesta
tione:puta metus.d.c.j.et.S.dixi.si autem fieret sine consen
su alterius ,tunc non valet protestatio etiam si cōsensus eius
cum quo secundario geritur actus interuenit et:quia hoc non
sufficit.sed requiritur consensus eius cū quo principaliter geri
tur actus nisi iusta cā iustificet protestationem.& ille est intelle
ctus d.c.j. ¶ Aut protestatio fit ad tollerandum cōsequutiuū
facti.& tūc si illud consequutiuū dependet ex volūtate nostra
tm̄ valet protestatio.d.§.celsus. Si vero dependet ex ptāte iuris
& tunc nō valet protestatio.c.cū.M.in intellectu.S.rdato nisi
hoc cōsequutiuū iure respicere cōmodū alterius cui ille alius
posset renunciare.nā tunc protestatio tolleret cōsequutiuū effe
ctum iuris interueniente cōsensu expresso eius ad cuius cōmo
dū ius inducit illud consequutiuū.iste est tex.in.d.l.si.§.ait si
pdixerit.nā ibi q̄ caupo teneat de illatis est iuris cōsequutiū
si protestatio fiat p cauponē vt nō teneat & descendēs in eā cau
ponullā hanc protestatiōe cōtētat q̄ ad eius cōmodū ius indu
xerat dictā obligationem protestā. illo consentiente derogabit
obligationi cōsequutiue.q: quilibet pōt renunciare fauori
suo. Illo aūt nō cōsentiente nihil oparet protestatio vt ibi tex.
& cōtio. Et facit tex.in.l.si qs seruū.§.fi.& in.l.quoties.in prin.
ff.de pecul.& ideo infert.Ant.vbi.S.se cōsuluisse q̄ cū quidam
mercatores haberent societatē & vnus protestaretur q̄ non in
tendit obligari ex facto talis socij & postea tn̄ pseuerabat in
societate eius q̄ talis protestatio eū nō iuuabit quominus ob
ligetur nisi interuenisset cōsensu eius cū quo cōtrahere obliga
tio.nā pseuerando in societate facit actū cōtrariū protestationi cui
ius cōse quutiuū tendit ad tollēdū. protestatione.s.ne vt socius
obligef.& faciunt no.in.l.si ex duobus.ff.de neg.ge.in.l.fīnī^o.
in prin.ff.de pac. ¶ Aut tēdit ad tollēd.effectū cōsequutiuū
qui dependet ex voluntate mea & alterius.tunc si protestatio
fit cōtra ius cōe in eo q̄ depēdet ex voluntate alterius & iuua
bit protestatio ipso cōsentiente.alis non.c.cū in veteri.S.de ele.
Si aūt non est cōtra i^o cōe.ū tūc valet protestatio illo nō cōsen
tiente dūmodo sit psens.puta in rñsione ad libellū vt.S.dixi
Dicit tn̄.d.Ant.vbi.S.in.xxxi.col.q̄ protestatio hoc casu non
cōprehendet actū futurū ex interuallo etiā si fuerit facta per
verba futurū pe respicientia.q: rōne longi interualli videt
recessisse a protestatiōe.alle.no.ibi p Io.an. Sed Imol.ibi ipsm
reprobat.q: vbi protestatio fit p verba futuri tpis cōprehendit
etiam factum ex interuallo.l.si ita scriptū.ff.de le.j.l.si quis in
prin.testamenti.ff.de le ij.ergo male loquit.d.Ant.& facit
que dixit.S.in.ix.q hoc tn̄ quod dictum est in ipso cōdicente p
cedit in actu multipliciter interpretabili.secus in actu certo.q:
tunc ad derogandum illi requirit cōsensus expressus p ea que
S sunt dicta.d.§.locator.hec oia dixit.d.Ant vbi.S.in.xxix.
col.pcedere preter quā in actu iudiciali.nā tunc protestatio cō
traria actui iudiciali parte opponente opatur spālem effectū
q̄ protestans a iudicio repellit quo ad illum actum tanq̄ con
trarius nisi protestationi renunciauerit.& dicit hic esse casum in
80 si.de quo dixi.S.in.intellectibus huius tex. ¶ † Tertiū mē
brum est, qn̄ protestatio fit post actū vt sonat in factū nō va
let protestatio.d.c.ferrum.ad tollendum sensum facti non
etiam valet protestatio de natura sui protestatio nō retro
trahitur nec respicit preterita.l.si.& ibi Bal.no.p illū tex.C.
de nego.gest.nisi hic sensus facti alienū cōmodū respicere cui
posset ille renunciare.nā tunc de consensu eius cuius commo
dum respicit sensus facti protestatio valeret & derogaret & fa
cto l.ab emptione.ff.de pac.faciunt not.per Bal.in.d.l.pacta
nouissima.& idem dicite de consequutiuo facti per protestatio
nē tollendo.imo idem de parte sensus facti memorata q: in
actu multipliciter intelligibili protestatio facta post actū ni
hil opatur.imo actus interptabitur in potioris significatu nō
obstēte protestatiōe postea facta.l.j.ff.si ager vectī.vel ēphi
Et an act^o cōtrari^o tollat precedētē protestationē vide.c.cū.m.
81 ¶ † Et ideo si reus respondit libello.postea protestatur q̄ nō
intendebat litem esse contestatā per suā responsionem talis
protestatio nihil opabitur.q: lz responsio ad libellum possit se
habere multipliciter.tn̄ in dubio videt lit.cōtestari.per no.in
c.vni

c.vnico.ẽ.de lib.ↄte.in.c.cũ ad sedez.ẽ.de resti.spol.in.§.si ve
ro.vbi glo.no.in aut.de er bi.e introdu.reis.in.l.vnica.C.de
lit.ↄte.iõ hoc casu nihil valebit ꝓtestatio. Si aũt sit ꝓtesta
tio ad tollendũ substãtiale facti ꝛ tũc si illud substãtiale depẽ
det ex libera volũtate nr̃a valebit ꝓtestatio:ꝛ derogabit actui
iam fcõ:puta in legando:ille actus dependet ex voluntate te
statoris.si post legatum etiam ex interuallo testator protestes
tur ꝙ nõ vult deberi legatũ erit ademptũ.ꝛ sic valebit protes
statio.l.ij.ꝛ toto.ti.ff.de adi.lega. ¶ Si vero substantiale fa
cti non dependet ex voluntate nostra sed iuris.ꝛ tunc aut est
sepabile ab acto ꝛ vз ꝓtestatio.l.p seruũ.§.i.vbi ter.ff.de vsu
ꝛ habi.vbi vsufructus hз duas partes.s.vsuз ꝛ fructũ.si post
legatũ vsumfructuз testator dixerit adimo fructũ,illa ꝓtesta
tio adimo fructũ faciet vt videat legat⁹ tñ vsus sine fructu.
¶ Si vero substãtiale non põt separi data validitate actus
uno si separetur corrueret actus ꝛ illo casu ꝓtestatio nihil vз.
d.l.p seruum.§.i.in fi.vbi vsusfructus hз duas partes vsuз.s.
ꝛ fructum sed pars fructus sine vsu esset inutilis.ecce ꝙ in le
gato vsusfructus vsus est vsqз adeo substãtialis vt nõ valeat
legatum vsusfructus sine vsu.pone testator legauit vsumfru
ctũ ex interuallo ꝓtestaf ꝙ nõ intendit legasse vsuз.talis ꝓ
testatio nihil valet imo debebis vsusfructus totus.hec est in
effectu theorica do Ant.vbi.ẽ.qui subijcit ꝙ siquis casus
accidat in materia protestationum qui non determinetur per
82 hanc theoricam ꝙ vult resarciri damnum. ¶ †Secunda spe
a cies protestatiõis est prohibitoria que fit ad prohibendum
protestatum aliquid facere.ꝛ ista tria membra sunt principa
lia sm bar.in.d.§.morte.in.xxiij.ꝛ.xij.col.pmũ.s.qñ protesta
tus ꝓhibetur facere id ad qd faciendũ tenebatur. secundum
qñ ꝓhibetur facere id ad qd nõ faciendũ tenebatur.tertiũ ꝓ
hibetur facere id in quo nulla erat obligatio nec ad faciendũ
83 nec ad non faciendũ sed materia erat indifferens. ¶ †Circa
primum aũt loquimur de ipso creditore protestante debitori
suo ne sibi soluat.ꝛ tunc valet ꝓtestatio ꝛ operatur purgatio
nem ex parte debitoris ꝛ etiã ↄstituit creditorẽ in mora.l.rõ.
§.si p venditorem.ff.de act.emp.l.mora.in prin.ff.de vsur.Sз
illa iura non bene ꝓbant opi.bar.sed pro eo do tertũ singula
rem ꝛ ibi Bart.in.i.colũ in.l.emilius largianus.ff.de mino.
vbi dicit Barto.illum tex.quod si debitor fuit in mora:quia
lapsus est terminus soluendi quod noua interpellatio credi
toris ꝑstat ei facultatem purgandi morã que alr̃s esset impur
gabilis si noua interpellatio affirmatiue facta non esset.ergo
multomagis protestatio negatiue facta ne soluat debitorem
excusabit. ¶ Aut protestatio fit ab alio ꝙ̃ a creditore.ꝛ tunc
aut iustam cãm non assignat nec aliquã pro re sua ꝛ tunc protes
statio nihil valet.puta protestor simpliciter ne soluas credi
tori tuo.l.si quis prohibuerit.ff.de publi.l.fina.ff.de constit.
pecu.l.si fideiussor.ff.de fideius. ¶ Si vero exprimo aliquam
cãm sed non veram nec verisimilem.ꝛ tunc nihil etiã opatur.
l.hoc aũt in prin.ff.si cui plus ꝙ̃ per.l.fal.puta presbyter de
nũciauit alieno parochiano ne soluat decimas suo presbitero
parochiali:qꝛ sibi deberentur rõne alterius parochie.hec cau
sa non est verisimilis.qꝛ in aliena parochia debeantur alicui
decime.c.ad decimas.de resti.spo.lib.vi.talis protestatio ni
hil operabitur. ¶ Si vero causa est verisimilis sed non tamẽ
vera ꝛ tunc si id quod solui debet denunciatur ne soluatur,de
bitum est ex vltima voluntate.puta legatum in hoc operatur
protestatio impedimentũ huius debiti nisi caueatur per ipsuз
creditorem.Si vero est,debitum ex contractu protestatio ni
hil operatur.l.fina.C.de petitione hereditatis.ꝛ licet Bart.
ita transeat.Jmola tamen iunior addit duos casus in quib⁹
etiam in contractuз operatur protestatio.primus in.l.siquis
autem.C.depositi.qui tamen est correctus per authenticam
ibi positam.secundus est casus in.l.si a furioso.§.i.ꝛ ibi notat
gloss.Barto.ꝛ Ange.ff.si certum peta. ¶ Si autem protesta
tio fit expressa iusta causa verisimili ꝛ vera.ꝛ tunc aut illa pro
testatio fit ab eo qui recipit cessionem iuris alterius debiti
ad vtilitatem cedentis.ꝛ tunc non sufficit expressio vere cause
sed requiritur certioratio quod ille cui fit protestatio fiat cer
tus hanc causam ꝓtestationis esse veram.l.cessionem esse fa
ctam.l.ij.vbi tex.C.de noua.l.nomẽ.ꝛ ibi no.glo.ꝛ oĩã.C.que
res pig.not.Bar.in.l.si facta.§.si heres.ff.ad treb. ¶ Si ve
ro cessio non respicit vtilitatẽ cedentis sed vtilitatẽ cessiona
rij.s.eius cui fit cessio.ꝛ tunc non requirit alia certioratio dũ
modo ille cui fit ꝓtestatio sciat cãз esse verã ꝛ iustã.d.§.si he
res.vbi Bar. ¶ Si aũt ꝓtestatio fieret ab alio ꝙ̃ ab eo ꝗ re
cipit cessionẽ.Et tũc si istius ꝓtestãtis principalr̃ interest vt
ꝓtestatio seruet nõ requirit alia probatio cause.puta denun
cia debitor fideiussori vt nullo pacto soluat creditori qꝛ habз
exceptionem contra eum puta pacti de non petendo vel aliaз

ecce ꝙ protestantis.s.debitoris interest principaliter ne fide
iussor soluat illo casu protestatio valet causa expressa licet nõ
probata nec certiorata.ita est tex.in.l.fideiussor.in princi.ff.
man ¶ Si vero protestantis principaliter non interest ꝛ tũc
ꝓtestatio si fiat a iudice valet absqз alia certioratione cause
dummodo exprimatur tex.est not.in.l.fina.ff.de lege cõmis.
ita etiã Jo.and.in.c.i.de censi.vbi nota.puta iudex prohi
buerit ne tu soluas tali creditori tuo qꝛ est bannitus vel alia
iusta cã absqз alia certioratione.valebit ꝓtestatio.ꝛ tunc de
bebis parere.qd dixit Jmol.notandũ ꝛ ꝓpterea ita esse deci
sum ꝓpter magnã ꝑsumptionem que est pro facto iudicis.l.
§.C.de offic.iudi.qui male.c.in ꝑsentia.ẽ.de renun. ¶ Si ve
ro fiat in parte tantum ꝛ tunc in iudicio nihil valebit protes
statio nisi expressa causa.ita Barto.in.l.si.in.xi.oppositione
in.v.col.C.de edic.diui adri.tol.vbi dixit ꝙ si in iudicio pro
testator ne aliquid fiat contra me vel in preiudicium meũ.ta
lis protestatio nihil valet nisi fiat cum cã,ꝛ faciunt nota.in.c.
bonc.ẽ.eo.Siue etiam fiat extra iudiciũ requiritur expressio
84 cause.vt.ẽ.dixi per.l.siquis prohibuerit. ¶ †Sed punctus
stat nunquid teneatur credere protestanti vltra predictos ca
sus.Et certe ex quo principaliter eius non interest dixit bar.
ꝙ non nisi sciret ipse causaз esse verã.l.si maior.C.de rescind.
ven.l.ij.vbi casus sm vnuз intellectum.ff.qd falso tut.autho.
85 ¶ †Sed punctus stat,nũquid requiratur probatio ꝓtesta
tionis facte ipsi qui se p eã excusat:puta debitor excusat se ꝙ a
non soluit propter ꝓtestationem sibi factam a creditore.quo
casu valet vel facta a iudice vel ab alio expressa cã ꝛ probata.
vel ab alio expressa cã cuius cãm ipse sciebat veram qualiter
probabit istam ꝓtestationẽ.ꝛ an debeat causa probare.Bar.
in.d.l.si quis cum autem.tenet ꝙ ꝓbari teneatur.sed sufficit
iuramentum ipsius debitoris.ita Bar.per illum text.Bald.
ibidẽ tenet ↄ̃triũ dicẽs ꝙ hic protestat o ꝓhibitoria dз in scri
ptis fieri.ꝛ ideo etiã p protestãtem probari dз p scripturam
scз producendo ꝓtestationem scriptã.non obstat tex.ibi dum
loquitur de iuramento qꝛ intelligit respectu purgande ↄsciẽ
tie ipsius depositarij ꝙ ipse dolo non retinuit depositũ.tũc
cum sit hoc de dependẽtibus ex animo bene sufficiet iuramẽ
tum glo.in.§.alie insti.de act.in.c.ꝓposuisti.lxxxvj.dis. Sed
quo ad faciẽ.fidẽ de protestatione non dicit ibi text.sufficere
re iuramentũ. ¶ Aut sit ꝓtestatio ad ꝓhibendum ne fiat id
quod ꝓhibitus facere tenebaf.Et tunc aut ꝓhibitus nullam
iustã cãm habuerit existimãdi se posse facere id quod omni
no erat ꝓhibitum ꝛ illo casu opatur ꝓtestatio.l.prohibere.in
prin.ff.quod vi aut clam.puta fit tibi ꝓtestatione aliquem of
fendas.oĩno debes scire hoc esse ꝓhibitũ.ideo ꝓtestatio de
facili operatur effectum.Aut ꝓhibitus habebat aliquam iu
stam cãm existimandi se non ꝓhibitum.puta bannitus q põt
impune offendi ex forma statuti.vt no.p bar.in.l.iij.§.trãs
fugas.ff.ad.l.cornel.de sica.ꝛ etiam in.l.amissione.§.qui de
ficiunt.ff.de capi.di.ꝓtestaf volenti offendere ne illum offen
dat.ꝛ tunc ex quo prohibitus habet iustam cãm existimandi
sibi permissum offendere bannitum talis ꝓtestatio nihil ope
ratur nisi bannitus expresserit cãm quare nõ dз offendi, puta
qꝛ dicat se rebannitum,ꝛ illo casu sola expressio cause non suffi
ceret nisi certioref ꝓhibitus de veritate cause.qꝛ ĩ dubio pre
sumitᷣ ↄ̃ bannitũ.l.non oẽs.§.sin.ibi tex.vbi non creditur de
re mili.ff.vel nisi constaret ipm ꝓhibitum certuз esse de veri
tate cause protestationis.Et ideo dixit bar.vbi.ẽ.ꝙ caute fa
cient banniti si faciant se pronunciari qñ rebanniuntur rebã
nitos esse p iudicem.vt sic de exẽptione banni possunt facere
fidem vel ipsam exemptionem a banno faciant ꝑscribi ꝛ pu
blicari vt publice innotescat.c.i.in arg.ẽ.de postu.ꝑla.l.si pu
pillus.§.ꝑscribere.ff.de insti.ubi iste poterit impune offende
re bannitũ non obstante ꝓtestatione.Subijcit tñ Bar.posse
dubitari an isti offendenti possit imputari quare nõ inuesti
gauit an iste sit rebannitus ꝛ arguit ꝙ sic per tex.in.l.qui in
alterius.ff.de regu.iur.vbi actori imputatur quare non inue
stigauit natorã cause sup qua agit. Sed in ṽitate illud nihil
stringit.nam loquit arg.Bar.in casu in quo ius nec presumit
pro nec ↄ̃.nos loquimur quãdo ius commune presumit pro
offendente ꝛ contra offensum.i.ↄ̃.bannitum.d.l.non oẽs.§.si.
nec presumitur absolutus ꝛ est quid sibi imputef si est absolu
tus quare nõ fecit solemniter fieri sm clausulas predictas aut
per iudicem aut per ꝓclama.Jmol.hi. restringit dictũ Bar.
ꝙ ita demũ possit offendi non obstãte ꝓtestatione bãnitus ꝛ
Etiam occidi qñ nõ posset capi ꝛ detineri.Sed si posset capi
cum p capturam sit consultum offense reipublice vult ꝙ non
possit occidi nec offendi ex quo interea donec stabit capt⁹ po
terit constare de exemptione banni.sed si capi nõ possit vult
ꝙ possit occidi.Et pro eo facit tex.no.in.l.si seruus.ꝛ ibi no.

a ¶ Secunda spẽs Adde.d.Jas.in.l. non solum.§.mor te.ff.de oper.no. nun.versi.sufficit. simplex scĩẽtia vbi pulchre tradit de hac protestatione inhibitoria.

Bar.ꝛ Bald.C.de his qui ad eccle.confu.vbi ſi fa.milia po-
teſtatis habet in precepto aliquem capiendi ꝛ ille non ꝑmit-
tat ſe capi licitum eſt eum percutere ꝛ offendere.ꝛ ita Bald.
in.l.addictos.C.de epiſ.audi. Et ita Bal.in.l.ab executione.
C.quorum ap.non recip.in.l quacunq;.§.4.ꝛ in.l.quemadmo-
dum.in prin.ff.ad.l.aquil.in.l.ı.C.qui accu.in.l.j.C.de exhi.
re.in.l.j C.vnde vi.in.l.eū q duas.C.de adul.ꝛ facit ꝑ Jmo.
gl.no.quam ipſe allegat in.§.ſi vero quidam inuenit in verbo
factū in aut.de exhi.ꝛ introdu.reis.vbi ex fuga ꝑſumit ꝯ fu-
gitiuuo.facit glo.in.l.cornel.ꝛ quod ibi no.Bal.per illam gl.
ff.ad Sille.vbi preſtando cautionem quis releuatur de carce
ribus ſemel fugitiuus non pōt vti illo beneficio fideiuſſorum
86 dandorū. ¶ †Tertiū eſt membrū quādo prohibet facere id
ad qḋ nō tenebatur nec faciendū nec nō faciēdū. Et tūc ſi illō
qḋ ꝓhibet vſq; adeo depēdet ex ꝓtāte ipſius ꝓteſtātis q̄ ſo
la volūtate eius ſit illicitū,ꝛ tunc proteſtatio operatur.l.vnuſ
ff.de ſeruit.vrba.predio.l.iij.in princip.ff.de acquir.re.domi.
ſed melius in.§.apud.ꝛ in.l.fin.C.de neg.ge.puta ingredior
alterius fundum cā venationis ſola voluntate dñi ꝓhibentis
ſit illicitum valebit.ꝓteſtatio quando dñs proteſtat ne ſuum
fundum ingrediar. ¶ Si vero id circa quod ſit ꝓteſtatio ſo-
la voluntate ꝓteſtantis non ſit illicitum aut honeſte non po-
terat huic proteſtanti pareri:ꝛ hoc caſu nihil operabitur pro
teſtatio.l.quintus.ff.man.ꝛ ideo ſi fideiuſſor proteſtatus fue-
rit creditori ſuo q̄ non ſoluat debitori talis proteſtatio non
adiuuat ſi creditor tenebatur numerare.puta ratione contra
ctus precedentis dotis vel ſimilis.vel etiam ſi creditor de
honeſtate non poterat retrahi quin numeraret.quia iam ma
tuo daturū ſe promiſerat quo caſu non mutata qualitate de-
bitoris nō habet iuſtā cauſam nō numerandi.l.ſi creditores.
de priuil.cre.l.cū quis.§.j.ff.de ſol.ſecus ſi de honeſtate poſ-
ſet creditor recuſare ne numeraret.nam tunc licet proteſtatio
primo caſu non iuuet fideiuſſorem.hoc tamen caſu iuuabit
Ita debet intelligi gl.in.l.titius.ff.de procura.ita Bart.in.l.
ſi fideiuſſor.ff.de fideiuſſo,ꝛ in.d.§.morte.in.xij.colum. ¶ Si
autem proteſtationi potuit de honeſtate pareri. Et tunc ſi ſit
non expreſſa cauſa nihil valet.l.ſi maior.C.de reſcin.ven.l.tu
tor.ff.de minor.Si ſit cum cauſa expreſſa,ꝛ tunc quandoq; ta
lis cauſa reſpicit factum proteſtantis de futuro fiendum et
tunc operatur proteſtatio,quia contra proteſtatum ſeu probi
bitum inducitur doli preſumptio.tex.eſt.in.l.d.nunciaſſe.in
princip.ꝛ.§.quid ergo.ff.de adul.Et ideo ſi proteſtor tibi ne
alienes fundum quia intendo eum vendicare vel ius preten
do ſuper eo hyppothece.Ecce q̄ cauſa pēdet de futuro talis
proteſtatio ſi alienaueris habet inducere q̄ dolo videris
alienaſſe.ita notatur in.l.fulcinius.§.j.ff.ex qui.ca.in poſ.ea.
in.l.vtriq; cum.l.ſeq.ff.de rei.vend.faciunt notata in.c.j.ꝫ.de
alie.iud.mut. ¶ Quandoq; cauſa non depēdet de futuro ſ;
ex facto de preterito ꝛ tunc quādoq; proteſtat ille cuius prin
cipaliter non intereſt.iſ ꝓteſtatio nihil operabit.l.ij.ſecūdum
vnum intellectū.ff.q̄ fal.tu.aut.Et ideo illo caſo debet ꝓte-
ſtans facere ꝯſtare veritatē cauſe.ꝛ ita operabit ꝓteſtatio ni
ſi eſſemus in caſu in quo ſola ſcientia nō ſufficeret vel veritas
ſola cauſe vt in.l.ij.C.de noua.in.l.nomen.C.que res pigno.
nam illo caſu nihil operaretur proteſtatio.quia ſola certiora-
tio non ſufficit.ita ponderat proprio caſu text.barto.in.d.l.ij.
ibi merito credi nō debuit ergo ſi debuiſſet merito credi ope
raretur proteſtatio. ¶ Quandoq; ſit ab eo cuius principali-
ter intereſt ꝛ tunc reſpectu prohibiti ꝛ alterius nihil opera-
tur proteſtatio.d.l.ij.puta proteſtor tibi ne contrahas cum
alio tutorio nomine quia eſt falſus tutor reſpectu ipſius tuto
ris ꝛ tui prohibiti nihil operabitur proteſtatio.ita gloſſa in-
telligit illam.l.ij.in.l.ſi fundum.C.de re.vend.reſpectu autē
prohibiti ꝛ proteſtantis ſi proteſtans tractat de lucro nihil
operatur proteſtatio.ꝛ ſic intelligitur.d.l.ij.ſcḋm alium intel-
lectū.ꝛ ibi notat.Dy.Si vero tractat de damno.ꝛ tunc ope-
ratur proteſtatio contra prohibitum vt dolo videatur feciſſe.
l.aut pretor.§.ſi quis particeps.ff.de his que in frau.cre nota-
tur.in.d.l.fundus. Predicta procedunt quando prohibitus
prohibetur gerere actum quem iure ſuo gerit. Sed quid de
actu quem gerit iure alterius.puta vt procura.alterius.ꝛ illo
caſu diſtinguit Bar. Si proteſtatio ſit a domino indiſtincte
operatur quia reuocatio mandati eſt libera in voluntate do-
mini niſi ſit poſt lit.conte.quia tunc requiritur cauſa.c.ij.de
procura.li.vj.l.que omnia.ꝛ.l.ante litem.cum ſeq.ff.de procur.
habetur in.c.ex parte decani.ꝫ.de reſcrip.in.c.ex inſinuatio-
ne.ꝛ in.c.mandato.ꝫ.de procu.Si vero fiat ab alio quā a do-
mino et tunc ſi habet ſpeciale mandatum a domino videtur
prohibuiſſe dominus.c.qui per alium.de reg.iur.lib.vj.l.ita
tamen.§.geſſiſſe.ff.de admi.tut.tamen.de hoc ſpeciali manda
to debet in proteſtatione prohibitoria facere ſit alias prohi
bitus non tenetur credere ſecundum bar.nota.in.l.qui in
alterius.ff.de reg.iuris.in.l.ſi quis inficiatus.ff.depoſiti. Si
aūt habet mādatum generale ꝛ a domino et nō ſpeciale ꝛ tūc
regulariter nō valet eius proteſtatio,fallit ſi noua cauſa ve
riſimiliter ignorata a dño ſuperueniſſet reuocandi hūc ꝓcu
ratorem.nam tunc ꝓteſtatio prohibitoria huic ꝓcuratori fa-
cta valꝫ ꝛ tenet.dūmō in ea exprimatur cauſa.l.ſi homine.vbi
tex.no.ff.man.faciūt notata in.d.c.ij.ſi aūt nō habet aliquod
mādatum ꝛ tunc non tenetur credere. arg.d.l.ſi.ſi.i.ꝓſa.ll.
87 tu.aut.faciūt not.d.c.ex inſinuatione.† Ex ex predictis ha-
betis elicere ſecundum Jmol.in.d.§.morte.tres intellectus
ad d.l.ij.Prim⁹ eſt q̄ ibi ꝓteſtatio ꝓhibitoria fuit facta ab
eo cuius pricipaliter non intereſt:iō nō valet. Secundus eſt in
tellectus q̄ ibi nō valet ꝓteſtatio quo ad prohibitū et alium
q̄ ꝓteſtantem.ſcꝫ tutorem q̄ non obſtāte.d.proteſtatione
poterit agi cōtra tutorem falſum.ita glo.in.d.l.ſi fundum.ꝛ
hi duo ſatis congruunt illi litere.Tertius eſt intellectus q̄
ibi proteſtās tractabat de lucro captādo.ideo non operatur
in fauorem ſuum proteſtatio dato q̄ eius principaliter inter-
ſit.et licꝫ Bar.vbi.ſ.dicat quamlibet ſce.ſibi placere tamē hic
88 tertius intellectus eſt diuinatiu⁹.† Sed operepreciū eſt ſci
re nunquid poſito q̄ proteſtatio prohibitiua operetur effe
ctum,vt dictum eſt aliquibus caſibus,nunquid proteſtato
ſit ſuccurſum aliquo remedio contra proteſtantem ſi reperi-
atur cauſam non fuiſſe veram propter quam proteſtatur.Et
dicite ex mēte bar.q̄ datur actio in factum contra ipſum ꝓ
teſtantem ad intereſſe quatenus mea intereſt nō fuiſſe prohi
bitum per eum.l.j.§.a.ꝛ.ſi.ff.de eo,per quem fac.erit imo ſi
proteſtans non eſſe ſoluendo iuſta eſt cauſa petendi in inte-
grum reſtitutionem aduerſus leſionem cauſatam ex ſua pro-
teſtatione dato q̄ hec reſtitutio alterum incōmodum etiam
reſpiceret.d.l.ſi.vbi tex.et faciunt no.in.c.ij.ꝛ in.c.ex litteris
89 ꝫ.de in integ.reſti. ¶ †Sed per quē debet fieri talis prote-
ſtatio an per procuratorem fieri poterit ſic q̄ ſic ſecundū
bar.et alios.l.prohibere.in prin.ff.q̄ vi aut clam.nec requirit
ſpeciale mādatum regulariter niſi in caſibus ſpecialibus ita
bar.poſt glo.et ibi varios caſus ſpecialis in.l.j.in prin.ff.de le.
agn.ita bart.et latius Jmol.in.l.de pupilo.§.que procurato-
rio.ff.de ope.no.nunc.et vnum caſum ſpecialem.ꝫ.proxime
90 poſuit. ¶ †Sed nunquid per negociorum geſtorem pote-
rit fieri illa proteſtatio.Et dicite ex mēte bart.q̄ aut ex par
te proteſtantis non ſufficit proteſtari ſed requiritur q̄ cer
tioraret proteſtatum vt in caſu.l.ij.de noua.et in.le.nomen C
que res pigno.ꝛ iſto caſu non ſufficit q̄ fiat per negotiorū ge
ſtorem.ſed debet habere mādatū imo ꝛ fieri fides debet de
mandato arg.notatorū in.d.l.qui in alterius.ꝛ in.d.l.ſi quis
inficiatus.faciunt notata per glo.in cle.cauſam de elec.Si ve
ro ex parte proteſtantis certioratio non requirit ꝛ tunc pōt
fieri per negotiorū geſtorē.Et ideo videmus in ſimili q̄ ꝓte
ſtatio interatoria cū regulariter certiorationē nō requirit vt
ſ.videbimus ad ꝯſtituēdū in mora pōt fieri per negotiorū ge
ſtorem tex.eſt in.l.ſi quis ſolut.§.j.ff.de vſur.que ponderat ad
hoc bar.ꝛ ibi alij in.l.ſi ſeruū.§.nūc videamus.ff.de verb.ob.
91 ¶ †Sed nunquid procuratori ſufficiet fieri proteſtationem
teſtaꝫ.ꝛ dic q̄ vbi dominus non inueniatur.l.aut qui alter.
§.ſi forte.ff.q̄ vi.aut clam.imo etiam negotiorū geſtori ꝛ co
lonis ſufficit.l.pro herede.in prin.ff.q̄ vi aut clam.tamē ſi fie
ret in preſentia dñi ꝛ ſic ex quo habetur copia eius valeret ꝓ
teſtatio facta procuratori tex.eſt nota.ſꝫ glo.ibi in.l.ſi decū.
§.ſi preſente.ff.de euic.quē ad hoc pōderat hic Jmol.minor
ſi vero non fieret in preſentia domini tunc ante omnia requi
rendus eſt dñs antē q̄ veniat ad procuratorē.d.§.at ſi forte.
ita Joan.an.in.d.c.in generali.ꝛ.ſ.retuli.faciunt notata per
Joan.and.ꝛ alios in.c.ſi.ꝛ in.c.cām.ꝫ.de dolo ꝛ contu.in cle.
cauſam.de elec.ꝛ etiā in.c.fin.ꝫ.de eo qui mit.in poſ.per bar.
in.l.nō.§.pretor.ꝛ in.l.ꝯſius.ff.de dam.in fec.in.l.meminerit.
C.vnde vi. ¶ Sed qñ debet fieri illa proteſtatio dic q̄ debet
fieri ante actū quē intendit ꝓhibere nō aut poſt actū ſm bar.
l.ſi pecuniā.§.ſed ſi quis dederit.ff.de condi.ob cām. ¶ Sed
qñ finiet dicite q̄ eſt perpetua ſm Bar.ꝛ ideo nec morte ꝓte
ſtantis finit arg.notatorū in.l.ſi intra.C.de nō nume.pecu.iā
quatenus dixi q̄ ſufficit fieri huiuſmodi ꝓteſtationē ꝓcura-
tori hoc eſt verū niſi vbi requirit plena notitia q̄ tunc dñs
nō dicit habere plenā notitiā per denūciationē factā ꝓcura-
tori gl.eſt in cle.cām.i verbo appellatū de ele.quā ad hoc pō
derat ludo.i.d.§.morte.Ex predictū articulū intelligite ſm
notata per bar.in.l.j.§.ꝓcura.ff.ſi quis ius di.cē.non ob.in.iij
col.per.Cano.c.j.in.fin.ſupra.vt lit.nō conte.ꝛ ſm theoricam
iuriſcō.in.l.apud celſum.§.queſitū.cū ſeq.ff.de exceptio.dol.
Tertia

92 ¶ †Tertia est species protestationum que incitatoria vocatur. et hec fit quandoque ad citandum illum ad quod quis est obligatus sine tenetur quandoque ve faciat id ad quod non est obligatus. quandoque vt faciat id ad quod non faciendum tenetur. puta vt delinquat. ¶ Circa primum aut fit protestatio vt faciat quis illud ad quod tenetur ex facto alieno. puta heres ex facto defuncti et tunc debet fieri cum expressione cause ostendendo ipsi protestato instrumenta siue iura ipsius protestantis vt certus reddatur ad quod tenetur. l. qui in alterius. et ibi not. ff. de reg. iur. l. si quis inficiatus. ff. depositi. l. ij. C. de noua. l. nomen. C. que res pigno. cle. cum. de elec. ¶ Aut fit vt faciat id ad quod tenetur ex facto suo. et tunc aut ista obligatio ad faciendum nascitur ex aliquo facto extrinseco vel euentu conditionis extrinsecus. puta venditor tenetur defendere rem emptam et conseruare emptori si sibi moueatur lis ab alio de dominio rei empte. ecce quod obligatio nascitur ex facto suo venditoris quia vendidit sed ad faciendum obligatur. s. defendendum emptorem propter factum extrinsecus scilicet litem motam ab alio. c. fin. de contrahen. emp. et pen. et illo casu debet protestari cum expressione cause ostendendo ipsi venditori citationem et libellum sibi missum ab alio in publica forma et ei copiam dando cle. causam. et ibi gl. in fin. de elec. faciunt notata in. d. qui in alterius dum loquitur de fideiussore. et in. d. l. si quis inficiatur. et vsque adeo debet exprimi vt iste reddatur certus de qualitate litis mote et sic possit se defendere. l. fin. §. j. C. de bo. auc. iud. pos. ¶ Aut obligatio non committitur ex facto extrinseco vel euentu conditionis extrinsecus de qua siue de quo possit certificari clare per instrumentum ipse protestatus. puta quia committitur obligatio per mortem alicuius. puta quia promisi dare centum post mortem Machometi turchorum regis mors non probatur per instrumenta vt habetur in. c. in presentia. de sponsa. in. l. ij. §. si queratur. ff. quemad. test. aperi. isto casu si tu denunciaueris mihi vt soluam centum promissa propter mortem ipsius turchi debes me certificare hoc factum esse certe purificatum quod ille sit mortuus. et quia super his non sunt instrumenta sufficiet quod tu me certifices per testes vel homines de hoc informatos quibus verisimiliter debui credere arg. l. quod te. ff. si cer. pet. Aut obligatio non nascitur ex aliquo facto extrinseco. et tunc quia in facto proprio non toleratur ignorantia. c. ab excommunicato. cum vulgaribus. de rescri. ideo protestatio vt mihi soluas constituet te in mora absque alia certificatione debiti: dummodo per congrua verba congruo loco et tempore fiat. l. mora. in princip. ff. de vsur. hec est theorica bar. in. d. §. morte. in fin. cart. ¶ Ludo. de roma reprehendit bar. in secundo membro dum voluit quod emptor vsque adeo debet certificare venditorem de lite mota quod debet sibi mittere instrumenta publica. s. citationem et libellum litis mote in forma authentica. quia dicit ipse quod immo sufficiet denunciare litem motam per gloss. in. d. cle. causam in si. cum ibi gloss. dicit tutum esse quod in publica forma denuncietur et mittantur instrumenta secundum formam illius cle. si tutum ergo non necessarium adducit etiam gl. in. l. titio fundus. ff. de condi. et demon. vbi homini fidedigno debet credi. modo quilibet presumitur bonus. c. si. cum similibus. de presump. ergo emptori simpliciter denuncianti debet credi. et pro eo posset adduci tex. in. l. si cum q. C. de euic. et etiam omnia iura que dicunt venditori denunciandum esse. c. fi. de contrahen. emp. vbi nihil dicitur quod debeat mittere publica et authentica documenta de lite mota. ergo legislatorem non emendabimus. c. audiem. j. de decimis. ¶ Vos dicite opinio. bar. esse tenendam. et etiam tenet idem barto. in. l. empti. Et Ang. in. l. emptor. licet ibi dicat consuetudinem non seruare. C. de euic. Ang. et Imo. in. l. in executione. §. insolidum. et in. l. cum ex causa. ff. de verbo. obliga. nec obstant contraria. quia predicta clem. causam tolluntur in fi. dum tex. vult formam illam intimationis in aliis casibus esse seruandam in quibus requiritur denunciatio. et ideo dum glo. ibi dicit tutum debet intelligi. s. ad validitatem actus. non autem ad cautelam. quia alias esset contra tex. ibi. Non obstat gloss. in. d. l. titio fundus. quia procedit vbi a iure non requiritur alia forma secundum subiectam materiam. quod patet in simili in. l. ij. ff. quod fal. tuto. auc. iunctis his que dicta sunt in secunda specie protestationis.

93 ¶ †Sed opereprecium est scire que sint illa congrua verba per que debet fieri protestatio incitatoria. et dicite congrua esse ea que continent incitationem ad illud faciendum super quo tendit protestatio. et hoc de necessitate verba continere dicunt vt incitent ad illud ad quod fit protestatio illud exprimenda. puta emptor vult quod venditor veniat ad defendendum eum aduersus litem motam super re empta. protestatio debebit specifice hoc continere quod veniat ad defendendum nec illo casu sufficere denunciare litem motam. quia per hoc non incitatur ad aliquid faciendum. ita Bar. vbi. s. per tex. in. l. j. et ibi idem Bart. C. de pericu. et como. rei ven. in. l. si permutationis. C. de euic. Et ideo infert Bar. quod licet venditor sciat litem esse motam quod tamen ad hoc vt emptor possit agere de euictione debet venditori protestari vt veniat ad defendendum quia protestatio incitatoria hoc casu requiritur. non autem sufficit certificatoria. et ex quo scit litem motam bene clarum est non esse necessariam certificatoriam protestationem per regulam eum qui certus est amplius certiorari non debere de reg. iur. lib. vi. l. i. in fi. ff. de act. emp. tamen ex quo protestatio ista fuit vt veniat ad defendendum et sic ad alium effectum quam vt simpliciter sciatur ideo requiritur denunciatio vt veniat ad defendendum licet sciat et pro hac opi. facit tex. in. c. fin. j. de contrahen. em. ibi vt rem venditam sibi defenderet nunciare. Et pro hac opi. facit gloss. in. d. cle. causam. in fi. que hoc tenet glo. in. l. autor. C. de euic. no. Bar. in. l. denunciasse. §. i. ff. de adul. et etiam bar. in. d. l. i. C. de peri. et como. rei. in. l. ij. §. voluntate. quicquid ibi dicant Imol. et Cu. ff. solu. ma. bal. in. d. l. i. C. de peri. et como. licet cum distinctione loquatur bal. in. c. i. si de feud. vasal. fue. interpel. in vsi. feu. tenet Ange. et Imo. in. d. l. in executione. §. insolidum. Imo. i. c. cum inter vniuersas. de elec. Do. anto. in. d. c. fin. et ibi Car. et Panormi. et pro hac opinio. facit quod notat barto. in. l. q ab sentem. et ibi est tex. ff. de procura. vbi etiam si procuratorio nomine emptoris fuerit denunciatum venditori litem esse motam tamen venditor non tenetur venire ad defendendum nisi appareat de mandato denunciantis vel promittat de rato. ecce ergo qualiter non sufficit sola scientia ad hoc venditor teneatur venire. Et cum hac opi. in effectu transit ange. in. d. l. emptor. et voluit Joan. and. in addi. ad. Spec. in ti. de emp. et ven. §. si. ver. si. quem allegat et sequitur Ludo. in. d. §. morte. ¶ Contrariam opi. tenet glo. in. d. l. j. in verbo adesset. tenet glossa. et ibi Cyn. et Pet. in. d. l. emptor. tenet Imo. l. d. §. morte. tenet ipso. et Cu. in. d. §. voluntate. et etiam imo. in. d. c. fi. et Paulus de eleaza. in repetitione illius. c. Et Imo. in. c. cum. M. Ferrarien. de constitu. tenet Bald. in. l. j. C. de peric. et como. vbi dicit quod sufficit emptori denunciare venditori litem motam. ergo ex quo ipse iam sit de lite mota amplius non debebit denunciari. Et pro hoc adducit Imo. text. in. l. si cum quod. C. de euic. vbi solum denunciatur litem esse motam. sed tamen posset responderi quod suppletur per alia iura in quibus fit mentio

94 quod veniat ad defendendum. ¶ †Facite ergo regulam quod

a emptor tenetur denunciare [a] venditori etiam scienti litem esse motam ad hoc vt incitet eum ad defensam. ¶ Ludo. in. d. §. morte. Tres assignat fallentias quarum Bald. in. d. l. j. C. de peric. et como. re. vend. et duas ipse addit. ¶ Prima est quando emptor est talis persona pro qua ius interpellat et debitorem suum in mora constituit ipso iure. puta minor, vel ecclesia. l. in minorum. et ibi not. C. in qui. cau. in integrum restitu. non est nec. tunc ius ipso iure interpellat pro minore vel ecclesia qui rem emerunt vt venditor veniat ad litem defendendum et non alia protestatio non requiritur. ¶ Secunda est fallentia quando venditor in dolo versatus est. quia sciens litem motam habens instrumenta fundamentalia penes se ea occultauit. l. fin. §. idem iul. l. titius. in argu. ff. de act. emp. Et isto casu non requiritur alia protestatio contra venditorem. Sed tenebitur de euic. etiam si non fuerit protestatum. ¶ Tertia est quan-

b do venditor sciens rem alienam vendidit. [b] nam semper tenetur de euictione absque alia protestatione. imo etiam re non euicta emptor poterit agere ex quo ille vendidit rem alienam scienter text. est. nota. in. l. si seruus. §. si sciens. ff. de act. empt. ponderatus ad hoc per Barto. in. l. at qui natura. §. qui me absente. ff. de neg. gest. Et Bald. in. l. libera. circa finem. C. de

c senten. et interloc. om. iud. ¶ Quarta est limitatio [c] quando inter emptorem et venditorem ita conuentum est vt venditor teneatur ad defensam sine alia protestatione. tex. est nota. in. l. herennius. in prin. ff. de euic. quem ponderat glo. ad hoc in. d. l. j. ¶ Quinto fallit quando notorium esset quod venditor nullam defensionem facere potuisset plus quam fecerit emptor. nam etiam si non denunciauerit tamen agere de euictione contra venditorem glo. est nota. in. d. l. si cum questio. in gl. pe. in. l. si ideo. in prin. licet recte ponderanti posset adduci in contrarium. ff. de euic. facit. tex. in. l. j. §. occisorum. ff. ad sille. ibi quoties faciunt que dixi. in. c. cum sit romana. de ap. et hoc tenet Fulg. in consulendo vt ipse refert. et Imo. iunior allegat Fulg. dicentem se ita consuluisse in. d. l. emptor. alias audiui allegari Ful. in. d. l. emptor. dicentem ibidem se consuluisse. In contrarium tamen multum stringit text. et ibi etiam Barto. quem alleg. d. Alex. in. l. emptorem. in prin. ff. de ac. emp. ¶ Sexto fallit quando venditor qui non vult teneri de euictione quia sibi non est denunciatum nullam iustam defensionem adducit propter quam potuisset adiuuare emptorem. nam tunc absque alia denunciatione premissa emptor de euictione agere poterit. quia frustra expectatur

a ¶ Denunciare venditori. Et quid si emptor est contumax in defendendo an habeat actionem euictionis. vide latius per Phil. corn. in consilio cccxxv. incip. in prima facie. in. i. vol. fo. cclxxxi. vbi in specie et in indiuiduo consuluit an fideiussor euictionis teneatur si inquietetur emptor ex causa datiorum pro tempore autoris vide per eundem per totum consilium.

b ¶ Alienam vendidit. Et quod euictio debeatur etiam scienter ementi rem alienam ab eo qui promittit rem defendere et litem suscipere tenet Phili. corn. in consilio. ij. incip. circa. fo. vi. in litera g. Et an promissor euictionis teneatur ad expensas litis mote et non notificate. vide per eundem consilium. cclv. incip. quamuis in litera. d. e. e. fol. cccxxiij. in. iij. volu.

c ¶ Quarta limitatio quando inter. Adde vltra alleg. hic. pro ampliori declaratione ad hanc limitationem Phil. cor. in consilium. cccxxvi. incip. in presenti. circa princ. in. ii. vol. fo. cclvi. vbi determinat quod pactum quod venditor non teneatur de euictione non releuat eum a restitutione precij.

gnentus 2ditio cuius nihil operat.l.gallus.§.eius.ff.de libe
r posthu.c.cum contingat.ẽ.de offi.dele.ita.Imo in.d.c.fina.
ẽ.de contrahen.emp.¶ Septimo fallit quãdo venditor fuis
set presens in iudicio quando mouebat lis contra emptorẽ.
nam tunc absq alia denunciatione poterit agi 2tra eũ de eui
ctione.gl.est nota.in.l.si dictũ.§.presente.ff.de euic.quam.ad
hoc ponderat bal.in.d.l.libera.in.i.colum.in.l.si.in.ij.col.C.de
vsur.re.iud.r potest esse ratio.nã ex quo est in iudicio tãquã
assistens liti potuisset suas defensiones producere iuxta gl.
nota in.c.ij.circa si.de procu.li.vi.Et ponit Ang.in.l.si suspe
cta in principio.ff.de inoffi.test.faciunt notata in.c.penul.ẽ.
tit.i.Ideo ex quo suas defensiones non producit est quid ei
imputetur.non mirũ si magis de facili tenet absq alia prote
statione.¶ Octauo fallit si ipse venditor latitet vel non ap
pareat vel alio modo impediat ne denunciatio sibi fiat.nam
tunc absq alia protestatione tenebitur de euic.text.est nota.
in.d.§.si presente.in vltimo responso.r ideo dixit Bal.in.d.l.
libera.q vbi non est cui fiat ista protestatio incitatoria exco
tatur emptor absq alia ptestatione nec de impedimento nec
de alio.r est elegans dictũ quia regulariter impeditus debet
protestari de impedimento saltem glo.in.c.i.r in.c.finsũt.ẽ.
de rescri.not.bar.in.l.ij.§.sed r si quis.ff.si qs cau.r dicã in.c.
si.i.eo.r hoc voluit gl.p illũ tex.in.d.l.4.C.de pericu.r cõmo.
95 ¶ †Sed nunquid sufficient verba implicita ad hanc protesta
tionem puta ad interpellandũ debitorẽ vt soluat.an sufficiet
dicere indigeo illa pecunia.Et concludit Bart.q sic in.d.§.
morte in antepe.col.dum se remittit ad notata in.l.etiam hoc
modo.ff.de leg.i.vbi hoc tenet r tenet ibi Bald.r Inno.r alij
tenet Bar.in.l.siquis mihi bona.§.sed siquis mãdauerit.ff.
de acqui.here.habetur in.c.i.si de feu.va l.fuer.contra.inter.
in vsi.feu.Ange.in.d.l.mora.in prin.ff.de vsu.r ibi ponit qd
si post huiusmodi verba debitor respondeat verba negatoria
96 vel plauditoria,an videatur purgasse moraz.¶ †Sed quis
erit locus congruus.r dicit glo.in.d.l.mora.in prin.quod locꝰ
ille est congruus in quo pars pôt 2ueniri vt soluat seu faciat
id ad quod incitatur.r ideo si alibi conueniret q vbi promi
sit soluere vel alibi fieret protestatio incitatoria:cum in dubio
protestatio vt soluat si aliud non apparet intelligatur vt ibi
soluat.ideo talis ptestatio nihil operatur:quia non congruo
loco videtur interpellatus arg.l.si cum dies.§.si arbiter.ff.de
arbi.ideo modus est vt vel in loco vbi solui debet interpellet
sine ptestetur.vel si alibi hoc faciat 2ferat verba executiua so
lutionis ad locũ vbi debet solui.l.si.ff de offi.prefec.vrb.puta
debeo tibi soluere mediolani recta erit protestatio icitatoria
facta papie si me interpellas vt mediolani tibi soluam.d.l.si.
97 ¶ †Sed operepreciũ est scire,nunquid qñ alibi confertur
executio r protestatio fit vt alibi soluat,debeat inferri locus
loci,puta ptestor vt mihi soluas Mediolani in canonica san
cti Ambrosij.An vero sufficiet ptestari vt soluas Mediola
ni,r dicite q si ptestãs mediolani habet domiciliũ nõ requi
tur q aliud exprimat nisi mediolani qt subitelligi locus loci.
s.in loco domicilij protestantis.l.item illa.r ibi not. Bar.in si
nuli.ff.de consti.pec.faciunt notata per Bal.in.l.si.C.de con
diti.insert.in.l.vsuras.C.de solu.in.l.in minorũ.r ibi late per
Cyn.C.in qui.cau.in integ.restãdũ est nec.Si aũt ptestãs nõ
habet mediolani domiciliũ tũc debet exprimere locũ loci pu
ta Mediolani in hospitio putei.r debitor reddat certus vbi
debet inuenire istũ creditorẽ nec supplantet per hanc ptesta
tionẽ.l.aut qui aliter.i prin,r.§.in simil.r ibi no.Bar.r An
ge.r notat etiã in simili.in.l.4.in.l.si.ff.q.vi aut clam hec sunt
98 de mente Bar.in.d.§.morte.in antepe.col. ¶ †Quod tps
dicet 2gruũ.dicite sm Bar.in.d.§.morte.illũ tps esse 2gruũ
in quo pôt actus super quo fit ptestatio expediri.Et ideo si
actus esset iudicialis cũ veniret in iudicium expediri.r iudicia
cessent die feriata.l.si.C.de fer.ideo ptestatio ad actũ iudicia
lem die feriata nõ valeret nisi 2ferretur executio eius ad diẽ
non feriatã.r ita protestatio ad operas fabriles faciendas
que etiam die feriato cessare debent.l.ij.ff.de ferijs.l.dies fe
stos.C.de ferijs,non valeret si fieret die feriata nisi executio
opere conferretur ad diem non feriatam.faciunt notata per
bar.in.l.i.§.nunciatio.ff.de oper.no.nunc.in.d.l.ij.per Bald.
r etiam in.d.l.si.per Cano.in.c.si.ẽ.de fer.r in.c.si.ẽ.de iud.
Et ideo cum creditor non debeat venire cum sacco paratus
l.promissor.ff.de consti.pec.l.q dicimus.ff.de solu.ideo pro
testatio incontinenti facta vt soluas non valebit q debet ha
bere 2gruaz dilationez.Et si protestatio vt soluas fieret du
centi vxorem vel etiam facienti funus patris cum secũdũ bo
nos mores non sit hoc tempus congruum non valebit prote
statio.r ita si fieret audiẽti missaz vel similiter.l.ij.ff.de in ius
99 voc.in arg.ita Bar.vbi proxime. ¶ †Sed nunquid debe

bit iudicialiter fieri ista protestatio r dicite quod non glo.in.
qui rome.§.coheredes in ver.testato.ff.de verbo.obli.in.l.fi
de iussor obligatur.§.fin.ff.de fideiussõ.ip.l.amplius.no.pe
ff.rem ra.hab.r sequitur barto.vbi.ẽ.r in.l.i.in principio.ff.
10 de liber.agnic.¶ †Secũ debebit fieri.Et dicite q domino
principali si inuenitur.alias procuratori.sicut.ẽ.dixi in simi
li in protestatione prohibitoria r declaratoria.l.apud celsuz.
§.quesitum.ff.de excep dol.l.procuratoris principio.ff.de
tribu.l.si dictum.§.i.ff.de euic.¶ Quandoq fit protestatio
incitatoria vt quis faciat id ad quod faciendum non erit ob
ligatus.r tunc si incitatur eo quia aliũ tenet obligatum.pu
ta debitor denunciat creditori q vult sibi soluere r sic protes
tatur q eum tenet obligatum.Et illo casu valet protestatio
r cõstituet creditorem in mora.l.datio.§.si per venditorem.ff
de actio.emp.d.l.mora in principio dummodo vbi vltra ver
balem oblationem requiritur realiter oblatio.debitor eaz fa
ciat realem de quo est glo nota.in.c.cupientes.§.si vero in
verbo contempserit de elec.li.vi.r in.c.apostolice.in verb.
parata.de re iud.li.vi.in.c.pastoralis.§.fin.r in his locis per
doc.ẽ.de offi.ord.notat Bar.l.l.pretor ait.§.siquis paratus
ff.de ope.no.nunci.bal in.l.acceptam.C.de vsur.in.l.si mora.
r ibi Ludo,et Imo.ff.solu.ma.Si vero non tenet aliũ obli
gatũ cui protestatio fit sed tamen id super quo fit protestatio
potest per officium iudicis cogi r tunc valet protestatio dũ
modo iudicialiter fiat.tex.not.r ibi bar.in.l.cum postulasses.
ff.de dãno in fec.faciunt que notat bar.in.l.qd te.ff.si cer.pet.
r ex illo habetis regulã qd vbi quis non tenetur iure obliga
tionis sed tantũ per officiũ iudicis cogi pôt.q illo casu nõ co
stituit in mora nisi per interpellatione iudicialez.¶ Si vero
ille,cui fit protestatio ad hoc cogi non etiam per officium
iudicis r tũc si protestãs prestatur ad suum cõmodũ absq a
lie notũ cõmodo valet ptestatio.l.si titius statuas.ff.de cõdi
r demõ.l.ff.C.de iure.emphi.c.potuit.r ibi notsa ẽ.de loca.l.
§.de inspiciendo.ff.de ven.inspic.¶ Si vero protestatio fit
ad alienum incommodum r tunc si ille nec precise nec causati
ue tenebatur nec poterat aliq cogi ad hoc faciendum non valet
protestatio.l.si fideiussor.ff.de fideiusso.Si vero saltem cau
satiue tenebatur vel poterat cogi.puta si nõ feceris tale qd
teneris mihi ad centum ad illud faciendum non est obligat
pcise quia que sunt in conditione non sunt in aliqua obliga
tio.l.siquis sub conditione dandorum.r.C.de condi.inser.
l.ita stipulatus.la grãde.in versicu.versicu.sabinꝰ.ff.de vbo.
ob Sed causatiue bene teneris ad faciendum scilicet si vo
lueris euitare obligationem de centum quo promisisti si illud
non feceris.Et illo casu in contractibus non sufficit protesta
tio:quia in eis non committitur obligatio quia non factum
vel quia conditio non impleta nisi de steterit posse facere.et sic
non sufficit fuisse interpellatum.d.l.ita stipulatus.ver.sabi
nus,In vltimis vero voluntatibus si causatiue quis tenetur
quia in damnum incideret nisi illud faceret.r tunc sufficit pro
testatio ad hoc vt ille in damnum incidat si non faciat id su
per quo fit protestatio.l.i.ff.de pen.l.si penũ.in prin.ff.quan
do di.leg.ce.Si autem causatiue non incidit in damnum sed
tractat de lucro captando quod ex quo non fecit amittit r tũc
si est lucrum legati vel fideicom.particularis sufficit sola pro
testatio ad illud amittendum.d.l.i.r.d.l.si penũ.r notatur in
d.versicu.sabinus.Si vero est lucrum vniuersale puta here
ditatis.Et tunc protestatio non sufficit nisi fiat cum autori
tate iudicis.l.siquis ita heres instituatur.r ibi notatur.ff.de
here.insti.l.i.ff.de cur.bo.dãdo.r ibi habetur.In legibus au
tem vel statutis sufficit protestatio ad hoc vt quis penam.l.
incurrat tex.est in.ij.§.si iur.versicu.quid ergo si non petijt
s.ad Tertul.habetur in.l.ij.ff.qui per.tu.r ideo infert bart.
hoc esse notandũ ad statuta obligantia ad aliquam penaz
aliquid si nõ fuerit factum.nam nõ expectatur q desierit pos
se facere:sed satis est q interpellatus nõ fecerit ad hoc vt pe
nam incurrat.Et ad hoc faciunt q notat Inno.r communi
ter doc.licet faciant differentiã inter conditionem affirmati
uam r negatiuam in.c.extirpande.§.quia veru.ẽ.de preben.
Joan.and.not r ibi Panor.not.in.c.excommunicamus.ẽ.de
rap.et in.c.ij.ẽ.de malefi.faciunt notat per.d.Ant.r Panor
post filo.r in.c.quoniã frequenter.§.porro.ẽ.vt lit.nõ 2test
Et hanc questionẽ ponit interminis bar.sed non determi
nat in.l.suus quoq.§.sed si filio.ff.de here.insti.Notat bal.
r idem bar.in.l.in cognitione.licet aliter sit distinguat.Lud.
ff.ad sille.facit glo.no.quã ibi ponderat bar.in.l.c.in glo.ij.
C.de his quibus vt indig.nota bal.in.l.r sic post tres in le
ctu.in.vij.col.r in repetitione in.xxij.col.ff.siquis caut.No
tat bal.in auf.omnino.in.ij.col.C.ne.vx.pro mar.in auf.hoc
amplius.C.de fideicõ.in.l.ij.C.de spõ.in.l.magnã.C.de con
trahen

trahen. et cōmitten. stipu. in extrauag. pacis constantie in ver-
101 bo in criminali. in. l. qui crimen. C. qui accusa. ¶ Et ex predi-
ctis habetis inferre q̄ equiparātur statuta et vltime volunta-
tes. Non autem statuta et contractus. et facit glo. in. d. l. §. cum
preallega. notat bar. in. l. omnium. C. de testa. in. l. vsusfructus. ff.
de stipu. Sed licet bal. dicat statuta equiparari cōtractibus.
in. l. oēs populi. in repetitione in fi. col. ff. de iust. et iur. Et idē
bal. in. l. ea demū. C. de colla. cuius dicta referens impugnat
Iudoui. in. l. iij. §. cato. in fi. cal. ff. de verborum obligationi. et
etiam in. l. vnica in fi q. C. quando non pet. par. Quandoq̄
et tertio casu principali fit ꝓtestatio incitatoria vt quis faciat
illud ad quod non faciendum tenetur puta vt delinquat. Et
isto casu protestatio quo ad protestatum nihil operatur. sed
quo ad protestantem obligat eum ad delictum tanq̄ manda-
torem. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. Gloss. est magi-
102 stra in. c. j. et ibi per scrib. ē. de offi. delega. ¶ † Quarta spe-
cies protestationis vocatur certificatoria. et illa sm̄ Bar. in. d.
§. morte. in fi. col. Aut fit circa factū de futuro et operatur. q̄
remouet vitium clandestinitatis ex parte protestantis. l. aut
qui aliter in prin. ff. q̄ vi aut clam ex parte protestati si aliqd
contra protestationem fecerit possumus dicere q̄ operatur,
quia inducit presumptionē doli contra eum. l. denunciasse. in
prin. ff. de adul. notatur in. l. fulcinius. §. j. ff. ex quibus cau. in
pos. ea. Si vero fiat circa actuȝ de preterito et tunc operatur q̄
remouet ignorantiam actus. ille est ꝯtra quem est ꝓtestatum
ignorantiā actus allegare non poterit. l. j. in fi. ff. de act. emp.
cum similibus operatur etiā ꝯsensum protestati vbi scientia cuȝ
patientia inducit consensum. l. j. in principio. et ibi etiā Barto.
et in. §. pena. ff. de lib. agno. et Bar. in. l. vnica in pen. col. C. de
lit. conte. nisi protestatus contradixerit. operatur etiam inter-
ruptionem prescriptionis. l. si ancillam. ff. pro so. et faciunt que
supra dixi in effectu protestationis declaratone. ¶ Ceterū vt
teste Cicerone in catone maiore: histrioni non semper in finē
vsq̄ peragēda est fabula dūmodo in quocūq̄ actu fuerit pla-
cuerit ita nec sapienti semper vsq̄ ad plaudite veniendū est.
propterea hec dicta sufficiant,

Summaria.

1 ☞ Inferior ab episcopo respectu certe partis diocesis vel loci certi, potest pretendere se habere iurisdictionem plenariam extinctiuam iurisdictionis episcopi.
2 Clericus bona sue ecclesie subtrahens committit furtum.
3 Cumulatio in remedijs executiuis admittitur.
4 Incarceratus potest citari,
5 Dominus incarcerato suo subdito potest petere sibi restitui.
6 Incarceratus a iudice incompetenti, dato quod notoriū sit delictum, debet relaxari.
7 Fideiussio de iudicio sisti lata sententia expirat.
8 Episcopus pro subditis appellare potest, si timeat ne subditis preiudicium fiat animarum.
9 Actor et reus diuersi fori quando dicantur.
10 Inferior potest se supponere protectioni superioris.
11 Schismatis tempore plus prouident penitentiarij pape quaȝ alie persone.
12 Interdictum potest fieri sub modo.
13 Attentata post appellationem extraiudicialem ex probabili causa veniunt retractanda in viam attentati.
14 Attentata post appellationem extraiudicialem sunt ipso iure nulla.
15 Interdicti sententia suspendi potest: licet pure a principio fuerit lata.
16 Appellationi aduersarij vel suendo deferens licet a beneficio ipsius appellationis excludatur, tamen in diuerso articulo nō deferens appellationi aduersarij potest postea appellare.
17 Officium diuinum turbans excommunicari potest.
19 Iudex ex quo detulit appellationi, nihil postea attentare dȝ.
18 Appellatio deuoluit non solum negocium principale, sed et accessoria circa negocium principale.
20 Denunciatio excommunicationis facta per superiorem non tenentur subditi vitare excommunicatum, quem sciunt non esse excommunicatum in veritate.
21 Denunciatio eum non facit excommunicatum, qui non est.
22 Furem capiens licet clericum, si ipse sit iudex, non incidit in excommunicationem.
23 Furem propria authoritate capere non licet laico.
24 Verbum pluries repetitum videtur cū ministerio appositū.
25 Inferior a papa non potest excommunicationem pure latam suspendere: papa autem bene potest.

Dilectis. ¶ Pro euidentia. ē. dicendorū
premitto scdm̄ bal. q̄ accessoria
quedam sunt necessitatis puta in authentica in-
gressi. C. de sacrosanc. eccle. q̄ monachi se et sua deo
dedicent illud sua venit accessione ad personam ex quadā ne-
cessitate facit. c. cū ad monasterium. ē. de statu mona. nota in
l. penul. ff. de dot. in. l. si adoptauero. ff. de preca. in. l. si arroga-
tor. ff. de adopt. Quedam sunt accessoria iustitie. vt in. l. ij. ff.
de iurisdi. omnium iudicum delegata causa accessorie venit
coercitio. c. preterea. et. c. ex literis. ff. de offi. deleg. Quedam
sunt accessoria equitatis vt. l. sed edes. §. si quis mulierem. ff.
loca. qui promisit conducere mulierem pro tanto precio in na-
ui ipsa pariente ex equitate accessorie tenetur ad partum cō-
ducen. Quedam sunt accessoria inherentia sicut fructus pen-
dētes fundi pars esse videntur. l. fructus. et. l. ex diuerso. ff. de
re. vendi. Quedam accessoria nature vt sunt fructus etiam
collecti in quibus producendis plus operatur natura quā in-
dustria. puta fenum, poma, et similia. d. l. ex diuerso. Quedam
sunt accessoria quasi nature vt sunt pensiones domuum qui
fructus appellātur ciuiles quasi naturales. quia ad instar na-
turaliuȝ inuenti. d. l. ex diuerso. et. l. si antē. ff. de re. ven. l. certū.
C. de re. ven. habet in. c. grauis. ē. de resti. spo. Quedam sunt
accessoria industrie in quibus plus operatur industria q̄ na-
tura. vt sunt opere seruorū. d. c. grauis. et. d. iuribus. Quedam
sunt accessoria cause siue iudicij. et de his loquitur decreta. no-
stra. ideo. h. d. ¶ Per appellationem legitimam deuoluunt
ad iudicē appellationis negotiū principale et accessoria eius
et sententia excōicationis vel interdicti vel scdm̄ aliū intellectū
sententia cessationis a diuinis post appellationē lata non te-
net. h. d. ¶ Diuidit in duas partes principales. in prima fa-
cti narratio. in scda decisio. scda ibi quia vero. Rursus prima
pars subdiuidit in quinq̄ particulas. in prima narrat facti acci-
dentiam et petitionē decani. in scda que est ibi cūq̄ metuēs nar-
rat appellationem extraiudicialē a reo. s. epo interpositā. i ter-
tia que est ibi verū quia decanus ponit attētata per actorem
et sic p decanū post appellationē. in q̄rta q̄ est ibi postmodū
ponit allegatiōes actoris attētata post appellationem excu-
santis et appellationē ei⁹. i quinta est ibi officialis aut. ponit at-
tentata per iudicem appellationis prime post secundam ap-
pellationem ab actore interpositam. secunda pars principalis
subdiuiditur in quatuor particulas. in prima reuocat attenta-
ta per ipsum actorem et etiam recusationem eius repellit in se-
cunda que est ibi officialis processum attenta per iudicem ap-
pellationis prime post secundam reuocat. in tertia que est ibi
licet excommunicationis sententia attentata per reum scilicet
episcopum post secundam appellationem reuocat. in quarta
que est ibi verum licet respondeat tacite questioni que in fa-
1 cto vltra. ē. narrata acidebat. ¶ † Not. primo ex tex. ibi, quē
ad iurisdictionem. quod inferior ab episcopo potest in dioce.
episcopi respectu certe partis dio. eius. vel loci certi pretende-
re se habere iurisdictionem plenariam extinctiuam iurisdi-
ctionis episcopi ita quod episcopus ibi nullam habeat. et eam
iste inferior suo iure obtinebit sic stante consuetudine vel pri-
uilegio. faciunt notata per Ioan. and. in capitulo cum episco-
pus. de officio ordina. libro sexto. in capitulo pastoralis. in prin-
cipio. et ibi per scrib. in. c. irrefragabili. §. excessus. ē. de offi. or-
di. in. c. cum contingat. ē. de foro compe. ¶ † No. ex text. ibi
pro eo quod bona. quod clericus bona ecclesie sue subtrahēs
committit furtum. et potest pro tali furto incarcerari. etiam si
de furto ciuiliter agatur prout hic. nam hic agebatur ad re-
stitutionem rei furtiue et sic ciuiliter vt patet ex text. ibi resti-
tuere detractabat. Et sic habetis inferre secundum Baldum
Domi. Anto et Panor. q̄ clericus potest pro debito ciuili
incarcerari sicut etiam laicus quod notate ad ea que haben-
tur in. c. si clericos. de senten. excommunicati. libro sexto. qui
tex. facit in contrarium. imo etiam secundum qualitatem per-
sone torqueri poterit si causa sit criminalis. vel que alias tor-
turam exigat. Ita notatur Ioan. and. et alios in. c. i. j. de depo-
sito. et in. c. cum in contemplatione. ē. de regu. iur. quod tamen
videtur contra tex. in. l. milites. C. de questio. iuncta gloss. in. l.
miles. ff. de re iudica. in principio dum equiparet militem et
clericum. Sed miles non potest torqueri. dicta. l. milites ergo
3 nec clericus. ¶ † Nota ex tex. ibi ꝓpter quod etiam ab eodeȝ
episcopo casum quod in remedijs executiuis admittitur cu-
mulatio non solum variatio: q̄ intentato vno remedio execu-
tiuo potest aliud accumulari. nam hic ille clericus fuit incar-
ceratus. Ecce vnum remedium executiuum. et etiam excōica-
tus. Ecce aliud ꝓpter eandem cām et ideo dixit hic Bal. esse
causam q̄ carcer non est bursa. nec soluit debitum. nō mirū si
donec soluatur potest, aliud remedium executiuum accumu.

lari. hoc idem voluit Ang. in l. qui restituere. circa fi. ff. de rei
ven. voluit bart. in l. cõsentaneũ. C. quo et quã iudex. voluit
bal. in l. i. §. i. ff. si quis in ius vo. nõ obtẽ. in l. qui legati. C. vt in pos
leg. panor. in c. prout. S. de do. et cõtu. Geml. in rubrica. de eo
qui mit. in pos. li. vi. faciunt notata in l. i. §. ex hoc rescripto.
4 ff. de ven. insp. ¶ † No. ex tex. fuerat excõicationis vinculo
quod incarceratus secundum bal. hic potest citari. nam ex com
municatio non debet ferri sine citatione. capitulo sacro. J. de
sen. excom. hic incarceratus fuit excommunicatus ergo citat⁹
quod patet quia alia papa reuocaret excommunicationem
istam tanquam iniustam ex ordine. tamen non reuocat ergo
presupponendum est quod fuit citatus. Et dicit hic bal quod illa ci
tatio non debet fieri ad carceres: sed debet fieri ad domum
habitationis glo. est secundum eum singularis in l. ij. C. ex
5 qui. cau. maio. Et faciunt que dixi de citatione incarcerati in.
capitu. ex parte. supra. eo. ¶ † Not. ex tex. ibi vt ei restituet.
secundum omnes quod dominus incarcerato suo subdito potest
petere illum sibi restitui. Et ideo gñaliter dixit hic Inno. quod
dñs pro molestatiõe suorũ subditorũ quã molestatio sibi piu
dicat põt agere ꝯ molestantẽ pro suo interesse. imo et si aliter
iustitiã consequi nõ possit. ab eo subditos ei⁹ capere et repsa
lias facere fm bal. hic. et do. an. de quo tñ se remittũt ad nota
ta in c. et si pignorationẽ. de iniu. li vi. no. bar. in tractatu suo
re presaliarũ. et etiã bal. in aut. omnino. C. ne vxor pro mari. imo
et bellũ quoque idicere poterit. de quo se remittit do. an. ad nota
ta in c. sicut. el tertio. Et ibi per oẽs de materia belli S. de iu
iu. faciunt notata per bar. in l. hostes. ff. cap. et postli. re. notat
per Cano. in c. olim. el tertio. S. de resti. spo. tñ pro debito quod
habeat quis cũ subdito suo non põt dñs agere. nec ꝯtra pro
debito subditũ eũ defendere. ita Inno. hic. et ideo infert bal.
cõtra eos qui debitores aliquorũ inducunt ad fugiendũ. aaz
isti tenebuntur de dolo creditori quãdo ille nõ esset alias fu
gitiuus faciũt notata in c. i. S. de offi. dele. imo licet ad tota
le interesse occultans debitorem fugitiuũ vel suspiciens nõ
ten eatur. tamẽ aliqualiter de dolo tenebit licet ille alias cẽt
fugitur⁹. Infert etiã hic Innoc. in simili ad plures alios qui
pro psona occupata possunt agere puta dñs pro ascripticio
mãcipio. c. §. j. de iude. gl. habetis no. que facit regulã et ꝯclus
dit do. Inno. in c. autoritate. de priuile. li. vj facit glo. in c. fi.
J. de conuer. inf. Inno. in c. inter quatuor. S. de maio. et obe.
Glo. apud legi. in l. j. §. per hanc. ff. de rei vendic. do. an. i. c. si
6 de succes. ab intesta rota deci. cccxxxi. ¶ † No. ex tex ibi vel
saltem retraderet quod incarceratus a iudice incõpetẽti dato quod
notoriũ sit eius delictum prout hic cõstabat. de furto dz rela
xari. ita bal. hic facit. tex. in c. si iudex laicus. de sentẽ. excõ.
libro sexto. et ideo dixit bal. cautum fuisse huic epõ si petitio
ni decani respõdisset se paratuz stare iuri et relaxare quaten⁹
de iure arcetur quod bene practicauit hic epõ. vt patet ex textu.
versi. qui vero ibi super captione presbiteri iustitiaz exhibere,
7 ¶ Infert postea bal. incidẽter quod curãt sibi iudices qui
incarceratos relaxant sub fideiussione vt exigant fideiussio
nez de se presentãdo non aũt de iudicio sisti: quia illa fideiussio
de iudicio sisti lata sentẽtia expiraret. l. grece. §. post litẽ. ff. de
fideius. faciunt notata per Bart. in l. i. ff. de custo. et exhi. re.
8 ¶ † No. ex tex. se ac suos. fm do. anto. et panor. quod episcopus
põt appellare pro se et suis subditis, quã timet ne subditis fiat
preiudiciũ animarum. prout hic timebat ne diuinat interdice
rentur in ciuitate per decanũ. nam licet audiri nõ soleant ap
pellantes quorum nõ interest. c. nõ solet. ij q. vj. cum inter. S.
de electio. c. veniens el secundo. S. de testi. tamen ex quo tota
dioce. episcopi dicitur sua parochia. c. i. J. de rapto. c. iij. S. de
officio archipresbite. notatur in. c. ij. de peniten. et remi. libro.
vj. anime suorum diocesanorum pendent ex manibus suis
regenda. x. q. i. Et sanguis eorũ de manibus episcopi exqui
ritur. c. qualiter et quando. el grãde. J. de accus. c. licet hel. J. de
simo. ideo pro interesse animarum subditorum suorũ potest
9 appellare quia dicitur suum interesse. ¶ † Nota ex tex. ibi
metropolitani protectioni, quod quãdo actor et reus sunt diuer
si fori. nam hic episcopus est de forõ metropolitani. c. pasto
ralis. in prin. S. de officio ordina. Decan⁹ est de foro episco
pi vel quando episcopus agit contra ipsum decanum est de
foro arbitrorum qui inter episcopum actorem et subditum reũ
itur ad arbitrios. c. si clericus ij. q. i. tũc appellãs põt extra
iudicialiter appellare ad suum iudicem trahẽdo appellatum
diuersi fori prout hic episcopus appellãdo trahebat decanũ
ad archiepm et sic ad ad suũ iudicem licet decan⁹ esset diuersi
fori. et sic dicatis et si dicatis nonne appellatio extra iudicia
lis. est ad causam prouocatio. c. cũ sit romana. S. eo. Et sic iste
appellans videtur agere vt dictum est in. c. bone. S. eo. si vide
tur agere quando episcopus agit contra subditos itur ad ar

bitros non autez ad archiepm. d. c. si clericus. Quomodo. er
go per appellationez extraiudicialem potuit epõ trahere de
canum ad archiepiscopum. in hoc est elegantia tex. nostri. quia
licet epõ traheret decanum trahebat se defendẽdo ne et ipse
et sui interdicerẽtur. Modo ista est regula quod vbi reus defen
sionem suam deducit in viam actionis principaliter vel pro
uocationis quod illo casu remanet originari⁹ reus. vt voluit
Domi. Anto. in capitulo si clericus laicum. et Panor. in ca
pitulo. si quis contra clericum. S. de foro competen. et voluit
Barto. in l. si societatem. §. arbitrorum, in. iiij. colum ff. pro
socio. in l. ij. C. vbi et apud quos. puta reus super exceptione
sua implorat officium iudicis vt declaret exceptionẽ sibi com
petere. de quo in l. si cõtendat. ff. de fideiussio. certe remanebit
originarius reus et trahet actorem ad forum. quia omnino
actor agendo habuisset sequi forum rei. ita in proposito iste
episcopus vt se defenderet ne interdiceretur a decano vna
cum suis prouocauit decanum archiepiscopuz offerens se sta
re iuri. ibi super captura presbyteri licet hic prouocatio sonet
in actionem quia trahit decanum. tamen fit ad finem defen
sionis. et decanus agendo omnino habuisset sequi forum epi
scopi. et sic agendo coram archiepiscopo non mirum si per
viam prouocationis potest trahi ad archiepiscopum. Et sic
notatur ex tex. hic esse casum quod quando actor et reus sunt
diuersi fori quod si reus super defensione sua prouocat implorã
do officium iudicis vel agendo quod illo casu agit coram illo iu
dice coram quo actor habuisset eum conuenire scilicet coram
10 suo iudice. ita hic Panorm. qui exclamat istum tex. ¶ † No
ta ibi, supponens quod inferior potest se supponere protectioni
superioris, et operatur appellationem. facit capitulũ ad audi
entiam. supra eodem. Protectioni autem inferioris supior se
subijcere non potest. nec super hoc valebit consuetudo tan
quam irrationabilis contra capitulũ cum inferior. S. de maio
rita. et obedien. capitulo inferior. xxi. distinctio. ita Domi.
Anto. hic facit glo. in c. ij. de consue. libro sexto. Et que dixi in
rubrica. S. eo. Tamen posset superior constituere per suum cõ
sensum inferiorem suum iudicem. et sic superiorem illo casu.
est receptum. ff. de iurisdi. omni. iudi. laicus tamen vt sit supe
rior clerici, fieri non põt. Immo ipse Papa se ipsum laico non
potest subijcere Archi. in. c. nos si incompetenter. et ibi glo. ij.
q. vij. Do. anto. in c. significasti. in ij. col. S. de foro competen.
Joan. and. in. c. cum venissent. S. de iudi. et in. c. ecclesia sancte
marie. S. de constitu. Clerico autẽ subijcere se poterit Papa
et in foro fori. d. l. est receptum. Et in foro conscientie. glos. in
c. sane. el secundo. S. d officio deleg. habetur in c. omnis vtriu
11 usque sexus. J. de peniten. et remissio. ¶ † Et ideo dixit hic bal.
scismatis tempore plus prouidere posse penitentiarios pa
pe quam aliam personam iustificando pape conscientiam in con
fessione, et ei precipiendo vt bonam fidem agnoscat, et ad vni
12 tatem ecclesie reuertatur. ¶ † Nota ex tex. ibi, vt episcopo in
ciuitate quod interdictum potest fieri sub modo quod patet
ex tex. ibi vt episcopo nam dictio vt importat moduz gloss. in
rubrica. C. de falsa causa adiect. et in l. j. C. de his que sub mo
do. faciunt notata in capitulo verum et in capitulo finali. J. de
condi. appo. per gl. in rubrica. ff. de condi. et demonstra. habe
tur in l. quibus diebus. §. vbi nullius. ff. de condi. et demõ.
13 ¶ † Nota ex tex. ibi irritaz decernimus. quod attentata post
appellationem extraiudicialem ex verisimili et probabili cau
sa interpositam iuxta notata in. c. bone. S. eodez. veniunt retra
ctanda in viam attentati etiam non pbata veritate cause pro
pter quam fuit appellatũ. nam decanus appellauerat ab of
ficiali archiepiscopi quia presbyter suus tenebatur in vincu
lis nec sibi fm eum ius fiebat. erat enim relaxandus papa de
cernit hic sententias latas et attentata post talem appellatio
nem irritas et irrita et tamen non apparet de veritate cause an
ille potuerit incarcerari et detineri similiter magis proxime.
ad hanc literam papa decernit sententiam interdicti irritam
quia lata post appellationem episcopi. nec tamen apparet de
14 veritate cause appellationis interposite p ipsuz epm. ¶ † Ite
ex eodẽ tex. ibidẽ nota quod attentata post appellationẽ extraiu
dicialẽ sunt ipso iure nulla, etiã dato quod appellatio esset inter
posita vt a parte et nõ vt a iudice quia iste decan⁹ erat vt pars et
epõ ab eo appellabat quod videtur fm panor. si ringere contra
notata per do. ant. in. c. cõsuluit. et dixi in. c. j. et in. c. bone. S. eo.
Sed dicite quod imo nihil obstat quia loquitur in snia cẽsure que
quidẽ cum nõ possit proferri nisi vt a iudice bene est nulla ip
so iure post appellationẽ extraiudi. lata. c. ad audientiam. et c.
15 cũm. S. eo. ¶ † No. ex tex. ibi cum interim primo quod snia inter
dicti põt suspendi licet purea principio lata fuerit. de quo in
glo. Scdo nota quod snia interdicti vel censure suspẽsa penden
te ea suspẽsione põt appellari. et eius executio suspendet et esse

quo

16 cius faciunt notata in.c. preterea el. secundo.§.eod. ¶ † Not.
ex tex. ibi temerariū iudicātes tex. notabilē. ꝙ licet non defe-
rens appellationi aduersarij vel sic a beneficio ipsius appel
lationis excludatur.c. cū sit.§.eo. tamē in diuerso articulo nō
deferens appellationi aduersarij poterit postea appellare. ⁊
operabitur appellatio omnimodū effectum nō obstāte ꝙ ap-
17 pellationi aduersarij sup alio articulo nō detulisset. ¶ † No
ta ex tex. ibi diuinum videtur officiū perturbare. ꝙ turbans
diuinum officium pōt excōicari. ⁊ ita hic gl. in verbo pertur-
bare que per hoc sit expedita. imo de ecclesijs vt dicit glo. ex
pelli debet. Et ideo dixit Ludo. in singularibus suis ꝙ scho-
lares malecātes ⁊ turbantes alios in lectione debēt e scholis
expelli. bonus est tex. iuncta glos. ibi in.c. in loco benedictis.
v.q.iij. imo de iure ciuili turbātes diuina officia pena capi-
tali puniūtur. tex. est in aut. sed nouo iure q̄ est super.l. siquis
in hoc genus.C. de episco. ⁊ cleric. ita Joan. and. ⁊ do. anto.
18 ¶ † No. ex tex. ibi cui etiam officialis. ꝙ ex quo iudex detulit
appellationi. nihil postea attētare debet. facit.c. cum appella-
tionibus. eo. ti. lib. vi. imo idem est in parte aduersa deferente
appellationi etiā minus legitime per ea que vidimus in.c. se-
pe.§.eo. alias fm Panor. hic si appellationi min⁹ legitime
iudex detulisset nō fieret prejudiciū parti nō deferēti vt atē-
tata per eam annulleñ facuit notata in.c. licet de senten. ex-
19 cō. lib. vi. ¶ † No. ex tex. ibi solū principale negotiū. id ad ꝙ
allegatur in dies iste tex. ꝙ appellatio deuoluit nō solum ne-
gotium principale scilicet cām carcerationis illius presbyte-
ri sed ⁊ accessoria circa negotium principale. intelligite acces-
soria iudicij siue cause vt dixi in euidentia.l. et ideo deuoluit
causaz interdicti ⁊ causaz irritationis eiusdē interdicti late per
officialē ⁊ causam excōmunicationis late per episcopū aduer
sariū. Et ideo tanꝙ deuoluta hic accessoria Papa annullat.
20 ¶ † Nota vltimo ex tex. ibi. qui saniori ducti cōsilio, ꝙ facta
denunciatione excōicationis per superiorem nō tenentur sub
diti vitare excōmunicatū quē sciunt nō esse excōicatū in veri
tate: qz post appellationē fuit lata excōicatio que non tenet.
et facit ratio. nam denunciatio excommunicationis non pro-
bat excommunicationem glos. in verbo nomen in.c. pia. de
excommunicatio. libr. vi. habetur in.c. solet. de sententia excō.
eo. lib. ergo multominus faciet excōicatum eum qui non est.
21 ¶ † Et ita habetis hic text. ꝙ denunciatio nō facit excōica-
22 tum eum qui non est. ¶ † Glo. in verbo faceret, in fine. nota
primo qd capiens furez licet clericum si ipse sit iudex non in-
cidit in excōicationem. d.c. vt fame. imo dixit ibi Innocen. ꝙ
etiam quilibet priuatus clericus poterit incarcerare suum fa
mulum clericū vel alium sine pena excōicationis qui sibi fur-
to subtraxerit aliquid dūmodo eum breui tēpore teneat vt du
cat postea ad iudicem iuxta notata in.l. vnica.C. de priua. car.
in simili in.l. capite quinto.ff. de adulte. per Bart. in.l. si quis
23 in seruitute.ff. de fur. ¶ † Nota secundo ex glo. ꝙ laico non
licet capere ꝓpria authoritate clericum furem. nam licet laico
rem suaz licitum sit defendere ⁊ capere tamen vbi res sua sal
uari potest aliter, non debet mittere manus in clericuz.c. olim
§. de restitu. spolia. el primo. facit in simili fm Bald. licitum
est propter felloniam priuare clericum feudo etiam si domi-
nus feudi sit laicus ⁊ sic se vindicare in rebus clerici.c. si cleri-
cus. de capitu. corrad. in vsi. feud. Et tamen distingēdo per-
sonaliter clericuz non posset hoc fieri. nec in executione huius
priuationis debet persona tangi Innocen. in.c. verum.§. de
foro competen. Et per predicta infert hic Bald. ꝙ si clericus
esset in fuga cū re furtiua ꝙ illo casu ne res nostra pereat li-
citum est laico capere clericum fugientem cum re sua. Ita sen
sit Innocen. dum allegat.l. ait pretor.§. si debitorem. de his
que in frau. credi. in.c. vt fame. in fine. infra de sententia excō-
municationis. Et satis est de mente Barto. in dicta.l. siquis
in seruitute dum allegat dictum.§. si debitorem. ⁊ voluit Pa
nor. in.c. cū non ab homine. supra de iudi. ¶ Ad contrarium
formatum in glo. Glo. bene loquitur. ¶ Glo. in verbo inter-
dictum in fine. gl. bene loquitur ex qua nota qd potest consue-
tudo dare potestatem interdicti priuato contra vniuersam ci
uitatē suam. Et sic potest dare ea que sunt meri vel mixti im-
perij. alias non habeoti Hosti. hic ⁊ etiam in.c. cum ꝯtingat.
§. de foro competen. tenet contrarium cuius opin.o reprobā-
tur ⁊ hic ⁊ ibi. ⁊ in.c. irrefragabili.§. excessus.§. de officio or-
dina. ⁊ etiā cōtra Hostien. facit glo. ⁊ ibi Bal. in.l. imperium.
ff. de iurisdi. omni. iudi. notat Bar. in.l. i.§. fina. ff. de aqua plu
uia arcen. ⁊ etiā late domi. anto. in.c. peruenit.§. de censi. Ali-
qui tamen voluerunt intelligere tex. nostrum loqui de. cessa-
tione a diuinis ⁊ non de interdicto qd videtur innuere text.
ibi in altissiodoren. ecclesia cessaret. Et satis facit ꝙ differt de
cessatio a diuinis ⁊ interdictum quia per cessationem interdi-
cunt organa ⁊ voces eorum quibus est cessatio indicta. ⁊ ideo
forenses clerici vbi esset facta cessatio a diuinis possent celebra
re ex quo nō est eius cessatio indicta. habetur in capitulo irre
fragabili.§. ceterum.§. de officio ordinari. in capitulo. si cano
nici de officio ordina. libro sexto. Per interdictū autem cer-
tus locus diuinis priuatur ita vt nec forenses ibi possent cele
brare.c. is qui de sententia excommunicati. libro sexto. Et in
alio differunt qr violans interdictū efficitur irregularis quā-
do celebrat in loco interdicto.c. is qui.c. fina.§. de excessi. prela
to. secus in violante cessationem a diuinis quia ille non est ex-
communicatus nec irregularis nisi vno casu quo bene est ex-
cōmunicatus scilicet in clemen. prima ⁊ ibi est ius speciale de
sententia excommunicationis. ita domi. Anto. et Panor. hic
licet Joan. and. in.d.c. si canonici per illā clementi. dicat equi-
parari per omnia quo ad irregularitatem incurren. interdi-
ctum ⁊ cessationem a diuinis generalem a prouinciali conci-
lio interdictam. sed cum dicta clemen. ius speciale ponat nō
debet trahi ad consequentias. regula que a iure. de regu. iur.
vi.l. ius singulare. ff. de legi. tamen quantum attinet ad intel-
lectum tex. nostri non patitur litera hunc intellectum. primo
24 quia expresse plurib⁹ locis vtitur verbo interdictū. ¶ † Et
ideo cum ministerio videtur appositum iuxta notata in.c. vt
circa. de electio. libro sexto. in Clementina prima de iure pa-
trona. quia verbum pluries repetitum videtur cum ministe-
rio appositum. vt ibi. ⁊ est contra tex. ibi cum interim appel-
latione interposita nam contra cessationem a diuinis cum sit
facti nō prouideñ remedio appellationis fm Panor. hic qr
nihil tam naturale ꝙ vnumquodꝙ tolli eo iure quo ligatū est
c.i.§. de reg. iur.l. nil tam naturale. ff. de reg. iur. Si ergo cessa
tio est facti ergo per remediū iuris.s. appellationis nō impe-
dieñ. ⁊ tñ tex. noster vult ꝙ appellatio huic interdicto obstet
ergo non potest intelligi interdictum.i. cessatio a diuinis. hoc
tamē ar. de facili posset repelli.iz qz do. Ant. ⁊ Pan. ita trā-
eunt ⁊ ita cōis intellectus nō est in stādum Gl. in verbo. irri
tum iuncta gl. siquidē in verbo diuersos modos tendit ad iu
stificādum appellationē episcopi ⁊ bene loquitur Glo. in ver
bo suspendē. in si. gl. duos articulos tangit. Et primo quantū
ad tex. nostrum firmat quod interdictum pure latū potest sus-
pendi ⁊ in hoc bene loquitur alias opinio. ⁊ electio. ⁊ dixi in
c. ad hec quoniam. et in capitulo preterea. el secundo.§. eodem
25 ¶ Secundus est articulus de excōicatione. † Et notate per-
pētuo glo. ꝙ inferior a papa non potest excōicationem pure
latam suspendere papa autem bene pōt ⁊ est ratio differētie
inter interdictum ⁊ excōicationē nā per interdictum quis nō
ex toto moritur non mirum si magis de facili suspendi. ⁊ vita
eius magis de facili prorogari potest. excōicatio autem red-
dit hominem mortuum. nō mirum si resuscitari non pōt. ⁊ ita
vita eius ad tempus suspendi nō potest ex quo expirauit. ita
Bald. hic. Et si dicatis quare ergo hoc pōt papa dicite hoc
prouenire ex suprema eius potestate. qz potest etiam facta fin
gere pro infectis irritando. gl. in cle.i. in verbo pro infectis
de immun. ecclesiar. hoc tamē ꝙ de Papa dicitur procedit
quo ad forum fori. quo autem ad forum dei nec sententia pa-
pe nec inferioris magis eum ligat qui ibi non est ligatus pu-
ta quia non reus culpe nec magis soluit eum qui non est solu-
tus apud Deum puta quia impenitens glos. in.c. quodcunq.
xxiiij.q.i. facit ad id quod dictum est de absolutione glos. not.
in.c. nō est. de voto in.c. quanto.§ de iureiuran. Gl. in verbo
deferen. glo. male narrat factum que vult ꝙ primo pronūcia-
uit interdictum non valere iste officialis. ⁊ postea detulit ap-
pellationi decani. quod expresse ex tex. apparet cōtrarium qz
imo primo detulit appellatiōi decani ⁊ postea reuocauit inter
dictum. glo. in verbo post appellationem. dum glo. vult ꝙ hic
appellatio esset minus legitima prima facie, sep ex alia causa
potuit esse legitima. dicit hic Jo. an ꝙ ex quo iudex detulit
appellationi non est curandum an appellatio ista fuerit legi-
tima vel ne. per.c. cum appellationibus. eo. ti. lib. vi. sed Pa-
nor. hic tenet contrarium qz licet non sit curam. an appellatio
fuit legitima nec ne. qñ iudex detulit appellationi verū est quo
ad ipsum iudicem. tñ ista delatio non dz nocere parti aduerse
que nō detulit nec appellatio ei nocebit si nō sit legitima. sed
tex. noster vult ꝙ illa appellatio noceat episcopo aduersario
⁊ retractat excōicationē ab eo latā. ergo de necessitate dicēdū
est appellationē fuisse legitimaz. nec obstat si dicaē non appa-
ret expressam fuisse aliquā iustā cām in appellatione ergo ap
pellatio nō tenet.c.i. eo. ti. lib. vi. soluit Panor. hāc decre. pro
cedere fm iura antiqua fm que in dubio appellatio ꝑsumeba-
tur iusta nisi de friuola cā appereret.c. pasto. ⁊ ibi dixi.§. eo. Et
ideo appellatio legitima ꝑsumetur. ⁊ bene loquitur gl. nostra
qz licet iste decanus nō habuit iustam cām non deferendi ap-

pellationi epi tamen si postea per officialem epi grauetur cer
te non est aliqua ratio quare nõ debeat posse appellare in di
uerso articulo lz in alio male fecerit.c.directo.ĩ.eod.notaui in
textu.hic.

Summaria.

1 Attentata post reuocationem non valent.
2 Reuocatio ad hoc vt suspensiuum operetur effectum, quid requiratur.
3 Facta pro infectis haberi non possunt inspecta veritate.
4 Sigilli per inhibitionẽ ex quo est instrumentũ finale ipsius officiũ cancellarie, videtur inhibitus officiũ ipsum cãcellarie.
5 Officia certa sunt, que proprium habent sigillum.
6 Judex inferior auocando ad se causam coram vicario suo pẽdẽte, videtur eius iurisdictionẽ suspẽdere quo ad illã causã.
7 Aduocatio plus operatur quam relatio.
8 Aduocatio an ⁊ quando effectum operetur.
9 Superior qui dedit vnũ officialem ordinarium, ⁊ dat alium officialem similiter ordinarium, an videatur eum reuocare quem primo dederat
10 Ordinarius si incepit causam, alius etiam legatus non poterit eam ad se aduocare.

Vt nostrum. Postquã papa aduo
cauit ad se cãm nõ v.re
let pcessus habit⁹ sicut si fuisset appellatũ.diuidi
tur in duas.in prima dictũ.in.ij.ibi cũ plus casus
in terminis ponit p.l.ex tex.in.c.vnico.cuius hoc decretalis
1 est pars.j.vt eccle.benefi.sine dimi. ¶ † No.primo ex tex.ibi
reuocam⁹.bonũ tex.ad quotidianã practicã quo papa vel alij
principes aduocãt ad se aliquod negociũ qꝺ corã inferioribus
pẽdebat talis enim auocatio afficit iurisdictionẽ inferioris pl⁹
ꝙ appellatio.⁊ ideo attẽtata post istã reuocationẽ non vales
bũt lõge magis ꝙ attẽtata post appellationẽ casus est in.c.pa
2 stora.ĩ.de of.dele. ¶ † No.ex tex.ibidẽ reuocam⁹.fm Bal.
hic si.qꝺ ad hoc qꝺ reuocatio opetur effectũ suspensiuũ de quo
hic debet expsse fieri:qꝛ nisi in dubio Papa nõ videtur ad se
aduocare cãm nisi exprimat sed citando ad aliquid vel ad ap
pellationẽ vel ad aliud simile in curia fieri.videt citare fm na
3 turam cause nõ autem negociũ ad se auocare. ¶ † No.ex text.
ibi irritã ⁊ inanẽ.qꝺ lz traditio sigilli sit quid facti ⁊ facta pro
infectis haberi nõ pnt inspecta veritate.l.in bello.§.facte.ff.
de cap.⁊ post.re.c.ferrum.l.oi.tamẽ actuz facti põt papa vel
alius supremus princeps ficte facere haberi pro infecto in
specto effectu ⁊ ideo hic Papa decernit hic traditionẽ sigilli
irritam in specto effectu gl.est in simili in cle.i.in ver.ipso iu
re.de here.quã hic allegat do.ant.in cle.i.in ver.pro infectis.
de immu.eccle.quas glo.notate qꝛ ex eis habetis modũ tollẽ
di excõicationẽ aliter ꝙ p absolutionẽ scilicet quãdo papa p
nunciat vt ex retro haberi pro infectis. ¶ † No.ex tex.ibi in
4 herentes.illi fm Bal.hic qꝺ per inhibitionẽ sigilli ex quo est
instrumentũ finale ipsius officij cãcellarie,videt inhibitũ of
ficium ipsum cancellarie.⁊ ideo infert qꝺ inhibito signo tabel
lionicum instrũm debita signa habere debeat vt notatur in.l.
generali.C.de tabulis lib.xij.in aut.vt ppo.not.imper.⁊ in.c.
inter dilectos.j.de fide instru.qꝺ ex hac inhibitione videtur
tabellio inhibitus rogare instrũa ⁊ priuatus officio ita etiam
dicit ablata cruce de pectore militibus templi videntur priua
ti suo officio ⁊ militia,ablatis calcaribus ⁊ ense militibus secu
laribus videtur priuati militia quia iste sunt signa illius offi
cij.faciunt que habentur in.c.degradatio.in fini.de pen.lib.
vi.in.l.ij.§.ignominie.ff.de his qui nota.infa.qꝺ intelligit hic
Bald.verum quando diffinitiue ista inhibentur secus si in
viam attentati.scilicet ne aliquid attentetur lite appellatione
vel aduocatione pendente vt hic.quia tunc licet videatur pro
certo tempore inhibitũ officiũ non tamen ex toto vnde abla
tum.⁊ ideo dicit qꝺ hic per istam inhibitionem iste non priua
bitur officio.qꝛ fiebat ne auocatione pendente aliquid inno
uaretur.secus si diffinitiua fuisset facta.Et est notandũ qꝺ vbi
per istam inhibitionẽ fuisset facta priuatio officij priuatus ta
li officio nõ posset a modo promoueri ad illud.Et ideo tabel
lio priuatus.tabellionatu non posset amplius effici tabellio.
tex.est ⁊ ibi bal.in.c.ij.ĩ.de postula.prela.not.bal.in.c.at si cle
rici.ĩ.de iudi.in prin.ĩ.in.v.colũ.in.l.ij.per glo.ibi.C.de ma
nu.vin.⁊ in.l.ij.C.de liber.⁊ eo liber.Hostien.in summa de pe
nit.⁊ remi.§.cui confiten.vbi de cardinali deposito qꝺ am
5 plius non potest effici cardinalis. ¶ † Not ex tex.ibi simili
te.qꝺ sunt certa officia que habent sigillum pprium.⁊ ideo ex
sigillo cognoscetur instrumẽtũ vel epistola vnde veniat.fa
cit tex.i aut.dos data.ibi signato.C.de donat.an nup.⁊ ideo
dicit ibi bal.qꝺ ad signum cognoscentur balle mercatorum.fa
ciunt notata in.c.post cessionem.ĩ.de proba.faciunt que dici
in.c.significauit.ĩ.eo.Et ideo dicit hoc de.anto.ad finem qꝺ
alieno sigillo non põt quis vti.l.eos.§.finali.ff.de fal.ver.l.
quã allegat videtur sentire qꝺ falsarius vtens alieno sigil
lo.⁊ hoc voluit.Bal.in terminis in.l.cõparationes.C.de fide
instrumento.⁊ ⁊ etiam subdicit do.Anto.hic qꝺ nec suũ sigillũ
mutare ⁊ aliud velle facere posset.per ea que notat Innocen.
in.c.dilecta.de excess.prelato.ĩ.tamen consentiente eo cuius
est sigillum põt vti alieno sigillo ⁊.notat Inno.in.c.cum inter
ĩ.titu..Sed debet exprimi quando alieno sigillo sigillatur.
ita Barto.in.l.ad testium.§.si ab ipso.ff.de test.⁊.⁊ ibi notãt
docto.notat glo.⁊ ibi alij in capi.inter dilectos.ĩ de fide ins
trumẽ.Bar.⁊ Salice.in.l.si vnus.C.de testa.Joan.fabri.in
§.post insti.de testamen.Jo.an.in.c.ij.ĩ.de fide instrumento.
Bal.in dicto.l.comparatiõe.⁊ faciunt notata post Imolã
6 ⁊ Bal.in dicto.c.significauit.supra eodẽ. ¶ † Nota ex tex.
ibi cum plus ⁊c.quod quo ad effectum suspensiuum iurisdi
ctionis inferiorum plus est qꝺ superior ad se vocet causam ꝙ
qꝺ sit appellatum.⁊ ideo etiã quilibet inferior auocando ad
se causam corã vicario suo pendentẽ videtur eius iurisdictio
nem suspendere quo ad illam causam.ita Bal.per illum tex.
in.l.solet.§.sicut.ff.de officio proconsu.faciũt notata per He
mian.in capitulo finali.de officio vicarij.libro sexto.⁊ est ra
tio.nam reuocare vicarium potest ipse constituẽs ex toto de
mente.fina.⁊ ibi glo.de procurato.notant doctores maxime
cardina.in clementi.secũda de rescrip.Innocẽ ⁊ alij.in capi
tulo suo.supra de officio vica.si reuocare potest ex toto.ergo
⁊ ex parte.c.pastoralis.§.item cum teneni.in argumen.supra
de officio delegati.l.que de tota.ff.de rei vẽ.Et ideo sicut pa
pa per simplicem cognitionem de causa a se factam videtur re
uocare iurisdictionem de manibus inferioris quo ad illã cau
sam Innocen.in capi.n.cum M.Ferrarien.ad finem ⁊ ibi.
Domi.Anto.in.xxxij.column.⁊ ibi Imo.⁊ Panor.in.su
pra de constitu.ita ordinarius inferior cognoscendo se de cau
sa vertente corãm suo vicario videtur eius iurisdictionem re
uocare quo ad illam tantum causam.non quo ad aliã.nẽ He
mian.in dicto capitulo finalis.faciunt notata in capitulo.in
quem.de procuratoribus.libro sexto.vide archidi.⁊ collegi.in cã
pitulo multum stupeo.i.ij.questione sexta.vbi aliter loquẽdo
dicit qꝺ si papa iure.ordinario incipit cognoscere de vna cau
sa.non videtur eam auocare.⁊ ita intelligit Innocẽ.hic.⁊ re
stringit que notatur per Innocen.in dicto capitulo cum.m.
non tamẽ ex toto videtur recedere a pari reuocatio cause ad
se expressa.⁊ ea que tacite resultat ex quo superior cognoscat
de causa.nam cognoscendo de causa superior solum videtur
eam causam ad se reuocare quo ad partes inter quas cogno
scit non autem quo ad tertium qui in ea causa posset compa
rere.⁊ faciunt notata in capitulo romana.§.in alium.eodem
titulo.libro sexto.sed quando superior auocat ad se causam
expresse illud operatur etiam quo ad tertium suspensionem
iurisdictionis inferioris.Ita Innocentius.in dicto capitulo
cum.m.⁊ ibi alij plus etiam operatur ista auocatio quam ap
pellatio.vt hic in tex.⁊ patebit in infra in secunda solutione ad
7 capitulũ cõstitutus. ¶ † Plus operatur quam relatio nam
pendente relatione potest de consensu partium coram infe
riore procedi lege ad principem.et ibi notat Bartolus.⁊
Imola.ff.eodem.et de natura relationis videbimus in capi
tulo. intimasti.infra eodem pendente autem auocatione non
potest inferior etiam de consensu partium procedere tex.est
in capitulo bone.el.secundo.ver sic.nec nocebat ibi nosque
vestram recepissemus postulationem dꝰiudicandam.in pri
de postulatio.platorum Imo.tamen in capi.licet.ĩ.de offi
cio legati.tenet indistincte per dictũ.c.bone.qꝺ quomodocũqꝫ
causa sit introducta corãm principe non possit inferior etiam
de consensu partium se intromittere Glo.sunt clare ab extra
opponitur contra tex.per Innocenti.hic.⁊ alios.de.c.i.ĩ.vt
lit.penden.vbi lit.penden.quis non impeditur vti sua posses
sione.⁊ etiam de glo.in.c.non solum.eo.titu.lib.vi.in glo.ma
gna de his que notat Innocen.in.c.dilecti.ĩ.de maioritate ⁊
obedien.in.c.bone.⁊ vbi vidimus.ĩ.eo.vbi appellatio nõ im
pedit possessorem vti sua possessione.ergo nec aduocatio cau
se ad superiorem debet impedire possessorem vti sua possessio
ne.⁊ ideo in tex.nostro non debet posse procedere ista inhibi
tio ne vtatur sigillo nec irritari ei⁹ traditio facta ab archi
episcopo ex quo archiepiscopus erat in quasi possessione con
ferendi illam cancellariam ⁊ per consequens insignia traden
di sigillum.⁊ similia vt latius patet i.c.vnico.j.vt eccle.bene

ficia

ficia dicit hic Innocen. q speciale est inuocatione cause per superiorem facta vt ex toto illa pendente impediatur magis potestas inferioris quã impediretur p appellationẽ vel possumus dicere q ex quo tradendo sigillum de directo contra fit auocationi cause. non mirum si reuocatur in viam attentati. quia auocatio ad hoc tenebat vt latius patebit ex solu. sequentis contrarij. ¶ Sed contra magis instatur traditio sigilli in casu nostro est accessorium complementũ actionis preambule ante auocationem facte per archiepiscopum. scilicet collatione de hac cancellaria per eum facte sed per appellationem non suspenditur nec impeditur complementum preambuli actus ante appellationem consummati. scilicet missio in possessione prius facta electione & cõfirmatione. capitulo cõstitutus. vbi casus supra eodem. sicut nec per appellationem impeditur denunciatio excõmunicationis promulgate ante appellationem. c. pastoralis. §. fina. ē. eodem. quomodo ergo per auocationem cause impeditur ista traditio sigilli. dicite secundum Innocen. & alios hic. q contraria loquuntur de cõplemento meri facti quod non habet ius admixtum. nos loquimur de complemento facti qđ etiam iun secundũ affet. scz de traditione sigilli per qua conceditur libera potestas officij sicut in simili dicimus de episcopo electo & cõfirmato qui per consecrationem consequitur complementum pontificatum. capitulo transmissam. & ibi notat. ē. de electio. nam isto casu etiam appellatio suspenderet huiusmodi complementum quod ius secum affert vt vidimus in dicto. c. constitutus. notat domi. Anto. in. c. cum olim. ē. de cau. pos. & propri. in simili facit notata in. c. accedens. j. de accu. in. c. post electionem. in ti. infra de concess. preben. non mirum ergo si & auocatio cause suspendit complementũ istud traditionis sigilli. Et si acrius insistur de hiis que notat gl. in. c. si eo tempore de rescriptis. lib. vi. vbi voluit q si papa reseruat sibi beneficia vel plures abbatias q reseruatio illa non preiudicabit abbatie cuius electio & confirmatio ante reseruationem erat facta quo minus ille capiat possessionem & complementum habeat & benedicatur in abbatem. dicit hic Panor. q illa gl. procedit nisi aliter ex coniecturis de mente Pape appareat. & ita loquitur ibi gl. glo. In casu nostro apparet ex coniecturis de mente pape q voluit omnem effectum collationis huius cancellarie impedire. quia archiepiscopus erat varius. itẽ propter clandestinam collationẽ & ideo merito papa hanc collationem suspectam habebat & tanquã de suspecta nõ videt velle peruenirj ad executionem propter istam presumptiones nõ mirum si auocando causam videtur impedire traditionẽ sigilli. vel aliter cõtraria loquuntur in appellatione tex. noster loquitur in auocatione expressa & ideo cum ministerio dixit tex. cum plus sit ro. ponitur etiam quasi sentiat hoc plus operari auocationem expressam quam appellationem. quia per appellationem executio actus preambuli non impeditur vt in contrariis per auocationem autem & executio & omnia impediantur. & in hoc est nota. dignus tex. noster ex alio fortior est auocatio cause quã appellatio. nam appellatio nõ tenet nisi sit iusta nec suum effectum operatur. & tamen auocatio cause quomodocunq a superiori facta etiam sine causa tenet: quia iudicium soluitur vetante eo qui iudicare iussit. l. iudicium soluitur. ff. de iudic. Sed huic solu. obstat glo. preallegata in dicto. c. si eo tempore cui respondete vt predixi. & ita venit restringenda hec solu. vt auocatio omnia impediat quando ex cõiecturis ita appareat de mente pape. ¶ Tertia est solu. q in contrarijs de actu precedenti valido constabat. non mirum si eius executio non differtur. hic autẽ licet allegaretur collatio de ea nõ constabat. & in multis erat suspecta. dicto capitulo vnico. nõ mirum si papa executionez eius collationis reuocat & hanc solu. approbat Panor. tamen non multum applaudet litere que non se fundad quia de collatione non constet. sed exprimit rationem quia plus est auocare. ¶ † Et vltimo circa effectum auocationis an & quando operetur effectum. dicite quod aut Papa cum decreto reuocat expresse causam ad se & tunc quia de natura decreti est afficere ignorantes. capitulo primo de concessio. preben. libro sexto. ideo auocatio etiam iudice ignorante operetur nullitatem gestorum postea per iudicem. Innocẽt. in dicto capitulo. j. & in. capitulo cum contingat. supra de rescriptis faciunt notata in clemen. vnica. de concessione prebend. ¶ Aut reuocatio fit sine decreto & tunc aut fit motu proprio aut ad instantiam partis. si motu proprio operatur reuocationem etiam iudice ignorante. ita Innocentius in dicto capitulo cum cõtingat. & Inno. in capitulo ceteru. in. in. vij. columna. supra de rescriptis. & facit ratio: nam per mortez delegantis expirat delegatio. l. more. l. & quia. ff. de iurisdictione omnium iudicum. & ibi habetur. c. gratũ. & c. relatum. supra de officio delegati. etiam ignorante iudice delegato. l. eius qui in prouincia. ff. si certum petatur. ergo si tacita reuocatio que fit per mortem reuocat iurisdictionem etiam ignorante iudice ergo multo magis expressa. Contrariam opinio. tenuit Innocen. in dicto capitulo. j. & Panor. & ibi bonus tex. in. c. audita. supra de restitutione spoliatorum. vbi requiritur q deueniat ad notitiam iudicis reuocatio. ¶ Aut fit ad instantiam partis. & tũc etiam si iudex eius notitiam habeat parte tamen nõ vtente quia in concessione videtur inesse ista conditio si parte vtatur. c. plerunq. c. si autem. ē. de rescriptis. Et ideo donec pars non fuerit reuocatione vsa valebunt gesta per iudicem: vtente parte non valebunt: ita docto. in dicto. c. ceterum. & ibi late. & ponunt Gemi. & archi. in dicto. c. j. Bal. in. l. j. C. vt. lit. penden. & in. l. falsus. C. de fur. Panor. in. d. c. audita. in pe. et

9 fi. colum. ¶ † Sed posito vt. ē. firmaui. q etiam inferior a papa possit aduocationẽ ad se cause facere & impedire suum vicarium vbi plures sunt ordinarij, puta legatum de latere qui est ordinarius in sua prouincia ad quam destinatur. c. secũdo de officio lega. libro. vi. & ordinarij illius prouincie archiepiscopi & similes. & debetis scire q licet superior qui dedit vnũ officialem ordinarium etiam det alium officialẽ similiter ordinarium quod non videtur eũ reuocare quem primo cõstituerat. sed ambo habent ordinariam & locus est preoccupationi. c. penul. & ibi notatur. ē. de foro compet. in vi. ita est text. & ibi Bar. & Albe. in. l. j. C. de officio prefec. vrbis. in. voluit Bal. in. l. j. ff. de officio consu. & Ang. in. l. cum pretor. in. ij. col. ff. de iud. & Imo. in. l. tunc tertores. ff. de leg. j. & soleo ponere post Bal. in. l. studuisti. ē. de offi. leg. & ibi allego plura alia ad hoc & inter cetera notabile consilium Lu. do. & posui copiose supra in

10 commento rubrice huius. ¶ † Et dicite in proposita questione q si vnum ordinarius incepit causam q alium etiam legatus non poterit causam ad se aduocare etiam si ille alius ordinarius esset subditum istius inferioris puta episcopum subditus archiepiscopi abbas subditus episcopi & de similibus habentibus coequeuam iurisdictionem cum ordinario non potest isto casu preoccupata iurisdictio auocari. ita archi. in. c. de persona. xi. q. j. faciunt notata per Panor. & alios in. c. pastoralis. in princip. ē. de offi. ordi. & in. c. j. ē. de officio legat.

Summaria.

1 ¶ Iudex ad quem appellatur licet certus & designatus esse debeat, iudex tamen a quo ita non debet exprimi.
2 Appellationi delatum per assignationem termini a iudice a quo factam non videtur.
3 Impetrãdi modus in causa appellatiõis ex parte appellati.
4 Sicut rationabiliter prolata est, ista verba non affirmãt sententiam rationabiliter prolatam.
5 Tempus appellationis prosequende non valet prorogari.
6 Instantia non potest non facta mentione de termino impetrari.
7 Appellationis in causa vbi terminus non est assignatus ab homine, appellatus non potest preuenire appellantem in cõmissione impetranda, si nimis celeriter precurrit.
8 Appellans coram iudice ab appellato legitime impetrato cogitur appellationem prosequi.
9 Appellante non prosequente appellationem potest appellatus eam prosequi.
10 Iudex ad quem vbi imminet periculum potest procedere in appellatione inuitis vel negligentibus partibus.
11 Litere secunde non facientes mentionem de primis sunt surreptitie, si prime sint legitime & valide.
12 Appellationis in causa quis sit.
13 Appellatus qualiter dicatur nimis preuenire appellantem.
14 Iura prohibent ne nimium precurratur: & quod tempus dicatur nimium.
15 Appellatus an possit cogere appellantem ad prosequendum.
16 Litere impetrate pendente appellatione quando surreptitie dicantur. & nu. 17.

OBlate. Si terminum statutum ab homine appellationi prosequẽde altera pars preueniat eo tacito literas impetrãdo litere nõ valẽt. terminũ vero ius preuenire potest appellatus dummodo nimium non precurrat. & iudex ad quem potest etiam partibus non instantibus vbi agitur de periculo anime ex officio appellationem prosequi & terminũ si placuerit pôt abbreuiare. h. d. ¶ Diuidit in duas partes principales. in prima facti narratio. in secunda responsio. secunda

ibi licet regitor. rursus secunda pars subdiuiditur in quatuor
particulas. In prima antequã veniat ad principalem decisio-
nem facti propositi per viam theorice vnum membrum deci
dit. Jo secunda que est ibi. si vero nõ fit. decidit aliud. In ter
tia que est ibi superior quoq; aliud membrum premittit. in
quarta que est ibi ex his igitur infert ex predictis responsio-
nem ad factum propositum. ¶ † Nota ex tex. ibi, cum quidã
ꝙ licet iudex ad quẽ appellatur, debeat esse certus ꝛ designa-
tus in appellatione. l. j. §. fina. ff. eodem glo. in. c. is cui. de offi-
cio delega. lib. vi. tamẽ iudex a quo nõ debet ita exprimi sed
satis est dicere in appellatione ꝙ iudices tulerit sniam illis
in specie non expressis: ꝛ propterea tu appellas. ita Jo. and.
hic. ꝛ post eum alij Specu. in titu. de offi. iudi. ver. antepenul.
2 ¶ † Nota ex tex. ibi, nec ad piecutionẽ ipsius. ꝙ per assigna
tionem termini a iudice a quo factã nõ videt delatũ appella-
tioni. ꝙ placet ex quo tex. ponit hic ista vt diuersa. faciũt que
habentur in. c. cum appellationibus. eodem titulo libro sexto
ꝛ que dixi in capitulo sepe supra eodem imo dicendo benigne
suspicimus non videtur delatum appellationi. ita Specula.
eodem titulo. §. nunc breuiter. ad finem cuius contrarium vo
lui hic Panormi. quia imo videtur deferre. ꝛ faciunt que vi-
3 dimus in dicto capitulo sepe. ¶ † Nota ex textu ibi super
obseruationem predicte sententie. modum impetrandi in cau
sa appellationis ex parte appellati: quia impetrat sententiam
debere confirmari. ita ꝛ ex aduerso secundum textum. hic ibi
soper infirmanda appellans impetret sententiam debere infir
mari. Et an procedant iudicem libelli contraꝛꝙ appellati et
petentis confirmari sententiam: ꝛ appellantis petentis infir-
mari late per Innocen. Domi. Anto. ꝛ alios in capitulo, cũ
contingat. supra de officio delegati per Ange. in. l. in tribus.
ff de iudi. habetur in. l. si inter me. ff. de exceptio. rei iudica.
4 ¶ † Nota ex text. ibi sicut rationabiliter iuncto fi. tex. ibi ad
confirman. ꝛ infirmandum ꝙ ista verba, sicut rationabiliter
prolata est, non ponunt sententiam rationabiliter prolatam,
nec id affirmant imo conditionem important, ꝛ ideo iudex
habebit cognoscere an rationabiliter sit lata an vero non. fa-
cit glo. in capitulo quoniam abbas. supra de officio delegato
5 ¶ † Nota ex tex. ibi prorogari. ꝙ tẽpus appellationis pro
sequen. non valet prorogari. intelligite secundum Baldum
hic a iudice. sed a partibus bene posset prorogari expresso cõ
sensu vel etiam tacito compromittendo. ꝛ ideo dicit esse caute-
lam vt pars cum timet ne instantia appellationis labatur
vel pacto expresse agat de prorogando instantiam vel etiã de
ducat ad cõpromissum de quo dixi in. c. cum. si supra eodem.
6 ¶ † Nota ex textu ibi quando certus terminus. quod assi-
gnato termino ab homine non potest impetrari non facta
mentione de termino. alias itere per surreptionem vitiabun
tur. secus est in termino iuris: quia de eo non est habenda
mẽtio in impetratione vt hic. in versicu. si vero nõ sit. de qui-
bus terminis ꝛ eorum natura vidistis in capitulo personas.
supra eodem. ꝛ est ratio differentie secundum Baldum nam
tempus assignatum a iure est certum ꝛ determinatũ vniuer-
saliter in omnibus casibus. sed tempus assignatum ab homi-
ne est varium ꝛ diuersum pro arbitrio appellantis vel iudicis
a quo qui eum assignauerunt. ¶ Nota ex tex. ibi ab appellã-
te ꝙ terminus ad appellationem prosequendam assignatus
ab homine intelligitur vel de appellante ꝛ non de appellato
vel de iudice a quo ꝛ non de iudice ad quem. nam appellans
assignat terminum appellato vt dicto capitulo sepe. appella-
tus autem non potest vllum terminum assignare. ita Panor.
pura. ꝛ Imo. ꝛ Rota decisio. ccliij. que incipit. Item ꝙ appel
latus ꝛ est ratio differentie. nam tempus ad appellationem
prosequendam est inductum in fauor. in appellantis. vt vult
hic glo. in verbo appellata. ꝛ vidimus in capitulo ex ratione
supra eodem. ꝛ huic tempori potest tacite appellans renuncia-
re non vtendo toto ipso tempore sed statim prosequendo et
causam expediendo etiam inuito appellato. ergo multo ma-
gis expresse poterit sibi precidere istud tempus ꝛ assignare
terminum sue appellationi breuiorem termino iuris inuito
appellato ꝙ non ita est in ipso appellato vt posset ipse hunc
terminum abbreuiare ex quo tale tempus est cõcessum fauo-
re appellantis ꝛ totum est sibi liberum. auth. ei qui. ꝛ ibi ha
betur. C. de tempo. appel. ꝛ dicto capitulo. ex ratione. ita etiã
dicimus de iudice ad quem vt non possit hunc terminum ap
pellationi prefixũ abbreuiare. sed iudex a quo sic. vt hoc text.
ibi superior ⁊c. iuncto capitulo cum sit. supra eodem. Et est ra
tio differentie secundum Panormita. nam per appellationẽ
fit preiudicium iudici a quo. quia sua iurisdictio suspenditur.
capitulo super eo. cum similibus. supra eodem. non mirum cũ
iste actus eum respiciat si circa illud potest disponere ex cau-

Nota ex hoc tex. adde limitando istud notat pau. de ca. in. c. xxxv. incl. in cã versi. sitr si non erat. fol. lxv. ã ij. li. vbi dicit ꝙ iudex põt ex causa prorogare tpa appellationis prosequende alle gat bar. idem tenere in. l. ij. ff. de re iu. fortius põt face re ꝙ dormiat ꝛ ꝙ tps aliqd non cur rat qr hoc facilius fit p de. quãdã de ap. in tex. ꝛ glo. sz an partes possint progare tps pse quende appella tionis adde vltra ale. hic alex. de imo in cõsi. xxiij. in vi a ij. colum. in fin. in ij. volu.

sa abbreuiando. dicto capitulo cũ sit. non ita est in iudice ad
quem. quia per appellationem ei nõ preiudicatur, ꝛ ideo ap-
pellatio non videtur ita eum respicere. non mirum si non po-
test ipse aliquid circa tẽpus appellationis disponere nec sua
interest tantum quantum iudicis a quo vt appellatio expe-
diatur ꝛ ideo vbicunq; versatur vtilitas publica. quia pericu
lum in matrimonio spirituali vt in textu vel etiam carnali vt
voluit hic Goffre. ꝛ Joan. and. vel. res esset tẽpore peritura
iuxta e a que habentur. l. j. ff. de damno infecto. cum iudex
ex officio debet procurare vtilitatem publicam capitulo bo-
ne. el primo. supra de postulatio. prelatorum. ꝛ ibi habetur. l.
iiij. §. hoc autem iudicium. ff. de damno infecto, ꝛ ibi Barto.
ꝛ maxime vbi vertitur periculum anime. capitulo cum nobis
olim. supra de electio. capitulo primo, ꝛ secundo. i. de conuer.
coniuga. Ideo iudex ad quẽ hoc casu poterit tempus appel-
lationis abbreuiare prosequendo in appellatione ꝛ etiam in
assignando terminum partibus ad prosequendũ vt hoc ver
7 sicul. superior. ¶ † Nota ex text. ibi non precurrat. ꝙ in cau-
sa appellationis vbi terminus non est assignatus ab homine
appellatus non potest preuenire appellantem in commissio
ne impetranda si nimis celeriter precurrit. ꝛ est ratio: quia ex
coniecturis fraude ꝛ dolo presumitur. c. secundo de renun
cia. libro sexto. Ideo preueniendo ita celeriter appellantem
in impetratione commissionis videtur appellat⁹ in dolo ver
satus scilicet hec fecisse vt supplantare appellantem ne post
ꝙ ad certos iudices ipse appellauit quo casu in eius optiõe
est prosecutio appellationis coram eisdem iudicibus fienda
possit ipse appellans illis iudicibus vti. sed velit ipse appel-
latus iudices eligere sibi gratos ꝛ in hoc appellãtem suppla
tare. Ita Panor. hic in fine colum. ¶ Aduertẽdum tamen
quod hic tex. dum vult ꝙ appellatus nõ potest puenire ap-
pellantem in impetrando non habet locum quando impetra-
retur causam committi in curia. naz tunc statum apostolis da-
tis appellatus non expectato appellante potest ipsum preue-
nire ꝛ impetrare. ita Rota decisio. cv. que incipit item quod. c.
oblate. ꝛ assignant rationẽ ex mente Joan. mona. in rubrica.
de rescriptis. libro sexto. quia in curia commissiones fiunt ex
officio extra curiam fiunt ad instantiam partis que obtine-
bit iudicem petitum nisi in contradictis pars opponat. vt no-
ta. per Panor. in. c. ceterum supra de rescriptis. Si tamen in
continenti post apellationem factam vel parum post etiam in
in curia interpositam paleentaretur rescriptum presumeretur
contra ipsum rescriptum quod esset impetratum ante delatio-
nem appellationis. ꝛ cũ ad appelationem futuram contra. c.
fina. supra de rescriptis. c. ij. supra de appellatio. ita Rota deci
8 sio. ccx. que incipit item si imediate. ¶ † Nota ex tex. ibi pro
cedere oportebit. ꝙ appellans potest vti iudice ab appellato
legitime impetrato: imo cogitur coram illo appellationem
prosequi. ꝛ sic iuncto tex. supra ibi super obseruatione predict
sententie. habetis ꝙ iudex datus super confirmatiõe senten-
tie potest eã infirmare ꝛ de infirmatione cognoscere. faciunt
que habentur in. l. eos. in principio. C. eodem in. l. iiij. in de ac
cusa. ꝛ que videbimus de remedio nullitatis intentato in. c.
9 dilecto. j. eodem. ¶ † Nota ex tex. ibi. ꝙ si agere valebit ꝙ
appellante non prosequente appellationẽ potest appellã-
eam prosequi. ꝛ ex quo tex. sentit maxime, si sentiat sibi immi
nere periculum ꝛ de natura dictiõis maxime est includere ali
um casum magis dubium. l. illud. ꝛ ibi glo. ff. ad legẽ aquil.
c. ad extirpandam. ꝛ ibi glos. supra de filijs pñbitero videtur
sonnere tex. ꝙ etiã si necessitas non vrgeat appellatũ pos-
se appellationem prosequi appellante non prosequente etiã
inuito. nam prosequente appellan. non est dubium ꝙ appel-
latus potest prosequi. c. ex parte. supra de rescriptis sed ele-
gantia tex. nostri consistit in hoc ꝙ etiam eo inuito et nolente
ad ea que. j. dicam. ¶ Nota ex te, ibi superior quoq; ⁊c. qd
ex quo hic specialiter permittitur iudici ad quem procedere
partibus inuitis vel negligentibus in causa appellatiõis sed
licet quando videt ex dilatione imminere periculum, et vno
promisso aliud excluditur. c. qualis. xxv. distinctione. l. cum
pretor. ff. de iud. videtur ergo iste tex. prohibere ꝙ in alijs ca
sibus iudex ad quem non possit inuitis partibus procedere
vel negligentibus. videtur etiaz prohibere simili modo iudi
cendo ꝙ in alijs casibus iudex ad quem non possit terminum
ad appellationem prosequen. abbreuiare. ꝛ rationem dixi so
10 pra. ¶ † Nota ex tex. ibi puta si sententia. ꝙ ex quo exem-
pla non restringunt regulã. capitulo. primo. j. ne cleri. vel mo-
na. ꝛ in tex. dicitur generaliter, ꝙ vbi imminet periculum po
test iudex ad quem procedere in appellatione inuitis parti-
bus vel negligentibus: licet postea exemplificet in confirma
tio de electi tamen habebit locum in collatiõe in matrimonio
carnali

carnali. secundum Joan. and. ꝛ alios ꝛ vbicunq; vertitur simile periculum ꝛ vtilitas publica non autem vtilitas priuata quia illi videntur appellantes renunciare sua negligentia capitulo quo ad consultationem. supra de sententia ꝛ re iudicata.

11 ¶ † Notatur ex. tex. ibi legitime a contrario sensu, quod ita demum secunde litere non facientes mentionem de primis sunt surreptitie si prime sunt legitime ꝛ valide. ꝛ si non sunt legitime secunde valent non habita mentione de primis. glo. est in c. ex tenore. s. de prescriptio. in c. cum nostris. infra de concessione prebenda. c. suggestum. s. de iure patrona. ꝛ ita Panormi. hic.

12 ¶ † Notatur tex. ibi ad confirman. vel infirman. quis sit finis in causa appellationis: quia tendit ad confirmandum vel infirmandum primam sententiam. faciunt que vidimus in c. si duobus. s. eodem. Glo. in ver. prorogari in fine. secundum Jo. an. decretalis ex ratione. nõ bene allegatur ad propositum. quia proprie non est temporis prorogatio. imo post primum annum a iure conceditur secundus absq; alia prorogatione constito de impedimento. tamen glo. posset saluari referendo eam ad tex. nostrum qui loquitur de tempore anni ꝛ ex causa biennij. ꝛ subdicit quod non potest prorogari ꝛ tamen clarum est quod ex causa post biennium tempus prorogatur. d. c. ex ratione. beneficio in integrum restitutionis. ex ibi ergo hoc ver. saluabitur glo. Glossa in verbo appellata in fi. habetis primo ex gl. rationem quare appellatus nõ potest preuenire terminũ legalẽ nimis

13 precurrendo ꝛ bene loquitur. ¶ † Sed punctus stat qualiter dicatur appellatus nimis preuenire appellantem. Jaco. butr. in aut. ei qui. C. de tempo. appel. dicit quotiescunq; ante vltimũ mensem procederet in appellatione appellatus quod tũc dicitur nimiũ preuenire. Jacob. vero de belui. in. §. qui vero. in aut. de his qui ingre. ad appel. dicit quod in primo anno appellatus potest quandocunq; citato tamen appellante prosequi in secundo autem anno debebit expectare vltimũ mensem. alias diceretur preuenire nimium. dicetur vt iura a iuribus cõcordent ita debere distingui. c. cum expediat. de electio. in. vj. na. l. fi. § aliud. C. de tempo. appella. vult quod appellatus potest constituere appellantem in contumacia. ergo ꝛ prosequi causam intelligit ipse scilicet in primo anno. dicta authẽtica ei qui et finalis est textus in c. appellatore secunda questione sexta vult quod reus expectet vsq; ad vltimũ mensem. intelligit ipse scilicet secundi anni. Ista distinctio est sine ratione. vnde Innoc. in capitulo ex ratione supra eodem. dicit ita distinguendum secundum aliquos. aut appellans incohauit prosequi ꝛ tunc ipso inuito vel neglig ẽte possit appellatus vsq; ad finem progredi. ꝛ ita intelligatur dictus. § aliud. ꝛ facit in simili authentica qui semel. ꝛ quod ibi notat. C. quomodo ꝛ quando iudex. capitulo causam. ꝛ ibi notatur. s. de dolo ꝛ contuma. aut vero appellans nunquã cepit prosequi. ꝛ tunc expectet appellatus vsq; ad vltimũ mensem. ita loquitur tex. d. aut. ei qui. ꝛ in d. c. appellatore tamen idem Inno. ibi hanc opi. reprobat. quia appellans licet ceperit appellationẽ prosequi non cogitur inuitus perseuerare. §. qui vero. in aut. de his qui ingredi. ad appella. ergo licet causam appellationis ceperit non poterit appellatus eo inuito prosequi. quia esset per indirectum ipsum cogere ad prosequendum nec obstat authentica qui semel. quia nõ habet locum in causa appellationis que cum sit defensio non ita restringitur sicut simplex actio. c. significauerunt. ꝛ capitulo dilecti supra de excep. ¶ Vnde prima fuit opinio Bar. in dicta authenti. ei qui ita. distinguẽtis. aut appellatus vult prosequi citato appellante ꝛ possit quandocunq; dicto. §. illud. aut vero vult prosequi non citato appellante ꝛ tunc expectet vsq; ad vltimũ mensem. ꝛ ita loquitur authentica ei qui. ꝛ probat opinionẽ saluãdo Panor. hic adducit tex. nostrum qui prohibet appellatum nimis precurrere appellantem in commissione impetranda quasi timeat supplantationem fieri ab appellato ipsi appellanti. sed ista supplantatio non habet locum in prosecutione appellante citato quia pro se quisq; faciet ꝛ iura sua inducet. ergo cessante ratione textus nostri poterit quandocunq; appellatus citato appellante prosequi. ¶ Secũdo mouetur nam appellantis non interest quod appellatus causam prosequatur ꝛ nollit differre. ꝛ si dicatur annus est inductus ad commodum appellantis. ergo ab appellato non poterit sibi tolli incipiendo prosequi. imo fieret sibi magnum preiudiciũ quia forte non ita cito se prepararit ad appellationem. quia respõdet quod per hoc quod citetur ab appellato non tollitur sibi copia habendi dilatorias equas ꝛ se preparandi. imo iudex huiusmodi dilationes dabit. ꝛ ideo concludit appellatum debere audiri ex quo citat appellantem ꝛ vult prosequi. Tertio mouetur per textum nostrum per locum a speciali. nam hic prohibet text. appellatum precurrere appellantem coram delegato. scilicet impetrando commissionem. ergo coram ordinario ad quem ipse appellans appellauit poterit prosequi appellationem nec cõsiderabitur an precurrat vel ne. ¶ Ista opinio Barto. reprobatur ab Ange. ibi nam vult quod in vltimo mense possit appellatus prosequi non citato appellante quod nullibi reperitur cautũ. nec authentica ei qui. hoc dicit. imo est contra textum in capitulo primo de electio. libro sexto. per locum a speciali. nam ibi est speciale vt assignatio termini iuris habeat vim citationis quo ad appellantem ꝛ appellatum in beneficialibus. ergo in contrariũ ius commune. nec argu. Panor. tollunt hoc quod vult gl. nostra quod totum tempus anni est concessum in beneficium appellantis. ergo non debet eo priuari facto. appellati donec non stat de sua negligentia. que constabit solum ex quo superest ita modicum temporis vix vix sufficiat ad causam finiendam. per ea que notat Imo. ꝛ ibi dixit in dicto capitulo ex ratione. ꝛ faciunt notata in simili in. l. si stipulatus sum abste. ff. de verborum obligationi. ¶ Alia fuit opinio Joan. andre quam sequuntur Bald. ꝛ Domi. Ant. hic ꝛ Ange. in dicta autetica. ei videlicet quod hoc sit arbitrarium iudici quãdo pars dicatur nimium preuenire ꝛ iudex hoc arbitrabitur ex qualitate cause

14 et distantia locorum ꝛ viarum. ¶ † Et pro hac opinione adducitur. nam iura solum prohibent ne nimium precurratur ꝛ hoc tex. nec expraimens declarando quantum tempus dicatur nimium. ergo stabimus arbitrio iudicis. c. de causis. supra de officio delegati. l. j. ff. de iure deliberand. ¶ Secundo adducitur textus noster dum vult quod non debet nimis precurrere appellatus in impetrando. certe non potest istud nimis intelligi de vltimo mense. de quo authentica ei qui. quia illud datur ad prosequen. impetratio autem precedit prosecutionem. ergo intelligetur ab alio tempore ex quo de alio actu loquitur ꝛ cum non appareat de quo tempore erit arbitrariũ iudici. dicto capitulo de causis. ¶ Tertio adducitur text. ibi quod si agere noluerit. nam si loqueretur de vltimo mense non daret ita demum facultatem appellato prosequenti si appellans noluerit prosequi. sed indistincte ex quo appellãs negligit vsq; ad vltimum mensem permitteretur appellato appellationem suam prosequi. ex quo ergo conditionaliter dicit quod si noluerit. ergo loquitur de alio tempore quoniam de vltimo mẽse ꝛ cum non exprimat de quo erit arbitrandum. ¶ Quarto adducitur text. noster ibi maxime si senciat supra ex dilatoria. Nam quando ex dilatione imminet grauamen appellato nõ habet expectare appellantem vsq; ad vltimum mensem. quia necessitas nõ habet legem capitulo licet. supra de fer. l. i. ff. de officio consul. ergo non loquitur hic tex. de vltimo mense. ꝛ facit quia de natura dictionis maxime est includere alios casus. in ipsis dub. um. gl. in. d. c. ad extirpãdas in c. per venerabilẽ. infra qui filij sint legitimi. ergo videt includere ille textus quod nõ solũ in casu necessitatis licitum est appellare ꝛ negligente appellante prosequi appellationem etiam ante vltimum mẽsem quia casus necessitatis non expectat vltimum mensem. sed etiam omni alio casu dummodo nimium non precurrat ꝛ hoc nimium est arbitrarium iudici. ¶ Alia fuit opinio Innocen. in capitulo sepe. ad finem. ꝛ ibi Inno. ꝛ Domi. Anto. ꝛ in capitulo ex ratione. supra eodem. ibi etiã Joan. and. Inno. ꝛ Domi. Anto. dicentium quod appellatus de necessitate habet expectare vltimũ mensem biennij. ne dicatur nimiũ preuenire. per tex. in dicta authentica. ei. ꝛ in capitulo appellatore. secunda questione sexta ꝛ ibi volunt idem archidia. ꝛ licet loquatur tantum de vltimo mense biennij. tamẽ idem dicitur in vltimo mense primi anni quãdo non subest causa vt detur biennium quia eadem est ratio in primo anno non dato secundo que est in secundo. ¶ Et pro hac opinio. adducitur beneficium alicui concessum non debet auferri. regula indultum. de regulis iuris libro sexto. sed tempus anni conceditur appellanti ob gratiam suam vt vult hic glo. ergo non debebit facto appellati ei auferri. ¶ Secundo adducitur appellatio suspendit officium iudicis ꝛ aduersarij donec pẽdet capitulo super eo. el. primo. supra eodem. ꝛ capitulo significante. s. eodẽ. l. sine pars. C. de dilatio. ergo ea pendente non poterit appellatus causam mouere contra appellantem. sed habebit necesse appellantem expectare. ꝛ vbi de negligentia conuinctus erit appellans, tunc ex permissione iuris poterit postea ipse appellationem prosequi scilicet in vltimo mense. ¶ Tertio adducitur in causa appellationis non deductum deducam non probatum probabo. capitulo cum ioannes. supra de fide instrumentorum. l. per hanc. C. de tempore. appellatio. cum ergo appellans possit noua fundamenta deducere in causa appellationis ergo facto appellati non debebit angustari vt prosequatur forte enim nondum preparauit iura que habet producere, ꝛ ideo appellatus debebit expectare vsq; ad vltimum

mum mensem. nec sibi in hoc preiudicatur quia cum ipse solum tendat vt sententia confirmetur satis temporis habet cum habeat ad prosequendam appellationem mensem. ¶ Ultima fuit opinio Panormi. que tamen primitus fuit Imol. varietates concordantis federe distinctio. ¶ Aut loquimur quando dicatur appellatus n mium preuenire appellantem respectu impetrationis tantum. et tunc quo ad istum actum impetrandum procedat opinio Joannis and. et sequacium hic quod tempus sit arbitrarium per fundamenta supra deducta et bene applaudet litere recte ponderanti. que loquitur expresse de impetratione vt patet ibi vt impetrantem in commissione impetranda supplantet. Aut loquimur respectu prosecutionis appellationis quando possit appellatus incipere prosequi appellationem. et tunc procedet opinio Innocen. in dicto capitulo sepe. et sequacium vt habeat expectare vltimum mensem secundi anni. et casu quo non detur secundus quod tunc expectet vltimum mensem primi anni. et bene consonant iura supra allegata. d. authentica et qui. et. d. c. appellatione. et faciunt supra adducta pro illa opinione et sic tanquam media opinio esset tenenda. l. adeo. §. cum ergo. ver. est autem media. ff. de

15 acquiren. re. do. ¶ † Secundum quid impetratione facta per appellatum preueniendo terminum etiam si de eo habeatur mentio quo caso litere valent nec sunt surreptitie vt voluit hic Imo. et dixi in textu. poterit appellatus cogere appellantem ad prosequendum. et text. noster videtur velle quod sic. ita quod si appellans cessatiue tamen scilicet appellante volente prosequi coram impetrato iudice poterit appellatus ipse prosequi. Spec. tamen eo titulo. §. nunc breuiter. ver. sed pone. tenet contrarium. et facit vltimum membrum distinctionis Imo. proxime relate nam appellatus in prosequendo non potest preuenire appellantem. sed habet expectare vltimum mensem. voluit tamen Spec. quod offerendo libellum super confirmatione sue sententie audiretur appellatus. et ita pertransit Panor. in. c. personas. supra eod. et videntur sentire domini de Rota in decisione sua. viij. que incipit. item si appelletur ad finem. ¶ Istud non potest mihi cadere in mentem arguendo a sufficienti partium enumeratione quod argumentum procedit in iure nostro. l. ex maleficijs. §. heres. ff. de actioni. et obliga. aut enim appellatus offert libellum super confirmatione sententie appellante prosequente. et tunc libellus non procedet. quia superfluis libellis iura non vtuntur. l. finali. C. quando prouoca. dixi in. c. si duobus supra eodem facit in argu. text. in capitulo. ij. §. de probatio. sed prosequente appellante appellatus obtinebit confirmationem sententie si eam merebitur ex eadem prosecutione text. est in. d. l. finali ergo non poterit ipse per libellum hoc petere. quia hic esset superfluus. imo expresse determinat contrarium Innocen. in. c. cum contingat. supra de offi. dellega. faciunt notata per Bartolum in. l. si ambo. et in. l. in tribus. ff. de iudi. vbi voluit Innocen. quod si appellans porrigat libellum super infirmatione sententie appellatus velit porrigere super confirmatione non admittatur iste libellus appellati, patet vbicunque sententia lata in vno iudicio vel per intentationem vnius remedij parit exceptionem rei iudicate in alio remedio non datur concursus horum remediorum. l. fundi. et lege fundum. ff. de exceptione et ibi Bartolus notat Barto. in. l. edita. C. de eden. et Panormita. et. d. Anto. in. c. ij. §. de libel. oblat. sed sententia super infirmanda prima sententia in causa appellationis preiudicaret appellato petenti confirmationem. et pareret exceptionem rei iudicate, ergo appellante instante non admittetur libellus appellati. et facit etiam alia regula. quia vbi executio facta in vno remedio parit exceptionem contra aliud. illa remedia non concurrunt. l. j. §. finali. ff. si famil. fur. fecisse dica. notatur in locis preallegat. ergo ille libellus appellati non admittetur appellante primitus prosequente. et faciunt notata in l. ampliorem. et in. l. eos. in principio. C. eod. et notatur in. d. c. si duobus et supra in rubrica in effectibus appellationis. aut volumus intelligere quod appellatus porrigat libellum super confirmatione appellante non prosequente et tunc ante vltimum mensem non videtur quod procedat iste libellus. nec audiatur appellatus. per ea que voluit in opinione supra relata per Innocen. in. c. sepe. supra eodem cum sequacibus. Et que voluerunt in distinctione sua Panormi. et Imo. a. nam appellatus non potest prosequi appellationem ante vltimum mensem. et sic dictum Panormita. non procedit: hoc in termino iuris. in In termino autem hominis. dicite secundum Imol. quod nec appellans nec appellatus potest preuenire ipsum terminum. quia per assignationem termini videntur partes inuicem ad eum terminum citate. c. sepe. supra eodem. ergo ante terminum nec ab appellante nec ab appellato poterit fieri aliquid. alias factum non valeret tanquam gestum ante terminum. per ea que habemus in. l. aut qui aliter. et in l. fina. ff. quod vi aut clam. in. c. consuluit. supra de officio delega. et in. c. exposuit. supra de dila. facta tamen mentione de termino valeret impetratio vt hoc textu. imo in curia posset pars impetrare causam committi non facta mentione de termino hominis. Ita domi. Anto. et Imol. hic et voluit Rota decisio. sua ciij. que incipit. item quod. c. oblate. et Jo. mona. in rubrica de rescrip. lib. vi. et est ratio. nam in curia commissiones non fiunt ad instantiam partis sed ex officio superiorum committitur causa vni ex auditoribus. ergo sicut in factis motu proprio surreptio non vitiat. c. si motu. de prebend. lib. vi. ita in his que facit Papa ex officio non est quod imputetur surreptio parti. nec tamen si pars in hoc impetrati. ne aliquid faciat dicitur supplantasse aduersarium et ideo impetra

16 tio in curia cum fiat officio iudicis valebit. ¶ † In glosa finali in fin. habetis ex glos. quod littere impetrate pendente appellatione: et procedit siue si appellatio partis aduerse vult glos. ex iuribus in ea allegatis siue sit appellatio propria. et ita voluit Innocen. in. capitulo dilecti. supra de maiori. et obedientia. in capitulo. ex literis. supra de officio delegati. et etiam hic Imol. siue appellatio fuerit interposita ad papam siue ad alium. capitulo concertationi. et ibi Archidia. eodem. titu.

17 libro vi. ¶ † Ista regula fallit primo quando partis aduerse nihil interest quod fuerit expressum de appellatione, vel ideo quia omnino clarum erat quod ius non habeat puta ego possideo vnum beneficium. tu impetras a papa illud beneficium nulliter. puta quia non es capax. et facuisti defectum a processu executoris contra me in fauorem tuum ego appello ecce quod cum nullum ius habeas tua non interest impetro postea a papa mihi prouideri denuo de illo beneficio non expresso de appellatione, non erit tamen impetratio surreptitia: quia si expressissem pape quod nullum ius haberes et propterea appellaui ab executoribus dedisset omnino easdem literas quas impetraui, ergo. argumentum. capitu. postulasti. supra de rescrip dicemus non esse surreptitiam impetrationem. ita Rota decisio. ccc. que incipit. item si reus ¶ Secunda sit limitatio quando expressio appellationis nihil esset impeditura: quia per impetrationem quam facio non preiudicatur. quia tunc vbique per impetrationem meam non preiudicatur appellationi non redditur rescriptum surreptitium etiam si non faciat mentionem de illa. puta impetraui vt in curia committeretur alicui auditori omnis causa quam contra te habeo vel habere spero ex tali vel tali causa cum potestate citandi in curia et in partibus non quod coram tali auditore potero appellationem prosequi quam interposueram contra te: et concluditur quod sic valebit commissio illa: licet non expresserim de appellatione, quia ex quo causa appellationis veniebat tractanda in curia nullum fit preiudicium appellationi. ideo si de ea taceatur non viciatur commissio. illa est decisio. dominorum de Rota decisio. sua. cccxl. que incipit. item si reus. ¶ Tertia sit limitatio vbicunque appellatio nulla fuisset tunc si de ea taceatur non viciatur rescriptum ita Bald. in. l. j. C. si contra ius. et facit text. noster ibi ligitime vt dixi in penul. notabili. ¶ Quarta sit limitatio quando appellatio esset deserta vel alio modo finita nam tunc non debet fieri mentio de ipsa. ita Bal. in. d. l. j. C. si contra ius.

Summaria.

1 Appellatio licet suspendat pronunciatum et causam in pristinum reponat statum non vsque adeo tamen rescindit nec suspendit vt si lis sit contestata in prima instantia, non duret eius effectus.
2 Effectus litis contestate in principali facte durat in causa appellationis.
3 Contumace appellato quando ad sententiam possit procedi.
4 Ablatiui absoluti natura est importare conditionem.
5 Partibus presentibus non potest in causa appellationis ad diffinitiuam lite non contestata procedere.
6 Lite non contestata vtrum possit procedi in causa appellationis, et an necessario libellus requiratur. nu. 6.
7 Litis contestatio an requiratur in causa appellationis numero. 8.

PEr tuas. ¶ Etiam altera parte absente per contumaciam iudex appellationis potest principale negotium diffinire. dummodo lis contestata fuerit. hoc dicit. ¶ Diuiditur

¶ Dividitur in duas. In prima narratio. in secunda que
1 est ibi nos igitur decisio. ¶ † Nota ex textu ibi quod si lis.
quod licet dicatur quod appellatio suspendit pronunciatum
c. pastoralis. §. preterea. supra de officio delegati. c. venientes.
supra de iureiurado. et reponat causam in pristinum statum. l.
furti. in principio. ff. de his qui nota. infa. tamen non usque adeo
rescindit nec suspendit ut si lis sit contestata in prima instan-
tia non duret effectus eius litis contestate in causa appella-
2 tionis. ¶ † Et ideo ex hoc textu habetis quod appella-
tio reponit causam in pristinum statum scilicet usque ad tempus
litis contestate exclusive. hinc est quod omnes effectus litis
contesta. in principali facte durabunt in causa appellationis. et
ideo exceptio furi ceptionis non opposita in principali lite con-
testa. non poterit a modo etiam opponi in causa appellatio-
nis in glossa est et ibi Panormitanus in c. ad audientiam. el. ii.
supra de rescrip. et generaliter in causa appellationis lite conte-
stata in principali et in prima instantia non poterit opponi ex-
ceptio aliqua dilatoria tex. est quem commendant ibi leg. in l. ita
demum. C. de procu. intelligite verum nisi supervenerit penden-
te appel. ista dilatoria qui sicut dilatoria de novo superveniens
post litem contesta. potest de novo opponi. l. ii. C. de consor.
eiusdem litis. c. ex insinuante. extra. de officio delega. ita etiam super-
veniens pendente appellatione lite contestata in prima instan-
tia ita Panor. in d. c. ad audientiam. et Bal. in d. l. ita demum.
nisi post supervenientiam illius exceptionis aliquid egisset
coram iudice. quia tunc sicut in prima instantia per istum actum
videtur renunciare dilatoriis et tacite consentire ut procedere-
tur. l. nulla. et ibi Bartolus. C. de procuratori. glossa in capi-
tulo primo in verbo absentia de elec. lib. vi. domi. Anto. in c. cum
M. Ferracien. in ii. char. circa principium glossarum. supra
de constitu. ita etiam in causa appellationis. et eodem modo pos-
sumus dicere ibi de exceptionibus dilatoriis que pervenerunt
ad notitiam post lit. contestatio. in prima instantia pendente
3 postea ap. iuxta c. pastoralis. extra. de excep. ¶ † Not. ex textu
ibi coram primis iudicibus quod licet in facti narratione Papa exem-
plificet post conclusum in causa tamen cum exempla non restrin-
gant regulam. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de lega. ii. c. i. §. ne
cle. vel mo. non solum habet locum text. noster ut appellato
contumace possit procedi ad sententiam quando appellatur
post publicatas attestationes. sed etiam quandocunque ap-
pelletur lit. contesta. in prima instantia. ita hic Panormita-
4 ¶ † No. ex tex. ibi legitime contestata. secundum Bald. et alios quod
ex quo de natura ablativi absoluti est importare conditionem
l. a testatore. ff. de condi. et demon. quod ita demum appellato absen-
te per contumaciam iudex poterit negotium diffinire si lis fue-
rit contestata in prima instantia et non aliter, et sic per istum
textum limitatur l. fina. §. illud. C. de temp. ap. ubi voluit textus
quod parte contumace possit iudex ad diffinitivam in causa ap-
5 pellationis procedere. ¶ † No. ex text. ibi per contumaciam
absentante. a contrario sensu secundum Panor. quod partibus presen-
tibus non potest in causa appellationis ad diffinitivam lite
non contestata procedere. et voluit glo. in c. Raynaldus. in ver.
contestata. i. de testa. et facit quod voluit glo. in c. p. venerabi-
lem. in ver. non servatis. i. qui fil. sint legi. et ibi dicit quod licet in
matrimonialibus beneficialibus et similibus possit procedi in
contumaciam lite non contesta. c. quoniam frequenter. §. primo
supra ut lite non contestata. illud intelligit verum altera par-
te absente sed utraque parte presente debet lis contestari alias
non valet sententia. quod tamen dictum hodie per cle. sepe.
de verb. sig. iuncta cle. dispendiosam. de iudi. non haberet lo-
cum. tamen ratio illius glo. non est sublata. Glossa in versi. li
quebit. in fine. Primo habemus ex glos. qualiter contra con-
tumacem debeat procedi. de quo dicite ut in c. put. extra. de dolo
et contu. et in c. quoniam frequenter. §. an alias. extra. ut lite non con-
testa. Tamen quatenus attinet ad materiam appellationis
dic aut appellatur ab interlocutoria et iudex habet cognosce-
re de iniquitate vel iniustitia sententie. c. ante posita. §. sane. i.
eo. et isto casu frustra querimus an contumace parte possit de-
veniri ad missionem in pos. quia non potest iudex procedere
in principali nisi iusta pronunciata appellatione. c. ut debitus.
in fine infra eodem ideo in re petita vel etiam super principa-
li in personali non potest facere missionem quia de eo nondum
agitur pronunciato autem super appellatione quod iusta sit pro-
cedet iudex ad quem super principali et isto casu bene habe-
bit remedia que haberet in negotio principali. d. §. in alias.
et §. si. d. c. put. et d. c. causam. extra. de dolo et contumacia. Aut ap-
pellatur a diffinitiva et tunc circa missionem in possessionem.
6 dicite ut in d. c. proxi. ¶ † Sed alia est questio que elicitur
ex gl. et tex. nostro. numquid lite non conte. possit procedi in cau-
sa appellationis. sed quia ex fundamento dependet edificium. c.
cum Paulus. i. q. i. et queritur an sive pictura superadditur post
ea edificio. c. ad dissolvendum. i. de despon. impube. l. eius qui
in provincia. ff. si cer. peta. et libellus est fundamentum lit. con-
testa. et iudicii. c. unico. extra. de lit. contest. iuncto. c. i. supra de
lib. obla. et lite contestata exoneratur iudicium probationibus
et iustificatur. ideo de tribus hic querendum est. ¶ Primo
8 an in causa [a] appellationis requiratur libellus. secundo an re-
quiratur lit. contest. tertio cui incumbat onus probandi. Cir-
ca primum dicite secundum Spec. in quarta parte. §. nunc dis- a
cendum. ver. sed numquid aut loquimur in appellatione extra-
iudiciali, et tunc ex quo habet vim provocationis ad causam. c.
cum sit romana. extra. eo. ideo cum aliud fundamentum non pro-
cedat iudiciale requirit libellus. Aut loquimur in appel. iudiciali
et tunc ab interlocutoria aut a diffinitiva. si ab interlocutoria et
tunc quasi ab incidenti vel emergenti interposita fuerit sicut sup
incidenti vel emergenti non est lis contestanda sed sup principali.
nec requiritur libellus quia sufficit eum porrectum in princi-
pali. c. prudentiam. §. sexta. et ibi habetur extra. de offi. deleg. et etiam
notatur in c. i. supra de ordi. cogni. et hanc opinionem tenet Bald.
in additionibus in ii. libro eodem titu. in verbo iudicium. et
Imol. hic dixit in practica esse servandum. et sentit Panormi-
tanus Jo. and. tamen in addi. ad Specu. eo. titu. versi. sed numquid
et in c. Raynaldus. i. de testa. tenet contrarium. quia ex quo su-
per interlocutoria nullus libellus super principali emanavit
et sententia in causa appellationis habet in aliquo speciem
diffinitive quia circa illud incidens sive emergens diffinien-
dum versatur. l. si quis iusiurand. et l. generaliter. §. primo in
argumen. C. de reb. cred. et iureiur. ideo requiratur libellus sed
eius opinio de directo est contra notata in d. §. sexta et tenet
contrarium hic Baldus quia licet finiat incidens vel emer-
gens non tamen est diffinitiva. et faciunt not. in cle. i. de senten.
et re iudi. et in clemen. i. de sequestra. pos. et fruc. et in l. dicetur.
ff. de arbi. Aut loquimur in appellatione a diffinitiva. et tunc
secundum Spec. et Bar. ubi prime. aut sumus in causis in quibus in
principali non requiritur libellus puta in matrimonialibus et simi-
libus in d. cle. dispendiosam. et tunc ex quo appellatio non im-
mutat naturam cause principalis. text. est et ibi Angelus in l.
prima. ff. an per alium cause appellationis. Imol. in l. pri-
ma. §. libelli. in antepenulti. colum. ff. eod. Bald. in d. additio.
ideo causa appellationis restabit et ipsa summaria et sine ordi-
ne libelli. aut loquimur quando appellatur a diffinitiva in cau-
sis requirentibus ordi. iudi. et libellum in principali et tunc re-
quiratur libellus. quia ubi requiritur litis contestatio et libel-
lus qui est fundamentum. sed in causa appellationis regu-
lariter nisi exceptis casibus requirit lit. contesta. ut infra vide-
bimus. ergo et libellus et videntur velle domini de Rota in
decisione sua. viii. que incipit. item fuit dubitatum. et in deci-
sione. cccclxv. que incipit. item quod auditor. Contrarium te-
nuit Innocen. in c. cum contingat. extra. de officio delegati. in fi.
glo. magne. Jo. and. in d. c. Raynaldus. et in d. addi. d. Anto.
hic. Bar. et Ang. in d. l. i. §. libelli. et Bal. in l. si quis libellos.
et in l. ampliorem. C. eo. movetur quia ex quo in principali et
in prima instantia libellus est porrectus non videtur necessa-
rius in causa appellationis non enim appellatio restituit cau-
sam ut ex retro nisi usque ad lit. conte. exclusive ut dixi in tex-
tualibus. ergo effectus libelli durabit. et ideo dicunt quod in
omni causa bene requiratur talis qualis petitio quia petitur et
dabitur. clemen. sepe. de verbo. significa. et ibi notatur. ideo ne-
cessarium appellanti sit porrigere appellationem suam coram
iudice ad quem et per eam petere ut super ea procedatur et hoc
erit loco libelli. Imol. in d. §. libelli videtur sedere distinctio-
nis varietates concordare. et refert hic dominus Philip. aut
appellatio producitur utraque parte presente et prosecutio fit. et
tunc sicut requiritur lit. conte. ut dixi in textu ita etiam requi-
ratur libellus et procedat opin. Spec. aut fit prosequutio ap-
pellationis altera parte absente. et tunc sicut non requiritur
lit. contesta. ut hoc tex. ita nec libellus. et procedat opin. Inno-
cen. et Barto. et aliorum et hoc circa primum articulum Ang.
in l. eos. §. fina. aut in C. eo. dicit quod licet non requiratur li-
bellus tamen ad cautelam servatur contrarium poni Imol.
in l. si quis filio exheredato. §. si autem omnes. ff. de iniusto
7 rupto irritoque testamen. ¶ † Circa secundum an requiratur
litis contestatio et tunc dicite ex mente Panormita. dominus
Anto. et Imol. hic aut loquimur in appellatione extraiudi-
ciali et cum sit ad causam provocatio. d. c. cum sit romana. sicut
in causis regulariter requiritur litis contestatio. ita et hic. c. i. extra.
de lit. contestatio. aut loquimur in appellatione iudiciali et
tunc aut loquimur in appellatione ab interlocutoria et isto ca-
su tenet Joan. andre. in addi. et in d. c. Raynaldus quod requira-
tur lit. contest. quia litis contesta. est fundamentum ipsius iu-

a ¶ Primo an in causa ap. Adde pro ampliori declaratione ultra allega. hic Phili. cor. in consil. ccxli. inci. in causa. in litera C. in iiii. volumi. fol. cxcviii. ubi declarat qualis debeat esse forma libelli in causa appellationis.

dicti et instantie. d. c. vnico sed causa appellationis est noua instantia quod patet quia de nouo iuratur de calumnia. c. ij. de iura. calum. lib. vj. ideo in ea requiretur lit. côtesta. domi. Anto. Panor. et communiter scrib. hic. et etiam in. d. c. raynaldus. teneat contrarium quia appellatio ab interlocutoria est causa vnius articuli. sed super articulo non est lis contestanda dicto. §. sexta. ergo nec super appellatione cum non immutet naturam cause principalis. d. l. j. §. primo. ff. an per alium. cum aliis ibi allegatis. facit. c. interposita. §. sane. l. eo. qd procedit altera parte absente. presente autem parte vtraque glos. in d. §. sane. et ibi Inno videtur tenere quod requiratur litis contesta. et facit iste tex. a contrario. ibi se contumaciter absente. d. Anto. ibi et Pan. in. d. c. raynal. in. x. col. quod Rota in. d. decis. cccclxv. que incipit. item quod auditor tenet qd nec illo casu requiratur lit. conte. quia negari non potest quin iste sit articulus incidens. Aut loquimur in appellatione a diffinitiua et tunc aut in causis in quibus proceditur sine strepitu et figura iudicij et non requiritur lit. conte. d. cle. sepe. iuncta. d. l. j. §. i. aut in causis plenariis. et tunc aut erat lis contestata in principali et proceditur in appellatione absente. et illo casu non requiritur lit. contesta. sed procedi poterit sine noua litis contestatione. vt hoc textu nostro. aut lis non erat contestata in principali. et tunc requiritur lit. contesta. etiam appellato absente dicta. l. fina. § illud. que ita debet suppleri per tex. nostrum hic vt dixi in tertia. aut lis nô erat conte. et appellans erat absens. et tunc potest procedi contra eum iuxta ea que habentur in. c. câm. et de dolo et contu. in aut. qui semel. C. quo et qn iud. et est glos. hic et ita pot saluari. d. §. illud. aut lis non erat conte. et vtraque pars erat presens, et tunc dz contestari. ita Bar, d. §. illud. et Bal. hic et alij. et gl. in ver. contesta. et ibi doc. in, d, c. ray. et Bal. in. l. j. C. ne li. in vna eademque cau. tertio pro. et facit text. in. d. c. raynu. et tex. a côtrario in. d. §. sane. et voluit Spec. in. d. ver. sed nunqd. et in ti. de pla. sen. §. iusta. ver. ij. qd si etiâ appellans. et Hostiê, in sum. ti. §. quid sit effectus. et Rota vbi no. prosequitur hunc articulû in. d, decis. vij. que incipit. itê fuit. et in. d. deci. ccclxv. aut lis erat côte. et vtraque pars erat pns. et illo casu requiritur noua lit. conte. ita gl. in. d. c. raynaldus. in vbo contestata. et ibi Pan. in. d. col. ita Rota. d. decis. vij. et faciunt not. p. glo. in. d. c. ij. de iur. cal. li. vj. tn ex tacito consensu partium posset lit. côtesta. omitti hoc casu. ita Bal. in, d. l. j. C. ne. lice. tertio prouo. aut lis non erat conte. et vtraque pars erit absens. et isto casu iudex non potest procedere nisi verteretur fauor publicus vel periculum animarû. c. pri. ♃cedêti. ex quo neutra partium principalium est presens. ita Inno. in. c. j. de elec. li. vj. et. d. Phil.

¶ Circa tertium quis debeat pbare. dicite fm Barto. in. l. bi qui ad ciuilia. C. eod. et Panor. hic quod aut vnus tm psequitur appellationê. et tunc siue sit rite appellatum siue nô rite debebit ipse pbare qui hoc intendit et psequitur. aut vtraque pars prosequitur et tunc aut tractatur de actis pbandis: quia dicitur lit. contest. nô interuenisse vel alia non fuisse acta. et illo casu que dicit pbare dz. pbabitur per ostêsionez actorum. c. quoniaz. et. de pba. aut tractat de approbâdo aliqd circa merita negotij. et tunc ille qui habebat pbare in principali habeat etiam pbare in negotio appellationis quia appellatio nô mutat naturâ negotij principalis nec etiaz quo ad onus pbandi. d. l. bi qui. In causa autem nullitatis an requiratur lit. côtes. dicam in. c. dilecto. et Ponit hic Pan. et de lit. conte. in causa appellationis. dixi et in rubrica. vbi ponit. Bal.

Summaria.

1 Ut dictio, de sui natura modum importat.
2 Judicibus honor debetur.
3 Judex et superior debent consulere laboribus et expensis partium.
4 Citatus a iudice non suo et ab eo grauatus, appellare non debet.
5 In appellatione ab interlocutoria debet rationabilis causa exprimi quare appellat, etiam si sit sententia excommunicationis.
6 Ordinarij. inferioris a potestate quis nô eximitur per destinationem.
7 Ordinarij siue delegati iurisdictionem propter literas impetratas declinandi modus.
8 Appellatio debet interponi coram iudice a quo.
9 Judicis a quo copia haberi si non possit, an sufficiat appellationem interponi coram iudice ad quem.
10 Judex ad quem licet per appellationem vlterius non efficiatur iudex, potest tamen in expensis condemnare.
11 Appellans friuole in condemnatione expensarum punitur.
12 Negotium principale ad iudicem ad quem deuoluitur appellatione legitima pronunciata.
13 Cause maiores ad papam solum spectât: et que dicantur maiores, et que reseruate.
14 Judices ordinarij in dignitate esse dicuntur.
15 Prescriptio per citationem factam coram iudice incompetenti interrumpitur.
16 Prescriptio per actum iudicialem qualiter interrumpatur.
17 Exceptio ad eundem effectum tendit, ad quem tenderet si proponeretur actio.
18 Effectus qui sequitur ex destinatione nunctij facti ad curiam, quando sublatus dicatur.
19 Delegatus potest preuenire ordinarium, ex quo representat papam
20 Presentationis et citationis tempus in delegato attendendum.
21 Rescriptum antequam presentetur, dicitur proprium ipsius impetrantis.
22 Presentatio sola literarum non inducit preuentionem iurisdictionis in delegato, sed requiritur citatio.
23 Appellationi iuste aut friuole deferens punitur.
24 Judex in dubio appellationi deferre debet.
25 Suspicionis causa iusta que dicatur.
26 Aduersarium in iudicê recusare non possum propter inimicitias vel aliam suspicione mea culpa natas.
27 Appellans et succumbens in expensis condemnatur.
28 Litigantis temere pena est condemnatio in expensis
29 Delegatus ad causam appellationis an possit cognoscere de negocio principali sicut potest ordinarius.
30 Appellari non debet nisi iusta et rationabili causa expressa. et numero. 31.
32 Cause expressio in appellatione a diffinitiua non requiritur.
33 Appellandum est eodem modo ab interlocutoria expressa sicut tacita.
34 Decem dierum tempus ad appellandum assignatum, quâdo currere incipiat.
35 Exclusus ab appellando per lapsum decê dierum a principio, non est exclusus a medio vel a fine a quibus nondum sunt lapsi decem dies.
36 Cause expressio non requiritur, vbi appellatur a grauamine extraiudiciali.
37 Appellare a grauamine pure inferendo non est licitum: conditionaliter sic.
38 Proponens plures causas propter quas est appellatum, vtrum quid arctabitur ad veritatem omnium probandam.
39 Appellatio intra decem dies potest emendari.
40 Appellationis expressio qualis esse debeat.
41 Appellationis causa quando nominatim exprimenda.
42 Non grauatus non appellat a futuro grauamine.
43 Appellatio an debeat fieri in scriptis in omni appellatione et an illa scriptura debeat esse publica vel priuata, nu. 44.
45 Apostoli libelli sunt dimissorij. per quos iudex a quo informat partem quid intendat facere
46 Apostolorum triplex species.
47 Agere non valenti nullum currit tempus.
48 Processus agitatus per iudicem a quo pendente tempore ad dandum apostolos an valeat.
49 Apostoli quos operentur effectus.
50 Statutum abbreuians tempus appellandi non valet.
51 Appellatio debet iustificari ex his actis, ex quibus primus processus est gestus.
52 Appellari potest ab interlocutoria varijs ex causis.

VT debitus. Pro euidêtia pmitto quod triplex est genus sniaru. quedaz snia vocat diffinitiua eo quod negotiû pricipale diffinit. l. dicere. ff. de arbi. cle. j. et ibi gl. de sen. et re iudi. cle iu. j. in ver. diffinitiua. de sequest. pos. et fruc. alia est interlocutoria que fert sup aliquo incidêti vel emergêti inter pricipiû et finê cause. glo. in. d. cle. j. in ver. diffinitiua. in. l. generaliter. in prin. C. de reb. cre. et iure. quoddâ est genus sentêtiarum que mixte vocant. quia et diffinitiua participant cum finem iudicio imponunt nec expectant aliam diffinitiuâ post se et de interlocuto zia partem capiunt: quia non imponunt finê negotio principali. sed tm illi iudicio puta quando pnûciat quê non esse audiendum vel non esse iudicem. vel similiter. ita bar. in. d. dicere et in. l. quod iussit. ff. de re iudi. panor. d. An. et Inno. in. c. pror. seq. ancha. consil. cccclij. incipi. de virib' predicte iuie et. d. anto. côsili. vj. posui in. c. peruenit. post Jo. Aton.

asto. ⁊ alios ꝫ. eod. ¶ Secundo premitto q in appellatione quatuor persone discretionem ⁊ cognitionem suaꝫ adhibent secundum Panor. hic primo appellās debet enim discutere ne temere appellet. alias punitetur in expensis. vt hic in fi. et faciunt que vidimus in. c. reprehensibilis. ⁊ c. sepe. ꝫ. eod. Secūda est persona appellationis debet enim discutere an iuste sit appellatum. ⁊ ita debeat deferre appellationi vel non deferre. d. c. sepe. Et etiam vt si appellationem iustam cognoscat se preparet ad respondendum super principali quod venit corā iudice ad quem discutiendū vt hoc text. in. fin. ⁊ etiam si placuerit vt succingat processum petendo a iudice ad quem vt procedat super principali omisso articulo appellationis ex quo scit iustam. c. i. eo. titu. libro. vi. ⁊ ibi notatur ⁊ dicam. j. in materia. Tertia est persona iudex a quo: hꝫ enim examinare an sit iusta appellatio vel ne intra se qꝫ nō deferēdo appellationi iuste punit vt vidim⁹. i. c. de priore. ꝫ. eo. Deferēdo autē iniuste etiam peccat glo. est in c. cum appellationibus. circa princip. eod. titu. lib. vi. que dicit q vsq adeo reatū cōmittit deferēs appellationi friuole q ex quo reatus oēm dignitatē excludit. l. i. C. vbi sena. vel clar. propterea talis iudex a quo amittit iurisdictionem. Quarta est persona iudex ad quem hic cognoscit primo an admittenda sit appellatio vel ne tanquam ex probabili causa interposita qñ ab interlocutoria appellatur. c. romana. §. quod si obiiciatur. eo. tit. lib. vi. habetur in. c. dilectus el. ij. ꝫ. de rescrip. admissa demum appellatione cognoscit de veritate cause appellationis. ⁊ iustificat appellationem quo facto pronunciat vel tenere appellationem vel nō tenere. quod ex veritate grauaminis apparet. ⁊ ita si bene appellatum pronunciauerit procedet in principali si male appellatum remittit causam ad iudicem a quo vt hoc text. in fin. ¶ Tertio premitto quod destinatio nunciū ad curiam antiquitus operabatur suspensionem iurisdictionis inferioris iudicis. ita vt non posset procedere nisi nuncio reuerso vt hoc text. nostro ibi non obstante. nā clausula nō obstāte in rescriptis nō apponitur ad remouēdum id quod nullo pacto impediebat. c. cū aliquibus. ⁊ ibi no. de rescrip. lib. vi. ⁊. mandatū et ibi Jo. an. d. d. Ant. ꝫ. de rescrip. ergo ex quo Papa hic dicit non obstante destinatione nuncij sequitur q antiquitus talis destinatio obstabat ⁊ iurisdictionem suspendebat ⁊ hodie iste effectus est sublatus pe. tex. nostrum circa prin. ¶ Operabatur secūdo destinatio nuncij appellationem q qñ sit vidimus in. c. dilecti. ⁊ aliquid in. c. meminimus. ꝫ. e. ⁊ hic effectus hodie durat qꝫ qꝫ nō mutat quare stare phibetur. l. papini⁹ in fi. C. eo. ideo cū tex. noster dicat solū de destinatione nuncij nec aperiat de destinatione nūcij q sapit appellationem remanebit effectus illius destinationis vt videbimus in glos. in verbo si dicat. ¶ Tertius datur effectus qꝫ per destinationem nūcij videt subijcere qs se ꝓtectioni aplice. ita vt nō possit in partibus ꝯtr. eū ꝓcedi. Sed hic effectus nō est ita generaliter intelligendus sm Inno. hic. qꝫ nisi fiat in via appellationis destinatio nū cij nō eximit ipm destinantem. d. c. dilecti bene verū est q ipm nuncium destinatū omni casu eximet ⁊ videt subijcere ꝓtectioni apostolice eū sed nō mittentem. c. vnico. j. de pere. qꝫ intelligit hic verū Panor. quo ad ea que sunt grauis preiudicij. puta missionē in possessionem ex scdo decreto ⁊ maiora. sed quo ad leuiora puta missionē in possessionem ex primo decreto nō fit exemptio a iurisdictione inferioris iste nūcius nec alius itinerans ad papā ꝓpterq in causa appellationis. Mouet ꝑ tex. in. l. ignorare. C. de restitu. mili. vbi ꝯtra absentē causa reipublice fit missio ex primo decreto. ergo multo magis ꝯtra absentē ob ꝓuatā causaꝫ. ⁊ iste terti⁹ effectus nō est sublatus per tex. nostrū. qꝫ de eo nō loquitur. ¶ Quarto premitto q ꝑ hūc tex. videt tolli omnes effectus clausule appel. re. de quo dixi in. c. pastoralis. in princi. ꝫ. eod. ¶ Quinto premitto q corā iudice ordinario facta ꝓuētione litere impetrate sup ea causa nō valēt nisi facta mentione de processu nulla autē facta ꝓuētione valēt litere. c. inter monasterium. ꝫ. ti. j. ⁊ videntur tales litere a die presentationis ligare manus ordinarij si surreptitie nō fuerint dixi in. c. vt nostrū. ꝫ. eo. voluit Inno. in. c. cum. M. Ferrarien. ꝫ. de constitu. circa fi. In delegatis autem queritur eis iurisdictio a die presentationis. c. super eo. el. ij. supra. eo. ⁊ etiā inhibet a die ꝓita te inhibitionis. c. audit ꝫ. ꝫ. de resti. spo. Sed quo ad intrinsecū valorē literarū suscipiunt robur a die date. r. ceterū. c. eam te. c. capitulū sancte et ucis. c. si autē. ⁊ c. plerūq. ꝫ. de rescri. late ꝑ Imolan de. fi. de rescri. ¶ Is qui appellat ante sententiā causaꝫ ꝓbabilē exprimat corā iudice a quo nec est probabilis exceptio de missione nunciū ad curiā vel literis impetratis que prius presentate non sunt. ⁊ si iniusta fuerit appellatio hoc pronunciato iudex remittit partes ad primum iudicem appellantē in expēsis ꝯdēnando. si autem appellatio fuerit iusta ꝓcedat in principali iudex ad quē per hanc tamē decretalem maioribus causis que ad curiā ꝓprie spectārē nō fit ꝓiudiciuꝫ h. d. Diuiditur in tres partes principales. in prima ponit cāꝫ in scda que est ibi statuimus ponit cōstitutionē. in tertia que est ibi saluis costitutiōibus reseruat maiores cās Rursus scda principaliter subdiuiditur in tres particulas in prima ꝓponit decisionem q appellās ab interlocutoria dꝫ ꝓbabileꝫ cām exprimere. ⁊ dat duo exēpla que dicantur cā nō ꝓbabilis in scda que est ibi cū aūt: instruit ꝓcessum appellatione proposita. in tertia que est ibi ⁊ si minus: ponit quid debeat face-
1 re iudex ad quem causa appellationis ꝓposita. ¶ † No. ex tex. ibi vt debit⁹. q licet dictio vt. de natura sui modū importet gl. est in. c. verū. j. de ꝯdi. appo. in rubrica. C. de fal. causa adiec. notat bar. in. l. q absenti. §. i. ff. de acqui. pos. ⁊ in. l. cum tale §. titius. ⁊ in. l. quibus diebus. §. terminus. ff. de condi. ⁊ demōst. tñ qnq stat causatiue vt hic qꝫ hic demōstrat cām constitutionis facit tex. in cle. vt calumnijs. de sen. ⁊ re iudi.
2 ¶ † No. ex tex. ibi honor. q iudices debent honorari honore debito. ⁊ sic ex quo iudicib⁹ honor debet vt hic ⁊. l. fi. C. qñ prouocat q esse iudicē dicitur esse honor ⁊ ꝓpterea dixit hic gl. no. q iudices dicuntur esse in dignitate. qꝫ intelligite in ordinarijs secus in delegatis. l. munerū. §. iudicādi. ff. de mune. ⁊ hono. faciūt notata in. d. l. fi. ⁊ est rō. nā potissimum insigne dignitatis est ꝓeminentia cum iurisdictiōe. c. de multa. ⁊ ibi Joan. In. ⁊ alij. j. de preb. Notat ꝑ lo. an. ⁊ alios in. c. j. de tōsue. li. vi. faciūt que habent in. c. cū ab ecclesiarū rectoribus per Inno. ꝫ. de offi. or. sed iudices ordinarij hoc hñt. ergo dicuntur esse i dignitate. In delegatis aūt nō ita est qꝫ illi non habēt iurisdictionē iure suo sed iure alterius. l. more. la. qꝫ. ff. de iurisdi. om. iudi. ⁊ faciūt que habent in. c. statutū. in prin. de rescri. li. vi. in rōnibus glo. nā si delegatio pareret dignitatem nō esset bona illa ratio. q ꝓpterea fiunt delegationes aplice existentibus in dignitatibus ⁊ canonicis cathedralibus ne viles ꝑsone aplicas ꝑsonas preferrent que tñ fuit potissima eius cōstitutionis ratio. nā deficerent esse viles ex quo haberent dignitatem. l. i. ⁊. ij. C. de digni. li. xij. ⁊ ibi no. Et ideo siqs haberet immunitatem ab oneribus publicis posset tamē eligi in ordinariū ⁊ sic in magistratum. tex. est in. l. cui muneris. ff. de mune. ⁊ hono. alibi tñ. l. i. d. §. iudicandi videtur innui q esse iudicē sit onus ⁊ non honor. ⁊ in ordinario loquēdo est hon. vt tex. in. c. qui epatum. viij. q. i. ⁊ ibi archi. ⁊ loquēdo de beneficialibus est honus tex. in. c. ante omnia. xl. di. vbi dicitur q pesse si presunctorie ⁊ adulatorie res agat honū est si aūt tutius discutiat triste ⁊ lachrimabile. ⁊ facit qꝫ vult gl. in. c. si cōtra vnū in verbo ꝓbari de de. of. de le. li. vi. tamen ad hec ꝯtraria patet solutio qꝫ. §. iudicandi. loquit delegato vt est predictū in. d. c. qui epatū. ⁊. d. c. ante omnia loquunt respectu operis ⁊ exēpli de se prestādi. Et facit q hoc sit difficile ⁊ onerosum tex. in. c. qualiter ⁊ qñ. el. grāde ibi cū non possunt omnibus placere. j. de accusa. ⁊ dū etiā dicit q sunt positi tanq signū ad sagittā non tamen per hoc
3 negat quin sint in dignitate ⁊ honore maximo. ¶ † No. ex tex. ibi super laboribus ⁊ expensis. q iudex ⁊ superior debet consulere laboribus partiū ⁊ expensis facit. c. finē litibus. ꝫ. de dolo ⁊ cōtu. etiā ex officio suo nemine implorante vt hic faciunt notata in. c. cāꝫ que per pano. ꝫ. de iudic. in. c. bone. el primo. ꝫ. de. postu. prela. nota per barto. in. l. iij. §. hoc aūt in
4 dictū. ff. de dāno infec. ¶ † No. ex tex. ibi corā idoneo iudice. contrario sensu q citat⁹ a iudice nō suo ex quo non est idone⁹ iudex ⁊ ab eo grauatus non habet appellare vt hic qꝫ gesta corā tali iudice nihil preiudicāt ergo nō grauāt. c. at si clerici. ꝫ. de iudic. qꝫ intelligite verū si sit talis iudex cuius iurisdictio nō pōt ꝓrogari tacite. alias qꝫ ꝓcedendo videret ꝓnūciare se iudicē ⁊ induceret tacita ꝓrogatio ex quo pars non contradicere Inno. in. c. ad petitionem. j. de accusa. bar. in. l. i. ff. de iudic. notat panor. in. c. significasti. ij. de foro cōpe. Ideo de necessitate debebit pars appellare iuxta ea que notat glo. in auc. habita. C. ne fil. pro patre vt que habent in. c. significantibus. ⁊ c. cum olim. el. j. ꝫ. de offi. dele. qꝫ de notat bar. in
5 l. ij. si quis sine voc. nō iet. ¶ † No. ex tex. ibi absq rationabili causa. iuncto tex. ibi. ante sniaꝫ. q in appellatione ab interlocutoria debet rationabilis cā exprimi qre appellat etiā si sit snia excōicationis. c. ad nostrā. ibi do. Anto. ꝫ. eo. ⁊ sic in omni interlocutoria. qꝫ patet ex tex. ibi ante sniam sm bal. hic. nā ꝓprie appellatione sententie intelligimus de diffinitiua gl. in. c. cum olim. ꝫ. de testi. in. l. ij. §. biduū. ff. qñ ap. sit. ergo tex. noster intelligit de appellatione ab interlocutoria. qꝫ procedit sm panor. hic etiā si rā ꝓpter quā appellet esset notoria qꝫ notoriū licet excuset a probatione tamē non excusat a pro-

possidere ita gl. in cle. appellanti. e. ti. Jo. an. et alij in. c. accedens.
ut lite non contestata. Ant. Panor. et Imol. in. c. exceptione de
excep. tex. et ibi Bar. in. l. si adulterium cum incestu. §. idem pollio
ni. ff. de adulte. Bar. in. l. i. circa fi. ff. de excep. gl. in. l. sed si pos
sessori. §. fi. ff. de iureiu. faciunt notata per Bar. et Ang. in. l. cum
quid. ff. si cer. pet. per bal. in. l. i. C. quo et quando iud. et faciunt
que dicam de illa expressione rationabilis cause. j. in materia. et
hoc de expressione cause procedit tam de iure ciuili quam de iure ca
nonico. et licet de iure ciuili hoc non caueatur satis est quod contra
rium non caueatur. et cum ita caueatur de iure canonico standum est iuri
canonico. Ita Ang. consi. clxxxiij. quod incipit. in causa appella
tionis in. ij. col. facit tex. in. l. an pretor. §. permittitur. ff. de minor.
Et ideo infertur quod ex quo non potest appellari sine rationabili
causa expressa quod clausula. app. re. non excludat appellationem
rationabilem in iure permissam. c. pastoralis in prin. de eo. quod
hodie per istam decretalem illa clausula apponatur ad bene esse et
nihil operetur in appellatione ab interlocutoria. et sic fiet solum
effectus in appellatione a diffinitiua. quia commissa causa ap
pellationis non poterit a diffinitiua appellari nisi casibus a
iure expressis. et ideo mandabitur executioni per iudicem a quo
non obstante appellatione. ita vult glo. in verbo ante sententiam
que per hec remanebit expedita quo ad diffinitiuam bene lo
quitur quo autem ad interlocutoriam dicite ut in. d. c. pastoralis.
in prin. quia male loquitur: in diffinitiua autem hodie hoc stat quod
etiam non expressa aliqua causa valeret appellatio. imo nec pre
cedente grauamine vel iniustitia ex proposito. glos. est in. l. an
pretor. §. permittitur et ibi tex. notabi. quod interlocutoria debet
exprimi causa. ff. de minor. et dixi supra in rubrica tamen vbi
adesset clausula ap. re. cum non possit appellari nisi in casibus
a iure expressis et sic specialibus. d. c. pastoralis. ideo debet causa
exprimi ut intelligatur an sumus in casu a iure expresso. Gemi.
in. c. romana. §. sin vero in fi. eo. lib. vi. Et ideo dicit hic Pa
nor. quod stante dicta clausula ap. re. audietur appellans a diffini
tiua si dicat se velle de nouo aliqua producere. c. cum Jo. heremi
ta. de fide instru. quia ille casus est a iure expressus ut ibi. et. l.
6 per hanc. C. de tempo. ap. ¶ † No. ex tex. ibi ad superiorem iudicem
nuncium destinauit. quod per destinationem nuncij non eximitur quis a potestate
7 inferioris ordinarij de quo in gl. in v. si dicat. ¶ † No. ex tex.
ibi literas impetrauit. secundum communem intellectum hic. et. l. c. i. vbi magis
communiter doc. de rescrip. mod non declinandi iurisdictionem siue ordi
narij siue delegati propter literas impetratas ut ipse declinans
presentet literas iudicibus ad quos diriguntur. et ita postea op
ponat coram ordinario ad quem fuit citatus. vel etiam delegato de
primis literis offerens separatim iustitiam prosequi coram iudicibus
datis in eisdem. et ita Hos. Jo. an. et do. An. hic. vel aliter secundum in
tellectum Host. et Panor. nota sicut ordinarius citando potest
alium ordinarium preuenire. c. pe. de foro compe. l. si quis post ea
quam. ff. de iudic. ita potest delegato preuenire quia si prius citauerit
ante literas presentatas certe non valebit exceptio opposita quod lre ad
alios iudices sint impetrate ex quo non sunt presentate de verita
8 te istorum intellectuum dicam in gl. in verbo si dicat ad finem. ¶ No.
ex tex. ibi coram eodem iudice, quod appellatio debet interponi coram
9 iudice a quo. ¶ † Quid si non potest eius habere copiam et an suffi
ciat interponi coram iudice ad quem. vidimus aliquid in. c. sugge
stum. de eo. et videbimus in. c. si. j. e. No. ex tex. ibi ad inferiorem
remittat quod appellatione ab interlocutoria iniusta per iudicem
ad quem vel friuola pronunciata causa debet remitti ad iudicem a quo in
telligite verum nisi ipse iudex a quo detulisset huic appellationi,
quia tunc ex quo priuauit se iurisdictione non est causa remittenda. c. cum
appellationibus. eo. ti. li. vi. et ibi habetur intelligite de necessita
te tamen de honestate maxime quando iudex detulit dando
apostolos reuerentiales debet iudex ad quem remittere ad iudicem
a quo Ita Jo. an. in. d. c. cum appellationibus vel etiam appellante
renunciante appellationi. ut in. d. c. cum appellationibus. ibi Gemi.
post Jo. an. et Pe. de anch. a multo magis ergo de consensu
vtriusque partis ut ibi concludunt imo etiam tacite per non prosecutio
nem infra tempus ab homine assignatum ut sensit gl. i. d. c. cum ap
pellationibus. §. si verbo. in verbo remittenda. et ibi Gemi. in pe.
col. allegat Oldradum consi. xxvi. Sed Rota. decisi. cccixiij. que
incipit. ex hoc insurrexit tenet quod etiam de expresso consensu par
tium non possit reassumere iurisdictionem nisi esset in talis iudex
a quo posset adiri per querelam per tex. d. c. cum appellationibus. ad quem
tex. videtur clare quia loquitur appellante prosequente ut ibi in princ.
licet cum Rota teneat Paul. in cle. sicut eodem. tamen do. Ant. et pe.
de ancha. et d. Benedictus ibi tenent contra rotam et sic cum Ge. et
sic velle cum hoc casu quod iudex etiam deferat appellationi vel incon
tinenti vel etiam ex interuallo. j. x. dies prefigat terminum appellanti ad
prosequendum quod per Rota deci. cccl. que incipit item si appellatur a dif
finitiua. Et cardi. et alij in Cle. i. eo. ti. et gemi. et Pe. de anch.
in. d. c. cum appellationibus et sic facto suo iudex qui detulit non
potest reuocando dilationem reassumere iurisdictionem ut videmus
in. c. constitutis. de eo. et i. secundo. Jo. an. in. d. c. cum appellationi
bus. et ibi alij et in. d. clem. sicut tamen facto partis appellan
tium vel partium vtriusque: scilicet vel iudices ad quem pote
rit reassumere. ita Gemini. vbi proxime. Aduertite tamen
quod in appellationibus interpositis ad curiam romanam et eo deuo
lutis non remittuntur vnquam partes ad iudicem a quo etiam
si pronunciaretur male appellatum a grauamine Rota dec.
ccxxi. que incipit. Item si appellatio nam ista curia romana non
potest esse sicut infernus ut quod semel admisit nunquam dimit
tit. Item vno alio casu ad quem non remittit ad iudicem a quo
causam licet pronunciet male appellatum scilicet vbi pendente
appellatione iudex a quo processisset ad vlteriora et diffinitiue
ne pronunciasset super principali. nam tunc iudex ad quem
friuola pronunciata appellatione non remittit causam ad iu
dicem a quo ex quo est functus officio ar. c. in literis. de of
deleg. l. iudex. ff. de re iudi. sed confirmabit sententiam diffinitiuam
a iudice a quo latam ex quo ab ea parte non appellauit ita Jan.
et post eum Imol. in pe. col. in. c. ex parte ad de. de testib. Jmo
si ante pronunciationem iudex ad quem misisset inhibitionem iu
dici a quo et postea pronunciasset bene iudicatum male appel
latum et ab hac pronunciationem appellatum esse iudex a quo
erat primo loco appellatum poterit ad vlteriora procedere non
obstante inhibitoria prima nisi per hunc iudicem de nouo in
hibeatur. ita Rota decisi. cxxxviij. incipiente. Item si appellat
et si pronunciet hoc casu male appellatum talis sua dicitur quo
ad iudicem diffinitiua sed quo ad partes interlocutoria. ideo
si iterato voluerint appellare appellabunt ut ab interlocutoria
Bal. in. l. cum et vos minores. C. si aduersus rem iudi. et in aut.
sacramenta. C. de iura. calu. si vero pronunciat bene appellatum
et quo ad iudices et quo ad partes censetur diffinitiua. ita Pau.
consi. xxvi. incipiente Christi et c. viso puncto. Et fortius dixit
Ludouicus de roma per hunc tex. consi. cdxij. incipiente oipo
tentis Dei et c. quo ad primum articulum quod etiam si iudici sit commis
sus articulus appellationis ab interlocutoria vna cum negotio
principali quod tamen de negotio principali non poterit cognoscere
nisi iustificata appellatione. et si appellationem iniustam repererit
debet remittere causam negocij principalis ad iudicem a quo declara
te in antiqu. ccxxxij. hec que dixi procedunt quando vnus tantum iu
dex pronunciauit. nam tunc deferendo appellationi abdicat a se iu
risdictionem. sed vbi essent plures iudices tunc si sumus in tali
bus in quibus vnus solus potest procedere per eius delationem
idem effectus resultabit ut abdicet a se iurisdictionem et preiudica
bit collegio. secus si solus non posset procedere. ita Pet. de anc.
in. d. c. cum appellationibus. §. si vero. et gem. ibi faciat longam
materiam de quo tamen latius in cle. j. eo. tit. et Bal. et Sali. in aut.
10 hodie. C. eo. ti. ¶ † Not. ex tex. ibi in expensis condemnet. quod licet
iudex ad quem per appellationem friuolam non efficiatur vlterius iudex
nec deuoluatur iurisdictio: tamen potest in expensis condemnare. et sic ha
betis quod non est iudex in principali potest tamen iudicare in accesso
rio. et est tex. in cle. i. ad fi. de rescri glos. et ibi not. in. c. si. de
rescri. faciunt que vidimus in. c. reprehensibilis. de eo. et ideo
facta per eum condemnatione expensarum cum sit valida mittetur executio
ni. sed per iudicem a quo ex quo ipse iudex ad quem non habet iu
risdictionem aduersus partes. ita Spec. in ti. de expen. §. nunc
viden. versi. Sed quid si iudex. et si fuerit pronunciatum per iudicem ad
quem super expensis iudex a quo reseruabit in fi. principalis cau
se et ipse condemnabit. ita Spe. vbi proxime. Et quod dictum est
de executione tenet Spe. in ti. de execu. sententie. §. i. versi. quid
ergo et hic Pano. faciunt que vidimus in. c. reprehensibilis.
11 et melius in. c. ex ratione. et. c. sepe. de od. ¶ † Et sic habetis ex
tex. qualiter puniatur friuole appellans in condemnatione expen
sarum. Sed sit cautus ille contra quem pronunciatur appellationem
friuolam quod appellet a tali pronunciatione: alias alia pena sequetur:
quod habebitur pro manifesto contumace et non poterit amodo ap
pellare a diffinitiua. gl. est singularis quam ibi exclamant Car
di. Imol. et moder. in cle. si ante. in gl. magna. j. prin. de dolo et
12 contu. ¶ † No. ex tex. ibi alioquin ipse procedet. regulam quod ap
pellatione legitima pronunciata deuoluitur ad iudicem ad quem
negotium principale. propterea in eo procedit. faciunt que vidimus
in. c. dilectis. de eod. vbi etiam omnia accessoria deuoluuntur.
13 ¶ No. ex tex. ibi de maioribus causis. quod cause maiores vsque
adeo spectant ad papam. c. quod translationem. de offi. leg. Et ibi
que sint cause reseruate, et sic maiores. et. c. maiores. in princ. j.
de bapt. quod conuentus coram ordinario potest ordinare quod vult conue
niri coram papa propter maioritatem cause nec erit locus preuentioni
illo casu quia preuentio tunc demum habet locum quando iudices habent potesta
tem in ipsa causa super qua citant. c. pe. de fo. compe. quod non est in casu
isto quia inferiores non habent potestatem in causis maioribus pape reserua
tis dictis iuribus et hoc sonat litera nostra secundum Pan. referen
do illa

do illa verba saluis constitutionibus &c. ad tex. ꝫ. in princip. scđe partis ibi vt si quis corā idoneo iudice vel aliter secundū d. ant. & panor. not. ꝙ cū maiores cāe sint pape reseruate. d. c. qđ translatis ideo si super eis appellet ad papā ab inferiore nō requirit alia expressio cāe ad hoc vt deuoluat ad curiā cū de natura sui deuoluant nec pnt per aliū cognosci & hoc sonat litera referendo illa vba saluis ꝯstitutionibus &c. ad tex. ꝫ. c. ibi
14 absq; rōnabili cā nō ꝓuocet. ¶ † Gl. in verbo differat, in fi. not. ꝙ iudices ordinarij dicūtur esse in dignitate. & faciūt que dixi in textualibus. Et ideo ꝓpter eorū dignitatem in causis appellationis eis defert. Unde inoleuit ꝙ iudex ad quem si potest reseruare honorē ipsius iudicis a quo ꝓnūciādo etiā ꝯtra ꝓnūciata per eū exprimit cām ꝙ ex nouiter deductis ꝓnunciat cōtra primā sniam qđ pōt. c. cū Joannes. & ibi hon9 tex. ꝫ. de fide instru. faciunt q̄ vidimus in c. cum ad sedē. ꝫ. de rest. spo. Et no. Bal. in aut. sed si quis. ꝫ. d. testi. ¶ Gl. in verbo corā idoneo in fi. not. primo limitationē ad. c. pe. ꝫ. de foro cōpe. ꝙ ꝓuētio iurisdictionis nō fit per citationē factā a iudice incōpetēti. & ita est hic tex. a cōtrario in eodē verbo coram idoneo. & facit gl. in. c. cum plures. de offic. deleg. lib. vi. ad fi. ꝙ intelligitr verū nisi esset talis iudex cuius iurisdictio poss& tacite prorogari cōparēdo corā eo. de quo ponit Pan. in. c. significasti. ꝫ. de foro cōpe. & in. c. p. & g. ꝫ. de offi. dele. nā tūc per citationē cui nō est oppositū prorogat iurisdictio & preuētio inducitur qr nō fuit iurisdictio ex toto nulla. imo valida
15 ex quo pars non opponit ita Pan. hic. ¶ † Nota vltimo ex glo. ꝙ per citationē factā corā iudice incōpetēti nō interrumpitur ꝑscriptio. faciūt que habent in. d. l. si pater. & ibi etiā gl. & etiā in. l. accusaturus. ff. de adult. in aut. offerat. C. de lit. cōtest.
16 ¶ † Tamē pro clariori intelligentia dicite, qualiter interrumpatur ꝑscriptio per actū iudicialē.[a] aut est talis prescriptio que ad iterruptionē requirit lit. cōte. put est prescriptio longi temporis. & tunc nec per citationē nullā. nec per libellū nullū. nec per lit. cōte. inualidā interrūpetur ꝑscriptio. l. fi. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. & ibi per Salic. faciūt notata per Bar. in. d. l. accusaturus. & in. d. authēn. offeratur. & in. l. fi. in princ. ff. de eo per quē fac. e. & ibi Bald. in. l. naturaliter. & ibi cōmuniter scribētes. ff. de vsucap. in. l. ij. §. si rē. ff. de vsuca. p emptore in. l. mariti. §. quinquennium. ff. de adulter. per ang. in. l. i. C. de iudi. in. l. sicut. C. de prescrip. xxx. vel. xl. an. per canoni. in. c. illud. ꝫ. de prescrip. & in. d. locis. qualiter per actū iudicialē interrūpat ꝑscriptio. in. l. cū. notissimi. §. sed si quis. & ibi gl. & alij. C. de prescri. xxx. vel. xl. anno. nisi ista litis cōtestatio licet nulla constitueret in mala fide aduersariū. puta qr ei ita demōstratur rē esse alienā qđ de hoc sit certus. nā illo casu nō solū interrūpit prescriptio. sꝫ vsq; ad centū annos si duraret mala fides impēdiet & interrūpitur ꝑscriptio q̄ impeditur superueniēte mala fide regulariter ante cōpletā ꝑscriptionē vt habet in. c. vigilanti & in. c. si diligēti & in. c. fi. ꝫ. de ꝑscr. illa est gl. xvi. q. iij. c. i. que voluit ꝙ litis cōtestatio perpetuet actū vsq; ad. c. annos qđ vr. ꝯtra. l. fi. C. de ꝑscrip. xxx. vel. xl. anno. vbi ꝑpetuat solū vsq; ad. xl. annos. sꝫ intelligitur vt predixi. & ita voluit vt hic. d. Ant. Panor. Jmo. lꝫ nō allegēt illā gl. ¶ Aut loquimur de interrūpēda ꝑscriptione que interrūpitur per citationē put est prescriptio longissimi tēporis. d. l. cum notissimi. §. sed si quis. & tūc requirit citatio valida & dato ꝙ libellus esset etiā inept9 vel litis cōtestatio inepta. & tūc ex quo citatio fuit valida sufficit ad iterruptionē. ita Bar. in d. l. accusaturus. & habetur in locis ꝑalle. secus si citatio fuisset inepta vt hac glo. Et ideo ꝑ citationē factā corā arbitratore. nō interrūpit aliqua ꝑscriptio. ita Jmo. post. d. Ant. i. c. quintauallis in. xv. fallētia. in. ix. col. ꝫ. de iureiu. & Bal. in. l. cū antea. C. de arbitris. & ideo circūducto edicto citatorio nō operabitur citatio interruptionē. qr nondū est sortita effectū. Bal. in. d. authētica offerat. & in. d. l. fi. in prin. ff. de eo. ꝑ quē factū erit. Et ideo citato cōtumace ex quo nō accusat eius cōtumacia & sic citatio nō sortit effectū. l. ꝑperandū. §. si qđē. & ibi casus. C. de iudic. Bar. in. l. ꝯsentaneū. C. quō & qñ iud. in. l. si finita. §. nihil. ff. de dā. infec. habet in. c. i. de dolo. & ꝯtu. li. vi. iō talis citatio nō interrūpet ꝑscriptionē. secus est si citatio sortita est effectum lꝫ postea deserat instantia. glos. est in. l. ij. C. de fruc. & lit. expen. que voluit ꝙ tūc duret effect9 interruptiōis in. d. l. ꝑperañ. §. i. in ver. iudicij faciūt notata p bar. in. l. cū lite mortua. ff. iudi. sol. & p Jmo. & alios in. c. cām. q̄. ꝫ. de restit.
17 hec ꝓcedūt qñ in viā actiōis aliquid deducit. ¶ † Sed quid si in viā exceptionis. & dicite ꝙ si exceptio tēdit ad eundē effectū ad quē tenderet si proponeret actio puta in exceptione cōpensatiōis ꝙ tunc similiter interrūpit ꝑscriptionē sicut intentatio actionis. glo. est & ibi Car. in. l. oēs. ff. de reg. iu. & etiā notant Jmol. i. c. ij. ꝫ. de ordi. cog. secus si exceptio nō tēderet ad eundē effectū ad quē tendit actio si super eo intentaretur puta exceptiōe spoliatiōis q̄ solū agit repellere: nō aūt tēdit ad cōsequēdū put tēderet actio. tunc intētatio istius exceptiōis nō interrūpet ꝑscriptionē gl. est i. d. c. ij. & ibi notat Imol. & sic cōcordat istas ꝯtrarietates. ꝓdicta ꝓcedūt nisi vt predixi ꝯstitueretur prescribens in mala fide qr quōcūq; ꝯstituat in mala fide interrūpit prescriptio vt dixi in primo membro. ¶ Gl. in verbo ante sententiā me remisi in tex. ad dicta in. c. pastoralis. ꝫ. eo.
18 ¶ † Glo. in verbo fideicat ibi nō ꝓdest nunciū premisisse ad superiorē. vult glo. ꝙ per istā decre. sit sublatus effectus q̄ sequebat ex destinatione nuncij facti ad curiā p iura allegata in glo. & c. dilecti. vbi vidim9. ꝫ. e. vos dicite vnl loquimur de illo effectu suspēsiuo iurisdictiōis ordinarij donec relatio nuncij ad papā missi haberetur qñ destinatio nuncij nō fit causa appellationis & tunc bene loquitur gl. nostra. & faciunt que dixi in euidentialibus aut de effectu destinationis nuncij que succedit loco appellationis vt. d. c. meminimus. allegato in glo. & faciunt que vidimus in. d. c. dilecti. & tunc ille effectus non est intoto sublatus. nec bene loquit glo. ꝙ illa iura sint correcta quia de tali destinatione nō loquit tex. noster. hoc tamē fatēdum erit. ꝙ decre. nostra sicut in appellatione ab interlocutoria addit formā ꝙ ex rationabili causa & ea expressa fieri debet ita hec destinatio nuncij per tex. nostrum suscipiet formā & quotiescūq; fit loco appellationis obseruet omnē formā quem appellatione requirit. & ideo debꝫ fieri expressa cā rationabili. talis destinatio. qr cum destinatio nuncij vel itineris arreptio equiparent appellationi qñ loco appellationis interponit. d. c. meminim9 & d. c. dilectis. ius nouū superueniens loquens de vno casu parificato prout est decre. nostra que loquitur de appellatiōe, extēditur ad alios casus parificatos. & sic ad iter arreptum loco appellationis subrogatum vel destinatione nuncij ergo omnino cum sit rationabilis causa exprimi debebit dicendo. d. iudex quia me grauasti tali grauamine iter arripio ad curiā vel destino talem nunciū ad curiam nisi tale grauamen emendaretur. & faciunt ad predicta que habētur in. l. si quis seruo persuaserit. C. de furt. iuncta. l. vt tantum. ff. de seruo corrup. & etiā per gl. in. c. cōstitutionem & in. c. non solum. de regu. lib. vi & in. c. si
19 postq̄ circa fin. & in fin. de elec. lib. vi. ¶ † In glos. ibi. ꝫ. de offi. de le. c. i. no. ꝙ si corā ordinario fuerit ꝓcessum papa nō cōcedit literas delegationis postquam est ab ordinario preuentus & ecōtra delegatus potest ꝓuenire ordinariū ex quo representat papā. c. sane. el. ij. ꝫ. de offi. dele. & c. studuisti. ꝫ. de of. leg. Et ideo sicut papa tanq̄ vbiq; ordinarius. c. cūcta p mūdū. ix. q. iij. pōt ꝓuenire citando vnū ordinariū ita & eius delegatus si prius citauerit dicet ꝓuenisse ordinariū. Aliud habes ex gl. ꝙ ꝓcesso ad citationē solū vel etiā ad vlteriora per ordinariū nō valet postea impetratio delegati facta a papa nisi habita mētione de ꝓcessu. & facit tex. in. c. inter monasterium. ꝫ. ti. i. & in. c. ij. ꝫ. de dolo & ꝯtu. & ratione sentit glo. hic. qr ex quo ordinarius citauit videt iam ꝓuenisse iurisditionem in ista cā ideo in dubio papa non videt derogare huic ꝓcessui
20 cepto non vnrū ergo si dꝫ exprimi de processu. ¶ † In eadem in fine habes ex hac glossa intellectum ad hanc decre. quia intelligit tam de ordinario q̄ in delegato. ita qđ in delegato attendat tp̄s ꝑsītationis & citationis vigore literarū facte ad hoc vt scđe litere etiā faciētes mentionē de primis tollant primas nōdū presentatas dūmodo nū quid imputet impetranti scđas literas ꝙ ipse impedimentū ꝑstiterit impetranti primas. & sic in effectu vult gl. ꝙ. c. sinadi. & c. plerūq; de rescrip. vbi ita demū ex negligentia prime impetrātis conualescunt scđe litere si negligentia dorauit anno. iiij. decre. ceterū de rescri. vbi prime litere nā excluduntur per scđas nisi de his faciāt mentionē. c. ij. ꝫ. de dolo & ꝯtu. c. bone. j. de ꝯfir. vti. vel inuti. Omnia ista iura sꝫ huc intellectū gl. sunt correcta per hanc decre. vt debitus & hanc opi. cōiter vbiq; est secuta glo. maxime in. c. i. ꝫ. de rescri. Sequit inno. in. d. c. ceterū. & Imo. hic Panor. hic post. d. ant. & etiā in. d. c. i. reprobat huc intellectū. Mouet vulgari ratione qr iuriū correctio est euitanda. c. cū expediat. de ele. in. vi. nec per subauditos intellectus debēt iura corrigi. gl. in. c. cupientes. §. ꝙ si per. xx. de ele. lib. vi. nec in correctorijs habet locū extēsio notat Bar. in auth. quas actiones post gl. C. de sacrosan. eccl. ergo. cū decre. nostra de delegato nullam faciat mentionem non intelligitur de legato quia predicta iura corrigere puta sine eam quis suo iure priuari nō debet. c. satis puersum. lvi. di. l. ius nostrū. ff. de reg. iur. ergo prius impetrās etiā ꝓuentus per ꝑsītationē scđi rescripti nō excludet a suo primo ex quo nō est in culpa. puta. l. generalis nō debet extēdi ad corrigēdū. l. que spālitet loquitur. l. sanctio legū. ff. de pe. imo etiā si vteret clausu

[a] ¶ Per actum iudicialem. aduerte nunqd contra tuos cōe currat prescri. tanti temporis cuius initij memoria nō est in ꝯtrariū, et an. d. prescrip. tanti tp̄is &c. iterrūpatur per actū iudicialem ex quo habet vim cōstituti vide no. pbl. cor. in consil. xxij. scip. videt fo. xxij. in litera. Et in primo volumine.

la non obstãte nõ videt tollere.l.spãlem.l.decurionũ.C.de si
lenti.li.xij.faciunt notata in.c.i.ꝛ per Bal.in.c.cũ ordinem.ꝫ.
de rescrip.ꝑ Bar.in extrauagãti ad repri.in ver.nõ obstãte
imo.l.noua superueniens generaliter loquens distinguit per
antiquã in specie loquentẽ.l.sciendũ.in prin.ꝛ ibi Bar.ff.qui
satisd.cog.iuncta authentica offerat.C.de lit.conte.l.nã ꝛ po
steriores.ff.de leg.ergo cũ decre.nostra generaliter loquat.
iura aũt predicta in specie non videbunt correcta.d.iura imo
decretalis nostra per ea que distinguetur vt data negligentia
anni preualeant secunde litere non obstante qui dicat primas
se impetrasse.ꝛ ita intelligatur text.noster.ꝛ hunc intellectum
sensit glo.in.d.c.i.ꝛ etiam. Vinc.hic ꝛ refert Panor.tamen
hoc modo intelligẽdo decre.nostra parũ operaret in eo vers
sicu.nõ obstãte etiã ꝙ nõ esset sacrilegiũ dicere cũ exẽplifica
tiue hic ponant ista vba vt supra patet in diuisione.nõ mirũ
ergo si nouũ ministeriũ iuris nõ important.puta insistendo
contra glo.nostram.Adducit aliud fundamentum Pan.iura
in dubio non videtur tollere ius tertij sicut nec princeps.l.ij.
§.merito.ff.ne quid in loco publico.c.super eo.ꝫ.de offi.dele.
ꝛ facit gl.ꝛ ibi not.in.l.ij.C.de nora.ꝛ bonus tex.in.c.cum ob
lectus ꝛ ibi not.ꝫ.de consuetu.sed si per decre.nostra predicta
iura corrigerentur tolleretur ius primi impetrantis.ergo ꝛc.
puta secundũ hostien.ꝛ alios decre.nostra nos potest intelligi
in delegato qꝺ patet per versi.saluis in fi.positum.nam si in
telligeretur in delegato certe exquo delegatus pape representat
papam.c.sane.el.ij.ꝫ.de offi.dele.nõ esset necesse reseruas
re maiores causas prout reseruat tex.quia satis dicuntur ad
sedem apostolicã referri exquo referuntur ad delegatũ eius.
puta per presentationẽ literarũ secundarũ emanata citatione
excludãtur prime istud inducitur vigore cuiusdã preuẽtionis
iurisdictionis prout vult glo.hic in verbo assignare quasi vi
deatur secundus delegatus preuenisse primum in iurisdictio
ne sicut in.c.penul.ꝫ.de foro compe.Sed preuentio non ope
ratur nisi data paritate potestatis ꝛ iurisdictiõis quia ambo
iudices habeant potestatem sed preuentione alterius iurisdi
ctio impeditur.d.c.penul.ꝛ.c.duobus.de rescri.lib.vi.Sed da
tis delegatis per primas literas deinde alijs ꝑ secundas oẽs
isti iudices nõ habẽt ptãtẽ.nam aut secũdo reuocãt primas ꝛ
iurisdictio est penes secundos iudices.audita.ꝫ.de resti.spol.
ꝛ.d.c.ceterũ aut scõe nõ reuocant primas ꝛ iurisdictio est pe
nes primos nõ aũt secũdos iudices.ergo nullo pacto põt hic
causari preuentio.Adducit tex.nostrũ in prin.secũde partis
ibi statuimus ꝛc.nã presupponit tex.cõuẽtionẽ fuisse factam
corã eodẽ iudice ad hoc vt litere nõ pñtate excludãtur.sꝫ de
legatus per secundas literas nõ faciẽtes mentionẽ de primis
nullã habẽt iurisdictionem.d.c.ceterũ.ꝛ.d.c.ij.vel saltẽ elidibi
lem hꝫ exceptionẽ sed qui põt repelli exceptione nõ dicit idõ
neus glo.in.c.i.ꝫ.de cõsanguinitate ꝛ affinitate.in.c.i.infra de
testi.in.§.item verborum.institu.de verborũ obliga.in.c.at.
si clerici.in verbo legitima.ꝛ ibi dixi.ꝫ.de iudic.ergo nullo
pacto tex.noster potest loqui de contentione facta coram iu
dicibus per secundas lr̃as datis nõ facientes mentionem de
primis ꝙ nõ sunt idonei ꝛ facit tex.in.l.si dari.ff.de ver.obli.
vbi ꝙ per exceptionẽ põt elidi nõ videt deberi.verũ morta
21 li vrgemur ab hoste mortales nobis totidẽ anime. ¶ †Glo.
opi.põ suscitari ꝛ moueor.nã rescriptũ antequã pñtetur di
citur propriũ ipsius impetrãtis.Inn.ꝛ ibi alij in.c.ex conque
stiõe.ꝫ.de rest.spol.ꝛ põt impetrãs et renũciare expresse ẽt in
uito aduersario vt.no.in.d.c.ex cõquestiõe sꝫ quo ad abdicã
dũ ius suũ a parte pcedit expressa renũciatio ꝛ tacita.cle.gre.
de rescrip. Primus aũt ĩpetrãs ex quo nõ pñtauit rescriptũ iu
dici nondũ videt q̃sisse irreuocabiliter iudici pñtẽ ꝫ imo nul
lam.c.sup eo.el.ij.ꝫ.eo.ergo ex tacita eius negligẽtia ꝛ a iure
presumpta videbit renũciasse primis lr̃is.ꝛ iõ cõuẽtus coram
iudice secũdarũ lr̃arũ videbit ꝑuentus ꝛ tacite renũciasse suis
literis sicut etiam videmus ꝙ habens iudicem ordinarium si
corã eo preueniat aduersariũ hñ excludit delegatũ impetratũ
ab aduersario quasi sua negligẽtia ille videat suis lr̃is renun
ciare.nã alias nõ eẽt possibile ꝑuẽtionẽ ĩduci nisi pp ꝑsumptã
negligẽtiã aduersarij videret ex q̃ ꝑuenit corã ordinario taci
te renũciare suis lr̃is vt vult tex.in ꝛ pꝫ nam papa delegãdo
causam vr̃ eã auocare a quocũqꝫ ordinario.Inno.in.c.cũ.M.
Ferra.ad fi.ꝫ.de cõsti.ꝛ talis auocatio priuat ordi.iurisdictio
ne.c.vt nostrũ ꝛ ibi vidimus.ꝫ.eo.ꝛ tñ impetrato delegato ꝑ
aduersariũ lꝫ videat auocare ptãs ab ordinario põt corã ordi
nario ĩduci ꝑuẽtio ꝛ excludet delegat⁹.ergo de necessitate di
cẽdũ ẽ ꝙ ꝑ hãc ꝑuẽtionẽ ĩducit tacita renũciatio rescripti aliũ
ꝑuẽtio nõ pcederet cũ ordinari⁹ nõ hẽret iurisdictionẽ ꝛ ꝑ h
fũdamẽtũ tollunt ferme oĩa cõtra.qi dñ dr nõ dꝫ ĩduci legũ cor
rectio verũ est vbi euitari põt.sꝫ hec eadẽ rõ est ĩ delegato q̃

in ordinario.s.ꝑsumpta negligẽtia ergo ꝛc. ¶ Et ita tollit.l.
nã ꝛ posteriores.ꝛ.l.sciendũ.qꝛ verũ est ꝙ.l.generaliter loquẽs
distinguit ꝑ aliã ĩ spẽ loquẽtẽ si rõ.l.hoc patiat.sꝫ rõ ĩ gñali
nec patit distinctionẽ ergo ꝛc. ¶ Et ita ẽt tollit argu.dũ dicit
ꝙ ꝑuẽtio ꝑsupponit ĩ vtroqꝫ iudice potãtẽ. Sed scõs delega
tus nõ hẽt potãte nisi fiat mẽtio de primis qꝛ negatur parte
negligẽte prias.tũc eñ eis videt renũctare ꝛ scõe valebũt qꝛ
ꝑinde est ac si prie nõ sunt ĩpetrate ex quo nõ est vsus. Et si
militer tollit arg.de tex.nr̃o dũ põderat ibi corã idoneo iudi
ce in ver.statuimus. Nõ.obstat tex.ibi saluis qꝛ vt dixi ĩ tex.
habet duos ĩtellect⁹ primo vt referat ad ea vba sꝫ cor corã
idoneo iudice cõuenerit ꝛc.corã illo prequat ꝛ tunc militat ei
cõtrariũ.habet aliũ intellectũ vt referat ad tex.ibi rationabi.
quasi velit ꝙ in maioribus causis põt ad papã appellari sine
rationabili causa et tũc nihil obstat.Hostien.hic post vinc.
dat aliud intellectum ad text.nostrum quod intelligatur so
lum coram ordinario vt sit sensus ꝙ conuentus coram ordina
rio non possit declinare iurisdictionem eius dicẽdo ꝙ nũciũ
destinauit ad curiã aut literas impetrauit quasi per citatonẽ
coram ordinario factam videatur preuentus.ꝛ ꝑ hac possunt
adduci fundamenta.ꝫ.adducta contra glosam. Sed vt dixi
eadem videtur esse ratio in delegato que in ordinario ergo
eadeꝫ erit iuris dispositio.c.inter corporalia.ꝫ.de translatio.
prela.l.illud.ff.ad.l.aquil. ¶ Alius fuit intellectus Goffred.
hic quẽ refert Archi.in.c.eius.ij.q.vi.cui multum applaudet
litera ꝙ hic papa noluit determinare an per citationem corã
ordinario vel delegato factam inducatur preuentio sed velit
dare formã qualiter conuentus corã iudice aliquo possit decli
nare iurisdictionem eius tuendo se vel ꝙ destinauit nunctium
ad papam vel quia impetrauit literas super illa causa ꝛ deter
minat huiusmodi declinatoria nos obstãte nisi hec forma fue
rit obseruata ꝙ priusquam opponat exceptionem presentet li
teras ipsis iudicibus ad quos deferuntur.ꝛ tunc opponere
possit de literis quia ex quo eis vsus est presentando non vi
detur calũniose opponere sed rationabilr̃.ideo exẽplificatiue
papa hic posuit hũc versic.nõ obstãte ꝛc.Ad declarandũ qꝺ
hec exceptio quandoqꝫ est calumniosa scilicet literis non pre
sentatis.ꝛ propterea si non admittatur non sit rationabilis
causa appellandi.Quandoqꝫ est iusta s.literis presentatis:qꝛ
tunc videtur velle stare iuri.Et purgat calumniam. sed decli
natoriam videtur opponere ne priuetur commodo sui rescri
pti.ꝛ hunc intellectum refert hic Jo.an.ꝛ trãsit.ꝛ etiã.d.An
co.approbat.ꝛ.d.Anto.ꝛ Panor.in.c.i.ꝫ.de rescrip.ꝛ dicit
d.Anto.in.c.sane.el.i.ꝫ.de offi.dele.q' hec decretalis etiã hꝫ
locum qñ impetrata fuerũt duo rescripta sub eadẽ data.Pa
nor.aũt hic hũc intellectũ Gofre.restringit in ordinario in
procedere vel etiã in delegato dato ꝑ secundas facientes mẽ
tionem de primis.vel dato per secundas cũ lis moueat lapso
anno ꝛ sic in delegato idoneo.Ars autem nõ vult istum intel
lectum pcedere ad tex.ꝑ fundamẽta que.ꝫ.cõtra glo.f.ct.Sed
non video retẽta sua opi.ꝙ secũde lr̃e non dñt iurisdictionẽ
nisi faciãt mentionẽ de primis.nec preuentio ppter eas cau
sari possit quonã pacto tex.noster possit verificari in delega
to.nec video quis erit iste delegatus idoneus.nã si intelligi
mus idoneũ.s.datũ per secũdas reuocãtes primas certe fru
stra opponit declinatoria de primis siue prius pñtate fuerint
siue non si intelligimus de delegato idoneo.i.dato per secun
das mẽtionem faciẽtes de primis casu quo primo impetrans
fuerit negligens per annum vt in.c.pleriqꝫ.ꝫ.de rescrip.ꝛ tunc
etiam non põt opponi de primis.vnde retẽta sua opi.ꝑ vera
nullo pacto video ꝙ sit dare delegatũ idoneum corã quo pos
sit verificari forma tex.nostri.vnde disputatiue videt melior
opi.glo. ¶ Glo.in verbo assignare in fi.not.glos.qꝛ corrigit
dicta in gl in verbo delegato.Itẽ declarat dicta in ambiguo
22 in gl.in verbo si dicat in fi.† ꝛ vult ꝙ sola ꝑsentatio literarũ
non inducat preuentionem iurisdictionis in delegato.sꝫ requi
ratur citatio.ꝛ cũ gl.trãsit hic Innoc.ꝛ Panor.Do.Anto.
dicit ꝙ hoc est violare literã q̃ solũ ponderat ꝙ fuerint assi
gnate delegato.ergo nõ requiret citatio. Imol.dicit opi.do.
Anto in iure esse veriorẽ.sed ppter autoritates non esse rece
dendum a prima nõ possum mihi ꝑsuadere ꝙ.d.Anto.velit
cõtrariũ qꝺ vult glo.in dicto.s.ꝙ in delegato inducat preuen
tio iurisdictionis sola ꝑsentatione lr̃arum sine citatione. quia
hoc esset nimis absurdum.nã si in ordinario cuius iurisdictio
est fauorabilis gl.in.c.i.de rescrip.lib.vi.in cle.ij.de offi.ordi.
habetur in.c.ad hec.ꝫ.de rescrip. ad ꝑuentionem requiritur
citatio.d.c.pe ergo multo magis ĩ delegato cuius iurisdictio
est extraordinaria ꝛ odiosa dictis iuribus facit que haben
tur in.c.gratum.ꝛ in.c.relatum.ꝛ.in.c. licet vndiqꝫ.sm cõmu
nem opi.ꝫ.de offi.dele.nã ad appropriandũ iurisdictionem
delegato

delegato saltem requirit citatio. ergo ita ad appropriandum
& preueniendū iurisdictionē alterius. Sed. d. Ant. loquitur
quo ad intellectū tex. nostri q̄ nō requirit citatio sed sufficit
presentatio quo ad implendū formā Gofred. vt possit oppo
ni in vim declinatorie de impetratione literarū, q̄ tunc suffi
23 ciat presentatio quasi tunc esset calūnia. ¶ †Glo. in verbo ex
rationabili. habes primo ex glos. qualit iudex a quo debebit
discutere an appellatio sit rationabilis an vero nō nam si nō
defert appellationi iuste punit. c. de priore. & ibi vidimus. ē.
eo. si aūt defert appellationi friuole punitur. c. sunt quorum.
versi. sed si quis. ij. q. vi. not in. d. c. cū appellationibus. eo ti.
lib. vi. ideo discutere debet quid agat an deferat vel ne. tamē
in delatione nō hʒ necesse exprimere cām specificā quare de
ferat neq̄ quare neget. sʒ satis est dicere q: friuola vel do re
uerētiales vel defero q: iusta. Gem. in. c. cū appellatōibus.
in prin. & faciūt q̄ habent in. c. cordi. e. ti. lib. vi. Sed altius re
petēdo dicite aut ptra appellantē est ius cōe, puta q: verus
cōtumax appellat qō nō pōt cle. si ante. de do. & cōtu tūc sine
alia cognitione pōt reiicere. si vñ allegaret iustū impedimen
tum, tūc iudex etiā absente, appellato pōt recipere informatio
nes & tēps prefigere ad illas faciendas super impedimēto qui
bus factis admitter appellantē. Inno. in. c. pastoralis. §. prete
rea de offi. dele. faciūt q̄ habent in. l. i. C. quorū ap. non recip.
ideo pōt dicere non admitto appellationē tuam nisi intra tale
tempus me informaueris de impedimēto. Idē de aliis vbi re
gulariter phibet appellatio & pmittit solū ex aliqua cā. c. ro
mana. §. si aūtē. e. ti. li. vi. Aut ī certo ius cōe est p appellāte
& dʒ iudex statim deferre. l. qui militeo. C. e. etiā si appellatus
obiiciat aliquid ppter qō dicat nō posse appellare puta q: di
cat q̄ habuit certā notitiam de cita, vel facit pactum de nō ap
pellādo. nā hic iudex a quo remittet ad iudicē ad quē cognos
cendū. nā in dubio dʒ deferre vt dixi in. c. ad nostrā. & in. c. ex
rōne. in cunctēalibus & in rubrica. ē. e. in interlocutoria tamē
iudex a quo semp debet acta cōsiderare & cām appellatōis vi
dere si ex actis sit vēificata & rōnabilis. vt vult hec gl. & statim
dicam. etiā dʒ facere iudex ad quem circa appellationē ab in
terlocutoria, nam dʒ rimari acta pherita corā iudice a quo & ex
illis cognoscet an fuerit iuste appellatū an male. cle. appellā
ti. e. In appellatiōe vero a diffinitiua siʒ appellantē est ius
cōmune tunc iudex parte vocata cū agat de magno pīudicio
discutiet an appellās hʒ iustā causaʒ appellādi q: sit ī aliquo
casu excepto. d. §. si autē. d. l. i. C. quorū ap. Si ius cōe est pro
appellāte iudex potest pnūciare appellationē recipiēdā nisi
appellatus incōtinēti offerat pbatiōnē & pbet cōtrariū. l. nā
& postea. in prin. ff. de iureiurā. ita Ange. de aretio. in. l. sciēn
dum. ff. de appella. reci. ¶ Secundo ex glos. habetis q̄ cū pſi
lio peritorū dʒ iudex iudicare an appellatio sit rōnabilis an
non. Et ideo infert hic. do. Ant. notabilr signādo glos. q̄ in
arbitratōis iudex suum arbitriū dʒ ferre cū cōsilio peritorum
allegat notata in. c. ne innitaris. ē. de pſti. imo cogitur petere
consilium a peritis parte petente: & si noluerit petere poterit
appellari fm. do. Anto. allegat Specu. eo. titu. §. nunc dicen
dum. versi. c. primo. qui tantum refert opin. Panor. hic. dicit
q̄ licet de honestate iudex debeat hoc facere fact. l. proxime.
& ibi not. Bar. ff. de his que in testa. delen. quod no. Albert.
in. l. humanum. C. de legi. tamen de necessitate non habet hoc
facere nam iudex bene potest fm suum intellectum iudicare:
& interpretari leges coram se adductas. Innocē. c. cum specia
li. ē. eo. & tex. tan. l. i. C. de profes. & medi. qui in vrbe constan. fa
ciunt not. in. l. i. & in. l. cum de nouo. C. de legi. & in. c. i. pe Pa
nor. & glo. ē. de postu. prela. ergo non cogetur consilium aliun
de capere. nec poterit appellari si non faciat. facit. l. qualem. ff.
de arbi. & dicit hic d. Anto. notandum ex ista glo. q̄ si cōmit
titur aliquid iudici expediendum vt sibi videbitur. intellige
tur tamen habito consilio peritorum. ita etiam. d. Ant. in. c. i.
in. viij. col. de consti. licet. Angel. videtur concludere contra
24 rium in consilio suo. clxxxi. ¶ †Tertio habes ex gl. q̄ in du
bio iudex debet deferre appellationi. facit quod voluit Bal.
in. l. properandum. §. sin autem vtraq̄. C. de iudi. & sequuntur
hic omnes. & ita Io. an. hic Bal. in. c. i. de rescrip. in. c. pastora
lis. §. preterea. de offi. deleg. Bald. in addi. ad Spe. colū. viij.
eod. titu. de appel. & no. Paul. de cast. in. l. i. ff. si quis cautio.
q: in dubio fauemus dicte instātie. & in dubio iudicamus qō
iudex detulerit appellationi & dederit reuerentiales. Bald. in
l. appellatione. C. eo. Io. mona. in. c. i. eo. lib. vi. in princip. & fa
ciunt que supra dixi in rub. e. nec simplex admissio hʒ vim de
lationis. Ita Io. an. & gemi. in. c. cum appellationibus. §. si ve
ro. eo. lib. vi. sicut nec simplex receptio nisi aliud per verba ap
pareat. Gemi. in. d. c. cordi. §. in quibus. eo. lib. vi. nec etiam si
appellatione interposita tacet vel differt procedere videtur

deferre. capitulo meminimus. ibi Io. an. in d. de accusa. Pet.
de ancha. in. d. c. cū appellationibus. ¶ Ultimo no. gl. q̄ ab
interlocutoria dʒ appellari in scriptis. d. c. cordi. eo. ti. lib. vi.
& sic licet illa decre. loquatur de appellationibus ad papam
interpositis videtis gl. extendentē ad quascūq̄ alias appel
25 lationes & sequunt doct. ¶ †Gl. in verbo rationabiliter. in
fi. habes ex glo. q̄ lʒ iudex non debeat recusari suspectus ni
si iusta pcedente causa. c. si contingat. c. postremo. ē. eo. tñ ex
quo appellatū est ab eo nō dicitur iusta cā suspitionis si pro
nunciatū est appellationem esse iniustam de quo dixi in. c. ad
hec. el. i. ē. eo. similis glo. est in. c. cum appellationibus. §. si ve
26 ro. quā ibi ponderat Gemi. in verbo refutari. ¶ †Aliud ha
bes ex glo. q̄ ppter inimicitias vel aliā suspitionem mea cul
pa natas nō possum aduersarium recusare in iudicem: qō se
quunt Gof. & Io. and. hic per tex. in. l. itaq̄ fullo. ff. de furtis
vbi ex improbitate sua quis nō debet sentire cōmodum per
tex. in. l. si mulier. in princi. ff. q̄ met. cau vbi si liberta ingrata
aduersus patronum timens ne reuocetur in seruitutem ali
quid dederit patrono nō videtur metu dedisse nec habet lo
cum remedium illius edicti qō met. causa. ¶ In contrarium
tenent hic do. Anto. Panor. & Imo. mouētur primo per di
ctum Innoc. in. c. cum. i. & a. ē. titu. i. vbi testis ppter inimici
tias repellitur nec cōsideratur vnde puenerunt inimicitie nec
an causa illius contra quem deponunt generate sint inimici
tie faciunt que habentur in. c. cū oporteat. j. de accusa. Et de
hoc in iudice voluit Arche. in. c. statutū. §. cum autem. de re
scrip. li. vi. facit glo in simili in. c. imputari. de reg. iu. & qō no
tatur maxime per Bar. in. ij. §. fi. ff. si quis cau. Secundo ad
ducitur tex. in. c. quia diuersitatem. j. de cōcess. preben. vbi im
pedimentum etiam culpa impediti pueniens tamen excusat
aduersus remedia que sunt cōtra naturalem equitatem puta
cursum temporis. ad id adducitur tex. in. c. cum iter. ē. de ex
cep. vbi excōmunicato: si sci quis est sua culpa tamen naturali
equitate succurrit. Et adducitur tex. in. l. nec timore. §. i. ff. quod
met. cau. vbi etiaʒ si culpa mea dedi cām edicto & ide aliquid
timens solui vel pmisi dicit metu factū. & est tex. in. c. veniens
j. de sponsa. & ibi. notatur. ¶ Non obstat tex. in. l. itaq̄ ful
a lo.[a] quia non loquit in remedio causato ex naturali equitate
sed loquit in remedio iuris positiui scilicet ī formali actione (a ¶ Pro intel. l. ita q̄ fullo. ff. de furt.)
vterq̄ fundatur super interesse, sed non potest pretendere in
teresse in re furtiua. nō mirum si non agit actiōe furti vt ibi.
vnde videmus q̄ naturale remediū tamen furi non negatur
scilicet auocare possessionē rei furtiue. l. i. in fi. & l. ij. ff. de con
dictio. fur. Et notatur in. d. l. itaq̄. per Panor. in. c. in lite
b ris. ē. de testi. & po. Nō ob. l. si mulier. q:[b] soluit Imo. q̄ loqui
tur eo qui habebat metum & ei de iure nocere poterat. vn
de non reuocat tanq̄ metu factum. secus est in casu nostro: q:
loquimur quando suspitio est de iniustitia. & facit p hac opi. (b Pro intel. lege. si mulier. ff. qō met. cau.)
tex. singularis in. l. fi. §. fi. ff. qō metus cau. vbi coactus a iudi
ce per impressionē soluere debitū nō repetit qō soluit actio
ne qō met. cā. quia omnino ad id tenebar. Panor. hic dicit
glo. nostram cum sequacibus posse saluari in casu suo. s. quā
do allegatur iudex suspectus quia ab eo est appellatum & fri
uole nam tunc cum friuole appellans sit ipse in culpa nō au
tem iudex non poterit recusari iudex cum non subsit causa. et
hoc fatetur etiam Imo verū nisi appareret iudicem multum
iratum contra appellantem ppter friuolam appellationem,
27 q: tunc posset recusari & dictū est in. c. ad hec. ¶ †Glo. ī ver
bo in expensis in fi. habes ex glo. q̄ generaliter & indistincte
appellans qui succubuit venit condēnandus in expensis. fa
cit. l. eos. §. ne temere. C. eo. rationem differentie quare indi
stincte succumbens in appellatione condemnetur in expen
sis. In prima autem instantia succumbens ita demum cōdē
natur si calumnia adsit vel temeritas. c. calūniam. j. de penis.
posuit glo. in regula iuris ignorantia. de regu. iur. li. vi. & hoc
in. d. c. finem litibus. Pe. de ancha. in. d. c. cordi. in fi. eo. lib.
vi. Io. tamen and. voluit hic post Pe. de sam. & sequitur. d.
Anto. q̄ nō appellans habere iustam excusationem quare
appellauit. puta quia fretus etiam singulari opi. vnius ex do
ctoribus scribentibus appellauit excusetur ab expensis & faciunt
notata per Bart. in. l. in bonorum. ff. de bo. pos. ti. generali.
vbi de dicto doctoris q̄ excuset. & per Ange. in. l. terminato.
C. de fruc. & lit. expen. per Card. in cle. fi. de rescrip. in cle ne
romani. circa prin. & ibi Pe. de ancha. & Imo. de elect. p Pa
nor. in. c. i. in. vij. col. ē. de postu. prela. Do. Anto. in. c. fina. de
dolo & contu. Panor. in. c. calumniam. de penis. quod intel
ligit hic Imo. verum nisi illa singularis opi. esset contra com
munem. nam peccans contra cōmunes opi. versatur in erro
re iuris. Bart. in. l. cum prolatis. ff. de re iudi. in. l. fi. C. de pe.
iudi. qui temere iudi. Ang. in. l. qui rome. §. duo fratres. ff. de

verbo. ab. bonus tex. ⁊ ibi. d. Anto. in. c. i. in versi. vngatur. ē. de sacra vnct. notat. d. Ant. ē. in subscriptione huius volumi nis gregoriani. ⁊ in. c. ex literis. j. de sponsa. ⁊ Jmol. in. d. cle. ne romani. ¶ Panor. in. d. c. finem litibus. tenet contrarium. quia etiā singularis opi. excusat ꝯ cōmunem opin. dummodo sit suffulta aliqua bona ratione. ⁊ pro illa opi est bonus text. in. l. ij. §. sed neq̄. C. de vete. iu. enucl. volunt Jo. an. ⁊ ibi Pa nor. in. c. i. ē. de cōsti. Et ibi Pe. de ancha. in repe. in. xvi. col. vbi per illum tex. dixerunt ꝙ si doctor subtilis ingenij aliqua bona ratione non vult adherere communi opi. tamen non fa cit litem suam ⁊ facit tex. in. c. capellanus. ē. de fer. ⁊ ibi Pan.

28 ¶ † Habes aliud ex glo. ꝙ pena temere litigantis est condē natio in expensis. ⁊ ideo dixit Panor. ꝙ alia pena nō punie tur mouetur per text. ⁊ ibi etiam aliquid dixi in. c. ij. ē. eo. vbi solum reprehenditur temere appellans in. c. reprehensibilis. supra eod. vbi solū condemnatur in expensis. ⁊ etiam per tex. nostrum ex quo ergo pluries de temere appellante canones repetūtur nec aliam penam quam expensarum repetunt cum iuris ministerio vidētur velle recedere a penis legalibus de quibus. j. iuxta per glos. in simili in cle. j. in verbo diocesanis. de iure patronat⁹. in. c. vt circa. de electio. lib. vj. puta facit qđ notat glo. in simili. in. c. j. in glo. magna de reb. eccle. non alie. libr. vj. vbi licet in iure ciuili certa forma imponatur alienatiōi rerum ecclesie per aut. hoc ius porrectū. C. de sacrosan. eccle. et illa authentica sit canonizata. x. q. ij. c. hoc ius. tamen cum specialiter canones aliter dicant nec eam formam repetant: sed minorē vidētur recedere a legali solēnitate. c. fine exceptio ne. xij. q. ij. ⁊ hanc opi. tenuit. glos. in. l. i. ff. quis ⁊ a quo. et etiā tenuit Specu. eod. titu. §. nunc videndum. versiculo dic ergo. ¶ Jo. and. hic. ⁊ sequunt alij tenet contrariam opi. quod imo habent locum pene legales. scz pena quinquaginta librarum auri in temere appellāte in ciuilibus. l. ab executore. C. quorum appella. et pena infamie in criminalibus. l. a proconsulibus. C. eo. ⁊ pro hac opi. facit glos. in. c. i. ē. de dolo ⁊ contu. vbi in rebus priuatorum bene habet locum pena. l. si quis in tant. cz. de iure canonico fact. c. i. j. de oper. no. nun. ¶ Glos. in vebo alioquin in fin. habes primo ex glo. sm̄ Jmol. hic qđ iudex ad quem de necessitate vbi denunciat male appellatum debet re mittere ad iudicem a quo ipsum appellantem. ⁊ sic dicit ipse vellet glo. ꝙ nō sufficiat pnūciare male appellatum sed requi ratur ꝙ vlterius verbo pronunciet ꝙ remittit eum ad iudicē a quo. ⁊ sic intelligit tex. nostrum remittat verbo expresso qđ dicit esse quando iudex a quo detulisset appellationi. secus si non detulisset. nam quando non detulit videtur iudex a quo asserere appellationem iniustam ⁊ persistere in proposito con seruandi iurisdictionem suam sed ea non potest vti quia sus penditur per appellationem. c. super eodem. el. i. ē. eodem. Et ideo cum nunc appellatio pronunciatur iniusta tollitur impe dimentum. ergo ab̄sq̄ alia remissione poterit procedere. imo fortius poterit etiam procedere hoc casu licet inhibitio pen dente appellatione fuisset et facta ne procederet qꝛ inhibitio cum sit accessoria ad appellationem succedit regula accesso rium de regulis iur. lib. vj. ꝙ deficiente appellatione corruet inhibitio absq̄ alio Rota decio. si cxxxviij. inci. itez si appelle tur. ⁊. ē. dixi tex. ¶ Habes secundo ex glos. iuncto textu quod vbi est male appellatum debet fieri de necessitate remissio, ꝙ intelligite verum nisi iudex a quo detulisset appellationi. qꝛ tunc licet possit iudex ad quē remittere si velit non tamen co gitur. c. cum appellationibus. eodem titul. libr. vj. ¶ Habes etiam ex glo. ꝙ iudex ad quem vbi pnūciauit bene appella tum potest postea in principali pcedere. ⁊ intelligite et ā si sit delegatus. ita do. Anto. hic. Jmo. in. l. iudex. ff. de re iudica. Do. Anto. in. c. olim. de excep. Hemi. in. c. i. §. post hec. eo. li. vj. de quo. j. ¶ Et sic habes vnum casum in quo negocium principale deuoluitur ad iudicem ad quem. ¶ Alius etiam additur casus per do. Anto. ⁊ alios de communi consensu partium etiam pretermisso appellationis articulo. tex. est in. c. j. eod. lib. vj. qui licet loquatur in appellatione ad papam in terposita tamen identitate rationis extenditur etiaz ad alias appellationes sm̄ doc. hic faciunt notata cōmuniter p docto. ibi ⁊ maxime in glo. in verbo delatum. facit in simili glos. hic super verbo irrationabili. de quo etiā p do. Anto. in. c. pe. ē. de offi. dele. ¶ Alius etiam additur casus appellato tamen consentiente etiam inuito appellante. nam potest appellatus petere vt omisso articulo appellationis pcedatur sup princi pali vt sumptibus ⁊ litibus parcat identitate rationis illius. c. j. in fi. ita ibi notatur. ⁊ hic cōmuniter nec poterit appellans contradicere. nā ex quo appellando videtur elegisse illum in iudicem ⁊ recedere velle a iudice a quo non poterit eum recu sare in iudicem in negocio principali si appellatus voluerit

c. super questionum. §. cum aūt. in argu. ē. de offic. dele. aut et consequenter. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. ⁊. c. cuius in agendo. ij. q. vij. ⁊. c. i. ē. de mut. pe qđ intelligūt doct. verum si esset talis iudex qui posset adiri p querelam. ⁊ sic citra remedium appellationis. nam tunc poterit cognoscere. Appellato volē te vel vtroq̄ de negocio principali. ⁊ ita loquitur in. d. Et ideo idem erit in legato. c. i. ē. de offi. lega. in archiepo autem non procedet. quia cum in causis subditorū suffraganeorum habeat potestatem solum per appellationem ⁊ in alios casibus tantū in iure expressis. c. i. de foro compe. lib. vj. c. romana. eo. tit. li. vj. c. pastoralis. in princi. ē. de offi. ordi. si fuit adit⁹ p ap pellationem archiepūs non poterit in negocio principali etiā de consensu appellātis ⁊ appellati pcedere nisi casu quo illud appareat deuolutum per appellationē quod est quando legi tima pronunciatur appellatio. Et faciunt que habentur in. c. significasti. ē. de foro com. ita etiā Hemi. ⁊ cōmuniter doc in c. j. in prin. de foro com. li. vj. quod quidem p notata ibi nō vi detur procedere inter laicos subditos epo cuz possint proga re nec requiritur cōsensus superioris in eis: ⁊ faciūt notata p Bar. in. l. i. ff. de iudi. ⁊ in. l. i. §. ⁊ post opis. ff. de opis nouī. ⁊ ideo cū inter iudices ad quos pōt appellari varia sit pote stas ⁊ vnus habet ampliorē altero vt videtis qꝛ vnus posset omisso appellatiōis articulo de ꝯsensu appellati vel vtriusq̄ procedere puta papa vł legat⁹. alius autem nō posset puta ar chiepūs ideo est differētia inter ius ciuile ⁊ canonicū sm̄ Pa nor. hic in fi. nā de iure ciuili valet appellatio interposita dicē do appello ad superiorē. l. i. §. fina. ff. eo. qꝛ nō pōt esse incerta nec vaga. cū de iure ciuili gradatim sit appellandū. l. impera tores. ff. eo. ideo intelligat ad superiorē. s. primū. secus est de iure canonico qꝛ cū possit appellari ad papā om̄issis mediis. c. ad romanā. ij. q. vj. ideo dicēdo appello ad superiorē ap pel latio est vaga. pōt enī intelligi ad superiorē. s. papā pōt etiā in telligi ad archiepm̄ ⁊ varius erit effectus vt videtis ex predic tis. puta pars videretur incerta corā quo iudice appellatio esset interposita ⁊ psequēda qđ nō est dicēduz p ea que habē tur in. c. fin. ē. de rescriptis. Pe. de anch. in. c. romana. in. x. co lūna eod. lib. j. Bal. in. l. cum proponas. C. de bo. au. iudi. pos sid. Archid. in. §. anteriorū. ij. q. vj. in. c. si delegatus. de offic. delegato. libro. vj. Hemi. in. c. neq̄. xv. dis. ⁊ dixi. ē. in rubri. Alius est etiā casus in quo iudex ad quē pnūciare nō pōt in principali etiā si pnūciet bene appellatū. s. quādo esset casus valde dubius per papā non decisus. nā tunc ad papā specta ret eius decisio nō ad inferiorem iudicez ad quē. d. Ant. in. c. dilecto. de testi. item nō pcederet hoc iudice restitutionis in integ. ꝯtra sniam arbitri. nā lz restitutionē in integrū conce dat cōtra sniam arbitri in de principali negocio se non impe diet. Jta. d. Ant. in. c. pe. de resti. i integ. ¶ Alius est etiam casus quē ponit. d. Ant. in. c. dilecto. j. e. ¶ Ali⁹ queq̄ est ca sus quādo iudex a quo erat solū iudex sup aliquo incidēti vel emergenti nō super principali nā si ab eo appellet ⁊ deferat appellationi eius delatio nō deuoluit negociuz principale ꝙ nō erat penes eū. Jo. an. ⁊ Hemi. in. d. c. cū appellationibus. §. si vo eo. li. vj. ¶ Alius infert vbi ⁊ gn̄aliter casus vbicūq̄ opponeret ⁊ dubitaret an iudex a quo esset iudex in principa li. nam tūc eius delatio nō deuoluit negocium principale. Jta

29 Pe. de ancha. post alios in. §. si vero. ¶ † Sed quid in dele gato, nūquid dato delegato ad causam appellationis poterit cognoscere de negocio principali sicut pōt ordinarius. vt hic glos. ij. q. vj. ad fi. Et Jnno. ⁊ hosti. hic tenuerūt ꝙ sic per ea que habent in. c. Ramutius. j. de testa. in. c. super lr̄. e. ē. de re scrip. in. c. romana. §. qđ si obijciat eo. lib. vj. Vinc. tenet ꝯtrariū hic mouet per ea q̄ habent in. c. cū dilecta. ē. de rescrip. Fede. de senis i ꝯsi. suo. cxxi. tenet opi. Vin. post multa. Et quo vna tm̄ causa est ei cōmissa nō pōt extēdere habenas. per ea que habent in. c. p. ⁊. g. ē. de offic. dele. ⁊ sic sentit ⁊ vult hic Jmol. ꝙ tamē de ꝯsensu vtriusq̄ partis posset cognoscere de nego cio principali indistincte. nā iurisdictio delegati bene pōt p rogari de causa ad causam. c. cū olim. el. i. ⁊ habet. i. d. c. p. ⁊. g. ergo delegat⁹ in causa appellatiōis poterit cognoscere de ne gocio principali ex prorogatione partiū. ¶ Joā. an. hic volunt formā mādati esse attenden. d. c. cum dilecta. ⁊. c. venerabili. ē. de offi. dele. ⁊ ideo eius dictū extēdēs. d. Anto. hic ita distin guit. aut est delegatus datus ad cām appellationis. s. ad talez articulum vt cognoscat an super hoc sit bene appellatum et procedit opi. Vin. qꝛ solum ad articulū appellationis ex for ma rescripti videt datus. Aut cōmittitur ei talis cā appellatio nis ⁊ tunc ex quo delegatus cognoscit etiam de accessoriis. c. prudentiā. §. sexta. ⁊ ad fi. ē. de offi. deleg. Jdeo cū accessorio ad cām appellationis videaf sibi commissa causa principalis non mirū si pōt cognoscere ⁊ cū hoc dicto simpliciter transit Panor.

Panor. dicēs q causē appellationis de natura sua hoc inest vt si iusta pnūciat iudex pcedat in principali vt hoc tert. no stro. ergo ea omissa poterit delegatus cognoscere de principali. & facit ratio p quā tollet fundamentū Vincē. indistincte nā simile videm⁹ q qd archiepus hz limitatā potestatē in causis subditorum sui suffraganei. d. c. pastoralis. & tñ appellatio deuoluit ad eū nō tantū causam appellationis sz etiam negocium principale: vt hic. ergo poterit in sim sibi delegatus qui habet limitatam potestatē. & Gemi. in. d. c. i. in princ. de foro cōpe. lib. vi. trāsit cū distinctione Jo. an. Imo. hic dicit q in iudicādo non est recedendū ab opi. Inno. tanq cōmuni. sñ de iure vetum pbo non videri. nā lz delegatus possit ea q veniūt accessorie ad delegationē verū est de his q sunt de natura delegationis vel necessaria ad eā. c. ij. c. ex litis. ē. de offi. dele. se⁹ est in his que sunt extra causaz delegatā. qr diligēter attēdēdi sunt fines mandati. l. diligenter. in prin. ff. manda. d. c. cum dilecta.

¶ Glo. si. in si. quatenus attinet ad intellectuz versi. saluto. dicti in textu. & sz que sint iuste cause maiores. glo. se remittit. Innocen. hic dicit puta causas criminales. ij. q. vi. c. decreto. vel causas electionē epālium. & similes. c. ne pro defectu. ē. de elect. Sz ista exēpla nō tenent. & est tex. de electiōe in ẓtiā l. c. quāuis. de elec. li. vi. & in. c. abbatē. eo. ti. Unde dicite q sunt cause maiores de quibus. i. c. quo ad trāslationē. ē. de offi. leg. sed ne in illud poetice artis vitium incidamus. vt tetrum desinat in piscem mulier formosa superne cū decre. nostra in eo versef circa expressionē cause in appellatione & iustificationē ipsius appellatiōis. Primo sciēdū est de quo actu loquat decre. nostra. & ex tex. in quantū dicit si corā idoneo ptz q loquif de actu iudiciali & nō extraiudiciali. nā tūc pprie dicif ab actu iudiciali appellari qñ appellat ab aliquo actu medio īter citationē & sniā in diffinitiuā. Ita Jo. an. in. c. i. in prin. eo. titu. lib. vi. & hoc vult tex. noster expresse qui ista duo extrema ponderat q ẓuētio facta fuerit & sic citatio eīn mauertit. itē q a sniā appellet. & p hoc facit qd notator in cle. ij. vt lit. pen. in glo. in. c. prudentiam. in prin. in verbo citra formam. ē. d. offi. dele. & in cle. i. in verbo citationes. de iudi. in. c. qm contra. ē. de proba. qr citatio licet nō sit pars īstātie tñ dat initium iudicio. & in apl. vt in med. lit. nō si. sacr. iol. §. i. insti. de pe. te. litig. §. penultimo notat Bart. & Bald. in rubrica. C. de in ius voc. Bal. in aut. clericus. C. de epi. & cle. in aut. si oēs. C. si vt se abbere. abst. in. l. plana. C. de sen. & interlo. om. iudi. & in. l. j. §. similimodo. C. de lat. liber. tollen. & in. l. & post edictū. §. quod si is. & §. circūducto. & ibi Ange. ff. de iudi. in. l. si. in prin. ff. de eo per quē fac. er. Et ideo dixit Jo. an. in. d. c. j. q si appellet ab actu iudicis ante citationem facto q illa appellatio dicet

30 extraiudicialis. ¶ † Et sic habes inferre, q id quod statuitur hic vt non appelletur nisi rationabili causa expressa habet locum in appellatione iudiciali tantum. de extraiudiciali

31 autem dixi in. c. bone. ē. eo. ¶ † Item habetis inferre aliud q non habet locum quod dicitur q ex rationabili causa appellandum est si appelletur a sententia diffinitiua. nam tunc etiā nullo grauamine precedente a diffinitiua poterit appellari, glo est & ibi Bart. in. l. ait pretor. §. permittitur. ff. de minori. in. c. j. §. his. eo tit. lib. vi. & facit nam in diffinitiua succedit regula q in causa appellationis non deductum deducam non probatū probabo. c. cū Innocens. ē. de fide instru. l. Titianus ff. q cū eo. l. per hanc. C. de tempo. appel. ideo non inspicitur an iudex ex prima sententia grauauerit vel ne sed solū an prima sententia veniat emendanda. voluit tamen Joan. an. in. d. §. his. q licet nō debeat exprimi causa in appellatione a diffinitiua si tamē friuola exprimatur q appellatio vitietur per regulā. c. cum appellationibus. in princ. eod. lib. vi. & p eo facit in simili tex. sm vnum intellectum in. c. examinata. iuncto c. dilecti. ē. de iudi. & lo. c. cum ad sedem. sm duos intellectus ibi datos. ē. de restitu. spol. contra cum tamen facit text. in. l. vnica. in princ. C. de rei vxo. act. gl. in. l. vnū. ad si. ff. si cer. pe. in. §. multis. institu. de libert. quod notat Bald. in. l. qui testamento. §. mulier. ff. de testamen. & in. l. sancimus. C. de testamen. vbi colligitur quod cum in actu non requiritur certa solemnitas si tamen apponatur & minus solēniter fiat nō vitia

32 tur actus qui omnino sine eo valuisset. ¶ † Sed quid de sententijs que non sunt mere diffinitiue. sed tamen naturam habent diffinitiue in multis, de quibus dixi. ē. in euidentialibus Et dicite quod in eis appellatur absq alia expressione cause sicut in diffinitiuis: quia in hoc accedunt nature diffinitiue vt sicut in appellatione a diffinitiua nō requiritur expressio cause vt voluit Barto. in. l. ij. §. fin. ff. eodem. Ita in istis interlocutorijs mixtis, ita Rota decisione sua. lxxxvij. que incipit. item si aliqua. vbi pronūciatio super attentatis sapit vim diffinitiue. & propterea ab ea appellandum est sicut in diffinitiua. & rota decisione. xiij. que incipit item si iudex. tene bal. in. l. e. ante sententie. C. quorum appel. in. l. secunda. C. de episcopali audien. in. l. minoribus. C. de his quibus vt indignis. in. l. intra vtile. ff. de minoribus. de hoc in. c. peruenit. el secūdo. ē. eodem. & in. c. cum cessante. j. eodem. Et faciunt que in simili videmus quod licet regulariter de iure ciuili ab interlocutoria non appelletur dicta. l. ante sentētie. tamen ab his interlocutorijs mixtis appellatur. quia accedunt ad naturam diffinitiue vt notat glo. in authētica habita. & ibi docto. C. ne fil. pro patre. & etiam Bartol. in. l. ista. ff. de accusatio. in. l. ij. ff. de appellation. re. est tex. in dicto. §. pmittitur. & ibi Bartol. faciunt docta in. c. cum olim. el pmo. & c. significantibus ē. de officio delegati. in. c. super literis. ē. de rescriptis. Barto. in. l. ij. ff. quis in ius voc. nō erit. & hoc voluit Car. in clementi. appellanti. eodem titu. & etiam Gemi. in dicto. c. j. in

33 princi. eodem titu. libro sexto. ¶ † Restat ergo q in interlocutoria mere habet locum tex. noster. & qualiter i statutis intelligatur interlocutoria mere ponit Angel. in. l. si sic. in principio. ff. de lega. ii. l. ibi Ang. & Imo. in. l. stipulationum aliq. ff. de verborum obligatio. Ludoui. in rubrica ff. de re iudic. Et quia tex. noster non dicit an appelletur a sententia interlocutoria expresse an ab interlocutoria tacite, que fertur per actum procedendi ad vlteriora. Et dicite q sic eodem modo appellandum est ab vna quo ab alia prout est tex. in. c. cum olim. lect. in. si. supra. de electio. in. c. ex parte. j. eodem. Ideo stat alia conclusio quod forma vt ex rationabili causa appelletur habet locum siue in interlocutoria expressa siue tacita dicto. c.

34 cum dilecti. & dicto. c. ex parte. ij. ¶ † Et antequā ad vlteriora progrediar circa appellationem ab interlocutoria, quero primo vt de initio rei primo discutiamus, quando incipiat currere tempus decem dierum quod assignatur ad appellandum. c. concertationi. eodem titu. libro sexto. Breuiter considero tres casus in quibus appellatur ab interlocutoria. nā interdum iudex grauat partem expresse interloquēdo. & tūc est appellandum infra decem dies a die late interlocutorie. vt dicto. c. concertationi. vt not. in Specu. de appel. §. restat. versi. sed quid dices. in prin. Et ita sm Panor. debet intelligi qd notat Host. in. c. nostro. super verbo de maioribus. appellatur aūt quantū ad ppositū interlocutoria expressa illa per quā iudex declarat aliquid fiendū vel non fiendūz. puta articulos admittēdos: talis nāqz interlocutoria vim hz diffinitiue quo ad illū articulū vt est tex. cū glo. in. l. si ego instruendum. C. de reb. credi. & hoc volunt Host. & Spe. in preallег. versi. sed quid dices. f. q tale grauamē hz vim diffinitiue merito debet appellari infra decem dies a die talis interlocutorie late: qr ipsa interlocutoria verbalis est illa q grauat partem: non autem id quod sequitur post eaz: qr illud prouenit in consequentiā pronunciationis predicte & tanq eius executio & implementū: sic non debet illud attēdi: sz id ad cuius executionē venit. arg. ff. de noua. l. si ita stipulatus. §. si. si enim pronunciauit iudex articulos non admittendos & postea nō admittit ista postea non admissio non est illa que grauat: sz pronunciatio ad cuius implementū venit & necessariam executionem habet. & ideo a pronunciatione est appellandū non ab eius executione sicut a diffinitiua. l. ab executiōe. ff. de appel. pronunciatio est actus instantaneus. ergo ab illo instanti incipit currere tempus appellationis. Interdū iudex grauat partem non interloquendo expresse vel tacite: sz exequēdo: vt cum incipit non a declaratione alicuius dubij: sed ab executione: vt qr facit aliquem cāpi & detineri: vel ponit quē in tenutam bonorum aduersarij: vel citat aliquem ad locum non tutum: vel assignat terminum nimis breuem: qr actus licet large loquēdo possint dici interlocutorie. vt habetur in glo. & tex. C. de epi. & cle. l. cum clerici. super verbo sententiarum: tñ nullo modo habentur ad instar diffinitiue: sed interlocutorie: qr interlocutoria declarat aliquod dubiū. vt dixi, & tunc dico q isto casu locum habet dictū Host. quod ponit in. c. romana. de appel. lib. vi. & refert Spec. in. d. §. restat. v. sed quid dices. & Archi. c. concertationi. eo. titu. videlicet q potest appellari post decem dies a die incepti grauaminis: & sic successiue: & ratio est qr tunc grauamen censetur habere causam successiuam eo qr medium vel finis grauaminis non pōt dici vt veniat ad executionem principij: qr cum non precesserit declaratio de sic faciendo: sz incipit a facto eque principali: & medium & finis grauaminis est sicut principiū: ideo nullum eorum preualet alteri. arg. l. si reus. ff. de duo. reis. et de fideicō. l. generaliter. ideo nō solum ipsum principium gra

35 uat: sed etiam medium & finis. ¶ † Et ideo licet quis sit exclusus ab appellando per lapsum decem dierum a principio non tñ est exclusus a medio vel a fine a quibus nondum sunt

lapsi decē dies. ideo pō adhuc appellare a grauamine qd infertur hodie. et pro hoc optima glo. que est. C. de serui. et aqua l. j. in glo. magna. post medium. ibi dū dicit alij dicunt quod etiam lapsis. xxx. annis intendiẗ negatoria pro presentibus licet non pro preteritis. et quod no. per glo. et Bart. in. l. mariti. C. ler. ff. de adul. et in. l. cum q. §. in populatibus. ff. de iurelur. et quod not. Bart. in. l. ab hostib. §. sed quod simpliciter. ff. ex quib. cau. maio. circa mediū. Bar. in. l. ij. ff. de app. reci. et si dicatur qp per. c. concertationi. disponitur qd intra decem dies debeat appellari computādos ab initio grauaminis. Respōdeo secundum Jo. and. et Archi. ibi qp ille tex. pcedit in grauamine extraiudiciali: sed predicta procedunt in grauamine iudiciali. Interdum vero infertur grauamen per interlocutoriam tacitam continentem aliquam tacitam declarationem vt quādo nō incipit a iudice: sed a parte prouocante iudicem vt si pars petit admitti articulos vel exceptionē: aut dari nouā dilationē: et iudex contempta petitiōe procedit ad vlteriora: quo casu censetur tacite declarare dictam petitionem non esse admittendam. vt in. c. ex parte eo. Et per consequens dictos articulos vel exceptiones reprobare: quod tñ est verum si eos vel eas examinauit: non aliter. vt no. Bart. in. l. a procedente. C. de dila. tamen aduertendum qp ista repulsio vel declaratio cum sit tacita non est tanti effectus quanti est expressa: nam non cēsetur facta nisi respectu illius petitionis que facta fuit non autem alterius que postea fieret: secus in expressa que cēsetur esse generalis quo ad oēs que fieri possent: et sic in rem tam actus et voluntas tacita vel taciti non sic late sunt interpretandi sicut expresse: sed catenus quatenus se extēdit act⁹ ex quibus resultat. l. j. §. iulius. ff. de itinere actuque priuato. et ibi no. in. l. fi. C. ne fil. pro patre. de execu. tuto. l. voluntarie. et qd not. Barto. in auć. qui rem. C. de sacrosan. eccle. plures bone concordantie colliguntur ex iuribus allegatis p Jo. an. andr. in. q. posita super regula accessorium. in mercuria. circa princi. et expresse voluit quasi in terminis glos. nostra. et ideo a gu. est in cle. sepe. circa fi. de verb. sig. in glo. que incipit quod pluraliter. vbi determinat expressum consensum partium preiudicare in tota lite: sed tacitum solum in actu ex quo resultat. et allegat ad hoc quod not. in Spec. de app. §. restat. vbi ad not. secundum Vincen. de cita. §. primo versicu. quid si reus. in quibus locis recitat dictū Host. in casu nostro loquētis de quo. s. dixi: et per ista allegata dat intelligere ista gl. qp tacita interlocutoria preiudicat solū in illo actu ex quo resultat et in illa petitione et non in alia que postea fieret. et ideo a die pcessus ad vlteriora respectu exceptionis opposite erit appellandum sed respectu aliarum exceptionum poterit postea appellari. et ita Paul. de cast. in cōsi. xxv. qd incipit in Christi nomine amē. super primo dubio. ¶ Cum ergo de appellatione ab interlocutoria tantū loquat tex. noster. Secūdū est ex mēte Archi. in. c. nō ita. ij. q. vi. et etiā Bal. et Jmo. hic vltra alios. et etiam Jmo. et Cardi. in. d. cle. appellātu. et in his q̄ habent in. d. c. j. d. Anto. in. c. dilecti. j. eo vbi ponit. x. vos dicite. ep. requiri ad

36 appellationē ab interlocutoria. ¶ Primo [a] qp causa gra-

a uaminis subsit de presenti. vt hic tex. nostro tñ vbi appellat a grauamine extraiudiciali nō requirit expressio cause. d. Ant. post Host. in. c. cū sit ro. s. eo. Secūdo qp sit legitima et rationabilis. vt hic. et in. c. cū speciali. eo. Tertio qp sit vera causa. vt in. c. cum causam. j. eo. Quarto qp sit expressa. vt in. c. interposita. j. eo. in. c. j. eo. ti. lib. vi. et hodie notatum expressa vt in cle. appellāti. eo. ti. Quinto qp exceptio nō fuerit admissa vel petitio q̄ veniebat admittenda. vel econtrario qp fuit admissa in fauorem aduersarij vbi non veniebat admittenda. ante nō posset appellari. c. dilecto. j. eod. c. significauerunt. s. de testib. Sexto in scriptis appellatio fit. d. c. j. et vidimus in glo. in verbo rōnabili. nō tñ debet de necessitate exprimi verbum in his scriptis. Ange. de aretio in. l. a sententia. §. fi. ff. e. Septimo qd apostoli petant. d. c. j. d. c. ab eo. e. lib. vi. cle. fi. eo. ti. Octauo qp pars sit instructa. l. ipse appellās. d. c. j. Nono qp intra. x. dies interponat a die grauaminis. c. concertationi. eo. ti. lib. vi. cle. sicut eu. Decimo qp intra annū fiat pcecutio vel ex causa biēnium. fm dicta in. c. ex ratione. s. eod. Vndecimo qp in p̄sentia iudicis a quo interponat de quo in. c. suggestū. s. e. et in. c. fin. j. eo. Duodecimo qp ex eisdem actis iustificetur ex quibus lata fuit interlocutoria cle. appellāti. eod. tit. ¶ Requisita ad appellationē ab interlocutoria pleqtur summatim Ludo. de roma. cō. cccci. qd incipit. omnipotētis zc. vt declarationē accipiatis. Circa primū. s. circa causam dicite qp dz causa vicq adeo subesse de p̄nti qp alias nō erit licitū appellari etiam a grauamine de futuro. nā licet in appellatione extraiudiciali licitum sit appellari a grauamine de futuro. c. bone. et ibi dixi. s. eo. tamē in appellatione iudiciali hoc non est permissum: qr nō grauatus non appellat ab interlocutorio: et hoc pcedit etiā de iure ciuili. c. ante sententiam. ij. c. nō ita. ij. q. vi. Bar. in. l. titia. ff. de accu. in. v. colū. d. Anto. in. c. ex parte. in pe. colum. s. eo. et. d. §. permittitur. et ibi tex. quē ponderat Bar. sed respectu grauaminis de futuro quis non est grauatus sed grauandus. ergo non poterit appellare. et ita voluit glo. in. c. accedens. el primo. circa prin. licet Hostien. ibi teneat contrarium. s. vt lite. non contest. et ita Jo. mon. in c. non solum. eo. titu. lib. vj. et ita Jmo. in. c. significauerunt. et ibi Jmo. s. de testi. ita Joan. and. in. c. super eo. el primo. et ibi etiam Jmo. s. eo. ita Bal. in. d. l. ante sententiae. et ideo dixit Jo. an. in. d. c. super eod. qp si pars opponat exceptionem surreptionis contra rescriptum et super iudices non admittatur in oppositione exceptionis appellat qd isto casu non valet appellatio quia interponitur a grauamine de futuro debet enim interponere et expectare quod iudex nō admittat et postea appellare vt vult hic Jmo. et dixi in. c. regresso. et est tex. in. d. c. dilecto. imo dicit Jnno. in. d. c. significauerunt. quād illo casu forma erit et practica qd pars ponat suam exceptionem corā iudice puta surreptionem vel porrigat suam petitionem. quia in casu permisso petat quartam dilationem ad testes producendos de qua in. c. vltra tertiā. supra de testi. et expectet responsum iudicis: et iudice non admittente compareat coram eo grauamen deducendo. puta. d. iudex non admisisti meam talem exceptionem vel petitionem vti debuisti peto vt reuoces grauamen. et si quatenus nō reuocaueris appello et hoc secundum Panor. ubi erit tutum consilium et sic etiam pars videatur deferre honori iudicis petendo qd ipsemet se corrigat nec per hoc videbitur renunciatum appellationi. c. si a iudice. et ibi habetur. eo. titu. lib. vi. volunt tamen Panor. ibidem qd imo valeat appellatio conditionalis a grauamine de futuro puta oppono exceptionem et si non admiseris appello. Mouetur primo per simile. nam videmus qd sententia excōmunicationis sub conditione ferri non debet. nec pro futuris culpis. romana. §. caueant. de senten. excōm. li. vi. et tñ sntā ex. cō. sub cōditione lata tenet. c. pterea. el. ii. s. eo. sicut vidimus. qp regulariter sntā sub cōditione ferri non dz. tñ lata tenet. §. biduū. ij. q. vi. et ibi notat. l. ij. §. biduū. ff. qñ app. sit. Jtē mouetur. nā actus cōditionalis factus refert ad tps purificate cōditionalis: qr tūc in esse deducitur et robur suscipit. l. cedere diem. ff. de verbo. sign. c. si pro te. et ibi glo. de rescri. lib. vi. ergo appellatio conditionalis si non admiseris exceptionem intelligetur interposita post temp⁹ purificate cōditionis. i. postq̄ iudex non admisit. et sic videbitur interposita a grauamine illato non inferendo facit simile. nā post excōmunicationem non valet appellatio quo ad eam suspendendam. c. pastoralis. §. fi. s. eo. et tamē si fuerit cōditionalis excōmunicatio valet appellatio qr nō dicitur excōicatus nisi purificata conditione. d. c. preterea. ita ista appellatio nō dicetur interposita nisi purificata conditione. et sic ex quo iudex non admisit. et tunc dicetur interposita a grauamine illato: nō infe-

37 rendo. et sic vult Panormita. qp a grauamine pure inferēdo non est licitum appellare: cōditionaliter vero sic. Hec in sua cōmunis cōclusio tenenda sine Panor. restringūtur nō pcedere in grauamine de futuro communiato. nam ex quo iudex est cōminatus poterit appellare. Ita Jmol. hic in fi. et faciunt que notantur per Bal. in rub. et in. l. ij. C. comm. vel epist. faciunt not. in. c. j. s. de dila. et ibi per Panormi. Secundo fallit quādo grauamē inferendū esset irreparabile per remediū appellationis: puta qr pronunciatur quis torquendus et nondū sit tortus poterit appellare ne torqueatur. l. si quis prouocationis. C. eo. faciunt no. per Bartol. in. l. ij. ff. de appella. recip. Tertio fallit nisi grauamen inferendum iam aliquod principium haberet. et sic pro parte esset illatum. ita intelligitur tex. in. c. j. s. de dila. et ita magis proprie conuenit exemplum premissum in secunda limitatione qr per pronunciationē de torquendo iam incipit grauari. Quarto fallit qñ quis iam esset in vno grauatus. qr valet eius appellatio hoc modo interposita. appello qr in tali re me grauasti: et qr dubito ne grauetis appello. et ita intelligitur tex. in. d. c. j. de dila. Circa secundum. s. qp legitima sit ca. dicite qp hoc erit arbitrarium iudicis an sit legitima vel ne. prout dixi in glo. in verbo rationabili. tñ ad hoc vt sit legitima non sufficit contra ordinem iuris iudicem pronūciasse nisi illa pronūciatio in aliquo lederet suo partio. ita Bald. in. c. cum dilecti. s. de rescrip. et est text. in. d. §. permittitur. ibi forte. zc. licet dicat Marti. Silli. propter illa verba forte zc. ibi posita qp iurisconsul. ibi hoc non decidit: sed dubitatiue loquitur. Circa tertium qd causa sit vera. hoc est verū quo ad hoc vt appellās obtineat: tamē quo ad deuoluendum appellationem sufficit qp ex rōnabili sit interposita licet nō vera. c. romana. §. quod si obijciatur. eo. ti. lib. vj. et fa-
ciunt

¶ Primo qp causa grauaminis. Ad de Fely. in. c. cum ordinē de rescrip. vbi not. declarat an appellatio ab interlocutoria valeat eā sine expressione grauaminū. Et an valeat appellatio facta a futuro grauamine. de omo per eundem in. c. significauerūt. de testi. circa prin. Et qñ appellationi interponēde vel interposite possit renūciari per eūdē. i. c. ex parte. el. ij. circa prin. de rescrip.

ciam nota. in c. dilectus. el. ij. ē. de rescri. nec ex quo appellatio
fuit rationabilis licet minus vera appareat ex processu facto
per iudicem ad quem: tamen per hoc excusatur iudex ad quē
quominus teneatur pronunciare super appellatione: quia ad
deuoluendum & cogendum iudicem pronunciare sup appel-
latione sufficit cā rationabilis etiam si putatiua esset & nō ve-
ra. ita Bal. in d. c. cum dilecta. per tex. quem ad hoc dicit sin-
38 gularem in l. titie. ff. de auro & arg. leg. ¶ Sed quid si plures
cause proponentur propter quas appelletur: nunquid artabi-
tur proponens ad veritatem omnium proban. & videtur quod
sic. quia in simili videmus quod plura fundamēta proponēs
in prima iñsinuatia tenetur ea probare nisi preficiet nō astrin-
gens se &c. c. licet cām. & ibi habetur. ē. de proba. Bar. in l. os
nes. ff. de re iudi. c. ij. & ibi per Panor. ē. de rescri. sed appel-
latio non immutat naturam cause l. i. §. i. & ibi Ang. per illum
tex. ff. an per ali. cā appel. ergo debebit oēs causas propo-
sitas probare. In Strium determinat Panor. post alios in c. si
gnificante. i. eo. & est gl. in c. cum causam. ē. eo. faciunt not. per
per Bald. in d. l. ante iudi. & in d. l. minoribus. & sic habes in-
ferre q clausula illa non astringens ūt se ad probandum ni-
si ea que faciant ad victoriam cause non est necessaria in cau-
sis appellationum propositis: quia sufficit vnam verificare
facit glossa in c. exhibita. de iudiciis. in capitulo. cum dudum
deprehen. nota. per docto. in c. ij. & c. inter ceteras. de rescrip.
39 ¶ † Circa quartū quod dicitur. q requiritur expressio cause.
primo sciendum q illa expressio fieri debeat quicquid dixerit
Bal. in l. 2. circa fi. C. de epi. audi. & volut. Bald. in d. l. mi. no
ribus. quod etiam si non fuerit facta expressio tēpore appella
tionis interposite qd tñ sufficiat postea expressionem fieri in
tra decē dies datos ad appellandū: q: intra illa tempora pōt
emēdari appellatio, imo de nouo accumulari vt dixi. ē. in rub.
& not. Car. in cle. j. de sen. & re iudi. si accumulari & emendari,
ergo multomagis declarari. faciunt not. in l. edita. C. de edē.
& etiā etiā in c. ij. ē. de libel. obla. sed exprimere causam nomi-
natim nō est aliud q̄ appellationē declarare: ergo poterit fie-
ri dū modo tēpora lariant. Et q nō sit aliud q̄ declarare ap
pellationem exprimere nomen cause deducitur. nam propter
ea requirit q cā exprimat ne appellans euaget per diuersas
causas cum in hoc vertatur honor iudicis qui de iniustia ar-
guitur qñ ab interlocutoria appellat. vt in simili habet in l.
pretor. in prin. ff. de mino. & hanc rōnem sentit text. noster. in
prin. & cle. appellanti. eo. ti. Itē ex alio requiritur expressio vt
iudex intelligat an habeat deferre vel non deferre: quia cum
maximus sit litiū an fract⁹ verisimiliter pōt ignorare iudex
in quo pars pretendit se grauatam. & sic nescire poterit an de-
beat deferre vel ne. nec poterit scire quales apostolos dare
debeat nisi expressa cā. hanc rōnem ponit Jo. and. in d. c. j. et
ibi Gemi. eo. lib. vj. sed ista non tendūt ad aliud q̄ ad decla-
randum animū appellantis & etiā instrumōdū iudicem. ergo
satis erit q intra x. dies fiat dato ad appellandum. Ex quo
si voluisset stare vsq ad altimū momentū x. dierū ad appel-
landū potuisset. aut. hodie. & ibi no. C. eo. & d. cle. sicut. & d. ca-
pi. concertationi. fiat ergo q poterit illa expressio fieri dum
40 modo fiat intra x. dies ad appellandum. ¶ † Qualis aūt de-
beat esse illa expressio. dicite q specifica & noīata. dem. appel-
lanti. eo. tit. & est r. tio vltra duas proxime allegatas. quam
ponit d. Ant. in c. ex partate ade. in i. col. ē. de testi. nā ad hoc
vt ab interlocutoria appelletur debet interuenire grauamen
ex pposito iudicis nec sufficeret re ipsa interuenire iuxta ea
que habentur in d. §. permittitur. & etiam dixi. ē. in rubr. nec
sufficeret animus iudicis nisi ex facto exprimeretur qd de in
telligi de grauamine cū effectu. c. relatum. j. de cle. non resid. in
rrg. adeo. cum de substantia appellationis illa dua requiran-
tur voluntas grauandi & expressum grauamen & appellatio
nihil aliud sit q̄ petitio grauati petentis grauamen relaxa-
ri. l. j. §. libelli. & ibi habet. ff. eo. & petitio dz continere substā-
tiam petiti & certam. c. ij. ē. de lib. obla. l. in rem. in princ. ff. de
rei vendi. Ideo non mirū si pro forma appellationis lex vo-
luerit fieri expressionē. & pro hoc facit text. in l. minor magi-
stratus iuncta d. l. ait pretor. §. permittit. ibi ab iniuria. ff. de
mino. faciunt not. per Bald in repetitione l. edita. paduana.
C. de eden. in xviij. col. Et per predicta habetis inferre ad q̄-
stionē nunquid sufficiat in appellatione exprimere vnā cau-
sam nominatim cum clausula & quedā alia. puta dicit iudex
appello quia non admisisti exceptionem pacti de non petem
do quam offerebam me probaturū vel exceptionem falsi pro
curatoris. & propter quedam alia grauamina suo loco & tem-
pore deducenda. Et videtur dicendum q sic: quia simile vi-
demus in rescripto q respectu causarum debet esse certum. c.
ad hec. c. fina. ē. de rescriptis. & etiam respectu personarum vt

ibi et tamen clausula & quidam alij operaf effectum vt satis
videatur edificatum. nam intelligitur quidam alij scilicet si
miles expressis. c. sedes. & ibi Innocen. supra de rescript. fa-
cit etiam. nam in requirentibus speciale mandatum vno ex
eis expresso sufficit clausula & quecunq alia vt comprehen-
dat omnes casus requirentes speciale mandatum. c. qui ge
neraliter. de procura. lib. vi. faciunt not. in cle. non potest. de
procura. aliter. in l. filius. ff. de dona. in l. sed & si quis. §. questiū
ff. si quis. cau. In contrarium tamen est veritas & tenet Car.
in d. cle. appellanti. etiam Ang. & Imo. in l. ij. §. si. ff. eod. et
rota decisi. vij. que incipit. item si appellatur. quia vsq adeo
nominatim requiritur vt causa exprimatur. quod non potest
per equipollens impleri vel per relationem ad aliud que sit
aliquantulum vniuersalis. ita Ange. in simili in l. j. & ibi bo-
nus tex. ff. de libe. & posthu. faciunt que infra dicam in fallē
tijs per Bal. in l. eos. § finautem. C. eo. & d. Anto. in c. cōsu
41 luit. lo secundo. ē. eo. ¶ † Stat ergo regula nominatim esse
causam appellationis exprimendam. Fallit primo qñ noto
ria esset causa appellationis: quia tunc nō debet nominatim
exprimi. ita glo. in c. accedens. el primo glo. i. ē. vt lite non cō
test. que licet reprobetur respectu expressionis cause q: cau-
sa notoria est exprimenda, certe non meretur forte reprehen
di respectu forme exprimende: quia fateor q cā notoria de-
bet exprimi cū notorium proponi debeat dici sa textualib⁹
tñ q noīatim exprimi debeat nihil vrget: imo ex mente pan.
cardi. & Pau. & Imo. in d. cle. appellanti licet glo. ibi videa-
tur aliter sentire vbicunq cā appellationis nō indiget pro-
batione facta, sed ea constat sine alia discussione sufficit eam
allegari nec ex quo pars non potest vagari que dicat se gra-
uatam: nec iudex potest esse incertus ex quo notoriū est gra-
uamen dz cā noīatim exprimi cessantibus rationibus supra
dictis. & faciunt not. p Bal. in l. minoribus. in x. col. C. de his
quib. vt indig. & que dicā in ij. & iij. limitatione cum commu-
niter scrib. indistincte dicunt q cle. appellanti hz locū in cau-
sa notoria vt dixi in textualibus. Scdo fallit vbi cā propter
quā appellef esset expressa in sententia ita q ex dispositione iuris
per tenorem snie constaret de grauamine. ita Bald. in d. l. mi
noribus. & in l. per hāc. in fi. col. C. de temp. app. puta quia
error iuris exprimaf in snia a quo appellatio. si tñ enī diceret q
appellatio valeat dicēdo appello a tali sententia q: ex ea gra
uatus cū illo casu cā ex tenore snie appareat: & sic certa quia
pendet ex iure quod est semper certum. iuxta not. in l. ij. ff. de
proba. in l. arriani. C. de heret. Tertio fallit vbicunq appel-
latur a sentētia q̄ hz presumptionem iuris 3 se quia snia seque
stri i. quod regulariter est prohibitū l. vnica. C. de probi. seq.
& non permittit nisi in certis casibus. c. fi. & ibi habet. ē. de se
questra. pos. & fruc. vel a snia torture: nam tunc in appellatio
ne non est aliud exprimendum nisi appello a sequestro vel a
snia torture: q: expressio consequens. scz grauaminis ex pre-
sumptione iuris consequit. ita Bal. in d. l. minorib⁹. & in d.
l. per hanc. & Pe. de ancha. & etiā Card. in d. cle. appellanti.
Quarto fallit qñ licet ex verbis grauaminis non esset noia-
tim expressum tñ ex mente perinde est ac si fuisset noiatim ex
pressum: puta q: non pōt referri ad aliud. vt dixi in simili de
gallo presso. in l. hac cōsultissima. C. qui test. fa. pos. habetur
in l. j. ff. de lib. & posthu. ita Ang. in l. pretor ait. in prin. & ibi
glo. & Lud. de roma. de ope. noui nuncia. qd facit ad primam
limitationē ē. datā. Quinto fallit qñ per relatione ad acta
grauamen exprimeref, vt appello q: me grauastis, vt i actis
apparet. ita Pau. de eleza. & lap. in d. cle. appellanti. & fa-
ciunt no per Inno. in c. fi. j. de ope. noui nuncia. facit qd di-
ci solet q acta faciunt notoriū. c. ex insinuatione. vbi Inno. et
ibi dixi supra ergo cā videtur certa p relationē ad notorium
ideo non requirif alia expressio. rota in d. decisi. vij. Card. &
Imo. in cle. appelanti, tenēt 3riū. & ita d. Ant. hic. & Imola.
& Gemi. in c. cordi. eo. tit. lib. vi. in prin. & Jo. an. in c. c. peruenit
nit el. c. ē. eo. nā ista relatio est, vaga & in certe. multa enī gra-
uamina possunt in actis pretendi a pte de quib⁹ iudex igno-
rabit. & ita tenet Ang. in d. l. j. ff. de libe. & posthu. in l. vbi au
tem non apparet. §. qui illud. aut illud in l quicquid astrigē
de. in prin. ff. de verbo. obli. tenet Bald. in d. l. edita. in repeti
tione paduana. in xviij. col. ver. sciendū tñ est. C. i. de edē. & ibi al
leg. tex. in d. l. minor magistratus. ff. de mino. bal. in l. eos
§. finautē. C. eo. in l. terminato. C. de fruct. & li. expen. in l. ante
snie. C. quorū app. in fi. col. facit bo. tex. in c. clericus. de iure
iur. per quē tex. ita volunt d. Ant. in c. ab excōicato. in vi. col.
de rescrip. d. Ant. in c. accedens. el. i. ē. vt lite non contes. do.
Anto. in c. ij. ē. de consti. Sexto fallit q: appellatio esset cer-
ta p relationē ad partē actorū specificā. puta appello quia gra-
uastis me vt in litis contestatione apparet. ita Bald. in d. l.

uastis me vt in litis contestatione apparet. ita Bald.in.d.l.
minoribus.et est rō qr tunc refert ad certū:ideo ex mente vi-
detur noiata cā appellationis.vt dixit in quarta limitatione
facit.l.asse toto.ff.de here.insti.Rota tñ in.d.deci.vij.videtur
sentire 2triū.Septimo fallit qñ fuisset dictū in appellatio-
ne ipsi notario vt haberet pro expressis cās quas sibi porta-
ret in scriptis.nā tunc dūmodo infra decē dies datos ad ap-
pellandū portet satis videt expressum.ita Bal.in.d.l.ab sen-
tentie.Ang.tñ in.l.quicquid astringēde.in prin.videtur vel-
le q illa clausula habeas pro expressis nō sufficit etiam si se-
quenti die portet expressio cause. Octauo fallit in interlocu-
toria que non hz vim mere interlocutorie:sz in aliquo habeat
vim diffinitiue.ita Jo.an.in.d.c.puenit el.ij.ē.eod.et ē.dixi.
Tñ sola excōicationis licet ex toto non sit interlocutoria sed
enormis vt no.Panor.in rub.ē.de sen.exc.quo ad formam
appellandi ab ea requirit forma appellationis ab interlocu-
toria:non a diffinitiua.ita Jnn.in.c.p tuas.ē.de sen.excō.lib.
vi.et no.per glo.ij.q.i.in summa.Nono fallit qñ interlocutoria
esset lata 2 absentē.nam tunc potest ille 2 quē est lata appel-
lare nullā cā expressa dicēdo appello sic inq̄tum apparuerit
sniam 2 me esse latā.nec requirit alia expressio cause.ita pau-
lus de cast.in.l.minoribus.C.de his qui.vt indig.alleg.Jo.
42 an.in.c.cū contigat.de offi.dele.¶†Circa quintum dum di-
citur,q requirit q exceptio vel petitio nō fuerit admissa.di-
cite esse rōnem:qr qui nō grauat non appellat a futuro gra-
uamine.vt dixi in primo requisito.ideo hz exprimere grauamē
illatū de presenti vel de preterito admittendo non admitten-
da:vel non admittendo admittenda.c.dilecto.ē.eo.c.signifi-
cauerunt.et.c.ex parte ade.ē.de testi.et procedit in interlocuto-
ria:secus in diffinitiua ideo etiā non expressa cā a diffinitiua
appellat nisi in casu.c.quāuis.de elec.lib.vi.Et est rō differē-
tie scdm.d.Ant.in.d.c.ex parte ade.in.i.col.nam in appellatio-
ne a diffinitiua sufficit quod grauamen re ipsa interueniat li-
cet iudex non grauauerit.et etiā si ex postfacto appareat.vt di-
xi in rub.in diffinitione:qr non deductum deducā:non pro-
batum probabo ē.allegato.c.cū Johnes et ideo appellans a
diffinitiua non hz se fundare sup grauamine illato:sec9 est in
interlocutoria qr cū in ea nō habeat locum illa regula non de-
ductū deducā:non pbatū probabo:sed solū iustificat ex pri-
mis actis corā iudice a quo.c.de.appellanti.et non pōt appel-
lare nisi fuerit grauatus.vt.ē.dixi in primo requisito:non mi-
43 rum si requirit q exprimat grauamen de preterito.¶†Cir-
ca sextū dū dicit q requirit appellationē fieri in scriptis:pri-
mo querendū est an habeat locū in oī appellatiōe,siue ad pa-
pam siue ad alios interposita.et videt dicendū q nō.et tenet
Gemi.p illū tex.in.c.i.eo.ti.lib.vi.et ibi Host.nā ille tex.spe-
cialiter loquitur de appellatione ad papam interposita que q
dem cū sit summopere p̄iudicialis magis q̄ ad aliū iudicem
interposita nō mirum si in ea requirit maior solēnitas.c.vbi
periculū.in prin.de elec.lib.vi.et vno casu etiā ipsā a diffiniti-
ua.vt in.c.Quis.cū glo.de elec.lib.vi.q maius sit p̄iudicium
appellanti p appellationē interpositā ad papā:patet quia ap-
pellato,volente cogit in principali omisso appellationis ar-
ticulo procedere.vt.ē.dixi.qd non haberet locū in appellatio
ne ad archiepm interposita maius est preiudicium respectu

¶Circa.vij. Ad-
de quod requisitio
apostolorum de-
bet fieri cum ma-
gna importunitate
vt instanter et in-
stantissime vt per
do.Jaso.in.l.pro-
perandū.§.si.aūt.
C.de iudi.

dispendij et expensarū q̄ hz subire et appellans et appellatus p
hanc appellationē interpositā ad papā.et facit ad hanc rōnē
tex.in simili in.c.i.de ele.li.vbi maior solēnitas et pena est in
appellatione in beneficialib9 q̄ in alijs ex quo habet vim cita-
tionis ad curiā et est magni preiudicij.In 2triū tñ tenet glo.
hic in verbo ex rōnabili.et ibi dixi.tenet Jo.an.in.d.c.i.eod.
tit.lib.vi.Rota decis.cccxxxv.que incipit.itē si appellet iden-
titate rōnis:qr sicut ad papā dz appellari i scriptis ne pars
euagetur et vt iudex melius sciat qd rñdeat illa ratio hz locū
in omni appellatione ad oēm iudicem interposita. Sed nun-
quid idem erit de iure ciuili.glo.in.l.ij.§.si.ff.eo.ti.dicit quod
non:quia de necessitate non est appellandū in scriptis.Bar.
ibi dicit hoc non seruari.Sed nunquid per statutum ciuita-
tis presidis vel epi cui9 ptās equiparatur potestati presidis
regulariter quo ad statuendum.vt not.Barto.in.l.si.ff.de pe.
Jnn.et alij in.c.si.ē.de offi.le.Bal.in rub.C.qui admit.pote-
ritne tale statutū tollere hāc solennitatem vt in scriptis non
appellet.videt dicendū q sic.nam res de facili reuertitur ad
naturā suam.c.ab exordio.xxxv.dist.l.si vnus.§.pactus.ver
si.quod in specie.ff.de pac.sed natura appellationis origina-
ria cum sit quedā defensio nihil aliud est q̄ reclamare.ergo
poterit viua voce interponi sic stante statuto quasi restituta
ad naturā suam.preterea cessante ratione deducit.qd est bo-
num.arg.c.generaliter.xvi.q.i.l.quod dictum.ff.de pac.cum
similibus,sed ita est q ratio quare prohibentur inferiores a

principe statuere circa appellationem est ne preiudicetur prī-
ti superioris.l.a.§.interdū.ff.ad qui.app.non lic.et ibi Bart.
Jo.an.in.c.si.in nouel.eo.ti.vi.no.Bar.in.l.oēs populi.ff.de
insti.et iure.glo.et ibi doc.in.c.veniens.ē.de iureiu.Et facit in
simili tex.in.c.ex insinuatione.ē.eo.sed qñ statuit ampliando
facultatem appellandi:vt in casu nostro nō videt restricta po-
testas superioris sed ampliata.ergo tale statutū debebit va-
lere:et pro illa opi.facit qd voluit bar.in quodā 2si.suo quod
incipit in noīe dñi viso puncto.vbi tenet p statutū posse tol-
li appellationē ab interlocutoria.quod tñ dictū reprobat Lu-
do.l.i.in.xiij.col.ff.de arb.et 2triū tenet Angel.in.l.si sic.in
prin.ff.de leg.i.in terminis formaliter.q.Bal.in.l.programma.
C.cōmi.vel epist.et ibi firmat 2triū qd imo non valeat tale
statutū.mouetur qr contrariorum eadem debet esse discipli-
na.insti.de his qui sunt sui vel alie.iur.in prin.sed ita est q in
statuto caueatur q infra biduum appellectur:alr non possit
appellari:tale statutum restituit appellationem in pristinū
tempus.l.ij.§.biduum.ff.qñ.appel.sit.et tamen non valet.ita
Jo.an.in.d.c.si.ergo ita in proposito etiam statutū ampliās
appellationem non valebit:sed ratio differentie apparet ex
premissis.videtur etiam sentire aliam rationē q defectum po-
testatis impediantur inferiores statuere circa appellationem
et ideo non valeat statutum iuxta ea que not.Jnno.in.c.ij.in
ecclesiarum.et in.c.cum omnes.et ibi per Panor.et.d.Anto.ē.
de consti.et iuxta no.per Bar.in.d.l.omnes populi.ergo cum
non habeat potestatem tale statutum non valebit.De hoc ta-
men articulo an per statutum possit tolli appellatio vel limi-
tare vltra preallegata.vide per Barto.in.l.si.et ibi Ludo.et
alij in.l.si.ff.de aqua plu.arcen.Barto.et Bald.in prima con-
sti C.et in.l.si §.si.C.de tempo.appel.per Bal.i.in.l.prescri-
ptione.in.vi.col.C.si contra ius vel vtili.publi.in.l.fin.C.de
senten.et interlo.om.iudi.in.l.si appellatione.C.eo.titu.in.l.ij.
C.commi.vel episto per Ang.in.l.ij.ff.de re iudi.Bal.in.l.i.
ff.de consti.prin.et credo dixisse aliquid.ē.in rubrica.Ange.
44 de are.iate in.l.i.§.interdum.ff.quando appel.sit.¶†Sed
nunquid debet esse publica illa scriptura vel priuata.gloss.in
c.primo.circa prin.in.c.appellatio.eo.titu.lib.vi.et Specul.in
iiij.parte.eo.titu.§.i.videtur velle cautum esse q sit publica
non tamen necessarium.et ita transeunt communiter doc.in lo-
cis preallegatis.Et Jmo.in.l.ij.circa fin.ff.eo.imo voluit Spe-
cu.in.d.§.i.non sufficere appellationē in scriptis interpositā
nisi dicatur et in scriptis appello.cuius 2triū tenet Bald.vbi
dicit q sufficit verbū equipollens.nec est necesse quod dicat
appello.in addi.ad spec.e.col.vij.et 2triū teneāt Ange.et Jmo.
in.d.l.ij.§.si.dicētes posse scripturam appellationis confici
et coram iudice a quo appellat qr videt tacite in scriptis ap-
pellatū et si nō exprimat.et faciunt notata in.d.c.appellatio.
faciūt que dixi in.c.per tuas.ē.eod.Et ex quo requiritur qd
appellatio in scriptis celebret nō dz scribi abbreuiate et c.sed
extense.nec sufficeret dicere tabellioni habeas pro expressis
causas quas dabo.Barto.et Bald.in.l.gallus.§.idē creden-
dum.ff.de liberis et posthu.Bal.Sali.in.l.2ctus.C.de fide.in
stru.Bal.in.l.imperator.ff.de sta.ho.nec sufficeret dicere ap-
pello et tu notarie scribas.ita Bal.in addi.ad spec.in titu.eo.
in col.xij.in additione que incipit finit dubiū et dz exprimi in
scriptura quo die appellat imo in oī appellatiōe siue iudicia-
li siue extraiudiciali dz dies exprimi.cald.sub rubrica.eo.con-
45 si.xij.†Circa septimū.s.aplos a petēdū.sciēdū est q apostoli
a sunt libelli dimissorij per quos iudex a quo informat partem
quid intendat facere an deferre vel ne.item informat iudicem
ad quem de agitatis coram se super negocio super quo appel-
latur siue articulo.l.i.ff.de lib.dimis.l.iudicibus.et.l.quoniam
C.eodem titulo.questione.vi.§.iudicibus.et habetur in.c.pri-
mo.in prin.eodem titulo.lib.vi.et in cle.ij.eodem titulo et ideo
cum duo continere debeant apostoli.scilicet vt appellantem
certificent an iudex deferat et etiam informant iudicē ad quē
dixit gloss.not.in.d.cle.ij.circa prin.quod iudex non debet da-
re apostolos sigillatos parti.intelligite verū respectu eius ca-
pituli quod respicit certificationem partis.secus respectu in-
formationis iudicis ad quem.quia clausos mittere potest.et
ex quo ad alium diriguntur non debet pars violare sigilla.c.
cum olim.el.ij.ē.de officio.delegato.ita paulus de eleazaris
in.d.cle.nec illo casu petitio apostolorum in scriptis fienda
est:nisi ad cautelā vt facilius de petitione constet.ita.Joan.
An.in.c.primo.eodem titulo.libro.vi.nec iudicialis debet
esse ista petitio sed etiam extra iudicium dūmodo in loco
congruo facta valebit sicut et datio apostolorum.ita Rota de
cis.cccliij.q incipit.itē si appellet uno lz corā iudice debeat fieri
illa petitio.c.ab eo.vt ibi notat eo.lib.vi.et si iudex absente pte
apostolos dare poterit.ita Rota in.d.decis.cccliij.quod intel-
ligis

ligit Bal. in. l. eos §. apostolos. C. eo. pcedere dūmodo post
ea itimetur parti illa datio apostolorum. et isfult i timata non
fuerit sibi non pjudicat et habetur p non fcā. adducit gloss.
no. in cle. ij. eo. tit. et de hēt peti isti apostoli ab appellante non
ab appellato. d. c. i. in pri. iuncto. d. c. ab eo eo. ti. li. vi. et ex quo
est actus iudicio potest fieri a negotiorum gestore talis peti-
tio nec requiritur q a princi. habeat aliquod mandatum dū-
modo infra tpe. xxx. dierum ratificet illa petitio. ita Bal. in
d. l. eos §. apostolos. et ideo ex quo ab appellante peti debent
volunt glo. no. in. d. cle. ij. in verbo oblatos q expensis ipsius
appellantis debeant dari isti apostoli et cogetur ipse satisfa-
cere notario banchi de scriptura et confectione eorū. ita Bal.
in. d. §. apostolos. et sequit ibi cardi. et Imo. illā gloss. tamen
idem cardi. d. cle. ij. §. i. vr per istum tex. arguere q imo expen-
sis iudicis. nam iura imponunt necessitatem ipsi iudici dan-
di apostolos. ergo suis expēsis. cū ad hoc teneat ex dispositio-
ne iuris. d. cle. ij. §. i. l. qm̄. C. eo. vbi punit si non dederit. c. vt
super eo ti. l. vi. nec oz appellans cogi iudicere arma suis ex
pensis cō se. nā dūmodo ipse petierit apostolos et sic nō videa
tur renunciare appellationi. l. iudicibus C. eod. d. c. ab eo. sua
magis interest q iudex nullos apostolos det. qz tūc impedi-
tur eius ptās ne ad vlteriora procedat. d. c. vt sup. et deuolui-
tur appellatio ad superiorem. d. cle. ij. §. q iudex ipso aposto
los det. quia dabit forte refutatorios. tñ post multa conclu-
dit seruari in practica opi. gl. et ēt esse equā maxime in iudice
delegato qz non oz militare suis expensis sed partiū. c. statu-
tum. §. insuper. de rescrip. li. vi. faciunt not. ita in c. cum ab ol.
45 §. de vit. et hone. cle. † Et sciendū est q triplex est species ho-
rum apostolorum. Delatorij siue dimissorij p quos iudex de-
fert appellationi refutatorij per quos non defert sed refutat
appellationem. et reuerentiales per quos admittit appellatio
nem non tanquā iuste ei sic deferendum sed ob reuerentiam
superioris. ita notatur in. d. c. i. in pri. et in. l. eos. §. apostolos.
et in dubio quando iudex dubitat an debeat dare apl'os refu
tatorios an vo debeat dare dimissorios deferat ob reuerētiā
sedis apostolice vel alteri⁹ superioris. et sic dare debebit de ne-
cessitate reuerentiales ita gl. in. c. i. in verbo delatū. eo. tit. lib.
vi. et l. c. cū appellatiōib⁹. in ver. cū. eo. ti. li. vi. in. c. sacrosan ř.
dubitari. j. de sen. ex. et vidimus glo. ā. c. c. in ver. ex rōnabili.
ergo posset puniri iudex si deferret appellationi cui nō esset
deferēdū. vel negaret deferre appellatiōi deferēde vt. ā. dixi.
ita et pariformiter punietur iudex non dans apostolos vbi
a parte petunf. d. l. qm̄ Jo. an. in. d. c. i in pri. imo parte petēte
si detulit appellatiōi. cogit dare apostolos. punitur si non de
derit pena. d. l. quoniam. lz secus si non detulerit. ita Jo. an. et
alij in. d. c. i. Archi. ibi volunt penam iudicis esse arbitrariā de
iure canōico. et hec pcedūt in pēa extra pcessum in pcessu au-
tē punit iudex non dans apl'os si petant qz deuolui rcā ad su
periorem et priuat ipse iurisdictione. c. vt sup. eo. ti. li. vi. Pu-
nitur ēt pars si non petierit apl'os qz vr renūciare sue appel-
lationi. d. c. ab eo. et. d. cle. ij. §. apl'os. et. d. l. iudicibus et ibi ha-
betur. sit tamen cautus appellans qui petit apl'os et hz refuta
torios vt ab hac reiectione appellet. alioquin si non appellat
appellatio censetur friuola. et habet tanq temere appellans.
ideo tanq temere appellans non poterit appellare postea a
diffinitiua. zab in cle. si ante. de dolo et cōtu. qui ponderat gl.
ibi in verbo manifeste. que glo. hoc non vr mihi cōcludere di
cit. n. manifeste dici friuole appellantem si pronunciatum fuit
causam appellationis falsam sed non declarat per quem iu-
dicem et non dicit per iudicem a quo. nam ex quo est ab eo ap
pellatum non hz iurisdictionem nisi in reuocādo grauamen.
c. a iudice. eo. li. vi. nec apli refutatorij ad hoc dant sed solum
ad informationem iudicis ad quem vt est proxime dictū. iō
cogita. Sed quando debebunt peti dicite q omni hora qua
voluerit appellans dūmō īfra. xxx. dies a die snie vt. j. dicā.
cōnumerandos. d. c. ab eo. d. l. iudicibus. et intra illos. xxx. di-
es iudex ēt dare cogitur. d. c. vt super. et. d. c. ab. eo. ita gloss. in
d. cle. ij. in verbo intra certum. in. l. i. ff. de libel. dimiss. cōgruo
tñ tempore petere oz als haberetur pro nō petēte puta si pe
teret die feriato. ita Fede. de senis cōsil. suo. lxxij. facit text. in
l. ij. §. si. ff. si quis in ius voc. non ier. si tñ iudex vellet statim
appellanti dare apl'os pōt. et cogitur illos recipere et sic erat
vtile ad abbreuiandas calumnias appellantium. ita Bart. in
d. §. apl'os. et postq pars semel petijt potest iterum et pluries
tos petere imo hodie de equitate vno eodem ɔtextu saltē oz
instanter et instātissime petere apl'os cle. ij. c. ti. Bar. in. l. i. ff.
de lib. di. iudex aūt qui semel dedit apl'os dimissorios amplis-
us mutare non potest. et de nouo dare. ita Bal. in. d. §. aposto
46 los. Et facit lo. c. cum appellationibus. codē. ti. lib. vi. † Sz a
quo tempore incipiāt currere isti. xxx. dies. an a tempore ap-
pellationis interposite an vero a tpe snie late. et videtur dicē
dum q a tempore appellationis nam non valenti agere non
currit tēpus. c. qz diuersitatem. j. de concel preb. et l. i. in fi. C. de
ann. excep. sed ante q pars appellauerit non potest petere
apostolos. qz sunt accessorium appellationis et appellatio ē
presupponunt. nec iudex ēt ipse hz dare apostolos qz et ipse
tenetur dare propter appellationem ergo appellatione non
pendente non curret hoc tps glo. in. d. l. i. ff. de lib. di. et in. d.
cle. ij. vr tenere q a die snie. et hāc partem visus est tenere ho
sti. in. d. c. i. qz ex quo illa tpa. x. dierū ad interponēdū appella
tionem et. xxx. dierū ad dandum apostolos sunt compassibi-
lia simul currens eodem tempore et non solum parti sed etiā
iudici. nec. obstat ar. d. c. qz diuersis. qz lz petere nō possit āte
appellationem nec iudex dare tamen eadem deliberatio quā
pars facit intra. x. dies an debeat appellare vel ne pōt por-
rigi ad petitionem apostolorum quā necessariam. ergo cum
tūc illo tempore possit super vtroq tēpore deliberare effect⁹
tpis assignati non ex toto tollit propter ipedimētū ergo non
ex toto cursus temporis impeditur. ita erit in iudice. qz ex
quo tulit sniam potuit cogitare q euenire poterat q pars
appellaret et ideo illo medio tpe prouidere quos apostolos
debeat dare ergo illud tps. x. dierū non subducetur de illis
xxx. diebus et sic vtriq et appellanti et iudici curreat. xxx. dies
a die snie late intelligēe et notitie per partem habite de snia.
ita cardi. per hoc fund. in. d. cle. ij. §. pe. Ange. de aretio. in. l.
j. ff. de libel. dimiss. in. i. et ij. col. Bal. et Sali. in. l. eos. §. fin. C.
eo. cardi. p hac parte adducit in simili bonā gl. in. cle. ij. versi.
si quis. de magistris. et not. in. c. cū in cunctis. §. fin. ā. de elec.
media fuit opi. Jo. de lig. que fuit de rota decis. xxviij. que in
cipit. item fuit dubitatum vtrum et a quo tempore vbi dispu-
tant istam materiā qui distinxit. aut loquitur quo ad partē.
et tunc incipiat currere a die scientie de snia. l. iudicibus. C. e.
aut loquuntur quo ad iudicē. tūc incipit currere a die appel-
latiōis interposite. qz iudex nō debuit diuinare q pars ap-
pellet. imo verisimile est q credere non appellaturam quasi
sibi persuadeat q iustitiam fecerit et hanc distinctionē sequi
tur bal. in. d. l. iudicibus. et refert in. d. §. apostolos. sz nō sir-
mat pedes tex. in. d. l. iudicib⁹. ēt quo ad iudicē fortiter strin-
git q cōputetur a die snie. et rota refert varie fuisse practicatū
d. decis. xxix. Iterū qrēdū est nunqd in quacūq appellatio-
ne habeat locū petitio apl'orū. siue a diffinitiua appellet siue
ab interlocutoria. Et dicite q sic ita rota decis. cccliij. que in
cipit. itē si appellet ita gemi. Jo. an. et alij. in. d. c. i. eo. libr. vi.
et facit tex. in. d. l. eos. §. apostolos et l. d. l. i. ff. de lib. dimis. vbi
de iure ciuili fuit inuentio horum apostolorū et tamen de iu-
re ciuili regulariter non appellabatur ab interlocutoria. l. ij.
et ibi habet. ff. de ap. reci. ergo apostoli sunt petendi et si ap-
pellatur a diffinitiua quo adt sunt petēdi apostoli. Ange. de.
aretio in. d. l. i. ff. de lib. di. in. ij. col. dicit q sicut appellatio
qñ incontinenti appellatur sufficit viua voce appellare. ita ēt
apostolos petere qñ ex īteruallo oz in scriptis appellari. ita
et apl'os peti Bal. et Sali. in. d. l. eos. § fi. et ibi q debent dari
expensis appellantis gl. in. d. cle. ij. c. īfra qd tps oz appellās
pñtare apostolos iudici ad quē. dicit Ang. vbi prime qd
est arbitrariū quicquid dixerit gl. in. l. pses. C. e. et vbi iudex
non dat apostolos pōt pars ɔ eū intra dictos. xxx. dies pro
testari Ang. vbi prim: col. v. v. sextum tps. † Circa aposto-
los qro nunqd pendente tpe ad dandū apostolos processus
agitatus per iudicem a quo valeat gl. sup verbo. et tunc in. c.
vt super. tenet q nō et pro ea facit tex. ibi in verbo extūc. qd
notat extremitatem tpis vt dixi in. c. personas. ā. eo q etiam
verbū repetit in. c. ab eo. ti. lib. vi. et hanc partē sequitur. d.
de rot. et in decis. cccxix. quo incipit. itē q si iudex. qz penden-
te dilatione cōquiescit officium iudicis. c. significante. eo. ti.
et hanc partē tz Jo. de lig. in. c. dilectis. eo. ti. et tenet Hostie.
in. capitulo cordi. e. ti. li. vi. Contrarium tenet Joānes. andre.
et Pe. de ancha. in. dicto capitulo vt super mori. quia tex. ibi
inualidat pcessū ex mora iudicis in non exhibendo aposto.
sed moram non incurrit iudex a quo nisi postquam denegauit
dare apostolos vel post lapsum tempus ad illos dandos.
ergo processus pēdente tempore agitatus non erit nullus et
sic aduerbiū extūc refert ad tps lapse more. Gemi. i. d. c. vt
sequēdo paulū de leā. i quadā sua disputatiōe q incipit a p
lato regulari distigunt aut appellatio est iter posita a diffini
et tūc nō tz talis pcessus sz reuocat p. c. vlā attētati. qz sola pē
dētia appellatiōis ipedit iurisdictionē iudicis. j. e. ti. c. nō solū.
j. riiso et ita itelligant argum. ibi iducta aut appel. iterponit
ab iterlocutor. et tūc si pcedit post ihibitionē factā a iudice ad
quē nō valēt et debēt retractari p vlā attētati. vt. d. c. nō solū. §
riiso. aut nō erat inhibitū et tūc si querit an sola pēdētia ter-

mini apostolorū inducit nullitatē processus dicendū φ non. qr pendentia termini ipedit solū id sup quo iudicat sz aliud separatū nō ipedit. C. de dila. l. fiue pars. z de ap. significan te. vñ videmus φ si pēdēte dilatiōe spoliatur appellans siue appellatus pōt agere sup illo corā iudice a quo. ē. e. cū teneamur z sic in casu isto. nā terminus est assignatus pro apostolis vñ ista dilatio nō ipediet alia sepata. z hoc est qd voluit hic tex. q dt ex tūc. i. postφ fuit facta denegatio z p hoc cessat opi. hosti. ē. posita. qr ipse non vidit tex. istū si querit nūqd pēdētia termini iuncta cū appellatiōe hēat saltem quo ad effectū vitiare pcessum. z dicēdū est φ sic scdm extū quē habebat appellatio retardabit talis processus. j. eo nō solum. §. rñso z p hec ptz φ ille tex. nō logt de isto casu videlz qñ pcedit iter appellationē z pēdentiā termini aplorū sed istud decidit p. c. nō solū. j. eo. hec est in summa mēs pauli in loco pre allegato. z lz ista distinctio posset mordeti tñ p nūc transeamus. z aduertēdū φ si iudex petēti aplos non tradet vel dicit se daturum nullo certo termino assignato vt denegasse z appellatiōi detulisse lapus notabilr allegatiōe. cxxiiii. p notata in cle. quis. in fi. eod. pe. de anch. in cōsi. cxxvii. incip. is x pi zc. Iste dñs executor subiciēs φ appellās de ista taciturnitate ex quo habet p rñso sicut de re rñso tenet facere fidē an dilatio ad aplos suscipiēdos p iudicē assignata possit semel z plu

49 ries prorogari docto. in cle. ii. eo. ti. † Ultimos nouem effectus quos videtur operari apostoli nō habiti incā appellationis

50 ponit glo. in. d. cle. ii. in fi. † Circa. viii. ix. x. z. xi. requisitum dicite vt in locis ibi allegatis nec valet statutū abbreuians illud tps appellandi vel ēt anni ad prosequēdū. ita Jo. an. in. c. fi. fi. eo. lib. vi. Bal. in. l. prograīma. C. cōmi. vel epist. z faciūt

51 remissiones supra allegate in. vii. requisito. † Circa. xvi. quod appellatio debeat iustificari ex his actis ex qbus primus pcessus est gestus. dicite regulā φ sic clemē. appellāti. e. ti. Fallit primo qñ illud φ deducit ad iustificādū appellationē supuenisset appellatiōe pēdēte ex facto appellati. nā illō deduci poterit sicut de nouo est ortū. arg. c. isinuāte supra d officio delegati. Ita Bal. in. l. p hāc. in fi. col. C. de tēpo. appellatio. tñ gñaliter idē Bal. loquit in. l. inuit⁹. C. de pcurato. vbi firmat indistincte nō cōsiderās factū appellati φ ius de nouo superueniens ap. pen. potest deduci ad iustificañ. appellationem etiam ab interlocutoria z ibi infert ad qōnē nunquid si procurator cōparuit sine mādato postea pen. ap. obtinet mādatū istud mandatū sufficiat ad iustificandū appellationem videte ibi. Scdo fallit in interlocutoria q̄ affert grauamen irreparabile per appellationem si executioni mandaretur puta sñia de torquēdo aliquem a qua appellat. l. si quis prouocatione, C. eo. illa appellatio poterit iustificari etiaz ex de nouo deducendis ne ille torqueatur iniuste cum ex nouiter deducēdis appareat de iniusticia, ita Bal. in. d. l. p hanc. in fi. col. z etiaz sensit Bar. in. l. ii. in pe. col. ff. de ap. reci. dū allegat notata in l. cū ppōnas. C. de bo. aut. iudi. poss. ¶ Tertio fallit vbi iudex noluisset pbationes coram se deducendas audire. nam tūc oblatio earū sufficit vt possint postea deduci in causa appellationis ex quo non stetit per partem. c. interposita. et ibi videbimus. j. eo. z voluit Bald. in. d. l. per hanc. z Lud. in singularibus suis. ¶ Quarto fallit in interlocutoria lata cōtra absentem quia tunc pōt iustificari ex nouiter deducendis appellatio. ita Bar. i. d. l. ante ptor. §. permittitur. ff. de mino. z dixit Lud. in singularib⁹ suis esse singulare. ¶ Quinto fallit quotienscunq; appellatū eēt ab interlocutoria z iudex a quo processisset ad diffinitiuam non obstante appellatione tunc talis appellatio ab interlocutoria interposita suscipit naturam appellationis a diffinitiua. qd patet ex quo si iudex ad quē pronunciat male appellatum illo casu tñ confirmabit diffinitiuaz ita Inno. d. Ant. z Imo. in pe. col. in. c. ex parte ade. ē. de testi. z dixi. ē. Ideo ēt sicut in diffinitiua dicimus iustificabitur hic appellatio ex nouiter deducēdis. ita Inno. in. d. c. ex parte ade. tamen Imo. ibi in fi. col. cōiter doct. tenent cōtrarium. ¶ Sexto fallit respectu allegationuz iuris. quia allegatiōes iuris non deducte in principali possunt deduci in cā appellationis ab interlocutoria ita Bald. in. d. l. per hanc. in fi. col. z faciūt notata per Bal. in auth. hē. iubem⁹. C. de iud. ¶ Septimo fallit in sñia secūdi decreti vel banni a qua fuit appellatuz nam tunc potest iustificari appellatio ex nouiter deducendis ita Bal. in. d. l. per hanc. Et faciunt notata per Bart. in. d. l.

52 ii. in pe. col. ff. de ap. reci. ¶ † Ultimo sciendum est quod lz ex varijs causis possit ab interlocutoria si exprimātur appellari tñ lz prosecutio earū coram ordinarijs iudicibus simul fieri possit ita vt si ex vna non potest iustificare appellationem poterit tamen iustificare ex alia. c. significante. z ibi Panor. j. eo. z dixi. ē. de stilo tñ curie non dat curia iudicem delegatuz nisi super vna causa expssa z postea si in illa succubuerit corā eodem delegato non poterit prosequi aliam ēt expssam. sed debebit impetrare nouū rescriptū super alia causa. ita cardi. in. d. cle. appellanti. z restat pulchrū dubium. Nūquid in processu cause appellationis sit necessarium producere primam sententiam Bald. in addi. ad spec. in ti. eo. col. xiiii φ sic. contra. notat Jo. an. z Hosti. z bal. in pe. col. in. c. super literis. de rescrip. fede. cōsi. cxxxi. incipiē. audiui Ang. consi. cxxii. incip. in dei zc. vijs processibus. z idem ibi de processu prime instantie habetur in. l. hi qui. ad ciuilia per doc. C. e. in. c. q. ppetuus. ē. de fide instru. Ex. in. l. per hanc in. v q. C. de tempo. appel. z aliquid in. c. per tuas. ē. eo. Quid modo si victor non vult producere primam sententiam sed eā tenet occultam nec vult de illa facere copiaz ne possit infringi. Innoc. in. d. c. q. perpetuus. dicit φ cautela est φ iudex assignet ei terminum ad illam producendam ad instantiam victi z si neget se illam habere pronūciet si quo tpe apparuerit talis sententia illi nō esse dandam fidem. sequitur Bar. in. l. si appellationē. C. eo. Pe. de ancha. in. v. col. eo. ti. lib. vi. Ange. de arctio in. l. i. in princi. in. ii. col. ff. que sen. sine ap. rescin. tñ idē ang. de arctio in l. i. in fi. ff. si tutor vel cura. appellauerit declarat hoc pcedere qñ victor hz sed victus nō pōt illā consequi aliunde. nā tunc dicta cautela est seruada. ita Raph. cum. in. l. ff. si ap. pendē. mor. s inter. als. n. regulariter appellans qui impugnat sniā illā teneat producere. Ut tñ clarius habeatis istū articulum quero quis hz probare in causa appellationis. Dicite post Bar. z Bal. in. l. hi q ad ciuilia. C. e. z singulariter Bal. quē omnino vide in ad. spec. in ti. de app. in. xiiii. col. aut de iure cōi fundata est intētio appellati z debet pbare appellans. d. l. hi qui. aut est de iure fundata intentio appellantis z dz pbare appellatus. aut neutrius intentio est fundata de iure. z tūc si vterq; psequit ille pbabit in cā appellationis q haberet pbare in illa instantia. aut vnus tantū psequit z tunc ille pbabit si vult sententiam pro se ferri als nō posset diffinitiua ferri declarando vt bar. in. l. per. hanc. C. de tēpo. ap. autben. qui semel. C. quomodo z quando iudex nemine autē psequēte deferetur appellatio Ange. tamē de arctio in. d. l. i. ff. si tutor vel cur. appel. quo ad solēnia incumbentia circa appellationē. §. p appellauerit legitime. z de fatalibus pbare dz ille appellans. Quātum autē ad pbationē super iustitia cause dicit cōmuniter doct. φ si altero absente cōtumaciter alter vult psequi in cā vt feratur sñia p eo z tunc siue sit appellatū siue nō appellans dz probare. C. de app. l. ampliorē. in aut hen. de his q ingred. ad appel. §. illud quoq;. aut vterq; est paciens z tunc aliqua est pbatio que fit p negationē vt φ appellans dicat nunq̄ fuisse citatum vel nunq̄ fuisse sibi datum terminū ad pbandū z dicit domine iudex videatis acta z tunc ēt appellās isto casu dz pbare. vt. l. ii. de eden. z p inspectionem actorū talis negatiua pbat vt. l. fi. C. de lib. cā aut est pbatio p testes vel instrumenta z similia. z tunc isto casu q pbat in cā principali pbat in cā appellationis vt. d. l. hi qui. siue ex antiquis actis siue ex nouis probationibus vt. l. p hanc. C. de tēp. ap. quod est verum quando appellatur a diffinitiua. secus si appellētur a nominatione qr vt dixi semper probat appellās quia in ea non est reperire primam z secundam instantiam vt hic. et est ratio quia cum quilibet teneatur subire munera vt. l. prima in princi. z. §. i. j. de mune. z hono. z. l. incola. infra ad municip. presumptio est contra nominatum quod subire debet. vnde si appellat contra hanc psumptionem debet probare vt hic. in alijs vero secus. z est ratio secundum Bartolus. in. d. l. hi qui. in fi. videlicet quod actor in prima regulariter probet in appellatione quia appellatio interposita. z reducit causam in eo statu in quo erat ante prouocationez z sic z sic tempore sententie vt dicit text. in. l. iii. C. de appellatio. sed si omnia reducit in. d. tempore et sic quo ad primam instantiam quia appellatio rescindit pronunciatum vt. l. i. in fi. ē. ad turp. vsque ad lit. contesta. in prima instantia in. l. lata demum. C. de procuratio. et quod ibi not. igitur necessario sequitur quod iste debet probare in appellatione qui debebat probare in prima causa quia acta iua sunt per appellationem rescissa. ergo necessario sequitur quod intentionem suam debet probare. l. actor. C. de probationi. et ita communiter practicatur. sed Flo. in. d. l. hic qui. aliter dicit videlicet nut sententia impugnatur ex ordine aut ex causa primo casu ille contra quem lata est semper debet iustificare eam vt quia dicit non fuisse citatum non fuisse rite latam et si. vt extra de proba. capitulo quoniam contra. z. d. §. illud quoq;. Si autem arguatur sententia ex causa z per consequens ex iniustitia z tūc aut reus cōdemnatus appellauit z tunc actor appellatus debet sentētiam iustificere vel ex antiquis actis vel ex

vel ex nouis qualiter debuit condemnari vt extra de fide instrumen. c. cum ioannes. vel econtra reo absoluto actor appellat & tunc qui debebat probare in prima causa probabit in causa appellationis vt actor suam intentionem & reus suã exceptionem per quam fuit absolutus in. d. §. illud quoq3. licz d. Jo. de Anna multũ se extendat in probando contra cõmunem sententiaz q imo appellati semper incumbat onus probandi. & per glo. in. c. in presentia. de renũ. & etiã alios arguit & conetur respõdere iuribus & rationibus doc. tamen mihi non placet sua opi. & faciliter posset dictis suis respondere q3 clare colligitur respõsio ex. l. dicendis. ¶ In hac itaq3 materia placet mihi determinatio spec. in ti. de sen. pro la. §. fi. in fi. & Composte. per Jo. an. in. c. in presentia. de renun. & Jaco. de are. & pe. vt refert Cy. in. l. per hanc. C. de temp. ap. in. vi. q. & d. l. hi qui. declarata partiz per mathesil. partiz videlz per raph. quãq3. n. pars appellat ab actu extraiudiciali & iurisdictionali & loquitur appellãs debet probare & est ratio vt. s. dixi. quandoq3 quis appellat ab interlocutoria & ideo ratio q debet causam inserere vt in. l. j de ap. rect. quandoq3 appellatur a diffinitiua & tunc dicit quedaz est probatio appellationis rite interposite & infra. x. dies & q apostolos petierit infra debitum tempus & tunc hec probatio pertinet ad eũ qui appellat in. l. fi. §. illud. C. de tempo. ap. Et etiam si volt impugnare sententiam q non fuit rite lata vt dixit supra sz Flor. tunc ipse appellans debet probare vt. d. c. quoniaz 9tra falsam. de proba. si vero queritur de probatione meritorum cause & sic appellans plus prosequitur debet ipse probare sm Jac. de are. & Bar. hic. & Bal. in. d. l. hi qui. sed hoc vĩ absurdum mathesil. pone. n. q actor petit centum ex causa mutui & nihil probauit reus eum fuit condemnatus reus qui appellauit & fuit prosecutus actore absente & contumace dicemus ne istum reum debere probare hãc negatiuam videlz sibi mutuata non esse & certe non. l. actor. C. de proba. l. j. ff. mi nou. op. pen. fatetur tamen q iudex ex suo officio potest de facto supplere p actore abñte. l. ampliorẽ. in prin. C. de ap. sz si appellãs psequit ad cũ spectat onus pbandi vt. d. §. illud qđ intellig is sane si nõ sufficiat victori ad obtinẽdã 9firmationez quã obtinuerit in prima nisi appareat iusta snia & acta producat nõ tamen si reus erat absolutus q actor non probauerat vel reus erat cõdemnatus q actor probauerat debet adhuc iterũ probare si prima probatio erat plena. vbi autẽ vterque prosequitur est probanda per quandam abnegationem vt si dicatur inspiciantur acta &c. tunc debet appellans petere copiam snie & omniũ actorũ factorũ corã iudice a quo & illa exhibere iudici ad quẽ & per eorum inspectionez ostendere iniquitatẽ snie vt hac. l. & l. quoniam nõnulli. C. de appel. sed ista opinio est valde iniqua. nam absordum est appellantem suis sumptibus producere acta vt faciant pro aduersario contra se vt. l. minis graue. C. de testi. & c. j. extra de proba. sufficere. n. debet q producat illam partem actorũ que facit pro ipso appellante per que iuncta cum snia colligit iniquitas snie nisi aliud per aduersarium doceatur & sic dz intelligi. l. quoniam nõnulli. & l. iudicibus. C. de appel. vnde dico q si actor in cã principali plene pbauit per testes vel instrumenta & fuit reus condemnatus & in cã appellatiõis reus produxit solum sniam in appellatione & alia acta non fuerunt producta ad ipso reo nec ab actore iudex dz pnunciare bñ appellatũ & male iudicatũ q no. si vero qrat de aliis pbationibus & tunc actor q erat in principali cã erit etiã in ista appellatione q itelligne vt. s. dixi sz gl. & hoc vbi de cã terminãda tractat vbi autẽ trãsierũt tẽpora nõ est hoc qrendũ vt. l. si pcor. §. j. ff. de re iudi. nec et qñ snia dicat nulla de quo per Bar. in. l. si cũ nulla. ff. de re iudi. & ita est theorica magistra Ang. de areno in. d. l. j. ff. si tutor vel cura. appel. qui dicit ita seruari de cõsuetudine & se pluries practicasse.

Summaria.

1 ☞ Iudex a quo fuit appellatum, si grauamen reuocat per illum illatum, in principali procedere potest.
2 Causa cessante cessat & effectus.
3 Ratione correcta videtur correcta ipsa lex.
4 Causa que impulsiua & que finalis dicatur.
5 Iudex ordinarius non solũ reuocat suam interlocutoriaz, sed etiam delegatus.
6 Appelletur vt ad hoc a grauamine, sufficit iudicialiter grauamen fuisse illatum.
7 Qui inique fecit, potest factum suum corrigere & emendare,
8 Interlocutoria licet transeat in rem iudicataz quo ad partes si non fuit appellatum. non tamen transit quo ad iudicem.
9 Appellatio ad hoc vt per reuocationez grauaminis reuocetur, oportet quod ex toto ipsum grauamen fuerit reuocatuz,
10 Iudex a quo appellatum est ab interlocutoria etiam inuitis partibus potest procedere in principali si reuocauerit interlocutoriam.
11 Processus non est per friuolas occasiões dilatandus.
12 Ratio que impulsiua & que finalis dicatur.
13 Ratio in dispositione hominis non est finalis.
14 Appellationis & recusationis effectus cessat reuocato grauamine,
15 Appellare a communicatione iudicio licitum est.
16 Iudex ita demum reuocat interlocutoriam si partis non interfuit eam reuocari.
17 Interlocutoria per lapsum decem dierũ transit in rem iudicatam quo ad partes.
18 Sententiarum triplex est genus.
19 Interlocutorie latum nomen varias producit species,
20 Interlocutorie triplex est secundum Imolam species.
21 Interlocutoria generalis que dicatur,
22 Negocium principale quod dicatur.
23 Sententia super alimentis lata an sit interlocutoria an vero diffinitiua.
24 Sententia super possessoria lata vtrum sit interlocutoria vel diffinitiua,
25 Sententia super peremptoriis exceptionibus lata vim habet diffinitiue.
26 Sententia super nullitate processus lata dicitur mista. & numero. 27.
28 Sententia primi vel secundi decreti an sit interlocutoria vel diffinitiua.
29 Appellari potest a secundo decreto.
30 Sententia qua pronunciatur causam esse compromittendam est mista.
31 Sententia mista scripturam non requirit.
32 Interlocutoria qualiter fieri debeat.
33 Citatio peremptoria quando requiratur.
34 Citatio & perẽptoria in sententia mista requiritur.
35 Sententia an in scriptis proferri possit.
36 Sententie miste licet negocium principale diffiniant, non sunt tamen mere diffinitiue.
37 Si senserit se grauatum, clausula illa succedit loco citationis.
38 Interlocutoria vel mista sententia eundem ordinem quem et diffinitiua requirit.
39 Sententie que per iudicem possint reuocari.
40 Iudex qui tulit interlocutoriam, potest eam reuocare. fallit tamen multis modis vt infra.
41 Iudex diffinitiuam quibus casibus reuocet & quibus non.
42 Reuocatio in diffinitiua nõ admittitur, in interlocutoria sic.
43 Sententie renunciari potest que transiuit in rem iudicataz.
44 Reuocatio per quem iudicem fieri possit.
45 Iudex reuocare poterit grauamen, si reperiat appellationez super interlocutoria interpositam.
46 Interlocutoria vsque ad quod tempus reuocari possit.
47 Decem dies parti ad appellandum dati quando currere incipiant.
48 Citatio partis an requiratur ad reuocationẽ interlocutorie.
49 Interlocutoria quando preiudicet, & quando non.
50 Citatio partis ad reuocationez primi vel secundi decreti necessaria.
51 Reuocationem ignorans de mittendo in possessionem per iudicem factam, facit nihilominus missionem in possessionem, an valeat ipsa missio.
52 Reuocatio interlocutorie an statiz causa cognita fieri debeat.
53 Interlocutoria an possit reuocari parte muta.
54 Iudex an cogi possit ad reuocandam interlocutoriam.
55 Grauamen reuocari an sit necesse quod pars petat.
56 Reuocatio expressa quando requiratur.
57 Appellari an possit a reuocatione.
58 Reuocationem facere quoties iudex potest.
59 Interlocutorie duo si reperiantur vna post aliam, an videatur prima reuocata.
60 Acta an pereant reuocata interlocutoria.

1 Cum cessante. † Iudex a quo fuit appellatum si reuocat grauamẽ p eũ illatũ in pncipali pcedere põt. h. d. ¶ Diuidit in quattuor. i. pria ponit rõnẽ finalem. in scda ponit decisio. in tertia remouet 9trũ. in quarta ratio non particularem assignat. scda ibi statuimus. tertia ibi non

2 obstante. quarta sibi ne processus. ¶ †Not. primo ex text. ibi
cum cessante etc. tex. quem milies audietis allegari quod cessan
te cā cessat effectus. concordat text. xvi. q. i. c. generaliter. et in
l. generaliter. C. de epis. et cle. ¶ Sed ne in ambiguo evage
mur sciendum est quid importet verbum cā. et scḋm Bart. in. l.
§. in fi. ff. de do. cā denotat actum de preterito. faciunt notata
in rubrica. ff. de conditio. et demon. et in. l. cum tale. §. legato fal
sam ff. de condi. et demon. ex quo dicit Jo. an. in. c. post transs
lationem. ē. de trans. prela quod in dubio ubi sit mentio de
causa intelligitur de finali alias vocaretur proprie occasio non
autem cā. c. solite. ubi bonus tex. ē. de ma. et obe. Imol. in. d. l.
ij. §. fi. ff. de dona. reprobat Joā. an. dicens qd verbum cā de
sui natura nō importat cām finalē per ea q̄ habent in. d. §. fi.
ubi importat causam impulsivā. et in. d. §. legato falsam. et in. l.
titio. cā in prin. ff. de condi. et de. in. l. damus. et toto tit. ff. de con
di. ob cām in. l. sed si more. §. fi. ff. de do. inter vi. et ux. non obs
stat. d. c. solite. qz Jo. an. et cōter scrib. aliter intelligunt illā
verba nō cām sed occasionem. s. qd verbū cā importat cām p
3 ximam occasio aūt cām remotā. ¶ †No. ēt ex tex. ibidem
cessat effectus. qd correcta ratiōe legis videt correcta ipsa lex.
nam hic correcta ratione. i. sublato gravamine restat correcta
ipsa. l. superinde facta ut iudex a quo non possit procedere
Jo. tñ an. in. d. c. post translationē tz oītū. qz lex nō fundatur
solum sup rōne. sed ēt super auctoritate et ptāte condentis, et iō
uno sublato cūm restet reliquū non vr. l. sublata ar. eorum que
habentur in. l. liberorum. §. notatur. ff. de his qui not. infa. in
c. ex tuarum. ē. de aucto. et usu pal. in. c. i. ē. de trenga. et pace.
Imo. in. d. §. fi. p istū tex. dicit Jo. an. male loqui. et ē Jo. an.
est tex. ad literam in. c. miramur. ē. de ser. non ordi. iuncto. c. a
multis. ē. de eta. et qua. et tenet Bar. in. l. i. in prin. ff. de leg. tu.
et Imo. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. ma. Bal. hic vr sentire me
diam viam qz aut loquimur an correcta ratione. l. lex sit correcta
ut ex retro. et tunc quia de natura legis non est trahi ad pres
terita in authen. ut cuz de ap. cogno. circa prin. c. si et ibi habe
tur. ē. de cōsti. late p glo. in pemio cle. in vbo de cetero. et in
dat i vi. et iō talis. l. corrigens rationem nō vr. l. ex retro corri
gere. Aut loquimur respectu litium de futuro et tunc dicatur
correcta. l. correcta rōne. tamen per Jo. an. facions que vide
mus ecōtrario qd. l. correcta nō est correcta rō imo licitum est
per. ll. correctas et earum rationem arguere iuxta notata in. c.
nouit in verbo quicunq ē. de iudi. in. c. i. ē. de iudi. in. l. i. per
glo. in prin. ff. de coniug. cum emācip. li. tamen ad hec potest
responderi. Et primo dum dicitur de auctoritate et potestas
te. l. que remanet negatur qz cum ratio. l. sit eius anima ut vos
luit Bal. in. l. si quis servo persuaserit. C. de fur. Pano. in. c.
si. ē. de rescrip. et in. c. scđo requiris. ē. eo. sicut corpus sine aīa
dr cadauer. ita. l. sublata rōne nō erit amplius. l. quia se fun
dat super rōne. et facit glo in cle. j. in vbo eligatur de elec. non
obstat ar. qd correcta. l. non corrigitur ratio. quia illud proces
dit qñ ratio esset magis generalis q̄. l. aut sumeret ab equita
te naturali. secus si esset ratio particularis ad illam. l. tantum
qz sublata. l. tolleret ipsa ratio. c. non dz. j. de consan. et affi. tñ
ut habeatis idcirca quod rotatur materia nostra an cessan
te causa cesset effectus. Dicite aut est cā impulsiva aut finalis
si impulsiva: et tunc nō cessat effectus cessante causa impulsi
4 va. l. i. §. secum. et ibi glo. ff. de postu. Et que sit cā impulsiva
dicam in fine tex. et que finalis vide in authen. de nō eligēdo
scđo nub. in prin. Aut est cā finalis, et tūc scḋm Bal. hic. aut est
cā naturalis sive essentialis aut est artificialis. Si naturalis et
tunc si in diversis subiectis sunt cā et causatū. puta pater est cā
et filius est causatum et illo casu cessante uno non cessat reliquū
ut pz a j senius. l. gallus. in prin. et p totū. ff. de lib. et posthu.
Si vero sunt in eodem subiecto causa et causatum puta matri
monium causatum et per consensum viri et uxoris quod iste sit
vir. est causatum ab ipsomet. Et ita quod illa sit uxor et isto
casu. Aut remanent alique reliquie prime cause. Et tūc subla
ta causa non tollitur effectus. l. patre furioso. ff. de his qui
sunt sui vel alie. iur. puta marito furente quo casu tollitur prin
cipalis cā matrimonij. s. consensus non tamen tollitur causatū.
scilicet matrimonium quia restant reliquie. s. subiectum. s. ipse
maritus. Aut tollitur ex toto causa cum reliquiis et tunc tollit
et causatum puta mortuo marito. et ita potest intelligi text. nos
ster licet ipse ponat in sequenti membro. l. cui eorum. § i. ff. de
postulando. §. de incepe. in authen. de nuptijs. Aut est cau
sa artificialis. s. qz causatum ab ipsa causa per artem producis
tur non autem naturaliter ut in casu nostro qz ex gravamine
per artem. s. auctoritate. l. nascit causatum. s. appellatio. et tunc
cessante causa cessabit causatum dummodo ex toto cesset per
hunc tex. de futuro. l. nō aūt de preterito. qz. l. nō respicit pres
terita. ita nec cessatio cause ex retro detegeret non subsistere

causatum saltem respectu effectus prout hic. qz. sublato gra
vamine respectu effectus etiaz ex retro qz ille ex toto sit resti
tutus nullus effectus appellationis ex retro durabit. ipse ta
men Bal. in. d. l. generaliter. C. de epis. et cle. facit aliaz theo
ricam que ex aliquibus restringit istam. Si tamen scḋm Pano
hic due essent cause ad producendū causatum quarū unaqueq
per se esset sufficiens tunc sublata una cā non tolletur causa
tum glo. est in. §. affinitatis. insti. de nup. in. l. liberorū. §. no
tantur. ff. de his qui not. infa. faciunt que habentur in. d. c. ex
tuarum. secus si unaqueq per se non esset sufficiēs qz tūc sub
lata una tolleretur causatum per text. in. c. qm frequenter. §.
porro. iuncto. §. finali. ē. ut lit non conte. nam ubi agitur de
federe matrimonij concurrentibus duabus causis procedi
tur lit. non conte. s. qd maritus sit contumax vel uxor et pp̄ter
iminens periculum fornicationis si altera illarum cesset non
proceder lite non contestata et sic cessabit causatū. d. §. fin
5 autem. ¶ †No. ex tex. ibi, ordinarius sive delegatus qd non
solum iudex ordinarius potest revocare suaz interlocutoriā
l. qd iussit. ff. de re iu. sed ēt delegatus et hoc dixit Bar. eē no
tandum ex tex. nostro in. d. l. quod iussit. et hic cōiter omnes.
6 ¶ †No. ex tex. ibi cōminando sive interloquēdo. qd ad hoc
ut appellet a gravamine iudicialiter satis est gravamen fuis
se cōminatum. et sic habetis scḋm Bal. qd cōminatio aggravat
partem sicut et in simili cōminatio aggravat culpam. l. ita ta
men. §. i. ff. de admini. tu. sicut et cōminatio aggravat peremp
torium sive citationem. c. tum literis. ē. de integ. resti. di
cit Bal. in. c. cum dilecti. et ibi tex. ē. de dolo et contu. l. si appa
ritor. et ibi glo. C. de coartal. li. xij. notat Bar. in. l. si finita. §.
nihil. ff. de dam. infec. et sic ad causam appellationis satis est
gravamen fuisse cōminatum quod intelligit hic bald. verum
qñ post cōminationem ad effectum gravaminis non requiri
tur alia interlocutoria sed expectatur solum facti executio. pu
ta qz iudex cōminatur de torquendo tunc licitum est appella
re. l. §. qs provocatus. C. e. secus si interlocutoria expectatur
anteq ad gravamen veniat quia tunc cōminatio non gravat.
nec per hoc poterit appellare qz in interlocutoria si appella
verit satis erit sibi consultum. l. interlocutio. C. cōmi. vel epi.
7 tamen de veritate huius dicam in glo ¶ †Nota etiā ex tex.
ibi sano usus cōsilio qd quilibet facit post factum suū corri
gere et emēdare et dicit uti saniori cōsilio. cōcordat tex. et ibi
glo. allegat concordantes in. c. qualiter et qñ. el. i. de accusa. j.
Ideo infert hic Bald. qd tabellio qui erravit circa instrm pt
errorem suum corrigere dūmodo de substantialib' nō imus
tet. nec ex rasura vel imutations inducat suspitionē falsi. per
ea que habent in. c. inter dilectos. ē. de fide instru. et tñ dūmō
nōdum in publicā formā redegerit qz tunc dr functus officio
suo. l. Zetus. C. de fide instru. Item dūmodo faciat de aucto
ritate iudicis qñ iam dedit parti. c. cum. p. tabellio. et c. ex lite
ris. et ibi melius. et ibi per dcs. ē. de si instrum. de quo tamen
late per bar. in. l. si librarius. ff. de regu. iur. per Bar. et Bal.
in. l. imperator. ff. de sta. ho. in. l. si. ff. de tab. exhi. per Ange.
in. l. si quis. §. prohibet. ff. de eden. per bal. in. l. i. §. sin autem. et
ibi Imo. ff. de her. insti. in. l. cum proponeretur. ff. de le. ij. per
Bal. in. ij. consti. C in. l. si. in pe. et fi. col. in. l. omnium. et in. l. am
biguitates. ad fi. et in. l. errore. C. de testa. in. l. ij. C. de fideicō.
8 lib. in quodā cōsilio suo qd incipit viso puncto. †Nota ex tex.
ibi ab huiusmodi interlocutorijs. qd lz interlocutoria transeat
in rem iudicatam quo ad partes si non fuerit appellatum. c.
cum dilecti. ē. de elec. c. ex parte. in. j. eo. tamen quo ad iudicez
non transit in rem iudicatam: qz iudex potest eam revocare
quandocunq velit sicut in simili videmus qd in beneficialib'
snia quo ad partem transit in rem iudicatam glo. in. c. i. et in. c.
proposuit. j. de concef. preb. Innoc. in. c. cum olim. ē. de dolo et
cōtu. Jo. an. in. c. i. de lit. conte. lib. vi. habetur in. d. c. cum di
lecti. et in. c. ad audientiam. ē. de rescrip. tamen quo ad iudicez
nunq̄ transit in rem iudicatam. ut notatur iuribus. ē. allega
9 tis. maxime in. d. c. cum olim. ¶ †Nota ex tex. ibi destiterit,
quod ad hoc ut per revocationem gravaminis revocetur ap
pellatio, opz qd ex toto ipsum gravamen. fuerit revocatum et
10 ita Inno. hic, et post eum alij. ¶ †No. ex tex. ibi libere etc. qd
iudex a quo appellatum est ab interlocutoria et invitis parti
bus potest procedere in principali si revocavit interlocutoriā
et notat Bart. in. d. l. quod iussit. et Bald. in. l. i. C. sen. rescin.
non pos. quod probat iste tex. dum utitur verbo libere. quod
intelligitur sine alicuius conditione. c. si pro debilitate. ibi li
berum. et c. iij. et ibi Bal. ē. de offi. dele. cle. dudum in gl. in ver
11 bo. libere. de sepul. ¶ †Not. ex tex. ibi frivolis occasionibus.
qd per frivolas occasiones nō est processus dilatā. facit tex.
in. l. non ignorat. C. de fruc. et lit. expen. facit tex. in. c. finem lis
tibus. ē. de dolo. et contu. et sic ex illo ver. ne processus etc. ha
betis

¶ Not. etiam ex 3 hoc text. Pro clas riore intelligens tia huius not. vls tra alleg. hoc adde do. Jaso. quem vis deas dino in. l. si cōvenerit. in. ij. col. versi. Et per hoc. ff. de re iudi. Mos der. in. l. si vero. §. de viro. ff. so. ma. gl. reput. sing. in. l. j. in prin. in verbo providentia. et ibi not. Barto. ff. de leg. tut. do. Jason in. l. stipulo ista has bere licere. §. altes ri. in. iij. col. iij. not. ff. de verbo. obli. ubi dicit quod de ficiente ratione des bet deficere legis dispositio alleg. l. adigere. §. quamvis. ff. de iure pat. l. cum tale. §. legas to falsam ubi glo. et Barto. ff. de condi. et demonstra.

betis rationem particularem decis. nostre. quare non obstan
te appellatione si iudex a quo reuocat grauamen potest pro
cedere in negotio principali, ne. s. processus friuolis occasio
nibus retradetur. Et ideo ex quo illa ratio non est potior in
hac decis. sed potior est rō premissa. in prin. c. Et habetis q in
vna decis. potest cōcurrere duplex ratio vna finalis et alia p
12 suasiua. ¶ † Unde debitis scire q quandoque vna ratio est fina
lis in vna dispositione quandoque impulsiua et cognoscetis ratio
nem finalem, vel impulsiuam ex his vbi. l. esset generalis et rō
specialis tunc illa ratio est impulsiua non finalis ita Bald.
in. d. l. generaliter. C. de epis. et cle. in. iij. col. bart. in. d. ij. §. fi.
Ange. in. l. si ff. de edil. edic. in. l. si is qui. ff. de euict. in. l. j. §.
remanet. et glo. in. §. ferum. ff. deposit. puta propter rixaz he
sterna nocte factam ab aliquo latrato princeps prohibet cho
reas fieri de nocte et hoc exprimit q propter talem rixam fa
ciā. Ecce ratio est specialis vnius rixe edictum generale. cer
te illa ratio dicetur motiua. item vbicunque ratio non est neces
saria non dicitur finalis in. l. sed motiua bald. in. l. non dubium.
ff. de leg. et in prin. C. in. iij. col. et in. l. non dubium. C. de leg. itē
vbicunque vna ratio magis generalis reperiretur tūc illa ex
pressa non censetur finalis sed motiua. Bal. in. d. l. generali
ter. item vbicunque vna esset melior ratio q expressa vt hoc
tex. et notat bald. in. l. generaliter. et habetur in locis preallē
gatis. item vbi due essent rationes quarum neutra per se vi
deretur sufficiens tunc neutra earum est finalis sed vtraque si
mul iuncta. et sic singule cause erūt motiue. d. c. quoniā frequē
ter. §. porro. tamē vt latius habeatis an in aliqua dispositio
ne ratio censeatur finalis dicite, aut loquimur in dispositio
ne hominis aut dispositione iuris. si in dispositione homi
13 nis facite regulam † q causa non videtur finalis. ita glo. in
d. l. ij. §. fi. et ibi omnes. ¶ Fallit primo vbi per modum con
ditionis causa requireretur. nam tunc videtur finalis. l. j. et
ibi notatur. C. de institu. et substi. ¶ Secundo fallit quando
aliqua pia causa exprimeretur. putā legatum pro anima vel
pro redemptione captiuorū l. pe. C. de don. ¶ Tertio fallit
vbicunque aliqua publica causa vel alias fauorabilis expri
matur puta ad reficiendum pontem ticini tunc censetur fina
lis. et ideo in alio conuerti non potest. bal. in. d. l. pe. ad finē. l. le
gatum. et ibi Bartolus. ff. de admini. re. ad ciui. per. l. opus.
de ope pub. et ibi etiam bar. et Jmo. in. d. §. fi. ¶ Quarto fallit
vbicunque continet vtilitatem alterius quā eius cum quo ge
ritur actus. puta lego titio. c. vt emat domū sempronio Ista
causa censetur finalis. l. pater. §. tusculanus. ff. de le. iij. In alis
secus quando continet vtilitatem eius cum quo geretur act9
tunc videtur motiua. l. titio centū. in princ. et. l. quibus diebus
§. fi. ff. de condi. et demon. ¶ Quinto fallit. vbi actus qui per
modum cause requiritur est alias necessarius secus si non eēt
necessarius. l. sed et si mor. §. fi. cum. l. secus. ff. de dona. inter
vi. et vxo. hec sunt de mente bar. et imo. in. d. §. fi. et bald. in. d. l.
generaliter. et bar. nouissimorum in. l. si fundū per fideicom.
§. fi. ff. de leg. i. ¶ Aut. loquimur in dispositione legis, et tūc
dedi aliquas coniecturas proxime ex quibus elicitur causa im
pulsiua finalis. Aut in dubio p̄sumitur que in. l. exprimitur.
gl. no. in. l. cum tale. §. legatio falsam. ff. de condi. et demō. quam
ad hoc notat Bal. in. d. l. generaliter. et Ange. in. l. fi. ff. de
edil. edi. et cl. cauillare videat bar. in. d. l. ij. §. fi. itē vbi rō non
est quā vnica. tūc censet fin. Ita bal. in. l. quāuis p glo. in. C. de
fideicō. itē vbicunque cōditionaliter aliqua rō exprimitur in. l.
censet finalis ita Bal. in. d. l. generaliter. et faciunt notata p
Bart. imo. in. d. §. fi. itē vbicūque in prefationibus siue p̄he
mijs exprimat. fi. et ibi Bald. in princ. ff. de here. insti. not. it
bal. in. d. l. generaliter. item vbi rō nulla exprimitur sed natu
rali rōne eam coniectura assequimur censet fi. Ita Cy. in. l.
nō dubiū. C. de leg. facit glo. in. c. cōsuetudo pria di. et est vsque
adeo potens finalis rō q dictū speciale extendit. l. si seruus
legatus. §. quicūque et ibi per oēs. ff. de leg. i. ita et per stringit et
declarat dictū generale. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg.
14 ij. facit gl. in cle. i. in verbo eligat de elec. in. vi. ¶ † Mo. vlti
mo comprehendēdo mente tex. nostri q lz iudex grauauerit
aliquā quo casu est ab eo appellatū et ex quo grauauit potest
recusari. c. ad hec. el. i. §. e. tamen reuocato grauamine vterque
effectus cessat appellationis. s. et recusationis. ¶ Gl. in ver
bo cōminando diuiditur in. vi. In prima colligit ex tex. no
tabilia. In scda que est ibi sed quare potest opponit et soluit
In tertia que est ibi sed nunquid iudex querit arguendo ad
partes et soluit. In quarta que est ibi aduertat tamen ponit
formam reuocandi grauamen. In quinta que est ibi arg. col
ligitur reuertitur ad tertiam partē eam declarāt. In sexta q
15 est ibi. item argu. colligit arg. ex tex. opponit et soluit. ¶ † In
casu si. habetis primo ex glo. q a cōminatione iudicis lici
tum est appellare. vos latius dicite fm Innoc. hic cui dicta
aliorum accumulabo. Aut cōminatio fit in executione graua
minis iam illati, et tunc sine dubio nō potest appellari puta
iudex condēnauit te ad. x. cōminatur q si illa nō solueris ex
cōicabit te vel aliam penam imponet a tali cōminatione cum
tendat in executione grauaminis iam illati a quo potuisses
appellare, et tunc appellare nō poteris. c. i. et ibi notatur. s. de
dila. faciunt notata in. c. dilectis. et in. c. preterea el. ij. s. eod.
Aut cōminatio fit in executionem grauaminis ānexi ipsi cō
minationi et sic nondum illati puta nulla alia facta condemna
tione iudex cōminatur tibi quod si nō solueris. c. ex co excō
cabit te vel aliam penam imponet. tali casu grauamen licet
non sit illatum tamen sub conditione annexum est cōmina
tioni: et licitum est appellare. d. c. preterea el. ij. Aut cōmina
tio fit simpliciter nec habet aliud grauamen annexum et tunc
si iusta est cōminatio non est licitum appellare quia non gra
uat. ita glo. hic dum allegat. l. in peremptorio. et facit tex. in. c.
tum ex literis. supra de in integ. restitu. ¶ Si vero cōmina
tio est iniusta et tunc licitum est appellare fm Inno. hic lz re
ferat aliquos tenere contrarium argu. l. ij. et. l. si. §. j. et penul. ff.
quod met. cā. Et latius post eum Jo. an. aliter loquitur quia
aut iudex cōminatur extraiudicialiter, et tūc ex quo lz nō gra
uet de presenti si per cōminationem ostendat malum animū id
redditur suspectus et sic recusari poterit lz ab eo nō possit ap
pellari arg. gl. in. c. cū sup. in prin. s. de off. dele. in. c. cum adri
anus. le ij. di. q per cōminationes et exteriores actiones de
monstratur inimicitia vt ibi facit gl. in. l. licet. ff. de arbi. voluit
tamen Jmol. quod hoc casu si eēt solitus minas exequi talis
iudex q nō possit a cōminatiōe extraiudiciali appellari per ea
que notat Barto. in simili in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de
ope. noui nūcia. Cy. in. l. vnica. C. si quis impera. maled. Aut
cōminatur iudicialiter et tunc ex quo a grauamine de futuro
iudicialiter non appellatur vt dictū est in c. precedenti. ideo
nō possit a tali cōminatiōe appellari. et ita hic Jmo. Panor.
tenet indistincte opi. Inno. per tex. nostrū hic vbi nō fit dif
ferentia in comminatione nec iudiciali nec extraiudiciali. nec
an sit solitus minas exequi nec ne. Itē per ea que habentur in
l. j. et toto ti. C. cōmi. vel epi. preterea quatenus Jo. an. loqui
tur de cōminatiōe extraiudiciali. et sequitur Jmo. est expresse
contra. c. bone cum his que ibi notantur. s. eo. et cōtra. c. cū no
bis olim. s. de elec. vbi in actu extraiudiciali admittitur appel
latio a grauamine de futuro. ergo multo magis appellari po
terit a grauamine cōminato. et de hoc an a cōminatione gra
uaminis possit appellari per Bald. in rubrica. C. commi. vel
epis. et in. l. ij. C. quorum appel. non recip. per Ange. in. l. nullus.
C. ad. l. iul. maie. in. l. ij. C. qui bo. ce. possunt Aug. in. l. i. §. si
16 quis. ff. eod. ¶ † Habetis aliud ex gloss. in. ij. sui parte quod
iudex ita demum potest reuocare interlocutoriā si partis nō
intersit eam reuocari et casu quo pars pretendit interesse illud
interesse debet sibi refici. Ideo dixit hic Inno. et sequuntur
doct. quod ex toto iudex in reuocatione grauaminis debet
ipsum reuocare et ita agere vt nulle reliquie superfint facit. l.
quod si minor. §. restitutio. in simil. ff. de mino. et latius dicaz
17 in materia. ¶ † Habetis tertio ex gloss. in tertia parte quod
interlocutoria per lapsum. x. dierum transit in rem iudicatam
quo ad partes. et facit. c. quod ad consultationem. s. ti. j. c. cū
dilecti. in fi. s. de elec. non tamen transit quoad iudicem et
vult gl. in. vij. sui parte. et est hic tex. Si tamen esset grauamen
quod haberet causam successiuā puta excōmunicationis que
quotidie opprimit vel incarcerationis etiam lapsis decem die
bus et perpetuo donec staret in grauamine posset pars appel
lare et forma esset quod peteret a iudice grauamen reuocari
ipso non reuocante appellet. ita Dom. Anto. hic et Jmo. et
Panor. ita Bal. in. l. i. C. senten. rescin. non posse in. l. ij. circa
medium. C. de episcopali audien. Card. in clemen. i. viij. col.
de causa pos. et propri. in cle. i. in. v. col. de excess. prela. faciunt
notata per Bar. in. l. ij. ff. de appel. re. in. l. eleganter. §. si post.
ff. de condi. inde. notata per gloss. in cle. sepe. in gloss. que inci
pit videtur de verbo. signific. ¶ An autem lapsis. x. diebus
si iudex noluit reuocare possit pars appellare in omni graua
mine dicā. j. in materia. ¶ Habetis quarto ex gloss. in quarta
parte practicam qualiter debet iudex reuocare grauamen. et
quia glo. instruit mentiri dicēs q debet iudex asserere se nō
credere q grauauerit communiter reprobatur. per ea que ha
bentur per glo. in. c. i. de confess. li. vi. in. c. iuramenti. xxij. q. v.
item ex alio reprobatur dum vtitur verbis conditionalibus si
grauauit in aliquo reuoco. nam de natura conditionis est ni
hil ponere in esse. c. verum et ibi habetur. j. de condi. ap. l. si qs
sub conditione dandorum. x. ff. si quis omiss. causa testa. er
go ista reuocatio conditionalis nihil operaretur et sic non

esset bona practica. Post. instruit hoc modo iudicem qd di
cat non confiteor me grauasse et sic non dicit mendaciu in ali
quo tu vt ibi morem geram grauamen reuoco. vel vt planius
procedatur. Jo. an. hic et sequuntur communiter doc. dicit se
non videre quare plana fronte no possit dicere iudex si cogno
scit se grauasse reuoco grauamen quod intuli. et ad arg. gloss.
quod videtur fatendo se errasse confiteri appellationem iu
stam et sic abdicare iurisdictionem a se ergo non debet posse
procedere verum est si in grauamine persisteret. sed ex quo re
uocat grauamen qd potest autoritate legis vt hic videtur ces
sare ca propter qua est appellatum. ergo cessabit causatu scz
appellatio et per consequens omnis effectus eius. s. abdica
tio iurisdictionis tacite facta ex quo confitetur appellationem
iustam maxime procedit hoc cum sit facta illa confessio respe
ctiue scz ad finem vt tollatur grauamen et sic fundamentum.
et ideo corruet edificium. c. cum paolus. i. q. i. et sic appellatio.
Ultimo dom glo. colligit hic qd auctoritate. l. lex extincta
reuiuiscit hoc est verum in re artificiali et a. l. inuenta quam si
cut creauit de nouo ita resuscitare poterit sed quatenus atti
net ad materiam nostra glo. male loquitur hic nihil resuscita
tur quod sit extinctum. nam licet iudex a quo pcedat post re
uocatum grauamen no propterea resuscitat iurisdictio eius
quo non erat extincta sed tollitur impedimentum appella
tionis per qd erat suspesa iurisdictio. c. super. eo el primo. et ibi
vidimus supra eodem. Versus. Sicelides muse paulo ma
iora canamus. Non omnes arbusta iuuant humilesque mi
18 rice. † Quia hic rotatur materia reuocandi sententiaz per
iudicem debetis scire quod triplex est genus sententiarum
principaliter intelocutoria, diffinitiua, et mixta: de quibus di
xi in euidentialibus. c. precedentis. lato tamen modo appella
tione diffinitiue quandoq comprehenditur intelocutoria,
quia appellatione deffinitiue venit et interlocutoria glo. est et
ibi Bal. in. l. si quis usurari. C. de reb. credi. et iur. et an sit sen
tentia interlocutoria, vel diffinitiua vel mixta potius ex effe
ctu cognoscetis quam ex nomine. ita Bald. i. l. in minoribus. C.
de his quibus vt indig. et sensit glo. in cle. si. in verbo repul
sione eo. titu. faciunt notata in. c. si. eod. titu. lib. vi. et generali
ter omne verbum iudicis faciens ad causaz dicitur sententia
interlocutoria. gloss. est in. §. ad excludendas. et ibi Ange. in
authentico de litigi. in. §. at econtrario institu. quib. alie. li. vel
non. in. l. cum clericus. C. de epi. et cleri. in. l. quotiens. in versi.
sententia. C. de priuile. scholarum. lib. xii. in. l. neminem. C.
de exhi. re. notatur per leg. maxime p Ang. et Lud. in rubri.
ff. de re iudica. notat domi. Anto. et Pau. in rubrica. s. titu. i.
19 Et ideo cum ita latum sit nomen interlocutorie varias p
ducit species. quedam est sententia interlocutoria cominato
ria vt est tex. et ibi glo. et Bal. in. l. omnes. §. preterea. el prio.
C. de episco. et cleri. Quedam est interlocutoria preceptiua vt
est tex. et ibi glo. in. in. l. sancimus. in princ. C. de admini. tuto.
et dicit. d. Ant. in. c. ad aures. de tempo. ordi. quod vbi pcipit
aliquid iudex in spectantibus ad officiu suum qd dz expriine
re cam. Quedam est interlocutoria monitoria siue decretoria
prout est glo. in. §. si quis vero no implens in verbo decreto.
in authentico de here. et falci. et ad predicta faciut notata per
gloss. ii. q. i. in summa. xi. q. iii. in summa. ii. q. i. c. nos in quem
quam. Et multum differt sententia precepti ab alijs interlocu
torijs. quia si fertur ordine iuris precedente cum litis conte
statione et similibus dicitur potius diffinitiua. gl. habetis no.
in. c. dudum. el. secundo in verbo iuce. s. de electio. notat bar. et
ibi Ange. in. l. si debitori. ff. de iudi. faciunt notata per Imo.
in. l. si finita. §. si forte. ff. de damno infecto. Si autem feratur
non procedente ordine iuris puta quis in confessum iudex
facit preceptum vt soluat et tunc non est diffinitiua sed interlo
cutoria. et proprie vocatur preceptum. gloss. in. d. c. dudum. et
xi. q. iii. in summa Ange. in. d. l. si debitori. Sed alium tamen
habet effectum istud preceptum ab interlocutorijs quia ex in
ter locutoria non nascitur actio in factum glo. est nota. in cle
men. si. in verbo repulsione eo. titu. Sed ex illa sententia pre
cepti bene nascitur actio in factum. ita intelligitur glo. in. l. si.
20 §. necessitatem. C. de bonis que lib. † De interlocutoria
igitur loquendo sciendum est secundum Imo. hic quod tri
plex est species interlocutorie alio modo distingoendo quam
predixi. Prima est litis ordinatiua. puta citatio admissio ca
pitulorum dilationes et similia. Secunda est que diffinit ali
quid incidens vel emergens inter principium et finem cause.
prout dicit glo. in clemen. i. in verbo diffinitiua de sequestra.
poss. et fruct. et quod sit incidens vel emergens habetis gl. in
c. i. et ibi docto. s. de ordi. cogni. Tertia est species per quam
aliquid pronunciatur dari vel fieri debere. puta condemna
tio ad expensas dummodo non feratur simul cum diffinitiua,
quia tunc est pars diffinitiue et iudicatur vt diffinitiua et non
potest reuocari vt infra dicam. glo. est et ibi Ange. ponderat
in. l. qui agnitis. ff. de excep. Sed vt melius rez palpemus
manibus per exempla discurram species interlocutorie. deinde
de diffinitiue deinde mixte. Omnis sententia lata super p. o
cessu dicitur interlocutoria. ita gl. in clemen. si. notatur in. c. si.
eo. titu. lib. vi. faciunt notata per Barto. et Bald. in. l. consen
taneum. et in authentica qui semel. C. quomodo et quando iud.
per docto. in. c. causam. que supra de dolo et contu. Intelligite
super processu. ideo ordine procedendi vel aliquo articulo
eius. Sed super iustitia vel iniustitia totius processus non est
interlocutoria. Ita Innocen. in. c. auditis. s. de procura. et ita
notatur et ibi Bald. determinat in. l. s. C. si tu. vel cura. inter
21 ue. in. l. ante sententie. C. quorum appell. non reci. † Item
generaliter interlocutoria dicitur que fertur super aliquo in
cidenti vel emergenti. glo. in. d. clemen. i. in verbo diffinitiua.
faciunt notata per Barto. in. l. i. §. si. ff. de preto. stipu. Item
sententia super recusatione iudicis interposita est interlocu
toria. Archi. in. c. iudex ab apostolica de offi. delega. lib. vi.
faciunt notata per Ange. in. l. arbitro. ff. qui satisda. cog. per
Bald. in. l. apertissimi. et in. l. cum speciali. C. de iudi. Item in
hibitoria que mittitur per vnum iudicem ad alium est inter
locutoria et ideo reuocari potest. Ita Federi. de senis in con
silio suo. xcii. quod incipit factum sic habet ita domi. Anto.
et Panor. in. c. cu teneamur. et ibi dixi supra eo. Panor. in
tuam. s. de ordi. cogni. Item sententia quod procedatur ad
vlteriora est interlocutoria. et potest reuocari. Ange. consilio
cccix. incipiente. in ciuitate. Barto. in. d. l. quod iussit. ff. de re
iudica. Item sententia de aliquo instrumento exequendo est
interlocutoria, ita Ang. in. l. ab executore, in principio. ff. eo
dem. Ita Baldus in lege ab executore. C. quorum appel. non
reci. ideo dicimus quod sententia qua pronuncietur instrumenta
esse executioni demandandam est interlocutoria. et ab ea cum
expressione causa est appellandum domi. Ant. in. c. quod ad
consultationem de re iudi. in. ii. colom. in. c. vt debitus. s. eo.
et ibi domi. Anto. item quando pronunciatur instrumentum
non esse liquidum siue debitum non liquidum dicitur inter
locutoria. ita Bald. in. l. si. C. de sententijs que sine cer. quanti.
Item quando pronunciatur probationes admittendas esse
vel non esse admittendas. Bald. in. l. ii. C. de epis. audie. item
decreta iudicum censentur interlocutorie sententie. ita gloss. in
l. quod iussit. ff. de re iudi. in. l. presenti. C. de his qui ad ecde.
confug. in. l. ii. de iuris. omnium iudicu. et latius. i. dicam de
secundo decreto et primo item assignatio termini vel dilatio
num. l. a procedente. C. de dila. c. i. supra de dila. item condem
natio expensarum. c. auditis. et ibi notatur. s. de procura. c. si.
nem litibus et ibi etiam notatur. s. de dolo et contu. item super
possessorio si incidenter deducatur io iudicum. nam tunc ta
lis sententia est interlocutoria. c. si. et ibi notatur. s. de iudi. et fa
ciunt que infra dicam. item super nullitate alicuius actus inci
denter deducta quia tunc est sententia interlocutoria no dif
finitiua per ea que videbimus in. c. dilecto. i. eo. et infra dicaz.
item si super legitimatione personarum in iudicio comparen
tium. c. ex parte. ii. et ibi videbimus. i. eodem. item super pri
uilegijs et declaratione eorum quando incidenter deducun
tur. c. veniens. §. ceterum. et ibi Gemi. de verbo. significa. lib.
vi. faciunt notata in. c. cum olim. de verbo. sign. et in. c. in his.
de priuile. item omnis absolutoria ab instantia iudicij. gl. in. l.
barum. ff. si serui. ven. in. l. pe. ff. de dolo. in. l. iulianus verum
debitorem in princi. glose magne. ff. de condi. indebi. Barto.
in. l. titia. ff. de accusa. et facit tex. et ibi notatur in. c. penul. s. de
iudi. secundum vnum intellectum. ita Bald. in authentica qui semel.
C. quomodo et quando iudex. in. l. prope candum. §. et si quid.
C. de iudi. notant Cano. in. c. examinata supra de iudi. in. c. ab
solut. s. de offi. delegato. Ange. in. l. si fundus. §. in vendica
22 tione. ff. de pig. Ludo. in. l. i. ff. de arbi. in. v. col. † De diffi
nitiua autem eam principaliter cognoscetis inspecto effectu
si diffiniat negocium principale. ita gl. in. d. cle. i. in verbo dif
finitiua. l. dicere. i. princip. ff. de arb. Et negociu pncipale dici
tur id super quo principaliter dirigitur libellus quicquid sit
siue actio siue imploratio officij iudicis. ita Bart. in. l. i. in fi. et
ibi Imol. commendat. ff. de preto. stipu. faciunt notata in. c. si.
de offi. iudi. et ideo si in appellatione interposita a negocio
principali pronunciatur bene vel male appellatum iuxta no
tata in. l. eos. in principio. C. eodem licet per hoc non dicatur
absoluo vel condemno, tamen quia inspecto effectu illa ver
ba dico male appellatum confirmant primam sententiam.
ideo dicitur diffinitiua. ita gloss. in clemen. si. in verbo re
pulsione eodem titu. Et ideo sententia expensarum licet de
natura sui sit interlocutoria vt dixi heri. tamen si feratur vna
cum

cum diffinitiua ex quo est pars diffinitiue dicetur ⁊ ipsa diffi
nitiua. l. qui agnitis. ⁊ ibi glo. quam notat Ange. ff. de excep.
Et ideo si de nullitate alicuius actus principaliter dubitetur
⁊ super eo agatur sententia dicetur diffinitiua super tali nul-
litate lata Bal. in. l. si preses desertam. C. quomodo ⁊ quando
iud. faciunt que videbimus in. c. dilecto. i. eo. Et ita si de ali-
quo preiudicio principaliter dubitetur licet talis sententia quã
do incidenter deducitur sit interlocutoria. c. veniens. §. cete-
rum. ⁊ ibi glo. ⁊ Gemi. de verbo. signifi. lib. vi. tamen ex quo
principaliter deducitur declaratio priuile. sententia tanquam
negotium principale finiat dicetur diffinitiua. Ita Gemi. in
d. §. ceterum qui ita soluit opi. Joan. and. in. c. in his infra de
23 priuile. ¶ †Et ideo habetis inferre ad aliam questionem
nunquid sententia super alimentis lata sit interlocutoria an
vero diffinitiua. glo. in. l. si quis a liberis. §. si vel parens quã
ibi reprobat Bar. ff. de lib. agno. tenet quod sit interlocuto-
ria. Glo. autem in. d. l. si quis a liberis. §. si quis ex his. tenet
quod sit diffinitiua. ⁊ sequitur ibi Bar. Ang. in. d. §. si vel pa-
rens. per predicta concordat qui aut alimenta petuntur inci-
denter aut principaliter, si incidenter ⁊ tunc procedat gl. in. d.
§. si vel parens ꝙ sententia sit interlocutoria. Si vero princi-
paliter ⁊ tunc procedat glo. in. d. §. si quis ex his. ⁊ qđ ibi vo-
luit Bar. qꝛ dicit̃ diffinitiua. ⁊ faciũt notata in. l. si iudex. ff.
24 de his q̃ sunt sui vel alie. iur. ¶ †Habetis etiã inferre nun-
quid sententia lata sup possessorio sit interlocutoria an diffi-
nitiua: ⁊ videtur dicẽda esse interlocutoria qꝛ expectat sñiam
diffinitiuã post se. s. petitorij. ergo erit interlocutoria. item qꝛ
absorbetur a sñia proprietatis sententia possessorij. ⁊ sic vide-
tur quedam sententia super accessorio siue incidẽti per ea que
habentur in. c. cum dilectus. ẽ. de cau. pos. ⁊ propri. ergo di-
cetur sententia interlocutoria iuxta notata per glo. in. d. clem.
si. in ver. repulsione. eo. tit. ⁊ faciunt notata in. l. vnica. C. si de
momentanea possessione fuerit appellatum. ¶ In contra-
rium tamen est veritas si possessorium principaliter deduca-
tur. nam dicitur sententia diffinitiua. de. s. ⁊ ibi per scriben-
tes de sequestra. pos. ⁊ fruc. ⁊ ideo ordinem iuris requirit gl.
est in. c. consultationibus. ẽ. de offi. dele. ⁊ ibi per omnes no-
tatur in. c. cum ad sedem. ẽ. de restitu. spo. in. d. c. cum dilectus
notat Barto. in. l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acqui.
posses. ⁊ etiam Bald. in. l. ij. C. de episco. audien. Nec obstat
argu. de. c. cum dilectus quia verum est ꝙ respectu proprieta-
tis expectat aliam sentẽtiam post se. sed respectu possessionis
super qua principaliter est actum nullam aliam diffinitiuam
expectat ergo attenta regula premissa dicetur sententia dif-
finitiua. Mixtã aũt ex eo cognoscetis ꝙ de vtraqꝫ participat
⁊ de interlocutoria qꝛ aliquod incidens respicit nõ principa-
liter deductum vel emergens. ⁊ de diffinitiua quia licet nõ fi-
niat de directo principale tamen vel per indirectum ei preiu-
dicat. puta si sententia super peremptorijs vel etiam finit io-
dicium vel officium iudicis ita est de mente glo. in. d. verbo a
repulsione. Bar. ⁊ communiter scribentes in. l. quod iussit. ff.
de re iudica. in. l. i. in fi. ff. de pacto. stipu. in dicta. l. dicere. ff.
de arb. Bal. in. l. ij. C. de episco. audien. in. l. si preses. C. quõ ⁊
quando iudex. in. l. ante sententie. C. quorum appella. faciunt
notata per Barto. in lege. ij. ff. de appellatio. recipiendis.
25 ¶ †Hinc habetis inferre ꝙ sentẽtia super peremptorijs ex-
ceptionibus lata licet videatur esse interlocutoria tamen ex
quo preiudicat negotio principali habet vim diffinitiue. ⁊ sic
mixte. Ita gloss. in. d. clemen. fin. Et voluit Rota decisio. sua
lxxxvij. que incipit item si a sententia vbi pronunciatur.
26 ¶ †Hinc etiam infertur ꝙ vbi principaliter et super nulli-
tate processus pronunciat̃ omisso eo quod in libello erat pe-
titum ꝙ talis sententia licet videatur interlocutoria quia non
finit negotium principale iuxta nota. per Bald. in. l. fi. C. si tu.
vel cura. inter. ⁊ heri dixi. tamen ex quo finit iudicium pronũ-
ciando ipsum nullum dicetur sententia mixta. ita Bald. in. d.
l. si preses desertam. ⁊ in. d. l. si. C. si tut. vel cura. interuenerit.
⁊ hoc modo saluatur. d. Inn. in. c. auditis. ẽ. de procu. qui di-
xit sententiam super nullitate processus esse diffinitiuam ⁊ di-
cit ibi Imo. ꝙ hec sententia late sumpto vocabulo bene di-
cetur diffinitiua non autem proprie. quia lato sumpto voca-
bulo omnis sententia que aliquem articulũ finit potest dici
diffinitiua. Allegat glo. in. l. si quis iusiuran. ⁊ ibi notat eam
27 Bal. C. de re. cred. ⁊ tor. ¶ †Et ideo habetis etiã inferre ꝙ
sententia qua pronunciatur appellari posse vel non posse ap-
pellari, licet videatur interlocutoria ex quo non finit negotiũ
principale, tamen quia finit instantiam appellationis vel nõ
finit, sed extendit dicetur mixta: quia in consequentiam pro-
nunciando appellari posse suspendit iurisdictionem iudicis
a quo pronunciando non posse extingui instantiam appella-
tionis. imo si sit super diffinitiua appellatum preiudicat prin-
cipali negotio. ⁊ ideo mixta dicitur. ita Panor. in. c. suam. per
illum tex. i. eo. voluit Bal. in. l. vnica. in. iij. col. C. ne lic. tertio
prouo. Et ideo sententia qua pronũciatur appellationẽ esse
desertam hisdem rationibus dicetur mixta. ita Rota decis. sua
lxxxvij. que incipit. item si a pronunciatione. Et ita etiam di-
citur de sententia sup attentatis vt dicatur mixta hisdem ra-
28 tionibus dixi in. c. bone. ẽ. eod. ¶ †Hinc etiã habetis inferre
nunquid sententia secundi decreti vel etiam primi sit inter-
locutoria vel diffinitiua. ⁊ certe gl. in. l. presenti. C. de his qui
ad ecclesiam confu. ⁊ in. l. ij. ff. de iurisd. om. iud. tenet ꝙ est in-
terlocutoria ⁊ facit quia negotium principale nõ finit tamen
est contrarium in secundo decreto licet non in primo. nam af-
fert preiudiciũ irreparabile per diffinitiuã ⁊ ideo sapit vim
29 diffinitiue. ¶ †Hinc est ꝙ videmus ꝙ põt appellari a secun-
do decreto. vt voluit Bar. in. l. ij. ff. de appel. reci. ⁊ in. l. si fi-
nita. §. si forte. ff. de dam. infec. ⁊ Bal. in. l. ij. circa medium. C.
de epis. audien. notant cano. in. c. consultationibus. ẽ. de offic.
deleg. ⁊ Panor. in. c. quoniã frequẽter. §. in alijs. ẽ. vt lite nõ
conte. Ideo dixit Bal. esse sententiam mixtam secundi decre-
ti in. l. nec quicquam. §. vbi decretum. ff. de offi. procõ. in. l. per
hanc. in fi. col. C. de tem. ap. notant cano. in dicto. c. ꝯsultatio-
30 nibus. ¶ †Et ideo habetis inferre sententiam qua pronun-
ciatur vigore statuti causam esse compromittendam esse mix-
tam: quia preiudicat instãtie iudiciali. Ita Bal. in. l. vnica. C.
si quacũqꝫ pred. pot. licet sententia super laudo postea arbi-
tratoris reducendo ad arbitrium boni viri lata dicat̃ diffini-
tiua vt voluit. Bal. in. l. si. §. sed ⁊ si quis. C. cõia de le. ¶ Alia
tñ est species sñiarum mixtarum que nec ex premissis cogno-
scitur. sed propterea mixta dicit̃ qꝛ in veritate diffinit nego-
tium principale verũ ordine iuris non seruato. puta in causis
in quibus proceditur simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figu-
ra iudicij. nam tunc sñia non est mere interlocutoria qꝛ finit
negotiũ principale nõ est etiã diffinitiua: qꝛ ordine iuris nõ
seruato lata est. q ordo est de substantia diffinitiue iuxta no.
in. l. platam. C. de sen. ⁊ interlo. om. iu. ⁊ est in gl. ij. q. i. in sum-
ma. ita voluit Ang. dicẽs se ita ꝯsuluisse in. l. imperiũ in fi. co.
ff. de iurisdi. om. iud. voluit Ludo. in. l. i. ff. de arbi. in. vi. colũ.
⁊ Bar. in extraua. ad repri. in verbo sine figura faciũt no. per
Ang. in. l. stipulandi alie. in prin. ff. de v. ob. in. l. si sic. in prin.
31 ff. de leg. i. Et ïdõ in hac sñia scriptura non requiret̃ iuxta ea
que no. i. in de. sepe. de verb. si. Et Gem. ponit in. c. si. de re.
iud. li. vi. Et idõ in notorio cũ nõ requirat̃ ibi ordo. c. ad nostrã.
el. ij. ẽ. de iureiuran. c. euidentia. i. de accu. tamen ex quo ibi re-
quiritur sñia. c. petro. i. de diuor. ista sententia dicetur mixta
attenta ratione premissa. ⁊ ideo in scriptis fieri non debebit.
glos. est no. in. §. necessitatem in aut. vt iud. sine quo quo suff.
quam ad hoc allegat Bal. in. l. presbyteri. in. ij. col. C. de epi.
⁊ cleri. voluit Gemi. in. c. si. de senten. ⁊ re iudica. libro sexto.
32 ¶ †Qualiter autem ferri debeat interlocutoria, quia de
a diffinitiua nõ est in materia nostra an requirat̃ citatio [a] ad pro-
lationem interlocutorie. Barto in. l. si opus. ff. de oper. noui
nuncia. videtur velle quod sic ⁊ facit. l. quod iussit. ff. de re. iu.
Innocen. ⁊ Jo. and. in. c. querelam. ⁊ in. c. auditis. ẽ. de procu-
ra. tenent contrarium per tex. in. c. si. ẽ. de offi. iud. Imo. in di-
cta. l. si opus ⁊ etiam in. d. c. auditis. sedere distinctionis con-
cordat opi. Aut loquimur de interlocutoria preiudiciali. ⁊ tũc
procedat opinio Barto. non per. l. quam allegat que nihil fa-
cit sed per. l. nam ita diuus. ff. de adop. ⁊ per. l. de vnoquoqꝫ
in principio. ff. de re iud. quia in actu preiudiciali debet pars
citari. ⁊ ita do. Anto. in dicto. c. auditis. domi. Ant. in. c. qua
fronte. ẽ. eodem aut est actus qui non est preiudicialis parti
⁊ tunc interlocutoria in tali casu lata non requirit citationem
⁊ procedat opinio. Innocen. ⁊ Joan. an. non per decre. quam
allegant que nihil facit sed per tex. in. l. sed si interpellatur in
principio. ⁊ in. l. diez proferre. in principio. ff. de arb. ⁊ hec di-
stinctio videtur esse de mente Bart. in. l. quod iussit. ff. de re
iudi. dum vult ꝙ iudex ita demum parte non citata possit p-
cedere ad renunciationem interlocutorie si ea non requirit
cause cognitionem. secus si requirat cause cognitionem quia
tũc requirit̃ citatio ptis. ecce ergo ꝙ sentit esse casum in quo
sine cause cognitione ⁊ sic absente parte põt perueniri ad in-
terlocutoriam ⁊ fuit de mente Bald. in. l. i. C. de senten. ex pe-
ricu. reci. in. l. nec quicquam. §. vbi decretum. ff. de offi. procõ.
⁊ lega. vbi clare explanat que sit interlocutoria que possit fer-
ri sine citatione cum parti non preiudicet scilicet commissio
facta nuncio de citando que quidem dicitur sententia inter-
locutoria. Quia omne verbum iudicis faciens ad causam di-
citur sententia interlocutoria. gl. in dicta. l. cum clericis. cum
preallegat. facit quod notat Imo. in. d. l. de vnoquoqꝫ. ff. de re
l

a ¶ An requirat̃ citatio. Quñ in-
terlocutoria cita-
tionẽ partis requi-
rat vide Phil.
corn. in cõs. lxxi.
inci. super fo. 70.
in literas. ⁊ in cõ
si. cxxv. inci. viso
in litera f. fo. 116.
in primo volu.

fudi. Jo. and. in additio. ad spe. in titu. de senten. prola. §. spe
33 cies. ¶ †Sed an requiratur peremptoria citatio posito q cis
tatio requiratur glo. habetis q non. quam ibi Panor. dicit
singularem in cle. vnica. de excep. q citatio ad actum particu
larem iudicis semper est peremptoria etiam si non exprimatur
vt ibi. et faciunt notata per Inno. et alios in. c. consuluit. ext. de of
fi. deleg. Bal. voluit in. l. tres denunciationes. C. quomodo et
quando iudex. tamen Bar. in hoc aliter distinguit in. d. l. cō
sentaneum C. quomodo et quando iudex tamen sufficeret ci
tatio generalis ad totam causam facta cum prorogatione et
comminatione de procedendo ad vlteriora. et tunc valeret in
terlocutoria sine alia citatione de quo tamen in. c. si p omnes
ext. de dila. et in. c. cum dilecti. ext. de dolo et contuma. per Barto.
34 Imo et alios in. l. qui ante calen. ff. de ver. ob. ¶ †In senten
tia autem mixta requiritur citatio et peremptoria. ita Bar. in
d. l. consentaneum. et ibi Bal. et etiam in aut. qui semel. C. quo
modo et quando iudex. Cano in. c. consuluit. et in. c. consulta
tionibus. ext. de offi. dele. do. Anto. et Panor. in. c. causam que
ext. de dolo et contu. ¶ Sed an requiratur litis contestatio in
interlocutoria. tex. habetis q non in. c. accedens. el. i. ext. vt lite
non conte. et est tex. et ibi nota. in. c. vt pendentiam. §. serta. ext.
de offi. dele. faciunt que habentur in. l. a procedente. C. de di
la. imo nec in mixta est lis contestanda qd patet q ad secun
dum decretum quod est sententia mixta tamen peruenitur
lite non contestata. l. si finita. §. nihil. et ibi habentur. ff. de dā.
infec. notāt doc. in. c. quoniam frequēter, et ibi casus. §. in alia.
35 ext. vt lit. non cōte. in. c. causam que. ext. de dolo et cōtu ¶ †Sed
nunquid requiritur quod in scriptis proferatur. et dicite q
non, glo. est in. l. ij. ff. e. tit. glo. in. c. quoniam contra. ext. de pba.
in verbo interlocutionem. facit tex. in. l. fi. ibi diffinitiuis, C. de
sen. ex peri. reci. et ibi no. Bal. et Lud. in singulari. alleg. tex. ad
hoc singularem. in. l. pe. ff. de au. tu. faciunt no. in. c. fi. de re iu
di. et ibi Gemi. q nec etiam in mixta imo in diffinitiua licet
requiratur scriptura. d. c. fi. tamen poterit probari per testes
deponētes lata fuisse in scriptis licet non appareat scriptura.
c. albericus. ext. de test. ibi doc. sm vnum intellectum illius tex.
et scribitur in. c. fi. de proba. ita Rota decil. sua. ccccvij. que in
cipit item fuit dubitatum vtrum sententia vbi volunt q plus
est qd in omni casu vbi requiritur scriptura potest pbari ille
actus per testes. et faciunt que habentur in. c. cum olim. j. de
priui. in. l. i. siue. ij. C. de bo. pos. sm tab. in. l. cū proponebatur.
ff. de leg. ij. imo ad probādum dolum per iniquitatem iudicis
admittitur etiam ad infringendam sententiam probatio per
testes qui deponūt q audiuerint extraiudicialiter iudicē pro
testantem de dolo suo. glo. est singularis sm Ang. in. l. si pre
tor. §. marcellus. in fine. ff. de iudi. quam ad hoc dicit Ange.
36 singularē in. l. si ideo. in prin. ff. de cu. ¶ †Sed quid in ea spe
cie sniarū quas mixtas dixi q nō habēt ordinem diffinitiue,
puta in summariis iudiciis. nam licet ex eo q diffiniāt negotiū
principale diffinitiue dici possint put voluit gl. et ibi Ange.
in. l. qui restituere in fi. col. ff. de rei vend. tamē nō sunt mere
diffinitiue vt. ext. dixi Sil. determinat. q. in. l. recusare in princ.
ff. ad treb. dicēs in huiusmodi sentētiis nō requiri citationē.
et facit qd voluit Inno. in c. auditis. et in. d. c. querelam. vbi di
xit debere appellari a snia huiusmodi sine citatione lata. alis
trāsibit in rē iudicatā. Ang. in. d. l. recusare. et Imo. et Alb. et
Imo. in. d. l. q iussit tenēt contrariū q in omni interlocutoria piu
diciali requiritur citatio vt heri dixi. ergo multo magis in sntia.
Et dicite de requisitis ad has sntias vt in cle. sepe. de ver. sig. et
p Bar. in extrauag. ad repri. in verbo sine figura. pcepti aūt
snia etiā ipsa regulariter requirit citationē vt est glo. in. c. ex
parte. el primo. j. de verb. sig. voluit Bal. in. l. nec quiquā.
§. vbi decretū. ff. de offi. procō. et leg. faciūt notata in. l. de pu
pillo. §. meminisse. ff. de oper. no. nūc. et cāe expōsitionē requirit
ita Bar. in. l. cum alimentorū. ff. vbi pup. edu. deb. in. l. si iussa.
§. diui. et ibi per alios. ff. de leg. j. in. l. pater. §. iulius agrippa.
ff. de leg. iij. Bald. in. l. i. ff. si ex noxa. cā agi. Cano. in. c. ad au
res. ext. de tempo. ordi. in. c. cū in tua ext. qui mat. accusa. po. Ta
37 men clausula illa † si senserit se grauatum succedit loco citatio
nis notat Bar. in §. meminisse. et glo. in. d. c. ex parte. et Bal.
in. l. ij. C. de episc. audi. et id in casibus in quibus iudex pōt ex
officio pcipere sine citatione puta in nō preiudicialibus non
requiritur illa clausula si senserit se grauatū. ita Bald. in. d. §.
38 vbi decretū et in. l. tale pactū. §. qui prouocauit. ff. de pac. †Sed
quid de executione interlocutorie vel mixte nunquid requira
tur idem ordo qui requiritur in diffinitiua de quo in. l. a diuo
Pio §. in vēdicatiōe. ff. de re iudi. scz vt primo fiat executio
in rebus mobilibus dehinc in nominibus debitorum. dehinc
in immobilibus gl. in. d. §. in vēdicatione tenet q nō et cōcor
dat gl. quā pōderat ibi Frāc. tigrini in. l. si pacto quo penā in
glo. fi. C. de pac. et hāc opi. tz Cy. in. l. i. C. de pacto. pig. Et fa
cit tex. in aut. et qui iurat. C. de bon. auc. iud poss. vbi loquitur
de executiōe secūdi decreti nō tñ dicit formam d. §. in vendi
ca. esse obseruādā. In cōtrarium est veritas et tenet glo. in d. l. i.
C. de pacto. pig. et ibi Sali. in. l. presenti in verbo solitus ordo.
C. de his quid ad eccle. cōfug. in. §. si vero quid. ext. et ibi Ang.
in aut. de exhi. et introdu. re. tenet Ange. et cōiter scrib. in. d.
§. in vendītiōe. tenet Spe. in ti. de secundo decreto. §. restat.
ver. et scias. et in. §. nunc videndum. versi. quid si reus. et versic.
seq. et ibi dicit de consuetudine hanc opinionem seruari. tenet
glo. in. c. quoniam frequenter. §. fi. in verbo immobilium et ibi
cōiter doct. ext. vt lit. non conte. et pro hac opi. est casus in. d. l.
fi. intelligendo q illa alternatiua vel immobilium sit alterna
tiua ordinis. vt ibi sentit gl. et facit in simili tex. in. l. scire opor
tet. ff. de excu. tut. et q e notat Barto. in. l. iiij. §. pretor. ait ff.
de dām. infec. notat. d. Anto. et Panor. in. c. causam que. ext. de
dolo et contu. vbi alternatiua resoluitur in alternatiuam ordi
nis. et per illum tex. §. fi. respondetur ad aut. et que iurat q ille
tex. loquitur in hisdem terminis in quibus loquitur ista aut.
Sed nedum vrceum effingere quer amus amphora exeat.
39 ¶ †Circa reuocationem sententiarum quero que sententie
possint per iudicē reuocari et dicite aut loquimur de interlo
cutoria aut de diffinitiua. Si de interlocutoria varie sunt opi.
¶ Prima fuit opi. Azo. relata per glos. et scrib. in. d. l. quod
iussit. qui distinxit. aut loquimur in interlocutoria qua iube
tur aliquid dari vel fieri vel restitui. et tunc illa non possunt
reuocari. l. i. C. si de momēta. posse. fuerit appel. aut loquimur
in aliis interlocutoriis et tunc possunt reuocari. ita loquitur. l.
q iussit. ista opi. cōiter reprobatur. quia etiam in sententiis
quib⁹ iubet aliquid dari vel restitui admittitur reuocatio vt
voluit Inno. in. c. fi. ext. q met. cā. vbi dixit q si iudex taxauit
dāna restituēda sine expēsas q pōt istā taxationem reuocare
ecce q loquitur in sententia interlocutoria qua aliquid iube
tur dari vel restitui, et tamen vult quod possit reuocari. et ita
tenuit Imo. in le. quod iussit Ang. tamen ibi in hoc de taxa
tione aliter loquitur vt dicam j. in. xiiij. fallētia. pro hoc etiam
facit contra azo. dictū Inno. in c. dilecto. j. de ver. sig. qd alle.
et sequit pro singulari. Bal. in. l. nō et idcō. l. i. prima. ff. de iudi.
et Ludo. in singularibus suis vbi voluit q sentētia secūdi de
creti afferat preiudiciū irreparabile per diffinitiuam nec quo
ad verā possessionē expectet aliā diffinitiuā. et sic sapit in ali
quo naturam diffinitiue vt heri dixi. tamen potest per iudi
cem reuocari. nec obstat. l. vnica. C. si de momen. poss. quia re
spondet Barto. in. d. l. quod iussit quod loquitur in possesso
rio in quo sententia est diffinitiua non interlocutoria vt heri
dixi. et faciunt notata in capitulo finali supra de iudiciis.
¶ Secunda fuit opi. Ugo. in. d. l. qd iussit per gl. relata di
stinguentis: aut loquimur de interlocutoria qua pronunciatur
aliquid dari vel fieri et tunc talis non poterit reuocari vt vo
luit Azo. per. d. l. vnicam. aut loquimur de interlocutoria la
per incidenti vel emergenti lata. et tunc etiam non pōt reuoca
ri per. l. i. C. si ex fal. instru. per. l. quod si in diē. §. si per ratio
nē. ff. de cō. vbi tex. voluit interlocutoriā super incidēti transi
re in rē iudicatā. nec posse de illo incidenti amplius dispu
tari. ergo nec per iudicē reuocari. Aut loquimur de aliis in
terlocutoriis. puta litis ordinatiuis et tunc possunt reuocari.
et ita loquitur. d. l. quod iussit et decre. nostra. ¶ Ista opinio
etiam reprehebatur a Bar ibi et ab aliis. primo circa primū mē
brum laborat eodē morbo quo opi. azo. circa secundā. nō be
ne loquitur q est nimis restringere. d. l. qd iussit. et decre. no
stram nec obstāt. l. i. C. si ex fal. instru. et. d. §. si ratione. q sol
uit Barto loquuntur post sententiam diffinitiuam in quo casu
cum iudex sit functus officio suo. c. in literis. ext. de offi. deleg.
l. iudex ff. de re iudi. non mirum si non possit postea huius
modi interlocutorias reuocare quas in incidenti vel emergē
ti tulit quia in incidentibus vel emergentibus expirato offi
cio iudicis per diffinitiuam nō habet amplius iudex potes
tatem. l. iiij. C. deposi. in. l. terminato. C. de fruc. et lit. expen. nō
mirum ergo si ibi non reuocat. quia non dicitur q iudex non
possit reuocare. sed tantum dicitur transiuerint in rem iudi
catam tales sententie: et fateor quo ad partē. M. vult glo. no
stra. non autem quo ad iudicem. ¶ Tertia fuit opi. glo. in. l. i.
C. sen. rescin. non pos. et etiam glo. hic et Host. et cōiter senten
tia antiquorum indistincte firmans quod in omni interlocu
toria iudex possit eam reuocare per tex. nostrum qui genera
liter loquitur per tex. in. d. l quod iussit. hec opi. est cōtra tex.
in. c. significantibus ext. de offic. deleg. vbi si iudex pronuncia
uit se non esse iudicem quo casu est sententia interlocutoria vt
patet ex premissis non potest hanc sententiam reuocare est
contra ea que notantur per glos. in. l. i. in fi. ff. de preto. stipu.
et communiter

& cōmuniter scriben. vbi interlocutoria executioni mandata vel a iure vel ab homine non potest iudex eā reuocare. Et id Bart. in dicta l. quod iussit & communiter scrib. post eum. & etiam do. Ant. hic & ibi Bal. & alij post eos dicunt regulā esse prout firmat gl. ni a. & gl. in d. l. i. sed fallere in casib⁹ pro con-
40 trarijs adductis. ¶ †Sit ergo regula a q iudex qui tulit interlocutoriam potest eam reuocare. ita tex. hic in d. l. quod iussit & in c. si a iudice eod. tit. lib. vi. Fallit in interlocutorijs que non expectant aliquam diffinitiuam post se. puta quibus pronunciatur quem non esse audiendum. nam tunc expirat per talem pronūciationem officiū iudicis ergo reuocare non potest. d. l. iu. & d. l. ex minato. Ita Bart. & cōiter scriben. in d. l. quod iussit. ita do. Anto. & alij hic quod intelligatis verum qñ officio iudicis mercenario ista interlocutoria veniebat expedienda vel alias ad instantiam partis secus si officio iudicis nobili. nam tunc cum officium iudicis nobile duret etiam post instantiam per ea que habentur in l. i. ff. de iurisdic. om. iud. in c. si. ū. de offic. iudi. tunc talis interlocutoria posset reuocari. & ideo secundum decretum vt predixi potest reuocari quia expedit officio iudicis nobili ad vindicādū ɔtumaciam partis iuxta notata per Barto. in l. si finita. §. vlti. & §. si plures. ff. de dam. infecto. per Panor. & do. Anto. in c. quoniam frequenter. §. in alijs. ū. vt li. non contesta. Et tamen est talis sententia secundum decretum que non expectat aliā diffinitiuam post se vt predixi. Et ita etiam voluit Bart. in his qoe expediuntur officio iudicis nobili in l. i. in prin. ff. de preto. stipu. ¶ Fallit secundo in tali interlocutoria. per quā expirat officium iudicis ex toto puta quia pronunciat se non esse iudicem. nam tunc talem interlocutoriam nō potest reuocare. c. significantibus. ū. de offi. deleg. ita Barto. & alij in d. l. qđ iussit. in l. ii. in. iij. col. ff. si quis in ius vo. nō ie. Bal. in l. si qs in conscribēdo. C. de epi. & cle. in l. si vt ppouis. la. i. & in l. preses desertam. C. quomodo & qñ iud. Imo. in l. quidam consulebat. ff. de re iudi. do. Anto. in c. super literis. ū. de rescrip. quod intelligite verum in iudice delegato. secus est in iudice ordinario. quia iudex ordinarius qui pronunciauit se non esse iudicem potest hanc interlocutoriam reuocare. quia ad eum non spectat solo verbo abdicare a se iurisdictionem ordi. l. legatus. ff. de offi. presi. Et ideo pronunciando se non esse iudicem non desinit ex toto esse iudex. ita voluit Bart. in d. l. ij. & sequuntur alij in locis preallē. & decisio rote decisio. sua. cccix. que incipit ex hoc insurrexit ad fi. Item hoc verū dū in delegato loquor nisi a tali snīa qua delegatus pnunciauit se non iudicē fuisset appel. nā tūc appellatio suspēdit vires pnūciati. c. super eo. el. i. ū. e. ergo illa snīa nō abdicauit iurisdictionē ab ipso delegato cum sit suspēsa text. est singu. & ibi commendant doc. in c. dilectus. el tertio. ū. de preb. quem ad hoc ponderat Lud. in sing. suis ponderat Panor. & Imo. hic pōderat Bar. in d. l. ij. i. vij. col. & etiā hoc voluit rota deci. lxxxix. qoe incipit itē si a pnunciatione vbi volunt q iudex qui pronunciauit appellationē desertam non pōt eam reuocare quia abdicauit a se iurisdictionē nisi a tali sententia fuisset appellatum. ¶ Tertio fallit in interlocutorijs bis cōfirmatis quia sicut nō licet a snīa bis ɔfirmata tertio prouocare. c. sua. ū. eo. toto titulo. C. ne li. ter. puoc. itē snīa bis ɔfirmata nō pōt reuocari per iudicem amplius gl. est singu. sm Panor. & Car. ibi in cle. si. in verbo sup ea. e. ti. qđ not. ad ea que dicā in articulo quoties possit iudex reuocare interlocutoriā. ¶ Quarto fallit in arbitro siue cōpromissario pnunciante taliter qđ sua ptās siue notio finiatur. nam tunc non potest eā reuocare. ita Ang. in l. i. C. sen. res. nō pos. Bald. in l. vnica. in. xxix. col. C. de ɔfes. Et idē dicatis de executorib⁹ būficialib⁹ qui vt sciētis nō sunt iudices simpliciter sed possunt velle esse nudi executores. glo in cle. vnica. de offic. deleg. Imo. in c. dudū. ū. de presump. nam tales executores reuocāt suas interlocutorias per quas eorum potestas expirauit. d. c. dilectus. el. iij. & ibi not. Bart. in d. l. ij. in. iij. col. ¶ Quinto fallit in interlocutoria lata de consensu partiū nam tunc non poterit iudex eam reuocare nisi etiā de ɔsensu partiū. ita Panor. hic per tex. in c. significāte. ū. eo. ita Imo. in d. l. qđ iussit. in c. ceterum & bonus tex. in simili. ū. de rescrip. tamen ex causa posset etiam reuocare hanc interlocutoriā inuitis partib⁹. Ita Bal. & Ang. in l. ex illo. C. e. Bal. in l. i. C. sen. rescin. nō pos. ¶ Sexto fallit qñ iudex iā detulisset appellationi. nam tunc non pōt talē interlocutoriam reuocare super qua est appellatum & detulit quia deferendo desijt esse iudex. c. cū appellationib⁹ & ibi cōmuniter do. maxime Arch. & notat Ioan. an. in c. i. circa prin. versi. in quibus eo. titu. lib. vi. Et not. rota decis. sua. lxxij. que incipit item si iudex. imo volunt ibi & in d. decisio. lxxxvij. q etiam de consensu partiū nō potest iudex iste qui detulit reassumere iurisdictionem. In contrarium tamen in hoc vltimo de consensu partium tenent cōiter doc. & ibi gl. in verbo reputari in d. c. cum appellationibus. Hostien. & Archi. in d. c. vt super. Et etiā Ioā. an. dixit in c. i. circa princ. ver. in quibus. eo. li. vi. nam de ɔsensu partium pōt renunciari appellationi. c. interposita. §. ille denique. & ibi videbimus. ū. eo. ergo de consensu partium poterit recedi a iudice ad quē & reuerti ad iudicē a quo. imo de consensu tantum appellantis renunciantis sue appellationi dūmodo appellati non intersit pōt rediri ad iudicē a quo vt videbimus in d. §. ille denique. ergo partib⁹ cōsentiētibus q iudex reuocet grauamen cū tunc cessante causa cesset effectus. vt hoc tex. per iudicem ac si partes consentiant de renunciando appellationi. q sublato grauamine tollitur clarissima appellatio vt hic & fortius tenet an. & Hosti. in d. c. vt super. q de consensu appellantis possit iudex qui detulit appellationi reuocare grauamen. ¶ Septimo fallit quandocūq a iudice a quo deuoluta sit iurisdictio ad aliū iudicē. puta quia noluit dare apostolos cum peteremur vel intra terminum non dedit vel alijs similibus casibus de quibus in cle. ij. in fi. eo. habetur in c. vt super. & in c. ab eo. e. tit. lib. vi his casibus cum careat iurisdictione non poterit interlocutoriam reuocare. ita Io. an. in d. c. i. Cardi. in dicta clemē. ij. Hosti. & Archi. in d. c. vt super. he tamen due limitationes procedūt in delegato secus in ordinario q non ex toto caret iurisdictione. & ideo interlocutoriam reuocare poterit. Ita Rota ibi decisi. cclx. & d. decis. lxxxvij. Bal. in l. si preses. C. quō & quādo iud. ¶ Octauo fallit lite contestata in causa appellatiōis coram iudice ad quē. nam tūc cum de qua re cognouit iudex de ea iudicare debeat. l. de qua re. ff. de iudi. & per litis contestationem sibi appropriauit iurisdictionem. c. licet vndiq. c. gratum. ū. de offic. deleg. ad eo iudex a quo grauamen sup quo est appellatū & lite ɔtestata in causa appellatiōis nō pōt reuocare. ita Bal. hic. ¶ Nono fallit citatiōe emanata in causa appellatiōis sm Imo. hic nā p citationē inducit preuētio iurisdictionis. c. pē. ū. de fo. ɔpe. ergo iudex a quo videt preuētus p iudicē ad quē & sic nō poterit amplius iurisdictionē exercere. ¶ Decimo fallit post inhibitionē missam p iudicē ad quem ipsi iudici a quo ita Io. an. per ea que habētur in c. romana. §. si vero. & in c. non solū. §. i. eo. tit. lib. vi. Et sequūtur hic do. Anto. & Imo. & voluit Fed. de senis in consi. suo. cccxxvij. qđ incipit item si a sententia. ¶ Undecimo fallit post delegatiōnē cause factā p iudicē ad quē. ita spec. in tit. de excep. §. viso ver. Sed pone nā delegando alteri cām appellationis iuxta formam. c. vt litigantes. de offic. ordi. lib. vi. videtur superior auocare causam a manibus iudicis a quo ideo grauamen reuocare non poterit. Et ita tenet hic domi. Anto. Imo. dicit hoc procedere in papa non in alijs per ea que habentur in c. cupientes. §. i. de elect. lib. vi. in c. pastoralis. §. preterea. ū. de offi. delega. dixi in c. vt nostrum. ū. eo. ¶ Iste quatuor limitationes proxime mordent hic a Panor. nam post citationē siue post lit. ɔtest. coram iudice ad quē siue post inhibitionem siue delegationē a iudice ad quem factā videt q iudex a quo possit grauamē reuocare per tex. nostrum hic qui generaliter loquit. & per tex. in c. si a iudice. e. li. vi. vbi etiam generaliter loquitur puta circuitus debet euitari cle. auditor. de rescrip. & anfractus iudiciorum debet abbreuiari. vt hoc text. in fi. sed per appellationē nihil aliud vult appellās nisi vt grauamen reuocet. ergo vt lites abbreuient si ipsemet q grauauit vult reuocare cum verisimiliter sit magis de facto suo informat⁹ quam iudex ad quē. c. ab excōicato. ū. de rescr. debebit potius permitti sibi reuocatio q expectari q iudex ad quē se informet & postea reuocet. puta pendente appellatione suspendit iurisdictio iudicis a quo. c. sup eo el. i. ū. eo. Sed tñ pōt iudex a quo omnia facere que tendūt ad faciliorē expeditionem appellationis. c. cum teneamur. & ibi tex. ū. eo. ergo cum nulla sit facilior expeditio q reuocare grauamen poterit iudex a quo grauamen reuocare. & ad hoc facit gl. in c. vij. de matri. cōtra. cōtra interdi. ec. Subijcit tam. n Panor. q dici potest ad saluandū predicta hoc esse speciale his casibus ne superiori illudatur coram quo est causa introducta ar. c. bone el. ij. ver. nec noceban. ū. de postu. prela. ¶ Duodecimo fallit in interlocutoria executioni mandata siue p partē vt voluit Bal. in l. ab arbitro. ff. qui satis. cog. siue per iudicē vt voluit idē Bald. in l. post snīam. C. de sen. & interlo. om. iu. Et hoc generaliter vult gl. & ibi Bar. in l. i. in fi. ff. de pret. stipu. q talis interlocutoria non pōt reuocari vt ibi nisi de ɔsensu partium vel cā cognita ita Bal. hic & alij. Imo. in d. l. qđ iussit. & ɔtrariū per text. in l. pen. ff. de pt. sti. vbi loqt de interlocutoria & sm eū executioni mandata & tñ vult q possit iudex eam reuocare indistincte. In ɔtrariū tamen est cōis opi. & ipse Imo. hic tenet ɔtrariū.

a ¶ Sit ergo regula. Et si ab ea nō est appellatum transit in rē iudicatam. ita q facit ius inter partes licz secus quoad iudicem. Ita Phi. Corn. in ɔsi. let. inci. Tilis nōnullis. in iiō. col. vēr. Cū interlocutorie. in i. volu. fol. 68. facit. l. qđ iussit. cū ibi no. ff. de re iu. c. cū dilecti. de ele. idē Cor. in cōsi. inci. quāquā circa princ. in iiij. vol. fo. 62.

Met. ob. d. l. pe. q2 ibi nõ fuerat executa sñia qđ patet ḋ tert. dat exceptionẽ q̃ non daf nisi ante executionẽ actoꝛe instãte. ¶ Decimotertio fallit in interlocutoꝛia q̃ trahit secũ executionẽ de iure nã tũc nõ põt reuocari ita Bar. in. d. l. j. in fi. p illã gl. nisi causa cognita vel ꝯsensu partiũ. hec iij due limitatiões non pcedant in reuocatiõe q̃ fieret ex magna causa vel supueniẽti vel nouiter detecta. ita Inn. no. in. c. fi. in fi. ẽ. qđ met. cã. ⁊ est bonus tex. in. l. videamꝰ. §. sed an ipsos. ff. de in lit. iur. ⁊ etiã tex. est de brocha. fm intellectũ Jnno. ẽ. de rescri. in. c. cum dilecta. facium no. in. l. arbitro. ff. qui satis. cog. itẽ non procedũt in interlocutoꝛia modici pꝛiudicij q2 licet executa sit põt tñ reuocari. ita Bal. in. d. l. post sniam. ⁊ multo foꝛtius ergo in interlocutoꝛia cuius reuocatio nullũ pꝛiudicium affert parti. Et ideo sñia excõicationis licet trahat secũ executionẽ. c. pastoꝛalis. in fi. ⁊ ibi videbimꝰ. ẽ. e. ⁊ sit interlocutoꝛia per ea que no. Pan. in rubri. j. de sen. excõ. Archi. in. c. j̃. de constitu. lib. vi. vel saltẽ anomala vt ibi. tñ põt per iudicẽ etiã inuita parte reuocari. ita Jnn. in. c. pꝛudentiã. §. sexta. in verbo malina. ẽ. de offi. deleg. ⁊ etiam est tex. in generalitate sui in. c. sacro. j. de senten. excom. facit etiam tex. in. c. ab excõicato. ⁊ ibi nota. ẽ. de rescrip. ⁊ hoc sentit hic. d. Anto. licet obscure. ¶ Decimoquarto fallit in taxatione expensarum pꝛestito iuramẽto ⁊ lata postea sententia super expensis. nam talis sentẽtia expensarum non potest reuocari. ita Ange. in. l. q iussit. allegat hoc velle Jnno. in. c. sacro. j. de sen. excõ. ⁊ satis vult quicquid dicat Jnno. in. d. l. q iussit. vñ ibi firmat q interlocutoꝛia que offert cõmodũ parti non fiat reuocatio ad nutũ iudicis. Sed vel citata parte ⁊ cõsentiẽte vel cũ cause cognitiõe. ⁊ p Ang. faciunt no. in aut. sed hodie. C. de iud. facit tert. in. §. opoꝛtet in aut. de iud. faciũt no. in. l. videamus. §. deferre. ff. de in litẽ iuran. notata per Jo. an. ⁊ Panoꝛ. in. c. pen. ẽ. de seque. poss. vbi post iuramentũ a parte pꝛestitũ super expensis cõcluditur non posse iudicem expẽsas moderari ⁊ taxare quia esset arguere partem de periurio cum hoc fuerit iuramentum veritatis. ergo multo magis post taxationem ⁊ iuramentum et sententiã superinde latam nõ poterit hanc ꝯdemnationẽ expensarum reuocare nisi ex magna causa ⁊ euidenti dolo iurãtis per ea que dixi in pꝛoxima limitatiõe velle Jnno. in. c. fi. in fi. ẽ. qđ met. cau. ⁊ erit spãle isto casu vt admittaf reuocatio. arg. l. si hoiem. ff. man. Jnno. in. d. l. qđ iussit. reprobat Ang. per ea que notat Jnno. in. d. c. fin. quibus apparet responsio. ¶ Decimoquinto fallit in declaratiõe verbi dubij qđ iudex vno modo est interpretatus. quia tunc ex quo semel declarauit non põt illam interlocutoꝛiam reuocare. gl. est in. l. quicquid astringende. in pꝛin. de verb. ob. quã ad hoc dixit Ang singularẽ in. d. l. qđ iussit. ⁊ sequit Bal. in. l. serui electione. in pꝛin. in. l. huiusmodi. §. stichũ. ff. de leg. j. ⁊ facit qđ voluit Bar. in. l. inter stipulant. in. §. j. in fi. ff. de verbo. ob. vbi ille cui est cõmissa declaratio si semel declarauerit nõ potest variare. Ange. tamen in. d. l. quicquid astringende tenet contrarium ⁊ ad glo. ibi respondet q saluari poterit quo ad pꝛiuatos habentes potestatem declarandi quoꝛum potestas cũ stricta sit nõ intelligitur nisi semel arg. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verb. sig. nos loquimur in iudice qui hz latas habenas circa suas interlocutoꝛias. d. l. qđ iussit. ⁊ per hoc tollit etiã dictũ Bart. in. d. §. j. ¶ Decimosexto fallit qñ grauati qui appellauit interest vt grauamen non reuocet simpliciter. puta q2 expẽdit in appellatione interponenda. ⁊ iamiter arripuit. nam tunc tales expensas si obtineret in appellatiõe recuperaret vt vidimus in. c. pꝛecedenti. ergo sua interest vt iudex non simpliciter reuocet nisi refectis expensis. ita glo. hic. Jnno. Bald. ⁊ Jmo. Jo. in. ⁊ d. Aut. hic etiã ⁊ Gemi. in. d. c. vt sup tenẽt cõtrarium q iudex poterit simpliciter reuocare nec debet habere rationem expensarum grauati tamen pꝛima opi. fm Bal. hic habet equitatem q2 non dicitur emendare grauamen qui ex toto non emendat. Adducit notata in. l. edita. C. de eden. facit. l. q si minoꝛ. §. restitutio. ff. de minoꝛ. Sed huic eqtati posset respõderi sustinendo Jo. an. q2 ex quo ad expensas ex quo causa reuertitur ad iudice a quo reuocato grauamine vt hic poterit ipse iudex a quo habere rõnem expẽsarũ de quibus non habuerit rõnem iudex ad quẽ. ita firmauit in. c. pꝛecedẽti in tex. ad fi. ⁊ ibi tenet Panoꝛ. non ergo artabitur in reuocatione grauaminis habere rationem expensarũ ad quas poterit postea condemnare. ¶ Decimoseptimo fallit in sententia super peremptoꝛijs exceptionibus lata nam ex quo habet vim diffinitiue vt. ẽ. dixi. certe sicut in diffinitiua non admittitur reuocatio ita nec in ista ⁊ pro hac opi. facit qđ voluit rota in. d. deci. lxxxviij. ⁊ etiã. cccix. vbi si iudex pꝛonunciauit appellationem desertam ex quo habet vim diffinitiue nõ põt reuocare. Gemi. in. c. si. de elec. li. vj. in cõtrarium est veritas q2 vbicũq pronunciatur super peremptoꝛijs exceptiõibus vel super exceptionibus que processum redderent nullum. tunc nunc transit in rem iudicatam ista sententia quam alie mere interlocutoꝛie qđ patet per tex. in. c. si. eo. t. lib. vj. vbi ab huiusmodi interlocutoꝛijs non solum potest quando feruntur appellari sed etiã per appellationẽ a diffinitiua effectus huiusmodi sententiarum retractatur qđ nõ est in alijs mere interlocutoꝛijs. sicut ergo per iudicem ad quem in causa appellationis a diffinitiua huiusmodi interlocutoꝛie sunt reuocabiles. ergo ita per iudicẽ a quo. ⁊ ita transeũt hic cõiter doc. ⁊ pꝛecipue. d. Ant. ⁊ etiã in. d. c. si. nõ obstat qđ notat rota in. d. decisio. q2 loquitur in tali interlocutoꝛia per quam expirat officium iudicis que non põt reuocari vt dixi in secunda limitatione ⁊ hoc patet ex. d. decis. dum voluit q si fuisset iudex oꝛdinarius q pꝛonunciasset appellationẽ desertã ⁊ talis q posset per querelam adiri q tunc posset reuocare hanc sententiã q2 ex toto non expirat officium suũ. Et per pꝛedicta habetis inferre notabilẽ declarationem ad ea que notat Lappus in. c. j. de rescrip. li. vj. ⁊ ibi Gemi. ⁊ que notat do. Anto. in. c. super literis. ẽ. de rescrip. vbi firmant q lz rescriptum impetratum per excõicatum sit nullũ ipso iure tamen si iudex cognoscendo an sua sit iurisdictio pꝛonunciauit se iudicem illo casu poterit ad vlterioꝛa pꝛocedere tãquam valeat rescriptũ si pars non appellauerit. ⁊ faciũt notata p Bar. in. l. j̃. in. vj. co. ff. si quis in ius voc. non ier. tñ vbi iudex pꝛonunciauit rescriptũ valere ⁊ non fuit appellatum ab hac interlocutoꝛia lz valeat pꝛocessus in appellatiõe tñ a diffinitiua poterit de nouo deducere nullitatẽ rescripti q2 impetratum p excõicatum. ⁊ hoc cõstito annullabit iudiciũ. tex. est iuncta gl. ibi que in hoc exemplificat in. ẽ. eo. ti. li. vj. in pꝛimo casu. Et ita etiã habetis inferre quo ad exceptionẽ falsi pꝛocuratoꝛis super qua si fuerit pꝛonunciatũ ⁊ pars non appellauit tñ in diffinitiua poterit postea de nouo in causa appellationis de nullitate mãdati vel falsitate imputari. qđ notate ad limitationẽ. l. ita demum. C. de pcur. ¶ Decimooctauo fallit in sñia interlocutoꝛia cuius grauamen nõ est repabile p appellationem a diffinitiua post ipsam diffinitiuã nõ põt talis sñia retractari nõ p iudicẽ a quo q2 functus est officio suo lata diffinitiua. non per iudicem ad quem q2 huiusmodi interlocutoꝛia per appellationem a diffinitiua nõ deuoluitur. d. c. si. scdo casu. stat ergo q non poterit reuocari. ita Barto. in. d. l. q iussit ⁊ faciunt que dixi in hoc arti. in secunda opi. ⁊ voluit hic. do. Ant. ⁊ Jnno. ¶ Decimonono fallit in cõsultore qui ꝯsiliũ semel pꝛestitit. nã illud reuocare non poterit q2 consultoꝛ accedit potius ad naturã diffinitiue q̃ interlocutoꝛie. ita Bal. hic. ⁊ faciunt notata in. l. inter stipulantem. §. j. ⁊ ibi per Barto. in fi. ⁊ per Ange. in. d. l. quicquid astringen. ¶ Uigesimo fallit vbicũq per sententiã est ius acquisitum parti. nam tunc parte inuita vel sine cause cognitione reuocari non poterit. Jnno. in. c. sacro. j. de sen. excõ. d. Ant. hic. ⁊ ideo dixit Bal. hic q si p interlocutoꝛiã est adiudicatũ dñium vel quasi vel aliud ius parti q nõ poterit reuocari. Et ideo infert q secũdũ decretum reuocari non potest q nõ pcedit ita simpliciter vt heri dixi. q2 imo poterit reuocari sed cum cause cognitiõe. ⁊ faciũt. §. j. dicã. Et iõ per pꝛedicta infertur q sñia pꝛecepti nõ poterit reuocari qñ mandatur aliquid dari vel fieri. ita. d. Anto. hic ⁊ Spec. in ti. de sen. pꝛo. §. species. ver. sed pone. faciunt nota. in. c. ex parte. el. ij. j. de ver. signi. in. c. fi. ẽ. de cõfes. ¶ Uigesimo pꝛimo fallit in inhibitoꝛia missa per iudicẽ ad tutandũ iurisdictionẽ suam puta per ecclesiasticum iudici laico q2 ꝯtractus dicif feneratitius. nã tunc cũ talis inhibitoꝛia sit interlocutoꝛia tamen cum pꝛonunciatum sit instrumentum non feneratitium ⁊ super inde appellatum iudex a quo illam inhibitoꝛiam reuocare non poterit q2 accessoꝛia est articuli super quo pendet appellatio ⁊ reuocãdo pꝛeiudicaret appellationi. Et sic habes dicere q iudex nõ põt reuocare interlocutoꝛiã aliquã que sit accessoꝛia articuli super quo est appellatũ ex quo per talẽ reuocationẽ pꝛeiudicaf appellationi. ita Feder. de senis. cõsi. suo. lxxxxiij. qđ incipit factum sic habet. ⁊ ita Panoꝛ. in. c. tuam. in penul. col. ẽ. de oꝛdi. cogni. faciunt nota. in. c. cũ teneamur. ẽ. eo. ¶ Uigesimosecundo fallit in consuetudine foꝛi. q2 stante ꝯsuetudine q iudex non reuocet interlocutoꝛiam nõ poterit reuocare. q2 minime mutañ. sunt ⁊c. l. minime. ff. de

41 leg. c. cum dilectus. ẽ. de consue. ¶ † Jn diffinitiua aũt regula est q iudex nõ põt eã reuocare. l. paulus. ⁊. l. iudex. ff. de re iudi. Fallit pꝛimo ex ꝯfessione partis q2 p cõfessionẽ partis sñia etiã que trãsiuit in rẽ iudicatã poterit reuocari. c. q2 plerumq. ⁊ ibi Jnno. j. de im. ec. voluit. d. Anto. ⁊ Panoꝛ. hic no. Jmo. in. c. j. de ꝯfes. pb. ⁊ Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ⁊ iu. ¶ Scdo fallit si victoꝛ in diffinitiua passus est de viribꝰ sententie

postea [illegible] ari: cõtrariũ probari. nam licet tunc senten-
tia [illegible] transiuisset in rem iudicatam videtur tacito ɔsensus partis
ab ea [illegible] cessum id valebit snia postea lata, ita do. Anto. hic et
sequunt al[illegible] per ea que no. Inn. in. c. cũ bertoldus. de re. iu. in
c. fraternitatis. de fri. et ma. et in locis per do. Anto. al. et no. in
c. cum delectis. de rescrip. ¶ Tertio fallit in diffinitiua lata
officio iudicis nobili quia iudex aliquid decreuit. nã tũc cum
eius officiũ non expirat videt posse reuocare ipsam sniam ita
d. Ant. hic et alij faciũt no. p Jo. an. in c. significantibus. j. de
purg. vul. faciũt que voluit Bar. in d. l. qd iussit. in fi. co. et que
dixi. s. in interlocutoria in. i. fallẽ. ¶ Quarto fallit qñ petit
retractari sentẽtia per remediũ in integ. resti. supplicatio vel
simile. c. iũ ex literis. c. ex literis. s. de in integ. resti. l. vnica. C.
de sen. pfec. p'et. in aut. que supplicatio. C. de pre. impe. offe.
¶ Quinto fallit in sentẽtiis q non transeunt in rem iudicatã.
nam tunc eas pñt iudex reuocare. c. tenor. c. lator. s. tit. j. faciũt
nota. in. c. fraternitatis. et ibi glo. nota. in proposito. j. de frig. et
male. ita do. Ant. hic ¶ Sexto fallit in snia lata iudicio pe-
titorij. nã vbicũqz venit ferẽda snia in iudicio petitorium ta-
lis snia poterit retractari lz semel vno mõ lata fuerit. c. ppo-
suisti. et ibi do. Anto. s. de pba. Jo. an. in add. ad Spe. in tit.
de homi. §. i. ver. sed pone vulneratus, puta medicus dicit vul-
nus esse mortale iuxta iudicium huius medici fertur snia. Alio
postea medico perito apparẽte q dicat vulnus nõ esse morta-
le snia retractari poterit. et ita tenet Ant. in. l. qd si nolit. §. si
mãcipiũ. ff. de edil. edic. ¶ Septimo fallit in snia lata p pro-
bationes priuilegiatas que non sunt vere probationes puta
fertur sentẽtia per pbationẽ vni⁹ testis cũ iuramento in sup-
plementum probationis a parte suscepto talis sentẽtia veri-
tate aliter apparente retractari poterit tex. est no. et ibi Bar.
in vlt. lectu in. j. col. in. l. admonendi. ff. de iureiur. Bal. in. l. j.
C. si a nõ cõpe. in. Ang. in. l. j. C. sen. rescin. non pos. in auth.
nouo iure. C. de pena iud. qui male. iudi. faciunt notata in. c. fi.
s. de iureiuran. et in d. c. proposuisti. ¶ Octauo fallit in arbi-
tro pronunciante diffinitiue contra formam mandati. et ita in
iudice delegato: nam ex quo diffinitiua est nulla non dicitur
functus officio suo. ideo denuo pronunciare poterit tex. est in
l. quid tamen. §. j. ff. de arbi. notant canoniste in. c. in literis. s.
de off. deleg. Bar. in. l. iudex. ff. de re iud. Bal. in. l. si vt ppo-
nis. C. qño et quando iudex. Imo. in. c. quintaualis. in. iij. col.
s. de iureiuran. ¶ Nono fallit in arbitratore diffinitiuã suã
ex mãdato superioris retractante. nam tunc potest suam dif-
finitiuam retractare. tex. est in. c. quintaualis. et ibi no. d. Ant.
et Imo. in tex. s. alle. faciunt notata per Bar. in. l. societatem.
§. arbitrorum. ff. pro socio. ¶ Decimo fallit in arbitro in quo
est factum compromissum vt possit iudicare semel et pluries
et ita in iudice delegato ab habente potestatem committẽdi
hoc modo, puta a supremo principe delegato iuxta ea que ha-
bentur in. l. vnica. C. de sen. pfec. pre. et est bonus tex. in. l. j. §.
fi. ff. de questio. nam illo casu arbiter vel delegatus qui semel
iudicauit poterit de nouo sentẽtiam suam corrigere et mutare.
Bar. in. l. quod tamen. in princi. et in. l. non ex omnibus. ff. de
arb. dici quod imo de nouo retractare diffinitiuam per talem
commissionem non poterit sed intelligetur illa commissio vt
aliquid operetur quod possit semel et pluries iudicare. idest
hodie super nono articulo cras super alio. non autem quod
super eodem articulo possit contrarias ferre sententias. Et
ideo dixit ipse Bar. debere addi in commissione quod possit
semel et pluries iudicare mutando et corrigendo qr tunc ver-
ba bene importabunt vt possit primam sententiam reuocare
do. Anto. in d. c. quintaualis. et Imo. in. iij. colũ. dicit q casu
quo vnus articulus tantum esset commissus q ex quo verba
illa q possit pluries iudicare non possint aliquid operari, in-
telligentur iudicare mutando vel corrigendo etiam si illa ver-
ba non exprimantur. Jo. an. in add. ad spe. in tit. de arb. §. fi.
ver. et licet. tenet ex toto contra hoc dictum Barto. et allegat
Guid. de suza. ita tenere quia ex consensu partium non pos-
sunt regule iuris communis infringi. l. nemo potest. ff. de leg.
j. regula nemo. de regu. iur. lib. vi. ergo per compromissum nõ
potest dari potestas corrigendi sententiam quia sine bene si-
ue male functus est officio suo. d. c. in literis. et in. d. l. iudex.
Imo. tamen in. d. c. quintaualis. in. iij. col. dixit opi. Bar. ser-
uari in practica. nec obstat fundamentum. Jo. an. qr. d. c. in li-
teris. et dicta. l. iudex. procedunt in his que sunt iuris publici:
et in iudice qui suscipit potestatem ex publico non a priuatis.
significantibus. s. de offi. dele. l. priuatorum. C. de iurisdictio.
omnium iud. nos loquimur in arbitro qui suscipit potestatem
a consensu partium. l. non distinguemus. §. nunc de offi. ff. de
arbi. ideo consensu partium potest dari potestas illa limita-
ta in iudice delegato a supremo principe non procedit argu.

Jo. and. quia ipse potest derogare iuri communi iuxta nota-
ta in. c. que in ecclesiarum. s. de constitu. in. l. fi. C. si contra ius
vel vti pub ¶ Undecimo fallit in sentẽtiis latis a supremis
principibus: nam illas mutare corrigereqz possunt ad nutũ.
ita Barto. in. l. ab executore. in fi. prime colũ. ff. de appel. imo
latam ab alio potest princeps reuocare tex. est in. l. i. §. fin. ff.
de questio. et faciunt notata in. l. quod ad consultationem. et in
c. cum olim. s. ti. i. imo etiam si per sententiam alterius diffini-
tiuam translatum esset dominium siue adiudicatum in priua-
tum posset princeps reuocare talem sententiam et sufficit clau-
sula non obstante tali sententia licet de dominio translato nõ
fiat mentio. ita Bald. in. l. imperrata. in. j. et. ij. colũ. C. sen. re-
scin. nõ pos. faciunt no. per eundẽ in preludiis feudorũ in. vi.
col. et in. l. eos in prin. C. eo. et faciunt notata per glo. in. c. consti-
tutus. j. de reli. do. et in. c. cũ adeo p Bal. s. de res. vbi notabi-
liter ponitur qñ preiudicatur iuri tertij an debet expectari se-
cunda iussio an sufficiat apponi clausula nõ obstãte no. Lap.
Gemi. Ancha. in. c. et qui. de preben. lib. vi. do. Anto. in c. ex
parte. el. ij. s. de offi. deleg. ¶ Duodecimo fallit in snia lata ex
presumptione iuris. nam tunc veritate aliter apparente pñt
retractari. tex. est in. l. si qui adulterij. et ibi Ang. C. de adul.
facit quod not. glo. in cle. i. de proba. et ibi Car. et Imo. in. l. in
ɔtractibus. §. illo. C. de nõ nu. pec. aut. sed non necesse sed me-
lior est glo. in corpore vnde sumitur. C. de do. an. nup. qr pre-
sumptio iuris et de iure eludit ex cõfessione partis multo ma-
gis veritate apparente faciunt no. per Bal. in. l. cõtra negan-
42 tem. C. ad. l. aquil. ¶ †Sed que est ratio differentie q regu-
le sunt contrarie inter diffinitiuam et interlocutoriã qr in dif-
finitiua non admittitur reuocatio regulariter in interlocuto-
ria sic Jo. and. hic quem sequuntur alij duas rationes assi-
gnat. Prima qr diffinitiua fertur cum maiori examine et põ-
deratione. c. fi. de re iudi. lib. vi. l. prol. nam. et ibi no. C. de sen.
et interlo. om. iu. et colligitur ex predictis. ideo non ita de faci-
li admittitur variatio ar. l. fi. C. de ar. tut. argu. l. non dubium.
C. de repu. et ar. gl. no. in. c. ex literis. in glo. i. ad fi. j. de diuor.
vbi confessio facta habito termino ad deliberandum non po-
test reuocari tanquam erronea. ¶ Secunda est ratio quia in
diffinitiua iudex functus est pronunciando officio suo d. c. li-
teris. et d. l. iudex. in interlocutoria autẽ regulariter est secus
d. l. dicere. alias incip. qualem. §. dicere. ff. de arbi. Et ideo vi-
detis q interlocutoria que fuit officium iudicis non potest
reuocari. vt. s. dixi et econtra diffinitiua postquam durat offi-
cium iudicis. puta in gest. officio iudicis nobili potest reuoca-
ri vt predixi. Tamen tene menti q id qd dicitur diffinitiuam
posse certis casibus reuocari procedit ex noua instantia non
ex prima instantia, qr ipsa est finita cum duret tantum a prin-
cipio litis vsqz ad diffinitiuã. l. pperan. §. i. C. de iu. Et ideo
noua instantia erit inchoanda retractatio prime snie. alias
secunda erit nulla tanqz sine instantia lata per ea q habent in
l. duob⁹. ff de excep. rei iud. in. l. i. C. qñ pro. in. c. inter mona-
43 sterium. s. titu. i. et ita Jo. an. et do. Ant. hic. ¶ †Sed nunquid
de ɔsensu partiũ poterit diffinitiua reuocari et videt q sic, qr
de ɔsensu partiũ potest renunciari snie. que transiuit in rem
iudicatã. l. acta. et ibi glo. ff. de re iud. ergo ita poterit fieri vt
reuocet snia, facit tex. nota in. l. ij. C. cõtra vtri. iudi. vbi snia
nulla bene pñt ɔsensu partiũ ratificari. ergo a cõtrario vali-
da poterit infringi qr ɔtrariorũ &c. In ɔtrium est veritas ita
glo. no. in. l. diuersa. C. de transac. et ibi cõiter docto. non ob-
stante contraria qr loquunt in vim priuati ɔsensus. s. in simpli-
ci renũciatione iuris proprij. que est priuati iuris. Item in cõ-
ualidatione in vtiã cõuentionis non aũt snie. Nos loquimur
qñ cõsensus partiũ interuenit in dispositiõe eorũ que sunt iu-
ris publici disponendo de eo iure publico. s. vt iudex reuocet
suam sniam. et sic faciat actũ iuri contrarium vt iudex ita col-
ligitur ex no. in. d. l. ij. et in. d. l. acta. per Ange. et Imo. in. d. l.
44 quod iussit per Imo. ¶ †Aliso que snie possint reuocari se-
cunda est qstio per quẽ iudicem possit fieri reuocatio. et dicite
q possit fieri per iudicẽ pferentem ipsam sniam vt in. d. l. q
iussit, Imo etiam si esset delegatus regulariter poterit inter-
locutoriã reuocare tex. est hic. et gl. in. d. l. quod iussit. et sic illud
verbũ pretor ibi positũ sumitur etiã pro delegato. Etiam si
esset appellatũ ab ipso iudice tñ poterit reuocare grauamen
vel interlocutoriã vt hic. et no. Bal. in. d. l. j. C. sen. resc. nõ pos.
45 ¶ †Sed punctus stat quid de iudice ad quẽ. et dic q si sup
ipsa interlocutoria est appellatũ poterit reuocare grauamen
si reperiat appellationẽ iustam. c. vt debitus. et ibi videbim⁹.
s. eod. sed si velit reuocare aliud grauamẽ quam id a quo est
appellatum regulariter non poterit. c. super eo. ti. i. s. e. c. fin.
§. responso. eo. titu. lib. vi. nisi esset appellatum a diffinitiua.
quia tunc iudex ad quem omne grauamen per quod fit pre-

iudicium ipsi negotio principali a diffinitiue vel etiam reddi
tur iudicium nullum poterit emendare. alia aūt grauamina
nō. tex. est in. d. c. fi. imo nec huiusmodi grauamina poterit re
uocare si ab eis fuisset appellatum per partem a succubuisset
pars in appellatione ita q̄ transissent in rem iudicatam. puta
quia bis appellatum est a confirmate fuerūt sñie interlocuto
rie. nam iudex ad quem a diffinitiua appellatum est huiusmo
di interlocutorias per quas sit, preiudicium negotio princi
pali vel per quas excluditur exceptio reddens iudicium nul
lum de quibus loquitur. d. c. fi. non posset retractare nec mu
46 tare. de. fin. a ibi habetur eo. tit. ¶ †Tertia est questio vsq3
ad quod tempus possit interlocutoria reuocari. a relectis opi.
recitatis per glo. in. d. l. quod iussit. ff. de tempore quadrime
fi. dicite fm Dy. a Bar. in. d. l. quod iussit a voluit gl. hic a
cōmuniter doc. a ut loquimur quo ad partē: q̄ ad instantiam
partis iudex velit reuocare, a tunc solum vsq3 ad. x. dies aū
dicē pars lapsis. x. diebus quo ad partē sñia dicit trāsisse in
rē iudicatā. d. c. cū dilectus in fi. ē. de elec. Alio modo fit reuo
catio interlocutorie. s. officio iudicis quia forte videns se er
rasse vult reuocare vel vt parcat sumptibus partiū. l. arbitro.
ff. qui satisda. cog. fm vnam lec. l. pe. ff. a qui. ap non licet. Et
illo casu iudex pōt ppetuo donec durat offi. cui suum reuocare
interlocutoriā. ita gl. hic. Inno. in. c. sepe. ē. e. a sequunt cōiter
doc. hic a in. d. l. quod iussit a colligitur ex predictis in limita
47 tionibus interlocutorie. ¶ †Sed stat q̄stio a quo tpe inci
piant currere isti. x. dies parti. a dicitur quandoq3 iudex gra
uat faciēdo vel cōminādo a tūc currunt. x. dies a tpe secuti ef
fectus facti. s. vel sñie p̄cise vel q̄si a grauamine de futuro se
cuti grauaminis nisi pars vellet citius a comminatione ap
pellare. vt dix. in glo. a faciunt que habent in. c. exrt iudi. e.
lib. vi. a de. sicut eodem tit. q̄nq3 iudex grauat negligendo, q̄
requisitus vt iustitiā faciat nihil rēdit quo casu sicut negans
iustitiā videt grauare vt voluit Bal. in. c. i. de mil. va. qui cō.
est in vsi. feu. a tunc perpetuo licitū est parti de hoc grauami
ne conqueri donec iudex possit emendare. tex. est ñc is. in. c. p
tuis. a ibi notat Bald. ē. de testi. licet Inno. videatur ibi sen
48 tire illud fieri offi. c. iudi. ¶ †Quarta est questio an ad reuo
catione interlocutorie requiratur citatio partis. Bald. in. l. i.
C. sen. rescin. non pos. videtur distinguere. aut loquimur in his
que nullius sunt preiudicij vel modici a tunc non requiratur
citatio partis. l. sed a si interpellatur. §. i. l. diē pferre. in prin.
de arb. a facit ratio regule prime. j. de re. iur. a l. nihil tā natu
rale. ff. de reg. iur. nam ad prolationem interlocutorie que nō
preiudicat non requiritur citatio. vt dixi supra ergo ita ad re
uocationē eius nō requiretur citatio. aut loquimur in his que
sunt grauis preiudicij a tunc requirat citatio. l. de vnoquoq3
ff. de re. iu. c. inter quatuor. ē. de ma. a obe. a hec distinctio est
de mēte Bar. in. d. l. qd iussit. circa fi. col. Inn. ibi videt velle
q̄ vbi iudex reuocat interlocutoriam non requirat, aliqua ci
tatio. mouetur per tex. in. l. pe. ff. de preto. stip. qui tex. potest
intelligi vt heri dixi: sed melius quo ad propositum ille tex.
nō dicit q̄ citatio non interuenerit sed solum dicit reuocatam
esse interlocutoriā per iudicem intelligo legitime. s. precedin
te citatione. l. sciendum. in simili. ff. de verb. obl. faciūt notata
in. l. i. C. de vsu. Et hāc opi. Bar. a Bal. sequūtur cōiter hic
scrib. Bal. tamen in. d. l. arbitro. ff. qui satisda. cog. videt ali
ter dicere q̄ in his que sunt grauis preiudicij. ita vult demū
partem citare debere nisi ipsemet contra quē lata est interlo
cutoria eā executioni mandauerit quo casu videt ei acquieuisse
ideo iudex non habet citare partes cum ipsa pars contenta
sit fuerit de interlocutoria exequenda a sic clarum est q̄ non
pōt aliquid opponere. vñ reuocatio pendet ex mero officio iu
dicis. ideo a seipso reuocare poterit. a faciūt not. per Barto.
in. l. ij. §. qd si de frumentaria. ff. de admi. re. ad ci. per a que di
xi in. c. cum sit romana. ē. eo. secus dicit si fuisset executa a iu
dice solū. q̄ tunc non adest cōsensus partis. a sic nō ita pēdet
49 ex mero offi. cio iudicis impugnatio interlocutorie. ¶ †De
primo mēbro. s. vel in q̄ñ interlocutoria nihil preiudicat vel
parū nō est q̄stio. De scdo aūt dicite vbi interlocutoria p̄iu
dicat aut est lata sine citatiōe casu quo iudex pōt puta immi
nente periculo scandali iussit iudex cessari ab ope a non cita
ta parte vt puta q̄ iussit debitorē fugitiuū apprehēdi non ci
tata parte a tūc in reuocatiōe eius requirit citatio. ita Io. an.
in addi. ad spe. in ti. de sen. p̄ola. §. ipsō. ver. est quoq3 tñ vti
tur verbo bonum est. a ita Ang. a Imo. in. d. l. de vnoquoq3.
aut iudex tulit interlocutoriā preiudicialē parti sine aliqua ci
tatione casu quo nō pōt, a sic male fecit a tunc sicut de facto p
tulit interlocutoriā sine citatione ita de facto citare debet. ita
do. Ant. hic. Inn. in. c. querelā. in simili. ē. de elect. vbi iudici
agēti de facto, de facto pōt resisti. Inno. in. c. dilecti. vbi loq̄

tur de materia i. fa. ē. de ele. gl. no. in. l. i. §. i. ff. de fer. [illegible] in
c. dilecto. j. de e. ig. tex. no. li. in. c. ab excōicato. a ibi [illegible]
cit esse casum. a ponit Bal. in. c. ii. a in. c. sup literis. ē. de resc.
Et alleg. ii Bal. in. d. c. ū. bonū tex. in. l. i. §. a. ff. si mul. ven. no.
Bal. in. c. quei ēte. ē. de resti. spo. a ibi alū gl. in. l. si minor in
prin. ff. de cur. a ibi Ang. no. Bald. in. l. si pacto quo penā. C.
de pac. in. l. si diuersa. C. si ppter pub. pen. in. l. ob maritorum.
C. ne vxo. p ma. in rub. C. de rescin. vē. circa prin. in rub. C. de
succes. edic. ib. l. fi. C. de edi. di. adri. tol. in. l. meminerint a ibi
Bar. C. vñ vi. l. melius Bar. in. l. phibitū. C. de iure fis. Bar.
in. l. cuius scriq3. §. fi. ff. ad. l. iul. maie. in. l. vir eius C. de probā.
aut tulit interlocutoriā sine satisfactione: a premissa citatiōe re
uocare de: ex quo est preiudicialis. Et ita intelligit cōis op.
50 hic a no. per Bar. in. d. l. quod iussit. ¶ †Ex predictis infe
tur q̄ cum primum a secundum decretum sint sententia inter
locutoria. vt supra dixi. a voluit do. Ant. in. c. contingit. in. ij.
col. ē. de dolo a cōtu. Io. an. a Panor. in. c. i. ē. de eo qui mit.
in pos. q̄ ad reuocationem huiusmodi decreti siue primi siue
secundi requiratur citatio partis. Et ita Io. an. in. d. c. i a ibi
alij licet Specu. non sic nisi pedes in tit. de scdo decre. §. iam
de effectu. versi. antepe. voluit tñ Bal. in. d. c. i. a fuit de men
te Spe. licet non alleget in. d. versi. antepe. in prima opi. q̄ vbi
periculum esset in mora puta dicit Specu. q̄ vltima die anni
ab interpositione primi decreti cur si velit pars interponere
cautionem vt relaxetur primum decretum ex quo tempora nō
largiuntur non erit necessaria citatio alterius partis. dum ta
men iudex percipiat idoneam cautionem alias non valeret
relaxatio. l. quoties in argumentum. ff. si quis cau. voluit tamē
Bal. in. c. cum venissent. supra de eo qui mit. in po. qd reuoca
tio primi decreti facta absente nuncio cui est facta commissio
51 valeat a teneat. ¶ †Sed punctus stat, an si ignorans ipse
nuncius reuocationem de mittendo in possessionem factam
per iudicem, nihilominus facit missionem in possessionem va
leat ipsa missio. a videtur dicendum q̄ sic per tex. in simili. in
c. audita. a ibi habetur: a hī. in. c. ex conquestione. ē. de resti.
spo. per ea que vidimus in c. vt nostrum ē. eod. q̄ reuocatio
debet peruenire ad notitiam iudicis. ergo ita in nuncio cum
ipse dicatur delegatus. c. ex literis. c. fi. ē. de offi. deleg. faciunt
ad predicta que videmus a contrario q̄ etiam commissio de
bet esse nota iudici. l. multum interest. a ibi Bar. ff. de condi.
a demon. c. prudentiam. in prin. a ibi habetur a in. c. cum a iu
re peritus. ē. de offi. dele. no. Bar. in. l. prolatam vbi ponit li
mitationes in materia. C. de sen. a interlo. om. iu. in. l. falsus
in penul. char. C. de fur. faciunt notata per Bar. in. l. hec au
tem. §. i. ff. ex qui. cau. in pos. ea no. Panor. in. d. c. audita. Ar
chi. a Gemi in. c. his qui. de procu. lib. vi. In contrarium ta
men est veritas secundum Bald. in. d. c. cum venissent. nam
respectu nuncij iudex nihil aliud interlocutus est nisi q̄ com
misit ei. vnde in ista interlocutoria commissionis, de preiudi
cio nuncij non tractatur: ergo eo absente per supradictā theo
ricam poterit reuocari commissio. sed commissio fundatur in
per ipso primo decreto ergo reuocato primo decreto tacite vi
detur reuocata commissio. nec subest ratio quare debeat ipsi
absenti nuncio intimari reuocatio ex quo de eius preiudicio
non tractatur, a etiam facit glo. in cle. i. eod. ti. vbi vult quod
actus gestus in absentia partis debeat ei intimari quando est
preiudicialis ergo non debet intimari si nō est preiudicialis.
Et sic habetis inferre quod vbicunq3 potest iudex non citata
parte reuocare interlocutoriam vt patet ex premissis q̄ si ta
lis reuocatio est p̄iudicialis parti debet ei intimari alias non.
Ita voluit Bal. in his terminis in. l. eos. §. apostolos. vbi lo
quitur de prorogatione termini. C. eod. Item ad predictam
decis. facit scdm Bald. quia nuncius est nudus minister. sed
reuocatio nudi ministri non debet ei intimari imo operatur
effectum etiam eo ignorante allegat. l. qui absenti. ff. de acqr.
pos. Sed vos habetis glo. in cle. vnica. de renū. est tex. in. l. si
pater. ff. de manu. vin. notatur per Barto. in. l. ij. §. i. ff. de dot
na. habetur in. l. eius qui prouincia. ff. si certum peta. Quinta
52 est questio † an causa cognita debeat fieri reuocatio interlocu
torie. Bal. in. l. post sententiam. C. de sen. a interlo. om. iudi.
videtur distinguere: aut loquimur in interlocutoriis modici
preiudicij a tunc possit reuocari sine cause cognitione. l. sed si
interpellatur. §. i. l. diem proferre. in prin. l. qualem. §. fin. ff. de
arbi. faciunt notata in. l. a procedente. C. de dila. aut est gra
uis preiudicij reuocatio a tunc non fiat non citata parte. c. i. ē.
de cau. pos. c. inter quatuor. ē. de ma. a obe. l. nam ita diuus.
ff. de adop. idem Bald. in. l. arbitro. ff. qui satisd. cog. ali
ter distinguit aut interlocutoria est sententia executa parte cō
tra quam est lata a tunc non possit reuocari sine cause cogni
tione: ita intelligantur notata in. l. i. §. fin. ff. de preto. stip. aut
non

aut non est executa a parte sed a iudice vel nullo modo exe-
cuta ⁊ tunc requiratur cause cognitio per dictam.l.quod iussit
vbi permittitur officio iudicis Inno.in.d.l.quod iussit.cum hoc vlti-
mo membro videtur concordare per text.in.l.pe.ff.de preto.
stip.cum.d.respondi.Bal.hic hoc casu vltimo videtur se restrin
gere si status cause patiatur ⁊ non alias.⁊ ideo dicit pone iu-
dex pronunciauit procuratorem esse admittendum vel publicauit
attestationes sunt cum procuratore lis contestata vel pars di
dicit testificata:nunquid iudex poterit istam interlocutoriam
reuocare:⁊ dicit ꝙ non,nisi de consensu partium quia natura
cause non patitur.Bar.in primo exemplo.Bal.tenet contrarium
in.l.ij.in.v.colum.ff.si quis in ius vo.non ie.⁊ postea in.d.l.i.§.
fi.generaliter tenet ꝙ immo causa cognita possit sententia etiam
executioni mandata vel a iure vel ab homine reuocari si sit in-
terlocutoria.Unde ex mente Barto.ibi.⁊ in.d.l.quod iussit.
⁊ Inno.domi.Anto.⁊ Panor.hic.dicite aut iudex interlocu
toriam protulit sine cause cognitione vbi eam interponere te-
nebatur ⁊ sicut de facto processit de facto reuocare debet ⁊ sic
causa non cognita.c.ab excommunicato cum alijs.d.allegatis
in.iij.q.aut processit causa non cognita in his in quibus po-
terat ⁊ tunc si interlocutoria est preiudicialis parti vel reuo-
catio eius debet causa cognita reuocari,ita Joan.and.in.d.
addi.ad Specu.versicu.⁊ quoque.Si vero,non est preiudicia-
lis ⁊ tunc sine cause cognitione reuocare potest.d.l.sed si in-
terpellatur.⁊ in.d.l.diem proferre.aut interlocutoria est lata
cum cause cognitione vbi cause cognitio requiritur.tunc cause
cognitio reuocari debet.ita Barto.in.d.l quod iussit.aut est
lata cum cause cognitione vbi non requirebatur cause cogni-
tio.quia videtur interposita in sententia ex abundanti arg.l.
qui mutuam.ff.man.tunc vbi sententia est executioni manda
ta vel a iudice vel a iure de facto non procedente in reuoca-
tione requiritur alterum de duobus vel cause cognitio vel con
sensus partium.ita Bart.in.d.l.j.in fi.⁊ sequuntur hic cano.
53 ¶ †Sexta est questio,an inuita parte possit interlocutoria
reuocari.⁊ breuibus dicite aut loquimur cum cause cognitio-
ne ⁊ tunc regulariter inuita parte potest reuocare dicta.l.quod
iussit.⁊ ibi per omnes.⁊ Barto.in.d.l.i.in fi.aut sine cause co-
gnitione ⁊ tunc vbi cause cognitio requiritur non poterit in-
uita parte facere consentiente autem parte sic per ea que ha-
bentur in.l.acta.ff.de re iud.⁊ faciunt que notat Barto.in.d.
l.i.§.fin.⁊ ibi Bald.Sed pone quod inuita parte reuocauerit
sine cause cognitione vbi requirebatur Bart.in.d.l.quod ius
sit.videtur sentire iniungendo ea que ponit circa cognitionem
⁊ ea que ponit in penul.q.quod aut absente parte reuocat ⁊ non
citata,⁊ tunc sit ipso iure nulla reuocatio.aut reuocat presen-
te parte ⁊ tacente ⁊ illo casu valeat reuocatio aut parte non
tacente ⁊ tunc licet non valeat reuocatio iudex tenetur ad in-
teresse.l.si quando.C.de testi.⁊ facit.l.sancimus.quam supe-
rius ad hoc adduxerat.C.de iud.⁊ potest illa distinctio pro-
cedere de iure ciuili.sed de iure canonico cum ab omni gra-
mine licitum sit appellare si proferatur talis sententia presen
te parte valebit nisi pars appellauerit.parte autem appellan
te non valebit.ita Joan.and.hic ⁊ sequuntur.d.Anto.⁊ Pa
nor.⁊ Inno.Sed illo casu parte non appellante an posset age
re pars ad interesse contra iudicem prout voluit Bar.Dici-
te vt dixi in rubrica.d.eo.⁊ ponit Panor.in.c.finem litibus.
circa fi.d.de dolo ⁊ contu.⁊ notat Ange.in.l.si filius.ff.de iu-
54 di.¶ †Septima est questio an posset iudex cogi ad reuocan
dam interlocutoriam.Barto.in.d.l.quod iussit.refert di.pri
mo loco arguere ꝙ non per.l.non quicquid.ff.de iudi.quia per-
missum iudicis potestati non est necessitatis,ergo licet possit
reuocare tamen non cogetur.Ipse tamen Bart.ita distinguit.
aut loquimur de iure ciuili aut de iure canonico.Si de iure
ciuili.⁊ tunc aut interlocutoria affert grauamen irreparabile
per diffinitiuam siue per appellationem a diffinitiua.⁊ tunc
ex quo de iure ciuili potest appellari,a tali grauamine possit
pars petere a iudice vt reuocet,si vero non reuocauerit appel
let ⁊ tunc grauamen emendabitur per iudicem appellationis
⁊ sic per indirectum cogetur reuocare si nolit iurisdictionem
ab eo per appellationem auelli vel suspendi in illa causa ⁊ fa-
ciunt notata per Bar.in.l.ij.C.de app.recip.⁊ Bald.in.l.ij.
circa medium.C.de episco.audien.in.l.ante sententiam.C.quo-
rum app.⁊ dixi in.c.super eo.d.eod.titu.el.ij.aut est interlocu
toria a quo non potest appellari de quibus in locis in proxi-
me allegatis.⁊ tunc non cogatur eam reuocare sed bene tene
bitur parti ad interesse si iniuste fecit.l.sancimus.C.de iudi.⁊
videtur velle Barto.quod sit necesse ꝙ pars petat reuocari
grauamen:quod videtur contra ea que dixi post Panor.et
55 alios in.c.proxime precedenti.¶ †Fallit tamen hoc vltimum
membrum in duobus casibus.primo in iudice laico volente

exequi sententiam iudicis ecclesiastici.quia etiam si pronun-
ciauerit ꝙ non vult exequi cogetur hanc pronunciationem re
uocare.⁊ econtra.c.si.de excep.lib.vi.¶ Secundo fallit iudi-
ce negligente iustitiam facere.nam tunc potest cogi.ad reuo-
candum hanc negligentiam ⁊ iustitiam faciendam.§.i.in aut.
vt differ.iudi.colla.ix.Ita Barto.in.d.l.quod iussit.¶ Aut
loquimur de iure canonico,et tunc cum ab omni grauamine
possit appellari vt vidimus in capi.d.proxime.⁊ tunc si nolit
reuocari poterit appellari.⁊ sic per indirectum cogetur non
precise ⁊ appellatione interposita iudex ad quem emendabit
56 grauamen.d.c.d.primo.¶ †Octaua est questio an requira-
tur expressa reuocatio.⁊ concludit Inno.in.d.l.quod iussit.
quod non sufficit tacita.puta pronunciauit capitula non esse
admittenda admittit postea per talem actum videtur tacite
reuocasse primam interlocutoriam.⁊ facit in simili.c.cum dile-
cti.in §.d.de electio.c.ex parte.in.j.eod.faciunt notata in.l.a
57 procedente.C.de dil.¶ †Nona est questio an a reuocatione
possit appellari.Et dicite secundum Jo.an.hic.⁊ sequuntur commu
niter scrib.ꝙ sic si pars in ea grauetur per rationem.c.prece-
dentis.Bal.hic primo refert hanc opinionem sed postea varian
do tenet ꝙ cum reuocatio sit arbitraria iudici ꝙ possit eam fa-
cere nec possit eam reuocare.allegat notata in.c.i.de dil.cuius
dictum procederet in reuocatione que esset mere arbitraria
⁊ ex qua pars non lederetur alias secus.quia pars lesa per ar
bitrium iudicis bene potest appellare arbitrarijs gl.est in.c.
super his.in §.j.de accu.in.l.si qua pena.⁊ ibi Bar.ff.de verb.
58 sig.habetur in.d.c.j.d.de dila.¶ †Decima est questio quotiens
possit iudex reuocationem facere.⁊ videtur dicendum ꝙ possit to
tiens quotiens voluerit per tex.in.d.l.quod iussit.ibi contrario
imperio reuocare potest.nam verbum potest est extensiuum ⁊ ha
bens tractum in futurum.l.si quis ita.ff.de lega.ij.ergo semper pote
rit Bart.in.d.l.quod iussit.⁊ videtur hic sentire Bal.tenet
ꝙ non possit nisi bis eandem sententiam reuocare.⁊ pro eo est gl.
licet ipse non alleget in cle.si.in ver.super eo.eo.ti.faciunt no-
tata in.l.vnica.C.ne lic.tertio pro.in.l.fideicom.§.si vero.ff.
de leg.iij.⁊ etiam in.l.veluti.⁊ ibi Bal.ff.de eden.notat Lud.in
simili in rubrica de arbi.in.xvij.col.intelligite nisi esset dictum
aliud in delegatione puta quia forte esset dictum ꝙ posset plu-
ries ⁊ pluries reuocare.per ea que notat Ludo.vbi proxime
⁊ alij ⁊ faciunt notata per Bal.in.l.ij.C.de arbi.in.l.i.C.vt in
pos.leg.vbi dixit ꝙ data potestate arbitro ꝙ vt possit termi-
num prorogare semel,secundo,tertio,⁊ pluries ⁊ totiens quotiens
voluerit poterit pluries prorogare,tamen non vult ꝙ non possit
transcendere instantiam triennij.⁊ sequitur Lud.vbi proxime.
59 ¶ †Undecima est questio,an sit due interlocutorie reperian
tur vna post aliam an videatur prima reuocata ⁊ dicite secundum Bar.
in.d.l.quod iussit.in fi.col.ꝙ non nisi appareat ꝙ habuit ani
mum reuocandi mouetur per ea que habentur in.l.hic autem.
§.i.ff.ex quib.cau.in pos.ea.vbi non videtur quis se fundasse
super actu quem ignorabat.ita potuit ille iudex prime senten-
tie esse oblitus.adducit in simili ꝙ nemo renunciat iuri quod
ignorat.l.mater decedens.ff.de inofficioso testamento.capitu.
gratia.de rescriptis.lib.vi.Adducit.l.sicut.C.de testa.mili.
vbi miles preterendo filium quem ignorabat non videtur exhe
redare.⁊ in.l.si cum ⁊ el in vetero.in eo.titu.Adducit casum de
broca.in.c.cum olim.d.de re iud.Bart.autem in.l.cum pupil.
§.si dus.ff.de ope.no.nun.aliter loquitur quia aut loquimur post
primam interlocutoriam executioni mandatam,⁊ tunc quia habet
plenum robur sicut diffinitiua non videatur per secundam reuo
care.per ea que habentur in.l.i.C.quando pro.⁊ faciunt que
dixi.d.in diffinitiua reuocanda.aut nondum est interlocutoria
executa ⁊ tunc aut est aduersa secunda sententia prime sine con
traria ⁊ tunc si apparet de animo iudicis sumus in casu quarto.l.
si quam rem.ff.de rescin.vend.l.continuus §.cum ita.in ar.ff.
de ver.obli.si non apparet de animo,⁊ tunc in dubio videtur
prima reuocata.d.l.si quam rem.⁊ sic vult contrarium eius quod di
xit in.d.l.quod iussit.aut est diuersa secunda sententia prima
⁊ non contraria ⁊ tunc si apparet de animo stamus,certo si non
apparet videtur prima reuocata.d.l.si quam.aut est eadem sen-
tentia secunda cum prima puta quia in prima pronunciat capitu-
la admittenda in secunda similiter.Et tunc aut prima est exe-
cutioni mandata etiam a iure tantum ⁊ tunc secunda nihil valet.l.
apud aufidium.ff.de op.leg.habetur in.l.serui electione.in princ.
ff.de lega.i.aut prima non erat executa ⁊ tunc valet vtraque et
vtile est propter appellationem quia ab vtraque appellari poterit,
tamen appellatio nisi a pronunciata in prima precludet viam se-
cunde nisi essemus in casu in quo ille due sententie licet idem con
tineret tamen ad diuersa tendunt quia diuerso tempore nascuntur.puta assi
gnata est tibi dilatio mensis ad probandum assignatur illo finito
dilatio alterius mensis ad probandum.tunc vtraque in sua suum effectum

operant. et censent diverse. tamen prima opi. Bar. videtur canoni
stis magis placere in d. c. cum olim. p illud tex. et ponit d. Ant.
60 in c. cum dilectis. e. de rescri. ¶ † Duodecima questio est an
revocata interlocutoria pereant acta. puta iudex pronuncia
vit se iudicem vel pronunciavit procuratorem legitimum an si postea
revocat hanc suam lit. conte. facta et probationes facte peribunt
et dicite aut loquimur de act. probatoriis et illa non pereunt he
ne verum est quod in alium iudicem non poterunt induci nec opera
bunt nisi circa eam causam quod acta est si circa causam quod facta sunt.
vel circa incidens tantum vel circa emergens si circa ea tamen facta
sunt. ita Bar. in l. ij. v. col. ff. si quis in ius voc. non ier. faciunt
notata p Inno. et alios in c. causam quod el. ij et in c. veniens. el. ij.
ij. de testibus. p Bar. in l. cum lite mortua. C. iud. sol. in l. ij. C.
de edē. aut loquimur de actis litis ordinatiuis puta lit. cōte. et
aliis et tunc iudex lite contestata non pōt revocare interlocu
toriam quin reservet lit. conte. et sic acta litis ordinatiua si p re
vocationem illam huiusmodi actis preiudicaretur. ita Bar. in d.
l. ij. v. col. ff. si quis in ius voc. et ideo non reservando videretur
gravare. et allegat notata p Inno. in c. sepe. in verbo expensa
rum. e. eo. et sic videt sentire quod si non reservaret perirēt acta li
tis ordinatiua. et faciunt ad in d. c. causam que. cum aliis supra
allegatis. et in l. ij. C. de fruc. et lit. exp. et ibi Bald. vbi perem
pta instantia perire videntur acta litis ordinatiua. et ideo ne
cessaria est reservatio.

Summaria.

1 ¶ Lex sub pena aliquid prohibens non autem annullans actum, dicitur prohibitiua.
2 Forma c. sacro. et c. constitutionem de sent. exc. lib. vj. habet locum in causa inquisitionis.
3 Recusatio fieri debet causa expressa.
4 Suspitionis causa est coram ipso recusato proponenda.
5 Inquisitionis in causa iudex non dicitur adversarius rei.
6 Casus quo ad arbitros devenitur.
7 Iuris ad arbitros nunquam devenit, nisi in casibus a iure expressis.
8 Recusatione proposita debent eligi arbitri iuris qui de ea cognoscant.
9 Arbitri in causa suspitionis electi cognoscūt ipsi de causa suspitionis.
10 Recusationis causa non iusta vel non probata iurisdictio revertitur ad iudicem recusatum.
11 Iudex recusatus probata recusatione potest vel subdelegare si sit delegatus, vel delegare si sit ordinarius.
12 Inquisitio remedium est extraordinarium.
13 Potestas eligendi tertium ex compromisso non datur arbitris voluntariis.
14 Decret. suspitionis. et decret. legitima. de iure iur. lib. vj. concordantia et explanatio.
15 Appellationis vigore et non recusationis ad superiorem quando recurratur.
16 Cautela ne recusator multoties vtatur remedio recusationis.
17 Iudex ordinarius licet sit suspectus per sententiam poterit tamen alteri delegare non suspecto etiam inuitis partibus.
18 Recusatio qualiter sit pronuncianda.
19 Iudex si recusetur causa non expressa, an poterit postea exprimi vt valeat recusatio.
20 Recusationis causam vnam si quis exprimat, et in processu vult aliam prosequi, an poterit.
21 Recusatio quando proponenda.
22 Recusatio an possit post conclusum in causa opponi.
23 Dilatoria nulla potest opponi post conclusum in causa.
24 Iudex quis possit recusari.
25 Papa iudex an possit recusari.
26 Cardinales an iudices recusari possint.
27 Synodus iudex an recusari possit.
28 Ciuitas collegium, et inquisitor iudices an possint recusari.
29 Successor an possit propter suspitionem predecessoris in officio vel dignitate recusari.
30 Examinator testium iudex an possit recusari.
31 Arbiter an possit iudex recusari.
32 Arbitrator an possit iudex recusari.
33 Assessor an possit iudex recusari.
34 Consultor an possit iudex recusari.
35 Tabellio qui scribit acta, an possit iudex recusari.
36 Persona omnis habens interuenire in iudicio tanquam media iudex recusari potest.
37 Recusatione in qualiter procedatur.
38 Sententia que dicatur super causa suspitionis lata, an diffinitiva, an interlocutoria.
39 Iudex an procedere habeat in principali, si a sententia arbitrorum fuerit appellatum.
40 Recusationis quis sit effectus.
41 Gesta per duos tutores alterum verum alterum falsum, an valeat.

Cum speciale sit. Hoc d. secundum Panor. vsque ad §. porro. Causa suspitionis coram iudice recusato alle
gari debet: et coram arbitris de eorum consensu. vel probe
discordantibus coram arbitro vniuscuiusque partis debet probari et
determinari et si probata fuerit iudex recusatus de consensu recusa
toris delegabit causam vel remittet ad superiorem. h. d. ¶ Vel ali
ter loco summarii secundum Jo. an. instruunt appellantes et recusan
tes iudices suspectos ad finem vt euitent correctionem qualiter de
bent recusationem sive appellationem interponere. h. d. vsque ad §.
¶ Diuiditur ista decr. in quatuor partes principaliter. in prima
premittit exordium. in secunda que est ibi statuimus. ponit primam consti
tutionem circa recusationem iudicum. in tertia que est ibi porro. po
nit secundam constitutionem circa appellationem instruen. que a corre
ctione interponitur. in quarta que est ibi ceterum. predictas duas consti
1 tutiones modificat. ¶ † No. ex tex. ibi specialiter sit prohibitio. secundum Bal.
quod lex sub pena aliqua prohibens non autem annullans actum dicitur prohi
bitiua. nam c. sacro. de quo loquitur decre. nostra. j. de sen. exc. non
annullat excōicationem factam non premissa admonitione sed so
lum penam imponit. et tamen l. prohibitiua vocat vt hic. proprie tamen prohi
bitiua l. inducit annullationem actus. l. non dubium. C. de leg. fa
2 ciunt que habent in c. generali. de elec. li. vj. ¶ † No. ex text.
ibi cum monitione. iuncto tex. j. ibi. vel forte si adversarium. secundum Bal.
hic quod forma d. c. sacro. et p consequens c. constitutionem. quod venit ad illam
declarandam. de sen. exc. li. vj. habet locum etiam in causa inquisitionis quod
patet in tex. nostro qui etiam in causa inquisitionis loquitur.
3 ¶ † Nota ex tex. ibi statuimus. secundum Bald. hic formam in causa
recusationis observandam primo quia debet recusatio fieri causa
expressa et expressio debet fieri coram ipso iudice recusato. secun
do per partes non autem per iudicem debet deveniri ad electionem
arbitrorum qui de causa suspitionis an iusta sit vel ne an ve
ra sit vel falsa cognoscere debebunt. et si iudi. id non versatur
principaliter inter partes quia non sit actor et reus sed fiat per
inquisitionem quia sit reus et iudex tantum in iudicio tunc de consen
su iudicis et rei eligunt arbitri. ¶ Tertio si partes non pote
runt concordare vel iudex et pars in eligendo arbitros quilibet
pars eligat vnum arbitrum et isti ambo de causa suspitionis co
gnoscent. et vbi non sit actor eligant iudex et pars. ¶ Quar
to quod his arbitris non concordantibus in pronunciando eli
gunt ipsi arbitri non partes tertium arbitrum non cuius so
lius sententie pareatur. sed vt quod duo ex ipsis decreverint il
lud obtineant. hoc papa mandat arbitris in virtute obedien
tie et sub timore diuini iudicii. ¶ Quinto pronunciata causa suspi
tionis non vera vel non legitima vel ea non probata remittitur
causa ad iudicem recusatum. sexto probata causa recusationis iu
dex deleget causam iudici non suspecto de consensu recusato
ris vel ad superiorem ipsam causam remittat et qualiter hoc sex
4 tum intelligat dicam latius in glo. ¶ † Nota ex text. ibi coram
eodem. quod causa suspitionis est coram ipso recusato proponenda et
sic habes vnam differentiam inter ius canonicum et ius ciuile in ma
teria recusationis quia de iure canonico recusatio fit cum causa
expressa. de iure autem ciuili non requiritur expressio cause. ita
glo. in l. apertissimi. C. de iudi. in l. quia poterat. ff. ad trebel. in
l. idem si suspectus. ff. de procu. sensit glo. in c. secundo requiris.
e. eo. voluit Spec. in tit. de recu. iudi. §. j. ver. quidam legiste. iu
rare tamen debet recusans quod calumnie causa non recusat. ita glo. et
post illam Bal. in l. apertissimi. C. de iud. et statim postquam sunt
electi arbitri procedunt super negotio principali nec aliud discu
tiunt de causa recusationis. Bald. in d. l. apertissimi. et sunt
quasi iudices delegati tales arbitri. ita Bar. in l. si. et Bald.
in l. apertissimi. C. de iudi. Bart. in l. j. § j. ff. a qui. ap. non li.
5 ¶ † Nota ex tex. ibi si adversarium non habeat. secundum Bal. hic.
quod in causa inquisitionis iudex non dicitur adversarius rei et sic
habes quod licet litigans mecum in iudicio dicatur meus adversa
rius. c. item cum quis. e. de resti. spo. c. si. e. de eo qui mit. in pos.
c. j. e. de iudi. tamen in causa inquisitionis contra me mote iudex
non dicitur meus adversarius. et est ratio in causa inquisitionis
non dicitur ipse actor sed fama sustinet vices actoris. c. qualiter
et quando el. ij. ibi non tanquam idem sit accusator et iudex. j. de accu.
6 ¶ † No. ex text. ibi arbitros communiter re. casum expressum in quo
devenitur ad arbitros iur. s. vt de suspitione cognoscatur. et
7 ideo dixit Jo. an. in c. pia. de excep. li. vj. ¶ † Notat Hosti.
in c. ab arbitris. de offi. deleg. eo. li. Panor. in c. suspitionis.
e. de offi. deleg. quod ad arbitros iuris nunquam devenitur nisi in ca
sibus a iure expressis quod intelligit Panor. hoc verum nisi identi
tate

tate rōnis videtur debere extendi vt etiam aliquo casu simili iretur ad arbitros iuris licet non expresso in iure. ad hoc facit glo. in c. statutum. circa prin. in verbo copia. de rescrip. lib. vi. facit et notata in c. i. § fi. de offi. deleg. lib. vi. et facit ratio quia exceptio ideo ex identitate rationis extenditur ad casum similem. tex. est in c. cum dilecta. ß. de confir. vti. vel inuti. et est gl. in terminis in l. i. de condi. inde. facit tex. in c. per venerabilem. ß. qui fil. sint legi. ergo quo vno casu est a iure exceptum vt veniatur ad arbitros iuris intelligetur etiam exceptum in alio vbi est eadem ratio facit tex. in l. libertum. §. seruatus. ff. de rit. nup. facit tex. not. qui in odiosis loquitur et penalibus. in l. ij. §. exercitum. iuncto prin. ff. de his qui not. infa. quem tex. allegat Jo. and. in regula odia.
8 in mercu. de reg. iur. li. vi. ¶ No. ex tex. ibi communiter eligant. quod recusatione proposita debent eligi arbitri iuris qui de ea cognoscant. intellige verum nisi partes confiteantur suspitionem iustam et veram: quia tunc frustra itur ad arbitros: ideo iudex debet delegare. tex. est in c. si quis contra clericum. secundum vnum intellectum. ß. de foro compe. et sic habes quod licet in ciuilibus confessus habeatur pro iudicato. l. i. ff. de confes. l. vnica. C. eo. tamen quo ad priuandum iudicem iurisdictione confessio partium non habet vim iudicati quia si haberet vim iudicati non posset delegare. c. iudex. de offi. dele. li. vi. vbi post pronunciationem suspitionis non potest iudex recusatus delegare etiam de consensu partium. tamen posset videri quod ille tex. loquitur in delegato. d. c. si quis contra. in ordinario licet non sit communis opi. vt fiat illa differentia vt dicam. j. Item hoc verum nisi causa suspitionis esset notoria quia tunc ea allegata non debent eligi arbitri sed iudex statim delegabit. tex. est secundum suppletionem Jo. an. in c. accedens. el. i. ß. vt lit. non contest. et est casus in d. c. si quis contra. secundum alium intellectum. Item hoc procedit nisi iudex volens lites euitare voluerit potius delegare causam quam venire ad arbitros. non erit in facultate sua hoc eligere. c. si quis contra clericum. secundum alium intellectum qui melius consonat lre. item et quarto nisi suspitio esset notorie friuola: quia tunc poterit iudex non obstante illa suspitione ad vlteriora procedere nec tenetur expectare quod deueniatur ad arbitros. ita tex. hic in prin. ibi frustratorie recusatus. Et ita Jmo. hic. et facit quod voluit Inno. in c. post electionem. j. de concess. preben. vbi dixit quod vbi pars calumniose opponit aliquam exceptionem iudex cui hoc constat potest eam non admittere qualiscunque sit etiam si dicat se velle probare. facit quod voluit Panor. in c. constitu. de fideius. in c. ex parte. el. ij. ß. de offic. deleg. et facit ratio. nam frustra expectatur id cuius euentus nihil operatur. c. cum contingat. ß. de offic. delega. l. gallus. §. si eius. ff. de libe. et posthu. sed etiam si deueniretur ad arbitros omnino pronunciaretur suspitionem friuolam. ergo hec non erit expectandum. Item et quinto procedit nisi essent dati plures delegati cum clausula quod si non omnes. nam tunc vno recusato non eliguntur arbitri vt de suspitione cognoscant. sed cognoscet consocius. c. si contra vnum. j. rńso. de offi. dele. lib. vi. Item sexto procedit nisi esset delegatus inferioris. quia si recusetur cognoscitur de recusatione per eius delegantem puta episcopum. d. c. si contra vnum. q. rńso. nisi esset recusatus vicarius episcopi: quia tunc non eliguntur arbitri sed cognoscit eps. d. c.
9 si contra vnum. ij. rńso. ¶ Nota ex text. ibi qui de causa
8 suspitionis quod arbitri in causa suspitionis electi cognoscunt ipsi de causa suspitionis. Et circa duo versatur cognitio. primo an iusta sit vel ne. secunda an vera vel falsa. et sic regulariter habetis quod iudex ipse recusatus de iustitia recusationis an legitima sit non potest cognoscere. ¶ Nota ex tex. ibi sub obtestatione diuini iudicij quod arbitri in causa suspitionis sub pena peccati mortalis tenentur primo fideliter negotium exequi iudicando iuste. secundo in casu discordie eligere tertium. ita Bal. hic per istum tex. ibi in virtute obedientie. et facit tex. in c. ij. ß. de maio. et obe. facit etiam tex. ibi sub obtestatione. iunctis his que habentur in l. si quis maior. C. de transac. et facit tex. ad predicta in c. j. et ibi notatur de re iudi. lib. vi. qui licet loquatur in iudice, tamen habet locum etiam in arbitris iuris qui equiparantur iudicibus. c. ab arbitris. et ibi notatur. de offic. dele. li. vi. c. suspitionis. et ibi etiam notatur. ß. de offi. deleg. faciunt notata in l. si. C. de iudi. in l. arbitro. ff. qui satisd. cog. et facit tex. ibi diuini nominis attestationem in l. placet. C. de sacrosan. eccle. Et ideo videmus simile in comminationibus principum temporalium quia si princeps dicat in literis alioquin indignatio nem nostram incursurus talis comminatio operatur vt contra faciens possit puniri pena arbitraria. Bal. in l. i. in. vi. col. C. de summa tri. et fide catho. imo si quod temporale beneficium habet ab illo principe in penam illius inobedientie illo priuandus est. ita Bal. in c. i. §. porro. in. ij. colum. in ti. que fuit prima causa benefi. amit. in vsib. feu. et ideo ista comminatio diuini iudicij non mirum si inducit peccatum mortale. et sic remo

uet nos a gratia dei. c. quod quidam. j. de peni. et re. et ibi ha-
10 betur. ¶ Nota ex tex. ibi ina iurisdictione vtatur quod vbi causa recusationis non est iusta vel non probata iurisdictio reuerti-
11 tur ad iudicem recusatum. ¶ No. ex tex. ibi vel ad superiorem quod si iudex recusatus probata recusatione vult potest vti altero de duobus remedijs. vel subdelegare si sit delegatus vel delegare si sit ordinarius de consensu partium quatenus hoc importat necessitatem secundum vnum intellectum. vel de consensu recusatoris tantum quatenus est de consilio. Uel secundo potest remittere ad superiorem. et sic habetis quod etiam aliter quam per appellationem archiepiscopus et huiusmodi superiores qui non possunt adiri per querelam potest tamen in causa subditorum sui suffraganei cognoscere. s. in casu recusationis inferiore remittente. Et sic habetis etiam ex predictis quod ex quo iudex recusatur vt suspectus non statim licitum est ab eo recedere per viam appellationis. quia licet sit suspectus per hoc non grauat dummodo obseruet formam tex. nostri. cum ergo non grauet non erit licitum appellare. capi. vt debitus ß. eod. Et faciunt que vidimus in c. proposuit. et in c. ad hec. vbi ex sola suspitione iudex non dicitur grauare. ß. e. ita Inno. hic. et sequuntur docto. nec obstat hic tex. ß. in prin. ibi recusationis vel appellationis obtentu quasi sentiat promiscue illa remedia competere quia fatetur Innoc. et sequuntur alij quod aduersus citationem siue commonitionem de qua hic promiscue licitum est istis remedijs vti vel appellare vel recusare sed non propter easdem causas. imo diuersis respectibus ex quo sunt diuersa remedia recusare propter suspitionem appellare propter grauamen quod declarat tex. prosequendo singula membra singulatim recusationem. in versicu. statuimus appellationem in versicu. porro. nec vnum commiscet cum alio Jmo. vult Innoc. quod non valeat appellatio proponendo recusationem. quia dico te suspectum et nisi admiseris appello de quo dixi in c. vt debitus. ß. eo. et ideo subijciunt postea doc. quod si proposita recusatione iudex non obseruaret formam iuris quod isto casu puta quia vellet procedere ad vlteriora diceretur talis iudex grauare. et ideo possit postea appellari. d. c. vt debitus. et ita est in arbitro suspitionis siue in arbitris vt ab eo antequam grauet non possit appellari, post grauamen autem illatum appellari possit quia ab huiusmodi arbitris bene appellatur. c. ab arbitris. de offic. deleg. in. vi. et facit glo. in c. super his. ß. de accusa. et in l. si qua pena. ff. de verbo. signi. et est tex. in l. arbitro. secundum vnum intellectum. ff. qui satisd. cog. facit tex. et ibi Bar. in l. si. C. de iudi. Et sic habes quod appellatio interposita ab his arbitris iuris secundum hanc conclusionem dicitur potius iudicialis quam extraiudicialis. nam si esset extraiudicialis posset a futuro grauamine appellari. c. cum dilecti. ß. de elec. videmus in c. bone. ß. eo. tamen quando sententia huius arbitri erit nulla non erit necesse appellare. puta quia pronunciet suspitionem non esse iustam in casu. c. accedens. el. ij. ß. vt lit. non contest. vel in casu. c. postremo. ß. eo. vel in alio de casibus a iure expressis illo casu sententia erit nulla: quia lata contra expressum errorem iuris. l. ij. in prin. ff. que sen. sine app. resc. c. j. et c. inter cetera. ß. tit. i. c. examinata. j. de confir. vti. vel inuti. ij. q. vi. §. diffinitiua. vel e contrario ponit quod pronunciet appellationem iustam in casibus in quibus apparet expresse esse friuolam ex dispositione iuris puta in eo qui allegat suspectam intemperiem aeris propter calores estiuos. c. cum dilecti. ß. de dolo et contu. et tunc etiam sententia erit nulla. quia lata contra expressum errorem iuris c. per tuas. j. de sen. excom. l. ij. C. quando prouo. non est necesse. ¶ Sed dicet quispiam quo ergo casu poterit appellari. nam si pronunciat iniustam vbi est iusta expresse vel pronunciat iustam vbi est iniusta nulla est sententia. et sic non est necessarium remedium appellationis. c. dilecto. j. eod. l. si expressim. in princip. ff. de appella. d. l. ij. si pronunciat iustam vbi est iusta vel iniustam vbi est iniusta non grauat: et ideo non poterit appellari. c. ad nostram. c. vt debitus. ß. eo. et videbimus in §. porro. Dicite quod media est via. nam in causa recusationis potest iudex recusari etiam in casibus a iure non expressis et iusta erit recusatio dummodo sint similes expressis. puta in cognatione spirituali qui casus non reperitur expressus allegatur quis suspectus quia compater iudicis vel quia suscepit eum de sacro fonte quia isto casu de similibus ad similia procedendum erit. et ideo arbitri suspitionis ponderabunt consuetudinem prime an cognatio spiritualis inducat magnum amorem et amicitiam et pronunciabunt suspectum identitate rationis. de qua in c. postremo. ß. eo. Si autem secundum consuetudinem patrie in istis affectio non habetur prout dicit Jo. de certaldo in li. nouellarum non habere rationem cognationis spiritualis in alio mundo iocando tamen et tunc pronunciabit non suspe

¶ Nota ex hoc text. Aduerte tamen quod arbitri qui eliguntur ex necessitate statuti habent maiorem delegato tamen quam arbitrorum secundum d. Jas. in l. cum specialis. in. iij. col. vbi tu tamen aduerte. C. de iudi. vbi dicit pro hoc esse tex. ad literam in l. ope. tis. c. ti. Et an ab eorum sententia appelletur vide per eundem in d. l. cum specialis.

cum isto casu arbiter poterit inique pronunciare. ⁊ non con
tra expressum errorem iuris. ⁊ ideo necessaria erit appellatio.
Erit etiam necessaria si iudex pronunciat non suspectum ex
defectu probationum ⁊ sic cõtra ius partis. ita Jo. an. d. An
to. ⁊ omnes ⁊ fuit de mente Inno. hic. Et sic habes ex predi
ctis q licet interpretationẽ generalem facere spectet ad im
peratorem vel principem. c. inter alia. §. de senten. excõmu. et
c. quoniam multos. xi. q. iij. l. i. pe. ⁊ fi. C. de legi. tamen particu
larẽ interpretationem legis facere potest iudex in cã coram se
pducta vel introducta ⁊ eã extendere identitate rationis. ita
Inn. hic. ⁊ post eũ aliij ⁊ in. c. i. §. de cõsti. fac. gl. in. c. j. §. de po
stul. pla. in. c. iudicet. iij. q. vij. facit tex. in. l. j. de pfess. ⁊ med. qui
in vi. const. lib. xi. in. §. i. in aut. iusiuran. quod pstatur ab his
quia iurant iudices seruare iustitiam ⁊ facere put sibi visum
fuerit de iure ergo ⁊ ius interpretari possunt in illa causa.
¶ Ultimo no. ibi transmittat q arbitri pusq cõstat de su
spitione non pcedunt ipsi in negocio principali quod patet
ex quo aliij delegatur vel remittitur ad superiorem. secus est
de iure ciuili. l. fi. C. de iudic. ⁊ ibi habetur ⁊ est ratio. nam de
iure canonico per suspitionem iudex remouetur ex toto etiã
ordinarius. secus est de iure ciuili. d. l. fi. ⁊. l. aptissimi. com ea
then. ibi posita. quia datur adiunctus ipsi ordinario. non mi
rum ergo si de iure ciuili arbitri in alio habẽt latiores habe
nas. ⁊ sic coniunctis his que dixi supra habetis tres differẽ
tias in materia suspitionis inter ius ciuile ⁊ canonicum ut di
xi supra super verbo coram eodem. vbi posui vnam: ⁊ hic ha
betis duas. Glo. in ver. iuste suspitionis habetis ex glo. qđ
etiã vbi suspitiones non sunt in iure expresse tamen est dare
q causa suspitionis erit iusta ⁊ hoc erit arbitrarium arbitris
electis in causa suspitionis. ita hic Inno. ⁊ sequuntur doc. fa
cit text. in. c. suspitionis. ibi ad quos omnia que ad hunc arti
culum faciunt pertinere noscunt. §. de offi. deleg. Glo. in ver
bo coram iudice. in fi. habetis primo ex glo. q tex. noster non
habet locum in delegato. tamen cõiter reprobatur a doct. qr
siue sit ordinarius siue delegatus potest pcedere p inquisitio
nem. c. j. ⁊ fi. §. de offi. deleg. ⁊ ideo verba tex. ibi si aduersariũ
non habeat cum iudice arbitros communiter eligant per que
mota est gl. habebunt locũ tam in delegato q in ordinario.
12 ¶ † Habetis secũdo ex gl. vt dixit hic Bal. q inquisitio est
remedium extraordinariũ tamen loquit glo. de iure canoni
co. similis est glo. in. c. quoniã cõtra. in verbo extraordinario.
§. de proba. in. c. multi. ij. q. i. in. c. presbyter. ij. q. i. in. c. nullus.
el. j. iij. q. iiij. in. l. qui varia vel diuersa. ff. de testi. tenet Inn.
in. c. cum oporteat. §. de accu. ⁊ ex istis habetis inferre q non
sequit cõmuniter ⁊ omni casu põt pcedi per inquisitionẽ er
go est remediũ ordinariũ. qr per inquisitionem omni casu de
iure canonico pcedit. c. qualiter ⁊ qñ. el. ij. §. de accu. ⁊ tamen
dicit remediũ extraordinariũ vt hic. Bal. tamen in. l. si mari
tus. §. si extraneus. ⁊ ibi Ange. ff. de adul. Bal. in. l. j. C. de lib.
⁊ eo. lib. in. c. i. §. de offic. ind. in. c. super litis. in fi. §. de rescrip.
in. l. ea quidẽ. circa fi. C. de accu. ⁊ ibi Sali. tenet q imo inqui
sitio propterea dicat remedium extraordinariũ de iure ciuili
qr regulariter non est permissa omni casu. Et ideo dicũt q si
per statutũ permitteret inquisitio q isto casu esset remediũ
ordinariũ. ⁊ plus voluit Bal. in. l. galius. in prin. ff. de liber. ⁊
posthu. q hoc casu qñ a statuto permittit inqstio iudex non
inquirens de delictis in casu pmisso possit de negligentia in
sindicatu puniri. faciunt notata per Bal. ⁊ Ang. in. l. manci
pia. C. de ser. fug. Et ideo dixit Bal. in. d. c. j. ⁊ in. d. l. eã qui
dem. ⁊ in. d. c. super litis. q de iure canonico inquisitio est re
medium ordinariũ Archi. in. c. si quid. lxxxvj. di. Gemi. in. c.
j. de accu. li. vi. ⁊ Inno. in. c. dilecto. j. de verb. sig. Bal. tamen
in. l. j. §. cũ vrbem. ff. de offi. pfec. vr. videtur sedere distinctio
nis concordare contrarietates aut a iure communi vel statu
to precipitur inquisitio: ⁊ tunc ex quo est via necessaria cum
precipiatur dicatur remediũ ordinariũ. aut vero permittitur
non pcipit ⁊ tũc qr q̃ sunt facultatis nõ sunt necessitatis. c. cõ
stituit. §. de offic. dele. l. non quicquid. ff. de iudi. ideo dicat re
medium extraordinarium. De iure tamen canonico Pan. §.
in rubrica. de iudi. aliter distinguit. ⁊ per pdicta infert Bal.
hic q retẽto q inquisitio sit remediũ extraordinariũ vt vult
glo. q pendẽte inquisitione qñcunq superuenerit iudex debet
cessare ab inquisitione ⁊ admittere accusatorẽ qđ nõ deberet
si esset remedium ordinariũ. ⁊ ita Bar. ⁊ Ang. in. d. l. si mari
tus. §. si extraneus. ⁊ Ange. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. li. x.
Bal. ⁊ Sali. post Cy. in. d. l. ea quidẽ. faciunt notata p Bart.
in. l. fine. §. i. in fi. colum. ff. de lib. agno. ⁊ per. d. Anto. in. c. su
per litis. in pe. char. §. de rescrip. hẽ in. c. accedens. j. de accu. et
plus vult. hic Bal. q cepta accusatione si accusator destiterit
põt iudex procedere p inquisitionem per ea que habent in. l.
§. C. de abol. in. l. quoniam indubitati. C. de adul. Glo. in ver
13 bo tertiũ aduocent. in fi. habetis ex gl. sm Panor. q id qđ
dicitur de arbitris electis de consensu partium habet locum
etiã in arbitris iur. vt sicut non põt dari ex cõpromisso ptãs
eligendi tertium arbitris voluntariis. c. innotuit. ⁊. c. pe. §. de
arbi. ⁊ ibidem rõne. l. item si vnus. §. si in duos. ff. de arb. Ita
non potest dari arbitris iuris ista facultas per partes. Et
ideo infert q statutum loquẽs de arbitro comprehẽdet etiã
arbitros iuris. ⁊ est no. qr tamen arbitri iuris in aliquo sunt
iudices. c. ab arbitris. de offi. dele. lib. vi. c. suspitionis. in prin.
⁊ ibi q hz iurisdictionẽ ordinariã. §. de offi. dele. l. fi. C. de iu
di. l. arbitro. sm vnũ intellectũ. ff. qui satisdã. cog. In arbitrato
re tamen si discordant inuicem duo arbitratores non cogun
tur venire ad tertiũ. qr in arbitratoribus nullo pacto a perso
na eorum recedetur. l. si quis arbitratu. ⁊ ibi habet. ff. de ver.
ob. l. fi. §. sed ⁊ si quis. ⁊ ibi notatur. C. cõtra deleg. ita Bal. in
c. j. de inuesti. in mar. fac. in vsi. feu. Panor. in. d. c. suspitionis.
14 ⁊ in. c. quintaual. in pe. col. §. de iureiu. † Gl. in verbo termi
num. in fi. habetis ex gl. erroneam opi. in qua semper persti
tit q per decre. legitima. eo. titu. li. vi. correcta sit decre. suspi
tionis. §. de offi. delega. vos dicite sm omnes q aut loquitur
quo ad assignandũ terminũ partibus ad probandum, vel ad
aliud coram arbitris agendũ super ipsa cã suspitionis: ⁊ tunc
iste terminus assignatur ab arbitris non aũt a iudice recusa
to. ⁊ ita loquitur. c. suspitionis. aut loquitur quo ad assignan
dum terminũ arbitris vt pcedãt in cã suspitionis ⁊ tunc illũ
assignat iudex recusatus. ⁊ ita loquit decret. legitima. Glo. in
verbo recusatores. in fi. dum vult glo. q text. nõ habeat locũ
in delegato dicite sm cõem opi. q male loquitur. qr sicut ordi
narius habet hanc potestatem vt probata recusatione possit
eligere alterum de duobus vel remittere cãm ad superiorem
quod tamen dixit. d. Anto. hic q nunq vidit hoc practicari
vel de consensu recusatoris cõmittere ita erit in delegato. nec
obstat tex. in. c. scđo requiris qr lz per recusationem sit affe
cta iurisdictio aliquo modo vt ibi tamen non est ex toto ab
lata. quod patet ex quo cogit iudices ad procedenđ. assignan
do terminum. c. legitima. eo. tit. lib. vi. ergo non mirum si ⁊ de
cõsensu recusatoris poterit ⁊ subdelegare. ⁊ ita est text. in. c. iu
dex de off. dele. li. vi. ⁊ signãter sm gl. ibi ⁊ Panor. ⁊ Imo. ibi
⁊ Imo. in. c. secundo requiris. §. eo. ille tex. loquitur solum de
consensu recusatoris. non autem requiris consensum vtriusq
partis prout visus est velle ⁊ male Panor. in. c. si quis contra
clericum. in. ix. col. §. de fo. comp. tñ vt. j. videbimus, potest te
neri q sit aliqua differẽtia inter delegatũ ⁊ ordinariũ ⁊ sic sal
15 uari glo. vt statim dicam. ¶ † Habetis etiam ex glo. so. ad. c.
licet que quidẽ. ⁊ hic. ⁊ in. d. c. si quis cõtra. satis approbat qđ
loquatur de spãli consuetudine lz. Host. hic aliter loquatur. ⁊
aliter in. d. licet. vel secũdo. potestis dicere q in. d. c. lz. propo
sita fuerat recusatio ⁊ iudices non obstante q de recusatione
constaret ⁊ probata esset ad vlteriora pcedebant. ⁊ propterea
fuerat appellatum ⁊ sic recurritur ad superiorẽ vigore appel
lationis non vigore recusationis. ⁊ facit text. ibi ad tuam. si
cut hactenus seruatum est vel ad nostram si malueris audien
16 tiam appellare. ita Panor. in. d. c. si qs §. in. xij. col. ¶ † Ha
betis tertio ex glo. tres intellectus ad text. nostrum. super illo
ver. ac ipsa pbata ⁊c. primo q illa verba de recusatoris assen
su loquantur de consilio non de precepto. ⁊ sit sensus q si iu
dex recusatur ne totiens recusator posset vti remedio recu
sationis cautela sit q iudex de consensu suo det alium non su
spectum vel remittat cãm ad superiorẽ ⁊ p ista opi. facit text.
in. c. super q̃stionum. §. cum aũt. ⁊ ibi glo. in verbo statuimus.
§. de offi. deleg. vbi verbo necessitatis resoluunt. tñ in consiliũ
facit a cõtrario glo. in. c. rogo. xi. q. iij. vbi verba consilij resoluun
tur in necessitatẽ sm subiectam materiã. Et hunc intellectum
approbat Panor. in. d. c. si quis cõtra. ⁊ sm. cum erit differen
tia inter delegatũ ⁊ ordinariũ. ⁊ sic saluabit principiũ gl. no
stre. s. qr delegatus pposita recusatione nõ poterit sine ipsi
recusatoris ⁊ sic de necessitate requirit alteri subdelegare. or
dinarius aũt hoc poterit. sed consiliũ est q consensum recusa
toris habeat, non autem necessariũ ⁊ p hac opi. facit tex. in. c.
iudex. de offi. deleg. lib. vi. dum spãliter loquitur de delegato.
vt de necessitate habeat cõsensum recusatoris post ppositam
recusationem ante ppositam nõ ergo in cõtrariũ erit ius cõe
in ordinario. c. presenti. §. loca. de preb. li. vi. facit secũdo text.
in. d. c. si quis cõtra. vbi nulla sit mentio q de consensu recusa
toris debeat delegare. ⁊ tñ loquit de ordinario. facit tex. in. l.
pretor. ff. de iurisdi. om. iud. vbi etiã ordinarius suspectus al
teri delegat nec sit aliqua mentio de consensu recusatoris. ⁊ fa
cit. ij. q. vi. c. statuen. facit notata per Jo. and. in. c. irrefraga
bili. §. excessus. §. de off. ordi. ⁊ per Inn. in. c. ex parte. el. j. §. de
ver

ver. sig. ubi iudex suspectus alteri cām delegat. et loquitur de
ordinario nec tñ requirunt consensum partium eodem modo
inducendo facit glo. in c. cū dilecta. to ver. procuratricem. cir
ca fi. j. de confir. vti. vel inuti. in c. querelā. ē. de elec. in l. eos.
in prin. C. de appel. et etiam que dixi in rubrica. ē. eo. dum fir
maui q̄ si iudex a quo succedit iudici ad quem q̄ tunc cum sit
suspectus dz cām delegare. Et si dicaš notata in d. c. cū te fra
gabili. cum aliis que adduxisti loquunš ante recusationē pro
positam. nos loquimur post recusationē dicit Panor. in d.
c. si quis contra. in. viij. col. q̄ nō est aliqua ratio differētie quas
re magis pposita recusatiōe ordinari⁹ dz requirere de neces
sitate consensum partis recusantis vt possit subdelegare quā
ante ppositam recusationem ex quo omnino constat eum o
mnino esse suspectū per iura preallegata. et pro hac opi. addu
citur. nam ordinarius hoc habet a iure cōmuni vt possit de
legare et potest ius suū est fauorabile a iure cōmuni. c. peruē
nit. xi. q. i. in c. ad hec. et ibi notatur ē. de rescrip. c. i. et ibi glos.
de rescrip. li. vi. cle. v. et ibi glo. de offi. ordi. et est tex in c. vt liti
gantes. de offi. ordi. lib. vi. ergo etiam si fuerit recusatus cum
cessante causa cessat effectus et causa suspicionis cessat ex quo
delegat alteri non debebit per recusationē impediri quo mi
nus possit alteri delegare. Et si dicatis prout hic dicit Pa
nor. nos inmemor eorum que ibi dixerit q̄ ex quo ordinarius
est suspectus ppterea de necessitate requiritur consensus re
cusatoris in delegando alteri quia propter suspitionem que
est contra iudicem psumitur cōtra eum q̄ delegaret iudici sus
pecto et tali iudici qui posset offendere partem: et ideo ppter
hoc requirit consensus recusatoris. Rñdet Panor. in d. c.
si quis contra. arg. non pcedere qr cū promptum sit remediū
si delegabit suspecto recusandi non est ppter hoc infringēda
iurisdictio ordinarii vt non possit delegare et si acrius instet
iudex ex recusatione iratus delegabit alicui qui faciet ad nu
tum suū et pars non poterit forte hunc recusare. qr non habe
bit cām quam pbare possit. rñdet Panor. hoc non psumi in
iudice quem lex psumit bonum p ea q̄ habenš in l. ij. C. de of
fi. ciui. iud. et in c. in psentia. ē. de renun. in l. iij. de pd. curial. li.
xi. et si esset ppter suspitionem aliqua psumptio cōtra iudicem
iste ex toto non est destitutus remedio qr poterit appellare.
et ideo cum iurisdictio ordinaria sit fauorabilis et non tractet
de dāno recusatoris non debemus infringere regulas cōmu
nes disponētes posse ordinarium p arbitrio delegare. sz ope
re preciū est scire que sit ratio differētie inter delegatum et or
dinariū. et dixit Panor. in d. c. si quis contra. in. xj. col. esse ra
tionē nam potestas delegata determinaš a voluntate ɔcedē
tis. c. p̄sianis. ē. de resti. spo. c. venerabili. ē. de offic. deleg. Sz
in dubio mens delegātis est nolle delegare iudici suspecto.
c. cū inter. ē. de excep. et ibi glo signanda q̄ vsq3 adeo presumi
tur animos delegātis abesse quādo delegatus est suspectus,
q̄ etiam post latam sniam potest de suspitiōe opponi et annul
labitur sententia quia nullā videš iurisdictionē conferre tale
rescriptū. ita glo. ibi in verbo certa sciētia. cū ergo nullā iuris
dictionē ɔferat delegans iudici suspecto non mirū si pposita
recusatiōe afficiš iurisdictio tota et impediš vt nō possit dele
gare nisi ɔsentiente recusatore sz eo ɔsentiēte pōt q̄ ɔsentiē
do videš remittere recusatione qd pōt anteq̄ sit pnunciatū.
et ideo nō mirū si de ɔsensu suo pōt subdelegare vt est gl. in
c. iudex. de off. dele. li. vi. et ideo cū ad remittēdū recusationem
sufficit ɔsensus recusatoris, ideo et ad subdelegandū sufficiet
eius ɔsensus nec requireš ɔsensus vtriusq3. hec est rō in dele
gato. in ordinario aūt cu⁹ iurisdictio nō impediš ex quo fit su
spectus qr dato q̄ sit suspect⁹ tñ hz iurisdictionē ordinariā et
est iudex p ea q̄ habenš in c. cū venissent. ē. de iud. c. insinuan
te. ē. de offi. deleg. in c. ex parte. el. i. j. de verb. sign. non mirum
ergo si delegare poterit licet sit recusatus. puta eius iurisdi
ctio est magis fauorabilis quam delegata. ideo non mirum si
in delegato requiriš consensus recusatoris non in ordinario.
puta ius canonicum dz intelligi vt nunqs corrigat ius ciuile
quā sit possibile qr inuicem sibi deseruiunt. c. i. j. de oper. no.
nun. sed de iure ciuili erat differentia inter delegatum et ordi
narium qr per recusationē iurisdictio delegata ex toto impe
diebatur. ordinaria aūt non ex toto sed dabatur adiunctus. l.
apertissimi. l. si. et authentica si non cōtigerit C. de iudi. nō mi
rum si ius canonicum quod postea superuenit ad exemplum
iuris ciuilis voluit vt delegatus ex toto remoueretur sec⁹ au
tem in ordinario qr ex quo veniebat ad corrigendum ius ciui
le volendo q̄ non daretur adiunctus non tamen ex toto vo
luit preiudicare iurisdictioni ordinarie. et ideo ei fauit in hoc
vt si recusetur possit subdelegare nec requirat de necessitate
17 consensum recusatoris nec alterius partis. ¶ Et hac ratio
ne attenta habetis inferre q̄ etiam post recusationem poum

ciatam hz cōstet ordinarium suspectum per sniam tamen po
terit delegare alteri nō suspecto etiā inuitis partibus iudex
ordinarius. et ita est tex. in d. c. si quis ē. sm vnū intellectū in
telligendo illa verba recusatus fuerit cum effectu. s. recusatio
ne declarata. secus est in delegato. qr recusatiōe declarata de
cōsensu recusatoris nō potest subdelegare et ita est text. in d.
c. iudex. Imo tamen hic et in c. ū. requiris. ē. c. tenet q̄ ordina
rius de consensu vtriusq3 partis post recusationem declara
tam posset delegare. et facit tex. in d. c. iudex. vbi loquitur de
recusatore tantum. in delegato tamen idem Imo. et d. Ante.
hic videš sentire Ioan. et etiā Panor. in d. c. si quis ē. et attenta rō
ne prima. s. glo. in d. c. cum inter. necesse est ita dicere. nam ex
quo nullam hz iurisdictionē a delegante cum sit suspectus vt
volt illa glo. ergo consensu partium non habebit. c. significan
tibus. ē. de off. dele. l. priuatorū. C. de iurisdi. om. iu. ¶ Alii
intellectum habetis dicere ex glo. q̄ illa verba de recusatoris
ɔsensu importent necessitatē: et tunc altero de duobus modis
possunt intelligi. primo vt determinent totā clām ac ipsa pro
bata &c. Et sic sensus q̄ iudex recusatus alterum de duobus
potest eligere de cōsensu accusatoris vel vt deleget alteri non
suspecto vel vt remittat ad superiorem, et sic illa verba de recu
satoris assensu. significent esse in optione recusatoris vtrum cum
iudice q̄ alterum existis fiat. et hunc intellectum dixit Imo.
forte veriorem et hoc modo intelligendo tex. noster loquitur
tam in delegato q̄ in ordinario ante sententiam latam super
recusatione. et ideo in textu de sententia verbum nullum ta
men cōmuniter iste intellectus non placet doc. qr non dz esse
in potestate partis an iudex remittat ad superiorē: et ideo si
gnanter tex. illa verba de assensu recusatoris apposuit in pri
ma parte alternatiue. s. persone idonee committat: nec repe
tijt in secunda parte sibi vel ad superiorem transmittat. Pro
pterea testiū dat gl. intellectū q̄ illa verba de recusatoris as
sensu referantur solum ad primam partem alternatiue. s. cau
sam committat. et hoc modo duplex pōt sm glo. esse sensus in
litera: vno modo q̄ subaudiet ad text. de assensu recusatoris
cōmittat recusatus: et de assensu eius ɔ quē sit recusatio: puta
actoris reo recusante. et mouetur glo. ad hanc subauditionem
propter iniquitatem et inequalitatē que resultaret inter acto
rem et reum. mouetur secundo: qr daretur materia calumnian
di recusatori si solus haberet eligere alium iudicem primo re
cusato: et iste intellectus licet in se sit verus: tamen ad literam
nostram non congruit: qr facit extraneam subauditionem,
et iussisset enim papa hoc exprimere. c. ad audientiam. j. de deci.
faciunt not. in c. cupientes. §. qd si per. xx. de elec. lib. vi. Pa
nor. tñ hic nititur sustinere qd imo de consensu tñ recusatoris
habeat recusatus delegare persone per eū eligēde. qd repro
bat glo. nostra. et mouetur ipse: qr ex quo recusator non con
fidit de iudice: ideo iura voluerunt q̄ ne iudex eam possit de
legando vel subdelegando ledere debeat habere assensum re
cusatoris qui de eo dubitat: non autē consensum alteri⁹ par
tis: qr illa non dubitat de iudice: quod patet ex quo corā eo
cepit litigare. Adducit etiā tex. in c. iudex. de offic. deleg. lib.
vi. vbi signanter tex. de consensu recusatoris tantū facit men
tionem et per ista fundamenta videtur tolli iniquitas quam
arguit glo. nostra. et etiam inequalitas: qr subest rō diuersita
tis. Et facit qd no. Bal. hic in. iiij. col. vbi dixit q̄ qn aduer
sus iudicē suspectū per recusationē nō est consultū q̄ tūc cum
suspitio habeat vim comminationis tacite licitum est appel
lare. l. si quis prouocatiōe. C. eo. Et ideo dixit q̄ cū hodie de
consuetudine in foro ciuili recusato ordinario non detur epi
scopus adiunctus q̄ ideo cū per recusationē non sit consultū
aduersus ordinariū suspectum poterit a tali iudice appellari
propter solā suspitionē: qd notate ad limitationem predicto
rum. ecce ergo in proposito qd suspitio hz vim cōminationis
non mirū ergo si iura fauent recusatori ɔ quē est cōminatoria
tacite vt recusatus non eligat delegatū nisi de consensu suo:
alio modo intelligit glo. illa verba de cōsensu recusatoris re
tento hoc tertio intellectu q̄ non referanš ad tertiā partē al
ternatiue. s. vel ad superiorē transmittat: sed referaš tantum
ad primā non tñ ex toto determinent prīcipalē: qr respectu per
sone idonee cui dz cōmitti non requiriš assensus recusatoris:
sed solū respectu actus cōmittendi. et sit sensus q̄ iudex recu
satus: siue ordinarius: siue delegatus pbata cā recusationis
possit remittere cām ad superiorē si velit: si aūt nolit remitte
re: sed velit delegare alteri vel subdelegare: tunc hanc viā de
legandi vel subdelegandi omissa prima non possit eligere ni
si de consensu recusatoris. et hac via electa de cōsensu eius pos
sit iudex eligere personam idoneam arbitrio suo sine consen
su recusatoris: et sic in actu cōmissionis requiriš cōsensus recu
satoris: sed non in electione persone cui committatur. et hanc

opi. secutus est vbiq3 Inn. maxime hic ꝛ in. c. si q3 3. ꝛ similis
ter his locis Jo. an. ꝛ Vinc. ꝛ pro cõi approbat. ꝛ tenet Spe.
in tit. de recu. iudi. §. i. ver. ordinarius vero. Tñ Host. hic ha
buit ipse aliũ intellectũ qui satis applaudet. d. Anto. q3 tex.
noster in prima parte alternatiue loquat de ordinario. in se
cunda ibi vel ad superiorẽ loquat de delegato: nã prima pars
non põt loqui de delegato: qꝛ ex quo est recusatus ꝛ lata sen
tentia prout põt intelligi tex. noster etiã de cõsensu partium
nõ possit subdelegare. d. c. iudex. ꝛ supra dixi. Ideo de neces
sitate intelligat tex. noster: ibi tantũ de ordinario. In secun
da aũt alternatiua propterea intelligit tex. noster in delega
to tantũ ꝛ non in ordinario: qꝛ nemini dubiũ est q3 delegatio
ne corruente ꝑpter suspitionẽ cã reuertit ad fontem suũ. s. or
dinariũ delegantẽ. Itẽ ex alio qꝛ nusquã visum est obserua
ri q3 ordinarius recusatus remittat cãm ad superiorẽ: ꝛ con
suetudo est bona iur. interpres ꝛc. c. cũ dilectus. ẽ. de consue
tudi. Sed retento cõi intellectu qꝛ ab hoc suo intellectu ipse
met Host. recedit in. c. licet ex suscepto. ẽ. de foro cõpeten. vbi
vult q3 ordinarius recusatus remittat cãm ad superiorẽ per
illũ tex. stat questio: pone q3 recusator remissa cã ad superio
rem h3 eum suspectũ nunqd poterit etiã cũ superiorem recu
sare. Et dicit hic Host. q3 de equitate videt dicẽdũ q3 nõ ne
lites ex litibus oriant. contra. l. non ignorat. C. de frue. ꝛ lit.
expen. ꝛ vt finis litibus imponat. c. finem. ẽ. de dolo ꝛ contu.
itẽ ne det materia calũniãdi ipsi recusatori. s. eo. que de faci
li in eo presumit cum reorũ sit fugere. c. nullus. ẽ. de presump.
In contrariũ determinat hic Bal. ꝛ Imo. per rõnem. c. quia

a ¶ Qualiter recu
satio sit ꝑponen
da. ꝛ nũquid sta
tim proposita re
cusatiõe sit suspẽ
sa iurisdictio iu
dicis vt amodo
ꝑ se nõ possit in
cã ꝑcedere. vide
omnino q̃ dixi. ẽ. in
sa ruba. in prima
apost. vbi etiam
nũquid ista tria
iudicentur ꝛ po
nantur ad paria.
sc3 appellatio: re
cusatio ꝛ relatio.

suspecti. v. q. iii. c. cũ inter. ẽ. de excep. periculosum est enĩ corã
iudice suspecto litigare: ideo qñcunq3 ꝛ quotiẽscunq3 suspitio
occurrat non videtur calumniose oppeni. c. insinuante. ẽ. de
offi. deleg. ꝛ ante omnia hec tene pro constanti q3 delegatus
assumptus de consensu partiũ non põt recusari vt suspectus
c. sup questionũ. §. cũ aũt. de offi. dele. Et hoc ꝑcedit etiam si
soli ꝑcuratores partiũ habentes mandatũ ad impetrandum
consenserint: licet in mandato specialiter talis ꝑsona non ex
primeret. c. cũ olim. vbi casus de cã pos. ꝛ ꝑprie. Bald. in. c. de
confes. in. vii. col. de offi. deleg. tñ ad consentiendum in conue
nientiã certorũ iudicũ neq3 ex parte actoris: neq3 ex pte rei
admittit procurator cum generali mandato. Imo. ꝛ do. Be
nedi in. c. fi. in fi. col. de procu. vbi antẽ iudex de cõsensu par
tiũ nõ est impetratus põt recusari ꝛ a sñia lata per huiusmo
di electũ de cõsensu partiũ põt appellari licet nõ possit recu
sari. d. c. super questionũ. §. verũ. iuncto fi. vbi solum ꝓhibet
recusari. Bar. in. l. i. §. i. in fi. ff. ne app. Pan. consi. lxxxv. a. i.
cip. in xpi ꝛc. pro declaratione. Bal. in addi. ad Spec. ea col.
18 xiii. per. l. ii. fin vnã lect. C. eo. ¶ † Nunc aũt his declaratis
a extra gl. quero qualiter a recusatio sit proponenda: seu quali
ter debeat fieri: ꝛ an in scriptis. ꝛ dicite q3 sic. glo. in. c. qm con
tra: in verbo recusationes. de proba. ꝛ in. c. ii. requiris. §. i. ẽ.
eo. ꝛ Panor. in. c. prudentiam. §. sexta. vii. de offi. dele. Spec.
in tit. de excep. §. viso. ver. sed nunquid. item proponenda est
coram iudice recusato: ꝛ exprimenda est cã de iure canonico
19 non autem ciuili. vt dixi in textualibus. ¶ † Sed pone recusa
tus est iudex causa nõ expressa: nunquid poterit postea eam
exprimere vt valeat recusatio. ꝛ dixit hic Bal. q3 nõ: qꝛ simi
le videmus in appellatione ab interlocutoria ꝑ ea que dixi in
c. vt debitus. ẽ. eo. ꝛ ex quo ꝑ forma recusatiõis reqrit q3 ex
primat cã: ergo postea nõ valebit recusatio etiã si postea in
teruenit expressio: qꝛ forma d3 inesse actui. c. de trahe. i. q. i. c.
qꝛ ꝑpter. ẽ. de elec. l. cũ hi. §. pretor. ff. de transa. ꝛ facit glo. in
c. si is cui. ii. de offi. dele. in. vi. ꝛ ideo in appellatiõe ab interlocu
toria vt dixi in. d. c. vt debitus q3 si tpa largiunt. s. intra decẽ
dies poterit causam nõ expressam exprimere: qꝛ posset noui
ter appellare: ita in recusatione. s. donec non sunt arbitri ele
cti poterit cãm nõ expssam exprimere: qꝛ posset ꝛ nouiter re
cusare. ita vt illa cã deuolueret ad arbitros eligendos ꝑ not.
20 in. d. c. si is cui. ¶ † Sed qd si vnã expssit cãm recusatiõis. ꝛ
in ꝑcessu vult aliã ꝓseq an poterit. ꝛ dicite q3 nõ: sicut in ap
pellatione ab interlocutoria. de. appellanti. eo. ti. ꝛ dictum est
in. c. vt debitus. ita Spe. in ti. de recu. iud. §. ii. v. quid si vnã
ita Imo. in. ii. col. ver postremo. ꝛ ita Panor. io fi. col. ẽ. in. c.
postremo. d. Ant. in. c. cũ cõtingat. in fi. col. de offi. dele. in. c.
accedẽs. el. i. vt lite nõ cõte. facit. c. abbate sane. de re iud. li.
vi. Et facit tex. hic dũ vtit verbo ab ipa ꝓbata. ergo nõ ita si
fuisset alia ꝓbata q̃ expssa. S3 qd si friuolã expssit vel noto
rie iniustã cãm recusandi. dicit q3 iudex ad vlteriora procede
re poterit: nec debebit eligere arbitros. c. accedens. el. i. ẽ. vt li
te non cõtest. voluit Jo. and. ꝛ Archi. in. c. legitima. eo. lib. vi.
Arch. in. c. frequẽs. de rest. spo. eo. li. ꝛ voluit hic Imo. in. iii.
col. ꝛ iste est vnus casus in quo sine dubio iudex recusat9 po

test ꝑcedere ad vlteriora. ꝛ valet ꝑcessus. ita Lap. ꝛ post eum
Gemi. in. c. iudex. in. iiii. col. de offi. dele. lib. vi. faciũt ... ieam
infra in vlti. q. imo fortius licet de iure ciuili nõ sit causa recu
sationis exprimenda vt dixi in textualibus: si tamen fuerit ex
pressa ꝛ friuola non valebit recusatio. ita Ange. in. l. qꝛ pote
rat. ff. ad treb. ꝛ ita in simili facit tex. in. c. examinata fm vnum
intellectũ. ẽ. de iud. faciũt ꝑ Bar. in. l. i. in princ. ff. de edendo.
21 ¶ † Scda est principalis qstio qñ sit recusatio ꝑponẽda di
cite primo q3 statim dato iudice suspecto etiã anteq3 delega
tus susceperit põt recusari: nec d3 expectare de necessitate ci
tationẽ. ita Fede. de sen. in consi. suo. xxiii. inci. cogitetis. ꝛ sic
habetis q3 litere delegatorie non ex toto dicũtur proprie an
te recusationẽ presentate esse ipsius partis. vt vidim9 in. c. ex
cõquestione. ẽ. de resti. spo. sed in aliquo sunt cões saltem vt
possint impugnari. ꝛ hoc mõ põt saluari qd voluit glo. in cle.
post cõstitutionẽ. de cle. faciunt no. per Ange. in. l. obseruã. ff.
de iud. imo etiã si recusatus delegauit ꝛ ille noluerit accepta
re delegationẽ vel mortu9 fuerit: quo casu cã reuertit ad fon
tem suũ. s. delegantẽ poterit recusator denuo insistere sue re
cusationi iam ꝑposite: qꝛ ꝑ delegationẽ nõ expirauit cũ ver
ba debeãt intelligi cũ effectu. c. relatũ. j. de cle. non resid. l. pri
22 ma. §. fi. ff. qd cũq3 iur. ita Gemi. in. d. c. iudex. ¶ † Sed nun
qd post ꝯclusum in cã poterit opponi recusatio, dubiũ nasci
tur ꝑ ea q̃ habent in. c. cũ dilectus. ẽ. de fi. instru. ꝛ in. c. pasto
ralis. ẽ. de cã pos. ꝛ ꝑprie. qꝛ ꝯclusio in cã claudit os parti. vt
ibi dixit Inn. ꝛ post eũ Bal. ꝛ ita concludit per Jo. an. in. c.
ii. ꝛ ibi Imo. ẽ. de ord. cog. voluit Lap. ꝛ Gem. in. d. c. iudex.
in fi. col. Fallit tñ ista conclusio qñ suspitio esset notoria. nam
tunc cũ notoria nõ indigeãt ꝓbatione. c. euidentia. j. de accu. l.
emptorẽ. in pem. ff. de act. emp. ꝛ vbi reqrit ꝓbatio aliqua al
legatio illa nõ excludit ꝑ ꝯclusionẽ in cã. vt voluit Bal. in l.
j. C. vt que desunt aduo. Et do Anto. in. c. puenit. j. de emp.
ꝛ vendi. ꝛ Albe. in. l. iubemus. ꝛ ibi aliqd Bal. C. de iudi. ideo
talis recusatio ꝑ cõclusionẽ in cã nõ excludet. ita Lap. ꝛ Ge
mi. in. d. c. iudex. Scdo fallit nisi cã suspitionis esset nata post
ꝯclusionẽ in cã. ita Imo. in. d. c. iudex. quẽ ibi refert Gemi. tñ
distinguit Gemi. aut loquimur in his in qb9 sñia est iudici ar
bitraria. ꝛ tũc cũ possit ledere arbitrãdo in plus ꝛ min9 pos
sit ꝛ suspectus recusari. faciunt q̃ habent in. c. cũ venisset. ẽ. de
iud. ꝛ in. c. i. de pe. lib. vi. ꝛ not. in. c. nouit. ẽ. eo. aut loquimur in
his in qbus sñia nõ est arbitraria: sed determinata: puta qꝛ
pena statuta a iure: vel qꝛ h3 sequi allegata ꝛ ꝓbata: vt in ci
uilibus: nec aliter põt arbitrari: ꝛ tunc ex quo post ꝯclusũ in
cã dicit negotiũ liquere. glo. est in. c. significauerunt. in verbo
liquere. ẽ. de testib. nec aliud produci põt. d. c. cũ dilectus. et
iudex h3 sequi allegata ꝛ ꝓbata. glo. in. c. j. ẽ. de offic. ordi. ꝛ in
c. pastoralis. §. qꝛ vero. ẽ. de off. deleg. in. l. illicitas. §. veritas.
ff. de offi. presi. ideo ledere non põt post conclusum in causa.
ergo nec poterit recusari. Et si dicatur nõne poterit ledere
iniuste agendo. rñdet ipse promptũ erit remediũ appellatio
nis. ista distinctio Gemi. nõ placuit. d. Phil qꝛ etiã in arbi
trarijs si ledat poterit appellari. c. sup his. ꝛ ibi glo. in fi. j. de
accu. qꝛ nos. ẽ. eo. l. si qua pena. ꝛ ibi glo. ꝛ Bart. ff. de verbo.
signi. ergo si in arbitrarijs ita põt appellari sicut in non arbi
trarijs distinctio Gemi. nõ bona: qꝛ non est fulta rõne. puta
non est bonũ arg. dicere promptũ est remediũ appellationis
ergo nõ poterit recusare: qꝛ sequeret q3 nunq3 haberet locum
recusatio. maxime de iure canonico cũ a quocunq3 grauami
ne possit appellare vt vidimus in. c. vt debitus. ẽ. eo. ꝛ ideo de
facili posset teneri q3 indistincte etiã si supuenit de nouo re
cusatio nõ posset opponi post ꝯclusum in cã ex quo hret dif
ferre sñiam. ꝛ pro hac opi. facit qd voluit Bald. in. d. c. pasto
ralis. ii. co. ꝛ in. l. Cũ vis indubitati. C. de adul. vbi vult q3 si ex
ceptio falsi ꝑcuratoris opponat post ꝯclusum in cã q3 non ad
mittat ne differat sñia. ꝛ est rõ fortior hic q̃ in casu suspitio
nis: qꝛ iudiciũ gestũ cũ falso ꝑcuratore caret fundamẽto pe
nitus. c. in nostra. §. de ꝑcu. l. licet. C. de ꝑcu. Et tñ non põt ꝑ
partẽ opponi post conclusum in cã. imo in hoc est etiã fortior
illa exceptio falsi ꝑcuratoris q3 iudex ex officio põt eã oppo
nere etiã parte nõ opponẽte. glo. est in. c. i. in verbo absentia.
ꝛ in. c. cupiẽtes. §. ceterũ. de elec. lib. vi. ꝛ in. c. i. de iudi. lib. vi.
Et facit ad ꝑdicta qd no. Imo. in. c. exceptionem. in princ. iii.
23 col. ꝛ Panor. in. c. pastoralis. j. de excep. ꝛ vbi volunt q3 nul
la dilatoria poterit opponi post ꝯclusum in cã. Et licet ꝑ pre
dicta regula habetis q3 exceptio etiã reddens ꝑcessum retro
nullũ nõ põt opponi post ꝯclusum in cã ante sñiam latam li
cet posset opponi post sñiam. ita pt3 in exceptiõe falsi ꝑcura
toris q̃ reddit ꝑcessum retro nullũ. d. c. in nostra. ꝛ. d. l. licet. ꝛ
tñ non põt opponi post ꝯclusum in cã ante latã sñiam. Bald.
in. d. c. pastoralis. ꝛ in. d. l. Cũ vis. ita etiã in exceptiõe suspitio
nis

nis q̃ maxime in delegato reddit sniam retro nullã. glo. in c.
cũ inter. ẽ. de excep. in verbo circa sniam. ⁊ tñ non põt oppo
ni regulariter post ↄclusum in cã ante sniam. vt supra dixi. et
faciũt ad pdicta q̃ not. rota deci. sua. vi. q̃ incipit. itẽ ex predi
ctis. vbi voluit ꝙ de nullitate rescripti vel falsitate post ↄclu
sum in cã nõ possit opponi ante sniam a parte licet fateantur
ꝙ in his in quib⁹ offiñ iudicis exuberat: puta in beneficiali
bus. c. cũ nobis olim. ẽ. de elec. c. oblate. ẽ. eod. possit iudex ex
offõ de tali exceptiõe ingrere etiã post ↄclusum in cã. ita di
24 cit Lado. in singularibus suis hoc esse notandũ. ¶ †Succe
dit tertio quis iudex possit recusari. ⁊ dicite ꝙ regulariter si
ue ordinarius fuerit: siue delegat⁹ recusari poterit. vt in. c. si
quis ẽ. ẽ. de foro cõpe. ⁊. ẽ. in glo. in verbo recusatoris dictũ
est etiã si iudex fuerit de ↄsensu partiũ assumpt⁹ noua appa
rente cã vel nouiter detecta poterit recusari. iuxta glo. in cap.
statutũ. §. cũ aũt. in verbo recusent. de rescri. lib. vi. faciũt que
habent in. c. insinuãte. ẽ. de offi. dele. bonus est tex. in. l. nõ di
25 stinguemus. §. cũ quidã. ff. de arb. ¶ †Et ideo sit q̃stio nun
quid papa possit recusari. ⁊ glo. habetis in arg. ꝙ nõ in. c. i. in
fi. de cõces. preben. lib. vi. vbi vult glo. ꝙ papa nõ mouet affe
ctione sz iustitia. ergo nõ recusabit. ⁊ ita Host. Jo. and. ⁊ Pa
nor. in. c. querelã. ẽ. de elec. faciũt q̃ habent in. c. p principalẽ.
⁊ in. c. cuncta p mũdum. ix. q. iij. ⁊ ita in simili idẽ dicendũ erit
de alijs supmis principibus p ea que habẽtur in. l. hostes. p
Bar. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. in. l. infamẽ. ff. de pub. iudi. in. l.
i. §. de qua re. per Ang. ff. de postu. in. c. per venerabilẽ. ẽ. qui
filij sint legi. in. c. cum te. ẽ. et. i. ⁊ in. c. que in ecclesiarum. ẽ. de
constitu. ⁊ faciunt que habentur per Panorm. ⁊ alios in. c.
cum venissent. ẽ. de iudicijs. per Cyn. in. l. vnica. C. ne quis in
sua causa. vbi cõcluditur istos supremos principes posse esse
iudices in facto proprio. ergo carent suspitione. Et ideo ha
betis inferre quod concilium vniuersale non potest recusari.
⁊ est glos. in capitulo a recta. xxiij. questione prima. notatur
per domi. Anto. ⁊ Panorm. in capitulo primo. ⁊ ita potest
26 saluari glossa ibi supra de iudicijs. ¶ †Sed quid de cardina
libus. ⁊ dicite quod recusari non possunt. ita Joan. an. ⁊ post
eum domi. Anto. in capitulo ad petitionem. infra de accusa
tionibus. si sit legatus. ⁊ vidimus in. c. nouit. vbi ponit Jmo.
supra eodem notat Specul. in titulo primo. §. superest. versic.
27 cardinalis. ¶ †Sed quid de synodo. glo in capitulo primo.
supra de iudicijs. visa est velle quod non possit recusari. Jn
contrarium est communis opinio ibi. per ea que habentur
in capitulo licet ex suscepto. ẽ. de foro competenti. in capitu
lo in singulis. infra de statu mona. in clementina pastoralis.
versi. pisana ciuitas. de re iudic. in. c. cum. R. canonicus. ẽ. de
offic. deleg. ⁊ precipue si tota sit suspecta. vt. d. §. pisana ciui
tas. cum preallega. vel capitales sint suspecti. c. quia suspecti.
28 iij. q. v. c. si. ẽ. de procuratoribus. ⁊ ibi habetur. ¶ †Et idem
dicendum est de ciuitate. d. §. pisana. idem de collegio. d. c. licet
ex suscepto. Si tamen aliqui essent suspecti ⁊ non omnes vel
non capaces non posset recusari tota ciuitas vel totum colle
a gium: sed tantum recusabuntur vt collegio nõ intersint[a] su
specti. ita do. Anto. in. c. j. ẽ. de iudicijs. Et sequitur Panor.
⁊ ideo dixit Panor. in. c. causam. el secundo. ẽ. de offic. deleg.
quod si aliquis scholaris haberet particularem inimicitiam
cum aliquo doctore collegij ⁊ est ingressurus examen in illo
collegio potest recusare ne ille doctor suspectus intersit suo
examini. item si plures sint dati delegati poterit vnus suspe
ctus recusari licet etiam non sint delegati. vt collegium. di
cto capi. causam. ⁊ ca. si contra vnum. de officio delegati. libro
29 sexto. ¶ †Sed nunquid propter suspitionem predecessoris
in officio vel dignitate poterit successor recusari. ⁊ dicite qd
si suspitio nascitur ratione persone predecessoris cũ iura per
sonalia non transeant in successorem. capitulo quoniam ab
bas. ẽ. de offi. delega. ⁊ ibi notatur. ideo non poterit successor
recusari. ita Gemi. in. c. iudex de offi. delega. lib. vi. imo plus
etiam proposita recusatione contra predecessorem si medio
tempore ille moriatur successor erit iudex nec nocebit proba
tio: nec pendentia recusationis. ita Gemi. vbi proxime. Si au
tem recusatio fuerit proposita propter suspitionem causatam
intuitu dignitatis. vel subsit similis suspitio licet non proposi
ta. ⁊ tunc transibit in successorem quia annexa est suspitio di
gnitati non persone. dicto capitulo quoniã abbas. ⁊ ita Bal.
in capitulo de causis. septima columna. ẽ. de officio delegati.
Sed quid de inquisitore an poterit recusari licet sit extraordi
narius quidam iudex vt dixi in glossa in verbo cum iudice. et
dicite quod sic vt ibi. imo si de necessitate iudex cogeretur in
quirere puta ex forma statuti: tamen posset recusari. ita Bal
30 dus hic in tertia columna. ¶ †Sed quid de examinatore te
stium ⁊ dicite quod licet quandoq̃ sit iudex in aliquo: quan
doq̃ iudex minister vt volunt glossa in clementina prima. in
princ. de offi. deleg. tamen indistincte potest recusari. ita An
gelus in. l. obseruandum. ff. de iudicijs. per glossam notabilem
in. §. ⁊ quod sepe. in authentico de triente ⁊ semisse. Et ideo
idem dicite de alijs executoribus qui in aliquo possunt exe
quendo preiudicare in plus ⁊ minus. vt dictum est in capitu
lo nouit. ẽ. eodem. habetur in. c. super questionum. in princi
31 pio. et ibi Panorm. supra de officio delegati. ¶ †Sed quid
de arbitro. ⁊ dicite quod potest recusari. textus est in dicta. l.
non distinguemus. §. cum quidam. ⁊ ita domi. Anto. in capi.
quintavallis. in. xix. differentia. ⁊ ibi Jmo. in septima differẽ
tia ⁊ Panor. in. v. ẽ. de iureiu. hoc tamen habet suspitio in ar
bitro quod non directo annullat processum: sed dat exceptio
nem doli. d. §. cum quidam. sicut ⁊ in simili videmus quod li
cet sententia venalis sit ipso iure nulla. l. venales. C. quando
prouoca. non est necesse. tamen secus est in arbitro: quia non
annullatur ipso iure sententia: sed per exceptionem. l. ita de
32 mum. ff. de arb. Et ita Jmo. hic antepe. colum. ¶ †Sed quid
de arbitratore. Do. Ant. vbi proxime tenet quod non potest
recusari: quia a persona non receditur. l. si quis arbitratu. ff.
de verborum obligati. Jn contrarium tenent ibi Panor. et
Jmo. quia eadem est ratio vt recedatur in arbitratore que in
arbitro. imo strictius obligat compromissum in arbitrum fa
ctum quam in arbitratorem. l. diem proferre §. stari. ff. de ar
bi. Et si dicatur imo propter hoc non recusatur arbitrator qz
si inique arbitrabitur petitur reductio. d. c. quintavallis. Et
ideo cum habeat hoc remedium non mirum si aliud non da
tur. Respondetur quod hoc attento nunquam haberet locum
recusatio. quia si grauatur quis potest appellare. ergo cum ha
beret appellationis remedium non debet dari recusatio.
33 ¶ †Sed quid de assessore ⁊ dicite quod recusari potest. c. sta
tutum. §. assessorem. ⁊ ibi notatur de rescrip. lib. vi. imo pro
pter personam assessoris suspectam si iudex esset imperitus
posset recusari iudex. Jta Panor. in. c. j. ẽ. de iudic. licet do.
Anto. ibi distinguat considerando an cogatur iudex sequi cõ
silium assessoris puta stante statuto. ⁊ tunc possit recusari. an
vero non cogatur ⁊ non possit recusari iudex propter assesso
rem. Non tamen arctatur iudex eligere assessorem de volun
tate partium dummodo non suspectum eligat. Jta Jo. and. ⁊
alij. in. d. §. assessorem ⁊ ita Jnno. ⁊ post eum Bal. ⁊ Panor.
in. c. super qõnum. §. verũ. ẽ. de offi. deleg. licet gl. ibi teneat
34 contrarium. quem sequitur Jmo. ¶ †Sed quid de consulto
re ⁊ dicite ꝙ potest recusari ita Bal. in. d. c. super qõnum. ⁊ in
l. i. C. de rela. ⁊ ideo caute faciet iudex eligẽdo de consensu par
tium consultorem. ⁊ illius etatis debet eligere. Bal. in. d. l. ij. ⁊
35 facit tex. in. d. §. verum. ¶ †Sed quid de tabellione qui scri
bit acta ⁊ dicite qd potest recusari ita Bal. in. d. l. i. ⁊ in. d. c. su
per questionum. in. ij. colum. ⁊ facit gloss. in. d. §. ⁊ quod sepe.
36 ¶ †Et facite per illam gl. regulam ꝙ omnis persona que ha
bet interuenire in iudicio tanqua media potest recusari iusta
causa suspitionis suadente. ⁊ faciunt notata per Bald. in. d. c.
super questionum. ⁊ per Angel. in. d. l. obseruan. tamen vbi ta
bellio recusatur non requiritur ꝙ probetur causa suspitionis
sed tantum sufficit iuramentum. ita Bal. in. d. c. super qõnũ.
Et generaliter dicit Pe. de ancha. in consi. cclxi. ꝙ an consulta
tor tabellio ⁊ similes possint recusari ⁊ ex quo causa relinqui
tur arbitrio iudicis ⁊ incipit. Consilium in xpi nomine ⁊c Sub
⁊ ad plenum. Et Calde. in rub. de appellationibus. consilio
37 vij. ¶ †Quarta est questio, qualiter in recusatione pcedat. ⁊
38 dicite vt dixi in textualibus. ¶ †Quinta est questio q̃ sen
dicatur lata super causa suspitionis an diffinitiua an interlo
toria. Et dicite ꝙ est interlocutoria vt volunt Archi. ⁊ Joã.
an. in. d. c. iudex. faciunt notata in. l. arbitro. ff. qui satisda. co.
⁊ sic lz hec sententia finiat iurisdictionẽ arbitrorũ in causa su
spitionis electorum tñ ex quo nõ finit negotium principale di
39 citur interlocutoria ⁊ satis dictũ est in precedenti. ¶ †Sexta
est questio quid si ab hac sententia arbitrorum fuerit appel
latũ an pen. app. iudex procedet in principali. ⁊ sensit hic Jmo.
in fi. col. ⁊ clare in. d. c. iudex ꝙ si processerit iudex in principa
li ad vlteriora ex quo pendet appellatio ⁊ sententia illa cen
setur interlocutoria ꝙ illo casu erit in pendenti validitas pro
cessus: sicut ⁊ quando appellatur ab interlocutoria regulari
ter si iudex pcedit ad vlteriora pen. app. stat processus in pen
denti qz si pronũciabitur bene appellatũ nullus erit processus
si male valebit. c. non solum. co. tit. lib. vi. ideo ita in simili si p
nunciabitur bene appellatum processus gestus per iudicẽ re
cusatum pnunciata recusatione legitima pen. appel. erit aliqs
si autem pronunciabitur male appellatum erit nullus: et illa
appellatio a iudice recusato non debet interponi nec psequi
40 cũ põt ipe sz sola pars. ita Gemi. in. d. c. iudex. ¶ †Septia ⁊

[a] ¶ Ut collegio nõ intersint. Vide de ꝙ no. pulchre Alex. in ↄsi. clxxx xij. inci. pspectis verbis. ver. ⁊ vbi cũq̃ in. ij. vol. ꝙ vbicunq̃ aliqui de vniuersitate vel collegio redduntur inhabiles actus possunt re cusari ⁊ act⁹ põt expediri p alios de collegio qui sunt habiles. alle. c. si. de procura. c. gratũ. de postu. p la. c. auditis. de elec. vide eidem Alex. in ↄsi. xcv. in. iij. vol. Et de materia vide etiã no. in. c. licet ex suscepto de foro compe.

ultima est questio quis sit effectus recusationis. ⁊ dicite ꝙ ea
pronunciata iuxta clarus est effectus ꝙ extinguit iurisdictio-
nem iudicis preterquam in delegato ad remittendum ad su-
periorē in ordinario ad remittendū vel alteri delegandū: vt
satis dictū est in primo intellectu gloss. in verbo recusatoris.
¶ Sed punctus stat quid pposita recusatione ante pnūcia-
tionē an extinguet iurisdictionem recusati an suspendet ⁊ sic
an si proposita recusatione iudex pcedat ad vlteriora in prin-
cipali an processus erit nullus ipso iure. Inn. hic dicit ꝙ non
meminit se legisse ꝙ pcessus sit nullus ipso iure. Et hāc opi.
tenet hic Car. tenet Ange. in l. qꝛ poterat. ff. ad trebel. tenet
Inn. in c. insinuāte. ē. de offi. dele. Ant. in l. quidā cōsulebat.
ff. de re iudi. ⁊ Specu. in ti. de recu. iudi. §. quod autem. in fin.
Domi. Anto. in c. accedens. el primo. ē. vt lit. non cont. Ol-
dra. consilio. cxlvij. Ang. consilio. cxviij. ⁊ in l. apertissimi. C.
de iudic. tenet glo. in c. quoniam cōtra in verbo recusationes
ē. de probationibus. Bal. ⁊ Sali. in l. j. C. si qua predi. po. adē
tenent antequam eligantur arbitri suspitionis nihil ex vel sta-
tutum transferret illico per recusationē iurisdictionē in aliū
⁊ ita intelligunt. d. l. j. ⁊ facit tex. in l. nō distinguemus. §. cum
quidam. ff. de arbi. vbi per exceptionem annullatur sentētia
arbitri suspecti ergo ita in iudice. l. j. ff. de arbi. ⁊ ille text. po-
nit nos in claro quando arbiter est recusatus suspectus. ita
Angelus de aretio in rubrica. ff. eodem in. ij. colum. ¶ Se-
cundo facit tex. in c. sup questionum. in fi. ē. de off. deleg. vbi
dicit tex. ꝙ si suspectus iudex noluerit admittere recusationē
ꝙ potest appellari ⁊ gesta penden. ap. reuocabuntur in viam
attentati. ergo si non fuisset appellatum gesta valerent ⁊ sic
processus recusati non est nullus. Contrariam opinio. tenuit
glo. ij. q. vi. c. quotiens. ⁊ dicit hic Host. se audiuisse ab Inn.
ꝙ hec opi. est vera. ⁊ tenet eam Host. ⁊ transit Jo. an. ⁊ etiam
Hosti. in sum. in tit. de iudic. dele. §. qs sit effectus. circa prin-
cipiū ⁊ tenet Bart. in. d. l. qꝛ poterat ⁊ ibi Imo. ⁊ in. d. l. qui-
dam consulebant. Adducens text. in l. vnica. C. si quacunque
pred. pot. vbi text. vult qd recusato iudice statim iurisdictio
ab eo aufertur. ergo processus per eum agitatus tāquam si-
ne iurisdictione erit nullus. ⁊ cum Bar. trāsit Paulus. de ca-
stro consilio. xxij. quod incipit in Christi noīe ⁊c. ṫitea princi-
pium. Sal. in authētica offeratur per illum tex. C. de lit. con-
te. Domi. in c. quotiens. ij. q. vi. Bal. in colum. in. v. colum. de
exceptio. in c. suspitionis de off. dele. Card. hic. puta fm Bal.
hic negari non potest quin recusatio faciat iurisdictionē iudi-
cis dubiam si facit dubiam, ergo processus suus non valet.
Nam ante omnia iudex debet esse certus de sua iurisdictione.
c. pru dentiā. in prin. ē. de offi. dele. l. quero. in fi. ff. de eo. qui p
tuto. l. hoc aūt. ⁊ ibi habetur. ff. ex quib. cau. in po. e. ⁊. faciunt
notata per Bar. in l. multum. ff. de adi. ⁊ demon. Tertio ad-
ducit Imo. tex. in c. iudex de offi. delega. lib. vi. vbi proposita
recusatione iudex non potest delegare nisi de consensu, ergo
multominus ad vlteriora procedere poterit. Et si volumus
tenere istam opi. non obstant fundamenta Inno. Et primo
§. cum quidam quia licet equiparati sint arbitri ⁊ iudices, ta-
men non ex toto procedet equiparatio vt notatur in. d. l. j. C.
de arbi. iuncta. l. miles. §. qui iudicati. ff. de re iudi. Et in pro-
posito magis de facili annullatur actum iudicis quam arbi-
tri, vt probat tex. in l. ita demū. ff. de arbi. iuncta. d. l. venales.
C. quando prouocare. ⁊ est ratio quia ad obseruationem sentē-
tie arbitri agitur ex stipulatione non aūt ex ipsa sententia. l.
j. C. de arbi. secus in iudice. l. miles. §. penult. ⁊ fi. ff. de re iudi.
Ita panor. in c. ij. in. x. col. ē. de arbi. ideo si ageret ex senten-
tia puta stante statuto attenta hac ratione secus esset: qꝛ non
haberet locum. d. §. cum quidam. qꝛ sñia esset nulla. ⁊ faciunt
notata p Bar. in. l. ij. C. vbi ⁊ apud quem. in l. quid ergo. §. ex
compromisso. ff. de his qui not. infa. licet ista sit magna ⁊ stri-
ctio ad. d. §. cum quidam. ¶ Non obstat tex. in c. super que-
stionum. §. fin. quia licet ibi dicat de appel. non tamen negat
processum esse nullum. nam a sententia nulla poterit appella-
ri. ⁊ reuocabunt attentata tanquam pen. ap. innouata. c. dile-
cto. j. eodem. ⁊ ibi videbimus. Si aūt volumus tenere Inno.
non obstat tex. in. d. l. vnica. qꝛ soluit Imo. in c. insinuante ad
fi. supra de offi. deleg. ꝙ ille est casus specialis ideo ad conse-
quentias non trahendus. ⁊ licet Bar. dicat ꝙ specialitas nō
est in hoc sed in eo ꝙ ordinarius pōt recusari qui alias non
poterat de iure ciuili tamē quis tenuit Bar. ꝙ non sit etiam
speciale in hoc qd processus sit nullus cū nō detur casus per
eum eo excepto in quo processus sit nullus. ⁊ ꝙ ille sit casus
specialis voluit ibi Bald. ⁊ hic Imo. ⁊ in alio est specialis qꝛ
proposita suspitione deuoluitur iurisdictio statim ad alium.
nec itur ad arbitros prout regulariter in casu suspitionis de
iure canonico ⁊ de iure ciuili est specialis qd recusato ordina-
rio non est vicarius suspectus. ⁊ tamen vnum est tribunal. nō
ob fundamētum Bal. ꝙ ignorat iudex fundamentum sue iu-
risdictiōis qꝛ hoc est falsum imo scit se esse iudicē, ⁊ ideo sicut
in declinatoria iurisdictionis que reuocat iurisdictionē in du-
bium processus ad vlteriora nō est nullus ipso iure p ea que
habentur in c. sup literis. ē. de rescri. in c. ij. per Innocē. ē. de
dila. per Bart. in l. ij. ē. si quis in ius voca. non ier. ita erit in
recusatione proposita imputet sibi pars que non appellauit
d. c. super questionum. in fi. Non obstat. c. iudex quia imo fa-
cit pro opini. Inn. Nā si ex toto expirasset iurisdictio etiā de
consensu recusatoris non posset subdelegare. c. significantib⁹.
ē. de offi. delega. ergo processus non erit nullus ex quo nō ca-
ret iurisdictione ¶ Lappus in hoc articulo in dicto. c. iudex
quem sequitur hic Imo. ita distinguit ⁊ istam distinctionem
amplectit Imo. in dicta. l. quidam consulebat. ⁊ Ludo. de ro-
ma. in. d. l. quia poterat. ⁊ in consilio. clxxij. quod incipit cir-
ca primum consultationis argumen. ⁊ allegat dominū Ma-
theum de mathezelanis ita tenuisse in. c. insinuante, de officio
delega. Aut loquimur de iure ciuili. ⁊ tunc ex quo non est ne-
cessaria alia probatio suspitionis statim dicatur affecta iuris-
dictio ⁊ ideo nō valet processus. ita loquatur opi. Bar. ⁊ Ho-
sti. ⁊ ita voluit hic Baldus. ⁊ in. d. l. vnica. Aut loquimur de
iure canonico ⁊ tunc futurus iudicabit euentus. Nam si recu-
satio probabitur iniusta valebit processus si iniusta non vale-
bit. Et facit qꝛ bonū est ar. de appellatione ad recusationē vt
dixi in rubr. ergo idē erit ꝙ in appellatiōe ab interlocutoria
d. c. non solū. Bal. hic de iure canonico ita distinguit aut po
allegat iudicē suspectū ⁊ nō expectato iñso recedit ⁊ valet p-
cessus qꝛ ex quo nō est eneruata iurisdictio ex toto non dꝫ re-
cedere illicētiatus. d. c. j. ⁊ ibi tex. ē. de iudi. Aut excepit de re-
cusatione ⁊ iudex indit deliberandū esse. ⁊ tūc si recusatio est
notoria non valet processus. c. accedēs el. j. ē. vt lit. nō conte.
aut non est notoria ⁊ tunc si deuentū est ad electionem arbi-
trorū ex quo translata est iurisdictio huius articuli pindicia-
lis in alios ne videant iurisdictionē arbitrorū impedire non
valebit processus. ⁊ faciunt q̄ dixi in. c. vt nostrū. ē. eo. faciunt
notata in c. tuā. ē. de ordi. cog. Aut non est deuentum ad ar-
bitros. ⁊ tūc valeat processus nisi appellet ⁊ ita loquat Inn.
hic cum sequacibus. ¶ Do. Anto. hic distinguit aut recusa-
tio proponitur corā superiore put quādoq proponi potest:
puta in casu. c. si contra vnū. in fi. ff. de offi. dele. lib. vi. vt decla-
rat hic Imo. qñ vicarius recusat ⁊ recusatio proponit corām
suo epo. ⁊ tūc ex quo causa videt iam aduocata ad maius tri-
bunal non valeat pcessus iudicis recusati per ea q̄ dicta sunt
vt. c. vt nostrū. aut causa recusatiōis est pposita corā ipso re-
cusato ⁊ tunc ex quo nō est aduocata ad aliū ⁊ de iure cano-
nico pendet ex futuro euentu veritas recusationis ⁊ iustitia:
ideo interea valet processus. Imo. hic reprobat: qꝛ est contra
tex. nostrū. vbi indistincte causa suspitionis est proponenda
corā recusato. nec tex. in c. si contra vnū. dicit causam esse pro-
ponendam coram superiore sed proponi ndam. Panor. hic
distinguit aut proposuit recusationem ⁊ postea non cōparuit
amodo ⁊ nullus sit pcessus: aut comparuit post recusationem
⁊ valeat pcessus: qꝛ imputet sibi si non appellet. l. ap. allega-
tiōe. c. j. Bal. in c. ꝯstitutis. in fi. ē. de rescri. tenet tñ ꝙ vno casu
sententia siue processus iudicis suspecti annullet etiā nō op-
posita exceptione puta in exceptione inimicitiarū capitaliū.
Nam ex quo illa amouet rectū iudiciū nō pōt dici iste esse iu-
dex. c. forus. de ver. signi. ⁊ ideo sñia reddit nulla. Ang. in cō-
silio. cccxxviij. qd incipit in dei noie ⁊c. Ex facto proposito te-
net indistincte ꝙ exceptio inimicitiarum dꝫ opponi: alioquin
41 valet processus. ¶ † Non alienum hoc loco existimo querere
de qōne, recusat iudex ordinarius ⁊ pcedit cū adiuncto cum
nō haberet necesse admittere adiunctū, qrit an corā pcessus
valeat. ⁊ videtur dicēdū ꝙ sic per tex. in l. j. §. sed pomponius
ff. q fal. tuto. auito. vbi gesta per duos tutores alterū verū
alterum falsum valent ⁊ ascribunt vo tutori. ergo ita in propo-
sito iste processus valebit ex quo ordinarius erat iudex. Sed
videt ꝙ ibi veritas ⁊ opi. siue intētio nō contradicebāt. Ve-
rus enim tutor sciebat se verū tutorē esse, ⁊ per ꝯsequens se pos-
se solum ⁊ insolidū authorizare vt de cur. fur. l. consilio. §. vlti.
de admi. tuto. l. si plures. in prin. ⁊ c. si vnus ex pluribus tuto-
ri. l. j. ꝙ ergo secū alium admisit hoc non faciat ad solidādum
actum propriū seu authoritatē quā prescibebat vacillare: sed in
casu de quo agitur: ⁊ in casu. c. cū sup abbatia. vnus iudex ad-
misit aliū tanquam secū conficientē actum ⁊ sine quo non cre-
debat actū posse expedire sicut nec vere poterat in casu pre-
senti vt in aut. vt diffe. iu. §. si vero. ⁊ in casu. c. cum super ab-
batia non potuisset si verum fuisset. quod credebat. Unde
sunt in summa. iij. casus. Primo veritas cū opi. concordabāt
affirmatiue

affirmatiue in .§. si pompo. qz vt dictũ est. s. verus tutor solus
poterat autoritatem prestare: et ita credebat et sciebat in secũ
do casu in. c. cũ super abbatia veritas et voluntate discordabat.
et ideo vitiũ etiam inducitur in actu. Ar. ff. de re. du. l. in am
biguo. de acquirẽ. her. l. si is ad quem. et l. heres institutus. in
tẽ. casu. s. in casu nostro veritas cũ opin. concordabat negatiue
de videlicet qz recusatus credebat se solum non posse procede
re: et ita verum erat. Sed fuit error in modum adiũctionis: et
ideo vitiatus actus vt. ff. de app. l. si constat. vni enim commissa
videtur causa vt epo: ideo non potuit per sui adiunctionem
aliquid vsurpare. vt. C. de testa. l. cõsulta diualia. et C. de exe
cu. rei iud. l. ij. Et ita ex ista distinctione casuum appa
ret quod nulla est inter eos communio. Secundo adducitur
nam ordinarius non potest a se nudo consensu abdicare iuris
dictionem. l. legatus. ff. de offic. presi. ergo iste procedendo cũ
adiuncto non videt renunciasse iurisdictioni sue cum nõ pos
sit: et sic debebit valere eius processus. Sol. hic non annullat
processus qz iudex in aliquo sibi derogauerit. sed cum allega
tio suspitionis et recusatio liget iudici manus. vt. s. dictum est
et non potest procedere sine adiuncto epo: autbẽtica si vero. C.
de iud. ideo cũ procedat cum adiũcto minus legitime dato si
ue quem non debuit admittere corruit processus. vel aliter li
cet renunciare officio non possit iudex tamen in aliquo põt
derogare sue iurisdictioni. puta pronunciando se non esse iu
dicẽ. c. significantibus de offi. dele. ¶ Et si dicatur dato qz ta
cite hic videtur pronũciare se nõ esse iudicem tñ ex quo potest
sustineri processus vt ab ordinario solo factus debet sustine
ri vt notat in. c. cũ ex offi. de prescri. p doc. p legistas in. l. vni
ca. C. qui pro sua iurisdi. et videtur tacite reuocasse illã interlo
cutoriã. Solutio cũ ex modo procedendi appareat qz non pro
cessit vt habẽs potestatẽ solus procedendi sed quasi habens
ptãtẽ cũ adiũcto nõ sumus in casu dubio: sed claro. Ideo nõ
valet processus vt no. in. d. c. cũ ex officij. et in. d. l. vnica. et p hac
cõclusione facit. c. cũ sup de offici. deleg. facit illud vulgare qd
potui nolui qd volui adimplere nequiui. l. multũ. si qui alte.
vel sibi. et ita Oldr. C. cons. cxivij. qd incipit thema tale est.

Summaria.

1 Factum quando notorium dicitur.
2 Factum ex partis confessione dicitur notorium.
3 Factum per legitimas probationes in iudicio factas noto
rium dicitur.
4 Appellatio oppressorum remedium dicitur.
5 Iudex si procedat ex officio parte ab eo appellante, an possit
ei terminum prefigere ad prosequendam appellationem.
6 Regulares non possunt superiores suos recusare, nec etiã ab
eis appellare versi. ille. qualiter intelligendus.
7 Confessus in criminalibus non excluditur ab appellatione,
nisi fuerit etiam conuictus.
8 Cause expressio quando requiratur in appellatione.
9 Confessio regulariter impedit appellationem.
10 Probatio aduersus iuris fictionem vel fictam confessionem
non admittitur.
11 Depositi ex causa petuntur a reo centum, reus autem confes
sus fuit depositum, et lata fuit diffinitiua cõtra eum: ipse autẽ
appellat, qui dicit se soluisse dicta centum, vtrum iudex a quo
teneatur deferre huic appellationi.
12 Confessus an de iure canonico possit appellare.
13 Ius canonicum seruari debet non solum in foro spirituali,
sed etiam in temporali in terris ecclesie.
14 Appellari non potest in effectu in causis criminalibus.
15 Confessus metu tormentorum in iudicio se occidisse hominẽ,
et damnatus ad mortem appellauerit et obtinuerit, censebitur
homo integre fame.
16 Causa iusta vel verisimilis que dicatur propter quã iudex a
quo teneatur omnino deferre appellationi interposite a con
fesso et condemnato in causa criminali.
17 Iudex a quo quando teneatur appellationi interposite per
vere confessum deferre.
18 Confessus licet possit appellare, nunquam tamen audietur ni
si causam grauaminis exprimat.
19 Iudex a quo an teneatur appellationi deferre.
20 Confessio testatoris an heredi preiudicet.
21 Testator confessus coram episcopo se rapuisse centũ que imẽ
dit restituere talis confessio isto mortuo preiudicat heredibus.
22 Confessio procuratoris an preiudicabit eius domino circa ap
pellationem.
23 Appellationis prosequende in cã an debet iudex a quo citari.
24 Iudicis pro processu an sit presumendum.
25 Forma. c. sacro. non habet locum inter regulares.

§. Porro. In notoriis non admittit appellatio. In
dubiis autem causa probabilis corã iudice ex
pressa admittitur que debet legitima reputari quam si nõ pro
sequitur iudex a quo in causa procedet. item si prosequitur et
nõ probat: hec autẽ cõstitutio ad regulares extenditur. Di
uidit in tres sicut tria habet dicta. Secunda ibi excessu. ter
1 tia ibi ceterum. ¶ † No. ex text. ibi cũ euidentia rei. qd factũ
dicit esse notoriũ ex euidẽtia rei. facit. c. euidẽtia. s. de accusa.
et no. Bal. in. l. fi. C. de proba. in. l. fi. ff. de here. insti. et ibi Imo.
in. l. conuenticulã. C. de episco. et cleri. in. l. vnica. C. de confes.
notat Panor. post do. Ant. in. c. tertio loco. s. de proba. et Io.
2 an. in addi. ad specu. in titu. de proba. §. fi. versi. xiij. ¶ † No.
ex tex. ibi confessione quod ex confessione partis factum di
citur notoriũ. intelligite facta confessione in iudicio et in forma
iudicij alias non faceret notoriũ: ita intelligitur text. in. c. fi. s.
de cohabi. cle. et mulie. Et ita glo. ij. q. i. §. quando autem facit
quod not. glo. in. l. iubemus. C. de libe. ca. in. l. i. §. quod sena
tus. ff. de lib. agno. facit glo. in. l. voluit. §. i. ff. de interro. acti.
3 ¶ † No. ex tex. ibi aut alio legitimo modo qz etiã per legi
timas probationes in iudicio factas dicit factũ notorium. et
ideo dixit glos. nota. in. l. addictos. C. eod. qz manifeste conui
ctus etiã si nõ sit cõfessus nõ potest appellare ex quo proba
tio transit in notoriũ. Et ita Baldus in. l. ij. C. quorũ appel.
non reci. Et Imo. in. l. creditor. §. iussus. ff. eo. et sic iungendo
ista tria alternatiue hic posita dummodo factum cõstet euidẽ
tiam rei confessione partis et legitimis probationibus clare
habetis inferre qz non poterit appellari. et ita sonat tex. in. §.
sunt quorum. ij. q. vi. et in. l. ij. C. quorum appel. Sed plus vult
tex. noster. qz Imo. alterum ex istis sufficiat ad excludendum
appellationem vel factum esse notorium euidẽtia rei. et in hoc
nemo dubitat nisi aliquo modo notorium excusaretur prout
voluit glo. et ibi Inno. in. c. i. de off. dele. li. vi. et Bal. in. l. ij. C.
quorum appel. vel qz factum constet ex confessione partis tñ
de quo videbimus in glo. vel qz per legitimam probationem
factum transiuit in notorium. et hoc ante conclusum in causa
esse non potest. c. significauerunt. et ibi gl. in verbo liquere. s.
de testi. altero ex istis interueniẽte impeditur appellatio qd
patet ex tex. dum vtitur alternatiua circa ista. c. inter ceteras.
supra de rescri. l. si is qui ducenta. §. vtrum. ff. de reb. dubiis.
Hoc procedit fine causa expressa aut causa a tali notorio he
ne appellatur. Ita Lodo. in consilio. cccxiiij. incipiente omni
potentis dei etc. in proposita consultatione tex. et glo. in. c. Ro
4 mana. §. fin. autem eo. libro. vi. ¶ † Nota ex tex. ibi iniquita
tis quod appellatio dicitur remedium oppressorum et ideo
non debet esse adiuuamen iniquitatis. ad nostram. et c. sugge
5 stum. supra eodem. ¶ † Nota ex textu. ibi si aduersarium. qz
a cõtrario videtur innuere iste tex. quod si iudex procedat ex
officio parte ab eo appellante non possit ei terminũ prefigere
ad prosequendum appellationem: sed tamen posset hoc face
re quando pars habet aduersarium. Sed ne resultet abso
lonus intellectus dic quod hic non est sumendum argu. a cõ
trario sensu iuxta ea que habentur in. c. cum apostolica. s. de
his que fiũt a prelatis in. l. i. C. de condi. inser. Nam indistin
cte iudex potest appellanti terminum ad prosequendum pre
figere siue procedat ex officio siue ad instantiam alterius. c.
6 personas. et ibi dixi et in. c. cum sit. s. eod. ¶ † Nota ex text.
in versi. ceterũ quod regulares non possunt superiores suos
recusare nec etiã ab eis appellare. Intelligite qñ fm regularẽ
obseruãtiã corrigunt vt sonat tex. Et vidim⁹ in. c. ad nostrã.
s. eo. vel etiã si iudicialiter corrigant. nam iz fm Hostien. hic
circa regulares correctiones totalis ordo iudicij nõ sit seruã
dus. c. qualiter et quando. el grande in fi. s. de accusa. tamen iu
dicialiter procedi dicitur vt ibi. Et ideo tali casu a correctio
ne regulari non poterit appellari per regulam nec superior
recusari poterit. Ita est hic casus secundũ alium intellectum:
cui litera nõ applaudet. et isto casu debet restringi vt nõ pos
sint superiores recusari nec ab eis appellari p regulares nisi
modũ excedãt faciũt qz vidim⁹ in. c. ad nostrã et in simili in. c.
nouit. s. eo. ¶ Gl. in verbo cõfessione. in fi. habetis in gl. tres
modos ex quibus colligitur factũ notoriũ de quib⁹ p. d. Ant.
in. c. vestra. s. de coha. cleri. et mulie. a. xxx. col. vsq ad. xlij. col.
7 Et per Salic. in. l. ea qdẽ. C. de accusa. ¶ † Aliud habetis ex
glo. qz confessus in criminalibus nõ excludit ab appellatiõe
nisi fuerit etiam cõuictus concordat glo. ij. q. i. c. quicũqz. et in. l.
ij. C. quorũ ap. in. l. creditor. §. iussus. ff. eo. vere tñ primo facite
casus claros. aut est quis conuictus et confessus sponte deli
ctum et condemnatus, et tunc nõ potest appellare. d. l. ij. et. §. sunt

¶ Not. ex hoc tex. Pro clario ri intelligẽtia hu ius noe. nota qd ea que ex actis iudicij apparẽt quo ad iudicẽ di cunt notoria cum constet iudici vt iudici ita no. pbi li. Corn. in consi. cciiv. inci. in pre senti. in. ij. col. v. et in super nubi. in. ij. vol. p. c. ve stras. e. c. de cob. cle. et mulierum.

quorū.§.q.vi.aut est tñ conuictus ⁊ tunc potest appellare nisi
cōuicto transeat in notoriū vt dixi sup tex.in verbo legitimo
aut est confessus tñ ⁊ tunc glo.§.allegate tenent q possit ap-
pellare.⁊ tenet Barto.in.p §.iussus.⁊ Bal.⁊ aliquid Bar.
in.d.l.§.et ibi Sali.Et Petr.de ancha.in.c.romana.§.finali
tē eo.ti.li.vi.contrarium tenet gl.in.d.§.finautē.⁊ ibi videtur
tex.bonus dum alternatiue loquit ⁊ etiā bonus tex.hic pon-
derando alternatiuā nec est bonus intellectus glo.nostre: q
hic loquat in correctione extra ordinē facta.nam loquitur ge-
neraliter in hoc principio versiculi huius.§.porro.⁊ pro hac
opi.facit text.in simili in.c.per tuas.§.de pro.⁊ etiam.l.gene-
raliter.C.de nō nume.pecu.Archi.in.d.§.finaūt.⁊ Bald.in
addi.l.ad spec.eo.ti.ver.appellatio dicit q si contra confessio-
nem suam reus appellat nulla insta causa reuocādi confessio-
nem expressa nec se ab ea excusat ⁊ tunc iudex a quo non tene-
tur deferre appellationi.Et ideo si medio tēpore vult exequi
sniam potest.⁊ ita intelligitur q no.Bal.in.d.l.§.dum.vult q
pen.ap.iudex pōt exequi.⁊ est bonus tex.in.d.§.finautē.⁊ du-
rabit iurisdictio iudicis a quo in obseruantia donec per iudi-
cem ad quē inhibeatur ne procedat q debet facere iudex ad
quem recepta appellatione ⁊ ceptū cognoscere de excusatiōe
aduersus confessionē.d.§.finautē.Si vero pars appellat ex-
pressa causa reuocandi confessionē puta q per errorē vel etiā
q nō spōte sed terrore tormētorū ⁊ illo casu ⁊ iudex a quo te-
netur deferre appellationi.⁊ iudex ad quem tenet recipere ap-
pellationē sicut legitimā.Et ita glo.in.d.§.finautem.in vsi.
mandatur.⁊ ita potest intelligi text.in.l.si.C.de erro.aduoca.
per quem mouebatur Bar.⁊ in.l.si quis iosioran.quā no.ibi
Bal.C.de re credi.⁊ que no.per Bar.in.d.§.iussus.De hoc
etiā per.d.Ant.in.c.vestra de cohabitatione cle.⁊ mul.Bal.
in.l.minoribus.C.de his quib.vt indig.⁊ ita concludit hic
Jmo.⁊ Panor.licet do.Anto.hic aliter distinguat faciendo
differentiam inter ius ciuile ⁊ canonicum.vt.§.dicam.volunt
tñ Bal.in.l.a procedente.C.de dila.qd in tñ presumatur con-
tra illum qui cōfessus est crimē q si petat terminum ad excu-
sandum confessionē suam q iudex non tenetur illū terminū
8 sibi dare.¶ †Et sic habetis elicere ex predictis,q licet quā-
do appellatur a diffinitiua non requirat expressio cause glo.
est in.c.i.§.his que in verbo statuit.eodē tit.lib.vi.tamē isto
casu quando diffinitiua lata est preterita confessionis,⁊ ap-
pellatur a tali diffinitiua requiritur expressio cause Glos.est
in.d.§.finautem.in ver.mandatur.⁊ cum hoc transit ibi Ge-
mi.⁊ transit Jmo.in.d.§.iussus.Alio etiam casu singulari re-
quiritur expressio cause quando a diffinitiua appellatur.s.qn
tertius appellat a diffinitiua pro suo iure ⁊ interesse.ita bart.
in.l.a sententia.ff.eo.⁊ ibi Ang.de aret.in.§.colum.qui dicit
q dz aliqualiter docere de interesse.Jnn.⁊ Joan.and.in.c.cū
super de re iudi.Mathes.singulari.cxx.incip.nota regulam
9 qua cauetur.¶ †Facite ergo vobis regulā,q cōfessio regu-
lariter impedit appellationem,quicquid hic dicat gl.nostra.
Fallit primo in confessione non sponte emanata,sed metu
tormentorum.nam tunc non impeditur appellatio.text.est in
d.l.§.⁊ ibi Bal.⁊ ibi no.hic Panor.¶ Secūdo fallit respe-
ctu iudicis a quo quia tunc nisi exprimatur causa per confes-
sionem impeditur effectus appellationis donec nō fuerit in-
hibitum vt non suspendatur iurisdictio iudicis a quo.dicto.
§.finautē ⁊ Bal.in.d.l.§.¶ Tertio fallit in cōfessione post
sniam emanatā.q confessio talis non impedit appellationē
in criminalibus.glo.est in.l.non tantum.ff.eo.not.Jmo.in.d.
§.iussus.⁊ Bal.in.c.si.§.de confe.¶ Quarto fallit in iudicio
ciuili:q confessio emanata in iudicio ciuili impedit appella-
tionem.ita Jmo.in.d.§.iussus.⁊ Cyn.in.d.l.constitutiones.
ff.eo.⁊ bonus tex.pro eis per locum a speciali.in.l.iij.C.quo-
rum appel.tamen Bart.in.d.§.iussus dum generaliter loqui-
tur videtur sentire contrarium,⁊ etiam in.d.l.iij.⁊ Bal.in.d.
l.§.⁊ est bonus tex.in.l.si.C.de erro aduocato,⁊ in.d.l.si quis
iusiurandum.cum his que ibi notat Bal.C.de reb.cred.⁊ iu-
reiuran.Et quecunq varietates sint inter legistas Panor.
hic firmat qd idē sit in ciuili qd in criminali vt sicut nisi iusti-
ficetur appellatio expressione cause confessionem reuocantis
appellatio in criminali nō admittit ita nec in ciuili.⁊ ita econ-
tra vbi admittitur in criminali expressa causa admittitur ⁊ in
ciuili.¶ Quinto fallit in ficta cōfessione nā ficta cōfessio non
est eiusdē roboris cui9 est expressa p ea que no.Bar.in.l.eius
10 qui delatorē.ff.de iure fis.¶ †Et ideo sicut aduersus fictio-
nē iuris nō admittit probatio etiā ex cōfessione partis gl.est
in.l.sine possidetis.⁊ ibi not.C.de probati.faciunt notata in
l.vnica.§.i.C.de re vxo.act.⁊ in.§.accedit.ergo ita aduersus
confessionē fictam ex quo nascitur fictione iuris sicut nō ad-
mittit pbatio non admittet appellatio tanq cōtra notorium
iuris.tñ in contrarium concludit Jmo.in.d.§.iussus.⁊ Cyn.
in.d.l.i.C.quorū.ap.q sicut in vera confessione non impedit
appellatio ita nec in ficta.Et faciunt notata in cle.si ante de
dolo ⁊ contu.⁊ ideo in casu.c.si.§.de iura.calū.c.§.de cōfes.li.
vi.vbi iura inducunt fictam confessionem non videtur subla-
ta appellatio sicut nec in vera confessione.⁊ faciunt no.p glo.
in ver.rationabili.in.l.§.§.q si actor.C.de iur.calū.faciunt in
simili notata in.l.qui ad certū.C.locati.in.l.filio quē.ff.de li.
⁊ post.Jta Cy.in.d.§.q si actor.Pe.de aneb.⁊ Gemi.in.d.
c.§.de confe Materia ista quotidiana est ⁊ ideo pro eiusdem
materie declaratione ex mente.d.Ant.hic ⁊ Ang.de are in
d.§.iussus.facit duo principalia mēbra:⁊ primo quid iuris sit
de iure ciuili.Secūdo quid iuris sit de iure canonico.Ad pri-
mum respondeo q aut loquimur in conuictis plene ⁊ confes-
sis sponte in iudicio ⁊ tales non possunt appellare in quibus-
cunq causis tā ciuilib9 quā criminalibus vt.d.l.§.⁊.d.l.absti-
nēdā.⁊ hoc tenet gl.in.d.l.§.qd sequitur Dy.⁊ Bar.in.d.§.
iussus ⁊ est cōis sentētia.pe.tñ vt refert Cy.in.d.l.§.tenet cō-
trarium vz q illa.l.§ habeat simpliciter locum in illis quinq
casibus tantū nec aliquo modo extēdēda tanq odiosa ⁊ ex-
orbitans ⁊ hoc tenet ibi Cy.⁊ Ja.bu.sed cōiter vt dixi sentē-
tia glossatorum tenet quam sequitur Jmo.in.l.creditor.§.ius-
sus.ff.eo.⁊ ibidem.do.mat.de Mathesellanis quoniam imo
d.l.§.est fauorabilis ⁊ equissima inquantum denegat confes-
sis ⁊ etiam conuictis facultatem appellandi vt inde late deli-
cta puniantur.Est enī vehementissima presumptio talē fru-
stratorie ⁊ differendi causa appellare.constat autem valde ex-
pedire reipublice delicta puniri.vt.l.si a reo.§.si.cum simili-
ff.de fideiu.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquiliā.⁊ appellationes
frustratorias nō debere admitti vt in.c.cum appellationib9.
extra eo.in sexto.Jtem pro hoc facit quod notat gl.⁊ clarius
per doctores in.l.si quis in tantam C.vnde vi.vbi dicunt le-
ges tractantes de odio rationabili siue de pena rationabili
posse extendi per identitatem rationis in.c.i.§.de dolo et
cōtuma.Pro hoc tu adducas qd notant.Cy.Bald Ange.
⁊ Sali.in.l.quicunq.C.de seruis fugitiuis.⁊ Dy.⁊ Bart.in
l.i.ff.de verbo.signi.Et pro hoc facit.l.si qua pena.eo.tit.se-
cundum verum intellectum.⁊.l.cum reis.C.de penis.que pla-
ne procedit interdicendo eam in confessis ⁊ conuictis.Et istud
vos teneatis:lz Bal.⁊ Sal.in.d.l.§.videantur velle cōcorda-
re opi.Tu pro hoc etiam adducas casum in.§.l.abstinendā.
que loquitur in aliis casibus quam in illis quinq de quibus
loquitur.d.lex.§.Aliquando loquimur in confesso tantum ⁊
nullo modo conuicto vel in confesso.⁊ conuicto per probatio-
nes semiplenas vel non euidenter claras ⁊ tunc talis potest
appellare:vt in hac glo.nisi in quibusdam grauissimis crimi-
nibus vt habetur maxime per Sali.in.l.i.C.de raptu virgi-
num ⁊ in.l.i.C.de falsa mone.ibi Sali.in.l.constitutiones.ff.
eodem.⁊ iudex a quo tenetur tali appellationi deferre tam in
ciuilibus quam in criminalibus.per.d.l.§.⁊.d.l.abstinendā
a contrario sensu.⁊ per.l.final.C.de erro.aduocatio.Ange.
de aretio in.l.non tantum.ff.eodem.Ange.in.l.si debitori.
ff.de iudi.quod est verum secundum dictum.d.Mathe nisi
talis confessus acquieuerit sententie contra eum late.Tunc
enim non posset appellari.argu.l.ad solutionem.C.de re.iu-
dic.cum ibi nota.facit l.generaliter.§.siue autem illatum.C.
de iureiurand.vnde si debitor meus veniat ad iudicium ⁊ ad
mei instantiam confessus est debitum ⁊ sponte suscepit precep-
tum de soluendo ⁊ faciat qd hoc expresse appareat in actis
non poterit postea etiam infra decem dies a tali precepto ap-
pellare.Similiter si post lit.contesta.reus est confessus ⁊ in se
sponte recepit sententiam diffinitiuam nō poterit appellare.
Fatetur tamen quo in dubio,licet reus cōfiteatur se esse de-
bitorem:⁊ tacuerit quando deinde preceptū vel sentētia ema-
nauerit contra eum tamen non presumitur fuisse conuictus ⁊
in se acquieuisse cū de eius preiudicio tractat.vt.l.filiusfa.§.in-
dict9 cū ibi no.p gl.⁊ Bar.§.de pecu.⁊ p Dy.in regula que ta-
cet.in.vi.habet in.c.nonne.de presump p Bar.late in.l.qui do-
tis.ff.sol.mat.⁊ ideo infra.x.dies poterit appellare tam a dif-
fin sententia quam etiam a precepto.vt hac glossa.⁊ in.l.si pe-
cuniā.C.de re iudi.Aduertēdū tñ q olim iura q dicūt appel-
lationē cōfessi ⁊ conuicti nō debere recipi procedūt habito respe-
ctu ad iudicē a quo:q iudex a quo non tenet deferre appel-
lationi quinimo appellatione nō obstāte pōt exequi suā sen-
tentiā.Si tñ videret sibi appellationē predictā habere pba-
bilē.⁊ verisimilē causam appellādi honeste faceret ei deferre
⁊ supsedere in executione licet ad hoc nō teneatur vt.d.l.§.⁊
l.nō quicqd.ff.de iu.Tu allega optimū tex.⁊ qd ibi notat in
11 l.i.in si.ff.de questio.¶ †Sed tūc querit.Petunt a reo certā
ex cā depositi.reus aūt fuit conuictus ⁊ cōfessus depositum ⁊

lata

lata fuit diffinitiua 3 eu. Ipse aūt appellauit hac cā expressa
quia dicit se soluisse dicta centū. vel sibi pactū fuisse factū de
nō petendo vtrū iudex a quo teneat deferre huic appellatio-
ni. Et videt q nō per ea q dicta sunt. Ius em̄ euidēter presu
mit contra talē q appellat τ has exceptiones opponit. causa
differendi. Et hoc videtur fuisse de mente Specu. in ti. de cō
fes. §. fi. versi. sed nunquid cōfessus. sed iudex ad quē bene po-
terit τ oꝫ recipere dictā appellationē si ante oīa saltē sum-
marie reus faciat sibi fidē semiplenam de talibus exceptioni
bus ar. d. c. romana. finaūt post sententiā. τ qd ibi per gloss.
τ est tex. in. l. j. cū ibi notatis. C. quorū appel. τ dixi in. l. ex con
12 fessu. §. fi. ff. eo. ¶ † Nunc secūdo principaliter est videndum
an de iure canonico ꝯfessus possit appellare. dic fm̄. de Mat
the. aut loqmur in plene cōuicto τ confesso: τ in hoc cōcordāt
leges τ canones vt. d. l. ij. τ no. gl. in. d. §. finaūt post sentētiā.
aut loquimur in confesso tantum vel cōuicto tn̄ ita q res sit
clara τ probatiōes possint trāsire in notoriū vt declarauit in
textualib' τ tūc aut loqmur in casibus criminalibus vel ciui
libus in quibus tractat de correctione criminum. τ tunc iudex
a quo nō tenetur deferre appellationi vt est tex. hic τ. d. §. si
autem post sententiaꝫ. vbi est alternatiua appellatio tn̄ in se
est valida: τ potest iudex ad quem eam recipere si videbitur
dictā appellationē habere probabilē cām appellādi. vt vult
glo. in verbo mādet. in. d. §. finaūtē post sententiam. Et aduer
tas q iudex ad quē ante omnia debet recipere summarie se-
miplenas probationes super causis grauaminum huius con
fessi τ condēnati vt si alleget metum tormētorum vel erroreꝫ
iuris verisimilē vt habetur in. d. §. post sententiaꝫ. Illud au-
tem qd dixi iudicē a quo nō teneri deferre huic appellationi
est verū nisi appellans exprimat pbabilē causam τ verisimi
lem q tūc iudex a quo defert vt habebetur in. d. §. finaūt post
sententiam. τ si non defert malefacit τ puniri possit pena qua
solent puniri iudices appellationibus non deferētes. de qua
habetur in. l. qm̄ iudices. C. eo. τ vidimus in. c. de priore. ß. e.
tit. per talē tamen appellationē etiā in qua est expressa causa
rōnabilis postq̄ iudex a quo nō detulit nō dicet adhuc esse
recisa sententia. imo durat eius virtus τ tenebit executio sentē
tie facta a iudice a quo ante inhibitionem sibi factam legiti-
me per iudicem ad quem. nec debet retractari. talis executio
iā facta nisi prius sit obtentum in appellatione. vt in. c. non
solum. de appel. in. vi. postq̄ tn̄ est obtētum in appellatiōe de
clarabitur propter hoc oēs actus factos p iudicē a quo post
appellationem interpositam fuisse nullos ipso iure vt in. c. p
tuas. de sen. excō. τ in. c. iꝫ. eo. ti. li. vi. τ in. l. j. ff. nil no. ap. pen.
13 ¶ † Et aduertēdū est q tale ius canonicum seruari debet nō
solū in foro spirituali sed etiam tēporali in terris ecclesie vt
ß. de appel. c. si duob'. τ nota in regula peccatū in. vi. τ eo. lib.
c. ij. de arbi. vnde in terris ecclesie si damnati ad mortē a iudi
cibus secularibus q legitime in iudicio sunt confessi licet non
etiā conuicti si appellant a sententia diffinitiua contra eos la
ta non tenetur iudex a quo tali appellationi deferre sed exeq
τ facere eos mori nisi causa rationabilis τ verisimilis in appella
14 tione exprimatur vt dictū est. ¶ † Item aduertēdū est quod
hoc ius canonicum forte fuit causa propter quem inducta vi-
detur consuetudo generalis fere per omnes partes, q in effe
ctu in causis criminalibus appellari non potest. qm̄ vt pluri-
mū proferuntur sententie contra confessos in iudicio: τ licet
sepius confessi sint metu tormentorum. De hoc tn̄ liquere nō
potest iudicialiter. sed hec consuetudo est expresse cōtra ius
15 ciuile qd exigit eos fore confessos τ etiam conuictos. ¶ † Et
ex predictis infertur, q si confessus in iudicio se occidisse ho-
minem in terris ecclesie τ damnatus ad mortem appellauerit
q ante q̄ iudex ad quem inhibeat fuit decapitatus τ postea
contingat obtineri in appellatione: qꝛ confessio facta fuit me-
tu tormētorū vel qꝛ probatū est cōfessionem fuisse falsam de
clarabit propter hoc executionē prius factā nullam ipso iu
re τ sic censebitur talē fuisse mortuū hominem integre fame
τ testamentū suū validū remanebit iuxta. l. si quis filio. §. exhe
tā. τ. §. hi qui. ß. de iniusto testa. nec bona sua confiscata rema
nebūt. iuxta notata in. d. authentica bona dānatorū. C. de sen
ten. pas. ar. d. c. per tuas τ. c. iꝫ. sed mors illata tolli non potest
vt. l. si quis prouocatione. C. e. ꝓpter q iudex a quo debꝫ pu-
niri de iniustitia. τ fuit in dolo vel in culpa iuxta. l. j. in princi.
ff. eo. τ. l. in lege. ß. ad. l. iul. de vi. q notat tn̄ in his casibus vbi
executio est irreuocabilis melius est ab executione abstinere
per rotata i fin in cle. ibi Imo. de re iu. τ que posui. ß. in. c. ex
16 tōne in finali col. ij. ¶ † Quero qn̄ dicatur iusta causa vel ve-
risimilis ꝓpter q̄ iudex a quo teneat omno deferre appella-
tioni interposite a confesso τ cōdemnato in causa criminali.
Rñdeo fm̄. d. mattheū. clari' loquēdo. qm̄ glo. in. d. §. finaūt
post sentētiā q causa potest esse primo qn̄ allegaret error eui-
dens vt puta si quis est confessus se occidisse titiū credēs eū
mortuum ex vulnere qd ei intulit τ est parat' incōtinenti sum
marie fidem facere saltem semiplenam iudici a quo q dictus
Titius viuit. pro quo facit. l. j. §. fi. ß. de questi. τ. l. unde Mera
tius. in. ß. ad. l. aquil. τ. l. qui seruū. ß. de inter rog. act. ¶ Scdō
si allegat se positum ad torturā nullis precedētibus indiciis
saltem legitimis. τ ideo confessiōe postea secuta cū tormētis
sibi nō preiudicaret. l. penul. τ ibi not. p glo. τ Bar. ff. de que
stī. tūc em̄ si iudex a quo ꝓpendit indicia non fuisse legitima:
vel saltem super hoc esse probabile dubium tenetur in dubio
deferre appellationi. ¶ Tertio si allegat metu tormentorum
se fuisse confessum τ suam confessionem in dubio metu retrā-
casse, tunc enim si iudex a quo scit hoc esse vel probabiliter
dubitat vt qꝛ a predecessore suo fuit tortus τ coram eo postea
confessus vel dubitat ne nimis cito post torturam ad banc-
chum iuris ductus fuerit ad ratificandum cōtra. l. j. τ. ij. τ. qd
ibi Jaco. de but. τ doc. C. de custo. re. tunc in dubio deferre te-
netur appellationi facit que dixi in. c. vt debitus. τ in. c. ad no
stram. ß. eo. alias aūt si iudex a quo scit causam allegatam fo-
re falsam vt qꝛ sibi bene constat: τ in actis apparent indicia
sufficientia precessisse τ se moderate malefactorē torsisse τ cō-
fessionem esse sponte factā τ nō metu tormentorū τ congrua
quiete τ dilatione interueniente nō tenet de iure nec debꝫ de
ferre appellationi. Ipse em̄ de facto suo vt actis suis certus
esse debet. l. cū falsum. ß. de acqui. here. ¶ Secundo casu quan
do loquimur in causis mere ciuilibus in quib' de crimine nō
disputatur. τ tunc est dubium. nā dicūt quidā q confessi τ nō
conuicti possunt indistincte appellare etiam de iure canonico.
Nam standum est in hoc dispositioni legum postq̄ ius cano-
nicuꝫ aduersatur legibus tn̄ in causis in quibus agitur ad cor-
rectionem criminum vt hoc tex. nostro. τ. d. §. finaūt post sen-
tentiam. Sed tamen cōiter tenetur contrarium quod idem
est in causis ciuilibus de iure canonico. τ ita tenet glo. in. d. §.
finaūtē post sententiā. τ ita tenet Ange. loco preallegato. pri
mo. qꝛ eadē rō imo maior. nā si denegatur appellatio in causa
criminali vbi requirunt probationes clarissime. l. finali. C. de
proba. τ tractatur de grauissimo preiudicio. s. de priuatione
vite fortius denegari debet in causis ciuilibus. Item pro hoc
facit. d. §. finautem post sententiā. ibi vel quo quis in iure τc.
intelligendo large de quolibet negotio etiaꝫ ciuili in quo qs
quis confessus est. Item pro hoc facit illemet. §. ibi vel simili
17 bus τc. ¶ † Et ex predictis infertur q sicut de iure canonico
non tenetur iudex a quo deferre appellationi interposite per
vere cōfessum nisi causa rationabilis exprimatur. Ita etiam
eadem ratiōe idem erit dicendum in eo q ficte habet pro con-
fesso τ est contumax in nō iurando de calūnia in rñdēdo po-
sitionibus vt. ß. dictum est. τ in bannito propter contumaciaꝫ
qui ex forma statutorū habetur pro cōfesso τ cōuicto. Et hoc
videt satis de mēte Jo. an. in addi. ad Specu. de iura. calum
§. fi. ver. sꝫ nunquid taliter in addi. de quo. ß. proxime in q̄nta
fallentia. τ pro hoc facit. d. §. finautem post sententiam ibi si-
milibus τ hoc expresso voluit Barto. quem expresse sequitur
Bal. in. l. ita demum. C. de procurator. τ tenet Ange. ff. eodē
18 l. non tantum. dic vt ibi. ¶ † Unum tene menti qd licet con-
fessus possit appellare: vt in hac glo. nunq̄ tamen audietur τ
sua appellatio deuoluet tam in ciuilibus quam in criminali-
bus nisi in ipsa appellatione expresserit causam grauaminis
τ sigillatim licet appellet a diffinitiua ar. d. §. finautē post sen
tentiam licet alias regulariter appellando a diffinitiua nō te
neatur quis exprimere causas grauaminis iuxta. l. iij. §. fi. ff. e.
licet ab interlocutoria sic vt in cle. appellātem. e. τ. dixi. ß. in. c. vt
debitus. τ etiam in hoc. §. de quo late per Barto. in. l. eius. ff.
de appella. reci. Ita notabiliter dixit Bal. in. l. minoribus. C.
de his quibus vt indig. Sed Host. τ Archidi. in. d. §. finau-
tē post sententiam. dicunt ꝯtrarium q etiam si sponte ꝯfessus
appellet, valet eius appellatio etiaꝫ nulla cā icerta qꝛ quo ad
valorem τ substantiā appellationis. qn̄ appellatur a diffiniti-
ua nō est necessaria insertio cause vt. d. l. iij. §. fi. τ ideo poterit
prosequi appellationem coram iudice ad quem τ coram eo
allegare errorē cōfessionis τ probare. corū tamen dictum cō-
19 ter nō tenet vt p̄dixi. ¶ † Sinautē querit an iudex a quo te-
neatur deferre. τ tunc qd si simpliciter appellatur nulla causa
expressa nō teneatur deferre τ poterit procedere ad executio
nem donec per iūdicē ad quē fiat sibi inhibitio que fieri po-
terit cū primum ceperit cognoscere an appellatio sit recipiē
da vel nō: vt dicto. §. finautē post sntiam. τ. l. j. C. quo. app. Et
ita Bal. sed vbi in appellatiōe esset expssa vna causa de qui-
bus supra dixi. tūc iudex a quo debet deferre etiā dato quod
nulla sibi fiat inhibitio. facit qd habet in dicta. l. fi. C. de erro-

re aduoca. Et iste est intellectus.d.§.imouē post salam. et
sic pōt saluari opi Hosti.z Archi.q₂ quo ad valorē appella
tionis nō fuit necessaria insertio cause:sed quo ad hoc vt iu
dex a quo teneatur deferre.arg.c.vt debitus.ē.eo. Istam opi
nionē etiā tenuit Bal.in addi. Spe.in ti.de appellationibus.
in ver.appellās a diffinitiua:z de hoc per Joan.and.in no
uella in.d.§.finaūt post solaz z cū ista opi.trāsit Jmo.in di
cto.§.iussusiq́ꝫ credo verū.tu tamē vt euites dictā opinionē.
Bal.in.dicta.l.in minoribus .de.qua Jmol.nō facit mentio
nem semꝑ quādo est cōfessus vel habit⁹ ꝑ cōfesso in tua ap
pellatiōe interposita inseras cās grauaminis:z est ratio spe
cialitatis:q₂ ius multū contra te ꝑsumit qđ tua appellatio
nō sit frostra totis ꝑpter cōfessionē ꝑpriā:vt supra dixi z in
casibus in quibus in criminalibus licitū est appellare in illis
siue appellet principalis siue tertius pro eo puta cōiunctus
si iudex ꝑcedat ad executionē nō obstante appellationi pote
rit illi de facto resistētia impune fieri:z reus sibi de manibus
de facto extrahi. Ita Bal.in.l.addictos .C.de epis.audien.
Angel.de are.in.l.nō tātum.in.i.col.ff.e.z ibi dixit idē Ang.
quod licet tertius admittaꝫ ad appellādum in cā criminali ꝑ
coniuncto nō tamen admittiꝫ ad prosecutionē cause cū in ta
libus criminalibus ꝑcura.nō admittaꝫ.l.pe.§.ad crimē.ff.de
20 pub.iudi.z habeꝫ in.c.veniēs.j.de accusa. ¶ †Sed pro^a con
a plemento quero post Jmol.z Panor hic.nunquid qđ dicitꝫ
hic de cōfessione habeat locū etiā in herede vt cōfessio testa
toris ei preiudicet. ¶ Et dicite ex mēte Joā.an.eo.ti.in addi
tio.ad Spec.§.in quibus versicul.sed nunqđ qđ sic Bald.
in.l.i.C.ne ex delictis defunctorū.do.Anto.in repetitione.c.

a ¶ Sed pro complemento. Adde Alex.in cōsi.xvij. incip.consideratis verbis in.ij.vol. fo.xxij. Et an confessio facta per testatorem quod ipse soluit quod promiserat an faciat fidē vt Pau li de cast.in consi. cccl.xxviij.i.i.par te cōsiliorū. vsic. sup nouo quo dicitur.

21 vestra.de coha.clerico.z mulie. ¶ † Et ideo inferꝫ ad que
stionem qđ si testator cōfessus est coram epō se rapuisse.cētū
intendit restituere qđ illo casu mortuo isto cōfessio preiudi
cabit hędibus z cogenꝫ ad restitutionē rapine dato qđ de ra
pina ad eos nihil peruenerit,q₂ illo caso lꝫ heres non teneaꝫ
ex delicto defuncti nisi quatenus ad eū peruenit ex delicto.l.
j.C.ne ex delic.defuncto.habeꝫ in.c.fi.j.de sepol.tamē hic nō
tantū cōuenitur ex delicto defuncti quantuꝫ ex ciuili obliga
tione nata ex quo cōfessus est se debere z velle restituere vel
quod restituanꝫ:z faciūt q̄ habenꝫ in.c.quanq̄.de vsu.li.vi.
Et in.l.eū pro quo.per Bal.per illū tex.ff.de in ius vocā.hec
procedūt in vera cōfessione.ficta autē cōfessio nō preiudicat
heredi nec alteri tertio multo magis.ita Bar.in.l.eius qui
delatorē.per illū tex.ff.de iure fisci. Panor.in.c.per inquisi
tionem.ē.de elec. Jmol in.c.fi.quicquid ibi dicat Panor.ē.
de iura.cal.nec etiā preiudicabit ficta cōfessio in alio iudicio.
tex.est in.l.ij.§.j.de iur.fis.quē ad hoc pōderat Bar.in.d.l.
eius.licet secus sit in vera cōfessiōe.ita Jo.an.in dicto.c.per
22 inquisitionem post Jnno. ¶ †Sed quid de cōfessione pro
cura.an cōfessio eius preiudicabit circa appellationē dño: et
cōcludit hic do.Anto.qđ nō licet factuꝫ pro.u.ꝑiudicet dño
per ea que notanꝫ in.c.j.ē.vt.nō cōtest.in.l.i.§.fi.procura.ff.
si quis iusdi.nō obtē.tamē cū renunciare ad appellatiōi nō pos
sit procurator sine mādato speciali per ea que habenꝫ ꝑ bal.
in.l.fi.§.fi.C.de tempo.app. Distinguit eadem Bal.in.c.ex
parte de cam.ē.de rescrip.ita per indirectū cōfitendo nō po
terit preiudicare dño in appellatione licet in contrarium fa
ciunt que no.bal.in.d.c.ex parte decaui.z q̄ habentur in.l.si si
de iussor.§.quedā.ff.mādati. In ficta aūt cōfessione procura
to.clarum est q̄ illa non nocet domino. Ita ioan.an.z pano^r.
23 in.d.c.per inquisitionē.† Glo.in verbo corā superiore in fi.
habetis ex glo.an in causa appellationis ꝓsequende debeat
citari iudex a quo. Et dicite q̄ tex.habetis magistralē theori
cam facientem.in.c.venerabilibus in princi.z.§ i de sentē.ex
cō.lib.vi.q₂ aut iudex processit ex officio:z tunc debent citari
ipse iudex.alias non valebunt acta.aut processit ad instan
tiam partis z tunc aut appellans instat etiam vt iudex punia
tur z tūc respectu cause q̄ cōtra iudicē dirigitur vt puniatur
dꝫ iudex citari:aut vo appellans istat solū super appellatiōe
z iudex a quo nō est citandus:ex quo ꝑcessit in causa ad istā
tiam alterius bene poterit si volet assistere cause appellatio
nis z instruere appellatū z defendere suū ꝑcessum per ea q̄
nocat Jnn.in.c.decetero.ē.de trans.habeꝫ in.c.dilectos.el.i.
et el.ij.ē.de rescrip.z ita cōter docto.hic.z in.d.c.venerabili
24 bus. ¶ † Glo.in verbo defecerit.i fi.l.an ꝑsumaꝫ ꝑ ꝑcessu iu
dicis vel ne habeꝫ in.c.qm̄ cōtra. in.c.cum in iure peritus.ꝑ
Jnnocē.maxime.ē.de offi.deleg.in.c.cū bertoldus.per Jnn
et alios:z in.c.cū inter.per Jo.an.Hosti.z Jmol.ē.de re iu.
abunde per Alber.in auf.si quis in aliquo documento.C.de
edem.per Cyn Bal.z Albe.in.l.emancipatus.z in.sicut.C.
25 de fide instru. ¶ † Glo.in verbo has cōstitutiōes.in fi.not.
perpetuo istā gl.qđ forma.c.sacro.nō.habet locū inter regu

lares:q₂ ipsi possint excōicare illa forma omissa soco regula
res:z lꝫ alij transeant panor.hoc intelligit verū si per regula
res cōstitutiōes appareat aliquā formā dari excōicationi q₂
tunc ea est obseruanda cū videanꝫ recedere a forma capituli
sacro.z pro glo.faciūt notata in.c.i.de sen.excom.li.vj ti Jnn
no.hic intelligit tex.nostrū loqui de cōstitutione ista tantum.
nō de decre.sacro.qđ patet per illa verba demōstratiua has
duas:z sunt due cōstitutiones in hac decre.vna circa recusa
tionem vsq; ad versi.porro. Alia circa appellationē a versic.
porro vsq; ad versic.ceterum. Et sic sensus qđ regulares nō
possunt recusare suos superiores nec ab eis appellare si s₃ re
gularem obseruantiā distringanꝫ vel vt dixi in tex.sm Ho
stien.si iudicialiter superiore procedente modum non excesse
rit non possunt nec eum recusare:nec appellare,faciunt que vi
dimus,in.c.ad nostram.ē.eodem. Et ille intellectus Jnnocē.
est magis consonus litere.

Summaria.

1 ¶ Aduocatus per suam confessionem potest parti preiu
dicare in exceptionibus dilatorijs.
2 Clientulus potest stante errore aduocati confessionem eius
reuocare.z nu.9.
3 Litis contestatio potest ex confessione aduocati induci,si a
parte non reuocetur.
4 Litis contestatio inducitur,si peremptoria opponatur.
5 Appellatio ab interlocutoria permittitur,quāuis iudex gra
uandi propositum non habeat.
6 Aduocati confessionem potest pars per procuratorem re
uocare.
7 Subdelegatus a delegato etiam principis non potest alteri
subdelegare.z nu.12.z.13.
8 Cardinalis cum sit delegatus delegare poterit,z suus dele
tus alteri subdelegare.
10 Aduocatus non debet litem contestari,nec exceptionem pe
remptoriam attingere,donec dilatorie sint expedite.
11 Reuocatio fieri an necessario debeat.
14 Delegatus ab inferiore a principe non potest subdelegare.
15 Ordinarius an possit subdelegare alteri cum clausula,vt ille
possit subdelegare.
16 Delegatus principis vtrum poterit subdelegando dare pote
statem subdelegandi alteri.
17 Delegatus inferioris a principe,vel sub delegatus delegati
principis possit vnum articulum cause subdelegare,licet non
totam causam.
18 Judex tabellioni potest remittere receptionem testium nudi
facti.
19 Tabellio cui est delegata examinatio testium nudi facti,an
poterit alteri committere.
20 Legatus an possit subdelegare.
21 Subdelegandi potestas an possit per consuetudinem dari
non habenti.
22 Delegatus ad vniuersitatē causaruꝫ equiparatur ordinario.
23 Delegatus ad vniuersitatem causarum,quis dicatur.z nu
mero.24.
25 Appellatio a diffinitiua non requirit cause expressionem.

Cum causam. Hoc dt sm Jo.an.si
iudex cōfessionē aduo
cati eadē die reuocatā pro lit.cōtesta.habere vult
vel ꝑcessum habitū a subdelegato subdelegati ra
tū habere ab eodē legitime appellatur.h.d. ¶ Diuiditur in
duas.in prima facti narratio.in secūda ꝑuisio:ibi mādamus
1 quatenus. ¶ † No.primo ex tex.ibi sunt delationes dilatorie
ꝑponende.q̄ aduocatos ꝑ suā cōfessionē pōt ꝑiudicare in ex
ceptionibus dilatorijs ipsi parti,si pars ex quo sciuit cōfessio
nē eam nō reuocauit. Et faciunt q̄ habenꝫ in.l.sꝫ si susceperit.
ff.de iudi.in.c.inter monasteriū.ē.ti.pri.qualitercunq; eñ in
principali ꝑcedaꝫ vt renūciatū dilatoriis.vt ibi.z aduocat⁹ lꝫ
nō efficiaꝫ vnq̄ dñs litis ꝑ ea q̄ habenꝫ l.l.j.§.i.ff.de postu.in
l.quisquis.C.de postul.tñ sua cōfessio ꝑiudicat parti ꝑūti.l.i.
C.de erro.aduo.vel etiā absenti si ex quo sciuit nō reuocauit.
l.ij.z fi.C.de erro.aduo.z hoc tex.z dicā in gl.iō nō mirū si ꝑ
confessionē aduocati ꝑiudicaꝫ clientulo in dilatorijs cū possit
2 preiudicari etiā in perēptorijs. ¶ † No.tex.ibi reuocauit.q̄
stāte errore ꝯfessionis aduocati pōt clientulus ei⁹ cōfessionē
reuocare z ponit pulchre bal.in.c.fi.ē.de cōfes.z lꝫ tex.expri
ma ꝯfessionē fuisse erroneā tñ signāter habetis ex tex.q̄ ipso
actu reuocatiōis nō teneꝫ clientulus exprimere q̄ ꝑpter erro
rem reuocet.

re revocet. Et sic habetis esse differentiã inter revocationẽ cõfessionis advocati & revocationẽ proprie cõfessionis vel procuratoris. quia in revocãda cõfessione advocati nõ est necesse exprimere quod propter errorẽ revocet: multominus nec erit necesse probare errorẽ: secus est circa revocandã propriã vel procuratoris casu quo procurator possit preiudicare: quia tũc requirit quod exprimat quod propter errorẽ sit revocatio. l. error. C. de iur. & fac. igno. & ibi c. fi. & ibi no. ẽ. de cõfes. l. nõ videt. ff. de cõfes. & etiã necesse est
3 quod probare errorẽ in dictis iuribus. ¶ † No. ex tex. ibi litẽ contestatam quod ex confessione advocati potest lit. contesta. induci si a parte nõ revocetur: etsi talis confessio respiciat principale negocium. vt hic. & faciunt notata in. c. vnico. ẽ. de litis con-
4 testa. in. c. cum ad sedem. ẽ. de restitu. spoliatorum. ¶ † Nota ex tex. ibidem lit. contest. iunctis precedẽtibus. quod licet per exceptionem peremptoriam oppositam nõ inducatur litis contestatio. c. fin. de litis contestatione. libro sexto. Tamen si peremptoria opponatur & super ea testes recipiantur vt hic: vel offeratur probatio peremptorie inducitur litis contestatio. Ita Bald. hic qui dicit hoc esse singulare: & potest esse ratio quia offerendo probationem vel testes faciendo examinari, cum ista non possint fieri nisi lite contestata vt valeant toto titulo supra vt lite non contest. & l. & pars in dubio nos videtur eligere viam ad impugnanda sua iudicia. l. ij. ff. de testamen. ideo per hos actus sequentes videtur pars declarare responsionem quod dum obiecit peremptoriam fecit animo litem contestandi. gloss. tamen in dicto. c. fi. dat olim intellectum ad hunc text. quod hic ideo per oppositionẽ peremptorie inducatur lit. conte. quia pars non simpliciter opposuit exceptionem sed attigit negociũ principale negando narrata prout narrant & petita fieri nõ debere. Deinde peremptoriam subiicere per que verba clarum est induci lit. cõtest. imo est quotidiana practica. d. c. vnico. & ibi notatur: & iste intellectus
5 cõiter hic approbat licet sit divinativus. ¶ † Nota ex tex. ibi fore credentes. quod licet iudex nõ habet propositũ gravandi: quia tamen niat se iuste agere tñ permissa est appellatio etiam ab interlocutoria: & sic habetis hic casum quod ob interlocutoria appellatẽ etiã si ex proposito iudex nõ gravet. sed re ipsa iniustitiã faciat dum tamen ex productis corã eo de iniustitia appareat. de appellati. c. ut. Et sic iõ opi. iudicis appellationẽ non excludit qui in iure errabat. ita Panor. hic credẽdo per confessionẽ er-
6 roneã advocati & revocatã litis cõtestationẽ esse. ¶ † Nota ex tex. ibi per procurat. ipsorũ quod pars cõfessionẽ advocati nõ solum põt revocare per seipsam sed etiam per procura. & sic habetis hic esse casum quod advocatus nullo pacto sit dñs litis nec instãtie: nec parẽ potestatẽ habet in cã sicut procurator nã si haberet pro procuratore nõ possent gesta per eũ per aliũ procuratorẽ revocari ad
7 litẽ generaliter datũ vt patet hic. l. si hoies. ff. mã. ¶ † Not. ex tex. ibi delegatorũ suorũ approbavit quod subdelegatus a delegato et principis nõ põt alteri subdelegare. facit tex. in. c. sup quoniã. §. si vero. ẽ. de offi. deleg. imo plus vult hic tex. quod etiam non possit ratũ habere processũ gestũ a subdelegato subdelegati ipse delegatus primus. Et sic habetis bonũ tex. quod in iurisdictionalibus ratihabitio nõ iustificat processũ nullũ ex defectu iurisdictionis. Et volunt Inno. in. c. prudẽtiã. in prin. ẽ. de offi. deleg. habet in. l. l. ff. de iudic. Et precipue est signãdus iste tex. cũ loquat in cardinali delegato quia ex hoc habetis quod licet cardinales quando mittũtur videantur in dubio semper esse legati de latere. c. j. de offi. lega. li. vj. & habeãt iurisdictionem ordinariam. c. ij. de offi. leg. li. vj. tanquã legati: tñ si cõmittat eis particularis causa in ea nõ censent ordinarij: sed potius delegati. & ita est tex. hic: & potest esse ratio vel quod illa cõmissio fiebat in curia, & tunc nõ fiebat tanquã legato cum in curia nõ sint legati vel etiã posito quod fieret extra curiam, ideo censentur delegati: quia particulariter illa causa est eis commissa. & sic non funguntur iurisdictione universali sicut legati: & faciunt que dicã in glo. in verbo delegatus in fi. imo fortius probat iste tex. vnũ no. quod licet legatus de latere cui equiparet proconsuli. d. c. ij. de offi. lega. li. vj. Et procõsul possit delegare alteri. secus cõstitutum do legatũ. l. legatus. & toto titulo. ff. de offi. proconsul. Ita põt Cardi. delegare alteri: & sic legatus procõsulis põt alteri delegare. Et sic licet legatus sit delegatus inferioris a principe, ta-
8 men subdelegat. l. cũ pretor. §. j. ff. de iudi. ¶ † Glo. est in. d. l. legatus habet in. l. more. & in. l. & quia. ff. de iurisdi. om. iu. Ita Cardi. cui sic legatus delegare poterit & suus delegatus alteri subdelegare ad instar procõsulis. ar. d. c. ij. & ita Panor. in. c. cũ bertoldus. ẽ. tit. pri. et si hoc nõ procedit in particulari cã cardinali cõmissa: quia ex quo eam non habet vt legatus licet possit tanquã delegatus principis subdelegare ipsam cã tñ suus subdelegatus nõ poterit alteri subdelegare: quia hoc nõ habet cardinalis vt legatus ita tex. hic. ¶ Ultimo nota delegatum ab inferiore a principe nõ posse subdelegare delegatũ aũt a prin-
9 cipe sic. l. a iudice. C. de iudic. ¶ † Gloss. in verbo eadẽ die. in fi. quia gl. attingit duo, vnũ tacite aliud expresse: vnũ an clientulus possit revocare cõfessionẽ advocati. secũdũ quando. Circa primum dicite latius aut sit cõfessio clientulo prñte & nõ contradicẽte & tũc nõ põt eam revocare. l. j. C. de erro. advo. nisi sicut cõfessionẽ propriã & sic pretextu erroris. l. error. C. de iur. & fac. igno. c. olim. j. de censi. & d. c. fi. ẽ. de cõfes. aut confitet clientulo presente & cõtradicẽte & tunc nihil operat cõfessio. ergo de revocatione nõ est tractãdũ. d. l. j. C. Aut sit clientulo absente cõfessio. Et tũc aut postquam primũ scivit fecit actũ per quẽ videt consensisse cõfessioni. puta in casu nostro confessio advocati non erat erronea: quia nõ vera sed erronea quia nõ tẽpore debito confitebat cũ sup peremptoria exceptiõe & ad lit. cõtest. inducendam cũ tẽpus induciarũ ad dilatorias opponẽdas esset peti-
10 tum. ¶ † Et ideo errabat advocatus: quia nõ debebat litẽ contestari nec exceptionẽ peremptoriã attingere donec dilatione nõ essent expedite: & isto casu si clientulus postquam scivit cõfessionem advocati processit ad aliquem actum qui solet geri post lit. conte. videt tacite cõfirmare cõfessionem advocati: & ideo revocare nõ modo non poterit. facit notata in. c. fi. de iureiu. li. vj. aut postquam scivit contradixit & tunc valet revocatio vt hic.
11 ¶ † Circa secundum qñ debeat revocatio fieri. aut querimus de revocatione fienda: vt de cõfessione advocati & sic nos aliter docto de errore tacito nec expresso vt dixi s. tex. & tũc vsque ad triduũ revocare poterit. d. l. fi. dummodo per aliquẽ actum preiudicialem nõ videat cõsensisse: & ideo in casu nostro dicit eadẽ die revocandũ esse: nec procedẽdum in causa ad aliquem actum qui solet geri post lit. contest. puta producẽdos testes prout hic videatur cõfessionẽ advocati cõfirmare. Ita gloss. hic nota. que cõiter approbatur: aut vult confessionẽ revocare nõ vt advocati cõfessionẽ sed etiã vt propriã. s. quia vult dicere de errore: & tũc põt perpetuo eam reprobare vel revocare docendo de errore. gl. est. xxxv. q. ix. c. loci. versic. his ita. quã ita intelligũt hic Panormi. & Imo. etiam in cã appellationis l. fi. C. de erro. advoc. habet in. l. creditor. §. iossius. ff. eodem.
12 ¶ † Glo. in verbo delegatus, in fi. habetis primo ex glo. quod dixi in vltimo nota. tex. & est ratio quare delegatus a principe possit subdelegare & nõ alij delegati inferiorum in privilegiũ ipsorũ delegatorũ principis: nam maiores sunt quocũque ordinario in illa causa. c. studuisti. ẽ. de officio legati. Cum ergo eis cõpetat ex privilegio & privilegia non sunt extendenda regula. que a iure. de regulis iuris libro sexto. l. quod vero contra. ff. de legibus. Ideo non extenditur ad delegatos inferiorum hoc privilegium: & per hoc hoc habetis inferre rationem ad textum nostrum: quare subdelegatus delegati a principe minime habet ipse subdelegare. quia ex quo delegato principis est concessum hoc ex privilegio non egreditur personam: & sicut transeat in delegatum principis. l. ius singulare. ff. de legibus. §. quod principi institu. de iure naturali gen. et civil. & hanc rationem sentit glo. nostra. imo plus vult glo. quod etiam post litem contestatam non possit subdelegatus delegati a principe subdelegare: quia in iudice non consideratur an lis sit contestata vel ne quo ad appropriandum sibi iurisdictionem quando est delegatus. l. iudicium solvitur. ff. de iudi. licet secus sit in procuratore. l. nec. C. de procuratoribus. & habe-
13 tur in capitulo non iniuste. ẽ. de procuratoribus. ¶ † Ideo sicut non potest ante litem contestatam subdelegare ita nec
14 post: & cum glo. transeunt omnes. ¶ † Habetis etiam ex glo. intellectum ad capitulum cum Bertoldus. ẽ. de re iudicata quod licet ibi delegatus inferioris a principe subdelegaret non tamen per hoc iste tex. permittit quod delegatus ab inferiore a principe possit subdelegare: quia esset contra textum nostrum: & dicta. l. a iudice contra capitulũ pastoralis in principio. & c. super questionum in prin. maxime per locum a speciali. ẽ. de offi. deleg. sed intelligitur ille tex. narrare facti accidentiam super qua papa ibi de hoc nihil decidit. ideo stabimus iuribus expressis que contrarium disponunt scilicet tenendo quod ibi potius de facto subdelegavit quam de iure nec
15 tenuit subdelegatio. ¶ † Sed circa hanc partem glo. pro complemento: quero primo nunquid ordinarius possit subdelegare alteri cum clausula vt ille possit subdelegare: & videtur dicendum quod non: ex quo subdelegatio est concessa in privilegium principis & delegatorum suorum: vt dixi: & ita tenet Archi. in. c. quamvis. eo. titu. lib. vj. & Cy. in. dicta. l. a iudice. In contrarium est glo. in. c. is cui. de offi. delegati libro. vj. vbi glo. firmat quod ordinarius possit hoc facere & tenet Rota decis. cclxxviij. que incipit. itẽ si episcopus. Et tenet Specul. in titulo. de iudice delegato. §. ij. versiculo. sed nunquid tenet Bartol. in dicta. l. more. et. l. & communiter omnes in dicta. l.

n iudice mouetur per tex.in.l.vnus ex familia.§.si de falcidia.
ff.de lega.ij.⁊ tex.est in terminis arguendo de arbitro ad iu-
dicem in.l.non distinguemus.§.questitum.ff.de arbi.⁊ tenēt
cōmuniter canoniste hic:⁊ in dicto.c.cum bertoldus.⁊ in di-
cto.c.is cui. Nec obstat arg.contrarium quod delegatus in
ferioris non potest subdelegare:quia illo casu subdelegando
non faciet vt delegatus sed vt pica ⁊ organum ipsius ordina
rij:⁊ ipse substitutus dicetur subdelegatus ordinarij nō,sub
delegati ab ordinario. Et ideo Angel.in dicta.l.more.dicit
quod si ordinarius vellet delegare cum hoc quod delegatus
posset nomine suo facere subdelegatum hoc non posset Et.
16 ita saluatur opinio Archidia.⁊ Cy. ¶ †Secundo quero an
licet subdelegatus delegati principis non possit subdelega-
re:vt hoc tex.⁊.c.super questionum.§.si vero.ē.de officio de-
lega.imo si occurreret in eadem persona quod esset pro par-
te delegatus principis pro parte subdelegatus non posset
subdelegare vt est tex.not.in dicto.§.si vero.vtrum poterit de-
legatus principis subdelegando dare potestatem subdele-
gandi alteri:⁊ glo.est in.c.super questionum.§.porro.versicu
lo transfert.ē.de officio delegati.quod not.⁊ ita tenet Archi-
dia.in dicto capitulo quamuis.⁊ Joan.an.in dicto.c.is cui.
Panormita.tamen in dicto.c.cum bertoldus.ita distinguit
aut subdelegatus subdelegauit in totum vices suas nil sibi re
seruato.⁊ tunc non possit subdelegare cum potestate subdele-
gandi.nam ex quo subdelegando in totum abdicauit a se iuris
dictionem dicto.§.porro.non possumus dicere quod si iste
subdelegatus deueniat ad actum subdelegandi ex potestate
sibi permissa subdelegante videatur ipse delegatus subdele-
gans.Jstam secundam subdelegationem facere:quia non re-
mansit iudex.⁊ sic non habet locum fundamentum per quod
mouetur Bartol.in dicta.l.more.⁊ glo.⁊ docto.in dicto.ca.is
cui.ad concludendum quod ordinarius inferior a principe
possit delegare cum potestate subdelegandi.vt dixi in prece-
denti questione. Aut delegatus principis subdelegauit non
in totum vices suas sed aliquo sibi reseruato.⁊ tunc ex quo re
mansit iudex si subdelegatus subdelegauerit ex potestate si-
bi permissa ⁊ subdelegante valebit subdelegatio:quia illo ca-
su militat fundamentum vt delegatus subdelegans videatur
per ministerium ⁊ organum subdelegati alteri subdelegare
sicut dixi in precedenti questione de ordinario.tñ in contra
rium faciunt que notat.Specu.in titu.de lega.§.ij.versic.sed
nunquid delegatus.nam inter cetera propterea prohibetur
sub delegatus subdelegare ratione infinitatem euitandi que
ratio indistincte cōcludit siue subdelegatus subdelegauit vices
siue nō.nec est bonum simile adductū de ordinario dante po
testatē subdelegandi,quia subdelegatio in ordinario nō prohibe
tur in ordinario ratione infinitatis sed respectu potestatis quia
hoc priuilegium est solum concessum principi ⁊ delegatis ab
eo subdelegandi ⁊ conceditur a.l.ca.pastoralis in princi.⁊ ca.
sup questionum in prin.ē.de offi.delega.⁊ dictum est in text.
17 ¶ †Tertio quero.nunquid delegatus inferioris a principe
vel subdelegatus delegati principis ⁊ sic huiusmodi psone que
delegare phibent possint vnū articulū cause subdelegare lz
nō totā cām.Bar in.d.l.more cōcludit ꝙ sic.⁊ in.l.solet.ff.de
iurisdictione omniū iudi.Mouet ꝗ delegatus ad vniuersita
tem causarum pōt vnā causam subdelegare vt hic in gl.ergo
ita delegatus ad vnā causam quasi ad vniuersitatem articulo
rum causę illius delegatus poterit subdelegare vnum articulū
⁊ facit p eo.l.j.§.primo.ff.quis ⁊ a quo.addocit.ij.text.in cle.
vnica.de offi.delega.tertio p eo facit tex.in.c.super questio-
nū.versi.nos autē.ibi vel iudex quicūq.ē.de offi.delega.vbi
generaliter dicit tex.qđ quicunq iudex executorem ad certū
articulum delegare pōt.quarto p eo facit.ca.cū Bertoldus.
ē.de re iudi.Jn contrarium est cōmunis sententia ⁊ in dicto
ca.cum Bertoldus.⁊ tenet gl.in.d.clemen.vnica.⁊ ibi p docto.
tenet Angelus.in.d.l.more.Bal.in.d.l.a iudice.Spec.in tit.
eodē versiculo.sed nūquid. Rota in decis.sua.capitulo.lxiiij.
que incipit.item.ꝙ delegatus ordinarij ⁊ pro ista opi.est tex.
hic qui loquitur de delegatione articuli.scilicet receptionem
testium.⁊ tex.in.l.a iudice.C.iudi.ibi iudicis dandi potestatē
habet ⁊ tamen delegatio articuli in quo requirit cause cogni
tio faceret iudicem glo.in d.clemen.vnica.ergo articulū sub-
delegare nō poterit.nō obstat primo ꝙ dicit de delegato ad
vniuersitatem causarum.quia in eo est alia ratio quā hic sensit
glo.s.quia ordinario comparatur.⁊ facit glo.in.c.si statutum.§.
insuper.i verbo moderatas.de rescrip.li.vi.facit gl.in cle.ij.
de rescrip.no.Bar.in.l.si vni.al.incipit pomponius.ff.de re-
iudi.⁊ Ange.in.l.qui procuratorē.ff.de proc.⁊ faciūt notata in
ca.prudentiā.in prin.maxime per Jmo.⁊ Panor.ē.de offi.
de le.⁊ hoc modo tollit.l.j.§.j.ff.quis ⁊ a quo.quia loquitur in
dele gato ad vniuersitatem causarum non obstat tex.in d.vni
ca.quia imo facit in contrarium ex quo loquitur speciliter
in delegato pricipis qui sicut totā causam subdelegare potest
vt hic.⁊.d.l.a iudice.Jta vnum articulum.secus ergo est in de
legato inferioris non obstat tex.in capitulo super questionū.
in prin.quia loquitur de deputando executorē ad certū articu
lum ⁊ sic de legationes nudi facti quā bene potest facere dele
gatus inferioris a pricipe.secus est in delegatione articuli ꝗ
cognitione vel aliqua iurisdictione.quia cū non potest alius de
legatus quā principis facere.prout aperit ibi tex.§.sed in ver
si.ꝙ si delegatus vbi cū ministerio solum loquitur de lega-
to a papa.Et hoc modo respondetur ad capitulum cū bertol-
dus.secundum vnum intellectum vel ad capitulum cū bertol
dus,respondetur vt in gl.hic quia de facto ibi fuit subdelega
18 tio facta ⁊ non fuit appositū.†Et sic habetis in hoc articulo
distinguere vt patet ex so.cōtrario:quia aut vult delegatus infe
rioris subdelegare articulū in quo requiritur cause cognitio
vel aliqualis iurisdictio ⁊ nō potest.aut vult subdelegare arti
culū nudi facti.⁊ hoc potest ⁊ facit gl.in.d.cle.vnica cum aliis
preallegatis.⁊ ideo videtur quod iudex potest tabellioni remit
tere receptionem testiū nudi facti:licet articulū an sint admit
tendi vel ne non possit,⁊ ita faciūt notata in ca.presentium.in
prin de testi.lib.vj.facit text.in generalitate sui iuncta gl.ibi i
ca.ij.de iudi.libro.vi.faciunt notata per Jnnocē.in.capit.qm
contra supra de proba,licet aliter videatur distinguere Jnn.
19 qui ibi non,tenetur in.d.c.cum bertoldus.†Sed punctus stat
nunqd isti minister nudi facti poterit ipse alteri subdelegare
hoc ministeriū.puta tabellio cui est delegata examinatio testiū
nudi facti an poterit alteri committere:⁊ quicquid dicat Jnn.
in.d.c.cum bertoldus.concludit ibi Jo.An.⁊ Jmola.quod
non quia videtur electa industria persone.ergo alteri nō sub
delegabit nec examinationem nec scripturam eius.quia eius
deo videtur electa etiā in scribēdo.⁊ faciūt notata.in.c.si.ver
si ceterū.ē.de offi.dele.⁊ ibi Panor.faciunt notata per bar.
in.l nemo.ff.de duob⁹.re.faciunt notata in.l.vnica.§.ne autē.
C.de cadu.tollen.in.d.c.is cui.de offi.dele.li.vi.sed pone audi
tor rote cui est cōmissa causa audiēda ⁊ cognoscēda fecit remi
sorias ad partes duob⁹ cū clausula.ꝙ si non omnes vt testes
examinarent iuxta ea que habentur in.ca.cōstitutus.ē.de fide
instr.in authentica apud eloquentissimū.C.de fide instru.pone
vnus ex istis examinatoribus delegauit vices suas alteri cōso
cio.collega processit ad examinationē testiū.opponitur rece
ptiones nō valere quia facte sunt ab isto collega cui alius cōso
cius commiserat vices suas quod nō potuit facere,arg.c.sup
questionū.§.si vero.ē.de offi.dele.conclusum fuit per.d.de ro
ta in decis.sua.cclxix.que incipi.item si auditor.has receptiones
non valere ⁊ deducitur ex predictis questionibus.nā aut vo-
lumus tenere quod auditor rote habeat ordinariam aut habea
delegatam de quo in cle.auditor.de rescrip.Si tenemus qđ au
ditor habet ordinariā isti examinatores delegati sunt inferio
ris a papa ergo subdelegare nō poterūt.vt hoc tex.ergo col
lega non potuit pcedere ex subdelegatione facta a consocio.
nec potest etiā ille auditor hunc processum ratificare.quia pec
cat in iurisdictione.vt dixit in tex.aut tenemus qđ auditor ha
beat iurisdictionē delegatā ⁊ tūc isti examinatores sunt sub-
delegati delegati pricipis ergo delegare nō poterūt.d.§.si
ve ro.⁊ in text.hic.nec poterit auditor hāc exceptionē ratifica
quia peccat in iurisdictione.⁊ ita transit rota.Posset tamē pa
p a illo casu notam habere hanc receptionē testium.quia licet
dicatur ꝙ pcessus nullus ex defectu iurisdictionis nō possit
ratificari vt dixi in text.tamen princeps ipse posset hūc pces
sum ratificare.Glo.est nota.lx.q.ij.ca.ij.⁊ faciunt notata.iij.q.
vi.ca hec quippe.⁊ faciunt que habētur in.ca.ad petitiones.ē.
20 de accusa.†Quarto quero nūquid legatus possit subdelega
re delegato procōsulis,nō est dubiū ꝙ sic.l.legato.ff.de offi.
pconsu.⁊ ibi notat.l.cū pretor.§.i.ff.de iudi.De legato.de la
tere.etiam non est dubium ex quo equipatur proconsuli.c.ij.
de offi.deleg.lib.vi.voluit bal.in.d.l.a iudice.⁊ Anb.in.d.l.cū
pretor.Sed questio stat quid in alio legato q nō sit de latere
Panor.in.d.c.cū bertoldus.dixi indistincte ꝙ omnes legati
possunt delegare quia indistincte equiparātur pcōsulib⁹.d.
21 c.ij.nec loquitur ille tex.text.solum de legatis de latere.†Ultimo
quero an per consuetudinē possit dari potestas subdelegādi
non habenti.⁊ dic ꝙ sic gl.est in.l.cū pretor.§.i.⁊ facit quia
consuetudo potest dare ordinariā.lx.q.ij.capitulo cō questus
in.ca.cū contigat.ē.de foro competen.⁊.l.dat potestatē dele
gandi d.ca.pastoralis.in principio.ergo ita cōsuetudo que eq-
paratur.l.ca.finn.ē.de consue.l.de quib⁹.ff.de legibus.in ea
in fin.habetis ex glo.qđ delegatus ad vniuersitatē causarū
potest subdelegare vnam causam ⁊ gl.communiter approbat

faciunt

faciunt q̄ habētur in.l.cū pretor.§.i.ff.de iudic.ꝛ.in.l.f.§.i.ff.
quis ꝛ a quo ꝛ q̄ notat Bartolus.in.d.l.more.ꝛ in.d.l.solet.
22 †Aliud habes a ex glo. quod delegatus ad vniuersitatē cau
a sarū equiparatur ordinario.ꝛ sunt isti delegati ad vniuersita
tem causarum puta vicarii foranei ita gl.in.d.clemen.ꝛ si prin
cipalis de rescrip.faciunt que notātur in.c.i.de offi.ord.li.vi.
ꝛ.cum gl.concordat qꝛ vult glo.in.d.§.insuper.ꝛ qḋ notatur in
23 locis p allegatis.†Sed qualiter intelligetur quis sit delega
tus ad vniuersitatem causarum.ꝛ dixit Angr.in dicta.l.solet.
quod ille est delegatus ad vniuersitatē causarū cui vniuersa
litas causarum inter aliquam vniuersalitatem personarū est
commissa,tamen Bal.in.d.l.a iudice aliter loquitur qꝛ dicit
eum delegatum ad vniuersitatem causarū cui sub commemo
24 ratione certi territorii vniuersitas causarū est cōmissa.†Vlos
latius dicit iūgendo ea que notantur per bar.in.d.l.more.
p canonistas.in.ca.cum ab ecclesiarum.ē.de offi.ordi.maxime
do.Anto.Jo.An.ꝛ imo.ꝛ i cle.ij.de rescriptis.ꝛ p Bal.in.d.
l.a iudice.ꝛ Ange.in.l.solet.qꝛ quandoqꝫ a principe daꝭ quis
vt ordinarius:quandoqꝫ vt delegatus ad vniuersitatē causa
rū:quandoqꝫ vt delegatus ad plures causas ꝛ non ad vniuer
sitatē:quandoqꝫ ad vnam causam ordinariam.Ad vniuersi
tatē vꝭ dare princeps in dubio quando eū preficit certo terri
torio ita vt videaꝭ magis circunscribere ꝛ considerare ipsuꝫ
territorium ꝛ que in eo occurrent quā causas tantum.text.est
in.l.prima.§.cū vrbeꝫ.ff.de offi.prefec.vrb.ꝛ in hoc cōcordāt
omnes.item ordinarium videtur dare committendo princi
paliter territorium cum vniuersitate causarum ꝛ in hoc nemo
dubitat ꝛ faciunt notata per Innocen.in.ca.ex literis.ē.de iu
re patrona.Itē videtur dare ordinarium committendo vni
uersitatē causarū in certo loco vel iurisdictiōe in certo loco.ita
Bar.in.d.l.more.de.An.ꝛ Jo.an.in.d.ca.cū ab ecclesiarum.
Imo.tenet cōtrariū.qꝛ licꝫ sub cōmemoratione loco ꝯmittatur
vniuersitas causarū puta in tali loco non videtur principali
ter cōmissa cura loci sed solum vniuersitas illarum causarū.ꝛ
locus videtur demonstratiue appositus.ergo non dicitur
ordinarius sed delegatus ad vniuersitatem causarum.et
etiam pro hac opi.facit quod not.Ange.in.d.l.solent.tamen
dicit Jmola.quod non esset recedendū a communi opini.
iudicando.delegatum autem ad vniuersitatem causarum sine
dubio dat princeps quando vtitur verbo delego dum in com
missione vniuersaliter cause plures committuntur vt quid
vniuersum ꝛ inter vniuersitatem personarum.ita Bal.in.d.
l.a iudice.ꝛ Bar.in.d.l.more.ꝛ idḋ dixit ibi Bal.qḋ qn̄ prin
ceps committeret territoriū vel iurisdictionē in territorium
sub his verbis.authoritate nostra facias.vel similibus qꝛ vꝭ
casu dare delegatū ꝛ ad vniuersitatē causarum.Nam omnia
nostra facimꝰ ꝛc.c.si apostolice.de preb.lib.vi.l.i.vꝫ.omnia.
nostra ꝛc.C.de iuri vet.enuc.ꝛ idḋ isto casu nō mirū si videtur
facere delegatū.c.cū aliquibus.de rescrip.lib.vi. Ad vniuer
sitatem autem patet non esse delegatum ex quo territoriū vel
vniuersalis iurisdictio in territorio cōmittit.delegatū autem
ad plures causas videtur dare pinceps qn̄ plures causas vni
cōmittit nō vniuersalr.sed vꝫ sub singulari enumeratione vel
in genere.puta talē:ꝛ talē cām tibi committimus.vel etiā oēs
causas vertētes inter titiū ꝛ seium tibi cōmittimꝰ.ꝛ istr si sub
enumeratione causarum est datus dicetur delegatus ad plu
res si sub generalitate dicetur delegatꝰ generalis.ita Ange.
in.d.l.solent.Delegatū autē ad vnā causam.tūc videtur dare
cum vnam cām sibi committit.quandoqꝫ tamen videtur potiꝰ
excitare q̄ delegatū facere.s.quando committit vnam causam
vel etiam plures ordinario que omnino ad eum spectabant
naꝫ tunc in dubio videtur potius excitare iurisdictionem or
dinariam q̄ delegatum facere.c.licꝫ in corrigendis ꝛ.c.graue.
ē.de offi.ordi.sed nunqḋ delegatus ad vniuersitatē causaruꝫ
sicut pōt vnā causam subdelegare.vt hic in glo.ita poterit to
tam vniuersalitatē causarū alteri subdelegare.ꝛ dicite qꝛ nō.
nā sicut ordinarius nō pōt abdicare a se totā iurisdictionem
nisi de cōsensu superioris.l.pe.ff.de offi.pre.habeꝭ in.c.qḋ in
dubiis.ꝛ in.c.admonet.ē.de renūc.ita iste delegatꝰ ex quo cō
paraꝭ ordinario ꝛ ita voluit Jmo.in.d.ca.sup questionū.§.si
25 vero.†Glo.si.in.fi.nō.gl.qꝛ ponit differentiam inter appella
tionē a diffinitiua interpositam ꝛ appellationē ab interlocu
toria:qꝛ cū appellaꝭ a diffinitiua nō requiriꭟ cause expressio:
nec vnā arctatur prosequi causam magis q̄ aliam.sed non de
ductā deducē ꝛc.c.cū io.ē.de fi.d.instru.l.p hanc.C.de de tēp.
appel.in interlocu.secꝰ est.dixi in.ca.vt debitus.ꝛ an proposi
tis pluribus causis appellationis qn̄ ab interlocutoria appel
latur possit si in vna prosecuta succubuit ad alias reuerti.ꝛ an
cogatur omnes prosequi quas expressit.dixi in.d.c.vt debitꝰ.
ꝛ hic ponit.Jo.An.ꝛ aliī.

Summaria.

1 Ecclesia numerata numero iuramento firmato nullam dat iurisdictionem aut potestatem executoribus.
2 Surreptio gratie licet peremptoria pōt ad processuꝫ opponi.
3 Rescripta ad beneficia ꝛ rescripta ad lites in quo disconueniant.
4 Surreptio in rescripto ad beneficia circa exceptionem peremptoriam,vel ius peremptorium,vitiat rescriptum.
5 Appellatio post exceptionem obiectam satis iustificatur,si constet ex confessione partis veram esse exceptionem.
6 Confessio processum retro nullum iustificat.
7 Appellari non potest a grauamine iudiciali de futuro.
8 Appellari non potest a negligentia iudicis,sed ad superioreꝫ recurrendum est.
9 Sententia conditionalis non ligat pendente conditione.
10 Executor beneficialis habet potestatem siue iudiciariam siue executiuam mere prout elegerit.
11 Causa nullitatis incidenter deducta non videtur,quando appellatur a sententia nulla.
12 Iudex appellationis non potest de nullitate pronunciare.
13 Executor beneficialis etiam si eligat viaꝫ mere executoris,tenetur admittere exceptionem surreptionis ꝛ de nullitate potestatis sue.
14 Appellatio quando nullitatem in se includere dicatur.
15 Sententie que dicantur nulle.
16 Sententia nulla quo iure siue remedio retractetur ꝛ nu.18.
17 Actus nullitas variis deducitur modis.
19 Appellatio licet non sit necessaria a nullitate tamen poterit interponi.
20 Appellari a sententia nulla quando possit.
21 Sententia quousque dicatur nulla.
22 Nullitas verum habeat instantiam:ꝛ an pendente instantia nullitatis currat tempus ad appellandum.
23 Impedito legitime an currat sibi annus ad prosequendum appellationem propter iudiciuꝫ nullitatis.
24 Appellationem prosequenti non computatur tempus pendentis appellationis in tempore nullitatis.
25 Sententie nullitatem proiequi num quis poterit ex eisdem actis super quibus perempta est instantia.
26 Nullitas sententie an aliquem requirat ordinem iudicialem.
27 Citatio requiritur siue sit notoria nullitas.siue non.
28 Parti si clarum sit nullam defensionem competere,illa non est citanda.
29 Nullitatis in causa an libellus requiratur.
30 Litis contestatio an requiratur in causa nullitatis.
31 Nullitate super principaliter intentata non proceditur,nisi lite contestata.
32 Sententia an ꝛ quando peremptorium requirat.
33 Nullitas qualiter proponenda.
34 Libellus an procedat,si dico sententiam nullam,ꝛ si qua est appello.ꝛ nu.35.36.37.ꝛ.50.
38 Expressio cause an requiratur in causa nullitatis.
39 Causis in libello pluribus expressis qd pars pbare debeat.
40 Actio realis ꝛ nullitas equiparantur.
41 Nullitas specifice si proponitur ex vna tantuꝫ causa,ꝛ iudex super vna tantum pronunciat,poterit pars ad aliā recurrere.
42 Sententia quando in libello dicitur nulla,ꝛ si qua est appellatur,an dicatur nullitas intentata incidenter,an vero principaliter.
43 Sententie varie sunt.
44 Iudex si porrecto libello pronunciauerit male appellatum, poterit pars amplius de nullitate agere.
45 Victor vtrum possit petere sententiam confirmari sicut victus potest petere infirmari vel nullam confirmari:ꝛ iet quid operetur.
46 Victore petente sententiam suam confirmari an iudex si videat eam infirmandam vel annullandam poterit annullare.
47 Libelli contrarii actoris ꝛ rei an in iudicio nullitatis admittendi.
48 Libelli contrarii a diuersis partibus inuicem contendentibus nunquam in iudicio admittuntur.
49 Actor ꝛ reus quare possunt in beneficialibus dare libellos contrarios,ꝛ vterque pronunciare beneficium ad se spectare.
51 Nullitatis beneficium quid contineat.
52 Causa delegata per iudicem coram quo agebatur causa nullitatis,an videatur etiam delegata causa iniustitiē que sub ea continetur.
53 Sententia si dicta est nulla sub hac forma,dico sententiā nul

a Aliud habes. Aduerte tamen quod quamuis delegatꝰ ad vniuersitatem causarū equiparēꭟ ordinario quo ad hoc vt sicut ordinariꝰ potest delegare.ita delegatus ad vniuersitatem causarum secundū gl. ꝛ doct.in.l.a iudice.hic alle.ꝛ aliqn̄ etiaꝫ vbi cōcurrit idētitas rationis equiparētur tamē regulariter delegatus ad vniuersitatem causarū nō est ordinarius. Imo ēt nec censeri debet habere similitudinem cum eo.ita no.d.Jas.in l.more.per illum text.quem ad hoc ponderat in.iiij. col.versi. Et sic ex istis.ff.d iuris.om. iu. Et nunquid sicut regulariter iurisdictio ordinaria non extinguitur re itegra morte cōcedentis Ita sit censendum de iurisdictione delegata.vide olno per eundeꝫ in.d.l.more.in.ij.colū.ꝛ seq. vbi facit regulam cum fallen.

lli, ⁊ si qua est appel. an delegata causa nullitatis cognoscet ipse iudex de appellatione. ⁊ nu. 56.
54 Appellatione delegata nunquid cognoscet iudex de nullitate, quando nullitas incidenter in appellatione deducitur.
55 Nullitas in delegatione appellationis comprehenditur.
56 Appellatio ⁊ nullitas an possint in processu cumulari.
57 Positiones ex libelli visceribus fiunt.
58 Nullitatis iudex quis esse debeat. ⁊ nu. 59.
60 Inferior an poterit de nullitate sue superioris cognoscere.
61 Nullitatis effectus pulchra distinctio.
62 Appellatio a sententia nulla debet esse in omnibus legitima.
63 Appellatio an operetur effectum saltem devolutiuum nullitatis. ⁊ nu. 64.
65 Appellatio a sententia nulla interposita an suspendet executionem sententie.
66 Appellatio quando de nullitate per se agitur non in viam appellationis, quos effectus operetur.
67 Iudex nunquid tenetur casu quo tenetur cognoscere de nullitate ante negotium principale, super ea etiam pronunciare.
68 Nullitas nunquid operatur effectum suspensiuum.
69 Pars dicat sententiam nullam, an currat, dum super nullitate disputatur, sibi tempus ad appellandum.
70 Nullitas quando dicatur incontinenti posse probari.
71 Nullitatis exceptio sententie executionem non impedit.
72 Nullitas quando principaliter intentatur, an impediat executionē.
73 Citatio partis an debeat ad inhibitoriā decernendā precedere.
74 Nullitatis pendentia nō suspēdit executionē sententie nulle.
75 Iudex coram quo nullitas deducitur principaliter, an possit suam primam sententiam reformare.
76 Iudex sicut ex officio supplet ad utilitatem partis in causa appellationis ita etiam supplebit in causa nullitatis.
77 Sententiā si obtinui, ⁊ nesciens pro me facere eam dico nullam, poterit ne iudex nullitatē hanc cōfirmare. ⁊ nu. 78. ⁊ 79.
80 Iudex per que verba sententiam nullā videat confirmare.
81 Agi de nullitate quoties potest.
82 Iudex nunquid possit emendare suam sententiam nullam etiam si a parte non petatur.
83 Appellationis renunciatio nunquid operetur effectum ut excludat nullitatem ⁊ econtra.
84 Nullitati renunciari nunquid potest per pactum.
85 Pars nullitati renuncians non poterit de ea opponere, quin executioni mandetur.
87 Nullitas an possit per statutum tolli.
88 Nullitas qualiter cognoscatur.
89 Statutum nunquid excludat nullitatem, que resultat ex expressione cause facte in sententia.
90 Iudicatis stare si quis promisit, nō pōt dicere sententiā nullā.
81 Lex ubicunque excludit exceptiones partis, non tamen excludit officium iudicis.
92 Nullitas in appellatione quando deducatur.
93 Nullitas si in viam exceptionis intentatur, nihil habet cum appellatione commune. ⁊ nu. 94.
95 Statutum si prohibet recursum haberi adversus sententiā, an per hoc videatur exclusa nullitas.
96 Nullitas de se intentata quando expiret.
07 Appellationis per desertionem an inducatur desertio aliqua circa nullitatem.
98 Iudex ad quē casu quo inducitur desertio nullitatis, an poterit post desertionem pronunciare super desertione.
99 Nullitas ex quo nō est deserta, an impediet sentētie executio.
100 Sententia nulla utrū de consensu partiū possit cōvalidari.
101 Sententia an possit pro parte dici nulla.
102 Appellationis ⁊ nullitatis quot sint differentie.

Dilecto filio. B.

Pro evidētia pmitto qr sniā variis modis retractat. Quāqz p viā appellationis, qr tūc est p pte qā dr sniam esse iniustā, de cuius natura vidim⁹ in rubrica. Quātū attinet ad appellationē a diffinitiua, de appellatione autē ab interlocutoria vidim⁹ in. c. ut debitus. ⁊ de appellatiōe ab actu extraiudiciali vidim⁹. i. c. bone. ⁊. c. Quāqz p viā in integrū restitutionis ut in. ca. ex literis. in. c. suscitata. ⁊ in. c. tū ex literis. ⁊. de in inte. resti. Quāqz p viā supplicationis. ut l. aut. q supplicatio. C. de pcib. imp. offerē. notat in. d. c. tū ex literis. Quāqz p viā reductionis ad arbitriū boni viri ut habet latissime. in. c. qntaualis. ⁊. de iureiu. ⁊ no. Bar. in. l. si societatē. §. arbitrorū. ff. p so cio. Quāqz in viā nullitatis ⁊ ista pprie est materia nostra. h. d. nō sufficit appellanti dicere legitimā exceptionē se opposuisse ⁊ qr ppterea appellauit nisi p eā nō admissam se docear appellasse. hoc dicit. dividit i. duas. In prima facit narratio. In secunda docet ⁊ instruit iudices. Secunda ibi quoniā iudices.

1 † Not. primo ex textu ibi, certus numerus canonicorū. qr in ecclesia numerata numero firmato iuramēto impetrano facta ultra numerū hoc tacito qr ecclesia esset numerata ⁊ tacito de iuramento est surreptitia. ⁊ nullam dat iurisdictionē nec potestatem executoribus. facit text. in capitulo cōstitutus. ⁊. de rescrip. faciunt notata in capitulo. cum non deceat. de elec. li. vi. ⁊ in capitulo dilecto. ⁊. de preb. ⁊ sic habetis quod surreptio in rescriptis ad beneficia vitiat ipso iure, prout est gl. in ca. ad audientiam el. secūdo. ⁊. de rescrip. licet secus sit in rescriptis ad lit. ut ibi. ⁊ in ca. ceterum. ⁊ in capi. fin. aut. in. ⁊. de rescrip.

2 † Not. ex tex. ibi cōtra ipsos. qr licet ex quo surreptio in impetratiōe beneficiali vitiat grauamē ipso iure ut proxime dictū, talis exceptio dicatur perēptoria quia ius principale partis perimit iuxta notata in ca. primo. de lit. cont. libro. vi. ⁊ in capi. j. ⁊. de or. cog. ⁊ de natura perēptorie sit ut regulariter nō opponatur ad processuz sed ad merita. d. c. i. tamen illa surreptio gratie licet perēptoria potest opponi ad processum. ⁊ sic habetis quod exceptio qr gratia sit surreptitia potest opponi nō solum ad merito. d. ca. constitutus. sed etiā ad processum licet secus sit in rescriptis ad lites. nā in eis surreptio nō potest opponi ad merita sed solum ad processum. d. ca. ceterum. d. c. sa

3 per literis. de rescrip. ⁊. d. c. i. de lit. cōte. libro. vi. † et est ratio differētie inter rescripta ad beneficia ⁊ rescripta lites: qr per rescriptū ad beneficia nō solum datur iudex sive iurisdictio ⁊ potestas iudici. sed etiam ipsum ius creat in eo super quo principalis intentus partis fundātur. ideo nō mirum si cum surreptio vitiet gratiam vitiat omnē effectum gratie. ⁊ sic potestatem dandā iudici et propterea opponitur ad pcessum. ⁊ eius ipsum principaliter concessum parti. scilz beneficij pvisionē ideo potest opponi ad merita in vim perēptorie ex quo perimit ius principale. In rescriptis autem ad lites secus est quia per ipsa licet det potestas iudici cognoscendi de causa tamen nihil novi iuris datur parti circa negociū principale. ⁊ idō cū unicus sit tantū effectus rescripti ad lites. s. dādi iudicem nō mirū si solū opponitur ad pcessum ⁊ nō ad merita surreptio rescripti ad lites quia rescriptū merita non respicit. d. c. super

4 literis. † Et ex pdictis habes aliud in quo differt rescriptum ad beneficia a rescriptis ad lites. qr in rescripto ad beneficia surreptio circa perēptoriā aliquam exceptionē vel ius perēptoriū vitiat rescriptū. ut hic et in. d. c. constitutus. ubi qr in ecclesia numerata iurata numero nō possit recipi canonic⁹ ultra numerū est ius peremptoriū. ⁊ tn taciturnitas hui⁹ numeri viciat rescriptū ipso iure. ut in. j. notabili sec⁹ in rescripto ad lites. qr taciturnitas perēptorie exceptiōis vel iuris perēptorij nisi sic litis finite nō viciat rescriptū. d. c. j. de lit. cōtes. li. vi. et habet in. d. c. super literis ⁊ nō pēdet ex predictis. qr rescriptū ad beneficia respicit etiā ius pricipale nō solū dationē iudicis: ideo debet facere mētionē de ipediētib⁹ illud ius pricipale rescriptū aūt ad lites solū dat iudices nec aliqd operatur circa ius pricipale. et ideo de iure pricipali nō habēda est mētio. solū de ipedētib⁹ vel ipedire valētib⁹ potestatē vel p

5 cessuz iudicis dati. Nota. ex text. ibi. ⁊ sic per cōfessionē qr si post obiectam exceptionē fuerit appellatū lz regulariter ad pbādū iustificationē debeat pbari veritas exceptionis. ut videbimus. c. interposita. j. eod. tn si ex cōfessione parti cōstet exceptionē esse verā satis iustificatur appellatio: dūmodo aliud appellationē nō ipediat. patet ex tex. ibi si vobis cōsti

6 terit † Imo plus habetis ex illo tex. ibi cōfessionē iuicto postea ver. si vobis cōstiterit ex mēte Bal. ⁊ aliorū qr licet cōfessio iustificet processū retro nullū ut voluit Inno. in. c. qualiter ⁊ qn. el. ij. j. de accusa. habetur in. c. j. de accusa. lib. vi. etiā si nullitas proveniat qr forma mādati nō sit servata. c. pi. pisanis. ⁊. de resti. spol. etiā si nullitas proveniat: qr sentētia est lata post istātiā: prout notat bal. in. l. properandū. in prin. C. de iu di. panor. ⁊. d. ant. i. c. pe. ⁊. de iudic. ⁊ generaliter cōfessio supplet inordinatū processuz cū faciat notoriū iur. ut i. c. si. i. ō co habit. ⁊ cle. ⁊ mul. i notorijs nō requirit ordinari⁹ processus c. ad nostram. el. ij. j. de iure. c. evidētia. j. de accusa. ideo cōfessio sine alia tela iudicij vel minus solenni valet et tenet et iustificata. not. hu. ⁊ panor. in. ca. at si clerici. ⁊. de iud. barto. in l. cōfessus. ff. de custo. ⁊ exhi. re. in extravag. ad pri. in ver. per inquisitis. Bal. et ange. in. l. i. C. de iudi. Baldus in. l. unica. C. de confes. in. l. ij. C. de re iudi. Imo. et alij. in clemētina. cōstitutionē. de elec. in. ij. colū. tamē si nullitas processus provenit ex defectu iurisdictionis cōfessio partis consentientis in tētū adversarij nō iustificat processū. d. c. at si clerici. i. pn. ⁊. c. olim. ⁊ ibi bon⁹ tex. sm panor. ⁊. de rescrip. ⁊ est hic casus nā

appellatio

appellatio interposita a grauamine d' futuro iudicialiter nul-
lam iurisdictionem deuoluit ad iudicē ad quē. et ita fuerat hic
interueniēte postea confessio partis confitentis intentū appel-
lantis, s. quod executores nulliter per rescriptum subreptitiū
pcesserant. quod pz cū ille presbyter gfessus est illā ecclesiam
esse numeratā. et ille propter nullitatem rescripti appellabat.
tñ vult papa q̄ licet confessio aduersarij interuenerit p q̄ pa
tet de nullitate processus q̄ tñ ex quo appellatio non valuit
cum a grauamine de futuro interposita sit iudex ad quē, non
possit pretextu huius appellatiōis pronunciare processū nul-
7 lum. qd̄ patet ex versi. si vobis constiterit a 3ºo sensu. † No.
8 ex tex.ª ibi, huiusmodi nō admissam. q̄ lz a grauamine de fu-
turo extraiudiciali possit appellari. c. a. concertationi. et ibi glo,
eod. ti. li. vj. capitulo bone. et ibi vidimus. 3. eo. et etiam a gra-
uamine iudicis extraiudicialiter inferendo. c. a. dilectis filiis
decano. et ibi vidimus. 3. eod. tamen a grauamine iudiciali de
futuro non potest appellari. sed requiritur q̄ illatum sit. et p-
pterea hic ponderat ad iustificādū. appellationē debere con-
stare exceptionem non fuisse admissam. et sic habetis casum
not. quia opposita exceptione pars appellans nō auditur ex
eo solo q̄ dicat se exceptionem opposuisse. sed requirit q̄ di-
cat se opposuisse et admissam non fuisse. vbi tamen grauamen
prouenit facto tñ iudi. is absque alia exceptione vel petitio-
ne reuocatiōis poterit grauatus appellare. ut P. Pau. de elea
zariis in cle. quia contingit. de relig. do. voluit tamen Hosti.
hic et sequitur Jmo. q̄ post q̄ pars opposuit exceptionē si iu
dex non admittit pōt appellare quādo vel expresse reijcit vel
tacite ad vlteriora procedendo. c. cum dilecti. in fi. 3. de elec. vi
debimus in. c. ex parte. M. j. eodem habetur in. d. l. a procedē
te. C. de dil. Sed si iudex faciat nec aliquid faciat, tunc dicit
q̄ saltem per trinam interpellationē debet iudex in negligē
tia constitui petendo singula interpellatione vt exceptionem
admittat. sicut in simili in. c. i. 3. de supl. negl. pl. in capitulo cū
in vetari. 3. de elec. et si admittere noluerit corrigeē eius negli-
gentia. et poterit appellari tanq̄ grauet partem distrahendo
eum in longum. et sic vult Jmo. quod non solum a facto iudi-
cis possit appellari sed etiā a negligentia eius dummodo de
ea conuincatur. et pro eo est gl. in capitulo legitima. in fi. eod.
ti. li. vi. et facit gl. relata ad tex. in capitulo ad aures. j. de simo.
faciunt notata per Cy. in. l. in criminali. C. de iurisd. om. iudi.
et etiam per Bal. in capitulo per tuas. vbi etiam sentit appel
lari negligentia. 3. de testi. Dicit tamē ibi qd̄ etiam si non fue
8 rit appellatum nunq̄ transit in rē iudicatam. † In contrariū
q̄ a negligentia iudicis nō possit appellari sed ad superiorē
recurrit est tex. in. §. super hoc. in authētico. de qo. est. et. colla.
vi. quē ad hoc ponderat Bal. in. l. §. C. vt lit. pen. in fi. col. est
tex. in authētico, vt in med. li. et i authentico de man. princ. cir-
ca pncipiū. q̄ uira ad hoc ponderat Bal. in. l. fi. in prima col.
C. de sent. et interloc. om. iud. et ibi p hac parte facit aliud fun
damentū. nā ad hoc interponitur appellatio vt sententia sir-
metur. et partes sunt iudicis ad quem vel cōfirmare vel infir
mare id super quo est appellatū. l. eos. in prin. C. eodē sed ne-
gligentia nihil ponit in esse. ergo no. subest nec qd̄ infirme-
tur nec quod cōfirmetur. ar. capitu. ad dissoluē. j. de despon.
impu. l. eius qui in prouincia. ff. si cer. pe. ergo frustra et negli-
gētia appellabitur cum appellatio circa eā non porrigat effec
tum. Ita pro illa opi. est tex. quem ad hoc ponderat Bal. in
l. si §. illud. C. de tēp. appel. et facit tex. in. c. nullus in pncipio.
j. de iure. patro. facit glo. in. capitulo si religiosus, de elec. li. vj.
9 † Et per istū tex. Panor. infert contra communem praticā
q̄ habet vt si iudex sub pena excōmunicationis late sententie
pcipiat tibi vt. intra mensem soluas. c. a tali sententia appella
tur. et est bonus tex. in capitulo preterea. el. q̄. supra. eod. nā vi-
detur quod talis appellatio non pcedat ex quo grauamen nō
dum est secutum vt prediri tñ Jo. an. et post eū alij dicun hāc
praticam seruari: q̄ licet sentētia illa conditionalis non liget
pendente gditione. d. c. preterea tñ in hoc grauet q̄ si nō sol-
uerit etiā si medio tēpore voluerit allegare exceptionē iustā
sententia adueniente tempore ligabit ecce, ergo grauamē cui
statim subijcitur. q̄ ponitur sub ancipiti periculo. et ideo con-
demnatur ita eius exceptio contraria non admittatur. et ideo
ex quo excluditur a suis exceptionibus et grauatur per cōdē-
10 nationem poterit appellare. † Hinc infertur etiā ex hoc tex.
sm Bal. quod licet executor beneficialis habeat potestatē si-
ue iudiciariam siue executiuā mere prout elegerit vt voluit
gl. in cle. j. de offi. del. Inno. et alij in. c. si. de pi. etiā si eligat par
tē meri executoris quo casu tanq̄ extra iudicialiter. agit pos-
set a grauamine de futuro appellari. c. dilectis. supra. eo. tñ si
coram tali executore mero ex quo hanc viā nō elegit oppona
tur aliqua exceptio non pōt ab isto executore appellari respe-

ctu grauaminis de futuro. s. si non admiserit exceptionē. ita
est hic tex. aureus sm Bal. et sic habetis limitationē ad id q̄
dicit in. d. c. dilectis. qd̄ a iudice extra iudicialiter agēte lz pos-
set appellari a grauamine de futuro tñ si corā tali iudice etiā
extraiudicialiter aliquid agēte opponatur aliqua exceptio nō
potest opponens appellare sub gditione si non admiserit ex-
ceptionē. sz habet necesse exceptionē expectare et respōsionē
iudicis circa exceptionem. vī Bal. velle esse rationē q̄ oppo
nēdo exceptionē videt pars lz se allegare interlocutiōe iudi-
cis sup ea. id anteq̄ appellet expectet eā interlocu. et cū. d. bal. a
videtur recte pōderanti trāsire. d. An. et Jmo. q̄ tñ subiciunt
qd̄ licet ab executore bñficiali possit appellari pp̄ter exceptio
nem nō admissam quo ad effectū deuolutiū vt hic tñ ex quo
nō assumit partes iudicis quo ad effectum suspensiuū talis ap-
pellatio nihil operabitur. q̄ poterit pēdēte ea executionē fa-
cere. et ita allegant Spec. in ti. de acti. et peti. §. sup petitis. vñ.
sed qd̄ si qñ et faciūt notata p gemi. in, c. j. circa prin. de cōfes.
preb. li. vi. imo plus dicit qd̄ lz oppositio exceptionis oblata
pbatiōe et nō admissa iustificet absq̄ alio appellationē pp̄ter
ea interpositā. d. c. interposita. in pn. j. eod. tñ hoc nō hz locū
in executore mero bñficiali. q̄ oppositio exceptionis oblata p
batiōe corā eo nō iustificat appellationē cū ipe nō arcteē susci
pe partes iudicis et pbatiōes admittere iuxta notata in. d. cle
mē. vnica. et. d. c. si. allegāt Jo. an. in addi. ad Spec. i ti. de peti.
11 et poss. §. i. ad fi. et remittit se Jmo. ad notata p se j. d. c. fi. † No.
ex tex. ibi nō constiterit. q̄ licet quādo nō appellatur a sentē
tia nulla videatur incidenter causa nullitatio deducta. l. q̄dā
ff. famil. er. l. carmelia pla. ff. de iure patro. c. exhibita. 3. de iu-
di. notant in. l. i. C. qñ puoc. tñ illud intelligitur verum si ap-
pellatio sua substantialia habuit. alias autem appellatio non
deuoluet ad iudicem vt etiā super nullitate possit pnunciare
q̄ patet ex tex. nostro ex quo mādat inquiri an appellatio fue
rit interposita a grauamine de preterito. et tūc appellabatur a
processu nullo et vult papa ita demum super nullitate iudicem
ad quem debere pnūciare si appellatio fuit a grauamine de p
terito interposita, quasi sentiat qd̄ si fuisset interposita a gra-
uamine de futuro ex quo nō valet appellatio vt supra dixi vt
vidimus in. c. vt debitus et in. c. cū cessante. supra. eo. nō possit
12 dex ad quē de nullitate pnunciare. † Et ideo habetis inferre
qd̄ iudex appellationis non potest de nullitate pronūciare ni
si appellatio tenuerit. facit. d. c. exhibita Jmo plus probat ille
textus qd̄ dato quod notoria esset nullitas vt hic erat ex con-
fessione presbiteri tamen iudex ad quē ex quo appellatio non
tenet non potest super nullitate pronunciare. imo elegantius
probat ille tex. sm Bal. et alios quod etiam in his in quibus
regulariter exuberat officiū iudicis prout est in beneficialib⁹
de quibus loquitur hic tex. in quib⁹ iudex supplet ex officio.
c. oblate. 3. eodē. c. cum nobis olim. 3. de electio, etiam oppone-
do exceptionē vice partis gl. in. c. j. in verbo absentia. de ele.
libro. vi. tamen de nullitate etiā notoria iudex aditus in viā
appellationis nō supplebit etiam in beneficialibus ex quo ap
pellatio nō tenet. et est ratio sm Joā. an. et alios q̄ est quid
imputetur parti quare nō possit in viā nullitatis causam age
re se rest. incit ad viam appellationis argu. c. cum super. 3. de
offi. dele. l. si mulier. in fi. ff. q̄ metus causa. faciūt notata in. c.
13 examinata. 3. de iudi. † No. ex textu ibi. non admissas. q̄ execu
tor beneficialis etiam si eligat viam meri executoris teneē ad
mittere exceptionē surreptiōis et de nullitate potestatis sue:
q̄ patet ex quo si non admittat potest appellari qu. is tñ exce
ptiones teneat executor admittere habeē in. c. de cetero. 3. de
titu. primo. Et ideo dixit Paulus de cast. cō. sl. cccxxv. incip.
in xpi. et. Ad primū respōdeē q̄ vbi in appellatione includi-
tur nullitas deserta appellatione p primā instantiam iudex
appellationis nō potest sup nullitate procedere. sed bene sup
nullitate principaliter poterit noua instantia inchoari facit in
14 simili. c. examinata. de iudic. † No. vltimo ex tex. ibi appellasse.
sz Balduz. q̄ lz appellatio a sententia diffinitiua deuolueret
nullitatis causam. l. si cōstat. 3. eo. habeē p Bar. in. l. si expres-
suz in princi. ff. eodē etiā in appellatiōe ab interlocutoria quo
ad iustificandum appellationem deuoluit nullitatem de quo
tamen. Latius infra dicam in materia. tamen appellatio ab
actu indifferenti qui nō est sentētia nec interlocutoria nec dif-
finitiua puta vt hic quādo appellatur post exceptionē oppo
sitam sed nōdum reiectam talis appellatio non includit in se
nullitatem. et est ratio q̄ appellatio nō tenet vt dixi in versic.
si nihil constiterit. Glo. nihil habent sed veniamus ad mate
15 riā. † Circa materiā nullitatis primo principaliter querendū
est vt intelligamus id de quo disputabitur que sentētie dicā
tur nulle. et dic q̄ primo sententia dicitur nulla ex defectu iur
dictio. q̄ si talis persona q̄ iudicare nō possit de qbus in cape

a ¶ Nota. ex tex.
Pro ampliori in-
telligentia huius
not. adde vltra al-
le. hic que posui in
c. vt debitus. 3. eo.
in verbo primo.
quod causa graua
minis. in 4. oll. ol.

scitatos.ex.de rescrip.in.c.criminali.ij.q.v.vij.cap.ad probã dum de re iudicata in capitulo cum vigesimum.supra de offi. cio delega.in cap.audiuimus.xxiij.questio.i.in.l.cum pretor. §.i.ff.de iudi.in.l.quidam consulebat.ff.de re iudica.in.l.ser/ uus.ff.de iudi.Secundo est nulla eo quia laicus vult iudicare clericum capitulo at si clerici.supra de iudi.capitu.si diligẽti. ex.de foro cõpetẽ.c.si imperator.lxxxvi.di.vel laicus vult iu dicare de spiritualibus.c.ij.ex.de iudi.c.cõtingit supra de arbi. vel clericus vult iudicare contra laicos sibi non subditos ca/ pitulo si duobus.ex.eodem et habetur in ca.nouit supra de iu/ in.c.ex parte.ij.ex.de foro competẽ.vel alias vnus episcopus vult iudicare suum nõ diocesanum.c.significasti.ex.de foro cõ petẽ.cap.pastoralis.ex.de offi.ordi.et cap.ij.de offi.ordi.lib.vi. vel etiã extra territorium aliquid iudicat contra non subditũ. l.fi.ff.de iuris.de cõsti.li.vi.Tertio est nulla ratione quãtitatis quia iudex in plus pronunciat quam debeat vel ex mensura sue iurisdictionis.l.si idem cum eodem.ff.de iurisdi.omnium iudi.quia tunc ex toto est nulla sententia nec valebit in eo in quo potuisset iudicare in ea gl.et ibi Bar.et alij in.l.fi.ff.de iurisdi. om.iudi.et ita Bal.quod dicat ibi gl.in.ij.C.de re iudi.et notat Bal.in.l.j.C.si aduer.rẽ iudi.et in.l.j.C.de erro.cal. Specu.q non firmat pedes in titu.de sen.prola.§.iusta.is ver.sic.itẽ quod est nulla ratione quantitatis.Siue etiam alio modo peccet sententia in quantitate quia tunc etiam ex toto erit nulla.Ita Bar.in.d.l.si tamẽ.Bal.in.d.l.ij.In hoc tenet cõtrariũ quod lz sit nulla respectu eius quantitatis.in qua sententia excedit ta men valebit in ea quantitate in qua debuit cõdemnare argu. l.sancimus.§.pe.C.de dona.Quarto est nulla quando sup alia re iudicatur quam fuit cognitum per regulã.l.de qua re. ff.de iudi.et capitu.cum olim.el primo.supra de offi.delega.vel etiam de alia re iudicatur quam fuit delegatum.d.c.cum olim. et c.ex literis de offi.delega.Quinto est nulla ratione litigato rum puta qui cõtra minorem sine auctoritate tutoris cõparẽtẽ. l.j.et.ij.C.qui leg.perso.in iud.stan.non ba.l.dari.C.de aut. prest.l.si curatorem.habẽs.C.de in integ.rest.mino.vel.cõ fu/ riosum.l.furioso.ff.de re iudi.vel contra ecclesiam sede vacãte per ea que habent.in.c.j.et.ij.ne sede vac.et in.c.cũ ex literis. ex.de in integ.rest.vel in fauorem excommunicati agentis.et.c.cũ inter.et.c.exceptionẽ.ex.de excep.quod tamẽ hodie nõ procedit. c.pia.de excep.li.vi.Sexto est nulla respectu loci puta extra territorium suũ iudicatita etiã inter subditos.et in cle.j.et ibi habetur de foro compe.in cle.pastoralis de re iudi.in.l.fi.ff.de iurisdi.om.iud.et in.c.ij.de cõsti.lib.vi.vel iudicauit in alio lo co quã vbi citauit.l.si vt proponis.la.ij.C.quomodo et qñ iu dex.vel in alio loco quã vbi est datus delegatus a papa.c.si se tutum.§.is nullo.de rescrip.lib.vi.vel etiam iudex laicus iudi cauit in ecclesia.c.decet.de imu.eccl.li.vi.Septimo est nulla respectu temporis puta quia die feriato maxime ad honorẽ dei c.fi.ex.de fer.l.dies festos.C.de fer.vel quia de nocte.cõsuluit.ex. offi.dele.Octauo est nulla qñ cõtinet absolutionẽ vel cõdẽna/ tionem expressam.vt in.l.j.et.l.in.sentẽtia.ff.de re iudi.siue ca/ citã scilicet per relationez ad aliud.puta processo vt in cali cõsi. tale continetur ita voluit cano.in.c.venerabilis.j.de relig.do. ita Bal.in.l.prima.C.si aduer.lib.et faciunt notata per.Bar. in.l.ait pretor.§.j.ff.de re iudica.voluit Imol.in cap.si p debi litate supra de offi.deleg.tamen illud consilium ad quod fit re latio debet esse precise condẽnatoriũ de presenti.alias si dice ret consuluimus talem cõdẽnãdũ.sicut non vz sñia dico talẽ condẽnandũ quia nec cõdẽnat nec absoluit.d.l.j.et ibi no.C.si aduer.lib.ita nõ valebit sñia pronũcio vt in consi.tali cõtinetur ex quo illud consiliũ nõ continet cõdẽnationẽ factã lz fiendã ita bar.et alij in.d.l.j.C.si aduer.lib.ita imo.in.d.c.si pro debi litate.et notat Ang.in.l.j.§.si quis ita.ff.de verbo.obliga.et in consi.suo.ccx.iiij.et.ccxxiij.et Feder.de senis consilio.ccuij. faciunt notata p bal.in.l.cũ iudex.C.de sen.et interloc.om.iud. per bal.in.c.cum ecclesia de cã pos.et proprie.in addi.ad spec. in ti.de requisitione cõsilij.Ang in cõsi.cclxxxiij.incip.decima liberina.Bal.l.j.si arbiter.C.de sen.et interloc.om.iud.Ang. et Imol.in.l.j.ff.de re iudicata.Nono est nulla ex modo proce dendi quia nõ requisitus a parte procedit ad vtilitatẽ priuatã cõtra ea que habent in.l.vnica.C.que del.aduoc.in.l.properandũ §.et si quidẽ.C.de iudi.et que habent in.ca.bone.el.j.ex.de postu. prela.per.d.anto.in.c.j.ex.de iud.ang.notabili cõsi.cclxxxvij. incipiẽ.cõstitutio.in.ij.col.Decimo est nulla propter substãtia/ lia iudicij non seruata.de quibus.ij.q.de.j.in summa.ij.q.vj.§. diffinitiua.et per glo.aliquid in.c.de causis.supra de offi.del et in.l.placuit.C.de sen.et interloc.om iudi.Undecimo est nulla quando extra instantiã fertur de quo in.l.properandũ.in princi. C.de iud.l.j.vnica.C.vt oẽs tã ciuil.quam crimi.l.c.pe.ex.de iud. plene p do.ant.et imo.l.c.ij causis.ex.de offi.dele.Duodecimo est nulla qñ pen.ap.pronũciat iudex a quo.c.ad audiẽt.et ibi vidimus supra eodẽ.Decimotertio est nulla quod contiĩet ma/ nifestã iniquitatẽ nõ expressam in sñia.c.inter ceteras.et ibi habetur.ex.xi.pri.et.c.cũ bertold9.c.vbi no.et in cle pastoralis. de re iudi.anch.consi.vj.licet ang.in.l.cines.C.eo.et bal.l.j.fi.§ lz et si quis.C.cõmina.vel voluerunt intelligere manifestam idest notoriã.tamen Canonist.in dicto capitu.inter ceteras.te nent quod satis est notoria.ex quo apparet ex actis.decimo quar to est nulla quando contra expressum errorem iuris.capitu. primo.supra de re iudica.l.j.in principio.ff.que sen sine ap.quod procedit nõ solum in diffinitiua sed etiam in interlocutoria. capitu.per tuas.de sentẽ.exco.Glo.in.l.ij.ff.de appella.recip in.l.si expressius.ff.de appellatio.in.l.prima.§.itẽ cõtra sacra ff.que sen.sine appel.angel9.et communiter qui post illos scri pserũt in.l.prima.§.primo ff.quod quisque iuris.Et intel legit errorem iuris certi.non autem multipliciter interpreta/ bilis.Ita Bald.in.l.penultima.ff.de iustitia et iure et facit quod notat glossa institu.de ob.que ex quasi mal.in principio facit quod notat Barto.in.l.iij.ff de rebus dubijs.Bald.si militer in.l.j.C.de bon.poss.secundum tab.et notat imol.post ange.et alios in.l.cum prolatis.ff.de re iudi.ange.in.l.q rome §.duo fratres.ff.de ver.ob.imo.in cle.ne romani.in.xi.col. de elec.faciunt que habentur in capitu. capellanus.supra de fer.d.anto.in consi.xxvij.incipi.in del.elec.visis presentib9 i. Iudoci.consilio.cclx.incipiẽ.in xpi nomine in proposito casu.d. an.in capitulo cum inter.de re iud.bal.in.l.ij.C.quando pro. et in.d.locis de extrauaganti etiã.itẽ de errore iuris expressi nõ autem iure quod extenditur de similibus ad similia.nam licet iudex non faciat talem extensionem sententia nõ erit nulla ita Inno.et ibi alij.in capitulo cum speciali.ex.e.in princi.Et bal. in.l.ij.C.quãdo prouo.et iud.in.l.si is ad quẽ.ff.de acqui.here. decimo quinto est nulla quãdo impossibilitatem cõtinet.c.fi. et ibi habetur.j.de cõd.ap.l.si.que se.sine ap.decimo sexto est nulla quãdo per surreptionem obtinetur capitu.cum olim.ex. ti.j.l.si quis obrepserit.ff.ad l.cor.de fal.decimo septimo est nulla quãdo fertur contra res prius iudicatas.l.j.et ibi habetur.C.quando prouo.non est neces.not.bar.in.l.duob9.ff.de excepe.rei iu.not.d.anto.in capitulo sup literis.in.xxvij.col.et in capitulo cum dicta.et Imo.in.c.ex parte.ex.de res.et anto.et pan or.in.c.cum.ec.Ñ erra rescri.carca fi.et ibi im.ex.de cõst.no/ tat omnes in capitulo iter monasterium ex.n.i.Decimo octauo est nulla quãdo eciãque non seruata forma rescripti vel mẽte eius capitulo cum dilecta.ex.de rescrip.capitulo pisanis.ex.de resti. spo.c.venerabilis.ex.de of.del.vel vt dicit mẽte qui pluribus legando vult velle quod omnes similiter procedãt.et ideo vnius sñia sentẽtia erit nulla.capitulo vno deleg.nouo.et.c.prudẽtia.i.prin. ex.de offi.dele.decimo nono est nulla si sit venalis.ij.q.vi.l.ve/ nales.C.quando pro.nõ est necesse.et intelligite pecunia ob gratia vel odio.quia tunc nõ esset nulla sed annullanda.l.suo io uito.§.si pretor.ibi habetur.ff.ad treb.l.nõ distinguemus.§. cũ quidã.ff.de arb.c.j.et ibi habetur de re iu.li.vi.Uigesimo est nulla quando super inepto libello est lata glo.est not.insti.ij. oblig.in pri.et voluit ange.i.l.j.ff.de offi.asse faciũt que habe tur in.l.j.in prin.ff.si mens.fal.mo.di.et voluit bal.in.l.actori.C. de reb cre.in.l.ex hoc iure.ff.de iusti.et iure in.l.edita.repeti tione paduana.C.de edẽ.ange.in cõsi.cciij.incip.in dei nomi ne et gloriose matris visis omnibus actis in.iij.q.pan.de cast cõsi.cclxxv.quod incipit.in christi nomine et c.in cã ex forum bal. in tractatu de arb.in.iiij.car.in.l.fi.ff.de lib.et posth.Imo.l.c. cum dilecti de contrah.emp.quem tex.alle.bal.ad hoc.pro cãu in addi.ad spec.in ti.de libel.concep.in.iij.et.fi.c.l.uno.in cle.con stitutionem.de elec.Bald.in.l.licet.C.de procu.vbi di cit quod ista exceptio reddit processuz retro nullũ per tex.optimuz in.l.libellorum.ver.quod si libelli ff.de accu.quod procedit ẽt in libello notorie iniusto vt not bal.in.l.prescriptione.C.si cõtra ius vel vtil.pub.Et bal.in.l.j.C.si de.monipos.et ange.in autẽ. offeratur.C.de lit.cõte.et ad predicta faciũt notata per.d.ant. et alios in capitulo examinata.ex.de iud.tamẽ vbi nõ require retur libellus nec ineptus ãnullaret sentẽtiã gloss.est in.l.vi nũ in.fi.ff si cer.pe.in.§.multis.insti.de liber.quod tamẽ vide contra.d.cap.examinata.ex.de.iudi.iuncto.c.dilecti.ex.eod.item procedit in ineptitudine expressa.secus autem si sit tacita inepitu do in libello non expressa quia illa non reddit sententiam nullã tex.est singularis in.l.posthumus.§.si quis exhis.ff.de inof.te sta.quem ita intelligit bal.in.l.ij.C.de re iud.et etiam bal.in.l. pe.ff.de insti.et iure.Uigesimo primo est nulla quia iudex nõ ad misit ad defensiones suas partem.nã non data copia defensio nis corruit sententia capitulo deus omnipotẽs.ij.q.j.c.l.pasto ralis de resti.et ibi notatur.voluit Inno.in capitulo tua nos.ex. de coha.cle.et mu.voluit panor in.c.ecclesia sctẽ marie.circa fi.in.

pra de consti. Vigesimosecundo est nulla quādo sine probatione est lata, qr petita dilatione ad probandū iudex tulit sententiā multis probationibus factis glo. est not. quam ibi commendant omnes in c. ecclesia sancte marie. in fi. ē. de cōst. tu. notāt omnes in c. cū Bertoldus. ē. de re iud. Inno. et alij in c. post electionē. j. de cōcess. preb. Vigesimotertio qn̄ est lata nō visis actis: nā tūc est nulla. ita Bart. in l. ij. C. de sen. ex peric. reci. in l. plañ. C. de sen. et interl. om. iu. cano. in c. tū ex literis. ē. de testi. in integ. o. Ant. in. d. c. ecclesia sancte marie. Bar. et Bal. in l. ij. C. de el. et ibi Bal. limitat h̄ pcedere in actis substātialibus iudicij secus ī alijs notat ang. in l. iudices. C. de iud. in l. claudius. ff. q po. in pig. ha. Vigesimo quarto qn̄ est lata nō visis probationibus partis. ita Inno. in c. cum bertoldus. ē. tit. j. et ibi alij. Et ideo per has duas limitationes dicit qd si iudex post ꝯmissionē sibi factā ei vel causaz ceptā cito tulit sniaz ita q verisimilis et acta nō potuit videre nec pbata hoc sufficit vt snia sit nulla. ita Bar. in d. l. ij. et doc. vbi. ē. Vigesimoquinto est nulla qn̄ fundatur super probatiōe reprobata tex. est in c. ij. j. de purg. vulg. p quē tex. hoc dixit Bal. in l. libertorū. C. de testi. Vigesimo sexto est nulla qn̄ error iuris in libello est vel in actibus substātialibus ad q̄ refert sententia de necessitate. vel in alijs actis ad que verba sentētie expresse referunt. nā cū relatō fit in referēte siue sentētia expresse se referat ad aliquid in quo cōtinet error iuris siue ex iuris dispositione tacite referatur ad aliquid in quo cōtinetur error iuris puta libellū ad quem de iure refertur sententia. c. licet Helyꝫ. j. de simo. cū volgaribus. tunc propter talē errorē iuris in relato expressum sentētia redditur nulla. Ita bar. in l. j. C. de erro. cal. et etiā sensit in l. ex diuerso. §. si in iudicio. et ibi ponunt. alij. ff. rerū. ama. lꝫ in contrariū tenet hic. in. d. l. j. notāt Cano. in c. j. ē. ti. j. d. Ant. in repetitione. c. ab excōicato. ē. de rescri. Vigesimo septimo reddit nulla propter errorem calculi. l. j. §. j. ff. que sen. sin. ap. et ideo est notandū q nunꝙ sententia lata p errorē calculi transit in rē iudicatam. Et ideo petens vt de nouo calculentur rationes venit semper audiēdus ex quo allegat errorem. l. j. et ibi Bar. per illū tex. C. de erro. calcu. verius est tamen ibi sentire bar. in fine q isto casu nō reddat sentētia nulla ex toto. sed id quod deest ad calculū suppleat vel diminuatur iuxta quantitatem erroris calculi. et ita etiā vult Bal. in l. ij. C. de re iudi. tamē in cōtrariū faciunt quo ad hoc vltimū q̄. dixi in tertia specie nullitatis et an ppter errorē calculi possit appellatio iustificari. Paul de cast. ꝯsi. xxxiij. incip. in Xpi nomine xc. in casu pn̄ti. Vigesimo octauo est nulla ratione incertitudinis. et ideo si ꝯdēnatus est Titius de tali parētela, et duo reperiant eiusdē nominis et parētele iudex q cōdēnauit dꝫ declarare obscuritatē. l. ab executore. et ibi bart. iij. col. ff. eo. notāt cano. l. c. q ad ꝯsultationē. ē. tit. j. Aug. in l. nō ignorat. C. de fruc. et lit. exp. Bal. in l. fi. §. j. C. ꝯmunia de leg. qd si nō declarauerit vel qr iam est mortuus vel qr nō recte scit declarare de quo magis senserit forte qr oblitus tūc sentētia est nulla. l. duo sunt Titij. ff. de test. tu. in ar. voluit Bar. et ibi dat cautelā ne ad hoc pueniat in l. inter stipulantez. §. j. ad fi. ff. de verbo. obli. et ibi per alios notat Bar. j. l. fina. C. de leg. here. in l. hac ꝯsultissima. C. qui testa. fa. po. in l. volūtas. C. de fideicom. in c. primo in titu. de feud. sine cul. non ami. in vsib. feu. in l. heredes palam. §. sed si notam. et ibi Imol. ff. de testa. in l. si quis seruos. §. si inter. et ibi Imo. ff. de leg. tertio. Bar. et Imol. in l. demōstratio falsa. in principio. ff. de conditioni. et demōstratiōib. in l. omnia. ij. ff. de custo. et exh. re. i. l. j. C. si vnus ex plu. ange. in l. ij. ff. de liberis et posthumis. Vigesimonono est nulla per dolū interuenientē in ea vel circa eam quando fertur contra minorem vel cōtra absentem secus si cōtra presentem et maiorem. l. si pretor. §. Marcellus et ibi habetur. ff. de iudi. habetur in c. cum Bertoldus supra de re iudi. Trigesimo quando lata est per metum. ita Hostien. et Ioan. and. et sequitur. d. Ant. quatenus metus impediat solēnitatē processus alias nō in capitulo. ij. supra qd metus causa. sed cōtrariū tenet glo. no. in c. iniustū et in c. quatuor. et ibi Archid. xi. q. iij. et tenet glos. recte ponderāti in c. j. qd met. causa. li. vj. et tenet indistincte Panor. in. d. c. ij. licet Baldus in l. decernimus. C. de sacro. sanctis ecclesijs. videtur ipse facere. differentiam inter sententiam respicientem clauem conscientie et tunc sit nulla ipso iure. dicto capitulo vnico. et videtur sequi in singularibus et aliam sententiam quia illa non erit nulla de quo etiam ponit Baldus in l. eleganter. §. si quis post. ff. de cōdictione indebiti in l. finali. §. primo. C. communia de lega. in l. finali. C. de pen. iudi. qui male iudica. et in l. finali. C. de senten. ex peric. Trigesimoprimo est nulla quādo refert aliquam constitutionem nullam vel iniustam vel super ea se fundat. textus est et ibi Baldus in capitulo cum causam. supra titulo proximo. faciunt que habentur in c. cum venisset. supra de eo qui mit. in possess. Trigesimo secūdo est nulla si tantū super parte petitionū fertur vel absolutoria vel cōdemnatoria. et nihil alia parte super pronūciat nec tacite nec expresse. tacite scꝫ per taxationem tantum vel dantaxat glossa est nota. in l. prima. C. si aduer. rem iudi. et ibi Bart. et Bald. voluit Bar. in l. si constāte. §. fi. et ibi alij. ff. sol. matri. not. d. Anto. in c. cum inter sopiatit. j. quod tamē intelligite vt per Bar. singulariter in l. si plures. in fi. ff. de fideius. in solutione cōtrarij. d. c. l. j. et l. leti minato. C. de fruc. et lit. expē. Trigesimo tertio quādo fertur ꝯtra ius litigatoris quod excludebat per priuilegiū etiam in corpore iuris clausum et eius tunc partis tendit ad priuilegiū eludēdū, nam tunc sententia ꝯtra hoc ius partis est nulla ipso iure glo. est singularis in cle. j. in vbo. sine ri. de in integ. resti. quam ad hoc pōderat Lud. in singularibus suis. Trigesimo quarto est nulla si pars consiteat iniustitiam sentētie et se ius nō habere. ita Lud. in l. si is ad quē. ff. de acqui. here. p dictū Inno. in c. quia plerique. j. de immu. ecclesi. vbi voluit q quādo pars ꝯfitetur sentētiā iniustā nunꝙ snia trāsit in rē iudicatā notat Baldus in l. ex hoc iure. ff. de iusticia et iure. Trigesimo quinto est nulla propter falsam causam ita bal. in. d. l. si is ad quē. et ibi alij cano. in c. sicut. ē. tit. j. Bal. in addi. ad spec. in ti. de senētia in xj. col. et in c. cū super. in fi. de offi. dele. bal. in l. j. C. de cōdi. inde. et ij. col. q pcedit nisi plures cause essent expresse in sententia. nā tūc licet vna sit falsa dūmodo alie non sint false que tamen sint sufficiētes valebit sentētia. ita Inn. et ibi. d. Ant. in c. in pñtia. ē. de renū. et Ludo. in. d. l. si is ad quē. et allegāt textum in c. per tuas. j. q si. sini legi. et ibi. d. anto. item nisi vteretur dictione. maxime in exprimēda falsa causa. nā tūc propter hanc falsam causam nō vitiatur sententia si potest ex actis iustificari. alias secus ita Ludo. l. d. l. si is ad quem d. anto. in. d. c. in pñtia. et faciūt notata in. d. c. sicut. et in l. prolatā. per bal. C. de sen. et interlo. om. iudi. Et ideo etiā in simili si causa esset pro parte falsa et p pte vera et sententia posset sustineri proter illaz particulare causam valet sententia fm ludo. in. d. l. si is ad quē quod secus dicit in decreto. quia decretum interpositum ex falsa causa vsque adeo est nullū ipso iure p ea q̄ habētur in l. si putās. C. de pe. here. in l. cū vero. §. subuētum. ff. de fideicom lib. q si in vno minimo causa sit falsa vitiatur decretum in totum, puta datio insolutum per iudicem propter debitum quod habet. d. c. l. repertur q in veritate causa debiti nō est tāta et sic est pro parte falsa qr solum est debitum. et isto caso datio insolutuz in totuz annullabitur. ita voluit Bar. in l. si nō sorte. §. si centū. ff. de cōdi. inde. et Bal. qui dicit se ita ꝯsuluisse in l. certi ꝯdictio. §. qm̄. ff si cer. pe. et vsque adeo causa in snia est in cōsideratione q si addat post sniam noua causa dicitur noua sententia ex quo noua causa exprimitur nisi veniret declaratiue ad primā bal. in. additio ad specu. in ti. de teste. §. nūc videndū ver. hec no. et ibi Io. an. dicꝫ secus si expressio cause veniret ad declarationē prime snie. ita Ludo. de re ma ꝯsi. xlv. incip. in xpi xc. super eo. Trigesimo sexto et vltimo est nulla qn̄ fertur tanquā cōditio defecerit vel purificata sit, et sic cessit et venit dies debiti, et postea in veritate reperitur hoc nō esse verum nā dato q in sententia istud non exprimat per quod appareat causam esse falsam, tamē si se fundat sententia super hoc qr conditio defecit vel est purificata sentētia est nulla ipso iure lꝫ falsitas cōstat in facto et nō in iure. glosa est singularis. et ibi tex. in l. qui testamento. ff. de excu. tu. quem tex. ad hoc ponderat Inno. in c. in pñtia. de renū. Et ang. allegat Imo. et sequitur in l. qui rome. §. duo fratres. in repetitione. ff. de verb. oblig. notat Ludo. in. d. l. si is ad quem imo vbicunque fertur sentētia sub cōditiōe resolutiua est nulla siue in toto siue in parte ponitur conditio Bar. in l. ab executore. in ij. col. ff. eo. in l. iudex. ff. de re iudi. in l. moris. §. primo. ff. de pe. baldus in l. idem labeo. §. primo. ff. fa. erc. Pe. de ancha. cōsi. cciij. incipit. in xpi xc. iudex pa. in c. in literis supra de offi. de le. Bal. in §. primo. in prima cōsti. C. panor. in consi. lxxij. incip. in xpi xc. videtur primo dictū licet angel. in. d. l. iudex tenet ꝯtra. in cōsilio. xij. incipi. porrecta. Inno. in dicta. l. iudex dist inguit vide te.

16 †Secūda est questio principalis quo iure siue remedio retractetur sententia nulla et dic fm Barto. in l. si expressum. in pe. colū. ff. eodē q quādoque nullitas principaliter intentatur quādoque incidēter principalr. s. agendo siue petendo vt sententia declaretur nulla absque eo q alia petitio actoris siue rei precedat. d. l. si expressum. l. si dolo. C. de rescin. vend. et ibi notat. l. j. §. j. in glossa in verbo firmatur. ff. de feri. incidenter autem petitur altero de duobus modis. vel quando pcedēte aliqua petitione actoris puta petētis executionē sententie vel agentis actione in factum siue iudicati opponit reus exceptionem

q̃ sententia est nulla et tunc dicitur incidēter in viā exceptio
nis opponi de quo in l.iiij.§.condemnatum.per bar.ꝛ alios.
17 ff.de re iudi.et infra dicam.in.ix.questione principali.† Secū
do modo incidenter deducit̃:quādo precedente vna petitiōe
vn⁹ que sententiā annullari debere intēdit per viā cause nul
litatis deducit̃.s3 tamē principaliter aliud petit̃ quā annulla
tiū puta q2 lata s̄nīa contra aliquē nulla petit cōdemnatus vt
iudex de nouo pnūciet q2 p̄ma s̄nīa q̄ tulit ē nulla q̄ petere
p̄t.l.hec s̄nīa.C.que sen.sine cer.quā͂ti.habet̃ in.l.si vt propo
nis.la.i.ꝛ in.l.si p̄cu desertam.C quō.ꝛ quādo iudi.in.l.pri
ma.C.de sen.ꝛ interlo.in.c.ex litteris.supra de offi.dele.ꝛ ali
qd vadimun in.ca.cū cessante supra eo.habetur in.l.iudex.
ff.de re iudi.hic presuppositis aliud etiam sciendum q̃ nulli
tas actus varijs modis potest deduci quādoq̃ per actionē
de dolo.l.eleganter.in principio.ff.de dolo.habetur in.l.si qs
cum aliter.ff.de ver.ob.q̄nq̃ per actionē ex illo ꝯtractu ī quo
dolus cōmissus est.d.l.si quis cū aliter.c.cum dilecti.e.pe.i.ō
cōtrahē.emp.quādoq̃ per officium iudici nobile inno i.c.ā.ō
offi.iudi.notat bar.ꝛ alij.i.l.qui sub cōditione.§.si.ff.de cōdi.
insti.ꝛ de istis tribus modis gl.habetis singularē.in.l.si dolo
C.de rescin.vē.quā ad hoc cōmēdat bal.in.l.nam ꝛ si sub con
ditione.§.fi.ff.de iniust.rupto te petitu etiam in viam q̄nq̃ ex
ceptionis.l.nō erit.§.dato et ibi gl.ꝛ doct.ff.de iure.iu.ꝛ.d.§
18 cō dēnatū.ꝛ.d.l.si quis cū aliter.† His habetis quo remedio
isto rū petetur nullitatē s̄nīe retractari ꝛ si in viā exceptionis
opponit̃ tūc clarū est q̃ petet̃ retractari opponēdo exceptio
implorādo officiū iudicis mercenariū p ea que habētur in.l.
i.ff.de iuris.di.om.iudi.ꝛ.d.c.fi.ā.de offi.in.si autē.pricipaliter
petitur ꝛ tūc implorabit̃ officiū iudicis nobile.ita Jnno.in.d.
c.fi.ꝛ in.c.j.pe.ꝛ ibi bal.ā.eo.ita bar.in.d.l si expressi.ꝛ ita idē
bar.in.d.l.que sub cōditio.in ff.ꝛ ibi alij.ita bal.i.l.tale pactū.
§.qui puocauit in repetitione in.xvj.col.ff.de pac.ita imo.hic.
in.vij.colū.ꝛ in repetitione.d.l.si expressum.in.xxxv.colū.ꝛ si
dicatur ad quid imploratur officiū iudicis noalle super nul
litate s̄nīe.nam q̃ nullū est amplius annullari nō potest.l.nā ꝛ
si sub conditione.§.rūpēdo.ff.de iniusto rupto.c.ad dissoluē
dum.j.de despō.imp h.et priuatio presupponit habitū.l.ma
numissiones.ff.de iusti.ꝛ iure.si sententia est nulla ad quid pe
titur annullari.dicite secūdum glo.in.l.prima.§.primo in ver
bo firmat.ff.de fer.q̃ petit̃ annullari put de facto pcessit s̄nīa
ꝛ facit glo.in simili in.c.accedens.el.i.in verbo cassauimus.su
pra vt lit.nō conte.in capitulo cum dilectus.supra de cōsu
bo.in tex.ꝛ ibi.d.anto in.c.ij.in principio.supra deposi.u.pre
la.habet̃ in.c.venerabilem.ꝛ in.c. auditis supra de elec.ꝛ est
glo.in.c.audiuimus.xxiij.que.prima facit gl.in simili in.l.mi
nor.xv.annis in prīci.ff.de enic.ꝛ ita bart.in.in.d.l. si expre
ssum in pe.col.ita bal.post gl.i.l.i.C.quādo puo.S3 nūquid
erit in tali nullitate necessaria appellatio.ꝛ dicite q̃ nō.ita gl.
in capi.fi.in verbo necesse.de re iudica.libro.vi.in.d.l.i.§.i.ff.
de fer.ꝛ est tex.in.l.ij constat ibi supernacua.i.nō necessaria.ꝛ
in.l.ex consensu.§.primo ibi frustra ꝛ ita volunt ōēs maxime.
Cu.in notabilib⁹ ꝛ in.ix.col.in.l.si expressim.ff.eo.ita ēt itelli
gas tex.in.l.fi.§.i.ꝛ in.l.i.§.item contra sacra.ff.q̄ sen.siu.ap.
19 Sed nūquid l3 appellatio ꝛ nō sit necessaria a nullitate poterit
tamen interponi.ꝛ tex.in.d.l.si constat.ꝛ etiā in.d.l. ex cōsen.
§.i.ꝛ in.d.l.fi.§.i.videnit velle q̃ nō.dū vtunt̃ v̄bo supuacua
vel v̄bo frustra vel sine causa.ꝛ facit ratio nā appell̄o rescidit
pronūciatū.l.i.§.fi.ff.ad tur.vel saltē suspendit.c.venientes.
supra de iureiu.S3 vbi est sentētia est nulla nō pōt dici pnū
ciatū.l.iiij.§.cōdēnatū.ff.de re iudicata.ꝛ nō enim nulle sunt
qualitates.l.ei⁹ q in prouicia.ff.si certū petatur.dicto capitulo
ad soluēdum.ergo cum nō subsit q̃ rescindatur vel q̃ suspēda
tur non poterit appellari.In cōtrariū tamē est veritas ꝛ ten
omnes hic ꝛ dicta.l.si expressim.et in.l.C.quando prouoc.ꝛ fa
cit glo.d.cap.fi.in verbo necesse.in clemē.i.§.i.in verbo firma
tur in.d.l.si dolo.C.de rescin.ven.ꝛ pro illa opi.est textus.i.l.
si expressum.in ver.vnde siquis.ff.eodē vbi pōderat q̃ appel
latio annullari potest dici deserta lapsu fatalium,ergo vult qō
possit appellari text⁹ est in capitulo exhibita.supra de iudi.i
capitu cum venissent.ā.de testi.in capitu.significātibus.ꝛ in
c.cum causam supra de offi.de leg.vbi patet fuisse appellatū
a s̄nīa nulla nec papa ibi reprobat appellationē tāq̄ interponi
nō possit qō certe facere si de iure nō poss3 appellari text.hic
vt dixi in textualibus.est text⁹ in cap.si cōtra vnū.de officio
dele.li.vi.vbi.papa querit quādo appellatur ab actu nullo q2
dicitur iudicem nō habere iurisdictionē eo q̃ expirant mor
te,delegātis ad quem deberet appellari certe si nō posset ap
pellari frustra quereremus ad quē esset appellandū.Nō ob
stant cōtraria dū dicitur si est supernacua ꝛc.ꝛ similia sūt ve
ra in.l.ex consensu.§.primo.ꝛ in.l.fi.§.primo.quia in precedē

ti questione est respōsum sc3 q̃ intelligunt̃ illa verba supua
cua vel frustra q2 nō necessaria.nō tū negat quin sint aliqualr
vtilia vt videbim⁹.j.in.ix.q.principali.nō obstat arg.d.c.ve
nientes.ꝛ.d.l.i.§.fi.q2 vt de facto sentētia nulla pcessit.ita de
facto rescindet̃ vel suspēdet̃.preterea nō sunt soli effect⁹ appella
tionis illi duo rescissionis ꝛ suspēsionis.s3 plures alij sunt effe
20 ctus vt dixi.ā.in rub.† Et ideo dato q̃ a s̄nīa nulla nō possit
appellari quo ad effectū s̄nīe suspēsiuū vel extinctiuū nō tū se
quit̃ ergo nō poterit appellari quo ad alio effect⁹.puta quo
ad effectū deuolutiuū operabit̃ talis s̄nīa ꝛ alios effectus ope
rabitur vt videbimus.j in.ix.questiōe principali.Lu. tamen
in.d.l.si expressim.in.xi.col.recto hoc q̃ licet appellatio a sen
tentia nulla nō sit necessaria sit tamen vtilis ꝛ possit interpo
ni dicit limitandum esse vt non procedat in sentētia que esset
nulla ex defectu iurisdictionis iudicis q2 a tali sententia non
poterit appellari.Et p hac opi.allegat Bal.optime hoc sen
tiētes in.l.i.in penul.col.v̄sic.iuxta q̄ro.C.quādo prouoc. vbi
dixit Bal.q̃ si appellat̃ a sententia nulla nō videtur deducta
nullitas que prouenit ex defectu persone iudicis puta q2 ser
uus excōicatus vel infamis quia illa nullitas est quid extrin
secū a s̄nīa ꝛ iudicio de quo agitur ꝛ appellatio nō trahit̃ ad
extrinseca.l.p hāc.C.de temp.ap.ꝛ sic vult.Cu.inducere q̃ li
cet appellatio interposita nō porrigit̃ ad nullitatem tamen
prouenit ex defectu iurisdictionis tamē ad aliā nullitatē por
rigit̃.l.quedā3 mulier.p famil.er.l.carmelia pia.ff.de iure pa.
l.si is qui.C.de lib.causa.notat Bar.in.d.l.si expressim ꝛ.j.d
cam.ꝛ ratio est q2 ibi est qd intrinsecū ad qō nō porrigit̃ ap
pellatio,ergo ita ppter talē defectū nō poterit interponi ap
pellatio p hac opi.adducit tex.in.l.j.C.de arb. qui nihil facit
q2 loquitur;in arbitrio a quo nō appellatur regulariter.l.dīe
pferre.§.stari.ff.de arb.scdo adducit.d.l.si cōstat.ꝛ.d.l.ex cō
sensu.ꝛ.d.l.fi.§.i.ad que potest videri.vt.ā.in pcedēti ꝯclusio
ne adducit tertio.nā ex quo iudex nō habet iurisdictionē sen
tentia est penitus nulla ꝛ cognitio cause spectat ad suum iudi
cem sed si appelletur a tali sentētia ꝛ appellatio operaret̃ effe
ctum deuolutiuū.vt.ā.dixi iudex qui alias est ordinarius in
ista causa sine suo facto ꝛ etiam ex culpa istius qui nō est iu
dex.Dāmificaret̃ quia priuaretur sua iurisdictione que p ap
pellationem translata est ad iudicē ad quem quod est contra
regulas iuris communis.l.non nostrum.ff.de reg.iur. ꝛ cōtra
equitatem.c.peruenit.xi.q.quia cauetur suam iurisdictionem
cuicūq̃ iudici esse cōseruandā.Tamē quicquid dicat Cu.veri
tas est in cōtrariū.ꝛ in ꝯtrariū est text.in.c.cū venissent.ā.de
testi.in.d.c.si cōtra vnū ꝛ in.d.c.significātibus.in quibus iuri
bus erat defectus iurisdictionis ꝛ tū appellat̃.ꝛ tamen papa
nō reprobat appellationē ex hoc capite.ꝛ est tex.hic vt dixi in
textualib⁹.Et ad vltimū arg.Cu.istud dpēdet ex ista q̄ōne.
an si appellat̃ a s̄nīa nulla iudex ad quē cognoscat nō solū de
nullitate ꝛ super ea pnūciet s3 etiā de negociatione principali
possit cognoscere ꝛ pnūciare de quo.j.in.ix.q.principali.ꝛ in
x.Scdo limitat Cu.nō pcedere quādo nullitas esset notoria
quia tunc non posset appellari.hoc etiam videt̃ sine ratione
saltē quo ad effectum deuolutiuū vt de facto nulla declaretur.
21 † Tertia est questio principalis quousq̃ possit s̄nīa dici nul
la.ꝛ dic sm spec.in tit.de sen.p̄rola.§.iuxta.circa fin. cuius dis
cta late prosequitur Jmo.in cle.j.de re iud.q̃ aut intētat̃ nul
litas principaliter aut incidenter,si principaliter ꝛ tūc poterit
intentari vsq̃ ad xxx.annos.nam ex quo per officium iudicis
intētatur ꝛ illud est quoddā ius personale.l.qui per collusio
ne3.ff.de ac.emp.faciunt notata in.l.si aliussa.viatica.ff.si cer.
pe.Et ius psonale durat.xxx.annis.ideo h̄ ius durabit.xxx.
annis ꝛ ad hoc facit gl.in.l.sicut.C.de prescrip.xxx.vel.xl.an.
faciūt notata in.c.fi.ā.de offi.iud.in.c.licet causam.ā.de prob.
in.l.querelā.C.de fal.hoc tamē nō procedit vbi tractatur de
periculo anime.nā q̄n s̄nīa est nulla eo q2 periculum anime cō
tinet etiam vltra.xxx.annos pōt super eius nullitatem implo
rari officiū iudicis glo.est no.in.§.si ergo.xxx.q.vult. p quā
glo.hoc.dixit Jmo.in.d.cle.j.faciūt notata in.d.c. tenor.in.c.
lator.ā.de re iud.in.c.iurauit.ā.de proba.ꝛ faciunt que haben
tur in.c.fi.ā.de prescrip.aut nullitas incidenter deducitur, et
tunc aut in modū cause petitionis proposite cū ad hoc princi
paliter nō ageretur ꝛ illo casu cum tamē expediatur officio iu
dicis idem sit quod in precedenti aut intētatur nullitas inci
denter sc3 in viam exceptionis ꝛ tūc perpetuo potest opponi.
quia que tēporalia sunt ad agendū,perpetua sunt ad excipiē
22 dum.l.pure.§.fi.ff.de excep.dol.† Sed opere preciū esset sci
re nūquid nullitas habeat instantiā.ꝛ dic ex mēte Bar.in.d.
l.si expressum.in penul.col.q̃ sic ꝛ triēniū,faciūt notata in.l.p
perādū.in prici.ꝛ qō ibi notat Bal.C.de iudi.Sed nunquid
pendēte instātia nullitatis curret tēp⁹ ad appellandū ꝛ ecō
tra.Et

tra. Et dic aut nullitas per se intētat primo ⁊ tūc pēdente tē-
pore nullitatis nō currit tēp⁹ appellationis nec interponēde
nec psequēde. nā ex quo a sentētia nulla nō est necessaria ap-
pellatio vt dixi in .q. e. principali iustā habuit causaz nō appel-
lādi ille qui credidit sentētiā esse nullā ⁊ propterea nō appel-
lauit sed nullam dixit. sed impedito non currit tēpus appella-
tionis. ergo illo casu pendente processu super nullitate nō cur-
rent decem dies ad appellandū ex quo ignorabat necessariam
sibi appellationem nec multo minus curret annus ad prose-
quendum dummodo iustaz habuerit causam dubitādi de nul-
litate sententie. secus si calumniose dubitauit. nam tūc curret
sibi tempus non obstante quod exceperit processum nullita-
tis, et per illum dicat se impeditum. quia potius dicitur suo
facto impediri quā impedimento iuris vel alterius. ita Bal.
post Cy. in l. contra maiores. C. de inoffic. testa. quem etiam
sequitur Ange. in l. paulus. §. i. ff. de vsu. ⁊ ita Imol. in d. l. si
expressum. ⁊ facit quod voluit Rota decis. sua. cix. que incipit.
item q̄ fatalia vbi dixerunt q̄ fatalia appellationis non cur-
runt donec quis impeditur, qui litigat super attētatis per ad-
uersariū dūmodo non calūniose litiget. et faciunt que dixi in
capitulo ex ratione. supra eodem ⁊ quod notat Bald. in simili
in authentica ei qui. C. de tempo. appella. Aut secundo casu
solum appellauit a sentētia nulla ⁊ tunc aut tempus nullitatis
computetur vna cum illo tempore appellationis aut vero de-
ducatur tempus appellationis ⁊ tunc dic quod ex quo ap-
pellatio a sententia nulla deducit non solum in iustitiam sed
etiam nullitatem ad iudicem ad quem. l. quedam mulier. ff. fa-
mil. ercisc. l. cū melia pia. ff. de iure patro. l. fi. is qui. C. de libe.
causa. et facit tex. noster in fine. ideo cum possit prosequi cau-
sam nullitatis vna cum appellatione. non habet quare excuse-
tur tanquam impeditus. quia cause appellationis non impe-
diunt sibi causam nullitatis. cum ea possit deduci nullitas.
ideo ista tempora computabuntur nec subducentur. ita vide-
tur esse de mēte Barto. in d. l. si expressum. in pe. col. aut inten-
tauit causam nullitatis ⁊ appellatiōis simul puta sm formam
gl. in l. i. C. quādo prouoc. dicendo dico sententiam nullam et
si qua est appello ⁊ tunc aut causam nullitatis cepit prosequi
coram iudice a quo. quod pōt in si. vt proponis. l. a. i. ⁊ ibi ha-
betur. ⁊ in l. si preses desertam. C. quo ⁊ quādo iud. l. absentē.
C. de accu. habetur in capitulo in literis. ñ. de offi. dele. ⁊ tunc
ex quo corā isto iudice causaz appellationis nō potuisset pro-
sequi: quia veniebat psequendū coraz iudice ad quem. capitu-
lo. dilectus. el. i. ñ. de rescrip. vidimus in c. vt debitus. supra
eo. ideo tanq̄ impeditus sit propter iudicium nullitatis excu-
setur ne curra t sibi annus ad prosequendum appellationē ar.
23 corū que dixi in primo mēbro. † Et si dicatur est qd sibi im-
putetur q̄ cū habeat in ista causa duos iudices iudicez a quo
corā quo potest tamen prosequi nullitatē ⁊ iudicem ad quem
coram quo potest vtrunq̄ prosequi ⁊ nullitatem ⁊ appellatio
nem: quare eligit iudicez a quo ⁊ sic suo facto videtur se impe-
dire. respōdet primo q̄ cū istam facultatem eligēdi alterum
ex istis iudicibus habeat a iure non debet sibi auferri nec sibi
debet imputari si permissa iuris facultate vtitur. l. iii. in prin.
ff. de eo quod certo loco. l. i. C. de asser. tol. circa si. Itē scdo di-
citur q̄ ex quo causa nullitatis est magis cōueniēs suo ppo-
sito cū primo eam attētauerit ⁊ magis est honestū vt ab eodez
iudice factum suum emendetur ⁊ expedite magis poterit per
eum emēdari tāquā infamatum de negocio capitulo ab excō-
municato. supra de rescrip. capitulo per tuas. j. de sen. excō. nō
est quod ei imputetur si viā magis conuenientem libello pro-
posito elegerit. Item magis honestum. item magis compen-
diarium: breuē elegit tractando nullitatem corā iudice a quo
⁊ ideo hoc tempore pen. nō curret annus ad appellationē pse-
quendū ita est de mēte Bar. in ver. v. ⁊ in pen. col. aut vero
prosecut⁹ est causam nullitatis corā iudice ad quē pposito li-
bello dico nullā ⁊ si qua est appello ⁊ tunc ex quo ponit appel
lationē corā isto prosequi ⁊ per eum deducebatur nullitas vt
predixi est quid sibi imputetur. ⁊ ideo suo facto videt impedi-
tus ⁊ ideo curret tēpus appellatiōis. ⁊ ita Bar. vbi proxime.
⁊ voluit Salic. in d. l. si preses desertam. ⁊ faciūt notata p Bal.
in d. l. i. C. quādo prouoc. Bal. tamē in l. qui test. §. fin. ff. de
excu. tu. aliter distinguit primū membrū quando super nulli-
tate tantum principaliter agitur non mutatū secundum super
appellatione etiam non mutatur per ea q̄ voluit Innoc. in c.
sepe. supra eo. q2 lapsus tēporis in causa appellationis princi-
paliter per se pposita ⁊ nō cū nullitate imputatur ⁊ in tēpore
nullitatis. tertiū mēbrū impugnat Bal. ⁊ per gnās ⁊ quartum
q2 dicit ipse q̄ pposita nullitate ⁊ appellatiōe simulēt corā iu-
dice ad quē nō curret tps nisi ad eā cuius psecutionē elegerit
⁊ sic vtrūq̄ elegerit sup vtraq̄ curret puta dico sniam nullaz
⁊ si qua est appello hoc q̄ corā iudice ad quē propono in pro
secutione tñ ergo nullitatē tñ nō curret tēpus ad appellādū
24 sicuti si simpliciter nullitatē intentasset. † Et ita eē si psequor
appellationē hoc tēpus pendētis appellationis non iputabit
in tpe nullitatis. mouet q2 lz cumulatiue ista duo remedia p-
ponat, tñ in electione sua erit prosequi postea qd voluerit vt
notatur in l. i. C. qñ puoc. ergo vnū eligendo pinde erit ac si
illud vnū intētasset debebit ei imputari ex quo vtitur faculta
te iuris. l. papinianus. §. si quis irritum. ff. de inoffi. testa. ⁊ si
dicat ē de his que dicta sunt in scdo mēbro vbi est cōclusum
q̄ appellatione p se intētata currit tps nullitatis ex quo ipsa
vt incidēter in appellatiōe deducta. Dicite ex mēte bal. q̄ il-
lud pcedit qñ appellatio principalr pponit ⁊ incidēter nulli-
tas venit nos loquimur qñ eque principalr vtrūq̄ intentatum
est, ⁊ ideo in appellatiōe nullitas nō venit incidēter ex quo
eque principaliter est intētata nō mirū ergo si pē. ap. nō cur-
rit tps nullitatis nec ecōtra. Cy. in d. l. si expressum. in a. i. a. iij.
col. licet p alia vba tamen videt adherere prime distinctioni.
25 † Sed pone q̄ perēpta sit instantia nunqd proseq nullitatez
sentētie poterit ex eisdem actis super quibus perempta est in
stañ. post instantiā perēptaz. Imo. in d. l. si expressum. format
q. ⁊ ipsa formata currit ad theo. Inno. in c. cūm q̄ supra de te-
sti. ⁊ plenius Bar. in l. ij. ff. iud. sol. ⁊ in l. ñ. C. de edē. ex qbus
colligitur distinctio q2 aut loquimur in actis litis ordinatiuis
puta litis contestatione ⁊ tunc cum illa pereant perempta
instañ. l. properañ. §. ⁊ si quid. ⁊ ibi glo. in verbo iudicij. ⁊ no-
tatur in §. illo. C. de iudi. ideo perempta instañ. ex huiusmodi
actis non poterit super nullitate pronunciari. aut loquimur
in actis litis decisiuis siue probatorijs puta cōfessione partis
vel testibus ⁊ tunc ex quo non pereunt perēpta instañ. per ea
que habentur in dicto capitulo causam que ex eisdē actis po-
terit sententia nulla pronūciari. ⁊ que dicūtur litis ordinati-
ua ⁊ q̄ decisiua est gl. in cle. sepe. in verbo defensione. de verb.
signi. habet in locis pallegatis. Sed an nullitas poterit post
conclusionē in causa opponi. ⁊ dicite quod eam principaliter
intentādo vel etiā in viam exceptionis vel replicationis vt di-
ctum est supra in secūda questione principali nō audietur eas
intentans post cōclusionē, quia conclusio in causa claudit eos
parti. c. pastoralis. in fin. ⁊ ibi Io. an. ⁊ alij supra de causa
pos. ⁊ propr. c. cuz dilectus ⁊ ibi habetur supra de fide instru.
aut vero intētatur nullitas potius in viam allegationis quaz
exceptionis replicationis vel principalis quomodo potest
intentari puta quia nullitas notorie constat ex actis, tūc cum
notorium non indigeat forma excipiēdi nec forma ppomendi
nec vllā penitus formam requirat. capitulo ad nostram. el. ij.
supra de iureiuran. sed solū indiget allegatione glo. est in cle.
appellanti. eodem titu. facit tex. in l. si adulterium cum. §. ideo
pollioni ff. de adulte. ideo quādo nullitas est notoria dicit op-
poni in viā allegationis ⁊ illo casu quia post cōclusionē in cau
sa admittuntur allegationes iure ⁊ similia que facti discussio-
ne nō indigēt authenti. iubemus. ⁊ ibi notatur. C. de iudi. ha-
betur in l. i. C. vt q̄ desi. aduo. ⁊ per do. Ant. in capitulo bone.
el. primo supra de postu. prela. vbi quādo notoriū resultat ex
actis dz iudex supplere. vidimus in capitulo ex insinuatiōe.
supra eodem non mirum ergo si post cōclusum in causa admit-
titur allegatio nullitatis que notorie cōstat scz ex inspectione
actorum. ita bal. in capitulo cū olim. el primo. supra de offi. de-
leg. per notata per Inno. in c. per tuas supra de testi. in capi.
26 ex insinuatione. vbi aliquid vidimus supra eo. † Quarta est
questio principalis circa ordinē nullitatis ppone. Et primo
queritur an nullitas requirat aliquē ordinem iudicialē. ⁊ dici-
te secundū do. de Rota decis. sua. cccxxvi. q̄ incipit. Item fuit
dubitatum quādo de nullitate q̄ aut nullitas est notoria ⁊ tūc
ex quo in notorijs nō requiritur ordo iuris dicto capitulo ad
nostraz. ideo in tali nullitate ordo nō requiratur. ⁊ ideo si sen
tentia dicatur nulla q2 continet intollerabilem errorem venit
retractanda absq̄ alio processu capitulo ab excōmunicato. S.
de rescrip. c. per tuas. j. de senten. excō. itē si sententia dicat cō
tra expressum errorē iuris lata q2 talis error patebit ex inspe-
ctione liberorū puta etiam si cōtra statutū esset lata illud ma-
le interpretādo. ita Inno. in. capitulo cū inter. supra de cōsue.
quod est intelligendū de statuto notorio. puta in ea ciuitate
in qua est factū. ⁊ secundum notata per Barto. in l. cum pro-
latis. ff. de re iudi. per canonistas in capitulo pastoralis. supra
de fide instru. ita etiā si ex inspectione actorū cōstaret de nul-
litate. ⁊ sic ex eisdez actis constaret de nullitate q2 tunc etiam
esset notoriū coram eodem iudice corā quo essent facta absq̄
alia productione. per notata per Inno. in d. cap. ex insinuatio
ne. illo casu nō requireretur alius pcessus super nullitate. ⁊ fa-
ciunt notata per Ioan. and. ⁊ alios in capitulo cū bertoldus.

supra titulo primo in.l.cuz querebatur.per Bar.ff.de re iud.
imo plus etiam si incontinenti offerret probationē nullitatis
dicēdo hodie cōstat hodie ag.f.i.l.si is a quo.ff. vt in pos.leg.
alius ordo nō expectaret.ita Rota vbi proxime.aut nullitas
nō est notoria ⁊ tūc q2 sententia huiusmodi est diffinitiua put
voluit glo in clemē.fi.in versi.repulsionē.eo.titu.ideo requirit
ordo iuris sicut in alijs diffinitiuis.ij.q.ōne prima in summa.⁊
ij.q.vij.§.diffinitiua.l.prolatam.C.de senten.⁊ interlocu.om.
27 iudi.† Succedit questio an saltē requirat citatio.⁊ dicite sim
rotaz in.d.decisi.⁊ melius decis.cccxxxviij.que incipit itē fuit
dubitatum vtruz auditor q2 sic siue sit notoria nullitas siue nō
per ea q̄ habentur ro.d.c.ad nostrā el.ij.⁊ vidimus in capitu.
cum sit ro.in fi.eo.vbi firmatū est q2 etiā in notorijs requiri
tur citatio.⁊ facit tex.ij.q.viij.c.omnia.c.caueāt.capl'o Deus
omnipotēs.ij.q.i.Et ita tenēt Imol.in.c.causamq̄.de rescri.
lz Jo.and.ibi teneat cōtrarium,volens q2 vbi notoria est nul
litas iudex suaz sententiā sine citatione possit retractare ⁊ mo
28 uetur per dictum Abbatis ibi per illū tex.† Sed pōt respō
deri dupliciter.primo q2 ille tex. loquitur quando clarū est q2
pars nullam excusationē posset afferre nec defensionē ne sen
tentia annullaret.nam ista est regula q2 licet pars regulariter
sit citāda.c.inter quatuor.ē.de maio.⁊ obe.l.de vno quoqz.ff.
de re iudi.tū vbi clarū est parti nullam defensionem compete
re illa nō est citanda.ita Barto.in.l.ij.§.quod si de frumenta
ria.ff.de admi.re ad ciuitat.perti.⁊ dixi in.d.c.cum sit ro.non
mirū ergo si in.d.c.causaz.pars nō fuit citat i vel procedit in
ipsomet iudice qui tulit sententiam nullā clare.na3 tunc ex quo
videt claram nullitatē potest sine alia cause cognitione errorē
suum corrigendo sententiam quā nuliter tulit reuocare tex.
est.⁊ ibi doc.maxime bal.in.c.ab excōmunicato.de rescrip.vel
aliter ibi loquitur de annullatiōe rescripti.vñ sicut in cōcessio
ne rescripti papa non citat partē.c.olim.⁊ ibi Inn.j.de verb.
signifi.ita nec in reuocatione siue annullatione eius per re
gulam primā.j.de reg.iur.⁊.l.nihil tam naturale.ff.de regul.
iur.quinimo voluit ⁊ elegantius Rota in decis.cccxxviij.que
incipit Itē retēto themate q2 citatio huiusmodi dz esse specia
lis ⁊ specificata,ita vt intelligat pars ad quid citatur sicut in
alijs citationibus allegant gl.no.in.c.fi.ē.de rescrip.in verbo
indeterminate faciunt notata per Bar.in.l.aut qui aliter.§.i.
29 ff.quod vi aut clam.† Succedit questio, an requiratur libel
lus in causa nullitatis.⁊ dicetis vos cui dubiū q2 nō.

* Sz nūqd requirat
aduerte vltra alle
ga.hic q2 li. 2testa
tio i causa nullita
tis sententie non re
quit si p exceptio
nis viā dedu cit
ita no.ale xand.i
consil.cxxxij.sup.
viso pcessu.in iiij.
col.versi.nō obstat
etiam.in.ij.vol.fo
lio.xxxij.p nota per
Spec.in tit.de li
bel.con cep.§.nūc
dicendum ad fi.

q.principali firmatū est q2 nullitas retractatur officio iudicis.
Sed in officio iudicis non requirit libellus.Glo.est in rubri
ca.ff.de interroga.act.⁊ in.l.i.§.i.ff.quis ord.in bo.pos. sed in
contrarium est gl.in.l.de submissis.C.de naufra.lib.xi.⁊ di
ctum inno.in.c.fi.ē.de offi.iud.Unde dicatis ex mente Bal.
in.l.tale pactum.§.qui prouocauit in repetit.ij.q.xiij.de pac.
⁊ specu in ti.de sen.⁊ ‑tolā.§.iuxta vers.quid ergo si appellās.
⁊ inti.de libel.concep.§.nūc dicendum.ad fi.quod aut nullitas
incidenter intentatur ⁊ tunc non intentatur per officium iudi
cis nobile ⁊ non requiritur libellus.⁊ ita loquatur glos.in di
cta rubrica ⁊ in.d.l.i.quas ita intelligit Bart.in.l.nec quicq̄
§.vbi decretum.ff.de offi.procon.Aut vero intentatur prin
cipaliter nullitas.⁊ tunc ex quo expeditur per officium iudi
cis nobile requiratur libellus.⁊ ita intelligitur dictum Inno.
cum gl.pallega.⁊ faciunt notata per Bar in.d.§.vbi decretū.
⁊ hanc distinct.sequuntur cōmuniter scribētes in.c.p tuas.ē.
c.⁊ pro ea facit tex.in.l.minor magistratus.⁊ in l.pe.ti.ff.de
minor.in.l.in cause.§.causa cognita.eodē ti.faciunt notata in
authentica si omnes.C.si vt se ab here.ab.in capitulo cum ex
literis.et ibi Inno.⁊ alij de in integ.rest.quod dicit.d.Ant.
in.d.c.per tuas.procedere cum grano salis.s.quādo nullitas
intentatur corā iudice ad quem principaliter.secus si corām
iudice a quo q2 cū ipse debeat esse informatus de facto suo etiā
sine alio libello admittitur petitio vt nullitas retractet ab eo
dem.⁊ facit tex.in.c.ab excōmunicato.ē.de rescrip. Et p illa
opi.adducit dictū spec.in.d.§.iuxta v'sic.qd ergo si appellās
q2 tamē loquit quādo incidēter corā iudice a quo petitur re
tractari nullitas.quo casu clarū est qd nō requiritur libellus.
nō autē loquit quādo principaliter hoc modo pōt responde
ri ad.d.c.ab excōmunicato.doc.tū pallegati indistincte loquū
tur ⁊ eadē est ratio vt def libell⁹ corā iudice a quo q̄ est coraz
iudice ad quē quādo principaliter agit scz q2 vtroqz casu im
30 ploratur officium iudicis nobile.vt.ē.in.ij.q.principali. † Sed
* nūquid reqrat^a litis cōtestatio in causa nullitatis,⁊ colligē
do dicta Bal.i.d.§.q puocauit.q.xiij.⁊ etiā Bal.i.l.i.in prin.
in.iij.col.ff.de fer.⁊ in.l.i.C.de or.iud.⁊ notata p.d.An.imol.
in.d.c.per tuas.ē.eod.p.d.de Rota in.d.decis.cccxxxvij.Aut
agit super nullitate incidenter ⁊ tunc qi super incidenti non
est lis cōtestāda.c.pendētib.§.sexto.ē.de offi.deleg.ideonec
illo casu requiratur litis contestatio.⁊ not.per.in.d.versi.quid
ergo si appellans.aut principaliter imploratur nullitas.⁊ tūc
si pars est pñs ⁊ illo casu requiritur litis cōtestatio sicut si i cā
appellationis.d.c.per tuas.⁊ ibi dictū est sicut ⁊ in cā restitu
tionis integrū authentica si omnes.⁊ ibi not.C.si vt se ab he
re.ab.si.Inno.⁊ post eum panor.i.c.cum ex literis.ē.de rest.in
integ.per barto.i.l.ab hostibus.§.sed qd simpliciter.in.vi.col.
ff.ex qui.cau.ma.Et sicut in officio iudicis nobili.ca.et ibi
Imol.ē.de of.iud.ideo non mirū si isto casu requiratur litis
cōtestatio.Parte autem ⁊ tūc tenēt communiter scrib.non re
quiri lit.contestationem Do.anto.s.⁊ imol.i.d.c.per tuas.et
barto.i simili.d.§.sed quod simpl'r contrarium tz panor i.d.c.
per tuas.⁊ i cōtrariū faciūt no.i.c.me.ē.vt lit.nō cōte.nā fūda
mētū ptis est q2 ex quo petēdo sententiā declarari nullā peti
tio solum dirigit ad iudicē ⁊ nihil petit a parte nō deducitur
aliquid in cā per qd possit perueniri ad missionē in pos.sup
petito vel p quantitate petiti si pars nolit litē cōtestari.sed illa
gula q2 vbicunqz cōtra absētē nō potest veniri ad mis.i pos.
pcedi pōt ad diffinitiuā nec litis contestatio requiritur.ita
bar.in.d.autētica si oēs.per illū tex.⁊ ideo cū hic nō possit ha
bere locū missio in pos.nec litis cōte.requirit.mō istud fūda
mētū est fallum scdz cano.per.d.c.tue.vbi dato q2 nō habeat
locū missio in possessionē tū nō pcedit ad diffinitiuā lit.nō cō
te.q2 ad sunt alia remedia ad cogen.litē cōte.excōmunicationis
vt ibi capture vel indictionis mulcte si nō paruerit.l.cōsenta
neū.⁊ ibi per bar.C.qñ ⁊ quando iud.cū ergo eorum fūda
31 mētū corruat corruet ⁊ super edificatū.c.cū paulus.i.qō.i.ret
sic erit cōclusio q2 etiā cōtra partē absentē super nullitate pri
cipaliter intentata nō pcedatur nisi lit.cōte.⁊ ita videtur loq
rota in decis.preale dū distincte loquit.In hac per plenitate
cōgruere videt distinctio dñorū relata per do.de rota in.d.
decis.cccxxxvij.ad fi.quā dicit fuisse Rich.de sali.distinguētis
aut ille qui intentat nullitatē intentat solū remediū rescindēs
⁊ nō rescissoriū puta q2 petit solum retractari sententiā nō aūt
sibi dari petit vel restitui ⁊ tūc pcedat opi.do.an.imol.⁊ bar.
ex quia illa exceptio cōtra certā personā pprie non dirigit q2
ab ea nihil petitur sed a iudice.aut intentans nullitatem prici
paliter intentat remediū rescindēs ⁊ rescissoriū puta petit sen
tentiā cōtra se latam declarari ecce rescindēs q2 remouet ob
staculum sententie intētat ⁊ rescissoriū qi vltra id qd petit sniaz
nullā declarari vel rescindi petit aduersariū sibi condēnari ad
centū.iam alias per se petita super quibus nulliter est iudica
tū.Ecce rescissorium.idest effectum qui resultat ex rescindēte
iā facto ⁊ illo casu ex quo petitio dirigit cōtra certā personā
⁊ ab ea petit requirit litis cōtestatio ⁊ de istis remediis resci
dente ⁊ rescissorio ⁊ qñ possunt cumulari per Inno.in.ca.fi.ē.
de offi.iudi.panor.in.d.c.cum ex literis.p bal.in.d.§.sed qd
simpliciter.in vi.col.⁊ in.l.fi.C.ex qui.cau.ma.posset tamē illa
32 distictio morderi vt patet ex predictis.† Sed nūquid requi
rit peremptoriū q2 dicit q2 sic si principaliter intētatur secus si
incidēter.ita rota decis.preale.cccxxxix.que incipit.itē retēto
the mate.q2 qñ principaliter intētat snia super hoc lata habet
in diffinitiue gl.est in.d.clemē.fi.⁊ sententia requirit perēpto
riū qñ est diffinitiua.c.consuluit.⁊ ibi hf.ē.de of.dele.l.tres
denunciationes.C.quō ⁊ qñ.ergo nō mirū si talis cā requirit
33 peremptoriū quādo principaliter nullitas intētat. † quarta est
qd principalis de forma nullitatis circa quā primo querēdū
est qualiter debeat pponi nullitas.Et dicite q2 id qd est nullū
amplius annullari nō potest.c.dissoluen.j.de dispo.impu.pe
ti tamē debebit annullari quatenus de facto processit vel nulla
declarari.l.certa ratione.⁊.l.i.⁊ vbiqz no.C.quādo pro.habe
tur in.l.chirographis.§.i.ff.de admi.tut.i.c.venerabilis.ē.de
offi.dileg.⁊ per Inno.in.c.auditis.de procur.in.c.accedēs.d
i.supra vt lit.nō contē.⁊ voluit barto.⁊ alij cōmuniter in.l.
q̄ sub cōditione.§.fi.ff.de cōd.inst.Bal.i.l.suos.C.de repu.
here.faciūt notata in.l.si dolo.C.de rescin.ven.in.l.si iure.C.
de cōtra.hē.ēp.in capitulo cōstitutis.ē.de integ.resti.⁊ per
Bal.in capitulo que in ecclesiarū.⁊ in.c.ecclesia sancte marie
supra de const.⁊ supra in scda qōne principali alias cōcor.alle
34 gaui.† Sed nunquid pcedet libellus dico sniā nullā ⁊ si que
est appello ⁊ dic quod sic ita cōmuniter hic scribentes ita gl.
ornates sequitur in.l.i.C.quādo prouoc.⁊ ita in.l.si expres
sim.in.ij.col.⁊ ibi alij.ff.eo.⁊ est bonus tex.in simili in capitu.
constitutis supra de integ.resti.Archi.in.c.statutis ij.q.i.lapo
pus allegatione.cviij.do Anto.in.c.i.de iudicijs.bal.in.c.cum
sam.in viij.col.de rescrip.⁊ si dicat nōne iste libellus videt in
uicē cōtraria cōtinere nam dicendo sententiam videtur tan
tū petere annullari vt facto pcessit vt predixi appellando au
tē videtur petere rescindi pnūciatū ⁊ infirmari.c.venientes.su
pra de iureiur.ergo tāquā cōtraria allegēs nō erit audiēdus
capitulo

capitulo. vt quis duas. de ele. lib. vi. l. i. C. de fur. dic q hic illa
côtrarietas nô impugnatur qr causa pponit côditionaliter sicut in
simili habemus tex. quê ibi pôderat Bal. z ibi Jmo. in c. ex te
35 nore. de rescriptis. z est bonus tex. in. l. si qd. C. de excep. † Sz
nunquid pcedet libellus dico sententiâ nullaz z appello. per
predicta videtur dicendû q nô tanquâ côtraria contineat ta
men in contrarium est veritas scdm Bal. in. d. l. i. z etiâ Jmol.
in. d. l. si. expressim. in. xxix. col. nam lz ille videatur duo copulati
ue pponere tamen de natura copulatiue est vt si ponatur inter
incôpatibilia cum ea côiungi non possint resoluatur in alter
natiuâ. ita notatur in. l. fi. C. de codic. in. l. pe. C. de verbo. sig.
z ideo cû nullitas z appellatio sint ctraria resoluetur illa copu
la. z p vel. z erit illa alternatiua ordinis nô electionis ex quo
ex dispositione iuris ista remedia nô possunt ccurrere sic in
simili notatur in c. causam q. de dolo z côtu. in. l. scire oportet.
§. scire oportet. z ibi p Bar. z alios. ff. de excu. tu. in. l. iij. §. pre
tor ait. ff. de oâ. inst. p Bar. z facit qd notat Bar. in simili de
copula z apposita inter psonas in qbus est qdâ ordo charita
tis per prius z posterius vt soluatur scdm ordinê caritatis in
l. gallus. §. quidâ recte. ff. de lib. z posth. facitiñ notata p Bal.
in authêtica si quas ruinas. C. de sacrosan. eccle. † Et per pre
dicta habetis inferre q valet libellus dico sentêtiaz nullam
z si qua est appello. z ita Bal. z Jmol. vbi prime imo plus vo
lunt Jmo. q etiâ ordine ppostero non vitiabitur libellus pu
ta dico appello vel dico nullâ qr reducitur pposteratio ad or
dinez iuris. l. preposteri. C. de testa. c. causam que. de rescrip.
37 † Sed nunquid talis libellus, dico sententiâ nullâ z si qua est
appello vel huiusmodi procedet in sententia interlocutoria q
dicatur nulla. z Bal. in. l. tale pactû. §. qui prouocauit. ff. de pac.
z in. d. l. j. videtur sentire q nô nisi sit talis interlocutoria que
habeat vim diffinitiue: q: tunc quo ad remedii contra talem
sententiaz proponêda equiparatur diffinitiue. l. inter vtile. ff.
de minor. vidimus in c. cum cessante. de. eo. z in illa quâ alias ap
pellamus mixtâ sententiam ita procedat libellus dico sentêtiaz
nullaz z si qua est appello: sicut in diffinitiua iuxta gl. fi. d. l. j.
in mere autez interlocutoria nô pcedet vt dixi talis libellus.
nam ad hoc, vt appelletur ab interlocutoria debet causa z nomi
natim exprimi c. le. appellanti. eo tit. vidimus in c. vt debitus.
eodem z in isto libello dico sentêtiaz zc. nulla causa grauami
nis in libello exprimitur. ideo talis libellus non valebit in vim
appellationis. Et si dicatur nône saltê valebit in vim nullita
tis cum in eo nô requiratur nominatim expressio cause vt sta
tim dicâ. Respôdeo q sic z si acrius instetur si iste libellus va
let in vim nullitatis de natura nullitatis est vt incidêter de
ducat iustitiâ. l. carmelia pia. ff. de iure patro. l. quedâ mulier
ff. fami. ercis. voluit Bar. in. d. l. si expressim. in. l. sic vt ppono
la prima. C. quomodo z qñ iud. z in. d. l. j. C. quâdo prouo. vo
lunt hic omnes. ergo licet de appellatiôe ab interlocutoria nô
possit iudex cognoscere tanquâ principaliter in hoc libello de
ducta tñ cognoscet incidenter z de modo nô curamus dummo
do habeamus effectû. dic scdm Jmo. z Bal. hic q interlocu
toria nullitas deducta nô includit appellationem iniustitiam
licet includeret in diffinitiua z est ratio quia in nullitate non
est seruata forma appellationis que requirit quâdo appella
tur. ab interlocutoria ideo nô mirum si per istum libellû dico
sententiâ nullâ z si qua zc. super nullitate interlocutorie datû
non potest iudex inferior de relatione intelocutorie cognosce
re. de hoc di an nullitas ab interlocutoria deuoluat appellatio
38 ne z iniustitiâ. j. dicâ. † Succedit questio an in libello nullita
tis requiratur expressio cause. Et dic scdm d. Ant. hic q non
de necessitate, qr sufficiet dicere dico sentêtiam nullâ qr cô for
mam iuris z statutorû lata est. d. l. quedaz mulier. c. cû causam
de. n. proximo voluit Jnno. hic c. cû Bertoldus. de. n. proximo.
z Bal. in. d. §. q prouocauit in. xv. qô. z Jmo. i. d. l. si expressim.
in fin. Quod intellige verum nisi pars opponat de gñalitate
nullitatis z petat câm exprimi qr tûc cû multis ex causis actus
possit esse nullus imo idem actus ex multis causis eodem tem
pore causatis potest esse nullus. l. si mater vbi bonus text. C.
de côtrahê. empt. secus si diuerso têpore ille cause nate essent
qr tûc cuz semel nullû amplius annullari non possit. l. nam et
si sub côditione, versi. rumpendo. ff. de iniusti. rup. te. idez necessario
ex diuersis causis diuerso tempore causatis nullus dici nô po
test vt voluit Bartol. in. d. l. si expressim. in fin. colû. adeo cum
ex multis causis actus possit dici nullus admittitur exceptio par
tis petentis câm nullitatis declarari. tm Bar. in. l. q sub côdi
tione. §. fi. ff. de cond. inst. Sicut vidimus in simili q libellus
generalis regulariter admittitur capitulo scdo. de libel. ob.
l. fi. C. de anna. excep. tñ parte opponente cogetur specificare
causam libelli. d. iuribus imo lz parte nô opponête libellus va
leat in quo dicitur sententia nulla sine expressione cause tamê

in processu dz in specie causa nullitatis pbari. tm Bal. in di
cto capitulo ecclesia in. ij. col. Et notat idez in capitulo q in ec
clesiarû. de consti. z facit quod videmus in simili de nôîs li
bellis generalibus quia tamê postea in pcessu declarantur vt
39 notatur in. d. l. fi. z in. d. c. ij. † Sz nunqd expressis in libello plu
ribus causis tenetur pars ad pbandum vnâ ex causis an suffi
ciet vnam probare. Et dic q si singule cause sunt per se suffi
cientes ad annullan. q illo casu sufficit vnam tantû probare.
c. cum iam dudum. de preben. c. ij. de prescrip. cap. ex hibita.
z ibi glo. in termi̅nis in fi. de iudi. capitulo significauit supra
eo. Si autem singule cause nô sufficiunt sed plures simul cau
sant annullationem z tunc debent oês pbari. d. c. ij. scdo. c. inter
ceteras. c. olim. supra de rescrip. z facitêt ad predicta que in si
mili dicuntur de appellatione in. l. iij. §. fina. ff. eodez z ibi per
40 Ang. z etiâ que dixi in. c. vt debitus. supra eodê. † Sed nunc
quid. vna causa nullitatis expresse posito q illa causa sit nulla
z pluribus causis z libellus sit ppositus generaliter. Sz par
te opponête vel in processu expresserit poterit pars ad aliam
causaz pcedere si in expressa succubuit z Bar. ponit. qô. in. d.
l. si expressim. in fi. col. côcludens q si libellus est gñalis z pars
est prosecuta vnâ causam nullitatis in qua succubuit nô pote
rit ad aliâ recurrere z hâc opi. tenet idê Jmo. xxxvi. col. mo
uetur Bart. nâ nullitas z realis actio equiparatur quod patet
côsiderata origine vtriusqz nâ causa realis actionis est domi
nium. c. examinata. ibi notatur supra de iudic. §. i. insti. de acti.
origo nullitatis est ipsuz vitium annullans, sed semel dñs nô
pôt amplius effici dominus. l. sequit. §. l. ina. ff. de vsucap. l. p
pesas. C. de leg. lz ex causis eodê têpore côcurrêtibus z pluri
bus possit quis effici dñs. l. iij. z ibi no. §. ex pluribus. ff. de acq.
pos. ita est in nullitate. nâ actus semel nullus amplius nô po
test annullari. d. l. nâ z sub côditione. §. rumpêdo. d. c. ad dis
soluendum. licet ex pluribus causis eodê têpore côcurrentibus
possit causari nullitas. l. si mater. vbi bonus tex. C. de ctrahen.
emp. que ad hoc ponderat Bal. in. d. l. nam z sub conditione
circa fi. si ergo realis actio z nullitas equiparantur nos habemus
regulâ q in reali actione in genere proposita licet postea pse
cutio sit specialis qr tamê per hoc nô poterit qui succubuit in
illa speciali prosecutione reuerti ad aliam causam dñij z dicere
se dominuz ex alia causa z sic agere reali. l. si iur. §. denique. z. §.
eandem. z habetur in. l. cum eandê. §. act. z ibi. per Bar. ff. de
excep. rei iudi. habetur in. c. scdo. de lib. ob. ergo. ita qui intenta
uit generaliter nullitatem nô poterit cum sit psecutus vnâ
causam tantum reuerti ad aliâ. Et facit Jmo. aliud fundamê
tum nâ habemus actum realem z personalem. vt no. in dicto
capitulo. examinata. actio realis equiparatur nullitati per fun
damentû Bar. actio personalis qr per ea petitur quid dari vel
fieri equiparatur iniusticie siue iuri infringendi. nam sicut per
actionem realem quis petit se declarari dominû nô autê rem
dari. l. sicuti. §. si queratur. ff. si serui ven. l. pomponius. §. sed et
is. ff. de procur. Jta agês de nullitate nô petit infringi sed nul
lum declarari simile est in alia equiparatione psonalis actio
nis z iniustitie siue remedij infringêdi. nâ p personalem peti
tur dari vel fieri per iniustitiâ petitur infringi tanquam iniu
stû. puta p appellationê ideo sicut actio psonalis pôt ex plu
ribus causis cpetere etiâ diuerso tempore concurrentibus. l.
vbi autê non apparet. §. fi. ff. de verbo. obliga. ita iniusticia si
ue remedia infringendi ex multiplici capite nasci possunt. Et
ideo sicut in psonali generali libello intêtato z specialiter pse
cutione facta nô excluditur quis ne ad aliam causam reuerta
tur. d. §. act. z notatur in. d. c. ij. z habetur in. l. apud celsum. §.
de illo. ff. de excep. dol. ita erit in appellatione et ita intelligi
tur tex. in. l. tertia. §. fina. z que ibi notatur z que notâtur in. l.
j. §. fina. ff. eo. z ideo licet appellatione generaliter proposita
facta prosecutione vnius cause possit appellans si succubuit
reuerti ad aliam sicut in personali actione dicimus nô tamê
ita erit in nullitate, quia nullitas equiparatur reali actioni ap
pellatio personali. Côtrarium tenet hic do. Ant. z Jmo. et
tenet Ange. in. l. tertia. §. si. per illû textum. z tenet Cu. in di
cta. l. si expressim in fi. col. negantes prorsus equiparationem
factam per Bart. nam nullitas non equiparatur reali actio
ni quod patet nam realis proposita specifice ex vna causa nô
potest iustificari ex alia. c. abbate sane. de re iudi. libro sexto.
z tamen nullitas specifice proposita in vna causa iustificatur
ob aliam causam vt est bonus tex. Et ibi Jmo. z alij in capi.
cû Bertoldus. de re iudi. Cum ergo ad tollendam côtuma
ciam sufficit dare instantiâ. c. sicut vrgeri. prima questione pri
ma. gl. in. l. creditori. ff. de oper. no. nun. z hic detur instâtia er
go comparatio nô bona imo ipsemet Barto. videtur sentire
contrariû huius eqparationis naz vult q nullitas deuoluat
iniustitiâ z iudex nullitatis possit de iniustitia cognoscere. l.

a Circa [illegible] intellectu l.de ff.de his qui sunt sui vel alie.iu.

ssi.l.absentez.C.de accusa.ita Bar.in.d.l.si expressim.circa si.
col.z in secūda col.z in.d.l.si vt ppons.la prima.C.quomodo
z quando iud.z in.l.i.C.quando prouoc.z est cōmunis sentē
tia vt.i.videbimus in effectibus z et ā in.vi.questio.principa
lis z tamē clarū est q actio realis intētata nō deducit actionē
personalē nec ius personale ergo nō procedit equparatio rea
lis z nullitatis nec equiparatio Jmo.personalis z appellatio
nis quod etiā patet nam appellatio deuoluit nullitatē.d.l.car
melia pu.z Bar.in locis proxime allegatis z dō hic.z tamē
personalis actio intentata non deducit reale ius z realē actio
41 nem z ideo equiparationes iste sunt fantastice.† Cōclusiue er
go dicite q si nullitas specifice proponitur ex vna tantū cau
sa z iudex super ea tantū pnunciet poterit pars ad aliā reuer
ti sicut in simili in appellatione.dicta.l.ic.§.fina.si tamē iudex
voluerit ex officio cognoscere d alia causa nullitatis antequā
super expressa pronūciet ex quo nullitas omnia deuoluit z po
testatē omnimodā infirmādi z cōfirmādi vt patet ex pdictis z
dicā in.ix.qōne principali poterit iudex de alia causa nullita
tis nō expressa cognoscere p ea q haber.f in.d.c.cū bertold⁹.
z notat hic do.Ant.Si vero nullitas fuit generalr pposita
z principio parte opponēte in libello specificata z tunc pinde
est ac si fuisset a principio specifice pposita iuxta notata in.d.
c.§.z si.de lib.ob.z in.c.abbate sane.de re iud.li.vi.z in.l.si.C.
de anna.excep.si vero fuit gnaliter pposita nullitas z proces
sus postea specifice fact⁹ super vna tantū causa nullitatis qc
quid dicāt Bar.z Jmo.in.d.l.si expressim.cōclusio est ex pre
dictis q poterit ad aliā causam nullitatis si in ipsa succubuit
reuerti per fundamēta preal.si autē propositio fuerit gnalis
nullo modo admittetur qz vt predixi licet in libello pars non
cogatur nisi demū aduersario opponente specificare causam
nullitatis .tamē in probādo eam potest descendere ad speciez
42 iuxta ea q voluit Bal.in.d.c.ecclesia.vt.ā. retuli.† Succedit
questio,an quādo in libello dicitur sentētia nulla,z si qua est
appellat,dicatur nullitas intentata incidenter an vere princi
paliter:vtilitas est maxima qz nullitate principalr intentata
cum summarie tantū de ea discutiatur potest postea pars que
in ea succubuit incidenter principaliter eandē intētare p ea q
notat Bar.z alij in.d.l.si expressim.z in.l.quarta.§.condēna
tum.ff.de re iudi.z ponit hic do.Ant.z Jmo.si aūt principa
liter diceretur intētata nō posset postea denuo si succubuisset
eam intentare nisi appellasset prout vult hic Jmo.z Panor.
43 † Dicite ergo varias esse sententias.nā gl.in.l.i.C.quādo pro
uoc.z ibi Ang.z Bal.sequuntur z sequitur Angel.in.d.l.si
expressim videns sentire q incidēter dicat intētata nullitas.
mouētur:qz expressio eorum que tacite insunt nihil operatur
l.hec verba.cū vulg.ff.de le.i.sed sic est q nullitas in appella
tione incidenter videtur deducta,ergo etiā si exprimat dico
nullā z si qua est appello ex quo omnino in appellatione taci
te inest nullitas nihil operabitur illa expressio,z sic dicet inci
dēter venire ac si nō fuisset expressum.Jaco.butri.in.d.l.i.te
net contrariū z contrarium videt velle Bar.in.d.l.si expres
sim.dum declarat qualiter incidenter deducatur nullitas di
cit nullitatē ita demū incidenter deduci quādo de ea nō ex
primitur z hoc tenet Jmo.ibidē in.vi.z.vij.col. mouentur qz
quādo duo copulatiue iungunt videnf eque principaliter cō
iuncto.c.querelaz.z ibi notatur.j.de simo.l.si cui.ff.de fun. in
struc.ergo ex quo hic copulatiue dicitur dico nullā z si qua est
zc.intelligetur vtrūqz principaliter deductū.nec obstat arg.
cōtrariū dum dicitur expressio eorum zc.qz verum est quan
do exprimunt eo modo quo insunt sed nullitas in appellatio
ne inest accessorie hic aūt exprimit eque principaliter ergo cū
expressio eorū que tacite insunt aliter facta q insunt operet
vt notatur in.d.l.ij.videbit illa expressio operari q nullitas
44 intelligat principalr deducta.† Ex p predicta infert Jmol.
vbi supra q si porrecto dicto libello iudex pnūciauerit male
appellatū ex quo i libello vtrūqz principaliter petebat nō po
terit pars amplius de nullitate agere cuius tamē cōtrariū vi
detur velle Bal.in.d.l.i.vnde dicite q quādo iudex pnūciat
bene iudicatū z tunc ex quo illa verba possunt referri tam ad
nullitatem quā ad appellationem z vtrūqz fuit principaliter
intētatum videt super vtrūqz pronūciatum,z ideo pars amo
do non audietur nisi appelletur a tali pnūciatione.Item nisi
prosecutio fuisset specialis tm ad psecutionē qz i dubio sentē
tia trahit ad psecuta.l.iz.C.de iudi.z ita voluit Bal.in.d.l.i.
z ibi etiā Ang.z notat hic Jmo.z Panor.qñqz iudex pnun
ciat male appellatum z tunc qz infertur solum ad cām appel
lationis z potuit esse male appellatū quia nullitatis sentētia
erat nulla nec nullitas hoc casu venit icidēter in appellatione
cum sit principaliter deducta ideo appellatio illa nō faciet fin
dictū super nullitate quicquid dicat Jmo.in.d.l.si expressim.

si tamen nullitas non fuisset principaliter intentata z iudex p
nunciaret male appellatū tunc pars nō excluditur a nullitate
principalr intēdēda:quia sentētia sup incidenti lata nō excu
a pit quin deducat postea principaliter a.l.pen.ff.de his q sunt
sui vel alie iur.faciunt notata in cap.veniēs. el secūdo.ā.de te
sti.imo etiam si fuisset pronunciatum bene iudicatum nō exclu
dentur principaliter intentanda arg.d.l.pe.ita Bar.in.l.i.C
quādo prouoc.z in.d.l.si expressim.In primo dicto Jmo.z pa
nor.hic sequuntur Bar.quando pronunciatur male appella
tū.sed in secūdo quādo pronunciatur bene iudicatum tenent
contrariū mouentur qz per illa verba iudex videtur confir
mare primā sententiā z sic licet male faciat confirmādo sen
tentiam nullam tamē ex quo facit cōtra ius partis z pars nō
appellat videt pars consentire confirmationi capitulo cū ia
ter capso qd ad consultationē.ā.tit.priorio ergo nō poterit a
modo nullam dicere.ita Ang.in.l.ij.ff.si quis in ius vocā nō
ier.per ea q habentur per Jnn.in.c.primo.z secundo.j.de cō
fir.vtl.vel inuti Nec obstat.l.penul.qz loquitur quando sup
incidenti scz nullatione tantū tacite est pronūciatū hic nos lo
quimur quando expresse sententia trahitur ad nullitatem q
45 patet ex quo dicit bene iudicatū ergo non nullitet.† Succe
dit questio an sicut victus potest petere sentētiā infirmari vel
nullā pronunciari,vt supra dixi,victor possit petere sentētiā
confirmari z quid operetur.z dicite q sic scdm bart.in.d.l.si
expressim.z ibi Jmo.in.xvij.col.z domi.Ant.hic tenet ang.
in.l.de pupillo.§.qui opus.z ibi ponit alij.ff.de oper.no.nū.
dicens maximum resultare effectū quia sicut cōtra tres senē
tias cōformes nō admittitur aliqua exceptio clemen.i.de re
iudi.ita lata vna sentētia quā pars semel petijt cōfirmari z cō
firmata est iterū petijt z est cōfirmata,z sic sunt tres senten
tie cōformes nō poterit opponi aliqua exceptio propter illā
cle.que etiam habebit locum illo casu.z ideo dato q appellās
nollet appellationē prosequi posset appellat⁹ principalr pe
tere sententiā confirmari.z faciunt que habent in.c.ex parte.
supra de rescrip.z in.c.si duob⁹.ā.eodē.est z alius effectus.nā
pone quod petente victore executionem sententie opponi ex
ceptio nullitatis prout in.l.iiij.§.cōdēnatū.ff.de re iudi.isto
casu pone q succūbat victor certe resultaret magna iniquitas
nisi posset principaliter peti cōfirmatio sentētie.nam si vict⁹
succubuisset in exceptione nullitatis posset tamen principalr
nullitatē opponere vt notatur in dicta.l.si expressim.z i dicto
§.condēnatum.ergo iniquum esset non dicere idē in victore
ex quo succubuit i executiōe sue sentētie pter exceptionē nul
litatis non possit principaliter agere de validate sue sentētie
petendo cōfirmari z ideo erit effectus quod principaliter po
terit petere cōfirmari licet succubuerit pter exceptionē nul
46 litatis oppositam.† Sed an petēte victore cōfirmari suam
sententiam poterit iudex si videat eam infirmandā vel annul
landam anullare,z concludit Barto.in.d.l.si expressim.q sic
z ibi Jmo.nam cōtrariorum eadem est disciplina inst.de his
qui sunt sui vel ali.iur.Sed si coram iudice petatur vt senten
tia annulletur potest eā confirmare si inuenerit confirmandā
vt notatur in dicta.l.si expressim.not.in.d.l.i.C.quando pro
uoc.ergo ita in causa contrario cum petitur confirmari senten
47 tiam poterit eam infirmare si inuenerit infirmandam.† Sed
nunquid in hoc iudicio nullitatis admittentur libelli contra
rij actoris z rei.Ecce reus petit sententiam contra se latā pro
nunciaris nullam nūquid victor poterit petere per aliū libel
lum cōtrariū sententiam confirmari z tenet Junoc.in cape.
locū contingat.supra de offi.deleg. q nō.nam superfluus reue
d qs nos est vtendum capitulo.ij.supra de proba.nec enī cō
trarijs z perplexis libellis est vtendū.c.si duobus.z ibi notat
ā.eo.sed superfluo victo porrigit libellum cōfirmatiōis cū ex
cipiendo contra libellum victi idē possit cōsequi scz vt sentē
tia sua confirmet z perplexitas resultaret diuersarum instan
tiarū z forte cōtrariarū sentētiarum qd nō est dicendū.z ita
tenet Ang.in.d.l.i.C.quando puo.z ibi bal.z tenet bal.in.l.
tale pactum.§.qui prouocauit.in.xv.qō.ff.de pac.licz in contra
riū videatur facere tex.in.l.si inter me z te.ff.de excep.rei iud.
vbi admittitur libelli cōtrarij a diuersis partibus intentati
tex.in.c.cū ecclesia sutrina.ā.de causa pos.z proprie.tex.c.in
presentia supra de pbat.tex.z ibi do.anto.de nullitate intentā
da ponderat.illum textum in.c.abbate.j.de verbo significa.
48 † Facite ergo regulā quā supra firmaui.q nō admittunt li
belli contrarij a diuersis partib⁹ inuicem tendētibus per su
pra allegata.Fallit primo vbi agitur de iurib⁹ incorporalib⁹
quia tunc cū in eis possit dari q vterqz pretēdat se quasi pos
sessorē actor quasi possessorem seruitutis reus quasi possesso
rem libertatis poterūt dari libelli cōtrarij ex parte actoris cō
fessoria ex parte rei negatoria,scdm ea que habent in capitu.

ergo.in.c.a

examinata. supra de iudi. et ita ponit tex. in dicto capitulo cum
ecclesia. et in dicto capitulo abbate. Secundo fallit quando libelli
contrarii dantur ad diversas tamen res quia tunc admittuntur ita lo-
quitur tex. in d. c. in presentia et ita d. l. si inter me potest intelligi
secundum unum intellectum. Tertio fallit quando agit actor ad
quid consequendum reus autem per exceptionem non solum inten-
dit ius actoris elidere sed aliquid ulterius consequi. nam cum
de natura exceptionis sit solum elidere ius actoris. l. j. ff. de
excep. et sic excipiendo non possit illud quod intendit ultra con-
sequi habere poterit illo casu libellum contrarium intentare pe-
tendo illud ultra exceptionem consequi per ea que habentur in c.
ex conquestione. supra de restitutio. spo. quia petendo ut decla-
retur dominus quod non consequeretur per exceptionem faciunt que ha-
bentur in l. si duo patroni. in prin. ff. de iureiur. et ita loquitur
d. l. si inter me et te. et ita potest intelligi d. c. in presentia. et fa-
49 ciunt que habentur in c. licet causam. supra de probatio. † Et ideo
habetis rationem quare in beneficialibus actor et reus possunt
dare libellos contrarios et uterque petere pronunciari beneficium ad
se spectare et gratiam sive collationem suam pronunciari canonicam.
ita componitur c. mandatum ibi d. Anto. de rescrip. Spe. in tit.
de act. et peti. §. sop est. versi. sed queritur et versi. sequenti. et fa-
50 ciunt etiam dicta in fallentia. j. † Sed nunquid sicut admittitur
iste libellus dico sententiam nullam. et si qua est appello co-
ram iudice a quo, ita admittatur coram iudice ad quem. et dic se-
cundum Barto. et alios in d. l. si expressim. et in d. l. j. quod sic. nam
nullitas per se et etiam appellatio per se possunt coram iudice ad
quem deduci. l. iij. et ibi not. l. absentem. C. de accu. ergo etiam utrunque
simul iunctum in itinere conditionaliter prout hic poterit inten-
tari coram iudice ad quem intellige si sit talis iudex qui posset
per querelam principaliter aditus alias super nullitate non posset co-
gnoscere vigore istius libelli principaliter prout videbimus. j. in
51 ix. q. principali quis sit iudex nullitatis. † Sexta est questio prin-
cipalis quid contineat iudicium nullitatis. et primo an contineat
iniustitiam etiam. nam clarum est quod nullam declarari sententiam prout de
facto processit continet per ea que dixi in prima. q. circa princ. et in
ij. q. et videtur dicendum quod non, nam ex tenore libelli cognoscimus quid
contineat iudicium l. edita. C. de eden. l. j. in prin. ff. de eden.
faciunt nota. in c. examinata. supra de iudi. et in c. ij. et fi. supra de lib. ob.
sed libellus hic porrigitur super nullitate et nullitas et iniustitia
sunt diversa, ergo in iudicio nullitatis non veniet iniustitia et
ita videtur tenere Innoc. in una opi. et post eum Bal. Pan.
in c. cum contingat. supra de of. deleg. In contrarium est veritas et te-
nent communiter Bar. et alii in d. l. si expressim. et in d. l. j. et hic
canoniste quia dicendo nullam vel et iniustitiam deducere dummodo iudex
sup appellatione et sic iniustitia sit competens ut dicam. j. in. viij. q. si
ergo per nullitatem vel deducta in libello iniustitia, ergo et in proces-
52 su. † Sed nunquid delegata causa per iudicem coram quo agebatur
causa nullitatis vel etiam delegata causa iniustitie que sub ea conti-
netur. et Salic. in l. j. videtur tenere quod non nam delegatio est stri-
cti iuris. c. ad hec. supra de rescrip. ergo non extendetur extra causam
nullitatis et sic iniustitie. Imo. l. d. l. si expressim in fi. car. facies
mentionem de Sali. et l. l. iudex. ff. de re iud. et contrarium nam fatemur quod
iudex qui cognoscit de nullitate cognoscet etiam de iniustitia, ut
proxime dixi. sed delegatus representat ipsum delegantem. c. sane. ij. de
offi. dele. et sic est tanquam subrogatus loco eius sed subrogatum oportet
sapere naturam eius in cuius locum subrogatur. c. ecclesia. supra ut lit.
pen. ergo sicut iudex delegans cognoscendo de causa nullitatis co-
gnoscit de iustitia. ergo ita et delegatus cognoscet de iniusticia.
Dicit tamen Imo. quod ad evitandum opi. cautela est quod delegetur causa nul-
litatis cum dependentibus et connexis et pro illa opi. adducit Imo. no-
tata per Jo. an. et alios in c. ut debitus. supra e. ubi tamen iudex ad quem ap-
pellatum est ab interlocutoria qui appellatione iuxta existente de
principali etiam potuisset cognoscere delegat causam poterit si
invenerit appellationem iustam procedere in principali sicut dele-
gans. Cautela tamen Imo. non placuit d. Philippo hic. in xxxi. q.
qui in dubio delegans vel delegare causam cum dependentibus et con-
nexis. c. j. et c. preterea. supra de offi. delega. l. ij. ff. de iurisdic. de pen-
dentia. j. de dote post divor. restit. ergo cautela Imo. non est ne-
cessaria. Et federe distinctionis ista veritas opi. concordari potest
aut querimus quando incidenter intentatur iniustitia coram iudice nullita-
tis, et tunc procedit hec. ij. opi. quod delegatus in causa nullitatis possit
cognoscere de iustitia. aut querimus quando principaliter utrunque deducitur
delegata nullitate non veniat iniustitia et clarius fit in ea hoc sequen-
ti. q. † Sed quid si dicta est sententia nulla sub forma dico nullam et si
qua est appello an delegata causa nullitatis cognoscet iste iu-
dex de appellatione, et videtur dicendum quod sic per decisa in proxima. q.
In contrarium tenet Salic. in d. l. j. et in d. l. si preses. C. quomodo et quando
iud. et Imol. in d. l. si expressim. in xxxvij. col. quia rescriptum
non extenditur ad alias causas. c. eum olim. et primo. supra de off. dele. er-
go etc. Non obstat quod est dic cum in precedenti. q. nam ibi loquimur quando

appellatio venit incidenter in nullitate. hic autem quando principaliter
utrunque intentatur ut dixi in quinta. q. principali, nam cum delegatio
trahatur ad connexa et necessaria ad ea que incidenter deducun-
tur etiam respectu personarum in rescripto non nominatarum ut
notant doc. maxime Pan. in c. venien. in vi. col. supra de testi. el. ij.
non mirum si delegata nullitate venit appellatio incidenter mota
sive iniustitia sed quando principaliter utrunque intentatur censetur
54 diversa: ideo unum non comprehenditur sub alio. † Sed quid econ-
tra nunquid delegata appellatione cognoscet iudex de nullita-
te quando nullitas incidenter in appellatione deducitur non
est dubium quoniam cognoscat per proxime dicta. Sed punctus stat
quando principaliter utrunque deducitur quia dicitur in libel-
lo dico sententiam nullam: et si qua est appello, superior delegat
appellationem nunquid cognoscet de nullitate delegatus: et con-
cludunt Lappus et gemi. in c. j. §. post hoc. eod. titu. lib. vi. quod
sic et concludit Imol. in d. l. si expressim et faciunt que proxime alle-
gavi dicta Jo. an. et aliorum in dicto capitulo ut debitus quod
55 videtur contra proximam determinationem. † Et operepretium
esset scire rationem differentie. et ideo videtur in promptu. nam qui appellat intendit et
petit revocari sententiam iudicis et super hoc implorat officium iudicis non
mirum si tunc sententia sive ex capite iniustitie venit revocanda sive
ex capite nullitatis venit revocanda ut de facto processit in appel-
lationis delegatione comprehenditur nullitas que etiam virtualiter
verbo appellationis inest non sic in causa nullitatis nam qui di-
cit sententiam nullam se restringit solum ad impugnandam senten-
tiam ex hoc capite quia non valeat non quia iniusta. non mirum
56 si delegata nullitate non comprehenditur appellatio. † Septi-
ma est questio principalis an nullitas et appellatio possint in pro-
cesso cumulari. Lappus allegatione. lxxxviij. et dic secundum Bart.
in dicta l. si expressim. in iiij. col. et Imol. xxiiij. col. et secundum Imo.
hic quod quandoque nascuntur nullitas et appellatio ex eodem fon-
te ita quod invicem contrarietatem non operantur tunc nullitas et
appellatio concurrunt puta quia minor contraxit sine autoritate tu-
toris vel curatoris et in executione ipsius contractus est conde-
natus similiter sine autoritate tutoris vel curatoris et sic inde-
fensus poterit prosequi hoc casu nullitatem sententie contra in-
defensum et sic minorem. l. contra pupillum. et ibi nota. ff. de re iu-
dicata capitulo cum Bertholdus. supra tit. proximo et ibi habetur et
iniustitiam sententie prosequi ex eodem capite quia minor sine
autoritate tutoris vel curatoris se obligare non potest insti.
de authoritate tutorum. circa princ. et sic ex eodem capite quia minor
utranque viam prosequitur et nullitatis et iniustitie cum invicem
se compatiantur. quandoque vero nascuntur ex diverso fonte et tunc
aut invicem se compatiuntur et cumulari poterunt aut se non com-
a patiuntur et non poterunt cumulari ratione contrarietatis [a] pu-
ta quia minor vult infringere sententiam latam tanquam contra inde-
fensum item dicit iniustam quia habet exceptionem pacti de non
petendo quam opposuit illo casu sunt illa incompatibilia. In-
compatibilia autem puta quia dicit sententiam latam cum fal-
so tutore nullam, item iniustam quia non produxit que erant pro-
ducenda certo negato principio et quia nullum est iudicium ex quo
tutor est falsus non est possibile dicere hunc processum aliqua
ex parte valere nec iniustum ideo non cumularentur hoc casu. c. ut
57 quis duas in ar. de electi. lib. vj. Sed nunquid valebit positio
in qua ista duo cumulantur pono quod sententia sit nulla. item pono
quod iniusta et videtur quod sic. nam positiones sunt ex visceribus li-
belli ad declarationem et liquidationem deductorum cle. sepe.
circa princi. de verb. significa. habetur in c. primo de confes.
lib. vj. Sed in libello possunt illa cumulari ut supra dictum est. ergo
etiam poni in positione poterunt. vel sub hac forma. pono nullam
et si qua est iniusta sub qua potest dari libellus vel sub forma al-
ternativa ut dixi de libello. In contrarium est veritas et tenet
Bald. in l. tale pactum. §. qui provocavit. xix. q. ff. de pac. motus
nam quicquid est probabile est ponibile et econtra. c. j. et ibi ha-
betur de confes. libro sexto habetur in lege secunda. §. quod ob-
servari. C. de iuramen. calum. Sed probatio incerta non valet
l. j. §. sed si quis argentum. ff. depost. nec venit admittendum
ex quo nihil relevat capitulo in presentia supra de probationi-
bus ergo nec positio incerta valebit. nam ad officium iudicis
spectat vel a principio vel saltem in discussione cause imperti-
nentia capitula vel positiones non admittere capitulo cum contin-
gat et ibi habetur supra de offi. delega. l. ad probationem. C. de
probationibus cle. constitutis et ibi notatur de electio. sed imper-
tinens dicitur positio cuius probatio nihil relevat quia frustra
expectatur conditio cuius eventus nihil operatur. l. gallus. §. si
eius. ff. de libe. et post humus. probatio autem incerta nihil ope-
58 ratur ergo nec positio venit admittenda. † Octava est questio
principalis, quis erit iudex nullitatis: et dic secundum Bartol. in di-
cta l. si expressim. in penul. col. et fi. et ponunt hic omnes. aut lo-
quimur in delegato sententiam nullam proferente. aut loquimur in

a Ratione contra-
rietatis et nunquid
libellans actiones
duas contrarias et
sibi adversantes
in iudicium deduce-
re valeat vide quod
late consulit Alex.
in consi. cxxj. incip.
viso processu in pri-
mo volu. per totum
consi. fo. xcij.

ordinario. si in delegato et tunc cum non pronunciando videa-
tur functus officio suo licet nulliter pnunciet lege iudex. ff. de
re iudicata capitulo in literis. ꝫ. de officio delegati. ideo nulli-
tatis iudex erit delegãs non delegatus lege si vt proponis. la
prima. C. quomodo et quãdo iudex. Et licet Bartol. ita per-
transeat vos plenius dicite quod aut sententia est nulla quia con
tra formã rescripti: puta iuxta ea que habentur in capitulo cum
dilecta. supra de rescriptis. et illo casu poterit ille delegatus de
nullitate cognoscere et denuo pronunciare. ita Salicetus in
dicta lege si vt pponis ita communiter cano. in. d. c. in literis et
habetur in c. qualiter et quando. el. i. infra de accusationibus. et
facit simile. nã arbiter contra formã compromissi pronunciãs
non dicitur pnũciare adeo denuo poterit pnunciare. l. quid ta-
men. ff. de arbi. ergo ita in iudice delegato arg. l. prime. ff. de or
bi. sententia est nulla ob aliũ defectũ et tũc bene loquitur Bar
to. quia dicitur functus officio suo delegatus ideo iudex erit
delegans nullitatis quod procedit in sententia diffinitiua. in
interlocutoria autem ex mente Innocẽ. hic ne instantia cause
diuidatur contra. l. nulli. C. de iudi. c. cum super supra de causa
possess. et pprie. c. i. supra de sequestra. poss. et fruc. ipsemet dele
gatus iudex erit nullitatis et facit quia cessat ratio predicta, quia
per interlocutoriã nõ sit functus officio suo et faciũt que vidimus
in. c. cũ cessante. ꝫ. eod. nisi esset interlocutoria finiret eius iu
risdictionẽ. c. significãtibus. ꝫ. de offi. delega. et dictũ est in. d.
c. cum cessante. tamen cum iudicium soluatur vetante eo qui iu
dicare iussit. l. iudicium. ff. de iudi. poterit illo casu de nullita
te interlocutorie etiã delegans cognoscere nisi in totum dele-
gasset per ea que habentur in. c. si delegatus. et in. c. quãuis. de
offi. deleg. li. vi. in. c. super qõnũ. §. porro. ff. de offi. dele. ita
Salic. in. l. si preses desertã. C. quomodo et quãdo iu. faciunt
notata per eũ in l. aduersus. C. si aduer. rẽ iudicatã. Aut loqui-
mur in ordinario sententiam nullã proferente et tunc tenet hic
Innoc. quod ipsemet ordinarius erit iudex nullitatis non autem
superior per regulã. l. vbi ceptũ. ff. de iudi. nam per sententiã
nullã nõ dicitur negocium finiri sed contra eum est text. in. l.
absentẽ. C. de accu. vbi superior cognoscat de nullitate nõ ipse
ordinarius. Unde Jac bu. in. d. l. si vt pponis. la prima distin
guit aut opponitur nullitas sententie ex dolo iudicis vel ppter
sordes eius et tũc cognoscat superior nõ ipse ordinarius iudi-
cãs. d. l. absentẽ et hec mẽbra distinctionis sunt de mente An
ge. in cõsi. cxxxv. incip. in dei et c. visis omnibus statutis et refor
mationibus in si. col. aut opponitur alia nullitas aliunde pro-
ueniẽs quam ex dolo vel propter sordes iudicis et tũc possit ipse
cognoscere. Et p hac distinctione faciunt notata in simili in. l.
quidã ꝯsulebat. ff. de re iudi. c. super literis. ꝫ. de rescrip. quia
licet iudex cognoscere possit de exceptione contra iurisdictio
nem suã opposita nõ tamẽ põt cognoscere de exceptione que si-
gillat personã iudicis ita quod iurisdictionem non habeat puta in
famie vel excõmunicationis cõtra eum opposite. glo. tamen in. l.
iiij. C. de accusa. et in lege prima in. ij. gl. C. quãdo prouo. indi-
stincte videtur velle quod ipse iudex cognoscat. Unde Bar. in. di-
cta. l. si expressim. distinguit aut petit a iudice quod de nouo pnũ
ciet et sic incidenter nullitas per modum cause deducitur et debet
peti ab ipsomet iudice. et ita pcedat quod Innocen. notat hic et
regula dicta lege vbi ceptũ etiã si iam appellatum a tali diffi
nitiua. Fede. consilio. cxxij. incip. si a sententia nulla. aut prin-
cipaliter de nullitate agitur et tũc vterque potest esse iudex et ipse
ordinarius et superior. d. l. iiij. et. d. l. absentem. hoc tamen quod de
superiore dicitur procedit in superiore qui posset adiri per que
relam. alias nõ posset principaliter super nullitate adiri puta
sententia episcopi dicitur nulla regulariter archiepiscopus nõ
possit adiri per querelã capitulo pastoralis in principio supra
de offi. ord. c. i. ꝫ. de of. leg. c. romana de foro cõpe. li. vi. Ideo
si archiepiscopus sup nullitate adiri nõ poterit sed si esset legatus
posset adiri per querelã. ideo et super nullitate. ar. dicti. c. i. ita
Baldus in dicta lege aduersus. item quod dicitur de ipsomet
iudice procedit nisi lapsu temporis perempta esset instãtia nam
tunc cũ esset finita dicta lege vbi ceptũ posset adiri superior
59 super nullitate. ita Sali. in. d. l. si preses. † Sed quid de interlo
cutoria que dicatur nulla. Innocentius hic tenet quod iudex vel qui
tulit sententiam de nullitate cognoscet ne instantia iudicij di-
uidatur et continentia cause. et eum sequitur Baldus hic et in
l. i. C. quãdo prouoc. quod tamen limitat hic Imol. et Panor
mitanus nisi in viã appellationis deduceretur nullitas inter-
locutorie puta expresse reducẽdo nullitatẽ pro causa vel etiam
adducẽdo talẽ causam appellationis ab interlocutoria exque
resultat et nullitas. vt. c. accedẽs el secũdo. ꝫ. vt lit. non conte-
sta. et ibi dominus Anto. illo casu superior de nullitate cogno
sceret nõ ipsemet iudex quia per appellationem et iurisdictio susp[e]-
sa est. item per appellationẽ nullitas est deuoluta ad superio-
rem et ita communiter per docto. in capitulo exhibita. ꝫ. de iu
di. maxime dominus Antonius itẽ nisi interlocutoria dicere
tur nulla in viam attentati pen. appella. nam tũc iudex a quo
60 nõ cognosceret sed superior. d. c. exhibita. et hoc ex nostro. † Sz
nũquid inferior poterit de nullitate sententie superioris cogno
scere. et dicite quod nõ per ea que habentur in. l. ij. C. vbi et apud que
in l. fina. C. de leg. et que habẽtur in. c. sollicitudo. et in. c. tam lite
ris. ꝫ. de in integ. restitutione. et facit regula capitulo cũ infe
rior. de maioritate et obedientia: ita Bartolus in lege aduer
sus. C. si aduersus rem iudicatam. Quod limitabitis sm bal
dũ primo nisi nullitas esset aperta vel notoria et ideo licet de
nullitate sententie delegati apostolici nõ possit ordinarius co
gnoscere quia delegatus apostolicus maior est quocumque ordi
nario capitulo studuisti. supra de offi. lega. et ita Baldus in ca
pitulo super eo. supra de offic. delegati. tamen si nullitas esset
notoria vel apparẽs illo casu ordinarius posset de nullitate hu
iusmodi cognoscere. ita Jo. an. in capitulo statutum, circa finẽ
de rescrip. libro. vi. puta quia delegatus apostolicus cõtra for
mam illius decreta. procedit quo casu pcessus est nullus ipso
iure propter clausulam decreti ibi in fine positã. de hac nulli
tate poterit cognoscere ordinarius inferior a papa et sic inferior
etiam a delegato qui ipsum representat capitulo sane. el secun
do supra de offic. delega. et ideo dixit nota. Joan. and. in capi.
si eo tempore. de rescrip. lib. vi. quod quando delegatus apostoli
cus cõtra formã rescripti procedit ex quo apparet notorie de
nullitate poterit ordinarius inferior eum prohibere ne pcedat
cõtra formam rescripti et processum retro annulare et faciunt
notata in capitulo significauit. et in capitulo quando. supra de
offi. ordi. Itẽ limitabitis non procedere sm Baldum in dicta
lege aduersus quando nullitas incidenter in viam exceptionis
opponeretur ad executionem sententie put potest vt supra di
xi. nã licet inferior nõ possit cognoscere principaliter de facto
superioris. tamen si illud incidenter deducatur cognoscet. c.
In eum venissent et ibi notatur supra de iudi. et facit quia ratione
incidẽtis quis efficitur iudex competens qui alia nõ erat
lege quotiẽs. C. iudic. c. tuam. supra de ordi. cognitio. Sed nũ
quid iudex reductus ad arbitriũ boni viri poterit ipse de nul
litate arbitramẽti cognoscere, puta prouenientes ex defectu pote
status. et dicite quod sic. nam reductio sapit appellationẽ. l. nõ di
stinguemus, §. cũ quidam. ff. de arbit. appellatio deuoluit nul-
litatem incidenter. l. carimelia pri. ff. de iure patronatus lege.
quedam mulier. ff. fam. erciscunde. ergo et reductio deuo[l]uet
nullitatem Baldus hic. et sequuntur alij an autem delega-
tus in causa appellationis possit cognoscere de nullitate et cõ-
61 tra supra dixi in sexta questione principali. † Nona est questio
principalis circa effectus nullitatis. et idem dicite quod aut queri
mus quando a sententia nulla appellatur quis sit effectus. aut
querimus quando de nullitate principaliter agitur circa primũ
quando a sententia nulla appelletur quis sit effectus scindũ
est secundum dominum Antonium hic. et alios quod ad hoc
vt appellatio etiã a sententia nulla operatur effectũ debet sua
substantialia habere que exiguntur quando sententia valida
interponitur appellatio: et ideo infra decẽ dies debet pbari
interposita capitulo romana. §. si vero. eodem libro sexto si ab
interlocutoria interponitur debet exprimi causa capitulo acce
dens. el secundo supra vt lite nõ cõtestata itẽ iustificari debet
ex causa deducta capitulo exhibita. supra. de iudi. item quod post
grauamẽ fuit interposita et denique legitima appellatio in om
62 nibus probari debet secundum eos. † Hoc presupposito que[ri]
tur, an appellatio a sententia nulla confirmet eam quasi appro
batur improbet iuxta ea que volunt Bartolus ibi similiter in le-
ge filio preterito. ff. de iniust. rup. iuxta ea que habentur in le
ge tertia. §. falsus. ff. rem ratam haberi. et videtur dicendum
quod sic. nam appellatio a sententia nulla debeat esse in omnibus
legitima, vt proxime dictum est. Sed quod nullum est amplius
infringi non potest lege nam et si sub conditione versurum
pendo. ff. de iniust. rup. Sed appellando pars vitat infringen
dum esse id a quo appellat ergo de necessitate presupponit
validitatem eius et sic tacito consensu videtur ratificare et
valeat licet petat tanquam iniustum retractari. facit etiam tex.
in dicta. §. falsus. vbi appellando a sententia lata contra fal
sum procuratorem quam non est dubium esse nullam capitu-
lo in nostra supra de procuratoribus lege licet. C. de procura.
videtur ratificare gesta per procuratore ergo ita in proposi-
to. In contrarium est veritas et est textus in dicta lege si ex
pressim. quem ad hoc ponderat Cu. in notabilibus et facit
ratio nam inuenta ad vnum effectum non debent operari
contrarium capitulo ad nostram. supra eodem. Sed appel-
latio inuenta est ad retractationem iudicati et defensionẽ cõ-
tra iniquitatem. capitulo cum speciali. §. porro supra eodẽ er
go contrariũ

go cõtrarium effectum nõ operabitur qui certe sequeretur si
videretur confirmare appellando ꝛ facit.l.legata inutiliter.ff.de
legatis primo. Non ob.dũ dicitur approbat vt improbet qꝛ
Bal.istud tradet in.l.posthumo.ꝛ ibi etiã modern.C.de bo
norũ possessionib. cõtra tab.ꝛ etiã Imo.in.d.l.filio p̃to. Nõ
obstat dũ dicitur ꝙ appellatio psupponit validitatẽ quia inu
ẽcta est ad infringendũ ꝛ ꝙ nullũ est ꝛc.qꝛ hoc casu operabi
tur qꝛ infringet nullitatem p̃ut de facto pcessit nec ita iudice
dẽt capi inuẽtã esse appellationẽ ad infringẽdũ vt p hoc ope
tetur contrarium effectum scilicet confirmationẽ iniquitatis
ꝛ nullitatis.pone enim appellatũ est a sentẽtia nulla si appel
lando diceretur ꝯfirmare vt impugnaf p appellationẽ deser
ta appellatiõe sequeref ꝙ ex quo cessat ipugnatio act⁹ rema
neret validus q̃ ãs erat nullus ꝛ sic appellatio operef ꝯtrariũ
effectũ eius ad ꝙ est inuenta ꝛ resultaret hinc maxima iniqui
tas.et est hoc expresse falsum ꝙ sñia nulla cõfirmef per deser
tionẽ appellationis.c.i3.ꝛ ibi notaf de sen. excõica.lib.vi. ha
betur in.d.c.ex hibita.nõ obstat §.falsus qꝛ non dicit qd̃ sen
tentia ratificef appellando sed dicit ꝙ quoddam extrinsecus
vitiũ scilicet falsitas pcuratoris ratificatur respectu ipsi⁹ pro
63 curatoris. ¶ †Sed nũquid operabitur effectũ saltem deuolu
tiuum nullitatis appellatio:ꝛ quid de negocio principali. et
dic ꝙ sic operatur effectum deuolutiuum nullitatis tex.est hic
ꝛ nõ solum de nullitate sententie sed etiam attentatorum tex.
est in.c.ex hibita.ẽ.de iudi.ꝛ dixi in tex. Calde.in cõsilio.xiij.
qd̃ incipit an appellans possit sub rubrica de appellationib⁹.
Ange.cõsi.cccxvi.incipi.in dei.ꝛc.mi:torum actorũ. Pau.de
castro cõsi.cccxvij.incipi.visis ac ponderatis in fi.colũmo si
inuenerit sñiam nullam quo casu pnũciat iudex ad quez bene
appellatum vt vidimus in.c.vt debit⁹.ẽ.eo.poterit de nego
cio principali cognoscere.ꝛ sic nullitas deuoluet negotiũ prin
cipale.ita Rota decis.cccxv.que incipit.item fuit dubitatum
verum si appelletur.ꝛ illo casu si nullitas fuit tñ propter defe
ctum in sententia pnũciabit iudex ad quem super principali ex
eisdem actis ex quo nullitas in eis nõ fuit ex quibus pronun
ciabit iudex a quo.si autẽ defectus nullitatis pcessit ex actis
pronũciabit inchoãdo noua acta.ita Bar.ꝛ alij in.l.cum que
rebatur.ff.de re iudi.notat Imo.in.d.l.si expressim.in.xxvij.
col.ꝛ Lappus allegatione sua.cvij.ꝛ hoc etiã voluit Do.anto.
in.c.ad reprimen.ẽ.de offi.ordi. Bald.in.l.i.circa princi.C.de
sentẽ.ex pericu.reci.ꝛ Archi.Jo.an.ꝛ Jo mona.i.c.si.de sen.
ꝛ re iudi.lib.vi.Imo.in cle.i.de re iud.ver.quero tertio. Pet.
de anch.in.c.cordi.in pe.col.eo.lib.vi.do.Anto.in.c ex hibita
de iudicijs Ange.in.l.eos in prin.C.eos in.l.nominationes.
Archi.in.c.a iudicib⁹.ij.q.vij.vbi dicit idẽ in iudice reclama
tionis super reductione laudi arbitratoris quod põt pronũ
ciare nõ solum super reductione sed etiam super nullitate lau
di facit quod notat Cõpo.in.c.cũ in causis ver.sed qd̃ si vni⁹
ꝛ sequenti super vltima glos.de elect. Archid.in.c.sunt quorũ.
§.questi.vi.Bal.in.c.i.de re iudi.in.ij.colum.Bal.in.l.ij.C.
si aduersus rẽ iudicatã.vbi dicit hoc nõ pcedere in appella
tione ab interlocutoria de quo per do.Ant.in.d.c.ex hibita.
ẽ.de iudicijs Bald.in.l.i.in pe.col.C.quando prouoc.non est
nec.per do.Ant.in.c.accedens el secundo.ẽ.vt lit.non conte.
64 ¶ †Sed nũquid operabif effectum attẽtatorum vt attẽtata
tali appellatione pendẽte reuocẽtur in viam attentati prout
dictum est in.c.bone.ẽ.eo.ꝛ dicit ꝙ sic.c.ex hibita.ẽ.de iudi.
ꝛ ibi per omnes.c.significauit.ẽ.de rescrip.c.super questio
num.in fi.ꝛ ibi Bald.in.ij.col.ẽ.de offi.deleg.ꝛ ideo etiam in
simili operabitur appellatio etiã effectũ suspensiuum presum
ptionis que resultat ex sentẽtia qꝛ presumitur iusta.c.in pre
sentia.ẽ.de renũ.l.herennius.§.Gaia ꝛ ibi gl.ff.de euic.habe
tur in.c.cũ ad sedem.ẽ.de resti.spolia.nam clarũ est quod sen
tẽtia ꝙtumcũqꝫ dura psumif iusta donec fuerit nulla vel nul
la declarata tex.est singularis sm̃ Bal.in.l.fi.C.de ord.cogni.
ꝛ ibi no.quem etiã ad hoc allegat Bal.in.c.fi.ẽ.de sequestra.
pos.ꝛ fruc.de natura aũt appellationis est vt semper suspen
dat presumptionem illã que ex sententia resultat.d.c.cũ ad se
dem.ꝛ dixi.ẽ.in rubrica in effectibus appellationis.imo etiam
vbi nõ permittitur appellari quia sentẽtia a iure sortitur exe
cutionẽ statim puta in censuris.c.pastoralis ꝛ.c.preterea el se
cundo.ẽ.eo.tamen appellatio hoc casu interposita licet non
operetur effectũ suspensiuuz executionis censure tñ iuspẽdit
presumptionẽ que resultabat ꝙ cẽsura censeretur iusta.glo.est
no.in.c.ad repzimen.ẽ.de offi.ordi.ꝛ ibi dõs.ideo in proposi
to si a sententia nulla appelletur cũ appellatio vim suam ha
beat circa nullitatẽ vt.ẽ.dixi ꝛ volũt docto.in.d.l.i.circa princ.
ita in simili vim suspẽsiuam huius presumptionis habebit et
erit multum vtile appellare a sentẽtia nulla magis quam dice
re nullam.q.dicendo nullã principaliter non suspenditur pre

sumptio sñie cita Imo.in.d.c.quoniam contra.in.ix.col.ẽ.de
65 proba. ¶ †Sed nũquid suspendet executionem sñie appel
latio a sñia nulla interposita.ꝛ videf dicendum ꝙ non per ea
que habentur in.l.fi.C.de ordi cogni.in l.iij.§ condẽnatũ.ff.
de re iudi.in cle.i.de re iudi.ꝛ maxime per imo.in.vij.col.vbi
dicitur ꝙ nullitas nõ impedit executionẽ nisi incontinẽti de
ea cõstet.Sed iura illa loquitur de nullitate in viaz exceptio
nis opposita.ꝛ de natura exceptiõis non est suspẽdere iuris
dictionẽ alterius iudicis.nõ mirum si nõ impedit executionẽ
nullitatis.nam si cõstet vel incontinẽti constare põt non ha
bet illa exceptio effectum ppter presumptionẽ contrariã que
est pro iudice vt nõ fecerit actum nullũ.l.ij C.de offic.ciui.iu
di.ꝛ.d.c.in presentia ꝛ faciunt que notat Inno.in.c.cũ ex of
ficij.ẽ.de prescrip.nos loquimur in appellatiõe de cuius na
tura est suspendere iurisdictionẽ iudicis a quo ꝛ executionẽ
sentẽtie.c.pastoralis.§.preterea.ẽ.de officio delegati.ideo di
cite ꝙ suspẽdet executionem sñie talis appellatio.ita Bald.
in.d.c.super questionũ.in.ij.col.ita Cu.in.d.l.si expressim.in
xj.col.ꝛ ideo dixit bal.in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.in
vij.q.ff.de pac ꝙ magna erit vtilitas appellare a sñia nulla
potius ꝙ̃ nullam dicere.qꝛ pendente iudicio nullitatis non
differetur sñie executio de quo tamen latius infra dicam.sed
pen.appel.differetur executio.est ratio differentie inter nul
litatem ꝛ apellationẽ.nam appellatio suspendit omnem ef
fectum sñie etiam illum ꝙ presumatur iusta.glo.in.c.ad repri
men.ẽ.de officio ordi.habetur in.c.cũ ad sedẽ.ẽ.de resti.spo
lia.in.l.herẽnius.§.gaia.ff.de euict. Nullitas ad talem effe
ctum nõ habet suspendẽdi sñiam neqꝫ eius presumptionem
ꝙ iusta presumatur vt dixi in proxime pcedenti questiõe.ꝛ
facit que subiiciam ista fuit originalis ratio.specu.in titu.de
proba.§.i.ver.sequitur videre de negatiua do.anto.in.c.qm̃
cõtra.ẽ.de pro.ibi Imol.ꝛ dicam in sequenti questione.
66 ¶ †Secũdum principale membrum est, quãdo de nullitate
per se agitur non in viam appellationis.ꝛ tunc quos effectus
operetur.primo an operetur effectum deuolutiuum. Innoc.
in.c.cum contingat.in fi.gl.magne.ẽ.de officio delega.quam
sequitur Ange.in.d.l.si expressim.tenet ꝙ nõ respectu nego
cij principalis licet deuoluat ipsam nullitatẽ ꝛ non aliud.mo
uentur per ea que habẽtur in.d.l.fi.C.de ordi.cogni.per tex
in.l.i.§.ff.que sñie sine appella.rescin.vbi dicitur velle tex.ꝙ
quando sñia dicif nulla reformatio negocij principalis spe
ctat ad iudicez qui tulit sñiam ꝛ facit.l.iij.C.de accu.ꝛ tex.in.
l.si vt proponis.la prima.C.quomõ ꝛ qñ iud. ¶ Contrariam
opi refert idem Inno.circa medium eiusdez gl.magne in.d.
c.cum contingat.ꝛ sequitur Bat.in.d.l.si expressim.in fi.col.
ꝛ imola in.xxxij.col.i3.postea in.xxv.trãseat cum distinctiõe
de qua.s.ꝛ Bar.ꝛ Ange.ꝛ Bald.in.l.i.C.quando prouo ibi
etiam Barto.in.d.l.si vt proponis ꝛ ibi Jac.but. Et bald.
Sali.in.l.si pecies desertã.C.quomodo ꝛ qñ iud. Imo.ꝛ.d.
Anto.hic Panor.in.c.in literis.ẽ.de offi.dele.ꝛ facit que
infra dicam in.x.q.principali. Lappus allegatione.cvij.ꝛ p
illa opi.adducitur tex.in.l.absentem.C.de accu.cui tex.licet
Ange.rñdeat in.d.l.si expressim.intelligẽdo ꝙ specialiter in
iudice qui per sordes vel venalitatem tulit sñiaz quo casu est
speciale vt ipse non reformet ipsam sñiam sed superior.quia
per istam nullitatem maculatur eius fama.ꝛ ideo ius de eo
non confidit quod possit reformare quia partem lederet ꝙ
ergo speciale in illo casu ergo in contrarium ius cõmune ista
responsio violat literam nam tex.vtitur ibi verbo iniuria
quod non solum importat per sordes vel iniuriam sed etiam
per dolum ꝛ imperitiam.l.i.ꝛ.ij.ff.ad.l.aquil.adducitur etiam
tex.adductus per Angel.in.l.i.§.i.ff.que sententie sine ap
pel.vbi tex.non dicit ꝙ reformet sententiam per iudicem a
quo sed dicit ꝙ nullitate cognita reformatur sententia.ergo
per iudicem qui de nullitate cognouit ꝛ hoc tenet glo.indi
stincte in.d.l.iij. Adducitur etiam tex.in cle.i.de re iudi.nõ
obstat tex.in.d.l.iij.quia fateor ꝙ iudex a quo reformat suã
sententiam quando ipse de nullitate cognoscit sed non ne
gatur quin etiam superior ex quo de nullitate cognoscit possit
postea nullitatem emendare ꝛ ita vterqꝫ esse poterit iudex et
in nullitate ꝛ in negocio principali prout vult gl.in.d.l.iij.ꝛ
Barto.in.d.l.si expressim.supra dixi in.viij.q.principali.
¶ Bal.tamen in dicto.§.qui prouocauit.in.xiij.q.ꝛ imola.
in.d.l.si expressim.in.xxv.colum.cum sequens sedere distin
ctionis concordat opi aut agens de nullitate petijt.solum
nullam declarari sententiam ꝛ illo casu procedit prima opi.
Inno.ꝛ Ange.quia iudex cognoscet nullitate non autem
de negocio principali quia non debet impartiri suum offi
cium nisi rogatus.c.bone el.a.supra de postula.prela.l.iij.§.
hoc autem iudicium.ff.de damno infec.aut petijt nullã declas

rari sententiam ⁊ reformari ⁊ tūc cum nullitas possit deuolue-
re negocium principale ⁊ petatur officiū iudicis super vtroq;
pronunciet ⁊ super nullitate ⁊ super principali et sic procedat
secunda opinio Innocen. Bart. ⁊ alio. ⁊ imo plus iudex sim-
pliciter super nullitate aditus poterit super resti. in integ. pro
nunciare ita est tex. in c. cū Bertoldus supra de re iudi. recte
ponderāti. Sed an de nullitate debebit primo cognoscere q̄ȝ
de negocio principali ⁊ dicit Barto. in l. cum querebatur. ff.
de re iudi. Et ibi Imol. q aut nullitas apparet ex sententia
nec extrinsecis probationibus indiget puta qz sine certa quā
titate cōdemnauit e̓ Stra. l. ij. C. de senten. que sine cer. quanti.
vel pronūciauit condēnandum solum in parte petitorum con
tra ea q̄ sunt dicta. ȝ. in. viij. casu nullitatis ⁊ notata in l. i. C. si
aduer. lib. ⁊ isto casu non requiritur quod de nullitate cognos-
scat ex quo patet p ea que notat Innoc. in c. significasti. ij. de
diuor. aut nullitas non apparet ex snia sed extrinsecis proba
tionibus indiget ⁊ tūc debet de ea cognoscere. ⁊ ideo si iudex
opposita exceptione per partē vt de nullitate cognoscat hoc
casu processerit super negocio principali cognito de nullitate
processus reddet retro nullus, ⁊ si pars a processu ad vlterio
ra nō appellauerit. ita bal. in. d. §. qui prouocauit. in. xij. q. ⁊ est
ratio nam si de nullitate iudicij non constat non est ad eum
deuoluta iurisdictio sicut in simili donec constat appellationē
interpositā fuisse non est iudex. c. romana. eo. ti. l. v. ⁊ hoc tex.
est ergo hic exceptio talis que eneruat ex toto iurisdictionem
iudicis nō autem declinat simpliciter. Sed vbi opponit̄ exce-
ptio annullās iurisdictionē iudicis nō videtur iudex pcedē-
do vel vlteriora facere se iudicē sed requirit̄ expressa pronun
ciatio. Ita Inno. ⁊ Pan. ⁊ alij in c. ij. ȝ. de dila. Panor. ⁊ do.
anto. in c. super literis. ȝ. de rescript. Gemi. ⁊ Lap. in c. i. de
rescrip. lib. vi. bart. ⁊ Ange. in l. ij. ff. si quis in ius voca. non
fe. nō mirū ergo si hoc casu redditur processus retro nullus
opposita exceptione si iudex de nullitate nō cognouerit ⁊ ista
ratio est de mēte bar. recte ponderātis in. d. l. cū querebatur.
voluit tamē Imo. in. d. l. si expressim in. xxv. col. vnū qd̄ est ma
gis dubiū attēta alia ratione q si iudex ad quem super nulli-
tate recursū est nulla opposita exceptione q de nullitate co-
gnoscat processerit super principali q illo casu valebit proces-
sus quasi tacite iudicio nullitatis videatur renunciatum per
partes ⁊ cōsensum vt in principali pcedat sicut in simili vide-
mus in appellatione in c. i. §. post hec. eo. ti. lib. vi. ⁊ ibi nota.

67 ¶ † Sed nūquid tenet̄ iudex casu quo tenet̄ cognoscere de
nullitate ante negocium principale super ea etiam pronuncia
re. ⁊ dicite ſm bart. ⁊ alios vbi proxime q aut nullitas princi
paliter deducitur ⁊ tūc debet primo super ea pnūciare tanq̄
super iudicio principali sicut in simili in c. tuam. ȝ. de ordi. co-
gni. in l. ij. C. de ordi. iudi. Aut nullitas deducitur incidēter
puta peto sniām in melius reformari dicēdo q est nulla ⁊ sic
per modū cause deduco nullitatē ⁊ isto casu lȝ cognoscendū
sit de nullitate nō erit pnūciandū qz super incidēti non cogit̄
iudex pronunciare licet possit si velit. c. i. ȝ. de ordi. cogni. l. i. ⁊

68 ij. C. de ordi. iudiciorū. l. ij. C. de ordi. cogni. ¶ † Sed nūqd
operabitur nullitas effectū suspensiuū. ⁊ dicit qd̄ suspensiuū
presumptionis que resultat ex snia q presumatur iusta vt. ȝ.
dixi non operatur Imol. in c. quoniā cōtra. ix. col. ȝ. de proba.

69 ¶ † Sed quid si pars dicat sniām nullā an currat diū super
nullitate disputatur sibi tempus ad appellandū. Ang. q nō
in l. i. Paulus. i. ff. de vsur. secutus q̄ notauit frater suus quē
ipse allegat Bal. in. cōtra maiores. C. de inoffic. testa. si iuste
existimauit eam nullā licet non esset ⁊ sic nullitas habet etiā
hunc effectum suspendendi ne tēpora currant ad appellan-
dum ea pendente ⁊ dixi latius. ȝ. in. ij. q. tertie questionis prin-
cipalis huius nostre repetitionis Sed punctus stat an suspē
dat executionem Innocē. in c. cum in iure peritus. ȝ. de officio
delega. tenet q non per. l. ij. C. de ordi. cogni. vos latius dici-
te duo esse mēbra quādoq; nullitas per se deducitur. s. in viā
exceptionis quandoq; in viam principalis petitionis. Circa
primum dicite ſm Bar. in l. iij. §. condemnatum. ff. de re iu-
dica. ⁊ in l. si. C. si ex falso instru. quē ibi sequitur Ang. q aut
nullitas opponitur in viā exceptionis ⁊ est talis que non in-
diget probatione extrinsecus vt. ȝ. dixi ⁊ tunc talis nullitas im-
pediet executionem dicto. §. condemnatum et l. si cum nulla
ff. de re iudi. quādoq; est talis nullitas que indiget probatio-
ne ⁊ tunc aut potest incōtinēti probari ⁊ admittatur exceptio
nullitatis. ⁊ ita saluentur. d. iura. facit. l. i. C. quando prouoca.
faciunt que habentur in c. decetero. ȝ. de re iudica. aut vero
non potest incontinenti probari, ⁊ tunc non differatur execu-
tio quia exceptio requirens altiorem indaginem non potest
opponi in executione ad executionem tardandā. l. penult. ⁊ ibi
Bar. C. de pos. faciūt notata per bar. in l. nā ⁊ postea. in prin

9 ¶ Fallit primo.
pru hac limitatio
ne vltra alle. hic p
d. ppo. adde alex.
in cōsi. lxxxiij. inci.
interrogatus ad
fi. in. v. volu. l. xvij
vbi dicit qd̄ exce-
ptio nullitatis sen
tentie executionē
impedit qn̄ de ea
incōtinenti cōsta-
re pōt. Et nunqd
exceptio nullita-
tis sententie etiā ȝ
statuti dispositio
nē opponi valeat
⁊ quib9 modis ta
le statutum intelli
gi debeat per eun
dem in cōsi. cccxli.
inci. visis subtilis-
simis in. ij. vol. per
to. consi. fo. clvj.

citio. ff. de iureiur. in l. cū querebatur. ff. de iudi. sol. et volu
bal. in l. ab executore. C. quorū appel. ⁊ faciūt notata per Cy.
⁊ bald. in l. ita pudor. C. de adulte. Et notate quia ista dicun-
tur etiam habere locum in instrumentis guarentigiatis ⁊ si-
mili casu vbi statuta dant alicui actui executionem paratam.
ita docto. vbi proxime. Et ad predictam distinctionem Bart.
faciunt que voluit idē barto. in extrauag. ad reprimendū. in
verbo summarie in l. fina. ibi etiam Ange. C. si ex fal. instru-
men. Bal. in l. ab executore. C. quorum appel. in l. finali. C. de
ordi. cogn. in l. i. C. ne liceat tertio prouo. in l. i. ff. de fer. in au
thentica q̄ supplicatio. C. de preci. impera. offe. Ange. in l. ser-
uo inuito. §. cum pretor. ff. ad trebel. in l. qui rome. §. duo fra-
tres. ff. de verbo. oblig. Salice. in l. fina. C. cōminatio. vel ept.
Cano. in dicto. c. de cetero ⁊ in dicta clemen. i. de re iudi. et to-

70 tis cōmunis videtur distinctio Bar. ¶ † Sed opere preciū
est scire quando dicatur incōtinenti posse probari nullitas ⁊
voluit bal. in l. lecta. ff. si certū peta. ⁊ in l. iij. §. scien. ff. ad exhi.
quem allegat Lud. in l. i. in. x. colum. ff. de arbi. quod in cōti-
nenti dicatur posse probari. scilicet infra triduū Bar. in dicto
§. condemnatum ⁊ in dicta l. si is a quo. ff. vt in pos. lega. dicit
illud esse incōtinenti respectu casus nostri qd̄ potest probari
infra tempus intra quod executio ipsa discuteretur iuxta for-
mam l. a diuo pio. §. in venditione. ⁊ §. si super rebus. ff. de re
iudi. ⁊ sequitur dominus Anton9 in c. veniens. el secundo. in
prin de testi. Et ideo si executio fieret in eadē re in qua est fa
cta condēnatio quia tūc nulla fit discutio in executione dicto.
§. si super rebus ⁊ §. in vēditione. ideo isto casu tempus erit
arbitrariū. ⁊ ita Imola declarat in. d. §. cōdemnatū Bal. in
l. si ex falsis instrumentis. in. iij. colum. C. de transac. in l. si ex
falsis instrumentis. in. iij. columna. C. de transactio. in l. ij. C.
de edic. diui Adria. in l. fi. C. de ordine cognitio. in l. iii. §. ibi-
dem. C. ad exhi. Barto. in l. ille a quo. §. i. ibi melius Angel.
ff. ad trebel. Et sic cessat impugnatio quam faciebat Pano-
mita. hoc incontinenti esse arbitrarium iudici. Alibi dixit pa
nor. in c. literas. ȝ. de restitu spoliato. per illum text. probare
posse incōtinēti dicitur q non longas exigit dilationes et qd̄
attendatur tempus executionis. facit ditum aureum Bartol.
l. aufertur. §. qui compēsationē. ff. de iure fisci. vbi dixit illud
debitū esse liquidum satis ⁊ posse in cōpēsatione cōtra aliud
debitum liquidum opponi de quo potest constare intra tem
pus quod datur iudicatis ad soluendum ⁊ sic considerat tem

71 pus executionis. ¶ † Facite ergo regulam negatiue quod ex
ceptio nullitatis non impedit executionem sententie. dicta l.
si. C. de ord. cogni. ⁊ Bar. ⁊ alii. vbi. ȝ. ¶ Fallit primo [a] quā-
do esset talis exceptio nullitatis qua sine alia probatione con
staret vt. ȝ. dixi. ⁊ ideo dixit Bal. in l. si vnus. §. pact9 ne pe-
teret in. xi. colum. ff. de pactis. q licet per statutum sit exclu-
sa nullitas tamen non videtur exclusa illa de qua constat ex
actis facit quod notat Bald. in l. ex predio. C. de euictio. vbi
statutum loquens quod contra iuramentum non admittatur
exceptio non excludit exceptionem ex ipso instrumēto appa-
rētem facit quod notat Bald. in simili. in l. i. C. si de momen.
pos. fue. appel. vbi licet a possessorio sit prohibitum appellare
tamen illud nō habet locū quādo de euidenti iniquitate ap-
paret. facit nam exceptio peremptoria notoria impedit litis
ingressum Ioā. an. in c. vt circa. de electio. lib. vi. in c. finali de
libel. obla. ¶ Et ideo infertur secunda generalior limitatio.
vt fallat regula predicta quādo exceptio nullitatis esset noto
ria. ita Bald. in l. i. C. ne lice. tertio prouoc. Ange. in l. si. C. si
ex fal. instru. Oldra. in consilio. cvi. quod incipit. quod litere
executorie Pet. de ancha. cōsilio. cxvi. quod incipit in Christi
⁊c. de iure communi questio. Panor. in cōsilio. xliij. quod in-
cipit. in Christi nomine ⁊c. duo sunt dubia Cu. in. §. condēna-
tum. Imo in l. de pupillo. §. qui opus. ff. de ope. nūcia. ⁊ in. d.
l. si expressim. in septima ⁊ vltima charta. ff. de appel. in fi. in
xij. colum. ff. qui. appel. nō licet tamen licet illa limitatio proce-
dat quando ex toto excluditur exceptio quia nunquam vide-
tur notoria iniquitas exclusa quid de ea possit opponi. c. ex cō
questione. ȝ. de restitutio. spoliato. ⁊ ibi notatur. c. inter cete-
ras. ȝ. titu. proxi. tamen quādo exceptio non excluditur ſȝ dif-
fertur tunc etiam notoria exceptio videbitur exclusa puta in
terminis istis exceptio nullitatis retenta regula q nō impe-
diat executionē per hoc exceptio nō tollitur sed differtur post
factam executionem. ideo non obstante q sit notoria admitti
non debebit. ita Imo. ⁊ ibi domi. anto. ⁊ ibi glos. in verbo pen
dere in clemen. prima de re iudica. ⁊ est casus ibi ſcōm eos
iuncta glos. nam appellatione pēdente si pnūciat appellatio-
nem tenuisse innouata sunt nulla ex retro in interlocutoria. c.
non solum. eodem titu. libro sexto. ⁊ hoc est iuris ⁊ sic notoria
est nullitas pone ab appellatione ab interlocutoria pen. late

sunt

fint tres sententie diffinitiue conformes. tractatur de executio-
ne cum opponitur de nullitate sniarũ. dicit ibi tex. ꝙ illa ex-
ceptio nõ impediet executionẽ ⁊ addit gl. ꝙ etiam si pronun-
ciatum fuisset bene appellatum quo casu notorie cõstat ex re-
tro sniãs esse nullas per ea que habentur in. c. ex parte ade
⁊ c. cõstitutis. lo. vltimo. ẽ. de testi. tamen illa exceptio nullita-
tis nõ excludit executionem. ecce ergo casum in quo exceptio
nullitatis notoria nõ excludit executionem nisi saluando dica-
mus prout voluit ibi Pet. de anch. ꝙ speciale est in casu illi⁹
de. propter tres sniãs conformes. ⁊ sic aliud esset quãdo vna
tantum sentẽtia exequeretur que transisset in rẽ iudicatã vel
exequeretur instrumentũ guarentigiatum simile habens exe-
cutionem paratam. ⁊ pro hac limitatione facit multum ratio
circuitus euitandi. de. auditor. de rescript. l. dominus testa-
mento. ff. de cõdi. indebi. ¶ Tertio fallit in casu. l. si pretor. §.
marcellus. ff. de iudi. ibi paulus ⁊c. vbi si lata esset sentẽtia cõ-
tra absentẽ ex falsis instrumẽtis vel minorẽ indefensum quia
tunc cum sit nulla poterit exceptio opponi ad executionem.
ita Ange. in. d. §. cõdemnatum ⁊ in. d. §. marcellus. licet Bar.
ibi videtur intelligere illum tex. quãdo incõtinẽti de illa nul-
litate. scilicet de absentia ⁊ falsitate cõstare posset. tamen bar.
⁊ Imo in. d. §. cõdẽnatũ. tenẽt hoc vltimum ⁊ varios intelle-
ctus illius. §. ponit Ang. ⁊ ibi Imol. in. l. qui rome. §. duo fra-
tres. ff. de ve. bo. obligatio. ⁊ videbitis aliqua bona infra in
xiiij. principali in ar. an statuto excludatur nullitas in. vq. fal-
lentia. ¶ Quarto fallit quando de nullitate incõtinenti con-
stare potest vndecunq; proueniat Bar. in. d. §. cõdẽnatum et
ẽ. dixi in theorica. ⁊ ideo licet dicatur ꝙ vbi etiã exceptio fal-
sitatis opponit. r causa differende solutionis talis exceptio
non impedit executionem. ita Age. in. d. §. cõdemnatum per
tex. in. l. ii. C. de fal. habetur in. c. cũ Bertoldus. ẽ. titu. priori.
tamen si incõtinẽti pars vellet probare hãc exceptionẽ esset
admittenda. intelligite casu quo exceptio illa annullaret sen-
tentiam ipso iure quod quãdo sit habetur in. c. licet causam. ẽ.
de proba. in. in. c. cum venerabilis. ẽ. de exceptio. in dicto. c. cũ
bertoldus in. d. §. marcellus. ⁊ in. l. diuus. ff. de re. iudica. nam
quãdo talem falsitatem incontinenti vult probare cessat pre-
sumptio ꝙ facit causa differende solutionis. ⁊. ideo predicta
exceptio admittetur cõtra executionem. c. literas. in argu. ẽ. de
restitu. spoliato. c. interposita. in princi. ẽ. eo. faciunt notata in
c. post electionẽ. ẽ. de concessio. preben. ¶ Quinto fallit quã-
do executio non posset retractari si facta esset. nam tunc ad-
mittitur exceptio nullitatis quecunq; sit puta quia stat statu-
tum in ciuitate ꝙ bannitus ex delicto possit impune offendi
vel si peruenerit in fortiam possit suspendi. venit bannitus in
fortiam cõis vult cõmune exequi statutum. nũquid poterit op-
poni exceptio ꝙ bannũ est nullum etiam si requirat altiorem
indaginem ⁊ cõclusio est quod sic. qz si mandaretur executio-
ni bannum ⁊ statutum quia iste suspenderetur non esset re-
tractabilis executio iuxta illud facilis descensus auerni sed re-
uocare gradum superasq; euadere ad auras hoc opus hic la-
bor est ⁊c. ita Bald. in. l. eum qui duas. C. de adulte. in aut.
que supplicatio. C. de preci. impe. offe. Ang. in. l. fin. C. si ex fal.
instrumẽ. Imo. in. l. iij. §. si seruus. ff. de acquirẽ. posses. paul. de
Eleaza. in. d. clemẽ. ẽ. de re iudi. Imo. in. l. nõ solum. §. morte. in
penul. colum. ff. de ope. no. nuncia. in. l. qui a latronibus. ff. de
testa. Bal. in. l. i. C. de tempori. in integ. restitutio. pe. facit qd
notat Bal. in. l. i. in fi. C. qui accu. pos. facit quia vbi periculũ
est irreparabile recedimus a forma iuris communis Bal. in
l. ij. ff. de fer. in. l. senatus. ff. de officio psidis Cy. in. l. fina. in
viij. q. C. de compensat. tex. in. l. si quis filio. §. hi qui. ff. de inin-
sto rup. irritoq; testamento. ideo dixi Paulus de castro in di-
cto. §. condemnatum. ꝙ si pro executione sententie peteretur
vt deueniretur ad capturam persone cum ex illa illa irrogetur
aliqua infamia impedietur talis executio per exceptionem
nullitatis. ⁊ limitationem istam firmat Ange. de aretio in tra-
ctatu maleficiorum in verbo gaio de sero appellanti. Quod
tamen intelligite verum nisi appareret calumniose illã exce-
ptionẽ nullitatis opponi. naz tunc nõ admitteretur ita Bal.
in. l. si feriatis. ff. de fer. ⁊ faciũt notata per Innocẽ. in. c. post
electionem. ẽ. de concessio. preben. nã nemini dubiũ est quod
tale statutum permittens bannitum offendi intelligit de bã-
nito valide, nõ autem de bãnito nulliter Bartol. in. l. si. ff. de
adulte. Ange. in. l. iij. §. cõdẽnatũ preallegato in. l. fin. C. si ex
fal. instrumẽ. Bal. in. l. i. ff. de legibus in. l. quid sit fugitiuus.
§. apud labeonẽ. ff. de edil. edic. in. l. nostram in. ij. columna.
C. de testamen. in. l. a. C. si a nõ cõpe. iudi. ⁊ in locis preallega-
tis proxime maxime in. d. l. eum qui duos in. l. prima. C. si a nõ
cõpe. iudi. in. l. i. ff. si quis in ius voca. nõ ier. in. l. huiusmodi.
§. si ita cu. ff. de lega. i. ⁊ ibi etiam Imol. in. l. ex morte. §. ad. l.

aquil. Ange. in. l. si duo. ff. de acquirẽda hereditate. in. l. filio.
ff. de libe. ⁊ post. Io. an. in regula quod quis mandato. in
mercuri. de regulis iuris libro sexto. in additio. ad Specu. in
tertia parte. §. sequit videre. in titulo de accusatore. vnde cum
executione facta frustra opponeretur ista exceptio nõ mirũ
si opposita hac exceptione de nullitate banni impediatur exe-
cutio. ¶ Sexto fallit quãdo opponeretur exceptio nullita-
tis proueniẽs ex de fectu iurisdictionis. nam illa nec per statu-
tum nec per. l. tollitur ideo nec etiam ab executione sententie
videtur exclusa glo. est in. l. non erit. §. dato. ⁊ ibi Ange. ff. de
iureiuran. in clem. i. vnica in glo. fina. de sequestratio. pos-
sessio. ⁊ fructu. bonus textus in. l. scire oportet. §. fina. ff. de ex-
cusatio. tuto. ibi Baldus Imo. ⁊ cardina. petrus de anchara.
ra. in dicta clementina prima de sequestra. possessio. fructu.
cardi. in clemẽ. i. in. xi. q. ⁊ ibi Lapus de re iudica. ibi Petr⁹
de ancha. Paulus de castro cõsilio cxvi. in prima columna.
quod incipit. in christi ⁊c. circa princip. Angel. in. l. i. in. i. col.
C. quãdo prouoca. bal. in. l. si pretor. ff. de iudi. in. l. pe. ff. de iu-
sti. ⁊ iure in. l. eum qui. ff. de iurisdi. omni. iudi. in. c. super lite-
ris. de rescrip. Imo. in sepe allegata. l. si expressim. ff. eo. ange.
cõsilio. clxxix. quod incipit. I dei nomine ⁊c. visa narratione fa-
cti. vbi etiã dixi qd nunquã per statutũ videtur excludi nul-
litas proueniẽs ex defectu iuris naturalis faciunt que notat
Ange. in. l. non erit. §. dato per glo. ibi. ff. de iureiurã. Bald.
in. l. si quis filio exheredato. §. quod si quis. ff. de iniust. rup.
irritoq; testa. Ange. ⁊ Imo. ⁊ dictum glo. tenet Angelus in
l. paulus. §. i. ff. de vsuris Panor. consilio. xliij. quod incipit.
christi nomine ⁊c. duo sunt dubia bal. in. l. si vnus. §. pactus.
ver. quod in specie. in. xiiij. colum. ff. de pactis. in. l. tale pactũ.
§. qui prouocauit in. colum. ver. secundo quero. ff. de pactis.
in. l. pretor ait. §. hoc autẽ edictum. ff. de ope. no. nuncia. ⁊ in. l.
de pupillo. §. qui opus. ff. eo. titu. ⁊ faciunt notata per glo. in
l. i. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ ibi Bal. in cõtrarium videtur tex. in
clemen. i. in secũdo responso iuncta glo. in. verbo. pendere q
vult hoc ad literam de re iudica. inducendo vt supra induxi
in fallentia secunda. vide imo. in dicto. §. qui opus. soluit ꝙ
aut opponitur defectus iurisdictioni per quem dicitur iudicẽ
nunquã fuisse iudicẽ ⁊ tunc iste defectus nõ videtur vnquã
exclusus qu⁹ sententia lata a non iudice non est senẽtia ⁊ sta-
tutũ excludẽs exceptionem ab actu talis semper admittit ex-
ceptionem per quam negatur illum actum non esse talem. ita
Dom. anto. ⁊ Panor. in. c. item cum quis. ẽ. de resti. spolia.
Panor. in. c. ex parte. el. secũdo. ẽ. de offi. delega. Bart. in. l.
i. §. parui. ff. ꝙ vi aut clam. bald. post Cy. in. l. ita pudor. C. de
adulte. in. l. i. de cõdi. indebi. ⁊ in. l. i. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ fa-
cit quia statutum loquens de actu intelligitur de valido non
autem de nullo barto. in. d. §. cõdemnatum. ideo loquens de
contumace intelligitur precedente legitima citatione vt ibi
bar. ⁊ in. l. nõ putauit. §. nõ quenis. ff. de bo. pos. contra tabu.
in. l. i. §. pretor. ff. qui satisda. cogan. in. l. diuus traianus. ff. de
testamẽ. mili. facit quod in simili notat barto. in. extrauagan-
ti ad reprimẽdam. in ver. per accusationem in. l. filium. §. si qs
bonorum. ff. de lega. i. bal. in. l. s. in. fi. ff. qd quisq; iuris. In. l. i.
§. quid tamen. ff. de officio prefec. vrb. in. l. si predium. in pen.
colum. C. de euictionibus Adde ꝙ quãdo cõdemnatus pro-
misit soluere aliquid infra certum tempus ⁊ si nõ soluit pu-
sit parere snie nam si in termino nõ soluit ⁊ petatur executio
snie tunc exceptio nullitatis indistincte nõ impediet execu-
tionem snie. l. tale pactum § qui prouocauit. vbi casus scdm
vnum intellectum. ff. de pactis. ¶ Septimo fallit quãdo nõ
imploraretur officium iudicis super executiõe sed actione iu-
dicati ageretur tũc potest opponi exceptio nullitatis per no-
tata per bar. in. l. antra. ff. de re iud. bal. i. l. si C. si ex fal. instr.
Aut opponitur exceptio defectus iurisdictionis ex accidenti
superueniẽti quia iudex bene habebat iurisdictionẽ si ex ac-
cidẽti amisit ⁊ illo casu talis exceptio videatur exclusa. ⁊ hoc
modo tollitur cõtrarium dicte clemẽ. prime de re iudica. naz
ibi iudex a quo fuerat appellatum bene habuit iurisdictionẽ
quamdoq; sed ex accidenti scilicet per appellationem ab inter-
locutoria super qua postea est pronũciatum bene appellatum
amisit iurisdictionem ⁊ sic defectus iurisdictiõis nõ fuit in iu-
dice ab initio sed superuenit ex accidẽti. ⁊ ideo nõ potest oppo-
ni quia satis est ꝙ iurisdictio habeat aliqd principium ⁊ esse
ita bal. in. l. i. C. si a nõ compe. iud. bal. in. l. reos in. l. vij. colum
C. de accusa. in. l. generaliter C. de episco. cleri. in. l. exceptio-
nem. C. de proba. Ista solu. nõ est multum necessaria quia nõ
habet cõcludentem rationem differentie. vnde dicite secũdũ
Pet. de ancha. in. d. de. i. ꝙ speciale est in casu illius dic. pro-
pter tres snias conformes ⁊ ideo ad alios casus nõ erit extẽ-
dendum. Sed hic do anto. ⁊ imo. reddunt aliam rationẽ spe-

cialitatis dicētes q ideo ibi defect⁹ iurisdictiōis opponi nō potest qz perpetuo non excludebatur talis exceptio sed solū ad tempus ād est facta executione. non mirum ergo si etiaz exceptio prouenieus ex defectu iurisdictionis non pōt opponi in casu illo. secus est quando excluderetur ex toto vt nullo tēpore posset opponi. nam tunc poterit opponi exceptio nullitatis ex defectu iurisdictionis prouenieñs quia magis de facilius alterius differt quā aufert. l. quotiēs. C. de preci. impera. offe. ⁊ ille est casus cle. i. in fi. de sequestra. pos. ⁊ fruc. ⁊ gl. ibi. nā vult illa gl. q facto sequestro fm formā ibi tradītā q nullatenus se impediat postea pars de beneficio sequestrato qd si se impedierit priuat eaz omni iure qd habebat in beneficio ⁊ q nō possit cōtra sententiam opponere aliquā exceptionem etiā nullitatis. Ecce q nullitas nō differtur ad tps sed ex toto precluditur via eam opponēdi perpetuo ⁊ sic solum forma illa cle. i. de re iudi. ponit ius speciale quādo tractatur de executione triū sententiarū conformiū. ideo cōtra executionem earum etiam defectus iurisdictionis opponi nō pōt quia ius pro tribus sententijs multum presumit nec in hoc q exceptio illa defectus iurisdictionis excludatur pars multū leditur qz quod differtur nō aufertur. ⁊ predicta theorica cū limitationibus est de mente dñorum de rota decisio. sua. cdxx. que incipit. item licet per exceptionem ⁊ pro eo. Jmo. faciunt notata per dominos de rota in decis. ij. ⁊ notata i. c. suscitata. ē. de in integ. restit. nā vult Rota in simili q si cōtra tres sniās cōformes minor vel ecclesia petat restitui non impedietur executio sed fiet executio ⁊ postea de restitutione in integrū cognoscet.

72 ¶ †Secundum est membrū principale quādo nullitas principaliter intentat an impediat executionem ⁊ Jnnocen. in. c. cum in iure peritus. ē. de offic. deleg. dicit q nō nam erubescimus cū sine lege loquimur iuribus vulgaribus sed hoc nō reperitur iure cautū ergo ⁊c. ⁊ facit text. ⁊ qd ibi notat Bartol. in. l. fi. C. de ordi. cogni. ⁊ ange. in. l. i. C. quādo prouoca. sequit ange. in. d. §. condemnatum Specu. in titu. de libel. concep. §. nunc videndū in fi. ⁊ Jo. an. in addi. ad Specu. in titu. de litis cōtestatione. §. quoniā, ver. qd de causa nullitatis. ⁊ ibi infert ad vnū practicabile dictū q stante statuto q instrumēta guarentigiata habeant executionem paratam prout cōiter sunt in Jtalia q si creditor petat coram iudice laico executionem instrumenti guarentigiati vigore talis statuti non impedietur executio instrumēti licet debitor per viam principalis petitionis peteret coram episcopo illud instrūm declarari vsurarium. nec hoc casu episcopus propterea debet inhibere iudici seculari ita Ang. ⁊ Jmo. in. d. §. cōdemnatū ang. in. l. fundi. ff. de exceptio. nisi fm Jmo. opponeretur in viā exceptionis coram laico iudice de vsuraria hac prauitate ⁊ peteretur remitti ad epm nam tunc iudex laicus deberet supersedere per ea que scribuntur in. c. tuam. ē. de ordi. cogni. ita Jmo. in. d. §. cōdēnatum. tamen Federicus de senis cōsilio. cxxvi. incipiente in questione dñi Jampauli. ⁊ in cōsilio. lxxxviij. incipiente. Nicolaus petri tenet q donec causa vsuraria est corā ecclesiastico laicus iudex nō possit instrumentū exequi imo dicit in cōsilio. cc. incipiente factū proponitur esse tale qd poterit inhibere iudici seculari hoc casu facit qd notat domi. anto. in. d. c. tuam et meli⁹ in. c. debitores. de iureiurando Anchā. consilio. xvij. incipiente. casus talis post preceptum Laurentius de rodulphis in repetitione. c. cōsuluit. de vsuris. Bal. in. l. cōsulta. C. de testa.

73 ¶ †Et an ad dictam inhibitionem decernendam debeat precedere citatio partis. ponit Jnnocen. in dicto. §. cōdemnatuz. Lapus allegatione. lxij. ancha. cōsilio. cxxvj. Sed redeundo ad principale propositum q nullitas principaliter intentata impediat executionem sententie voluit Bar. in. d. l. si expressim circa fi. colum. ⁊ io dicta. l. i. C. quādo prouoca. ⁊ in cōtrariuz faciūt notata in. c. ex hibita. ē. de iudi. ⁊ facit tex. in. posthumus. §. si filius. ff. de inoffi. testa. faciunt. notata p Panor. ⁊ alios in. c. cūm matrimonij. ē. de officio delega. est tex. optimus in. c. cum causam circa fi. ē. de officio deleg. vbi mandat iē restitui cum fructibus perceptis vigore sententie nulle ex quo de nullitate agebatur. facit text. in. c. ecclesia sancte marie. ē. de constitu. in. c. ij. ē. vt lit. non conte. ⁊ pro Bart. facit qd voluit Jnno. in. c. cum olim de dolo ⁊ contu. vbi dicit q circa intentata corā vno iudice nil debet innouari. tenet Pau. de castro in dicto. §. cōdemnatum. ¶ Sed capiendo mentē doct. ⁊ non corticem verborum iuxta. c. intelligētia. ē. de verb. significa. ⁊ c. nihil. dicite q aut querim⁹ an pendēte iudicio nullitatis principaliter intentate possit iudex exequi sniam ⁊ clarū est q sic per iura. ē. allegata pro prima opinione ⁊ sic procedat prima opinio. Aut querimus an postquā pronūciatū est super hoc iudicio nullitatis retractetur executio sententie, ⁊ sic an pendentia nullitatis operetur vt si sequatur sniā ētie annullatiua gesta medio tpe retractent, ⁊ per cōsequēs etiaz executio sententie ⁊ dicite q sic. ⁊ ita loquit Bar. ⁊ scda opi. ita Bal. in. d. §. qui prouocauit in. xij. q. in. l. appellatiōe. C. ⁊ in aut. que supplicatio. C. de preci. imper. offer. in. l. i. C. ne lice. tertio prouoca. ⁊ pro illa opi. facit tex. qui loquitur in his terminis in. d. c. cū causam. ⁊ ibi cōiter scrib. ⁊ ita tenēt do anto. Jmo. ⁊ Panor. in. d. c. cūm matrimonij. ⁊ ideo dixit bal. no. in. d. c. ij. ē. vt lit. nō conte. q snīa lata super nullitate principaliter intentata non solum tu potes petere retractari attentata per aduersarium vigore sentētie nulle sed etiam per quēcunqz tertium vigore illius sentētie. ⁊ ideo dixit etiā Bal. in. d. c. ecclesia sancte marie. quod si statutum pronunciatur nullum q omnia retro gesta vigore statuti nulli annullantur ⁊ retractantur. q vcrū nisi illud statutum cōmuni opi. non reputaretur nullum licet nūc declaratuz sit q iure erat iniustum ⁊ nullum. tamen communi opi. alia sustinebit retro gesta glo. est singularis in. c. vnico in verbo de cetero de postula. prela. lib. vi. ⁊ ideo dixit etiam in simili bal. in. c. dilectus. el. ij. ē. de rescrip. ⁊ in. c. que in ecclesiarum ē. de cōstit. q contracto nullo pronunciato retractantur omnia ex retro secuta illius contractus nulli ⁊ facit. l. q si minor. §. restitutio. ff. de mino. Et ideo habetis qd sentētia nulla pronūciata habet locum remediū attentati ⁊ potest implorari officium iudicis vt faciat reuocari omnia attentata ⁊ secuta pretextu sententie nulle. ita bal. in. d. §. qui prouocauit. in

74 xij. q. ¶ †Stat ergo cōclusio q pendētia nullitatis nō suspēdit executionem sentētie nulle. ¶ Fallit primo ista conclusio nisi eadē nullitas contra executionē deduceretur in viā exceptionis. nam licet de natura sui nullitas principaliter mota executionem nō suspendat tñ in viam exceptionis opposita in. vi. predictis casibus impedit executionem ideo eadem nullitas cum ad diuersum finem agatur. s. principaliter de nullitate agitur vt snīa retractetur in viam exceptionis opponitur ne executio fiat. ideo poterit nullitas ipsa principaliter intentata in viam exceptionis opponi ita Jmo. in. d. §. cōdemnatus ⁊ ideo sit cautus q agit de nullitate vt si petatur executio sententie vt eandez nullitatem in viā exceptionis deducat ⁊ vis est in modo excipiēdi non enim sufficeret excipere pendet iudicium nullitatis qz illa exceptio pendentie litis non relevaret. sz debet excipere nō debet mādari executioni sentētia qz est nulla. ¶ Scdo fallit qñ executio snīe afferret damnuz irreparabile. nā tūc non solum exceptio nullitatis opposita impediret sententie executionem vt. ē. dixi in. vij. fallentia primi membri sed etiam si principaliter de nullitate ageretur pendētia huius litis est potens ad impediendū executionem irreparabilem. ita Pau. de cast. in. d. §. cōdemnatū ⁊ Bal. in. d. l. cum q duas. ⁊ in authentica q supplicatio. C. de pci. impera. offi. qd intelligite verū. ē. dixi in simili nisi de nullitate calumniose appareret fuisse iudiciū intentatū ita bal. in. d. l. si fertas. ¶ Tertio fallit nisi iudex coram quo pendet iudiciū nullitatis inhiberet iudici qui tulit sniam executionem eius. nam licet sola pendentia nullitatis nō impediat executionez tamē missa inhibitione p superiorē corā quo pēdet causa nullitatis non poterit inferior executioni sniam mandare per ea que habentur in. c. non solum eo. li. vi. in. c. tuam. ē. de ordi. cogni. ita bal. in. l. i. ff. de offi. cōsu. ⁊ Jmo. in. c. ex insinuatione. ē. de procura. Jmol. in cle. i. in. ij. co. de re iudi. ¶ Bald. tñ in. d. §. qui prouocauit. ⁊ ange. in. d. l. i. ⁊ Jmo. hic ⁊ in. d. l. si expressim. tenuit contrariuz Rota in decis. cclxxxiij. tenet hāc secūdā partem qz nō reperitur iure cautum q iudex nullitatis possit impedire executionem snīe imo cōtrarium caueatur in. d. l. fi. ⁊ ibi bal. C. de ordi. cogni. ⁊ tenet Jnno. in. d. c. cum in iure peritus. ⁊ bal. in locis preallegatis. nec obstat. c. non solum qz loquitur in appellatione non obstant notata in. d. c. tuā. qz loquitur in iudicijs preiudicialibus quibus pendentibus alteri preiudicatur ⁊ loquuntur in iudicibus diuersi fori. puta quis iudex ecclesiasticus inhibeat seculari ne de causa vsuraria se impediat vt. c. ē. dixi in prin. huius secundi membri. ¶ Quarto ⁊ vltimo fallit in reductione ad arbitrium boni viri quia ea pendente non potest laudū executioni mādari. ita Bal. in dicto. § qui prouocauit. in fi. ita Panor. in. c. quintavallis. in penul. col. Et ideo ex predicta cōclusio. infert Bal. in. l. ab executore. C. quorum appel. q sicut pēdentia nullitatis nō impedit executionē sententie ita nec sequestrum fieri vigore regule. de qua in. c. fi. ē. de sequestra. pos. ⁊ fruct. ⁊ in. l. imperatores. ff. e. Jdeo dicit q lata sentētia super primo iudicio nullitatis si ille qui non erat possessor obtinuit sententiam ⁊ victus nullaz dixit quod sicut videmus q si quis habet primam sententiaz pro se licet postea appelletur multo magis si dicatur nulla cū appellatio plus suspendat quam nullitas potest tamen fieri sequestrum dicto. c. fi. ⁊ d. l. imperatores. ita si iste non possessor obtinuit

primam

primā sententiā poterit petere fructus sequestrari. nō obstat
quod victus de nullitate agat ꝛ sic caueri sibi aduersus timo
rem dissipationis. ꝛ facit ratio de qua in dicto. c. fin. ꝛ in dicta
75 l. imperatores. ¶ †Decima est questio principalis circa pro
nunciationē super nullitate. ꝛ ideo primo queritur, an iudex
coram quo nullitas deducitur principaliter sicut potest ad in
stantiam eius qui obtinet primam sententiam imo etiam sine
alia petitione potest eius primā sententiam cōfirmare per ea
que notat Inno. in. c. cum contingat. ē. de offic. dele. ita poterit
si nullam inuenerit primam sententiā pronūciare super nulli
tate ꝛ insuper reformare ipsam primā sentētiā. ꝛ certe nemini
dubium per ea que vidimus. ē. latius in ista repetitione in. ix.
quest. principali. v er. scdm principale membrū sequēdo opin.
cōem quod si victus vtrunque petit annullari. s. sniam eandē que re
formari. iudex hoc poterit. l. absentē. C. de accu. l. i. §. i. ff. que
senten. sine appel. faciūt notata per Bart. in. d. l. si expressim. et
Bar. in. d. l. i. circa fi. C. qn̄ prouoca. nō est necel. ꝛ per eundē
Bart. in. l. cum querebat. ꝛ in. l. iudex. ff. de re iudica. vbi vult
vtrunque iudicem hoc posse facere tam iudicē a quo quam iudicē
ad quem. sed vis est in modo procedendi ꝛ petēdi vt ibi. ꝛ dixi
76 in. q. ¶ †Punctus stat quid si parte non petēte primā sen
tentiam reformari ꝛ habetis. d. Bal. in. l. ampliorem. C. eo. quod
sicut iudex ex officio supplet etiā ad vtilitatē partis in causa
appellationis per illum tex. ita supplebit in causa nullitatis. ꝛ
ita voluit. Imo. i. d. l. si expressim. in pe. col. Et ideo dicit hic.
do. Anto. ꝛ voluit Imo. in. d. l. si expressim. xvi. colū. quod vsque
adeo exuberet officiū iudicis in causa nullitatis quod poterit in
expēsis cōdēnare lꝫ nō requisitus eum qui succubuit. ¶ Sed
nunquid si snia dicat nulla propter ineptitudinē libelli vel ine
ptum modum agendi prout est tex. in. c. cum dilecti. ē. de con
trahen. empt. ꝛ dixi. s. in prima. q. principali habebit locum
id qd̄ dicitur vt iudex possit reformare primam sententiā ex
quo coram eo de nullitate est discussum ꝛ intelligite de iudice
ad quem ꝛ dicit bal. in. l. ij. in. xij. q. C. de rescin. ven. tex. esse no
ta. quod non in. d. c. cum dilecti. ꝛ ibi voluit hoc per illū tex. Pa
nor. ꝛ imo. ideo dixit Bal. in. d. l. ij. quod per illū tex. instruuntur
iudex appellationis vel nullitatis vt quando nullitas proue
nit ex ineptitudine libelli vel modi agendi non reformēt pri
mam sententiam sed super nullitate tantū pronūciēt. ꝛ faciūt
notata per Bar. in. d. l. cum querebatur. ꝛ est ratio quia si vel
let reformare peccaret sententia reformatoria eodem morbo
quo prima quia ex quo fundamentum cause est libellus ꝛ ad
eum de necessitate refertur sententia. c. licet heli. ē. de simo. cum
vulg. libellus esset ineptus ergo ꝛ sententia illa reformatoria
esset inepta. ideo reformare non debet ꝛ faciunt que notat in
simili Bartolus in. l. i. C. de erro. cal. debet ergo si vult refor
mare facere incohari nouā instantiā sicut in simili dicit Bar.
in. l. duobus. ff. de excep. rei iudi. habetur in. c. inter monaste
77 rium. ē. ti. proximo in. l. i. C. quando prouoca. ¶ †Sed nūquid
si ego obtinui sententiam ꝛ nō intelligens sententiam facere
potius pro me quam contra, dico eam nullam. poterit ne iudex
nullitatem hanc confirmare si viderit confirmandam. dubium
facit ex quo a parte victrice nō acceptatur regula ex eo. de re.
iur. lib. vi. tamē Bal. in. d. l. i. in. iij. colū. C. quādo prouoca. al
legans tex. no. in. l. seie egresse. ff. de auro ꝛ arg. lega. determi
nat cōtrarium quia licet cōfessio mea mihi debeat preiudicare. l.
cum precum. C. de libe. cā. tamen per hoc snia valida nō red
datur nulla. quia ad hoc nō intendo. ꝛ facit vulgare. l. mater de
78 cedens. ff. de inoffi. testa. ¶ †Sed nunquid videatur iudex
sniam nullā cōfirmare ita vt quod erat nullum nunc ex cōfir
matione robur suscipiat: ꝛ clarū est quod iudex in dubio hoc nō
videtur velle per ea que habētur per Ioā. an. ꝛ alios in. c. i. ꝛ
ij. ē. de cōfir. vti. vel inuti. notat Io. an. post glo. in. c. si cōfirma
tionē de elect. lib. vi. voluit do. anto. c. ex parte ade. ē. de testi.
79 ¶ †Sed questio stat quid si expresse cōfirmet: ꝛ dicite scdm
Bar. in. d. l. si expressim. ꝛ ibi Imo. in. x. ꝛ. xi. colum. ꝛ Bald.
in. d. l. i. C. quādo prouoc. aut in prima snia erat error expres
sus: ꝛ tunc cum talis error nō tollatur per cōfirmatoriam red
detur ꝛ nulla ista cōfirmatoria. puta quia prima snia lata fuit si
ne certa quātitate quo casu est nulla. l. ij. C. de sen. que sine cer
ta quātita. secunda snia cōfirmat primā illa secunda laborat
eodem morbo quo prima ad quā refertur ideo frustra erit et
secunda. l. v. in simili. C. qn̄ prouoca. Aut vero in prima snia
nō est nullitas expressa lꝫ appareret ex actis: ꝛ tūc etiā ex quo
est notoria prima nullitas ita erit ꝛ secūda snia que ad eam re
fertur. Aut prima est nulla aliquo defectu extrinseco probā
do puta quia lata cōtra minorem ꝛ indefensum quo casu est nul
la. l. cōtra pupillum. ff. de re iudi. ꝛ tūc aut per sententiam secū
dam non tollitur vitium quod erat in prima. quia similiter pro
ditur contra minorē ꝛ indefensū ꝛ illo casu nec secūda valebit.

Aut vero purgat vitium qd̄ erat in prima puta quia adheret tu
tor ꝛ iudicialiter proceditur ꝛ valebit secūda. Imputet enim si
bi pars que nō appellauit ex quo per sniam istam potius fuo
litigatoris offendit quam ius scriptum. ita imo. in. d. col. xi. ꝛ
ideo si prima esset nulla quia lata die feriata secūda cōfirmato
ria valeret et si lata esset die nō feriata: tū si coram hoc iudice
fuisset nullitas snie deducta ita quod ex actis notorie appareret
nō posset cōfirmare iudex sniam nullā quia notorie resultaret
error iuris. ita bal. in. l. i. C. qn̄ prouoc. ꝛ imo. vbi pri. ita ecō
tra dicendum est quod si snia prima esset aliqua secūda lata contra
primā que transiuisset in rem iudicatā ex quo nō est appella
tum non esset nulla nisi fuisset exceptum corā iudice secūde sen
tentie de prima quia iste secūdus iudex ex noua instan. procedit
secus si ex eadē. ita bar. in. d. l. duobus. ff. de excep. rei iudica.
no. do. anto. in. d. l. cum. ma. ē. de consti. habet in. d. c. cum inter
monasteriū. ē. ti. proxi. Imo plus nō sufficit coram iudice se
cūde snie opponere de prima que trāsiuit in rē iudicatā sed
necessarium est quod probet ipsa prima nec sufficeret probare se
mipiene. ita bal. in. l. i. ꝛ Imo. in. d. l. si expressim. in. ix. col. ꝛ. x.
80 ¶ † Succedit questio per que verba videt iudex cōfirmare
sniam nullam: questio nō est qn̄ verba hoc expresse importāt
sed questio stat. pone quod pronūciat male appellatū vel etiā in
iustam appellationē vel appellationē nō tenere nunquid vi
detur per hoc primā sniam confirmare. ꝛ in hoc articulo bar.
fuit varius in. d. l. si expressim. in. ij. col. ꝛ in. d. l. i. C. qn̄ prouo.
ꝛ etiam alij inuicem discordāt. et ideo dicite quod aut iudex fuit
aditus super nullitate ꝛ tunc reijciendo nullitatem videt con
firmare primā sniam quia vnū ex contrarijs dicēdo videt aliud
excludere ꝛ vnum excludendo videt aliud includere. c. nōne.
ē. de presump. ideo dicendo sniam nō esse nullam sequit con
sequētia ergo est aliqua. ¶ Aut fuit aditus sup appellatiōe
quo casu nostri quod nullitas incidēter venit. d. l. quedam mulier.
ff. fami. her. ꝛ. septus. ij. dictum est, ꝛ tunc quia iudex pōt habe
re triplex intentū vel quod snia sit aliqua sed iniusta ꝛ sic nō cō
firmāda vel quod sit nulla vel quod sit iusta ꝛ sic cōfirmāda ideo sic
distingue. aut iudex exprimit aliquam cām puta quia dicit ma
le appellatum quia est iusta ꝛ tūc cum expressio cause in snia de
claret sniam generalem ꝛ eius effectum limitet. l. he enim cau
se. ff. de suspec. tuto. ideo stabimus cause expresse quia si pronū
ciauit male appellatū quia snia est nulla nō videtur cōfirma
re si pronūciauit male appellatum: quia iusta videtur cōfir
mare. aut iudex nullam cām exprimit, ꝛ tunc triplex est pronū
ciandi modus. quādoque reijcit appellationē pronūciando
super ea. quādoque pronunciat male appellatū: ꝛ illo casu tenet
glo. quod videtur primā sniam confirmare in. l. i. C. quādo prouo.
maxime si sit dictū in libello dico sniam nullam ꝛ si qua est ap
pello ꝛ facit ratio nam ex quo in appellatiōe deducit nullitas
vt. ē. dictū est potuit iudex si fuisset intētionis annullādi pri
mam sniam vel pronunciare eā iniustam vel nullā, ꝛ sic bene ap
pellatū: quia dato quod snia sit nulla: tamen bene appellat: ꝛ est vti
lis appellatio vt dixi. i. ix. q. principali. ex quo ergo dicit ma
le apellatū ergo videt sentire quod nec est iniusta nec nulla ꝛ sic
de necessitate videt confirmare. ¶ Contrariā opi. tenuit glo.
in. d. l. si expressim. bar. ibi videt federe distinctiōis cōcorda
re opi. quia aut in appellatiōe nullitas est in processu deducta et
tūc ex quo iudex etiā de ea cognouit ꝛ verisile est quod si nullam
vidisset pronunciasset nulla cum posset ex quo nō pronunciauit
nullā sed solū male appellatū videt cōfirmare. ꝛ ita procedat
glo. in. d. l. i. Aut vero cā nullitatis, nō fuit in processu deducta
ꝛ tunc ex quo iudex de ea nō cognouit nō videt sensisse de ea
ideo nō videt confirmare dicendo male appellatū ¶ Idem
bar. in. d. l. i. tenet indistincte quod non videt confirmare motus
nam snia debet interpretari vt minus ledat condēnatum quod
sit possibile ꝛ in benigniorē partem. l. ij. ver. verū debitorē ꝛ ibi
bar. ꝛ oēs. ff. de cōdi. inde. l. si quis ad exhi. de excep. rei iud.
ꝛ ibi habet. Sed illa snia male appellatū pōt iterpretari ma
le appellatum quia non debuit appellari cum nulla esset snia. l.
si cōstat. ff. eo. potuit etiā interpretari male appellatū quia iu
sta. l. eos in prin. C. eo. si fiat interpretatio male appellatū quia
iusta est nimis seuera cōtra victum. Si autem fiat interpretatio
male appellatū quia nulla: ista est equa quia victum nō ledit nec
etiā victorem quia cum de nullitate incidenter sit pronunciatū
non impeditur quominus possit principaliter agere ꝛ petere
suam sniam confirmari per ea que habent per Angelum. l. de
pupillo. §. qui opus. ff. de no. ope. per bar. ꝛ Imol. in. l. iij. §.
condēnatum. ff. de re iudi. ꝛ faciunt que dicā in prima. q. prin
cipali. ꝛ bar in. d. l. i. ver. nunc. videndū. C. quando prouo. nō
est nec. ꝛ bar. in. l. qui rome. §. duo fratres in simili. ff. de verb.
oblig. ꝛ faciunt que latius dicam. s. in. xi. questione principa
li. ideo illa interpretatio videtur capienda vt noluerit cōfir

mare. ⁊ hanc opinio tenuit. Ange. ⁊ Sal. in. d. l. i. ¶ Quan-
doq; pronunciat appellationem iniustã ⁊ tenet in. d. l. i. An-
ge. ⁊ Imo. in. d. l. si expressim. in. x. col. ⁊ isto casu videatur con
firmare per tex. in. l. eos in principio. C. eo. vbi non refert quo
ad cõfirmationem sentẽtie an iudex ad quem pronunciet iu-
stam esse sententiam primam an vero iniustam appellationẽ
¶ Salic. in. d. l. i. tenet cõtrarium, motus fundamento addu
cto. s. proxime per Bartol. qr illa verba appellationem iniu-
stam duobus modis possunt interpretari vel iniustã qr sen-
tentia fuit iusta ⁊ sic videbitur confirmare vel iniustam quia
nulla fuit sentẽtia. nam videtur in pdicto iuris nõ esse appel-
landum a sententia nulla. l. si constat. ff. eo. l. i. §. i. ff. que sentẽ
tie. ideo per. s. adducta fundamenta interpretabimur vt vo-
luerit cõfirmare sed posset respõderi quod imo illa verba in-
iustam esse appellationẽ nõ videtur includere nullitatez quia
licet a sententia nulla non sit appellandũ de necessitate tamen
potest appellatio de iure. vt hoc textu ⁊ vtilis est appellatio
vt. s. in effectibus. ergo dicendo appellationem iniustam fm
sanum intellectum nõ potest aliter intelligi quam q sit iniu-
sta appellatio quia sentẽtia fuit iusta non autem quia sentẽtia
fuit nulla quia a sentẽtia nulla interposita appellatio non est
a iure prohibita ⁊ non est iniusta ideo de necessitate videtur
cõfirmare ⁊ hoc optime sentit text. in dicta. l. eos. in principio
iuncta glos. ¶ Quandoq; pronunciatur appellationem non
tenere ⁊ illo casu videtur velle Bart. in. l. i. ⁊ etiam. ibi Ang.
⁊ Salyce. q per hoc non videtur cõfirmare primam senten-
tiam per fundamentũ. s. adductũ quãdo pronunciatur male
appellatũ. ¶ Sed bal. in. d. l. i. ⁊ etiam Imol. in. d. l. si expres-
sim. in. xiiij. col. tenent cõtrarium ⁊ pro eis facit. d. l. eos ⁊ id q
est dictũ in mẽbro precedenti. fatẽtur tñ qd si ex snia prima ap
pareret nullitas vel alias esset notoria ⁊ allegata nullitas q
isto casu qr in dubio quis non videt eligere viã ad irritanda
iudicia sua. l. iij. ff. de testa. mili. q illo casu videbit pronuncia-
re iudex appellationẽ nõ tenere qr sentẽtia fuit nulla ad hoc
vt teneat sua pronũciatio. ⁊ pro hoc facit dictum no. Inno. in
c. cũ ex officij. s. de prescrip. ⁊ faciunt que no. gl. ⁊ ibi Joã. an.
in. c. si cõfirmationem. de electione lib. vi. in. gl. fi. ¶ Si autem
iudex pnunciaret frustra appellatũ vel similia verba, tunc in
dubio non videt cõfirmare qr ista verba cõueniũt etiam nul-
litati possunt enĩ intelligi frustra appellatum qr snia fuit nul
la vt est tex. in. l. si cõstat. ⁊ in. l. ex cõsensu. §. i. ff. eo. ⁊ est tex. in
l. i. §. i. ff. que sen. sine ap. ¶ Si aũt pronunciaret absoluo a li-
bello appellationis, tũc qr in libello appellationis nõ est nul
litas deducta ista snia videt respicere solũ appellationem nõ
nullitatem. ideo intelliget absoluo a libello appellationis quia
appellatio non tenet nõ autem qr videatur cõfirmare. ita bal.
81 in. d. l. i. ¶ † Undecima est questio, quotiẽs de nullitate põt
agi ⁊ dicite aut principaliter intẽtatur aut incidẽter. si princi-
paliter ⁊ tunc fm uo. anto. ⁊ imo. hic si super ea pnunciatum
est ⁊ nõ est appellatũ intelligite casu quo pnunciatio non sit
nulla q qñ sit apparet ex qõne posita. s. in. x. q. principali tũc
non põt a modo de nullitate agi sed bene potuisset pars a ta
li snia appellare si voluisset sicut i simili dicimus q a sentẽtia
reductionis ad arbitrium boni viri põt appellari. de quo tñ la
te per Bar. ⁊ alios in. l. i. circa fi. ff. de leg. ij. aut vero nullitas
fuit incidenter deducta ⁊ tũc poterit etiã de nouo de nullitate
agi principaliter qr snia lata sup aliquo incidenter opposito
nõ habet impedire quominus illud plenarie deducat in iudi
ciũ ⁊ principalr. c. veniẽs. el. ij. s. de testi. l. pe. ff. de his q sunt
sui vel alie. iuris. ⁊ ita bar. ⁊ alij in. d. l. iij. §. cõdẽnatũ. ff. de re
82 iudi. ⁊ heri dixi in viij. q. decime. q. principalis. ¶ † Duode-
cima est questio principalis, nunquid iudex possit emendare
suam snĩam nullam etiã si a parte non petat. ⁊ dicite q aut est
iudex delegatus aut est ordinarius si delegatus ⁊ tunc nõ fa-
ciendo ofium siue delegatus pape lz Ang. in. l. i. C. qñ prouo
ca. eqparet ordinario, eũ in hoc siue delegat' inferioris. Aut
nulliter pronũciat cõtra formã rescripti. c. cũ dilecta. s. de re-
scrip. ⁊ illo casu nõ dicit pronunciasse. ideo denuo pnunciare
poterit. ita Panor. in. c. qualiter ⁊ qñ. el. j. j. de accu. sicut in si-
mili de arbitro in. l. quid tñ. ff. de arbi. faciũt que dixi in. c. cũ
cessante, s. eo. Aut nulliter pronunciat errore iuris lapsus ⁊
tunc reuocare nõ poterit qr siue male siue bene functus est of-
ficio suo. l. iudex. ff. de re iudi. c. in literis. s. de officio delega.
¶ Si aũt labitur errore facti puta pronũciat cõtra minorem
iude sensum putãs maiorem ⁊ illo casu denuo pronũciare po-
terit. ita Inno. in. c. cũ bertoldus. s. ti. proxi. ⁊ sequit barto. in
d. l. iudex ⁊ rota videt ita cõcludere lz loquatur in beneficiali
bus in decis. sua. cccxxxvij. que incipit item dubitauĩ. vtrũ au-
ditor pronũciando. ¶ Bal. tñ in. l. si vt proponis. la. i. per illũ
tex. C. quõ ⁊ qñ iudex ⁊ imo. i. d. l. iudex. ⁊ etiã Panor. d. c. an.

⁊ imo. in. d. c. in lris. in his duobus mẽbris tenent indistincte
q nõ possit delegatus suã snĩam nullam emendare ¶ Aut
loquimur in ordinario. ⁊ tũc tenent oẽs in. d. l. iudex. ⁊. d. c. in
literis. q põt emẽdare. ⁊ est bonus tex. in. l. iij. C. de accusa. et
idem dicitur in delegato ad vniuersitatẽ causarum cũ cõparet
ordinario. c. cũ causam ⁊ ibi gl. s. eo. ⁊ ita bal. in. l. i. C. qñ pro-
uoca. ⁊ intelligite predictam. q. in diffinitiua in interlocutoria
83 autẽ dicite vt i. c. cũ cessante. s. eo. ¶ † Decimatertia est que
stio circa renũciationẽ nullitatis. ⁊ primo querit nũqd renũ-
ciatio appellationis operet effectũ vt excludatur nullitatez et
econtra ⁊ dicite q ex quo nullitas ⁊ appellatio sunt qd diuer-
sũ vt patet ex predictis ⁊ videbim'. j. in fi. q. principali. ideo
renũciatio facta de vno nõ extẽdit ad aliud qr limitata causa.
l. age cũ gemino. C. de trãsa. ⁊ ita firmat Ang. in cõsi. sep.
cij. qd incipit iacobell' de luca. itẽ in cõsi. suo. cccxc. qd incipit.
in dei noie ⁊ gloriose matris marie. itẽ in facto circa remediũ
faciunt notata per canonistas in. c. inter ceteras. s. titu. proxi.
⁊ ideo dicit Bal. in. l. vnica. C. si de momen. pos. fuer. ap. q lz
in possessorio nõ permittat de iure ciuili appellatio tamen sen
tentia posset dici nulla. ⁊ ideo dixit etiaz bal. in. l. scire oportet.
§. si. per illũ tex. ff. de excu. tuto. q stãte statuto q bãnitus nõ
audiatur vltra certũ terminum per hoc non videtur exclusa
nullitas qr illa est quedam defensio priuilegiata ideo in ver-
bis generalibus statuti non videtur inclusa. ita ergo in renũ
ciatione vnius remedij tãtum vel generali nõ includent. hinc
etiã dixit bal. in. l. i. C. de iuris ⁊ fac. igno. q exceptio nullita-
tis ppie non est exceptio, ⁊ ideo assignato termino ab homi
ne vel a statuto ad opponendũ exceptionez lapso eo termino
poterit tñ opponi exceptio nullitatis tñ si appellatum esset a
snia nulla ex quo nullitas venit incidẽter in appellatione vt
supra dictũ est renũciãdo appellationi videbit etiã renũciatũ
nullitati icidẽter deducte ita bal. in. l. i. C. de sen. ex peri. reci.
circa pncipiũ nõ tñ illa renũciatio impediet quin possit post
ea principaliter nullitas intẽtari. ita Bal. ibi ⁊ faciunt que ha
bentur in. l. i. C. quãdo pro. faciũt notata in. c. veniens el. ij. s.
84 de testi. in. l. penul. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ¶ † Sed
nunquid poterit nullitati renũciari per pactũ. ⁊ videt dicen-
dum q nõ per ea que notat gl. in. c. de causis. s. de offic. deleg.
nã nullitas nõ causatur nisi ex aliquo defectu substantiali sen
tentie vt patet in. l. i. per totum. ff. que snie sine appel. ⁊ patet
ex dictis in. i. q. principali ⁊ substãtialia iudicij nõ possunt re
mitti cõsensu partiũ vt vult illa gl. ergo ⁊c. faciũt que haben-
tur in. c. vnico. s. de lit cõte. ⁊ facit glo. no. in. c. si. de re iudi. li.
vi. preterea facit tex. iuncta glo. in. l. ij. C. cõia vtriusq;. iudi. vbi
snia nulla licet possit conualidari vt valeat in vim qualis qua
qualis cõuẽtionis nõ tñ valebit in vim snie ⁊ facit etiã gl. no.
in. l. si de teria. C. de trãsac. ¶ In contrarium tñ est veritas ⁊
firmant bal. ⁊ ange. in. l. tale pactum. §. qui prouocauit. ff. de pa
ctis. qr per pactũ põt renũciari. ar. c. si diligẽti. cuz his que ibi
notantur. s. de foro cõpeten. ⁊. l. si quis in cõscribendo. C. de
pactis. ⁊ facit tex. in. d. §. qui prouocauit. ¶ Non obstant con-
traria qr fatendũ est q nõ põt cõfirmari in vim sentẽtie ta-
men per hoc nõ sequitur ergo non põt renunciare pars exce
85 ptioni nullitatis sibi cõpetẽti. ¶ † Et sic habetis casum no-
tabilem in quo actus nullus executioni mãdatur licet nullus
remaneat. nam huiusmodi snia per hãc renũciationẽ non cõ
firmatur. ⁊ sic remanet nulla. tñ ex quo pars nullitati renũcia
uit nõ poterit de ea opponere quin executioni snia mãdetur.
faciunt que habẽtur in simili in. l. iiij. §. cõdemnatũ. ff. de re iu
di. de eo qui succubuit in iudicio nullitatis ⁊ faciunt que dixi.
s. in. x. q. principali. ¶ Ista cõclusio fallit primo quãdo error
patens apparet ex snia puta error iuris expressus. c. i. s. titul.
proxi. vel iniquitas expressa i snia. c. inter ceteras. s. tit. proxi.
c. per tuas. j. de senten. excõi. vel ex actis bal. in. l. si vnus. §.
pactus. versicu qd in spẽ. ff. de pactis. in. xiij. col. qd illo casu per
renũciationẽ nullitatis non tolleretur nullitas huiusmodi pa
tens. ita Bal. ⁊ ang. in. d. §. qui pnocauit in. x. col. ver. secũdo
quero ⁊ in. l. error. in fi. col. ibi bal. C. de iur. ⁊ fac. igno. per ea
que habẽtur in. capi. sepe allegato. l. carmelia pia. ⁊. l. quedam
mulier. ⁊ faciunt q notat bal. in. l. fina. §. sed ⁊ si quis. C. cõmu
nia de legã. ⁊ in. l. vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pactis. bal.
⁊ Ange. in. l. si pars. ff. de inofficio. testamẽ. ¶ Secũdo fal-
lit vbi nullitas resultaret ex quadam repugnantia in snia in
clusa vel ex ea apparente argu. l. vbi repugnãtia. ff. de regul.
iuris. nã cum ratione naturali repugnantiã stare non possunt
simul ergo cum facto partium non possit ius naturale tolli. c.
ius naturale. i. distin. §. sed naturalia. institu. de iure natura.
genti. ⁊ ciui. ⁊ tex. opti. in. l. ij. ff. de vsufru. ea. re. que vsu consu.
ergo tale pactum per quod renũciatur nullitati non excludet
hanc repugnantiam. ita Bald. ⁊ Angel. in. d. §. qui prouoca-
uit

ait. Ang. cōsilio. ccxvij. incipiente. a. z. b. in fi. colum. vbi po-
nit has quatuor fallentias. ¶ Tertio fallit qñ nullitas causa-
retur ex dolo iudicis vel partis post renunciationem secuta.
nam tunc quia pactum non extenditur ad dolum de futuro. l. si
vnus. §. illud. ff. de pactis. ideo talis renunciatio nō extende-
tur ad hanc nullitatem causatam ex dolo post renunciationē
sequentem. puta a principio iudicij partes conuenerunt stare
dicto iudicis nec opponere exceptionem aliquam contra sen-
tentiam etiam nullitatis vel aliam si postea iudex corruptus
pecunia pronunciet illa conuentio non extenderetur ad hunc
dolum postea secutum. ita Bal. in. d. §. qui prouocauit. z faci-
unt que voluit Bar. in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro so-
cio. z notant cano. in. c. quintauallis. ē. de iureiurando. de illo
qui renunciat reductioni ad arbitrium boni viri. quia per
hoc non videtur excludere dolosam lesionem quin possit pe-
tere super ea reductionem. ¶ Quarto fallit qñ sententia dice-
retur nulla ex defectu ptātis. puta in arbitro vel in arbitrato-
re vel in iudice. nā tunc non obstāte renunciatione de nullitate
facta poterit semp opponi exceptio nullitatis ex defectu po-
testatis vel iurisdictionis proueniēs tex. est iuncta gl. in cle. vni-
ca in fi. de sequest. pos. z fruc. hoc modo inducēdo. nam maior
est ptās in excludendo iuris remedia legis q̄ partis. l. nec ex
pretorio. z ibi not. glo. z Bart. ff. de reg. iur. l. fi. C. qui bo. ced.
pos. z ibi notabiliter habetur in. l. alio. ff. sol. ma. sed ille text. cū
glo. vult quod exclusa nullitate per. l. non videtur exclusa nul-
litas que prouenit ex defectu iurisdictionis. ergo multomagis
non videbitur exclusa talis nullitas conuentione partium. Et
ita consulunt Ange. cōsi. suo. ccxvij. qđ incipit. a. z. b. contradi-
xerunt. Idem Angel. in consilio suo. ccxiij. quod incipit. in dei
nomine z gloriose matris sue amen. visa facti narratione. z ibi
plus voluit q vbi iuratum sit non opponere exceptionē nul-
litatis quod tamen poterit opponere exceptionem nullitatis
que prouenit ex defectu ptātis quia de hoc non est dictum
in compromisso. Et ad predicta faciūt que not. Bar. in. l. ij. §.
pretor. ff. qui satis. cogā. in. l. diem proferre. §. stari z in. l. quā-
tamen in principio. z ibi Bald. ff. de arbi. faciunt notata per
Bal. in. l. ij. C. de excep. rei iudi. z faciunt que. s. dixi circa in-
86 tellectum cle. j. de re iudi. in. d. clemē. vnica. ¶ † Sed nunquid
proposita appellatione hoc modo dico sententiam nullā et si
qua est appello poterit appellatus inuito appellāte renun-
ciare z huic appellationi z nullitati fatendo sententiam esse
nullā. z dicite q sic quia appellāe nullā hꝫ iustam causam huic
renunciationi. s. dicendū. qꝛ ad hoc dirigitur intētus suus vt pri-
ma sñia annulletur. faciūt que videbimus in. c. interpositis. §.
illa deniqꝫ. j. eo. z que habentur in. c. i. §. si. eo. tit. lib. vi. z que
dixi in. c. ex debitus. z ita determinat Fede. de senis cōsi. suo
87 cxxxiij. quod incipit. item q si a sentētia nulla. ¶ † Decima-
quarta est questio principalis. an nullitas possit per statutū
tolli. z dicite q sic. tex. est in. d. cle. j. de sequest. pos. z in. d. cle. j.
de re iudi. faciunt que no. gl. in. l. non erit. §. dato. ff. de iur. et
a facit ratio bonum est arg. de pacto ad statutum [a] affirmatiue
hoc potest fieri per pactum ergo per statutū licet non sit bo-
num negatiuum hoc non potest fieri per pactū ergo necq sta-
tutū. l. nec ex pretorio z ibi glo. z Bar. ff. de reg. iur. Archd.
in. c. cōsuetudinis. xi. di. Bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. et iur.
Inno. in. c. ij. de cōsti. lib. vi. habet in. c. cū dilectus. ē. de con-
sue. glo. in rubrica. C. de decre. dec. li. x. ¶ Sed. s. cōclusum est
qđ nullitas potest per pactum tolli ergo z per statutum. tamē
ex quo nullitas est defensio priuilegiata vt vult Bal. in. d. l. j.
C. de iur. z fac. igno. z dixi in prī. q. in principio statutum tol-
lens nullitatem dicet esse odiosum. ideo restringendū. regu.
odia. de reg. iur. li. vi. tñ lex quantūcunq dura seruanda est. l.
prosperit. ff. q z a quibus. c. scriptū. vi. q. i. ¶ Ista cōclusio fallit
quando nullitas resultaret ex repugnantia sententie. nā licet
maior sit ptās. l. q̄ pacti ad tollenda iuris remedia. d. l. fin. C.
qui bo. cede. solu. tamen quo ad tollendum naturalem sensum
actus. l. nullam habet ptātē. l. i. ff. de vinf. ea. re. que vis confu-
mat. ergo non mirum si illa exceptio nullitatis non est exclu-
sa. ita Bald. in. d. §. qui prouocauit. ¶ Secundo fallit quan-
do nullitas resultaret ex ineptitudine libelli nā cum sñia refe-
ratur ad libellum. l. si. C. de fideicom. lib. c. qualiter z qñ. el. ij. j.
de accu. ideo sñia redditur nulla ꝑtextu libelli inepti ac per in-
de est ac si esset nullitas patens per ea que not. Bar. in. l. j. C.
de erro. cal. z que habentur in. c. cum dilecti. p Pañ. z Imol.
j. de contrahen. emp. z ven. z faciūt que dicam. j. in vltima li-
mitatione. ¶ Tertio fallit qñ nullitas resultaret ex defectu iu-
ris naturalis. j. quia parte non citata esset lata sententia. nam
tunc talis nullitas in dubio non videtur a statuto exclusa. ita
Angel. in consi. suo. cxxij. quod incipit in dei nomine z sue
matris gloriose in facto proponitur. z consi. cccj. quod incipit

p dim obijciuntur z faciunt notata p Bald. in. l. si. C. de leg.
tñ. in. l. i. C. quomodo z qñ iud. z faciunt que habentur in le.
postliminio. z ibi hoc voluit Imo. z Car. de re iudi. in. c. i. ē. de
cau. pos. z ppte. ¶ Quarto fallit quando ex defectu forme
substantialis actus esset etiā nullus. nā cum actus sine forma
sua non dicat ille actus sicut homo sine forma nō est hō sed
monstrum. l. cum hi. §. si pretor. ff. de transac. c. qꝛ propter. ē. de elec-
ti. ideo isto casu talis nullitas nunq̄ videtur exclusa. nā vbi-
cunq aliqua exceptio excluditur ab aliquo actu intelligitur
ita demū si ille actus sit talis q possit dici is act⁹ de quo sta-
tutū loquit. z ideo nūquā videt exclusa exceptio q iste nō est
ille actus ex tacita mente statuentium que venit attendenda.
gl. in cle. i. de elec. in. l. tale pactum. §. fi. ff. de pac. puta stat sta-
tutum in ciuitate q contra instrumētū non admittatur aliqua
exceptio etiam nullitatis semp poterit opponi q hoc nō est
instrumentū. ita Bar. in. l. i. §. parui. ff. quod vi aut clam. Ev.
z Bal. in. l. ita pudor. C. de adul. Bal. in. l. i. C. de condi. ind.
cano. in. c. item cum quis. ē. de restit. spo. Pañ. in. c. ex parte.
el. ij. ē. de offic. dele. ergo ex quo sñia sine substantiali non est
sñia poterit opponi exceptio defectus forme non obstāte sta-
tuto quod tollit nullitatem faciunt multa que ad hoc allega-
ui. s. eodem cōmento in. ix. q. principali in membro an excep-
tio nullitatis impediat executionē in. vi. fallentia. z ita An-
ge. in. d. consi. cxxi. ¶ Tamen ista fallentia est multum peri-
culosa z restringit totā istam materiam. ¶ Quinto fallit qñ
illa exceptio causaret ex statuto sñiam annullāte. puta q di-
cat statutum q contra sñiam lapso mense non possit opponi
aliqua exceptio nullitatis: pone q sit aliud statutū quod vult
q si sententia fuit lata in tali loco nulla nunquā si sñia fue-
rit lata in illo loco post mensem poterat opponi exceptio hu-
ius nullitatis q̄ causat ex hoc statuto dicite q sic. ita volunt
Bal. in. d. §. parui. d. Anto. z Pañ. in. d. c. item cū quis ita
etiam Pet. in. d. c. ex parte. ¶ Sexto fallit in exceptione
iurisdictionis vel ptātis. qꝛ illa nūquā videt a statuto exclusa
glo. est in. d. cle. vnica. in fi. z faciunt que dixi. s. in pri. q. princi-
cipali in quarta limitatione z voluit Ang. in cōsi. suo. cxxxvij.
quod incipit Philippus. z cxxi. quod incipit. mortuo dibi-
tore. z cxxiij. qđ incipit. dña guilielma. ¶ Septimo fallit qñ
dolo partis z iudicis sententia annullaretur puta p venalita-
tem. nam statutum remouens exceptionem nullitatis non ex-
tenditur ad nullitatem que ex dolo nascitur ne det materiam
peccandi quia non valeret. c. cū sit autem lex. iiij. di. l. i. z. ij. ff. de
legi. l. conuenire. ff. de pac. dato. ideo ista exceptio nullitatis
semper opponi poterit. ita Bal. in. d. § qui prouocauit. imo
si sententia esset nulla dolo partis tm̄ quod est quando con-
tra absentem z pupillum dolus committitur illo casu non vi-
detur illa nullitas etiam exclusa ratione predicta. ita Bald.
in. c. pastoralis. §. fi. ē. de offi. delega. z ita do. Ang. in. c. cum
Bertoldus. in j. e. car. z ibi Imol. in. x. colū. ē. ij. pri. z ita vo-
luit Ange. in consi. cccvi. quod incipit. item per statutum cō- a
mune. z dicto consi. cccvij. also cxcvij. quod incipit. a. et. b.
contradixerunt. faciunt que dixi. s. in. ix. q. principali in q.
an exceptio nullitatis impediat executionem in. ii. fallentia.
¶ Octauo fallit quando esset nulla propter relationem ad
actum nullum. nam cum nullitas tunc videatur esset patēs in
ipsa sententia. quia relatum dicitur esse in referente. l. asse to-
to. ff. de here. insti. ideo talis nullitas poterit opponi nō ob-
stante statuto. nam generaliter illud sit firmum q vbi nullitas
est patens non videtur a statuto exclusa. ita Bald. in dicta. l.
si vnus. §. pactus. et ita Ang. et Bald. in dict. l. si pars. z est
bonus textus in. c. per tuas. j. de sententia excommu. faciunt
notata in. c. inter ceteras. et in. c. i. ē. titu. proximo et que dixi
88 j. de nullitate notoria. ¶ † Sed prius stat. qualiter cogno-
scatur patens nullitas. z dicite. q quandoq exprimitur er-
ror iuris in sententia z tunc illa dicitur patens nullitas. d. c.
per tuas. d. c. i. z. c. inter ceteras. l. ij. C. quando prouoca. i. per
totam illam. l. ff. que sen. not. Barto. in. l. i. C. de erro. calcu.
quandoq in sententia talis error non exprimitur sed p rela-
tionem ad aliud habetur pro expresso puta in sententia ad
aliud referente vt volunt Barto. in. l. ait pretor. §. i. ff. de re
iudi. Et tunc aut est relatio expressa q se refert expresse ad ali-
quid in quo est nullitas z tunc talis nullitas est perinde pa-
tens ac si esset in sentētia per ea que proxime dixi z volunt do.
Anto. z Imol. in. c. quoniam contra. ē. de proba. z in. d. c. cum
bertoldus. aut est relatio tacita vt quia regulariter sñia refer-
tur ad libellum de necessitate. l. vt fundus. ff. commu. diuid. c.
licet heli. de symo. z illo casu si nullitas est in libello vel inepti-
tudo nullitas erit patens in sententia. Bar. in. d. l. i. C. de er-
ro. cal. z faciunt que dixi. s. in secunda fallentia huius regule
quandoq est patens non ex relatione nec expressione sed q

[a] ¶ Arg. de pacto ad statutum vltra allegata hic p do. Piepo. adō alex. in consil. clxxij. in-
cl. circa primum. in v. volu. in. ii. col. v. sū. probat. fo. cxxi. vbi dicit procedere argu. de pacto ad statutum. arg. l. nō impossibile. ff. de pac. l. fi. C. de fides ius. no. glo. in rub. C. de decre. decu. libro. x.

dicitur in actis nullitatem patere et acta faciunt notoriũ quo casu nullitas videtur notoria.c.cum olim.j.de verbo.signifi. Innocen.in.c.ex insinuatione.j.eo.in.c.per tuas.e.de testi. Et illo casu aut producuntur acta ex quibus apparet nullitas parte non contradicente.et tunc quia de facili cõstare poterit perinde est ac si esset patens.c.literas.in fi.e.de restitutio.spo lia.in.l.si is a quo.ff.ut in posses.leg.immo multo fortius si per cõfessionem partis nullitas constaret cum confessio faciat notorium.c.fin.infra de coha.cle.et mu.Inno.in.c.qui plerique.j.de immu.ec.istis casibus nullitas poterit opponi nec obstante statuto.ita.d.Ant.et Imol.in.d.c.cum bertoldus.et in.d.c.quoniam.Aut acta producuntur parte contradicẽte ex quibus resultat nullitas.et tunc si incontinẽti constare poterit pinde est ac si esset patẽs.d.l.si is a quo.et.d.c.literas.secus si disputatione indigeret nullitas:quia hoc casu operabitur tollens statutum exceptionem nullitatis.not.et domi.Anto.et Imol. in.d.c.cum Bertoldus.et in.d.c.inter ceteras.ibi Panorm.

89 ¶ †Succedit questio.numquid tale statutũ excludat nullitatem que resultat ex expressione cause facte in sententia.et dic secundum Panormi.et alios in.c.inter cetera.e.titu.prori. et Barto.Ludo.in.l.si is ad quẽ.ff.de acquir.here.quod aut causa exprimitur contra ius expressum,et tunc perinde est ac si sententia contineret expressum errorem iuris.ideo erit nulla. c.i.e.tit.prori.l.ij.C.quãdo prouoc.et talis nullitas nõ obstante statuto poterit opponi c.per tuas.de senten.excommuni. et faciunt que dixi in proxime precedentibus aut causa est nulla propter relationem ad acta quia refertur ad aliquid quod est nullum et tanquã hic nullitas sit notoria opponi poterit non obstante statuto ut proxime dixi.aut causa non est nulla sed iniusta quia contra ius litigatoris et tunc in dubio non videtur nullam esse sententiam.sed imputet sibi pars que non appellauit.c.quod ad consultationẽ.et.c.sicut.e.tit.prori.aut causa est pro parte nulla et pro parte iniusta puta qr due cause exprimuntur in sentẽtia et tũc si vna causa est nulla.alia iniusta valebit sententia et imputet sibi pars que non appellauit per ea que habentur per glo.in.§.affinitatis.institu.de nup. in.l.quid ergo.§.notantur.ff.de his qui not.infa.et que dixi in.c.cum cessante.e.eo.et quia actus debet magis interpretari ut valeat quam qr pereat.c.abbate.j.de verbo.significa.et sic colligendo predicta habetis qr in casu quo nullitas cause annullet sententiam non videtur talis nullitas a statuto exclusa. secus si due sunt cause expresse vna annullans et alia non annullans quia per hoc nõ redditur nulla.ideo non poterit de nullitate opponi.ita Innocen.in.c.presentia.e.de probatur. Jo.and.in.c.cum inter.e.titu.prori.et faciunt notata in.c.sicut

90 supra titu.pri. ¶ †Sed nũquid si statutum assignet tempus intra quod pars debeat appellare vel nullam dicere sententiam.p tale statutum lapso eo tempore videbitur nullitas exclusa siue incidenter siue principaliter siue in viam exceptionis deducatur.et videtur dicendum qr sic.nam bonum est argu.de pacto ad statutum. Sed si quis permisit stare iudicatis non potest dicere sententiam nullam.tex.est et ibi Bald.fin.vnum is relictum ad illum tex.in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff. de pac.ergo ita ex quo statutum assignat certum tempus ad sententiam impugnandam videtur velle qr lapso tempore stetur iudicatis.et sic non poterit nulla dici.et facit quod voluit Bal.in.l.stare oportet.§.sufficit.et.§.consequens.ff.de excusa. tuto.in.l.i.C.qui admit.dum firmat qr terminus legalis in dubio semper videtur peremptorius.Secundo adducitur nam ista remedia appellationis et nullitatis licet sint defensiones oppressorũ.c.cũ speciali.§.porro.vbi de appellatione.ũ.c.et de nullitate voluit Bal.in.l.i.C.de ior.et fac.ign.tñ sunt iuris positiui.sed ea que sunt iuris positiui possunt statuto tolli.c.q in ecclesiarũ.et ibi no.e.de cõsti.l.ob populi.ff.ne iusti.et iur.ergo statutũ de quo.ã.ex quo de nullitate facit mẽtionẽ videbitur eã tollere q:a vbis nõ est recedẽdũ in dubio.l.non aliter.ff. de lega.iij.et loquitur statutũ gñaliter qr nõ possit nullã dicere.ergo gñaliter oẽm spẽm nullitatis includet.c.qr circa.j.de priuile.

91 ¶ †Tertio adducitur,vbicunque excludit.l.exceptiones partis nõ tñ excludit officiũ iudicis.l.plane.et.l.fi.et vtrobique Ange. ff.de pe.here.et sic.l.officium excludit officiũ iudicis quã exceptionẽ.sz hic statutũ specifice loquitur qr lapso tẽpore pars nõ possit appellare vel nullã dicere sñiam:et sic ex quo dicit nullã vr excludere nullitatẽ principaliter intẽtatã.sz nullitas principaliter intẽtatur p officiũ iudicis:vt.ẽ.in.ũ.q.principali.ergo videtur excludere hoc statutũ officiũ iudicis si excludit officium iudicis.ergo a fortiori et exceptionẽ nullitatis qr ar.procedit in iure nostro.c.cũ in cũctis.e.de elec. ¶ Quarto adducitur statutum dz intelligi.vt aliqd operetur vltra ius cõe.no.bar. in.d.l.iiij.§.ptor ait.ff.de dam.infe.Gl.in.c.si romanorũ.xix.

a ¶ Quarto adducitur.Ad hoc bene facit qd not.d.Jas.in.l.hec vba.in.iij.no.qr qñ cõditio iuris exprimitur ab homine nõ dicitur cõditio hominis.sz iuris.sic statutũ dispõnẽs id qd ius cõe nõ dz esse statutũ sed ius cõe alle.gl.i.c.i.i ver.cũ sint.de cõsti.in.vi.bar.et alii in.l.i.f.peti.ff.ad le.fal.et est tex.i.c.postoralis.de fi.instru.et in.c.ex parte vltimo.et ibi ant.de ver.si. Et statutũ dispõnens idem qd ius cõmune an interpretetur scdm ius cõmune.vide no. Phi.cor.in cõsi.gl.incip.in hac in litera.D.fo.xij.in priora.

di.in.l.in lege locationis.ff.loc.ergo vt statutũ istud aliquid operetur cũ excludẽdo appellationẽ videatur excludere nullitatem que in ea deducitur vt hoc tex.nostro.et dixi et facit qd not. Bal.in.l.i.C.de sen.ex peric.reci ex quo postea dicit vel nullã dicere et sic expresse excludit nullitatem videbitur eam excludere si principaliter deducatur qr tũ exclusa erit nullitas q incidenter deducitur.p illud verbũ appellare. ¶ Quinto adducitur tex. in.l.nã et postea.§.si minor.ff.de tutor.in.l.questitũ.§.in decio.ff.de pecu.in.l.papinianus.§.si filius.ff.de inoff.tes.p q tora ptz qr assignato tpe actioni vel remedio principaliter intentando videtur assignatũ idẽ tpus si illud remediũ i viã exceptionis deducatur ergo ex quo hic nullitati assignatur tps videbitur assignatum siue principaliter siue in viã exceptionis siue alio modo incidenter deducatur. ¶ In dictũ tñ est dicas et refert B.d.A.hic se cõsuluisse cremone.et p euidẽtia sciẽdũ est qr quinque modis pñt nullitas intẽtari.primo in viã appellationis pptereaque ponitur qr ppter sñiam nullã appellet pars vt hoc tex.c.ex hubita.e.de iudi.c.cũ venissent.e.de tes.et h modo idẽ est qr appellatio cũ appellato nõ possit stare sine cã grauaminis et nullitas ipsa est cã ergo est substãtia appellationis et sic idẽ qr appellatio.

92 ¶ †Scdo deducitur nullitas in appellatione incidenter qñ ppter aliud est appellatũ sz incidẽter trahitur nullitas vltra cãm illã ob quã rem est appellatũ.d.l.cornelio pia.ff.de iure p.a.et.l.quedã mulier.ff.fa.er.et hoc modo ex quo questio incidẽs est tãquã accessoria principalis ita vt vna sublata.sz principali alia cesset.c.i.e.de ordi.cog.ideo hic talis nullitas tollitur exclusa seu sublata appellatiõe put Bald.in.d.l.i.C.de sen.ex pericu.reci.vbi voluit qr si renũciat appellationi videtur renũciari nullitati in eo deducte.et faciũt q dixi in.xiij.q.principali ideo hoc casu ex quo statutũ excludit appellationẽ nõ est dubiũ qr nullitas hmõi videbitur exclusa.et sic illa verba statuti vel nullã dicere quo ad istos duos modos nihil operantur: qr dũo p verbũ appellatiõis isti modi nullitatis sũt exclusi et facit ad pdicta rõ nam nullitas altero ex istis duobus modis deducta opatur eundẽ effectũ quẽ ipsa appellatio.s.iurisdictiõis ad superiorẽ deuolutiuũ itẽ negocii principalis ad superiorem deuolutiuũ itẽ iurisdictionis iudicis a quo suspensiuũ et ideo exceptionis impeditiuũ.itẽ attentatorum tractatiuum:vt.Am in.q.principali deductũ est ergo cũ parẽ habeat effectũ hmõi nullitas cũ appellatione et identitate rõnis statutũ excludendo appellationẽ cõprehẽdet hos duos modos nullitatis. ¶ Tertio modo intentatur nullitas eque principaliter et simul cũ appellatione vt dico sñiam nullã et si qua est appello.de qua forma abunde supra dictũ est.isto casu varietas est inter doc.exclusa appellatione sit exclusa hmõi nullitas cum ea intentata. Bal.in.l.q testã.§.fin.ff.de excu.tu.Cu.in.d.l.si expressim in vij.col.Car.in cle.si appellatione.e.ti.Salic.dicẽs.gl.hoc vult.in.l.i.C.qñ puoc.tenent qr ex quo accumulata sunt illa duo qr exclusa appellatiõe nullitas videatur exclusa.et ideo dicit Salicetus.qr sicut appellatio hz instantiam anni.et ex cã bienniũ. c.ex cõne.e.eo.ita nullitas ista in hoc libello cumulata finitur anno vel biennio.qr si principaliter p se nullitas fuisset intẽtata durasset instañ.triẽnio.et faciũt que dixi in.xv.q.principali de tpe nullitatis.ita ẽt dicit Sali.qr sicut lapsus anni in appellatione vel bienñ excludit ab appellatione de cetero appellantem qr videtur renũciasse huic remedio.l.ij.et fi.C.de temp.ap.et dictũ est in.c.ex rõne.e.e.Ita pars erit exclusa ex quo cumulauit illa duo remedia vt a modo hac via non possit deducere nullitatem.qd tñ secus est si nullitas fuisset principaliter intẽtata.nã lapsus etiã triẽnij nõ impediet nouã instañ.inchoari qr non tollit ius cause sed instãtiã.l.pperañ.in princ.C.de iudi. ¶ Contrariũ tz Bart.in.d.l.si expressim.in pe.col.et ibi Imol. in.xxxv.col.tenet Bal.l.i.C.qñ puoc.et in.d.§.q prouocauit. tenet hic d.Ant.Pañ.et Imo.dũ volunt qr etiã dato libello sub illa forma dico sentẽtiam nullã et si qua est appello.deserta appellatione nõ p hoc deserta erit nullitas.et ideo sup nullitate corã ipsomet iudice ad quem poterit instare.et facit qd not. Rota deci.l.ccdx.que incipit.item fuit dubitatũ si appellet.et sic hoc casu multũ posset operari statutum premissum.qr excludẽdo appellationem nõ videbatur tñ exclusa nullitas cumulata cũ appellatione hoc tertio modo.et ideo ex quo verba statuti debent intelligi vt minus lẽdãt ius cõmune qr sit possibile l.fi.§.in cõputatione.et ibi not.C.de iure delibe.c.cũ dilectus. supra de cõsue.c.cũ dilectus.c.ad audientiam.j.de cleri.nõ re si.l.i.§.C.de nova.et statutũ hoc forte possit operari in hoc tertio modo ex quo eã tollit dicẽdo.vel nullã dicere.videtur solum se referre ad nullitatem cũ appellatione intentatã et vt aliqd operetur referretur ad nullitatem intentatã cum appellatione eque principaliter et sic accumulatiue.et p hac opin.facit nã statutum non debet extendi ad iniquitatem.c.erit autem.

fin.vi.sed si hoc statutũ tolleret nullitatẽ esset summe iniquũ
qr sĩa nulla transiret in rem iudicatã.d.l.si expssim.ergo zc.
preterea ex precedentibus z sequentibus statuta declarantur.c.
scdo requiris.ẽ.ex.l.si.§.cui dulcia.z ibi Barto.ff.de vino tri.
ole.lega.sed in precedentibus statutum loquitur de appella-
tione.ergo quatenus postea loquitur de nullitate declarabi-
tur vt censeat de nullitate que habet cum appellatiõne simili-
tudinem.preterea statutũ quando varietas est inter opinio-
nes satis est qr venit declarando varietatem nec in dubio dz
extendi vt corrigat.Ita Bart.in.l.i.§.ff.de lega.i.Imo.in.l.si
vero.§.de viro.circa principium mater.ie.ff.solu.matri.sed.vi
detis in hoc tertio modo varietates opin.vtrum temp⁹ assi-
gnatum appellationi extendatur ad nullitatẽ accumulatã
cum appellatiõe in codẽ libello.ergo satis est qr statutũ hoc
declarandũ veniat.nec debet extendi vt corrigat.quod certe
faceret si illa verba nullã dicere extenderentur ad nullitatẽ p
se principaliter intentatã vel in modũ exceptiõis.qr ille ppe-
tuo opponi possunt.s.vsqz ad.xxx.annos.vt.ĩ.dixi in.iiij.q.
principali.z per hoc cessat maior pars argumentorũ ad du-
93 ctorũ.¶ †Quarto modo intentat nullitas in viam exceptio-
nis.z tunc nihil habet cõe cum appellatione.nec effectũ sus-
pensiuum.nec attentatorũ retractatiuum.nec deuolutiuũ:vt
ĩ.dixi in.ix.q.principali z illo casu tale statutũ non extendit
ad hanc nullitatem qr verba illa intelliguntur principaliter
non ope.exceptionis.l.verbũ oportebit.ff.de ver.sig.l.q agni
tio.ff.de exce.z ita voluit Bal.in.l.peremptorias.C.sentẽ.re
scin.non pos.z ita Ange.in consi.ĩ.allegato.cxxi.¶ Quin-
94 to modo intentatur nullitas p se principaliter z illo casu ni-
hil etiam habet cõe cum appellatione.vt dicã.i.in vltima.q.
principali.z imploratur super ea officium iudicis.ideo exclu
sio generalis nõ trahatur ad officium.qr in dubio cum illud
nascatur ex equitate non videbitur exclusum.d.l.plane.d.l.si.
ff.de pe.here.no.Panor.in.c.ex parte.el.ij.ĩ.de offi.dele.iõ
ista nullitas non videbitur a statuto exclusa.z p illa opi.facit
tex.no.iuncta gloss.ibi.z no.Fulg.ad hoc in.l.vnica.C.quan-
do impe.inter pup.z vidu.vbi exclusio generalis vel renũcia
tio remediorum in dubio non extenditur ad remedia extraor
dinaria pietatis vel equitatis cã inducta.z ideo non extendi-
tur ad in integrum rest.ex capite minoris etatis.faciunt que
no.Bal.in.l.vnica.C.si de momenta.possessi.fue.app.¶ Nõ
obstant modo Jura.z qr ex dictis in tertio modo apparet re-
sponsum maiori parti argumentorum restat respondeamus
ad iura vltimo loco adducta.non ob.l.nam z postea.§.si mi-
nor.qr ibi loquetur in exceptione que causabatur ex ipso re-
medio principaliter intentato cui tempus erat assignatuz nec
aliter nascebatur excepto nisi per illud remedium.nam minor
non potest excipere de restitutione in integruz nisi prius im-
ploret officium iudicis rescindens.l.nec non.§.exemplo z ibi
no.ff.ex quib.cau.ma.z sic exceptio ei nõ competit nisi princi-
paliter intentato officio iudicis.cui officio erat assignatum
tempus anni vtilis z hodie quadriennũ.l.fin.C.de tempo.in
integ.restit.pet.non mirum ergo si lapso illo tempore ex quo
non petijt officium iudicis principaliter excluditur ab eo et
ab exceptione que ex eo pendet.nos loquimur in tali officio
iudicis vel exceptione cui tempus non est assignatum princi-
paliter:vt patet in his duobus vltimis membris.z ita intelli
gunt illum text.communiter scribentes.¶ Et eodem modo
respondetur ad.§.si dolo.quia ibi replicatio doli nascebatur
ex codẽ fonte eqtatis ex quo ipsa actio de peculio.nec prius
erat nata ante actionem intentatam.z p hoc tollitur si replica
retur.d.l.pure.§.fin.ff.de exce.doli.non obstat.§.si filius.
qr eodem modo soluit.nã exceptio inofficiosi testamenti non
nascitur nisi prius intentato officio iudicis sup querela:quia
querelare nihil aliud est qͣ officium iudicis implorare.gl.est
in.l.posthumus.§.si quis ex his.ff.de inof.tes.non mirũ ergo
si sicut querele assignatur tempus.ita videtur assignatũ tem-
pus exceptioni.quia totaliter ex ea pendet.in casu aũt nostro
nec nullitati p se intentande est assignatum tempus expresse.
nec exceptio nullitatis pendet ex nullit.ne principaliter inte̾
tande.ideo tale statutũ non videbitur assignare tempus nec
nullitati p se intentande nec exceptioni nullitatis.ita Barto.
intelligit.d.§.si filius.ibi.z Ange.z Barto.in.d.§.si minor.z
ideo hoc fundamẽto attento habetis inferre fortius qd etiã
si statutum expsse statueret tempus nullitati p se intentande
qr illo casu tamen non extenderetur tale tempus ad exceptio
nem nullitatis que p se nascitur.nec ita demũ nascitur si nul-
litas sit principaliter intentata.p ea que habentur in.l.iiij.§.
condemnatum.ff.de re iudi.z p hac conclusione est text.in.l.
pure.§.si.in simili.ff.de exce.dol.quem ita intelligit Bart.in
95 d.§.si minor.¶ †Sed nunquid si statutum prohibet recursum
haberi aduersus sententiaz p hoc videbitur exclusa nullitas.
z tunc videtur opinio tex.qr sic in.c.licet.ĩ.de elec.vbi phi-
bendo recursum haberi aduersus electionez pape a duabus
partibus cardinaliũ z plus facta videtur excludere omnem
exceptionem etiam nullitatis.faciunt que habentur in autẽ.
que supplicatio.C.de preci impe.offer.in.l.eos.in princi.C.de
ap.z ideo de isto statuto dicite idem qd de statuto nullitatẽ ex
cludente.ita Ange.in.d.l.eos.in princip.z etiam permitten-
do haberi recursum aduersus sententiam videtur statutum
ea omnia remedia admittere que cõtra sententias solẽt ad-
mitti licet maxime prime videãtur accedere ad simile appel
lationis.p ea que habentur in.l.non distingue.in.§.cũ qui
dam.ff.de arbi.ita Ange.in.l.vnica.C.de sen.psec.pto.z ge
neraliter phibendo recursum z ad similia remedia non tamẽ
videntur statuta phibere in integrum restitutionem quia il-
la competit iure quodam extraordinario.z ideo in exclusio-
ne remediorum non venit nisi id spẽaliter exprimatur.ita bal.
in.l.post.ij litt.post gl.ver.secundo opponitur.C.de pac.in.l.
vnica.C.si de momen.pos.Ful post Cy.in.in.l.vnica.C.qñ i
per.inter pup.z vidu.z faciunt notata Inno.in.c.pastoralis.
ĩ.de cã posses.z ppie.Et que notat Barto.in.l.ij.in princi.
96 ff.de vulga.z pu.¶ †Decimoquinto est questio principalis
circa desertionem nullitatis z clarũ est qr de se intentata nul
litate licet respectu instã.expectet triennio iure ciuili in ciui-
libus in criminalibus biennio.l.properandum.in princi.C.de
iudi.tamẽ respectu iuris nũquã expirat cum sit perpetua.sci-
licet vsqz ad.xxx.annos vt voluit Bal.in.l.i.C.quando pro-
uoc.z faciunt notata per Specu.in titu de sen.pla.§.iuxta.
circa fi.z que dixi.ĩ.in.iiij.q.principali.De iure autem cano-
nico cum non sit instãtia iudicialis in aliqua sm communẽ opin.
de qua in.c.pe.ĩ.de iudi.nullitas non dicitur deserta respe-
97 ctu instantie.¶ †Sed questio elegans est.an p desertionẽ
appellationis iudicatur de sertio aliqua circa nullitatem.et
dicite sm Bar.z Ang.in.d.l.si expssim.z voluit ibi Imol.in
xv.col.z communiter hic scribentes qr aut querimus de nul
litate incidenter in cã appellationis deducta z tũc ex quo cor
ruit principale non est dubiũ qr corruit hoc incidẽs qd erat
accessorium regul.accessorium.de reg.iur.li.vi Et ita tenet
Spe.in.d..§.iuxta.v.quid sm sũia.Bal.in addi.post Jo.
and.Aut loquimur de nullitate principaliter p se mouenda
etiam mota sed separatim ab appellatione:tunc cũ nihil cõe
habeant appellatio z nullitas p se moti vel mouẽda.ideo
ex separatis non infertur.l.pap.exuli.ff.de mino.z sic per de
sertionem appellationis non erit deserta nullitas nec impe-
dietur quo minus posset dici sententiam nullam.ita doc.vbi
ĩ.z Bal.in.l.tale pactum.§.qui prouocauit.xiij.q.ff.de pac.et
in.l.i.C.qñ prouo.aut intentatur nullitas in ipsa appellatio-
ne principaliter qr appellatur eo qr sĩia est nulla z sic nulli-
tas est principalis cã appellationis z tũc deserta appellatio
ne cessabit cognitio nullitatis in viam appellationis vt hoc
tex.nostro z dixi in textualibus.non tamen impedietur quin
p se intentet pars principaliter nullitatem.l.si expressim vbi
tex.ff eo.aut intentatur nullitas eqũe principaliter z etiã ac
cumulatiue cum appellatione puta dico sĩiam nullã z si qua
est appello z alio simili modo de quo.ĩ.in.q.cumulationis.
Et tunc sm Bar.Imol.z Ang in.d.l.si expssim.z Bald.in
d.l.i.in addi.ad Spe.in ti.de sen.pla.in addi.que incipit sta
tutum.z sm Pau.de.Ang.z Imol.hic cũ ista nullitas prin-
cipaliter intentetur potius quã incidenter non censetur quid
accessoriũ ad appellationem.ideo deserta appellatione non
deseretur illa nullitas.z ideo iudex ad quem aditus p viam
huiusmodi libelli lz appellatio deserta sit remanebit tamẽ iu
dex in cã nullitatis z durabit.effectus illius libelli cumulato
riũ respectu nullitatis lz sit extinctum respectu appellationis
p desertionem.z ita tenet Pau.de leaza.in cle.i.de re iudic.
¶ Contrarium tñ qr nullitas etiã deser.tur hoc casu p deser
tionem appellationis tenet Bal.in.d.l.i.Cy.in d.l.si expss-
sum.in.vij.col.Car.in cle.si appellationem.z.ii.qr ex quo pars
ea accumulauit vno libello videt qr a pari debeant pcedere.
ideo desertio appellationis inducat desertionem nullitatis
que alĩs de natura sui desertionẽ non patit z faciunt que ha-
bentur in sim.l.c.cum sup.ĩ.de offi.dele.tñ vt videtis magis
cõis opin.e sz qr non inducatur desertio nullitatis hoc casu.
nã p istam cumulationem nullitas non amittit suã naturã et
e que principaliter dicitur intẽtata sicut appellatio.ergo vtile
p inutile non vitiabitur ex quo vtrunqz potest p se subsistere z
ex accidenti vnũ tñ.s.appellatio fuit vitiatũ p desertionẽ z fa
ciunt que habentur in.c.i.de despon.impu.maxime p Gem.
z in.d.c.cum sup maxime p do.Ant.z in regul.vtile.de reg.
iur.li.vi.¶ Vo.ut tñ Ang.in.d.l.si expssim.spãle esse in sen-

tentiõs censurarũ vt p desertionem appellationis inducatur etiã desertio nullitatis p ea que habent in.c.ij de sen.ex cõ.li.vi. Sed Jmol. ibi in vltima carta reprobat Ange. dicens qd̃ imo no. in.c.ij. imo tex. iũcta glo. sunt de directo cõ ang. quia expsse volunt q̃ deserta appellatiõe nullitas nõ remaneat deserta nec ꝯfirment attẽtata q̃ fuerũt nulla. et ita volunt La. al.

98 iua. j. t. iij. ¶ †Sed nunqd iudex ad quẽ casu quo inducit desertio nullitatis puta q̃n incidenter poterit post desertionem pnũciare super desertiõe: et dic q̃ sic sicut in appellatione. ita Rot. decis. in a. cccix. q̃ incipit. itẽ fuit dubitatũ vtrũ si appelletur et faciũt q̃ dixi in c. ex rõne. in materia appellatiõis deserte. eo. imo delegat⁹ simplr ad cãm appellatiõis illo casu poterit pnũciare sup desertiõe appellatiõis et nullitatis incidẽtis ita Rota decis. cliij. q̃ incipit itẽ fuit dubitatũ vtrũ si iu

99 dex. ¶ †Sed nunquid vbi dictũ est p desertionem appellationis nullitatẽ nõ deseri puta principaliter intentandam vel intentatam, nunquid ex quo nullitas non est deserta impeditur executio sententie. nam deserta appellatione potest sententia mandari executioni vt late dixi in.c. ex ratione. eod. Et dic q̃ poterit sententia executioni mandari nam pendentia nullitatis principaliter intentate vel intentande nõ impedit regulariter executionem sententie vt dictum est. in effectib⁹ nullitatis. et ibi posui tamẽ nonnullas fallentias. ergo ita erit in proposito talis nullitas non impediet executionem snie nisi in casibus de quibus ibi. ¶ Et ita si opponit in viam exceptionis nullitas an post desertionem appellationis impediat executionem dic vt. in.iiij.q. principali circa illum effectum an nullitas in viã exceptionis opposita impediat executionẽ snie. ¶ Sed restat an si pendente nullitate attentetur attẽtata venient reuocãda anteq̃ sup nullitate pnũciet sicut in appellatione. Bal. q̃ non in.l. tale pactũ. §. qui puocauit. alle gata. Pau. de ca. in.l.j. C. q̃n puoc. non est neccẽ. ij Bar. sente. et ita tenet Ange. de are. in.l.j. in ij. col. ff nil no. ap. pen.

a ¶ De cõsensu partium. Adde nunquid snia nisi pacto aliquo dici valeat. Alex. in cõsi. ccxliij. incip. oportune considerato. circa prin. i. ij. vol. fo. xxx. aduerte tamen q̃ snia nulla cõsensu partiũ roborata adimplet nõ vi snie sed virtute ꝯuentiõis fm pbi. cõsi. in cõsili. ccivij. incl. in hac ꝯsultatione in.v. colũ. ver. pro snia in lra. L. i. iij. vol. fol. cccxiiij. per. l. ij. C. commu. vtriusq̃ iudi.

100 ¶ †Sexta est questio principalis: verũ de ꝯsensu partiũ a snia nulla possit cõualidari. et ꝯcludit q̃ nõ regulr vt valeat in viam snie. sed bñ valebit in vim ꝯuentiõis et pacti. l. ij. C. cõtra vtr. iudi. No. car. i. c. significasti. de fo. cõpe. q̃ illa lex. ij. habet notabilẽ intellectũ quẽ illi dedit Bar. in. l. cum qui. ff. de iuris. om. iudi. vt pcedat q̃n partes oĩno steterunt in meris terminis consensus. sed conuentio et approbatio snie fuit executioni mãdata. et ita etiã eam intelligit Pe. de anch. in consi. liiij. qd̃ incipit. in xpi. &c. quet cia. Et ita intelligit gloss. in.l. vnica. Et ibi p scrib. C. qui p sua iurisdictione. faciũt que habent in c. si p debilitate. et in.c. de causis. de of. dele. que hñtur p glo. et doc. in.c. si. de re iudi. li. vi. et est rõ nõ vbicunq̃ actus est nullus ex defectu forme vel alio defectu exteriori q̃ cõsensus tunc non hꝫ locũ ratificatio nec ꝯsensu partiũ talis actus cõualidabit ex retro nec vt ex nunc in viam eius quod sonat. sꝫ bene in viã pacti ter. est in.l. mancipia. quẽ ibi cõmẽdat Bal. C. de reb. alie. vo aliu. Jmo. in.c. prudẽtiã. et ibi bal. in vltimis verbis illius princip. ij. de of. deleg. et que not Bal. in.l.i. circa prin. C. de iuris. om. iudi. Et ideo si snia esset nulla ex defectu consensus puta q: iudicium esset agitatum cum procuratore falso posset talis snia cõsensu partiũ reualidari. l. iij. §. falsus. ff. rẽ ra. ha. l. ij. et ibi habet. ff. de iudi. alrs regulariter non poterit snia nulla ratificari cõsensu partiũ. Et ideo si snia est nulla ex de defectu iurisditionis cum hoc nõ pendeat ex ꝯsensu partium. c. significantibus. ff. de of. dele. l. priuatorum. C. de iur. om. iudi. talis snia nulla non poterit ꝯsensu partium ratificari in vim snie. ita cõiter doc. in.l. vnica qui ita restringunt glo. ibi. C. qui p sua iurisdi. et in. d. l. ij. C. cõtra vtri. iudi. ita Ange. in.l. ij. ff. de iudi. in.l. fi. ff. de edil. edic. ita Bal. in.l. eũ qui ff. de iurisdi. om. iudi. et ideo videmus q̃ snia nulla que continet expressum errorem iuris non põt consensu partiũ pcedente ꝯualidari. ita Bal. in.l.i. C. de iur. om. iudi. quod not. ad limitationem eius quod dicitur q̃ partes possunt cõuenire vt iudex certo modo pnũciet. l. si ꝯuenerit. ff. de re iudic. Et ideo dixit Bal. in. d. l. i. q̃ si partes que ꝯuenerũt vt iudex iudicet fm cõsiliũ talis q̃ si talis dedit ꝯsiliũ contra expressum errorem iuris et iudex hic sequutus pnũciauit q̃ ꝯsensus partium non excusat sniam a nullitate et faciunt notata per doc. in.c. si pro debilitate. de of. dele. Et ideo dixit alibi Bal. q̃ si per statutum assignetur iudici tempus mensis ad causam finiendam dato q̃ partes possint hunc mensem ꝓrogare suo ꝯsensu q̃ tñ si post finẽ mẽsis progant istud ipe vel etiã ante finẽ mensis ꝯueniunt de progando. sed initiũ progatiõis ꝯferũt post tempus mensis elapsum q̃ isto casu cõsensus partium nihil opabitur et snia erit nulla quasi extra instantiã lata cum prorogauerint finita instãtia quã ꝯemptã suscitare nõ possunt cũ non pendeat instantia iudicialis ex solo ꝯsensu partium. ita

Bal. in.c. de causis. in. ij. col. de offic. dele. in.l. legata inutiliter. ff de lega. i. Ludo. in.l. iiij. in prin. et ibi aliqualiter. Bar. ff. de dam. infec. quod notate etiam ad compromissa quia talis prorogatio non esset prorogatio sed potius nouum compromissum p ea que no. Bar. in. d. l. iiij. in si. prin. Et ideo dixit alibi Bal. q̃ si iudex processit die feriata quo casu sniã non valere pcessum. l. fi. C. de fer. c. fi. de fer. q̃ talis sententia ex consensu partium non poterit conualidari q: illis diebus nõ fuit iudicium et sententia non valet nisi precedat iudiciale instãtia per ea que habentur in.l. j. C. quãdo prouoc. et in.l. ducibus per Bar. ff. de excep. rei iudi. imo plus etiam si essent ferie ob necessitatẽ hoĩm non conualidaretur snia. nam lꝫ in ferijs ob necessitatẽ hoĩm parte cõsentiente iudex possit procedere. d. c. fi. et. l. i. in princip. ff. de fer. hoc habet locum quando ante processum consentiunt sed quando consentiunt post sententiam non est verum dicere hoc iudicium peccare in solo consensu. imo peccat in iurisdictione quia illis diebus iudex non põt ius dicere. itẽ peccat in instantia q: nõ est instãtia illis diebus cũ a iure subducant. ergo cũ consensu partium nõ possit ratificare ex retro actum qui peccat in alio q̃ in consensu non poterunt partes de suo consensu hanc sniam conualidare. ita Bal. in.l. cũ antea. C. de arbi. et ita allegat Dy. ita tenere et ideo ibidem infert q̃ si iudex pendente dilatione data parti pcesserit q̃ non possit. c. significante. et. l. siue pars. C. de dila. licet pars posset renunciare suscepte dilationi et iudex hoc modo procedere posset per ea que habentur in.c. ad apostolicam. de regula. et in.c. si diligenti. de fo. compe. tamen isto casu si iudex dilatione pendente pronunciauit cum suspensa esset sua iurisdictio sententia non valet isto casu non posset consensus partiũ hanc sniam conualidare q: peccat in iurisdictione cum pendente dilatione iudex ius dicere non posset.

101 ¶ †Decimoseptima est questio, an snia possit nulla dici pro parte tñ. et tex. est quod sic in.i.c. veniens. el. ij. et ibi ponderat Bal. in. ij. col. de tes. vbi colligit ex illo tex. q̃ lꝫ snia si pro parte execution mandata p parte mandanda respectu executionis que fienda restat poterit snia dici nulla et sic p parte idem tamen Bal. in.l. ij. C. de re iudi. vicenus istud indagat dicens hoc pendere ex illo dubio nunquid snia possit p parte esse valida p parte nulla. Et ideo dixit considerandum an snia habet plura capitula aut vnũ. si plura tot sunt snie quot sunt capitula c. Rainutius. c. raynaldus. de testa. c. ij. et ibi tex. bonus iuncta gloss. in verbo. eadem sententia. de ordi. cog. l. etiam. §. i. ff. de minori. l. caruelia pia. ff. de iure patro. l. quedam mulier. ff. famil. ercis. faciunt notata in.l. scire debemus. in prin. ff. de verbo. obliga. et isto casu aut sunt capitula quorum vnum est principale et aliud accessorium et tunc propter nullitatem principalis redditur accessorium nullum non econtra. l. fundi. et. l. fundum. ff. de excep. aut vtrunq̃ capitulũ est principale et tunc aut sunt capitula connexa et iudicantur pro vno. l. eum actum. et. l. at qui natura. §. scevola. ff. de nego. gest. et ideo dic vt. j. quando vnum est capitulum. aut capitula non sunt connexa et tunc ex quo illo casu censentur separate sententie vtile per inutile non vitiabitur. et ideo in vno capitulo poterit esse nulla in alio valida. d. l. quedam mulier. cum. ij. al leg. aut est vnum tñ capitulum et tunc aut querimus an a prin. proferatur snia possit esse p parte valida pro parte nulla. et dicite q̃ non q: iudicium est quid indiuiduum. et ideo aut ex toto nullum aut ex toto validum. ita in sententia. l. in hoc iudicio. ff. famil. ercis. faciũt notata in.l. j. C. si aduer. rem iudicatam que dixi. in.j.q. principali in illo casu quando iudex tñ pro parte pronunciat. aut querimus ex postfacto an sententia possit esse p parte nulla pro parte valida q: ex postfacto annulletur vel p in integrũ restitutionem vel alio modo. et tunc aut annullatur snia p in integrũ restitutionẽ et illo casu ex toto annullat. non aũt põt p parte annullari per ea que habentur in.l. q̃ si minor. §. restitutio. ff. de mino. in.c. suscitata. de in integ. resti. et toto ti. C. de repu. ex quo ꝑtor restituit aliquẽ dꝫ omnia ex toto restituere in pristinum statum. d. iuribus. ergo annullare in totum sniam. aut snia retractat alio remedio q̃ restitutionis in integrum puta p appellationem et tũc posset esse q̃ iudex fecit iustitiam in parte excedendo in condemnatione puta q: cũ deberet condemnare in.x. condẽnauit in xx. iudex ad quẽ illo casu retractabit sniam soluꝫ respectu ad quoq̃ et quo ad.x. ꝯfirmabit et sic ex postfacto reddet snia nulla p parte tñ. l. eos. in prin. C. eo. c. cũ Jo. in si. de fi. instr. c. Rainutius. c. raynaldus. de testa. et faciunt que in simili no. in.c. cuꝫ cõm. et in.c. cũ dilecti. de ꝯben. emp. ¶ Ad ista duo vltima membra. Bal. et his modis vbi dicimus sniam p pte posse esse nullã. in illis etiã casibus poterit nullã pro parte dici. vbi autem non potest esse p parte nulla non potest etiã pro

parte

102 parte nulla dicit. ita Bal. in. d. l. fi. ¶ † Decimaoctaua que-
stio ⁊ vltima est, quot differentie sint inter nullitatem ⁊ appel
lationem. quas si questiones. s. premissas accurate ponderas-
bitis facile cognoscetis maxime ex dictis i. vii. ⁊. ix. ⁊. xi. ⁊. xii.
⁊. xiii. q. principali. ideo esset potius laboriosum ꝙ vtile. Nūc
bibendū est nunc pede libero pulsanda est tellus.

Summaria.

1 Dignior censetur qui in ordine scripture prius reperitur.
2 Monachus procurator pro suo monasterio constitui potest.
3 Procuratorem mittens minus idoneum, vel cum minus le-
gitimo mandato, dicitur contumax.
4 Monasterium condemnatur ad expensas ex contumacia
monachi procuratoris monasterii.
5 Judex ratione cōtumacie in causa appellationis facte ad ex-
pensas condemnat.
6 Statutio termini operatur vt causa appellationis ad curiam
videatur deuoluta. ⁊ nu. 7.
8 Procurator ad impetrandum legitimum non habens man-
datum, si in curia opponatur quod causa debet ibi tractari,
an poterit in curia comparere.
9 Procurator negligens datus ad prosequendum nunquid
preiudicet domino.
10 Procurator ad sententiam audiendam an possit appellare.
11 Procurator ad litem contestandam an poterit appellare.
12 Gestor negotiorum an poterit appellare.

Nicolao. ¶ Appellans qui appellatiōi
sue terminū prefixit appellatio-
ne per appellatum recepta tenetur mittere procu
ratorem non solum ad impetrādum ⁊ cōtradicēdū
sed etiā ad psequendum alis in expensis legitimis cōdemna-
bitur. h. d. ¶ Diuiditur in duas partes. in prima ponit facti
narrationē. in secunda pruidet secunda, ibi: mandamus quate
1 nus. ¶ † Not. primo ex tex. ibi militi iuncto tex. ibi monacho
ꝙ cum ex ordine scripture digniores debeant prius scribi et
precedere. l. ij. ff. de albo scrib. c. bene quidem. lxxxvi. di. c. si.
xvi. di. Et ideo qui in ordine scripture reperitur prius in scri-
ptis censetur dignior. c. quorundā. vbi glo. de elec. lib. vi. habe-
tur in. c. mandato de preb. li. vi. Jo. an. in. c. Joannes de testa,
in. c. cum dilecta. per. d. anto. s. de rescrip. per Bar. in. l. ij. §.
prius. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ in. l. nec ordo. ff. de solu. per hunc text.
videtur inferri ꝙ miles armate militie sit dignior monacho
ex quo in scriptura prefertur ꝙ potest intelligi verum sm an
tiqua tpa sm que monachus non erat clericus. c. a. subdiaco-
no. lxxxiij. di. c. qui vere ⁊. c. generaliter. xvi. q. i. Sed hodie
cum etiā efficiantur clerici monachi. c. cū contingat. s. de eta.
⁊ qualita. ⁊ sic sunt milites celestis militie. c. xpianus. xi. q. i. fa
cit gl in. l. miles. in prin. ff. de re iudic. in. l. ij. §. miles. ff. de his
qui not. infa. ⁊ quilibet clericus sit dignior quocunq; laico. c.
duo sunt. lxxxvi. distin. ⁊ sunt de sorte dei. c. cleros. xxi. dist.
⁊ de illis scriptū est nolite tangere xpos meos. c. ex tinuncto. j.
de here. ideo hodie non procederet hic ar. ex ordine litere ꝙ
mōachus clericus est dignior milite armate militie vnde pos-
set hodie saluari tex. noster in monacho conuerso qui licet ex
extensione. c. non dubium. j. de sen. excom. gaudeat priuilegio
clericali tamen proprie non est clericus. vel ⁊ melius potestis
colligere ex tex. nro ꝙ ordo scripture nō semper attēditur qñ
subiecta materia suadet contrarium ⁊ pro hoc est text. in. c. ij.
s. de iud. vbi in ordine litere preponuntur abbates archiepi-
scopi sunt digniores. ⁊ faciunt que notat Ang in proposito
per illum tex. in. l. generali. ff. de fideicō. li. vbi ponit questionē
illam ꝙ cum quidam papa scripsisset ordini fratrum minorū
quod intendebat facere vnum ex suis cardinalem et ꝙ mitte-
rent ad eum inscripta nomina trium ex doctoribus ⁊ meliori-
bus ordinis: ipsi ne ex ordine litere papa eligeret ppositum
primo nomina trium in modū sphere scripserunt papa vidēs
se delusum quia ex ordine litere non potuit cognoscere quem
preferrent noluit aliquem facere ex prepositis ⁊ neminem ex
illis promouit. ¶ No. ex tex. ibi ac fratri ꝙ monachus pōt
2 nominari frater. ¶ † Et no. ex tex. ibi ibi cū d. mon. achus. ꝙ
monachus pōt ↄstitui procur. pro suo monasterio. faciunt q̄
hētur in cl. religiosus. de pen. in. c. cum. J. ⁊ A. s. de re iud.
¶ No. ex tex. ibi ad impetrandum ⁊ contradicendum. ꝙ qñ
per appellationem causa est deuoluta ad curā tractanda in
curia non sufficit mittere procur. ad impetrādum ⁊ contradi-
cendū sed requiritur ꝙ det et mādatum ad psequē. ⁊ qñ cā di
3 catur deuoluta ad curiam dicā in gloss. ¶ † No. ex tex. ibi tā

quā ↄ contumacem sūcta decis. ꝙ mittēs procuratorem mi-
nus idoneum vel cum minus legitimo mandato dicitur cōtu
max. ⁊ ideo potest ↄdēnari in expēsis facit tex. in le. i. § pen.
⁊ ibi bart. ff. ꝙ cuiusq; vniuer. in. l. ij. §. defendi. et ibi bar. ff. ex
qui. cau. in pos. ea. not. bar. in. l. si finita. §. iul. in si. ij. col. ff. de
dam. infec. panor. per. illum tex. in. c. in pertractandis. ⁊ idem
in. c. ceterum. s. de iura. calū. notat Gemi. in c. i. et ibi ponit qñ
procur. dicatur minus instructus de elec. lib. vi. e si optimus
text. ⁊ ibi bal. in. l. si. C. de edi. act. vbi dixi bal. ꝙ quando sta
tutū loquitur de mandato intelligitur de solēni secūdū sub-
4 iectam materiā cause. ¶ † No. ex tex. ibi ipsos ad restituēdū
ꝙ ex contumacia monachi procuratoris monasterij ↄdēnat
ipsum monasterium ad expēsas: et sic non sit ↄdēnatio cōtra
psonā procura. sed fit ↄ monasteriū. Et iō habetis ꝙ cōtuma
cia procuratoris nocet monasterio et est ratio secundū glos.
su regula delictum persone de reg. iur. li. vi. j. quia est actus iu
dicialis ⁊ ideo per prelatū et sic per legitimū administratorē
bñ eius preiudicatur ecclesie in iudiciis lib. c. cū ol. j. de cēsi.
ergo multo fortius per specialem pcuratorē ad hūc actū de-
putatum. l. cum mandato. ff. de mino. in prelato tamen regu-
lari qualr ex eius ↄtumacia preiudicetur monasterio si cō
dēnetur in expensis videmus in. c. reprehēsibilis. s. eo. ⁊ etiā
ibi dixi de seculari de quo dicit hic panor. ꝙ ex eius cōtuma
cia non ↄdēnabitur ecclesia in expensis sed ↄdēnatur ipse vt
de proprio patrimonio satisfaciat vel de aliis reddītib' iux-
ta glos. in. c. de multa. in ver. suis pūentibus. j. de preb. ⁊ po-
5 sunt aliquid in. c. reprehēsibilis. s. e. ¶ † No. ex tex. ibi cōdēnetis
ꝙ ad expensas ratiōe cōtumacie in causa appellatiōis cōmis-
se cōdemnat iudex ad quem de quibus expensis in. c. sepe. et
6 in. c. ex ratione ad fi. materie. s. eo. ¶ † Glo. in verbo appel-
lationi sue. insi. habetis ex glo. ꝙ sola statutio termini opera-
tur vt cā apellatiōis videat ad curiā deuoluta tractanda ibi.
Et pro hac opi. facit tex. noster ibi terminū ⁊c. nec hic appa-
ret aliquid ꝙ iudex vel etiā appellat' detulerit appellatiōi iō
nō est diuinādū ⁊ hāc opin. tz glo. in. c. venientes. s. de remic. In
cōtrariū tñ est vitas per tex. in. c. oblate. ⁊ in. c. ex insinuatiōe.
s. e. vbi statuere terminum non operatur deuolutionem cau-
se ad curiam quo ad finem vt causa veniat ibi tractanda ⁊ in
cōtrarium tenet Jo. an. ⁊ post eū cōiter scrib. Ut igit pcipe-
re possitis qñ causa appellatiōis tractāda sit in curia dicite ꝙ
quedā sunt cause q̄ de natura sui sunt tractāde i curia ex quo
in eis appellatur puta cause bñficiales. c. ij. vt circa. c. cupien-
tes. de elec. li. vj. habetur in cle. cāz. de electi. Et in istis regūr
causa per appellatiōem est semp ptractāda in curia et nota
est forma appellationis iterponē. ⁊ psequen. de qua forma ⁊
in. d. c. vt circa ⁊. d. c. j. quedā sunt cause que hoc non hūt ex
natura sua vt in curia tractari debeant earū appellationes ⁊
tunc aut appellat a snīa iterlocutoria aut diffinitiua. si ab in-
terlocutoria ⁊ tunc si oīa illa ↄcurrūt q appellans pfixit ter
minū appellatiōis psequēde iudex a quo ⁊ pars appellatio.
approbauerūt puta quia iudex dedit libellos dimissorios vel
reuerētiales pars appellata cōsensit appellatiōi: et tunc ↄclu-
dunt oēs hic ⁊ spec. eo. ti. §. qualiter vel porro appelatiōez esse
ad curiā deuolutam ⁊ ibi tractandam per te. in. c. iterposita.
§. i. a ↄtio. j. eo. Si nullum istorū interuenit et tunc casus etiā
est clarus quia non adsit assignatio termini nec delatio iudi
cis. nec approbatio partis non dz appellatio in curia tracta
ri sz solum deuoluta erit vt possit impetrari in curia iudex ad
quem qui in partibus cognoscat non aūt in curia cognoscet
tex. est in. c. interposita. §. j. ⁊ in tex. nostro a ↄtrio Si vero al-
terū tñ istorum interuenit ⁊ tunc aut interuenit tantum pfi
xio termini. ⁊ isto casu nō est cā tractanda in curia sz solū im
petrabit cōmissio ad partes vt dixi reprobando glo. aut in-
teruenit termini pfixio cū approbatiōe iudicis a quo tñ nō
interuenit approbatio partis appellate vl ↄ interuenit termi
ni prefixio cū approbatione appellati non tñ interuenit a p-
probatio iudicis a quo ⁊ tunc causa est in curia tractāda sm
Pan. hic ⁊ facit tex. in. d. c. interposita. §. i. pōn lerando ibi ne
gatiuā a ↄtrio sensu iuxta ea que habent in. l. as qui ducenta.
§. vtrum. ff. de reb. dub. aut interuenit approbatio iudicis sine
termini pfixione vel partis appellate ⁊ tūc videt innuere tex
in. d. §. i. in. c. interposita. ꝙ cā sit tractāda in curia a ↄtio sen-
su. ¶ Si vō loquimur i diffinitiua eadē est habēda distinctio
vno excepto ꝙ delatio iudicis a quo nihil opat quo ad dif-
finitiuā p appellatiōnē ab ipsa diffinitiua. nā statim interpo
sita appellatiōe a diffinitiua inuitis dentibus iudicis a quo
appellatio eius iurisdictionē suspendit. c. non solum. i. ⁊ ibi. c.
ti. li. vi. ideo eius delatio non est in ↄsideratione faciunt que
7 habentur in. c. cū appel. eo. ti. li. vi. ¶ † Habetis scdo ex glo.
vnū effectū quē opat termini pfixio: qr facit vt cā appellatio

nis venit in curia tractādū. Sed vt dixi gl. cōiter nō tenet er-
go effectus nō bonus. Tres tñ no. effect⁹ assignat hic Pan.
quos opat termini pfixio ab ipso appellāte facta. Prim⁹ est
qz purgat suspitionē que poterat resultare ꝯ appellātē quod
cā differendi iudiciū appellaret iuxta ea que habentur in. c.
cū sit. ē. eo. Secundo qz ab aduersario non pōt preueniri iste
terminus in impetratiōe. c. oblate. ē. eo. Tertius est quod iem-
tis gl. qz opat quo ad partes vim perēptorū. c. sepe. z ibi vidi-
mus. ē. eo. Et ideo ex pdictis habetis dicere que debeat esse
forma perēptorij siue mādati qd dat qñ appellatū est ad curiā.
nam illis casibus in quibus causa appellatiōis venit in curia
tractanda non sufficit dare mandatū ad impetrandū z ꝯdicē-
dū. sed dz apponi z psequeñ. imo appellato petente vbi est
ab interlocutoria appellatum ad curiā ita qd cā venit in curia
tractanda tenet appellans vel venire vel dare mandatum ad
psequendū etiā negociū principale. c. i. §. post hec. eod. lib. vi.
z sup negocio principali vel venire vel mittere cū instructiōe
d. §. post hec. ita Jmol. z Bal. hic. vbi aūt cā non est in curia
tractanda tunc sufficit mittere pcura. ad impetrandū z ꝯtra-
dicendum. d. c. interposita. §. i. est tñ vnus casus in quo appel-
latio lz de natura sui z ex ipsa interpositione vel aliquo pmis-
sorum non veniret tractanda in curia tñ ex accidenti ibi tra-
ctanda esset puta appellās iurauerit qd hz suspectos iudices
in partib⁹ pter pborescentiam aduersarij quapropter petit
vt causa in curia tractetur isto casu tractabitur causa in curia
quia non potest consequi iustitie complementum. ita hic do.
Anto. z in. c. veniens. in penul. colū. de testi. z hic Panor.
ita Rota decisio. sua. xlij. que incipit item si peteretur z sic no
tata extensionem ad. c. statutum. §. i. de rescrip. li. vi. ¶ Sed
quia dictum est in tex. qd si procuratorem cum minus legiti-
mo mandato miserit appellans qd reputabitur contumax et
condemnabitur in expensis pone qd appellans in curia pse-
quatur appellationem non obstante absentia aduersarij pot
potest vt vidimus in. c. p tuas. ē. eo. nūquid illo casu cōdēna
bi᾽tur in expensis appellans z gl. in. c. i. in verbo defecerit. de
electio. lib. vi. videtur concludere qd sic. Jn contrarium tenet
Joan. and. ibi in nouella seipsum declarans. z tex. tenet Pa-
norm. qz ex quo non obstante absentia appellantis vel min⁹
legitimo mandato prosequit appellationem non habet quid
conqueratur de contumacia aduersarij z ideo non debebit ea
contumacia mulctari in expensis bene fatetur qd in fine cau-
se veniet condemnandus tanq̄ temere appellans sed non vi-
gore contumacie z sic habes limitationem ad ea que habent
in. c. ij. de dolo z contu. lib. vi. in. l. sancimus. C. de iud. in. c. que
relam. ē. de pen. dum concludit ibi qd pro sua singulari contu-
macia quis est condēnandus in expensis. Sed nunquid ꝯsti-
tutus pcurator ad impetrandū dicat pcurator iudicialis an
extraiudicialis z dic qd dicit extraiudicialis sm imol. hic. et
Jo. an. per ea que habentur in. c. ex parte decani. ē. de rescri.
8 ¶ †Sz nunqd hic pcurator ad impetrandū si in curia oppo
natur qd causa debet ibi tractari z sic nō hz legitimū manda-
tum vt hoc tex. poterit super illo articulo an causa sit tractan
da in curia vel ne cōparere. Et dicit Spec. in tit. de pcura. §.
vt autē. ver. sed pone. z Jmol. z Panor. hic qd sic per ea que
9 habent in. c. cum olim. el. i. ē. de offi. delega. ¶ †Sed pone qd
pcurator est datus ad impetrandum z prosequendū z nō p-
sequitur nunquid fiet preiudicium domino. z dic secundum
imol. qd sic. quia est quid ei imputetur quare negligentē pro-
curatorem elegit. c. i. ē. vt lit. non contesta. faciunt notata per
bar. in. l. i. §. si procurator. ff. si quis ius di. non ob. habetur in
l. cum mandato. ff. de mino. Et sic habetis inferre qd licet ex-
presse renunciando procur. nō possit preiudicare dño in cau-
sa appellationis prout voluit bald. in. l. si. §. si. C. de temp. ap.
tamen tacite negligen. potest preiudicare domino etiam quo
ad desertionem appellationis z ita tenet Ang. z imol. in his
terminis in. l. ab executore ad si. ff. eo. z faciunt que vidimus
in. c. ex ratione. ē. eo. que notat Bal. in. c. ex parte circa si. ē. de
10 rescrip. ¶ †Sed nunquid procur. ad audiē. sententiam po-
terit appellare. z dicit hic bald. qd non. allegat Archi. ij. q. vi.
11 c. non solent. ¶ †Sed nunquid datus procur. ad litem contes-
stan poterit appellare. z dicit hic bal. qd sic per tex. quē dicit
singularem ad hec in. l. qui procur. dat. ff. de procur. dū vult
qd datus procur. ad lit. contestationem potest etiam alia iudi-
cialia facere ergo z appellare sicut procur. datus ad iudicium
12 l. nutius. C. de procura. c. non iniste. ē. de procu. ¶ †Sed num
quid negotiorum gestor poterit appellare. z dicite qd nō va-
lebit appellatio nisi dominus intra tempora ad appellandū
ratum habuerit. l. liberto. §. si. ff. de neg. gest. iuncta. l. bononi.
ff. rem ra. ha. ita Bald. hic. z est glo. in. c. vt circa. in ver. adhe-
rentes. de electio. li. vi.

Summaria.

1 Pupillus non pōt esse in iudicio sine authoritate tutoris.
2 Appellare tertio ab eadem sententia non est permissum.
3 Sentētia dicitur interlocutoria, quando pronunciatur super articulo iuris.
4 Sententia quod tertio prouocari non potest, est interlocutoria non diffinitiua.
5 Causa que vertitur inter meros laicos subditos ecclesie, et papa eam delegat, quam qualitatem personarum requirat.
6 Jterum dictio, quandoque bis, quandoque pluries importat secundum subiectam materiam.
7 Appellare tertio non licere, qualiter hec verba sint intelligenda.
8 Appellare tertio ab eodez grauamine z eadem parte quando liceat.
9 Appellari pluries an possit vna voce.
10 Appellatio secunda nil operatur: quia prime statur.

Sua. Ab eadē sententia tertio nō lz appella-
ri. h. d. z concordat. l. vnica. C. ne liceat ter-
tio prouoc. ¶ Diuidit in tres partes. Jn prima
ponit impetrationē super cā tertio appellationis.
Jn secūda ibi cūq. R. ponit interlocutoriā dictā impetratio-
nē annullantē. Jn tertia ibi nos predicto ponito mandatum
1 pape ipsam interlocutoriā confirmamus z exequēdo. ¶ †Nota
primo ibi per tutorē. qd pupillus nō pōt esse in iudicio sine au-
thoritate tutoris. facit. l. clarum. C. de aut h. pstan. z qd habet
in. c. si. de iudi. in. vi. z aliquid in. c. ex parte. M. j. eo. ¶ Nota
ex tex. ibi corā iudice tuscaneñ. qd qñ causa vertitur inter me-
ros laicos z agitat corā iudice seculari in terris subiectis pa-
2 pe appellatur ad papam facit. c. si duobus. ē. eod. ¶ †Nota
ex tex. ibi que bis. iuncta deci. qd ab eadem sententia non est
permissum tertio appellare. z ideo latis tribus sententijs cō-
formibus executio venit fienda absq̄ alia exceptione de. i. de
3 sen. z re iudi. ¶ †Nota etiā ex tex. ibi interlocutus fuit. qd qñ
pronunciat super articulo iuris illa sentētia dicit interlocu-
toria. ita hic Bal. nā pnūciare qd nō est licitū tertio puocare
est sup articulo iur. z tūc hic appellat interlocutoria sententia.
4 ¶ †Nota ex tex. ibi nō potuisse de iure. sm eundē Bal. qd li-
p sniam qua pnunciat nō posse appellari, finis imponat cau-
se. l. vnica. C. ne lic. tertio puoca. tamen illa snia qd tertio puo-
cari nō pōt est interlocutoria nō diffinitiua. faciūt que habē-
tur in cle. si. de ap. z dic qd interlocutoria mixtā naturā his.
effectū diffinitiue vt voluit Rota deci. sua. lxxxviij. q incipit
itē si a pnūciatione sicut in simili de snia qua pnūciat appel-
lationē desertā z Rota deci. cccxx. q incipit. itē si a diffinitiua.
oa. z bal. i. l. ij. C. de epa. aud. z in. l. si psens desertam. C. quo-
5 qñ iudex ¶ ꝯ No. ex tex. ibi. p. z eius college iācto tex. ē. ibi
obtinuit delegari. qd lz delegatiōes aplice p decre. statutū de
pri. de rescri. in. vi. debeāt fieri solū in dignitate ꝯstitutis vel
canonicis ecclesie cathedralis: tñ qñ cā vertit inter meros lai-
cos subditos ecclesie si papa delegat causam non requirit eā
qualitatem personarum quibus fiat delegatio, que requiri-
tur in. d. c. statutum. Et idē laicis tales causas papa delegat
vt hic quod an hodie procedat videtur dubiuz. nam. Spe. in
titu. de deci. §. i. ver. quid si delegatus z Jnno. in. d. c. statutū
quod olim incipiebat presenti tenent hodie hanc decre. esse
correctam per illam decre. statutum. Sic etiam in simili olim
non requirebatur quod essent in dignitate iudices delegati a
papa. c. cum olim ibi. f. monacho alcobacie el. ij. j. de priuil. ha-
betur in cle. z si principaliter. j. de rescriptis. Et tamen hodie
reperitur correctum. d. decre. statutum z cum decre. illa gene-
raliter non aperiens magis de causis clericorum quam laico-
rum ideo generaliter debet intelligi. c. qz circa. j. de priui. z fa-
cit ratio de qua per glo. in. d. c. statutum. in prin. in ver. canoni-
cis. nam propterea delegatio pape non fit nisi constitutis in
dignitate vel canonicis ecclesie cathedralis qz videt indignū
qd persone inferioris status personā pape representent que ea-
dem ratio ita hz locū in delegatione facta inter meros laicos
sicut etiā in delegatione facta inter clericos. ¶ Jn ꝯtrariū fa-
cit qz iuriū correctio est vitan. c. cū expediat. de ele. li. vi. Sed
tex. noster permittit delegari cā laicorū meris laicis etiā qñ
delegatio fit a papa ergo non dicemus hanc decre. correctā
per decre. statutū. nec obstat simile de. c. cū olim. qd hodie cor-
rigitur qz diuersa est ratio. naz qñ delegatio fit inter clericos
quia clerici tractare non possunt causas agendo quas etiā iu-
dicando tractare nō possunt. c. sententiam sanguinis. z ibi ha-
betur. j. ne clerici vel mona. ideo papa de necessitate pudi- z
ista

iusta fuit ponsio q̃ tales cause non delegent̃ nisi clericis in di
gnitate cõstitutis vel canonicis ecclesie cathedralis quia cum
inter clericos nõ possit litigari de causa sanguinis ideo in ea
generalitate q̃ cause clericorũ cõmittuntur clericis in digni
tate etiã non venit aliqd absurdũ vt de cã criminali clerici ha
beant cognoscere q: cũ illa generalitas loquat̃ tantũ de cleri
cis litigãtibus ⁊ inter eos nõ possit iudiciũ sanguinis. ergo
nec in commissione veniet tale iudiciũ ⁊ generalitas illa nõ
trahetur ad absurdum. Sed si intelligemus decre. statutum
loqui etiã in laicis inter se litigantibus posset sequi absurdum
quia inter laicos põt bene esse litigium sanguinis. ⁊ sic in ge
neralitate illa videretur papa mandare absurdũ dum vult q̃
fiat delegatio clericis in dignitate cõstitutis gñalr̃ ⁊ aliter nõ
valeat q: vĩ mãdare vt etiã de iudicio sanguinis fieret dele
gatio clerico qđ nõ est dicendũ. posset enĩ esse q̃ laici iudiciũ
sanguinis inuicẽ haberent non obstat qđ dicitur de generali
tate. c. statutum. quia generalitas illa restringitur ad idonei
tatem. l. i. C. de sacrosan eccle. l. vt gradatim. §. sed si. ff. de mu
ne. ⁊ hono. ideo intelligitur tantũ de illis de quib' verisimi
liter põt loqui. s. de causis clericorũ p̃ supradicta ⁊ q: inhone
stũ est vt clerici negotia laicorũ tractent siue iudicia. c. te quod
xi. q. i. ⁊ faciunt not. p̃ d. Ant. in. c. ij. ũ. de iudi. ⁊ hanc opi. fir
mat hic. d. Ant. ⁊ Panor. Jo. and. dicit seruãdum qđ curia
seruat nec in iure firmat pedes. Jmo. federe distinctiõis con
cordat opin. aut loquimur de causis laicorum tpalibus, ⁊ tunc
delegatio etiam fiat laicis vt hoc tex. aut loquimur de causis
laicorũ sed spũalibus puta vinculo matrimonij ⁊ tunc fiat de
legatio clericis iuxta formã. c. statutũ. ⁊ pcedat opin. Jnno.
⁊ ita si causa esset mixta inter vnum laicum ⁊ alium clericũ:
q: isto casu magis dignum trahit ad se minus dignum ⁊ sic
cã iudicabitur potius vt spũalis q̃ vt laica iuxta glo. in. c. vnũ
co certa si. de iure patro. li. vi. c. qđ in dubijs. s. de consecr. ec.
6 vel alta. ¶ † Gloss. in verbo iterum. in fi. habetis no. gloss. sm
Bald. ⁊ alios q̃ ista dictio iterum. quãq; bis importat. quãq;
pluries sm subiectam materiam. ⁊ faciunt que habent̃ in. l. si
decem. §. si quis decem. ff. de le. ij. in. l. velum. ff. de eden. in
l. p̃ salutẽ. ⁊ ibi s̃ p̃ Bal. ff. de iur. em. Et iõ infert hic Bal. q̃
si in compromisso dicatur q̃ arbiter possit p̃rogare terminũ
semel ⁊ iterum q̃ illo casu non poterit p̃rogare nisi bis nec po
terit in immensum excedere p̃rogationem termini. imo si dice
retur quod posset prorogare toties quoties voluerit illo ca
su licet facultas prorogandi sit in eum remissa ⁊ habeat latas
habenas iuxta notata per Bal. in. c. i. in prin. in ti. quo tempo
re mil. tamẽ nõ poterit vltra tres mẽses terminũ p̃rogare vt
voluit Bal. in. l. i. C. vt in poss. leg. Sed melius loquitur bal.
in. c. fi. ũ. de consue. dicens q̃ illo casu non poterit prorogare
nisi vsq; ad quantitatem primi termini in cõpromisso assigna
ti ⁊ facit text. in. c. ij. v. q. ij. facit quod notat Joan. and. ⁊ post
7 eum Jmol. in. c. nonnulli. ũ. de rescrip. ¶ † Glo. in verbo tertio
appellare. in fi. habes primo ex gl. qualiter intelligatur quod
dici solet non licere tertio prouocare: quia intelligitur ab eo
dem grauamine ⁊ ab eadẽ parte sed a diuersis grauaminibus
quoties grauat̃ toties quis prouocare poterit. ij. q. vi. c. quo
ties. ⁊ vidimus in. c. directe. ũ. eo. item diuerse partes poterũt
plus quod bis appellare quia actor bis appellabit: et reus
bis. ⁊ sic consideratis simul omnibus partibus quatuor erunt
appellationes ab eodem grauamine ⁊ nõ vltra tamen si actor
bis appellabit ⁊ reus postea appellet licet actor nolens tertio
prouocare non fuisset auditus ex seipso tamẽ beneficio rei ap
pellantis poterit ipse aduersus hanc tertiam sententiam a
qua reus appellauit si in aliquo fuit grauatus insistere ad
retractationem eius ⁊ sic indirecto obtinebit qđ tertio impu
gnabit sententiam. ita Bal. ⁊ Jmol. hic ⁊ faciunt que vidimus
in dicto. c. directe. ⁊ que habentur in. c. ex parte. ũ. de rescrip. ⁊
dixi in. t. ex ratione in simili quando ab appellãte deserta est
appellatio. ũ. eo. ⁊ hoc p̃pter equitatem. l. petẽde. C. de tẽpo.
8 integ. restitu. pet. † Sic ergo facite regulam scđm gl. ⁊ tex. hic
q̃ non licet tertio prouocare ab eodem grauamine ⁊ eadẽ par
te. concordat tex. in dicto cap. si qs in quacunq; secunda qõne
sexta. ⁊ in. l. vnica. C. ne lit. tertio prouo. Fallit primo quando
beneficio aduersarij a tertia sententia appellantis actor q bis
appellauerat p̃ indirectum admittitur vt proxime dixi. Secũ
do fallit parte nõ opponente q̃ bis fuerat p̃uocatũ. nam isto
casu si tertio prouocauit ⁊ pars non opponat valebit appella
tio ⁊ sic nõ est ipso iure nulla tertia appellatio. sed demũ p̃te
opponente ita Bal. hic qui dicit hunc tex. ad hoc esse singu
larem q nullibi hoc inuenit nisi ibi interlocutum esset ⁊ ibi etiã
male hoc sentit faciunt not p̃ do. Anto. ⁊ Baldum in. c. super
literis supra de rescrip. Jn cõtrarium est glo. in cle. si appel
lationem. eodẽ titu. licz Jnno. ibi in. vj. colũ. tenet primã opi.

Tertio fallit quãdo princeps ex certa scientia cõmitteret can
sam appellationis ⁊ hoc appareret. nã isto casu valeret cõmis
sio. ita bal. ⁊ imo. hic. Et faciunt que habẽtur in cle. ⁊ si princi
palis de rescrip. in capit. pastoralis. §. preterea. ũ. de offi. dele
ga. in. c. ex multiplici. j. de deci. in capitulo ad hec. ⁊ in. c. cum or
dinem. ũ. de rescrip. Et hoc casu transibit in priuilegium nõ au
tem erit rescriptum vt volunt docto. maxime. do. an. in. c. i. in
intellectu illius tex. supra de rescrip. quarto fallit quãdo in ali
quo priuilegio princeps vel generalit̃ vel specialit̃ alicui hoc p̃
mitteret quia cũ illud sit de iure positiuo q̃ nõ liceat tertio p̃
uocare princeps hoc potest tollere per ea que Jnno. in ca
pitulo que in ecclesiarum. ũ. de consti. habetur in. l. fi. C. si con
tra vel vtil pu. faciunt notate per Bal. in dicta. l. vnica. C. ne
lic. tertio prouoc. Et ita tenet hic imo. subdẽciẽs hoc p̃cedere
in priuilegio. sed in rescripto ad lites in dubio nisi appareat ex
certa scientia tale rescriptum erit subreptitiũ. ⁊ nõ valebit ex
quo cõmittit tertio causam appellationis ⁊ facit ratio quia ĩ
impetratiõe rescripti in causa appellatiõis de appellatiõe est
habenda mentio. alias rescriptum erit surreptitium. capitulo
ex parte. ⁊ ibi no. ũ. de rescrip. vidimus in capitulo. bone. in ca
pitulo oblate. ũ. eodẽ in. c. bone. vbi habetur. j. de cõfirmã. vtil
Quinto fallit quãdo in rescripto esset clausula nõ obstãte q̃
bis sit prouocatum. nam tunc talis clausula nõ obstãte habet
vim priuilegij ⁊ clausule ex certa scientia. ita Bal. in. l. fi. pri
ma colũ. C. sententiam rescin. non pos. Sexto fallit quãdo vna
vocis prolatione ter vel quater vel milies appellat̃ puta dicẽ
do appello milies a sententia vestra. nam iudicatur tantũ p̃
vna ter. est in. c. lotharius. xxi. questiõe. ij. ⁊ etiã vult glo. hic
in fine. Septimo fallit quãdo papa in rescripto dedisset priui
legiũ vt posset libere appellare. nam tunc vt priuilegiũ aliqd
operetur intelligit̃ libere possit appellare idest vt etiã tertio
appellare possit. do. Anto. in. c. i. in prima certa de rescrip qđ
dictum est notabile si est verũ. Octauo fallit quãdo vno cõte
xtu scripture appellatiõis pluries appellatur. puta dicẽdo ap
pello appello appello. nam illo casu pro vna censetur iuxta gl
in simili in. l. vlt. ff. de pigno. ac. faciunt notata in clemẽ. i. eo. tit
⁊ voluit hic panor. voluit imol. post do. anto. in. c. dilecto. ad fi
ũ. eodem faciunt notata per Barto. in. l. cũ procura. §. i. ⁊ ibi
imo. ff. de ope. no. nun. de nullitate tamẽ vltra quã tertio po
terit opponi. ita spec. in ti. de excep. §. nisi. versi. intelligit ⁊
9 ideo cautius est dicere sententiam nullam. † Sed q̃ videtur
gl. hic velle q̃ vna voce pluries potest appe. renotat hinc ĩ du
bio panor. nũquid appellari poterit ⁊ aliquid operet̃ ipsa ge
minatio etiã si super appellatiõe nõ sit appellatũ ⁊ articulũ is
te p̃sequit̃ do. An. ⁊ imo. post inno. in. c. dilecto. ad fi. ũ. e. ponit
abbas antiquus. ⁊ io. and. in. c. bone. ũ. eo. Card. in cle. j. §. simi
li de sen. ⁊ re iudi. gemi. post glo. in. c. fi. io. cui. de of. dele. lib.
vi. ponit bar. in. l. cũ pcur. §. i. ⁊ ibi ang. ⁊ imo. ff. de oper. no.
nũci. imo. in. l. i. §. libelli. ff. eo. ti. Bar. in. l. appellatiõe. vbi no
tabiliter ⁊ in. l. si libellos. ⁊ ibi Ang. ⁊ Sali. C. eo ponit bal. in
c. i. §. sancimus. in prima ⁊ secunda col. titu quo tẽp. mil. in vsi.
Bal. in addi. ad spec. eo. titu. col. vij. in addi. que incipit. sed
pone q̃ quis ⁊ posui. ũ in cõmẽto Rubrice. archi. in. §. hiduũ.
vsi. ad aduersus. secũda questio. sexta. ⁊ sunt tres opi. prima fuit
opi. inno. in dicto. c. dilecto. quã sequit̃ Joã. and. post abb. in
dicto. c. bone. q̃ si appellaui a grauamine puta prima die late
sententie q̃ postea infra. x. dies a tẽpore late sñie potero gemi
nare appellationẽ ⁊ iterum appellare ab eodem grauamine ⁊
q̃ pl' cũ potero vtranq; p̃sequi. et hec opi. licet cũ aliquali di
stinctiõe magis placet B. in dicta. l. appellatiõe. Secũda fuit
opi. in. d. l. cum pcurat. §. i. quã etiã tenuit Ang. in. d. l. si qs
libellos. ⁊ ita Lado. de ro. respondẽs ad contraria in cõsilio
xli. incip. in die ⁊c. ĩ presenti cõsultatione qui tenuit q̃ presup
posita validate prime appellatiõis si geminauero appellatio
nẽ intra tẽpora. x. dierum nihil valebit secunda q: nõ habet
quod operetur. non enim põt dici q̃ sententia infringat q:
p̃ primã est rupta. l. furti. in pri. ff. qui no. infa. l. ij. ff. de penis.
l. i. §. fi. ff. ad turp. nõ etiã deuoluit q: per primã iã est deuoluta
⁊ facit qđ in simili dicitur in. l. si vnus. §. pactus ne peteret vbi
in simili de pacto de nõ petendo in glo. magna. ff. de pac. sed
bal. in dicta. l. appellatione. ⁊ in dicto. §. sancim' dixi q̃ bar.
vehementer errauit nam est certus effectus quem potest ope
rari ipsa secunda appellatio. s. quo ad tempus p̃sequende
appe. quia incipit currere a tempore interposite appellatiõis
de. sicut. eodem titu. ideo pone primã appellationẽ prima die
late sententie interpositam secundã. x. die interpositam iste p̃
secũdã appellationẽ lucrabitur. ix. dies saltẽ quia processus
appellatiõis poterit durare. ix. dieb' plus quã durasset p̃ces
so prime appellatiõis preterea fallit̃ bar. quia appellatio nõ
extinguit p̃nunciatũ sed suspendit capitulo veniẽtes. ũ. de iu

reiteran. de quo dixi in Rubrica. Sed semel suspẽsus poterit
iterũ suspendi. c. ita quorũdã. ĩ. de iude. ergo lz sñia sit suspẽ
sa p primã appellationẽ nihil obstabit quo minus suspenda
tur etiam p secũdã. Tertia fuit opi. Ang. in. d. l. cum procur.
§. i. & do. Anto. in. d. c. dilecti o. qui dicut q per secundã appel
lationem videtur renunciatũ prime sicut in simili per secũdũ
pcuratorium reuocatur primũ. l. si quis pcuratorio. §. si. ff. de
procura. c. si quẽquã de pcura. libro. vj. per secundũ testamen
tum reuocatur primũ. l. cum in secundo. l. posthumus. §. i. ff. d
iniust. rup. testa. §. posteriore insti. quibus mo. test. infir. & cla
rũ est quod appellationi interposita potest libellum sud emẽ
dendo vel mutando renunciare intra tẽpora. l. si qs libellos.
C. eodẽ faciunt que videbimus ĩ. c. interposita. § ille denique.
ĩ. eodẽ scdm bar. in dicta. l. cũ procur. §. i. quẽ sequit Ang. in. l.
si quis libello. C. eo. C. eo. & Bal. in addi. ad specu. eo. ti. versi.
10 sed pone. † Facite regulã q secunda appellatio nihil operaf
sed stamus prime & iõ geminatio est supernacua. Fallit pmo
qñ fuisset appellatũ minus solenniter in prima appellatiõe
qr secunda appellatio illo casu vz & pdest geminare. Intelligi
mus enim de appellatione valida cum de appellatione loqui
mur. l. si iure. in prin. ff. de leg. iij. ita Bar. in dicta. l. cum pro
cur. §. i. Secundo fallit si appellatũ est primo viua voce & post
ea geminatur appellatio qr in scriptis appellatur. Nam isto
casu geminatio habetur p vna appellatione. & ideo vz sicut in
simili in testamẽ. ita Bar. vbi. s. & do. anto. in capitulo dile
cto ad fi. ĩ. eo. q intelligit hoc verum nisi ex coniecturis aliud
appareat. puta ex diuersitate diei annotata in appellatione.
nã tunc apparet q noluit esse vnum tantũ actũ bis iteratũ sz
voluit duos esse diuersos act⁹. Tertio fallit qñ esset appella
tum primo viua voce cũ protestatione de appellando in scri
ptis. nam illo casu vt actus plene interpretetur in fauorẽ ap
pellantis interpretamur hanc appellationem fuisse conditio
nalem. scz appello viua voce si in scriptis non appellauero &
iõ secunda appellatio tanquã purificata conditione valebit &
resoluetur prima ita imol. notabiliter in. l. i. §. libelli. ff. eod. in
l. cum procur. §. ff. de oper. no. nun. Et ideo cautela est quãdo
prima appellatio interponitur q fiat prestari. de appellãdo
secundo loco. & illa protestatio facit primam appellationẽ cõ
ditionalem vt appello. scz si secundo non appellauero & est vti
le pper lapsum fatalium. vt supra declaraui ex mẽte Baldi
Quarto fallit si appellatio idest fuit interposita ab interlocu
toria. secunda autem a diffinitiua. ita tñ q in appellatione a
diffinitiua deducat grauamẽ interlocutorie a qua fuerat ap
pellatum. puta scdm materiam. c. si. eo. ti. lib. vj. Isto casu & se
cũda appellatio & pma valebunt. & tamẽ idẽ grauamẽ in vtra
que deductum est. ita Ang. in dicta. l. si quis libellos. & bal. in
l. generaliter. §. j. C. de. re. cre. & iureiur. faciũt notata p Imo.
in dcõ capĩo dilecto. Quinto fallit quotienscunque ex diuersa
licz super eodẽ grauamine vtraque appellatio interponitur. nã
tũc & prima appellatio vz & scda & est vtile pper ea q haben
tur in clemẽ. appellanti. eo. titu. Ita voluit Bal. in. d. l. appel
latione. C. eo. & in. l. ij. C. de episcopa. aud. facit gl. in. c. si is cui.
in verbo durante de offi. dele. lib. vj. & dixi abunde in. c. vt de
bitus. ĩ. eo. Sexto fallit quando interponitur appellatio ad
diuersos iudices. nã prima interposita ad vnum iudicẽ si alia
geminetur ad aliũ iudicẽ ab eodem grauamine valebit secũ
da & non prima. iste est casus scdm gl. & ibi cõmuniter scrib.
in. l. si qs libellos. voluit do. anto. ĩ. d. c. dilecto. Septimo fallit
quando prima appellatio esset interposita ab interlocutoria.
secũda a diffinitiua. nã p secũdã nõ absorbetur prima. sz põt
vtraque prosequi sicut in precedenti limitatione quando a di
uersis grauamine ita Bal. in. l. generaliter. §. sed iuramento.
C. de reb. cre. & iureiuran. Ultimo fallit quando esset interpo
sita appellatio ex presse ad finem renonciandi prime nam tũc
potest & valebit secunda. d. l. si quis libellos. fm alium intelle
ctum. Et volũt. d. anto. Imo. & panor. in. d. c. dilecto. & hic
Panor. Tamen hic tenet menti quod ad hoc vt geminatio
aliquid operetur requiritur quod intra tempora. x. dierũ fiat
a die sententie. ita Bal. in. d. l. appellatione. & notant omnes
in locis in prin. quin. questionis allegatis. item aliud requiri
tur quod fiat antequã iudex dederit libellos dimissorios siue
reuerentiales. ita Bald. in. l. eos §. apostolos in. ij. col. C. eod.
nam post datos apostolos dimissorios vel reuerentiales non
poterit a modo geminari appellatio cum iudex a quo ex to
to careat iurisdictione ideo secunde appellationi deferre non
possit. c. cum appellationibus et. c. i eodem. titulo. libro. vj. Se
cus dixit Bald. si dedisset refutatorios libellos iudex a quo
nam cum posset reuocare hos libellos vt habetur in. d. c. cum
appellationibus. & c. si a iudice coram eo poterit geminari
appellatio.

Summaria.

1 Appellari de subdito vel delegato episcopi ad archi
episcopum non debet.
2 Appellatione interposita ad archiepiscopum vel episcopum
potest cognoscere eius officialis.
3 Appellationem debere gradatim ad iudicem interponi. qñ
sit verum.
4 Appellandum est postquam iudex denegauit exceptionem
admittere, & non ante.
5 Iudex qualiter pronunciare debeat in causa appellationis su
per attentatis.
6 Attentata duplici via reuocantur.
7 Attentatorum retractatio an fieri debeat ante determinatã
causam appellationis. & nu. 8.
9 Appellandum est gradatim tam de iure ciuili quã canonico.
10 Delegatus si subdelegat in totũ vices suas, non est ad ipsũ
subdelegatum appellandum, sed ad primum delegantem.
11 Appellandum non est a vicario episcopi ad ipsum episcopũ,
sed ad superiorem. Limita vt nu. 12. & 16.
13 Prefectus pretorio non habet superiorem ad quem possit
appellari de suis sententijs.
14 Appellari nunquid possit a sententia delegati vicarij episco
palis ad ipsum episcopum.
15 Appellari an possit a sententia delegati ab episcopo ad vica
rium eius.
17 Supplicari an possit de sententia vicarij ad episcopum: aut
econtra, & nu. 18.
19 Sententia vicarij an coram episcopo nulla dici possit.
20 Iudex an suam interlocutoriam reuocare possit.
21 Appellatio simpliciter interposita an valeat nullo iudice ex
presso.
22 Appellatio hoc modo interposita, appello ad maiorem, & co
ram quo possit prosequi. an valeat.
23 Appello ad iudicem competentem an valeat hec appellatio.
24 Appellatio alternatiua respectu iudicum an valeat. & in nu
ro. 25. & 26.
27 Appellari ad papam an possit omissis medijs.

1 Dilecti. † De subdito vł delegato episcopi
ad archiepiscopũ appellari nõ dz
h. d. fm Jo. an. vel pinguius fz panor. appellatio
omisso medio interposita cũm non deuolat si de
hoc excipiatur. h. d. Diuiditur ĩ duas partes. In prima ĩcel
la. fa dat iudices. fa ibi quo circa. Nota primo tex. ibi grada
tim q appellatio est grauatiua interponenda p singulos gra
dus & ordines iurisdictionũ: s de minore ad maiorem: & latius
2 dicam ĩ gl. † Nota ex tex. ibi officialis archiepiscopi. q inter
posita appellatione ad archiepiscopum vel episcopum potest
cognoscere eius officialis. & dicaf officialis episcopi ille q est
vicarius generalis. vicarius autem in spũalibus. nec etiaz vi
carius foraneus non dicuntur proprie officiales. sed delegati
ad vniuersitates cãrũ gl. est not. in cle. & si principalis. in vbo
officialis & ibi nota. de rescrip. & est ratio quare cognoscit vica
rius de appellatione interposita ad episcopũ vel archiepisco
pũ qr appellatio vf interposita ad tribunal. sue iurisdictiõis.
Et vicarius est idem tribunal cũ episcopo. c. ij. de consue. lib.
vi. & eandẽ habet iurisdictionem per omnia. c. j. de offic. vic. l.
vi. & c. j. de offi. ordi. li. vi. ideo non mirum si de appellationi
bus huiusmodi cognoscit faciunt que habef in. c. romana. §. i.
eo. li. vi. & ideo cum capitulũ sede vacante succedat in iurisdi
ctione episcopi. c. cũz olim. ĩ. de maio. & obe. c. vnico de maio.
& ob. li. appellatione interposita ad episcopum videf q capitu
lũ sede vacante possit cognoscere & ita vicarius capituli. & pro
hoc facit gl. not. in cle. ij. in verbo episcopi de rescrip. q voluit
etiã in exorbitantibus put est illa cle. appellatione vicarij epi
scopi contineatur vicarius capituli sede vacãte. & sequitur ibi
zab. & etiam Car. licet do. anto. & imol. dicant in exorbitantib⁹
3 nõ pcedere qr est odiosum. † Nota ex text. ibi exceptionẽ. q
id q dicitur q appellatio dz gradatim interponi ad superio
res. alias non valet illud est verum pter exceptionẽ oppone
te. & iõ si pars nõ opponeret exceptionẽ vł opposita exceptio
esset & non admissa & a tali non admissione nõ appellaret ap
pellatio interposita p saltũ & sic omisso medio valeret vt hoc
tex. qui ponderat appellationẽ & exceptionẽ qr exceptio non
4 admittebatur. † Nota ex tex. ibi denegabat formam appellan
di quando exceptio opponitur: quia non statim est appellan
dũ ante quã deneget exceptionem admittere. sed dz appella
re postq̃ denegauit admittere & nõ prius: qr appellare esset
appellare a

appellare a futuro grauamine quod non admittit in iudicia
libus similiter tex. habemus in c. dilecto. ii. e. & dixi de hoc arti
5 culo in c. vt debitus. & c. cum cessante. ii. eo. † Nota ex tex. ibi
nõ tenere. formã qualiter iudex ad quẽ pronũciat in cã appel-
lationis super attentatis: q: pronunciat ea non tenere, & ideo
dixit hic Hosti. & post eũ alij q tuta est practica petere expsse
in libello appellationis attentata reuocari q: tũc iudex tene
bitur pronunciare super eis expresse. non tamen sm imo. hic
alios est necessariũ hoc petere q: interposita simpliciter ap-
pellatiõe licet nõ petatur reuocari attentata in libello tamen
accessorie iudex in cã appellationis ea reuocabit. l. cũ ex cã.
ff. eo. c. significante. j. e. c. exhibita. ii. de iud. si tamen particula
riter in libello unum vel duo attentata petant reuocari & iu-
dex pronunciet vel pro ipso appellãte reuocado attentata vel
contra eũ sententia ista nõ preiudicabit in alijs attentatis de
quibus non est habita mentio. ita Inn. hic & post eũ Imo. fa-
6 cit. l. cũ queritur. ff. de except. rei iu. † Et sic ex pdictis habetis
q attentata duplici via reuocantur. primo principaliter implo-
rãdo officium iudicis super retractatione attentatorũ vt no-
ta. in c. nõ solũ eo. ti. li. vi. vidimus in c. bone. ii. eod. Ut notat
Io. an. in c. cũ teneamur. ii. e. scdo accessorie. s. post appellatiõez
interpositã deducẽdo attentata in psecutiõe appellationis &
nota. Rota in decis. cij. que incipit itẽ q attenta & notat hic
Hosti. post Inno. imo posset appellatione interposita omitte-
re psecutionẽ eius & solũ super attentatis insistere dũmo-
dũ pbat appellatũ fecisse diligẽtiã in psecutiõe attentatorũ.
c. sollicitudinẽ. ii. eo. habetis in c. romana. §. si vero. eo. ti. lib. vi.
ita hic Inno. & iõ infert ad notabi. q. post eum Imo. pone lata
interlocutoria a quo est appellatũ iudex s q tulit sniam diffi-
nitiuã a qua etiã appellatur pars vult prosequi solũ cãm attẽ-
tati circa executionẽ nõ psequẽdo appellationẽ pmãnec scĩ
mentione de appellatione prima nũquid poterit: & rñdet q
sic plus voluit q isto casu pendente tẽpore litis sup retracta-
tione attentatorũ currant fatalia secũ de appellationis a diffi
nitiua interposite q: pcessus sup attentatis in nullo respicit
secundã appellationẽ scd tm primã pter quã dicit retractan-
da esse attentata. tñ licz Inno. & imola nõ aperiãt nõ curreret
tempus prime appellationis sed stabit in pẽdẽti q: si iste ob-
tinebit retractari attentata tunc tẽpus istius pendentie retra
ctationis attentatorum subducetur de medio tẽporis pme ap
pellationis nec illud tẽpus cõputabitur in fatalibus pme ap-
pellationis. secus si succumbat in retractatione attẽtatorũ q:
tũc tẽpus pendentie huius cõputabit quasi se impedierit. ita
Rota in d. decis. cij. & nota dictũ Inno. ad limitationẽ hui9 cõ
clusionis. d. de rota. & faciũt pro hac cõclusione q voluit bal.
7 in l. ii maiores. C. de inoffi. testa. † Sz opere precium est scire
nunqd illa retractatio attẽtatorũ debeat fieri ante determina
tã cãm appellationis, an vero finẽ appellationis expectabit.
8 † Et facite regulã q pot & in pn. & in fi. & quocunq tẽpore fie-
ri dũmodo cstet appellatũ & hoc est verũ q pot quasi in hoc
priuilegiatus appellans petere ante omnia reuocari attentata
in quacunq pte appellationis voluerit hic petere. gl. est no.
in c. nõ solũ in verbo ante omnia eo. ti. li. vi. & voluit rota de-
cis. sua. lvij. q incipit itẽ q attentata. & decis. dxxxv. q incipit
itẽ si pars. Fallit pmo nisi appellãs eodẽ libello cumulet cãz
appellationis & attentatorũ & patiat lit. contestari sup vtros-
q. nã licz attentata habeãt puilegiũ expediti pcessus vt vo-
luit gl. no. in cle. ij. vt lit. pen. tamẽ huic priuilegio pars pt re-
nunciare sicut dicimus in clemẽ. sepe. in gl. in verbo partib9 de
verborum significatio tacite autẽ videtur huic priuilegio re-
nunciare ex quo ordinate incipit pcedere dando libellũ pn-
cipaliter sup attentatis in litem cõtestando. ideo oportuisset
eũ fuisse cautũ vt in lit. cõtestatione peteret ante oĩa reuocari
attentata & sic non renunciaret tacite priuilegio attentati. ita
Spe. eo. ti. §. pe. verb. sed pone. & ita Arc. in d. c. nõ solum. & se-
quit ibi Gem. cũ grano salis. s. nisi in libello pars hec expres-
sisset q ante omnia attẽtata reuocent. nã tũc lit. cõte. nõ priu-
dicat priuilegio attentati. Pet. de ancha. tñ in d. c. non solum. &
ibi Io. and. & Rota in locis prime allegatis tenet indistincte
cõtrarium q lit. cõte. nõ videt pars excludi a priuilegio attẽ-
tati sed quãdocunq voluerit in omni parte litis possit eo vti. &
facit pro eis gl. in d. cle. sedr. in verbo partibus. Secundo fal
lit post cõclusionẽ in causa appellationis ante latam sniam in
ipsa cã appellationis. naz intra illud mediũ tẽpus cõclusiõis
in cã & sententie ferende vsq adeo clausuz est os parti vt nul
la exceptio quãtũcunq priuilegiata admittatur. c. pastoralis.
ibi bal. in simili ad fi. ii. de cã pos. & pprie. faciunt notata p bal.
in l. qũuis adulterij. C. de adul. Tertio fallit qñ esset retracta
tio talis q honeste pluries iterari non posset. puta pen. ap. in
terposita in causa funeraria factus ipsum est extra sepulturaz
extractum in viam attẽtati petit ecclesia sibi restitui funus q
iã alibi erat sepultum isto casu se medium appellationis iaz
interposite si appellans succũberet esset necesse funus istud de
loco ad locum totiens transmutare in viam attentati nõ resti
tueretur funus nisi finita appellatiõe ita Gemi. in dicto cap. so
nõ solum faciunt que habentur in c. cũ liberum. ii. de sepultu.
Quarto fallit quãdo peteretur retractatio attẽtatorũ que pẽ
dere prorsus ex tractione diffinitiue. nam tunc nõ habet lo-
cũ retractio attẽtati nisi diffinitiua retractata. l. chirographis.
§. fi. ff. de admini stra. tuto. ita bal. in l. appellatione. C. eodem
9 † Glo. in verbo huiusmodi post appellationẽ. in fi. habes ex
glo. regulam quod regulariter de iure canonico sicut de iure
ciuili gradatim est appellandũ quod sentit glo. dũ in hac cõclu
sione intermiscet allegationes legũ & si gradatim nõ fuerit ap
pellatum nõ valet appellatio. Fallit primo si exceptio nõ fue
rit opposita q gradatim non est appellatũ. nã tũc procedet
appellatio omisso medio parte non excipiẽte. ita glos. hic per
tex. in capitulo referẽte. j. de preben. & iura in ea allegata. Et vi
det Cald. in Rubrica de appel. cõsilio primo q solo cõsensu
partis potest appellari omissis medijs & ita pcurator tacet &
nõ opponit exceptionem procedit appellatio omissis medijs.
Cald. in dicto consilio primo. & cõmuniter tenet quicquid di-
cat Archi. in c. si delegatus. de offi. deleg. libro sexto & voluit
rota decis. sua. cccxxxvij. q incipit itẽ si tres. & dicit imola hoc
seruari in pratica licz in contrariũ faciat. c. j. in prin. de foro cõ
pe. lib. vi. vbi etiã si esset ex prorogatione vel cõsensu partiuz
appellationi renunciatum nõ potest archiepiscopus inter sub
ditos suffraganei cognoscere. Sed ille tex. nõ loquitur in cau
sa appellatiõis sed in negotio principali scz q nõ potest in ne
gocio principali cognoscere ommisso appellatiõis articulo &
appellatione ipsa ibi nihil dicit ideo stabim9 decisioni gl. ad
ducit etiã imo. contra glo. que habet in capitulo significasti.
supra de foro compe. vbi clericus nõ potest prorogare iurisdi
ctionẽ in aliũ iudicẽ sine consensu sui episcopi. Sed nõ loquit
tur in negocio appellationis. In contrariũ etiam adducit pa
nor. l. j. §. pe. ff. eo vbi dicitur q si per errorem fuerit appellatũ
ad maiorẽ magistratũ quã debuerit appellari & sic omisso me
dio q illo casu appellatio valet & dirigitur iuris dispositiõe ad
competentẽ iudicem ergo a cõtrario si ex certa sciẽtia fuisset
appellatum omnisso medio nõ valebit appellatio, & sic nõ erit
necessarium q pars opponat exceptionẽ. Soluit Panor. q
lz ibi occidant duo casus prim9 q quãdo ad maiorẽ appel.
per errorẽ, q appellatio valet sed dirigitur ad competentem
secundus q quãdo appellat per errorem ad maiorem magi
stratum q appellatio nõ valet sed ibi nihil dicitur q quãdo
ex certa scientia appellatur ad aliũ quã debuit appellari. & in
conuincibiliter in illo tex. non potest sumi arg. a contrario. nã
sequeret q vellet ille tex. q si ex certa scientia appellatum esset
ad minorẽ magistratũ q valleret appellatio ex quo vult q qñ
per errorẽ appellatum est ad minorem non valet quod est ab
surdũ & contra ea que notantur supra in rubrica vel aliter sol-
uit Panor. q ille tex. loquit de iure ciuili. glo. nostra loquit
de iure canonico & dicit directo cõtra tex. i. l. imperatores. ff.
eo. vbi etiã si ex certa scientia appelletur omisso medio etiam
ad imperatorem nõ vult ille tex. vt sentit Panor. in hac solu
tione q appellatio nõ valeat. imo vult q valeat & censeatur
interposita ad competentẽ & sic erit inter ius canonicum & ci-
uile differentia. sed nõ illa quã voluit Panor. sed q: de iure
canonico parte excipiẽte nõ valet appellatio omissis medijs
vt hic. De iure autẽ ciuili valebit & censebit interposita ad cõ
petentẽ nec expectatur exceptio partis. erit etiam alia differẽ
tia q: de iure ciuili appellari non potest ad summum princi-
pem scz imperatorẽ omisso medio dicta. l. imperatores. de iu
re autem canonico appellatur ad papam omisso medio secũ
da questione sexta caplo ad romanã & glo. hic in fi. & lati9 di
cã. j. in §. falentia. de ratione diuers. inter ius ciuile & cano-
nicũ dixi supra in rubrica. tamẽ pnun singulare tene menti q
scholares habẽt hoc priuilegiũ vt possint appellare ad impe
ratorẽ omissis medijs. Ita Bal. in authentica habita. C. ne
fi. pro pat. per illum tex. qui specialiter subijcit imperatori scho
lares & sub eius protectione ponit panor. in disputatione sua
que incipit Rãdulphus. in xxviij. col. Secundo fallit in ap-
pellatione per errorẽ interposita ad maiorem magistratũ quã
debuisse interponi. nam tunc appellatio valebit & reducet ad
competentẽ iudicem tã de iure canonico q ciuili. text. est in
dicto. l. j. §. penul. quem ita intelligit panor. in prima so. ad il-
lum textũ. ff. eodem. quod procedit quando ad maiorẽ est ap
pellatum. Sed si appellatum esset ad minorem siue per erro-
rem siue ex certa scientia appellatio est ipso iure nulla etiã par
te non opponente. ita imo. in d. §. pe. per illum textũ. & est ha

tio quia peccat in substantialibus appellationis quorũ istud est maximum vt appellatio interponatur ad maiorẽ vt dictũ est supra in rubrica ideo ad minorẽ interposita est nulla. Tertio fallit sic stante consuetudine vt vult hic glosa. & in hoc bene loquitur est tex. in c. romana. §. i. eod. titulo lib. vi. facit bonus tex. in c. si duobus. ẽ. eo. quia consuetudo potest inducere vt ommissis medijs appelletur & etiã prescriptio. nã licet prescriptio non possit facere vt ad principem non appelletur pōt tamen vt ommissis medijs ad principẽ appellare. ita bal. in authenti. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. & sapit huiusmodi consuetudo potius prescriptionẽ & cõsuetudinẽ qꝛ tollit de iure tertij & alteri acqrit qd est ꝓprius prescriptionis & consuetudinis iuxta ea que notat Bar. in. l. de qbus. ff. de le. que notat Panor. in. c. cum ecclesia sutrina. ẽ. de causa pos. & ita cap. si per Jo. and. & do. Anto. ẽ. de cõsue. Et ideo ad hãc consuetudinem inducendã requiretur titulus vel saltem cursus tãti temporis cuius initij memoria non extet in ꝯtrariũ q̄ supplet titulum. c. i. de consti. lib. vi. gl. est no. su. c. nõ est. de consue. lib. vi. Quarto fallit in priuilegio quãdo ex priuilegio cõcessum est alicui vt ad eum possit appellari omissis medijs dicto caplo romana. §. i. & ibi no. faciunt que habentur in. c. super quibusdam. §. i. j. de verbo. signi. qꝛ maior est virtus priuilegij & consuetudinis ve ibi pbatur. Quinto fallit qñ episcopus haberet litem cũ suo subdito & esset actor subditus vero reus quia tunc eliguntur arbitri qui iudicant de hoc causa. c. si clericus. xi. q̄stio. prima notan. c. pastoralis. in prin. ẽ. de offi. ordi. & isti sunt arbitri iuris ex quo iuris dispositiõe eligũtur sicut in siti. l. c. ab arbitris. de offi. deleg. lib. vi. l. i. ff. C. de iud. Et ideo ab eis posset appellari. d. c. ab arbitris & illo casu appellandũ est ad papã & nõ ad alia media de necessitate gl. est singularis in dicto cap. ab arbitris. quã hic cõmendat Jmol. & Panor. ex qua habes elicere q̄ vbicunq̄ ab arbitro iuris appellat q̄ tunc nullum aliud est remediũ appellãdi nisi per saltum. Sexto fallit qñ archiepiscopus litigaret cõtra subditum sui suffraganei qui subditus esset reus. nam cum actor debeat sequi forum rei capitulo cũ sit cap. si clericus. ẽ. de foro cõpe. Agitabitur causa illa coram episcopo & idõ si appellare voluerit vel subditus vel archiepiscopus a sententia episcopi non erit appellandum ad medium & sic archiepiscopũ ne sit iudex in facto ꝓprio cõtra ea q̄ habentur in capitulo cuꝫ venissent. ẽ. de iudi. in. l. vnica. C. ne quis in sua causa iudi. & idõ appellari poterit ad patriarcham omisso medio & aliũ quẽcunq̄ superiorem quasi medium sit impeditum. capitulo si is cui. de offi. deleg. libro sexto. & caplo si a subdelegato. eodem titu. & li. Septimo fallit quando medius ad quem deberet appellari haberet coequeuã iurisdictionẽ cũ illo superiore ad quem est appellatum. puta aliquis rector ecclesie ex prescriptiõe hꝫ potestatem cõferẽ. beneficia & clericatus in sua ecclesia & iurisdictionem super eis. ipse tamẽ subiectus est alteri inferiori p̄lato pluto archipresbitero appellat ab illo rectore ad archiepiscopum ommisso medio idest archipresbitero valebit ne appellatio & cõcludit hic Panor. q̄ sic qꝛ illo caso mediũ ad qd debebat appellari scꝫ archipresbiter non habet iurisdictionẽ separatam ab episcopo sed coequeuã qꝛ episcopus in sua diocesi cõcurrit cum sua iurisdictione cũ quocunq̄ inferiore ordinario nisi sit exemptus vt notat glo. & cõmuniter scrib. in capitulo pastoralis. in principio & in capitulo irrefragabili. i prima capitu. ẽ. de offi. ordi. ideo licet sic appellatũ omisso archipresbitero proprie nõ dicitur appellatũ ommisso medio quia archipresbiter & episcop⁹ eandeꝫ iurisdictionẽ representãt hoc casu. Ita hic Panormi. & faciunt notata in dicto capitulo romana. §. i. Octauo fallit qñ essent medium ad quod debebat appellari a principio recusatum tanquã suspectum. puta recusatur episcopus vt suspectus delegat non suspecto appellatur a sententia delegati. de iure appellandum est ad delegantem regulariter illo casu ad ipsum delegantem non appellabit qꝛ suspect⁹ est & sic perit appellari archiepiscopuꝫ omisso medio episcopi delegantis vt notat in capitulo si is cui. de offic. deleg. libro sexto latius in capitulo si quis contra clericũ supra de foro compe. & dixi in capitulo cum specialis. ẽ. eo. in p̄n. Nono fallit quando medium ad quod esset appellandũ esset excõmunicatum vel suspensuꝫ dicto capitulo si is cui. & faciũt que habent in cap. si a subdelegato de offi. deleg. lib. vi. Decimo fallit in quocũq̄ legato siue a l̄ro vt in capitulo primo. supra de offi. lega. siue misso ad certam prouinciã de latere siue non de latere. cap. i. de offi. leg. lib. vi. nã ad huiusmodi legatos põt appellari omissis medijs. d. c. i. & habet in. c. romana. §. i. eo. titu. lib. vi. Undecimo fallit in patriarcha. nam ad patriacham potest appellari omissis medijs. Ita Innocen. & post eũ Pe. de perusio & Panor. in capitulo antiqua. j. de priuileg. tamen Joan. and. & do. Anto. ibi tenent ꝯtra. Archi. tenet primũ i patriarchã Constantinopolitano & Alexandrino loquens in capitulo si clericus. xi. q̄ne. i. in. §. anteriorũ & illo. scd̃a q̄ne sexta. Duodecimo fallit in papa qꝛ ad papam potest appellare ommissis medijs. c. ad romanam. c. quisquis scd̃a. q. vi. & vult glo. hic & in. d. c. romana. §. i. in ṽsi. cũ qd tñ non procedit in delegato pape. nam a sententia subdelegati delegati pape qui nõ in totũ subdelegauit nõ est appellandũ ad papã sed ad ipsuꝫ delegatũ subdelegãtẽ nec posset ommisso illo medio appellari ad papã capitulo sup q̄stionũ. §. porro. supra de offi. deleg. nisi in casu capituli super q̄stionũ. §. si vero capitulo si duo capitulo si a subdelegato de offi. deleg. libro sexto. Itẽ nisi ipse subdelegatus detulisset appellationi interposite ad papam. nã tunc priuat non solũ se sed etiã subdelegantem iurisdictione ideo sustinetur appellatio ad papã interposita. Ita Jappus & post eum Gemi. in. c. si delegatus. de offi. deleg. lib. vi. Et Panor. in dicto. §. porro. & Rota decisione. cccxxxv. que incipit item si appelletur. itẽ nisi pars appellata omittens excipere contra appellationem ad papã interposita a subdelegato qꝛ tunc sicut in caso nostro procedit appellatio parte nõ opponente ommisso medio interposita vt dictum est prima fallentia. Ita qñ appellatur a subdelegato delegati aplici ad papam licet non debeat appellari tamen procedit appellatio parte non opponente. Ita Archi. & post eum alij in. d. ca. si delegatus. Itẽ procedit nisi delegat⁹ subdelegasset in totum vices suas. qꝛ tunc appellandum esset ad papam. d. §. porro. & illa distinctio ꝓcedit etiam de iure ciuili iuxta notata in. d. c. porro. q̄cquid dicat Bart. qui visus est velle contrariuꝫ in. l. i. §. i. ff. quis & a quo in delegato autẽ inferioris a papa subdelegante ꝓcedit hec. xũ. fallentia qꝛ indistincte ad papam appellari poterit ommissis medijs per que habeantur in. d. §. porro. & notatur in. capitulo cũ Bertoldus. ẽ. de re iudi.

10 †Habetis secundo principaliter ex glo. q̄ si delegatus subdelegat in totũ vices suas, vel etiã si sit delegatus ad vniuersitatem causarum subdelegat vnam cũm tantũ in totum, quod non est appellandum ad ipsum subdelegantẽ sed est appellandum ad primũ delegantem: qꝛ illo caso in totum subdelegans caret iurisdictione. d. §. porro. & ideo ex glo. infert. hic Bal. & post eum Panor. q̄ licet vulgaris sit regula q̄ delegatus ad vniuersitatem causarum equiparatur ordinario. c. cum causam. & ibi vidimus. ẽ. eo. tamen quo ad hanc potestateꝫ vt ad eum appelletur, non equiparatur ordinario sed particulari delegato. ita glo. hic sentit & ponderant etiam domini de Rota. in. decis. sua. cccxlvij. que incipit. item licet.

11 †Habetis tertio ex glo. quod a vicario episcopi nõ est appellandũ ad ipsum episcopum sed ad superiorẽ: quod ꝓcedit vsque adeo vt, etiam partibus consentientibus non valeret appellatio ad episcopuꝫ interposita a suo vicario qꝛ ꝯsensus partis non potest substantialia actus mutare. capitulo si. & ibi gl. de re. iudic. li. vi. Nec contra naturam actus disponere. l. d. ff. de vsufru. ea. re. que vsu consu. l. pacisci. & ibi habet. ff. de pac. idõ cũ appellatio ꝓ substantia requirat vt ad maiorẽ interponatur vt dixi. ẽ. in rubrica consensus partiũ non poterit facere vt appelletur ad parteꝫ. sed episcopus & vicarius sunt vnũ tribunal. & sic par potestas ergo &c. capitulo romana. eodem ti. li. vi. & c. secũdo de cens. libro. vi. ita Jo. and. & Gemi. in. d. c. q̄. un. & si episcopus vellet alteri delegare cãm appellationis nõ tñ per hec posset appellari de vicario ad episcopũ: qꝛ negari non potest quia episcopus sit idem tribunal cuꝫ vicario & delegatus vtitur iurisdictione episcopi. c. sane. el secũdo. ẽ. de of. del. l. i. §. si. de offi. eius. ideo nõ valebit appellatio lꝫ alteri delegetur ita Jo. an. in. d. c. ij. Sed quid de vicario foraneo an quid ab eo possit appellari ad episcopum. dubiũ ex hic nascitur quia proprie nõ representat ex toto episcopũ nec vt sicut officiales vt vult gl. in cle. & si principalis. i verbo officialis de rescrip. Nec habet iurisdictionem ordinariaꝫ sicut alij vicarij. de quibus loquitur Jnno. in. capitulo fin. ẽ. de of. vicarij. sed habet delegatam ad vniuersitatem causaruꝫ vt no. i. d. cle. & si principalis. & ideo non est vnum tribunal cũ episcopo sed ordinario delegante etiam in totuꝫ appelaũ. est ad ipsuꝫ. l. i. §. i. ff. quis & a quo. & vult glo. nostra hoc per illuꝫ tex. ergo de isto foraneo dicit appellandum esse, ad episcopum in contrariũ facit q̄ pur participat de iurisdictione episcopi in pte si nõ in toto. ergo idem dicemus in parte quo ad partẽ qd diximus in toto quo ad totum. c. pastoralis. vers. idem in totum. ẽ. de. of. dele. l. que de tota. ff. de rei ven. Conclusio est q̄ põt appellari ad episcopum a foraneo iudicante. ita. gl. in. d. cle. & si pncipalis in verbo foraneo in. d. c. ij. & ibi notant omnes de consue. li. vi. & ratio est de qua dixi in primo motiuo. & ideo diserũt do. de rota i decis. sua. cccxxxij. q̄ incipit, itẽ si episcop⁹ q̄ si episcopus

si episcopus delegauerit vicario suo specialiter aliquã colla-
tionem beneficij vel vnam causam ꝙ illo casu poterit appella
ri a vicario ad episcopum qꝛ ille non facit vt vicarius sed vt
delegatus quod intelligit. Panor. verum nisi opponeret ꝙ
in fraudem ne appellationes interponerentur ad metropolitanum
tanum episcopus delegaret causas singulariter suo vicario.
nam nunc fraus sua ei non proderit. ideo appellandum esset
ad archiepiscopum ideo dixit hoc casu Gemi. in. d. c. roma-
na. §. i. posse archiepiscopum statutum per quod excommuni-
cat huiusmodi suos suffraganeos huiusmodi fraudem com-
mittentes vel etiam poterit ratione fraudis commisse excom
12 municare eos. † Sed quatenus glo. vult ꝙ a vicario episcopi
non potest appellari ad episcopum. in contrariũ videtur tex.
in. l. a proconsulibus. C. eo. vbi a vicario prefecti pretorio ap-
pellatur ad ipsum prefectum. Bal. ibi dixit aliud esse de iure
ciuili ⁊ aliud de iure canonico, quia ius canonicum maiorem
connexitatẽ censet inter episcopum ⁊ vicarium quam ius ciui-
le inter ordinarios ⁊ suos vicarios. qđ patet per tex. no. in. l.
vnica. C. si quacun. pred. pot. vbi licet episcopus sit suspectus
iudex vt possit recusari. tñ per hoc non poterit recusari suus
vicarius, ⁊ ita ibi Bal. per illum tex. ⁊ tñ secꝰ est de iure cano-
nico. per ea que habentur in. c. insinuante. ẽ. de offi. dele. Bar.
in. l. precipimus. C. eo. in princ. per illum tex, ⁊ in. l. i. §. i. ⁊ ibi
casus scḋm vnum intellectum. ff. quis ⁊ a quo. tenet ꝙ idẽ sit
de iure ciuili quod de iure canonico vt nõ possit appellari de
vicario ad suũ ordinarium. ⁊ dixi supra in commento huius
13 rubrice circa principium. † Sed prẽctus stat vt respõdeamus
l. a pconsulibus. so. dicite ꝙ loquit in vicario eius qui in suis
sentẽtijs non habet superiorẽ, nam prefectus pretorio nõ ha
bet superiorẽ ad quem possit appellari de suis sentẽtijs. l. vni
ca. C. de senten. prefec. preto. ⁊ hoc est priuilegio. sed priuile-
giũ ꝯcessum episcopo vel alteri ordinario nõ transit in suũ vi
carium per ea que notantur in. c. i. in fi. de maiori. ⁊ obed.
li. vi. notat Inno. in. c. romana. eo. tit. lib. vi. ideo non mirum
si enim vicarius prefecti non gaudeat illo priuilegio ꝙ a suis
sententijs non possit appellari propterea appellandum est ad
ipsum prefectum qꝛ negari non potest quin ex eodem tribuna
li emanet illa sententia vicarij. ⁊ cum prefectus nõ habeat su-
periorem in suis sententijs non mirum ne iniquitates vicarij
remaneat indiscussa si appelletur ad prefectum. ⁊ sic duo au-
rea dicta probat. l. a proconsulibus. primũ ꝙ concesso priuile-
gio alicui ordinario vt a suis sententijs nõ appelletur nõ ex-
tendat hoc priuilegium ad vicarium ⁊ hoc fatentur omnes.
aliud magis elegans ꝙ licet de vicario non sit appellandũ ad
suum ordinariũ hoc verum in tali ordinario qui recognoscit
alium superiorem ad quẽ possit appellari. secus in ordinario
qui ex priuilegio hoc habet vt a suis sentẽtijs ad aliũ non ap
14 pelletur ⁊ in eis nullum recognoscit superiorẽ. † Sed stat ele
gans questio nunquid a sententia delegati vicarij episcopalis
possit appellari ad ipsum episcopũ: ⁊ dicite ꝙ sic. ⁊ sic ad vtrũ-
que poterit appellari ad vicarium qꝛ ipse delegauit ⁊ ad epi-
scopum: qꝛ par tribunal est cum vicario. ita Gemi. in. d. c. ij. ⁊
ponit rota in terminis in. d. deci. cccxlvij. que incipit. nẽ licet.
15 † Sed quid econtra an a sententia delegati ab episcopo possit
appellari ad vicarium eius. ⁊ Rota vbi proxime concludit ꝙ
sic, qꝛ est vnum tribunal. Item alia ratione hoc cõcluditur qꝛ
appellatione interposita ad episcopum cognoscit vicarius.
nam perinde est ac si ipse cognosceret vt vidimus in tex. facit
c. romana. §. cum autem. eo. tit. lib. vi. ⁊ que habentur in. c. dile
ctus. ẽ. eo. faciunt etiam ad predicta que habentur in. c. i. de of
fi. vica. lib. vi. ⁊ ita tenet Archi. in. d. c. romana. ⁊ ibi Io. and.
in contrarium faciunt que notat Inno. in. d. c. romana. vbi cõ
cludit ꝙ concessa episcopo non videantur concessa vicario. ⁊
facit tex. in. d. cle. ⁊ si principalis. ⁊ ibi no. de rescrip. nam si cõ
cessa episcopo competerent vicario ille tex. esset de indubita-
bili. quandoq; dubitat an sicut delegatio potest fieri episco-
po ita possit fieri vicario. Panor. hic sedere distinctionis cõ
cordat opi. aut episcopus est presens in ciuitate vel dioce. et
non est appellandum ad suum vicarium. ⁊ faciunt que notãtur
in. c. studuisti. ẽ. de offi. leg. vbi ille cui est commissa vniuersa-
liter iurisdictio ordinaria non potest se impedire de his que
specialiter alijs cõmissa sunt. ergo ita in proposito in vicario
episcopi ex quo specialiter causa est alij delegata. ⁊ facit nam
vni specialiter cõmittendo quo ad illã videtur reuocare vica
rium. per ea que notat Inno. in. d. c. romana. ⁊ voluit Gemi.
in. c. ij. aut. ẽ. de offi. vica. li. vi. ergo ex quo ex manibus est ex-
cepta ista causa ad eũ non erit appellandũ. Aut episcopus est in
remotis ⁊ tũc possit appellari ad vicarium. ⁊ facit quod in si-
mili dicitur de recusatione suspitionis in. c. si cõtra vnum cir-
ca fi. de offi. deleg. lib. vi. ⁊ pro ista opi. põderat Panor. tex

in. l. si hominẽ. ff. mã. vbi procurator generalis ob iustã cãm
quã verisimiliter dñs sciuisset ipse inhibuisset põt inhibere
pcuratori spãli ne mãdatũ suũ exequat. ergo ita vicariꝰ gene
ralis cũ iusta subsit causa qꝛ eps est in remotis ⁊ dicatur dele
gatũ specialem iniustitiã fecisse poterit illã iniustitiam cor
rigere audiendo appellationẽ qꝛ hoc verisimiliter fecisset eps
16 si fuisset ibi presens. † Habetis etiã ex gl. ꝙ licet a vicario epi
scopi nõ possit appellari ad epm: tñ cõsuetudo hoc inducens
valeret. hec gl. cõiter reprobat qꝛ de directo hodie est casus
in Iuliũ in. c. ij. de cõsue. li. vi. ⁊ ppterea nõ pcedit hec ꝯsuetu-
do tam de iure ciuili ꝙ canonico. nã ita est de substãtia appel
lationis de iure ciuili vt ad maiorẽ appellet sicut de iure ca-
nonico. vt habetur in. l. i. in prin. ⁊ §. si quis. ff. eo. ergo cõsue
17 tudo ꝯtra substãtiã ipsius acta vtroq; iure nõ valebit. † Sed
p cõplemento materie queritur, an de sententia vicarij possit
supplicari ad epm ⁊ prima fuit opi. Arch. ⁊ Host. in. c. roma
na. in prin. eo. tit. lib. vi. tenentium ꝙ nõ. ⁊ Spec. in ti. de sup-
pli. §. i. circa principiũ. qꝛ supplicatio ad solũ principẽ inter-
ponitur. c. tum ex literis. ẽ. de in integ. resti. l. i. C. sent. rescin.
non pos. l. si. ⁊ §. C. vt lit. pen. aut. que supplicatio. C. de preci.
impe. offe. ergo ad episcopum inferiorem supplicari non pote
rit. Contrariam opi. tenet Inno. in. d. c. romana, in prin. ⁊ pro
illa opi. faciunt que habentur in. c. ex literis. ẽ. de inte. resti. ⁊ in
l. pfecti. ff. de mino. Panor. in. d. c. ex literis. in. i. col. ⁊ fuit de
mente Io. an. ⁊ post eum Gemi. in. d. c. romana. in prin. sede-
re distinctionis concordant opi. Quedam est supplicatio que
prorsus pendet ex liberalitate ⁊ misericordia superioris ita
vt nulla equitate scripta nec iure prouisione permittatur pu-
ta in sentẽtia que transiuit in rem iudicatam. maior. xxv. an-
nis nullam iustam causam absentie adducens supplicat. ⁊ illo
casu qꝛ ex sentẽtia ius nascitur. l. ex hoc iure. ff. de iust. ⁊ iure,
⁊ diffinitiuam non potest inferior a principe reuocare regu-
lariter. l. i. §. fi. ff. de questioni. ideo hoc casu ad principem tñ
supplicari debet ⁊ sic de vicario episcopi non poterit suppli-
cari ad epm ⁊ pcedat prima opi. Quedã est supplicatio que
licet innititur gratie tñ equitate scripta fouetur ⁊ a iure per-
mittitur. puta qꝛ minor lesus petit in integrum restitui aduer
sus sententiam vel maior ex iusta causa absentie. ⁊ tunc pro-
cedat secunda opi. qꝛ ipsemet iudex qui tulit sententiam resti
tuere poterit si sit ordinarius dicta. l. prefecti. ergo ita episco-
pus restituet aduersus sententiam vicarij cum sit idem tribu-
nal: ⁊ sic ad integrũ restit. obtinenũ. supplicari poterit de vica-
18 rio ad episcopum. d. c. ex literis. † Sed quid econtra an a sen-
tentia epi poterit supplicari ad vicarium si loquimur de pri-
ma specie supplicationis nulli dubium ꝙ nõ qꝛ si nõ est per-
missa episcopo multo minus vicario eius. Si autẽ loquimur
de secunda quando ad in integ. resti. obtinendam supplicat,
⁊ tunc videtur dicendum ꝙ non, per tex. no. in tum ex literis.
quem ibi ad hoc ponderat Panor. ẽ. de in integ. resti. vbi ca-
sus ꝙ a sententia pape legatus in integ. restit. non concedet
etiam si sit cardinalis. ⁊ facit tex. in. l. i. C. vbi ⁊ aduersus quẽ.
vbi a sententia delegati principis vel ipsius principis solus
ipse princeps restituit. ⁊ in. l. ij. C. si aduers. rem iudic. vbi si-
militer probatur. In contrarium stringit text. in. l. fi. C. vbi et
apud quem. vbi coram quocunq; ordinario iurisdictionem ⁊
administrationem habente potest peti in integ. restitu. ⁊ ibi
Bal. in terminis no. de vicario. preterea ex quo est vnum tri-
bunal cum episcopo ⁊ ipse potest restituere aduersus senten-
tiam. d. l. prefecti. ergo ⁊ vicarius eius qui hoc non facit tan-
19 quam inferior sed tanquã idem. † Sed nunquid coram episco
po sententia vicarij nulla dici poterit. ⁊ concludit hic Bal. ꝙ
20 sic. ⁊ dixi in. c. dilecto. ẽ. eo. † Sed nunquid sicut suã interlocu
toriã potest iudex reuocare. c. cum cessante. ẽ. eo, ita interlocu-
toriã sui vicarij poterit eps reuocare ⁊ concludit hic Bald.
ꝙ sic qꝛ sunt vnũ tribunal ⁊c. imo plus voluit ꝙ si quis habet
duos vicarios q in vna cã pferãt duas sentẽtias ꝯtrarias ꝙ il-
lo casu poterit epo cõfirmare quã voluit ex his sentẽtijs alte-
ra relecta sicut in. l. duo ex tribꝰ. ff. de re iud. qđ notate ad limi
tationẽ. c. fi. cũ his q ibi habent. ẽ. tit. pri. imo hẽtis cãm sin-
gularẽ fm Imo. in. c. cũ dilecti. ẽ. de rescrip. ⁊ de iure ciuili fm
Ang. in. l. arbitro. in prima lectura. ff. qui satisd. cog. ꝙ inferio
21 ris interlocutoriam põt superior reuocare. † Sed qꝛ dicit hic
gradatim esse appella. an valeat appellatio simplr interposi-
ta nullo iudice expsso. puta qꝛ pars dicat appello non ape-
rit ad quẽ iudicẽ. dubiũ nascit ex his q habent. ij. q. vi. c. sci-
mus qꝛ appellatio nõ debet esse incerta. faciũt que habent. in
l. pretor edixit. in prin. ff. de iniur. q in simili dicunt de libello
q non dꝫ esse incertus. c. ij. ⁊ fi. ẽ. de lib. obla. in. l. vbi autẽ non
apparet. per Bar. §. quid illud aut illud. ff. de verb. obl. habetur
per. d. Aut. c. tertio loco. ẽ. de proba. Sed illa appellatio est

a ¶ Appellatio alternatiua. adde Pau. de cast. in cō. lxvi. incī. du-
bia suprascripta col. viii. in prima
pte cōsilioꝝ vbi
decidit an appel-
latio alternatiua
valeat tā de iure
ciuili quā de iure
cano. vide oino
que posui supra
in rubrica in apo
stil. ad istum.

incerta ex parte iudicis ad quem cum possit ad multos supe-
riores appellari puta de sentētia episcopi potest appellari ad
archiepm ⁊ patriarchā ⁊ est gl. in c. renouantes. xxii. dist. po
test appellari ad legatum ⁊ ad papā ⁊ sic ad plores iudices.
ergo hoc verbum appellatio erit incerta ⁊ sic non valebit. fa-
ciūt que in simili habētur in. c. fi. ē. de rescrip. facit. l. duo sunt
titii. ff. de testa. tut. Tñ Bal. in. l. i. §. si quis. ff. eo. Bald. in. l.
apertissimi. C. de iudi. Jo. an. in. c. vt debitus. ē. eo. Spe. eod.
titu. §. nunc tractemus. versi. quid si quis dicens tenent ꝙ vz
talis appellatio. nec censetur incerta qꝛ iure interpretatiōe vi
detur interposita ad proximū superiorem ad quē debebit in-
terponi. ⁊ facit. l. imperatores. ff. e. a fortiori. nam si appellatio
expresse ad maiorem iudicem omissis medijs interponatur
iuris interpretatione censebit̄ interposita ad primū superio
rē. nec valet vt interposita est sed vt interponi debuit. ergo
fortius si non expresso aliquo iudice ad quem est appellatū
iuris dispositione censebitur appellatū ad proximū superio-
rē. Hoc argumentū pcedit de iure ciuili. tñ Jo. an. ⁊ Specu.
vbi. ē. indistincte loquuntur ⁊ videntur velle. idē etiam esse
de iure canonico. ⁊ hanc partem tenet Jmo. in. d. §. si quis. in
antepe. col. mouetur vbi quis pōt gerere actū de iure cōi ⁊ de
iure spāli in dubio videt̄ gerere de iure cōmuni. l. quāquā. ⁊
habet̄ in. l. i. de test. mil. no. in. l. pcibus. C. de impu. ⁊ al. substi.
sed appellatio de iure cōi dz interponi ad primū superiorē
iure aūt speciali ad papā ⁊ alios supradictos in fallentijs. er-
go appellando indiffinite non expresso iudice videtur vti iure
cōi nō iure spāli. ⁊ sic appellare immediatū superiorem. ergo
certa est appellatio ⁊ sic valebit facit etiā qꝛ actus debet in-
terpretari vt valeat potiusq̄ vt pereat. c. abbate. ē. de ver. si.
l. quotiens. ff. de reg. iur. ⁊ hoc tz Arch. ii. q. vi. §. anteriorum.
Jn contrariū tenet Panor. de iure canonico. in. c. ii. ⁊ in. c. vt
debitus. ad fi. ē. eo. ⁊ est gl. in. c. si is cui. de off. dele. li. vi. dum
loquit̄ de appellatione alternatiua. ergo procedet multo ma-
gis in generali. Non obstat arg. Jmo. de. l. ꝙ quā ⁊c. qꝛ ꝙ ad
papā appelletur omissis medijs nō est de iure speciali inductū
sed de iure cōmuni qꝛ est ordinarius vbiq̄. c. cūcta p mūdū ca
pitulo p principalem. ix. q. iii. Si ergo de iure communi est vt
ad papā possit appellari ergo sequitur ꝙ appellando nō ex-
presso iudice videtur illo casu omnino incerta appellatio qꝛ
ignorat appellatus ad quē appelletur an ad iudicem imme-
diatū puta archiepiscopū ad papam. ergo appellatio pp̄ter
incertitudinem vitiabitur. d. c. sin. ⁊ ideo nisi intra decem dies
appellās declarauerit a die sentētie de quo sentiat ⁊ fecerit ap
pellatum certiorem appellatio non procedet per gl. in. d. c. is
cui. Non obstat arg. d. c. abbate. qꝛ procedit quādo sumus in
dubio ⁊ actus non habet in se vitium expressum. hic autem in
appellatione continetur vitium expressum scz incertitudo. imo
fortius videtur potius interposita ad papam quam ad im-
mediatum. per ea que habentur. in. c. si a sede ⁊. c. hō qui apo-
stolica de preben. lib. vi. dixi aliquid in commento huius ru-
22 brice. † Et ideo per predicta infertur ad. q. nūquid valeat ap
pellatio hoc modo interposita appello ad maiorē ⁊ corā quo
prosequi possit ⁊ dixit Ang. in. d. l. §. si quis valere istam ap-
pellationem ⁊ tractari posse corā papa. allegat Spec. ita tene-
re eo. tit. §. nunc tractemus. ver. quid si appellans. Sed in ve
ritate Spec. ex toto non ita tenet qꝛ imo tenet qꝺ licet appel-
latio ista valeat tamen nō censetur ad papam interposita sed
ad immediatum superiorem ad quem debuit appellari. Joā.
an. ibi. in addi. tenet contrarium ꝙ nec etiam valeat appella-
tio de iure canonico qꝛ redditur incerta cum multi sint maio-
res ad quos possit appellari. Jmo. in. d. §. si quis persistit in
opi. quod valeat appellatio ⁊ cēsetur appellatum ad eum ad
quem de iure communi debeat appellari. argumentum dicte
l. quāquā de test. ff. mili. vt supra dixi in proxima questione
23 vnde solute vt ibi. † Infert etiā ad aliā questionem nunquid
valeat appellatio hoc modo appello ad iudicē competentē. et
soluit Bal. in. d. l. apertissimi. circa medium. C. de iudi. qꝺ sic.
addunt glo. hoc tenentem in. l. cum proponis. C. de bon. auc.
iudi. pos. ⁊ ibi Ange. ⁊ etiam Bal. ⁊ censebitur appellatū ad
immediatum superiorem. sed Jo. an. in addi. ad Specu. eo. ti.
§. nunc tractemus versi. quid si appellans. ⁊ Panor. in. c. ii.
ē. eo. titu. tenet contrarium qꝛ negari non potest quin ista ap-
pellatio de iure canonico sit incerta. ergo non procedet per ea
que supra dicta sunt Jmo. in. d. §. si quis tenet quod de iure ci
uili sine dubio procedit glo. in. d. l. cum proponas. quia eo iu-
re iudex ad quem est semper certus. de iure autem canonico
non tenet tamen postea se emendat dicens quod etiam de iu
re canonico tenet quasi videatur appellatum ad competen-
tem scilicet immediatum superiorem. Sed pendet ex predi-
ctis. in questione illa an valeat appellatio simplex dicendo ap

24 pello. dixi in. d. rub. ē. eo. † Infertur etiam ad aliam questio-
a nem nunquid valeat appellatio alternatiua [a] respectu iudi-
cum puta appello ad archiepiscopum vel papam ⁊ Spec. in
d. §. nunc tractemus. versic. sed pone. ⁊ versicu. quid si dicat.
⁊ rota decisio. ccii. que incipit. item quod appellans. Bal. in
l. appellatione. C. eo. Ang. in. l. cum proponas. C. de bon. auc.
iudi. pos. tenent valere istam appellationem. mouētur primo
qꝛ simile est in libello qui debet esse certus. ⁊ tamen si alterna
tiue concipiatur valet ⁊ tenet capitulo constitutus. ē. de in in-
tegr. restit. l. i. §. quod autem. ff. quorum lega secundo addu-
cunt qꝛ alternatiua poterit semper per ipsum appellantem
certificari. qꝛ qui declarat nihil dat. l. heredes palam. §. sed si
notā. ff. de testa. ⁊ ibi per illum tex. dixerunt Bal. ⁊ Ange. qꝺ
stante statuto quod. ē. certum terminum aliquid fiat quod si
obscure fiat poterit post terminum elapsum declarari. ergo
ita incerta appellatio terminum decem dierum poterit sem-
per declarari. tertio adducunt. l. imperatores. l. i. §. si quis. ff.
eo. vbi si appelletur ad principem reducitur ad competentem iu
dicem nec expressio principis vitiat appellationem. ergo ita
ex quo sub alternatione appellationis vnus. iudex competens
est expressus ⁊ alius competens sustinebitur appellatio puta
alternatiua posita inter duo incompassibilia si non potest ve
rificari resoluitur in simplicem ⁊ sic verificabitur in vno tan
tum l. proinde. cum. l. seq. ff. de stip. seruo. ergo ita in appella-
tione alternatiua. Contrariam opi. Jo. an. in. d. versi. quid si
dicat in addi. ⁊ in regula in alternatiuis. in merc. de reg. iur.
li. vi. tenet glo. in. d. c. si is cui de off. dele. li. vi. Panor. in. d. c.
ii. ē. eo. ⁊ Jmo. in. d. §. si quis mouentur qꝛ appellatio ista est
incerta. l. si. ff. qui ducenta. §. verum ia. de re. dub. faciunt nota-
ta in. c. inter ceteras. ē. de rescr. ⁊ sic volunt hanc appellatio-
nem non tenere. non obstat. c. cōstitutus. qꝛ illud procedit qꝛ
sine facto ipsius actoris libellantis ipse actor est incertus ita
vt non possit certificari. nos loquimur in tali casu in quo bene
potest certificari quia potest deliberare an velit appellare ad
papam an ad archiepiscopum ergo non procedet appellatio
alternatiua qꝛ nec libellus incertus procederet hoc casu quā-
do posset actor certificari. per ea que habētur in. c. ii. ē. de lib.
obl. l. vbi autem non apparet. §. qui illud aut illud per Bar.
ff. de verb. obl. in d. c. constitutus. ⁊ in. d. l. vnica. §. qꝺ autem.
Non obstat ꝙ certificari postea potest qꝛ cū appellatio ope-
retur suos effectus ex quo interposita est vt dixi. ē. in rubr. ⁊
donec est incerta non dicitur valere non debet stare in pēden
ti donec certificetur qꝛ actus legitimi nō debēt stare in pēden
ti. l. actus legitimi. ff. de reg. iur. Non obstat arg. d. l. proinde
cum. l. seq. qꝛ hic appellatio est proportionalis ad vtrunq̄ iu-
dicem siue archiepm siue papam. ergo nō debet resolui vt al-
ternatiua non habeat vim suam. qꝛ nulla ratio suadet impro-
25 pelari debere alternatiuā. † Et ideo ex pdictis habetis cōclu-
dere regulam ꝙ non valet appellatio alternatiua respectu iu-
dicum ad quos. de qua regula late per Ang. consi. cxxiv. incī.
Sewo. Fallit primo de iure ciuili qꝛ tunc cū semper iudex sit
certus alternatiua bene resoluitur in simplicem positionem ⁊
videtur appellatum ad competentem. ⁊ ita bene procedit ar.
d. l. proinde. ⁊ etiam. d. l. imperatores. ⁊ ita etiā procedit Bal.
in. d. l. appellatione ⁊ Ang. in. d. l. cum proponas ⁊ ideo dice-
rem idem de iure canonico si appellaretur a delegato pape vt
intelligatur ipsa alternatiua solum in papa qꝛ solus est in tali
appellatione iudex competens. ⁊ hoc videtur velle Panor.
in. c. ii. eod. Secundo fallit quando. ē. x dies certificaretur ap-
pellatus de quo iudice sensit appellans. ita glo. in. d. c. si is cui.
⁊ ita potest saluari Specu. ⁊ opi. d. de rota. Tertio fallit quā-
do esset probabile dubium de iudice ad quem: nam tunc sicut
ratione probabilis dubij admittetur libellus incertus ita ap-
pellatio incerta admittetur. d. c. constitutus. ita Joan. and. in
d. regula in alternatiuis. ⁊ Panormi. in. d. c. ii. Quarto fallit
qn̄ essemus de iure canonico in tali casu in quo non potest nisi
si ad vnum ex iudicibus in appellatione expressis appellari.
nam tunc alternatiua resoluitur in simplicem assertionem. ita
voluit Joan. and. in. d. regula in alternatiuis. puta quia ap-
pelletur de subdito suffraganei ad episcopum vel archiepisco
pum. certe ad archiepiscopum. non valet appellatio propter
interpositum gradum ⁊ medium episcopi. ideo videtur inter-
posita ad episcopum tātum. ⁊ valebit quo ad epm. vt puta ꝙ
de subdelegato apostolici appelletur ad subdelegantem vel
ad papam vel alium superiorem non valebit talis appellatio
quo ad papam vel alium superiorem qꝛ de subdelegato apo
stolico appellatur ad subdelegantem si non in totum subde-
26 legauit. d. c. super questionum. §. porro. ē. de off. del. † Infert
vltra ex predictis ꝙ non valeat appellatio interposita vniuer
saliter ad plures gradus iudicū ad quos appellari potest vni
uersaliter.

versaliter. puta dicendo appello ad omnes iudices superiores
vel etiam interposita ad plures iudices superiores copulati
ne puta dicendo appello ad archiepiscopum et ad patri. et cha
et ad papam quia tale appellatio est incerta. ita Ang. et Imo. in
27 d. l. i. §. si quis. † Hic cadit questio Bal. sed melius statet post.
x. fallentias. querit hic Bal. nunquid sicut ad legatum potest
appellari omissis mediis. c. i. de offi. dele. cum aliis allegatis
in. x. fallentiis an sit legatus de latere an alius legatus. tamen
quo ad hoc ut ad eum possit appellari omissis mediis opus est
privilegio pape. ita ut possit de appellatione ad papam inter-
posita cognoscere. et respondet quod non allegat Archi. ii. q. vi.
c. quisquis. et faciunt que habentur in. c. constitutus. de. eo. ti. et
que habentur in. c. si abbatem. de elec. li. vi. nisi hoc habeat ex
speciali delegatione ut habetur in. d. c. constitutus.

Summaria.

1 Mater tutrix filiorum esse potest.
2 Judicium quando agitatur contra minorem pupillum princi-
paliter fundatur in persona tutoris.
3 Mulier tutrix filios dicitur habere in potestate. et nu. 13.
4 Mulier filio pupillo data, transeundo ad secundas nuptias
desinit esse tutrix. Limita ut nu. 5.
6 Coniunctus invitus coniuncti defensionem suscipere non co-
gitur ratione coniunctionis.
7 Exceptione dilatoria opposita si iudex eam negligat, et ad ul-
teriora procedat, videtur tacite interloqui super ea. et nu. 10.
8 Delegatus ad causam appellationis potest in negotio prin-
cipali procedere iustificata appellatione.
9 Excipiens propter exceptionem suam vel negligentiam, vel
reiectam. vel non discussam qualiter possit appellare.
11 Mulier tutelam filiorum suscipiens renunciare debet benefi-
cio velleiani et omni alii beneficio si quod habet.

Ex parte enim. Si ille qui debet esse tutor nomine pupil-
li convenitur invitus et exceptionem opponit quia
negligentia iudex procedit appellari potest. h. d.
Et dividitur in duas partes in prima facti narratio. in secun-
da dat iudices. secunda ibi. ideoque mandamus quatenus si est
1 etc. † Nota ex tex. ibi filiorum suorum quod mater potest esse tu-
trix filiorum. et quod habes si licet esse tutorem sit civile officium
ita quod mulieribus non competat. l. fina. de tutel. toto tit. C.
quando mul. tu. officio nisi a principe confirmetur. ut. d. l. fi. ta-
men mater dari potest filiis suis. facit tex. in. §. disponat. in au-
thentico de nup. et in authentica matri et avie. C. quando mul. no-
ta Bar. in. l. si quis sub conditione. ff. de test. tu. ubi ponit eam-
2 dem repetitionem quam ponit do. Ant. in ista materia. † No-
ta. ex tex. ibi ita nomine. quod quando iudicium agitatur contra
minorem pupillum principaliter fundatur in persona tutoris, nec
est necesse quod fundetur in persona pupilli. et ideo infert hic Imo.
idem esse impetratione rescripti contra minorem facta quia sa-
tis est quod impetretur contra tutorem suum nomine pupilli, et ita
3 Host. in summa in ti. de resc. §. i. circa principium. † Nota ex
tex. ibi sub potestate. quod licet ius proprie potestatis sit in patre
nec mater habeat filios in potestate. insti. de patria pote. tamen late
capiendo hoc nomen potestas ex quo mulier est tutrix filio-
rum suorum dicitur eos habere in potestate. quod patet ex diffinitio-
ne tutelle, quia ex est ius ac potestas in capite libero. l. i. ff. de tu.
et insti. eo. §. i. non mirum ergo si existens sub tutella dicitur
sub potestate tutricis. ita Panor. post Bal. hic et ideo infert
hic Bal. quod si testator diceret in testamento volo filios meos
pupillos esse in potestate matris intelligitur eam dare per illa verba
tutricem testamentariam. secus tamen in curatore sive curatrice
secundum Panor. hic quia non est potestas in persona sed in rebus,
4 l. in copulandis. C. de nup. † Nota ex tex. ibi ad secunda vo-
ta quod mulier tutrix data filio pupillo, transeundo ad secunda vo-
ta ipso iure desinit esse tutrix, imo voluit hic Bal. quod etiam si
ante contractum secundum matrimonium mulier diceret se velle
transire ad secunda vota, et quod daretur propterea alius tutor lo-
co eius quod ei esset credendum et iudex debet dare nec debet expe-
ctare quod transierit ad secunda vota §. sin autem tutellam. in authen-
tico de nup. et faciunt notata in. §. interdum. insti. de curatore.
et dicunt secunda vota idest secundum matrimonium ut voto
ti. i. de secun. nup. maxime in. c. fi. non tamen quo ad finem ut de-
sinat esse tutrix vel dari non possit inspiciuntur secunda vota
considerato omni matrimonio contracto per mulierem a prin-
cipio pubertatis usque ad ea tempora. sed secunda vota dicun-
tur considerato matrimonio ex quo natus est pupillus de cu-
ius tutella tractatur. puta mulier habuit quatuor maritos et
quarto natus est pupillus. nunquid ob marito mortuo poterit
dari tutrix huic pupillo: videbatur quod non. quia non solum
illa mulier transivit ad secunda vota sed ad tertia et ad quarta.
sed quia non fit consideratio hoc modo secundorum votorum in
casu nostro sed solum computantur secunda vota ab eo matri-
monio ex quo natus est pupillus de cuius tutella tractatur. ideo
hoc casu ex quo hic pupillus natus est ex quarto matrimonio
mulier tutrix dari poterit donec post illud quartum matrimo-
nium non pervenerit ad alium matrimonium. ita Bald. hic.
5 † Sed opere precium est scire, nunquid quod dicitur hic de se-
cundis votis habeat locum si mulier ingreditur monasterium post
primum matrimonium cum nubat christo. c. si quis. xxvii. q.
ii. et dicit hic Bal. quod aut mulier penam istam non incurrerat
que apponitur mulieri secundo nubenti non petito tutore fi-
lio, puta quia iam lapsus erat annus ad petendum tutorem nec
fecerat se dari nec alium tutorem quo casu amittit ius succe-
dendi ipsi filio. l. ii. §. confestim. ff. ad tertul. et isto casu ingre-
diendo monasterium non excusatur a pena in qua iam incidit.
et faciunt que habentur in. l. i. ff. de penis in. c. proposuisti. de
foro compe. et per glo. in. l. nemo potest. ff. de lega. i. Aut non
inciderat in penam quia nondum erat lapsus omnes ad pe-
ten. tutorem filio vel ipsa erat tutrix, et tunc ingrediendo mo-
nasterium non incidit in penam contracti matrimonii licet de-
sinat esse tutrix. ita Bal. hic per ea que habentur in. l. deo nobis. C.
6 de epis. et cleri. † No. ex tex. ibi esse deflerat. quod licet coniuncta per-
sona possit coniunctum defendere, ut habetur in. c. nonnulli. in
fi. de rescrip. in. l. exigendi. C. de procur. in. l. sed et he. ff. de pro-
cur. tamen invitus defensionem suscipere non cogitur quis ratione coniun-
ctionis. ita Bal. hic. et faciunt que habentur. in. l. alienam. C. de
7 procur. † No. ex tex. ibi neglecta quod opposita exceptione dilato-
ria si iudex eam negligat et ad ulteriora procedat videtur tacite in-
terloqui super ea. ideo poterit appellari tanquam ab interlocuto-
ria quod intelligit hic Bal. verum nisi a parte fuerit petitum ut su-
per dilatoria pronunciet. nam tunc nisi iudex expresse pronunciave-
rit processus erit nullus. et ideo non erit necessaria appellatio. et
ita intelligitur gl. in. l. arbitro. ff. qui satisd. cog. in. l. a procedente.
C. de dil. et ibi no. Bar. et sic habes ex tex. nostro secundum Panor.
quod licet quando pars que opponit exceptionem non possit statim ap-
pellare propter exceptionem non admissam. c. dilecto. et ibi videbi-
mus. de eo. tamen si iudex procedat hoc habetur pro tacita pronuncia-
tione super exceptione ideo appellari potest. et facit tex. in. c. cum dilecti,
in fi. de elec. imo isto casu posset appellari etiam de iure civi-
li nam ex quo illa exceptio concernit habilitatem unius ex per-
sonis in iudicio intervenientibus a sententia super ea lata poterit ap-
pellari etiam de iure civili. tex. est no. secundum unam lec. et ibi Ang. in
d. l. arbitro. ff. qui satisd. faciunt notata per Bar. in. l. ii. ff. de app.
recip. facit glo. in aut. habita. C. ne fil. pro pa. quod not. Bart. et
Ang. in. l. v. ff. si quis in ius vo. non ier. imo plus voluit Ioan.
an. in. d. c. dilecto. et ibi Panor. quod etiam si iudex fuerit negligens
in non admittendo exceptionem licet ad ulteriora non procedat
poterit tamen appellari, non tamen aperiunt qualiter convincatur negligen-
tia iudicis et videtur quod convincatur per ventilatam interpellationem
congruo loco et tempore factam post exceptionem oppositam. per ea
que no. Bar. in. l. cum a. §. usuras. ff. de leg. ii. in. l. mora in princ.
ff. de usuris sed potest dici illa procedere in interpellatione inferio-
ris vel partis interpellati ad aliquid agendum vel dandum. sed interpel-
latione superioris non constituitur in negligentia nisi per trinam
monitionem. c. i. de sup. neg. pla. et non eundo per mendicata suf-
fragia glo. est quia negligentia iudicis potest appellari in. c. ii. de
el. li. vi. alias contra iudicem negligentem potest implorari offi-
cium iudicis. c. nullus. i. de iure patro. Bald. in. l. fi. §. illud. C. de
8 tem. app. † No. ex tex. ibi audiatis quod delegatus ad causam ap-
pellationis potest in negotio principali procedere iustificata appel-
latione quod procedit hic quia papa expresse commisit negotium princi-
pale secundum Pan. et Imo. quid autem si non committatur negotium prin-
9 cipale dixi in. c. ut debitus. † Infert ex tex. nostro quatenus fuit
appellatum propter exceptionem neglectam qualiter excipiens possit
propter exceptionem suam vel neglectam vel reiectam vel non discus-
sam appellare: an de necessitate debeat appellare, et dic quod
quandoque pars opponit exceptionem emergentem. i. contra personam iudicis
vel procuratoris vel contra rescriptum vel contra aliam similem exce-
ptionem: et tunc si iudex super ea pronunciat omittendo vel reiiciendo
gravatus ex hac pronunciatione poterit appellare. et si non appel-
laverit transibit sententia in rem iudicatam. c. significaverunt. c. rodulphus.
et c. dilectus. el. ii. de rescri. c. significavit. de eo. c. significante. de
eo. c. exhibita. de iudi. et est glo. in. c. accedens. el. ii. in verbo
ex premissis. de ut lite non contest. no. Bar. in. l. a procedente. C. de di-
la. et Bal. in. l. i. C. de ord. iud. quandoque pars opponat exceptionem
circa emergentia ut est dictum iudex autem expresse non pronunciat

sed tacite ad ulteriora pcedendo vt hic z.c.dilecti.S.de ele.l. finauit.§.si quocunq.ff.de neg.gest.z tunc aut ps petyt a iudice vt expresse pnüciaret z requirit expssa pnüciatio glo.est in.l.arbitro.ff.q satisd.cog.in.l.a pcedēte.C.de dila.ideo isto casu si iudex ad ulteriora pcedit nō pnüciato sup emergenti pcessus est ipso iure nullus ita Bal.hic.z ita possunt intelligi que notantur per glo.z alios in.c.i.S.de ord.cog.z.l.i.C.de ordi.iudi.dom dicitur q licet sup incidenti nō sit pronūciandū de necessitate tñ est pronunciandū super emergenti intelligitur sup emergenti esse pronunciandū expresse si a parte petat. alias sufficit q tacite pnuncietur vt infra proximo membro. Si autem ps non petit expsse pnunciari sup exceptione z tūc procedēdo ad ulteriora cū cause cognitione videtur tacite interloqui exceptionē nō esse admittendā vt hic.z volut Bar. in.d.l.a pcedēte.z Ange.in.l.ij.ff.si quis in ius vocā.non ier.

10 †Sed pdictus stat,qd si de causa non est cognitū.z tunc voluit Bar.in.d.l.a pcedēte.q succedat distinctio.c.interposita. in prin.S.eo.quia si pars obtulit se pbaturam exceptionem et iudex alio nō discusso procedit ad ulteriora satis iustificatur appellatio pptarea interposita:qr exceptionem non admisit nec probationes oblatas. Aut opposuit exceptionē z nō obtulit probationem,z tūc si iudex ad ulteriora procedat pōt appellare sed habebit probare veritatem exceptionis in causa appellationis in.d.c.interpositā. Ang.autē in.d.l.ij.ff.si quis in ius voc.vult illo casu q qñ iudex interposita exceptione pcedit ad ulteriora sine cause cognitiōe q pcessus sit ipso iure nullus.nec sit necesse appellare ex quo cause cognitio interuenit cū sit necessaria.z faciunt notata per Bar.in.l.prolatam. C.de sen.z interlocu.om.iud.in.l.ij.C.de senten.ex peric.reci. z q habetur in.c.cum ex literis.S.de in integ.restitu.faciunt notata in.l.q si in diem.§.si rationem.ff.de compen.in.l.i.§.si dubitetur ibi intueri zc.z ibi glo.ff.de iur.di.in.d.l.si autem. §.si quocūq.ff.de nego.gest.in.l.vnica.C.de satisdā.in.c.cū sam.el.j.S.de iudi.z ita etiam videtur sentire Bal.in.l.non comminus.C.de procur. In contrarium tamen est veritas z probatur primo in tex.nostro vbi tex.solum ponderat neglectam fuisse exceptionem.nec vult tex.fuisse cognitum de causa exceptionis.z ibi notant simpliciter hic omnes indistincte q iudex procedendo ad ulteriora videtur interloqui super dilatorys oppositis.z ita tenet Jnno.in.c.i.S.de ordi.cog.z in.c.super literis.vbi.d.Anto.S.de rescriptis.mouentur per hunc tex.z ita.d.Anto.in.c.ij.S.de iura.calū.per illum tex.z ibi facit etiam tex.in.c.cum dilecti in fi.S.de elec.z tenet Bald.in.l. pactū curatoris.C.de pac.in l.i.circa fin.C.de ordi.iudi.quando nulla opponitur exceptio a pte tamē in veritate competebat. z tunc qr iudex nō debet in facto supplere pro parte.c.bone. el.i.S.de postula.prela.ideo procedendo ad ulteriora nihil videtur interloqui super exceptione competēti ex quo non est opposita ita Bal.in.l.licet.C.de pena.

11 †Gloa in verbo tutela.in fi.ibi pro pupillo non iuuetur.habes primo ex glo.q qñ mater suscipit tutellam filiorum q illo casu debet renunciare beneficio velleiani z omni alio beneficio si quod habet z operatur renunciatio velleiani[a] qd pōt postea p pupillo intercedere z fideiubere nec iuuabit beneficio velleiani.lz in illo contractu fideiussiōis nō renūciauerit velleiano qr renūciatio generalis facta cū suscipit tutellā q velleiano renūciabat extenditur ad quascūq intercessiones vel fideiussiones ob cām pupilli per mulierem factam.ita gl.no.hic z voluit hic Bal.in terminis lz glo.nō procederet z tene mētī singulariter q illa renūciatio velleiani z aliorum auxiliorum debet fieri eodem die quo suscipit tutellam z ideo si vna die renunciaret velleiano z aliys auxiliys die sequēti susciperet tutellā vel ecōtra nō valeret talis susceptio tutelle qr necesse est q eadem die fiat.glo. est singularis in c vt circa.in verbo pstito de elect.li.vi.que lz non loquatur de velleiano tñ p Bald.ibi extenditur ad hunc casum.z nota glo.quia non sufficit mulierē renūciare velleiano qñ tutellam suscipiat sed necesse est q renunciet omnibus aliys auxilys.z ideo illo casu mulier ob causam tutelle poterit incarcerari ex quo renūciat omnibus auxilys ita Bar.in.l.si quis sub conditione in.vij.col.ff.de testa.tut.z in.d.auth.sancimus matri z auie.C.quando mulier tut.offi. Tamen cōtrarium tenet Alb.in.l.vbi adhuc.in.xxi.col.C.de iure dot.nā mater non potest conueniri in plus q̄ facere pōt.vt habet in.l.sunt qui in fine.de re iud.ergo non poterit incarcerari quia habebit exceptionem ne conueniatur in plus q̄ facere potest sicut videmus q p cessionē bonorū quis etiam non priuilegiatus euitat carceres.l.j.z fi.C.qui bon.ced.possunt.ergo multo magis persone priuilegiate ne conueniatur in plus q̄ facere possunt non debebunt incarcerari.

12 †Habes etiam ex his que dixit glo.in prin.q filius sub tutella matris constitutus dicitur esse in potestate matris.qd nota ad ea que dixi in tex.voluit tamen hic Bald.q si testator in suo testamento diceret commendo filios meos matri sue vel relinquo ipsos sub guardia vel custodia eius q per hoc non videtur data tutrix mater. licet secus si diceret relinqo sub potestate matris.de primo est tex.z ibi gl.in.l.qui in aliena.§.quanquam.ff.de neg.gest. z ibi Bal.ponderat nota Bal.in.l.omnes.C.ad tertul.de secundo scilicet vers.si.sub potestate dixi in tex. Jn eadem in fine glo.bene loquitur.sed quia est materia ab appellationis materia multum remota dicite vt per Bar.in.d.l.si quis sub cōditione.z in dicta auth.matri z auie.z per Bar.z Panor.hic.

8 ¶ Renunciatio velleiani. Et qd iuramentū excludat mulierē a beneficio velleiani absq eo q appareat mulierē aliter fuisse certioratam de beneficio velleiani.tenuit Alex.in consi.c.xlv.ij.inci.visa facti narratione in.ij.col.vi. z ēt in.ij.volu.so.clxxxix. Et quando mulier dicit a velleiano quo nō pacto subueniri dz in con.i.inci.visa pcessa in.iiij.col.vij.ad predicta.in.ij.volum. Adde Bart.in.l.doli.ff.de noua.

Summaria.

1 ¶ Relatio fienda ad quem referri debeat.
2 Relatio habet locum etiam quando proceditur per inquisitionem.
3 Judex in foro canonico procedens tenetur obseruare solemnitatem legalem.
4 Relatio ante quam fiat, debet dari exemplum relationis fiende ipsi parti.
5 Judex in iure dubitans quid agere debeat.
6 Relationis in materia quatuor consideranda.
7 Relatio an clausa,an aperta parti sit danda.
8 Appellari a relatione quando possit.
9 Relatione facta an poterit iudex qui retulit,procedere in negotio principali non obstante relatione,z nu.10.
11 Relationis effectus duplex.

Retimasti. Pro euidētia premitto q triplex est species relationis. Quedā que fit ex natura ipsarū causarū que tractāde veniūt qr nō pōt inferior de his cognoscere ideo remittit ad superiorē.c.maiores.de baptis.c.vt debitus.in fine.S.eod.z ibi dixi. Quedam que fit ex natura commissionis facte de causa puta quia cōmittitur causa alicui tractanda z examinanda z postea ad ipsum delegantem remittenda z illa potius vocatur relatio facti quam iuris.z de hac est tex.in.c.cōstitutus.S.eo.z si commissa fuerit causa sub forma huiusmodi relationis ad certum tempus fiendum,tunc relatio ante tempus fieri non potest puta commissa est causa infra.vi mēses tractanda vel finienda post lapsum sex mensiū q causa remittatur ad ipsum delegantem si finita non fuerit certe ante tempus sex mensium relatio fieri non poterit quia vt vult hic Jnno nota quando relatio fit ex commissione tūc delegationis forma est seruanda ita huius commissionis et per consequens relationis.z ideo ante tēpus relatio fieri non poterit.ita Bal.hic per.l.fideicommis.§.cum pollutus.ff.de vsur.Gem.in.c.commissa.de elec.lib.vi.nec poterit hoc casu lapsis sex mensibus iudex causam retractare ex quo post sex menses habet referre,nisi de consensu partium fieret prorogatio,quia tunc valeret processus.c.de causis z ibi habetur in pria de offi.deleg.z ita Jnno.hic. Tertia species est cum iudex causam totam remittit ad superiorem.vt in.c.si.de accusa.vbi per omnes.z tunc dicite secundum eos ibi qd iudex remittens causam ad superiorem potest partibus terminū peremptorium assignare intra quem coram superiore compareant. Panor.in.c.dudū.el.i.S.de electio.tex.z ibi Panor.in.c.cum Bertol.de re iudi.qui terminus si presentibus partibus assignetur habet vim peremptorij vel etiā cōtumaciter absentibus alias nō.ita.d.Ant.in.c.si.j.de accusa.z Jnno.hic. Quarta est spēs relationis qñ refert aliquis pñctus iuris ad principem vt super eo declaret mentem suam.nā illo casu talis relatio dicitur esse iuris.z de hac proprie loquitur text.noster z loquitur totus titulus.C.de relationibus,z sic sumendo predicta prima relatio dicet necessaria de qua in primo mēbro. secūda facti.tertia iuris. Hoc dicit exēplum relationis dz dari ptibus anteq̄ fiat relatio.h.d.sm Jo.an.z cōiter.scrib.vel dicit sm Panor.si iudex de iure dubitans superiorem consuluerit z de consulatione copiā non fecerit eius verbis consultationis fides nō adhibetur.h.d. Diuidit in duas partes.in prima narrat factū in secunda premissa autori.legū ponit decisionem,
1 secunda ibi cum iosta.† Not.primo ex tex.ibi ad nos relationē q cū iure relatio est fiēda dz fieri ad principē:qr adeū spectat declaratio ad quē spectat condere ipsam.l.c.inter alia.S.de
2 sen.exc.l.fi.C.de leg.z ideo relatio fit ad principē.l.ad imperatorē.ff.eo.† No.ex tex.ibi inqsitionis pcessu q nō solū qñ proceditur per accusationem vel actionem hz locum relatio.l. j.z.ij.C.eo.sed etiam quando pceditur p inquisitionem.z illo casu

casu licet inquisitione iudex habeat latiores habenas q̄ in accusatione vel actione per ea que habentur in.c.cum dilectus. in.c.qualiter ⁊ quando el.ij.de accusa.q: inquisitio pendent plurimum ex officio iudicis tamē si iudex velit facere relationem in cā inquisitionis ita tenetur facere eā de consensu partium sicut partis vt hoc tex.sicut in cā actionis vel accusatio
3 nis.d.l.i.C.de rela.† Nota ex tex.ibi cum iuris legitimas. q iudex in foro canonico procedēs tenet̄ obseruare solemnitatem legalem.si de iure canonico contrarium casum non reperitur.faciunt que habentur in.c.i.⁊.§.j de oper.no.nuncia.
4 † Nota ex tex.ibi consultationis exemplum q antequam fiat relatio debet dari exēplum relationis fiende ipse parti.⁊ intelligite in auf.forma.s.vel cum sigillo authentico vel manu notarij per ea que vidimus in.c.tertio loco.⁊ in.c.quoniam contra de proba.in.c.i.⁊.ij.ē.de fi.instru.⁊ illud exēplum tenetur dare ad finem.q: parte huic exemplo non contradicente stabitur relationi ⁊ habebitur pro vera nec pars a modo eā impugnare poterit.l.fi.ff.quando app.sit.ita Bal.hic per illum tex.⁊ Bar.per eundem text.in.l.i.§.quesitum.ff.eod.⁊ bonus tex.ibi Ang.post Bar.in.l.i.C.de rela.⁊ debebit iudex volēs referre seruare istam formam:q: debebit vtranq; partem citare ⁊ q: relatio ista est semper iuris debebit de consensu partiū eligere punctū iuris in quo est dubitatio.⁊ si partes non cōcordauerint in puncto eligendo debebit ipse iudex eligere. ita Bar.per illum tex.in.l.ij.C.eo.⁊ in.l.in venditione.§.fi.ff. de bo.auc.iud.pos.in.l.iusiurandi.⁊ ad pecunias.§.si de qualitate.ff.de iureiu.ind.in rub.de arb.xx.col.Ange.in.l.de die.ff. qui satisda.cog.⁊ in.d.l.in venditione.§.i.⁊ Imo.⁊ Panor. hic.ita etiā si partes venire noluerint per communicam iudex ipse eliciet punctum in eorum contumaciam per ea que habentur in.c.cum in cunctis.§.fi.ē.de elect.in.l.ij.ff de ope.leg. ⁊ voluit hic Imo.⁊ his duobus casibus ex quo partes nō cōsenserunt relationi poterunt aduersus eam appellare per ea que habētur in.d.l.i.C.de rela.Si autem vtraq; pars veniat ⁊ consentiat in puncto eliciendo ia modo cōtradicere electioni non poterit.d.l.i.vbi Bar.⁊ aliȷ ⁊.d.l.ij.⁊ dicit Ange.in.d. l.i.q dulcior practica ⁊ vtilioris relationis hoc erit q ad superiorē omnia acta remittātur:nec coarctet sed iudex ad vnū punctū iuris tantū.sed petatur vt super actis ⁊ his que resultāt ex his respōdeat quid iuris.nā illo casu tenebit̄ superior respondere super omnibus articulis qui resultant quomodocunq; ex actis ⁊ his que deducta sunt etiā si aliud non eliciatur a parte.⁊ ita etiam voluit Ang de illa consultatione quid iuris in.l.cū stipulatus sum mihi.ff.de verb.ob.⁊ voluit Bal. in.c.i.§.i.de controuer.inuest.in vsi.feu.⁊ Bal.in.l.si fundum sub conditione.§.si stichum.ff.de lega.i.in.l.si ita scriptum.§. fi.ff.de here.instit.faciunt que habentur in.c.i.ē.de offi.dele. in.c.sicut.ē.ti.proxi.in.c.cum in tua.j.de sponsal.voluit Imo.in l.si is qui quadraginta.ff.ad.l.falc.⁊ ideo dixit no.Ang.in.l. eius qui in prouincia.ff.si cer.pe.quod consultor per hoc verbum quid iuris,tenetur consulere super omni dubio quod resultat ex productis tam ratione ordinis quam ratione subiecte materie ⁊ ideo habetis in practica quid operetur hoc verbum queritur quid iuris,oppositum in facti narratione quan
5 do petitur consilium a consultore.† Glo.in verbo inquisitionis in fi.habes ex gl.q iudex debet referre quando dubitat in iure.⁊ q si non dubitet referre ad finem vt euitet onus iudicandi.⁊ dicite secundū Bal.in.l.fi.C.de rela.q si appareret iudicem referre ad finem euitandi onus iudicandi,non q: dubitet poterit pars a tali relatione appellare imo hoc casu efficietur iudex infamis ⁊ punietur in.xxx.libras auri.l.ij.vbi tex.C.de leg.dixit tamen hic Inno.Joā.and.⁊ post eum aliȷ excepto Panor.q hec pena non habet locum de iure canonico sed punietur pena.c.cum eterni de re iudi.li.vi.Panor.tenet q vtraq; pena punietur q: per generalitatem.d.c.cū eterni.nō videtur derogatum eo casu quo.l.spāliter prouidet de pena prout est in.d.l.ij.⁊ faciunt que habentur in.l.sanctio.ff. de pen.puta pena.c.cum eterni.est fori penitentialis ergo per ea nō tolletur pena.d.l.ij.que est fori contentiosi.nā per penam fori penitentialis nō tollitur pena fori contentiosi.c.pro humani.de homic.li.vi.Aliud habetis ex glo.q si iudex referat contrarium quā debeat vel in preiudicium alterius par
6 tis q potest appellari.† Vos latius dicite quatuor actus esse in consideratione in materia relationis. Primus ipsam pnūciationē de referēdo quia iudex deliberat referre ⁊ illa cū nō sit preiudicialis parti nō potest appellari nisi appareret q calumniose hoc faceret vt euitaret onus iudicandi.ita Bal.in.d. l.fi.C.de rela.Secūdus est actus ipsa relatio de cuius forma in textualibus.⁊ tunc si pars non ꝯsenserit relationi q in dubio videt̄ si presens nō ꝯtradixerit.d.l.i.C.de rela.⁊.d.l.fi.ff. qn̄ appel.sit poterit ex quo non cōsensit appellare Bar.tamē in.d.l.i.intelligit q est potius quedā contradictio q̄ appellatio.sed glo.hic vult q vtrunq; competat ⁊ cōmuniter hic approbatur q: poterit contradicere appellationi,⁊ si nō admittatur contradictio appellare. Tertius est actus ipsa respōsio quā fecit princeps super relatione ⁊ ab ista nō appellatur.l. j.in prin.ff.a quib.app non licet.⁊ ita Panor.⁊ Imo.nisi vellet dicere principem fuisse circumuentū.ita Bal.in.d.l.fi.C.de relati. Quartus est actus sententia que iuxta respōsionē cōsultoris fertur ⁊ ab ista potest appellari etiā si consultor fuisset electus de consensu partium nisi relatio esset facta de volūtate partium.ita Bar.post gl.in.l.i.§ quesitū.ff.e.ita Panor. ⁊ Imo.hic. Querit Bal.qn̄ debeat fieri relatio ⁊ respōdet q debet fieri post discussam plene cām,⁊ ideo hz vim cuiusdā cōclusionis in cā.l.cum a nobis C.de dila.vbi tex.⁊.l.i.C.de rel.
7 † Scdō querēdū est an debeat dari aperta ipa relatio an clausa qn̄ parti datur. Et respōdet hic Imo.q si datur clausa qd̄ licitū est ipsi parti appellare.naz talis relatio dāda est parti vt possit contradicere.⁊ ideo datur clausa in hoc pars grauatur q: nescit qualiter cōtradicat.poterit ergo eo tempore quo datur clausa contradicere.c.cum olim el.ij.ē.de offi.dele.⁊ si non admittatur cōtradictio appellare.⁊ si nō ꝯtradixerit nec etiā poterit appellare q: est quid sibi imputetur ex quo suscepit clausam appellationē.l.i.C.de rela.nisi diceremus q ex quo relatio est quedā interlocutoria q: licet ps nō cōtradicat dūmodo expresse non cōsentiat poterit infra.x.dies appellare ex quo iudex sibi relationem dedit q: dando sibi relationē videt̄ tacite interloqui relationē esse necessariam q: relatio non est fiēda a iudice nisi vbi de necessitate requirit̄.vt dictum est in gl.⁊ ita vr̄ de mente Bar.in.l.i.C.de rela.vbi voluit q p̄sens actui iudiciali ⁊ non ꝯtradicens videatur cōsentire per illum tex.⁊ ideo dixit cautelā esse q in quocūq; actu iudiciali in quo pars ipsa est presens dicatur presente parte ⁊ nō contradicēte.alias ex quo esset presens videat̄ ꝯsentire cū in sententijs siue interlocutorijs siue diffinitiuis tacēs nō habetur pro ꝯsentiente quōminus possit post.x.dies appellare.ita bar. in.d.l.i.sed quo ad facultatē appellandi tacita interlocutoria ⁊ expressa a pari procedunt.c.cum inter.c.cum dilecti. in fi.ē. de elec.vidimus in.c.ex parte.in.ē.eod.ergo ab illa relatione
8 pars infra.x.dies appellare poterit dūmodo expresse nō consenserit.† Sed vt latius habeat̄ quādo possit a relatione appellari dicite aut pars consensit expresse relationi ⁊ tūc appellare non potest per regulam qd̄ semel de reg.iur.li.vi.l.ab eo C.quo ⁊ qn̄ iud.c.qd̄ ad consultationem.ē.titu.pxi.⁊.d.l.i.C. de rel.Aut tacite consensit ita q per aliquē actū probatur eū tacite cōsensisse ⁊ tunc etiam renūciatur appellationi.l.i.ff.qn̄ appella.sit.⁊ ita potest intelligi qd̄ voluit hic Bal.⁊ faciunt notata in.l.ad solutionem.C.de re iudi in.d.c.qd̄ ad consultationem ⁊ que dixi in.c.solicitudinem.ē.eo.⁊ que habētur maxime per d Anto.in.c.gratum.ē.de offi.delega.nam dicit d. Anto.in.c.pastoralis in fine principij.ē.de rescrip.q dicitur relatio irreuocabilis que fit de consensu partium. Aut pars nec expresse consensit nec per actum tacite sed non contradixit ⁊ tunc voluit Inn.⁊ latius post eum Joan.⁊ aliȷ hic q videatur consentire relationi ⁊ ideo appellare non possit. Et pro illa opi.multum stringit tex.in.d.l.fi ff.quando appel.sit ⁊ in d.l.i C.de rel.tamen Bar.in.d.l.i.ex quo vult q presens interlocutorie vel diffinitiue ⁊ nō cōtradicens possit tamen appellare vsq; ad.x.dies.cum relatio videatur interlocutoria innuitur q tali relationi nō ꝯtradicēs possit appellare ex quo nō ꝯsensit ⁊ deduxi in prima.q.latius. Aut pars est p̄sens ⁊ ꝯtradicit ⁊ tūc relatio nullā fidem facit nisi quatenus constat ex actis tū si ps non appellet iudice ad eā pcedēte nō obstante cōtradictione eius valebit relatio q: videtur nō appellādo recedere a contradictione ex quo permittit iudicē ad vlteriora pcedere in relatione.d.l.i.⁊ ibi Bart.⁊ aliȷ ⁊ ita cōiter scrib. hic maxime Pan. Quādoq; ps nō est p̄sens ⁊ sic non ꝯtradicit nec cōsentit ⁊ tūc aut est absens p cōtumaciā ⁊ illo casu si non appellet a relatione habebitur pro cōsentiente.l.de etate.§.q tacuit.ff.de interrog.ac.⁊ ideo debebit appellari.ita Panor. ⁊ Imo.hic. Aut ps nō est absens p ꝯtumaciā sed non fuit citata ab illo casu nulla est relatio.vt hoc tex.nostro.⁊.d.l.i.iō licz appellari poterit non tñ erit appellatio necessaria sicut nec
9 a sniā nulla.c.dilecto ⁊ ibi vidimus.ē.eo.† Sed nūqd relatione facta poterit iudex qui retulit procedere in negotio principali nō obstāte relatione.⁊ vr̄ primo dicendū q nō per tex. in.c.licet.ē.de offi.dele.vbi casus q pendente relatione ad superiorē inferior nō pcedit p tex.in.c.bone el.ij.versi.nec nocebat.ē.de postu.prela.vbi ⁊ de ꝯsensu partiū nō potest recedi a relatiōe semel facta p tex.in.c.ex insinuatiōe.ē.eo.ibi cū sm

legitimas ⁊c. vbi pẽdẽtia relationis hʒ vim pendentie dila-
tionis sed dilatione pendẽte ipso iure nõ põt ad vlteriora p-
cedi ⁊ nullus erit pcessus si fiat. c. significãte. ĩ. eo. l. fine pars.
C. de dila. ergo ⁊c. ⁊ p tex. in. lex illo. ⁊ ita sentit Bald. C. eo. ⁊
hãc opi. tenet Jo. an. in. c. legitima. eo. ti. li. vi. ⁊ tʒ Spe. in tit.
de rela. §. si. ⁊ ibi Jo. an. in addi. ad spec. In cõtrariũ est tex.
in. l. ad principẽ. ff. eo. ⁊ in. l. ad impẽratorẽ. ff. eod. in. l. i. C. de
rela. vñ vult q si pẽdente relatione iudex pcẽdat ad vlterio-
ra q pars debet appellare ergo processus est validus q2 a p
cessu nullo de necessitate nõ est appellandũ. vt vidimus in. d.
c. dilecto. ⁊ fecit ratio. nam relatio est quedã interlocutoria vt
supra dixi sed iudex põt suã interlocutoriã reuocare. ergo po
terit relationẽ reuocare. si reuocare poterit ergo ad vlteriora
pcedẽdo ne videatur velle facere actũ frustratoriũ videbitur
reuocasse. l. iij. ff. de testa. mili. in arg. ⁊ hanc partẽ tenet Bar.
in. d. l. ad principem ⁊ in. d. l. i. C. de rela. Bald. hic distinguit.
aut iudex facit relationem coactus voluntate partium puta q2
de consensu partium est sibi commissa causa cum hoc q refe
rat ⁊ tunc voluntate partium pendente relatione proceditur
⁊ ita potest intelligi. l. ad impera. vbi de consensu partium põt
pcedere. Tamẽ illud depẽdet ex eo q dixi in. c. cũ cessante. ẽ.
eo. an ⁊ quando ad reuocationẽ interlocutorie requiratur con
sensus partiũ. Aut iudex fecit relationẽ statuto vel alia neces
sitate vigente puta mãdato superioris ⁊ tunc ea pendente p-
cedere nõ poterit. Aut fecit eam simpliciter ex volũtate q2 vi
debatur sibi faciẽ. ⁊ tunc eã reuocare poterit. ⁊ ideo ad vlte-
10 riora procedere ⁊ optime facit. d. l. ad principẽ. † Vos dicite
conclusiue sm Jan. hic ⁊ in. l. i. §. quesitũ. ff. eo. qd regulariter
si de cõsensu partium facta est relatio iudex non poterit amo-
do nisi de consensu partium procedere ⁊ relationem reuoca-
re. sed debebit expectare finem relationis. d. l. ad imperatorẽ.
De cõsensu autem partiũ bene poterit pcedere. ⁊ ita intelli-
gas. l. ad principẽ fin. l. ad imperatorem tamẽ qñ relatio esset
facta ⁊ corã superiore recepta non poterit amodo inferior p-
cedere etiã de consensu partium ita loquitur tex. in. d. c. bone.
versi. nec nocebat ⁊ ita potest intelligi tex. in. d. c. licet ⁊ in. d.
c. ex insinuatione. vbi aũt relatio est simpliciter facta si forma
non est seruata q2 partes nõ sunt citate ex quo relatio est nul-
la vt dixi in precedenti questione poterit iudex ad vlteriora
pcedere. Si autem forma est seruata cũ partes nõ appellan-
do videant̃ ꝯsentire relationi perinde est ac si de consensu ea-
rum relatio esset facta ⁊ ideo cum ministerio tex. dixit in. d. l.
ad imperatorem q relatione facta ad imperatorem potest iu-
dex de consensu partium ea pendente procedere ergo sine cõ
sensu partium non poterit. ⁊ ita debet distingui. d. l. ad prin-
cipem vt iura iuribus concordentur, nec obstat. d. l. i. q2 licet
ibi dicatur q appellari poterit tamen non sequitur. ergo iu-
dex pendente relatione poterit procedere ⁊ tũc processus erit
validus q2 a processu quandoq poterit appellari ⁊ quãdoq
11 vtile est. dixi aliquid. ẽ. in rub. ista. † Et sic ex predictis habes
duplicem effectum relationis. primus quia probat acta pre-
cessisse vt referuntur ex quo pars non contradixit vel si con-
tradixit postea iudice procedente in relatione nõ appellant
d. l. i. ⁊ ibi Bar. faciunt notata per Bar in aut. si quis in ali-
quo documento. circa finem. C. de edi. si tamen in contuma-
ciam partis esset facta relatio non statur relationi de actu ni
si quatenus ex processu apparet. c. quoniam contra. ẽ. de pro-
bationibus ⁊ ita Jmo. hic. secundus est effectus q2 ea pendẽ-
te suspensa est iurisdictio iudicis referentis nisi de consensu
partium permittatur vt procedat. tamen ea recepta per supe
riorem de consensu partium non posset inferior procedere. d.
c. bone. ⁊ latius declaratur iste effectus in preceenti questione
⁊ faciunt notata. ẽ. in rubr. post continuationem. ⁊ ideo dixit
Bal. in. l. si. C. de rela. q relatione facta ad aliquem principẽ
ex quo consultatio videtur deuoluta ad ipsam dignitatem q
mortuo principe tamen durabit relatio in successorem quia di
gnitas ipsa non moritur ad quã est facta relatio capitulo si gra
tiose. de rescriptis libro sexto. l. quod principi. ff. de legatis se-
cundo. faciunt que habentur in capitu. quoniam abbas supra
de offic. deleg.

Summaria.

1 Res quelibet presumitur libera.
2 Clericis macellum vel tabernam exercere prohibitũ est. nu. 2.
4 Attentati remedium quedam est imploratio. ⁊ quando lo-
cum habeat. nu. 5.
6 Dilatione assignata per iudicem de consensu partium non
potest ipse iudex, nisi partes consentiant, eam reuocare.
7 Dilatione pendente conquiescit officium iudicis.
8 Dominus ex facto procuratoris legitimam habet causam.
9 Appellatio vbi est interposita ex pluribus causis, non graua
tur appellans omnium causarum veritatem probare.
10 Dilatione pendente gestum per iudicem est nullum.
11 Iudex potest dilationem mutare.
12 Reuocatio nulla quando dicatur.
13 Dilatione pendente iudex procedere non poterit: ⁊ si proces
serit, nullus est processus. Limita vt infra.
14 Dilatione vna pẽdente an possit assignari dilatio ad aliũ
actum successiue fiendum.
15 Carnes vendi non possunt nisi in locis designatis.

Significante. Vbi ante litẽ conte
statã circa id de quo
agitur principaliter innouat aliquid delegat9 vel
terminũ assignatũ preuenit poterit appellari. ⁊ si
procurator non seruauit formam mãdati auditur appellans
post annum. hoc dicit. Diuiditur in duas in prima narrat fa-
ctum. in secũda dat iudices ⁊ prouidet. secunda ibi quia tamẽ.
1 † Nota primo ex tex. ibi alibi quam in stallis q licet in du-
bio quelibet res presumatur libera. l. altius. C. de seruit. ⁊ aqua.
potest tamen aliquis pretendere negatiue ius q nõ liceat do
mino libere vti re sua, ⁊ aliquid in ea exercere ꝯtra. l. in re mã
data. C. man. nam hic capitulum pretendebat non esse licitum
episcopo vendere carnes nec carnifices habere alibi quam
in stallis capituli. ⁊ sic non licere in stallis propriis carnes ven
dere. ita ⁊ in similibus in his que sunt publica ⁊ cuicunq permit-
tuntur tñ potest vnus prescribere vt sibi soli liceat exercere ⁊
nõ aliis epũcopi in iure piscandi in flumine publico vel emere
nandi in publico vel etiam molendinum ponendi vel furnũ
habẽdi. ⁊ notat abunde Bar. in. l. quominus. ff. de fluminib.
⁊ hic docto. per hunc tex. ⁊ in. §. riparum. insti. de rerum di-
uisione. ⁊ ideo potest prescribere quis vt nullus exerceat fur-
num in via vel habeat molendinum nisi ipse. tamen ad hoc
negatiue prescribendum requiritur q procedat prohibitio
domini volentis iure suo vti q2 volens molendinum ponere
vel furnum in viam facere vel in tali flumine publico pisca-
ri fuit ab isto prohibitus ⁊ desistit tunc ex hoc facto prohibi
tionis incipit prescribere negatiue ius tale cõtra istos phibi
tos scilicet non licere prohibito piscari vel molendinum face-
re ⁊c. ⁊ facit glo. in. l. qui fluminibus. ff. de seruit. vrba. predi.
faciunt que habentur in. l. i. ⁊. §. C. de seruit. ⁊ aqua, in. l. serui-
tutis la grande. ff. de seruitutibus in. c. abbate. ĩ. de verbo. si-
2 gni. ⁊ ibi per glo. ⁊ alios. † No. ex tex. ibi carnifices. q licet cle-
ricis sit prohibitum macellum vel tabernam exercere de. l. de
vita ⁊ ho. cle. tamen stante consuetudine vel priuilegio pote-
runt per alios hoc iure vti ⁊ vendi facere. ⁊ notat gloss. in. d.
3 cle. ai. † Nota ex text. ibi vendi fecisset. q quando super ali-
quo iure principaliter lis pendet nec apparet quis sit posses-
sor prout hic, quia secundum vnum intellectum episcopus di-
cebat sibi licere vendere carnes capitulum negabat licere isto
casu donec de iure partium non est darum non est aliquid in-
nouã. sum ad inhibendum partes vti iure suo. ⁊ si vsu fuerint
non est reuocandum in viam attentati. ⁊ ideo cum ministerio
dixit tex. presertim dum lis pendens fuisset cont. stata quasi
sentiat q etiam lite contesta. ex quo non est clarũ de iure par
tium nulla partium est inhibenda vti iure suo. ⁊ sic facit quod
voluit Jo. an. in. c. i. per illum tex. ẽ. vt lit. pen. quia propter pẽ
4 dentiã litis non est inhibendus possessor iure suo vti. † No.
ex text. ibi imploratio huiusmodi. q remedium attentati est
quedã imploratio. ⁊ ideo officio iudicis dicitur expediri fa-
5 ciunt que habent̃ in cle. ij. vt lit. pen. † No. ex tex. ibi in statum
pristinũ reuocarẽt q remedium attentati non solũ habet lo-
cũ appellatione pendẽte sed etiam lit. pẽ. faciunt que habent̃
in. d. cle. ij. ⁊ dixi in. c. bone. ẽ. eo. habetur toto tit ẽ. vt lit. pen.
6 † No. ex tex. ibi absq consensu partium q assignata dilatio-
ne per iudicem de consensu partium non potest ipse iudex, ni
si partes consentiant, eam reuocare. ⁊ faciunt que dixi in. c.
precedenti in articulo an iudex pendente relatione possit pro
7 cedere. † Not. ex tex. ibi solutum fuisse iudicium q pendente
dilatione ipso iure conquiescit officium iudicis. ⁊ ideo proces
sus per eum agitatus erit nullus si pendente dilatione fiat. ⁊ ita
8 Bal. hic ⁊ facit tex. in. l. fine pars. C. de dilatio. † No. ex text.
ibi ad prosecutionem. q ex facto procuratoris dominus ha-
bet legitimam causam vt si culpa procuratoris lapsus sit an-
nus ad prosequendum appellationẽ datus, possit petere biẽ
9 nium sibi dari de quo. ĩ. latius. † No. vltra ex tex. ibi vel cõtra
altera. q vbi appellatio est interposita ex pluribus causis qua-
rum vna queq per se est sufficiens non grauatur appellans
probare

probare veritatem omnium causarum. sed satis est vnam causam verificare vt in appellatione obtineat similis est tex. 7 ibi glo. in c. exhibita ad fi. ā. de iudi. in c. ex parte. e. ā. de rescrip. in c. significante. ā. eo. 7 Bald. in addi ad spec. eo. ti. in .v. col. 7 ibi de protestatione non astringens se 7c. quod in appellatione non operatur nec est necessaria nisi vbi duo proponuntur 7 vnum venit qualificatiue ad alterum 7 in .i. add. q si vnā allegat 7 probat aliam dixi in c. vt debitus. ā. eod. Glo. in verbo post citationem in fi. habetis ex glo. duos intellectus ad tex. primus est intellectus q hic episcopus esse in quasi possessione vendendi carnes in stallo suo 7 peteretur per capitulum post citationem emanatam inhiberi episcopo nec venderet nec aliquid innouaret in preiudicium pendente litis cum lis penderet super hoc scilicet episcopo carnes vendere in stallo suo. ideo hoc non potuit fieri 7 propterea papa dixit q maxime cum lis non sit contestata non potest ista retractatio attentatorum fieri 7 cum ministerio vtitur verbo presertim qd idē est q maxime. c. ad extir pan. ā. de fili. presb. quasi velit dicere q etiam similis esset cōtestata tū ex quo clarū est reū possessorē esse non debet inhiberi ne vtatur iure suo ipse reus nec dicitur innouare aliquid in preiudicium pēdente litis vtēdo quasi possessionem imo si vti prohibetur sua possessione esset innouare ꝯ eum 7 ipse posset agere remedio attentati. c. non solū 7 ibi glo. c. ij. li. vi. habetur in c. i. 7. ij. ā. vt lit. pen. Et hoc modo intelligēdo habetis hic casum q lite pendente si reus vtatur iure suo. s. iure in cuius quasi possessione est non dicitur aliquid innouare nec hꝫ locum remediū attentati ꝯ eum. 7 sic dictio pſertim hic stat proprie. i. maxi. 7 ita debet intelligi glosa sequens in verbo non fuisset. imo voluit hic Bald. per hūc tex. q etiā si de iure rei sit dubium q dubitet an sit possessor an vero nō ratione huius dubij excuset ne cōtra eū habeat locum remedium attentati nec aliquid dicit innouare vtendo iure suo licet de eo dubitetur. 7 faciunt que videbimus in sequēti intellectu. Alius ergo est intellectus quē vult gl. q hic capitulū esset in quasi possessione huius iure negatorij. s. nō licere epo carnes vēdere in stallo suo 7 ageretur cōtra epm ne in hac quasi possessione molestaret 7 si dicat epus eos molestat eq ex aduerso pretendebat se possessorem affirmatiue huius iuris sibi licere vendere in stallo suo carnes. Et si dicatis quare ergo si capitulum possidebat nō fuit licita imploratio officio iudicis vt lit. pend. inhibetur epo ne aliquid innouaret cum ad huiusmodi inhibitionem sufficit citationē emanasse vt lit. pen. inducatur 7 ad reū peruenisse de. ij. vt lit. pen. nec requiratur lit. contest. quare ergo hic papa pōderat q lis non fuit contesta. So. dic sm Bal. hic q cū essent isti iudices delegati 7 quo ad partes iurisdictio delegata nō sit solida nisi post lit. conte. propter declinatorias quas potest opponere vel recusationes. c. inter monasterium. ā. ti. prox. i. 7 q tantū presumitur pro delegata iurisdictione quantū pro ordinaria per ea que habentur in cle. ij. de off. ord. in c. ad hec. ā. de rescr. ideo ponderauit hic papa lit. cont. q tunc potest officium delegati implorari 7 non ante, 7 ita etiā voluit Bal. in l. si reus paritus. per illū tex. iuncta gl. ff. de procu. faciunt q voluit no. Bal. in l. conuentaneum. C. quō 7 qñ iudex. vbi voluit q ante lit. cōt. delegatus non potest ferre sententiam absolutoriam ab instantia iudicij. faciunt no. per glo. in l. i. C si a non compe. iud. 7 in l. ij. C. de in ius voc. Ista solutio nō est tenenda quia falsum est q ante lit. conte. officium iudicis delegati non possit implorari puta contra rebelles 7 impedientes iurisdictionem suam. c. i. 7. c. de causis 7 ibi Inn. ā. de offic. dele. pota contra contumacem eum ex cōmunicando vel mulctando vel alio modo castigando. c. cum venissent. 7. c. fi. ā. de eo qui mit. in pos. Inn in c. consuluit. ā. de offi. dele. in c. sepe. ā. eod. imo etiam absoluendo obseruatione iudicij vt voluit Inno. in d. c. consoluit imo circa omnia contingentia circa litem prout nota Bal. in l. si quis missum. §. i. ff. de dam. infect. in l. i. 7 ibi Ange. 7 ali. C. de iudi. cum ergo officium iudicis delegati circa occurrentia ante lit. contesta. implorari possit vt patet ex predictis: ergo cum litis pendentia inducatur statim ex quo citatio peruenit ad reum 7 sic ante litem contest. i. dicte cle. ij. poterit de attentatis lit. pen. delegatus prouidere etiam ante lit. cont. ea confirmando. Unde communis est 10. Inno. 7 communiter scrib. exceptio Ino. q hic innouatio nō tollatur ante lit. conte. eo quia respicit negotium principale in totum. nam principaliter agebatur non licere epū. opo carnes vendere petebatur in vi〈m〉 attentati coerceri episcopum ne carnes venderet. ecce quod in iudicio attentati venit illud quod principaliter deductum est in petitione principalis litis. 7 ideo sicut lit. non conte. super negotio principali non potest procedi toto titu. ā. vt lite non conte. ita super attentatis

que absorbent totum negotium principale in se non debet posse lit. non conte. cognosci. Et pro illa opi. adducit Panor. que habētur in c. cum venissent. ā. de eo qui mit. in pos. Ino. hic non sequitur hanc opinionem inherens regule quod statim postquam citatio peruenit ad reū habet locum remediū attentati. Nec obstat fundamentū contrarium de titu. §. vt lite nō conte. q verū est q super principali non proceditur lit. non cōte. ad finē vt ad diffinitiuam perueniatur sed ad finē interlocutorie 7 vt innouata lite pendente reparentur nō reperit hoc prohibitum quin procedatur lit. non conte. imo e contrario cauetur expresse in d. cle. ij. 7 ibi glo. nota. vnde tenet ipse pri-

10 mum intellectum. † Glo. in verbo preuenire dicit in fi. habetis ex glo. primo q gestum per iudicē dilatione pendente est nullū. 7 intelligit e sm Bald. hic ipso iure nisi partes consentiāt quo casu videtur renunciare dilationi. ita Bald. in l. siue pars. C. de dila. 7 vult glo. hic cōmuniter scrib. † Aliud habe-

11 tis ex glo. q iudex potest dilationē mutare. [a] vos dicite secun-

n dum communiter scrib. hic 7 sm ea que notant legiste in l. si quis procurator. §. fi. ff. de procur. dum queritur an iudex possit dilationem reuocare ita esse distinguendū. Aut dilatio est data sine cause cognitione 7 tūc eam reuocare poterit. 7 ita intelligatur. l. diem proferre in prin. 7 l. qd iussit allegata in gl. facit. l. minor. xxv. annis in prin. ff. de euict. Aut cum cause cognitione assignata est dilatio 7 tunc aut de consensu partium 7 non poterit sine partium consensu reuocari. 7 faciunt que notat Bar. in d. l. quod iussit 7 dixi in c. cum cessante. ā. eod. a

Aut est assignata dilatio cum cause cognitione 7 sine consensu partium sed iudex ex officio assignauit vel ad instantiam vnius partis tantū, 7 tunc ante q partis intersit reuocare poterit indistincte si partis interest vt non reuocetur nō poterit reuocare nisi causa cognita per ea que videbimus in c. interposita. § alia denique. ā. eod. 7 faciunt que dixi in d. c. cum cessan-

12 te. † Succedit questio, nunquid eo casu quo reuocari non potest, erit nulla reuocatio si reuocauerit: an vero erit necesse appellare 7 soluit Imo. q erit necesse appellare. per ea que habentur in c. sacro. ā. de senten. excom. 7 ad materiam est bona

13 glo. in c. cum ex eo in verbo septennium. de elect. lib. vi. † Sit ergo regula. quod iudex dilatione pendente procedere nō poterit, 7 si processerit nullus est processus. Fallit primo nisi iudex reuocauerit casu quo potest vel si non potest casu quo fuerit appellatum. nam tunc cum teneat appellatio valebit processus ad vlteriora 7 tenent communiter scrib. in d. l. siue pars. Secundo fallit quando de consensu partium iudex procederet ad vlteriora. nam tunc non obstante dilationis sententia valebit processus. vt hac glo. 7 dicta. l. siue pars 7 ibi docto. quod verum in cōsensu ante processum adhibitum. nam post factum processum licet partes consenserunt 7 ratificauerint ex quo nullus fuit processus non conualescet. ita Bal. post Cy. in l. penul. ad fi. C. de arbi. Tertio fallit quando iudex procederet ad actum qui tenderet ad executionem dilationis non autem esset contrarius nec diuersus dilationi. l. non ex omnibus. ff. de arbi. 7 ita Bald. ita Bal. 7 Panor. hic faciunt que in simili dicuntur de pendentia appellationis in c. cum teneamur. ā. eod. Quarto fallit quando causa dilationis assignate iam expirasset. nam tunc finita est dilatio non expectato tempore ei consignato. ita Bart. 7 ibi 7 alij in l. a filia. §. alumno. ff. ad trebel. 7 ita Panor. hic puta assignata est dilatio x. dierum absenti vt compareat comparuit tertio die 7 sic impleta est causa dilationis. nunquid expectabuntur alij. vij. dies 7 soluit Panor. q non tamen si certum esset causam non posse impleri propter quam dilatio est assignata non poterit ante tempus finitum iudex procedere gl. est no. in c. vbi periculum circa prin. versi. x. dies. 7 no. in c. commissa de elec. li. vi. faciunt que habentur in l. illa. ff. de verb. oblig. Quinto fallit si actus qui fit pendente dilatione cedat in merum fauorē eius cui est assignata dilatio quia tunc valebit. ita Imo. per istum text. in l. si quis instituatur. ff. de heredib. insti. Sexto fallit quando actus ille pendente dilatione factus fieret solum ab eo cui est assignata dilatio. nam tunc cum dilatio videatur assignata ad commodum suum potest nolle illo commodo vti. 7 ideo valebit actus per eum pendente dilatione factus quasi recedat a dilatione. c. cum dilecti. ā. de accusa. 7 ibi domi. Ant. 7 faciunt que habentur per Bar. 7 Ang. in l. qui ante calendis. ff. de verbo obliga. Septimo fallit si pendente dilatione debitor efficiatur suspectus de fuga vel alio modo suspectus. nam tūc licitum est creditori vt eum capi faciendo vel alio oportuno remedio pendente dilatione sibi prouideat ita Bal. in dicta l. siue pars. 7 facit glo. in l. questitum. ff. de pignor. licet in contrarium faciant notata per Ang. in l. aut pretor. §. si maior. ff. de iure deliberan. vbi voluit quod si pendēte conditione de-

[a] Dilationem mutare. Et qñ iudex possit dilationes augere 7 diminuere pte non citata vide. d. Jaso. in l. qd iussit. ff. de re iu. Et an ois dilatio q dat a. l. siue sine ministerio iudicis siue cū ministerio possit p iudicem prorogari vel abbreuiari aliqua iusta causa suadente vide no. p eūdē Jas. in l. ij. col. iij. versi. extra glo. querit Bar. ff. eo.

bitor efficiatur suspectus quod ex quo nondum cessit dies obligationis non sit licitum capere debitorem fugitiuum ergo ita postquam per dilationem est suspensum officium iudicis. Octauo fallit quando aliquid contra dilationem esset attentatum quod non obstante pendentia dilationis poterit huiusmodi attentata iudex reuocare ita Panor. et Anto. hic et faciunt que vidimus in c. qua fronte. de eo. vbi in simili dependentia appellationis. Nono fallit quando dilatio esset data ad actum nullum. nam tunc nulla est dilatio et ideo officium iudicis non suspendit. glo. est in l. cum pater. §. curatoris. ff. de lega. ij. faciunt que habentur in simili in c. cum appellationibus. eod.

14 titu. lib. vi. et aliquid in c. dilecto. inter. de eo. † Sed opere precium est scire, an vna dilatione pendente possit assignari dilatio ad alium actum successiue facien. vel etiam eodem instanti possit assignari dilatio ad vnum actum et illa finita successiue ad alium puta assignati sunt decem dies ad probandum per testes nunquid pendente hac dilatione vel etiam eodem tempore quo hanc dilationem assignauit poterit iudex assignare vt post hos decem dies et sic successiue post dilationem finalem debeat infra octo dies probasse per instrumenta et dic secundum Panor. hic vltra alios. aut isti actus ad quos assignantur diuerse dilationes sunt inuicem compassibiles ita tamen quod vnus non pendeat ex alio et tunc possit hanc dilationem assignare vt in exemplo proposito. et faciunt que notat Bar. in l. ij. ff. de re iudic. et etiam in d. l. sine pars et Bald. in l. fi. C. qui admittun. faciunt notata per glo. in simili in l. fi. C. de succes. edic. et per Bar. in simili in l. quandiu ff. de acq. heredi. Aut actus non sunt eodem tempore compassibiles sed vnus pendet ex alio et preiudicat alteri puta positio et probationes. nam positio fit ad finem releuandi partem a probatione. vt habetur in c. i. de confes. lib. vi. in l. ij. §. quod obseruari. C. de iura. calum. et ideo quod habet probare ponens pendet ex responsione aduersarij quia si confitebitur positiones nihil habebit probare si in totum negabit in totum habebit probare. si pro parte pro parte tantum probabit. ideo liquido patet quod probatio pendet ex responsione positionum. et propterea concludit hoc casu Panor. non posse simul assignari dilationem nec successiue parti ad positiones faciendas et ad probandum. quia donec est responsum positionibus nescit quid habeat probare nec parte confitente est arctandus ponens ad aliquid probandum. Glosa in versi. super his attingit intellectum tex. nostri de quo satis est dictum in glo. j. Glo. in versi. inhibitione in fine qualiter impedito facto tertio vel etiam facto procuratori detur secundus annus ad prosecutionem appellationis dixi in c. exrationе. de eo. Ab extra opponitur contra tex. et predicta dum dixit quod dilatione pendente gesta per iudicem non valent ipso iure. Contra de hoc met tex. vbi papa dicit fuisse appellatum a iudice procedente pendente dilatione et committit causam appellationis ergo presupponitur validum fuisse processum. alias frustra appellaretur ab actu nullo. solo. dic quod non valet consequentia appellatur ab actu ergo actus est validus quia etiam ab actu nullo potest appellari et tenet appellatio vt vidimus in c. dilecto. de eod. Secundo opponitur dicitur in tex. posse capitulum et decanum ius habere vt non liceat episcopo vendere carnes nisi in stallis ipsius capituli nec carnifices tenentur alibi contra de l. vnica. C. de monopolijs. vbi monopolus est prohibitus. Et dicitur monopolus omnis illicita conuentio ne fabrilia opera vel necessaria ab alijs fiant vel perficiantur quam a certo genere personarum vel etiam quod minori pretio quam pro statuto inter eos monopolum facientes necessaria non vendantur quomodo ergo potest capitulum pretendere ve solum in locis suis licitum sit carnes vendere. Et dicit hic Inno. quod l. illa loquitur in pacto quod quidem non est licitum. nos loquimur in consuetudine vel priuilegio que hoc casu permissa sunt. Et ideo capitulum hoc ius sibi pendebat debere ex consuetudine vel priuilegio non autem ex pacto. Sed ista solutio primo quatenus respicit consuetudinem videtur non posse procedere. nam a pari procedunt consuetudo et statutum. l. de quibus. ff. de legi. maxime quando prohibetur statutum eo quod illicitum. nam talis consuetudo illicita non valebit. c. fi. et ibi habetur. de consue. c. de consuetudinis et ibi per Archi. xi. di. sed procedit argu. negatiue de pacto ad statutum quando pactum prohibetur quia illicitum continet. ita Bar. in l. nec ex pretorio. ff. de reg. iur. vt sicut non potest fieri illicitum per pactum ita nec per statutum. sed monopolus est prohibitus propter illicitum quod ex eo resultat. d. l. vnic. ergo siue per pactum siue per statutum siue per consuetudinem monopolus non poterit induci. So. dicite ex mente Pan. hic quod monopolus est illicitus non quia contra bonos mores nec quia peccatum continet sed quia contra bonum publicum quod etiam consistit vt merces iusto precio vendantur et fabrilia et necessaria vbique fiant. l. i. §. cura carnis ff. de offic. prefec. vr. l. i. §. fi. ff. ad l. iul. de an. ideo sicut per statutum vel consuetudinem potest vtilitati publice derogari per ea que habentur in l. ambitiosa. ff. de decre. ad ordi. fac. non mirum si hoc casu valebit statutum et etiam consuetudo. nec obstat quod ille tex. in d. l. vnica dicat monopolum illicitum quia facit illicitum contra vtilitatem publicam vel prohibitum iure positiuo. sed istis possunt statuta derogare et consuetudines. ergo etc. nec obstat quod no. Barto. in d. l. nec ex pretorio. quia intelligitur de illicito statuto. s. contra bonos mores vel peccatum continens non autem de illicito contra vtilitatem publicam vel ius positiuum quia isti potest statutum derogare per ea que habentur in l. nemo si verberatum. ff. de rei vendi. in l. Lucius. ff. de euic. et ideo dicit Bal. in d. l. vnica quod licet statutum priuati collegij continens monopolum non valeat tamen statutum publicum ciuitatis vel etiam priuati collegij factum de permissu ciuitatis valebit vt certe res certo pretio vendantur vel fabrilia vel necessaria non fiant nisi ex certo genere personarum vel ab alijs cepta opera non perficiantur ab alio.

15 † Sed quatenus in secunda parte solu. dicit Inno. quod ex priuilegio hoc ius competebat capitulo vt non possent carnes vendi nisi in locis suis. Contra opponit Inno. de d. l. vnica vbi tex. vult non valere priuilegium monopolum permittens. Solu. dicit Inno. intelligendum tex. nostrum et dictum Inno. de priuilegio cum clausula derogatoria non obstante etc. per ea que habentur in c. nonnulli. in princ. de rescrip. in c. vnico per Jo. an. de exces. prela. li. vi. in c. ex parte. j. de capel. mona. et per Bar. in l. si quis in prin. testa. in princ. ff. de lega. iij. et in l. fi. C. si contra ius vel vti. pub. quia priuilegium contra constitutionem habentem clausulam derogatoriam in se non valet

8 nec tenet nisi cum clausula non obstantibus a. d. iuribus. Vel aliter soluit contrarium s. fornatum. Innoc. hic quod contrarium procedit in conuentione circa certas res vel personas opposita nos loquimur in conuentione certum locum respiciente quod non est monopolus: sed licet d. l. vnica non loquatur de conuentione certum locum respiciente, tamen identitas est rationis quia publice interest vt necessaria libere vendantur et fiant. et ideo solu. illa non videtur bona.

> 8 Clausula non obstantibus. Quid operetur clausula non obstantibus aliis priuilegiis et quibuscumque verbis derogatoriis et quo modo intelligatur vide Pan. de ca. in consi. ij. in ci. quam additione in ij. co. vi. sed mentio specialis in prima parte consiliorum. Et quo casu necessaria sit clausula non obstante vide Alex. in consi. cccv. incl. viso processu. in ij. colum. nec in dicto rescripto in ij. vo. Aduerte tamen quod inferiori principe non potest vti clausula non obstante vt l. formam. C. de offi. prefe. pre. et c. cum inferior de maio. et obe. et no. in c. fi. de here. li. vi. et per Jo. an. et alios in §. fi. de offi. archi.

> Pro intellectu l. vnice. C. de monopolijs.

Summaria.

1 Iudex exceptionem non admittens, videtur grauare.
2 Iudex licet grauet partem sola reiectione exceptionis, non videtur ita grauare, vt propterea iustificetur appellatio. et numero. 3.
4 Appellanti propter exceptionem non admissam non est necesse ad iustificandam appellationem veritatem exceptionis probare.
5 Expressio eorum que tacite insunt nihil operatur.

Interposita. Ad iustificandum appellationem a grauamine ex causa probabili interpositum est necesse quod coram iudice ad quem probet de veritate grauaminis nisi coram iudice a quo fuerit probatio oblata et reiecta. h. d. vsque ad versi. eidem. Et legam per partes istam decre. quia sicut quattuor habet dicta quatuor sunt partes. secunda ibi eidem, quoque.

1 tia tertia ibi ille demum quarta ibi sane parato. † Not. primo ex tex. primo quod licet regulariter dicatur quod iudex exceptionem non admittens videtur grauare. c. ex parte. in ij. et c. significante. de eo. tamen si propterea appelletur quia exceptio non est admissa appellatio non deuoluit negotium principale nec iustificatur nisi coram iudice ad quem probetur non solum exceptionem fuisse oppositam sed etiam

2 de veritate ipsius exceptionis probetur. † Et sic habetis ex tex. primam regulam ex qua habes inferre, quod sola reiectione exceptionis non videtur iudex licet grauet partem: tamen ita grauare vt propterea iustificetur appellatio. sed necesse est quod concurrat veritas exceptionis et de ea appareat ad hoc vt appellatio iu

3 stificetur. † Habetis etiam inferre quod sicut iustificatio appellationis non fit coram iudice a quo sed coram iudice ad quem. c. vt debitus. et ibi vidimus. de e. Ita quia veritas exceptionis deducitur ad iustificandum appellationem de ea constare debet coram iudice ad quem non coram iudice a quo. vt hoc text. et est ratio predicte regule: quia tamen admittere exceptionem et non admittere pendeat ex animo iudicis. per ea que no. Inno. in c. post electionem ad fi. j. de concess. preben. ideo cum pro iudice presumatur c. in presentia. de renuncia. licet appareret iudex grauet exceptionem reijciendo tamen quia potuit iudex reijcere eo quia videbat illam exceptionem non esse veram vel friuole opponi vt vult Inno. in d. c. post electionem eum presumatur multum pro iudice voluit l. credere appellanti et ideo grauauit eum vt ad iustificandum appellationem

lationem suam habeat necesse probare veritatē exceptionis. Ista regula primo fallit nisi essemus in grauib⁹ q̄ in his q̄ sunt grauis preiudicii iudex non pōt nisi manifesta calumnia appareat non admittere exceptionem per ea que habent in c. licet cām. ē. de pba. ita. d. Anto. hic ⁊ post eum Imo. ⁊ sensit Panor. ⁊ ideo si exceptionē nō admiserit in grauib⁹ poterit pars appellare ⁊ satis iustificata est appellatio ex hoc solo grauamine hoc tñ limitatio est magna restrictio ad text. istū qui generaliter loquitur. Secundo fallit qñ iudex recusatur vt suspectus nam tunc cū pposita exceptione legitima recusationis iudex debeat venire ad arbitros iuris. c. cū spāli. ⁊ ibi vidim⁹. ē. eo. ⁊ ideo si obiecta exceptiōe suspitionis probabili iudex procedat cū ad eū nō spectet cognoscere an vera sit vel nō vera suspitio sicut ad iudicē spectat de aliis exceptionibus cognoscere sed officii sui sit venire ad arbitros non admittendo exceptionē iudex grauat partē ⁊ ideo ex hoc solo appellari poterit tex. est in c. sup questionū. §. fi. ē. de of. dele. ⁊ faciūt que vidimus in d. c. cū speciali. Tertio fallit quando iam satis esset probatū de veritate grauaminis q̄ ex ipsis actis apparet hunc vere grauatū. puta q̄ petiis iudicialiter deliberatorias de quibus in c. offeratur. xv. q. iii. in aut. offeratur. C. de li. conte. iudex negādo huiusmodi inducias dicitur partē grauare ⁊ satis apparet ex hoc grauamen. c. G. perpetuus. ē. de fide instru. Quarto fallit vbi per solas allegationes vel solam propositione grauaminis presumptiue vel notorie apparet de veritate grauaminis puta sequestra regulariter sunt probibita l. vnica. C. de probib. seque. vidimus in c. fi. ē. de sequest. pos. ⁊ fruc. vult iudex facere sequestrū opponit q̄ pōt iudex exceptionē nō admittit appellat pars repulsa hic appellatio sola allegatiōe iuris iustificat q̄ sequestrū de iure cōmuni est probibitū vel etiā puta vult iudex peruenire ad incarcerationem debitoris antequā discutiat an sit soluendū quod nō potest facere. glo. est in l. iii. §. tutores. ff. de suspec. tuto. opponit vt prius discutiat bona vel de beneficio cessionis bonorū iuxta nota in l. i. C. q bo. ce. pos. iudex exceptionē istā nō admittit appellat pars ex hoc solo iustificata est appellatio q̄ ante incarcerationem fit discussio bonorū vel admittitur cessio. ait Bal. in l. minoribus. C. de his qbus vt indig. vel puta iudex dat quartā dilationē sine solennitate legali cōtra. c. vultra tertiam. ē. de testi. opponitur contra iudicem ne hoc fiat non admittit iudex exceptionem pars appellat ex hoc solo iustificat appellatio quia sine solennitate legali non debuit dare iudex quartam dilationem. ita Inno. in c. significa. auerunt. ē. de testi. ⁊ ibi alii ⁊ Panor. in d. c. vltra tertiam. ⁊ Imol. hic vel puta petit reus declarari libellum incertum vel obscurum. iudex non admittit exceptionē appellatur ex hoc solo iustificata est appellatio: q̄ parte opponente non admittitur libellus incertus vel obscurus. ita intelligitur. Inn. in c. significantibus. ē. eo. vel in c. ii. ē. de lib. ob. vel vbi Inno. hic appellator a sententia diffinitiua iudex a quo tenetur appellationem admittere quia non indiget appellatio expressione cause q̄ nos deducam non probatum probabo vidimus in c. vt debitus. ē. eo. reiicit iudex appellationem. appellatur ab hoc grauamine satis iustificata est appellatio ex hoc quod appellationem a diffinitiua interpositam reiecit. adeo apparet vere grauatā partem fuisse. c. i. vers. io q. eo. ti. li. vi. vel etiam quando notoriū esset grauamen. puta q̄ in aliena diocesi quis decimas exigit opponitur nō audiendus esset nisi probet titulū vel possessionem tanti temporis cuius initiū memoria non extet. c. i. de prescri. lib. vi. c. ad decimas de rest. spo. lib. vi. isto casu si nō admittatur appellatio pars poterit appellare ⁊ notorium est grauamē. ita Imo. hic. iste non habet necesse probare veritatē grauaminis appellans. Quinto fallit qñ verisimile est iudicem a quo fore, aut grauamen intulerit vel neutiam tunc sola appellatio quia grauauerit puta non seruando formam rescripti de quo ipse debet esse informatus iustificat appellationē absq̄ alia oblatione probationis grauaminis. c. olim. ⁊ ibi glo. not. ē. de excep. c. cum causam. ⁊ ibi habetur. ē. de off. dele. quod tamen videtur contra tex. nostrū in generalitate sui licet Imo. ita transeat. Sexto fallit quando per confessionē partis constaret de grauamine. nam tunc alia probatio non requirit ad iustifican. appellationem. c. dilecto. ē. eod. Septimo fallit in causis beneficialibus q̄ in eis sufficit appellare ad curiam ex cā probabili ⁊ licet appellationis veritas non probetur tamē negotium principale per hec deuoluitur ad curiam vna cum ipsa cā appellatiōis. c. quāuis. c. si postq̄ de elec. li. vi. Octauo. fallit qñ iudex a quo detulisset appellationi. nā tunc arbitriū est iudici ad quē etiam non probata veritate grauaminis recipere appellationem si velit ex quo iudex a quo abdicauit a se iurisdictionē. c. cū appellationib⁹ friuolis ⁊ ibi habet. c. ti. li. vi. tñ appellatio petente vt de veritate grauaminis prius cognoscat poterit si voluerit iudex ad quē. nō tñ coget mandare appellanti vt veritatē appellationis pbet: alias si nō pbauerit remittere cām ad iudicē a quo ita saluatur dictum Inno. hic.

4 Mo. ex tex. ibi nisi exceptionē a premissa regula. sed quia est multum vniuersalis sit vobis loco secūde regule ex qua habetis, q̄ appellanti propter exceptionem non admissam cuius probationem incontinenti obtulerat non est necesse ad iustificandum appellationem probare veritatem exceptionis. sed satis est q̄ probet se opposuisse exceptionem ⁊ obtulisse probationē inconti. ⁊ est ratio quare hoc casu nō habet probare veritatē exceptionis q̄ cessat ratio de qua in prima regula que erat q̄ psumit̄ p iudice ⁊ contra partē. nā in casu nr̄o ex quo offert pbationē incōtinēti cessat psumptio calūnie que est ꝯ partē. c. lfas. ē. de rest. spolia. Et arguit̄ maxima iniquitas iudicis ex quo dicebat hodie cōstat. hodie agat. l. si is a quo. ff. vt in possessio. lega. ⁊ in mora modici tēporis non est preiudiciū. l. qđ dicimus. ff. de solu. nō est sine calūnia iudex non admittendo exceptionem ⁊ oblationem pbationis incontinenti. ideo hoc solum sufficit ad iustificandum appellationem. imo ex generalitate huius tex. nostri voluit Inno. post Io. and. q̄ etiā si exceptio non est vera q̄ postea apparuit tamen ex quo obtulit pbationē incōtinenti ⁊ iudex nō amisit per hoc non tollit̄ quin sit iustificata appellatio ⁊ remaneat iustificata. ⁊ dicit̄ incontinenti etiā si dilationes exigeret sed non tamen longas. tex. est ibi Panor. in c. literas de resti. spo. ⁊ j. dicā. Fallit illa regula in exceptionibus perēptoriis q̄ tunc oblatio pbationis incōtinenti faciende nō iustificat appellationem. sed est necesse probare veritatē exceptiōis interposite gl. est no. in c. ex parte adde. ⁊ ibi casus fm vnū intellectum. ē. de testi. tamē Io. an. ⁊ ibi communiter scribētes tenēt illum intellectū nec dictū in se est verum q̄ tex. noster ita habet locum in exceptiōe perēptoria sicut in dilatoria cum sit idē ratio. Secundo fallit qñ opponitur exceptio ⁊ eius probatio offertur incōtinēti sed eo tēpore quo iudex nō tenetur admittere probationem. nā tunc oblatio probationis nō habet iustificare appellationē ex quo iudex nō arctat̄ admittere ipam oblationem casus est fm eūdem lect. in d. c. ex parte adde. nam opposita exceptione criminis ꝯtra testes pōt iudex eius examinationem differre vsq̄ post publicationē. c. presentium. ē. de testi. ⁊ sic probationē huius exceptionis q̄ testes sunt criminosi nō arctat̄ iudex admittere eo tēpore quo opponitur, ideo si offerat̄ pbatio ⁊ iudex nō admittat per hoc nō iustificatur appellatio. Tertio fallit vbicunq̄ opponatur exceptio quam iudex potest differre vsq̄ ad finem cause. illo casu oblatio probationis incōtinēti nō iustificat appellationē. lz iudex nolit admittere sed differat exceptionē. d. c. ex parte adde. in simili ⁊ faciunt que no. Bar. in simili ⁊ Imo. in l. ille a quo. §. fi. de testamento. ff. ad trebellianū. ⁊ ibi Imo in fi. l. ff. pro suo. Non enim grauat partē vtendo facultate sibi a iure pmissa. ergo ab eo appellari non poterit ⁊ si appellaret ex hoc nō iustificabitur appellatio. c. consuluit. ē. de offic. delega. Quarto. fallit in arbitrariis quia vbi arbitrarium est iudici exceptionem admitere vel non admittere vel probationem admitiere nec non admitiere sola obiectione exceptionis vel oblatione probationis non iustificatur appellatio. ita Imo. hic per ea que habentur in d. c. ex parte adde. q̄ non quicquid permittitur iudicis potestati subiicitur necessitati. l. nō quicquid. ff. de iudi. ⁊ sic habetis q̄ licet in arbitrariis licitū sit appellare gl. est no. in c. sup his in fi. j. de accus. in l. si qua pena ⁊ ibi Bar. ff. de verb. sig. bonus tex. in c. i. ē. de dil. ⁊ ibi no. tā hoc habet precipuū appellatio in arbitrariis q̄ sola oblatiōe probationis non iustificatur. Quinto fallit qñ presumptio iuris est cōtra ipsum opponētem exceptionem. nā tunc oblatio probationis nō habet iustificare appellationē, cū enī psumptiones iuris nō sint liquidissime pbationes vt no. in l. post gl. C. de testi. mili. an. l. lz imperator. ff. de leg. i. in c. afferte ⁊ in c. quāto. ē. de presump. lz per oblationē probationis resultet presumptio p opponente. c. literas. ē. de resti. spol. tamē cum fortior sit presumptio iuris que est cōtra eū vincet istam, que est minus fortis. c. literas. ē. de presum. nō mirū. ergo si hoc casu sola oblatio pbationis non iustificat appellationem tex. est quem ibi pōderat. d. Ant. ⁊ Imo. in c. i. j. de his que fi. a maiori parte. c. Sexto fallit in appellatione extraiudiciali. nam illa non iustificatur per oblationem probationis incontinenti ita Io. an. andree hic ⁊ sequuntur alii. ⁊ Inno. in capit. cum inter canonicos. ē. de elec. Et. d. Anto. in d. c. i. j. de his que fiunt a ma. par. ca. ⁊ est ratio. nā pars extra iudicium neq̄ etiā iudicio nō tenetur ipsa admittere probationes q̄ fiunt iudici probationes ⁊ nō parti. nō etiā iudex ipse extraiudicialiter procedēdo

tenetur admittere iudiciales probationes per ea que vidimus in.c.bone.ii.eo.si ergo ab actu extraiudiciali iudicis vel partis appelletur et offeratur probatio grauaminis incontinenti, hic oblatio nõ iustificabit appellationẽ:quia facta ei qui nõ potuit admittere pbationes vel eo tpe quo admittit nõ potuerũt ita Panor.hic et Jmo.et sic ratio pendet ex secũda fallentia.s.dicta Jmo.in.c.si.in.xxv.col.de psump.et in.c.ex parte.ad de.ii.de test.Rota.decl.cccxvi.Septimo fallit quãdo in absentia iudicis esset appellatum in casu permisso.l.vt vidimus in.c.suggestum.ii.eo.et videbimus in.c.fi.j.eo.nã tunc cum fiat coram honestis viris qui nullam potestatem iudicialem habent oblatio probationis eis facta non iustificabit appellationem:quia facta personis que non poterãt admittere probationem.ita Panor. hic et Jmo.et faciunt dicta in precedenti fallentia.Octauo fallit quando appellatio velit iustificari ad finem non solum deuolutiuum sed etiam ad consequendũ effectũ exceptionis opposite.nam illo casu licet oblatio probationis iustificet appellationem quo ad effectũ deuolutiuum vt hic tamen non iustificat ipsam exceptionẽ quo ad effectum exceptionis consequendum.l.si exceptio est declinatoria vel dilatoria ad finẽ vt iudex nõ procedat vel iudiciũ differat.vel si est peremptoria ad finem.vt imponat silentium parti.Nam illo casu de necessitate debet probari veritas exceptionis nec sufficit oblatio pbationis ita cõnet doc. hic et in.d.c.ex parte ad e. ¶ Nono fallit in appellatiõe a diffinitiua.Nam cum illa respiciat effectum principalis negotij et quo ad effectum principalis negotij appellatio non iustificatur sola oblatione probationis vt dictũ est in precedenti fallentia.Non mirum si appellatio a diffinitiua nõ iustificatur sola oblatione probationis.Jta Jmo.hic. ¶ Decimo fallit qñ in prosecutione appellationis et interpositione pars debito modo non appellat.Nam ad hoc vt habeat locum ista secunda regula iuris est ministerium quod pars que appellat quia exceptionẽ opposuit et obtulit probationem incontinẽti que admisse non fuerunt in interpositione appellationis non solum dicat propter exceptionem non admissam sed debet etiã dicere et quia obtulit probationem incõtinẽti que non fuit admissa alias si solum appellaret propter exceptionẽ nõ admissam et non adderet hoc et propter oblationem probationis nõ admissam.l.millies obtulisset probationem tñ non iustificabitur appellatio que se non fundat nisi solũ sup veritate exceptionis.et ideo vis est in modo appellandi.ita voluit hic Jmo.et ita Panor.et ibi casus secũdũ suũ intellec.et Hos.in.c.ex parte ad e.ii.de test.in penulti.col. ¶ Undecimo fallit quando pars lz opponeret se probaturã exceptionem cum hoc non obtulit coram iudice vel si obtulit non dixit se incontinẽti facturã.nam solum opponere exceptionem et dicere quod eam probabit non iustificat appellationem nisi etiam offerat iudici se probaturum exceptionem.nec sufficit offerre nisi incontinenti offerat se probaturũ.ita est text.sm intellectum qui magis placet Panor.in.d.c.ex parte ad e in pe.col. ¶ Duodecimo fallit quando si grauamen propter iustificatam appellationẽ retractaretur,tñ postea non probata veritate exceptionis de qua licet ad finem deuolutiuũ nõ sit discutiendum tñ ad effectum exceptionis consequende discutiendum est veniret veritate non cõperta restituẽda res vel grauamen in pristinum statũ.nam tunc cum circuitus sit euitandus de. auditor.ii.de rescrip.non fiet retractatio grauaminis.ita Jmo.et sic sola oblatione probationis non iustificabitur appellatio. ¶ Decimotertio fallit qñ esset notorie iniusta exceptio.Nam tunc oblatio probationis non excusat maliuolũ animum et notorietatẽ defectus exceptiõis.ita Jmo.hic.et Pan.et facit in arg. §.si.inst.de suspec.tuto. ¶ Decimoquarto fallit vbi adesset clausula in rescripto delegatorio cause principalis appellatione remota.Nã tunc cũ clausula app.re.nõ pmittat appellari nisi in casibus a iure expressis vt vidimus in.c.pastoralis.in prin.ii.eo.non iustificabitur hoc casu appellatio nisi pbata veritate grauaminis,et sic oblatio probationis non sufficit.ita do.Ant.et ibi Jmo.in.d.c.i.j.de his que fiunt a ma.part.ca. ¶ Decimoquinto fallit qñ opponẽs exceptionẽ offert se incontinẽti pbaturum aduersarius offert se incontinenti probaturum cõtrariũ.nã tunc vna oblatio aliã confundit et ideo neq pro vno neq pro alio psumitur et sic cessat ratio secunde regule vnde non iustificabitur appellatio per huiusmodi oblationẽ.ita.d.Ant.hic tñ Jmo.arguit in cõtrarium quia ex quo iudex potest assignare terminũ vtriq et veritatem incõtinẽti videre satis apparet calumnia:et qd grauat partem nõ admittendo huiusmodi exceptionem cum oblationibus probationum hincinde factis.ergo satis ex hoc iustificabitur appellatio. ¶ Decimosexto fallit qñ oblatio fuisset vbalis et nõ realis quia tunc nõ sufficeret ad iustificandum appellationem sola oblatio.necesse est enim quod offerat se probaturũ et nolet testes p quos intendit probare et eos habeat paratos.Jta Jo.Land. hic et in add.ad spec.§.qualiter.vsi.sunt quibus.et.§.penulti.versi.illud mouetur quia alias de facili esset parata fraus excipientibus qui vterentur nolentes exceptiones suas redi et friuole vexare actorem quia opponerẽt exceptionem et semper offerrent probationes verbo.ne ergo ista fraus militet debemus intelligere text.hic de oblatione reali sicut in simili dicimus in.l.i.C.de dilationibus.et.iij.q.iii.spatium.de eo qui asse

5 ret se habere testes vltramarinos. ¶ †Secundo mouetur,quia expressio eorum que tacite insunt nihil operatur.l.iij.ff.de leg.i.Sed in quocumq excipiente videtur inesse: vt probare intendat qd excipit.l.i.ff.de excep.l.in exceptionibus ff.de proba.ergo licet offerat se probaturum cum hoc tacite insit in ipsa exceptione oblatio nihil operatur.vt ergo aliquid operetur debebit esse realis.facit etiam ad predicta.c.pastoralis.§.i.ii.de offi.ordi.c.i.et.ij.ii.de eo qui mit.in pos.vbi ad reuocationẽ missionis in possessionẽ dz offerri cautio nec sufficit verbalis oblatio.facit qd no.in gl.in.c.cupientes.§.si vero.in verbo cõtempserint de ele.li.vi.facit.l.residuum.C.de distra.pig.et qd no.in...penul.ff.de distra.pig.maxime per Bart.et Ange.faciunt notata per Ange.et Jmo.in.l.si mora.ff.solu.matri.et faciunt que notat Bart.in.l.pretor ait.§.si quis paratus.ff.de ope.no.nuncia.et est bonus tex.in.l.seruus si heredi.ff.de statulib.er.in.l.quidam.§.idem respondet.ff.de solu.in quibus locis probatur quod oblatio satisfactionis vel satisdationis debet esse realis non verbalis.ponit Jmo.in.l. si seruus communis.ff.de vul.et pup.Bal.in.l.acceptã.C.de vsur.Bal.in aut.dos data.C.de dona.ante nup.Jn contrarium est cõmunis sentẽ.et dicit Bald.hic seruare practicam.et tenet do.Anto.Jmo.et Panor.hic.et in.c.ex parte ad e.ii.de test.mouentur quia vbi confestim quid est agendũ non tñ debet pars venire cum secũ paratus.l.qd dicimus.ff.de solu.l.promissor.ff.de cõstitu.pec.Adducunt tex.in.l.iij.§ ibidẽ.ff.ad exhi.vbi sufficit incõtinenti offerre probationem licet non realiter deducatur in l.si is a quo.ff.vt in poss.lega.vbi satis dicitur incõtinẽti constare quod potest probare.nec requiritur pbationes ibi esse paratas.et in.c.literas.ad fin.ii.de resti.spo.adducunt notata in.c.ad apostolice.de re iudi.lib.vi.et ibi glo.in verbo parata.Non obstant contraria.et primo non obstat.argu.quod esset parata fraus.quia ex quo incontinenti habet tñ probare nec longas habebit dilationes ad pbãdum nõ est verisimile quod debeat calũniari pro medico tpe.d.c.literas.quia punief in expensis pterea punief sm Bald.hic in.ij.col.quia si nõ pbauerit istã exceptionẽ.j.breue tempus postq obtulit nõ poterit amodo in ista instantia principali eã probare.vnde non est verisimile quod sic eam gustasset pars ad offerendum probationem incontinenti nisi existimasset se probaturũ.Non obstat argu.de.l.iij.ff.de leg.i.quia illud pcedit quãdo ea que tacite insunt exprimuntur eo modo quo insunt.sed hic oblatio probationis exprimitur alio modo quam insit quia opponens exceptionem bene tacite videtur asserere quod si opus est eam probabit.sed non quod probabit incontinenti.Hic autem offert se incontinenti probaturũ.et sic alio modo offert quam insit.Non obstat qd notatur in.c.pastoralis cum supra allegatis.quia illud pcedit qñ contra ipsum offerentem cautionem iam militabat vehemẽs presumptio.quia iam semel fuerat contumax.vnde ita de facili non reuocatur missio in poss.in penam sue contumacie.ideo realis oblatio requiritur.et facit tex.in.c.cum in ecclesiis.ii.de maio.et obe.facit glo.notabilis in.l.cornelia.ff.ad silie.quam ibi ponderat Bal.vbi semel fugitiuus amittit beneficium fideiussorũ,dãdorũ qd alias a statuto ɔcederetur.Nõ obstant notata in.d.l.si residuũ.et in.d.l.pe.quia ibi tractabaf de reali piudicio presentis creditoris:ideo a contrario requirif realis oblatio.et eodem modo respondetur ad notata in.d.l.pretor.§.si quis paratus.et in.d.l.seruus si heredi.Non obstãt notata in.d.l.si mora.quia respondeo vt ad.c.pastoralis.quia ibi pcessit mora ɔc.Sed pro complemento materie reuoco in dubium id quod est dictũ.ii.in.xi.fallentia nunquid de necessitate illa oblatio probationis debeat ita fieri vt in ea exprimatur quod incõtinenti fit.et tenet hic Panor.quod sic vt patet etiã ex so.data secundo arg.Joan.an.in precedenti fallentia.Contrarium tenet hic Imol.quia debet se offerre probaturum.vt hoc tex.et etiam si non exprimatur incontinenti:tamen subintelligitur ad hoc vt expressio aliquid operef:quia alias videref oblatum eo modo quo inest.et sic nihil operaretur:quod est contra textũ nostrũ qui vult quod oblatio operetur iustificationẽ appellationis.Et pro illa opinione.faciunt que no.Barto.in.l.nam postea.in principio.ff.de iureiuran.in.l.si.ff.pro soci.in.l.si is

a quo.

a quo.ff.vt in pos.leg.vbi si probatio debet incontinenti fieri sa
tis sit opponere exceptiones altiorem indaginē nō requirē
tes ergo ita in proposito satis erit q̄ iste incōtinēti probet vel
est paratus probare.et hoc in dubio iudicamus ex quo se of
fert probaturum vt oblatio aliquid operet̄ et per tex.nostrum
hic vbi nihil dicitur qd debeat exprimi verbum incontinenti
nisi dicamus q̄ iste tex.declaratur per text.in.c.ex parte ade
§.de testi.vbi sm vnū intellectū et refert ibi Panor.in penu.
colum.non sufficit opponenti exceptiones ad iustificā.ap
pellationem dicere se probaturum:vt patet ibi in text. Et si
hoc diceret probaturum ergo requiritur aliquid vlterius sci
licet qd incontinenti probetur. ❡ Decimoseptimo fallit quā
do oblata esset probatio et iudex assignasset terminum ad eā
probandum.et q2 non probauit voluit postea admittere exce
ptionem. Nam tunc oblatio non iustificabit appellationem
ita Bald.et Inno.imo hanc exceptionem non poterit postea
probare in hac instantia principali vt Bal.hic. Decimoocta
uo fallit quando per tertium oblatio probationis impedire
tur et non per iudicem.nam tunc non iustificatur appellatio et
est ratio q2 factum tertij non debet nocere iudici nec appella
tioni quo ad iudicem.l.arbitrio.§.si dolo et ibi notatur.ff de
dol.et faciunt que dixi in.c.ex ratione.§.eod.que notat Archi.
ij.q.vij.versi.testes.

Summaria.

1 ❡ Appellatio ad curiam interposita ad hoc vt tractetur
in curia,sufficit q̄ alterum ex istis interueniat,vel q̄ appella
tio per iudicem a quo sit delatum,vel q̄ a parte appellata
sit recepta.
2 Rescripti sola impetratione et contradictione circa impetra
tionem,dicitur pars appellationem prosequi.
3 Appelletur licet ad curiam, non tamen de necessitate causa
est tractanda in curia.
4 Appellans si non consensit appellationi,vel iudex a quo nō
detulit,q̄ inuito ipso appellato potest appellans impetrare
causam committi extra curiam.

Eidē. Si appellatio nō sit recepta a iudice vel appro
bata a parte sufficit mittere appellatum procura
torem ad impetrandum et contradicendum licet pars appel
la velit prosequi appellationem in curia.h.d.vsq̄ ad versic.
1 Ille deniq̄. ❡ † Nota ex tex.ibi nec ab aduersario q̄ ad hoc
vt appellatio ad curiā interposita tractet̄ in curia sufficit q̄ al
terū ex istis interueniat vel q̄ appellationi per iudicē a quo
sit delatum,vel q̄ a parte appellata sit recepta,nec requiritur
termini assignatio de necessitate vt hoc tex.vbi nulla fit men
tio de assignatione termini.et faciunt que vidimus in.c.nico
2 lao.et in.c.sepe.§.eod. ❡ † Not.ex tex.ibi super prosecutione
appellationis.q̄ sola impetratione rescripti et cōtradictione
circa impetrationem dicitur pars appellationē prosequi.fa
ciunt q̄ habent̄ in.c.ex parte.o.§.de rescrip.et q̄ vidimus in.c.
3 personas.et in.c.ex ratione.§.eod. ❡ † Nota ex tex.ibi ad im
petrandum et contradicendum q̄ licet ad curiam, appelletur
non tñ de necessitate causa est tractanda in curia sed hoc ope
rabitur appellatio q2 delegatus a sede apostolica impetrabi
tur ad partes et ideo alio non interueniente q̄ q̄ sit appella
tū ad sedē apostolicā appellās procuratorē suum mittere te
net̄ ad impetrandū et cōtradicendum.de quo in.d.c. nicolao.
4 ❡ † Nota ex tex.ibi licet.q̄ si appellatus non cōsensit appel
lationi vel iudex a quo nō detulit q̄ inuito ipso appellato pōt
appellās impetrare causam committi extra curiā:q2 est quid
imputetur appellato quare a principio non approbauit ap
pellationē.ideo nunc inuitū appellātem in curia causam tra
ctare non coget.dicit tñ hic Inno.et sequuntur alij q̄ de volū
tate appellantis cū poterit in curia tractari:et sic in optione
eius erit vel impetrare delegatos ad ptes vel causam appel
lationis in curia tractare.nā hic tex.nullā necessitatem impo
nit appellanti vt in partibus impetret delegatos:ergo vide
tur permittere eius facultati.et sic succedit regula q̄ que sunt
facultatis non sunt necessitatis.l.non quicquid.ff.de iudi.c.
consuluit.§.de offi.de. Glosse nihil habent.

Summaria.

1 ❡ Appellans potest re integra appellationi interposite
renunciare.
2 Appellationi tam ab interlocutoria quam a diffinitiua,tam
iudiciali quam extraiudiciali renunciari potest.
3 Appellatio per statutum interposita tolli non potest.
4 Res per delegationē cause appellationis desinit esse integra,
5 Cessans ab appellatione punitur in expensis.
6 Appellatus contradicere non potest,ne appellans renun
ciet appellationi.
7 Appellans potest renunciare appellationi,et reuerti ad iudi
cem a quo. Limita tamen vt.§.

Ille deniq̄. Ante inchoatā psecutionē appel
lationis pōt appellās si vult renun
ciare appellationi inuito appellato et petere q̄ cā remittat̄ ad
iudicē a quo.sed tñ cōdēnatur in expēsis factis p alterā par
1 tē occasione illius appellationis.h.d.vsq̄ ad vl.Ante. ❡ † No.
primo ex tex.ibi vocē appellationis emisit q̄ re integra ap
pellans pōt renunciare appellationi interposite. Bald.in.l.p
hāc.C.de tēp.ap.ibi de renūciatione appellationis.et in l.tale
pactū.§.q prouocauit.ff.de pac.in.i.repetitione.l.edita.in.xij.
col.ver.vi.opponitur.C.de edēdo. Et illo casu operat̄ renun
ciatio nō solū respectu appellationis sed etiā operabitur re
spectu nullitatis quatenus incidenter venit in appellatione
ita Bal.in.l.i.C.de sen.ex peric.reci.et in.l.quedā mulier per
illū tex.ff.fami.ercis.in.l.tale pactum.§.qui prouocauit in re
2 pe.ff.de pactis.et dixi in.c.dilecto.§.eo. ❡ † Ex quo iste text.
dicit appellationis,habetis inferre q̄ cū appellatio tā inter
ponat̄ ab interlocutoria q̄ a diffinitiua vt vidim⁹ in.c.vt de
bitus.§.eo.et tā ab actu extraiudiciali quā iudiciali vt in.c.bo
ne.et ibi vidimus.§.eo.et indefinita equipollet vniuersali.c.si
romanorū.xix.di.q̄ potest renūciari tam appellationi ab in
terlocutoria q̄ a diffinitiua.et tam appellationi iudiciali quā
extraiudiciali. Et ita voluit Bal.in.l.fi.C.de tēp.ap.lz vide
ret̄ 2trariū dicēdū.q2 verba debēt accipi in magis directo signi
ficato.c.si quē.§.de sen.exc.l.i.ff.si ager vec.vel emphy. Per.
ideo cū sub verbo sñie in dubio intelligamus de diffinitiua
glo.est in.c.cū olim.§.de testib.in.l.ij.§.biduū.ff.qñ appel.sit.
habetur in cle.j.de sen.et re iud.vbi gl.aliter sentit habet̄ in.c.
cām matrimonij.§.de off dele.ita p verbū appellationis vide
bat̄ q̄ deberemus intelligere in directo significato.s.de ap
pellatione a diffinitiua.et renūciat q2 appellationis expresse
renūciando sed etiā iudicata emologādo siue ratificādo per
ea que habent̄ in.l.iij.§.falsus.ff.de ra.habe.in.l.pe.et in.l.re
sp arbitris.C.de arbi. Et etiam tacite facto cōsentiēdo sentē
tie p ea q̄ habent̄ in.c.qd ad cōsultationē.§.de re iud.in.l.ad
solutionē.C.de re iud.et dixi in.c.solicitudinē.et signāter pon
derandus est iste tex.q loquit̄ post appellationē emanatā.nā
ante appellationē interpositā pacto vtriusq̄ partis hinc clarum
est qd pōt appellationi interponēde renunciari.l.fi.C.de tēp.
3 ap. Et ideo dat cautelā Bal.in.c.venientes.§.de iureiur.q̄ lz
p statutū appellatio interposita tolli nō possit,quatenus ve
nit interponēda ad superiorē:lz sec⁹ si veniret interponeñ.ad
ipsos statuētes vel subditos eorum.prout cōtet̄ doc.in.c.ve
niētes.et Jo.an.in.c.si et ibi alij.eo.ti.li.vi.habet̄ per Bar.in.l.
fi.ff.de aqua plu.arcē.in.l.i.§ interdū.ff.a quib. appel. non lz
in.l.oēs populi.vij.col.ff.de iusti.et iure in.l.q̄ sub cōditione.
§.fi.ff.de cōdi.insti.insti.no.Bal.in prima cōstit.C.§.quib⁹.
in.l.progrāma.C.cōmi.vel epist.in.l.fin.C.de sentē.et interlo.
om.iu.in.l.si appellationē.C.eo.in.l fi.C.de temp.appel.in.§.
fi.in extrauag.pacis constantie in versic.in causis. Ange.in
l.ij.ff.de re iudica Alber.in volumine statutorum in secunda
parte in questione.clxxxvi. Bal.in.l.i.ff.de consti.prin.et ibi re
probat q̄ dixit Bart.in.d.l.omnes populi. Bal.in.l.nec q̄s
quā.§.vbi decretū.ff.de offi.procon.et lega.d. Ant.in.c.super
questionū.in princi.§.de offi.dele. Ludo.de roma.in rubrica
de arbi.in.xiiij.col. Bal.in.l.prescriptis in.v.colū.vbi limitat
hanc conclusionē.C.si contra ius vel vtili.publi. Angelus in
authentica offeratur.C.de lit.contesta dixi in.c.pastoralis.§.
eo.in princi.tamen cautela est quod omnis populus ciuitatis
conueniat et in viam contractus consentiat q̄ non possit ap
pellari et renuncient tam appellationibus interpositis quam
interponendis isto casu appellari non poterit per illos de illa
ciuitate vel vniuersitate quia statutum transit in pactum ita
Baldus in dicto.c.venientes. Nam licet tractetur de preiu
dicio superioris hoc casu. Tamen quia nihil aliud curat iu
dex quam vt partes conueniant.l.i.§.et post opteris.ff.de ope
ris noui nunciatione.c.fi.§.de transac.istud pactum prefertur
preiudicio superioris et quamuis ista procedant in pacto vel
etiam in renunciatione simplici que sit interposita iam appel
latione vt hoc tex.cum appellationi interponende renuncia
ri non poterit de consensu vnius partis tantum. Ita Bart.
Angelus et Inno.post glo.in.l.i.§.i.ff.a quib.appella.non li
cet et faciunt q̄ in similij notantur in.l.prima.C.de pactis.si
tamen renunciatio fieret altera parte presente licet tacente

bene excluderetur appellatio interponenda. ita Rota decisio
ne sua. cclxxxvij. que incipit item q̄ licet appellationi interpo
nende. Item etiam si renunciatio simplex fieret in iudicio. nā
isto casu excluderet appellatio interponenda licet alia pars
esset absens calore iudicij enī sustinetur denunciatio ista. ita
glo. communiter ibi approbata in. d. l. i. §. i. ff. a quibus app.
non lic. ⁊ faciunt notata in. l. i. ff. de cura. bon. dan. licet Bal.
nolit esse differentiam inter renunciationem iudicialem ⁊ ex
traiudicialem in. d. l. fi. §. fi. C. de tempo. appel. Et ita etiam si
iuramentum interuenisset de stando iudicatis per hoc non
excluditur appellatio interponenda. glossa est nota. vi. q. iiij.
c. quod bone. ⁊ est tex. ⁊ ibi vidimus in. c. ad hec. el secundo. ā.
4 eo. ¶ † No. ex tex. ibi cognitio delegata. qd̄ per delegationē
cause appellationis dicitur res desinere esse integra. ⁊ facit
glo. no. in. c. fi. a subdelegato de offi. delega. li. vi. ubi per actū
delegationis perpetuatur iurisdictio de quo tamen in. c. rela
tum. ā. de offi. dele. ⁊ ibi tñ quantum attinet ad tex. nostrū di
cunt hoc q̄ post delegatam causam appellationis non dicit
rem desinere esse integram quominus possit renūciari appel
lationi. Et faciunt que notat Jo. an. post Host. in. c. ex parte que
stione. ā. de resti. spo. ubi delegatio dicitur esse propria impe
trantis donec ea vtatur pars: ergo poterit illi renunciari per
impetrationem. Et ita in proposito nostro. Et quatenus in
tex. exprimitur delegata dicunt hic Jmo. ⁊ Panor. qd̄ solum
importat iuris ministerium ad hunc finem. quia delegatione
cause appellatiōis facta si appellās petit remitti ad iudicē a
quo debet hoc petere a delegato in causa appellationis dato
non autem a delegante ex quo iam commisit vices suas alte
ri nisi esset talis delegans qui posset reuocare suam delega
tionē prout est ordinarius. l. iudicium soluitur. ff. de iudi. tunc
bene posset ab ipso delegāte peti vt causa remittatur nō ob
5 stante delegatione. ¶ † Nota ex tex. ibi condēnamus q̄ ces
sans ab appellatione punitur in expensis Panor. in. c. dile
ctus. el tertio de rescrip. Et est ratio secundum Bal. q̄ ex pe
nitentia p̄sumit̄ ꝯtra eum q̄ a prin. temere appellauit. l. desti
tisse. l. eum quē temere. ff. de iudi. tñ punietur solum in expen
sis quas appellatus fecit ob causam appellationis ab isto in
terposite. ⁊ ideo si appellatus expēdisset mittendo vel venien
do ad curiam tenet̄ appellans ad has expēsas. Ita intelligit̄
tex. noster. sed si expēdisset vt faceret pronunciari appellatio
nem desertam cum possit appellans libere deserere appella
tionem ⁊ pronunciatio appellationis deserte solum respiciat
commodum appellati non tenebitur ad expēsas huiusmodi
appellās ita Rota deci. cccxx. que incipit item si a diffinitiua.
quod intelligit hic Jmo. verū nisi in iudicio desertionis ap
pellans impugnasset appellatum q̄ ex quo in eo iudicio fecit
se partem ⁊ voluit impedire ne pronūciaretur appellatio de
serta videtur dedisse causam his expen. ⁊ ideo ad eas condē
nari poterit vno tamen casu renuncians appellationi nō te
netur ad expensas qñ renunciat fatendo personam iudicis a
quo esse bonam. Et ideo q̄ libenter reuerteretur ad eum, ⁊ q̄
non ex proposito grauauit vellet prius reuocari grauamē illo
casu cum non fateatur de appellatione se penitere non con
demnabitur ad expensas. ita Jo. an. d. Ant. ⁊ Jmo. hic. item
alio casu qñ habuisset iustam causam appellandi si postea re
cedit ab appellatione re integra non tenetur ad expensas per
ea que notantur in. c. cum venissent. ā. de eo qui mit. in poss. in
6 l. qui solidum. §. etiā. ff. de leg. ij. maxime per Bar. ¶ † Glo.
in verbo partis alterius. in fi. habetis ex glo. rationem qua
re appellatus non potest contradicere ne appellans renun
ciet appellationi ⁊ gloss. bene loquitur. item rationem quare
7 appellans possit renunciare que similiter est bona. ¶ † Facit
te ergo regulam sm̄ tex. nostrum. iuncta gl. q̄ appellans pōt
renunciare appellationi ⁊ reuerti ad iudicem a quo. ¶ Fal
lit primo quando esset appellatū in tali cā que de natura sui
deberet tractari in curia vt vidimus in. c. vt debitus. in fin. ā.
eo. nam tunc nō potest appellans renunciare appellationi ad
curiam interposite. ita do. Anto. ⁊ Jmo. hic notat Hosti. in
c. fi. j. de crimine falsi. ¶ Secundo fallit in beneficialibus q̄
cum per appellationem interpositam debeant eorū cause tra
ctari in curia. c. quāuis. c. si postquam de elec. lib. vi. dixi. in. c.
nicolao. ā. eo. huic appellationi nō pōt renūciari nisi vtraq̄
parte cōsentiente tex. est in. c. quāuis ibi partibus de elec. li.
vi. Et tenet Hosti. in dicto. c. fi. Glo. tamen tenet contrariū
in dicto. c. quamuis. ⁊ dicit hic Jmo. glo. istam debere seruari
in practica. ¶ Tertio fallit post appellationem superiori pre
sentatam. nam illo casu ne imputetur superiori non potest ap
pellans appellationi renunciare. tex. est in. c. bone. el secundo
versi. nec nocebat. ā. de postul. prela. Et faciunt que not. Bar.
in. l. si quis libellos. C. eod. dum allegat. c. j. eod. titu. lib. vi. et
volunt Innoc. in. d. c. fin. In contrarium est hic text. ibi dele
gata ergo si fuisset presentata dūmodo non delegata poterit
renūciari ⁊ tenet hic Jmo. ¶ Quarto fallit post appellatio
nem a partibus receptam. nam tunc non poterit ab ea recede
nisi de consensu partiū, ⁊ sic sola renunciatio appellantis nō
valebit. ita Panor. hic ⁊ facit que notat Bal. in. l. qd̄ post
quam liti. C. de pactis ⁊ voluit Inn. in. c. ex parte. ā. circa prin.
ā. de rescriptis quicquid dicat hic Jmo. ¶ Quinto fallit vbi
causa esset cepta coram iudice ad quem quia saltem emanasset
citatio. ita Arch. ij. q. vi. c. si quis libellos. ⁊ ita. domi. Anto. ⁊
Jmo. hic. ¶ Sexto fallit vbi esset assignatus terminus ap
pellationi prosequēde per iudicem a quo. nam tūc cū assigna
tio termini habeat vim citationis. c. sepe. ā. eo. idem erit qd̄ in
casu premisso vt renunciari non potest. ita Arch. in. c. si quis
libellos ⁊ Jmo. hic. ¶ Septimo fallit quo ad preiudiciū ap
pellati. nam licet appellans possit renūciare appellationi sue
tamen quo ad omnem effectum quem ad vtilitatem appella
ti potest operari appellatio talis renūciatio nihil valebit nisi
si appellatus consentiat. ita Barto. in. d. l. si quis libellos. ⁊
Jmo. hic. Et ideo appellatus super reformatiōe sententie in
sistere poterit non obstante renunciatione appellantis q̄ ex
appellatione hoc ius est sibi quesitum. l. ampliorem. C. eo. ha
betur in. c. ex parte. ā. de rescrip. Et ideo super expensis in
sistere poterit iuxta ea que vidimus in. c. ex ratione ⁊ in. c. sco
pe. ā. eo. ⁊ est bonus tex. in. c. ex parte. ā. de rescrip. ⁊ ideo sup
attentatis non obstante renunciatione insistere poterit. d. c.
ex parte. ā. ⁊ ideo super pronūciatione desertionis coram iu
dice ad quem insistere poterit vel etiam super confirmatione
sententie per ea que habentur in. c. si duobus. ā. eod. in. c. cum
contingat. ā. de offi. deleg. ¶ Contrarium tamen tenet Jo.
an. in addi. ad specu. eo. ti. §. in quibus ver. xxxiij. ⁊ ver. quid
si victus. Et tenet. d. Anto. ⁊ Panor. hic tenet Ange. in. l. i.
§. i. ff. a quib. appel. non licet. vbi concludunt posse appellan
tem renunciare appellationi inuito appellato etiam quo ad
preiudicium suum q̄ est quid ei imputetur quare ⁊ ipse non
appellauit si volebat consequi cōmodum aliquod ex appella
tione sed hanc opi. saluat Jmo. quando renunciatio fieret in
tra decem dies datos ad appellandum. alias si fieret post de
cem dies non est quid appellato imputetur si beneficio. l. re
tus non appellauit confidens q̄ propter appellationem ad
uersarij habebit effectum vt obtineat quod intendit ⁊ facit. l.
post mortem. §. fi. ff. de bo. poss. contra tabu. ¶ Octauo fallit
vbicunq̄ per appellantem sua appellatione precluditur via
appellati vt ipse non possit appellare. puta in casu. l. fi. C. qñ
prouoca. l. quando propter omissam condemnationem expē
sarum victor ⁊ sic appellatus vult appellationem interposi
tam a victo prosequi. nam ex quo ille appellauit preclusa erat
via appellandi victori propter omissam condemnationē ex
pensarum. ⁊ ideo cum possit prosequi ex appellatiōe victi con
demnationem expensarum non poterit ipse appellare. d. l. fi.
isto casu appellante renunciante nihil nocebit renunciatio ap
pellato quo ad has expensas. ita voluit Panor. hic. ⁊ Jmo.
⁊ faciunt que vidimus in. c. si duobus. ā. eod. in. c. significaue
runt. ā. de excep. ¶ Nono fallit respectu iudicis ad quē. nam
in preiudicium suum quominus remaneat iudex non poterit
appellans renunciare appellationi. item Bar. in. d. l. si quis
libellos. Et ita possunt saluari que dicta sunt in prima opi
nione tertie fallentie. ā. posite per tex. ibi allegatum in. c. bone
versi. nec nocebat. contrarium tamen tenent communiter hic
scribentes q̄ q̄ appellans possit per appellationem recede
re a iudice a quo ⁊ ire ad iudicem ad quem inuentum est in fa
uorem appellantis. vt hac glo. ergo si renunciat fauori nihil
obstabit quominus possit reuerti ad iudicem a quo ⁊ faciunt
notata in. c. ex conquestione. ⁊. c. audita supra de restitu. spol.
¶ Decimo fallit vbi per iudicem a quo delatum esset appel
lationi nam appellante renunciante non posset tamen reuer
ti causa ad eum per ea que habētur in. c. cum appellationibus.
eo. titu. lib. vi. ⁊ ita Rota vbi late disputat in decis. ccix. q̄ in
cipit. ex hoc insurrexit de quo articulo an de consensu par
tium post delatum appellationi possit iudex reuocare dela
tionem dixi in. c. cum cessante. ā. eo. tamen vbicunq̄ dictū est
appellantem non posse renunciare appellationi inuito appel
lato illa procedunt si appellati interest vt non renunciet. alio
si appellati non interest poterit semper renunciari. ita Pa
nor. hic per regulam quia non solent audiri in appellationi
bus quorum non interest. c. non solent. ij. q. vi. ergo nec p cō
seruanda appellatione auditur cuius non interest, item illa
procedunt nisi appellatus impugnasset appellationem quia
tunc succedit regula ex eo q̄ quis impugnat se iuuare nō po
test. ideo cum appellationi renunciauerit non possit ex ea se
iuuare

fonare petendo vt aduersarius in ea pseueret. ita Panor. et
Imo. hic per. d. regulam et eo. de regu. iur. li. vi. et cautela est
vt approbetur in passibus et punctis facientibus pro se appel
lationem et econtra cautela est pro appellante vt appellet in
passibus et punctis facientibus contra se et acceptet in parti
bus facientibus pro se: tunc enim appellatio parum prodesset
appellato vt dixi abunde in c. si duobus. eo.

Summaria.

1 Appellationis ab interlocutoria in causa parte per con
tumaciam absente lite non contestata proceditur, etiam si nō
fuerit lis contestata in negotio principali.
2 In appellatione ab interlocutoria siue lis fuerit lis contesta
ta siue nō procedit. Limita vt nu. 3. 4. et quare procedat. nu. 6.
5 Appellato per contumaciam absente procedi potest in causa
appellationis ad sententiam.
7 Appellationis in causa super exceptione est lis contestanda.
8 Appellationis in causa qualiter contra contumacem procedi
debeat.

1 Sane. †In causa appellationis ab interlocutoria par
te per contumaciam absente lite non contesta
ta proceditur. etiam si non fuerit contestata lis in negotio prin
2 cipali. ¶ †Nota primo ex tex. ibi grauamen quod sicut in appel
latione a diffinitiua proceditur lit. non contesta. c. per tuas. et
ibi vidimus. s. eod. ita in appellatione ab interlocutoria siue
non fuerit lis contestata in negotio principali siue contesta
3 ta fuerit. ¶ †Nota ex tex. ibi contumaciter absentante. quod id
quod dicitur quod in appellatione proceditur lite non contesta
ta illud est verum parte absente per contumaciam. Et sic a cō
trario habetis inferre quod parte presente lis esset contestanda
ex quo duo notabilia habetis inferre. Primum quod vbi non
potest procedi lit. non contest. illud intelligitur verū parte ab
sente. secus si pars esset presens. et de hoc est glo. signanda in
c. per venerabilē in ver. non seruatum §. qui fi. sint legit. quod
intellige in causis non summariis vt dixi. s. eo. in c. per tuas.
4 †Secundo habes inferre quod licet in exceptionibus non sit lis
contestanda. c. pendentiam. §. sexta. s. de offi. delega. tamen illud
procedit solum in cā principali non in cā appellationis quia in
cā appellationis parte presente lis est contestanda licet appellatio
interponatur solum sup exceptione. et est ratio differentie quia
super exceptionibus in cā principali nō expectatur sña diffini
tiua sed interlocutoria vel sine sña proceditur. c. j. et ibi no. s. de
ordi. cogni. secus est in cā appellationis quia in cā appellationis
etiā sup exceptione interposita expectatur sñia super ipsa causa
exceptionis et appellationis et talis sña quo ad iudicē ad quem
cū nullā diffinitiuā expectet post se sup appellatione sapit vim
diffinitiue per ea q̄ habētur in cle. si. e. ti. ideo nō mirū si in tali cā
nō procedit lit. nō contest. parte pñte, de quo dicatis vt in. d. c. p
5 tuas. ¶ †No. ex tex. ibi contumaciter et c. quod appellatio absente p
contumaciā procedi pōt in cā appellationis ad sñiam et dicit cōtu
maciter abesse vel quia citatus a iore in termino iuris nō euenit
c. j. de elec. li. vi. vel citatus ab hoīe p assignationem termini
a iudice vel appellāte factam nō venit. c. sepe. s. e. itē prope fi
nem anni per mēsem appellatione ad curiā interposita satis
dicit pars siue appellans siue appellata abesse per cōtumaci
ciā si in curia pquisita fuerit et in locis publicis citata licet non
fuerit citata in partibus ad appellationem prosequēdā. quia ad
constituendā alteram partium in cā appellationis in contuma
cia sufficit quando sumus prope finem anni per mensem citas
se eam in loco ad quem appellatio fuit interposita nec debet
citari in partibus. ita Host. et Io. and. hic et sequuntur alii ita
Bar. in auf. ei qui. C. de tempo. ap. posui in c. oblate. s. eod.
6 ¶ †No. ex tex. ibi iniquitas rationē quare lite non contesta
ta proceditur in negotio appellationis: quia iniquitas princi
paliter arguitur non tamen per hoc dicatis iudicē esse citan.
quia non debz citari iudex a quo p ea que vidimus in c. cū specia
li. §. porro. s. eod. Et facit glo. in c. sacro. in vers. si constiterit. s.
7 de sen. exc. ¶ †Gla. in verbo lit. non contest. habes ex gl. quod
super exceptione est lis contestanda in cā appellationis et hū
loquitur qñ super ipsa exceptione esset appellatum. de quo in
8 tex. et in. d. §. sexta. ¶ †Gl. in verbo rigor, et habes ex gl. qua
liter contra contumacem procedi debeat in causa appellatio
nis et dixi in c. per tuas. s. eo.

Summaria.

1 Appellatione remota, hec clausula in medio literarum
posita respicit solum precedentia non sequentia. et nu. 3.
2 Appellatione remota, hec clausula quos hodie effectus pa
riat.

1 Inquisitioni. †Clausula appellatione
remota in medio litera
rum posita respicit solum precedētia quibus annectitur
non autem sequentia. et hoc qñ negotia sunt separata secus si
2 fit in fi. literarum posita quia refertur ad oīa. ¶ †No. ex text.
ibi tollitur appellatio quod clausula ap. re. nō est etiā hodie sine
effectu quia parit etiam varios effectus hodie de quibus in c.
pastoralis. in prin. s. e. et deducitur ex tex. nño. nā si clausula ap.
re. nihil operaretur frustra dubitaret papa an extendatur ad pre
cedētia an ad sequētia. et tñ hec decre. est posita post decre. vt
debitus p quā videbatur sublatus oīs effectus clausule ap. re.
ex quo ergo hoc repetit de ista clā. ergo sentit quod est magni ef
3 fectus etiā hodie. ¶ †No. ex tex. ibi pmissa iucto s. quod clau
sula in medio posita inter diuersa capla respicit solum prece
4 dentia non sequētia. et ideo si in fine apponitur[a] respicit oīa ex
quo omnia precedunt. Et sic habes quod in dubio determinatio
refertur ad precedentia non ad sequentia de quo in c. si. requi
ris. §. e. et aliquid per Bal. et Imo. hic et habetur per legi. in. l.
si sermo plurium. §. fi. et in. l. talis scriptura. ff. de leg. j.

[a] ¶ Si in fine apponatur. Adde no. Phi. cor. In cō si. lxix. incip. visis nōnullis in. j. co. et nō ob. in. i. vo fo. lxxix. vbi expresse dicit quod licet regulariter clā vel verba in fi. posita soleāt in dubio ad oīa pcedētia referri tñ illud est verū si nulla rō pōt assignari quare ad primā capitula nō ad oīa referēda sit o. c. h. d. esse text. in. l. i. in fi. C. de lit. pi. et ita per illū tex. dicit bal. ibi, et quod clā in fi. posita referatur ad illa q̄ pñt congrue et sine absurditate, referri nō ad illa ad que nō cōgrue nec sine absurditate conlinire Pau. de cast. in cōsi. xiiij. sci. dubiū illud in. ij. vo. vide etiā olno. d. alex. in cōsi. clix. incip. viso ac vt ayz. in ij. col. in. ij. vo. vbi ponit an et qñ tas lis clā ad oīa pcedētia referatur vel ad q̄ vide Bal. in cccxviij. l. prīa parte Phi. cor. in cōsi. xiiij. in lī. c. et in cōsi. lvij. incip. qm̄ in litera, Pau. in. vol.

Summaria.

1 Appellatio vnius quando alteri prosit.
2 Res inter alios alios acta aliis non facit preiudicium, neq
prodest. et nu. 4.
3 Sententiarum diuersitas an impediat quo minus appellatio
vnius prosit consorti litis. et nu. 5.

1 Vna. †Appellatio vnius prodest alteri si iure
cōi iuuetur et si idē negociū eadē cā defen
2 sionis et eadē sñia sit condēnati. h. d. ¶ †Not. ex tex.
ibi vna sñia. quod licet dicatur quod res inter alios acta aliis non facit
preiudicium neque prodest. c. cū sup et c. pe. s. tit. j. tñ quāque sñia
in causa appellationis lata in fauorē vnius prodest alteri in
teruenientibus requisitis de quibus in tex. Et primo quod vna fuerit
sña condēnatiōis plures alii hic Imo. hoc licet cā esset eadē idē
set iudiciū eadē defensio si sñe diuerse late sunt vnius appel
latio et victoria in ea nō pdest aliis. et ideo finē signanter text.
dicit hic vna sñia pluribus condēnatis. quasi sentiat secus si diuer
se sñie. Et p illa opi. adducitur tex. quibus facit. l. si separatis.
3 §. fi. ff. e. ¶ †Cōtra cano. hic et Bar. et alii in. d. l. si separatim.
tenent contrarium quod sententiarum diuersitas nō hz impedire quo
minus appellatio vnius prosit consorti litis. oīmodo alia re
quisita de quibus. j. interueniant. quia text. in. d. l. si separatim.
generaliter loquitur. et facit. l. q. C. si vnus ex plur. appella.
¶ Secundum est requisitum quod sententia fuerit lata in causa
appellationis. et t in text. hic. ibi ad appellationis beneficium,
iuncta tex. ibi illius victoria. quia in causa principali sña lata
contra vnum regulariter non nocet alteri. l. j. et. q. C. si plures.
vna sen. et ita nec prodest alteri. d. c. pe. et l. sepe. ff. de re indi.
¶ Tertium est requisitum quod isti qui volunt se iuuare appel
latione interposita a consorte iuuentur iure communi secus si
iure speciali. puta per in integ. resti. nam tunc cum in causa in
integrum resti. requiratur mandatum speciale. l. illud. ff. de mi
nor. consortes vnius litis non potest pro alio consorte petere in
integrū restitutionem. ita Bal. et est de mente Imo. Et ideo
tex. hic dicit iure cōi ceteris suffragetur. et ita potest intelligi
vno modo legendo literam. ¶ Quartum est requisitum quod
ille qui appellauit iure communi iuuetur. non autē iure speciali
quia si ipse iure speciali iuuaretur non prodesset aliis et iure spe
ciali fungentibus. puta in bñficio in integrū resti. quia licet vnus
restituatur nō tñ pdest alteri. cū requiratur mandatum speciale. vt
dixi. ¶ Quintū est requisitū quod elicitur ex tex nostro ibi idēque
negotium quod idē sit negotium quia si diuerse essent cause pro di
uersis iudicarentur etiam si vna sententia essent comprehen
se. l. a sñia. et. l. si separatim. ff. eo. et ideo appellatio vnius non
prodesset alteri. ¶ Sextum est requisitum quod eadē sit cā de
fensionis quoe vni competit etiam alii competat. vt in text. ibi
eadē cā defensionis et ideo si diuersa via plures correi vel con
sortes litis se defenderent vnius appellatio nō prodesset aliis
et est tex. clarus in. d. l. si separatim in fi. ¶ Septimū est extra
text. nostrum requisitum quod ille alius qui non appellauit nec
tacite nec expresse sñiam approbauerit. quia si approbasset non
prodesset ei appellatio consortis. per ea que habentur in c. quod
ad consultationem. s. ti. proxi. et in. l. ad solutionem. C. de re iu

di. non enim posset ipse appellare post approbationem. d. iu-
ribus. ergo nec aliquis pro eo. et ita Bart. in. d. l. separatim.
et doc. hic. ¶ Octauo est requisitum quod iste appellans sciente
consocio appellauerit. nam tunc proderit appellatio huic scien-
ti. secus si ignorasset appellatum fuisse a consocio. quia conso-
cii appellatio nihil prodest ei. non enim potest se excusare di-
cendo quod fretus appellatione consocii non appellauit ex
quo eam ignorabat. ita Bar. in. d. l. si separatim. circa fi. et gl.
4 in. l. iii. §. i. ff. eo. et ita Imo. hic. ¶ † Et idem quod dicimus de
appellatione dicemus et de nullitate. ut si contra plures con-
sortes litis sit lata vna sententia quam vnus eorum dicat nullam inter-
uenientibus aliis requisitis de quibus hic in casu appellatio-
nis in talis nullitatis intentatio proderit consorti. ita Bal. post
Cy. in. l. i. C. si vnus ex plu. quod tamen dixit verum in sen-
tentia secus autem si vnus ex pluribus consociis agat de nullita
5 te contractus. ¶ † Et quod dicitur hic de vno consorte appel-
lante quod prodest aliis eius victoria. ita econtra si plures con-
sortes litis obtinuerunt sententiam contra vnum et ille appellet aduersus
vnum tantum ex consociis et obtineat videtur appellatum contra omnes in-
teruenientibus aliis requisitis de quibus. ff. et ita vno vincen-
te hoc casu contra condemnatum proderit sententia aliis contra quos
non est appellatum. ita Bar. in. d. l. si separatim. in fi. et ita Imo.
hic et vsque adeo dictis casibus appellatio vnius prodest alte-
ri quod si ipse appellans renunciauerit appellationi tamen alii qui
non prosequebantur appellationem nec appellauerant non pa-
tientur preiudicium ex hac renunciatione et poterunt appel-
lationem prosequi. ita Spe. eo. ti. §. i. vers. sed quid si ille. et ita
doc. hic gl. nihil habent difficultatis.

a ¶ Iudex cum habet odio vltra allegata hic p. d. Prepo. adde. d. Iaso. in. l. de pupillo. §. si quis. in. vii. co. v. Adde etiam. ff. de no. ope. nunci. vbi dicit quod solus terribilis vultus iudicis causat iustum metum post Bald. in. c. i. §. iniuria de pace iur. fir. Idem et Ange. in. l. qui in aliena. §. fin. ff. de acq. her. et hoc limitat nisi esset malefactor cui iudex tanquam terribilis debet minari et tunc tales minae non causant iustum metum secundum Bal. in. l. vnica. in. vi. col. ad fi. C. de confess. Et quod metus illatus vni ex consanguineis censeatur illatus aliis consanguineis etiam clericis. vide ibi per eundem in. vii. col. vers. secundo adde. Et metus varius an excuset per eundem in. l. si quis ab alio. ff. de re iudic.

Summaria.

1 ¶ Appellare non valens coram iudice ratione metus, potest causas appellationis in absentia protestari, et habebitur pro appellante. et nu. 15.
2 Metus iustus excusat appellantem, si non appellet in presentia iudicis.
3 Metus iustus quando dicatur. et nu. 4.
5 Appellatio ad hoc vt interponatur coram iudice a quo, debet illius presentia, si haberi potest, requiri.
6 Parte non valente appellare coram iudice a quo, interponitur protestatio coram honestis personis.
7 Protestatio que fit coram honestis personis loco appellationis, debet intra decem dies interponi.
8 Protestatio coram bonis viris fieri debet.
9 Ab appellando qui desistit per metum, habetur pro appellante dummodo protestetur.
10 Impedimentum ad hoc vt excuset, necessaria est protestatio de impedimento.
11 Appellatio coram quo sit interponenda.
12 Iudices plures si sint a quibus appelletur, an coram omnibus debebit appellari.
14 Appellandum est coram honestis personis intra decem dies.
15 Iudicis copia quando dicatur non posse haberi.
16 Impedito an currat illud tempus decem dierum ad appellandum.
17 Apostoli in protestatione an petendi.
18 Protestatio an locum habeat in appellatione extraiudiciali sicut iudiciali.
19 Iudicis tirannia si tanta sit quod pars protestari non audeat, protestatio habebitur pro facta.
20 Appellatio interposita in absentia an intimari debeat.
21 Appellatio si esset parti intimata sed non iudici, attentata per iudicem in vtilitatem partis essent reuocanda.
22 Intimatio appellationis in causa beneficiali regulariter requiritur.

1 Si iustus. † Non valens coram iudice ratione metus appellare potest cau-
sas appellationis in absentia protestari secundum formam
hic descriptam. et habebitur pro appellante. h. d.
2 ¶ † No. primo ex tex. ibi iustus metus, quod metus iustus excu-
sat appellantem si non appellet in presentia iudicis. et iustus
dicitur metus arbitrio iudicis. ita Innocen. in. c. cum dilectus.
et ibi alii. de his que vi me. cau. et Bal. in his terminis in. l. ii. C. de his qui
3 per met. iud. non appel. † et dicitur iustus etiam si certus fuerit ob
a causam appellantis quia iudex eum habet odio. ita Host. hic per text.
in. l. nec timorem. ff. quod met. cau. et facit quod habetur in. c. ii. de
quod me. cau. et in. c. veniens. el. ii. de spons. et tripliciter incuti-
tur metus circa appellationem quia a iudice quia iudex est terri-
bilis contra appellantes a sententiis suis. et de probatione huius

i. statim dicam. tunc iste metus dicitur iustus. l. i. et. ii. C. de his
qui per met. iud. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de oper. no. nun.
Secundo dicitur iustus metus qui infertur a partibus vel con-
4 sanguineis partium. c. constitutis. el primo. de testa. † Ter-
tio dicitur iustus qui incutitur a. l. statutaria. puta quia per
statutum imponitur pena appellanti in certa patria. nam tunc
iustus est metus qui a statuto incutitur. et faciunt que notat
Bart. in. l. creditor. in fi. prin. ff. de solu. Bal. in. l. falsus. in fi.
col. C. de fur. in. l. omnes. C. ad tertul. et notat Imo. in. l. heres
meus. §. quod in fraudem. ff. de condi. et demon. Host. in. c. i. de
de offi. dele. ita hec tria dicta ponit hic Io. an. et sequuntur alii.
5 ¶ † No. ex tex. ibi vel si haberet. quod ante omnia debet requiri
presentia iudicis a quo si haberi potest ad hoc vt coram eo
interponatur appellatio. alias interponi possit coram hone-
stis personis protestatio quedam que succedat loco appella-
6 tionis. facit tex. in. l. ii. C. de his qui metum iudicis. ¶ † Not.
ex text. ibi contestatione super hoc. quod parte non valente ap-
pellare coram iudice a quo interponitur protestatio coram ho-
nestis personis. et sic habetis quod ille honeste persone non sunt
tanquam iudex a quo. nec aliquid iudiciale habent quia text.
vocat hanc protestationem contestationem ex quo ergo vocat
contestationem presupponit quod illa appellatio non est iudicia-
lis nec proprie appellatio. quod facit ad ea que infra dicam.
et no. tex. ibi super hoc. quia et si protestatio illa principaliter fit
et continet quod propter metum non potest haberi presentia iudi-
cis quia causa ista vel alia quare non appellat in presentia iudi-
cis debet in appellatione exprimi. vt in. l. ii. vbi Sal. C. de his
qui per met. iudi. non appel. et hic tamen ista protestatio non
sufficit ad probandum metum. fit enim solum vt impediat cursum. x.
dierum et ne sententia transeat in rem iudicatam ideo de metu postea
probandum erit ad iustificandum protestationem. et voluit Lap. alle-
gatione. xxxix. quod isto casu probationes debent saltem summarie
fieri de metu vel impedimento prestito per iudicem ne appellaret. et
debent esse concludentes ille probationes metus vt concludant
iudicem solitum facere talia contra appellantes. item concludere debet quod
iniuste solet talia facere. secus si iuste. item concludere sufficit pre-
sumptiue quod propterea nocuit iudex illi vel illi qui ab eo appella-
uerant vel affinibus suis vel amicis. l. heres meus. et quod dixi in
primo notabili prime. idem si familiam habet et satellites qui solent
talibus violentias inferre. l. fluminum. §. quod si. ff. de dam. infec. ita
d. Ant. hic cum enim consistat hoc in animo quare noceat dolus iste la-
tens probabitur ex coniecturis. c. ii. de renun. lib. vi. l. dolum. C. de dolo.
ita Bar. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. ff. de ope. no. nun. et ibi
Imo. et ita Bal. et Ang. in. l. ii. C. de his qui per me. iud. non app.
7 ¶ † No. ex text. ibi intra tempus. quod cum protestatio illa que fit coram
honestis viris succedat loco appellationis vt prime dixi. 16
debet interponi intra. x. dies qui dantur ad appellandum. et facit text. in
l. ii. C. de his qui per iud. et ideo ex quo capit appellationem illa
protestatio licet cautum sit cessante metu denuo appellare. non
tamen est necessarium quia illa protestatio sufficiet in loco appella-
tionis. vtile bene erit iterare appellationem. in. d. l. ii. sed non neces-
sarium. et predicta tene menti quia idem erit omni casu in quo propter ab-
sentiam iudicis sufficit protestari loco appellationis. Bal. in. d. l.
ii. C. de his qui per me. iud. non op. dicens quod ex quo protestatio ista
est sortita suum effectum quia successit loco appellationis non est ne-
cesse amplius appellare. et facit quod not. Bart. in. l. de pupillo.
§. si quis ipsi. ff. de no. ope. nun. in tertia op. In primo eius mem-
bro dum dicit quod quando agitur de iure quesito conseruando quod si quis per me-
tum impeditur, sufficiat semel protestari. nec postea cessante im-
pedimento iteranda est protestatio. d. Ant. et Imo. tenent quod imo sit
necessarium cessante impedimento appellare. mouentur per no. per
Bar. in. d. §. si quis ipsi. et facit quod vult idem. d. Ant. in. c. ex ratione.
in pe. col. de eo. gl. in. c. cupientes. §. insup. de elec. li. vi. in regula
imputari. de reg. iur. li. vi. Arch. in. c. apud. xxxii. q. i. in. c. i. §. h.
et ibi Io. an. ne sede vac. li. vi. facit. l. ii. C. si aduer. delic. l. ii. C.
in quibus cau. in integ. resti. non est ne. Aluarotus in. c. i. quo tpe
miles. et hanc declarationem ad decretalem istam. et d. l. ii. dicit Ang.
de aret. in. l. i. §. libelli. in. ii. col. ff. e. singularem si est vera mihi
placet prima opi. quod non sit appellare per rationem Bald. ad contra
fateor quod excusatus per impedimentum ne aliquid faciat cessante im-
pedimento debet illud facere. verum est nisi lex prouideat vlterius dis-
ponendo et surrogando aliud remedium ipsi impedito loco illius
in quo impeditur. put hic protestatio loco appellationis surrogat
8 a iure. ¶ † No. ex tex. ibi bonorum virorum. quod protestatio debet fieri
coram bonis viris. et dixit Bal. quod optimum erit licet non necessarium
potius protestari coram aliquo iudice diuersi tribunalis quam coram
priuato. ita Bal. in. d. l. ii. et ex quo tex. ille vtitur numero plurali
virorum videtur inferre quod saltem duo esse debent. reg. plur. alis. de
reg. iur. li. vi. l. vbi numerus. ff. de testi. faciunt notata per Io. an.
in. c. vt circa. in verbo literis. et in verbo prohibeat. de elec. li. vi. et sic
videtur

videt inferre q unus bonus vir nõ sufficeret. Spec. in ti. de
scdo decre. §. nũc de effectu. ver. sz nũqd. in ti. de instru. edi. §.
nunc verõ. ver. si. sed pone. tz q sufficiet protestationẽ factã fuisse
corã duob⁹ testib⁹ z tabellione. z tz Lappus allegatiõe. xxxix.
in ɔ̃rium facit hic tex. dũ dicit bonorũ virorũ. z sic nõ sufficit
psentia testiũ. z facit tex. in. d. l. ij. z tenẽt cõiter scrib. hic z ibi
bene fatent q vn⁹ bon⁹ vir cũ psñtia tabellionis z testiũ suffi
9 ciet. ¶ †Glo. in verbo excusat. in fi. habetis ex gl. q qui per
metũ desistit ab appellãdo habet p appellãte dũmodo pro
testet. z subijcit hic Bal. idẽ esse si de furore populi dubitans
10 nõ appellaret. ¶ †Habetis aliud q ad hoc vt impedimẽtũ
excuset impeditũ necessaria est protestatio de impedimẽto. et
ita tz glo. in. c. i. z. c. plerũqz. ẽ. de rescri. z in. c. cupiẽtes. §. q si
per. xx. in ver. pposito. de elec. li. vi. vi. tz Bar. in. l. ob metũ.
ff. de re mili. l. vnica. §. dies. ff. qñ appel. sit. l. i. ij. §. q diximus.
ff. si qs cau. Bar. z Imo. in. d. l. de pupillo. §. si qs ipsi. in ɔ̃riũ
faciunt q̃ habent in. i. q̃stiõ. ff. de re iudi. in. c. cũ bertoldus. ẽ.
ti. pri. in. c. querelã. ẽ. de pcur. vbi imo impedimentũ excusat
nec requirit protestatio. Inn. hic facit tria mẽbra quia impedi
mentũ puenit facto iudicis tertij vel aduersarij declarãdo vt
dixi in primo notabili: z tũc nõ excusat impeditum nisi protesta
tio fiat qõ est paratus facere sed stat p impedimẽtũ. z ita lo
quunt iura in prima pte adducta. Quãqz impedimentũ pue
nit in psona partis q̃ hz implere z tũc nõ requirit protestatio.
z ita loquunt iura in scda parte allegata. puta parte p infirmi
tatem absente vel alia iusta cã. Quãqz impedimentum puenit
extrinsecus casu fortuito z tũc requirit protestatio. z ita proce
dant q̃ voluit Bar. in. d. l. ij. §. q diximus. alias. §. qõ si quis.
Panor. tñ in. c. cũ sicut. ẽ. de eo qui mit. in poss. tenet p illum
tex. q si qs impedit facto illius cui⁹ interest impleri tunc tali
impedito non currit tps nisi lex vlterius procedat disponen
do qõ aliud requirat puta protestatio vel aliud si sic. ita intelli
git tex. nostrũ. gl. in. c. qm̃ frequẽter. §. in alijs in verbo negle
11 xerit. vt lit. non ɔ̃test. alr vl loqui ¶ †Glo. in verbo corã iu
dice in fi. habetis ex glo. corã quo appellatio sit interponẽda
qz primo incipiendum est a iudice a quo si eius copia haberi.
põt. z sic vult glo. q appellatio debeat interponi in psñtia iudi
cis a quo si põt. alr nonvalet in absentia eius interposita. z cõ
cordat glo. in. c. appellatio. e. tit. li. vi. in cle. i. e. ti. in vbo maio
ri. in. c. suggestũ. lz pri⁹ recitet opi. ɔ̃trariã. ẽ. e. z p illa est bo
nus tex. hic arguẽdo ex ordine lr̃e. vt dicit glo. z in. c. vt debi
tus ibi corã illo. ẽ. eo. tit. in. c. biduũ. ij. q. vi. in. l. i. §. dies. ff. qñ
appel. sit. z ita tz Panor. in. d. c. suggestũ. z ita Imo. hic tz ro
ta vbi disputat in deci. cccxxvi. q̃ incipit itẽ si appellet a diffi
nitiua. tz Gemi. in. d. c. appellatio. z Ang. in ɔ̃si. cccxvi. quod
incipit: in christi noĩe amen. tz Bal. in. l. a pristini. C. de iudi.
licet ɔ̃rium teneat z male. Inno. in. c. dilect⁹. ẽ. e. Archi. in. c. si.
12 eo. ti. lib. vi. Lappus allegatiõe sua. xxxix. ¶ †Sed nunqd si
plures simul iudices sint a qbus appellet debebit corã oibus
appellari. z dic q satis est q a maiori parte siue simul siue se
paratim fuerit appellatũ in psñtia eorũ. z si nõ est dare maiorẽ
partẽ puta qz sint duo tm̃ tũc corã vtroqz dz appellari siue si
mul siue separatim. cle. i. eo. ti. z ibi Card. alr perinde est ac si
non posset haberi copia iudicis qñ maior pars iudicum habe
ri non põt neqz ɔ̃iunctum neqz separatum. ita Card. in. d. cle. i.
z Bal. in auc. hodie. C. eod. non tñ requirit q in psñtia partis
appellate fiat appellatio. sz bene dz si eo absente fiat ei intima
ri. de. cãm. de elec. z ibi habet z. d. cle. i. eo. tit. z est rõ differen
tie quare psentia iudicis a quo requirit z nõ partis. qz in ap
pellatione de emẽdãdo facto iudicis agit. ita vt deferat bo
noi iudicũ. ita Jo. and. in mercu. in gñali. de regu. iur. lib. vi
z Lap. in. d. allegatiõe. xxxix. nec etiã est necessaria psñtia iudi
cis ad quẽ. sed ita demũ requirit casu quo non possit haberi
copia iudicis a quo. l. i. §. si quis. ff. qñ ap. sit. z tenere mẽti q
fm Inn. hic z Imo. z p illũ tex. supplet text. noster dũ vult q
vbi non põt haberi copia iudicis a quo possit appellari corã
honestis psonis qz illud est verũ sed prius anteqz veniat ad
honestas psonas dz videri si põt haberi copia iudicis a quo
z postea iudicis ad quẽ. z corã eo iterponẽda erit appellatio.
Jo. de ana. z Ange. de aret. in. l. cũ quidã. in fi. ff. eo. tenent qõ
imo nõ sit necessarium adire iudicẽ ad quẽ hoc casu. sed satis
est ptestari corã honestis psonis vt hic. z. d. l. ij. z ita videt sen
13 tire recte ponderãti Inno. hic. ¶ †Colligatis ergo ex pdi
ctis remediũ qñ grauatus a iudice nõ audet pptermetũ iudi
cis vel alis appellare corã iudice a quo qõ ptestet corã hone
stis personis grauatus qõ ppter timorẽ iudicis non põt ap
pellare exprimẽdo cãs timoris. z hoc intra. x. dies cum succe
14 dat loco appellationis vt est glo. hic. z in. d. l. ij. ¶ †Aliud se
cundũ remediũ est qõ intra decẽ dies appellet corã honestis
personis vt hic. d. Ant. z alij. Tertiũ remediũ vt appellet co
ram iudice ad quẽ. l. ij. §. dies. z. §. si qs. ff. qñ ap. sit. §. biduũ.
ver. si quis. vbi gl. ij. q. vi. Quartũ itineris arreptio. de quo in
c. dilecti. in. c. in cunimus. ẽ. e. ita Ang. de are. in. d. l. cũ quidã.
¶ Ex his dicerẽ ergo posse ɔ̃cordari ɔ̃rietates de quib⁹ pro
xime dũ dictũ est q si non põt per metũ appellari corã iudi
ce a quo dz adiri iudex ad quẽ z postea honeste psone. qz aut
querimus in viã appellationis vt in scdo remedio z dz pri⁹
adiri iudex ad quẽ qz honeste persone: qz appellatio directo
dirigat sibi z eius officiũ imploat. Aut in viam protestatiõis
vt in primo remedio z ex quo iura aliud non requirunt satis
15 erit vt fiat corã honestis personis. ¶ †Sed opere preciũ est
scire qñ dicat nõ posse haberi copia iudicis. z clarũ est q me
tu vel casu interueniẽte vel alio impedimẽto iusto dicunt nõ
posse haberi copia ita vt sufficiat protestatio de qua hic. ita hic
Imo. sup glo. i. e faciunt que ibi dixi. iñ iuriscõsultus latius
loquit in. l. i. §. dies. ibi at enim zc. ff. qñ ap. sit. z gl. in. c. appel
latio. z in. c. ab eo. eo. tit. lib. vi. declarant qz copia tũc dicit ha
beri iudicis qñ in loco ɔ̃gruo iuri reddendo vel publico con
gruis tpibus iudex q̃situs nõ inuenit. z sic necesse nõ est eum
querere in domo vel in camera vel in ortis. d. iurib⁹. Lappus
no. d. allegatione. xxxix. tñ si esset solitus audire cãs in domo
vel in camera deberet etiã q̃ri in camera vel domo. ita Bar.
in. d. §. dies z ibi glo. in. d. c. cupiẽtes. § qõ si p viginti. in ver
bo pposita. z in fin. de nocte iudex req̃ri non dz. §. sedebunt.
in auc. de iudi. c. ɔ̃suluit. z ibi habet. ẽ. de offi. dele. z Barto. z
Imo. ac Lando. in. d. §. si qs ipsi. tñ si esset solitus audire cãs
de nocte hoc satis esset vt tũc requireret. z sz pars nõ artet
requirere iudicẽ nisi in loco publico tñ si requirat in loco pri
uato dũmodo honesto z ɔ̃gruo qz alijs negotijs iudex nõ es
set multũ implicitus posset ibi appellari ita Gemi. in. d. c. ab
eo. nisi casu quo viua voce incõtinenti appellat post diffiniti
uã qz tũc de necessitate est appellandũ iudice sedẽte p tribu
nali. ita Gemi. in. d. c. appellatio. z facit tex. in. l. i. §. fin. cum. l.
seq. ff. eo. ti. z qõ dicit de appellatiõe vt de nocte nõ sit inter
ponenda nisi vbi iudex soleant audire nõ tñ hz locũ in petitio
ne apostolorũ. gl. est in. c. ab eo. in v̄ loco. e. ti. li. vi. q̃ posset in
telligi tñ fm qõ dicit hic Bal. pri. l. nisi iudex esset solitus se
16 dere de nocte. ¶ †Succedit q̃stio an impedito currat tps il
lud. x. dierũ ad appellandũ. z text. noster. z. d. l. ij. de his q per
met. per locũ a spãli videtur velle q non. nam spãle est hic qñ
metu impediunt partẽ ne appellẽt vt currat tps nisi protesté
tur, ergo in ɔ̃rium erit ius cõe. Imo. hic tenet q requirat pro
testatio in casu. alias curret tps z possit pars quocunqz loco
de impedimẽto protestari ne currat tps. x. dierũ. p ter. in. c. pa
storalis. §. si. ẽ. de offi. ordi. lz Barto. teneat ɔ̃rium in. d. l. i. §.
dies. Ang. ɔ̃si. cccxxviij. incipiẽ. in dei zc. ex facto pposito. z
Panor. in. c. cũ sicut. ẽ. de eo qui mit. in poss. in simili. sz posi
to q pars appellet in absentia iudicis a quo z partis aduer
se an debeat dare copiã appellatiõis p se interposite siue pro
testationis de qua hic. z ɔ̃cludit. d. Ant. q parti dari nõ debet
qz ex quo instrumẽtũ appellatiõis nõ est in iudicio pductum
non dicit esse cõe. ergo nõ erit danda copia parti. per ea que
habent in. c. i. ẽ. de pba. Imo. hic tenet ɔ̃rium qz respectu cõ
testi hoc instrumẽtũ est cõe. ideo dz dari copia parti. c. g. pere
petuus. ẽ. de fide instr. z ibi no. iudici aũt a quo si appellatũ
est a diffinitiua ex quo omnino tenet deferre z regulariter cũ
non est exprimẽda appellationis non est dãda copia appella
tionis ad eũ instruendũ qz hoc est superfluũ cum omnino te
neatur deferre. c. i. eo. tit. li. vi. in appellatione aũt ab interlocu
toria vel etiam a diffinitiua in casibus exceptis in quibus re
quirit expssio cause hñ copia est danda iudici vt informetur
de causa appellationis: z sic sciat an debeat deferre appella
tioni vel reijcere eã. per eã que no. Gemi. in. c. appellatio. vbi
17 ita distinguit. z in. c. ab eo. e. ti. li. vi. ¶ †Sed nunqd aposto
li erũt in hac protestatiõe petẽdi. z voluit Specu. in. iij. parte.
eo. ti. §. sequit. ver. notañ. q non. z ɔ̃cludunt Bal. z Ange. et
Sali. in. l. ij. C. de his q per met. iud. non ap. q non est neces
sariũ petere apostolos qz solus iudex a quo põt eos dare per
ea que habent in. c. ab eo. z in. c. vt super. z in. c. cũ appellatio
nibus. e. ti. lib. vi. z ideo nec isti boni viri nec etiã iudex ad quẽ
poterit apostolos dare. ergo ab eis nõ sunt petẽdi. sz cautum
est vt in protestatione sicut protestat se impeditũ ne possit ap
pellare. ita protestet q libẽter peteret apostolos. sz eodẽ im
18 pedimẽto restet quominus possit petere. z ita Imo. ¶ †Sz
an ita in appellatione extraiudiciali sicut iudiciali habebit lo
cum hec protestatio. z dicite q nõ qz appellatio extraiudicia
lis nõ requirit psentiam partis. ideo ea absente non erit ne
cesse protestari sed appellari poterit. ita Imo. hic. ɔ̃cquid dicat
d. Anto. lz in ɔ̃rium faciat text. in. c. cum nobis olim. vbi in p
sentia partiũ extraiudicialiter appellabat. ẽ. de elec. sed ibi est

19 facti ɔtingentia non iuris ministeriū. ¶ † Quid mō si pars impediaẜ metu non solū ne appellet ſʒ etiā ne ptestet: qꝛ tanta tirannia est iudicis ꝙ pars non audet solū non appellare sed nec ptestari. So. dicit hic Bal. ꝛ in. c. ceterū. ē. de rescrip. ꝙ talis metus excusabit hūc si nō protestabiẜ. ꝛ ideo habebi
20 tur p facta. ¶ † Sed nunquid debeat intimari appellatio interposita in absentia. ꝛ dicite ſm Card. in cle. causam. in prin. in. xxvij. q. de elec. quicquid dicat Ange. de are. in. l. ij. §. dies. ff. qñ ap. sit. cuius decis. confunditẜ per decisio. rote in nouis. ccclxvi. q̄ incipit. item si appelletẜ. ꝛ ibi recte ponderanti colligitur ratio ad fundamēta Ang. distinguendū esset ꝛ clarius ſm Jmo. hic. post. d. Ant. Aut querimus quo ad validitatem ipsius appellatiōis ꝛ tunc si est facta in casu permisso. s. cum non pōt haberi copia iudicis ꝛ tūc nulla requiriẜ intimatio nec iudici nec parti. ita Jnn. in. c. dilectis. ē. e. nec hʒ redire p apostolis. vt in decis. rote pallegata. Aut q̄rimus quo ad reuocañ. attentata ꝛ sic suspēdendā iurisdictionē iudicis vel impedieñ. partē vt non attentet ꝛ tunc det intimari iudici quo ad eū impediendū. c. si duobus. ē. e. ꝛ etiam parti quo ad eam impedieñ. cle. j. eo. titu. ꝛ ita rota deci. sua. ccxvij. q̄ incipit. item
21 ꝙ attentata. ¶ † Si tñ intimata esset appellatio parti ſʒ non iudici attentata p iudicē in vtilitatem partis essent reuocāda sicut si esset intimatio facta iudici. Gemi. in. c. non solū. eo. li. vi. Lappus allegatione. xxxix. d. Ant. hic. ꝛ in allegat. de per Lap. videte eū ꝛ Lappum allegatione. cxxj. ibi de forma intimationis in beneficialibus. de his Jmo. ꝛ Card. in cle. j. e. tit.
22 ¶ † Jn causa aūt beneficiali requiritur regulariter intimatio appellationis. nec sufficit dari copiā sed requiriẜ ꝙ vel in authētica forma deẜ copia vel illi scriptura sub authētica forma confecta allegaẜ ꝛ simplex copia dimittaẜ contra quē appellaẜ si tñ copiā authēticā petierit debebit ei sub forma authentica dari. ita Rota decis. clxviij. inci. si in cā beneficiali. dicit quoq Panor. in. c. cū parati. in si. col. ē. eo. ꝙ vbi pars nō est in culpa quare appellationē non intimauit iudici a quo puta quia iudex erat nimis in remotis ꝙ tūc talis appellatio tenetur appellantē. ꝛ attentata per iudicē a quo erūt nulla Jnn. in. c. dilectis. ē. eo. p ea q̄ notat Jo. an. in. c. ad pbandū. ē. de re iudi. Contrariū tenet hic Jmo. qꝛ licet pars sciat appellationem pendere non teneẜ ipsa opponere exceptionē istam iudici pcedenti in fauorē suum ad vtilitatē aduersarij qꝛ dʒ esse diligens aduersarius vt opponat ipse iura sibi competētia. ꝛ facit. c. si duobus. ꝛ faciunt q̄ ibi dixi. ē. e. Nec obstāt notata in c. ad probandū. qꝛ ibi speciale est odio excōmunicati. ꝛ facit que notat Panor. in. c. veritatis. ē. de dolo ꝛ contu. ꝛ ibi do. Anto. Glo. si. nihil habet. ¶ Et tandem possumus dicere cum Martiale libro quarto epigrammatum suorum ad fi.

O he iam satis est, ohe libelle,
Jam peruenimus vsq ad vmbilicos,
Tu procedere adhuc ꝛ ire queris.
Nec summa potes in sceda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit.
Que prima quoq pagina peracta est.
Jam scriptor queritur ꝙ deficitq.
Jam librarius hoc ꝛ ipse dicit.
O he iam satis est. ohe libelle.

¶ Plurima superessent huic tractatui appellationū addenda, cum iura nostra suapte natura concatenentur. que tum ne verbosos cōmentarios faciam: tum vt aliis materiā exercendi ingenij dimittā: in magnis eñ voluisse satis est. preterea si quid per incuriam pretermissum aut ignauia peccatū, occupationib⁹ meis nōnunq̄ etiā imbecillitati ingenij mei adscribatis. obtusus enim ꝛ defessus verbosis repetitionibus quas in secundo percurrimus, quem expeditū quotidianis lectionibus iamiam habebitis, non potui expectationibus vestris ac desiderio meo ad plenum satisfacere. Quicquid boni in hoc opere perpēdetis ad laudē dei sit omnipotentis ac diui Ambrosij patris mei. Et hec dicta sufficiant.

¶ Luculentissima commentaria super titulo de appellationibus: iurium fontis vberrimi domi. Joan. Anto. de sancto Georgio: prepositi Mediolaneñ. Cardinalis Alexandrini. nouissime cum vtilissimis additionibus ꝛ Indice omnium principalium ꝛ emergētium questionum ac omnium que notatu digna sunt felicem sortiuntur exitum.

Series chartarum.

a b c d e f g h i k l m n o p. Omnes sunt quaterni.

INDEX RERVM ET VERBORVM LOCVPLETISSIMVS IN IOANNIS ANTONII, VVLGO

Præpositi Iureconsulti ad titulum de appellatio. &c. libro Gregoriani voluminis secundo, quo omnia ad Forense negotium pertinentia significantissimè digeruntur, atque ita vt peruestigantibus loci facilè obuii fiant.

*

De litera A.

Abbas potest conueniri coram ordinario nume ro.1.fol.10.
Abbas vel superior si modum excedat in puniendo, a talli correctione potest appellari limita. nu.3.ꝛ.10.fo.10.
Abbate durius seuiente in monachos, licitum est monachis discedere a monasterio sine licentia Abbatis nu.4.fo.10.
Abbates possunt esse procuratores alterius quam sue ecclesie nu.2.fo.32.
Absens an possit excommunicari? nu.30.fo.13.
Absolui potest ad cautelam is, qui dicit se excommunicatum pendente appellatione nu.2.fo.27.
Absolutio ab excommunicatione, si per literas. numero.2. folio.40.
Absolutio licet fieri non deberet, tamen lata tenet. numero.19. folio.34.
Acta an pereant reuocata interlocutoria.nu.60.fo.84.
Actor ꝛ reus diuersi fori quando dicantur.nu.9.fo.68
Actor ꝛ reus quare possunt in beneficialibus dare libellos contrarios, ꝛ vterque pronunciare beneficium ad se spectare. numero.49.fo.96.
Actus cum parte et cum iudice fieri quando dicatur. nu.26.fo.61.
Actus nullitas varijs deducitur modis nu.17.fo.93.
Aduersarium in iudicem recusare non possum propter inimicitias vel aliam suspicionem mea culpa natas. numero.26. folio.75.
Aduersarius etiam annullatiuam iurisdictionis iudicis non tenetur exprimere.nu.16.fo.15.
Adulterium puniri potest per iudicem ecclesiasticum.nu.1.folio.26.
Aduocati confessionē potest pars per procuratorem reuocare. nu.6.fo.90.
Aduocatio an ꝛ quando effectum operetur.nu.8.fo.70.
Aduocatus commensalis iudicis, incurrit suspicionem. disting. nu.5.nu.2.fo.50.
Aduocatus non debet litem contestari, nec exceptionem peremptoriā attingere, donec dilatorie sint expedite nume.10. folio.90.
Aduocatus per suam confessionem potest pertinet preiudicare in exceptionibus dilatorijs.nu.1.fo.89.
Aduocatus potest recusari, ne sit iudex in eodē negotio, in quo aduocatus.nu.3.fo.37.
Agere non valenti nullum currit tempus nu.47.fo.78.
Agi de nullitate quoties potest nu.81.fo.99.
Annus datur appellantibus ad prosequendam et finiendam appellationem ꝛ quid si biennium.nu.1.ꝛ.2.fo.121.
Annus secundus non debet parti ꝛ qui in primo fuit negligens ad prosequendū.nu.28.ꝛ.29.fo.18.ꝛ.19.
Annus sine biennium ad appellandum, currunt a die sententie. nu.2.fo.16.
A pena legis etiam particularis, non appellatur. numero.1. folio.36.
Apostoli in protestatione an petendi nu.17.fo.112.
Apostoli quos operentur effectus.nu.49.fo.78.
Apostoli libelli sunt dimissorij.per quos iudex a quo informat partem quid intendat facere.nu.45.fo.77.
Apostolorum triplex species.nume.46.fo.78.
Ab appellando qui desistit per metum, habetur pro appellante dummodo protestetur.nu.9.fo.112.
Appellandum est coram honestis personis intra decem dies. numero.14.fo.112.
Appellandum est eodem modo ab interlocutoria expressa sicut tacita nu.33.
Appellandum est gradatim tam de iure ciuili quam canonico numero.9.fo.104.
Appellandum non est a vicario episcopi ad ipsum episcopum, sed ad superiorem.nu.11.fo.104.
Limita vt.nu.12.ꝛ.16.fo.ꝛ.104.ꝛ.105.
Appellandum est postquā iudex denegauit exceptionem admittere, ꝛ non ante.nu.4.fo.195.
Appellans ab excommunicatione, potest facere se absolui ab excommunicatore, non obstante appellatione sua vel aduersarij numero.2.et.10.fo.33.
Appellans ab hac monitione, vt resideat in ecclesia: frustratorie appellat. Et sufficit ea monitio extraiudicialis. numero.1.ꝛ.3. folio.35.
Appellans ab ordinario in sua causa, in alijs coram ipso respondere potest.nu.1.fo.32.
Appellans a correctione disciplinæ, non auditur. numero.7.folio.3.
Appellans a grauamine extraiudiciali, deserta appellatione, nō auditur amplius in viam appellationis et numero.7.ꝛ.8. folio.72.
Appellans cogitur per iudicem a quo, prosequi aut sententie parere.nume.1.fo.35.
Appellans cogitur prosequi appellationem.numero quarto.folio.26.
Appellans coram iudice ab appellato legitime impetrato cogitur appellationem prosequi.nu. 8.fo.70.
Appellans ꝛ succumbens in expēsis condēnatur. numero vigesimoseptimo.fo.75.
Appellans friuole in condemnatione expensarum punitur. numero.11.fo.73.
Appellans in quibus expensis possit condēnari? numero.46. folio.46.
Appellans licet fuerit contumax in aliquali citatione, poterit tamen venire ꝛ prosequi.nu.30.fo.19.
Appellās non auditur ante sententiam de iure Ciuili: secus de canonico.nu.1.fo.24.
Appellans non est priuandus possessione: pendente appellatione si in ea existat.nu.2.fo.27.
Appellans nō prosequens suam appellationem, vel temere appellans, condemnatur in expensis. numero decimonono ꝛ. duodecimo.fo.35.
Appellans non tenetur comparere coram iudice a quo, nisi casu quo citet.nu.6.fo.23.
Appellans petere debet separatim, attētata reuocari. Et id qua forma: nu.7.fo.28.
Appellās post desertionem, quādo possit vti processu inchoato per appellatum ante desertionem. numero trigesimo.folio, quadragesimoquarto.
Appellans potest conueniri in alia causa, coram iudice, a quo. numero.2.fo.14.
Appellans potest re integra appellationi interposite renūciare nume.1.fo.110.
Appellans potest renunciare appellationi, ꝛ reuerti ad iudicem a quo. Limita tamen vt.ī.nu.7.fo.110.
Appellans potest sibi statuere tempus infra congruentem terminum, ad appellandum.nu.13.fo.11.
Appellans quando possit a iudice ad quem, reuerti ad iudicem a quo nu.2.fo.43.

Appellans remittitur ad Iudicem quo deserta appellatione. nu.11.12.fo.12.
Appellans si adit inferiorem a iudice ad quem appellant, alius tamen superiorem iudicis a quo, vel adit post appell. ipsum iudicem a quo, an videatur renunciare appellationem: numero.18.fo.59.
Appellans si fuit contumax, possit ne excusare suam contumaciam aliqua iusta causa: nu.44.fo.45.& 46.
Appellans si non consensit appellationi, vel iudex a quo non detulit, quod inuito ipso appellato potest appellans impetrare causam committi extra curiam.nu.4.fo.110.
Appellans tenere, de iure Cano. aut ciuili, an puniatur: disting. nu.4.fo.10.
Appellans tenetur deferre suamet appellationi. numero secundo. Et quod sit periculum non deferenti numero.3.8.&.9.folio.42.
Limita.nu,4.5.fo.eo.
Appellante negligente intra temporalia prosequi appellationem, prosequetur appellatus: Et quid vtroque negligente: nu.38.&.39.fo.19.
Appellante non prosequente appellationem potest apellans eã prosequi.nu.9.fo.70.
Appellantes possunt appellare ad diuersos iudices.numero.2.folio.14.
Appellanti licitum est pluries appellatione iterare.numero.4.folio.51.
Appellatio extraiudicialis quando valeat.numero quinto.& sexto.fo.51.
Appellanti propter exceptionem non admissam non est necesse ad iustificandam appellationem veritatem exceptionis probare nu.4.fo.109.
Appellare ab interlocutoria quando maxime liceat: numero.7. folio.25.
Appellare a comminatione iudicis licitum est, numero.15.folio.80.
Appellare a grauamine pure inferendo non est licitum conditionaliter sic.nu.37.fo.76.
Appellare an liceat ab omni grauamine: numero.5.6.&.8.folio.25.
Appellare an liceat a sententie legatorum, ad Papam: Et quid de cardinalibus: & imperatore: numero.38.folio. 4.numero.39.& 41.fo.5.
Appellare an liceat a vicario ad episcopum, num:10.18.folio.3.
Appellare ex qua causa liceat.numero.1.fo.54.
Appellationem frustratoriam omnino modo prohibitã videri. nu.2.fo.54.
Appellare licitum est a crimine non notorio. numero tertio.folio.26.
Appellare licitum est a loco non tuto.nu.2.3.5.7.&.9.fo.48.
Appellare non est licitum, propter exceptionem non legitime oppositam.nu.3.fo.23.
Appellare non licet ab interlocutoria indistincte.numero.14.folio.2.
Appellare non licet a iudice suspecto, nisi sit & idem recusatus. nu.4.fo.42.
Appellare non valens coram iudice ratione metus, potest causas appellationis in absentia protestari, & habebitur pro appellante.nu.1.&.13.fo.11.&.112.
Appellare possunt ambe partes a sententia.nu.1.fo.14.
Appellare potest vtraque pone a sententia lata per Episcopum. nu.10.disting.nu.11.fo.14.
Appellare tertio ab eadem sententia non est permissum.numero.2.fo.10?.
Appellare tertio ab eodem grauamine est eadem parte quando licet nu.8.fo.103
Appellare tertio non licere, qualiter hec verba sint intelligenda.nu.7.fo.103.
Appellari ad Papam an possit omissis medijs numero.27.folio.106.
Appellari a iudice ciuili, ad ecclesiasticum, etiam Papam, non potest limita.nu,6.&.9.fo.14.
Appellari an & quando possit a sententia arbitris. de iure ciuili, quam canonico: & nu.58.&.59.fo.6.
Appellari an possit a reuocatione.nu.57.fo.84.
Appellari an possit a sententia arbitratoris: nu.60.fo.6.
Appellans possit a sententia delegati ab episcopo ad vicarium eius.nu.15.fo.?05.
Appellari an possit a sententia episcopi assumpti ex prorogatione: nu.74.22.
Appellans an possit a sententia, que fertur per iudicem ad eum super reductione: Et quid in ea appellatiõe debeat exprimi: nu.61.&.62.fo.6.&.7.
Appellans a relatione quãdo possit numero.8.fo.107.
Appellari a sententia nulla quando possit.numero.20.folio.93.
Appellari de subdito vel delegato episcopi ad archiepiscopum non debet.nu.1.fo.103.
Appellari ne possit a sententia episcopi ad Concilium prouinciale nu.34.folio.4.
Appellari non debet nisi iusta & rationabili causa expressa numero.30.&.31.folio.76.
Appellari non possit a grauamine iudiciali. de futuro.numero. 7.folio.92.
Appellari non possit a iudice nolente procedere.numero.23. fo.fo.18.
Appellari non potest a negligentia iudicis, sed superiorem recurrendum est.nu.8.fo.92.
Appellari non põt in effectu in causis criminalibus.numero. 14.fo.89.
Appellari nũquid possit a sententia delegati vicarij episcopalis ad ipsum episcopum.nu.14.fo.105.
Appellari potest ab interlocutoria varijs ex causis numero.52. folio.78.
Appellari potest a secundo decreto numero.29.fo.81.
Appellari potest a sententia eius iudicis, qui potest adiri, & eius officium implorari.nu.10.fo.2.
Appellari potest a sententia vel precepto de incarcerando de iure ciuili.nu.9.fo.25.
Appellari pluries an possit vna voce nu.9 fo.103.
Appellatio ab actu extraiudiciali, an sit prohibita. et in quibus numero.16,17.folio.3.numero.66.folio.7.
Appellatio ab executione nõ nisi semel admittitur.numero.6. folio.42.
Appellatio ab excommunicatione non suspendit denunciationem,nu.7.fo.26.
Appellatio ab interlocutoria, non iustificatur nisi circa grauamen expressum nominatim nu.4.fo.28.
Appellatio ab interlocutoria non valet, nisi expressa causa.numero.24.flio.13.
Appellatio ab interlocutoria permittitur quamuis iudex grauandi propositum non habeat.nu.5.fo.90.
Appellatio ad curiam interposita ad hoc vt tractetur in curia, sufficit quod alterum ex istis interueniat, vel quod appellationi per iudicem a quo sit delatum, vel quod a parte appellata sit recepta.nu 1.fo.110.
Appellatio ad Curiam interposita, quando operetur, vt causa cognoscatur in Curia & quando videatur habere vim peremptorij.numero.23.24.&.25.fo.44.
Appellatio a delegato, dirigitur ad delegantẽ, tanquam superiorem. Et quid subdelegato delegatorum, numero.47.& 48.folio.5.
Appellatio ad hoc vt interponatur coram iudice a quo debet illius presentia, si haberi potest requiri.nu.5.fo.111.
Appellatio ad hoc vt per reuocationem grauaminis reuocetur, oportet quod ex toto ipsum grauamen fuerit reuocatum numero.9.folio.79.
Appellatio a diffinitiua non requirit cause expressionem nu me ro.25.folio.91.
Appellatio admittitur de iure canonico in causis modici precij & pro leui etiam iniustitia.nu.1.fo.24.
Appellatio admittitur in criminalibus nu 13.fo.12.
Appellatio ad quem superiorem interponetur a sententijs ordinariorum alicuius principis, vel ciuitatis. disting. numero.49. folio.5.
Appellatio ad quid inuenta et vnde introducta.numero.15.fo. 33.et.nu 60.folio.7.
Appellatio alternatiua respectu iudicum an valeat numero. 24.25.&.26.fo.105.
Appellatio alternatiue interposita ad superiorem, an valeat.numero.30.fo.4.
Appellatio an ab aduersario impediri possit et quid facere debeat delegatus.nu.15.fo.55.
Appellatio an debeat fieri in scriptis in omni appellatione. & an illa scriptura debeat esse publica vel priuata.numero.43.& 44.fclio.77.
Appellatio an habeatur pro deserta per lapsum vnius anni.numero.22.fo.13.
Appellatio an operetur effectum saltem deuolutiuũ nullitatis. nu.63.&.64.fo.97.
Appellatio an possit procedere, sine expressione cause.nu.7.fo.18

In titu. de appellatio.

Appellatio an sit licita a concilio vniuersali, ad Papam. nu. 35. & 37. fo. 4.
Appellatio an statuto tolli possit. nu. 10. fo. 54.
Appellatio a sententie censure licita est pendente conditiõe Et quid ita: nu. 2. 7. fo. 40.
Appellatio a sententia legis, est prohibita nu. 5. fo. 10.
Appellatio a sententia nulla debet esse in omnibus legitima. nu. 62. fo. 96.
Appellatio a sententia nulla interposita an suspendet executionem sententie. nu. 65. fo. 97.
Appellatio bis tantum iterari potest. nu. 72. fo. 8.
Appellatio contra ius, non valet. nu. 1. fo. 36.
Appellatio coram quo sit interponenda. nu. 11. fo. 112.
Appellatio cuius Iudicis presentiam desideret numero. 4. folio. 27.
Appellatio debet interponi ad superiorem. nume. 19. fo. 3. nu. 21. & 30. fo. 4.
Appellatio debet interponi coram iudice a quo. numero. 8. folio. 73.
Appellatio debet iustificari ex his actis, ex quibus primus processus est gestus nu. 51. fo. 78.
Appellatio, de qua hic, suspendatur preceptum de soluendo. numero. 21. fo. 41.
Appellatio deuoluit causam respectu omnium, que habet connexitatem in causa. nu. 7. fo. 58.
Appellatio deuoluit non solum negocium principale, sed & accessoria circa negocium principale. nu. 19. fo. 69.
Appellatio & nullitas an possit in processu cumulari. nume. 5. 6.
Appellationis & recusationis causa equiparantur, Limit. nu. 12. & 13. fo. 35.
Appellatio excommunicati an valeat, si in prolatione sententie appellet, ne quid processerit, appareat nu. 20. fo. 41.
Appellatio eximit appellantem a potestate iudicis numero. 1. folio. 56.
Iurisdictio iudicis a quo, sopitur per appellationem. numero. 2. folio. 56.
Appellatio extinguit pronunciatum, & executionẽ pronunciati. nu. 10. fo. 36.
Appellatio extraiudicialis interposita a grauamine, extra iudicium illatum, per iudicem debet interponi coram inferente: nu. 10. fo. 12.
Appellatio extraiudicialis, proprie non est appellatio. nume. 9. folio. 12.
Appellatio extraiudicialis que requirat ad sui esse: vide per discursum. nume. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. & 31. folio. 52.
Appellatio extraiudicialis, quid sit: nu. 67. fo. 7.
Appellatio extraiudicialis, vertitur circa duo. numero. 25. folio 13.
Appellatio frustratoria nõ ĩpedit electi & confirmati possessionem. nu. 1. fo. 47.
Appellatio generalis facta in omnibus causis, non valet nu. 1. folio. 28.
Appellatio generalis, nihil valet. & quid ita: nu. 2. fo. 10.
Appellatio hic interposita, ne sine consensu partim procedatur, ad electionem, non valet nu. 11. fo. 46.
Appellatio hoc modo interposita, appello ad maiorem, & coram quo possit prosequi an valeat. nu. 22. fo. 105.
Appellatio interlocutorie, hic procedit. nu, 7. fo. 16.
Appellatio interposita ab interlocutoria expressa vna causarum protestatione de alijs exprimẽdis, nõ potest postea per alias exprimendas iustificari. nu. 7. fo. 47.
Et que sit vis eius protestationis. no. 8. fo. eo.
Appell. interposita ab interlocutoria, non tenetur iudex amplius citare appellantem. nu. 8. fo. 23.
Appellatio interposita in absentia intimari an debeat. nu. 20. folio. 112.
Appellatio interposita post confirmationem electionis, non impedit, ne electus confirmatus possessionem habeat inuita. nu. 12. 14. fo. eo.
Appellatio interposita secum trahit executionem. no. 3. fo. 56.
Appellatio interposita super negotio alicuius exceptiõis, suspẽdit iurisdictionem iudicis a quo, super ipsa exceptione. nu. 1. folio. 23.
Appellatio intra decem dies potest emendari. nu. 39. fo. 77.
Appellatio iudicialis, est quadruplex ex mente Bal. nu. 13. fo. 2.
Appellatio iudicialis & extraiudicialis in quo differant. & in quibus conueniant: nu. 54. & 55. fo. 53.
Appellatio licet non sit necessaria a nullitate tamen poterit interponi. nu. 19. fo. 93.
Appellatio licet suspendat pronunciatum & causam in pristinũ reponat statum, non vsq; adeo tamen rescindit nec suspendit, vt si lis sit contestata in prima instantia, non duret eius effectus. nu. 1. fo. 22.
Appellatione delegata nunquid cognoscet iudex de nullitate, quando nullitas incidenter in appellatiõe deducitur. nu. 54. folio. 96.
Appellatione in ab interlocutoria debet rationabilis causa exprimi quare appellat, etiam si sit sententia excommunicationis. nu. 5. fo. 73.
Appellatione interposita ad archiepiscopum vel episcopum potest cognoscere eius officialis. nu. 2. fo. 103.
Appellatione interposita ad curiam super exceptione declinatoria, quod negotium deuoluatur: nu. 11. fo. 49.
Appellatione interposita non requiritur alius libellus, sed ipsa scriptura presentata iudici ad que succedit loco libelli. numero. 27. fo. 4.
Appellationem debere gradatim ad iudicem interponi, quando sit verum. nu. 3. fo. 103.
Appellationem licet sit desertio, tolli posse. nu. 7. fo. 54.
Appellationem partium consensu tolli posse. nu. 17. fo. 55.
Appellationem prosequenti non computatur tempus pendentis appellationis in tempore nullitatis. nu. 24. fo. 94.
Appellationem remotam ad incidentia vel emergentia non extendi. nu. 20. fo. 55.
Appellationem vel exceptionem remotas accipi debere de his que iure expresse non sunt. nu. 5. fo. 54.
Appellatione pendente an quis possit excommunicatus denunciari. nu. 11. fo. 59.
Appellatione remota, hoc clausula in medio literarum posita respicit solum precedentia non sequentia & nu. 2. & 3. fo. 112.
Appellatione remota, hac clausula quos hodie effectus pariat. nu. 2. fo. 113.
Appellationi aduersarij vel suo non deferens licet a beneficio ipsius appellationis excludatur, tamen in diuerso articulo nõ deferens appellationi aduersarij potest postea appellare. nu. 16. fo. 69.
Appellationi an sit renunciatum, si appellans petat se absolui a iudice a quo. nu. 17. fo. 34.
Appellationi delatum per assignationem termini a iudice a quo factam non videtur. nu. 2. fo. 70.
Appellationi in dubio an debet deferre Iudex. nu. 14. fo. 55.
Appellationi in dubio fauendum est nu. 2. fo. 10.
Appellationi iuste aut friuole deferens punitur. no 23. fo. 75.
Appellationi sue renunciat, qui appellationis preiudicium aliquid innouat. no. nu. 1. fo. 42.
Appellationis ab interlocutoria, de iure veteri, forma. nume. 5. folio. 36.
Appellationis ad interlocutoria causa parte per contumaciam absente lite non contestata proceditur, etiam si non fuerit lis contestata in negotio principali. nu. 1. fo. 111.
Appellationis causa quando nominatim exprimenda. nu. 41. folio. 77.
Appellationis causa quando videatur friuola: nu. 14. fo. 54.
Appellationis effectus quis, & quotuplex sit effectus: vide per discursum numerorum. 69. 70. 71. 73. 74. 75. 76. 79. 80 81. & 82. fo. 7. & 8.
Appellationis & nullitatis quot sint differentie nu. 102. fo. 102.
Appellationis & recusationis effectus cessat reuocato grauamine. nu. 14. fo. 80.
Appellationis expressio qualis esse debeat. nu, 40. fo. 77.
Appellationis extraiudicialis, quis sit effectus: vide & nu. 32. 33. 34. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. & 53. fo. 52. & 53.
Appellationis extraiudicialis veritas vt probetur, quid requiratur: nu. 4. fo. 9.
Appellationis in causa qualiter contra contumaces procedi debeat. nu. 8. fo. 111.
Appellationis in cause effectus quis sit. nu. 12. fo. 71.
Appellationis in causa super exceptione est lis contestanda. numero. 7. fo. 111.
Appellationis in causa vbi terminus non est assignatus ab nõ potest preuenire appellantem in commissione impetranda, si nimis celeriter precurrit. no. 7. fo. 70.
Appellationis magnus est fauor. nu. 4. fo. 31.
Appellationis iuste forma nu. 8. fo. 36.
Appellationis pendentia non operatur regulariter effectum suum, nec effectum attentatorum contra tertium numero. 19. folio. 52.
Appellationis per desertiones an inducatur desertio aliqua circa nullitatem. nu. 97. fo. 101.

Appellationis remedium, non debet esse malignantium subsidium, nu. 1. fo. 10.
Appellationis renunciatio ex quibus colligatur: numero. 8. folio. 58.
Appellationis renunciatio nunquid operetur effectum ut excludat nullitatem & econtra. nu. 83. fo. 99.
Appellationi tam ab interlocutoria quam a diffinitiua, tam iudiciali quam extraiudiciali renunciari potest. numero. 2. folio. 110.
Appellationis tempore pendente, conquiescit officium iudicis. nu. 10. fo. 11.
Appellationis vigore et non recusatione ad superiorem quando recurratur. nu. 15. fo. 85.
Appellatio non admittitur a quouis Principe nõ recognoscente superiorem. Et quid de Regibus recognoscentibus superiorem, habentibus regnũ in feudum: numero. 42. & 43. folio. 5.
Appellatio non admittitur, ubi est periculum in mora numero, 14. folio. 35.
Appellatio non debet eum adiuuare, qui notorie appellatus iniuste agit contra appellantem. nu. 3. fo. 28.
Appellatio non habet locũ ubi quid arbitrio alterius cõmissum est. nu. 44. fo. 5.
Appellatio nõ immutat naturam causae principalis. numero. 50, folio. 5.
Appellatio oppressorum remedium dicitur. nu. 4. fo. 88.
Appellato per contumaciam absente procedi potest in causa appellationis ad sententiam nu. 5. fo. 11.
Appellatio per statutum interposita tolli non potest. numero. 3, folio. 110.
Appellatio post exceptionem obiectam satis iustificatur. si constet ex confessione partis veram esse exceptionem. numero. 6, folio. 91.
Appellatio presumitur precessisse excommunicationem. nu. 3. folio. 24.
Appellatio probibita est in notorio. nu. 4. fo. 26.
Appellatio quando nullitatem in se includere dicatur. numero, 14. folio. 92.
Appellatio quando videatur deserta per lapsum termini: numero. 29. fo. 44.
Appellatio quare excommunicationem non suspendat: nu. 11. & 12. folio. 56.
Appellatio quando de nullitate per se agitur non in viam appellationis, quos effectus operetur. nu. 66. fo. 97.
Appellatio secunda nihil operatur quia prime statur. nume. 10. folio. 103.
Appellatione semel deserta per appellan. vel lapsu termini. poterit ne denuo prosequi appellationem desertam. numero. 26. folio. 12.
Appellatio sententiãne extinguat, aut potius suspendat: distin. nu. 25. fo. 3.
Appellatio si esset parti intimata sed non iudici, attentata per iudicem in utilitatem partis essent reuocanda. nu. 21. fo. 112.
Appellatio simpliciter interposita an valeat nullo iudice expresso. nu. 21. fo. 105.
Appellatio suspendit effectum sententie. nu. 2. fo. 39.
Appellatio suspendit solum iurisdictionem iudicis a quo. nu. 2. folio. 32.
Appellatio, trifariam accipitur: latissime, late, & proprie. nu. 8, quod limit. nu. 11. & 26. fo. 2. & 3.
Appellatio varie describitur. nu. 1. fo. 16.
Appellatio, varie diffinitur. & quid tandem: ex sententia Bar. nu. 22. fo. 3.
Appellatio ubi est interposita ex pluribus causis, nõ grauatur appellans omnium causarum veritatem probare. numero. 9. folio. 107. & 108.
Appellatio vni quando alteri prosit. nu. 1. fo. 111.
Appellasse videt. qui se & sua protectioni sedis apostolice submittit, non expresso etiam verb. appellationis, & nume. 1. 2. 4. & 5. folio. 37.
Appellatur ab executore, si modum excedat. nu. 8. fo. 56.
Appellatus an possit cogere appellantem ad prosequendum. nu. 15. fo. 71.
Appellatus ab ordinario de delicto, qđ postea commisit, punitur ab eodem. nu. 1. fo. 32.
Appellatus contradicere non potest ne appellans renunciet appellationi nu. 6. fo. 110.
Appellatus non potest statuere terminum ipsi appellanti, ad appellandum. & quid de iudice ad quem: nu. 20. & 21. fo. 11.
Appellatus qualiter dicatur nimis preuenire appellantem. numero. 13. fo. 71.
Appellatus si opponit de ineptitudine libelli, & succubuit in tali causa, illa tempora, intra que disputatum est de ineptitudine libelli, subducuntur. nume. 10. 14. & numero. 16. fo. 17
Et quid appellans negat non fuisse appellatum, nu. 15. fo. eo.
Appelletur licet ad curiam non tamen de necessitate causa est tractanda in curia. nu. 2. fo. 110.
Appelletur ut ad hoc a grauamine. sufficit iudicialiter grauamẽ fuisse illatum. nu. 6. fo. 76.
Appello ad iudicem competentem an valeat hec appellatio. nu. 23. fo. 105.
Arbiter an possit iudex recusari. nu. 31. fo. 87.
Arbitrator an possit iudex recusari. nu. 23. fo. 87.
Arbitri in causa suspicionis electi cognoscunt de suspicionis causa. nu. 9. fo. 85.
Arbitri non debẽt [illegible] in suspicionis: sed sufficit vnus. nu. 15. fo. 42.
Archiepiscopus non potest de nullitate attentatorũ cognoscere per querelam. nu. 17. fo. 59.
Archiepiscopus non potest esse iudex in causa subditorũ suffraganei sui nisi per appellationem. nu. 15. fo. 59.
Archiepiscopus põt adiri in facto notorio a subdito sui suffraganei. ut ipsum absoluat ab excõmunicatione, nõ obstante appel. ad papam. nu. 5. & 6. fo. 58.
Archiepiscopus vtrum habeat cognitionem de appellatione interposita de episcopo ad papam. nu. 10. fo. 59.
Argumentum a contrario sensu quando non procedat. numero. 4. fo 54.
Argumentum a simili, in quibus valeat. nu. 4. fo. 46.
Iudex procedat super opposito per appellantem; nõ obstante desertione. nu. 5. fo. 46.
Arreptio facta in persona propria, succedit loco appellationis numero. 5. fo. 23.
Arreptio itineris ad papã an & quãdo habeat vim appellationis. & nu. 5. 6. 7. 8. 19. fo. 53.
Assessor an possit iudex recusari. nu. 33. fo. 87.
Assignatio termini ad prosequendam appellationem necessario non fit a iudice a quo. nu. 2. fo. 35.
Assignatio termini quando verificatur. vide. & nu. 24. & 25. folio. 12.
Attentata duplici via reuocantur. nu. 6. fo. 104
Attentata per iudicem pendente appellatione, sunt nulla ipso iure ubi appellatur extraiudicialiter a iudice. numero, 2. folio. 53.
Attentata per iudicem post appellationem iudicialem. veniunt reuocanda, etiam si non sint contra appellationem. numero. 9. folio. 28.
Attentata per iudicem recusatum annullat & irritat tunc demum recusatum absque ulla citatione quando iudex eligit arbitros nu. 3. fo. 2.
Attentata. post appellationem an sint nulla ipso iure numero. 12. 13. & 14. fo. 29.
Attentata post appellationem extraiudicialem, et contra eam veniunt reuocanda, et non asit annullatur illo iure. & nu. 6. & 7. folio. 9.
Attentata post appellationẽ extraiudicialem ex probabili causa veniunt retractanda in viam attentati. nu. 13. fo. 68.
Attentata post appellationem extraiudicialem quando sint nulla. nu. 6. fo. 73.
Attentata post appellationem extraiudicialem sunt ipso iure nulla. nu. 14 fo. 68.
Attentata post appellationem quando non veniant reuocanda. nu. 6. fo. 50.
Attentata post apellationem valent. nume. 10. folio. 36.
Attentata post relationem vel recusationem, veniunt retractanda, sicut attentata post appellat. reuocanda. nu. 1. fo. 2.
Attentata post reuocationem non valent. nu. 1. fo. 69.
Attentati remedium quedam est imploratio et quando locum habeat. nu. 4. & 5. fo. 107.
Attentatorum remedium habet etiam locum contra tertiũ qui nihil principaliter attentauit. nu. 8. fo. 51
Attentatorum retractatio an fieri debeat ante determinationem causae appellationis. nu. 7. & 8.
Attentatorum reuocandorũ duplex est via. nu. 37. fo. 45.
Attentatorum reuocatio quo modo petatur. nu. 11. fo. 28.
Attentata per appellationẽ veniant annullanda per iudicem, an ipso iure. quod ipso iure fallentias. nu. 35. & 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. fo. 52. & 53.
Attestationes producere est in partis potestate et hanc potestatẽ suã potest pars per protestationẽ limitare. nu. 67. fo. 64.

De litera

In titu. de appellatio.

De litera B.

Bona ecclesiarum dicuntur esse pauperum & ad quid ea sint instituta: nu.13.&.14.fo.35.
Bona prelati, sunt hipothecata ipsi ecclesie, pro administratione. numero.15. folio.35.

De litera C.

Canonicus appellans a Prelato, eo quod excedat modum in corrigendo, debet audiri. nu.2.fo.36.
Iudex quando peccet deferendo: nu.3.&.4.& quando non: nu.5.6.fo.36.
Capitulum potest stare in iudicio contra suum Prelatum. numero.3.fo.53.
Capitulum quando non possit stare in iudicio sine consensu capituli: nu.12.fo.49.
Cardinales an iudices recusari possint. n.26.fo.87.
Cardinales non iurant fidelitatem Pape, Et quid ita: nume.40.fo.4.
Cardinalis an possit recusari vt suspectus. nu.5.fo.42.
Cardinalis cum sit delegatus delegare poterit. & suus delegatus alteri subdelegare. nu.8.fo.90.
Carnes vendi non possunt nisi in locis designatis. numero.15. folio.108.
Casus quo ad arbitros deuenitur. nu.6.fo.24.
Cautela ne recusator multotiens vtatur remedio recusantis. numero.16.fo.85.
Cautio iuratoria regulariter sufficit in absolutione ab excommunicatione. nu.15.fo.33.
Causa an debet iudex a quo citari. nu.23.fo.89.
Causa, an remota, effectus nu.6.9.& a quo tolli possit ibid.
Causa appellationis, non remittenda ad iudicem a quo. num.2. folio.37.
Causa appellationis, potest delegari nu.51.fo.5.
Causa cessante cessat & effect⁹ nu.2.fo.79.
Causa colorata possidendi, que dicatur: nu.7.fo.51.
Causa debet specifice exprimi in appellatione ab interlocutoria. nu.1.fo.24.
Causa delegata per iudicem coram quo agebatur causa nullitatis, an videatur etiam delegata causa iniustitie que sub ea continetur. nu.32.fo.96.
Causa deuoluitur per appellationem ad curiam, vt ibi agitetur. nu.1.&.15.fo.43.
Causa iniusta an excusatur a dolo: nu.10.fo.12.
Causa iusta vel etiam verisimilis que dicatur propter quam iudex a quo teneatur omnino deferre appellationi interposita a confesso & condemnato in causa criminali. nu.16.fo.89.
Causa minima, que dicatur nu.3.4.&.5.fo.24.
Causa non deuoluitur per appellationem ad curiam, vt ibi agitetur. & nu 15.fall.nu.16.&.17.&.18.duobus concurrentibus.
Causa non est remittenda ad iudicem a quo, nisi de consensu partium. nu.1.fo.37.
Causa nullitatis incidenter deducta non videtur, quando appellatur a sententia nulla. nu.11.fo.92.
Causa proprietatis non discutitur de presenti. nu.10.fo.51
Causa que impulsiua & que finalis dicatur. nu.4.fo.79.
Causa que vertitur inter meros subditos ecclesie, & Papa eam delegat quam qualitatem personarum requirat numero.5. fo.102.
Causa rationabilis debet exprimi in appellatiõe ab interlocutoria. nu.21.fo.48.
Cause cognitio requiritur in confirmatione electionis. nume.11. fo.32.
Cause expressio in appellatione a diffinitiua nõ requiritur. nu.5. folio.76.
Causa expressio non requiritur in appellatione extraiudiciali: nu.2.fo.28.
Cause expressio non requiritur, vbi appellatur a grauamine extraiudiciali. nu.36.fo.76.
Cause expressio quando requiratur in appellatione numero.8. folio.88.
Cause maiores ad papam solum spectant: & que dicantur maiores, & que reseruate. nu.fo.73.
Causis in libello pluribus expressis quid pars probare debeat. nu.39.fo.95.
Actio realis & nullitas equiperantur. nu.40.fo.95.
Celebrans post excommunicationem, non potest absolui, nisi a Papa. nu.4.fo.27.
Cessans ab appellatione punitur in expensis nu.5.fo.110.
Cumulatio in remediis executionis admittitur. nu.3.fo.68.
Citari num debeat tertius in executione sententie: numero.62. folio.21.
Citatio an requiratur ad absolutionem vel reuocationem excommunicationis: nu.18.fo.3.
Citatio & peremptoria in sentẽtia uista requiritur numero.34. folio.81.
Citatio partis ad reuocationem primi vel secundi decreti necessaria. nu.50.fo.83.
Citatio partis an debeat ad inhibitoriã decernendam precedere. nu.73.fo.97.
Citatio partis an requiratur ad reuocationem interlocutorie numero.48.fo.83.
Citatio quando requiratur in notorio nu.10.fo.26.
Citatio requiritur siue sit notoria nullitas siue non. numero.27. folio.94.
Citatio trina requiritur ad excommunicationem ferendam. numero.28.fo.13.
Citationem legati non debet quis contẽnere, obtentu appellationis. nu.1.fo.29.
Citatio valeat ne, non expresso loco vel die citationis: disting. nu.11.12.13.&.14.fo.29.30.
Citatus ad locum pestilentem aut intemperatũ, non tenetur comparere nu.13.fo.49.
Citatus a diuersis dominis ad diuersa iudicia, excusetur ne si vni nõ pareat: & cui debeat parere poti⁹: vide. nu.18.19.&.20. folio.30.
Citatus a iudice non suo & ab eo grauatus, appellare nõ debeat. nu.4.fo.
Citatus quibus casibus non teneatur nuncio citanti se: vide numero.29.30.31.32.33.&.34.fo.31.
Citatus vt debeat se presentare. nu.8.fo.29.
Ciuitas, collegium, & inquisitor iudices an possint recusari. numero.28.fo.87.
Clausul. appellatione remota non excludit quominus Iudex possit recusari. nu.6.37.
Clausu. appellatione remota, non tuetur iniustitiam iudicis. numero.2.fo.41.
Clausula ap. remota quibus casibus habeat locum vel non et nu.19.21.22.23.24.25.26.27.28.29.30.31.32.fo.55.
Clausula appel. remota quot et quos effectus pariat vsque ad finem. nu.33.fo.55.
Clausula in principio, medio, seu fine posita, determinat omnia posita in dispositione. nu.1.fo.41.
Clerici possunt agere & cõ queri pro iniuria illata priori. nume.1. folio.8.
Clerici quibus constitutionibus adstringantur: nu.9.fo.10.
Clericis macellum vel tabernam exercere prohibitum est nu.2. &.3.fo.107.
Clericus bona sua ecclesie subtrahens committit furtum. nu.2. folio.68.
Clericus possidens regalia, a Principe laico, citatus ab illo iudice, tenetur ei parere potius, quam ecclesiastico inferiori a legato vel Papa, postea vocanti limita. nu.15.&.16.fo.30.
Clientulus põt stante errore aduocati confessionem eius reuocare. nu.2.&.9.fo.89.&.90.
Commissio de citando. qualiter probetur: nu.28.fo.30.
Concesso vno, videtur omne id cõcedi, per quod ad illud peruenitur. nu.45.fo.31.
Condemnatio in expensis contra deferentem appellationem, & sit per iudicem ad quem. Et quid sit: nu.42.&.43.fo.45.
Condemnato an debeat assignari tempus, quadrimestre, quod datur iudicatis ad soluendum. nu.59.fo.21.
Condẽnatus cogitur per remedium attentati ad restituendum fructus medio tempore perceptos, a die appellationis interposite. nu.9.fo.51.
Condemnatus iudicio attentatorum, tenetur restituere fructus illi contra quem facta est attentatio. nu.11.fo.51.
Conditio quare non retrahatur in censuris. nu.8.fo.40.
Confessio procuratoris an preiudicabit eis domino circa appellationem. nu.22.fo.89.
Confessio testatoris an heredi preiudicet. nu.20.fo.89.
Confessio processum retro nullum iustificat. nu.6.fo.91.
Confessio regulariter impedit appellationem. nu.9.fo.88.

Confessus an de iure canonico possit appellare.nu.12.fo.89.
Confessus in criminalibus non extenditur ab appellatione, nisi fuerit etiam conuictus.nu.7.fo.88.
Confessus licet possit appellare nunquam tamen audietur nisi causam grauaminis exprimat.nu.18.fo.80.
Confessus metu tormentorum in iudicio se occidisse hominem, et damnatus ad mortem appellauerit & obtinuerit, censebitur homo integre fame.nu.15.fo.89.
Confirmatio electione facta in curia Principis secularis, tenet: licet ibi fieri non debeat.nu.6.fo.33.
Confirmatio electionum licet sit actus iudicialis tamen potest fieri in ecclesia.nu.4.fo.33.
Consanguineus potest recusari.nu.9.fo.38.
Consultor an possit iudex recusari.nu.34.fo.87.
Contrariũ non dicitur quod cum distinctione concordari potest.nu.79.fo.65.
Contumace appellati quando ad sententiam possit procedi.nu.3.folio.72.
Ablatiui absoluti natura est importare conditionem.numero.4.fo.72.
Contumatia quam quis incurrit per terminum, vel a iure presumptiuum. purgari potest nu.20.fo.44.
Contumax condemnandus est in expensis.nu.47.fo.46.
Conuentio tendit circa rem iudicatam.nu.18.fo.11.
Conuictus inuitus coniuncti defensionem suscipere non cogitur ratione coniunctionis nu.6.fo.106.
Creditor potest propria authoritate capere debitorem suspectũ de fuga.nu.4.fo.27.
Crimen graue, arbitrio dicitur iudicis cõmittit.nu.5.fo.32.
Criminosus notorie, non potest appellare.nu.14.fo.13.
Criminosus notorius, non potest excommunicari, nisi premissa citatione.nu.27.fo.13.
Custodia ecclesie vacantis quando pertinet ad Abbatem & monachos: nu.2.12.14.& 15.fo.51.

De litera D.

DEcem dies parti ad appellandum dati quãdo currere incipiãt.nu.47.fo.83.
Decem dierum tempus appellandum assignatum, quando currere incipiat.nu.34.fo.76.
Decretalis pastoralis corrigitur per cap.vt debitus.nume.8.folio.54.
Decret.suspicionis, & ad decret.legitima, de iureiurã.lib.vi concordantia & explanatio.nu.14.fo.85.
Deferẽs appellationi interposite ad Papam, cum literis ordinarõ, mittitur ad curiam.nu.fo.36.
Delatio Iudicis in appellatione a definitiua nihil operatur, quo ad deuoluendam causam ad curiam in cognoscendo numero.35.fo.45.
Delatio quomodo fieri debeat.nu.14.fo.43.
Appellatio licet recipiatur a iudice, vel a parte. tamen operatur suos effectus.nu.19.fo.44.
Datum videtur appellationi, recepta ipsa appellatione per iudicem.nu.13.fo.43.
Delegatus ab inferiore a principe non potest subdelegare.numero.14.fo.90.
Delegatus ad causam appellationis an possit cognoscere de negocio principali sicut potest ordinarius.nu.29.fo.75.
Delegatus ad causam appellationis potest in negocio principali procedere iustificata appellatione nu.8.fo.106.
Delegatus ad vniuersitatem causarum equiparatur ordinario nu.22.fo.91.
Delegatus ad vniuersitatem causarũ quis dicatur.numero.23.&.24.fo.91.
Delegatus an possit tollere appellationem & quid in delegato a latere.nu.11.&.18.fo.55.
Delegatus appellatione remota remouere recusari potest, si sit inimicus consanguineus.& nu.1.&.2.fo.37.
Delegatus inferioris a principe, vel subdelegatus delegati principis vnum articulum cause subdelegare, licet non totam causam.nu.17.fo.90.
Delegatus potest preuenire ordinarium, ex quo representat papam nu.19.fo.74.
Delegatus principis vtrum poterit subdelegando dare potestatem subdelegandi alteri, nu.16.fo.fo.90.
Delegatus quo casu causam subdelegare possit.ap.remota.numero.15.fo.55.
Delegatus si subdelegat in totum vices suas non est ad ipsum subdelegatum appellãdum sed ad primum delegantem.nu.10 fo.104.
Dominus procuratorem minus legitimum incõstituens cõtumax dicitur nu.76.fo.65.

De litera E.

Ecclesia in dubio intelligitur de cathedrali.nu.1.fo.53.
Ecclesia numerata numero iuramẽto firmato nullam dat iurisdictionem aut potestatem executoribus.nu.1.fo.91.
Effectus litis contestate in principali lite durat in causa appellationis.nu.2.fo.72.
Effectus qui sequitur ex pestinatione nuncij facti ad curiam quãdo sublatus dicatur.nu.18.fo.74.
Electa persona in formatione in confirmatione per superiores nõ debet examinari.nu.5.fo.47
Electio facta de idoneo cum fieri potuerit de magis idoneo valet.nec&nu.16.17.18.fo.47.
Electio facta, prima non irritata valet.nu.4.fo.32.
Eligendi facultas debet esse libera.nu.11.fo.47.
Emptor venditori denunciare tenetur etiam sciens litem esse motam ad hoc vt incitet eum ad defensam.nu.94.fo.67.
Episcopus non tenetur requirere consensum capituli, in cõfirmatione electionis in consilium sic.nu.12.fo.33.
Episcopus potest esse legatus regis.nu.4.fo.29.
Episcopus pro subditis appellare potest, si timeat ne subditis preiudicium fiat animarum.nu.8.fo.68.
Et quid in negotio principali.nu.26.&.27.fo.44.
Examinator testium iudex an possit recusari.nu.20.fo.87.
Exceptio ad eundem effectum tendit ad quem tenderet si proponeretur actio.nu.17.fo.74.
Exceptio attentatorum an sit probanda necessario.nu.7.fo.42
Exceptio de notoria offensa vel expensis prius reficiendis, minime possit contra petentem absolutionem ab excommunicatione opponi.nu.20.fo.54.
Exceptio de qua hic, quando debeat admitti.et quando debebat impediat agere volente interdicto adipiscende.numero.22.folio 48.
Exceptio excommunicationis potest admitti per iudicem etiam si opponatur a tertio cuius non interest in ea causa opponere nu.3.fo.29.
Exceptio licet firmet regulam vel eam declaret tamen non angel regulam vltra naturam regule.nu.7.fo.23.
Exceptio quando impedit effectum confirmationis vide.numero.24.25.26.&.27.folio.48.
Exceptio spoliationis an possit opponi in executione sententie nu.8.fo.4.
Exceptio suspicionis aduersus iudicem et aduersus locum non tutum, quid differat.nu.6.folio.48.
Exceptione dilatoria opposita si iudex eam negligat et ad vlteriora procedat videtur tacite interloqui super ea.nu.7.&.10.folio.106.
Exceptionem probare necesse est & quid ita.nu.11.fo.49.
Excipiens probare debet.nu.10.fo.17.
Excipiens propter exceptionem suam vel negletam vel reiectam vel non discussam qualiter possit appellare.nu.9.fo.106.
Exclusus ab appellando per lapsum decẽ dierum a principio, non est exclusus a medio vel a fine a quibus nondum sunt lapsi decem dies.nu.35.fo.76.
Excõmunicatio ab homine de lata regulariter poena contumacie.nu.3.fo.34.
Excommunicatio an dicatur durare quo omnes effect9 ex quo appellatum est.nu.19.fo.57.
Excõmunicatio an reddatur nulla si excommunicatus appellauit in illa prolatione sententia.nu.2.fo.111.
Excommunicatio conditionis non tamen nisi extante conditione.nu.111.folio.41.
Excommunicatio cur non feratur, nisi precedente peccato mortali.& nu.13.14.15.&.folio.56.& 57.
Excommunicatio lata a iudice a quo antemeat.nu.13.folio.13.
Excommunicatio lata post itineris arreptionem ad papam est. nulla ipso iure.numero.9.fo.54.
Excommunicatio nullam premedi cat partium er16 fn.34
Excommunicatus non potest eligere &.numero.18.&.19.fo.41.
Excommunicatus ob offensam clerici non debet absolui, nisi prius

In titu. de appellatio.

si premissa satisfactione nu.9.fo.26.
Excommunicatus ob vnam causam, si appellat, hoc operatur saltem appellatio, quod nõ poterit amplius ob eã causam excommunicari.nu.6.fo.56.
Excõmunicatio post appellationẽ extraiudicialẽ validã, lata est nulla ipso iure.limita.nu.46.47.fo.31.
Excommunicatio potest etiam ferri non solum pro contumacia: sed etiam pro alia causa & quouis alio crimine.numero.7.folio.33.
Excommunicatio quando non suspenda appellationem.numero.4.fo.56.
Excommunicatio quando fertur a lege, quandoque ab homine: nu.5.fo.35.
Excommunicatio quando fit nulla per remedium attentati: nu.36.fo.43.
Excommunicato subtrahuntur oẽs fructus, modo egestate non laboret.nu.21.f.57.
Excommunicatus ab homine, debet euitari a scientibus, nedum excommunicatus a canone.nu.7.fo.56.
Excommunicatus absolui potest pendente cognitione appellationis.nu.1.fo.27.
Excommunicatus absoluitur cautione recepta.nu.1.fo.33.
Excommunicatus a canone, potest excommunicatus denunciari ab homine, siue alia citatione.nu.6.fo.25.
Excommunicatus an differat a relegato: nu.22.fo.57.
Excommunicatus citatus si non compareat allegaturus suum priuilegium, punitur de contemptu.nu.48.fo.31.
Excommunicatus in absolutione, iurat stare iudicio ecclesie.numero.1.fo.31.
Excommunicatus perdatne administrationem beneficij, vt fructus: nu.28.fo.57.
Excommunicatus possit ne denunciari pendente appellatione: nu.29.fo.57.
Excommunicatus qui non probatur per denunciationem.numero.5.fo.56.
Excommunicatus repellitur a iudicio agendo, & etiam petitione extraiudiciali.nu.2.fo.29.
Excommunicatus si non satisfaciat aduersario infra certum tempus, quocunque modo illi satisfaciat, excusatur a sententia censure.nu.11.fo.40.
Excommunicatus si quis fuerit iniuste, recuperat fructus sibi ablatos.nu.27.fo.57.
Executio quando alibi confertur & protestatio fit vt alibi soluat, nunquid debeat inferri locus loci.nu.97.fo.67.
Executor benecialis an possit recusari.nu.7.fo.42.
Executor beneficialis etiam si eligat viam meri executoris, tenetur admitere exceptionem surreptionis & de nullitate potestatis sue.nu.13.fo.92.
Executor beneficialis habet potestatem siue iudiciariam siue executiuam mere prout elegerit.nu.10.fo.92.
Executor merus non potest recusari, nec ab eo appellari, nisi modum excedat.nu.1.2.3.fo.42.
Exemptio itinerantis, inuenta est ad remouendum grauamen.nu.3.fo.26.
Episcopatus, est apex dignitatum nu.20.fo.3.
Episcopus an habeat iurisdictionem ipso iure: numero.15.folio.15.
Expressio cause an requiratur in causa nullitatis.numero.38.folio.22.
Expressio eorum, que tacite insunt, nihil operatur. numero.3.folio.28.
Expressio eorum que tacite insunt, nihil operatur, numero.5.folio.109.

De litera F.

FActa pro infectis haberi non possunt inspecta veritate.numero.3.fo.69.
Facto quid facere est plus, quam verbo.nu.4.fo.53.
Factum ex partis confessione dicitur notorium.nu.2.fo.88.
Factum per legitimas probationes in iudicio factas notorium dicitur.nu.3.fo.88.
Factum per nuncium, non dicitur factum per dominum in sua persona propria.nu.9.fo.29.
Factum quando est notorium, non requiritur alia sententia declinatoria nu.6.fo.32.
Factum quando notorium dicatur.nu.1.fo.88.
Fallentia vna non immutat diffinitionem vel substantiam diffiniti nu.24.fo.3.
Fama coniungitur cum alia probatione, vt faciat plenam probationem.nu.12.fo.9.
Fatalia an currant ipsis partibus post conclusionem in causa.nu.36.fo.19.
Fictio non operatur effectum suum, contra iuris prohibitionem nu.10.fo.40.
Fideiussio de iudicio sisti lata sententia expirat.numero.7.folio.68.
Forma capituli sacro. & capituli constitutionem. de sententia excommunicationibus libro sexto. habet locum in causa inquisitionis.nu.2.fo.84.
Forma capituli sacro. non habet locum inter regulares.numero.25.fo.89.
Furem capiẽs licet clericum, si ipse sit iudex, non incidit in communicationem.nu.22.fo.69.
Furem propria autoritate capere non licet laico.numero.23.folio.69.

De litera G.

GEneralitas non sufficit, vbi requirit expressio cause.nu.20.fo.48.
Gesta cum excõicato, medio tempore, quo pendet appellatio, valeãt ne & teneant: nu.20.fo.57.
Gesta pendente relatione, quando non valeant.numero.4.folio.2.
Gesta per duos tutores alterum vel alterum falsum, an valeãt.nu.41.fo.87.
Gesta per episcopum depositum pendente appellatione, valeat, sustinentur deserta appellatione.nu.19.fo.45.
Gesta per iudicem referentem, qualiter veniant retractanda: nu.2.& nu.6.fo.2.
Gestor negotiorum an poterit appellare.nu.12.fo.102.
Grauamen reuocari an sit necesse quod pars petat.numero.55.folio.84.
Grauamen quam probationem desideret.nu.5.fo.14.
Grauatus denno a primo iudice, non prosequutus appellat.in termini non potest appellare.nu.1.fo.39.
Grauatus per aliquam interlocutoriam, appellat causa expressa grauaminis.nu.10.fo.24.

De litera H.

HEreditatem adeunde quasi cum creditoribus contrahitur.nu.25.fo.60.

De litera I.

IMpedimenta an sufficiãt in casu non prosequute appellatio.numero.5.et.numero.11.fo.16.&.17.
Et an requiratur protestatio: numero.9.folio.16.
Impedimenta qualia & quanti temporis debeãt esse, vt aliquid operentur: nu.27.fo.18.
Impedimentorum species in causa appellationis quot sint: numero.7.fo.16.
Impedimentum ad hoc vt excuset necessaria est protestatio de impedimento nu.10.fo.112.
Impedimentum ex facto procuratoris, quomodo contingat: numero.17.fo.17.
Impedimentum illatum a procuratore negligente, an preiudicet pupillo.nu.20.fo.18.
Impedito an currat illud tempus decem dierum ad appellandũ nu.16.fo.112.
Impedito legitima an currat sibi annus ad prosequendum appellationem propter iudicium nullitatis.nu.23.fo.44.
Impedito quantum tempus detur: usting.nu.31.fo.19.
Impetrãdi modus in causa appellationis ex parte appellati.numero.3.fo.70.

Index Ioan. Antonij

Impotentia duplex est iuris, & facti.nu.4.fo.16.
In appellatione ab interlocutoria siue fuerit lis contestata siue non, proceditur limita vt numero.3.&.4.& quare procedatur. nu.5.&.6.fo.111.
In beneficijs ad personam confirmandam, inspicitur potens ne sit ad prouinciam beneficij.nu.6.fo.47.
Incarceratus a iudice incompetenti, dato quod notorium sit delictum, debet relaxari.nu.6.fo.68.
Incarceratus potest citari.nu.4.fo.68.
Infamia publica non requirit aliam probationem.numero.2. folio.36.&.37.
Inferior ab episcopo respectu certe partis diocesis vel loci cedi, potest pretendere se habere iurisdictionem plenariam extinctinam iurisdictionis episcopi.nu.1.fo.68.
Inferior an poterit de nullitate sententie superioris cognoscere nu.60.fo.96.
Inferior a Papa non potest excommunicationem pure latam suspendere: Papa autem bene potest.nu.23.fo.69.
Inferior nullus potest cognoscere de causa incidenti, vel emergenti omnino, appellatione interposita ad Papam.num.4. folio.58.
Inferior nunquid cognoscat de causa appellationis interposita ad Papam.nu.15.fo.49.&.47.
Inferior potest se supponere protectioni superioris.numero.10. folio.68.
In foro iudiciali post factum non capimus hen igniorem partē. nu.12.folio.40.
In promouendo quoquam, quid potissimum attendatur.no.19. folio.48.
Iniuria illata clerico, infert excommunicationem maiorem. Et dicitur iniuria facta in personam clerici.nu.1.&.2.fo.26.
Innouata pendente appellatione, valent.nu.9.fo.36.
Inquisitionis in causa iudex non dicitur aduersarius rei.nu.5. folio.84.
Inquisitio remedium est extraordinarium.nu.12.fo.85.
Instantia non potest non facta mentione de termino impetrari.nu.6.fo.70.
Instantie renunciare ante citationem emanatam licitū est saluo iure cause.nu.16.fo.39.
Instrumentum producens presumptionem iuris & de iure, obligatur regulariter illud acceptare etiam contra se.numero.69. folio.64.
Intellectus tres ad leg.ij.ff.quod falso tut.no.87.fo.66.
Interdicti sententia suspendi potest: licet pure a principio fuerit lata.nu.15.fo.68.
Interdictum a tempio vsque ad certum tempus, an possit liberare suspendendo &c.nu.4.fo.39.
Interdictum potest etiam ferri contra singularem personam. nu.9.fo.33.
Interdictum potest ferri sub modo.nu.12.fo.68.
Interlocutoria an possit reuocari parte inuita.no.53.fo.84.
Interlocutoria generalis que dicatur.nu.21.fo.80.
Interlocutoria habens vim diffinitiue, non appellatur expressa causa de necessitate sed seruatur forma appellatione diffinitiua.no.6.fo.36.
Interlocutoria licet transeat in rem iudicatam quo ad partes nō fuit appellatū, nō tamen transit quo ad iudices nu.8.f.79.
Interlocutoria per lapsum decem dierum transit in rem iudicatam quo ad partes.nu.17.fo.80.
Interlocutoria qualiter ferri debeat.no.32.fo.81.
Citatio peremptoria quando requiratur.numero.33.fo.81.
Interlocutoria quando preiudicet, & quando non numero.49. folio.83.
Interlocutoria vel iusta sententia eundem ordinem quem & diffinitiua requirit.nu.38.fo.81.
Interlocutoria vsque ad quod tempus reuocari possit num.46. folio.83.
Interlocutorie due si reperiantur vna post aliam, an videatur priuna reuocata.no.59.fo.84.
Interlocutorie latū nomē varias producit species.nu 16.fo.85.
Interlocutorie triplex est secundum imolaz species.nu.29.f.80.
Intimatio appellationis in causa beneficiali regulariter requiritur.nu.22.fo.112.
Intitulatio ad beneficium, an possit illi renunciari sine consensu superioris.nu 18 fo.47.
Itineris arreptio ad inferiorem, idemne operetur arreptio ad curiam.nu.15.fo.54.
Limit.nu.15.16.fo.60.
Itineris arreptio, post citationem factam, non habet eximere citatum.nu.1.limitat nu.2.fo.23.
Itineris arreptio sine dolo, ex ante citationem factam, quid operetur.&.nu.2.3.&.4.fo.23.
Itineris arreptio vt doli suspicione careat, quo modo sit facienda.nu.5.fo.27.
Iter arripere dicitur appellationem prosequi.nu.7.fo.33.
Iterum dictio quando que bis quam pluries importat secundū subiectam materiam.nu.6.fo.103.
Inducta ad vnum effectum nō debent operari contrarium numero.2.fo.26.
Iudei non possunt tenere christianum mancipium.numero.2. folio.36.
Iudex ad hoc vt impediatur vel iniquitas detegat debet detegi vel exceptione vel appellatione.nu.12.fo.49.
Iudex ad quem an poterit condemnare in expensis quas iudex a quo pretermisit.nu.11.fo.35.
Iudex ad quem ante, quam inhibeat iudici a quo, ne procedat, an appellatio sit interposita.nu.13.fo.9.
Iudex ad quem appellatur licet certus & designatus esse debeat iudex tamen a quo ita non debet exprimi.nu.1.fo.70.
Iudex ad quem casu quo inducitur de sertio nullitatis an poterit post desertionem pronunciare super desertione.numero.98.fo.101.
Iudex ad quem cognoscit de notorio defectu in causa appellationis, numero.9.fo.50.
Iudex ad quem ibi imminet periculum potest procedere in appellatione inuitis vel negligentibus partibus.nu.10.fo.70.
Iudex ad quem licet per appellationem vlterius nō efficiatur iudex potest tamen in expensis condemnare.nu.10.fo.73.
Iudex an cogi possit ad reuocandam interlocutoriā.nu.54.folio.84.
Iudex an possit vel contrahere vel prorogare dilationes iuris. nu.15.16.17.&.19.fo.13.
Iudex an procedere habeat in principali, si a sententia arbitrorum fuerit appellatum.nu.39.fo.87.
Iudex an suam interlocutoriam reuocare possit numero.20.folio.105.
Iudex appellationis non potest de nullitate pronunciare.numero.12.fo.92.
Iudex appellationis poterit ne pronunciare super obmissis, si hoc ipsum specifice ab eo nō petatur.nu.85.fo.8.
Iudex aquo an cogatur assignare terminum.nu.8.fo.32.
Iudex a quo an deserta appellatione possit vt suspectus recusari.nu 6.fo.14.
Iudex a quo an indistincte possit absoluere ipsum excommunicatum.nu.6.fo.32.
Iudex a quo, an possit terminū semel datum abbreuiare et an prorogare.nu.22.23.&.27.fo.11.&.12.
Iudex a quo an teneatur appellationi deferre.nu.9.fo.89.
Iudex a quo appellatum est ab interlocutoria etiā inuitis partibus potest procedere in principali, si reuocauerit interlocutoriā.no.10.fo.79.
Iudex a quo appellatum est redditur suspectus quo ad aliam causam.nu.12.fo.27.
Iudex a quo appellatum, potest in alia causa recusari.nu.2.&.4. folio.32.
Iudex a quo appellatur, non potest statuere terminum ad finiendam appellationem limit.nu.1.3.&.4.fo.50.
Iudex a quo fuit appellatum si grauamen reuocat per illum illatum, in principalis procedere potest.nu.1.fo.79.
Iudex a quo omnia potest pendente appellatione, que tendunt ad faciliorem expeditionem appellationis.nu.8.fo.27
Iudex a quo non debet incarceratum dimittere pendente appellatione.nu.11.fo.25.
Iudex a quo potest ne pronunciare appellationem esse nullam disting.nu.16.&.fo.47.
Iudex quo potest per appellantem adiri super restauratiōe siue possessionis sibi ablate vel turbate pendente appellatione. nu 6.fo.27.
Iudex a quo potest reformare possessionem appellanti, si ia et turbetur.nu.1.fo.27.
Iudex aquo procedere potest punctualiter ad prosequendum tempore dato dato lapso.nu.8.&.9.fo.35.
Iudex a quo quando teneatur appellationi interposite per vere confessum deferre.nu.17.fo.89.
Iudex a quo quare pendente appellatione excommunicatum absoluat.nu.8.&.13.fo.33.
Iudex certionari de grauamine ab interlocutoria ante quam appelletur.nu.10.fo.49.
Iudex contrahens terminum appellandi non adstringitur intra illum terminum finire appellatione.nu.20.fo.13.

Iudex

In titu. de appellationibus.

Judex coram quo nullitas deducitur principaliter, an possit suã primam sententiam reformare. nu.75. fo.99.

Judex debet exceptionem euidenter ineptam, reijcere. nume.9. folio.47.

Appellatio interposita ab executione actus, non autẽ ab actu, non [illegible]et. nu.10. fo.47.

Judex de impedimentis electi cognoscit, licet appellans in causa electionis infra terminum constitutum non fuerit appellationem prosequutus: nu.1. & 2. fo.46.

Judex diffinitiuam quibus casibus reuocet, & quibus non. numero.41. folio.82.

Judex ecclesiasticus potest tenere tribunal et in palatio, & in ecclesia camera sua. nu.5. fo.33.

Judex & superior debent cõsulere laboribus & expensis partiũ. numero.3. fo.73.

Judex exceptionem non admittẽs videtur grauare. numero.1. folio.108.

Judex ex quo detulit appellationi, nihil postea attentare debet. numero.18 fo.69.

Judex in dubio appellationi deferre debet. nu.24. fo.75.

Judex inferior auocando ad se causam coram vicario suo pendente, videtur eius iurisdictionem suspendere quo ad illam causam. nu.6. fo.69.

Judex inferior sententiam, habet elidibilem partibus appellantibus ad diuersos iudices limit. numero.3. & 4. 5.12. & 20. folio.14.15.

Judex in foro canonico procedens tenetur obseruare solennitatem legalem. nu.3. fo.107.

Judex in iure dubitans quid agere debeat. nu.5. fo.107.

Judex non demum reuocat, reuocat interlocutoriam si partis non interfit eam reuocari. nu.16. fo.80.

Judex licet grauet partem sola relectione exceptionis, nõ videtur ita grauare, vt propterea iustificetur appellatio &. numero.2. fo.1. & 2. fo.108.

Judex non potest per suam pronunciationem suspẽdere lapsum fatalis temporis. nu.22. fo.18.

Judex non procedet ad sententiam si intra tempus, datum ad procedendum, nulla detur dilatio: vide. numero.31. & 32. folio.25

Judex nunquid possit emendare suam sententiam nullaz etiam si a parte non petatur. nu.82. fo.99.

Judex nunquid tenetur casu quo tenetur cognoscere de nullitate ante negotium principale, super ea etiam pronunciare. numero.67. folio.97.

Judex ordinarius licet sit suspectus per sententiam, poterit tamen alteri delegare non suspect o etiam inuitis partibus. numero.17. fo.86.

Judex ordinario non solum reuocat suam interlocutoriam sed etiam delegatus. nu.5. fo.79.

Judex pendente appellatione, super causa matrimoniali, potest iubere ne partes perueniant ad secundum matrimonium, appellat. pendente. nu.9. fo.27.

Judex perque verba sententiam nullam videatur confirmare. numero.80. fo.99.

Judex poterit condemnare in expensis factis in lite, ante lit. contesta. facte parte etiam non petente. numero.45. fol.46.

Judex poterit ne dilationes datas ad procedendũ, abbreuiare. numero.30. fo.25.

Judex potest acquirere possessionem per monachos. numero.3. folio.51.

Judex potest citare per famulum suum. nume.29. fo.13.

Judex potest dilatione mutare. nu.11. fo.108.

Judex potest etiam statuere terminum ipsi appellationi absq; vlla eius etiam citatione. nu.4. fo.12.

Judex potest excludere appellationem super eo, in quo grauauit partem: nu.8. fo.48.

Judex potest exequi primam sententiam, appellatione deserta. nume.5. fo.21.

Judex potest facere commissionem de citando, ipsi notario causse etiam parti. nu.27. fo.30.

Judex potest longiorem aut breuiorem terminum pro arbitrio assignare ad prosequendam appellationez, non obstante assignatione facta a papa. nu.6. folio.32.

Judex potest terminum datum ad prosequendũ appellationem statutum moderari ex causa. nu.3. fo.12.

Judex potest vltra terminum iuris exceptionẽ dilatoriã admittere. numero.18. fo.13.

Judex pronunciatus supectus, poterit ab vlteriora procedere et nume.14. limita. [illegible]

Judex qualiter pronunciare debeat in causa appellationis super attentatis. nu.5. fo.104.

Judex quando debeat sententiaz exequi, si non est appellatum in. nume.60. fo.21.

Judex quando impune possit interponere suas vices. numero.14. fo.46.

Judex quando possit facere gratiam prorogationis, termini. numero.32.33.34. fo.45.

Judex quando vult reuocare grauamen, quid facere debeat: numero.6. fo.27.

Judex quantumcunq; suspectus nisi recusetur, est iudex. numero 5. folio.37.

Judex qui defert appellationi, assignare potest tempus prosequendi nume 5. fo.26.

Judex quid erit in recursu contra sententiam arbitri siue arbitratoris: numero.64. fo.7.

Judex qui grauauit me, a quo appellaui, potest vt suspectus recusari in alia causa & nu.2.3. & 4. fo.14.

Judex quis possit recusari. nu.24. fo.87.

Judex quis debeat sententiam exequi, appellatione deserta: numero.62. fo.21.

Judex qui tulit interlocutoriam, potest eaz reuocare. Fallit multis tamen modis vt infra. nu.40. fo.82.

Judex ratione contumacie in causa appellatiõis facte ad expensas condemnat. nu.5. fo.102.

Judex recusatus probata recusatione potest vel subdelegare si sit delegatus, vel delegare sit ordinarius. numero.11. folio.85.

Judex recusatus vt suspectus, cogit partes ad eligendũ arbitrũ qui cognoscat de suspicionibus casibus. nume. tertio. folio trigesimoquinto.

Judex remittit appellantem ad priorem iudicem, nisi sibi constiterit a grauamine, vel iniustitia appellatum. numero primo secundo & tertio. fo.39.

Judex reuocare poterit grauamen, si reperiat appellationem super interlocutoria iustam. nu.45. fo.83.

Judex si cognoscit se non habere iurisdictionem citandi, non tenetur citare: & si citet pars non tenetur citate limit. nume.17. 18. & 19. fo.15.

Judex si condemnauit appellantem in expensis, appellatione deserta, quis debeat exequi super expensis. numero sexagesimoquarto. fo.22.

Judex sicut ex officio supplet ad vtilitatem partis in causa appellationis, ita etiam supplebit in causa nullitatis. numero 76. folio.99.

Judex si intra tempus datum sibi ad se instruendum, nihil se instruxit, tenebitur ne ad remittendum. numero trigesimooctauo. fo.26.

Judex si post assignatum tempus ad procedendum est excõmunicatus, vel alias impeditus, nunquid si partes presentent rescriptum, curret interea tempus. nu.39. fo.26.

Judex si porrecto libello pronunciauerit male appellatum, poterit pars amplius de nullitate agere. nu.44. fo.95.

Judex si procedat ex officio parte ab eo appellãte, an possit ei terminum prefigere ad prosequendam appellationem. numero.5. folio.88.

Judex si quid obmisit, & ideo suam fecit litem an poterit repetere id quod soluit, a parte, in cuius vtilitatem obmisit: numero.48. fo.46.

Judex si recusetur causa nõ expressa, an poterit postea exprimi vt valeat recusatio. nu.19. fo.86.

Judex superior quis, dicatur: Et an a sententia pape valeat appellatio: Et quatenus possit illi vel peccanti denũciari: numero.32. & 33. fo.4.

Judex suspectus potest recusari ex pluribus aliis causis. nu.4. folio.37.

Judex tabellioni potest remittere receptionem testium nudi facti. nu.18. fo.90.

Judex vbi potest sentire commodum ex iurisdictione, nõ potest cognoscere an sua iurisdictio. Et quando id alias. numero.7. fo.10.37.

Judex vbi procedit per inquisitionem, vtrum possit cognoscere an sua sit iurisdictio. nu.13. folio.19.

Judicatis stare si quis promisit non potest dicere sententiam nullam. numero.90. fo.100.

Judices debent etiam deferre in causis minimis. numero. secũdo. folio.24.

Judices ordinarij in dignitate esse dicũtur. numero decimoquarto. folio.74.

Judices plures si sint a quibus appelletur, an coram omnibus debebit appellari. nu.12. fo.112.

Judicis a quo copia haberi si non possit, an sufficiat appellationem interponi coram iudice ad quem. nu.14.fo.73.
Judicis copia quando dicatur non posse haberi.nu.15.fo.112.
Judicis officium potest implorari contra tertium iniuste possidentem rem nostram.nu.18.fo.51.
Judicis pro processu an sit presumendum.nu.24.fo.89.
Judicis tyrannia si tanta sit quod pars protestari non audeat, protestatio habebitur pro facta.nu.19.fo.112.
Judicium quando agitatur contra minorem pupillum principaliter fundatur in persona tutoris.nu.2.fo.106.
Juramenti forma qualis.nu.3.fo.47.
Juramento interposito de obseruādo aliquo precepto de futuro si modus non exceditur, appellare non est licitum.nu.1. et 3. Limita.nu.6.fo.31.⁊.32.
Juramento iudicis iurantis sibi non aliter liquere de causa, quā pronunciat.numero.35.fo.25.
Juramentum de stando sententie non excludit appellationem, numero.5.fo.32.
Juramentum quod prestatur in absolutione ab excommunicatione, consuetudine ab excommunicatione, consuetudine est introductum.nu.1.fo.32.
Jura prohibent ne nimium precurrantur: et quod tempus dicatur nimium nu.14.fo.71.
Juris ad arbitros nunquā deuenitur, nisi in casibus a iure expressis nu.7.fo.84.
Jurisdictio ad delegatum a quo fuerat appellatum reuertitur, si appellans non prosequitur appellationem in termino, numero.1.et.2.fo.57.
Juris ordinem non obseruans, non est audiendus in suis supplicationibus.nu.3.fo.23.
Juris ordo in notorio quando seruandus, nu.2.fo.26.
Juris ordo non requiritur in notorijs.nu.3.fo.33.
Jus canonicum seruari debet non solum in foro spirituali, sed etiam temporali in terris ecclesie.nu.13.fo.29.
Jus non retinet nomen consuetudinis.nu.13.fo.51.

De litera L.

LEsionem factā quis probabit in causa appellationis: numero.63.fo.7.
Lapsus anni an debeat expectari ad executionem sententie, an vero sufficiat certum esse quod appellans non poterit finire intra annum: nu.57.fo.21.
Lapsus anni, an hoc vt iudex possit executionem sententie exequi, an sufficiat.nu.58.fo.21.
Lapsus termini assignati a iudice a quo. vel a iure, vel a partibus habet vim peremptorie citationis.nu.28.fo.12.
Lapsus termini dati prosequendum appellationem, non nocet legitime impedito.numero vndecimo folio, eodem. limit. numero.14.fo.eodem.
Lapsus termini, de quo hic, non habet vim peremptorij.numero.28.folio.44.
Legatus causam appellationis interpositam ad papā remittit, numero.3.fo.46.
Legatus an possit subdelegare, nume.20.fo.90.
Leges allegare licitum est in iure canonico.numero.12.folio.41.
Lex imperatores.ff.de eod.limitatur.nu.13.fo.54.
Lex si caret ratione expressa, coniectura ea indagāda est, numero.1.fo.26.
Lex sub pena aliquid prohibens non autem annullans actum, dicitur prohibitiua.nu.1.fo.84.
Lex vbicunq; excludit exceptiones partis, non tamen excludit officium iudicis.nu.91.fo.100.
Lex vtens verbo futuri temporis requirit sententiam condemnatoriam.nume.4.fo.36.
Libelli contrarij actoris ⁊ rei an in iudicio nullitatis admittendi.numero.47.fo.95.
Libelli contrarij a diuersis partibus inuicem contendentibus nunquam in iudicio admittuntur.nume.48.fo.95.⁊.96.
Libelli forma ad appellatione.numero.12.fo.54.
Libelli forma in conclusione.nume.2.fo.58.
Libelli tot videntur, quot cause in libello deducte.nu.9.fo.23.
Libelli verba extēduntur ⁊ improprijātur, vt libellus sustineatur. nume.10.folio.28.
Libellus an procedat, si dī cōsententiam nullā, ⁊ si qua est appello. numero.34.36.37.⁊.50.fo.94.
Libellus generalis, quando procedat: nu.2.fo.49.
Libellus incertus quando non procedat et.nu.4.⁊.5.fo.50.
Lite non cōtestata vtrum possit procedi in causa appellationis, ⁊ an necessario libellus requiratur.nu.6.fo.72.
Litere secunde non facientes mentionem de primis sunt surreptitie si prima fuit legitima ⁊ valida.nu.11.fo.71.
Litigantis temere pena est cōdemnatio in expensis.numero.28. folio.75.
Litis contestatio an requiratur in causa appellationis.nume.3. folio.72.
Litis contestatio an requiratur in causa nullitatis.nu.70.fo.94.
Litis contestatio inducitur si peremptorie opponatur.nume.4. folio.90.
Litis contestatio potest ex confessione aduocati iudicialis parte non reuocatur.nu.2.fo.90.
Lis dicitur questio extraiudicialis.nu.21.fo.44.
Lis in hac materia, quando sit contestanda, ⁊ quando non distinq.nu.31.fo.45.
Litera impetrata pendente appellatione quando surreptitia dicantur.⁊.nu.16.⁊.17.fo.71.
Locus tutus quis dicatur.nu.4.fo.48.
Lusitio leuis in corpus, an sufficiat ad liberandum quem a graui pena.nu.18.fo.35.

De litera M.

MAter tutrix filiorum esse potest.numero.1.folio.106.
Metus iustus excusat appellantem si non appellet in presentia iudicis nu.2.fo.111.
Metus iustus quando dicatur.nu.3.⁊.4.fo.111.
Mittens nuncium ad papam ante citationem vel notitiam literarum appellare potest ne Judex procedat nu.1.fo.36.
Monachi subditi sunt Abbati.nu.6.fo.10.
Monachus procurator pro suo monasterio constitui potest.numero.fo.102.
Monasterium condemnatur ad expensas ex contumacia monachi procuratoris monasterij.4.fo.102.
More purgatio non admittitur ad euitationem excommunicationis.nu.13.fo.41
Mulier filio pupillo data transeundo ad secundas nuptias desinit esse tutrix.nu.4.limita vt.nu.5.fo.106.
Mulier tutrix filios dicitur habere in potestate.numero.3.⁊.12. folio.106.
Mulier tutelam filiorum suscipiens renūciare debet beneficio velleiani ⁊ omni alij beneficio si quod habet.numero.11.folio.106.

De litera N.

NEgatio effecit rem dubiam.numero.3.fo.26.
Negocium principale ad iudicem ad quem deuoluitur appellatione legitima pronunciata nu.12.fo.73.
Negotiū principale an suspendatur propter exceptionem nō legitime oppositam limit.nu.4.⁊.5.fo.23.
Negotium principale potest expediri sine etiam exceptione propter quam est appellatum.nu.2.fo.23.
Negocium principale quod dicatur.nu.22.fo.80.
Negotium eorum videatur ne deuolutum ad curiam per receptionem appellationis.nu.22.fo.44.
Negligens in officio debet puniri et amittere officium.numero.5.fo.9.
Non appellatur a poena legis vel eius executione.nu.5.fo.36.
Non grauatus non appellat a futuro grauamine.nu.42.fo.77.
Non parens conditioni iniuncte in absolutione quando excommunicatus erat homine ⁊ absoluitur ab alio quam papa, vel legato. non incidit in excommunicationē.nu.2.fo.32.
Notorium habet effectum rei iudicate.nu.6.fo.26.
Notorium proponi debet.nu.10.fo.50.
Nullitate super principaliter intentata non proceditur nisi lite contestata.nu.31.fo.94.
Nullitati renūciari nūquid potest per pactum.nu.84.fo.99.
Nullitatis beneficium quid contineat.nu.51.fo.96.
Nullitatis effectus pulchra distinctio.nu.61.fo.96.
Nullitatis exceptio sententie executionem non impedit.numero.71.fo.97.

In titu. de appellationibus.

Nullitatis iudex quis esse debeat. nume. 58. & 59. fo. 96.
Nullitatis pendentia non suspendit executionē sententie nulle. nume. 74. fo. 98.
Nullitas an possit per statutū tolli. nu. 87. fo. 100.
Nullitas de se mentata quando expiret. nu. 96. fo. 101.
Nullitas ex quo non est deserta, an impediet sententia executio. nu. 99. fo. 101.
Nullitas in causa an libellus requiratur. nu. 29. fo. 94.
Nullitas in delegatione appellationis comprehenditur. numero. 35. fo. 96.
Nullitas in appellatione quando deducatur. nu. 92. fo. 100.
Nullitas nunquid operatur effectum suspensiuum. numero. 68. folio. 97.
Nullitas qualiter cognoscatur. nume. 88. fo. 100.
Nullitas qualiter proponenda. nu. 33. fo. 94.
Nullitas quando dicatur incontinenti posse probari. nume. 70. folio. 97.
Nullitas quando principaliter intentatur an impediat executionem. nu. 72. fo. 98.
Nullitas sententie an aliquem requirat ordinem iudicialem. numero. 26. fo. 94.
Nullitas si in viam exceptionis intentatur, nihil habet cum appellatione commune. nu. 92. & 94. fo. 101.
Nullitas specialiter si proponitur, ex vna tantum causa & iudex super vna tantum pronunciat poterit pars ad aliam recurrere. numero. 41. fo. 95.
Nullitas vtrum habeat instantiam: & an pendente instantia nullitatis currat tempus ad appellandum. nu. 22. fo. 93.
Nuncio creditur citanti & referenti. nume. 7. fo. 29.
Nuncio & notario in relatione & scriptura dissidentibus, vtri stetur: nume. 42. fo. 31.
Nuncio publico an credatur sine commissione: distinc. numero 24. 25. & 26. fo. 30.
Nuncio quanta fides adhibeatur. nu. 6. fo. 29.
Nuncium quis debeat eligere: nume. 21. fo. 30.
Nuncius quid debeat facere, in sua relatione. no. 5. fo. 29.
Nuncius quod iuramentum prestare debeat: nu. 23. fo. 30.
Nuncium si falsitatem committat, iudices qui eum elegerunt, puniuntur. nu. 22. fo. 30.

De litera O.

Obedientia prelato subtrahi non potest a superiore. numero. 3. fo. 9.
Obligatio committitur statim loco legis per lapsum termini dati a lege, vel homine. numero. 17. fo. 11.
Officia certa sunt, que proprium habent sigillum. nu. 5. fo. 69.
Officium diuinum turbans excōmunicari potest. nu. 17. fo. 69.
Ordinarij inferiores a potestate quis non eximitur per destinationem. numero. 6. fo. 73.
Ordinarij siue delegati iurisdictionem propter literas impetratas declinandi modus. nu. 7. fo. 73.
Ordinarius an possit subdelegare alteri cū clausula, vt ille possit subdelegari. nu. 15. fo. 90.
Ordinarius in curia, possitne citare suum subditum, quem inuenit in curia. nu. 6. fo. 23.
Ordinarius si incepit causam, alius etiā legatus non, aliun etiam legatus non poterit eam ad se aduocare. nu. 10. fo. 90.
Ordo ciuilis seruari debet in causa ciuili. nu. 7. fo. 14.

De litera P.

Papa debet iuris rigorem seruare. numero 8. fo. 14.
Papa est ordinarius iudex vbique ordinario quoties concurrit. nu. 21. fo. 3.
Papa iudex an possit recusari. numero. 25. folio. 87.
Papa non potest sine causa tollere vinculum iuramenti. numero 17. folio. 30.
Papa potest se impedire de iudicio lato inter seculares, per Principem. numero. 4. fo. 36.
Papa solus ius habet concilij conuocandi. nu. 36. fo. 4.
§. porro cap. super questionum. ē. de offi. deleg. limitari. numero 12. folio. 54.
Paria sunt, nulla contradictione obstante, de vel appellatione remota. nume. 19. fo. 11.
Pars gerens actum per quem posset puniri authoritate scienter superiore, excusatur a pena. nu. 75. fo. 65.
Pars non impeditur vti iure suo, pendēte appellatione extraiudiciali. nume. 8. fo. 28.
Pars nunquid debeat citari in executione. nu. 61. fo. 21.
Pars si alibi conueniatur quam vbi promisit soluere an intelligatur vt ibi soluat. nu. 96. fo. 67.
Pars si dicat sententiam nullam, an currat, dum super nullitate disputatur, sibi tempus ad appellandum. numero. 69. folio. 97.
Pars si nulliter appellauit, si iudex ad quem pronunciauerit se iudicem, valebit processus & sententia numero. 12. 13. & 14. folio. 15. & 16.
Iudex quando habet iurisdictionem, sed dicibilem exceptionem, iudice ignorante, valet processus contumace punitum. numero. 22. fo. 15.
Pars nullitati renuncians non poterit de ea opponere, quia executioni mandetur. nu. 85. fo. 99
Pars vna capituli potest in causa electionis transferre & cōmittere vices suas vni ex capitularibus: & id quomodo: nume. 7. 8. & 10. folio. 46.
Parte non valente appellare coram iudice a quo interponitur protestatio coram honestis personis. nu. 6. fo. 111.
Partibus presentibus non potest in causa appellationis ad diffinitiuam lite non contestata procedere. nu. 5. fo. 72.
Parti si clarum sit nullam defensionem competere, illa non est citanda. nu. 28. fo. 94.
Peccatum maius est, cognoscere deformē, quam pulchram. numero. 14. fo. 15.
Pendentia appellationis nihil operatur quo ad tertium. numero. 10. folio. 27.
Permissum obijcere existenti in possessione ea, que prius non licebat possessione adepto. nu. 15. fo. 47.
Persona omnis habens interuenire in iudicio tanquam media iudex recusari potest. nu. 36. fo. 87.
Pertinere, verb. quid significet: nu. 1. fo. 51.
Petens se absolui, ad cautelam, non videtur fateri se esse excommunicatum. nume. 3. fo. 27.
Petitorium & possessorium, habent connexitate. numero. 14. folio. 28.
Pluralitas & diuersitas dignitatum: pariatne diuersos superiores: nume. 54. & 55. fo. 6.
Pena delicti alia est, & alia contumacie. nu. 4. fo. 35.
Pena quid dicatur: nu. 6. fo. 42.
Penam qui soluere non potest contumacie, condemnatur arbitrio iudicis. nu. 17. fo. 35.
Possessio non probatur in preiudicium tertij, receptionem pensionis. nu. 17. fo. 51.
Positiones ex libelli visceribus fiunt. nu. 58. fo. 96.
Positio non est fienda de questione iuris. fall. numero. 8. 9. 10. 11. & 12. fo. 45.
Positus sub custodia nam dicitur incarceratus. numero. 10. folio. 25.
Potestas eligendi tertium ex compromisso non datur arbitris voluntarie. nu 13. fo. 85.
Potestas quanta iudicis a quo, pendente appellatione. numero quinto. fo. 2.
Prefectus pretorio non habet superiorem ad quem possit appellari de suis sententijs. nu. 13. fo. 105.
Prelati non debent proferre sententias censure, nisi monitione premissa. Idem de excommunicatione suspensione & interdicto. nume. 1. & 2. fo. 34.
Prelatus regularis possitne solus corrigere suos subditos: numero. 16. fo. 35.
Prescriptio an per protestationem interrumpatur. numero. 37. folio. 63.
Prescriptio per actum iudicialem qualiter interrumpatur. numero. 16. fo. 74.
Prescriptio per citationem factam coram iudice incompetenti, interrumpitur. nu. 15. fo. 74.
Presentatio sola literarum non inducit preuentionem iurisdictionis in delegato, sed requiritur citatio. numero vigesimo secundo. fo. 74.
Presentationis & citationis tempus in delegato attendendum numero. 20. folio. 74.
Preuentionis impetratio an teneat: numero septimo & octauo. folio. 50.
Preuentio termini, de quo in dubio intelligatur. numero sexto. folio. eodem.

Preveniens in impetrando tempus assignatum ab homine, punitur.nu.41.fo.45.
Princeps confirmans actum ex certa scientia, nunquam videtur convalidare actum contra enormem lesionem, nec tollere restitutionem.nu.72.fo.22.
Princeps possitne tollere recusationes: nume.7.&.8.fo.37.&.38.
Probatio adversus iuris fictionem vel fictam cõfessionem non admittitur.nume.10.fo.88.
Probatio ex confessione partis contra presumptionẽ iuris et de iure admittitur.nu.70.fo.64.
Probatio impedimentorum, qualiter fiat: Et quis sit effectus dictorum impedimentorum.numero.12.&.13.folio.17.
Probatione facta per idoneas personas, papa frustra requirit probationem per famam. Et an fama sit hic sufficiens probatio: nu.9.&.10.fo.9.
Et quam fidem faciat: nu.11.fo.9.
Processus agitatus per iudicem a quo pendente tempore ad dandum apostolos an valeat.numero.48.folio.78.
Processus non est per frivolas occasiones dilatandus.numero undecimo.folio.79.
Procurator ad impetrandum legitimum non habens mandatum, si in curia opponatur quod causa debet ibi tractari, an poterit in curia comparere.nu.8.fo.102.
Procurator ad litem contestandam an poterit appellare.numero.11.fo.102.
Procurator ad sententiam audiendam an possit appellare.numero.10.fo.eodem.
Procurator habens mandatum ad prosequendum appellationem, cogitur prosequi.nu.6.fo.43.
Procurator extraneus quando admittatur: nu.9.fo.46.
Procuratorem mittens minus idoneum vel cum minus legitimo mandato, dicitur contumax.nu.3 fo.102.
Procurator negligens datus ad prosequendum, nunquid preiudicet domino.nu.9.fo.102.
Procurator petentis restitutionem, debet concludenter deducere lesionem vel causam restitutionis.nu.71.fo.22.
Procurator per tacitã desertionẽ appellationis potest domino preiudicare. Et qd de Prelatis: nu.18.et.19.fo.17.et.18.
Proponens plures causas propter quas est appellatum, nunquid arctabitur ad veritatem omnium pbandã.nu.38.fol.77.
Prorogatio qualiter fiat.nume.14.fo.59.
Protestãdi modus & cautela.nu65.fo.64.
Protestanti pars credere an teneatur.nu.84.fo.66.
Protestatio actum impedit sendum.nu.58.fo.63.
Protestatio alicui persone facta an illius cõsensus requiratur, ubi protestatio venit alteri fienda.nu.38.fo.61.
Protestatio an fiat ad immutandã obligationẽ in cõtractu qui re contrahetur aut qui verbis vel consensu tantũ.nu.43.fo.62.
Protestatio an locũ habeat in appellatione extraiudiciali sicut iudiciali.nu.18.fo.112.
Protestatio an morte finiatur, nume.60.fo.63.
Protestatio an operetur circa obligationem tollendam vel limitandam. sicut operatur circa moduz obligationis tollendę. numero.54.fo.63.
Protestatio an per contrariam potestatem tolletur.numero.61. folio.63.&.64.
Protestatio an per procuratorem vel negociorũ gestorem fieri sufficat.& nu.89.90.&.91.fo.66.
Protestatio an tollatur per actum contrarium. numero.62. folio.64.
Protestatio an trahatur ad actum de futuro.nu.59.fo.63
Protestatio certificatoria quando fiat.nu.102.fo.68.
Protestatio comparentis coram iudice q̃ nõ intendit in ipsum consentire, an valeat.nu.71.&.72.fo.65.
Protestatio cõtraria effectui consecutivo ex facto, impedit actũ. numero.   fo.59.
Protestatio coram bonis viris fieri debet.nu.8.fo.112.
Protestatio creditoris ne debitor sibi solvat, valet & operatur purgationem ex parte debitoris.nu.83.fo.66.
Protestatio cui fieri debeat.nu.23.fo.60.
Protestatio domino principali si innenia tur, alias procuratori fieri debet.nu.100.fo.67.
Protestatio expressum partis non requirit consensum, ubi sumus in materia in qua tacitus sufficit consensus, nu.53.fo.63.
Protestatio fit in genere, si factum incertam respiciat personam.nu.28.fo.61.
Protestatio incitatoria ad quid, & per que verba fiat.&.numero 92.&.93.folio67.
Protestatio in ipso actu facta nõnunquam tendit ad factum tollendum.nume.63.fo.94.
Protestatio in his que sunt libere nostre voluntatis & geruntur cum alio neque tacitum neque expressum requirit partis consensum.nu.50.fo.63.
Protestatio in quot dividatur species: nu.20.fo.60.
Potestatio in scriptis fieri an possit.nu.35.fo.61.
Potestatio iudicialiter fieri nunquid debeat.nu.99.fo.67.
Potestatio limitat obligationem contrahendam sive actum sendum in contractu. qui re contrahitur.nu.40.fo.62.
Potestationi ad hoc ut actus contrarius dicatur tria requiruntur.nu.78.fo.65.
Protestationi que fit per metũ vel iussum iudicis non nunquã derogatur per actum contrarium.nu.66.fo.64.
Protestationis effectus quis sit.nu.55.fo.63.
Protestationi facte ipsi qui se per eam excusat an probatio requiratur, & de protestatione plura.nu.85.&.86.fo.66.
Protestatio prohibita posito quod operetur effectum, nunquid protestato succurretur aliquo remedio contra protestantem si reperiatur causam non fuit si veram propter quam protestatur.nu.83.fo.66.
Protestatio per que et circa que fiat.et nu.21.&.22.
Protestatio persone delinquentis et ad tollendum delictum fieri quando debeat.nu.27.fo.61.
Protestatio procuratori si fiat, an sufficiat.nu.31.fo.61.
Protestatio prohibitoria fit ad prohibendum protestatum aliquid facere, nu.82.fo.66.
Protestatio possessionis nõnunquã interrũpit, litis cõtestatio non.nu.56.fo.63.
Protestatio quando facti sensui deroget, et quando factum impediat.nu.64.fo.64.
Protestatio quandoque fit ad removendam partem substantialem facti quando que ad tollendum effectum consecutivum facti.nu.74.fo.65.
Protestatio quando expressum requirat consensum.nu.44.folio.62.
Protestatio quando, ubi, & qualiter fieri debeat.nu.32.33.&.folio.61.
Protestatio que fit ad delictum minuendum, illi fieri debet. de eius preiudicio tractatur.nu.29.folio.61.
Protestatio que fit circa obligationem de futuro causandam & obligatio nascitur ex aliquo actu protestationem procedẽte precedente tunc expressum illius cui fit, requirit consensum nu.39.fo.61.
Protestatio que fit coram honesti personis loco appellationis, debet intra decem dies interponi.nu.7.fo.111.
Protestatio quid sit, nu.19.fo.61.
Protestatio salvis exceptionibus quid operetur.nu.73.fo.65.
Protestari semel an sufficiat. ubi requiritur protestatio.37.folio.61.
Protestatio si fiat circa ea que dependent ex facto alterius vel ex necessitate iuris nihil operatur nisi in casibus a iure expressis.nu.30.fo.61.
Protestatio si fiat in absentia eius negotium geritur, an valeat nu.24.fo.69.
Protestatio si fiat post actum ut sonat in factum non valet protestatio.nu.80.fo.65.
Protestato si inest obligationi an vitiet obligationem quando tendit ad eam tollendam.nu.41.fo.62.
Protestatio si in ipso actu fiat nõ requiritur expressus illius consensus cui fit protestatio. fallit tamen multis modis ut.numero.45.46.47.48.49.&.51.fo.45.
Protestatio talis tu mentiris cum reverentia, non excusat quin dicatur iniuriam fecisse.nu.68.fo.64.
Protestatio valet si actus ex nostra dependeat potestate.numero.77.folio.65.
Protestatio vel scriptura non est ad esse alicuius contractus & minus enunciationis. fallit tamen multis modis.nu.36.fo.61.
Pupillus non potest esse in iudicio sine autoritate tutoris.numero.1.fo.102.

De litera Q.

Qualitas electi quãdo remittitur conscientie eligentiũ: numero. 4.fo.47.
Qualiter in causa huius recusationis iudicis a quo sit procedendum.nu.10.fo.13.
Que consyderentur in concernentibus sententiam appellatiõis vide per discursum.nu.42.44.45.46.47.48.49.50.51.52.53.54.55.&.56.fo.20.&.21.

Jn titu. de appellationibus.

Que & quot requirantur in absolutione eius qui denuo reductus in excommunicationem propter contemptum precepti sibi iniuncti in prima absolutione. nu. 4. & 5.
Querimonia moueri potest, etiam citra litis contestationem. numero. 2. folio. 9.
Quid de clericis iudicantibus in temporalibus, & inter laicos disting. nu. 55. & 56. fo. 6.
Qui declarat, nihil dat. nu. 65. fo. 22.
Qui inique fecit, potest factum suum corrigere vel emendare. numero. 7. fo. 79.
Qui non detulit appellationi per aduersarium prius facte, de sua priore appellatione non potest excipere. numero primo & tertio. fo. 32.
Quod iuramentum expectatur ab eo cuius arbitrio quid commissum est. nu. 45. folio. 5.

De litera R.

Ratio in dispositione hominis nō est finalis. nume. 80.
Ratione correcta videtur correcta ipsa lex. numero. 3. fo. 79.
Ratio que impulsiua & que finalis dicatur. numero. 12. fo. 80.
Reconuentio non habet locum coram iudice appellationis. numero. 77. fo. 8.
Recusanti iudicē incumbit onus probandi causas recusationis, numero. 6. fo. 41.
Recusatio an possit post cōclusum in causa opponi. nu. 22. fo. 86.
Recusatio fieri debet causa expressa. nu. 3. fo. 84.
Recusatio fundatur ratione naturali. limita. nume. 7. 8. 9. 10. & 11. folio. 41.
Recusatione in qualiter procedatur. nu. 37. fo. 87.
Recusatione proposita debēt eligi arbitri iuris qui de ea cognoscant. nu. 8. fo. 85.
Recusationis causam vnam si quis exprimat, & in processu vult aliam prosequi, an poterit. nu. 20. fo. 86.
Recusationis causa non iusta vel non probata iurisdictio reuertitur ad iudicem recusatum. nu. 10. fo. 85.
Recusationis quis sit effectus. nu. 40. fo. 87.
Recusatio porrigenda est iudici in scriptis. nu. 13. fo. 41.
Recusatio qualiter sit pronuncianda. nu. 18. fo. 86.
Recusatio quando proponenda. nu. 21. fo. 86.
Recusatio suspendit iurisdictionem iudicis, perinde ac appellatio. nume. 7. fo. 2.
Reductio ad arbitrium boni viri, non admittitur nisi in causa magna. nu. 6. fo. 24.
Reductio ex toto nō equiparatur appellationi. numero septimo. folio. 24.
Reductus in excommunicatione per iudicem, an fingatur semper retro fuisse excommunicatus. nu. 3. fo. 32.
Reges seculares comparentes pro defensione iudeorum, ad impediendum excommunicationem, ipso iure nō sunt audiendi. nu. 3. fo. 36.
Regulares duplici lege distinguntur. Item quid in eis veniat considerandum. nu. 7. & 8. fo. 10.
Regul. non deductum deducam, non probatum probabo, habet locum in causa reductionis, sicut in appellatione. numero. 65. folio. 7.
Regulares non possunt superiores suos recusare, nec etiam ab eis appellare. versi. ille qualiter intelligendus. nu. 6. fo. 88.
Regulares peccantes non deponuntur. nu. 3. fo. 10.
Relatio an clausula aperta parti sit danda. nu. 7. fo. 107.
Relatio habet locum etiam quando proceditur per inquisitionem. nu. 2. fo. 106.
Relatio an sit de substantia iudicij. & numero trigesimoquinto. trigesimosexto, trigesimoseptimo, trigesimooctauo, & trigesimonono. fo. 31.
Relatio antequam fiat, debet dari exemplum relationis fiende ipsi parti. nu. 4. fo. 107.
Relatio fienda ad quem referri debeat. nu. 1. fo. 106.
Relatione facta an credatur iudici parte maxime id negāte. numero. 40. fo. 31.
Relatiōe facta an poterit iudex qui retulit, procedere in negocio principali nō obstante relatione. nu. 9. & 10. fo. 107.
Relationi iudicis quicquam extra citatione referentis, nō creditur. nu. 43. & 44. fo. 31.
Relationis effectus duplex. nu. 11. fo. 107.
Renonciationis in materia quatuor considerāda. nu. 6. fol. 107.
Renunciatio nulla quando dicatur. nu. 12. fo. 108.
Reo quando non liceat appellare. nu. 1. fo. 49.
Repugnantia que ex protestatione nascitur facile tollitur sublata protestatione. nu. 42. fo. 62.
Rescripta ad beneficia & rescripta ad alias in quo disconueniant nu. 3. fo. 91.
Rescripti sola impetratione & cōtradictione circa impetrationē dicitur pars appellationem prosequi. nu. 2. fo. 110.
Rescripti verba quomodo accipienda. nu. 3. fo. 54.
Rescriptum antequam presentetur dicitur proprium ipsius impetrantis. nu. 21. fo. 74.
Rescriptum impetratum in causa appellationis a correctiōe quando valeat. numero. 11. fo. 10.
Res debet declarari in libello, in libello petita nu. 3. fo. 49. et. 50.
Res inter alios acta aliis non facit preiudicium neque prodest & nu. 2. & 4. fo. 111.
Res per delegationem cause appellationis debent esse integra nu. 4. fo. 110.
Res quelibet presumitur libera. nu. 1. fo. 107.
Restitutio a quo iudice detur. nu. 34. fo. 19.
Restitutio in integrū qualiter peti debeat. nu. 35. fo. 19.
Reuocatio ad hoc vt suspensiuum operetur effectum quid requiratur. nu. 2. fo. 69.
Reuocatio expressa quando requiratur. nu. 56. fo. 84.
Reuocatio fieri an necessario debeat. no. 11. fo. 90.
Reuocatio in diffinitiua non admittitur in interlocutoria sic. numero. 42. fo. 83.
Reuocatio interlocutorie an statim causa cognita fieri debeat numero. 52. fo. 83.
Reuocatio literarum ad hoc vt reuocet iurisdictionem a iudice a quo que requirantur. nu. 46. fo. 25.
Reuocationem facere quo ties iudex potest. nu. 18. fo. 84.
Reuocationem ignorans de mittendo in possessionem per iudicem factam, facit sibilominus missionem in possessionem an valeat ipsa missio. nu. 51. fo. 83.
Reuocatio per quem iudicem fieri possit. nu. 44. fo. 81.
Reus licite appellat, si nō auditur excipiēs procuratorē actoris non habere sufficiens mandatum. et quomodo probatur mādatum. nu. 1. & 2. fo. 49.
Reus si libello respondit, & postea protestetur quod non intendebat litem esse contestatam per suam responsionem, an talis protestatio aliquid nu. 81. fo. 65. & 66.
Reus vtriusque & contrariis remediis vti potest actor non. nu. 12. folio. 59.

De litera S.

Saluusconductus quando faciat locum tutum, & quando non. nu. 14. fo. 49.
Scismatis tempore plus prouident penitentiarii pape quam alie persone. numero. 11. fo. 68.
Seruus an possit esse in iudicio. nu. 11. fo. 27.
Sententia an et quando peremptorium requirat. nu. 52. fo. 94.
Sententia an possit pro parte dici nulla. nu. 101. fo. 101.
Sententia censure lata sub conditione lata valet. nu. 2. fo. 40.
Sententia censure, an grauet pendente conditione. nu. 16. fo. 41.
Sententia conditionalis non ligat pendente conditione. numero. 9. fo. 92.
Sententia conditionalis quando liget. nu. 17. fo. 41.
Sententia corporalis, vt sortiatur suam executionem. numero. 9. folio. 46.
Sententia declaratoria impedimenti an requiratur. numero. 33. folio. 19.
Sententia dicitur interlocutoria quando pronunciatur super articulo iuris. nu. 3. fo. 103.
Sententia excommunicationis lata intra tēpora ad appellandū tenet. nu. 6. folio. 28.
Sententia excommunicationis suspensionis vel interdicti, lata sub conditionis, suspenditur, si ante conditionem sit appellatum numero. 1. fo. 40.
Sententia in causa an transeat in rem iudicatam, prout potest, numero. 6. fo. 46.
Sententia in dubio intelligitur de diffinitiua. & id quidem proprie nu. 28. fo. 4.
Sententia iniqua vt retractetur peti potest. & que sit vis eius petitionis. nu. 9. fo. 2.
Sententia in scriptis proferri possit nu. 35. folio. 81

Sententia interlocutoria lata per iudicem, si pars appellauerit, iudex non tenetur deferre appellationi. nu.1.fo.58.
Sententia lata casu fortuito ⁊ alia, corrigi a quo quam non potest. nu.46.
Sententia excōmunicationis sub conditione lata, si ea pendente moriatur iudex, vel expiret eius iurisdictio, ille non remanebit excōmunicatus. nu.9.fo.40.
Sententia iusta scripturam non requirit. nu.31.fo.81.
Sententia non potest mandari exceptioni, ante lapsum termini dati appellandum. nu.16.fo.11.
Sentētia nulla quo iure sine remedio retractetur. nume.16.⁊.18. folio.93.
Sententia nulla vtrum de consensu partium possit conualidari. numero.101 fo.101.
Sententia nullitatem prosequi num quis poterit ex eisdem actis super quibus perempta est instantia. nu.25.fo.84.
Sententia prime vel secundi decreti an sit interlocutoria. numero.28.fo.81.
Sententia quādo in libello dicitur nulla, ⁊ si qua est appellatur, an dicatur nullitas intētata incidenter, ano vero principaliter numero.42.fo.95.
Sententia qua pronunciatur causam esse compromittendam est mista. nu.30.fo.81.
Sententie que dicantur nulle. nume.15.fo.92.
Sentētia que dicatur super causa suspicionis lata, an diffinitiua, numero.38.fo.87.
Sententia quibus remedijs impugnetur, vide. nume.68.99.70. folio.22.
Sententia quod tertio prouocari non potest, est interlocutoria non diffinitiua. nu.4.fo.102.
Sententia quousque dicatur nulla nu.21.fo.93.
Sentētiarū diuersitas an impediat quominus appellatio vnius prosit consorti litis. et nu.3.⁊.5.fo.11.
Sententiarum triplex est genus. nu.18.fo.80.
Sententia si dicta est nulla sub hac forma, dico sententiā nullā. et si qua est appello, an delegata causa nullitatis cognoscet iste iudex de appellatione. no.53.⁊.86.fo.96.⁊.100.
Sententiam si obtinui, ⁊ nesciens pro me facere eam dico nullā, poteritne iudex nullitatem hanc confirmare. numero.77.78.⁊.79.fo.99.
Sententia super alimentis lata an sit interlocutoria an vero diffinitiua, numero.23.fo.81.
Sententia super nullitate processus lata dicitur mista. numero 26.⁊.27.fo.81.
Sententia super peremptorijs exceptionibus lata vim habet diffinitiue. nu.23.fo.81.
Sententia super possessorio lata verū sit interlocutoria vel diffinitiua. nume.24.fo.81.
Sententia suspensionum vel interdicti, non suspenditur per appellationem. nu.1.fo.39.
Sententia transit in rem iudica. per lapsum termini assignati ab homine. nu.21.⁊.123.fo.13.
Sententia vicarij an coram episcopo nulla dici possit, nume.19. folio.105.
Sententia appellatione, in dubio intelligitur de diffinitiua. numero.4.fo.24.
Sententia forma in fine termini dati ad prosequendum. et numero.13.⁊ 34.fo.45.
Sententie forma iudicis ad quem, in causa appellationis. et numero.83.⁊.84.fo.8.
Sententie forma vbi nō liquet iudici de causa numero.30.⁊.37. folio.25.⁊.26.
Sententia mista licet negocium principale diffiniant, non tamen mere diffinitiue. nu.36.fo.81.
Sententie que per iudicem possint reuocari. numero trigesimo nono. fol.81.
Sententie renunciari potest que trāsiuit in rē iudicatam. numero quadragesimotertio. fo.83.
Sententie varie sunt. nume.34.fo.95.
Sequestratio fructuum fieri potest pendente appellatione, propter presumptā dilapidationē. Et a quo iudice debeat fieri: numero.3.⁊.5.fo.24.
Sicut rationabiliter prolata est, ista verba non affirmant sententiam rationabiliter prolatam. nu.4.fo.70.
Sigilli per inhibitionem ex quo est instrumentum finale ipsius officij cancellaria videtur inhibitum officium ipsum cancellaria. numero.4.fo.69.
Sigillo solito creditur. Limit. numero.45.6.7.8.9.et.10.fo.49.
Sigillum solitum tantum apponi circa vnum, appositum circa aliud nihil operatur. nu.3.fo.49.
Si senserit se grauatum clausula illa succedit loco citationis numero.37.fo.81.
Statuitio termini operatur vt causa appellationis ad curiam videatur deuoluta numero.6.⁊.7.fo.102.
Statuta ⁊ vltime voluntates equiparantur. nu.101.fo.68.
Statuto disponente quod stetur relationi nuncij, nunquid pars poterit probare contrarium numero.41.fo.3.
Statutum abbreuians tēpus appellandi nō valeat. nu.10.fo.28.
Statutum capituli, quod non procedatur in aliquo actu nisi habito consensu partium, valet. limit. nu.12.⁊.15.fo.46.
Statutum loquens de appellatione, non habet locum in appellatione extraiudiciali. nu.12.fo.2.
Statutum nunquid excludat nullitatē, qua resultat ex expressione causa facta in sententia. nu.89.fo.100.
Statutum si prohibet recursum haberi aduersus sententiam, an per hoc videatur exclusa nullitas, nu.94.fo.101.
Subdelegandi potestas an possit per consuetudinem dari non habenti. nu.21.fo.90.
Subdelegatus a delegato etiam principis nō potest alteri subdelegare. nu.7.12.⁊.13.fo.90.
Subtrahens se ne compareat, possitne amplius appellare. nu.2. folio.30.⁊.40.
Successor an possit propter suspicionem predecessoris in officio vel dignitate recusari. nu.29.fo.87.
Subijcere se protectioni superioris, propter grauamen sibi illatum, vel comminatū, habet vim appellationis et id respectu cuius iudicis. nu.3.fo.37.
Supplicari an possit de sententia vicarij ad episcopum: aut econtra. nume.17.⁊.18.fo.105.
Supplicatio, quotupliciter hic accipiatur. nu.73.fo.22.
Superiores possunt a principe deferre sacramentū electoribus, vel patronis, quod eligant magis idoneum. nu.2.fo.47.
Superioritas in appellando non attenditur ratione dignitatis. numero.57.fo.6.
Superior qui dedit vnum officialem ordinarium, ⁊ dat alium officialem similiter ordinarium an videatur eum reuocare quem primo dederat. nu.9.fo.70.
Superior quis foret in sentētijs latis ab ipso rectore collegij inter ipsos collegiatos nu.52.fo.5.
Surreptio gratie licet peremptoria potest ad processum opponi numero.2.fol.91.
Surreptio in rescripto ad beneficia circa exceptionem peremptoriam, vel ius peremptorium, viciat rescriptum. numero.4. folio.91.
Suspenso prouidendum, ne egeat et mendicet, no.6.fol.57.
Suspensus ab officio, vbique est suspensus. et an a beneficio: numero.23.24.⁊.25. fo.57.
Suspensus ita efficitur irregularis, sicut excommunicatus. numero.3.fo.39.
Suspicionis causa est coram ipso recusato proponenda. numero.4.fo.84.
Suspicionis causa iusta que dicatur. numero.25.folio.75.
Suspicionum propter quas iudex recusatur, tres sunt species. numero.11. vide de vnaquaque per discursum vsque ad finem capituli. folio.38.⁊.39.
Synodus iudex an possit recusari. numero.27. folio.87.

De litera T.

TAbellio cui est delegata examinatio testis nondum facti, an poterit alteri committere. numero.19.fo.90.
Tabellio qui scribit acta, an possit iudex recusari numero.35.folio.87.
Tempora fatalia num possint prorogari appellante et appellato consentientibus, quod sic. nume.40. ⁊.41.folio.19.
Tempora noua an ipso iure dentur impedito: an vero requiratur sententia. numero.32.fo.19.
Tempora quedam casualia in causa appellationis. numero.12. folio.11.
Tempore assignato iudici ad procedendum, dies termini non assignatur in termino. nu.18.fo.25.
Tempus ad debitorem conueniendum quando congruum dicatur numero.98.fo.67.
Tempus ad appellandum a censura conditionali, quandiu duret. nu.15.fo.41.
Tempus an currat executori testamentario assignatum a testatore ignoranti. numero.17.folio.25.

Tempus

In titu. de appellationibus.

Tempus an currat impedito facta iudici. numero.21.fo.18.
Tempus an currat impedito facto tertij. Et quid de casu fortuito numero.24.&.25.folio.18.
Tempus an non currat a die presentationis facte per reum si actor et reus impetrauerunt rescriptum.nu.40.fo.26.
Tempus appellationis prosequende non valet prorogari.numero.5.folio.70.
Tempus assignatum iudici ad procedendum. quot dierum esse debeat.nu.28.fo.25.
Tempus datum ab homine ad impetrandum vel presentandum non computatur in anno ad prosequendum. 40.folio.45.
Tempus dilationum currit de momento ad momentum.nume.19.fo.25.
Tempus dupliciter assignatur in appellatione a lege et ab homine de vnoquoque vide per discursum numero.2.3.4.5.6.8.et.8.folio.10.&.11.
Tempus presentationis literarum attenditur, vt iudex habeat iurisdictionem.nu.15.fo.25.
Tempus quando currat, causa commissa iudici delegato.numero.14.fo.25.
Terminus appellationis, habens vim peremptorij, habeat ne locum in termino, querende ac iuris nu.49.fo.46.
Terminus appellationis, est fatalis.nu.9.folio.11.
Testator confessus, coram episcopo se rapuisse centum que intendit restituere, talis confessio isto mortuo preiudicat heredibus numero.21.fo.89.
Terminus datus ab appellante finiende liti abbreuiari potest. numero.1.fo.10.
Terminus datus ad purgationem more, sit ne semper continuus numero.5.fo.16.
Terminus duplex assignatur ad prosequendum appellationem numero.3.fo.43.
Terminus statutus ad prosequendam appellationem, quando habeat vim peremptorij.nu.4.fo.43.
Triennium quandoque datur ad appellandum: id que ad homine.numero.3.&.6.fo.16.

De litera V.

Vbi pari modo quis est consanguineus litigantium, non potest ab altero eorum recusari.nume.10.fo.38.
Vbi quid punctualiter certo tempore requiritur, tunc oportet illud probare punctualiter.nume.16.fo.51.
Verba enunciatiua principaliter non disponunt. fallit.numero 4.&.5.fo.4[illegible].
Verba nulita ad interpellandum debitorem vt soluat an sufficiat.nu.95.fo.67.
Verborum & nominum ambitiosa disceptatio, legistis indigna obstinatis & pertinacibus est relinquenda.numero vigesimo tertio.folio.2.
Verb. debet, importat necessitatem.nu.9.fo.33.
Verbum ex tunc, extremitatem temporis an significet. numero 14.folio.11.
Verbum pluries repetitum videtur cum ministerio appositum. numero.24.fo.69.
Vicarij deputatio. que fit per absentiam beneficiati, etiam instam fit per ordinarium.nu.2.fo.36.
Victore petente sententiam suam confirmari an iudex si videat eam infirmandam vel annullandam poterit annullare.numero.46.fo.95.
Victor vtrum possit petere sententiam confirmari sicut victus potest petere infirmari vel nullam confirmari: & quid operetur.nume.45.fo.95.
Vt dictio, de sui natura modum importat.nu.1.fo.73.
Iudicibus honor debetur.nu.2.fo.13.

Finis Indicis.